Vépi Máté

épitéri

d. Gentmüeml

123. l.

V. 1. Pénztári maradvány áthoz

Budapest, 1916. május 1

519·10
512·64 —
6·46
pénzmaradvány

Vépi Máté pálos építén M.D.K.

Pécs, egyetemi v. liceumi templom

1741 – 80

Gentl. Müeml. 1959 I. 258

Vépi Máté épitén M.D.K.

pálos szerzetes

sasvári és nagyváradi pálos templom neve 1738 ban bukkan fel a rendi iratokban. 1740 ben Váradra hívták. 1747-ben halt meg.

Kampis, Magy. müv. Bg. 1960 445.

M.D.K.

Vépi Máté, épitész

nagymüveltségü pálosrendi szerzetes pap, aki Nagyszombaton született és 1729-ben lépett be a rendbe. Ö készitette a pécsi pálosok Király-ucai rendházának és templomának terveit, melyek római utjának hatását viselik magukon.

Gosztonyi Gyula: Pécs müemlékei. Pécs 1763-ban. Pécs, 1944. 38.old.

M.D.K.

Vépi Máté, épitész

Pálos szerzetes. A sasvári és a nagyváradi pálos templom épitője. 1740 előtt ~~1740-ben Sasváron~~, 1747-ben halt meg. 1740-ben
445.o.

Kampis Antalné : A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. Bpest. 1960

Vépi Máté

pálos építész

életrajzát lásd

Arch Ért

1936. 96. l.

97. l.

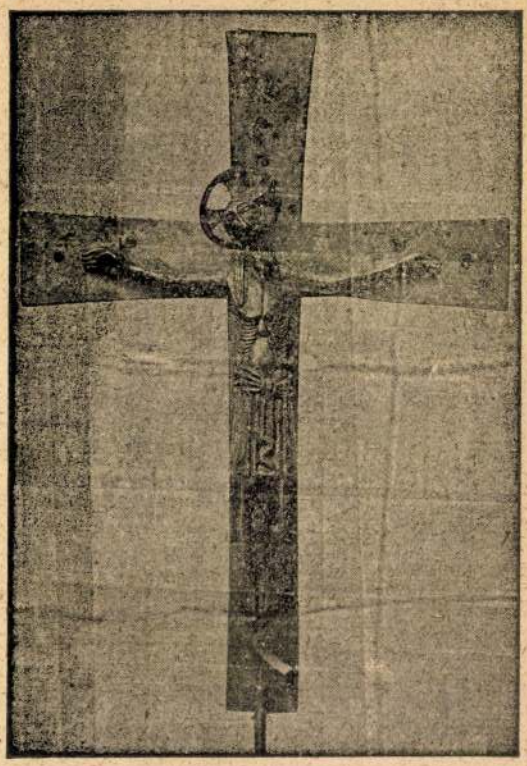

184. kép. *Körmeneti kereszt, XII. század.*

Vépi Máté.
építész

Pálos szerzetes, a sasvári és nagyvázsonyi pálos templom építője.

A magyarországi műv. tört. I. 282.
Corvina 1970.

Vépi Máte atya

a Sasvári templomot, 1760-70, görög kereszt formájában építette.

G. Aggházy Mária: „Barokk." L'art de Hongrie du X au XX siècle. Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Végi Márton

pálos épitész

l.

Kibán Emil:

A magyar Pálosrend

története. II. k. Bp.

1940. 57. l.

Vépi Máté

1

Garas Kracker

10. l.

Vépi Máté

pàlos épitém

XVIII. sz

l.

Papp Nagyvárad

72. l.

Nyilhegy, tűzkő VI. 138.

Vépi Máté

szerzetes, építész

XVII. sz.

l. Heckerling

104. l.

Vépi Máté

épitész

lásd okv.

Gosztl Pécs 1763

28. l. 38. l

IFÉLÉV

Vépi Máté

épitész

l.

Széll Sándor.

Nagyvárad, Szent László
városa. Byz. 1940.

17. l. – 30. l.

11. tábla

CON UNA TAVOLA E 31 ILLUSTRAZIONI

BUDAPEST

TIPOGRAFIA FRANKLIN

1929

Vépi Máté

pálos nevzetes épitém

l.

Biró Magyarad

11, 12. l 18. l. 19. l.
21. l. 22. l. 23. l. 120,
121, 124. l.

Fig. 3. Reliquiario in forma di braccio della Chiesa dei SS. Pietro ed Orso ad Aosta . . .
(Fine del sec. XIII o dell'inizio del sec. XIV.)

Vépi Ma

l.

Arch-Ert.

1936.

96 l

97. l

Andrássy Gyula gr lovassági tá

Csaknem térdig, állvo
tott haja göndör, bajusza k
s szakála rövid. Jobb kezét csi
oldalán lógó kardjának kosar
lett a szent István-rend díszíti,
rágja zsinóros. Felirata a ker

Gróf Andrássy

Magyar-osztrák mon
magyar kir. honv
s Szent István-ren

alól balra: „Kiadta Vereby Som
s jobbra: „Az utánnyomat

Könyomat, alány

Ltfa 8047

L melyben kezdyüjének párja van,

Vépy Máté
(Vépy Márton, Vépy Mátyás)

Lásd: Wépi Máté

M. D. K.

VÉPI Máté építész

A pálosok építésze

Garas XVIII. sz 38. l.

Vépi Máté

pálos architektus a pécsi templomhoz képitett tervet.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

171

Vépi Máte

pólos rendi perzetes végezte a sasvári templom építkezésének irányítását.

Voit Pál: A Corokk Magyarországon, Budapest, 1970. 152 l

411

VÉPI Mátl (1710-1747)

pálos szerzetes, a határban meghonosodott olasz eredetű centrális templomterek példáit használta fel.

Igaz Mária: Magyarországi barokk művészet Budapest 1960., TIT József Attila Szabadegyetemének előadásai 42.

MDK

Vépi Máté

Magyar Művészet 1933. 92.l.

MDK

Vejni hátyás épitén 18. n.

A sasvári templom épitője.

Andreas Angyal: Barock in Ungarn. Bp.-Leipzig-Milano. é. n. 70.

Végi Máté

4 1
MAGYAR MÜVESZET
1933. 92

Vépi Máté

A pálosok nagyváradi templomát Biró József a sasvári pálostemplommal való összehasonlítás után nagy jogosultsággal Vépi Máténak tulajdonítja, miután va lószínűvé tette, hogy a sasvárinak felépítésében Vépi Máténak jelentékeny részputott.

Kampis Antal:

Századok 1936. 208. l.

Vépi Matej

l.

Cincik 19. l.

Vépi Máté

pálosrendű építész
Csáky püspök megbízásá-
ból vezető a nagyváradi
székesegyház építését rövid
ideig 1740 körül -

Kampis Antal:

Századok. 1936. 208. l -

MAGYAR KASTÉLYOK — Vép

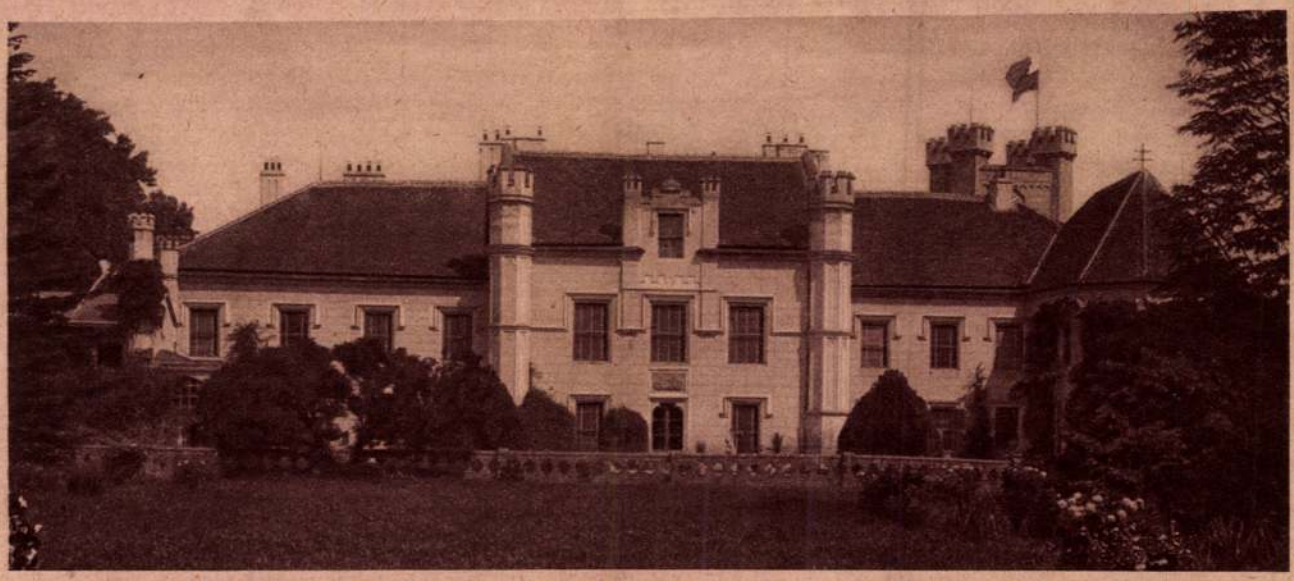

Nagy Bercsényi Miklós gróf egykori várkastélya, ma Erdődy Sándor gróf tulajdona.

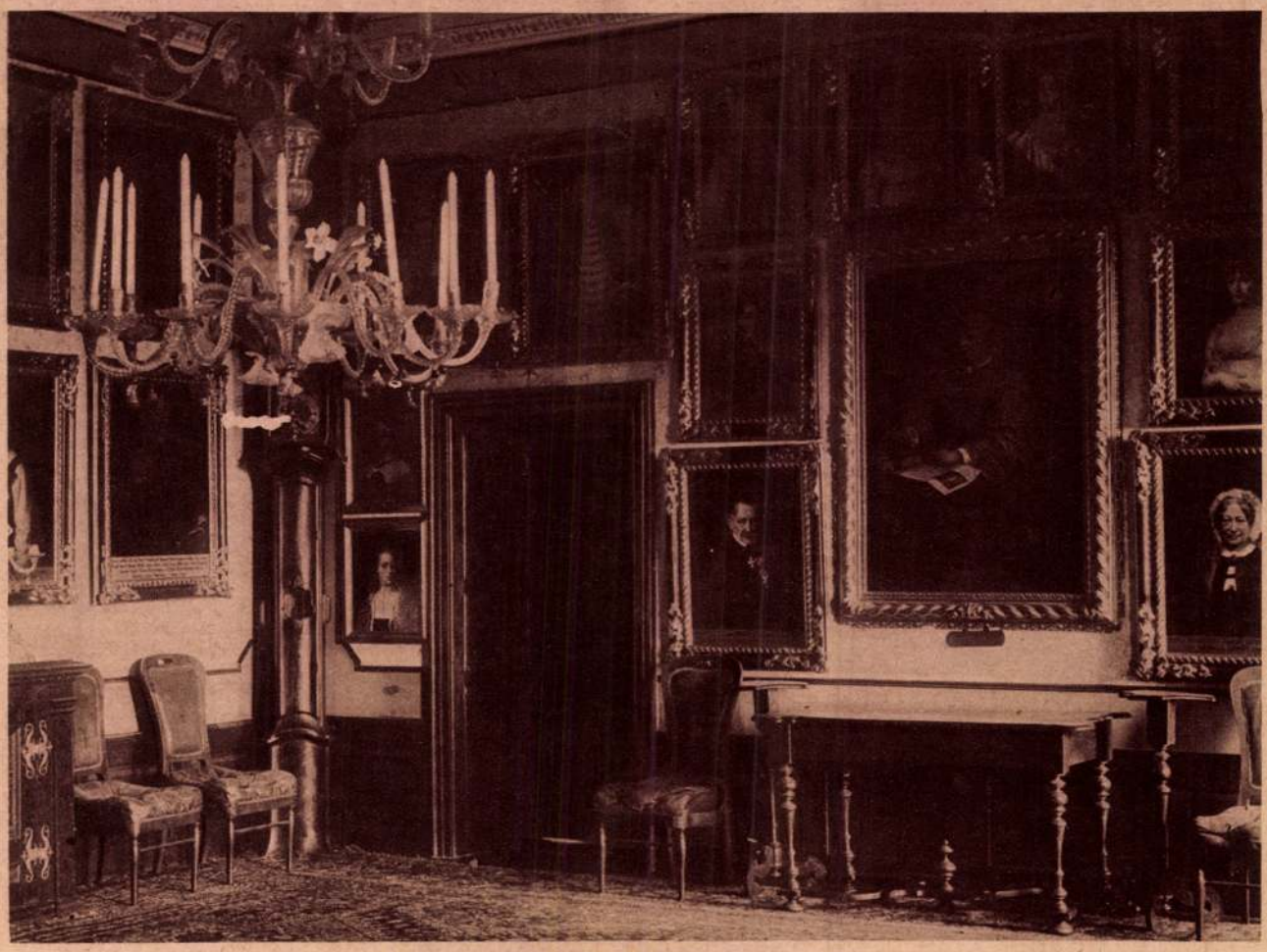

A vépi várkastély képtárának egy részlete.

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1925 junius 25-iki számához. (18.)

Mézeshetek Spanyolországban.
Egyes vidékeken a fiatal férj lóháton viszi otthonába az ujdonsült menyecskét.

Sehol az országban nincs annyi középkori várkastély, mint Vasmegyében. Ha a romokban heverő várakat is beleszámítjuk, negyvenre tehető a számuk.

Egyike a legrégibbeknek ezek közül az Erdődy-család tulajdonában lévő vépi vár, 1280-ban, tehát Kun László korában építették és 1495-ben került először az Erdődy-család birtokába. *Erdődy Bakócz* Tamás hercegprimás vette meg s innen indult Rómába a hires pápaválasztásra. Később, házasság utján, a nagy kurucvezér, Bercsényi, kezébe jutott, de pár év után ismét visszavásárolták Erdődyék.

A tizennyolcadik században nagy külső és belső restaurációkon esett át a vár. Valóságos történelmi muzeummá vált. Azóta idehordják az Erdődy-család minden kincsét. Hires lépcsőházát pompejii márványoszlopok diszitik, XVII. és XVIII. századból származó remek butorai és szőnyegei, fegyvergyüjteménye, családi képei mesébe illenek.

Hetvenholdas parkját a szabadságharc előtti időkben szedte *Erdődy* Sándor (V), akit botanikai munkásságáért rendes tagjává választott az Akadémia.

Mai tulajdonosa Erdődy Sándor VI. nagy összegeket áldoz a kert fentartására. Első képünk magát a kastély homlokzatát adja. A második a hires családi képtár egy részletét, ahol az összes Erdődy-ősöket megtaláljuk érdekesebbnél-érdekesebb olajfestményekben. Harmadik képünkön a kastély kápolnáját mutatjuk be, melyet a család hires hercegprimás őse, Bakócz Tamás épitett.

A vépi kastély kápolnája, amelyet Erdődy Bakócz Tamás hercegprimás épittetett.

Munkában.

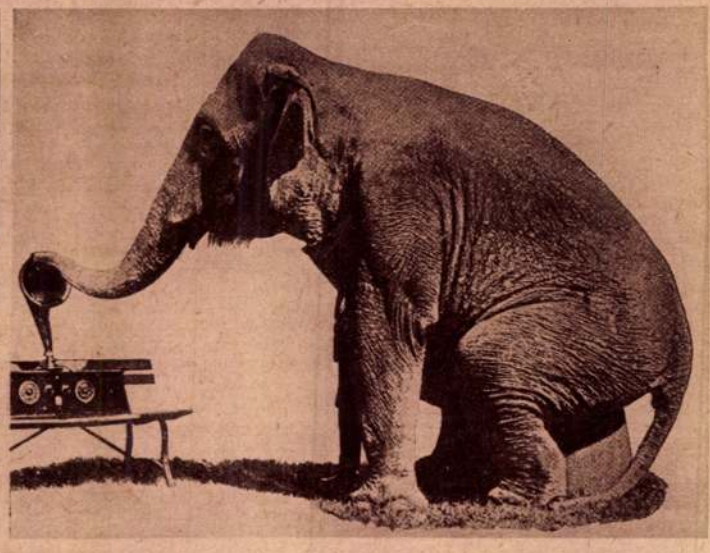

Munka után.

Hogyan dolgozott az antant-propaganda ellenünk

Azokról a módokról és eszközökről, amelyekkel az ellenséges antanthatalmak ellenünk dolgoztak, tulságos jóakarattal sem mernénk elmondani, hogy nobilisak voltak. Az a tömérdek rágalom, amit ellenünk szórtak nyomtatásban, könyvtárra menő anyagot szolgáltatna. Mindennél jellemzőbbek azonban azok a képek, amelyeknek egy részét nagy fáradság árán Ferdinand Avenarius gyüjtött össze az antant illusztrált lapjaiból. Ezek bőséges adatot szolgáltatnak arra nézve, hogyan dolgozott ellenünk a Northcliffe-propaganda.

A sokszáz hamisitvány közül itt közlünk egypárat.

Az első kép a *Berliner Illustrierte Zeitung*-ban jelent meg s egy összelőtt francia üteget ábrázol. Ugyanazt a felvételt reprodukálta a francia *La Guerre Européenne Illustrée* s minden lelkiismeretfurdalás nélkül ezt irta alá: *A franciák által megsemmisitett német üteg.*

Az *Echo* 1914. októberi számában jelent meg a másik kép *Hadiforgalom a belga országutakon* cimmel. A *Le Journal* egy hónappal később ugyanezt a képet közölte ezzel a kommentárral: *Hindenburg menekülő csapatai a visztulai csata után.*

Három szabadságon levő német katona fényképe jelent meg a *Neue Hamburger Zeitung* mellékletén. A francia sajtó a képet ezzel a szöveggel roprodukálta: *Német katonák a hadifogságban, örvendenek, hogy megszabadultak a germán militárizmustól.*

A negyedik kép abban az időben készült, amikor a rézmozsarakat s más réztárgyakat gyüjtötték össze Németországban. Az antantsajtó a német áldozatkészséget dokumentáló képhez ezt a megjegyzést füzte: *Német katonák egy kis szerb városban ennyi konyhaedényt harácsoltak össze.*

Vepi Kastég

Dörre Tivadar rajze

repr.

Vas. Ujs. 1881. 132 l.

neogót.

Deutschlands sprechen können, die vor der sogenannten geschichtlichen Zeit liegt, also jener Zeit, für die jede schriftliche Überlieferung fehlt, so ist das ein Verdienst der Wissenschaft des Spatens. Erst die letzten Jahrzehnte haben uns die Stücke zurückgegeben, die Jahrtausende hindurch im Erdboden verborgen schlummerten. Heute können wir das Kunstschaffen der Bewohner deutschen Raumes bis ins 20. Jahrtausend vor Christi Geburt zurückverfolgen.

Das vorliegende Werk erschließt die Geschichte der Kunst vor jenem Zeitpunkt, mit dem der Kunsthistoriker zu beginnen pflegt. Herbert Kühn gibt diese Geschichte ausführlich und für jedermann leicht erkennbar aufgeteilt in die einzelnen Epochen der Steinzeit, der Zeit der Bronze und des

Vép (Vas)

Erdődy-kastély

Itt a saproni Szent György-utca 16 sz.
ház szobercsoportja.

RHK 6,30 l.

Vép

MDK.

Vér János

Kiállitási kritika

Jövő Mérnöke 1966 dec.3.

Vér

MDK

Miután Rejtő Sándor professzor 1896-ban majd 1899-ban felhívta a figyelmet az anyag.-vizsgálat fontosságára, hamarosan k váló képzet gárda foglalkozott e kérdésekkel: Bartel, Misgyáni, Reuss, Vér, Victorisz.

55.è.

Dr. Mihailich Győző: A XIX; és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Vér Dénes MDK

Felirata szerint korabban Vér Dénes és Dézsi Ugyed munkájának tartották az aradmegyei Feketegyarmat 1467-ben készült s elpusztult Mettercia-Szent György ábrázolását. Ujabb vélemény a felirat egykoruságát kétségbevonva, ismertnek vélt középkori festőink sorát két névvel apasztotta.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.69.l.

Vér Dénes MDK

Az esetleges kapcsolatok miatt emliti meg Radocsay Weer András nevét, aki egy 1478-i gyulai oklevélben fordul elő, s aki Somosi Károly Mihállyal a király embereit, Zakoli Bálintot és fiát, Gáspárt, Gyula és Gyulavarsány között megverte. L. Veress E.: Gyula város oklevéltára /1313-1880/. Bp. 1938. 23. l.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei.

Vén Emil festő

MLK

Megemlítve a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Pesti és pécsi képzőművészek együttes csoportkiállítása"

Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. dec. 8. 1

Vér János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁJ 21.

JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

Vér János rajza: Beteg fa

Végeredmé
a hírértékfü
sága, egyben
kategóriája,
tárgyunknál
sabb jellem
értelmét az
„zabolázásában", a befogadó érzelmi, gondolati szabályozásában kell látnunk. A befogadó saját, belső időérzéke és a mű között a ritmus segítségével kialakuló együttfutás: szinkronizmus részben a figyelemkarakterisztikát illeszti, másrészt az időbeliségből adódóan a befogadóban fontos szerepet játszó memóriának munkáját könnyíti

táron túl.) Tehát a befogadó tudatánál mélyebb, „ősibb" okoknál fogva óhajtja a rendezettséget, ám mint láttuk ez merőben formai: az entrópia mértéke független a rendezőfüggvénytől, ami viszont rávilágít a művészet esztétikai értéke és a művész világnézete ellentmondásának gyökerére, értelmére.

Horányi Özséb

Megkezdődött a Budapest I. osztályú vízilabda-bajnokság

Jól mutatkozott be csapatunk, az első mérkőzésen 5:2 *Moletzot* gólhelyzetben szabálytalanul akadályozták, ő a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1967 ÁPR. 8.
Vér János

1021

VÉGRE ELKÉSZÜLT

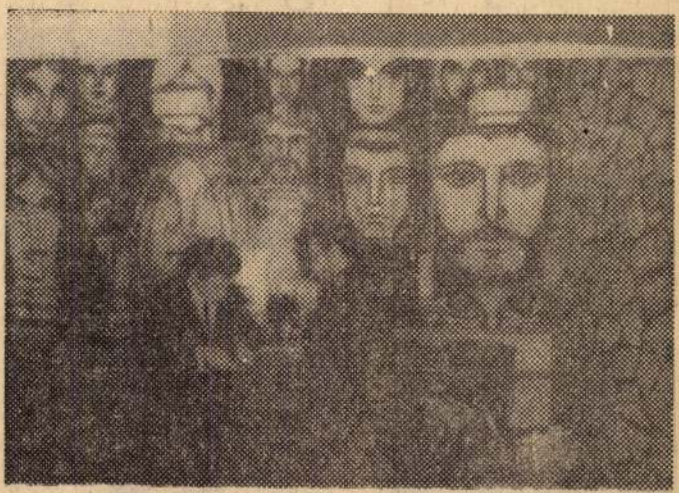

Hosszas huzavona után végre elkészült a Vásárhelyi Pál kollégium klubszobája. A bárpult előtt a klub belső berendezésének egyik tervezője, Lovas Attila áll, a bárpult mögötti falfestmény tervezője, Vér János pedig megvalósult alkotását szemléli.

Újra megnyílt

1021

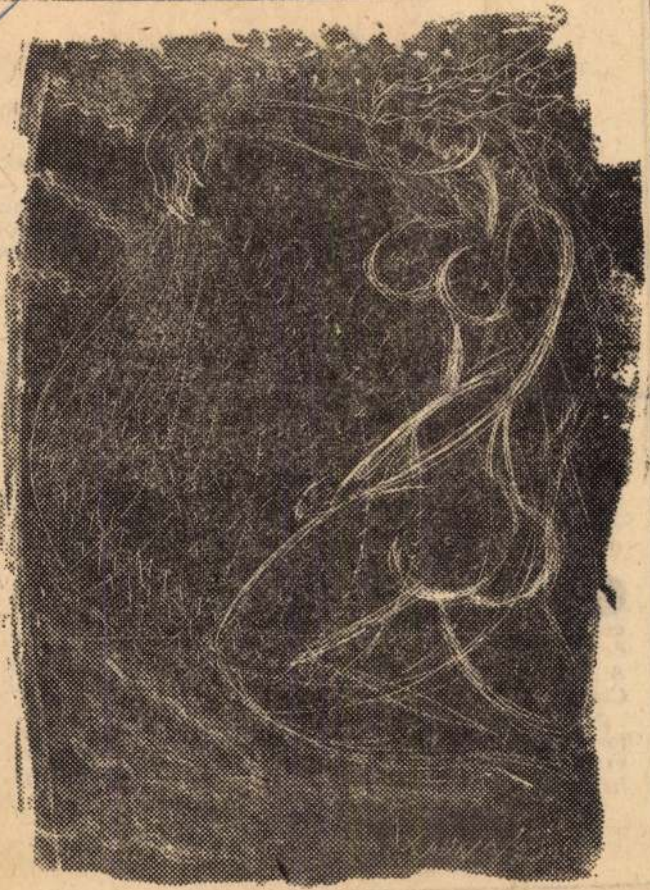

VÉR JÁNOS: KAGYLÓ

STREBEREK

A szó, a kifejezés, elcsépelt. Amióta iskolák léteznek, azóta ez a fogalom is él. Az utóbbi időben viszont — legalábbis a számomra —, kiment a divatból. Most azonban valahogyan újra feltámadt. Három apró sztorit hallottam ugyanis az eggyel alattunk levő évfolyam egyik tagjáról, nevezzük egyszerűen V-nek.

1 *A félév első gyakorlata. A tankör szorgosan találgat: ki lesz a gyakorlatvezető. V. kinéz a folyosóra, majd nyitva hagyja az ajtót, és jó hangosan kijelenti: „Azt mondják, G. jön. Az egy rendes krapek!" A másik mondatot a már éppen belépő adjunktus, G. is hallotta.*

2 *Tankörkirándulás. A hangulat az autóbuszban már „kezd kialakulni". Előkerülnek a pakli kártyák, satöbbi. És ekkor V. odamegy a kiránduláson részt vevő docenshez, és feltesz neki egy „érdeklődő" kérdést. A legutóbbi előadás anyagából...*

3 *Gyakorlat közbeni szünet. Hosszadalmas példák mennek az órán, a társaság kissé unatkozik. V. és egy társa sorra agitálgat: „Ne jelentkezzetek, nem érdemes ezekkel kinlódni!" A hallgatók bólogatnak. A gyakorlatvezető felhívására nem is jelentkezik senki. Csak V. és a társa...*

Nem voltam ott, ezért a nekem elmesélt sztorik pontosságáért nem vállalok felelősséget. De, ha a háromból csak egy lenne igaz, V. (és a társa is) megérdemel egy-két szép jelzőt.

Ezek kiválasztását az olvasóra bízom...

— róta —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lévai János
JÖVŐ MÉRNÖKE

1965 NOV 29.
1021

TÁRLAT

VÉR JÁNOS I. ÉVES MÉRNÖKHALLGATÓ RAJZAI

csak több gólt a mieinkné
és három kapott csak kevé
sebbet a szezon folyamár
Nem mutatja viszont a tabel
la, hogy *a nyolc vereségbő
hét (!) egygólos vereség*
(négyszer 1:0, háromszor 2:1)
és mindössze egy 2:0-ás vere-
ségünk volt, mégpedig a baj-
nokcsapattól, a Húsostól.
Ugyancsak nem mutatja a ta-
bella, hogy a „leadott" 22
pont fele (!) négy vereség és
három döntetlen, s mindez
hazai pályán. Ez rámutat ar-
ra, hogy hazai mérlegünkön
erősen javítanunk kell. Hiány-
zik ehhez, persze — és ez ál-
talános MAFC-probléma, a
közönség, hiszen a MAFC bár-
mely szakosztálya, így mi is,
otthon is „idegenben" játsz-
szunk. Kiegészíti talán még
ezt a képet, hogy 12 győzel-
münk közül viszont csak négy
esetben született egygólos győ-
zelem, és ezek közül is három
idegen pályán.

Nem mutatja a tabella azt
sem, hogy legjobb góllövő
csatárunk Tóth — aki évek
óta a legtöbb gólunkat szerzi
— a szezon 26 mérkőzéséből
nehet játszott porcleválása
miatt. Tíz mérkőzésen nem
szerepelt sérülés miatt *Do-
monkos*, és az egész tavaszi
szezonban sérült volt *Szalai*
is, hogy a többiekről, az egy-
két mérkőzésen kiesőkről ne
is beszéljek.

Mindezek ellenére sok ten-
nivaló akad még a csapat há-
za táján. Legfontosabb lenne
talán a csapatszellem javítá-
sa, illetve a játékfelfogás
megváltoztatása, hogy min-
den mérkőzésen mind a 11 já-
tékos egyforma akarással ves-
se magát a küzdelembe, mert
bizonyosodott, hogy ezen
a szinten csak szép játékkal
nem lehet komoly eredményt
elérni — hanem szív és aka-
rás is kell hozzá.

Javítanunk kell védőmun-
kánkat is, és e téren is első-
sorban védőink játékfelfogá-
sát, hiszen *a 27 gólt egy-két
kivétellel mind egyéni hibák,
könnyelműsködések okozták.*
Ha jobb eredményt akarunk
elérni, hátvédeinknek, de fe-
lezeteinknek is sokkal szívó-
sabban és a kockázat minden
lehetőségét kizárva kell játs-
zani saját kapunk előteré-
ben.

Ugyancsak szembetűnő hi-
ba a rendkívül sok kihagyott
— százszázalékosnak nevezett
pedig egyre durvábbá és szí-
vósabbá ellenfelünk védőjáté-
ka.

A puszta számok mögött
még *igen sok egyéb tényező
is rejlik*, amely hozzájárul,
hogy az idén sem sikerült
jobb eredményt elérni csa-
patunknak. De kétségtelen,
hogy egyet kell érteni egyik
vezetőnk szavaival: *a döntő
hiba a „fejekben" van, már-
mint a játékosok gondolkozá-
sában.*

Ennek ellenére reméljük,
hogy a hosszú téli pihenő
alatt mindenkinek jut ideje
számvetésre saját magával, és
a két éve alakulgató csapa-
tunk a jövő szezon nagy le-
hetőségeit kihasználva, kihar-
colja a régen várt magasabb
osztályba jutást.

— Szabó —

a hét kérdése

Nagyméretű számítógép neve?

(Dogitális számítógép)

A JÖVŐ MÉRNÖKE

a Budapesti Műszaki Egyetem és az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem tanácsainak, MSZMP-, KISZ- és szakszervezeti bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő:
JECSAI ANDOR

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.
Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Szerkesztőség:
Budapest XI., Műegyetem rkp. 3.
Telefon: 258—840, 258—930, 258—940, 346-os mellékállomás

Terjesztik az egyetemek KISZ- és szakszervezeti bizottságai

Szikra Lapnyomda, Budapest

Vér Judit MDK

urasztali kendője 1673.(Kendilonia ref. templom)

17.o.

Balogh Jolán: Kolozsvári renaszász láda 1776-ból. Kolozsvár. 9-23.o.

Vér Klára

MDK

Résztvett a kiállitáson 1962 dec 17-30.

Tóth Jenő: Valódi müvészeti élményt nyujtott a buda
dapesti póstás képzőművészek
szakkörének kiállitása.

Szocialista Pósta !19/ 63. 1. szám.

Vér Klári belsőépítész

Első ízben dolgozik Zalaegerszegen a belsőépítészművész alkotógárdája. – Romány László és Vér Klári munkája az itt látható térplasztika, csuklós szerkezettel működő, a legkülönbözőbb ülés, fekvés és pihenő módozatokat tudja felvenni, érdekes és izgalmas kis színes térplasztikát ad, egyik játszótérre gondolják felállítani. /említve/

Művészeti Magazin

1978. aug. 15. Televízió 20.55 M.

M.D.K.

Vér Rudolf

Festményeiről igen komoly elismeréssel beszél Berend Ilona: "Tavaszi Tárlat" cimmel a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról.

Szinház, Bp. 1947. május 27.- juni. 2.
III. évf. 22. sz.

Vér Tibor

l.

Harrer Kőnt

268 l.

4-rét

Sz.

T. Vagyságos Dr. Szentiványi Gyula ú.

Budapest

Köszönettel igazol$^{om}_{juk}$ a mai napon lefizetett 150 – P – f

Egyszázötven ~ Pengő ~ fillér

mely összeget ..... b. számlá$^{ja}_{juk}$ ..... javára $^{irtam.}_{irtuk.}$

Kiváló tisztelettel

[illegible]ázávolt kitonokra

a/o Fiedtsül

Bpest 1935 (+) hó 27 n.

SEILER LIPÓTNÉ ÉS TÁRSA

BUTORKERESKEDÉSE

Budapest, VI., Aradi-ucca 12.

[illegible] POSNER BUDAPEST

VÉR Zoltán
91 11. 12

Új Művészet

Veza (Weze) Mosbreus de (Mátyás) M.D.K.

kőművesmester

az egri várban működött és az 1552-évi ostrom alatt is ott maradt. Neve még 1555-ben is kimutatható - Vallolinus, Menario és Tirano mesterekkel együtt — amikor 20 forintot vesz fel a pozsonyi Kamarától.

Heves megye műemlékei I. írta Volt Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1960. Akadémiai Kiadó. 415 old.

Vera Muhina

A Műcsarnokban szovjet képzőművészek kiállitását rendezték meg. Fenti művész is szerepel munkáival.

Esti Hirlap 151 sz. 1958. jun. 29. 2 old.

MDK

Vera Muhina

Szovjet művészek kiállítása a Műcsarnokban

Fenti művész is részt vesz.

/munkás és kolhoszparasztosszony/

Esti Hirlap 152 sz. 1950. jul. 1 2 old.

Veraboco

l. Ferabosco

Verabitscha

di Ferabosco

Verabucha

l' Ferabosco

MDK

Veracius Testvérek
nyomdaja

nyomdájuk legendáját Ferenczi L. is említi,
de az általuk nyomott művek ímrészuma
körül tévedés van (Bettlen Miklos vitáirata.)
Ferenczi könyvében. (1672)

Firtinger K.: A kolozsvári nyomdászat története
Grafikai Szemle 1896 évf. 6 z. 91. l.

MDK

Veracius Konstantin

nyomdász

„Veratius Konstantin és Speratius testvérek „1672" ben nyomdáz kodtak Kolozsvárt."
Ezen tanusnak bizonyult adatot zó szerint vettem át a „Magyar Könyvszemle egy régebbi évfolyamából.

Fürtinger K: Hazánk könyvnyomtatói Helyre-igazítás.

Grafikai Szemle 1894 évf 4 z. S-G. l.

M.D.K.

Verán József, szobrász

is közreműködött az Alpár féle millenniumi kiállítási renaissance épületének szobrász-munkáin

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1897. 37. köt. 166. old.

Verán József

Nobrázt

Készítette az alábbi épület csoport reneszánsz épületének ornamentális Nobrázt munkált –

Alpár Ignác: Az erzsébetes orsz. kiáll. történelmi főcsoportjának épületei. A M M E E Kvit 1897. 166. l. –

~~hogy azok helyreállítását~~ tárcz

~~Budapest, 1900. fe~~

~~A minister meghag~~

Gönöry

ministeri ...

9. Érkezett 1900. március 6.

341 sz.a.kelt felterjesztésére ér-
jedalunyadi m.kir. adóhivatalt a kárt
litási költségeknek Nán László vaj-
aló kifizetésére egyidejüleg uta-
is a pénz-felvétele, és a munkálatok
tem.

Verán József

bpesti zrobrány

l.

Közlerkiáll

726. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Verán József nobrán M.D.K.

kéri, hogy a Vemz. hug. előcsarnokának kandelábereit, meget Huszár A. kezdett el, ő fejezhesse be, mert azokat ő mintázta.

Sprenger M. A Magy. Vemz. Hug. lépcsőházának díszítése. Művészt. Ért. 1958 (VII.) 2-3 n 210

M.D,K.

Verán József, szobrász

műveit nagy elismeréssel emlitik az ezredéves kiállítás történelmi csoportjának megtekintésére tett egyesületi beszámolóban.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1895. XIV. évf. 146. old.

Zrán József 34, 141 - 142 zobrán
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991

Verancz Antal
egri püspök két
udvari festője

Holgazával Zarepel
a püspök Czeladiége
Kozák A XVI. Mezei
Rózsipén

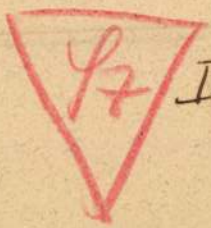

Sz II. 2121.

MDK

Verancsics Fausztusz, csanádi püspök

1617-ben Velencében öt nyelven, rézmetszetekkel diszitett müve

MM és ÉE Közl. 1924. VII,6. 91 l.

elye :----------

VERANCSICS Faustus

M. Tudástár A-tól Z-ig.
Bp. 1997 847–849.

Verancsics Faustus felfedezése szakmai pályafutásom egyik nagy meglepetése és öröme - és felkészültségem hiányainak mutatója is. Tudtam róla, lexikális szinten ismertem adatait, veszprémi kötődésének halvány fonalát - de csak most ismertem meg igazán a 400 évvel ezelőtt élt kortársunkat. És megismertem általa lelki leszármazottait, sibeniki barátaimat. Könyvtárosokat, muzeológusokat, fotóművészeket, városi és megyei politikusokat, értelmiségieket. Jártam szülővárosában, megtekintettem villáját Prvics szigetén, fejet hajtottam sírja előtt a sziget kis templomában.

S közben éreztem miként szeretem meg egyre jobban ezt a népet, amely most minden eszközzel igyekszik megmutatni a világnak: a horvát kultúra, irodalom, művészet és tudomány Európa és a világ egyetemességének kiszakíthatatlan és eltéphetetlen része, értéke. S teszik midezt egy értelmetlen és tragikus háború véres hétköznapjaiban, szenvedve a jelent, megvetve a múltat és formálva a jövőt.

Még inkább megszerettem Verancsics Faustust, a nyelvészt, a filozófust, a történetírót, a feltalálót, mert Balassi Bálint kor- és sorstársa volt. A magyar költészet megteremtője 400 éve hunyt el. Életútjuk keresztezték egymást, sorsuk sok esetben összekapcsolta őket - ki tudja még találkozhattak is. A történelem tragikuma, hogy egyiküknek egy félbeszakadt életút és pálya jutott osztályrészül, míg másikuknak siker, az elismerés, a dicsőség. Ők ketten életútjukkal és életművükkel azt szimbolizálják, hogy az európaiság élő történelmi tradíció, amely mára lehetőségeiben ebben a térségben inkább szegényedett, mintsem gyarapodott. Épp kettejük életének ismeretében kell visszanyúlni valóságos európai értékekért és lehetőségekért s általuk bizonyítani: európaiságunk multunk ismeretében, tiszteletében és elfogadásában is van.

Verancsics Faustus most hazatér Veszprémbe. Egyetlen egy történelmi dátum szerint rövid időre ide hozta őt a sors. A történészeknek kell majd részletesebben bemutatni, hogy az 1579 szeptember 27-én veszprémi várkapitánynak és a veszprémi püspökség Zala, Győr, Somogy megyék területén fekvő birtokainak kormányzójának kinevezett Verancsics Faustus vajon mit talált itt, azt hogyan védte és formálta három esztendő alatt.

Verancsics Faustus most lehetőséget kínál Veszprém városának - de a megyének is - hogy sokrétű nemzetközi kapcsolatait újabbal egészítse ki.

Sibenik Városa sok szempontból azonos helyzetben van Veszprémmel. Története, egyházszervezete, műemlékei, idegenforgalma, kereskedelme, ipara, művészeti élete rengeteg fogódzót ad a kapcsolatok kiszélesítéséhez. Ez nem csak protokoll szintű kell, hogy legyen. Az embereknek kell megtalálniuk az utat egymáshoz. Bajban mutatkozik meg az igazi barát. Sibeniki barátaink bizonyára nem felejtik el, hogy nemzeti históriájuk nehéz pillanatában egy kis magyar város mellékük állt, a maga szerény módján és lehetőségeivel. Hogy megtalálta közös múltjukban az értéket, az összekötő kapcsot - ebben az esetben Verancsics Faustust, aki évszázadokon átüzenő életútjával sokrétű példázatot ad nemcsak e két városnak, e két népnek, hanem Európának is.

Praznovszky Mihály

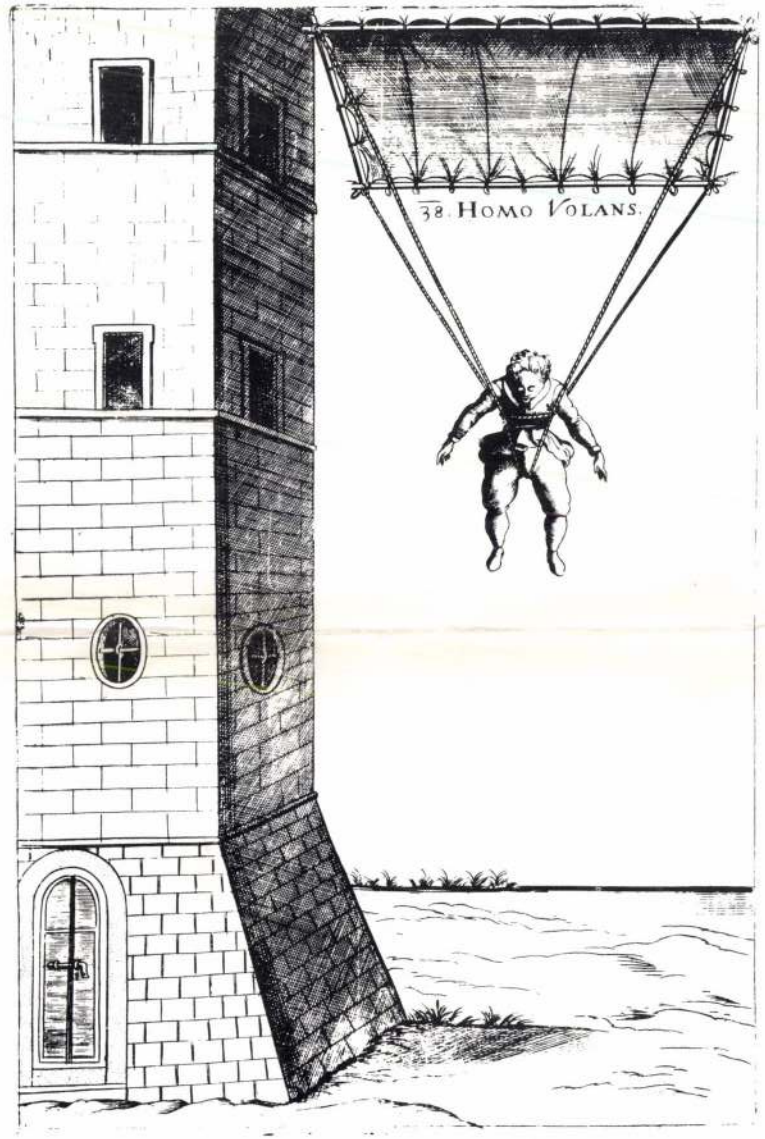

VERANCSICS FAUSTUS

(1551 Šibenik - 1617 Velence)

Kuća Umjetnosti u Veszprému
Vas poziva
na svečano otvaranje spomen-izložbe

„Faust Vrančić, naš suvremenik"

(1551. Šibenik - 1617. Venecija)

koja će se održati
u petak, 23. rujna 1994. godine u 17.00 časova
u Galeriji Csikász Kuće Umjetnosti
(Veszprém, ul. Vár br. 17.)

Izložbu će otvoriti

Praznovszky Mihály
glavni rukovodioc Književnog Muzeja Petőfi u Budimpešti
i
Milivoj Zenić
rukovodioc Gradske Knjižnice „Juraj Šižgorić" u Šibeniku

U okviru spomen-izložbe će biti izloženi radovi likovnog umjetnika Velibora Jankovića, pod naslovom Novi Strojevi (Hommage à Vrančić Faustus), kao i fotografije Davora Šarića, pod naslovom Utihe i sjete.

Sponzori izložbe: Ministarstvo za Obrazovanje i Prosvetu, Županija Veszpréma, KOMFORT RT., Gradska Knjižnica "Juraj Šižgoric", Šibenik, Muzej Grada Šibenika

A Veszprémi Művészetek Háza tisztelettel
meghívja Önt a

KORTÁRSUNK, VERANCSICS FAUSTUS

(1551 Šibenik - 1617 Velence)

című kiállítására
amelyet
1994. szeptember 23-án, pénteken 17 órakor

Praznovszky Mihály
a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója
és
Milivoj Zenić
a šibeniki „Juraj Šižgorić" Városi Könyvtár
igazgatója nyit meg

a Művészetek Háza Csikász Galériájában
(Veszprém, Vár Utca 17.)

Az emlékkiállítás keretében kerül bemutatásra Velibor Janković - Új áramlatok (Hommage à Verancsics Faustus) és Davor Šarić - Vigaszok és bánatok című fotókiállítása, valamint megjelenik a VÁR UCCA 17 negyedévkönyv 1994/3 száma a Verancsics Faustus - összeállítás. Szerkeszti: Géczi János

A kiállítás támogatói: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, Veszprém Megyei Közgyűlés, KOMFORT RT., "Juraj Šižgorić" Városi Könyvtár Šibenik, Városi Múzeum Šibenik

MDK

VERÁNCSICS

Az egri várat katonai kézből püspöki igazgatás alá helyezi. Épitkezéseit ettől kezdve az egyház intézi.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.19.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Verantius Faustus (Verancsics)

magyar szármarásu, csanádi püspök volt, az első a hidépítésben, ahi a lelja vasszerkezet gondolatát felvetette. 1916 ban Velencében ist Jogyvében egy ivhid bemutatása Zapcsán ísje, s. szerangöntvényből lettett készíteni.
5. Kép

Dr Vajda Pál: A magyar hidépítés Bp 1964 12 l.

Veranicios

Veranius Faustus: Machinae ..

rec. Szeghalmi Elemér = Új Erdély, 1985 okt. 20-6.

Verancsics Faustus, a szentszék polihisztor magyar szakértője

Egy XVII. századi magyar Leonardo

Ez a cím legalább annyira igaz, mint amennyire nem. Élete javát ugyanis a XVI. században élte le. Családja Boszniából menekült a török elől, ő Horvátországban, Sebenicóban született. Páduában járt egyetemre, sokat időzött Velencében, de élete legfontosabb eseményei, sokrétű tevékenysége, érzelmei és főpap nagybátyja, *Verancsics Antal* esztergomi érsek Magyarországhoz köti. Itt volt várkapitány – Veszprémben –, királyi titkár (illetve Prágában, a bolondos *II. Rudolf* magyar király és osztrák császár udvarában), volt csanádi püspök, jószágkormányzója papi birtokoknak.

Az olaszok, a horvátok, a bosnyákok, sőt a németek is magukénak vallják, csak mi, magyarok feledkeztünk meg róla, holott megnyilatkozásaiból kisejlik: hozzánk lehetett a legtöbb köze. Nem is fontos a származása. Európa humanista tudósai: közös ország, közös nyelv, azonos szellemiség képviselői voltak, s általános szokás volt, hogy ezek a szellemi vándormadarak maguk választották meg hovatartozásukat. S érdekes módon ama nehéz időkben, török veszedelemben, sokan jöttek hozzánk és váltak magyarrá önszántukból, vállalva az ezzel járó zaklatásokat is. Ami nagyon fontos tudnivaló, hogy sem 1526, sem 1541 után a humanista szellemi élet nem szűnt meg Magyarországon. Sőt európai hírű tudorok éltek a királyi Magyarország vagy Erdély területén, mi több, a török hódoltságban is. Csak *Veranics Faustus* kortársai közül említek néhányat. *Baranyai Decsi János*, Wittenbergát és Strasbourgot is megjárva, hazahozta tudományát Marosvásárhelyre. A budai születésű és fantasztikus életsorsú Dudith András, aki horvát-olasz származású ugyan, volt magyar püspök, eljutott Angliába, és meghalt Lengyelországban. És nem is említem *Zsámboki Jánost*, az Európa-hírű *Sambucust*, *Istvánffy Miklóst*, *Kovacsoczy Farkast*, *Berzeviczy Mártont*, *Gyalui Torda Zsigmondot*, akik az ország egyharmadának elvesztése után is, Pozsonytól Kassáig, Kolozsvártól Brassóig olyan szellemi pezsgést teremtettek, hogy idejött főműveit megírni *Nicasius Ellebodius*, vagy a legendás életű *Johannes Bocatius*, aki német létére börtönt szenved azért, mert *Bocskai* mellé áll, majd *Bethlen Gábor* kedves embere és Kassa polgármestere is egy időben. A korszak legszebb magyar hazafias verseit ő írja német létére.

Mindezt csak azért említem meg, hogy a XVI. század második felében, a XVII. elején sem volt megvetendő az európai szellemiség számára a magyarsághoz tartozni. Így gondolta ezt Faustus is.

Mint kora legtöbb humanista tudósa, ő is polihisztor volt. A pápa magyarszakértője. Tanulmányokat írt a Szentszék számára a hazai vallási viszonyokról, a királyi Magyarország és a megszállt területek keresztényeinek, főleg katolikusainak sorsáról. Ötnyelvű – latin–magyar–olasz–német–dalmát – szótárt szerkesztett, s amidőn a veszprémi püspökség birtokainak jószágkormányzója volt, figyelme a hétköznapi élet praktikus gondjaira terelődött. Tanulmányozta a különféle munkákat és munkafolyamatokat, s megújított néhány mezőgazdasági eszközt, s találmányokat szerkesztett, hogy korszerűbbé tegye az ipari tevékenységeket is. Technikai munkásságát két dolog jellemzi. Egyfelől földhözragadt, hétköznapi, szűk prakticizmus, másfelől a valóságtól teljesen elrugaszkodó, fantáziadús nagyvonalúság.

Malomtechnikai újításai közül a kőtengely mozgatású szitát még a múlt században is használták. Ő találta föl a szélturbinát. A rugós kocsit sem Angliában készítették el először, hanem nálunk, az ő tervei alapján. De föltalálta a fölfújható mentőövet, amit hordozható csónaknak nevezett, és az ejtőernyőt is.

Rudolf király mellett eltöltött évei sem múltak el nyomtalanul. Sokféle elmés óraszerkezetet talált ki, s felfedező kedve humornak sem volt híján. Például az égő gyertya hatására hang- és fényjelekkel működő ébresztőóra kifejezetten mulatságos volt.

Gondoljuk csak meg, micsoda fantasztikusan érdekes korszak volt a XVI–XVII. század! Miközben folynak a harcok az országban, filozófusok, történetírók, orvosok, föltalálók élik a maguk befelé forduló, mindennapi alkotó, békés életüket, akárcsak Nyugat-Európa valamivel, de nem sokkal szerencsésebb tájain. És bizony erről a korról is, mint történelmünk megannyi korszakáról hiányosak az ismereteink, téveszméket dédelgetünk magunkban. Persze, hogy nem szabad az ellentétes szélsőségbe sem esnünk. De Verancsics Faustust elfeledni enyhén szólva oktalanság.

Szalay Károly

NYELVELÉS

A balfácán balszárnya

Volt oly idő – nemrég –, hogy tisztes magyar író egyetlen könyvét *sorolta fel* az irodalmi lexikon: a *Krupszkajáról* írott kismonográfiáját. Az újabb lexikon már nem. Van végre *művetlen* író is! Aminthogy állítólagos baloldali értékek még mindig vannak. Sőt: egyre inkább. Miközben senki sem vállalkozik arra, hogy legalább kutyafuttában elősorolná, mit értenek valójában a kifejezés *mögé*. Csak tán nem azt, ami most folyik?! Megyünk-mendegélünk-rohanunk a baloldali értékek mentén, amelyek eleddig legalább négy alkalommal okoztak Magyarországnak majdnem halálos kétoldali tüdőgyulladást. (Kommün, *Rákosi*, *Kádár*, posztkommunista urak színeváltozása!) Van olyan szocialista értékmentő volt országos elnök, akik viszont csak a kisebbként nagyobb koalíciós pártban talált élő zsenit *(T. G. M.)*, titkon párttévesztő lévén. A párton belüli bolsevikok pártjában csupán kinevezés kérdése a zsenialitás. Ismét balra hajts van az országban, balra ment a parlament, rohanunk a balsorsunk elé. A másik oldalnak érdem még térden se! Elvégre az előbbiek már a himnuszban is benne vannak. Ők a jobb sorsra érdemes balsors. Egyébként a baloldali értékek a mértékutáni szabóságban készülnek még ma is. Balfogásokkal tarkított, balgasággal bőven ellátott baljóslatú balkániságuk, egyik ballépésükkel a másikba botló, ballépést ballépésbe öltő, balítéleteikre büszke, kétbalkezesen bizonyos balkörműségeket is takargató bütykölésük – az ország jó részét amolyan bennszülötteknek tekintett magyarjait az ő balszerencsejátékuk eleve nyeretlenjeinek tekintik! A baloldaliság nem csupán a kommunizmus gyermekbetegsége, hanem *aggkori* betegsége is? Baloldalt dobog a szívük, és csak a bal szemükkel látnak? Miközben forradalmi éberségüket oly könnyen kijátssza egy másik párt. Bourbon-utódok? Nem tanultak és nem felejtenek semmit. Valaki zsenialitásának kihirdetése nem közfelkiáltás kérdése. Alighanem *Illyés Gyulának* van igaza, aki *Veres Péter* temetésén merte először kimondani: Ez az író lángelme volt! Aki igazán Magyarország felé akar haladni, az a nemzeti értékek mentén baktat. Igaz, nem sok eséllyel. Ha nekem feleségeim közül csak egy is olyan szép lett volna, mint Krupszkaja asszony, nagy valószínűséggel hanyatt-homlok menekülök a forradalomba – kis valószínűséggel a baloldali értékek mentén.

Panek Zoltán

önző, rövid távú politikai érdekek szolgálatában álló euroatlanti civilizáció nem tudta betölteni küldetését. Ha a világot továbbra is a leggazdagabb és legerősebb államok érdekei irányítják, globális válság és totális katasztrófa fenyeget. Ha a helyi válságokra spekuláló nemzetközi fegyverkereskedelem és a túltermelésre és túlfogyasztásra épülő pénzügyi-kereskedelmi világhatalom erejét nem sikerül megtörni, éppen ennek az erőnek a mohósága és nihilizmusa számolja fel az euroatlanti civilizációt, mely menthetetlenül letért a keresztény igazságosság és szolidaritás útjáról.

Az új világrend csak erkölcsi alapon jöhet létre, mert semmiféle földi hatalom vagy törvény nem fogadható el, mely ellentétes Isten törvényeivel.

A nagyhatalmak közötti ütközőzónában vegetáló „komp-ország", Magyarország súlyos adósságcsapdában vergődik, s jelenlegi sorsát éppen azok irányítják, akik ebbe a helyzetbe juttatták. Soha nem volt fontosabb, hogy Magyarország a maga kiszolgáltatottságában, kicsinységében, védtelenségében az új, erkölcsi világrend mellett kötelezze el magát, s példát mutasson elszántsággal, munkával, összetartással. Szűz Mária országa és nemzete csak akkor maradhat meg a várható nagy átrendeződésben, ha kitart ezeregyszáz éves hagyományai és értékei mellett, s nem hajt fejet sem a fegyverek, sem a bankok urai előtt.

Sz. Sz. P.

kerlők szerint – élvé elképe-
len volt. Ez még akkor is igaz – mondják –, ha összeomlása váratlanul ért bennünket. Mindez azonban nem hoz gyors átalakulást. Két nemzedék nőtt fel és hordozza ma az élet terhét, egy téves emberi próbálkozás örökségével. A felnőtt ember nem alakulhat át egész mentalitásá-
dalom megújulása csak az azt alkotó emberek megújulása révén érhető el, s egy-két generáció kell hozzá. Az új nemzedékek felneveléséhez elengedhetetlenül szükséges az ép, egészséges, teljes család. Nem hiszem, hogy ez pusztán személyes vélemény, mint ahogy nem egyedül az egy-
mány közötti tárgyalásokról gyakorta van mostanában híradás. Milyen kérdésekben van előrehaladás, s melyek várnak még megoldásra?

– Az állam és egyház szétválasztásának elve századunk pluralista társadalmában elkerülhetetlen követelmény, a demokrá-
nütt megtalálták – a hívő állampolgárok érdekében – az egyházi vagyon felszámolása utáni megfelelő megoldást, ezek az egyházak alap-, közszolgálatuk hiteles teljesítésével megélnek, sőt: jelentősen támogatják a második és a harmadik világ egyházait. Nekünk tehát, Európa felé
keresztény megtérés lelkületének sürgetése, hitbeli tájékozatlanságunk felszámolása, a fegyelmezett erkölcsi életforma megteremtése. Adja Isten, hogy sok viszontagságot látott, 1100 éves hazánk javát, hasznát lássa mindezekben!

Kovács Lajos Péter

Folytatás a 9. oldalról

A porcelán emlékezik

Mindig arra gondoltam: majd ha lesz egy saját műtermem, ott kedvemre kísérletezhetek, megtalálhatom az anyagnak azt a keverési arányát, amellyel többfajta porcelánból kialakíthatom a magamét, hogy a képlékenysége, keménysége és lágysága a legmegfelelőbb legyen.

A porcelánról azt mondják, a legtisztább, a legnemesebb anyag. A legfehérebb. Ez lehet az oka, hogy belőle alkothatók a leglebegőbb, legvarázslatosabb formák, amelyek kristályosan áttetszők, mégis feszesek, keménységet sugároznak a lágyságban is.

– A porcelánnak van egy különleges tulajdonsága: *emlékezik.* Nem, nem, nincs ebben semmi félreértés. Ez az anyag nem felejt. Legalábbis egy bizonyos ponton túl. A folyékony masszát egy segédgipszformában készítem elő, s amikor kiveszem a formából, az első mozdulattal alakítom; aztán előfordul, hogy úgy gondolom, mégiscsak másként kellene, és visszahúzom, de csodák csodája, *a tűzben mégiscsak az első formát veszi magára.* Az anyagnak csak az első impresszió számít, arra emlékezik, azt nem feledi. Hát lehet személytelennek, hideg tárgynak nevezni a porcelánt?

Csenkey Éva írta, hogy Borza Terézt elbűvölte a porcelán. Ahogy az anyagról beszél, azt gondolom, ez valóban így van. De az anyagból igyekszik egyre többet és többet kihozni, nyilvánvalóan az állandó kísérletezés állapotában él.

– A műterem olyan, mint egy boszorkánykonyha. Fokozatosan, tapasztalatból tudtam meg és tudom meg, mi az, amire ez az anyag képes, amire én képes vagyok vele. Végtelenek a lehetőségek, és én az *anyag közelségét szeretem,* ahogy formázom, alakítom, létrehozom rétegzettségét, ahogy figyelem, hogyan hat rá a fény, mi lesz vele a tűzben.

Pályája első lépéseként születtek meg használati tárgyai, mindenekelőtt különlegesen tiszta formájú, finom csipkézetű vázacsaládja. A forma már akkor viselte azokat a jellegzetes vonásokat, a lekerekítettséget, a rétegzettséget, amelyekből aztán utóbb megszülettek a bezártságot és a nyitottságot hordozó alakok.

– A tárgyakat használjuk, de ez nem jelenti azt, hogy többségük nem hordozhat valamiféle, a használaton túli mondanivalót. Úgy gondoltam, a természet adhat számomra példát. Az elgépiesedő világban ne menjünk el a szépség mellett – ez a legfontosabb. Azok az organikus formák, amelyek a tárgyaimban megjelennek, a természetből érkeznek, a természetet mintázzák. Egy kinyíló virágszirom vagy éppen összezáruló, a fodrozódó hullámok, egy kagyló héja, a vegetáció egy-egy mozzanata jelenti számomra az örök témát, amely megjelenik mindennapjaink tárgyaiban.

Tavaszünnep – ezt a címet viselte az a kiállítás, amelyet a Vigadó Galéria, majd a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum közönsége láthatott a közelmúltban. A tavaszi természet fölszabadultsága, tűnékeny szépsége fogalmazódott meg a képlékeny anyagokban. Ám a zene is közel áll a művésznőhöz: Debussyre emlékező plasztikái láttatni engedik a művészetek összefonódását.

– A művészetben a belső békét, a nyugalmat, a szépséget keresem. Lehet, hogy ezért azt mondják, nem vagyok időszerű, de épp elég gép vesz körül bennünket ahhoz, hogy kimondhassuk: a kiállítóteremben nem gépalkatrészekből összehordott „művészetre" van szükség. Legalábbis az nem az én világom. Az embereknek szükségük van arra a kisugárzásra, amit a természetet idéző és fölidéző művészet ad. S épp így van ez a zenével is. Valószínűleg nemcsak azért érzem ezt így, mert olyan családban nőttem föl, ahol mindenkihez közel állt a muzsika, hanem mert a művészetek valóban kiegészítik egymást. Debussy akkordjai inspirálták az *„Hommage a Debussy"*-sorozat kisplasztikáit, a Prelude-sorozatot, amelyben jelen van a köd, a szél, a tenger hullámzása, mindaz, anyagban kifejezve, amiről Debussy a zene nyelvén szólt.

Kiállítási katalógusában több mint félszáz csoportos kiállításon való részvétel és tucatnyi önálló tárlat jelzi pályájának állomásait. Augusztus 1-je és 7-e között egyedüli magyarként részt vesz Porvoóban az V. Nemzetközi Keramikus Szemináriumon és Kiállításon, ahol nemcsak tárgyai láthatók majd, hanem előadást tart a mai magyar kerámiáról. Borza Teréz nem őrzi csak magának tudását, kapcsolatait. Esztendők óta a Fiatal Iparművészek Stúdiójának egyesületi elnöke. Szervezi kiállításaikat, jelenlétüket a világ iparművészetében.

– Remélem, erőmből telik arra is, hogy saját gyermekeim mellett annak a háromszázötven fiatal művésznek is a segítségére legyek, akik most állnak pályájuk elején. Kálmán Imre utcai bemutatótermünk mellett külföldön is szerepeltünk már. Ahol én egyszer megfordultam, általában kinyílnak a kapuk. Részt vett a stúdió a Tapintható tárlaton is, melyet vakoknak szerveztünk. Egészen különleges érzés volt úgy létrehozni valamit, hogy az ember tudta: aki majd „nézi", valójában csak a tapintásával „látja" azt, amit csináltunk.

Róna Katalin

Kuća Umjetnosti u Veszprému
Vas poziva
na svečano otvaranje spomen-izložbe

„Faust Vrančić, naš suvremenik"

(1551. Šibenik - 1617. Venecija)

koja će se održati
u petak, 23. rujna 1994. godine u 17.00 časova
u Galeriji Csikász Kuće Umjetnosti
(Veszprém, ul. Vár br. 17.)

Izložbu će otvoriti

Praznovszky Mihály
glavni rukovodioc Književnog Muzeja Petőfi u Budimpešti
i
Milivoj Zenić
rukovodioc Gradske Knjižnice „Juraj Šižgorić" u Šibeniku

U okviru spomen-izložbe će biti izloženi radovi likovnog umjetnika Velibora Jankovića, pod naslovom Novi Strojevi (Hommage à Vrančić Faustus), kao i fotografije Davora Šarića, pod naslovom Utihe i sjete.

Sponzori izložbe: Ministarstvo za Obrazovanje i Prosvetu, Županija Veszpréma, KOMFORT RT., Gradska Knjižnica "Juraj Šižgoric", Šibenik, Muzej Grada Šibenika

A Veszprémi Művészetek Háza tisztelettel
meghívja Önt a

KORTÁRSUNK, VERANCSICS FAUSTUS

(1551 Šibenik - 1617 Velence)

című kiállítására
amelyet
1994. szeptember 23-án, pénteken 17 órakor

Praznovszky Mihály
a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója
és
Milivoj Zenić
a šibeniki „Juraj Šižgorić" Városi Könyvtár
igazgatója nyit meg

a Művészetek Háza Csikász Galériájában
(Veszprém, Vár Utca 17.)

Az emlékkiállítás keretében kerül bemutatásra Velibor Janković - Új áramlatok (Hommage à Verancsics Faustus) és Davor Šarić - Vigaszok és bánatok című fotókiállítása, valamint megjelenik a VÁR UCCA 17 negyedévkönyv 1994/3 száma a Verancsics Faustus - összeállítás. Szerkeszti: Géczi János

A kiállítás támogatói: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, Veszprém Megyei Közgyűlés, KOMFORT RT., "Juraj Šižgorić" Városi Könyvtár Šibenik, Városi Múzeum Šibenik

Verancsics Faustus felfedezése szakmai pályafutásom egyik nagy meglepetése és öröme - és felkészültségem hiányainak mutatója is. Tudtam róla, lexikális szinten ismertem adatait, veszprémi kötődésének halvány fonalát - de csak most ismertem meg igazán a 400 évvel ezelőtt élt kortársunkat. És megismertem általa lelki leszármazottait, sibeniki barátaimat. Könyvtárosokat, muzeológusokat, fotóművészeket, városi és megyei politikusokat, értelmiségieket. Jártam szülővárosában, megtekintettem villáját Prvics szigetén, fejet hajtottam sírja előtt a sziget kis templomában.

S közben éreztem miként szeretem meg egyre jobban ezt a népet, amely most minden eszközzel igyekszik megmutatni a világnak: a horvát kultúra, irodalom, művészet és tudomány Európa és a világ egyetemességének kiszakíthatatlan és eltéphetetlen része, értéke. S teszik midezt egy értelmetlen és tragikus háború véres hétköznapjaiban, szenvedve a jelent, megvetve a múltat és formálva a jövőt.

Még inkább megszerettem Verancsics Faustust, a nyelvészt, a filozófust, a történetírót, a feltalálót, mert Balassi Bálint kor- és sorstársa volt. A magyar költészet megteremtője 400 éve hunyt el. Életútjuk keresztezték egymást, sorsuk sok esetben összekapcsolta őket - ki tudja még találkozhattak is. A történelem tragikuma, hogy egyiküknek egy félbeszakadt életút és pálya jutott osztályrészül, míg másikuknak siker, az elismerés, a dicsőség. Ők ketten életútjukkal és életművükkel azt szimbolizálják, hogy az európaiság élő történelmi tradíció, amely mára lehetőségeiben ebben a térségben inkább szegényedett, mintsem gyarapodott. Épp kettejük életének ismeretében kell visszanyúlni valóságos európai értékekért és lehetőségekért s általuk bizonyítani: európaiságunk multunk ismeretében, tiszteletében és elfogadásában is van.

Verancsics Faustus most hazatér Veszprémbe. Egyetlen egy történelmi dátum szerint rövid időre ide hozta őt a sors. A történészeknek kell majd részletesebben bemutatni, hogy az 1579 szeptember 27-én veszprémi várkapitánynak és a veszprémi püspökség Zala, Győr, Somogy megyék területén fekvő birtokainak kormányzójának kinevezett Verancsics Faustus vajon mit talált itt, azt hogyan védte és formálta három esztendő alatt.

Verancsics Faustus most lehetőséget kínál Veszprém városának - de a megyének is - hogy sokrétű nemzetközi kapcsolatait újabbal egészítse ki.

Sibenik Városa sok szempontból azonos helyzetben van Veszprémmel. Története, egyházszervezete, műemlékei, idegenforgalma, kereskedelme, ipara, művészeti élete rengeteg fogódzót ad a kapcsolatok kiszélesítéséhez. Ez nem csak protokoll szintű kell, hogy legyen. Az embereknek kell megtalálniuk az utat egymáshoz. Bajban mutatkozik meg az igazi barát. Sibeniki barátaink bizonyára nem felejtik el, hogy nemzeti históriájuk nehéz pillanatában egy kis magyar város mellékjük állt, a maga szerény módján és lehetőségeivel. Hogy megtalálta közös múltjukban az értéket, az összekötő kapcsot - ebben az esetben Verancsics Faustust, aki évszázadokon átüzenő életútjával sokrétű példázatot ad nemcsak e két városnak, e két népnek, hanem Európának is.

Praznovszky Mihály

VERANCSICS FAUSTUS

(1551 Šibenik - 1617 Velence)

1021

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Orosházi népi festők és fafaragók kiállítása

Először azon gondolkoztam, hogy találó-e az elnevezés, hogy *„népi festők és fafaragók”*, mert a szervezők és rendezők ezzel a mindmáig vegyes értékű „amatőr” minősítéstől kívánták megoltalmazni a kiállítókat. Még akkor is erre gondolok, ha tudom, hogy amatőrnek lenni inkább rang, mint leminősítés, hiszen ha a tehetség és a mű oldaláról vizsgálódunk (sokan és sokszor elmondták már), nem maradhat más, mint mellőzni a hivatásos és az amatőr státuszt, és nem ezek alapján ítélni. Nos, a helyzet mégis az, hogy a hivatásos státusz jóval nagyobb esély arra, hogy birtokosa igazán művész, hiszen megmérettetett, amikor megkapta, és akármiért nem osztogatnak ilyet. Az amatőrök között pedig akad kiugró tehetség (aki ideje érkezve, esetleg hivatásos is lesz), akad tehetség, és akadnak sokan, akik a műkedvelés színvonalát soha nem lépik túl, vagy még azt sem érik el.

Akkor hová sorolhatók az orosházi múzeumban jószerével először bemutatkozó (többségükben nem is egészen fiatal) alkotók, ezek a „népi festők és fafaragók”? Nem hivatásosak, nem is akarnak hivatásosak lenni, arról legtöbbjük már időben is lekésett; de nem úgy amatőrök, mint a „nem hivatásos festők”. Műkedvelők? Azok sem egészen. Úgy gondolom, ha azt nézzük, miért festenek, miért festik-faragják a körülöttük található természeti világot, miért az emlékeiket: akkor közelebb jutunk ahhoz, hogy meghatározzuk, kik is ezek az orosháziak voltaképpen? Aztán sétálva és meg-megállva a kiállítás két termében, rádöbben a szemlélődő: nem a státuszuk meghatározása a lényeg, hanem az, amit festenek, faragnak; ahogyan töltik, múlatják vele idejüket, szereznek örömöt maguknak, családtagjaiknak, és azt kell, hogy higgyem: az egész utcának, ahol laknak. Igen, ezt kell hinnem, hiszen az orosházi „népi festők és fafaragók” kiállításának megnyitójára vagy háromszázan jöttek el a múzeum szűk termeibe, és vártak türelmesen arra, hogy a megnyitó után sorban-szépen odajuthassanak a kiállított festmények, szobrok elé, és gyönyörködjenek azokban. Mert gyönyörködtek, és ez a most Orosházán látható több tucat kép és szobor valóban gyönyörködtet, miközben tudósítanak egy létező, mindennapos világról (akár a múlt az, akár a jelen), mely világ tiszta, érthető, és egyszerű, habár az egyszerűség is bonyolult olykor, de ha nyitott a szív az egyik oldalon, és nyitott a másikon is: azonnal érezzük, tudjuk, miről van szó.

Jelenség? Lehet. Őszintén meg kell mondanom: én azt éreztem ezen az orosházi kiállításon, nézve a képeket, szobrokat, amit akkor érzek, ha *Csizmadia Imre Pirkadattól delelőig* című életkönyvét olvasgatom, és odarepít valami különös-fajta időgép az egykori orosházi tanyavilágba, emberek, életek, szokások közé, melyek virágoztak, elvirágoztak, emlékké lettek. Ugyanezt érzem *Bónus István* verseit olvasva, és ugyanezt, az ismeretlenségből felbukkanó (és itt először kiállító) *Gombkötő Istvánné* elragadóan naiv festményeit látva: ott illatozik azokon az orosházi utca, házuk udvarán a cseresznyefa virágpompában, a körtefák, ott fordítják ablakszemeiket a nap felé a kétablakos házak (talán a Zombai, vagy a Lehel utcában?), és ott sorakoznak glédába az Iványi-dűlő fái, zölden, remény-színűen, vigyázva emlékekre, vigyázva a mostan való dolgokra. Szóval, miféle jelenség ez, amit az orosházi múzeum hivatástudó volt és mostani vezetője így megtalált? (És odavitte már az első órákban több száz ember elé, akik jöttek, mert megérezték: ez a kiállítás esemény lesz, nemcsak a múzeum, hanem az egész város életében.)

Mi másra érezhetünk, amikor sorra vesszük *Verasztóné Ádász Katalin* faszobrait, és megtudjuk közben, hogy alig másfél-két éve, hogy először vett a kezébe kést, és egy alaktalan, száraz fadarabot, hogy kihántsa belőle az abban rejtőző öreg parasztot, egy másikból meg egy fiatal lányt? És odáig jutott, hogy kiállíthatott itt tucatnyi olyan figurát, mely fogva tartja a szemlélőt, nem ereszti, mert szép, mert igaz, mert emberi. Mert — ahogy a legtalálóbb kimondani — lelke van a *Zsákolónak*, a *Babszelelőnek*, az *Üldögélőnek*, a *Morzsolónak*.

Itt vannak közben a többiek is, még egy faragó, *Nász Mihály* naiv karakterű csikósai, lovai között egy igencsak kedves-humoros figura, a *Pincemunkás*. Vagy *Nagy Gyuláné, Verasztó Erzsébet* színérzékeny képeivel, a *Virágzó fákkal*, a *Tátrafüredi forrással* és virágos levelezőlap-festménykéivel; *Ilovszky Béláné* harsogó pipacsos csendélete, és különösen az *Öreg kisasztal az udvarban* című olajképe kelt emlékeket és őriz; *Szokolay Kálmán Bónumi tanyája* ugyanúgy. Érdekesek *Szász Istvánné* majdhogy nem hiperrealista csendéletei, közötük is igen szép a *Csillagvirág lámpával* és egy fiatalkori rajza, az *Idős asszony*, mely azt látszik bizonyítani: alkotójuk (ha már fiatal korában elsajátítja a festőmesterség fortélyait, tudományát) sokra vihette volna. Hogy így is örömmel fest, rajzol, és szívesen nézegetik meg képeit a szomszédok, a kiállításvendégek, bizonyára semmi mással nem helyettesíthető öröm forrása. *Bálint István Aratás* című képe visszafogott színeivel és mesevilágával emelkedik ki a többi közül, *ifj. Görbics Mihály* rajzai-festményei is kellemesek, két képet is megemlíthetünk, a *Nagyapám emlékét* és az *Önarcképet*.

Követendő az a hivatástudat és ügyszeretet, ahogy az orosháziak létrehozták ezt a sajátos értékeket felmutató kiállítás! Lehet, hogy más városban-községben is élnek és festenek-faragnak „népi festők, fafaragók”, csak rájuk kellene találni, és elvezetni hozzájuk az embereket.

Sok szépség van a világban, abban is, amit most élünk, és abban is, ami elmúlt már. Festeni, faragni annyi, mint emléket megidézni. És még valami: *tiszta, nagy öröm*. Mint ez az orosházi kiállítás, amelyet már az első napon több százan kerestek fel. Ilyen örömre éhesen.

Sass Ervin

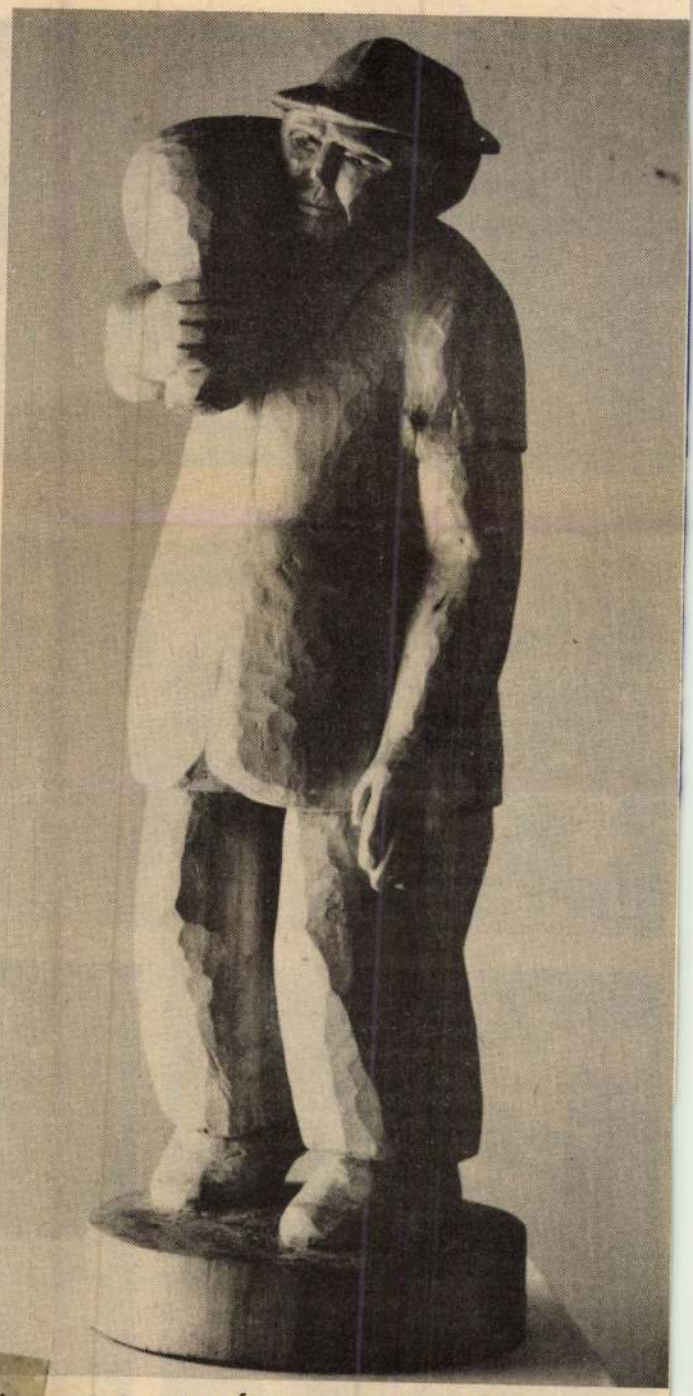

Verasztó Antalné Ádász Katalin: Zsákoló

Szép munka volt

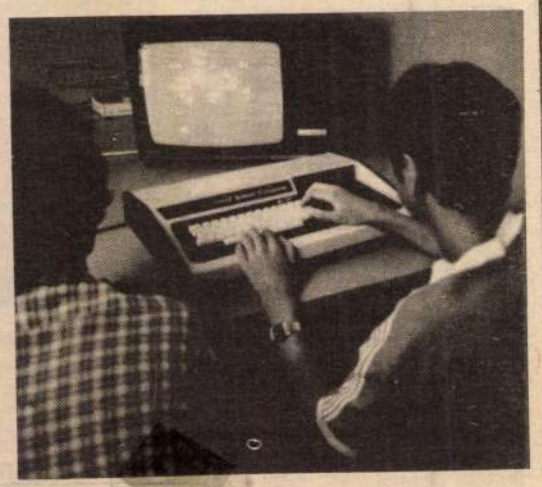

Pénteken reggel utazott haza a szeghalmi Péter András Gimnázium 150 tanulója a Hidasháti Állami Gazdaság csárdaszállási építőtáboráből. Százhetvenhárom hektáron a 6 brigád kitűnő munkával, 2 két alatt befejezte a hibrid kukorica címerezését

Fotó: Fazekas László

Megkérdeztük a Gabona Tröszt ve…

Gazdaságos-e a búzatermesztés?

A Gabona Tröszt vezérigazgatója a közelmúltban sajtótájékoztatón ismertette a tröszt felkészülését az idei aratásra. Ez alkalommal beszélgettünk *dr. Lénárt Lajos* vezérigazgatóval néhány, sokakat érintő kérdésről.

— Mennyi gabona felvásárlására készült a tröszt és megyei gabonaforgalmi vállalatai?

— Az idei népgazdasági terv 15 millió tonna gabonaterméssel számol. A gabonaipar ennek 46 százalékát, ezen belül a kalászosgabona-termés 65 százalékát tervezi felvásárolni. Ránk hárul a betárolás, a minőségmegóvás és a feldolgozás feladata is. Az átvételre szánt mennyiség hat százalékkal nagyobb a múlt évinél, mégis reálisnak tűnik. A kalászosok fejlődése szempontjából ideális volt a májusi és júniusi időjárás, kedvező feltételeket teremtett a kalászosok fejlődéséhez. A múlt év októberétől folyamatosan kötötték a megyei gabonaforgalmi vállalatok a szerződéseket. Az étkezési kenyérgabonánál a tervezett mennyiség 92 százalékát leszerződtük, takarmánybúzából csak 72 százalékát. Ez utóbbi az ipar számára nem kedvező, miután várható, hogy a nagyüzemek és a háztájik által igényelt takarmánybúzát étkezésiből kell átminősíteni, s ez jelentős veszteséggel jár. Egyébként a számok nem véglegesek, hiszen még most is kötünk szerződéseket.

— Javultak-e a gabonaátvétel feltételei?

— Igen. A kalászos gabonák átvételéhez 493 földrajzi helyen 903 átvevőhely áll a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére. Az ott található átvevővonalak száma 1763, tizeneggyel több, mint tavaly. Emellett sor kerül tartalék fogadóhelyek előkészítésére is. Ezzel a kapacitással napi 12 órás átvételt figyelembe véve, 330 ezer tonna kalászos gabonát tudnak az átvevőhelyek fogadni, ami azonban kevesebb, mint a rendelkezésre álló kombájnok napi kapacitása. A többlet tárolására ezért az

geink lesznek. Ez lehetővé teszi, hogy az átvett búza egy része közvetlenül vasúti kocsikba, vagy uszályba kerüljön berakásra.

— Mekkora exportra számítanak, kívánják-e javítani a termelők exportérdekeltségét?

— Ilyenkor pontos számot még nem lehet mondani, tény azonban, hogy júliusban, mindjárt az aratás elején, megkezdjük a külföldre szállítást. Az üzemek exportérdekeltségével kapcsolatban azt hiszem, ideje eloszlatni egy tévhitet. A gabona ugyanis központi gazdálkodásba vont cikk. Például az 1983—84-es évben 2 millió tonnát kellett takarmánybúzává minősíteni, enyyivel csökkent az export. Jellege miatt nem lehet elkülöníteni egyik beérkezett tételt a másiktól, úgy mint, például a szarvasmarhánál, amelyiknél pontosan megjelölhető, hogy az egyik exportminőségű, a másik nem.

— A gabonaipar tárolóterei szűkösek. Javul-e az idén valamit a helyzet?

— Össz-tárolókapacitásunk 4,3 millió tonna, egy-másfél millió tonnányi tárolótér hiányzik. Az idén 152 ezer tonnával bővítettük a raktáraink nagyságát. A világbanki hitelek segítségével jövőre újabb 120—130 ezer tonnányi raktárt építünk. Ez azt is jelenti, hogy hosszú távon szükség lesz a tsz-ek, állami gazdaságok bértárolására, mert az új raktárak inkább csak a régi, leromlott állagú tárolók pótlására elegendők.

— Sok Békés megyei üzemben panaszkodnak, hogy a GMV dolgozói nem viszik el időben a raktárukból a bértárolásra vállalt terményt.

— Ez csak helyi, szervezési probléma lehet, helyben is kell megoldani a megyei gabonafelvásárlóknak. De azt is hozzáteszem, előfordul, hogy központi utasításra áll a gabona a raktárban. Ilyenkor ezt meg kell érteni. Hozzáteszem, nem jár rosszul a termelő a bértárolással, hiszen mi időarányosan, progresszíven fizetünk érte

— Lecsökkentettük a kukorica arányát, de nem változott a tápok, takarmányok beltartalmi értéke, ezt fontos megjegyezni. Az aszály miatt mintegy egymillió tonna takarmányt kellett megmozgatnunk az ország egyik részéből a másikba, így ellátási kötelezettségünknek eleget tudtunk tenni. Néhol mutatkozott ugyan egyes fajtákból hiány, de valamilyen takarmányt mindig lehetett kapni az üzletekben. Ez az említett kukoricatakarékosságnak is köszönhető. A kukorica lecsökkentett arányát az új termés betakarításáig kívánjuk fenntartani az egyes tápokban, még egyszer hangsúlyozom, a fehérje- és keményítőérték változása nélkül!

— Három éve, hogy a gabonaipar új, emberi táplálkozásra alkalmas termékeket dobott piacra. Mennyire népszerűek ezek, kívánják-e a választékukat bővíteni?

— A hagyományos, valamint diétás és a konyhai munkát segítő étkezési termékekből egész évben kiegyensúlyozott volt az ellátás. A termékek növekvő forgalmában közrejátszott, hogy a fogyasztók megkedvelték például az étkezési búzacsírát, korpát, szójalisztet, az Unikorn, valamint az Alba Regia termékcsaládot. Jelenleg húsz szaküzletben árusítják ezeket a termékeinket. Választékukat tovább bővítjük. Az év harmadik negyedében a két említett termékcsalád újabb változatai

Veranzio, Antonio
da Sebenico
hadi mérnok

l

Kaposy jegyzetek

1971.

Filarszky Nándor IX 187

VERANZIO,Fausto /1551-1617./, V.Antonio unokaöcse.Padovaban tanult.Zseniális gép-feltaláló volt,amelyekről Macchinae novae c. müve szól./Venezia,1595. és 1616./.Magyarországon Veszprém várának parancsnoka volt,majd pedig Jamblank,Gorne és Herczegovinaé.Később pap lett,s Canadio és Sebenico püspöke lett.A rábizott helyeken állandóan irányitotta az erődités munkálatokat. /Archivio Storico per la Dalmazia,fasc.74./.

Maggiorotti,442.

VERANZIO, Antonio /XVI.sz./, dalmát. Olaszországban tanult és kiváló erődítési szakértő volt. 1558-ban Eger püspökségére emeltetvén, irányitotta az itteni erődítési munkálatokat. Néhány év mulva Velencében telepedett meg.

Maggiorotti, 442.

Veranzio da Sebenico,

Antonio

Florio Banfi: Antonio
Veranzio da Sebenico
ricostruttore della
fortezza di Agria.
Estratto dall' Archivio
Storico per la Dalmazia
— Roma. Volume XVII.
Roma 1934.

BUDAPEST
9 37 JUN -5 11
LK 4

Banfi, Florio: Antonio Veranzio da Sebenico rico-struttore della fortezza di Agria. (Xuy: Archivio Storico per la Dalmazia) Roma, 1934 4r, 9 kop. 30 l.

Veranzio, da Sebe-nico, Antonio

M.D.K.

Alexander Verazanus (Alessandro da Verrazzano) firenzei másolá

Corvin-könyvtárból származó mûve: Marciani Capellae de nuptiis Philologiae .. stb. a Velencei Bibliotheca Marciana-ban van.

Balogh Jolán: A mûvészet Mátyás király udvarában Bp.1966. Ak.kiad. 2 köt.

1.köt. 545 old.

VERANZIO, FAISTO /VERANCSICS/

dalmát surmazásu magyar mérnök 1540-1617

Rudolf király udvari titkára majd tanácsosa 1598-ban csanádi püspök.

Andai Pál: A mérnöki alkotás története, 1959. 218 ..

VERANZIO FAUSTO:
olasz várépitő 1579 után

a veszprémi Tüztorony / régi nevén Vigyázó-torony ujjáépitésén dolgozott 1579 után.

Korompay György: Veszprém , Bpest, 1956. Müszaki kiadó. 134. lap.

VERANZIO FAUSTO
olasz hadimérnök

1579-ben dolgozott a veszprémi vá erődítési munkálatain

Korompay György: Veszprém. Bpest, 1956. MüszKI kiadó. 30. l

Verasanus Alexander

scriptor

l.

Könyvkiáll. emlék

78. l.

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula

földbirtokos úrnak

Helyben, XI.

Lágymányosi-utca 16.

Alexander Verasanus

másoló

MDK

A Velence, Szt.Márk könytárban lévő /Cod. Lat XIV.35/ Corvina kodex szignált másolója.

74.o. 137. szám.

Repr.: az első lap versoja. /Szines/
109.ő.

Fraknói Vilmos & Fógel József - Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás Király budai könyvtára. Bp. 1927. 172 lap. 30 kap.

Verazanus Alexander

aki 1444-ben Sigismondo de Sigismondival közösen verzödött a portugál király 8 köteles bibliájának elkészítésére. Corvin kodexet is másolt.

Gulyás Pál: Mátyás király könyvtára. Bp. 1916. Olcsó Könyvtár. 551–552. s. 23. l.

Verasanus, Alexander

Keligrafus

1488

Csontosi jegyz

Tőr rézből VI. 16.

Verasanus Alexander

1487.

Contosi 1487.

Gyűrű vasból, római VI. VII

Alexander Verasanus

Könyvmásoló

Lásd

Attavantes de

Attavantibus

Alexander Verasanus

Kompromásolo és nem festő
a Eorvina szolgálatban

mod

Csokor XVI. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Alexander Verasanus

~~[illegible]~~

vrod Kozonázolí

< Csá 567. C.

/ objekt

lásd

M Kompozsonle 1878

218 l

Alexander Verasanus

Könyvmásoló

XV 27.

Marciani Capellae de nuptiis Philologiae et Mercurii libri II. et de septem Artibus libri VII.

c. corvincodex et, mégnek miniaturjeits Attaventes festette, másolta.

A velencei sz. Márkról nevezett Könyvtárban.

C * 145 l. 1631.

Verasanus

Alexander

codex niasolo

Laid

Bibliotheca Corvina

74. l.

Verasanus, Alexander

kodex másoló

lásd

v

Zolnai-Fitz

19. l.

Verazanus, Alex

kodexmásoló

1555. ÁLLÓ MADONNA-SZOBOR, szine
Német, XV. sz. v. — Madonna, stehe
E. XV. Jh.

1556. MADONNA-SZOBOR, faragott és s
Német, XV. sz. — Madonna, Hol
kind. Deutsch, XV. Jh.

1557. LEUCHTERWEIBCHEN, függő lán
tussal, két rénszarvu aganccsal. Német
farbig, eine Sirene mit Kartusche u

1558. SÉTABOT, malakkanád, fazettált
stock, mit Silbergriff. Deutsch, um

1559. SÉTABOT, keményfa, öntött bronzfo
stock, der Bronzegriff ein Haifisch

1560. SÉTABOT, malakkanád, trébelt ba
XVIII. sz. — Spazierstock, im ver
XVIII. Jh.

1561. SZERTARTÁSI BOT, malakkanád,
mit Silberbeschlag. Sopron, E. XV

1562. SZERTARTÁSI BOT, malakkanád,
monienstab, mit Silberbeschlag. De

1563. SÉTABOT, malakkanád, ezüst ver

Lásd Hoffmagyarbibl 103. l.

Német, XVIII. sz. — Ovale Dose, Elfenbein. Deutsch,

zveretü, felnyiló fedővel. Német, 1800 k. — Runde Dose,

bor, jobb vállán a gyermek Jézus. Német, XV. sz. v. — holzfigur, mit dem Jesuskind. Deutsch, E. XV. Jh.

, négyzetes talapzaton ülő nőalak. Louis, XVI. — Uhr- Holz, mit Figur. Louis, XVI.

nkötésben, első és utolsó lapján miniatür kép : Jézus szü- Handschrift, in Pergament gebunden, mit Miniatür- bild.

álló helyzetben, jobbján ül a gyermek Jézus. Flamand, end, auf ihrer Rechten das Jesuskind. Flämisch, XV. Jh.

en. Aláírva : Ferenc király és Comes Carolus Pálffy. —

ir, közepén festett parkrészlet, kerek szentéllyel. Bider- oldpapier. Biedermeier.

és aranypapir, festett diszitéssel. Bidermeyer. — Vier Biedermeier.

VIDOMU SZELENCE, üveg és aranypapir. Bidermeyer.

VERBA Anna festö

→ Erdéfiumi Verba Anna

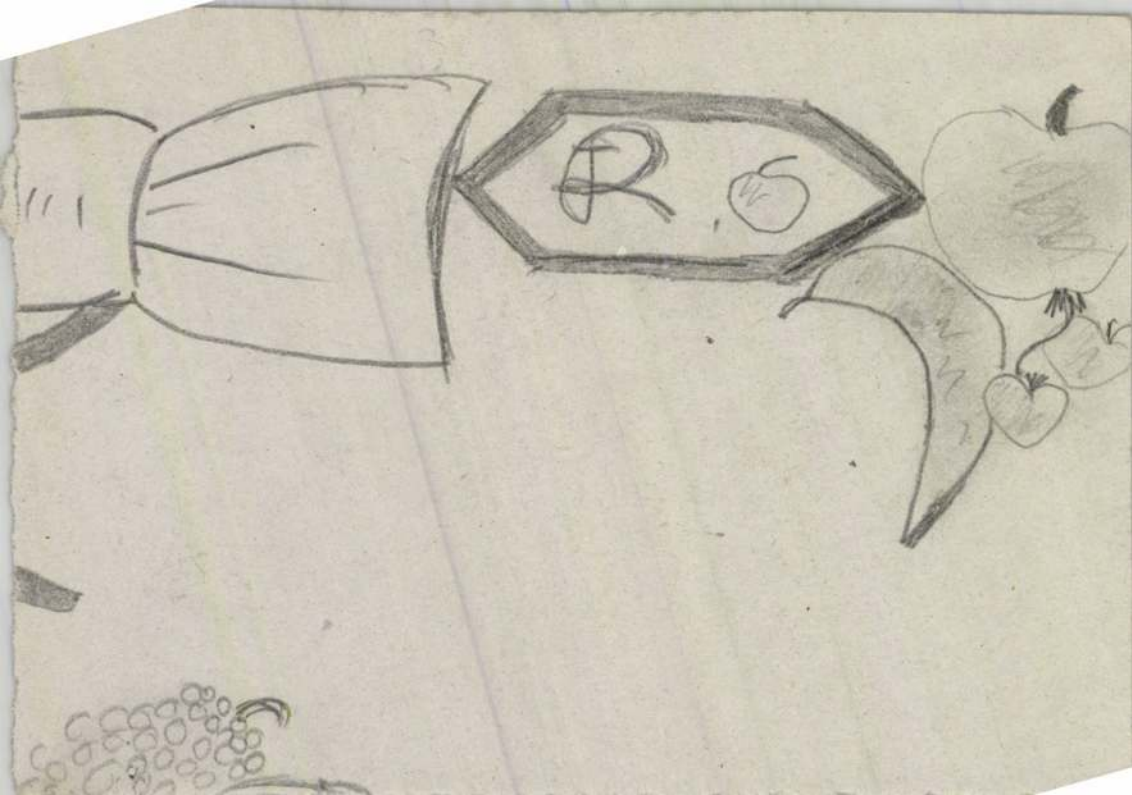
R

Verba Imre

nobrain

Ferkèpzomfoisk`vk
1939-41. 147. l.

VIII.

A DUNAMENTI MÚZEUM IGAZGATÓSÁGA
MEGHÍVJA

1972. augusztus 11-én pénteken 17 órára
a Dunamenti Múzeum földszinti tárlattermébe

PAVOL MESTER
és
VERBA IMRE

képzőművészek közös kiállításának megnyitójára

*

Bevezetőt mond: František Škreko és Patócs József Komárno

RIADITEĽSTVO PODUNAJSKÉHO MÚZEA
V KOMÁRNE

pozýva Vás na otvorenie
výstavy propagačnej grafiky a reliéfov

PAVLA MESTERA
a
IMRICHA VERBU

vo výstavnej miestnosti múzea na prízemí
dňa 11. augusta 1972 o 17. hodine (piatok)

*

Výstavu uvádza: František Škreko a Jozef Patócs Komárno

PODUNAJSKÉ
MÚZEUM
KOMÁRNO

DUNAMENTI
MÚZEUM
11. VIII.—3. IX. 1972

Výstava pod patronátom Slovenských lodeníc Komárno bude otvorená od 11. augusta do 3. septembra 1972 denne, okrem pondelka od 10. do 17. hodiny

*

A kiállítás 1972. szeptember 3-ig tart és hétfő kivételével naponta 10—17 óráig tekinthető meg.
Védnöke a Szlovák Hajógyár Komárno

ZT-49-72-2031 Sy. 55-24-72

POZVÁNKA

Verba lure

MEGHÍVÓ

Verba Imre /Battonya, Magyarország, 1920.okt.5./: szobrász.

1934- ben figyeltek fel tehetségére először Molnár G.Pál festő és Pátzay Pál szobrász. Művészi előtanulmányait Szenes Fülöpnél és Gallé Tibornál végezte, majd később a budapesti Iparrajz Iskolán tanult Felsőeőry Fülöp Elemér, Ohman Béla és Szamossy Soós Vilmos szobrászoknál.

A budapesti Képzőművészeti Akadémián Kisfaludy Stróbl Zsigmond volt a tanára.

Tanulmányútja során eljutott Berlinbe, Rómába, Zágrábba és Spoletóba, ahol Ivan Mestrivoč mellett dolgozott.

1940- ben rendezte első önálló kiállítását Budapesten a Műcsarnokban, fémdomborműveket és éremplasztikát állított ki.

1945- ben készítette első monumentális munkájának tervét a békéscsabai Szovjet Emlékművet, amely 1947-ben került realizálásra.

1947- ben tagja lett a Magyar Képzőművészek Szakszervezetének és a Kommunisták Magyarországi Pártjának.

1947 őszétől Csehszlovákiában, Komáromban él.

1947- től tagja a CSKP-nak.

1950- készítette el Komárom számára Klement Gottwald emlékművét.

1957- ben készül el a nemzetközi viszonylatban is nagy feltűnést keltett monumentális munkája, az Ausvitz-Birkenaui Emlékmű /Lengyelország/ . Az emlékmű architektonikus megoldása a modern építészet törekvéseit követi. A szobrászi munka, az építészeti megoldás kompakt egységet alkot a felállítás helyének természeti adottságaival.

Ezt követte néhány köztéri szobor és monumentális emlékmű

terve, amelyek realizálásra nem kerültek.

1947-1953 Budapest, Marx-Engels-Lenin Emlékmű

1958- Prága, a Februári Győzelem Emlékműve

1954 - Szovjetúnió, Volgográdi Katonacsarnok díszítése

1960 - Pozsony, Klement Gottwald Emlékmű

1968-1969 Komárom, Lehár Ferenc szobra

1969 - Prága, V.I.Lenin Emlékműve.

Ujabban művészi ambicióját, figyelmét a portré és az éremszobrászatra összpontosítja, amelyeken az arc és a karakter finom megmunkálására törekszik: Maxim Gorkij plakett 1957; Nelly lányom, dombormű 1960; Kisfaludy Stróbl Zsigmond, dombormű 1961; Madonna Z.Raho plakett 1962; Kodály Zoltán plakett 1945-1971.

Kiállításai: 1940-1941 Budapest, Műcsarnok
1941 - Split
1942 - Berlin
1943,1947 - Békéscsaba
1957 - Osviečin
1958 - Prága
1970 - Komárom.

Irodalom: Bádor A. és Genthon I.:Művészeti Lexikon,Budapest,1965. IV.köt.664.old.

Slovenská Enciklopédia. SAV.Bratislava.

Szíj Rezső: Szlovákiai Magyar Képzőművészek. Kritika, Budapest,1975/IV.

Verbai Mihály

keramikus

1929

Évmisk 1930

90.l.

Gyapjú 334×544 cm.

Restaurálta Thuma Anna 1884.

A szakolcai templomból. Simor prímás kapta 1878-ban.

Esztergom, 1878. V. évf., 386. l. — Rényi 51—52. l. — Simor János... Egyházművészeti Lap, V., 1884., 160. l. — A szakolcai gobelin. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 242—243. l. — Gerevich PA, 258. l. — Dutka 78. l. (Képe 78. l.) — Lepold — Lippay 58. l. (képe XVI. táblán).

1 K

7.

SÍPOLÓ PÁN

Francia, XIX. század.

Bordür nélkül. Gyapjú, kevés selyemmel, 140×55 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi, Biharvármegye, 327. szám. — Radisics Ipolyi, 183. szám. — Dutka 75. l. (Képe 77. l.) — Lepold—Lippay 58. l.

Verboekhoven, festő

Divatcsarnok, 1855. febr. 2o. lo

2oo.

Művészet.

Verbói egyházi

emlékek

l.

Jedlicska II

394. l.

Perfi képe

349 Németalföldi festő a XVII sz második felében

Verbosct

mnasztalos

Arad

l.

Erredeves kiáll

XII. csop. 37. l

MDK

Verbánszky Ernő

akvarell:

Domboldal tavasszal

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Szinház

MDK

Verbai Mihály, kerám.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Verbánszki Ernő, [szobrász, festő ;] MDK

Gépkocsivezető. Autodidakta szobrász, festő.

(könyv, fény kép)

– : Nappal szerelő, este — művész 4

ESTI HIRLAP Dp. 1963. nov. 16.

Verbánszki Jenő, festőművész

Verbánszki Jenő és Kalló ~~Kalló~~ Viktor szobrászművész műveit a salgótarjáni Öblösüveggyár Művelődési Központjában állították ki.

Déli krónika.

1979. XI. 10. Kossuth 12.00

VERBÁNSZKY Ernő

Ágh István: Egy kiállítás emléke : Ferenczy Béni és Ferenczy Noémi tiszteletére.
= Magyar Fórum, III.évf. 12.sz. 1991 10.p.

Bp., Vigadó Galéria

VERBAY Istvan

Kellin tervei szerint épült
állítólag a csurgói ref. tpl. 1868

Komáriak 1982 289.

Verbl Jaius
asztalos

M.D.K.

A keszthelyi könyvtár beépitett butorzatát a keszthelyi asztalos mester csinálta.

Péczely Piroska: A keszthelyi Festetics kastély és belső berendezése. 32 l.

Verbeck, Pieter Cornelius MDK

holland festő

kálalakos portrét festett 1649-ben a halottas ágán fekvő, Johanna van Beresteyn-ról. A kép lelőhelye: Haarlem, Hofje van Beresteyn. (ill).

Pigler, A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 71. o.

242. Verbiás, g. k. fatemplom.

1747. „Ecclesia lignea in statu bono." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad Annunciationem B. M. V." (Schem. Munk. p. 60.)

1877. leégett. (Lehoczky IIIb. p. 789.)

(Bereg m.)

Domfalva

Magyar kir. Központi Statisztikai Hivataltól

/193 szám.

Műemlékek Országos Bizottságának

Budapest.

u. p. VI., Aréna-út 41.

Sopron vármegye.

Hivatalból.

Díj átalányozva.

Verbiczky Jonas

győri ónöntő mesternek a 1511. közölt
öntött ónkönyérjén szereplő név-jegye

Weiner Piroska: Zinngießer, Zinngefäße
und Zinnmarken aus Ungarn. Acta Historiae Artium, Budapest, 1969. 1-2 p.

1521

Verbiczky (Werbeczky, Werwizgi) János

Kassdról telepedett le Győrbe, ahol 1755-ben polgárjogot nyert. Számos müve maradt fenn.

Weiner Piroska: Zinngießer, Zinngefäß, und Zinnmarken aus Ungarn, Budapest, 1969. 1-2 sz.

1541.

Verbiczky (Werwiggi) János

győri cinöntőmesternek a XVIII. században öntött tányerja ónból; szövegbenyomott sekete-sehér sényképreprodukció.

Weiner Piroska: Zinngießer, Zinngefäße und Zinnmarken aus Ungarn. Acta Historiae Artium, Budapest, 1969. 1-2 sz. 151 l.

M.D.K.

Iohann Verbiczky, önöntőm.

Ismert munkái: Két 1787, ill. 1788 évszámú tányér a Soproni Múzban. A győri Múzban, A pápai, kapolyi, tárkányi ref templomokban, a bpesti Orsz. Zsidó Tört. Gyüjteményben. 431.o.

Weiner Mihályné: Művészi kézmüiparok Győrben. 429.o.

Arrabona, 7. 1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Johann Verbiczky (Werbecky, Verwizgi)

ónöntőmester Kassáról jött Győrbe,
ahol 1755-ben polgárjogot nyert.

Weiner Mihályné: Ónművesség, Budapest, 1971

Verburgh, Gerrit Cornelis (1802-1879)

„Kikötő" o./fa. 40x64 cm

J. l. j.: G. C. Verburgh 869.

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 45.Képaukció,Budapest,1978.május

M.D.K.

Verbicky /Werwizgi/ ,önöntőm.

Győri mester.a XVIII.sz.-ban.430.o.

Weiner Mihályné: Művészi kézműiparok Győrben.429.o.

Arrabona,7.1965.A Győri Múzeum évkönyve.Győr.1965.
Győr-Sopronmegyei Nyomda.Győr.

Verbirs Alajos

1879/80. I. esti tanfolyam
hul. Kövesden 1854 máj 14-
A műegyetem gépészeti hakosz-
tályát végezte.

Lelet, bání VI. 205.

Verbó

Trenes

rom. k. templom Lux Kelemen

1) 1 alapraje 1:100 más olé papirón.

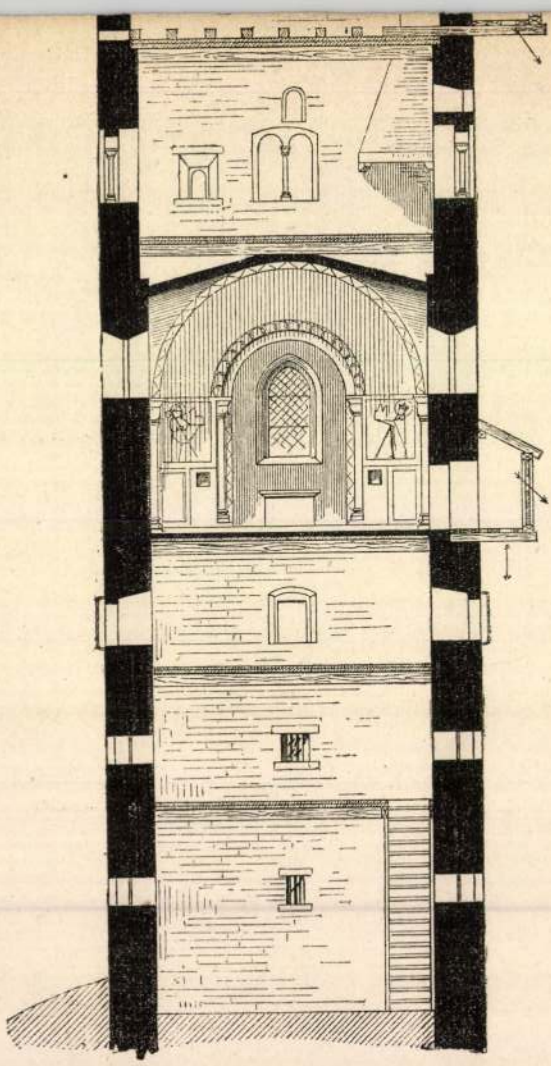

20.

Verbos A.

bútorgyár

l

Közlezrkiáll

1387. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Verbovsky Dezső

kertépítész

l.

Betnár

137 cl.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Verböczi

veszprém festő

Kopácsy J. mint veszprémi püspök c. festménye a pannonhalmi főapátság képtárában.

Fehér Ipoly: Győr megye és város egyetemes leírása. Bp. 1874.
235. l.

Verböczy József

Jászapátiból, 1808-ban
22 éves

Fleischer Bécs

93. l.

925. Kriesch Aladár.

Sz. Budán 1863 október 29-én.

925. Ruttkay Lujza.

olyképen ne

látható s

Térdig balra fordul tan ül
vel a bőrrel átvont támlásszék
választott, de simára lefésült ha
tőjét szalagcsokor és begombolt
jobbra: AK 95.4, felirata pedig a

fekete

AK 95

ALOYSIA KOSSUTH
UXOR LADISLAI x) RUTTKA

Vaszon, mér. 114 : 85 cm.
Vétetett 1902: XII. 3-án H

Elszámoltatott 1903: II. 1

Az elszámolást elfogadta a
az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903

984: V. 2.

x) férje nem László, hanem József.

Verbőczy

festő.

Kopácsy érsek olajfestménye *Verbőczytől* való 1835-ből.

Rácsey Viktor dr. A pannonhalmi képtár. Budapesti Hírlap. 1903. szept. 24.

Késmárki ág. h. ev. liceum nagykönyvtá-
rának működése 1914-ben IX. 64, 65.

Verbőczy

Facto[s]

d.

Mihályi Pannonh.

22. l.

24. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Verbötzy

festö

l.

Győri kiáll. 1919-1929

28. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Verbőczy

1.

LykaMagyműIC00-50

366. l.

ORSZ. MAGY. ÖVÖLTEMÉNYEGYETEM
I., Lőczi Lapu-tér 4.
(ORSZÁGOS LEVÉLTÁR)
Tel.: Aut. 604—95.

BUDAPEST
931 OKT. 28 21
P. 62 Bd

Verbőtzy

festő

Kopácsy primás
veszprémi püspök
korából.
Pannonhalmi Képtár

Mihályi Ernő dr

Pannonhalma.

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 59. l.

1884.

Tibiliá?

Felixalt!

167

Mafaszáf!

röpködnek. A mester jelzése a ház
gyénél H.A monogramm.

(398/99) F. Kleinbergertől 2500
Elszámoltatott 1899: XII.
udomásul vétetett 1900: IV. 25-én a
).

Vét. Kleinberger F-töl

1698. Hendrik van Avercamp.
Megkeresztelték Amste
Téli tájkép.

A sik vidék hátterében ho
zéptérben, a bekeritett erőd fe
kodik. Az előtérben, a hótól
előtt cseléd söpörget; egy kak
mezget; a kazalhoz kereket és
bogó közelében, melynek korlát
hordó áll; kissé odább asszony
szükségét és a part irányában k
kosárral és merőhálóval. Az id
partok mentén több egyárboczos
lom köti le figyelmünket; a jé
férfiakat és asszonyokat vagy
kat látunk. Elől, hol négyszögletü
löpöt vertek le; két férfi lát
másika, a ki előtt kutya fut,
val; a korcsolyázás közben pil
tő mögött, fiu bámészkodik hát
férfi áldogál és egy leány sil
előkelő polgár beszélget a fia
szánt, a melyben asszony ül gy
kosárral és bottal. Hátrább, a
föl; férfiak és nők korcsolyáz
hol négyen végzik dolgaikat, f
szán mellett, mely elé egy lo
malom tájékán pedig némelyek
lovas-szán várakozik. A fák f

Vét. Kleinberger Fiól

Verbőczy Károly
festő
1902–6.
Éimisk 1950
90. l.

házműv. kiáll., 1930., 560. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 61. szám. — Dutka 59—63. l. (Képe 61. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

SZENT PÁL MÁLTA SZIGETÉN

Flamand, 1640 körül.

Gyapjú 357×336 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Jenő: Az Ipolyi-gyüjtemény falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Radisics Ipolyi. 98. szám. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 345 l. — Czobor: Ipolyi Arnold emlékezete. Bp., 1889., 14. l. — Ipolyi, Biharvármegye, 367. szám. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 60. szám. — Dutka 64—69. l. (Képe 65. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

MÓZES MEGTALÁLÁSA

Németalföldi karton nyomán angol műhelyben készült a XVII. században.

Töredék, baloldala hiányzik; bordürrel.

Gyapjú, 297×174 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi, Biharvármegye, 61. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 127. szám. — Dutka 71. l. (Képe 72. l.) — Lepold—Lippay 60. l.

Verbőczi Károly

díszítő festő

végbiz. nyert elégséges eredm.

Eritimusk 1906/7. 19. l.

KURBEL BÁLINT
festő és mázoló Bajnok u. 7.
BUDAPEST, VI., ~~SZIV UCCA 9.~~
~~Telefonhivó: 289—33.~~

R Ajánlott	Budapest 62
Bp. 62	8408 /c

Az Tekintetes

II Tüemlékek Országos Bizottságának

Helyben

IX. Rákos-u. 10. sz.

Verbőczy Károly

a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarától 80 k.

Értesítik 1905/6.

17. 1.

LXXX.

ZADA

om

Verbőczi Károly

a kolozsvári iparhamarától 100 k

Kitimisk 1906/7

17. l.

303-313.

ZSEC

ev. temp

MDK

Vercsics Lajos, festö

Szeptemberi reggel.

Az Ernst-Muz. kiállitásai. CXLVII. -Munkácsy -Céh VI. sors. egybekötött repr. kiáll. Bp.1934 május. XXXXXI.

Kat.8.1.

Festők Verbőtzy 2/1

Magyar Müvészet 1928.1-59.o.
Mihályi Ernő: Pannonhalma.

André Vercein

külföldön élő magyar származásu müvész
a Miskolc-i Kassák L. Müvelődési Házban
állitott ki.

Magyar Hirlap 1973/2oo/13

Veress Miklós

Részt vett a Művészet az iparban c. kiállításon (Iparművészeti Múzeum, 1972. dec.).

Fehér György megnyitó beszéde; Ipari Művészet, 1973/1.02. 27.l.

Vercors (Jean Bruller), grafikus

- 1902-ben született. A tenger csendje és az út a csillag felé c. művek szerzője. Némöki diplomát nemzett, a 20-as, 30-as években rajzolóként és rézkarcolóként működött.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. aug. 563. l.

Vercors, grafikus
-műveiből májusban kiállítás a
KKI Dorottya utcai galériájában:
Hamlet-illusztrációk (pl. Horatia és
Marcellus). Előző is volt: 1940-ben
felhagyott a képzőművészettel.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. aug. 563. l.

VERDA, Dionisio és Giovanni. 1540-80 között magyarországi várak javitási munkálatain dolgoztak, valamint Klagenfurtban.

Maggiorotti, 442.

VERDENSTÄDTER, Johann, ezüstöző

J. V. Holzversilberer, † 44 éves korában, Pozsony
1831 junius 5, lázban. (1831, 594 l)

Verderber Máté

Budapest, 1819

laid

Fleischer Béla

93. l.

A XIX. szá

Biró Márton püspök.

Mellig, balrafordultan, ar
lonban van ábrázolva, melye
vényekkel diszített füzéres ré
mot és cimádájának gallérja
göndör, arcza és bajusza lebe

ban az alól lévő mondatsz
DE PADANY S. C. R. M. *Intimus*
Aule Regiae Hungariae Can
Episcopus Weszprimiensis«.

Ezüst, méretei 13·3 : 10·4 c
tett 1902 november 6-án A. Wen
Elszámoltatott 1903 február 10-é
jóváhagyta az 1903 július 4-iki 1
tóber 15-iki 18308 (710–903) szv

Verderber Mátyás

budai aranyműves

1819. jun. 30. emlitve

az akadémia anya-

könyvében -

Vrod

Horvmagyötv Bécsben

8. l. -

Verder müépitész

cimmel/
"Látogatás Márton Ferenc mütermében"/Szokolay Béla irja: A gyöngyösi tüzvész alkalmával megrongálódott rendi templom restaurálására Verder müépitész,
Turi Gyula, Krenner Viktor, Dudits Andor, Ungvári Sándor és Márton Ferenc festőművészek kaptak megbizást.
Képek: "Márton Ferenc magyarázza Szokolaynak freskói Y alakjait: "Amikor Krisztus az alamizsnáskodásról mond példát. Az egyik alak a hivalkodó, alamizsnáskodó gazdag, a másik a szegény és félénk szerénységet" ábrázolja.
A másik képen Szent Péter visszaemlékezik Jézus beszédére: "Minekelőtte a kakas megszólal, háromszor megtagadsz engem."

Élet, Bp. 1922.okt. 15. XIII.évf. 21. sz. 509-51o. lap.

SIMON VERDES, ónöntőmester

13.kép.-Onkannak Hajdunanas ref.Templom.-Köztük Verdes Simonnak egy kannaja. Debrecenből 1803-as évszammal.- 346.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Önedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

VERDES SIMON, önöntömester

Nyiradonyi szarmazasu./ex c.Szabolcs/,R.Cath.Stannarius
Emlitik 1796-1817.- 1796.sept.11..:"dies receptionis".
Jelzett munkai:-Hajdunamas 8.sz.kanna.--Balmazujváros
Felsorész,1.sz.tal.---Baránd 1.sz.kanna. 338.old.

WEINER MIHÁLYNÉ: Önedények Hajdú-Bihar megyében
335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

VERDES SIMON, ónöntömester

Verdes Simon debreceni mester jegyezte Barand/1789/ és Hajdúnánas/1803/ egyes darabjait. Egyik jegyének rajza miskolci jegyek rajzához hasonló, s ez ismét szakmai kapcsolatra utal a két város között. 351.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Öntődények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1975. Debrecen, 1975

SIMON VERDES, ónöntőmester

18.kép.-Debreceni ónöntők jegyei és a Hajdú-Bihar megyei ónedényeken gyakrabban előforduló más mester-jegyek.-
1.Simon Verdes,Debrecen.Tál,Balmazújváros 1. rekete repr. 352.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

SIMON VERDES, ~~ónö~~ és GOTTLIEB WILCKE, ónöntőmesterek

A Hajdú-Bihar megyében bejárt terület ónedényeinek tablazata:

BALMAZUJVÁROS, Alsórész.-

1.-Kanna, Mag.: 28.cm.-Jegy: G.Wilcke,buda,1814 és S.Verdes jegye. 354.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

SIMON VERDES, ónöntőmeter

A Hajdú-Bihar megyében bejart terület ónedényeinek táblazata:

BARÁND,

1. Kanna,-Mag.: 44.5 cm.-Évszám: 1798.-Felirat van.-Jegy: S.Verdes Debrecen.- 355.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

SIMON VERDES, ónöntőmester

Hajdú-Biharmegyében, a bejárt terület ónedényeinek táblazata:

BALMAZUJVÁROS, Felsőrész, Kossuth tér 12.

1. tál, átm 33.5 cm.-évszám: 1811. Felirata van.-Vésett rajza van.-Jegy: Simon Verdes Debrecen. 354.old

[illegible]:

[illegible]: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 336.old

A Debreceni Déri Múz. évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

VERDES SIMON és SALTZER JÁNOS, ónöntőmesterek

A Hajdú-Bihar megyében bejárt terület ónedényeinek tablázata:

HAJDUNÁNÁS, /13.kép/.-

8. Kanna.-Mag.: 36.5 cm.-Talpátm: 15.5 cm.-Jegy: Saltzer és Verdes. 356.old

BENKER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

VERDES SIMON ÉS SALTZER JANOS, ónöntőmesterek

13.kép.-Onkannák Hajdúnánas ref.Templom. Saltzer és Verdes egy kannaja és köztük van. 346.old

WEINER MIHALYNÉ: Ónedények Hajdu-Bihar megyében. 335.o

A DÉRI MÚZ.Évkönyve,1973.-Debrecen, 1975.

SIMON VERDES, ónöntőmester

A Najdú-Bihar megyében bejart terület ónedényeinek táblázata:

HAJDÚNÁNÁS,/13.kép./.-
3.-Kanna.-Mag.: 38.5 cm.-Talpátm.:20.5 cm.-Évszám: 1803.-Felirat van.-Jegy: Simos Verdes,Debrecen.-356.old.

[illegible] Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 19[illegible]

VERDES SIMON, ónöntőmester

A debreceni ónöntésre "kézzelfogható" adatot ad a balmazújvárosi felsőrészi templom 1.sz.tálja,feliratában: KESZITETTEK ANNO 1811.DEBRECENBE,s ez a tál Verdes Simon debreceni ónöntő jegyét viseli,akinek működésének számos adatát találjuk a Hajdú-Bihar megyei Levéltárban 351.old

WEINER MIHÁLYNÉ: Ónedények Hajdú-Bihar megyében 335.old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

M.D.K.

Verdini

"Nevetni kell" c. rovatban "Utánpótlás a fakiriskolában" cimmel rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. márc. 15-22.
II. évf. 11. sz. 41. lap

Verdovacz Miklós

1828 Ruma ötvös

Kapmagyarorszötvösök 47 l.

Zimony.

A középtérben balra lát
nakokkal és vitorlásokkal, az
ban lévő halászokkal egy férf
hen a földön, jobbra pedig a
portot, kik közül egy a földr

SEMLIN

fölül jobbra: CCXXXX
~~alól~~ legalól balra: Aus der K
hausen.
jobbra: Eigenthu

Am., mér. a vk.

140-95

mok

Verdössy Lajos
nyomdász

üdvözlőlapja: Ábra 89 lapon
„sikbaáni tásban jól kiegyensúlyozott"

W. Lyévi üdvözlőlapokról

Grafikai Szemle 1928 évf 3 z. 104 l
és 1929"

Nicolaus de Verdun

1181-ben befejezett email-oltára a Klosterneuburgi kolostorban

Biblia Pauperorum Bp. 1966. IV.

Nicolas de Verdun

Részlet a Verdun oltár képsorozatából (Klosterneuburg 1181) – repr.

Biblia Pauperorum Bp. 1966. V. a

Hieronymus Verdussen

antwerpeni gyomdász dolgozott Nádasdy Ferenc pottendorfi nyomdájában.

Rózsa György: Nádasdy Ferenc és a művészet. - Mív-
tört.Ért. 1970.3.sz. 185-202. l.

188-189.

Vereb

(Fejér vm)

Ürmenyi-kastély

141,380. l.

Zádor-Rados

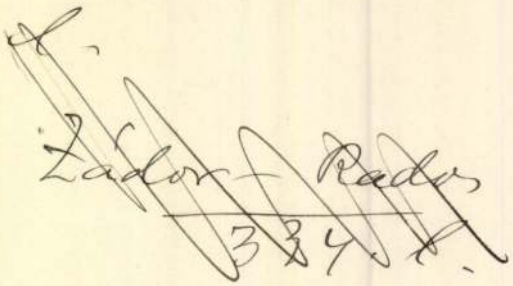

183. — VEREB: Kerti homlokzat
Gartenfasade — Façade du jardin — Garden-frontage

Vereb

Verebi Végh
kastély
Kasselik Fidelis
nincs.

Rados Jenő dr.
Magyar kastélyok
197, 227, 228. l.

1.

HICHTE
ES
NST
ERBES

ND VI

GESCHICHTE
KUNSTGEWER

ALLER ZEITEN UND VÖ

IN VERBINDUNG MIT ZAHLRE
FACHGELEHRTEN HERAUSGE

VON DR. H. TH. BOSSERT

Vereb

Kastély

Épült 1800-as évek
elején.

Radvánszky Jenő dr.:
Magyar Kastélyok.
12. l.

VEREB (Fejér)

Vértes ?

VÉGH-KASTÉLY építette Kazelik Fidelio a XIX. sz. elején.

Vereb

Grüßgott aus Kitzbühel

Kitzbühel mit Kitzbühler Horn

Kitzbühel

Verebi ref templom

Lásd

Öreg János

alatt

MDK

Veréb Ilona

M.Képzőművészek Orsz.Szöv. és a Délvidéki Szépmives Céh ... kiáll. Ujvidéken. Szépművészet, 1941. 1.sz. 32 l.

Varèb Ilonka

Szépmüvészet

1943.245.

Vereb Jenő

rajztanár

l

Erődi-Bodnár

174. l

— Benesch Belved. 69. l. — Gerevic
IPGY, 87. l. 1. és 6.: 92. l.) — Ősz
kiállítás 1930., Ipolyi, 33—36. és 4
szám. — Genthon: RMF, 86—87. l. (1
kép, 67. kép, 7. kép, 68. kép.) — Gerevich
A lengyel és magyar művészet kapcsolata
Huszár Károly: Magyarország és Lengye
ország. Bpest 1936., 121. l. — Csánky Dén
Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyv
VIII., 1937., 172—173. l. (Tévesen azonosít
a sorozatot a Háromkirályok imádás
vonulása (l. fentebb, Magyar festő 14
körül) képekkel. — Tervarent, Guy de: L
énigmes de l'art du moyen age. I. Par
1938., 15—16. l. (1., 4. és 7. képe IV—V
táblán.)

MAGYAR FESTŐ 1490 körül

Krisztus keresztelése (37. kép)

Fa, tempera, 132·5 × 68 cm.

Az Ipolyi gyűjteményből.

Ipolyi Arnold képgyűjteménye. Új Magy
Sion, II., 1871., 373. l. — Őszi kiállít
1930., Ipolyi, 48. szám.

SÁROSI FESTŐ 1490 körül

1. *Alexandriai Szent Katalin disputája*
(Belső kép.)

2. *Alexandriai Szent Katalin és a tűzpróba*
(Belső kép.)

Vörös József: amatőr képzőművész

Megnyílt Tatán a X. országos amatőr képző-
művészeti kiállítás, melyen a tatai mű-
vész műve is szerepel.

Gombkötő Gábor: Merre tart az amatőr képző-
művészet?
Dolgozók Lapja, 1978. júl. 6.

Veréb László MDK

Piac, olf.

Mücsarnok 1960. Vasutasok V. Nemzetk. Képzőm. Kiáll.

klub vezetője. – Sajnos nem minden iskolában veszik ko-

centrikusak, mégis félnek a diákok kezébe adni az ön-

egy kérdésben. Persze, a diákok is sok esetben hibásak

jai állnak majd a katedrán.

Kéri Barnabás

postafiók 708.

VERÉB JÓZSEF festő

● *Belgiumban is kiállítják a képeket*

Apátfalva után

Nagy sikerű kiállítása volt Veréb József amatőr festőnek Apátfalván, a napokban. Nemsokára Belgiumban is kiállítják őket – mégpedig a makói Magán Zeneiskola belgiumi látogatása kapcsán. Az ottani közönség ugyancsak megismerkedhet tehát az alkotó hitvallásával: minél közelebb a természethez – amire a mai ember időnként nagyon rászorul.

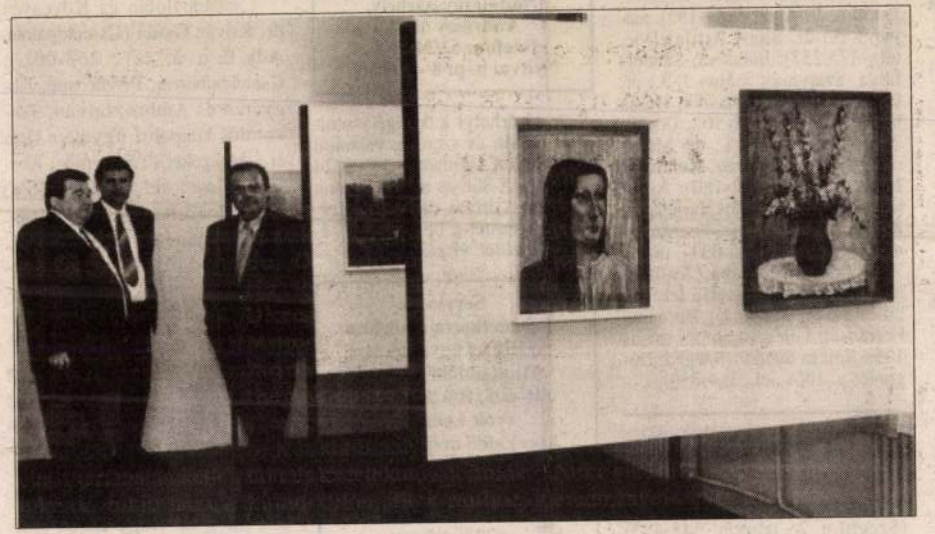

A Női portré és a Virágcsendélet Veréb József korai alkotásai közül valók.
(Fotó: Karnok Csaba)

Az alkotásokat az akkor éppen Apátfalvára összehívott, Makó térségi polgármesteri fórum és vendégei szintén megtekintették. Tizenhat képet tartalmazott a 'Pátfalva Galériában megrendezett kiállítás; a legrégebbiek több, mint húsz éve készültek, a legújabbakon pedig – enyhe túlzással – még alig száradt meg a festék. – A Női portré című képem, ami a legrégebbiek közül való, országos kiállításon is részt vett – mondta Veréb József. – Ugyanazon időben készült a mellette látható Virágcsendélet is.

Hogy mit ábrázol a legújabb festmény? Nyíló orgonát – ami, társaival együtt – egyszersmind Veréb József művészi hitvallását tükrözi: a természet szépségeinek fölfedezését, azok szemlélésében való elmélyedés lehetőségét – ami feltöltődést adhat a modern világ sokféle bajától megtépázott ember számára.

Olajképekről van szó, s Veréb József ehhez hozzáteszi: szeretné megköszönni mestereinek, Hézső Ferencnek és a makói Dobai Imrének az alkotásra való buzdítását, a szellemi segítségét. Belgiumba, közelebbről Nerpelt városába pedig Csikota József, a makói Magán Zeneiskola igazgatója által juthatnak a kiállítás képei.

A zeneiskola vonószenekara nemsokára ott lép föl – s ha már föllép, egyszersmind Veréb József festményeit is bemutatják; a hangzásvilág mellett a látványra is hangsúlyt fektetnek. A művészt felesége, Szigeti Zsuzsanna képviseli Belgiumban.

Amikor további terveiről kérdeztük a festőt, ezt mondta: – Szeretnék egy újabb kiállítást összehozni, még a télen. Nemsokára elkezdem az annak számára szánt képek létrehozását. Nem vagyok híján az alkotói mondanivalónak, van mit festenem.

F. Cs.

Déli Világ 97. ápr. 30.

keket a kórház baleseti sebészeti osztályán, az egyéb sebészeti gyermekbetegeket a Sebészeti Klinikán látják el.

Központi orvosi ügyelet a mentők Kossuth Lajos sugárút 15–17. szám alatti épületében, hétköznap 17 óra 30-tól másnap reggel 7 óra 30-ig, szombaton, vasárnap és ünnepnapokon reggel 7 óra 30-tól másnap reggel 7 óra 30-ig. Tel.: 474-374.

Gyermekgyógyászat – nappali ügyelet: hétköznap 13 órától 19 óráig, hétvégén és ünnepnapokon reggel 7.30-tól 19 óráig a Tisza Lajos krt. 20. sz. alatti rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása. Tel.: 474-374.

Gyermekgyógyászat – éjszakai ügyelet: hétköznap és ünnepnapokon 19 órától 7.30-ig a gyermekkórházban (Temesvári krt. 37.) folyik a sürgős esetek ambuláns ellátása, ezen időszakon belül 22 órától 6 óráig a súlyos állapotú, nem szállítható gyermekekhez az ügyeletes gyermekorvos kihívható. Telefon: 474-374.

Szemészeti ügyelet: szombaton 8–13 óráig a Tisza Lajos krt. 97., 12-től hétfőn reggel 7 óráig a központi ügyeleti szolgálaton (Kossuth L. sgt. 15–17.).

Fogorvosi: szombaton, vasárnap és ünnepnapokon reggel 8-tól 14 óráig csak indokolt esetekben: Csongrádi sgt. 76. (a régi körzeti fogorvosi rendelő). Tel.: 493-184.

S.O.S. lelkisegély-szolgálat: 24 órán keresztül folyamatosan hívható. Telefon: 311-000. A hívás ingyenes.

Mentők: 104.

Rendőrség: 107.

Klárafalva, május 1–3.: dr. Mender Ferenc (Újszeged, Küküllői u. 5., tel.: 433-184); május 3–5.: dr. Fodor László (Újszeged, Anna u. 10., tel.: 437-120, 06-60-482-324); Domaszék, Röszke, május 1–5.: dr. Retkes Sándor (Szeged, Dugonics u. 10/A, tel.: 314-330); Baks, Csengele, Dóc, Ópusztaszer, Kistelek, Pusztaszer, május 1–3.: dr. Sikter András (Kistelek, Petőfi u. 19/A, tel.: 364-153), május 3–5.: dr. Sipos Attila (Dóc, tel.: 375-253); Balástya, Sándorfalva, Szatymaz, május 1–3.: dr. Gombos László (Balástya, Dózsa Gy. u. 2., tel.: 378-502, 06-20-231-689) május 3–5.: dr. Martinek Vilmos (Szatymaz, Kukovecz Nana u. 7., tel.: 383-180); Ásotthalom, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, május 1–3.: dr. Szanka János (Ruzsa, tel.: 385-031), május 3–5.: dr. Szőke Csaba (Ásotthalom, Felszabadulás u. 31., tel.: 06-20-583-645, 381-487); Bordány, Forráskút, Üllés, Zsombó, május 1–5.: Retkes Sándor (Szeged, Dugonics u. 10/A, tel.: 314-330).

Vásárhelyen

Központi gyógyszertár (Szegfű u. 2., telefon: 345-425) reggel 8-tól este 8 óráig, indokoltan sürgős esetben éjszakai ügyelet.

Központi körzeti orvosi ügyelet: rendelőintézet (Városház u. 1., telefon: 344-200). Ünnep és munkaszüneti napokon folyamatosan hívható, illetve igénybe vehető.

HÓD-ÁLLATPATIKA
Hódmezővásárhely, Andrássy út 52.
Telefon: 62/346-006.
Nyitva: h–p: 8–16 óráig.

A vásárhelyi lelkisegély-szolgálat hétfőn és szerdán, valamint pénteken és szombaton 18-tól 24 óráig a 345-868-as telefonszámon hívható. A hívás díjtalan, a felhasznált érmét a beszélgetés végén a készülék visszaadja.

Servio Bt.
Temetkezési Szolgálat szállítási ügyeletet tart.
Munkaidőben telefon: 346-605, Hősök tere 7. (volt Lenin tér.)
Munkaidő után, hét végén folyamatosan a 341-315; 344-705-ös telefonon, illetve rádiótelefonon: 06-60-380-444, vagy személyesen Kozák István (Hmv.-hely, Zrínyi u. 134/a).
Földeákon éjjel-nappali ügyelet Bertóti Péter (Földeák, Bajcsi-Zs. u. 53., tel.: 294-051).

vasárnap reggel 8-tól 12 óráig a szakorvosi rendelőintézetben.

Gyermekorvosi ügyelet: vasárnap (illetve ünnepnapokon) reggel 8 órától délután 17 óráig, 17 órától másnap reggel 7 óráig a gyermekbetegeket is a felnőtt ügyeleti szolgálat látja el.

Csanádpalotán és Kövegyen dr. Kriván Gyula (Csanádpalota, Ady E. u. 2., tel.: 263-002.); Csanádalbertin, Pitvaroson, Nagyéren és Ambrózfalván, Tótkomlós központi ügyelete látja el a betegeket (Tótkomlós, Kossuth u. 4-6., tel.: 68/385-666); Telefonos lelkisegély-szolgálat: hívható naponta 18-tól 24-ig, (tel.: 212-515). A hívás ingyenes, a beszélgetés végén a nyilvános készülék az érmét visszaadja.

Állatorvosi ügyelet: május 2-án 6 órától május 5-én 6 óráig Makó, Királyhegyes, Földeák, Óföldeák, Maroslele, Kiszombor, Ferencszállás: dr. Kiss Sándor (Makó, Kossuth u. 46., tel.: 211-487), dr. Nagy Lajos (Makó, Kelemen L. u. 30., tel.: 212-484). Apátfalva, Magyarcsanád, Nagylak, Kövegy, Csanádpalota, Pitvaros, Csanádalberti, Ambrózfalva, Nagyér: dr. Hegyes Lajos (Csanádpalota, Kossuth u. 25., tel.: 263-050, 06-60-489-274).

Kegyelet Temetkezési Vállalkozás
Kovács Sándorné (Kiszombor, Nagyszentmiklósi u. 35.)
Kiszombor, Ferencszállás és Klárafalva községekben.
(Tel.: 62-297-231, 06-60-307-002). Az ügyeleti idő éjjel-nappal folyamatos.

Önkormányzatok Csongrád Megyei Kegyeleti Kft. teljeskörű szállítási ügyelete: Makón, Apátfalván, Magyarcsanádon, Kövegyen, Kübekházán a 06-60-382-297-es rádiótelefonon. Hétfőtől péntekig 7.30-tól 16.30 óráig a 62/212-840-es telefonon is. Csanádpalotán: Szekeres József, Széchenyi út 11.

Szentesen

Orvosi ügyelet: szombaton reggel 7-től, hétfőn reggel 7-ig Szentes, Síma F. u. 29–33. alatt (Mentőállomáson), telefon: 63/313-026, 63/314-858. A Szentes környéki községek közül Derekegyház, Nagytőke, Cserebökény és Magyartés lakói is ide fordulhatnak orvosi segítségért. Fábiánsebestyén és Eperjes ügyeletes orvosa május 1-jén, 2-án, 3-án és 4-én dr. Giczei Ilona (Eperjes, Béke u. 9. T.: 318-544). Nagymágocs és Árpádhalom körzetében május 1-jén és 2-án dr. Chappon Tibor (Árpádhalom, Lenin u. 14. T.: 456-062), május 3-án és

Veréb László MDK

Piac, olf.

Műcsarnok 1960. Képző- és Díszitőművészeti körök kiáll.

Veréb László

Piac, olaj, 35 × 50 cm

Vasutasok 5. Nemzetközi Képzőműv. Kiáll. Bp. 1960.
Kat. kerk. Kovács János 28.

MDK

Veréb László

Piac, of.

5. Nemzetk. vasuti képzőműv. kiáll. Milano. 1960. jul.

Veréb László

A XXII. orsz. vasutas képzőművészeti kiállításon festészetben egyik második díjjal jutalmazták.

L.J.: Tárlat a Népszínház utcában.
Magyar Vasutas, 1972. júl. 17.

...reb László, festő

A XXXI. vasutas képzőművészeti kiállítás júl. 26 ig látható Bpesten, a Népszínház u. 29-ben lévő kiállítóteremben. – A festő között jól szerepelt műveivel: Gomola József, Veréb László, Barkóczi József és a gödöllői Kovács György.

Lasonci Miklós: Vasutas képzőművészek.
Pest Megyei Hírlap, 1981. júl. 22. 4. old.

VERÉB László

1994

Április 11-én, hétfőn 17,30-kor az SZDSZ VII. ker székházában Dob u. 103. **Veréb László** tárlatát Gerölv Tibor nvitia meg.

Cím: Dózsa Műve
XVII. ker

VENDÉGEINK: H
T
D
N

Minden érdeklődő

MDK

Vereb Mihály

Balatoni táj, vf.

Pedagógus szakszerv. I. képzőm. kiáll. 1947. máj. 7. l.

MDK

Vereb Mihály

rajztanár

Kinevezések a főv. isk.nál. Függetlenség, 1938. jun. 26. 8.1.

MDK

Vereb Mihály r.tanár gyakorló

Tanügyi kinevezések a fővnál. Magyarság, 1938. jun. 26. 14. l.

Vereb Mihály

1923/24 — 1927/28

Ferkèpzomfoiskèvk.
1451 l.

Vasárnapi Krónika

Irja Márai Sándor

Az ember

Egy francia tudós, Paul Rivet, nagyon szerény állami támogatással és néhány lelkes, önfeláldozó munkatárs segitségével berendezte Párizsban „Az ember muzeumát". A gyüjtemény most nyilott meg, s amennyire az érdekes és lelkendező ismertetésekből megértettem, nem szabad összetéveszteni a közismert ethnografiai muzeumokkal. A francia tudós nemcsak a fajták különféleségét iparkodott e gyüjtemény tárlatával bemutatni, hanem „az embert, mint olyan"-t, s viszonyát a különféle civilizációkhoz. Hogyan felelnek az egyes fajták az általuk megalkotott, vagy hozzájuk behurcolt civilizáció kérdéseire? Hogyan viseli el az ember a változó életformákat? Ezek a kérdések nagyon időszerüek. A francia tudós bátor kézzel iparkodott valamilyen szimultán képet adni az ember földi állapotáról. Az emberi boldogság, vagy boldogtalanság kérdésére ez a gyüjtemény nem akar felelni. Célja nem oktató, hanem feltáró és bizonyitó. Megmutatja a fajták alkotásait és a folyamatot, amint a faji sajátságok lassan elvegyülnek egy civilizáció olvasztó tégelyében; megmutatja a japán tömeget egy tokiói mozi előtt, s a rokon stilust az Uj-Hebridák egy tollékes toteme és Marlene Dietrich estélyi ruhájának közös diszitő elemeiben, mutatja az embert a korszerü alkotások csúcspontján, például a *„Queen Mary"* fedélzetén, s bebizonyitja, hogy a gombot, mely forradalmasitotta az emberi öltözködést, az eszkimók találták fel. Ősötlet ez a muzeum, merész és lelkes ötlet. Thomas de Quincey, a legfinomabb angol esszéirók egyike irt könyvet ezzel a meghatóan nagyszerü és kezdetleges cimmel: *„Az ember és világa."* A francia tudós mintha illusztrálná most gyüjteményével ezt a könyvet.

Az ötlet időszerü, mert az ember „mint olyan", kezd eltünni a forgalomból. Soha nem beszéltek ilyen keveset róla, mint korunkban. A korok, melyekben teljesen áthatotta az embert az isteni eszménye, s aztán más korok, mikor áthatotta az emberi eszménye, letüntek. Ma csaknem illetlenség az emberről beszélni. Eltünt a szinfalak mögött, melyeket épitett. Szüntelenül hallunk az emberről, mint jobboldali vagy baloldali sejtről, az emberről, mint állampolgárról, mint a kollektivitás atomjáról, mint betegsegélyezésre fanyalodó alanyról, mint tehertételről, aki aggkori ellátásra és rokkantsági segélyre szorul; aztán hallunk a fajtákról, melyek vetélkedve hirdetik az emberi rangsort, olvasunk az emberről, mint családfenntartó, vagy államalkotó egyedről. Nem volt még kor, mely olyan mohó érdeklődéssel és kinos-támadó bűntudattal fordult volna az ember rendeltetésének és feladatának, kötelességeinek és elhelyezésének problémája felé, mint a miénk; de nem volt még kor, mely az emberrel, mint olyannal, mint egyszeri és soha nem ismétlődő tüneménnyel, mint egyedülvaló fenoménnal szemben oly közömbös maradt volna, mint a miénk. Ez a kérdés: „Ki az ember és miért az, aki?" — korszerütlen és romantikus kérdés. A divatos kérdés igy hangzik: „Mire szolgál az ember, mennyire szabad, lehet és kell kihasználni, vagy fölhasználni, egy elv, egy eszme, egy cél, a közösség érdekében?" A két kérdés között a különbség szembeszökő.

Az irodalom ott tart, hogy az emberrel, mint tüneménnyel, már alig mer foglalkozni. Bemutatja az embert, mint egy mitosz kissé sejtelmes elemét, vagy, mint egy óriási küzdelem egyik véletlenül előretolt statisztáját. Az öncélu emberről beszélni ma világnézeti illetlenség. Józsi nem mint Józsi szerepel többé a szinen, hanem, mint nemzedék. A tudományos szemlélet mindinkább adatnak és nyersanyagnak látja az embert; szociális adatnak és kisérleti nyersanyagnak. Ez a nyersanyag bőséges; lehet kisérletezni és pazarolni vele; kevésbé az éppen aktuális ember, mint a mindig aktuálisabb emberiség érdekében. Rendkivüli méretekben gondolkozunk önmagunkról, az emberről. Az egyén már alig mer szólni; ha néha, bátortalanul, hangját hallatja, s figyelmeztet, hogy a statisztikák, elvek, programok között, melyek mind reá vonatkoznak és érette történnek, közben ő is itt van, a nyavalyás, tünő életével, időhöz és személyhez rögzitett sorsával, feloldhatatlan és minősithetetlen személyi bonyodalmával, azzal az egyszerivel és végzetessel, ami az egyént jelenti, s akinek csak másodlagos köze van a fajtához és az emberiséghez: illetlen kérdésével a sarokba állitják, valamilyen világnézeti sarokba, ahol tünődhet és bünhődhet, mig észretér. Ma nagyon veszélyes vállalkozás embernek lenni. Minden könnyebb: a Párt, vagy az Eszmekör keblére ölel, mint tagsági számjegyet és kartotékba illeszthető adatot, de eltaszit, mihelyst, óvatosan és bátortalanul, figyelmeztetni mered a világot, hogy más és több is vagy, mint sejt és adalék.

Az ember eltünik a szinről, s fellép helyében az emberiség. Különös látvány, félelmes emberi élmény; nem volt éppen kellemes, de mindenképpen érdemes volt megélni. A középkor szelleme fütyölt az emberre, mint szociális lényre: nem ismerte a társadalmi biztositást és a betegsegélyezést, nem dolgozta fel óriási és a lehetőségig pontos kartotékban falvak, városok és országok egészségügyi, politikai, gazdasági adatait, a pestises beteg elhullott az utcán és csak a sintér hajolt le utána. Az egyén éhenhalhatott a társadalomtól, az úr föltétlen úr volt, a szegény föltétlen szegény. De úr és szegény között nem volt meg az az emberi különbség, mint a szociálisan fejlettebb társadalomban; a hit, az isteni elem közös sorsba vonta mindkettőt, Isten előtt egyenlőek voltak, s úr és szegény tudták ezt. A középkor embere elhullott az utcán a szegénységtől, vagy a betegségtől, de a nagyúr, aki ellovagolt a nyomorult tetem mellett, az eltorzult arc vonásaiban a maga arcát látta, az emberi arcot, melyet Isten saját képére alkotott. Az emberiség érdekében évszázadokon át nem történt semmi, de az ember Isten által megjelzett magánügynek érezhette magát. Ma, akármilyen visszásan hangzik is első hallásra, nagyon nehéz praktikusan éhenhalni e civilizáción belül; a beteget és az inségeset néha akarata ellenére is kényszeriti a civilizáció apparátusa a létezésre és a gyógyulásra. Az emberiség, mint szerkezet, egyre tökéletesebben működik. Az ember, mint tünemény, egyre halványabb.

Tudom — minden iró és gondolkodó ember tudja ma —, e sorok illetlenek, korszerütlenek. Ezért csak csendesen mondom, sugva, mint egy jelszót a tömegben, oldalbabökve szomszédomat: add tovább! Add tovább, hogy kötelességünk emlékezni az emberre. Tudós, iró, gyüjtsd az adatokat! Ilyen volt, ezt akarta, igy képzelte! Kihaló tünemény; marad nyomában a fajta, s a fajta fölött a civilizációban összeolvasztott emberiség. Csakugyan, kezdem megérteni, hogy muzeumot épitettek neki, e furcsa és különc lénynek, aki a Neandervölgyben kezdte, s elpusztult valahol a kartotékban.

A pénzügyminiszter a belső kölcsönről

Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter szombaton nyilatkozott a sajtó képviselői előtt a belső kölcsönről. Arra a kérdésre, hogy mikor bocsátják ki a kölcsön első részletét, a pénzügyminiszter ezeket mondotta:

— A belső kölcsön *lényegében már elhelyezkedett.* Eddig *százhuszonötmillió pengő jegyzése tekinthető befejezettnek.* A kölcsön *julius elején* kerül kibocsátásra.

Tanügyi kinevezések a fővárosnál

A székesfőváros közoktatási intézeteinél a 87.067/1938. VII. számu polgármesteri határozattal pályázat alá bocsátott igazgatói, tanári, tanitói és óvónői stb. állásokat julius 1-i hatállyal a polgármester a következőkkel töltötte be:

A három elemi iskolai igazgatói állásra: Adametz Gyula, Specziár Zoltán, Tordai Ferenc elemi iskolai h. igazgatókat.

Kettő polgári iskolai igazgatói állásra: Babirák Mihály, Kárpáti Ottó polgári iskolai h. igazgatókat.

Egy fiuiparostanonciskolai igazgatói állásra: Hargitay István iparostanonciskolai ideiglenes igazgatót.

Egy leányiparostanonciskolai igazgatói állásra: Lüscher Margit iparostanonciskolai helyettes igazgatót.

Egy nőipariskolai igazgatói állásra: Tasnádi Nagy Mária nőipariskolai helyettes igazgatót.

Egy leánygimnáziumi igazgatói állásra: Vitéz Ghymes Béla leánygimnáziumi h. igazgatót.

Rendes óvónői állásra: Eszényi Anna, Fehér Rózsa, Konrád Irén, Futó Endréné, Varga Dánielné, Borbély Irén, Pataky Margit ideiglenes óvónőket.

Elemi iskolai rendes tanitókká, illetve tanitónőkké: Jenei Endre, Gyékiss Emil, Sebeők B. László, Parragi Antal, dr. Kalapos Imréné, özv. Sipos Dezsőné, özv. Fazekas Kálmánné, dr. Lakatos Gézáné, özv. Árvai Gézáné, Juhász Karolin, Vass Endréné, Lengyel Ferencné, dr. Doró Istvánné, Kolos Jolán, dr. Szén Ernőné, dr. Csánky Tiborné, Ligeti Béláné, Walter Gézáné, dr. Tótin Józsefné, Ocskay Lászlóné, Demjén Antalné, Ákos Margit, Némethy Gáborné, Horváth Antalné, Preszly Gézáné, dr. Cseténvi Andorné, Foerk Janka, József Jánosné, Mottl Ilona, Virág Jenőné, özv. Tallián Gyuláné, Szabó Melánia, Földes Margit, Scheuer Jánosné, dr. Koncz Sándorné, Schiró Ödönné, dr. Varga Józsefné, Földényi Jánosné, Zolnay Ferencné, Fái Ilona, Görgényi Klára, dr. Erdy Imréné, Koppány Béláné, Erdőkövy Istvánné, Vágsellyei Margit, Ajazó Irma, vitéz Puy Jenőné, Szabó Lászlóné, Józsa Erzsébet, Czeglédi Györgyné, Pogány Lászlóné, Hinfner Piroska, Szimon Andrásné, özv. Schiller Károlyné, Thalherr Ervinné, dr. Kiss Jánosné, özv. Witkovszki Sándorné, Szent-Imrey Béláné, özv. Subáky Károlyné, Thököly Blanka, Sugár Ferencné, Marinovich Marcellné, Kisfaludy-Puha Istvánné, Policzek Margit, Spányi Istvánné elemi iskolai ideiglenes tanitókat, illetve tanitónőket.

Árvaházi rendes tanitókká: Holly Rezső, Korbély Béla árvaházi tanitókat.

Elemi iskolai énektanitókká: Nagy Kálmán, Kerényi Kálmán, Záborszky Géza elemi iskolai énektanitókat.

Továbbképző népiskolai tanitói állásra: Özv. Demeczky Sándorné, özv. Kováts Gyuláné, Bálványosy Zoltánné, Rákóczi Ferencné, Kárpáti Aurélné, özv. dr. Geőcze Aladárné, Sváb Jánosné, özv. Puder Antalné, dr. Röczey Ferencné, özv. Jakabfalvy Aladárné, Szabó Lászlóné, Némay Irén, Kovács Antalné, Péchy Lászlóné, dr. Kárpáti Ernőné, dr. Baránszky Job Lászlóné iparostanonciskolai r. tanitókat, dr. Orbók Attiláné továbbképző népiskolai id. tanitónőt, Szoboszlai Ferenc és Farkas Sándor továbbképző népiskolai id. tanitókat.

A polgári iskoláknál:

Fiuiskolai tanári állásokra

Hét magyarnyelvi és történelmi tanszékre Bagoly László, Kapcsos Ferenc, Szijjártó Károly, Hamvai Vilmos elemi iskolai r. tanitókat, Pufnai Károly, Mladoniczky György és Fehér Tibor polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Két történelmi és földrajzi tanszékre. Kempelen Imre és Lányi Miklós polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Két természetrajzi, földrajzi és vegytani tanszékre. Schiller László iparostanonciskolai r. tanitót és dr. Schoppel Bertalan polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Egy természetrajzi és földrajzi tanszékre. dr. Schwalm Amadé polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Két mennyiségtani és természettani tanszékre. Fábián Dénes és ifj. Csoma Zsigmond polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Négy rajztanszékre. Lestyán Béla elemi iskolai r. tanitót, Bálint Géza iparostanonciskolai r. tanitót, Veréb Mihály és Peitler István polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Egy testnevelési tanszékre. Kocsis Lajos polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Leányiskolai tanári állásokra:

Négy magyarnyelvi és történelmi tanszékre. Fialka Vilma elemi iskolai r. tanitónőt, Schäffer Edit, dr. Varga Izabella és Máté Ilona polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Három magyar- és németnyelvi tanszékre. Dr. Klekner Lóra, özv. Popp Józsefné és Kiss Etelka polgári iskolai ideiglenes tanárokat.

Egy természetrajzi és földrajzi tanszékre. Huber Jenőné polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Egy természetrajzi és vegytani tanszékre. Zeller Izabella elemi iskolai r. tanitónőt.

Két mennyiségtani és természettani tanszékre. Vitéz Kereszty Ödönné elemi iskolai r. tanitónőt, Ádler Erzsébet polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Egy énektanszékre. Mössmer Árpádné polgári iskolai ideiglenes tanárt.

Egy rajztanszékre. Hanzély Gizella iparostanonciskolai r. tanitónőt.

Egy gyógytorna tanszékre. Turán Győzőné elemi iskolai r. tanitónőt.

Egy testnevelési tanszékre. Wagner Mária elemi iskolai r. tanitónőt.

A nőipariskoláknál.

Egy fehérnemű, felsőruhavarró és diszitő tanszékre. Ötvös Kornélia nőipariskolai ideiglenes tanitónőt.

A fiuiparostanonciskoláknál.

Öt közismereti tárgyi és általános rajzi tanszékre. Stoia Mihály és Szokolovszky Gyula elemi iskolai r. tanitókat, Kollár József, Füty Rudolf és Barcsay Jenő iparostanonciskolai ideiglenes tanitókat.

Két fém- és rokonipari szaktárgyi és szakrajzi tanszékre. Nagy Zoltán és Horváth Sándor iparostanonciskolai ideiglenes tanitókat.

A leányiparostanonciskoláknál.

Nyolc közismereti tárgyi és általános rajzi tanszékre. Balla Lajosné és Dénes Gyuláné elemi iskolai r. tanitónőket, dr. Nagy Sarolta, dr. Haraszti Etel, Sevcsik Jenőné, Klug Nándorné, dr. Tóth Erzsébet és Érchegyi Stefánia iparostanonciskolai ideiglenes tanitónőket.

Két női szabászati szaktárgyi és szakrajzi tanszékre: Bereczk Gizella és Lovaghy Istvánné iparostanonciskolai ideiglenes tanitónőket.

Az iparrajziskolánál.

Két iparrajziskolai tanári állásra: Paulovits Pál iparostanonciskolai r. tanitót és Mosdóssy Imre iparrajziskolai ideiglenes tanárt.

A kereskedőtanonciskoláknál.

Egy földrajz, vegytan és áruismereti tanszékre: Közeli István kereskedőtanonciskolai ideiglenes tanárt.

Két könyvvitel, kereskedelmi levelezési tanszékre: dr. Halász Andor és Novákh András kereskedőtanonciskolai ideiglenes tanárokat.

Egy kereskedelmi és politikai számtani tanszékre: dr. Szabó Gábor kereskedőtanonciskolai helyettes tanárt.

A fiugimnáziumoknál.

Egy rajztanszékre: Mendlik Lajos polgári iskolai r. tanárt.

A leánygimnáziumoknál.

Egy történeti és földrajzi tanszékre: Preszter Ilona leánygimnáziumi ideiglenes tanárt.

Egy mennyiségtani és természettani tanszékre: Bíró Béláné leánygimnáziumi ideiglenes tanárt.

A fiu felsőkereskedelmi iskoláknál.

Egy mennyiségtani, természettani, kereskedelmi és politikai számtani tanszékre: dr. Hampel László kereskedőtanonciskolai r. tanárt.

Egy könyvviteli és kereskedelmi levelezési, jog és közgazdaságtani tanszékre. Szotyory Lajos kereskedőtanonciskolai r. tanárt.

A női felsőkereskedelmi iskoláknál.

Egy könyvviteli és kereskedelmi levelezési, jog és közgazdaságtani tanszékre: Szepessy Sándorné női kereskedelmi szaktanfolyami r. tanárt.

Egy német-francia nyelvi tanszékre: Ecsedy Mária felsőkereskedelmi iskolai ideiglenes tanárt.

A polgármester egyben julius 1-től ideiglenes minőségben alkalmazta a következő tanárokat, tanitókat, óvónőket stb.:

Óvodáknál: Ács Gyuláné.

Elemi iskoláknál: Jancsó Pál, Sz. Takács László, Várkonyi Ferenc, Surányi Kálmán, Ködmön János, Konsch Ilona, dr. Szabó Barnáné, Simon Ilona, dr. Tóth Elekné, Müller Anna, Szabolcsi Kálmánné, Horváth Istvánné, Leszkay Margit, Hajnal Józsefné, Lukics Antalné, Csepel Gabriella, Lukácsy Magdolna, Susman Magda, Stolte Lénártné, dr. Bányai Antalné, Szalay Dezsőné, Gerentsér Anna, Csányi Magda, Ritter Gizella, dr. Gaál Endréné, Götz Edit, Falusi Jolán, Király Klára, Kóta Lászlóné, Zsemlye Margit, özv. Fábi Ernőné, Arany Lajosné, dr. Welczenbach Józsefné, Borovits Paula, Payer Dénesné, dr. Szathmáry Rezsőné, dr. Mágó Jánosné, Nánássy Hedvig, Fertsek Elza, Morvay Mária, Stephány Márta, vitéz Sellyey Vilmosné, dr. Major Ákosné, Moldvay Sarolta, Drózdy Marianna, Molnár Julia Eleonóra, Szövényi Mária, Váradi Rafaella, Schaukál Anna, Urbán Márta, dr. Kasztriner Ivánné, Riedly Irén, Mátyus Renée, Miklós Erzsébet, Kismartoni Ernő, Budinszky Géza, Fuszek Emília, Semjény Gizella, Sas Árpádné, vitéz Vass Alfrédné.

Árvaházaknál: Kutasi György, Biró Zsolt, Vadas Irma, Barényi Margit.

Továbbképző iskoláknál:

Zsebők István, Ferenczi Béla, Ötvös Lajos, Németh Károly, Bácskai Győző, Kalász József, Angyal László, Pákay Béláné, dr. Gergely Henrikné, Bolits Mária, Stolmár Ida, Gálosy Gusztávné.

A polgári fiuiskoláknál:

Kozák Lajos, Bukovinszky Zoltán, Borbély Pál, Köves Károly, Juhász István és Kovács Imre polgári iskolai h. tanárokat.

A polgári leányiskoláknál:

Zarándi Nándorné, Dröhlich Jenőné, Hárskuti Károlyné, Kontor Erzsébet, Somogyi Ivánné, Mátay Gáborné, Klaniczay Gyuláné, dr. Kovács Ákosné, Jellen Gusztávné, Biró Ilona, Rusvay Jenőné, Elek Jónásné, Föld Ilona, Axaméthy Gyuláné, Gabrieli Ilona polgári iskolai helyettes tanárokat.

A nőipariskoláknál: Taksonyi Magdolna, Szuly Angela, László Erzsébet nőipariskolai helyettes tanitónőket.

A fiu iparostanonciskoláknál: dr. Dékány Andor, Semptey Ferenc, ifj. Novoszád János, dr. Janóvszky Antal, dr. Károlyi Ferenc, dr. Konorót Gyula, dr. Borzsák Sándor iparostanonciskolai helyettes tanitókat.

A leány iparostanonciskoláknál: Baczó Andrea, dr. Hergecz Irén, Peitler Róza, Zeőke Józsefné sz. Bayer Magda iparostanonciskolai h. tanitónőket.

Az iparrajziskolánál: Héya Zoltán iparrajziskolai helyettes tanárt.

A kereskedőtanonciskoláknál: Soós József kereskedőtanonciskolai h. tanárt.

A fiugimnáziumoknál: Takács Andor gimnáziumi h. tanárt.

A fiu felsőkereskedelmi iskoláknál: Farkas Zoltán, Dobler Antal felsőkereskedelmi iskolai h. tanárokat.

A női felsőkereskedelmi iskoláknál: Hoffmann Klára, Kovács Judith, Loschdorfer Anna és Katona Julia felsőkereskedelmi iskolai h. tanárokat.

*

A felsorolt végleges állásra kinevezett közoktatási alkalmazottak eskütétele junius 30-án (csütörtökön) délelőtt 9 órakor lesz a Központi Városháza tanácstermében.

Az eskütételre jelentkezők az esküigazolványok aláirása céljából előzetesen ½9 órakor a Közoktatási ügyosztályban tartoznak megjelenni.

Az ideiglenes minőségben alkalmazottak fogadalomtétele ugyanezen napon és helyen délelőtt 11 órakor lesz; a fogadalomtételről szóló igazolványt pedig ugyancsak a közoktatási ügyosztályban délelőtt ½11 óráig irják alá.

Nagy meleg, zivatarok, hőcsökkenés

Az északnyugati dramlás elcsendesülése, azután délre való visszafordulása már szombaton ellensulyozta az előző napi hőcsökkenést és visszaállott a höségszámba menő meleg. A magasabban fekvő helyek mérsékeltebbek maradtak (28—29 fok), de a sikvidéken jóval a normális feletti 32—33 fokos csúcsérték alakult ki.

Az időjárási helyzet jelentékeny átalakulást mutat. Skandinávia fölé kisnyomásu mag huzódott, amely lassan Európa nagy részére kiterjeszti a hatását. *Ez abban áll, hogy a nyugati áram nagyobb kört csinál körülötte és még inkább alája kerülünk.*

Magyarország egyelőre a ciklonmag hatásterületének a szélén fekszik. Atmenetileg még melegszik az idő. A felsőnyugati áram azonban hüvösödik, ami a talajmenti tulmelegedéssel kapcsolatban a zivatarok valószinüségét megnöveli. Ezeknek a nyomában hétfőn már hőcsökkenés várható.

Hivatalos időjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti junius 25-én este: Az Észak-Európába viharos erővel áramló hüvösebb levegő ma már Németországban is éreztette hatását és több helyen okozott zivatarokat. Közép- és Dél-Európában még tartott a csendes meleg idő.

Hazánkban ismét fokozódott a meleg és a hőmérséklet országszerte 31—32 fokig emelkedett; Kaposvár 33 fokot jelentett. A délutáni órákban a szélsőnyugati országrészeken zivatarok alakultak ki; Sopron 2 mm. esőt mért este 7 óráig.

Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 26 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 761 mm., alig változó.

Várható időjárás a következő 24 órára: Délnyugati-nyugati szél. Változó felhőzet. Néhány helyen zápor-eső. zivatar, főként a délutáni órákban. A hőség átmenetileg fokozódik.

—

Vizállás. Duna: Hofkirchenig és Linz—Dunaremete között árad, másutt apad, közepes vizállásu. Bécs 126, Pozsony 268, Komárom 356, Budapest 307. Paks 230, Baja 354, Mohács 398. **Dráva:** Barcs 63, Drávaszabolcs 160, Eszék 246. **Száva:** Bród 125. **Tisza:** Záhonyig árad, lejebb apad, alacsony vizállásu. Tiszaujlak 20, Vásárosnamény 42, Tokaj 56, Tiszafüred 90, Szolnok 116, Csongrád 97, Szeged 187. **Szamos:** Csenger 92. **Körös:** Körösszakáll —2, Békés —26, Gyoma —8. **Maros:** Makó 61. **Balaton:** Siófok 87. **Velencei tó:** Agárd 39.

A francia-angol érzelmi közösség

Párizs, jun. 25. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A sajtó néhány nap óta ismét nagyon sokat emlegeti az *Anglia és Franciaország közötti testvéri szövetséget és Erzsébet angol királyné anyjának halálát is arra használja föl, hogy kidomboritsa, az érdekek közössége mellett az érzelmek közössége is egymáshoz füzi a francia és az angol népet.* A kormányhoz közelálló lapok rámutatnak arra, hogy *Lebrun* elnökben, amikor az angol királyi család gyásza miatt maga javasolta a párizsi látogatás elhalasztását, voltaképpen a francia nép lovagiassága nyilvánult meg. Politikai körökben megállapitják ezzel kapcsolatban, hogy a francia kormány minden külpolitikai kérdésben teljesen az angol hivatalos felfogáshoz alkalmzkodott. *(Sz.)*

Esti levél

— A nő nyári szépsége —

A szárnyasok, fácánok, pávák között a természet a himet, a kakast alkotta tarka tollakkal hóditónak, szépnek s a nőt jelentéktelenebb szürkének. Az emberek között azonban a nő a szebb, a hóditó. A nő szépsége tehát az Istennek olyan adománya, amit meg kell becsülni. S mi férfiak annál kevésbé kifogásolhatjuk, hogy lányok, asszonyok törődnek a szépségükkel s minden áron, minden időben szépek akarnak lenni, mert hiszen nekünk akarnak vele tetszeni. A nő szépitésének, a kozmetikának is megvan a maga esztétikája és etikája. A *nyári szépségtan* még fontosabb, mint a téli, mert természetesebb és olcsóbb. Nem kell hozzá brilliáns és nerzbunda. A nyári szépségnek fő érdekessége és értéke, hogy olyan vidám, derült legyen a nő tekintete, mint a nyári derült ég. Verőfény kell mindenütt. Az angol parancsnak „Keep smiling" (Tessék mosolyogni) nyáron van a legtöbb keletje s lehetősége. Három latin szó szövetkezése adja meg a jogos nőhóditás törvényét; kozmetika, esztétika, etika: a szépség mestersége, a szép tudománya és az — erkölcs. Ahol e három harmóniába kerül, ott boldogság és vidámság sarjad nyomán. Persze, a napi divat parancsol, amely ellen kevés nő mer föllázadni. De azért minden lány és asszony vigye bele a maga egyéni izlését a szépségének érvényesitésébe. Például a nyári lesüléstől csak fölsülés lehet a hóditásban, ha a nő nem számit a férfi egyéni izlésére, akinek tetszeni akar. Még a lány szabadabban süttetheti magát feketére a strandon a maga veszélyére. De az asszonyoktól alázattal kérjük, alkalmazkodjanak egy kissé a férjük izléséhez, hiszen a férjek oly sok lényeges dologban alkalmazkodnak feleségeikhez. A szülők ezer tanáccsal ellátják gyermekeiket a házasság előtt és alatt. Most, a mai nehéz időkben, mikor a férfiak oly sok gonddal s némelyek gondolattal is küszködnek, egyetlen uj kérést és tanácsot fogadjanak tőlünk szivesen: minden lány igyekezzék megtartani a házasságban is *a lányos báját*, amivel a férfit meghóditotta. Higyjék el, ez a legnagyobb érték. A férfiak nem beszélnek róla, de mindig örvendenek, ha feleségüket évek multán is a lányos bájukban látják maguk körül. Nagy tévedés, hogy ehhez okvetlen fiatalság és szépség kell. Igazán müvelt emberek között, akik belső lelkiéletet is élnek, a vonzalom ébrentartására többet tesz a lelki összeforrás, mint a külsőség. A nőies báj a Philemon és Baucis öreg korában is megmaradt. A színészet példázza legjobban az életet. Színésznők idősebb korukban is meg tudták tartani a nőiesség varázsát s főképpen a gyengéd hangnak fiatalos csengését. Példa rá Prielle Kornélia és Csillag Teréz. Ősidőktől fogva a szerető nő a vidámságával tette boldoggá a férjét; de ennek tudatára csak most eszméltünk, amióta a világesemények következtében nehezebb az élet. Persze, hogy most nehezebb a nőnek is megtartani a mosolyt, a vidámságát a családban és a házasságban. De éppen azért becsülik többre most a férfiak azt a nőt, aki nem zsörtölődik folyton és a napi élet minden viszonylatában ruházatban, szórakozásban, fürdésben, arcpirositásban, szépségének érvényesitésében figyelemmel van a férjére. A nő szépitésének és a szépitőszerek használatának külön szabályzata van évszakok szerint és napszakok szerint. Villanyfénynél, bálteremben, szinházban indokolt több ruzs használata. Nyáron, napsütés mellett, a legtöbb nő kevesebb szépitőszert használ. Mert hiszen szint ad maga a nap. A kozmetikusok és a fodrászok természetesen divat szerint sablonosan kezelnek minden nőt és anyagi érdekükben áll, hogy minél több szépitőszert rakjanak a nők körmeire, ajkára és egész külsejére. Mert hiszen ebből élnek a világ szépitőszergyárai is, amint hogy a világ fegyvergyárai is folytonfejlesztik a háborus hangulatot, mert ez az üzletük.

Zsolt.

Az uj belgrádi követ látogatása

Belgrád, jun. 25. (Magyar Távirati Iroda.) Bakach-Bessenyey György báró, Magyarország ujonnan kinevezett belgrádi követe, szombaton délelőtt a külügyminisztériumban meglátogatta Marinovics protokollfőnököt, aki a délután folyamán viszonozta a látogatást.

Vercb Mihály

acs m.

1688

l.

Balogh fatornyok

177. l.

HOEFFIUS

Veréb Mihály

aes

1688. Kilaậz sonlyó

Bal Hell 127. l.

53. l.

Veréb Péter

Kecskeméti órásm.

1788-ban készítette a makói ref. templom tornyában levő órát. 370 forintért. Az óra üt és mutat mind órát mind fertályt.

Eperjesy-Szirbik

95. l.

s ~~bejelentésére~~.)

.....

tság megnevezése)

---

gyásra az ..... mozgósítási évre

(A meghagyási

.....

(a meghagyási bizottság megnevezése)

...../Om.— 19.....

.....

(címzés a 25. om. biz. 16.—1940. sz. H.
a)—e pon

A túloldalon megnevezett személyre
talanítom.

A TITOK

IRTA: KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL

Muzslai Kampis Margit rajzaival

Az alkotó kedv és a szerelem, valami sajátságos, eddig még földerítetlen viszonyban van egymással. Az egyik írót a szív sebei, a csalódott vagy a reménytelen szerelem avatja zsenivé, de van, akit egy összeveszés is letör s számtalan olyan művészről tudunk, akit szerelmi tragédiája örök meddőségre ítélt.

Pálosi múzsáját a boldog szerelem szólaltatta meg. Munkabírása csaknem határtalan volt, ha szeretett és viszontszerették. Ha eltelt egy hónap a nélkül, hogy egy-egy novella, sziporkázó kroki vagy érzelmes költemény alatt olvashattuk volna a nevét, mindnyájan tudtuk, hogy árva magányosságban tengeti napjait. Szívünk összeszorult, mert igaz szívvel ragaszkodtunk Pálosinkhoz, a pajtások legkedvesebbikéhez.

Eleinte azt hittem, hogy Pálosi életében a szerelem csupán a múzsa szerepét játssza, nem sejtettem, hogy az összefüggés alkotó kedve és szerelmei között, sokkal mélyebb, titokzatosabb és meghökkentőbb.

Pálosira mindent rá lehetett fogni, csak azt nem, hogy utánozná saját magát, ami a leggyakoribb hiba íróknál. A legváltozatosabb író volt, akit valaha ismertem, mert nemcsak témáit, stílusát változtatta, hanem az egyéniségét is. Egyik írása után zordon prédikátornak, a másik után ledér élvhajhásznak gondolhatta volna bárki. Néha terjengős volt, máskor szűkszavú, olykor fiatalnak, másnap viszont aggastyánnak mutatkozott. Ahány írása megjelent, annyi Pálosit ismertünk meg. S ez volt, amit senki nem tudott megérteni. Ez volt a talány, melynek nyitjára én bukkantam rá.

A talány megfejtésében, mint annyi más, a történelemben később döntő szerepet játszó fölfedezésben, a véletlen játszott közre. Egy este, midőn az élet fájt s szinte borzongva féltem a sötét gondolatoktól, melyek mint hullára a keselyűk, mohón lecsapnak rám üres szobámban, éjfél tájban eldugott, parányi kocsmába tértem be. Félliter bort rendeltem s a borfoltos abroszt néztem magam előtt. Ahogy így üldögéltem egyedül, szomorúságba fulladtan, soha nem érzett lágy, borzolgató parfőm ömlött körül s én fölpillantva egy magas, különös, művészien elegáns nőt láttam, aki asztalomtól néhány lépésnyire állt s körülnézett a helyiségben.

— Szervusz pajtás — hallottam egy ismerős hangot, Pálosi hetyke, vidám hangját.

— Szervusz — válaszoltam bágyadtan s ők leültek, távol tőlem, összebújtak az asztal fölött, megfeledkezve az egész világról.

Néhány nap múlva új Pálosi-novella jelent meg; egy művészi gondossággal kidolgozott, elegáns írás, mely országszerte föltűnést keltett. Én lakásom magányában olvastam el, hogy minden részletét kiélvezhessem, s amint olvastam, egyszerre úgy éreztem, mintha lágy, édesen borzongató parfőm ömlött volna körül. A nőre gondoltam, akit Pálosival láttam a kis kocsmában.

Most sűrű egymásutánban jelentek meg barátom novellái, valamennyi művészien tökéletes, cizellált remekművecske volt, s valamennyi a szó szoros értelmében illatos.

Aztán egy nap letörten, magába roskadtan megjelent Pálosi kávéházi asztalunknál s tompán maga elé bámult, mint egy halálraítélt.

— Öreg fiú, — szólítottam meg, mert nem bírtam legyőzni kíváncsiságomat, — emlékszel, egy éjszaka találkoztunk... Te akkor egy karcsú, gyönyörű nővel voltál...

— Ne is beszélj róla, — suttogta eltorzult arccal — tíz évet öregedtem, amióta elhagyott...

— Ki tudja, hol lehet most? — szólalt meg merengőn, — talán vonaton utazik s a sötét abmkra néz, mely nem árulja el a tájat, nela árul el semmit, csak arca mását veri vissza, leheletszerűen és testetlenül.. Vagy éppen most lép be fürdőjébe, kecses mozdulattal s ajkát kényeskedve félrevonja, mintha attól félne, túlforró a víz... Talán könyvet olvas színes kimonóban, sárga ernyőjű lámpa alatt... Vagy egy másik, boldog férfihoz símul a saxofón, a dob, a zongora összeölelkező zenéjében... S én itt ülök magányosan, oly kimondhatatlan bánattal szívemben, amilyent még sohasem éreztem. Lelkem, mintha kialudt volna, csak a szomorú emlékezés gomolyog benne, mint a köd, mely nyirkos és hideg...

— Óh, miért is élek! — suttogta. Fizetett és elment.

— Ki tudja, talán sohasem látom viszont — gondoltam utánanézve. Szememből kicsordult a könny s nem tudtam, őt siratom-e vagy az keserít engem is, ami őt, hogy az a karcsú, meseszerű nő, most valahol máshol van, a bizonytalanban, az elérhetetlenben, én itt gunnyasztok egy dohányfüstös kávéházban s legfeljebb a pincér mosolyog rám.

Vigasztalan napok következtek életemben s mind gyakrabban zarándokoltam bút

Nécsey József szorgalmas munkával hamarosan tekintélyes vagyont gyűjtött. A verebélyi posta a mult század derekán az igen forgalmas Esztergom—Zseliz—Léva—Nyitra—Pozsony postaútnak földrajzi központjára esik s Nécsey postamester naponkint 12 pár lovat indított Léva és Nyitra felé. Akkor még nem nagyon volt biztonságos a tengelyközlekedés és fegyveres őrnek kellett kísérnie minden postakocsit, mert a híres csiffári partról rablók rontottak alá olykor-olykor.

Nécsey József hivatásán kívül tudományos szenvedélyeinek élt. Nagy buzgalommal régészkedett és Bars megyének sok prehisztorikus leletét hozta saját költségén napvilágra. Szenvedélyét messze környéken ismerték, s a juhászok, pásztorok hozzá hordták és neki adták el jó pénzért a földből kiforgatott régi holmit. Nagy szeretettel gyűjtött régi könyveket, értékes írásokat, amelyek között nem egy ritkaság akad. Vagyont érő gyűjteményének nagy részét Léva városának adományozta és ezzel megvetette a lévai múzeum alapját.

Az öregkor felé hajolva sok csapást kellett elszenvednie. Meghalt a felesége és elveszítette két nagytehetségű fiát. Nécsey István festőművészt Herman Ottó a legtehetségesebb magyar természetillusztrálónak tartotta. A lévai múzeum Nécsey-gyűjteményének most is legérdekesebb látnivalója az a 70 kettős ív, amelyen Nécsey István mintegy ezernyi mesteri lepkeillusztrációját láthatjuk. Másik fia a Szépművészeti Múzeumnak volt az őre. A nyugalomba vonult verebélyi postamester ettől kezdve életének felét halottai emlékének szentelte. A szőlődomb tövében kedves ligetben állította fel a családi sírboltot, ahol két fiának koporsója felett Jézus és Mária domborművű képe őrködik. Feleségének koporsóját nem falaztatta be, hogy naponkinti látogatásain elbeszélgethessen vele és megsímogathassa a hideg ércet. A kripta oltára mellett Istvánnak és Lászlónak, fiai védszentjeinek Strobl által készített mesteri szobra áll, míg egy Verebélyen járt francia szobrász feleségének alakját mintázta meg, amint a feszület előtt könyörög. A szinte műemlékszámba menő kripta homlokzatán Szent Adalbertnek az ősi verebélyi templomból való nyolcszáz éves szobra ékeskedik . . .

A verebélyi Nécsey-ház

Nécsey József a sírhoz közeledőben sem vesztette el érdeklődését és érzékét a közügyek iránt. 1928-ban Kalazanti Szent József napján, amikor hármas ünnepet ült, születésnapját, névnapját és házasságának évfordulóját, a 86 éves öregúr újból tanújelét adta nagylelkűségének és igaz magyar érzésének. Négyszázezer csehkoronás alapítványt tett, hogy annak húszezer koronát kitevő kamatjából hét barsmegyei magyar fiúnak neveltetését fedezzék és a lévai szegény betegeket támogassák.

Három olyan magyarról emlékeztünk meg, akiknek vállát Arany szavai szerint hosszú évsor nyomja. «Elég volna hagyománynak, elég volna történetnek». Öreg magyarokról szólottunk, akiket életük alkonyatán ért a legfájdalmasabb csapás, hazájuktól szakították el őket és az öreg fenyők az új földben már nem tudtak és nem is akartak gyökeret verni. Sokukban már a remény is meghalt, hogy a nagy változást megérhetik, a legtöbbjének nem is adta meg a Gondviselés ezt a nagy kegyelmet. Szívükben a magyar fájdalom sajgott, talán a legnagyobb magyar fájdalom, mert érezték, hogy a vígasztalás örömében már a földi életben nem lehet részük. A felvidéki magyar kúriák elköltözött magyar lakóira kegyelettel emlékezik vissza az a magyarság, amely húsz éven át azért is küzdött, hogy valóban könnyű legyen a föld az ő poraik fölött.

megye népe, a búcsúztató lelkész szlovák beszédében azt mondotta, hogy ez a keményakaratú férfi, aki vaskézzel mint koronázatlan király intézte megyéje ügyeit, édes apjuk volt szlovák parasztjainak.

A nyustyai Fáy-család sírboltján 1925-ben fordították meg a címert. Fáy Gyula volt gömöri főispánnal ama gömöri nagyurak egyike távozott közülünk, akiket Tompa Mihály így örökített meg :

«És fájhat, ha dőlnek a bérc és fái,
S enyésznek és pusztulnak a nagyok.
Lehetne bár sokat szemükre hányni,
Ha fényes tettük is nem volna sok.»

A nyustyai földesúr típusa volt a régi gömöri uraknak. Ha valakit megillet a becsületrend keresztje, őt lehetett volna megtenni a becsületrend első lovagjának. Megtestesülése volt a tisztességnek és az igazságnak. Ha valakit kézfogással tüntetett ki, azzal lovaggá is avatta, mert nem mindenkinek járt ez a kézszorítás. Finomlelkű, rendkívül műveltségű magyar úr volt, de a közszereplést sohasem kereste, holott erre családi hagyomány predesztinálta, hiszen atyja, Fáy Gusztáv, 15 éven át Gömör legtekintélyesebb főispánja volt. De ő jobban szerette könyveit, mint a fórumot, családi kastélyában, könyvei és műtárgyai között élt a legszívesebben. Csak akkor vállalta nobile officiumképpen a főispánságot, amikor politikai vezérének és barátjának, Andrássy Gyulának felkérése elől nem térhetett ki. Öt évig valósággal atyja volt Gömörországnak.

A háború után bekövetkezett az államfordulat : Fáy Gyula visszavonult kastélyába, csak kerülőjének 13 éves leánykája maradt mellette. Maga főzte ebédjét, a száraz babot és krumplit. Olykor-olykor látni lehetett még a megyei székhelyen. Ugyanabban a rövid hamvasszínű felöltőben és barna keménykalapban járt, mint főispán korában. Csak arcának barázdái lettek mélyebbek, arcvonásai keserűbbek. Most már csak könyveinek és kedvenc szenvedélyének, a vadászatnak élt.

Az ősi birtokot kihúzták alóla. Nem panaszkodott és nem kért semmit az új uraktól. De egyszerre csak az erdejére is kimondták a kegyetlen végzést. Ekkor rákényszerült életének legkeserűbb megaláztatására. Az utolsó nyustyai Fáy kérte, hogy legalább az erdejét hagyják meg. Nem teljesítették kérelmét. És fájdalmában megrepedt a szíve.

A barsmegyei Verebély ott fekszik a megye nyugati végében, nem messze tőle a pozsonyi határ kanyarog. A községben van egy emeletes, sárga épület, amely igen nevezetes multra tekint vissza. Ez volt a székházuk a verebélyi és szentgyörgyi érseki nemeseknek, a predialistáknak, akik mint corpus separatum külön megyei széken intézték ügyeiket. Az utolsó predialista gyűlés a mult század derekán kulturális célra hagyta az épületet, amely így került a Magyar Nemzeti Színház nyugdíjintézetének tulajdonába, ettől pedig Nécsey József, a verebélyi postaregálé bérlője vette meg. Az ő életének java a mult század második felére esett. 1842-ben született és mint fiatalember, 20,000 váltóforintért megvásárolta a Dillesz-családtól a nagyon jól jövedelmező verebélyi postaregálét. Dillesz István nagy szerepet játszott a magyar posta történetében. Amikor a negyvenes években a postán is életbelépett a magyarosító szellem, a verebélyi postamester elsőnek hajította ki hivatalából a német nyomtatványokat. Ő is magyar műszavakat ajánlott és ezek közül a «vevény» ma is használatban van, míg a retour recepissre ajánlott «visszány» nem nyerte meg Kossuth Lajos tetszését és a Dilleszhez intézett levélben a térti vevényt ajánlotta. Mai napig is ezt használjuk.

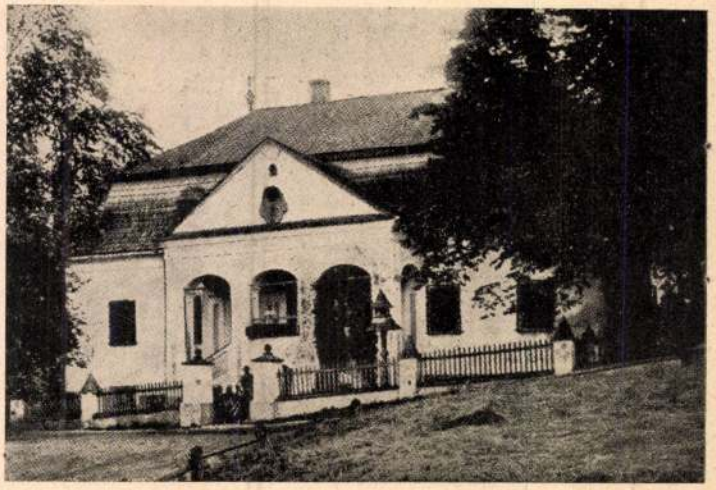

A túrócszentmártoni Beniczky-kúria

Beniczky Kálmán

Klára építette, mindig a magyar érzés fellegvára volt itt a magas északon.

Beniczky Kálmán 1849 szeptemberében született. Gyermekkorát a Bach-korszak élményei árnyékolták. Apja egyike volt a Garanvölgyi Ádámoknak, visszavonult kúriájába és a törvénytelen uralomnak megtagadott minden teljesítést. Vasas németek szedték be természetben az osztrák zsoldosok által kivetett országos járulékokat. Besznák úr intézte Turóc megye ügyeit mint teljhatalmú biztos és amikor az alkotmányos élet felvirradtával ott kellett hagynia bitorolt helyét, még a megyei harangot is magával vitte Hricsóra. Beniczky Albertet a megye első alispánná választja. A kis Kálmán törhetetlen magyar érzésű és alkotmányos szellemű édesapja példáján és édesanyja hazafias történeti meséin nevelkedik.

Huszonöt éves korában kezdette meg közpályáját, hamarosan kitűnt rendkívüli képességeivel, hajthatatlan akaraterejével. Grünwald Bélának a híve, az egységes nemzeti állam keretében látja a magyarság jövőjét és ahol a magyarság érdekéről van szó, önmagával szemben sem ismer kíméletet, de teljes odaadást követel meg munkatársaitól is. Negyvenéves korában, 1888-ban választották meg alispánnak és attól kezdve az összeomlásig, három évtizeden át intézte megyéjének sorsát. Politikai ellenfelei is meghajoltak tudása, becsületessége, munkabírása és puritánizmusa előtt. Jókai táblabírái közül való, a nagy magyar alispánt lehet megmintázni róla. Puritán erkölcsű és viselkedésű. Külsőségekre semmit sem ad. A legegyszerűbben öltözködik. Egyszer egy pesti újságíró érkezett Túrócszentmártonba, hogy a megye ügyeivel foglalkozzék. A főtéren egy szerény külsejű szakállas férfit szólított meg és megkérdezte, hogy hol van a Politzer-korcsma. A megszólított elvezette oda és amikor az idegennek elfogyott a szivarja, a magáéból hozott neki.

Az újságíró megírta tudósítását és megkérte az előzékeny idegenvezetőt, hogy vigye ki az állomási postára és aztán térjen vissza a jutalomért. Az újságíró borravalót akart adni neki, amit Beniczky mosolyogva ezekkel a szavakkal utasított vissza: «Mint Turóc megye alispánja, csak kötelességemet teljesítettem, amikor a vendégnek szívességet tettem».

Három évtizedes munkája szakadatlan cselekedet a megye érdekében. Nagyszerűen gondoskodott az egészségügyről, megszervezte a körorvosi intézményt és a bábaügyet, Stubnyát gyógyfürdővé fejlesztette. Megalapította és magas fokra emelte a megye tűzrendészetét. Tenyészállatokat importált, és mert a megye gazdasági tekintetben maradi népe nem akart költeni a drága tenyészállatokra, a sajátjából fizette a beszerzési költséget. A járványok idején a veszélyeztetett területeken éjjel-nappal ott van.

A túróci szórvány-magyarságot ő tartja meg nemzeti érzésében, ezreket áldoz magyar kultúrcélokra. Életének legboldogabb napja, amikor a túrócszentmártoni magyar iskolát felavatják. Az ő alispánsága alatt az állami iskolák száma 15-ről 31-re emelkedik. Amikor magyar színtársulat vendégszerepel a megye székhelyén és nincs elég látogatója, napokon át megveszi és kiosztatja a jegyeket. Magyar lapot tart fenn és szerkesztőit, munkatársait maga fizeti. Politikai ellenfeleivel szemben kemény, de igazságos és méltányos. A háború alatt ő akadályozta meg, hogy az exponált nemzetiségi vezetőket internálják. Ezért ellenfelei is megbecsülték és 1929-ben, nyolcvanadik születési évfordulóján kortársa, Skultéty József írt róla magasztaló cikket a Národné Novinyban. Amikor pedig hét esztendő mulva koporsója mellett gyűlt össze Túróc

gültség érzésével töltötte el lelküket és most egyszerre összeomlott minden. A legtöbbjét olyan erővel sujtotta porba ez a csapás, hogy egy pillanatra sem tudtak már magukhoz térni. Kétségbeesetten, minden reményüket elvesztve állottak félre. Mint új Garanvölgyi Ádámok tengették életüket napról napra. Ha valaki vígasztalni próbálta őket, vagy tettvágyukat a közös magyar munka érdekében újból fel akarta ébreszteni, csak keserű kézlegyintés volt a válasz. Egyikük- másikuk nem bírta sokáig, egy-két év alatt kidőlt, a keményebb anyagból faragott csaknem két évtizeden át dacolt még a fergeteges viharral . . .

Ötödfél évvel ezelőtt, 1936 júliusának utolsó vasárnapján temettük Beniczky Kálmánt, Túróc megye utolsó magyar alispánját, a legendás hírű túróci kiskirályt. A szépséges túróci fennsíkon «uralkodott» harminc éven át Beniczky Kálmán, akinek kormányzásáról még ma is sokat beszélnek havas téli estéken a túróci szlovák parasztházakban. Ott állott a szép nagyrákói Beniczky-kúria a Blatnica melletti lejtős magaslat legnyugatibb pontján. Oszlopos tornácáról a százados hársfák között az égbenyúló valesai havasokra esik a tekintet, ezekről száll alá a Túróc partjára a friss hegyiszél, amely viharral dacoló embertípust nevel. Az ódon kúria boltozatos, vastag, hűvös falairól . . . tekintettek alá a megsötétedett aranyrámás keretekből a Beniczky-ősök, századok óta a megye kormányzói. Az első ős, akit az okmányok vezérfonalán kinyomozhatunk, Cheve de Turuch úr, túróci jobbágyfi, annak az érdekes társadalmi osztálynak a tagja, amelyből a túróci nemes osztály alakult. Keve úr mentette meg a mohi pusztáról a koronás királyt s az ő házában hajthatta először nyugalomra fejét a bujdosásnak indult uralkodó. Az ősök díszes galériájában látjuk Gábor urat, aki a XVII. század első felében tevékenykedett és Túróc legnagyobb alispánjának tisztelik. A nemzeti és vallásszabadságnak, a haladás ügyének felkent harcosa volt Péter úr, az aranysarkantyús vitéz, a többi Beniczkyvel szemben buzgó pápista s emellett költő, aki szép Istenes verseket írt, de Stubnyafürdőn egy-egy szép menyecske kedvéért elkalandozik a világi versek rigmusaihoz is. Nyolc Beniczky küzd Rákóczi lobogói alatt, mint ahogy a kúria utolsó urának édesapja, Beniczky Albert túróci másodalispán is hű harcosa volt a magyar szabadság ügyének és ezért a kúriájába megszálló hurbanisták halálra keresték. Ez a kúria, amelynek homlokzatán zöld vadszőlőlonc közé fogott címeres felirat hirdeti, hogy 1763-ban Beniczky Farkas de eadem és mártonfalvai Máriássy

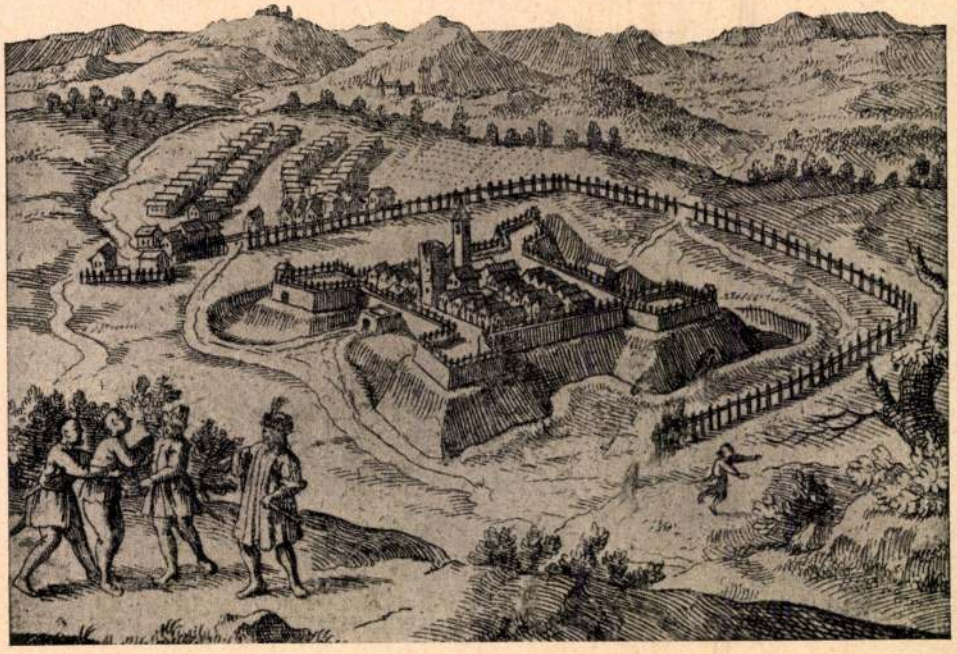

Verebély vára a XVII. században

FELVIDÉKI KÚRIÁK

Írta VÉCSEY ZOLTÁN

Ahányszor újságírói munkám teljesítése közben a Felvidék országútjait jártam, mindig fájó szívvel néztem egy-egy roskadozó kúriára. Ha voltak is hibái és tévedései a multban a kúriák lakóinak, mégis a magyar élet fellegvárai voltak és pusztulásuk a nagy magyar pusztulást hirdette. Az egyikről nagy darabokban hullott le a vakolat és nem volt, aki tataroztassa. A másiknak örökkön nyitva álló rácsos kapuja most már nehéz zárral csukódott, jeléül annak, hogy gazdája rég elköltözött. Öt év előtt a zemplénmegyei Kohányban már csak romokban találtam a Fáy-kúriát. Csupán homlokfalának dereka meredt még az égnek panaszos felkiáltójel gyanánt, rajta az emléktáblával, amely magyar szóval hirdette, hogy ebben a kúriában született és töltötte gyermekkorát Fáy András, a reformkorszak kimagasló alakja. Romlottak és pusztultak a felvidéki magyar kúriák, de azért a mult nemes hagyományai a pusztuló falak között is továbbéltek. Sok teremtő gondolat született meg bennök.

Az egyik kúriában született meg a gondolat, hogy politikai téren egységes táborba kell hozni a magyar kisgazdatársadalmat, majd meg az, hogy a kisgazdatársadalom egységének alapján ki kell építeni a nagy magyar politikai egységet. Egy másik kúriából a magyar nép gazdasági nevelésének programmja indult útra. A liptói fenyvesek tövében álló Szent-Iv ány-kúriában a felvidéki magyar irodalom tartotta első seregszemléjét és a szentiványi kúria indította meg a szlovákiai magyar könyvkiadást. Egyik gömöri kastélyban ült össze tanácskozásra öt magyar úr és elhatározták, hogy a magyarság élet-halálharcának szellemi fegyveréül Prágában nagy napilapot alapítanak. Az egyik nyomban felajánlotta lóheremagtermését, a másik az évi gyapjútermését hozta áldozatul és csakhamar együtt volt az a tőke, amelyből ki lehetett építeni a felvidéki magyarság központi napilapját, a Prágai Magyar Hírlapot. Az egyik nógrádi úriházban határozták el, hogy a Prágában tanuló magyar diáklányoknak otthont létesítenek, egy barsmegyei kastélyban a magyar sportélet megszervezését határozták el. A komárom-csehi kúria úrnője a legnemesebb szociális munkának, a magyar gyerek istápolásának élére állt. Csallóközi ősi kúriák adtak kisebbségi vezetőket a küzdő magyar népnek és egy csallóközi kastély lakója, Szüllő Géza járta húsz éven át fáradhatatlanul a külföldet, hogy nemzetközi kapcsolatokat teremtsen és nemzetközi fórumokon hirdesse az elnyomott magyar kisebbség igazságát.

De most azokra a kúriákra, magyar úriházakra gondolok, amelyeknek lakói életük derekán már túl voltak, amikor a döbbenetes sorsfordulat reánk szakadt. A történelmi tragédiával szemben riadtan, értetlenül állottunk mindannyian, öregek, fiatalok, de kétszeres lehetett a fájdalom azoknak a lelkében, akiknek ifjúkora, életmunkájuk java a kiegyezés utáni évekre jutott. Ők részesei, tevékeny munkálói voltak Magyarország egy olyan történelmi korszakának, amely a hirtelen fejlődés jegyében állott, a millenáris ünnepség a kielé-

A báró Révay- (volt Tajnay) kastély Tajnasáriban

Tükör 1939. VII. 4.

Verebély vára

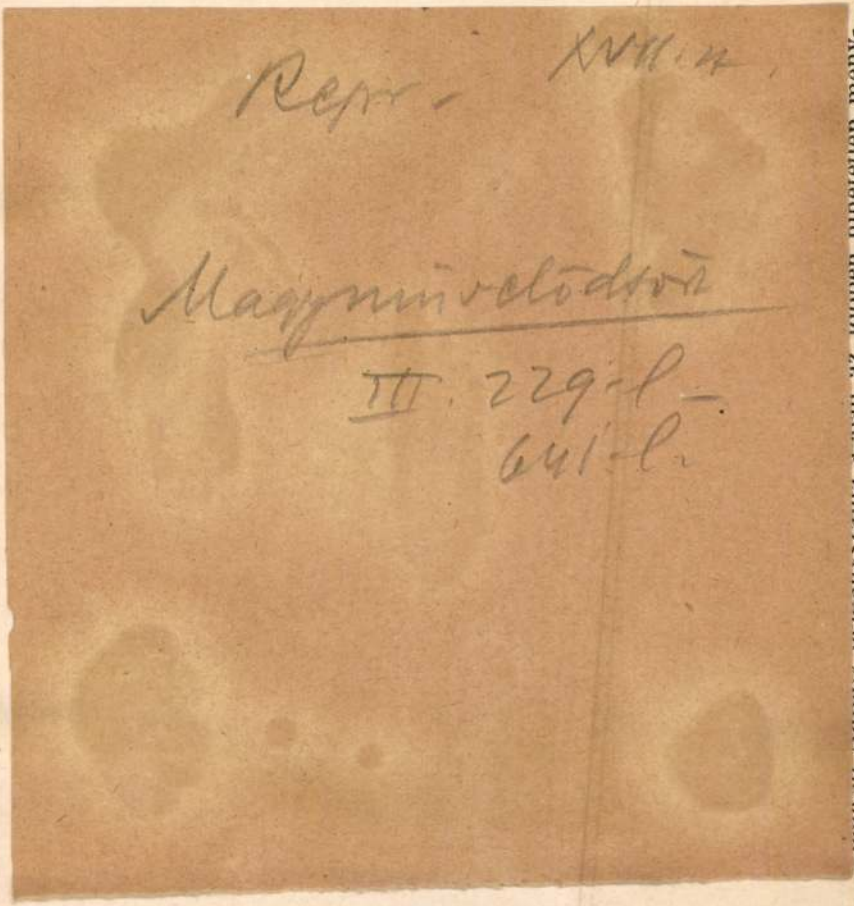

Repr. XVII. 4.

Magyarország

III. 229-l.
641-l.

Budapest Nagyon bér-anyszámá a-ban az fotoben minéretlen mény-

A ma élő iró- és ujságirógeneráció talán meg sem tudja érteni az akkori idők hangulatát és érzésvilágát. A magyar vidék ontotta a tehetségeket és a budapesti kávéházak irodalmi asztalainál veszedelmes viták, hajnali tépelődések közben vajudott egy nagy reményekre jogositó, nagy örömeket sejtető uj magyar élet.

Ebben az időtájban Kabos Ede, akit éles esze után egyszerüen «borotvának» szoktak nevezni, lázasan igyekezett arra, hogy uj tehetségeket fedezzen fel. Ekkortájt került a «Budapesti Napló»-hoz Kosztolányi Dezső, Hegedüs Gyula, a korán elhunyt Csáth Géza, továbbá a fiatal, talentumos müvelt ujságíróknak egész serege. Politikailag azonban ez az ujság meglehetősen radikális hurokat pengetett és később «Szabadgondolat» cimmel teljesen progressziv irányu mellékletet is adott ki, amely sokak szemében visszatetszést is keltett.

A politika azonban nem változtatott azon a nagyszerü hatáson, amit a «Budapesti Napló» irodalomrovata keltett. Kabos Ede felismervén Ady Endrében az örök időkre kiható költőtehetséget, fanatikus erővel és hittel buzditotta Adyt és a köréje csoportosult irókat a munkálkodásra.

Szolgáljon az itt következő epizód az Ady-irodalom egyik

MDK

Verebély Rózsi,
reklámgrafikus,

a magyar plakát tehetséges fiatal müvelője.

TRosner Károly : Reklámgrafika. -Magy. Iparm. 1934.
Az Iparm.Társ. kiállitása. 94-96.l.

Verebély Rudolf, szobrász; szül. 1867-ben Budapesten, hol atyja hivatalnok volt.

1887-ben a müncheni képzőművészeti akadémián (szobrászati osztályát Eberle) látogatta.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 187. l.

Maria Christierna:

Mellig, négynyolczad j
mint fökötőjét és ruját gyü
fűzér s magas gallérú ruhá
lérja réteges. Félirata a kép

„Maria
Báthor
hi

s legalól jobbra:„ 1836. 76-i

Rézkara, az alak

Ltoza 7

Verebély Rudolf

III. 417. Verebély Rudolf, 19¼ éves, prot., szül. Budapesten, Magyarországon, atyja hivatalnok, Eberle szobrászati osztálya, 1887 okt. 17.

Lom 187. l.

Verebély Etti

iparmivész

stúl. Nyitra

lásd

z

Boz Magyarlex

1011. h.

24.

9

4, az ötvös szakosztálynak 3, a rézmé
szakosztálynak pedig 2 növendéke van.
kívül 15 vendéglátogató jelentkezett.

Az iparművészeti iskolában (Kemr
utcza 10. sz.) október 15-én az ötvös.
kárpitos- és gombkötő-segédek művés
vább képzésére estélyi tanfolyamok n
meg. A tanítás hetenkint 7—9-ig és vas
délelőtt három órán át fog tartatni.

*

Radisics Jenő az orsz. m. ipa
vészeti múzeum igazgatója és e folyóirat
kesztő társa a művészi ipar történeté
magántanári képesítést ohajtván megsze
a műegyetemen szept. 30-ikán próbaelő
tartott. A műegyetem az egyedüli i
hazánkban, melyen építő művészek kép
nek. Négy rendes tanár, mindegyik eli
képességű építész, látja el e szakmá
építészet történetét mellettük egy magár
képviselte évek óta, a művészetek több
nak, a festészetnek, szobrászatnak és
vészi iparnak történetét senki sem adta

Verebély László

Csomor Tibor: Folyóiratszemle.

Kaltai Marianu bemutatja a magyar vasútvillamosítás nagynevű úttörőit: Kandó Kálmán, Tóth László, Pöschl Imre, Maundorff Béla, Korányi Lászlot, Verebély László-t és munkásságukat, melynek eredményeként 1932. szept. 12-én reggel elindulhatott Bpestről Komáromba az első villamos mozdonnyal vontatott személyvonat és még az első gyorsvonat is elhagyta a Keleti pályaudvart.

Budapest folyóirat, 1988., 7., 47-old,

Verebély Rózsi

Plakát.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934-120.5.

Győrgyi Kálmán emlékkiállítás

Verebély Rudolf

Hobrait

Lyka München

58. l

Vészi Gerzson
könyvnyomda
Budapest, VI.,
Podmanicky-u.
Telefon 108-03

Verebély D.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1887.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch Main z, 1970 10 1 149 1

MDK

VEREBÉLY SIMON

sirköve egyik legrégibb reneszánsz emlékünk./Eger/

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.28.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Verebélyi János

m. városépítő

Takrajzok

II- 64. l.

Országos Bizottsága,

BUDAPEST.

al m.é.november hó 15-én kelt 22198
telten felkérem t.Cimet,hogy
K 31 f
unknál mielőbb kiegyenliteni szives-

22.március hó 11-én.
tisztelettel:

LAMI VASGYÁRAK
IGAZGATÓSÁGA.

[illegible]

3—4.szám. LXII. kötet. Budapest, 1928 január 22.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA HIVATALOS LAPJA.

Mellékletei: „A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének Havifüzetei", a „Technika és Közgazdaság" és az „Ipar Szabványosítás". Hozza a „Magyar Iparl Szabványosító Bizottság" hivatalos közleményeit és szabványtervezeteit.

TARTALOM: Nagyforgalmú városi utakról. *Dr. Verebélyi Leon.* 13. l.

SZEMLE: Páris város kísérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával. *Just Kornél.* 20. l.

SZAKIRODALOM: Könyvismertetések, bírálatok. Közli: *Dr. Lósy-Schmidt Ede,* egyl. könyvtárnok. Iparvállalatok szervezése és ellenőrzése. *Edinger Balázs.* Ism.: *Pirovits Aladár.* 22. l.

EGYLETI KÖZLEMÉNYEK: Tájékoztató a biztosításra kötelezett ipari, kereskedelmi stb. alkalmazottakat (munkavállalókat) foglalkoztató munkaadók részére. 23. l. — Az út-. vasút- és hídépítési szakosztály ülése. 23. l.

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA KÖZLEMÉNYEI: Hirdetmény. 24. l. — A Mérnöki Kamara választmányának 83. üléséből. 24. l. — A Kamara új tagjai. 24. l. — Hirdetés tagfelvételről. 24. l. — Elhalálozott tagok. 24. l. — Névhelyesbítés. 24. l. — A Kamarából kilépő tagok. 24 l.

Nagyforgalmú városi utakról.

Dr. VEREBÉLYI LEON.

Résumé: L'usage nombreux des autos de grande vitesse, exige une adaptation du système des rues des villes à grand trafic. Pour utiliser la grande vitesse des vehicules modernes, et pour assurer la circulation des masses aggrandies d'une grande ville, il faut créer un système de rues de premier, et de second ordre, sur lesquels se fait le trafic après des règles fixes, et sous des pertes minimes. Le trafic transversale et celui se croisant, exige des constructions speciales, qui permettent, comme il est décrit, la circulation continuelle, sans obstacles, et de sureté parfaite des masses bien aggrandies des grandes villes.

Már a háború előtti években Budapest főútvonalainak forgalma megélénkült és felvetődött az a kérdés, milyen intézkedések és mely eszközök alkalmazandók ahhoz, hogy a növekedő forgalmat kellő biztosság mellett akadálymentesen lehessen lebonyolítani. Hangsúlyoznom kell e mellett, hogy annakidején a géperejű járművek a mainál jóval kisebb számban közlekedtek.

A háborúnak és következményeinek hatása alatt az élénk forgalom megcsappant, azonban a visszaesés csak átmeneti volt. A fejlődés újból megindult és ismét időszerűvé válik a fenti kérdések megoldása. De nem csupán a mozgó tömegek növekedése kívánja meg a forgalom lebonyolításának szabályozását, annak szükségessége felvetődik főleg azért is, mert a nagyobb sebességű gépkocsik általánosabb alkalmazásával megváltozott a forgalom jellege, és mert a háborús pangás alatt leromlott lakásviszonyaink javítása, illetőleg azoknak a fejlődés igényeinek megfelelő szervezése, külföldi példák — főleg berlini tapasztalatok nyomán — csakis a forgalmi viszonyok szabályozásával szoros kapcsolatban valósítható meg.

Főbb útvonalaink keresztezésénél, hídjaink hídfőinél oly forgalmi torlódások mutatkoznak, melyek nemcsak a közúti és vasúti járművek haladását késleltetik, de a járókelők, főleg aggok és gyermekek, gyengébb idegzetű egyéneknek életbiztosságát is veszélyeztetik. E helyi torlódások nagyobb távolságokra hatnak ki, idővesztességet okoznak, meddő fizikai és idegmunka kifejtésére késztetik a dolgozó tömeget. A sebesen haladó gépkocsik növelik a veszélyeket.

A nyugat nagy városaiban előbb és nagyobb tömegekben terjedt el a gépkocsik használata, mint nálunk. Forgalmi berendezéseik fejlettebbek, közönségük pedig fegyelmezettebb a mieinknél. Mindazonáltal állandó rovatokban jelentik napilapjaik a nagyszámú autóbalesetet; Londonban vezetett pontos statisztika szerint (Daily Mail augusztus 31-i szám) minden elővigyázat és forgalmi rendszabály dacára, az autóbalesetek száma emelkedik és napi 3 halálesettel és 323 egyén sebesülésével járnak; állandó a panasz, a tökéletesebb berendezések és rendszabályok sürgetése.

A kisebb és nagyobb sebességű járműveknek, a gyalog haladó tömegeknek összeverődése megnehezíti a gépkocsik vezetését és kellő kihasználását. Forgalmi nehézségeink súlyosbodnak azáltal is, hogy közúti vasútjaink fokozottabb jelentőségűek a gazdag nyugat egyéb nagy városainak hasonló berendezéseinél. Szerényebb anyagi viszonyaink mellett nem számíthatunk a gépkocsik oly általános használatára, mint az a gazdagabb nyugat forgalmában megvalósul; versenyképességünk, haladásunk biztosítása azonban megkívánják, hogy a nagy sebesség előnyeit mi is megszerezzük gazdaságunk részére; a gépkocsik kisebb száma mellett tehát nagyobb figyelmet kell fordítanunk gyors városi vasútainkra.

Alig van város, melynek környéke és természeti elhelyezése szebb Budapesténél; mégis lakosainak fedél alatti elhelyezésénél alig, vagy egyáltalán nem érvényesülnek e természeti fekvés előnyei; az erdős, egészséges, kies fekvésű budai oldal gyéren lakott; a nagyobb tömeg a poros, gyári kémények füstjével fertőzött levegőjű pesti oldalon húzódik meg és keskeny utcákba felépített, szűk udvarú, sötét bérkaszárnyákban tömörül, — nélkülözve levegőt és napot, melyeket pihenése idejében is csak költséges és kellemetlen utazás útján kereshet fel a közeli budai hegyvidéken.

Nem kényelemről, hanem a lakosság munkaképességéről, illetőleg annak jobb kihasználásáról, a járókelők fokozott biztosságáról, a lakásviszonyokkal kapcsolatosan az egészségi állapotok javításáról, a munkakedv emeléséről van szó, akkor, midőn a fentiekben leírt forgalmi akadályok elhárítását és a közlekedés javítását óhajtjuk megvalósítani.

Lehet, hogy a teendő intézkedések hatása az egyes egyéneknél eleinte csak kismértékben érvényesül; mégis nagy tömegekre terjedvén ki e hatás, eredményeiben integrálódik és kell hogy nemzetgazdasági előnyökre vezessen.

A feladat megoldásánál tehát gondolnunk kell

1. a megnövekedett mozgótömeg biztos és gyors vezetéséről;

2. a gyorsjáratú gépkocsik forgalmának megfelelő berendezések létesítéséről;

3. az olcsó és gyors távolsági forgalom megvalósításáról és annak megszervezéséről.

Mindhárom esetben mozgó tömegeknek vezetéséről lévén szó, tekintettel kell lennünk ama tényezőkre, melyek a tömeg mozgását befolyásolják, vagyis: a rendelkezésre álló keresztmetszetre, — a mozgás sebességére, — és a mozgás akadályaira.

Mennél nagyobb keresztmetszeten, vagyis mennél szélesebb útvonalon, mennél nagyobb sebességgel, de mégis surlódás- és akadálymentesen, tehát kellő biztossággal, vezethetjük a forgalmat, annál nagyobb lehet annak tömege, annál biztosabban, kisebb idő- és munkaveszteség árán jut az céljához és hasznosíthatja erejét és idejét a megkívánt cél érdekében. A nagyobb forgalom tehát nagyobb keresztmetszetet, nagyobb sebességet és a mozgás akadályainak csökkentését kívánja meg. Kiváló példát nyujt e tekintetben Berlin városa: új kerületeinek széles útvonalain forgalmi nehézségek ismeretlenek.

A meglévő útvonalak keresztmetszetének nagyobbítása azonban kiépített városokban költséges megoldás s csak egyes csomópontok rendezésénél, vagy oly ese-

tekben alkalmazható, melyekben — egyéb okok miatt — pl. egyes szerkezetükben, berendezéseikben elavult és kellően ki nem használt ház- vagy épülettömbök amúgy is elbontandók. Ilyenkor kisajátítás és a nyert területek megfelelő beosztása és újbóli értékesítése által, vagy az építési engedélyeknek feltételekhez kötésével, aránylag csekélyebb anyagi áldozatok árán érhetjük el azt, hogy a megnőtt tömegekhez és azok várható növekedéséhez mért keresztmetszetű és irányú útvonalakat létesítsünk. Ott, hol értékesebb építmények elbontása árán tudnók csak a keresztmetszetet nagyobbítani, nagy költségei miatt el kell tekintenünk e megoldástól; ilyen esetekben párhuzamos útvonalak bevonásával és fejlesztésével, a sebesség növelésével és az akadályok elhárításával kell segítenünk.

A legtöbb nagy városban a távolsági forgalom megteremtésével kapcsolatosan, a tömegeknek megfelelő hányadát az út szintjében mozgó vasúti forgalomból kiemelték és azt az út szintje alatt vagy afelett elhelyezett nagysebességű vasútvonal bevonásával vezetik el s ily módon nagyobbítván a keresztmetszetet és a sebességet, nagy teljesítményű gyors és biztos közlekedést létesítenek.

E berendezésről nálunk is már több izben szó esett, úgy látszik azonban, hogy forgalmunk tömege még nem érte el azt az alsó határt, melynél ily költséges berendezések jövedelmezősége és életképessége kezdődik.

A magántőke, mely a multban — természetesen jövedelmezőségi alapon — karolta fel e tervet, csakhamar elejtette azt és többé fel sem vette.

A tömeg nagyobbodását nem tekintve, a forgalomnak gépkocsik okozta átalakulása is megkívánja a szabályozást. A multban útvonalainkon csak kisebb sebességű járműveket tűrtünk meg; a járókelők veszély nélkül, szabadon közlekedtek az út egyik oldaláról a másikra. Midőn arról volt szó, hogy a távolsági forgalom létesítése céljából nagy sebességeket vezessünk be, ezt a gyalogosok és az egyéb forgalom biztossága miatt csak az út szintje alatt, vagy afelett engedélyezték, szóval ott, hol gyalogos, vagy egyéb közlekedés nincs. Az út szintjében villamos vasútjainknak csak bizonyos határig engedtük meg a sebesség fokozását és már e határ is évente számos ember életének feláldozását követeli. Jött a gépkocsi, melynek sebessége meghaladja azt, melyet útszinti vasútjainknak, mint maximumot engedélyeztünk; az áldozatok száma növekedik. A gépkocsik és villamos vasútak vezetése nagy felelősséggel jár; tetemes idegmunkát, éber figyelmet, lélekjelenlétet követel, nagyban lefokozva a tökéletesebb és nagyteljesítményű járművek használhatóságát. Ha következetesek akarnánk maradni, a gépkocsik forgalmát is a fenti megokolással más szintbe kellene helyezni, amint ezt — úgy emlékezem New-York városa — egy forgalmas útvonalán tervezi is. Mindenesetre ez költséges megoldás.

Ha a mozgó tömeg valamely csoportját külön szintben óhajtjuk vezetni, a helyi viszonyok döntik el, hogy melyikét, és azt, vajjon a meglévő út szintje alatt, vagy afelett bonyolítjuk le annak forgalmát. Az út szintje alatt a szennyvízcsatornák helyzete okozhat nehézségeket; ha utunkban vannak, magassági irányban el kell kerülni őket, vagy, ha célszerűbb, a csatornák vezetését kell megváltoztatnunk. Lehetséges az is, hogy a szennyvízcsatornák miatt az útszint alatti pályát kell nagyobb mélységben vezetni; ilyenkor ügyelnünk kell a környező épületek alapjainak biztosságára. Rendesen vasúti pályát helyeznek az út szintje alá; a vasút növekedő sebességével nagyobbodnak annak dinamikai hatásai; megrázkódtatják az épületeket, kellemetlenné teszik azokban a tartózkodást. Mint látható, az útszint alatti vezetéssel kényes kérdések — ezek során hosszabb tanulmányok és tetemes költségek — merülhetnek fel. Előnye az út szintje alatti vezetésnek, hogy nem zavarjuk vele az utca képét, fenntartjuk a szabad kilátást mindenfelé.

Amidőn a talajviszonyok, szennyvízcsatornák, vagy egyéb körülmények kizárják a szint alatti vezetést, az útvonalak felett vezetjük a forgalmat. Az útvonal feletti pálya támasztására vas- vagy vasbetonszerkezeteket használunk; a tiszta vasszerkezet kellemetlen zajt okoz; kavicsolt pálya enyhíti a lármát, de legjobban a vasbetonszerkezet felel meg. Az útszint feletti vezetés különben zavarja az utca képét, a szabad kilátást s kellemetlenséget okoz az első emeletsorok lakóinak abban, hogy ablakuk előtt dübörög a gyorsan száguldó vonat.

Felsorolt nehézségekkel és hátrányokkal foglalkozván, önként vetődik fel az a kérdés, vajjon szükséges-e, hogy a járókelők minden útvonalon, annak bármely részén elhagyhassák a járdát, a járművek részére fenntartott szakaszra lépvén? Nem képzelhetők-e el olyan útvonalak, *fővonalak*, melyeken ez nemcsak tiltott, de lehetetlen is legyen. Oly útvonalakra gondolunk, melyeknek a járművek részére fenntartott, meghatározott hosszúságú szakaszán a járművek akadálytalanul közlekedhetnek, meg nem zavarva sem a járókelők, sem a járművek keresztező forgalma által.

Sőt tovább mehetünk: e fő útvonalak szélességének különböző sávjain különböző sebességű járművek haladhatnak azért, hogy a különböző sebességek egymástól függetlenül és akadálymentesen érvényesülhessenek. Képzeljünk el egy elegendő szélességű ilyen útvonalat (1. ábra), közepén két vágánnyal a nagysebességű közúti vasút részére, mely a távolsági forgalmat bonyolítja le. E vágányoktól jobbra-balra, jövet-menet irányban, egy-egy sáv az átmenő nagysebességű autóforgalom részére; e sávoktól a gyalogjárókig terjedő útrészen a kisebb sebességű járművek haladnának, illetőleg vesztegelhetnének a járda előtt, ha a várakozás, be- és kiszállás azt megkívánja.

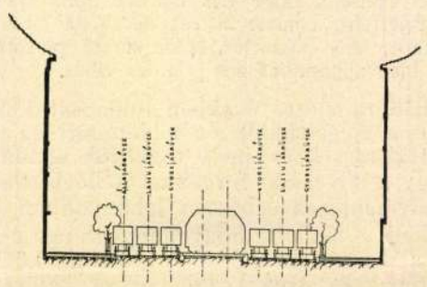

1. ábra. Fővonal keresztmetszete.

Csatornában mozgó folyadékhoz hasonlóan, a tömegnek olyan áramlása állana elő, melynél középen volna a legnagyobb sebesség, ettől jobbra-balra csökkenne az fokozatosan a gyalogjáróknak közönségéig. Ez az áramlás hosszabb szakaszokon változatlanul tartandó fenn. Az egyes szakaszok végein a vasútnak megállóhelyeit helyeznők el; ugyanitt lassítanák a gépkocsik is menetsebességüket, esetleg nyugalmi helyzetben várnák be a forgalmat irányító közeg jelzéseit, azon célból, hogy lehetővé tétessék a keresztirányba átmenő jármű- és gyalogforgalom váltakozó lebonyolítása.

A keresztirányú mellékutcából betorkoló járművek természetesen abban az irányban kell hogy haladjanak, mely a betorkolási oldalnak felel meg. Ha nem ez az irány a céljaiknak megfelelő, mindazonáltal be kell azt a legközelebbi keresztezési helyig tartaniok, melyen áthaladván, az ellenkező oldalra irányt változtathatnak. Megtehetik azt is, hogy megtartván céljuknak megfelelő irányukat, kisebb sebességgel a párhuzamos mellékutcák hálózatában maradnak és csak a legközelebbi keresztezési helyen lépnek be a nagyforgalmú útnak mindjárt ama oldalára, mely céljaiknak megfelel.

Ily módon a keresztirányú mellékutcáknak kisebb sebességű forgalma símán és akadálymentesen kapcsolódhatik be a fővonalnak nagysebességű forgalmába;

kisebb sebességével a megszabott irányba bekanyarodván a fővonalnak első lassú zónájába, abból a sebesség fokozásával léphet át a nagysebességek sávjába, mintegy a mozgó járda különböző sebességű zónáinak felhasználásával.

A fővonalon gyorsan haladó járműveket nem zavarja és nem veszélyezteti a mellékutcák betorkoló forgalma, mely érintőlegesen, alacsony kezdősebességgel és annak megfelelő fokozásával léphet csak be a fővonal gyors forgalmába, érintőlegesen bevezetett mellékcsatornák mintájára. Megszűnik a kellemetlen tülkölés, melynek zavaros lármájában amúgy is alig lehet eligazodni.

A járművek vezetése lényegesen egyszerűbb; nem zavarja azt a szembejövő vagy oldalsó forgalom. Előre irányított szemmel és figyelemmel, kijelölt pályán, ismert sebességgel nyugodtan haladhat a gépész.

A nagy távolságokra irányuló, átmenő, forgalom részére ily módon egyes *főútvonalakat* lehetne berendezni, melyeken a járókelők veszélyeztetése nélkül, nagy sebességek tarthatók fenn. E fővonalak tervszerű, összefüggő hálózatát a betorkoló mellékutcák táplálnák és viszont, éppen úgy, mint a főerek a mellékerek áramlását, vagy a fő vasúti vonalak a mellékvasutak vonalait. A tömegáramlásnak e szabályozásával a forgalom sebességének veszélymentes emelése érhető el; a rendelkezésre álló útkeresztmetszeteken nagyobb tömegeket szállíthatunk és meg is valósíthatjuk a nagysebességű távolsági forgalmat. A jelenlegi helyzettel szemben csak arról kell lemondani, hogy a főútvonalakon sem gyalogosok, sem járművek ne haladhassanak szabadon az egyik oldalról a másikra, hanem csakis azokon a helyeken, melyeket a forgalom tanulmányozása alapján erre a célra tervszerűen jelöltek ki és megfelelően építenek meg. Járműnek és gyalogosnak egyaránt nem okozhat ez sem idő-, sem munkaveszteséget, mert kellő meggondolás és tájékozódás után mindegyik ott érheti, illetőleg ott hagyhatja el az útirányt, amely az ő haladási irányvonalának leginkább megfelel. Oly megoldás ez tehát, melynél a sebességek rendszeres csoportosításával azok emelését érhetjük el, akadálymentesen vezethetünk nagyobb tömeget anélkül, hogy költségesebb keresztmetszet-nagyobbítást kelljen igénybevenni.

További előnye a rendszernek, hogy az egyes sebességi zónákban a sebességüknek megfelelő útszerkezetet alkalmazhatjuk. A vasúti vágányoknál nem kell tekintettel lennünk a keresztező járműforgalomra, mely költségesebb vágányszerkezetet kíván; a nagysebességű gépkocsik sávján, a most folyó kísérletek alapján, azok eredményeit hasznosíthatjuk, a lassabban haladó járművek pályáját, azok követelményeinek megfelelően, kisebb költséggel építhetjük meg.

A nagysebességű hosszabb, átmenő, szakaszokon megtartjuk az eredeti szinteket; új szinteket, illetőleg ezek által keresztmetszeti növelést csak azokon a helyeken létesítünk, hol útkeresztezések vagy egyéb torlódások miatt a mozgás sebességét csökkenteni kell.

Az ily helyeken az új szinteket akként választjuk meg, hogy az egyik valamivel magasabb, a másik valamivel alacsonyabban legyen az eredeti szintnél. Az ily módon választott új szintek között természetesen oly szabad magasságnak kell lennie, mely az alsó szintben való közlekedés lehetőségének felel meg. Ha pl. e szabadmagasság 5 *m*, az egyik útvonalat (a 2. ábra példájában a vasútvonalat) 3 *m*-rel emeljük, a közúti járművek vonalát pedig 2 *m*-rel lesüllyesztjük az eredeti fővonalnak szintje alá.

E megoldási módnál csak *helyenként* és kevéssé térünk el a meglévő útvonalak szintjétől; lényegesen enyhítjük ama nehézségeket, melyek a nagyobb magassági eltérésekkel járnak; a szabad kilátást nemcsak hogy nem zavarjuk, de mint a későbbi példákból látni fogjuk, eddig nem ismert érdekes látképeket tárunk fel és alkalmat adunk esztétikai kialakulásokra oly helyeken, hol azok eddig nem érvényesülhettek. A kisebb mélységekben könnyebben oldhatjuk meg a csatornák vezetésével járó esetleges nehézségeket, nem veszélyeztetjük a meglévő épületek alapjait, elkerüljük azok megrázkódtatását, szóval nagy előnyöket valósítunk meg, jóval kisebb építési költségek árán, ama megoldásokkal szemben, melyeknél külön és átmenő alsó vagy felső szinteket létesítenénk.

Az imént leírt rendszert az *irányt egyesítő körpályák* egészítik ki, melyeken a különböző irányú útvonalak találkozásánál az egyes szintekbe beépítünk. Akár vágányokba, akár más útvonalba beiktatott kör, vagy önmagukba visszatérő görbe útvonalak ezek. Ezekbe torkolnak, illetőleg ezekből ágaznak ki az egy csomópontba összefutó vonalak, mi mellett az *egyesítő* útvonalra érintőleg beáramló tömeg egy és ugyanabba az irányba mozog mindaddig, míg eljut ama érintőleg kiágazó útvonalhoz, amelyen útját folytatni óhajtja (lásd 2. ábra). A következő példák részletesen világítják meg a fentiekben tárgyalt elvet és az irányegyesítő körpályák alkalmazását.

*

Ha székesfővárosunk helyszínrajzát vesszük szemügyre, úgy azt látjuk, hogy egyes sugarak irányában a város szívéből annak kerületén fekvő helységekbe juthatunk, olyanokba, melyek többé-kevésbbé népesek, szellemi vagy fizikai munkások lakóhelyéül, vagy a főváros életével szoros kapcsolatban lévő nagyipari, kézmű, gazdasági és egyéb telepek elhelyezésére szolgálnak. Célszerű és szükséges, hogy ezek a helyek a város központjával *főközlekedési* erek útján mennél bensőbb összeköttetésbe juthassanak.

Ilyen sugárirányú főerek például:

a Boráros-tértől Pesterzsébeten át Soroksár—Szabadka felé;

a Kálvin-tértől az Üllői-úton át Kispest—Szolnok felé;

és ez irányból kiágazva, a Gyáli-úton Nagykőrös felé;

a Ferenc-körúttól Baross-utcán át Kőbánya—Cegléd felé;

a Rákóczi—Kerepesi-úton Gödöllő—Hatvan felé;

a Nyugati pályaudvartól a Váci-úton át Újpest—Vác felé.

A budai oldalon:

a Zsigmond-utcából Lajos-utcán át Szentendre felé;

a Zsigmond-utca, Bécsi-úton át Esztergom felé;

a Retek-utca, Budakeszi- és Hidegkuti-úton át az ottani nyaralótelep felé;

az Átlós-út, Budaőrsi-úton át Bicske felé;

a Horthy Miklós-, Fehérvári-úton át Budafok—Fehérvár és Balaton felé vezető útvonalak.

Nagyjában ezek azok a főirányok, melyekben a főváros és közeli környezete közötti forgalom lebonyolódik. A gépkocsik általánosabb használata e környezetet is közelebb fogja hozni a fővároshoz, segíti lerontani a város és falu közötti válaszfalakat, hozzáférhetővé teendi a város számára a falu előnyeit, a falunak a városéit. E közlekedést elő kell segíteni; eszköz erre a jó és olcsó közlekedés, a gyorsjárású vicinális, autóbusz- és autó-út. E sugárirányú utak fokozatosan, a kor kívánalmainak megfelelően építendők meg a város belsejéből, a közvetlen és távolabbi környezet felé.

Hogy e hálózat céljának megfeleljen, az egyes sugarakat, ugyancsak főközlekedési erekkel össze kell kötni egymással. Alkalmasan kínálkoznak e célra a többé-kevésbbé koncentrikus körök. A belső város fogalmára a belső körutak: Ferenc-, József-, Erzsébet-, Teréz-körút, Vilmos császár-út, Károly király-út, Múzeum- és Vámház-körútak; további hosszabb kerületet befogó kör: a Haller-utca, Orczy-út, Köztemető-út, Rottenbiller-utca, Alsó- és Felső-erdősoron át, a szabályozandó Nyugati pályaudvar területén át a Váci-útig vezetendő kör, vagy helyesebben a Keleti pályaudvar kihelyezése és szabályozása után az Aréna-út és Orczy-út bevonásával képezett kör, végül a tervezett nagy Hungária-körút, mint egyelőre a legkülsőbb. E körutak, illetőleg az

azokon építendő gyorsvasútak használhatók fel a pályaudvarok kihelyezése esetében arra, hogy a nagyvasútak forgalmát kényelmes és olcsó módon a város szívével hozzák összeköttetésbe, amennyiben azokon vezethetők a személyvonatok egyes részei, a különböző helyen megépítendő kisebb pályaudvarokon át, Berlin mintájára.

A budai oldalon a dombos vidék és ki nem épített közlekedés miatt ily körök kevésbbé kínálkoznak. Mindazonáltal itt is létesítendők, sőt a lakosság egészséges elhelyezése szempontjából sürgősen megépítendők; megépítésük és üzembehelyezésük után odatódulnának ama tömegek, melyek megfelelő közlekedés hiányában le kellett mondjanak az egészséges vidékű lakásról. Ily körök volnának a már létező Margithídfőtől kiinduló Margit-, Krisztina-körút és a szabályozandó Attila-körúton át, az Erzsébet-hídig, illetőleg a Gellért-rakpart mentén a Ferenc József-hídig terjedő kör. Ehhez csatlakozóan az Alkotás-utca, Budaőrsi-úton Villányi-, Fehérvári- és Horthy Miklós-úton át a Ferenc József-hídhoz vezető kör; végül a Retek-utcából a mai Fogaskerekű mentén Istenhegyre vezető Költő-, Mártonhegyi-, Denevér-, Németvölgyi-úton át az Alkotás-úthoz csatlakozó kör.

Ehhez az út- és vasúthálózathoz csatlakozik és annak forgalmába belekapcsolódik a másodrangú utak és vasutak hálózata, melyeken kisebb sebességgel kisebb tömegek mozognának.

A főútvonalak találkozásainál gondoskodnunk kell az ott torlódó tömegek rendszeres elvezetéséről. Az ily helyeken létesítendők a vasúti megállóhelyek fel- és leszállás, valamint átszállás céljából, itt állítandó meg, illetőleg lassítandó a gépkocsik forgalma, hogy szabályszerűen tovább vezethető legyen a különböző irányokba. Ugyanezzel párhuzamosan irányítandó a gyalogosok forgalma is, amennyiben azok tömege nem kívánja meg a külön szintben való folytonos vezetést.

A főútvonalak eme találkozási helyein, a különböző irányokból egybefutó jármű- és gyalogostömeg, rendszeres vezetése megkívánja a *nagy sebesség csökkentését, a nagyobb tömeg és kisebb sebesség* pedig *megkívánja a keresztmetszet nagyobbítását;* ezt a legtöbb esetben és legcélszerűbben a mozgó tömeg egyes részeinek különböző szintekbe való terelésével érhetjük el. Az ugyanazon szintben való bővítés rendesen költséges volna a meglévő nagy épületek elbontása és kisajátítása miatt. Megfelelő lejtésű átmeneti szakaszok után két szint létesítésével nagy mértékben csökkentjük a forgalmi akadályokat; ha a két szint között 5 *m* magasságkülönbözet elegendő a járművek egymás feletti vezetésére, akkor az egyik szintet két és fél vagy három méterrel emeljük a mostani útszint fölé, a másikat pedig ugyanannyival süllyesztjük ez alá. A két

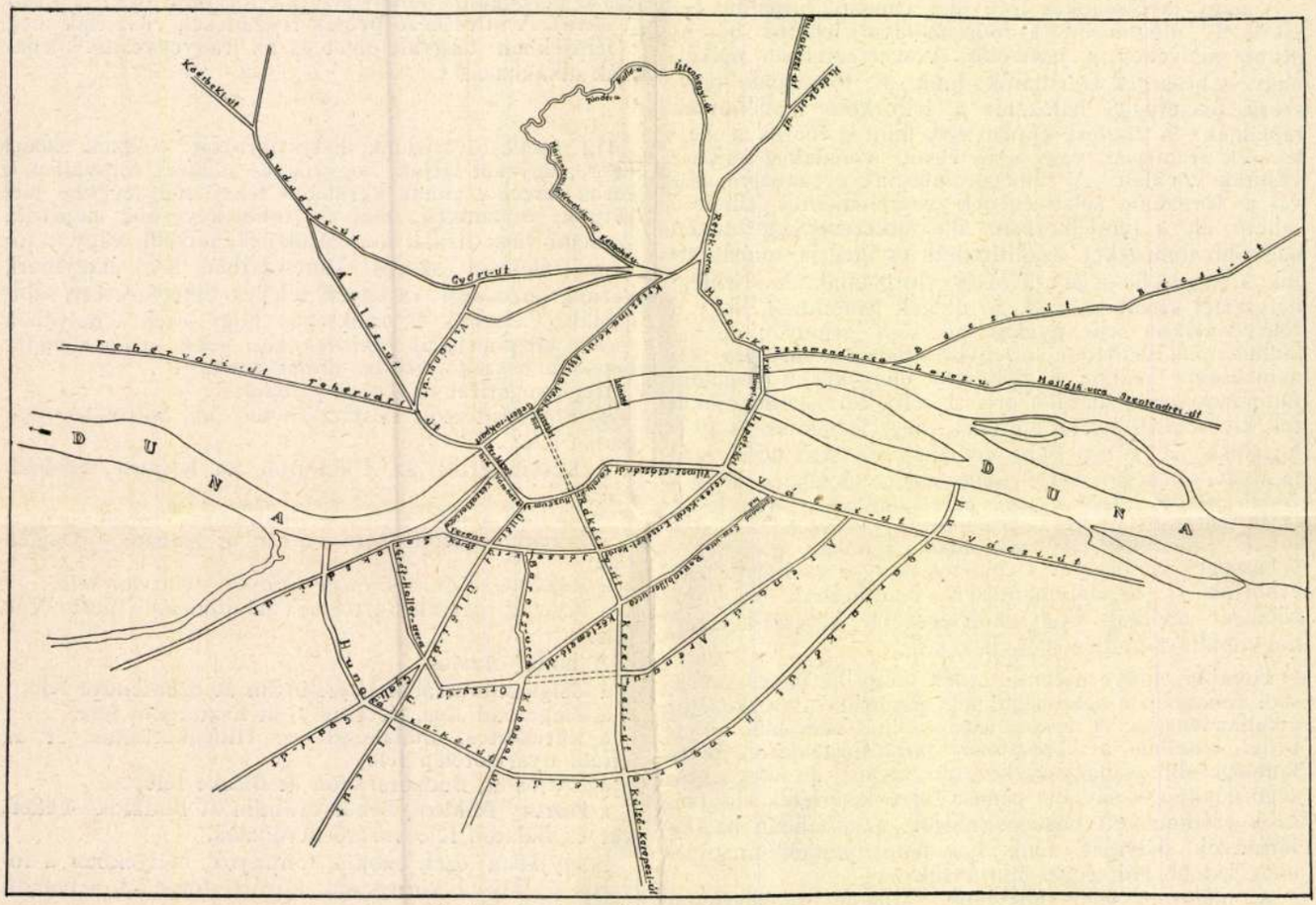
Budafoki-út
Gyorsvasút
Fehérvári-út
Fehérvári út
Hungária körút
Hungária körút
Hungária körút

nálnák, melyek kisebb sebességgel kisebb utat végeznek a gyűrűs részben, például amelyek a I/1 irányból, a II/1 irányba törekszenek. A gyűrűs pályarészen hosszabb vonalban közlekedő járművek pl. az I/1 irányból az I/4 vagy a II/6 irányba igyekvő járművek a belső nyomvonalra lépnek és arról fokozatosan a külső gyűrűre mennek át, amint közelednek kilépésük egyenesséhez. A 3. ábrában ——— és —·—·— vonalozással jelöltem meg az előírt útirányokat. Egyik vonalról a másikra fokozatosan és érintőlegesen lépnek át az egyes járművek, eltűrvén azt, hogy a haladás irányában előbbre álló jármű az utána következő járművet teljesen megelőzze; ilymódon pályáik egymást nem keresztezik, hanem érintőlegesen simulnak az irányegyesítő gyűrűs pályához.

A járművek kis szünetelések mellett lassú, de folytonos menetben haladhatnának át a keresztezési helyen anélkül, hogy pályájuk derékszögben találkozna. Az I/1 irányból, az I/8 irányba haladó járművek természetesen a gyűrű előtt, annak elkerülésével közvetlenül lépnek át új irányvonalukba.

A járművek vezetőinek figyelme csak a szomszédos jármű helyzetére kell hogy kiterjedjen, nem zavarná azt sem a vasút, sem a gyalogosok forgalma.

A vasúti forgalom átvezetésére a második, körülbelül 5 *m*-rel magasabb szintben ugyancsak gyűrűalakú sínpár készítendő. E gyűrű átmérője a rendelkezésre álló helynek megfelelően annyival nagyobb legyen a járműpálya külső gyűrűjének átmérőjénél, hogy az alsó gyűrűspálya szabad maradjon, azt befedni ne kellessen és hogy a gyűrűs sínpár alatt a feljárólépcsőkig vezethessük a gyalogos forgalmat (3. ábra). Az I. és II. irányú vágányok megfelelő váltók beiktatásával köttetnek össze a gyűrűs sínpárral. E váltók célszerűen a vasúti járművekről állíthatók; a vasúti megállóhelyek a gyűrűs szakaszokba helyezendők.

A gyalogforgalom részére a gyűrűs sinpár belső oldalán, azzal koncentrikus, megfelelő szélességű gyalogjáró létesítendő, melyről a 3. ábra szerint kényelmes lépcsők és felvonók vezetnének, a gyűrűs sinpár alatt elvonuló főútvonalak járdaszintjére. A felső pályák középpontja körül megfelelő kiképzésű platót kellene létesíteni. Erről a keresztező főútvonalak gyalogjárói felé sugárirányban, kellő szélességű és a járműpályát

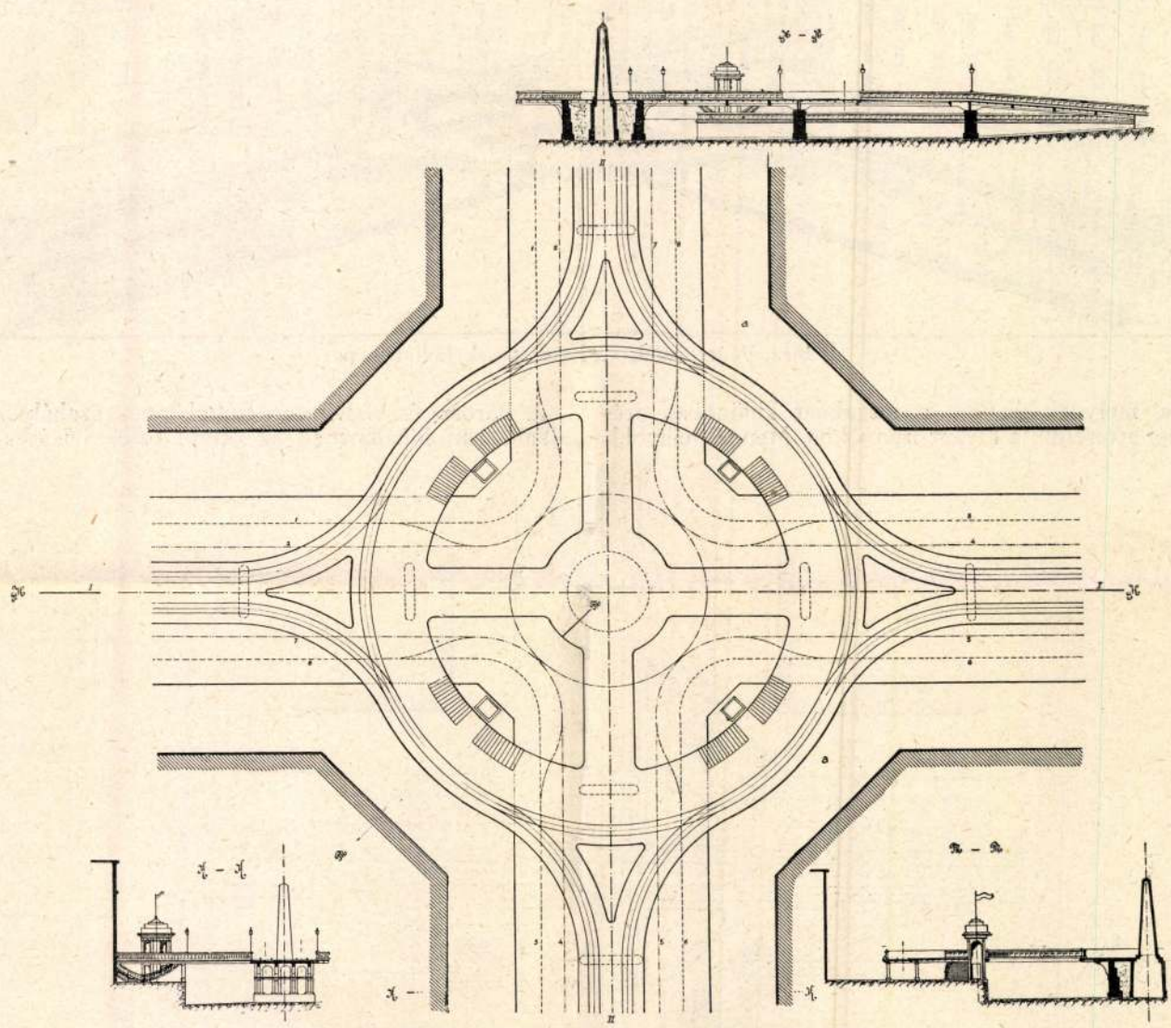

3. ábra. Főútvonalak kereszteződése.

áthidaló járók épülnének, úgyhogy ez a gyűrűs sinpárt lehetőleg a megállóhelyek előtt érje. Ezeken a járókon, a sinpár belső járóján és az említett lépcsőkön át vezetnék a gyalogforgalmat, mely a gyűrűs pályák egyiket sem keresztezné szintben.

Amennyiben a keresztezési terület nem elegendő nagy ahhoz, hogy azon a gyűrűsvágányt kellő nagy sugárral és váltóval együtt elhelyezhetnők és a forgalom nem túlsűrű; megtarthatók a keresztezővágányok, melyek esetleg az 5. ábrán szemléltetett módon váltókkal szerelhetők fel, úgyhogy a vasúti járművek bármely megkívánt irányban eljuthassanak. Az 5. ábra szerinti megoldásnál a gyalogos tömeg szintben is keresztezi a vasúti pályát, szükséges, hogy e keresztezési helyet a vasút és gyalogos tömeg tervszerűen irányítva, felváltva használhassa.

Ahol csak lehetséges, illetőleg, amennyiben a helyi viszonyok és anyagi áldozatok megengedik, igyekez-

nünk kell a keresztezés helyeit lehetőleg kibővíteni, hogy minél nagyobb lehessen annak a gyűrűnek átmérője, melynek mentén a forgalmat különböző irányokból áttereljük a kívánt irányokba. Mennél nagyobb az átmérő, annál tökéletesebben különíthetjük el a mozgó tömegek egyes csoportjait, annál jobban simulhatnak a különböző irányok a gyűrű vonalához, annál folytonosabb a forgalom terelése és vezetése.

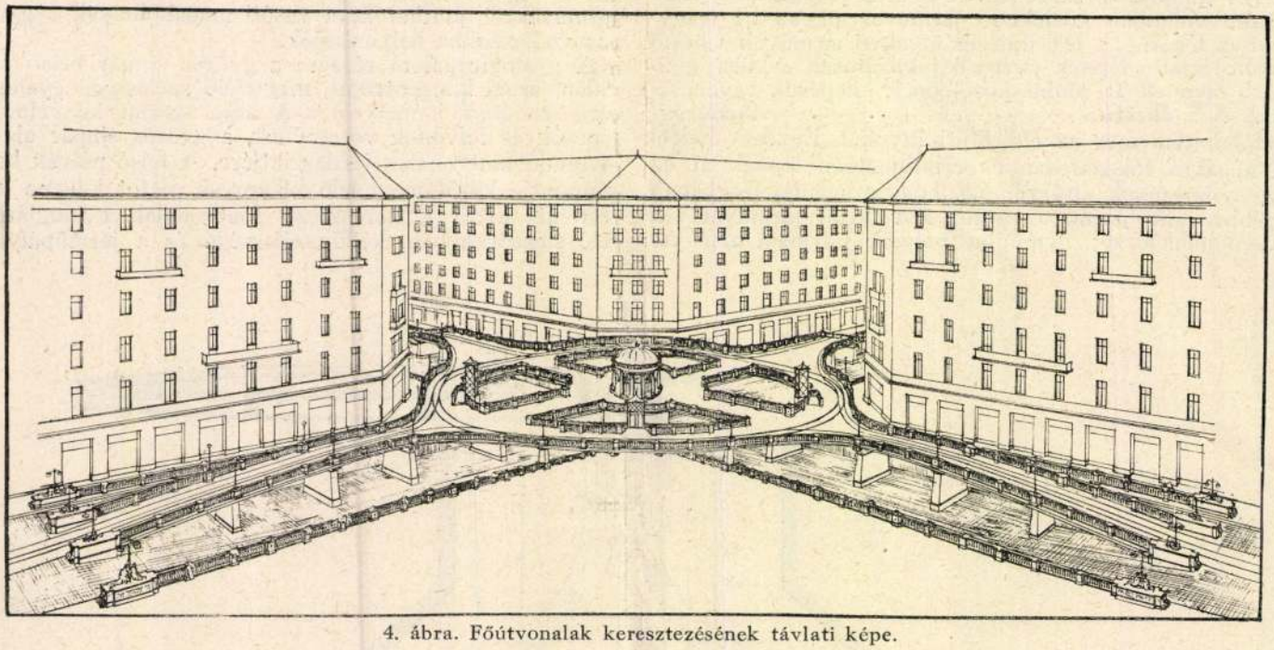

4. ábra. Főútvonalak keresztezésének távlati képe.

A Baross- és Calvin-téri forgalomnak szabályozására alkalmasan kínálkoznak az ottani terek bőséges területei. Szükséges bővítésre alkalom nyílik pl. a Rákóczi-út, Kossuth Lajos-utca, Károly- és Múzeum-kör-

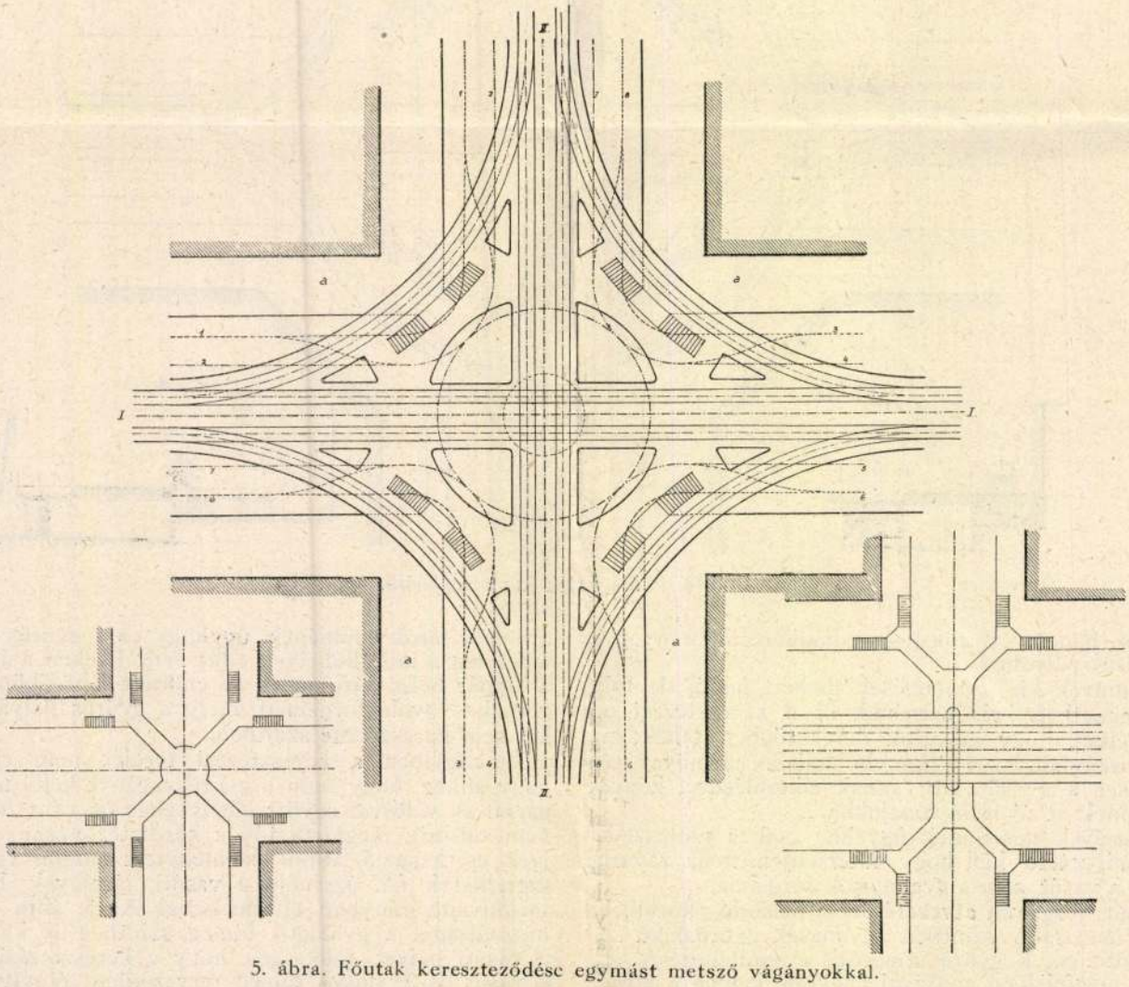

5. ábra. Főutak kereszteződése egymást metsző vágányokkal.

utak keresztezésénél. A forgalom e helyen nagyon élénk és sűrű. Bővítésre kínálkozik a színház telke, valamint a szemben fekvő régi egyemeletes palota. Ennek felépítésének engedélyezésénél megvalósíthatjuk az útkeresztezés célszerű megoldását. Ha maga a keresztezés területe nem bővíthető, igyekeznünk kell a keresztezés körül fekvő útvonalak bevonásával nagyobbítani a gyűrűs pálya területét. Ezen eset adódik a Rákóczi-út és körutak találkozásánál, hol a mai Nemzeti Színház körüli útvonalak bevonásával már kellő nagy területet nyerünk megfelelő megoldás céljaira.

Az imént vázolt megoldások alkalmat nyujtanak érdekes esztétikai kialakításokra is. A gyűrűspályák közepén elhelyezett magasabb felszínekről a keresztező főútvonalak forgalma és építményei érdekes — jelenlegi forgalmunkban ismeretlen — látképeket szolgálnak.

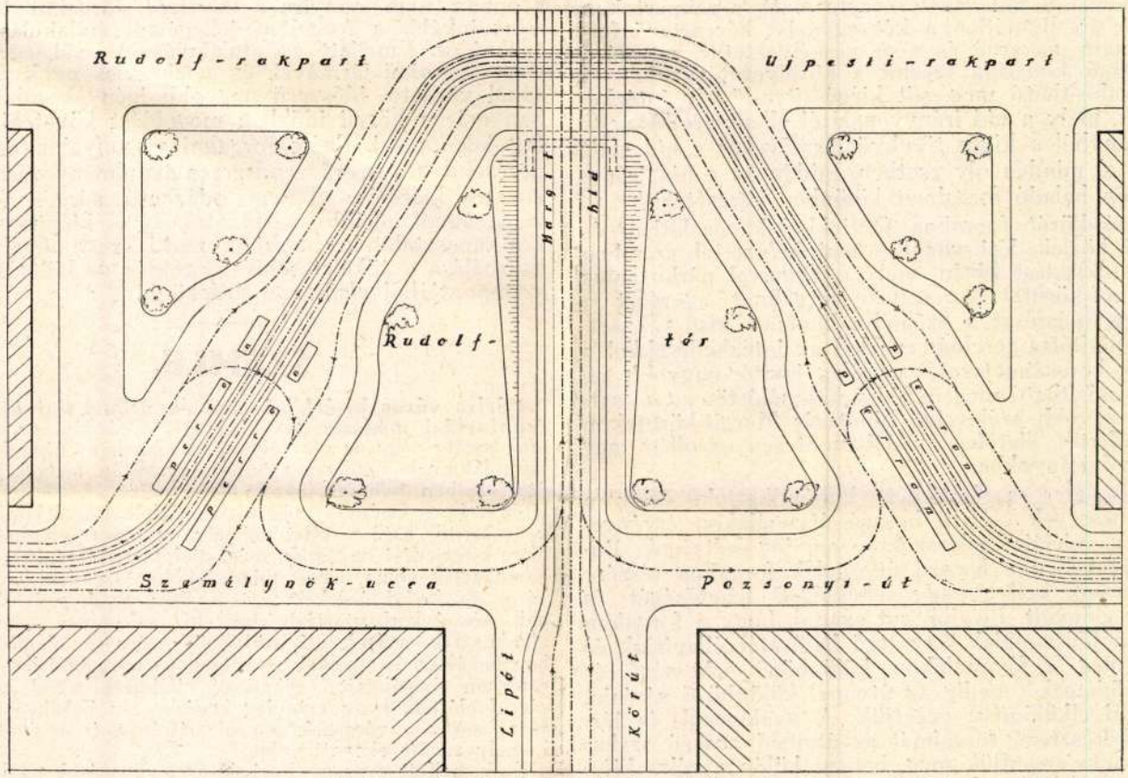

6. ábra. Margit-híd bejáróinak szabályozása.

tatnának. E szintek igen alkalmasak szobrok, szökőkutak, pihenő- és uzsonnázóhelyek elhelyezésére; a környezethez illő építményeket, reklámtornyokat, világítási effektusokat alkothatunk, melyek mind emelik egy nagy világváros érdekességét. E keresztezési helyeknek ilyetén toronyszerű elrendezésében veszély- és izgalommentesen — *folytonos áramlás mellett* — bonyolíthatjuk le — *egymástól elkülönítve* — a járművek, villamosvasutak és gyalogosok forgalmát.

Mennél hosszabb a főútvonal keresztezésnélküli szakasza, annál zavartalanabbul bonyolítható le a fővonal forgalma, annál hatékonyabban érvényesülhetnek a nagy sebesség előnyei. Mindazonáltal gondoskodni kell arról is, hogy a mellékutakról jövő járművek és gyalogosok a legrövidebb úton léphessenek át a fővonal bármely oldalára, hogy azon folytathassák útjukat. Amennyiben a járművek ama irányban óhajtanak haladni, amely irány megfelel a fővonal betorkolási oldala irányának, ezt akadálytalanul megtehetik bármely, ezen az oldalon a fővonalba torkoló mellékútvonal mentén; ha azonban a jármű a betorkolási hellyel szemközti oldal irányában kívánja folytatni útját, kénytelen a fővonalon át haladni, hogy az ellenkező oldalon betorkoló mellékútvonalakat használhassa. Ebben az esetben a járműnek vagy a legközelebbi főkeresztezési helyen kell áthaladnia, avagy ha a fővonalnak átmenő szakasza túlhosszú, azon egy vagy több helyen olyan útkeresztezést kell létesítenünk, mely megengedi, hogy az oldalról jövő járművek és gyalogos tömegek a fővonal alatt vagy afelett mehessenek át anélkül, hogy megzavarnák a fővonal forgalmát.

Ha például az Andrássy-út és körút keresztezését, valamint a Berlini-teret főkeresztezések gyanánt építjük meg, akkor nem volna célszerű a Podmaniczky-utca és körút találkozásánál a körút átmenő forgalmát újból megszakítani. A körút nyugati oldaláról érkező járművek ez oldal mellékutcáinak felhasználásával lépnek az átmenő forgalmú körútra, hogy azon déli irányban folytassák útjukat. Amennyiben pedig a járművek a Teréz-körútnak északnyugati irányában óhajtanak haladni, a menetirányukhoz közelebb fekvő Andrássy-úti vagy Berlini-téri főkeresztezési helyet kell felhasználniok, hogy a körút ellenkező oldalára juthassanak. Ha azonban a főkeresztezési helyek nagyobb távolságra vannak egymástól és emiatt a járműveknek hosszabb kerülő utat kellene megtenniök, gondoskodnunk kell arról, hogy a járművek közbeeső helyeken is hozzáférhessenek bármely oldalhoz. Általánosságban ebben az esetben is egyszerűsíti a megoldást az, ha az egyik úttest szintjét, rendesen a főútvonalét, valamivel süllyesztjük, a másikét pedig emeljük, annyira, hogy az új szintek között meglegyen a közlekedésre kívánt magasság. A fővonal gyalogjáróit az új szintek között, eredeti magassági fekvésükben vezethetjük át a mellékutca átjárója alatt. A Podmaniczky-utcának a körúttal való keresztezése legfeljebb a villamosvasutak ilyetén átvezetését kívánja meg.

Nagyfontosságú a nyugati pályaudvar előtti csomópontnak szabályozása, a Lipót-körút és Margit-híd forgalmának átvezetésével kapcsolatban.

A nyugati pályaudvar előtti elegendő nagy területű csomópont fentiekben vázolt gyűrűs rendszerrel volna szabályozható. A magasabb szintbe helyezett vasúti járművek a jelenlegi helyzettől eltérően minden irányban szabadon használhatnák a vágányokat.

Hídjaink között a Margit-híd közvetíti a legsűrűbb

forgalmat. A budai és pesti oldalon különböző irányokból összegyülemlő tömeg a Lipót-, illetőleg a Margit-körúton át a hídra törekszik. A tömeg átvezetésére egyedül a jelenlegi hídpálya áll rendelkezésre. A híd már alig felel meg a véle szemben támasztott igényeknek; a várható fejlődés súlyosbítani fogja a helyzetet; időszerű annak javítása. Egyedül a sebesség fokozása nem nyujt elfogadható és megnyugtató megoldást, mert a híd keresztmetszete már annyira szűk a nagy tömeghez viszonyítva, hogy a nagyobb sebesség veszélyeztetné a mozgó tömeg biztosságát. Javítanunk kell a híd bejáratainak forgalmát is. Könnyűszerrel és azonnal megvalósítható az, hogy a híd mindkét bejárata előtt a Dunával párhuzamos forgalmat, mely mai útvonalán keresztezi, akadályozza és veszélyezteti a hídon át igyekvő jármű és gyalogos tömeget, ne közvetlen a hídbejáratok előtt bonyolítsuk le, hanem azok elkerülésével, a híd vasszerkezete alatt, a rakpartokon vezessük át. Ilymódon a két egymást keresztező forgalom nem zavarná és nem veszélyeztetné egymást. A 6. ábra tanusága szerint a körülvezetés nehézség nélkül valósítható meg, sőt kiegészítendő oly intézkedéssel is, mely a híd irányvonalától elkanyarodó, vagy ilyen irányból a hídra törekvő járműveket a híd alatt vezetné el minden oly esetben, midőn az a híd irányvonalában haladó forgalmat különben keresztezné.

A Lipót-körút forgalma fentiekkel kapcsolatban és mint fő közlekedési vonal a mai helyzettel szemben olyan intézkedést kíván, mely a Dunával párhuzamos és a Lipót-körutat keresztező forgalmat egyrészt a Váci-útra, másrészt a Személynök-utca, Felső rakpart és Pozsonyi-útra terelné; ezekkel az intézkedésekkel a híd szűk keresztmetszetét némileg javító, nagyobb sebesség valósítható meg; a hidat használó tömeg a csatlakozó nagyobb szélességű Lipót- és Margit-körutakon rendeződhetik, illetőleg akadálymentesen oszolhat meg különböző irányokba.

Összefoglalva a fentieket, kimondhatjuk, hogy a nagy sebességek csupán hosszú útvonalakon érvényesülhetnek, miértis csak azokon van jogosultságuk. Ennek megfelelően a hosszú útvonalak forgalma részére biztosítanunk kell a nagy sebességek lehetőségét és azoknak előnyeit. Elérjük ezt azáltal, hogy e forgalom részére a főútvonalak tervszerű hálózatát állapítjuk és építjük meg, a fővonalakon különböző sebességű és irányú tömegeket pedig az útvonal különböző sávjain, egymástól elkülönítve vezetjük. A gyalogosok és járművek keresztező forgalmát az átmenő hosszú szakaszokon nem engedjük meg, hanem külön e célra kijelölt és megfelelően kiépített helyeken bonyolítjuk le. E helyeken összefutó nagy tömeg, az útvonalak keresztmetszetének bővítését teszi szükségessé. Mindez a bővítés, valamint a különböző nemű forgalom rendszeres és akadálymentes lebonyolítása is különböző szintek alkalmazását megkívánja. Már két szint mellett is elérhetjük azt, hogy a mozgó tömeg három neme, jelesül a vasúti, jármű- és gyalogosforgalom egymástól elkülönítve, egymást nem zavarva bonyolítható le. Hogy a különböző irányoknak tömegei zavartalanul, folytonos menetben juthassanak el kívánt irányukba, az irányokat egyesítő körpályákat alkalmazzuk. Önmagukba visszatérő görbe, lehetőleg körvonalú pályák ezek, melyek az egyes szintbe beépítve, érintőleg veszik fel a különböző irányú keresztező útvonalak forgalmát. Az érintőleges irányokból beáramló tömegek a görbe pálvákon csak egy irányban keringenek, mindaddig, míg eljutnak ama érintőlegesen kiágazó irányhoz, melyben útjukat folytatni kívánják. Két szintben három ilyen irányt egyesítő pályát alkalmazhatunk. Ezek által három különböző nemű mozgó tömeg vezethető át a keresztező ponton egymástól független folytonos menetben.

A mellékutcákban a forgalom rövidebb távolságokban bonyolódik le. Ezeken tehát kisebb sebesség az indokolt. És csakis ez engedhető meg addig a mértékig, amíg nem veszélyeztetik a forgalom biztosságát. Súlyt kell vetni arra, hogy a főútvonalak gyors vasúti közlekedése mellett átszállási lehetőséggel kapcsolatos lassú közúti vasutak álljanak rendelkezésre. Szűkebb párhuzamos utcákban egymást kiegészítő, de csak egyirányú járműközlekedés engedélyezhető. Ilyen és hasontermészetű intézkedésekkel a mellékutcák forgalmi akadályait csökkenthetjük, ezzel kapcsolatban pedig emelhetjük a mozgás sebességét és biztosságát.

A közlekedés e rendszerének kiépítése fennforgó viszonyaink mellett csak fokozatosan, lépésről-lépésre valósítható meg. Egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy egyes nagyforgalmú csomópontokat alakítunk át fentiek szerint. Egynéhány ily csomópont kiépítésével önmagától adódik az azokat összekötő útvonalak átalakítása.

Forgalmi viszonyaink mai helyzeténél még lehetséges e fokozatos kiépítés. Berendezéseinknek átalakítása azonban nem annyira a növekvő forgalmi tömegek, mint inkább a forgalom jellegének átalakulása miatt szükséges. Emellett az átalakulásnak szükségessége a nagysebességű járművek és a lakásviszonyok megoldásánál várható, időszerű nagyobb igények miatt azonban már a közeli időkben megoldást követelő módon fog jelentkezni. Ezért forgalmi viszonyaink és berendezéseink tervszerű rendszeres tanulmányozása és fokozatos kiépítése el nem odázható sürgős feladattá válik, annál inkább, mert a fokozatos kiépítéssel értékes tapasztalatokra teszünk majd szert, amelyek felhasználása a tökéletesebb megoldás és költségkímélés szempontjából elsőrangú érdekünk.

SZEMLE.

Párizs város kisérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával. A párizsi városi útügyi szakosztály négy év óta folytatja azoknak az újmódszerű útburkolatoknak rendszeres tanulmányozását, melyek a városi úthálózatban felhasználhatók. Több mint 213.000 m^2 útterületen számos kísérletet végeznek evégből. Bár a körülmények kényszerítő hatása alatt némely rendszer alkalmazásának nagy kiterjedést engedtek, még mielőtt arról végleges ítéletet mondhattak volna, mégis mindenekelőtt szemmel tartották a város gazdasági érdekeit, amennyiben az építési vállalatoknak hosszú karbantartást írtak elő, csak olyan rendszereket alkalmaztak, melyek már külföldön, vagy az állami útépítésben beváltak és amelyek az útügyi — anyagkísérleti — laboratórium vizsgálatait is sikeresen kiállották. Ezzel az óvatossággal elérték, hogy aránylag kevés olyan balsiker mutatkozott, amely a városnak anyagi hátrányt és a forgalomnak komoly zavart okozott volna.

Ezek mellett a nagy kiterjedésű alkalmazások mellett kívánatosnak látszott egyugyanazon helyen egymás mellé helyezni több különböző természetű burkolatot, úgyhogy a forgalom *intenzitása* szempontjából szigorúan egyenlő körülményeket teremtettek az összehasonlítás számára. E célra az igen különböző természetű forgalmú Place Mazas-t választották, ahol jelenleg 29 különböző eljárás áll kísérletezés alatt.

Az új módszerek tanulmányozása mellett nem mulasztották el a régi *normál* burkolatok javítása érdekében is minden lehetőt elkövetni. Így a kockakő- és a fakocka-burkolat fektetésében és fenntartásában igyekeztek kis változtatásokat behozni, melyek részben a tartósság, részben a gazdaságosság, végül a forgalom kényelme és biztonsága érdekében el nem hanyagolható eredményekre vezettek.

A továbbiakban az e téren már elért eredményekről és a most folyó kísérletekről, továbbá az újonnan alkalmazott módszerek alkalmazásáról fogok beszámolni.

I. *A régi burkolatokkal folytatott kísérletek.*

1. *A kockaköburkolat.* Ennél a kivitel technikája véglegesnek mondható és újításokat csak részleteiben szenvedhet. Itt csak a hézagok kitöltésére nálunk is használt bitumenes emulziókat lehetne felsorolni, mely a kövek jó és gyors tapadását és állékonyságát vonja maga után és megengedi a fedőhomokréteg elhagyását, mely az utat porossá és sárossá teszi. A kövek anyaga megmaradt gránitnak és quartzitos homokkőnek. Az alapozásban mindinkább terjed a beton amelynél a szelvény állékonysága még nagyfokú kopás mellett is megmarad és amely az esetleg agyagos altalajnak hirtelen olvadásakor beálló romboló hatását is kiküszöböli.

2. *Kisköburkolat.* Mindenütt, ahol a könnyű és közepesen

17—18. szám. LXII. kötet. Budapest, 1928 április 29.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA HIVATALOS LAPJA.

Mellékletei: „A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének Havifüzetei", a „Technika és Közgazdaság" és az „Ipari Szabványosítás". Hozza a „Magyar Ipari Szabványosító Bizottság" hivatalos közleményeit és szabványtervezeteit.

TARTALOM: A budapesti Margit-híd kiépítése. Dr. *Verebélyi Leon.* 109. l.

SZEMLE: Megjegyzések Just Kornélnak Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával című szemlecikkére. *Hász Sándor.* 117. l. — Válasz Hász Sándor megjegyzéseire. *Just Kornél.* 118 l. — A francia úthálózat problémái. *Maléter Jenő.* 118. l.

SZAKIRODALOM: Könyvismertetések, bírálatok. Közli: *Dr. Lósy-Schmidt Ede,* egyl. könyvtárnok. Fortschritte in der Kautschuk-Technologie. *Dr. F. Kirchhof.* Ism.: *László Ernő.* 118. l. — Einzelantrieb von Werkzeugmaschinen. Dipl. Ing. *K. eller.* Ism.: *Rada István,* 119. l. — Handbuch für Lehrlinge der allgemeinen Feinmechanik. *Robert Bosch A. G.* Ism.: *Rada István.* 119. l. — Magyar szerzők irodalmi munkásssága 1927/28-ban. Közli: *Dr. Lósy-Schmidt Ede.* 119. l.

EGYLETI KÖZLEMÉNYEK: A MEFHOSz nyári tanulmányútjai. 119. l. — Felhívás. 119. l. — Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály ülése. 119. l. — A mű- és középítési szakosztály ülése. 120. l.

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA KÖZLEMÉNYEI: A Mérnöki Kamara választmányának 92. üléséből. 120. l. — Hirdetés a mérnökök nyilvántartásába való felvételről. 120. l. — Hirdetés tagfelvételről. 120. l. — A Kamarából kilépő tag. 120. l. — Gondnok kirendelése. 120. l. — Mérnökök elhelyezkedése külföldön. 120. l. — Pályázat. 120. l.

A budapesti Margithíd bővítése.

Dr. VEREBÉLYI LEON.

Résumé: Le pont Marguerite de Budapest fut construit en 1870, après les plans de l'ingenieur français Ernest Gourun. En 1899—1900, on en a attaché un branchement de la longueur de 84·30 *m* pour la communication avec l'ile de Marguerite. Après 57 ans, — à cause des masses bien augmentées et parceque la grande vitesse des automobiles a alteré en general les conditions de la circulation, l'ancien peut ne suffit plus aux besoins du trafic.

Il est donc devenu infaillible d'agrandir le plancher du pont. En le faisant plus large, il faudrait allonger les piles existantes, — travail bien couteux. En outre sur le plancher plus large, les différentes espèces des masses circulantes se croiseraient, — surtout au point d'attache du pont branchement. Ce sont les croisements en general, qui causent les accidents; — ils sont d'autant plus dangereux sur un pont de circulation vive.

De cette cause il faut les éviter; on ne peut le faire qu'en séparant les differantes espéces des masse circulantes et en les conduisant en differentes hauteurs. A ce but il est pourou un plancher elevé pour les vehicules, tandis qu'à la hauteur existante, on placerait les trottoirs et les rails du train de grande vitesse.

Au extremités du pont, quatre rampes en spirales, avec la longueur relative, effectueraint la circulation des vehicules, du niveau des routes correspondantes, au plancher elevé du pont. De cette façon on assureraient une circulation de grande vitesse, — toute continuelle, — et sans les risques des accidents.

Les poutres qui appuient les planchers, sont en treillis et du système des arcs continuels; leurs brides sont conformes aux arcs existants, seul les brides supperieurs des pontres, portant le plancher elevé, sont en ligne contre courb aux brides inferieurs.

Les arcs continuels ne chargent les piles intermédiaires qu'avec des forces verticales et centrales. De cette façon on s'utilise des piles existantes sans allongement et sans renforcement. La pression du sol se diminue de 60% de la pression actuelle, — malgré que la largeur totale des planchers s' elève de 16·763 *m* à 28·000 *m*, et que les rails supportent une charge de 70% plus pesantes, en comparaison de la charge actuelle.

Fővárosi útvonalainknak és azok forgalmának rendezésén kivül, velük szerves kapcsolatban megoldásra vár: hídjaink forgalmának szabályozása is, — tekintve azt, hogy azok forgalmának jellege és tömege egyfelől a közúti gyorsvasutak megalkotásával, másfelől az autóforgalom nagy térhódítása következtében, ugyancsak mélyreható változásoknak van alávetve.

A megnövekedett tömegek, — a nagyobb sebességek megkívánta fokozattabb biztonság, egyaránt az útkeresztmetszetek nagyobbítását igénylik.

Ujabb hídjaink közül a Ferencz József és Erzsébethíd a régieknél szélesebb pályával épültek úgyannyira, hogy azokon a jelenlegi forgalom kellő biztonság és fokozottabb sebesség mellett bonyolítható le előreláthatólag még akkor is, ha a Ferencz József-hídon gyorsvasutat is vezetünk.

Nem felel meg azonban a Margit-híd útkeresztmetszete, még kevésbbé akkor, ha azon a közúti gyorsvasutat vezetjük; már pedig utóbbinak a Margit-hídon való átvezetése elkerülhetetlen, ha a Duna két oldalán elterülő, északra fekvő nagyforgalmú városrészeket a közlekedés és lakásviszonyok helyes megoldása céljából egymással és Buda kies fekvésű részeivel kívánjuk összekötni.

Ezt az összeköttetés nem pótolhatja a Hungária-út vagy a Margit-hídtól nagyobb távolságban építendő újabb áthidalás sem, mert helytelen volna, ha a hídszerkezeti kérdések megoldását kikerülve a gyorsvasúti vonalat természetes és a fejlődés által is megkívánt irányából elkanyarítva, hosszú vonalon, nagy körívben vezetnők körül helyes célpontja felé. A jelenlegi híd közvetlen közelében épülő esetleges újabb áthidalás is nagy nehézségekkel járna, a hozzá vezető úthálózat létesítése miatt, amennyiben kiépült városrészek rendezését és nagyköltségű átalakítását kívánná meg.

Célszerű és szükséges tehát, hogy részletesebben foglalkozzunk a Margit-híd rendezésének, illetőleg átalakításának kérdésével.

Kívánatos volna a jelenlegi hídpálya szélesbítése; a hídpilléreknek majdnem teljesen kihasznált hosszúsága miatt ez a megoldási mód, csak a pillérek költséges meghosszabbításával valósítható meg. E költségeket kerülendő meg kell kísérelnünk tehát a pálya keresztmetszetének nagyobbítását, újabb pályaszintek alkalmazásával, annál inkább, mert a forgalomnak keresztezésektől mentes lebonyolítását is csak így érhetjük el.

Első meggondolásra a vasúti és gyalogközlekedést tennők a híd magasabb pályaszintjébe, meghagyva a járműpályát a jelenlegi alsó hídpálya magasságában és kiszélesítvén azt a felszabadult gyalogjárók területével.

E megoldási módozatnak hátránya, hogy a vasúti vágányokat már a hídra vezető út mentén a házak sorfala között kellene kiemelni az út szintjéből. Ezek az útjaink különösen a budai oldalon nem oly szélesek, hogy e megoldás szépészeti és forgalmi szempontból kifogás alá ne essen.

A felsorolt hiány elkerülésére egy másik változatot dolgoztam ki vázlatosan. Az 1. sz. ábrában e változat szerint, a híd alsó szintjének középső részén helyezném el, kavicságyas pályával, a vasút, illetőleg a gyorsvasút vágányait 8 méter széles ürszelvénnyel. A vágányokat és kavicsos ágyazásukat a jelenlegi, kellő távolra összetolt ívtartók hordanák; ilymódon ezek az ívtartók kisebb mértékben volnának megterhelve, mint jelenleg, még akkor is, ha a gyorsvasúton a jelenlegi kocsiknál jóval nehezebb kocsik közlekednének. A régi, esetleg szerkezetében is megváltozott hegesztett vasanyag mellett, mindenesetre előnyös lenne ez a körülmény.

A vasúti ürszelvényt a felső szintet hordó vasszerkezetnek egy-egy lenyúló főtartója határolná. E főtartók teljesen függetlenek és nincsenek szerkezeti összeköttetésben a középső vágányokat hordó ívtartókkal. Ezek az új, vasszerkezetű, tartók hordanák a felső szintet cca 12 *m* széles, tisztán közúti járművek közlekedésére

fenntartott pályájával; ugyan-e szerkezet alsó részére támaszkodna, a jelenlegi pályaszint kétoldalán elhelyezendő négy-négy méter széles gyalogjáró belső széle; a gyalogjárók külső szélét külön gyalogjárótartók támasztanák. E gyalogjáró tartók gyanánt felhasználhatók esetleg a jelenlegi ívhíd fölös tartói.

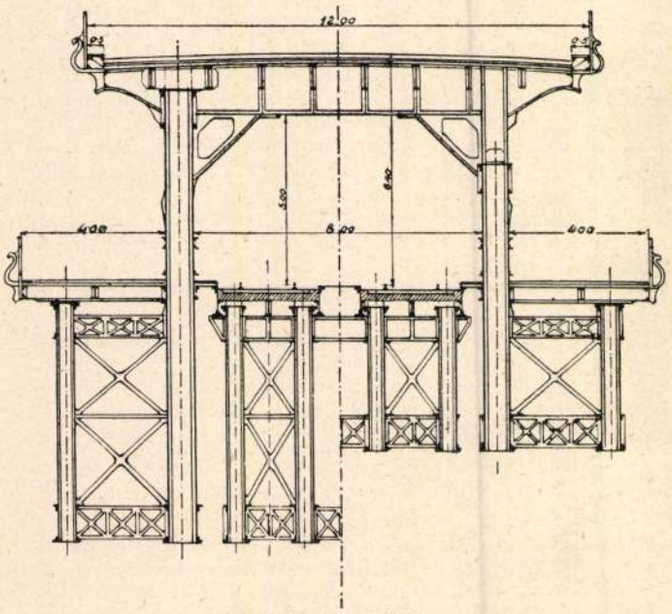

1. ábra. A bővített híd metszete.

Az imént leírt változat szerinti elrendezésnél tehát: a jelenlegi $2{\cdot}85 + 11{\cdot}063 + 2{\cdot}85 = 16{\cdot}763\,m$ széles hídpálya helyett két szintben:
$4{\cdot}00 + 8{\cdot}00 + 4{\cdot}00 + 12{\cdot}00 = 28{\cdot}00\ m$ össz-szélességű pályát építhetnénk, a régi pillérek csekély átalakítása és nem túl drága újabb vasszerkezetek alkalmazásával feltételezve, hogy a pillérek hordképessége e bővítést megengedi.

Megoldandó emellett a felső szintbe helyezett járműpályának csatlakozása az alsó szintben fekvő közutakkal.

E feladat megoldására célszerűen használhatjuk fel a híd mindkét végén fekvő, két-két oldali, jelenleg növényzettel beültetett szabad területeket, melyek elegendő terjedelműek ahhoz, hogy azokon 2. és 3. ábra szerint vasbetonszerkezeten nyugvó, a mostani híd lejtésével azonos emelkedésű, csavarvonalban vezetett pályát építhessünk, melyhez szervesen kapcsolódna a híd vasszerkezetéhez csatlakozó felső vasbeton hordszerkezet.

A híd négy sarkában elhelyezett eme feljárók esztétikailag is megfelelően kiképezhető építményeket szolgáltatnak, emellett lehetővé teszik a második szint alkalmazását, mellyel a szigetre elágazó valamint a hídra igyekvő és onnan jövő járműtömegek minden irányban, folytonos menetben, keresztezések kizárásával, kényelmesen és biztosan bonyolíthatják le forgalmukat.

A vasúti közlekedés az út tengelyében háborítatlanul, ugyancsak keresztező forgalom kizárásával folytathatja útját a híd tengelyének irányába és viszont.

A gyalogos tömeg a csatlakozó útvonalak végén elhelyezett kényelmes lejárókon át 2. és 3. ábra szerint ugyancsak folytonos menetben, idegen mozgó tömegek zavarása nélkül végezheti mozgását, mind a hídgyalogjárók felé, mind a híd két végén elhelyezett tágas és megfelelően felszerelt védett vasúti megállóhelyek irányába is.

A vázolt megoldás feltétele elsősorban, hogy a jelenlegi hídpillérek teherviselő képessége megengedje a hídpályának fentiek szerinti bővítését, másodsorban, hogy a jelenlegi ívhíd főtartói felhasználhatók-e a közúti-vasút céljaira. Az első feltétel alapvető, mellyel fennáll vagy megdől a vázolt megoldás lehetősége; a második feltétel kevésbbé fontos részletkérdés, melynek helyes megoldása csak a költségek összegszerűségére bír befolyással.

Hogy a pillérek teherviselő képességét legalább közelítőleg ismerjem meg, idecsatolt függelékben számításokat végeztem el. Elsősorban vízsgálván a jelenlegi híd és annak veszélyes terhelése mellett a legmagasabb pillér alapjában fellépő talajnyomást, másodsorban ugyanannak igénybevételét a javasolt hídbővítés esetére.

Mint e közelítő számítások sejtetik, a jelenlegi legmagasabb középoszlop cm^2-ként 12·20 kg-al, vagyis a

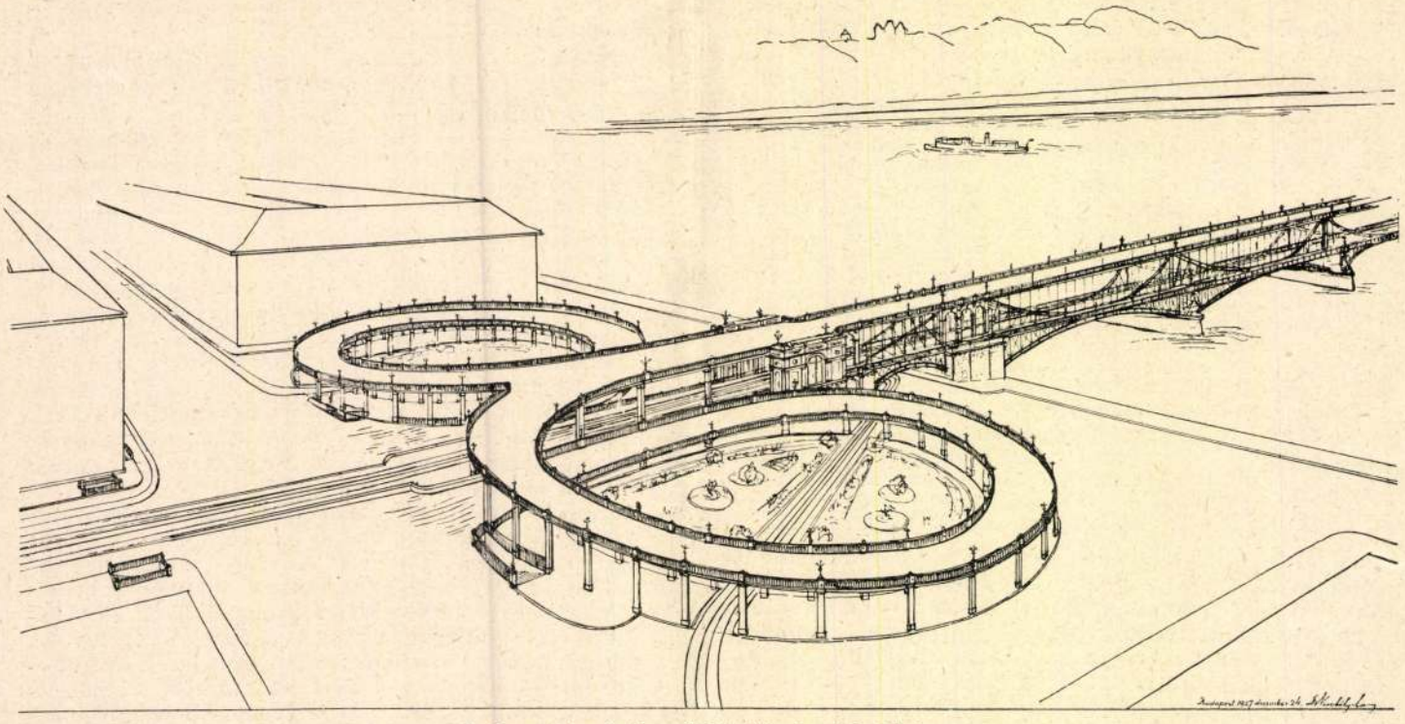

2. ábra. Járműpálya feljárójának távlati képe.

megengedettnél nagyobb mértékben, terheli az alaptalajt.

A híd mindazonáltal áll és teljesíti hivatását, különösebb rendellenességek nélkül. Ez ellenmondás magyarázatát abban kell keresnem, hogy számításaim csak hozzávetőlegesek, melyeknél igyekeztem az adatokat biztonság elérése miatt fölfelé kerekíteni, nem

lévén célom, hogy a mostani állapotot a valóságnál kedvezőbben és pontosan ismerjem meg, hanem az, hogy lássam, miként viszonylik a híd bővítésével elérendő helyzet a jelenlegihez képest. Másfelől számításaimnál nem vettem tekintetbe, hogy a hídoszlop vízben álló része a víz felhajtó ereje miatt kisebb fajsúllyal vehető számításba —, hogy az oszlop tekintélyes része nem áll szabadon, hanem a talajba van sülyesztve és a hidat terhelő erőkkel szemben a talaj oldalnyomása is érvényesül és részben lerontja előbbieknek hatását. Tény az is, hogy számításaimban feltételezett kedvezőtlen terhelés talán csak a híd próbaterhelésénél állott elő, azóta aligha, — végül, hogy esetleg a pillérre jutó oldalnyomás egyrésze a vasszerkezet révén a szomszédos pillérekre, sőt a végső erősebb ellenfalakra is átadódik.

A számitások mindazonáltal útmutatásokat adnak az esetleges kibővítés részére. Látjuk belőlük azt, hogy a híd bővítésénél kerülnünk kell mindazon szerkezeteket, melyek a meglévő ívek vállnyomását nagyobbítják; ezért is előnytelen az első sorban említett bővítési mód. Hogy pedig a vízszintes erőket csökkenthessük, oly módon kell a vasszerkezetet átépíteni, hogy az ívek vállnyomása kisebbedjék és az oszlopok lehetőleg tengelyük síkjában, főleg függőleges erőkkel terheltessenek.

Ezeknek az útmutatásoknak megfelelően a régi ívszerkezeteket, redukált terheléssel csupán a közúti vasút céljaira használnók fel, a járműpályát támasztó új vasszerkezet és a gyalogjárók külső síkját támasztó tartókat pedig a 4. ábrában feltüntetett nézet alapján több támasztó ívek gyanánt képeznők ki, oly módon, hogy a szélső erősebb hídfők a vízszintes irányú nyomásokat vennék fel, a középső gyengébb pillérek pedig tengelyeik síkjában csupán függőleges erőkkel terheltessenek.

Mint a 4. ábra mutatja, a híd nézetének egyöntetű kiképezése céljából az összes főtartók alsó övét a meglévő ívtartókkal azonos ívvonalba vezetnők; a gyalogúti

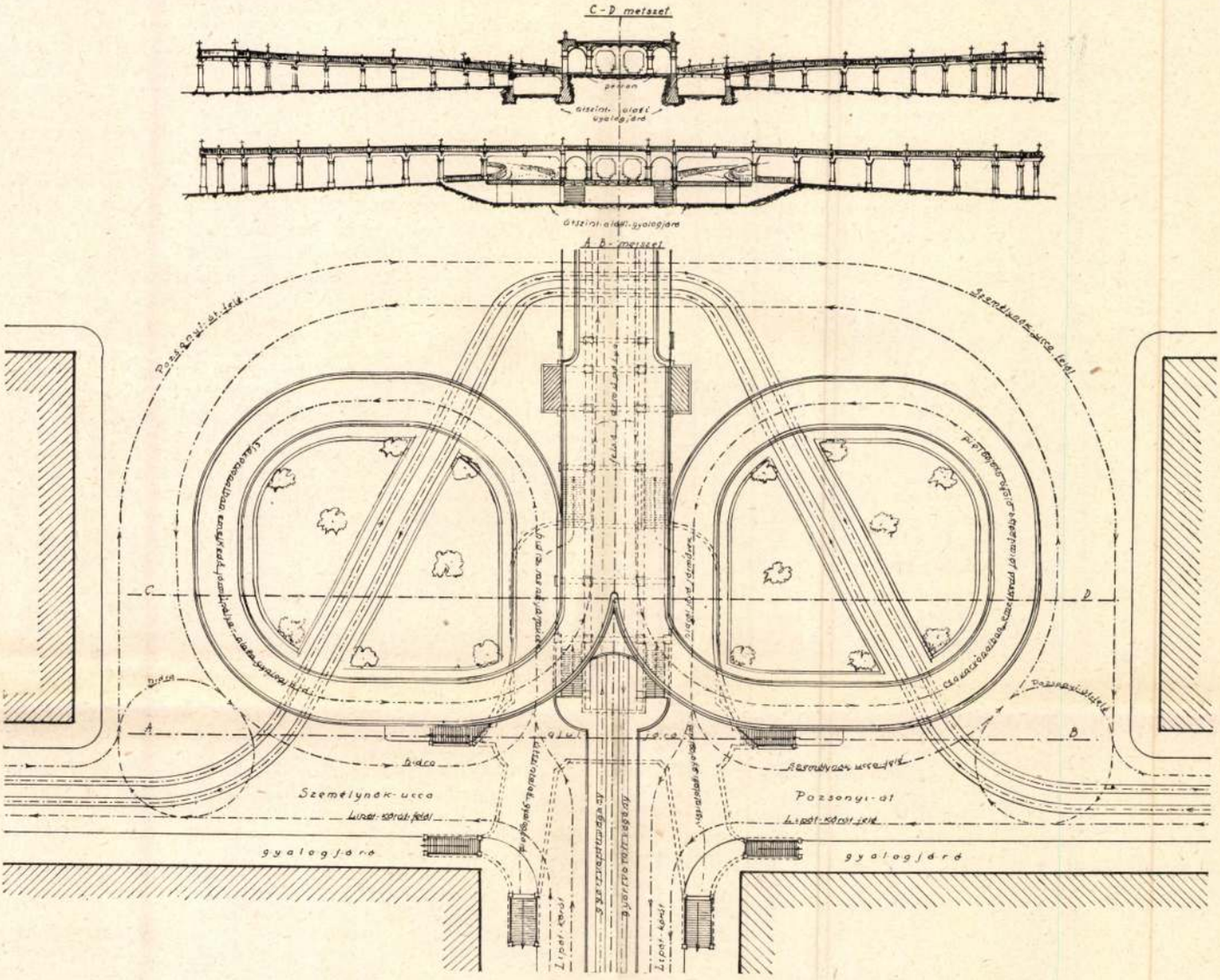

3. ábra. Járműpálya feljárójának felülnézete és metszetei.

szélső főtartók felső övét az alsó pályaszínttel párhuzamosan és közelítőleg annak magasságában választjuk; a felső járműpályát hordó szerkezet főtartóinak felső öve gyanánt pedig az alsó öveknek mintegy tükörképét mutató oly vonalozást használnánk, mely az egyes nyílások szélén, a pillérek felett, a felsőpályából kiindulva, a nyílások közepéig körülbelül a korlátok felső szintjének magasságáig lejt megfelelő ívben. A rácsrudak egyöntetű hajlása céljából utóbbi főtartóknál K alakú rácsozást használnánk olymódon, hogy a pályaszint alatti rácsrudak hajlása megegyezzen az egyéb ívtartók rácsozásával. E főtartók, melyek a terhelés legnagyobb hányadát hordják, ily vonalozás mellett a pillérek fölött cca 13—15 *m* magasak, a nyílások közepén pedig cca 3—4 *m* magasak lehetnek.

A felső pályát a felső övön áthaladó, megfelelő kapuzattá alakított tömör függőleges rácsrudak támasztanák.

A vasszerkezetekhez csatlakozó, jelenleg töltésszerű hídfeljárókon, valamint a terjedelmesebb szigeti pillér fölött a 4. ábrában vázolt vasbeton szerkezettel támasztanók a felső járműpályát. E vasbeton szerkezet ugyanolyan keresztmetszeti beosztással épülne, mint a felső hídpályát hordó vasszerkezet. Utóbbi főtartójának folytatásában, vasbeton ívek és ezek felett keresztbordákkal merevített vasbeton lemezek támasztanák a felső jár-

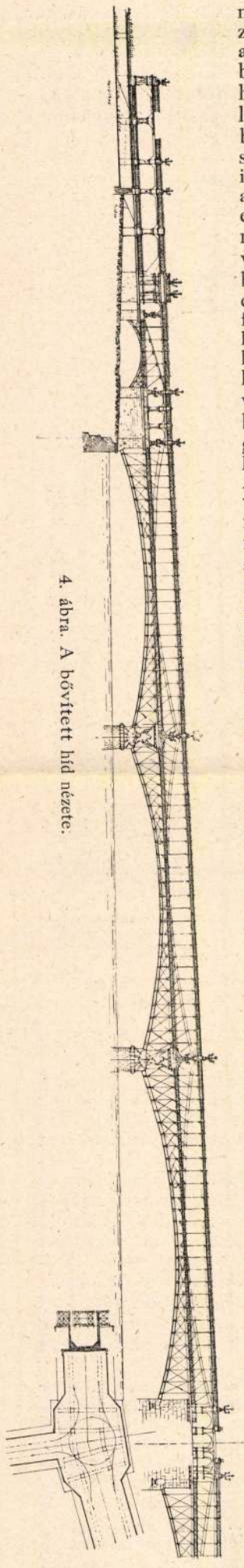

4. ábra. A bővített híd nézete.

műpályát. A vasbeton ívek között az alsó szint magasságában a gyorsvasút, az ívektől jobbrabalra, a gyalogjárók volnának elhelyezve. A tágasabb szigeti pillér felett a felső járműpálya vasbeton szerkezete megfelelően kiszélesbülne annyira, hogy azon, iránytegyesítő gyűrüs pálya útján, a 4. ábra szerint a híd irányától elkanyarodó szigeti forgalom derékszögű keresztezés mellőzésével legyen lebonyolítható. A vasbeton szerkezetekhez szervesen csatlakozik a csavarvonal alakú feljárók szerkezete. Az alsó, jelenleg rézsükkel határolt töltéseket megfelelő támfalak közé foglalnók, hogy azok mellett a csavarvonal alakú feljárókat és azokban az alsó szint alá süllyesztett gyalogúti hozzájárókat hellyezhessük el, mint a 3. ábra mutatja. A jelenlegi hídbejáratok előtt elvonuló, a Dunával párhuzamos forgalmat a hídpálya alatt a felső rakpartokon vezetnők, miközben a forgalom a csavarvonal alakú feljárókat ezek pályája alatt szelné át. A feljáró határolta terület, részben növényzettel volna beültetve, részben kényelmes vasúti megállóhelyek elhelyezésére szolgálna. Ezek a megállóhelyek rövid összeköttetésbe hozhatók a gyalogúti aluljárókkal.

Amint 2. és 3. ábra mutatja az ilymódon kialakított hídpálya és hídfeljárók mellett a mozgó tömegek különböző nemei *szintbeni keresztezés kizárásával folytonos menetben, sajátos sebességük megtartásával, megállás nélkül* folytathatják útjukat és ezáltal nagyobb tömegeknek gyorsabb elvezetését teszik lehetővé.

A mellékelt számítások mutatják, hogy a hídpálya tetemes bővítése dacára a pilléralapokban fellépő maximális nyomás: a jelenlegi elrendezésnek megfelelő *cm*²-kénti 12·20 *kg*-ról—9·85—*kg*-ra csökken, tehát mintegy 20%-kal kisebb annál, mint amely számításom szerint a híd mai szűkebb pályája és kialakítása mellett lép fel. E nyomások azonban még inkább csökkenthetők, ha a vágányok támasztására is ujonnan készítendő többtámaszú ívtartókat használunk. — Mint a számítások mutatják, — ez esetben a talajnyomás értéke 5·17 kgra csökken *cm*²-enként, — vagyis a jelenlegi állapotra kiszámított értéknek mintegy 43%-ára.

Tény, hogy a híd már 57 év óta van forgalomban; a forgalom állandóan nagyobbodott; dacára ennek a hídpilléreken tudtommal rendellenességek nem mutatkoznak; az alaptalaj tehát nyugodtan és állandóan tömörült a folytonosan nagyobbodó terhelés alatt. Ismeretlen előttem, hogy a hídnak számításaim szerint maximális terhelése egyáltalán és hány ízben állott elő; nem valószínű, hogy gyakran valósult meg. Ismeretlen az is, vajjon a további ívszerkezetek átveszik-e és mily mértékben a középső oszlopokra jutó vállnyomásokat áthárítván azokat a szélső erősebb ellenfalakra.

Az alaptalajnak 57 éven át való állandó tömörítése annak megállapodottságára enged következtetni, indokolttá teszi a többtámaszú tartók alkalmazását.

A helyzet kellő megismerésére szerény nézetem szerint alaposan előkészített és gondosan keresztülviendő próbaterhelés szükséges, melynél a vasszerkezeteken kívül a pillérek vízszintes és függőleges mozgásait is meg kell figyelnünk; a kellően csoportosított megfigyelési eredmények alapot fognak adni a jelenlegi helyzet megismerésére és további eljárások helyes meghatározására.

Az elérendő cél fontossága megérdemli a kérdés megoldásával járó munkát és fáradságot.

A híd bővítésére vonatkozó tájékoztató számítások összeállítása.

I. A jelenlegi hídpálya mellett. A híd bővítési lehetőségének vizsgálatánál elsősorban meg kell ismernünk a forgalomban lévő híd pilléreinek és vasszerkezetének erőtani teherviselőképességét. E vizsgálatok megejtése céljából szükségünk van a pillérek és vasszerkezetek kivitelének adatjaira. A pillérekre vonatkozólag rendelkezésemre állottak ama előírások és feltételek, melyek szerint annak idején azaz 1870. évben a híd megépült; feltételezvén, hogy ezeket betartották, őket vettem számításaim alapjául. A híd pálya az előírások szerint 11.063 *m* kocsiúttal, a gyalogutak egyenként 2.85 *m* szélességgel a hídpálya együttesen tehát 16.763 *m* pályaszélességgel épült.

A vasszerkezetre említett feltétfüzet előírta, hogy: a felhasználandó hegesztett vas szakítási szilárdsága hengerlés irányában legalább 33 *kg* legyen *mm*²-ként, — ugyan annak szilárdsága a hengerlés irányára merőlegesen 26 *kg mm*² a szegecsek húzási szilárdsága pedig 38 *kg* legyen *mm*²-ként.

A vasméretek kiszámítására előírták, hogy az alapul veendő terhelések mellett a hegesztett vas húzási vagy nyomási igénybevétele, ama szerkezeti részeknél, melyek közvetve hordják a mozgó terheket, meg ne haladja a *mm*²-ként 7.75 *kg*-ot és *mm*²-ként a 6 *kg*-ot ama részeknél, melyeket a mozgóterhek közvetlen terhelnek.

A méretezés alapjául az önsúlyon kívül 12 láb tengely távolságú, 105 bécsi mázsa, 5800, *kg* keréksúlyú közúti kocsik terhelése volt irányadó, — illetőleg négyzet méterenként 400 *kg* egyenletesen elosztott terhelés, — aszerint, hogy melyik volt a veszélyesebb az illető szerkezeti részre. A homok 1600 *kg* — a beton és téglafalazat pedig 1800 *kg* köbméterenkénti súllyal volt számításba veendő.

Számításaimra nézve kevésbbé fontos egyéb szerkezeti előírásokon kívül más adatok nem állottak rendelkezésemre. A jelenlegi vasszerkezet hordképességének megítéléséhez szükséges részletes vasszerkezeti terveket is nélkülözvén, le kellett mondjak arról, hogy a vasszerkezet hordképességéről tiszta képet alkossak magamnak. E kérdés alapos vizsgálata különben is meghaladja, tisztán eszme felvetését célzó tanulmányom keretét; másrészt a pillérek hordképességének kérdésével szemben a vasszerkezet vizsgálatát másodrangú feladatnak tartom, mert a vasszerkezet erősítése és kiegészítése újszerkezetekkel könnyebben oldható meg a pillérek erősítésénél.

Ezen az alapon és fenti indokok miatt tehát főleg a pillérek hordképességének kérdését vizsgáltam, a vasszerkezetét csak annyiban, amennyiben ezt a rendelkezésemre álló adatok megengedték, illetőleg amennyiben ez a pillérek vizsgálata szempontjából szükséges.

Számításaimnál segítségemre voltak Czakó Adolf műegyetemi tanár úrnak a Margitszigeti szárnyhídra vonatkozó kiviteli adatjai, melyeket arra használtam fel, hogy a főhíd vasszerkezetjének hozzávetőleges súlyát számítsam.

Végül megjegyzem, hogy a pillérek közül azt vizsgáltam meg, mely a kiviteli feltétfüzet szerint a legmagasabb és amely a legnagyobb nyílásokat támasztja.

E pillér a középső erős szigeti pillér után következik, — általa támasztott szerkezetek fesztávolsága: 87.87 *m*, illetőleg 81.23 *m*, — ugyanazoknak ívmagassága 7.296 *m*, illetőleg 6.243 *m*, — a pillér méretei pedig az 5. ábrából láthatók.

Mindezek kiegészítésére felsorolom a szárnyhídra vonatkozó és rendelkezésemre állott adatokat is. Ezek szerint a szárnyhíd fesztávolsága 70 *m*, kocsiútja 7*m*, gyalogjárói egyenként $2^1/_2$ *m* — a hídpálya tehát összesen 12 *m* szélességű.

Folytvasszerkezetének súlya	.....	4610 *q*.
Öntöttvas korlátjának „	.....	340 „
	Összesen:	4950 *q*.

A kocsipályát Zores vasakon nyugvó beton és apró kőkockákból álló burkolat képezi.

Ezzel szemben a főhíd jelenlegi kocsipályája 6 *mm* vastag domborlemezeken nyugvó beton kavics és apró kőkockából áll — míg az építési feltételek szerint, az annak idején 6 *mm* es domborlemezeken nyugvó, — a legmagasabb pont felett is legalább 80 *mm* vastag beton, — efelett 30 *mm* vastag palló és 150 *mm* vastag fenyőfaburkolatból állott.

Látható tehát, hogy a jelenlegi kocsipálya önsúlya nagyobb, amannál, melyet annak idején a vasszerkezet méretezésénél feltételeztek és meg is építettek.

A fentiekben kijelölt pillért legkedvezőtlenebb terhelése esetére kell megvizsgálni. E terhelés akkor áll elő, midőn a híd és pillér teljes önsúlya mellett, — a pillér támasztotta nagyobbik nyílás egész hosszában és szélességében mozgósúlyokkal meg van terhelve, — míg a kisebbik nyíláson az önsúlyokon kívül egyéb teher nincsen elhelyezve.

Elsősorban tehát az állandó terhelésekből származó sulyokat kell megismerni; ezekhez tartoznak:

1. A kocsipálya önsúlya, mely
a 6 *mm* vastag domborlemezek súlyából.. kb. 0.50 *q*. *m*²-ként
a 120 *mm* magas kavics, vagy beton és
a 180 *mm* „ kőkockák súlyából .. kb. 6.00 *q*. „ „
Összesen: 6.50 *q*. *m*²-ként

E számadatokból látható, hogy a kőkockák beton és kavicssúlyát *m*³-ként 2000 kg ra vettem, vagyis az építési feltétfüzet előírásával szemben némi biztonsággal, — melyet a valódi tényállás és számításaim hozzávetőleges természete indokol.

A kocsipálya súlya tehát hídfolyóméterenként
11·063 × 6·50 = 71·91 *q*-ra vehető.

2. A gyalogjárók önsúlya, — mely az 5 *cm* vastag tölgyfapallók alapján erősítő részekkel együtt *m*²-ként mintegy 50 *kgr* súlyúra vehető: a 2 × 2·85 *m* széles gyalogjáró súlya tehát hídfolyóméterenként 2·85 *q*.

3. A vasszerkezet súlya, amelyre vonatkozólag sajnos nincsenek közelebbi adatjaim, — a szárnyhíd ismeretes súlya alapján közelítő módon számítható ki.

A szárnyhíd ismeretes 4950 *q*-nyi súlyából ugyanis annak hídfolyóméterére 4950 : 70 = 70·71 *q* súly esik, — Zores-vasakkal együtt. Ha a Zores-vasak folyóméter súlya 23·6 *kgr* és azok egymástóli távola 0·28 *m* — akkor a 7 *m* szls. hídpálya fm-ére a Zores-vasakból $\frac{0{\cdot}236}{0{\cdot}28} \times 7 = 5{\cdot}9\ q$ súly esik, — a Zores-vasak nélküli vasszerkezet tehát 64·31 *q* súlyú hídfolyó méterenként.

Ha ebből a súlyból következtetni akarunk a régebbi főhíd vasszerkezetének súlyára, tekintetbe kell vennünk, hogy utóbbinak szélesebb a pályája a szárnyhíd pályájánál és, — hogy kocsiútjának és gyalogjáróinak szélessége közötti arány más, mint a régebbi főhíd ugyane pályarészei között. Amidőn a hídfolyóméter súlyát egyszerűen a hídpályaszélességekkel arányosítom, feltételezem, hogy a két hídpályán kocsiút és gyalogjáró szélessége közötti arányszám ugyanaz. Minthogy azonban a régi főhídnál a nehezebb kocsiút aránylag nagyobb szélességet foglal el, mint a szárnyhíd kocsiútja — világos, hogy a csupán hídszélességek arányában nagyobbított súly további növelést igényel. Kellő alap hiányában és egyszerűség kedvéért eltekintettem a súlynak e további növelésétől, amely elhanyagolást kiegyenlítendő a fesztávolságok arányosításánál, viszont ellenkező befolyású egyszerűsítést alkalmaztam.

A szárnyhíd vasszerkezetének folyóméterenkinti súlyát a hídpályák szélességével arányosítván a főhíd vasszerkezetére *fm*-ként jutna $\frac{64{\cdot}81}{12{\cdot}00} \times 16{\cdot}763 = 90\,54\ q$, kereken 91·00 *q*.

Tekintetbe kell vennünk továbbá, hogy a régi főhíd vasszerkezetének méretezésénél kisebb igénybevételt engedélyeztek, mint az újabb szárnyhíd méreteinek kiszámításánál; ha előbbi 750 *kg cm*²-kint, utóbbit pedig átlag 850 *kg cm*²-kint veszszük fel, a fenti súly:

$\frac{91{\cdot}00}{7{\cdot}50} \times 8{\cdot}50$ arányban, azaz 102·61 *q m* kénti súlyra emelkedik.

Számításba veendő a fesztávolságok eltérése is; a vasszerkezet súlya egyéb tényezők változatlansága mellett a híd nyílásnak függvénye; az ismeretlen függvényt sorba fejtve, tudjuk róla azt, hogy ily hozzávetőleges számítások pontosságához elegendő, ha a változó nyílásnak harmadfokú tagjait elhanyagolják és csak az első és második hatványú változókat vesszük tekintetbe. De még így is ismeretlen előttünk az állandó tag, az első- és másodfokú változó tagoknak együtthatója. Amidőn mindezekből csupán a másodfokú változó együtthatóját vesszük tekintetbe — fenti elhanyagolások ellensúlyozására bizonyos biztonsági együtthatót vezetünk be — a 70 *m* kisebb nyílásból következtetvén a régebbi nagyobb nyílások vasszerkezetének súlyára. E meggondolás alapján a 2*l* = 87·87 *m* nyílású vasszerkezetnek megközelítő súlya leszen:

$\frac{102{\cdot}61}{70} \times 87{\cdot}87 = 130{\cdot}00\ q$ hídfolyóméterenkint.

2*l* = 81·23 *m* nyílású vasszerkezeté pedig:

$\frac{102{\cdot}61}{70} \times 81{\cdot}23 = 120{\cdot}00\ q$ folyóméterenként.

Mindezeket összevonva: az állandó súlyok híd *fm*-ként:

a 2*l* = 87·87 *m* régi nyílásnál:

1. a kocsipálya önsúlyából.....	71·91 *q*
2. a gyalogjáró önsúlyából.....	2·85 *q*
3. a vasszerkezetből	130·00 *q*
összesen.....	204·76 *q*

kereken 205·00 *q* *fm*-ként.

a 2*l* = 81·23 *m* régi nyílásnál:

1. a kocsipálya önsúlyából.....	71·91 *q*
2. a gyalogjáró önsúlyából.....	2·85 *q*
3. a vasszerkezetből	120·00 *q*
összesen.....	194·76 *q*

kereken 195·00 *q* *fm*-ként.

Ezeknek az állandó súlyoknak terhelését lapokra támaszkodó vasszerkezeti ívek adják át a pilléreknek. A vasszerkezeti íveknek támaszkodó lapjai fesztávolságukhoz képest oly kisméretűek, hogy nem követünk el nagy hibát — főleg a pillért terhelő erők kiszámításánál — midőn a támaszlapok helyén csuklókat képzelünk és az ívek által átadott terhelést vállcsuklókkal ellátott kéttámaszú ívek terhelése gyanánt számítjuk. A vállcsuklókat az ívek tengelyében és a feltekvésű lap középpontjában képzelhetjük.

A képzelt csuklón átmenő terhelő erőnek függőleges összetevője statikai alapon határozható meg; esetünkben — az ív teljes terhelése mellett — az az ívet terhelő súlyok felével azonos; vagyis — állandó súlyt „*a*"-val — *j*-vel jobboldalt jelezvén

2*l* = 87·87 *m* nyílás mellett:

$$V_{aj} = 205\,\frac{87{\cdot}87}{2} = 9006{\cdot}70\ q,$$ illetőleg 901·00 tonna.

2*l* = 81·23 *m* nyílás mellett: — azonos értelmű jelzéssel

$$V_{ab} = 195\,\frac{81{\cdot}23}{2} = 7920{\cdot}00\ q,$$ illetőleg 792·00 tonna.

A terhelőerőnek vízszintes összetevőjét a rugalmas elhajlások elmélete alapján számíthatjuk ki; e számítások pontosabb megejtéséhez ismernünk kellene a vasszerkezeti ívek keresztmetszeti méreteit; céljainkhoz nem is okvetlen szükséges a pontos kiszámítás; egyrészt az egyéb adatok is csak hozzávetőlegesek lévén, másrészt a kérdés előzetes megítéléséhez itt is megfelelnek a közelítő számítások és képletek.

Ezért azt a közelítő képletet alkalmaztam, a vízszintes összetevő kiszámítására, melyet Kherndl Antal hírneves mesterünk alkalmazott előadásaiban igaz, hogy parabólikus tömör ívek számára. Margithídunk nagyívei köríves tengelyűek ugyan, mindazonáltal megmaradtam a parabólikus ív képleténél, mert a két görbe közötti eltérés lapos ívek mellett vajmi csekély, másrészt említett okok miatt bizonyos biztonsággal kívántam eljárni és ezúttal is a valamivel nagyobb nyomást eredményező számítás felé hajlottam. Kherndl képlete 5. ábrába jegyzett jelölések mellett

$$H = \frac{5}{64}\left(1-\xi^2\right)\left(1-\xi^2\right)\frac{l \,.\, C.}{f \,.\, \gamma};$$

mely képletben a γ együttható:

$$\gamma = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{h_0}{f}\right)^2;$$

és h_0 az ív tetőponti keresztmetszetében felső és alsó övek súlypont távolságát jelenti.

A képlet koncentrált *C* súlyra adja meg a vállnyomás vízszintes összetevőjét. Hogy esetünkre alkalmazhassuk, helyettesítsük a képlet *C* súlyát *p*. d_x el hol *p* a folyóméterenkinti egyenletesen elosztott súly, — a ξl távol helyett vezessük be az *x* távolságot illetőleg ξ helyet x/l kifejezést; akkor annak megváltozott alakja lesz:

$$H = \frac{5}{64}\left(1-\frac{x^2}{l^2}\right)\left(5-\frac{x^2}{l^2}\right)\cdot\frac{lp\,dx}{f \,.\, \gamma \,.};$$

Tekintetbevéve azt, hogy a nyílás közepéhez szimetrikusan jobbra és balra fekvő egyenlő súlyok azonos H vállnyomást eredményeznek, képletünket *x* szerint rendezve és az összegezést a fél hídnyílásra jelölve ki

$$\Sigma H = 2\,\frac{5}{64}\,\frac{l \,.\, p.}{f \,.\, \gamma \,.}\int_0^l\left(1-\frac{x^2}{l^2}\right)\left(5-\frac{x^2}{l^2}\right)dx$$

elvégezvén az integrálást: $\Sigma H = 2\frac{5}{64}3{\cdot}2\frac{p.l^2}{f.\gamma} = \frac{1}{2}\frac{p.l^2}{f.\gamma}$

képletet találjuk. Alkalmazva e képletet $2\,l = 87.87$ *m* nyílásra, melynél az építési feltételek szerint: $f = 7.296$ *m*, — és ha $h_0 = 1$ *m* fenti hozzávetőleges számítások szerint pedig $p_{aj} = 20{\cdot}50$ *t/m* állandó terhelésre:

$$\gamma = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{h_0}{f}\right)^2 = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{1}{7{\cdot}296}\right)^2 = 1{\cdot}009$$

$$\Sigma H_{aj} = \frac{1}{2}\frac{p\,l^2}{f\,\gamma} = \frac{20{\cdot}50 \times 87{\cdot}87}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 2688{\cdot}00 \text{ tonna},$$

mely válnyomás az ív felfekvési felülete középpontjában vízszintes irányban jobbról-balra feszíti a pillért.

A $2\,l = 81.23$ *m* nyílásnál pedig, — az építési feltételek szerint $f = 6.243$ *m*, — és $h_0 = 0.948$ *m* lévén, — hozzávetőleges számításaink szerint pedig az állandó súly *fm*-ként $p_{ab} = 19{\cdot}50$ *t/m*.

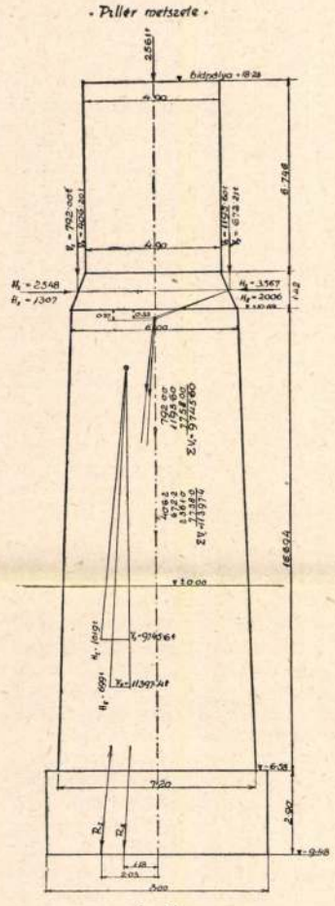

6. ábra.
Pillér keresztmetszete.

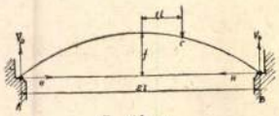

5. ábra.
Vázlat.

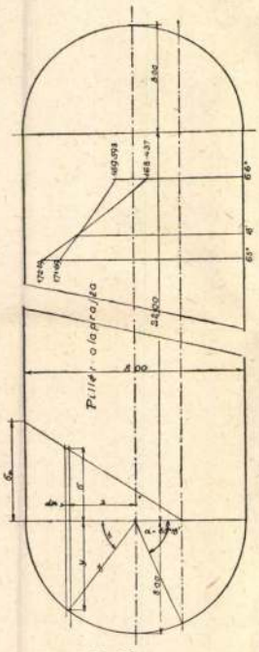

7. ábra.
Pillér alaprajza.

$$\gamma = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{0{\cdot}948}{6{\cdot}243}\right)^2 = 1{\cdot}011$$

$$\Sigma H_{ab} = \frac{19{\cdot}50 \times 81{\cdot}23^2}{2 \times 6{\cdot}243 \times 1{\cdot}011 \times 4} = 2548{\cdot}00 \text{ tonna}$$

mely ugyanazon pillért vízszintes irányban, de balról-jobbra feszíti, hozzávetőleg ugyancsak az előbbi válnyomás irányvonalában.

Hogy a pillérre nézve legkedvezőtlenebb terhelést állítsuk elő, meg kell terhelnünk a nagyobbik nyílást egész hosszában és szélességében minden négyzet méteren 400 *kg* elosztott terheléssel, — vagyis hídfolyóméterenkint $p_m = 16.763 \times 0{\cdot}4 = 6.705$ tonnával. Ez a terhelés a felfekvési felületek középpontjában összesen: $V_{mj} = 6{\cdot}705 \times \frac{87{\cdot}87}{2} = 294{\cdot}60\ t$ függőleges nyomást ad a pillérre, és ugyanott:

$$\Sigma H_{mj} = \frac{6{\cdot}705 \times 87{\cdot}87}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 879{\cdot}10 \text{ tonna}$$

vízszintes erővel feszíti a pillért jobbról a bal irány felé.

Összevonva az eddigi eredményeket és azokat 6 ábrában feltüntetve vizsgálatunk tárgyát képező pillér jobboldalán, a 87.87 *m* nyílás állandó és mozgó terheléséből:

$V_{áj} = 901{\cdot}00$ tonna és
$V_{mj} = 294{\cdot}60$ „
összesen: $V_j = 1195{\cdot}60$ tonna függőleges, — és
$H_{áj} = 2688{\cdot}00$ tonna
$H_{mj} = 879{\cdot}10$ „
összesen: $H_j = 3567{\cdot}10$ tonna jobbról-balra ható vízszintes erő terheli.

Ugyanannak a pillérnek baloldali oldalán $V_{áb} = 792{\cdot}00$ tonna függőleges, és $H_{áb} = 2548{\cdot}00$ tonna balról jobbra ható vízszintes erő.

Mindezek az erők a hídpályát támasztó 6 ív átadta terhelésnek eredőit jelentik, melyek a hídpillér tömege által annak egész hosszára oszlanak el. Bennünket elsősorban a pillérnek legjobban igénybevett alsó rétege érdekel, — amelynél már a pillér egész tömege érezteti hatását. Feltehetjük ezért, hogy ott a vasszerkezet átadta terhelés a pillér hosszára egyenletesen oszlik meg.

Felsorolt terhelések végeredményükben a következő részeredőket adják és pedig:

A pillér tengelyében fellépő $V = 2 \times 792{\cdot}00 = 1584{\cdot}00\ t$ függőleges, —
a pillér jobboldalán *j* függőlegesben $V_j = 1195{\cdot}60 - 792{\cdot}00 = 403{\cdot}60\ t$ függőleges.
és *j* vízszintesében jobbról-balra ható:
$H_j = 3567{\cdot}10 - 2548{\cdot}00 = 1019{\cdot}10$ tonna vízszintes erőket.

Mindezekhez járul még a pillér saját súlyának terhelése és pedig:

a legfelső I-vel jelölt tömb	$4{\cdot}9 \times 18 \times 6{\cdot}746 =$	$595{\cdot}000\ m^3$
a pillér támasztó vállrésze	$5{\cdot}45 \times 18 \times 1{\cdot}42 =$	$139{\cdot}302$ „
a középső rész négyszögletes magja	$6{\cdot}60 \times 21{\cdot}3 \times 16{\cdot}7 =$	$2347{\cdot}686\ m^3$
a középső rész jégtörője	$3{\cdot}30^2 \times 3{\cdot}14 \times 16{\cdot}7 =$	$571{\cdot}050$ „
talapzat négysz. magja	$8{\cdot}00 \times 22 \times 2{\cdot}9 =$	$510{\cdot}400$ „
„ félgömbölyű lezárása	$4{\cdot}00^2 \times 3{\cdot}14 \times 2{\cdot}9 =$	$145{\cdot}696$ „
A pillér teljes köbtartalma:		$4309{\cdot}128\ m^3$

kereken $4310\ m^3$; az építési feltételekben előírt $1800\ m^3$-kénti súly alapul vétele mellett a pillér súlya: $4310 \times 1{\cdot}8 = 7758$ tonna.

Végeredményben tehát a pillér tengelyében:
$V = 1484 + 7758 = 9242$ tonna függőleges, — a pillér jobboldali *J* függőlegesében $403{\cdot}60$ „ „ összesen tehát $9645{\cdot}60\ t$ függőleges, — a pillér vállmagasságában pedig $H = 1019{\cdot}00\ t$ vízszintes részeredők lépnek fel.

A pillér jobboldali vállmagasságában fellépő két erőnek eredője a pillér tengelyében fekvő függőleges erő irányvonalát *Z* pontban 6. ábra szerint metszi. E Z_I pontnak távola a pillér vállvonala alatt *m*, az 6. ábra nyomán

$$m + 0{\cdot}71 = \frac{5{\cdot}45}{2} \times \frac{403{\cdot}60}{1019{\cdot}10}: \text{ ebből } m =$$

$$= \frac{5{\cdot}45 \times 403{\cdot}60}{2 \times 1019{\cdot}10} 0{\cdot}71 = 0{\cdot}37\ m$$

Z pontban összeadva a pillért támadó összes erőket azok eredője a pillér alapsíkját Z_{II} pontban metszi. E Z_{II} pontnak függőleges távolsága Z_I ponttól 6. ábra nyomán: $19{\cdot}60 - 0{\cdot}37 = 19{\cdot}23\ m$ Z_{II} pontnak vízszíntes távolsága a pillér függőleges tengelyétől pedig $v = 19{\cdot}2\frac{1019{\cdot}10}{9645{\cdot}60} = 2{\cdot}03\ m.$

Pontosabb számítás mellőzésével is látható, hogy az összes erők eredője az alap síkját az alapterület belső magján kívül metszi.

Az alap síkjában keletkező legnagyobb függőleges élnyomás σ_m kiszámítására rendelkezésünkre áll két egyensúlyi feltétel és pedig:

1. hogy az alapsíkban keletkező függőleges ellennyomások eredője ellenkező irányú, de ugyanolyan nagy, mint a külső erők eredőjének függőleges összetevője; vagyis ha 6. *a* ábra nyomán A_1-el jelöljük a pillér egyenközényű részére jutó ellennyomások eredőjét, — A_2-vel a félkör lezárású rész ellennyomásának eredőjét, *V*-vel pedig a külső erők eredőjének függőleges összetevőjét, akkor:

$$V = A_1 + 2\,A_2$$

2. hogy a A_1 és A_2 erők eredőjének irányvonala össze kell essék a *V* erő irányvonalával; vagyis az *A* erők nyomatékának összege bármely síkjukra merőleges tengely körül egyenlő, de ellenkező irányú kell legyen a *V* erő nyomatékával ugyanazon tengely körül. Ha 6—7 ábra nyomán v a *V* erő átdöfési pontjának távolsága a pillér I—I hossztengelyétől, — t_1 és t_2 pedig az A_1 és A_2 részeredő nyomatékkarja ugyanarra a tengelyre, — akkor kell, hogy:

$$V\,v = A_1\,t_1 + 2\,A_2\,t_2$$

Jelöljük σ_m-val az alap síkjában keletkező legnagyobb ellennyomás értékét felületegységenként, — *s*-el az alap egyenközényű részének hosszúságát, — *a*-val a pillér hajlító igénybevétele folytán keletkező semleges vonal távolságát a vele párhuzamos I—I pillértengelytől, — *r*-el a pillér félkörű végző-

désének sugarát α_0-val a félkörnek „a" távolságához tartozó központi szögét, — x és y-al a df terület elem távolságát a I—I illetőleg II—II tengelyektől σ-val a df terület elemhez tartozó ellennyomást felület egységeként; akkor;

$$x = r \cdot \cos\alpha, \quad -y = r \cdot \sin\alpha, \quad -a = r\cos\alpha_0$$

$$df = ydx = r^2 \sin^2\alpha \, d\alpha = \frac{r^2}{2}(1 - \cos 2\alpha)\, d\alpha, \quad \text{— és}$$

$$\sigma = \sigma_m \frac{a+x}{a+r} = \sigma_m \frac{a + r\cos\alpha}{a+r}, \text{ lévén}$$

$$A_1 = \frac{s \cdot \sigma_m \,(r+a)}{2}$$

és

$$A_2 = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma \, df = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma_m \frac{a + r\cdot\cos\alpha}{a+r} \frac{r^2}{2}(1 - \cos 2\alpha)\, d\alpha =$$

$$= \frac{r^2 \sigma_m}{2(a+r)} \int_0^{(180-\alpha_0)} (1 - \cos 2\alpha)\ (a + r\cos\alpha)\, d\alpha;$$

kifejezéseket „α" szerint rendezve és integrálva,

$$A_1 = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m (1 + \cos\alpha)}{2}$$

$$A_2 = \frac{r^2 \sigma_m}{12\ (1 + \cos\alpha_0)} [6\ (180 - \alpha_0)\cos\alpha_0 + 3\sin\alpha_0 -$$
$$-3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0)\ - \sin 3\,(180 - \alpha_0)]$$

Az (1) alatti egyensúlyi feltétel tehát:

$$V = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m\ (1 + \cos\alpha_0)}{2} + \frac{r^2 \sigma_m}{6\ (1 + \cos\alpha_0)} \tag{1}$$
$$[6\ (180 - \alpha_0)\ \cos\alpha_0 + 3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) -$$
$$- \sin 3\,(180 - \alpha_0)]$$

A (2) alatti egyensúlyi feltételben az A_1 illetőleg A_2 erőknek t_1 illetőleg t_2 karjai is szerepelnek; az ábra nyomán:

$$t_1 = \frac{2}{3}(r + a) - a = \frac{2r - a}{3} = \frac{r}{3}(2 - \cos\alpha_0)$$

$$A_1 t_1 = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m\ (1 + \cos\alpha_0)}{2} \frac{r}{3}(2 - \cos\alpha_0) =$$

$$= \frac{s\, r^2\, \sigma_m}{6}(2 + \cos\alpha_0 - \cos^2\alpha);$$

$$A_2 t_2 = \int_0^{(180-\alpha_0)} df \cdot \sigma \cdot x = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma \cdot y \cdot x \cdot dx = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma_m \frac{a + r\cos\alpha}{a+r}$$

$$r^3 \sin^2\alpha \cos\alpha\, d\alpha = \frac{r^3 \sigma_m}{a+r} \int_0^{(180-\alpha_0)} (a + r\cos\alpha)\ \sin^2\alpha\ \cos\alpha\, d\alpha =$$

$$= \frac{r^3 \sigma_m}{a+r} \int_0^{(180-\alpha_0)} (a \sin\alpha^2 \cos\alpha + r \cdot \sin^2\alpha \cos^2\alpha)\, d\alpha;$$

tekintettel arra, hogy; $\sin^2\alpha = \frac{1 - \cos 2\alpha}{2}$; $\cos 2\alpha =$

$$= \frac{1 + \cos 2\alpha}{2}; \text{ — és } \cos^2 2\alpha = \frac{1 + \cos 4\alpha}{2}$$

$$A_2 t_2 = \frac{r^3 \sigma_m}{96\ (1 + \cos\alpha_0)} [12\ (180 - \alpha_0) + 12 \sin 2\alpha_0 -$$
$$- 8\cos\alpha_0\ \sin 3\,(180 - \alpha_0) - 3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]$$

behelyettesítvén e kifejezéseket a (2) alatti $V_v = A_1 t_1 + 2 A_2 t_2$ feltételbe: lesz:

$$V_v = \frac{s \cdot r^2 \sigma_m}{6}(2 + \cos\alpha_0 - \cos^2\alpha_0) + \frac{2\, r^3 \sigma_m}{96\,(1 + \cos\alpha_0)} \tag{2}$$
$$[12\ (180 - \alpha_0) + 12\ \sin 2\alpha_0 - 8\cos\alpha_0 \sin 3\,(180 - \alpha_0) -$$
$$- 3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]$$

Az (1) és (2) alatti egyenletek egyszerűsítéséből lesz:

$$V = \frac{3\, s \cdot r \cdot \sigma_m\,(1 + \cos\alpha_0)^2 + r^2 \sigma_m\,[6\,(180 - \alpha_0)\cos\alpha_0 +}{6\,(1 + \cos\alpha_0)} \tag{1}$$
$$\frac{+ 3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) - \sin 3\,(180 - \alpha_0)]}{6\,(1 + \cos\alpha_0)}$$

$$V_v = \frac{8\, s \cdot r^2 \sigma_m\,(2 + 3\cos\alpha_0 - \cos^3\alpha_0) + r^3 \sigma_m\,[12\,(180 - \alpha_0) +}{48\,(1 + \cos\alpha_0)} \tag{2}$$
$$\frac{+ 12\sin 2\alpha_0 - 8\cos\alpha_0 \sin 3\,(180 - \alpha_0) - 3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]}{48\,(1 + \cos\alpha_0)}$$

E két egyenletből kell kiszámítanunk α_0 és σ_m értékét.

Az 1. alattti egyenlet mindkét oldalát „v"vel megszorozván, a 2. alattival azonos értéket nyerünk; ezt fejezvén ki fenti egyenletekkel, kiküszöbölhetjük σ_m ismeretlent. Az íly módon nyert 12. számú egyenletben már csupán α_0 az ismeretlen.

Tekintve azt, hogy esetünkben:

$$s = 22{\cdot}00\ m; \qquad r = 4{\cdot}00\ m$$

a kellően rendezett 12. számú egyenlet lesz:

$$[33\ (1 + \cos\alpha_0)^2 + 12\ (180 - \alpha_0)\cos\alpha_0 + 6\sin\alpha_0 -$$
$$- 6\cos\alpha_0 \sin 2\ (180 - \alpha_0) - 2\sin 3\ (180 - \alpha_0)]\ v =$$
$$= 88 + 132\cos\alpha_0 + 12\ (180 - \alpha_0) + 12\sin 2\alpha_0 -$$
$$- 8\cos\alpha_0 \sin 3\ (180 - \alpha_0) - 3\sin 4\ (180 - \alpha_0) - 44\cos^3\alpha_0$$

Ebben az egyenletben már csupán α_0 szög az ismeretlen. Meghatározására rakjuk fel egy abscissa tengelyre α szögnek mérőhosszúságait különböző, megfelelően felvett értékeire; az így nyert pontok függőlegeseire rakjuk fel mint ordinatakat a 12. számú egyenlet baloldalának és külön jobb oldalának „v" karral kiszámított értékeit mérőhosszúságaikban kifejezve. Az ugyanahhoz az oldalhoz tartozó pontokat összekötve nyerjük külön-külön az egyenlet bal- és jobboldalának görbéit. A két görbe metszéspontjához tartozó α érték adja meg az adott „v" kar mellett α_0 szögnek keresett ama értékét, mely a 12. számú egyenletet kielégíti, ezt állítván be a 1-el jelölt egyenletbe, kiszámíthatjuk az élnyomásnak σ_m-nek maximális értékét is.

Ennek az eljárásnak alapján a fentiekben kiszámított $v = 2{\cdot}03\ m$ kar mellett megrajzoltam a 5a. ábrában az egyenlet I_1-el jelölt bal és I_2-el jelölt jobboldali görbéjét; a két görbe metszéspontjához tartozó α_0 érték = 65°18′ az, mely kielégíti a 12. egyenletet. α_0-nak ezen 65°18′ értékét behelyettesítve az 1 egyenletbe σ_m értékét vagyis a pillér alapsíkjában fellépő legnagyobb élnyomást számíthatjuk:

$$\sigma_m = \frac{6\,V\,(1 + \cos\alpha_0)}{3\,s\,r\,(1 + \cos\alpha_0)^2 + r^2\,[6\,(180 - \alpha_0)\cos\alpha_0 +}$$
$$+ 3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) - \sin 3(180 - \alpha_0)$$

$$\sigma_m = \frac{6 \times 9645{\cdot}60 \times 1{\cdot}418}{481{\cdot}488} = 122\,t/m^2$$

illetőleg 12·20 *kg* pro *cm²*

II. Hídoszlop vizsgálata hídpálya bővítése esetében,

a vasúti vágányok támasztására a jelenlegi ív, — jármű pálya és gyalogjárók támasztására pedig ujjonan készitendő több támaszú ívtartókat használva.

1. számú ábra szerint az alsó szint középső részében 8 *m* ürszelvénnyel a vasút vágányait helyezzük el, kavicsos ágyazással; e vágányokat a mostani hídnak 2—2 *m* távolra összetólt, erősebb ívtartói hordanák.

A felső szintbe helyezzük a 12 *m* széles járműpályát; ezt hordó vasszerkezet kapuzatszerüen hatol be az alsó szintbe; ez határolja a vasuti ürszelvényt, s tőle jobbra-balra helyezzük el a 4—4 *m* széles gyalogjárókat; ezeknek szerkezete részint az új vasszerkezet alsó részére, részint különálló oldalsó gyalogjárótartókra támaszkodnék. Utóbbi tartók a felső szintet hordó főtartókkal keresztkötés és szélrácsozattal köttetnek egybe, míg a vágányokat hordó szerkezet teljesen különálló, önmagába zárt szerkezetet alkot és legfeljebb szélrácsozatok által függ össze az egyéb szerkezetekkel.

A vasút kavicsba ágyazott, kereszttalpas pályával, — a járműpálya Zorés vasakon nyugvó beton és kockakőburkolattal, — a gyalogjárók pedig hullámlemezen, beton- és aszfaltburkolattal készülnének. Mint említettük, a vasutat hordó szerkezetet a mostani híd erősebb főtartóiból készíthetnők a keresztirányú részek megrövidítése, illetőleg átalakítása mellett.

E főtartó ívek képezik a mostani vasszerkezet zömét; jelenleg egymástól kb. 2·75 *m* távolságra elhelyezve hordják a hídpályát; előírás szerint tehát 2·75×0·4=1·1 *t* ívfolyamméterenkénti mozgó terhelésre méreteztettek. Az ív önsúlyán kívül hordják a mostani pályaszerkezet súlyát is, mely, fentiek szerint 650 *kg* súlyú lévén *m²*-ként, — a főtartó ívek minden folyóméterét 2·750 × 0·65 = 1·788 *t*-val terheli.

A felhasználandó négy ívtartóra tehát a pálya súlyából jelenleg 4×1·788=7·152 *t* terhelés jut *fm*-ként.

Ezzel szemben a négy ívtartóból összeállítandó újabb vasúti ívszerkezetet az ívek és megrövidített keresztirányú részek

önsúlyán kívül ívfolyóméterenként a következő állandó súlyok terhelik és pedig:

a kavicságyat hordó domborlemezek súlya
1. ábra szerint $2 \times 2{\cdot}70\ m \times 0{\cdot}048\ t/m^2 =$ ..... 0·260 t/m
a kavicságy súlya $2 \times 2{\cdot}70\ m \times 0{\cdot}20 \times 1{\cdot}60\ t/m^3 =$ .. 1·728 „
a sinek és talpfák súlya $2 \times 0{\cdot}120\ t/m =$ ..... 9·240 „
a vágányok közötti recés lemezekből készített járóknak súlya $\left(1{\cdot}30\ m \frac{2 \times 1{\cdot}15\ m}{2}\right) 0{\cdot}05\ t/m =$ 0·122 „
hídfolyóméterenként összesen: 2·350 t/m

Ezekben felsorolt állandó terhelések mellett mozgó terhelések gyanánt felvettem a vasút vágányain: vágány folyóméterenként 2·40 t, — a járműpályán és gyalogjárón, mint az oszlopra veszélyes terhelést 400 kg-ot egyenletesen elosztva m^2-ként.

Amidőn az átalakítás által előállítandó vasúti szerkezetet önsúlyán kívül, — az eddigi 7·152 t folyóméterenkénti állandó terhelés helyett, csupán 2·350 t-nyi állandó súllyal terheljük, — kellő óvatossággal járunk el, midőn annak mozgó terhelését az eddigi folyóméterenkénti 4·4 t-ról csak 4·8 t-ra emeljük. Ez az óvatosság indokolt, tekintettel a régi vasanyag minőségére, s arra, hogy hosszú éveken át teljesítvén hivatását, belső szerkezetében is megváltozhatott.

A leírt módon átalakított és megterhelt vasúti szerkezet a következőkben részletezett terheléseket adja át a vizsgált pilléreknek:

a vasszerkezet saját súlyából: I. alatti számításomnál a 16·763 m széles vasszerkezet önsúlyát $2l = 87{\cdot}87$ m nyílás mellett 13·00 tonnára vettük fel hídfolyóméterenként; tekintve, hogy a hat íves vasszerkezetből csupán négy ívet használunk fel, lényegesen rövidebb keresztszerkezetekkel az új vasúti híd folyóméterének súlyát fenti súlynak $^2/_3$-ad részénél valamivel kisebbre, azaz hídfolyóméterenként .. 8·150 t-ra vettem. Ehhez járul az egyeb állandó terhelések súlya a fentiek szerint ..... 2·350 t-val
melyekből a 87·87 m nyílású vasúti szerkezet állandó terhelése ..... 10·500 t-ra
adódik hídfolyóméterenként.

A 81·23 m nagyságú nyílásban ugyanazoknak az alkatrészeknek súlyai következőképen adódnak: a I. alattiakban 12·00 t-nyi vasszerkezet súlya fentihez hasonló redukálás által hídfolyóméterenként ..... 7·650 t
az egyéb állandó terhelések súlya ..... 2·350 t
a 81·23 m nyílásból hídfolyóméterenként összesen .... 10.000 t

A pillér jobboldalára a 87·87 m nyílásból jutnak:

állandó terhelésekből $V_{aj} = \frac{87{\cdot}87}{2} \times 10{\cdot}50 = 461{\cdot}32\ t$ függőleges,

mozgó „ $V_{mj} = \frac{87{\cdot}87}{2} \times 4{\cdot}8 = 210{\cdot}89\ t$ „

Összesen: $V_j = 672{\cdot}21\ t$ függőleges teher.

Ezenkívül a váll vízszintesének magasságában: állandó súlyokból

$$H_{aj} = \frac{p\ l^2}{2 f \cdot \gamma} = \frac{10{\cdot}50 \times 87{\cdot}87^2}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 1376{\cdot}62\ t$$ jobbról-balra feszítő, — mozgó súlyokból

$$H_{mj} = \frac{4{\cdot}80 \times 87.87^2}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 629{\cdot}31\ t$$ jobbról-balra feszítő vízszintes erő.

Összesen tehát $= 2005{\cdot}93\ t$ jobbról-balra feszítő vizszintes erő.

Ugyanígy: a 81·23 m nyílás oldalról a pillér baloldalára hatnak: az állandó terhekből:

$$V_{áb} = \frac{81{\cdot}23}{2}\ 10{\cdot}00 = 406.20\ t$$ függőleges, — és

$$H_{áb} = \frac{10{\cdot}000 \times 81{\cdot}23^2}{2 \times 6{\cdot}243 \times 1{\cdot}011 \times 4} = 1307.00\ t$$ balról-jobbra feszítő vízszintes erők.

A kisebb nyíláson mozgó terhelést nem helyezünk el, mert kedvezően befolyásolná a pillérnek egyoldalú ferde terhelését.

Összefoglalva az eddigieket: a gyorsvasút vasszerkezete a vizsgált pillért:
a pillér tengelyében $2 \times 406{\cdot}20 =$ ..... 812·40 t függőleges
a „ jobboldalát 672·21—406·20 = ... 266·00 t „
a „ „ 2006·00—1307·00 = ... 699·00 t jobbbról-balra feszítő vízszintes erővel terheli.

A második szintet és gyalogjárókat hordó többtámaszú íves szerkezetek állandó terhelései:

a 87·87 m szabad nyílásnak megfelelő kb. 90.00 m elméleti támaszközben ugyancsak hídfolyóméterenként: a járműpálya beton és kockakő burkolatból
$12{\cdot}00\ m \times 0{\cdot}3\ m \times 2{\cdot}00\ t/m^3 =$ .. 7·200 t/m
a gyalogjáró hullámlemezeiből $2 \times 4 \times 0{\cdot}03\ t/m^3 =$ 0·240 „
a gyalogjáró beton és aszfalt burkolatból .....
$2 \times 4\ m \times 0{\cdot}08\ m \times 2\ t/m^3 =$ .... 1·280 „
a járműpályát hordó vasszerkezet Zorés vasak és korlátokkal együtt nagy szilárdságú silicium anyagból készítve $900 + 47 \times 2\ l$ képlet alapján 5·250 „
a gyalogjárókat hordó vasszerkezet díszesebb korlátokkal ..... 3·000 „
előre nem látottakra ..... 2·030 „
90·00 m támaszközben pro fm 19.000 t/m

Állandó terhelések a 81·23 m szabad nyílású és $2l = 83{\cdot}50$ elméleti nyílású részben
a járműpálya burkolata mint fent ..... 7·200 t/m
a gyalogjáró burkolat „ „ ..... 1·520 „
járműpálya vasszerkezete „ „ ..... 5·063 „
gyalogjárók vasszerkezete ..... 2·900 „
előre nem látottakra ..... 1·617 „
83·50 támaszközben összesen: 18·300 t/m

A 73·015 m szabad. — $2l_1 = 77{\cdot}00\ m$ elméleti nyílás állandó terhelései:
a járműpálya és gyalogjárók burkolatából, mint fent: 8·720 t/m
a járműpálya vasszerkezetéből ..... 4·550 „
a gyalogjárók vasszerkezetéből ..... 2·800 „
előre nem látottakra ..... 1·630 „
77·00 m támaszközben összesen 17·700 t/m

A közelítő számítások egyszerűsítése céljából, az állandó terhelések értékét mindhárom nyílásban egyenlő nagyra, — átlagban 18·50 t/m re vettem fel; feltételeztem továbbá, hogy a többtámaszú tartó keresztmetszete állandó.

Szerkesztés útján meghatároztam a $77{\cdot}00 + 86{\cdot}13 + 92{\cdot}00\ m$ három nyílású tartónak, a két nagyobb nyílás között fekvő pillérjére jutó, — terhelése értékét; — folyóméterenkénti 1·00 t állandó, és mindhárom nyílásban alkalmazott, egyenletesen elosztott terhelés mellett; ezt 100·60 t-nak találtam; esetünkre kiszámított 18·50 t/m terhelés mellett a vizsgált pillére tehát:

$A\ a = 100{\cdot}60 + 18{\cdot}50 = 1861{\cdot}10\ t$ nyomás jut az állandó súlyokból. A mozgó terhlés m^2-enként 400 kg egyenletesen elosztott teher.
a járműpálya folyóméterét tehát .... $12{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 5{\cdot}80\ t/m$
a gyalogjárók „ „ $2 \times 4{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 3{\cdot}20$ „
összesen 8·00 t/m

A többtámaszú tartó a vizsgált pillért akkor fogja legnagyobb mértékben terhelni, — midőn a mozgó terhelést a pillér melletti nyílások teljes hosszúságára helyezzük, — a part melletti szélső nyílást pedig lehetőleg tehermentesítjük.

Ugyancsak 1·00 t/m mozgó terhelés mellett, — szerkesztés útján a kérdéses pillér terhelését 106·70 t-nak találtam; esetünkre kiszámított 8·00 t/m mozgó terhelés mellett, tehát
$A\ m = 106{\cdot}70 \times 8{\cdot}00 = 853{\cdot}60\ t$ a pillérnyomás legnagyobb értéke.

Összefoglalva a fenti terheléseket találjuk, hogy a vasúti vágányokat támasztó vasszerkezetek ..... 812·40 t-val
a járműpálya és gyalogjárók állandó súlyai .... 1861·10 „
a „ „ „ „ mozgó „ .... 853·60 „
a pillér saját tömege, mint az I. esetben is .... 7758·00 „
összesen 11285·10 t-val

terhelik a vizsgált pillért centrikusan, függőleges tengelye irányában.

Ezenkívül a pillér jobb oldalát, az ívtartók felfekvése helyén, — a vasúti vágányok állandó és mozgó terhelése .. 266·00 t-nyi függőleges, — és jobbról-balra feszítő ..... 699·00 t-nyi vízszintes részeredővel terheli. —

Ez utóbbi két erőnek eredője a pillér függőleges középvonalát m távolban metszi a vállvonal vízszintese alatt; ..... 6. ábra nyomán az m távolság: $m + 0{\cdot}71 = \frac{5{\cdot}45}{2} \frac{266{\cdot}00}{699{\cdot}00}$ összefüggésből $m = 0{\cdot}33\ m$ re adódik.

Az összes erők eredője a pillér alapsíkját, — a pillér tengelyétől számított $v = (19{\cdot}60 - 0{\cdot}33) \frac{699}{11285 + 266} = 1{\cdot}17\ m$ vízszintes távolban metszi.

Megvizsgálandó vajjon e metszéspont az alapsík magjának határán belül marad-e?

Az 6. és 7. ábra nyomán: az alapsík területe
$F = (22 \times 8) + (4^2 \times 3{\cdot}14) = 226{\cdot}24\ m^2$ annak $x - x$ tengelyre vonatkoztatott másodfokú nyomatéka:

$$I = \frac{22 \times 8^3}{12} + \frac{4^4 \times 3{\cdot}14}{4} = 1139{\cdot}66\ m^4; —$$

a szélső él távola $x - x$ tengelytől $e = 4{\cdot}00\ m$: —

a mag határa $n = \frac{I}{F.e} = \frac{1139{\cdot}66}{226{\cdot}24 \times 4} = 1{\cdot}23\ m$

vagyis az eredő metszéspontja (1·17 m) a mag határán belül marad. —

A legnagyobb élnyomás tehát;

$$\sigma = \frac{V}{F} + \frac{V.v}{I} e = \frac{11551{\cdot}10}{226{\cdot}24} + \frac{11551{\cdot}10 \times 1{\cdot}17}{1139{\cdot}66} 4 = 98{\cdot}50\ t/m^2$$

vagyis 9·85 *kg/cm²*, — a mai 12·20 *kg/cm²* el szemben.

III. Hídoszlop vizsgálata bővített pálya esetében,

midőn teljesen új, — nagy szilárdságú anyagból készített vasszerkezetet alkalmaznánk többtámaszú főtartó ívekkel.

Az egyes nyílások szabad távolsága 73·015 + 81·233 + 87·871 *m*

Az egyes nyílások elméleti támaszköze 77·000 + 86·130 + 92·000 *m*

Ezeknek megfelelően az állandó terhelések hídfolyóméterenként:

a vasúti pályából	2·35	2·35	2·35 *t*
a vasúti pályát hordó szerkezetből	3·65	4·15	4·65 „
a jármű és gyalogjáró pályákból	8·72	8·72	8·72 „
járműpálya és gyalogjárók vasszerkezetéből	7·35	7·96	8·25 „
előre nem látottakra	2·23	2·12	2·03 „
Állandó terhelések összesen	24·30	25·30	26·00 *t*

Átlagos 25·50 *t/m* egyenletesen elosztott állandó terhelés mellet — és állandó tartó keresztmetszet mellett — a vizsgált pillére jut

$$A_a = 100{\cdot}60 \times 25{\cdot}50 = 2565{\cdot}30 \text{ tonna}$$

400 *kg/m²*-enkinti elosztott mozgósúly mellett:

a járműpályát	$12{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 4{\cdot}80$ *t*
a gyalogjárókat	$2 \times 4{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 3{\cdot}20$ „
a vasúti vágányokat	$2 \times 2{\cdot}40 = 4{\cdot}80$ „
összesen	12·80 *t*

terheli hídfolyóméterenkint.

A vizsgált pillére ama terhelés veszélyes, melynél a szomszédos nyílások teljesen meg vannak terhelve — a szélső part melletti nyílás pedig mozgó tehertől mentes; ez esetben a pillérre:

$A_m = 106{\cdot}70 \times 12{\cdot}80 =$	1365·76 *t*
az állandó súlyokból fenti szerint	2565·30 „
Mindezekhez adódik a pillér saját súlya	7758·00 „
A pillér összes centrikus terhelése	11689·06 *t*

Az alaptalaj terhelése *m²*-enként $\sigma = \frac{V}{F} = \frac{11689{\cdot}06}{226{\cdot}24} = 51{\cdot}72$ *t* vagyis *cm²*-enként 5·17 *kg* a mai 12·20 *kg*-al szemben.

SZEMLE

Megjegyzések Just Kornélnak Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával című szemlecikkére. A Közlöny f. évi 3—4. számának *Szemle* rovatában érdeklődéssel olvastam Just Kornél, kedves kollégám *Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fentartási módszer javításával* című igen érdekes cikkét. A szemlecikkbe egy sajtóhiba, jobban mondva fordítási hiba csúszott be, ami a legnagyobb óvatosság mellet is megtörténhetik. Ha az út-tudományban jártas egyén olvassa el a cikket ezzel az értelemzavaró hibával, az azonnal tisztában van vele és semmiféle téves következtetést nem von le belőle; azonban ma annyira kiélezett a verseny az aktuális útkérdés terén, hogy megtörténhetik, amint az ebben az esetben sajnos meg is történt, hogy egyesek, anyagi érdekeik helytelen védelmezésére, belekapaszkodnak az ilyen teljesen jóhiszemű, ismételem mindenkinél előfordulható és főleg azonnal megállapítható fordítási hibába és ennek alapján helytelen következtetéseket igyekeznek belevinni a közvtudatba.

Ez az oka annak, hogy az *alábbi helyreigazítást* tartom szükségesnek:

A *I. A régi burkolatokkal folytatott kísérletek* főcím 4. pontja *(A hengerelt aszfalt)* alatt szerző azt írja, hogy a hengerelt aszfaltburkolatot halálra ítélték, mert az autóforgalom hatására annyira síkossá vált, hogy rajta a fékezés és a vezetés teljesen bizonytalanná válik.

A II. Újabb burkolati módok főcím b) *(aszfaltbeton)* pontja alatt szerző, igen helyesen, beszámol azokról a kedvező eredményekről, amelyeket ezekkel a burkolati nemekkel (és pedig ezeknek három fajtájával) szereztek. Megemlékezik ez alatt a fejezet alatt a *homokaszfaltról* (sheet-asphalt) is, kevésbbé kedvező véleménnyel azért, mert „majdnem síkossá vált, mint az annyit kárhoztatott hengerelt aszfalt".

Első pillanatra nyilvánvaló, hogy az egész sajnálatos félreértés onnau származik, hogy a szerző a *tömörített-aszfalt* (asphalt-comprimée) szó helyett a *hengerelt-aszfalt* szavakat használja, amit semmi sem igazol jobban, mint hogy az *aszfaltbeton* (II. pont *b)* alatti alcím) cím alatt tulajdonképen letárgyalja a hengerelt aszfaltburkolatok legnagyobb részét és pedig természetszerűen kedvező tapasztalatok közlésével. A hengerelt aszfalburkolatok *(sheet-*, és főleg a *topeka-*, valamint a *bitumac-)* nem sikosak és éppen ezért ma már szerte mindenfelé a más aszfaltburkolatok rovására ezeket a burkolatokat fejlesztik.

Talán nem lesz felesleges ebből az alkalomból 1—2 szóval az aszfaltburkolatok *nomenclaturájával* foglalkozni.

1. A tömörített-aszfalt (asphalt-comprimée) a bitumennel átitatott mészkő (aszfaltkő) felhasználásával, döngölés útján készül. Legrégibb formája az aszfalt-utaknak, a legnehezebb forgalomnak is megfelel ugyan, de ma már teljesen kiszorul lassan a forgalomból, egyfelől azért, mert készítéséhez az importálandó aszfaltkőre van szükség, ami a burkolat nagy előállítási költségének főoka, másfelől, mert csúszós.

2. Az öntött-aszfalt (asphalt-coulée) szintén meglehetősen régi burkolati mód, főleg gyalogjáróknál használják; lényegileg bitumen, mészkőpor és gyöngykavics keverékből áll, azonban gyakrabban szokták a kereskedelemben készen kapható aszfalt-mastix (87% mészkőliszt és 12·5% bitumen) felhasználásával készíteni. Az öntött-aszfalt burkolatoknak ma ismét szerep fog jutni, bizonyos, megfelelően *átalakított* formában.

3. A hengerelt-aszfaltburkolatok az aszfaltutak legmodernebb formái és az átitató eljárással, hengerelés mellett készült ú. n. *aszfalt-makadám-*tól eltekintve, keverő eljárású, belső kezeléssel, hengerelés mellett készülnek. Megkülönböztetünk: a) *Zúzottkő-aszfaltot* (Steinschlagasphalt), amely durva adalékanyagok felhasználásával, nem a hézagminium elve alapján készül, azaz *nyitott* burkolat, amelyet ezért utólag még egy felületi bevonással (rendesen Spramex) kell ellátni. A hengerelt-aszfalt útburkolatok most felsorolandó esetei között ez a legolcsóbb.

b) *A hézagminimum elve alapján készült zárt burkolatokat.* Ide tartoznak:

I. *Aszfalt-beton* (asphalt-grobbeton), amelyben az adalékanyag 25—45%-ának 25—30 *mm*-es szemnagyságúnak kell lennie. Nálunk a kereskedelmi életben *Bitumac* név alatt ismeretes ez a típus.

II. *Topeka* (asphalt-feinbeton), amely már finomabb adalékanyagokat tartalmaz; mint legdurvább alkatrész 5—12 *mm*-es szemnagyság 20—40% mennyiségben.

III. *Homokaszfalt* (Sandasphalt, Sheet-asphalt). A legfinomabb adalékanyag felhasználásával készül (max. 2 *mm*-es szemnagyságú homok). A legrégibb fajtája a *hengerelt-aszfalt* burkolatoknak, azonban országutak burkolására kevésbbé használják, mint a zúzottkő-aszfaltot, az aszfalt-betont és a topekát, mert drága és felülete túlságosan finom és síma.

Azt hiszem ezzel a pár szóval sikerült eloszlatnom azt a félreértést, amit az érdekes szemlecikknek ez az ártatlan és csak szándékosan félremagyarázható tévedése az útépítő-iparban indokolatlanul előidézett. *Hász Sándor.*

Válasz Hász Sándor Megjegyzéseire. Hász Sándor fenti megjegyzéséhez röviden csak a következőket fűzöm hozzá: Az általa helyesbített félreérthető sajtóhiba kijavítását én is eszközöltem volt és pedig rögtön a cikk megjelenése után és ez *Helyreigazítás* cím alatt a Közlöny folyó évi 5—6. számában a 36. oldalon már meg is jelent; de úgy látszik ez a Helyreigazítás az érdekeltségek mellett, kiket a téves és helytelen szöveg joggal sértett, Hász Sándor figyelmét is elkerülte. Ennek az igazításnak figyelembevételével ugyanis, melyben én is *tömörített* aszfaltot (asphalte comprimée-t) tettem helyesen, a rossz *hengerelt* aszfalt kifejezés helyébe, teljesen azonos értelmű volt a Párizs város jelentésében lefektetett véleményt ismertető cikkem, a fenti Megjegyzésekben foglaltakkal.

Az ezekben foglalt precíz nomenklatúra-magyarázat azonban mindenesetre csak igen jó szolgálatot tehet ennek a nemzetközileg ma még teljesen rendezetlen kérdésnek: egyrészt kátrány, bitumen és aszfaltok közt, másrészt az ezekből készült burkolatok közt elnevezésben és definicióban az amerikai, angol, francia és német felfogás közt ma még igen nagy eltérések vannak, melyeket az eddigi öt útügyi kongresszus sem tudott még eloszlatni, illetőleg kiegyenlíteni, bár e kérdés tisztázására állandó internacionális szakbizottságot is alakított.

Nagyon köszönöm tehát Hász Sándornak, hogy egyrészt a sajtóhibából származott félreértést eloszlatni segített, másrészt alkalmat adott ennek a nehéz nomenklatúra- és definiciókérdésnek felvetésére, melynek végleges rendezése még Magyarországon is a jövő feladata. *Just Kornél.*

A francia úthálózat problémái. Az utak fentartásának a kérdése napirenden van. Minden oldalról sürgetik a megoldást, többnyire jogosan. A dicséretre méltó erőfeszítések és a némely vidéken észlelhető előrehaladás dacára az automobilistáknak nincs meg az a benyomásuk, hogy erőteljes útfejlesztési politika lépett volna életbe.

Mindenekelőtt a probléma különböző elemeiről kell számot adnunk. A háború után szükségesnek mutatkozott, hogy a régebbi fentartási eljárásokat megújítsák. A háború után az automobilizmus rohamos fejlődésnek indult, a járművek száma évenként százezrekkel gyarapodott, és elérte, vagy túl is haladja ma az egy milliót. Mielőtt azonban a *költségek fedezésének problémáját* felvethették volna, meg kellett oldani a *technikai problémát*, és érthető, hogy ezért egy bizonyos kísérletezési időszakra volt szükség.

Ma már ezen az időszakon túl vagyunk: A műszaki problémát megoldották, és a megoldás utaink nagyobb részére — vagyis az oly utakra, amelyeknek nem kell nagyobb ipari forgalmat lebonyolítaniok — *a felületi kátrány-, vagy bitumenburkolat.*

Eleinte a kátrányt csak a por elhárítása végett használtuk, s nem a műút elhasználását és deformációját elkerülendő. De a gyakorlat bebizonyította, hogy az elsősorban a kőpálya megóvására alkalmas. Az oly kátrányburkolat, melynek vastagsága egy milliméter körül van, *helyesen fenntartva* megháromszorozza, vagy megnégyszerezi a kavicstöltés hengerfelületének tartósságát, egyidejüleg nagyon sima gördülést biztosít, s csaknem teljesen megszünteti a porképződést. A jelen pillanatban ez a kísérletezés végső eredménye.

E tények megállapítása után egy második probléma adódik: Az adminisztratív ujjászervezés feladata. Ezidőszerint az utak két minisztériumtól függenek, nevezetesen a nemzeti utak (36.000 *km*) a közmunkaügyi, — a megyei és vicinális-utak, — amelyekből mintegy 150.000 *km*-t használnak a gépkocsik, — a belügyminisztériumtól. A közmunkaügynél: a központosítás, az igazgatás egységessége teljes. A belügynél: a központi adminisztráció alig avatkozik be a fentartás kérdéseibe: a départementok autonómiája csaknem teljes, úgyhogy azok szabadon választják meg személyzetüket és szavazzák meg a fentartás költségeit. Bizonyos az, hogy itt szembetünő szervezési fogyatkozás mutatkozik. Jól tudom, hogy ezt az autonómiát időszerűtlen volna elnyomni akkor, amidőn a decentralizáció van divatban. Az is bizonyos, hogy a helyi körülményeket a közigazgatási tanács inkább méltányolja, mint a központi adminisztráció. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a megyei közönség, illetve a községek valóságos *tulajdonosai* utaiknak, mely utak igen számottevő tőkeértéket képviselnek és nem lehet arról szó, hogy tulajdonjogukban háborítassanak. Kétségtelen azonban az is, hogy nagy érdek fűződik a felsőbb műszaki igazgatás egységesítéséhez oly célból, hogy mind a fenntartási módszerek, mind az útjelzési szabályok egyformán, egységesen irányíttassanak. E cél elérésére elegendő volna a közmunkaügyi minisztérium útügyi igazgatóságához csatolni mindazt, ami a vicinális-utakhoz tartozik. Semmi sem érintené azokat az előjogokat, amelyeket jelenleg a törvényhozás a közigazgatási tanácsoknak és községi elöljáróságoknak biztosít. Csupán az lenne az utakkal, ami a helyiérdekű vasutakkal is történt, amelyeket a központi hatalom ellenőrzése szempontjából a közmunkaügyi minisztérium vasútügyi vezérigazgatóságához kapcsoltak.

Nem volna azonban elegendő a helyi vezetőségeknek *műszaki* irányítást adni. Az automobilszervezetek ezidőszerint nincsenek abban a helyzetben, hogy a vármegyéktől vagy községektől a fenntartáshoz szükséges hitelek megszavazását követelhessék. Aki nem fizet, az nem parancsolhat. Köztudomású az, hogy az automobilokat sujtó adójövedelem legkisebb aránylagos része az, amely a vármegyék és a községek pénztárába folyik, melyeknek azonban e címen az államéhoz viszonyítva négyszeres szükségleteik vannak. Szükséges tehát, hogy az állam a départementoknak és községeknek méltányos támogatást folyósítson, amely ki fogja egészíteni az automobilok után befolyó adók összegeit, s hogy ez a támogatás igazságos elvek szerint osztassék fel. Ez volna egyike a közlekedési utak egységes igazgatósága legfontosabb feladatainak. Hozzáteszem még, hogy e támogatást annyival szükségesebbnek látjuk, mivel a megyék és községek a földadón kívül alig rendelkeznek egyéb pénzforrással és hogy sok közülük nem tudta fedezni a jókarbahelyezés költségeit, úgyhogy kölcsönöket kellett e célra felvenniük. Rossz politika az, amidőn a helyreállított műutak elhasználódnak, még mielőtt a kölcsönök annuitásai törlesztve volnának.

Végül az ekként újjászervezett központi igazgatás feladata volna a helyi vezetőségeknek a szükséges kátránymennyiséget biztosítani. Ez igen nagy feladat. Évenként és kilométerenként 6—8 tonnát számítva, az egész ország részére mintegy 1,200.000 tonna kátrányra volna szükség. (Ezidőszerint a fogyasztás csak mintegy 200.000 tonna s ez magában is mutatja, hogy mily nagy feladat van még hátra.) A meglévő francia üzemek mindössze 40—50.000 tonnát termelnek. Így a külföld adósai vagyunk. Ezt az állapotot meg kell szüntetni. Amellett, hogy mintegy milliárdnyi behozatalt jelentene, a háború esetét is, sajnos, számításba kell vennünk és a háborús állapot nem csökkenti az utak járható voltának fontosságát. Ezt a problémát akkor oldottuk meg, amikor majd megszervezzük a kőszeneknek és ligniteknek alacsony temperaturán való lepárolását. Megállapítható, hogy a szükséges 1,200.000 tonna kátrány megfelel 20—25,000.000 tonna kőszénnek és lignitnek, amelyet aknáink évente termelni tudnak. Ez a művelet egyébként a *kőszénnek valorizációját* is jelentené, tekintve azt, hogy a kátrányon kívül gázt, benzolt és egy kitűnő fűtőanyagot, a félkokszot lehetne nyerni, úgyannyira, hogy a termékek értéke a nyers kőszén értékének mintegy 250%-át tenné ki.

E művelet technikája ezidőszerint a megoldás küszöbén áll: a Ruhr-vidéken tanulmányozták és alkalmazták azt. Kétségtelen, hogy a kemencék ezreinek építése hatalmas tőkét, mintegy félmilliárdot kívánna meg. Ez a pénzügyi befektetés azonban megkívánható iparunktól akkor, amidőn a termelt anyagok jelentős részének átvételét az állam maga biztosítja.

Összegezve: az útépítés technikája ezidőszerint megalapozott. Szükséges azonban, hogy a départementok és községek erőfeszítései ugyanabba az irányba terelődjenek, mint az államéi. E közületeknek az automobil adó jövedelmén kívül külön támogatást kell nyujtani és meg kell szervezni területünkön a fenntartáshoz szükséges kátrány termelését. Hogy e műszaki és pénzügyi problémák tanulmányozhatóak és megoldhatóak legyenek, a közmunkaügyi minisztériumban az állami, megyei és vicinális utaknak egységes igazgatóságát kell megszervezni.

(*Le Figaro* M. E. Baticle, ingenieur des ponts et chaussées.)

Maléter Jenő.

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

Fortschritte in der Kautschuk-Technologie. Von Dr. *F. Kirchhof*. 200 l. 66 rajzzal és számos táblázattal. Theodor Steinkopff, Drezda-Lipcse kiadása. Ára 12 M.

Rassow technikai monográfiáinak XIII. kötetekép jelent meg a kaucsuk technológiája. Az automobil mindinkább felszorul a közlekedési eszközök élére, a villamos városi vasutak, a nagyvasutak és a folyamhajózás helyére és így annak alapanyagait, a kaucsukot (gumipneumatik), valamint a benzint is a haladás, a fokozottabb termelés és elhasználás iránya jellemzi. Legújabb hírek szerint Amerika a jövőben saját gumiplantageira kíván támaszkodni és nagy igyekvéssel rendez ilyeneket be, mert attól tart, hogy háború esetén elzárják a mostani tengerentúli gumitermelő országoktól. Úgy látszik, hogy az ezidőszerint még nem gazdaságos mesterséges gumi minősége, főleg vulkanizálhatósága még ki nem elégítő. Végeredményben a jó plantagegumi újabbkorú feldolgozása van az érdeklődés előterében, nevezetesen az elektrophoret. gumikiválasztás, az ú. n. anodeeljárás, miáltal másrészt a természetes és a mesterséges gumitej, a Latex importja és technikája is elsőrendű kérdéssé lett.

Országunkat e kérdés azért érdekli közelebbről, mert ismeretes, hogy az eredetileg Cockerill által, később Sheppard és Eberleintől megfigyelt elektromos koaguláció nálunk nyert legelsőbben szélesebb ipari kísérleti alapokat, nevezetesen dr. Klein P. vegyész, gumigyári igazgató szabadalmaival, amelyek alapján azután megalakult az angol Anode Rubber Co. Ltd. ipari csoport.

Kirchhof könyve természetesen szintén e modern kérdések alapján tárgyalja a gumi technológiáját. Fejezeteinek címei a következők: 1. A Latex termelése a kolóniákon. 2. A latex fizikai és kémiai tulajdonságai. 3. és 4. A latex és a nyersgumi feldolgozása. 5. és 6. A gumi oldószerei és töltőanyagai. 7. A vulkanizálás. 8. A vulkanizálás siettetése katalizátorokkal stb. 9. Regenerált gumik. 10. A mesterséges gumikat (kaucsuk) — sajnos — csak nyolc oldalon át tárgyalja. 11. A pneumatikok. 12. A gumi vegyi és műszaki vizsgálatai.

Mivel K. Gottlob és Luff-Schmelkes kaucsukkönyvei már az 1923/24. évben lezárták könyveik tárgyát, azóta pedig a kaucsuk technológiája lényegesen fejlődött, azért Kirchhof könyvét mind a tudományos búvárkodó, mind a gyakorlat

A legnagyobb élnyomás tehát:

$$\sigma = \frac{V}{F} + \frac{V.v}{I} e = \frac{11551{\cdot}10}{226{\cdot}24} + \frac{11551{\cdot}10 \times 1{\cdot}17}{1139{\cdot}66} 4 = 98{\cdot}50\ t/m^2$$

vagyis 9·85 *kg/cm²*, — a mai 12·20 *kg/cm²* el szemben.

III. Hídoszlop vizsgálata bővített pálya esetében,

midőn teljesen új, — nagy szilárdságú anyagból készített vasszerkezetet alkalmaznánk többtámaszú főtartó ívekkel.

Az egyes nyílások szabad távolsága 73·015 + 81·233 + 87·871 *m*

Az egyes nyílások elméleti támaszköze 77·000 + 86·130 + 92·000 *m*

Ezeknek megfelelően az állandó terhelések hídfolyóméterenként:

a vasúti pályából	2·35	2·35	2·35 *t*
a vasúti pályát hordó szerkezetből	3·65	4·15	4·65 „
a jármű és gyalogjáró pályákból	8·72	8·72	8·72 „
járműpálya és gyalogjárók vasszerkezetéből	7·35	7·96	8·25 „
előre nem látottakra	2·23	2·12	2·03 „
Állandó terhelések összesen	24·30	25·30	26·00 *t*

Átlagos 25·50 *t/m* egyenletesen elosztott állandó terhelés mellett — és állandó tartó keresztmetszet mellett — a vizsgált pillére jut

$$A_a = 100{\cdot}60 \times 25{\cdot}50 = 2565{\cdot}30 \text{ tonna}$$

400 *kg/m²*-enkinti elosztott mozgósúly mellett:

a járműpályát	12·00 × 0·40 = 4·80 *t*
a gyalogjárókat	2 × 4·00 × 0·40 = 3·20 „
a vasúti vágányokat	2 × 2·40 = 4·80 „
összesen	12·80 *t*

terheli hídfolyóméterenkint.

A vizsgált pillére ama terhelés veszélyes, melynél a szomszédos nyílások teljesen meg vannak terhelve — a szélső part melletti nyílás pedig mozgó tehertől mentes; ez esetben a pillérre:

$A_m = 106{\cdot}70 \times 12{\cdot}80 =$	1365·76 *t*
az állandó súlyokból fenti szerint	2565·30 „
Mindezekhez adódik a pillér saját súlya	7758·00 „
A pillér összes centrikus terhelése	11689·06 *t*

Az alaptalaj terhelése *m²*-enként $\sigma = \frac{V}{F} = \frac{11689{\cdot}06}{226{\cdot}24} = 51{\cdot}72$ *t* vagyis *cm²*-enként 5·17 *kg* a mai 12·20 *kg*-al szemben.

SZEMLE

Megjegyzések Just Kornélnak Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával című szemlecikkére. A Közlöny f. évi 3—4. számának *Szemle* rovatában érdeklődéssel olvastam Just Kornél, kedves kollégám *Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fentartási módszer javításával* című igen érdekes cikkét. A szemlecikkbe egy sajtóhiba, jobban mondva fordítási hiba csúszott be, ami a legnagyobb óvatosság mellet is megtörténhetik. Ha az út-tudományban jártas egyén olvassa el a cikket ezzel az értelemzavaró hibával, az azonnal tisztában van vele és semmiféle téves következtetést nem von le belőle; azonban ma annyira kiélezett a verseny az aktuális útkérdés terén, hogy megtörténhetik, amint az ebben az esetben sajnos meg is történt, hogy egyesek, anyagi érdekeik helytelen védelmezésére, belekapaszkodnak az ilyen teljesen jóhiszemű, ismételem mindenkinél előfordulható és főleg azonnal megállapítható fordítási hibába és ennek alapján helytelen következtetéseket igyekeznek belevinni a közvéleménybe.

Ez az oka annak, hogy az *alábbi helyreigazítást* tartom szükségesnek:

A *I. A régi burkolatokkal folytatott kísérletek* főcím 4. pontja *(A hengerelt aszfalt)* alatt szerző azt írja, hogy a hengerelt aszfaltburkolatot halálra ítélték, mert az autóforgalom hatására annyira síkossá vált, hogy rajta a fékezés és a vezetés teljesen bizonytalanná válik.

A II. Újabb burkolati módok főcím b) *(aszfaltbeton)* pontja alatt szerző, igen helyesen, beszámol azokról a kedvező eredményekről, amelyeket ezekkel a burkolati nemekkel (és pedig ezeknek három fajtájával) szereztek. Megemlékezik ez alatt a fejezet alatt a *homokaszfaltról* (sheet-asphalt) is, kevésbbé kedvező véleménnyel azért, mert „majdnem síkossá vált, mint az annyit kárhoztatott hengerelt aszfalt".

Első pillanatra nyilvánvaló, hogy az egész sajnálatos félreértés onnau származik, hogy a szerző a *tömörített-aszfalt* (asphalt-comprimée) szó helyett a *hengerelt-aszfalt* szavakat használja, amit semmi sem igazol jobban, mint hogy az *aszfaltbeton* (II. pont *b)* alatti alcím) cím alatt tulajdonképen letárgyalja a hengerelt aszfaltburkolatok legnagyobb részét és pedig természetszerűen kedvező tapasztalatok közlésével. A hengerelt aszfalburkolatok *(sheet-*, és főleg a *topeka-*, valamint a *bitumac-)* nem sikosak és éppen ezért ma már szerte mindenfelé a más aszfaltburkolatok rovására ezeket a burkolatokat fejlesztik.

Talán nem lesz felesleges ebből az alkalomból 1—2 szóval az aszfaltburkolatok *nomenclaturájával* foglalkozni.

1. *A tömörített-aszfalt* (asphalt-comprimée) a bitumennel átitatott mészkő (aszfaltkő) felhasználásával, döngölés útján készül. Legrégibb formája az aszfalt-utaknak, a legnehezebb forgalomnak is megfelel ugyan, de ma már teljesen kiszorul lassan a forgalomból, egyfelől azért, mert készítéséhez az importálandó aszfaltkőre van szükség, ami a burkolat nagy előállítási költségének főoka, másfelől, mert csúszós.

2. *Az öntött-aszfalt* (asphalt-coulée) szintén meglehetősen régi burkolati mód, főleg gyalogjáróknál használják; lényegileg bitumen, mészkőpor és gyöngykavics keverékből áll, azonban gyakrabban szokták a kereskedelemben készen kapható aszfalt-mastix (87% mészkőliszt és 12·5% bitumen) felhasználásával készíteni. Az öntött-aszfalt burkolatoknak ma ismét szerep fog jutni, bizonyos, megfelelően *átalakított* formában.

3. *A hengerelt-aszfaltburkolatok* az aszfaltutak legmodernebb formái és az átitató eljárással, hengerelés mellett készült ú. n. *aszfalt-makadám*-tól eltekintve, keverő eljárású, belső kezeléssel, hengerelés mellett készülnek. Megkülönböztetünk: a) *Zúzottkő-aszfaltot* (Steinschlagasphalt), amely durva adalékanyagok felhasználásával, nem a hézagminium elve alapján készül, azaz *nyitott* burkolat, amelyet ezért utólag még egy felületi bevonással (rendesen Spramex) kell ellátni. A hengerelt-aszfalt útburkolatok most felsorolandó esetei között ez a legolcsóbb.

b) *A hézagminimum elve alapján készült zárt burkolatokat.* Ide tartoznak:

I. *Aszfalt-beton* (asphalt-grobbeton), amelyben az adalékanyag 25—45%-ának 25—30 *mm*-es szemnagyságúnak kell lennie. Nálunk a kereskedelmi életben *Bitumac* név alatt ismeretes ez a típus.

II. *Topeka* (asphalt-feinbeton), amely már finomabb adalékanyagokat tartalmaz; mint legdurvább alkatrész 5—12 *mm*-es szemnagyság 20—40% mennyiségben.

III. *Homokaszfalt* (Sandasphalt, Sheet-asphalt). A legfinomabb adalékanyag felhasználásával készül (max. 2 *mm*-es szemnagyságú homok). A legrégibb fajtája a *hengerelt-aszfalt* burkolatoknak, azonban országutak burkolására kevésbbé használják, mint a zúzottkő-aszfaltot, az aszfalt-betont és a topekát, mert drága és felülete túlságosan finom és síma.

Azt hiszem ezzel a pár szóval sikerült eloszlatnom azt a félreértést, amit az érdekes szemlecikknek ez az ártatlan és csak szándékosan félremagyarázható tévedése az útépítő-iparban indokolatlanul előidézett. *Hász Sándor.*

Válasz Hász Sándor Megjegyzéseire. Hász Sándor fenti megjegyzéséhez röviden csak a következőket fűzöm hozzá: Az általa helyesbített félreérthető sajtóhiba kijavítását én is eszközöltem volt és pedig rögtön a cikk megjelenése után és ez *Helyreigazítás* cím alatt a Közlöny folyó évi 5—6. számában a 36. oldalon már meg is jelent; de úgy látszik ez a Helyreigazítás az érdekeltségek mellett, kiket a téves és helytelen szöveg joggal sértett, Hász Sándor figyelmét is elkerülte. Ennek az igazításnak figyelembevételével ugyanis, melyben én is *tömörített* aszfaltot (asphalte comprimée-t) tettem helyesen, a rossz *hengerelt* aszfalt kifejezés helyébe, teljesen azonos értelmű volt a Párizs város jelentésében lefektetett véleményt ismertető cikkem, a fenti Megjegyzésekben foglaltakkal.

Az ezekben foglalt precíz nomenklatúra-magyarázat azonban mindenesetre csak igen jó szolgálatot tehet ennek a nemzetközileg ma még teljesen rendezetlen kérdésnek: egyrészt kátrány, bitumen és aszfaltok közt, másrészt az ezekből készült burkolatok közt elnevezésben és definicióban az amerikai, angol, francia és német felfogás közt ma még igen nagy eltérések vannak, melyeket az eddigi öt útügyi kongresszus sem tudott még eloszlatni, illetőleg kiegyenlíteni, bár e kérdés tisztázására állandó internacionális szakbizottságot is alakított.

Nagyon köszönöm tehát Hász Sándornak, hogy egyrészt a sajtóhibából származott félreértést eloszlatni segített, másrészt alkalmat adott ennek a nehéz nomenklatúra- és definició-kérdésnek felvetésére, melynek végleges rendezése még Magyarországon is a jövő feladata. *Just Kornél.*

A francia úthálózat problémái. Az utak fentartásának a kérdése napirenden van. Minden oldalról sürgetik a megoldást, többnyire jogosan. A dícséretre méltó erőfeszítések és a némely vidéken észlelhető előrehaladás dacára az automobilistáknak nincs meg az a benyomásuk, hogy erőteljes útfejlesztési politika lépett volna életbe.

Mindenekelőtt a probléma különböző elemeiről kell számot adnunk. A háború után szükségesnek mutatkozott, hogy a régebbi fentartási eljárásokat megújítsák. A háború után az automobilizmus rohamos fejlődésnek indult, a járművek száma évenként százezrekkel gyarapodott, és elérte, vagy túl is haladja ma az egy milliót. Mielőtt azonban a *költségek fedezésének problémáját* felvethették volna, meg kellett oldani a *technikai problémát*, és érthető, hogy ezért egy bizonyos kísérletezési időszakra volt szükség.

Ma már ezen az időszakon túl vagyunk: A műszaki problémát megoldották, és a megoldás utaink nagyobb részére — vagyis az oly utakra, amelyeknek nem kell nagyobb ipari forgalmat lebonyolítaniok — *a felületi kátrány-, vagy bitumenburkolat.*

Eleinte a kátrányt csak a por elhárítása végett használtuk, s nem a műút elhasználását és deformációját elkerülendő. De a gyakorlat bebizonyította, hogy az elsősorban a kőpálya megóvására alkalmas. Az oly kátrányburkolat, melynek vastagsága egy milliméter körül van, *helyesen fenntartva* megháromszorozza, vagy megnégyszerezi a kavicstöltés hengerfelületének tartósságát, egyidejűleg nagyon sima gördülést biztosít, s csaknem teljesen megszünteti a porképződést. A jelen pillanatban ez a kísérletezés végső eredménye.

E tények megállapítása után egy második probléma adódik: Az adminisztratív ujjászervezés feladata. Ezidőszerint az utak két minisztériumtól függenek, nevezetesen a nemzeti utak (36.000 *km*) a közmunkaügyi, — a megyei és vicinális-utak, — amelyekből mintegy 150.000 *km*-t használnak a gépkocsik, — a belügyminisztériumtól. A közmunkaügynél: a központosítás, az igazgatás egységessége teljes. A belügynél: a központi adminisztráció alig avatkozik be a fentartás kérdéseibe: a départementok autonómiája csaknem teljes, úgyhogy azok szabadon választják meg személyzetüket és szavazzák meg a fentartás költségeit. Bizonyos az, hogy itt szembetünő szervezési fogyatkozás mutatkozik. Jól tudom, hogy ezt az autonómiát időszerűtlen volna elnyomni akkor, amidőn a decentralizáció van divatban. Az is bizonyos, hogy a helyi körülményeket a közigazgatási tanács inkább méltányolja, mint a központi adminisztráció. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a megyei közönség, illetve a községek valóságos *tulajdonosai* utaiknak, mely utak igen számottevő tőkeértéket képviselnek és nem lehet arról szó, hogy tulajdonjogukban háboríttassanak. Kétségtelen azonban az is, hogy nagy érdek fűződik a felsőbb műszaki igazgatás egységesítéséhez oly célból, hogy mind a fenntartási módszerek, mind az útjelzési szabályok egyformán, egységesen irányíttassanak. E cél elérésére elegendő volna a közmunkaügyi minisztérium útügyi igazgatóságához csatolni mindazt, ami a vicinális-utakhoz tartozik. Semmi sem érintené azokat az előjogokat, amelyeket jelenleg a törvényhozás a közigazgatási tanácsoknak és községi előljáróságoknak biztosít. Csupán az lenne az utakkal, ami a helyiérdekű vasutakkal is történt, amelyeket a központi hatalom ellenőrzése szempontjából a közmunkaügyi minisztérium vasútügyi vezérigazgatóságához kapcsoltak.

Nem volna azonban elegendő a helyi vezetőségeknek *műszaki* irányítást adni. Az automobilszervezetek ezidőszerint nincsenek abban a helyzetben, hogy a vármegyéktől vagy községektől a fenntartáshoz szükséges hitelek megszavazását követelhessék. Aki nem fizet, az nem parancsolhat. Köztudomású az, hogy az automobilokat sujtó adójövedelem legkisebb aránylagos része az, amely a vármegyék és a községek pénztárába folyik, melyeknek azonban e címen az államéhoz viszonyítva négyszeres szükségleteik vannak. Szükséges tehát, hogy az állam a départementoknak és községeknek méltányos támogatást folyósítson, amely ki fogja egészíteni az automobilok után befolyó adók összegeit, s hogy ez a támogatás igazságos elvek szerint osztassék fel. Ez volna egyike a közlekedési utak egységes igazgatósága legfontosabb feladatainak. Hozzáteszem még, hogy e támogatást annyival szükségesebbnek látjuk, mivel a megyék és községek a földadón kívül alig rendelkeznek egyéb pénzforrással és hogy sok közülük nem tudta fedezni a jókarbahelyezés költségeit, úgyhogy kölcsönöket kellett e célra felvenniük. Rossz politika az, amidőn a helyreállított műutak elhasználódnak, még mielőtt a kölcsönök annuitásai törlesztve volnának.

Végül az ekként újjászervezett központi igazgatás feladata volna a helyi vezetőségeknek a szükséges kátránymennyiséget biztosítani. Ez igen nagy feladat. Évenként és kilométerenként 6—8 tonnát számítva, az egész ország részére mintegy 1,200.000 tonna kátrányra volna szükség. (Ezidőszerint a fogyasztás csak mintegy 200.000 tonna s ez magában is mutatja, hogy mily nagy feladat van még hátra.) A meglévő francia üzemek mindössze 40—50.000 tonnát termelnek. Így a külföld adósai vagyunk. Ezt az állapotot meg kell szüntetni. Amellett, hogy mintegy milliárdnyi behozatalt jelentene, a háború esetét is, sajnos, számításba kell vennünk és a háborús állapot nem csökkenti az utak járható voltának fontosságát. Ezt a problémát akkor oldottuk meg, amikor majd megszervezzük a kőszeneknek és ligniteknek alacsony temperaturán való lepárolását. Megállapítható, hogy a szükséges 1,200.000 tonna kátrány megfelel 20—25,000.000 tonna kőszénnek és lignitnek, amelyet aknáink évente termelni tudnak. Ez a művelet egyébként a *kőszénnek valorizációját* is jelentené, tekintve azt, hogy a kátrányon kívül gázt, benzolt és egy kitűnő fűtőanyagot, a félkokszot lehetne nyerni, úgyannyira, hogy a termékek értéke a nyers kőszén értékének mintegy 250%-át tenné ki.

E művelet technikája ezidőszerint a megoldás küszöbén áll: a Ruhr-vidéken tanulmányozták és alkalmazták azt. Kétségtelen, hogy a kemencék ezreinek építése hatalmas tőkét, mintegy félmilliárdot kívánna meg. Ez a pénzügyi befektetés azonban megkívánható iparunktól akkor, amidőn a termelt anyagok jelentős részének átvételét az állam maga biztosítja.

Összegezve: az útépítés technikája ezidőszerint megalapozott. Szükséges azonban, hogy a départementok és községek erőfeszítései ugyanabba az irányba terelődjenek, mint az államéi. E közületeknek az automobil adó jövedelmén kívül külön támogatást kell nyujtani és meg kell szervezni területünkön a fenntartáshoz szükséges kátrány termelését. Hogy e műszaki és pénzügyi problémák tanulmányozhatóak és megoldhatóak legyenek, a közmunkaügyi minisztériumban az állami, megyei és vicinális utaknak egységes igazgatóságát kell megszervezni.

(*Le Figaro* M. E. Baticle, ingenieur des ponts et chaussées.)

Maléter Jenő.

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok.

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

Fortschritte in der Kautschuk-Technologie. Von Dr. *F. Kirchhof*. 200 l. 66 rajzzal és számos táblázattal. Theodor Steinkopff, Drezda-Lipcse kiadása. Ára 12 M.

Rassow technikai monográfiáinak XIII. kötetekép jelent meg a kaucsuk technológiája. Az automobil mindinkább felszorul a közlekedési eszközök élére, a villamos városi vasutak, a nagyvasutak és a folyamhajózás helyére és így annak alapanyagait, a kaucsukot (gumipneumatik), valamint a benzint is a haladás, a fokozottabb termelés és elhasználás iránya jellemzi. Legújabb hírek szerint Amerika a jövőben saját gumiplantageira kíván támaszkodni és nagy igyekvéssel rendez ilyeneket be, mert attól tart, hogy háború esetén elzárják a mostani tengerentúli gumitermelő országoktól. Úgy látszik, hogy az ezidőszerint még nem gazdaságos mesterséges gumi minősége, főleg vulkanizálhatósága még ki nem elégítő. Végeredményben a jó plantagegumi újabbkorú feldolgozása van az érdeklődés előterében, nevezetesen az elektrophoret. gumikiválasztás, az ú. n. anodeeljárás, miáltal másrészt a természetes és a mesterséges gumitej, a Latex importja és technikája is elsőrendű kérdéssé lett.

Országunkat e kérdés azért érdekli közelebbről, mert ismeretes, hogy az eredetileg Cockerill által, később Sheppard és Eberleintől megfigyelt elektromos koaguláció nálunk nyert legelsőbben szélesebb ipari kísérleti alapokat, nevezetesen dr. Klein P. vegyész, gumigyári igazgató szabadalmaival, amelyek alapján azután megalakult az angol Anode Rubber Co. Ltd. ipari csoport.

Kirchhof könyve természetesen szintén e modern kérdések alapján tárgyalja a gumi technológiáját. Fejezeteinek címei a következők: 1. A Latex termelése a kolóniákon. 2. A latex fizikai és kémiai tulajdonságai. 3. és 4. A latex és a nyersgumi feldolgozása. 5. és 6. A gumi oldószerei és töltőanyagai. 7. A vulkanizálás. 8. A vulkanizálás siettetése katalizátorokkal stb. 9. Regenerált gumik. 10. A mesterséges gumikat (kaucsuk) — sajnos — csak nyolc oldalon át tárgyalja. 11. A pneumatikok. 12. A gumi vegyi és műszaki vizsgálatai.

Mivel K. Gottlob és Luff-Schmelkes kaucsukkönyvei már az 1923/24. évben lezárták könyveik tárgyát, azóta pedig a kaucsuk technológiája lényegesen fejlődött, azért Kirchhof könyvét mind a tudományos búvárkodó, mind a gyakorlat

17—18. szám. LXII. kötet. Budapest, 1928 április 29.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA HIVATALOS LAPJA.

Mellékletei: „A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének Havifüzetei", a „Technika és Közgazdaság" és az „Ipari Szabványosítás". Hozza a „Magyar Ipari Szabványosító Bizottság" hivatalos közleményeit és szabványtervezeteit.

TARTALOM: A budapesti Margit-híd kiépítése. Dr. *Verebélyi Leon.* 109. l.

SZEMLE: Megjegyzések Just Kornélnak Párizs város kísérletei modern útburkolatokkal és a fenntartási módszer javításával című szemlecikkére. *Hász Sándor.* 117. l. — Válasz Hász Sándor megjegyzéseire. *Just Kornél.* 118 l. — A francia úthálózat problémái. *Maléter Jenő.* 118. l.

SZAKIRODALOM: Könyvismertetések, bírálatok. Közli: *Dr. Lósy-Schmidt Ede,* egyl. könyvtárnok. Fortschritte in der Kautschuk-Technologie. *Dr. F. Kirchhof.* Ism.: *László Ernő.* 118. l. — Einzelantrieb von Werkzeugmaschinen. Dipl. Ing. *K. eller.* Ism.: *Rada István,* 119. l. — Handbuch für Lehrlinge der allgemeinen Feinmechanik. *Robert Bosch A. G.* Ism.: *Rada István.* 119. l. — Magyar szerzők irodalmi munkássága 1927/28-ban. Közli: *Dr. Lósy-Schmidt Ede.* 119. l.

EGYLETI KÖZLEMÉNYEK: A MEFHOSz nyári tanulmányútjai. 119. l. — Felhívás. 119. l. — Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály ülése. 119. l. — A mű- és középítési szakosztály ülése. 120. l.

A BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA KÖZLEMÉNYEI: A Mérnöki Kamara választmányának 92. üléséből. 120. l. — Hirdetés a mérnökök nyilvántartásába való felvételről. 120. l. — Hirdetés tagfelvételről. 120. l. — A Kamarából kilépő tag. 120. l. — Gondnok kirendelése. 120. l. — Mérnökök elhelyezkedése külföldön. 120. l. — Pályázat. 120. l.

A budapesti Margithíd bővítése.

Dr. VEREBÉLYI LEON.

Résumé: Le pont Marguerite de Budapest fut construit en 1870, après les plans de l'ingenieur français Ernest Gourun. En 1899—1900, on en a attaché un branchement de la longueur de 84·30 *m* pour la communication avec l'ile de Marguerite. Après 57 ans, — à cause des masses bien augmentées et parceque la grande vitesse des automobiles a alteré en general les conditions de la circulation, l'ancien peut ne suffit plus aux besoins du trafic.

Il est donc devenu infaillible d'agrandir le plancher du pont. En le faisant plus large, il faudrait allonger les piles existantes, — travail bien couteux. En outre sur le plancher plus large, les différentes espèces des masses circulantes se croiseraient, — surtout au point d'attache du pont branchement. Ce sont les croisements en general, qui causent les accidents; — ils sont d'autant plus dangereux sur un pont de circulation vive.

De cette cause il faut les éviter; on ne peut le faire qu'en séparant les differantes espéces des masse circulantes et en les conduisant en differentes hauteurs. A ce but il est pourou un plancher elevé pour les vehicules, tandis qu'à la hauteur existante, on placerait les trottoirs et les rails du train de grande vitesse.

Au extremités du pont, quatre rampes en spirales, avec la longueur relative, effectueraint la circulation des vehicules, du niveau des routes correspondantes, au plancher elevé du pont. De cette façon on assureraient une circulation de grande vitesse, — toute continuelle, — et sans les risques des accidents.

Les poutres qui appuient les planchers, sont en treillis et du système des arcs continuels; leurs brides sont conformes aux arcs existants, seul les brides supperieurs des pontres, portant le plancher elevé, sont en ligne contre courb aux brides inferieurs.

Les arcs continuels ne chargent les piles intermédiaires qu'avec des forces verticales et centrales. De cette façon on s'utilise des piles existantes sans allongement et sans renforcement. La pression du sol se diminue de 60% de la pression actuelle, — malgré que la largeur totale des planchers s' elève de 16·763 *m* à 28·000 *m*, et que les rails supportent une charge de 70% plus pesantes, en comparaison de la charge actuelle.

Fővárosi útvonalainknak és azok forgalmának rendezésén kivül, velük szerves kapcsolatban megoldásra vár: hídjaink forgalmának szabályozása is, — tekintve azt, hogy azok forgalmának jellege és tömege egyfelől a közúti gyorsvasutak megalkotásával, másfelől az autóforgalom nagy térhódítása következtében, ugyancsak mélyreható változásoknak van alávetve.

A megnövekedett tömegek, — a nagyobb sebességek megkívánta fokozattabb biztonság, egyaránt az útkeresztmetszetek nagyobbítását igénylik.

Ujabb hídjaink közül a Ferencz József és Erzsébet-híd a régieknél szélesebb pályával épültek úgyannyira, hogy azokon a jelenlegi forgalom kellő biztonság és fokozottabb sebesség mellett bonyolítható le előreláthatólag még akkor is, ha a Ferencz József-hídon gyorsvasutat is vezetünk.

Nem felel meg azonban a Margit-híd útkeresztmetszete, még kevésbbé akkor, ha azon a közúti gyorsvasutat vezetjük; már pedig utóbbinak a Margit-hídon való átvezetése elkerülhetetlen, ha a Duna két oldalán elterülő, északra fekvő nagyforgalmú városrészeket a közlekedés és lakásviszonyok helyes megoldása céljából egymással és Buda kies fekvésű részeivel kívánjuk összekötni.

Ezt az összeköttetés nem pótolhatja a Hungária-út vagy a Margit-hídtól nagyobb távolságban építendő újabb áthidalás sem, mert helytelen volna, ha a hídszerkezeti kérdések megoldását kikerülve a gyorsvasúti vonalat természetes és a fejlődés által is megkívánt irányából elkanyarítva, hosszú vonalon, nagy körívben vezetnők körül helyes célpontja felé. A jelenlegi híd közvetlen közelében épülő esetleges újabb áthidalás is nagy nehézségekkel járna, a hozzá vezető úthálózat létesítése miatt, amennyiben kiépült városrészek rendezését és nagyköltségű átalakítását kívánná meg.

Célszerű és szükséges tehát, hogy részletesebben foglalkozzunk a Margit-híd rendezésének, illetőleg átalakításának kérdésével.

Kívánatos volna a jelenlegi hídpálya szélesbítése; a hídpilléreknek majdnem teljesen kihasznált hosszúsága miatt ez a megoldási mód, csak a pillérek költséges meghosszabbításával valósítható meg. E költségeket kerülendő meg kell kísérelnünk tehát a pálya keresztmetszetének nagyobbítását, újabb pályaszintek alkalmazásával, annál inkább, mert a forgalomnak keresztezésektől mentes lebonyolítását is csak így érhetjük el.

Első meggondolásra a vasúti és gyalogközlekedést tennők a híd magasabb pályaszintjébe, meghagyva a járműpályát a jelenlegi alsó hídpálya magasságában és kiszélesítvén azt a felszabadult gyalogjárók területével.

E megoldási módozatnak hátránya, hogy a vasúti vágányokat már a hídra vezető út mentén a házak sorfala között kellene kiemelni az út szintjéből. Ezek az útjaink különösen a budai oldalon nem oly szélesek, hogy e megoldás szépészeti és forgalmi szempontból kifogás alá ne essen.

A felsorolt hiány elkerülésére egy másik változatot dolgoztam ki vázlatosan. Az 1. sz. ábrában e változat szerint, a híd alsó szintjének középső részén helyezném el, kavicságyas pályával, a vasút, illetőleg a gyorsvasút vágányait 8 méter széles ürszelvénnyel. A vágányokat és kavicsos ágyazásukat a jelenlegi, kellő távolra összetolt ívtartók hordanák; ilymódon ezek az ívtartók kisebb mértékben volnának megterhelve, mint jelenleg, még akkor is, ha a gyorsvasúton a jelenlegi kocsiknál jóval nehezebb kocsik közlekednének. A régi, esetleg szerkezetében is megváltozott hegesztett vasanyag mellett, mindenesetre előnyös lenne ez a körülmény.

A vasúti ürszelvényt a felső szintet hordó vasszerkezetnek egy-egy lenyúló főtartója határolná. E főtartók teljesen függetlenek és nincsenek szerkezeti összeköttetésben a középső vágányokat hordó ívtartókkal. Ezek az új, vasszerkezetű, tartók hordanák a felső szintet cca 12 *m* széles, tisztán közúti járművek közlekedésére

fenntartott pályájával; ugyan-e szerkezet alsó részére támaszkodna, a jelenlegi pályaszint kétoldalán elhelyezendő négy-négy méter széles gyalogjáró belső széle; a gyalogjárók külső szélét külön gyalogjárótartók támasztanák. E gyalogjáró tartók gyanánt felhasználhatók esetleg a jelenlegi ívhíd fölös tartói.

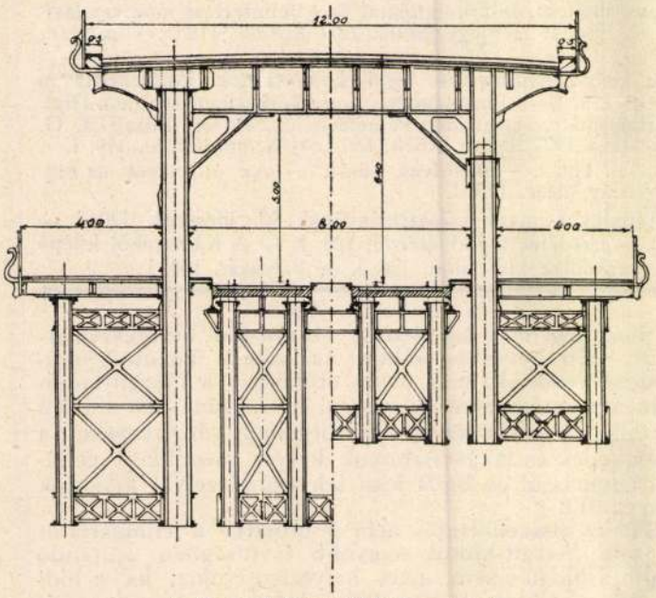

1. ábra. A bővített híd metszete.

Az imént leírt változat szerinti elrendezésnél tehát: a jelenlegi $2{\cdot}85 + 11{\cdot}063 + 2{\cdot}85 = 16{\cdot}763\,m$ széles hídpálya helyett két szintben:
$4{\cdot}00 + 8{\cdot}00 + 4{\cdot}00 + 12{\cdot}00 = 28{\cdot}00\ m$ össz-szélességű pályát építhetnénk, a régi pillérek csekély átalakítása és nem túl drága újabb vasszerkezetek alkalmazásával feltételezve, hogy a pillérek hordképessége e bővítést megengedi.

Megoldandó emellett a felső szintbe helyezett járműpályának csatlakozása az alsó szintben fekvő közutakkal.

E feladat megoldására célszerűen használhatjuk fel a híd mindkét végén fekvő, két-két oldali, jelenleg növényzettel beültetett szabad területeket, melyek elegendő terjedelműek ahhoz, hogy azokon 2. és 3. ábra szerint vasbetonszerkezeten nyugvó, a mostani híd lejtésével azonos emelkedésű, csavarvonalban vezetett pályát építhessünk, melyhez szervesen kapcsolódna a híd vasszerkezetéhez csatlakozó felső vasbeton hordszerkezet.

A híd négy sarkában elhelyezett eme feljárók esztétikailag is megfelelően kiképezhető építményeket szolgáltatnak, emellett lehetővé teszik a második szint alkalmazását, mellyel a szigetre elágazó valamint a hídra igyekvő és onnan jövő járműtömegek minden irányban, folytonos menetben, keresztezések kizárásával, kényelmesen és biztosan bonyolíthatják le forgalmukat.

A vasúti közlekedés az út tengelyében háborítatlanul, ugyancsak keresztező forgalom kizárásával folytathatja útját a híd tengelyének irányába és viszont.

A gyalogos tömeg a csatlakozó útvonalak végén elhelyezett kényelmes lejárókon át 2. és 3. ábra szerint ugyancsak folytonos menetben, idegen mozgó tömegek zavarása nélkül végezheti mozgását, mind a hídgyalogjárók felé, mind a híd két végén elhelyezett tágas és megfelelően felszerelt védett vasúti megállóhelyek irányába is.

A vázolt megoldás feltétele elsősorban, hogy a jelenlegi hídpillérek teherviselő képessége megengedje a hídpályának fentiek szerinti bővítését, másodsorban, hogy a jelenlegi ívhíd főtartói felhasználhatók-e a közúti-vasút céljaira. Az első feltétel alapvető, mellyel fennáll vagy megdől a vázolt megoldás lehetősége; a második feltétel kevésbbé fontos részletkérdés, melynek helyes megoldása csak a költségek összegszerűségére bír befolyással.

Hogy a pillérek teherviselő képességét legalább közelítőleg ismerjem meg, idecsatolt függelékben számításokat végeztem el. Elsősorban vízsgálván a jelenlegi híd és annak veszélyes terhelése mellett a legmagasabb pillér alapjában fellépő talajnyomást, másodsorban ugyanannak igénybevételét a javasolt hídbővítés esetére.

Mint e közelítő számítások sejtetik, a jelenlegi legmagasabb középoszlop cm^2-ként 12·20 kg-al, vagyis a

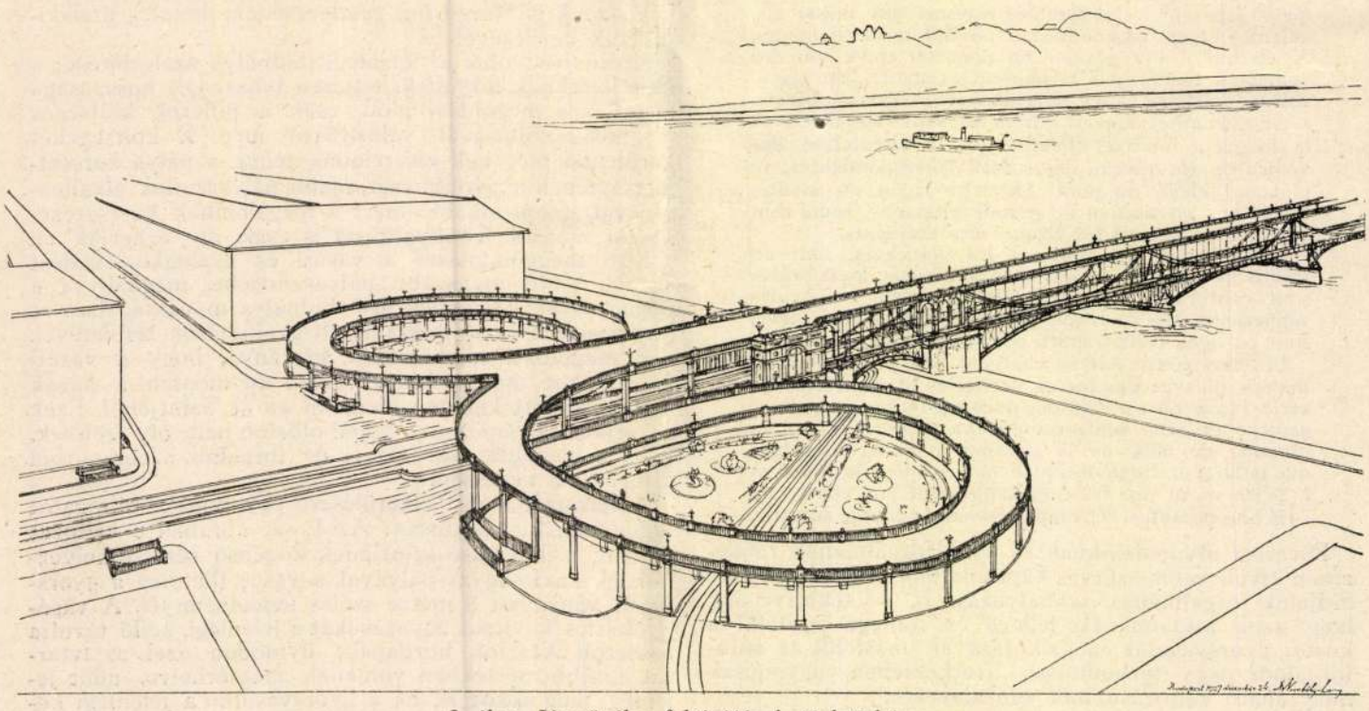

2. ábra. Járműpálya feljárójának távlati képe.

megengedettnél nagyobb mértékben, terheli az alaptalajt.

A híd mindazonáltal áll és teljesíti hivatását, különösebb rendellenességek nélkül. Ez ellenmondás magyarázatát abban kell keresnem, hogy számításaim csak hozzávetőlegesek, melyeknél igyekeztem az adatokat biztonság elérése miatt fölfelé kerekíteni, nem

lévén célom, hogy a mostani állapotot a valóságnál kedvezőbben és pontosan ismerjem meg, hanem az, hogy lássam, miként viszonylik a híd bővítésével elérendő helyzet a jelenlegihez képest. Másfelől számításaimnál nem vettem tekintetbe, hogy a hídoszlop vízben álló része a víz felhajtó ereje miatt kisebb fajsúllyal vehető számításba —, hogy az oszlop tekintélyes része nem áll szabadon, hanem a talajba van sülyesztve és a hidat terhelő erőkkel szemben a talaj oldalnyomása is érvényesül és részben lerontja előbbieknek hatását. Tény az is, hogy számításaimban feltételezett kedvezőtlen terhelés talán csak a híd próbaterhelésénél állott elő, azóta aligha, — végül, hogy esetleg a pillérre jutó oldalnyomás egyrésze a vasszerkezet révén a szomszédos pillérekre, sőt a végső erősebb ellenfalakra is átadódik.

A számítások mindazonáltal útmutatásokat adnak az esetleges kibővítés részére. Látjuk belőlük azt, hogy a híd bővítésénél kerülnünk kell mindazon szerkezeteket, melyek a meglévő ívek vállnyomását nagyobbítják; ezért is előnytelen az első sorban említett bővítési mód. Hogy pedig a vízszintes erőket csökkenthessük, oly módon kell a vasszerkezetet átépíteni, hogy az ívek vállnyomása kisebbedjék és az oszlopok lehetőleg tengelyük síkjában, főleg függőleges erőkkel terheltessenek.

Ezeknek az útmutatásoknak megfelelően a régi ívszerkezeteket, redukált terheléssel csupán a közúti vasút céljaira használnók fel, a járműpályát támasztó új vasszerkezet és a gyalogjárók külső síkját támasztó tartókat pedig a 4. ábrában feltüntetett nézet alapján több támasztó ívek gyanánt képeznők ki, oly módon, hogy a szélső erősebb hídfők a vízszintes irányú nyomásokat vennék fel, a középső gyengébb pillérek pedig tengelyeik síkjában csupán függőleges erőkkel terheltessenek.

Mint a 4. ábra mutatja, a híd nézetének egyöntetű kiképezése céljából az összes főtartók alsó övét a meglévő ívtartókkal azonos ívvonalba vezetnők; a gyalogúti

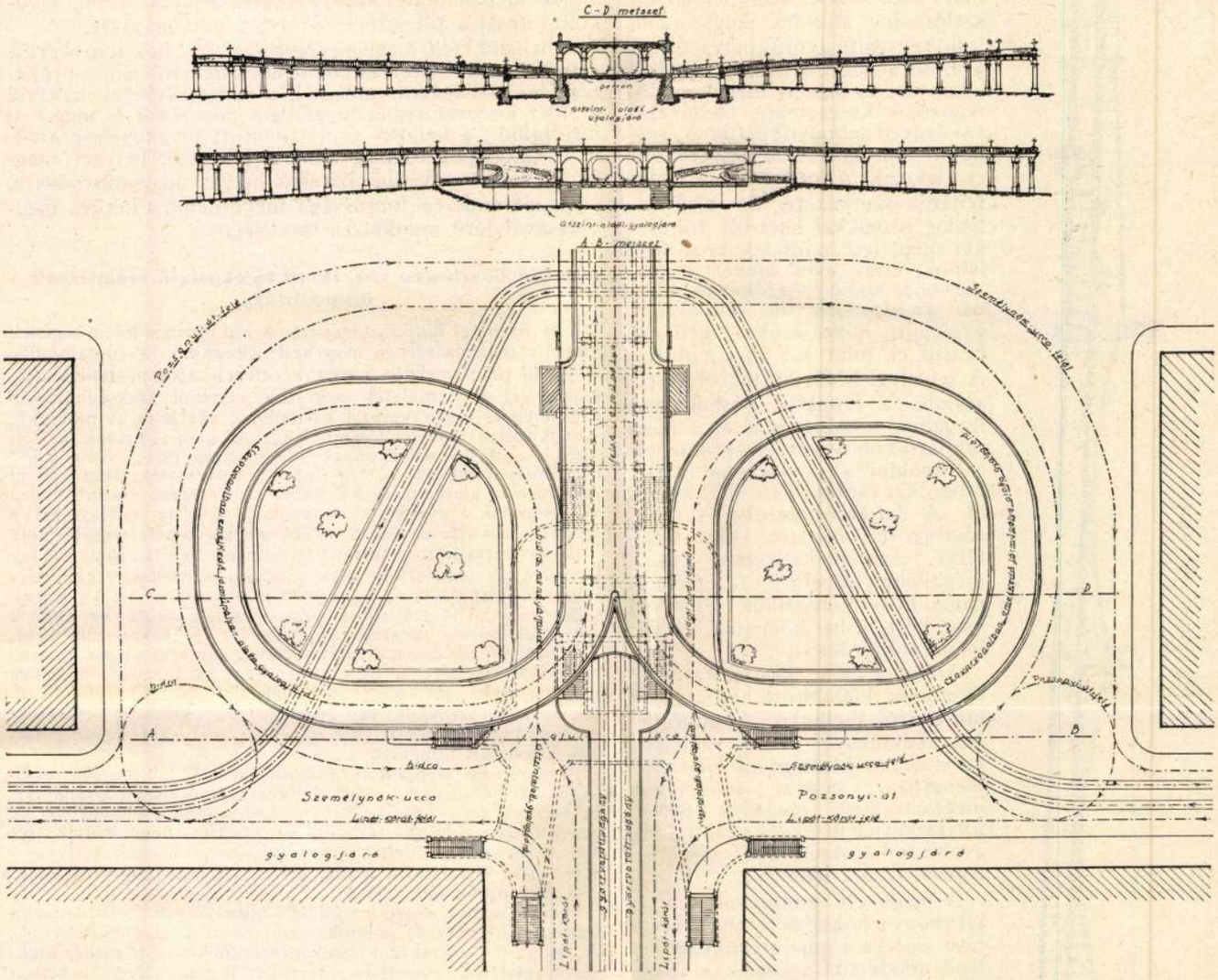

3. ábra. Járműpálya feljárójának felülnézete és metszetei.

szélső főtartók felső övét az alsó pályaszínttel párhuzamosan és közelítőleg annak magasságában választjuk; a felső járműpályát hordó szerkezet főtartóinak felső öve gyanánt pedig az alsó öveknek mintegy tükörképét mutató oly vonalozást használnánk, mely az egyes nyílások szélén, a pillérek felett, a felsőpályából kiindulva, a nyílások közepéig körülbelül a korlátok felső szintjének magasságáig lejt megfelelő ívben. A rácsrudak egyöntetű hajlása céljából utóbbi főtartóknál K alakú rácsozást használnánk olymódon, hogy a pályaszint alatti rácsrudak hajlása megegyezzen az egyéb ívtartók rácsozásával. E főtartók, melyek a terhelés legnagyobb hányadát hordják, ily vonalozás mellett a pillérek fölött cca 13—15 *m* magasak, a nyílások közepén pedig cca 3—4 *m* magasak lehetnek.

A felső pályát a felső övön áthaladó, megfelelő kapuzattá alakított tömör függőleges rácsrudak támasztanák.

A vasszerkezetekhez csatlakozó, jelenleg töltésszerű hídfeljárókon, valamint a terjedelmesebb szigeti pillér fölött a 4. ábrában vázolt vasbeton szerkezettel támasztanók a felső járműpályát. E vasbeton szerkezet ugyanolyan keresztmetszeti beosztással épülne, mint a felső hídpályát hordó vasszerkezet. Utóbbi főtartójának folytatásában, vasbeton ívek és ezek felett keresztbordákkal merevített vasbeton lemezek támasztanák a felső jár-

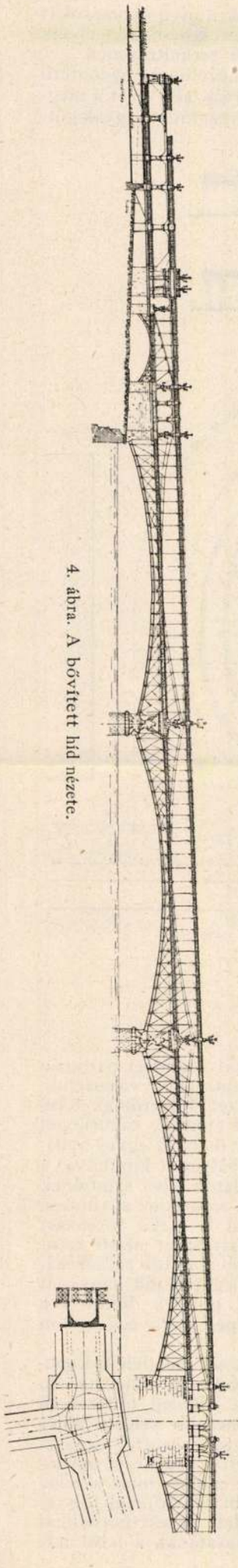

4. ábra. A bővített híd nézete.

műpályát. A vasbeton ívek között az alsó szint magasságában a gyorsvasút, az ívektől jobbrabalra, a gyalogjárók volnának elhelyezve. A tágasabb szigeti pillér felett a felső járműpálya vasbeton szerkezete megfelelően kiszélesbülne annyira, hogy azon, irányegyesítő gyűrüs pálya útján, a 4. ábra szerint a híd irányától elkanyarodó szigeti forgalom derékszögű keresztezés mellőzésével legyen lebonyolítható. A vasbeton szerkezetekhez szervesen csatlakozik a csavarvonal alakú feljárók szerkezete. Az alsó, jelenleg rézsükkel határolt töltéseket megfelelő támfalak közé foglalnók, hogy azok mellett a csavarvonal alakú feljárókat és azokban az alsó szint alá süllyesztett gyalogúti hozzájárókat hellyezhessük el, mint a 3. ábra mutatja. A jelenlegi hídbejáratok előtt elvonuló, a Dunával párhuzamos forgalmat a hídpálya alatt a felső rakpartokon vezetnők, miközben a forgalom a csavarvonal alakú feljárókat ezek pályája alatt szelné át. A feljáró határolta terület, részben növényzettel volna beültetve, részben kényelmes vasúti megállóhelyek elhelyezésére szolgálna. Ezek a megállóhelyek rövid összeköttetésbe hozhatók a gyalogúti aluljárókkal.

Amint 2. és 3. ábra mutatja az ilymódon kialakított hídpálya és hídfeljárók mellett a mozgó tömegek különböző nemei *szintbeni keresztezés kizárásával folytonos menetben, sajátos sebességük megtartásával, megállás nélkül* folytathatják útjukat és ezáltal nagyobb tömegeknek gyorsabb elvezetését teszik lehetővé.

A mellékelt számítások mutatják, hogy a hídpálya tetemes bővítése dacára a pilléralapokban fellépő maximális nyomás: a jelenlegi elrendezésnek megfelelő *cm*²-kénti 12·20 *kg*-ról—9·85—*kg*-ra csökken, tehát mintegy 20%-kal kisebb annál, mint amely számításom szerint a híd mai szükebb pályája és kialakítása mellett lép fel. E nyomások azonban még inkább csökkenthetők, ha a vágányok támasztására is ujonnan készítendő többtámaszúívtartókat használunk. — Mint a számítások mutatják, — ez esetben a talajnyomás értéke 5·17 kgra csökken *cm*²-enként, — vagyis a jelenlegi állapotra kiszámított értéknek mintegy 43%-ára.

Tény, hogy a híd már 57 év óta van forgalomban; a forgalom állandóan nagyobbodott; dacára ennek a hídpilléreken tudtommal rendellenességek nem mutatkoznak; az alaptalaj tehát nyugodtan és állandóan tömörült a folytonosan nagyobbodó terhelés alatt. Ismeretlen előttem, hogy a hídnak számításaim szerint maximális terhelése egyáltalán és hány ízben állott elő; nem valószínű, hogy gyakran valósult meg. Ismeretlen az is, vajjon a további ívszerkezetek átveszik-e és mily mértékben a középső oszlopokra jutó vállnyomásokat átháritván azokat a szélső erősebb ellenfalakra.

Az alaptalajnak 57 éven át való állandó tömörítése annak megállapodottságára enged következtetni, indokolttá teszi a többtámaszú tartók alkalmazását.

A helyzet kellő megismerésére szerény nézetem szerint alaposan előkészített és gondosan keresztülviendő próbaterhelés szükséges, melynél a vasszerkezeteken kívül a pillérek vízszintes és függőleges mozgásait is meg kell figyelnünk; a kellően csoportosított megfigyelési eredmények alapot fognak adni a jelenlegi helyzet megismerésére és további eljárások helyes meghatározására.

Az elérendő cél fontossága megérdemli a kérdés megoldásával járó munkát és fáradságot.

A híd bővítésére vonatkozó tájékoztató számítások összeállítása.

I. A jelenlegi hídpálya mellett. A híd bővítési lehetőségének vizsgálatánál elsősorban meg kell ismernünk a forgalomban lévő híd pilléreinek és vasszerkezetének erőtani teherviselőképességét. E vizsgálatok megejtése céljából szükségünk van a pillérek és vasszerkezetek kivitelének adatjaira. A pillérekre vonatkozólag rendelkezésemre állottak ama előírások és feltételek, melyek szerint annak idején azaz 1870. évben a híd megépült; feltételezvén, hogy ezeket betartották, őket vettem számításaim alapjául. A híd pálya az előírások szerint 11.063 *m* kocsiúttal, a gyalogutak egyenként 2.85 *m* szélességgel a hídpálya együttesen tehát 16.763 *m* pályaszélességgel épült.

A vasszerkezetre említett feltétfüzet előírta, hogy: a felhasználandó hegesztett vas szakítási szilárdsága hengerlés irányában legalább 33 *kg* legyen *mm*²-ként, — ugyan annak szilárdsága a hengerlés irányára merőlegesen 26 *kg* *mm*² a szegecsek húzási szilárdsága pedig 38 *kg* legyen *mm*²-ként.

A vasméretek kiszámítására előírták, hogy az alapul veendő terhelések mellett a hegesztett vas húzási vagy nyomási igénybevétele, ama szerkezeti részeknél, melyek közvetve hordják a mozgó terheket, meg ne haladja a *mm*²-ként 7.75 *kg*-ot és *mm*²-ként a 6 *kg*-ot ama részeknél, melyeket a mozgóterhek közvetlen terhelnek.

A méretezés alapjául az önsúlyon kívül 12 láb tengely távolságú, 105 bécsi mázsa, 5800, *kg* keréksúlyú közúti kocsik terhelése volt irányadó, — illetőleg négyzet méterenként 400 *kg* egyenletesen elosztott terhelés, — aszerint, hogy melyik volt a veszélyesebb az illető szerkezeti részre. A homok 1600 *kg* — a beton és téglafalazat pedig 1800 *kg* köbméterenkénti súlylyal volt számításba veendő.

Számításaimra nézve kevésbbé fontos egyéb szerkezeti előírásokon kívül más adatok nem állottak rendelkezésemre. A jelenlegi vasszerkezet hordképességének megítéléséhez szükséges részletes vasszerkezeti terveket is nélkülözvén, le kellett mondjak arról, hogy a vasszerkezet hordképességéről tiszta képet alkossak magamnak. E kérdés alapos vizsgálata különben is meghaladja, tisztán eszme felvetését célzó tanulmányom keretét; másrészt a pillérek hordképességének kérdésével szemben a vasszerkezet vizsgálatát másodrangú feladatnak tartom, mert a vasszerkezet erősítése és kiegészítése újszerkezetekkel könnyebben oldható meg a pillérek erősítésénél.

Ezen az alapon és fenti indokok miatt tehát főleg a pillérek hordképességének kérdését vizsgáltam, a vasszerkezetét csak annyiban, amennyiben ezt a rendelkezésemre álló adatok megengedték, illetőleg amennyiben ez a pillérek vizsgálata szempontjából szükséges.

Számításaimnál segítségemre voltak Czakó Adolf műegyetemi tanár úrnak a Margitszigeti szárnyhídra vonatkozó kiviteli adatjai, melyeket arra használtam fel, hogy a főhíd vasszerkezetjének hozzávetőleges súlyát számítsam.

Végül megjegyzem, hogy a pillérek közül azt vizsgáltam meg, mely a kiviteli feltétfüzet szerint a legmagasabb és amely a legnagyobb nyílásokat támasztja.

E pillér a középső erős szigeti pillér után következik, — általa támasztott szerkezetek fesztávolsága: 87.87 *m*, illetőleg 81.23 *m*, — ugyanazoknak ívmagassága 7.296 *m*, illetőleg 6.243 *m*, — a pillér méretei pedig az 5. ábrából láthatók.

Mindezek kiegészítésére felsorolom a szárnyhídra vonatkozó és rendelkezésemre állott adatokat is. Ezek szerint a szárnyhíd fesztávolsága 70 *m*, kocsiútja 7*m*, gyalogjárói egyenként $2^1/_2$ *m* — a hídpálya tehát összesen 12 *m* szélességű.

Folytvasszerkezetének súlya	4610 *q*.
Öntöttvas korlátjának „	340 „
Összesen:	4950 *q*.

A kocsipályát Zores vasakon nyugvó beton és apró kőkockákból álló burkolat képezi.

Ezzel szemben a főhíd jelenlegi kocsipályája 6 *mm* vastag domborlemezeken nyugvó beton kavics és apró kőkockából áll — míg az építési feltételek szerint, az annak idején 6 *mm* es domborlemezeken nyugvó, — a legmagasabb pont felett is legalább 80 *mm* vastag beton, — efelett 30 *mm* vastag palló és 150 *mm* vastag fenyőfaburkolatból állott.

Látható tehát, hogy a jelenlegi kocsipálya önsúlya nagyobb, amannál, melyet annak idején a vasszerkezet méretezésénél feltételeztek és meg is építettek.

A fentiekben kijelölt pillért legkedvezőtlenebb terhelése esetére kell megvizsgálni. E terhelés akkor áll elő, midőn a híd és pillér teljes önsúlya mellett, — a pillér támasztotta nagyobbik nyílás egész hosszában és szélességében mozgósúlyokkal meg van terhelve, — míg a kisebbik nyíláson az önsúlyokon kívül egyéb teher nincsen elhelyezve.

Elsősorban tehát az állandó terhelésekből származó sulyokat kell megismerni; ezekhez tartoznak:

1. A kocsipálya önsúlya, mely
a 6 *mm* vastag domborlemezek súlyából.. kb. 0.50 *q*. *m*²-ként
a 120 *mm* magas kavics, vagy beton és
a 180 *mm* „ kőkockák súlyából .. kb. 6.00 *q*. „ „
Összesen: 6.50 *q*. *m*²-ként

E számadatokból látható, hogy a kőkockák beton és kavicssúlyát *m*³-ként 2000 kg ra vettem, vagyis az építési feltétfüzet előírásával szemben némi biztonsággal, — melyet a valódi tényállás és számításaim hozzávetőleges természete indokol.

A kocsipálya súlya tehát hídfolyóméterenként
11·063 × 6·50 = 71·91 *q*-ra vehető.

2. A gyalogjárók önsúlya, — mely az 5 *cm* vastag tölgyfapallók alapján erősítő részekkel együtt *m*²-ként mintegy 50 *kgr* súlyúra vehető: a 2 × 2·85 *m* széles gyalogjáró súlya tehát hídfolyóméterenként 2·85 *q*.

3. A vasszerkezet súlya, amelyre vonatkozólag sajnos nincsenek közelebbi adatjaim, — a szárnyhíd ismeretes súlya alapján közelítő módon számítható ki.

A szárnyhíd ismeretes 4950 *q*-nyi súlyából ugyanis annak hídfolyóméterére 4950 : 70 = 70·71 *q* súly esik, — Zores-vasakkal együtt. Ha a Zores-vasak folyóméter súlya 23·6 *kgr* és azok egymástóli távola 0·28 *m* — akkor *a* 7 *m* szls. hídpálya fm-ére a Zores-vasakból $\frac{0{\cdot}236}{0{\cdot}28} \times 7 = 5{\cdot}9$ *q* súly esik, — a Zores-vasak nélküli vasszerkezet tehát 64·31 *q* súlyú hídfolyó méterenként.

Ha ebből a súlyból következtetni akarunk a régebbi főhíd vasszerkezetének súlyára, tekintetbe kell vennünk, hogy utóbbinak szélesebb a pályája a szárnyhíd pályájánál és, — hogy kocsiútjának és gyalogjáróinak szélessége közötti arány más, mint a régebbi főhíd ugyane pályarészei között. Amidőn a hídfolyóméter súlyát egyszerűen a hídpályaszélességekkel arányosítom, feltételezem, hogy a két hídpályán kocsiút és gyalogjáró szélessége közötti arányszám ugyanaz. Minthogy azonban a régi főhídnál a nehezebb kocsiút aránylag nagyobb szélességet foglal el, mint a szárnyhíd kocsiútja — világos, hogy a csupán hídszélességek arányában nagyobbított súly további növelést igényel. Kellő alap hiányában és egyszerűség kedvéért eltekintettem a súlynak e további növelésétől, amely elhanyagolást kiegyenlítendő a fesztávolságok arányosításánál, viszont ellenkező befolyású egyszerűsítést alkalmaztam.

A szárnyhíd vasszerkezetének folyóméterenkinti súlyát a hídpályák szélességével arányosítván a főhíd vasszerkezetére *fm*-ként jutna $\frac{64{\cdot}81}{12{\cdot}00} \times 16{\cdot}763 = 90\,54$ *q*, kereken 91·00 *q*.

Tekintetbe kell vennünk továbbá, hogy a régi főhíd vasszerkezetének méretezésénél kisebb igénybevételt engedélyeztek, mint az újabb szárnyhíd méreteinek kiszámításánál; ha előbbi 750 *kg cm*²-kint, utóbbit pedig átlag 850 *kg cm*²-kint veszszük fel, a fenti súly:
$\frac{91{\cdot}00}{7{\cdot}50} \times 8{\cdot}50$ arányban, azaz 102·61 *q m* kénti súlyra emelkedik.

Számításba veendő a fesztávolságok eltérése is; a vasszerkezet súlya egyéb tényezők változatlansága mellett a híd nyílásnak függvénye; az ismeretlen függvényt sorba fejtve, tudjuk róla azt, hogy ily hozzávetőleges számítások pontosságához elegendő, ha a változó nyílásnak harmadfokú tagjait elhanyagolják és csak az első és második hatványú változókat vesszük tekintetbe. De még így is ismeretlen előttünk az állandó tag, az első- és másodfokú változó tagoknak együtthatója. Amidőn mindezekből csupán a másodfokú változó együtthatóját vesszük tekintetbe — fenti elhanyagolások ellensúlyozására bizonyos biztonsági együtthatót vezetünk be — a 70 *m* kisebb nyílásból következtetvén a régebbi nagyobb nyílások vasszerkezetének súlyára. E meggondolás alapján a 2 *l* = 87·87 *m* nyílású vasszerkezetnek megközelítő súlya leszen:

$\frac{102{\cdot}61}{70} \times 87{\cdot}87 = 130{\cdot}00\,q$ hídfolyóméterenkint.

2 *l* = 81·23 *m* nyílású vasszerkezeté pedig:

$\frac{102{\cdot}61}{70} \times 81{\cdot}23 = 120{\cdot}00\,q$ folyóméterenként.

Mindezeket összevonva: az állandó súlyok híd *fm*-ként:
a 2 *l* = 87·87 *m* régi nyílásnál:

1. a kocsipálya önsúlyából.....	71·91 *q*
2. a gyalogjáró önsúlyából.....	2·85 *q*
3. a vasszerkezetből	130·00 *q*
összesen.....	204·76 *q*

kereken 205·00 *q* *fm*-ként.

a 2 *l* = 81·23 *m* régi nyílásnál:

1. a kocsipálya önsúlyából.....	71·91 *q*
2. a gyalogjáró önsúlyából.....	2·85 *q*
3. a vasszerkezetből	120·00 *q*
összesen.....	194·76 *q*

kereken 195·00 *q* *fm*-ként.

Ezeknek az állandó súlyoknak terhelését lapokra támaszkodó vasszerkezeti ívek adják át a pilléreknek. A vasszerkezeti íveknek támaszkodó lapjai fesztávolságukhoz képest oly kisméretűek, hogy nem követünk el nagy hibát — főleg a pillért terhelő erők kiszámításánál — midőn a támaszlapok helyén csuklókat képzelünk és az ívek által átadott terhelést vállcsuklókkal ellátott kéttámaszú ívek terhelése gyanánt számítjuk. A vállcsuklókat az ívek tengelyében és a feltekvésű lap középpontjában képzelhetjük.

A képzelt csuklón átmenő terhelő erőnek függőleges összetevője statikai alapon határozható meg; esetünkben — az ív teljes terhelése mellett — az az ívet terhelő súlyok felével azonos; vagyis — állandó súlyt „*a*"-val — *j*-vel jobboldalt jelezvén

2 *l* = 87·87 *m* nyílás mellett:

$$V_{aj} = 205\,\frac{87{\cdot}87}{2} = 9006{\cdot}70\,q,$$ illetőleg 901·00 tonna.

2 *l* = 81·23 *m* nyílás mellett: — azonos értelmű jelzéssel

$$V_{ab} = 195\,\frac{81{\cdot}23}{2} = 7920{\cdot}00\,q,$$ illetőleg 792·00 tonna.

A terhelőerőnek vízszintes összetevőjét a rugalmas elhajlások elmélete alapján számíthatjuk ki; e számítások pontosabb megejtéséhez ismernünk kellene a vasszerkezeti ívek keresztmetszeti méreteit; céljainkhoz nem is okvetlen szükséges a pontos kiszámítás; egyrészt az egyéb adatok is csak hozzávetőlegesek lévén, másrészt a kérdés előzetes megítéléséhez itt is megfelelnek a közelítő számítások és képletek.

Ezért azt a közelítő képletet alkalmaztam, a vízszintes összetevő kiszámítására, melyet Kherndl Antal hírneves mesterünk alkalmazott előadásaiban igaz, hogy parabólikus tömör ívek számára. Margithídunk nagyívei köríves tengelyűek ugyan, mindazonáltal megmaradtam a parabólikus ív képleténél, mert a két görbe közötti eltérés lapos ívek mellett vajmi csekély, másrészt említett okok miatt bizonyos biztonsággal kívántam eljárni és ezúttal is a valamivel nagyobb nyomást eredményező számítás felé hajlottam. Kherndl képlete 5. ábrába jegyzett jelölések mellett

$$H = \frac{5}{64}\left(1-\xi^2\right)\left(1-\xi^2\right)\frac{l\,.\,C.}{f\,.\,\upsilon};$$

mely képletben a υ együttható:

$$\upsilon = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{h_0}{f}\right)^2;$$

és h_0 az ív tetőponti keresztmetszetében felső és alsó övek súlypont távolságát jelenti.

A képlet koncentrált *C* súlyra adja meg a vállnyomás vízszintes összetevőjét. Hogy esetünkre alkalmazhassuk, helyet tesítsük a képlet *C* súlyát *p*. d_x el hol *p* a folyóméterenkinti egyenletesen elosztott súly, — a ξl távol helyett vezessük be az *x* távolságot illetőleg ξ helyet x/l kifejezést; akkor annak megváltozott alakja lesz:

$$H = \frac{5}{64}\left(1-\frac{x^2}{l^2}\right)\left(5-\frac{x^2}{l^2}\right)\frac{lp\,d_x}{f\,.\,\upsilon\,.};$$

Tekintetbevéve azt, hogy a nyílás közepéhez szimetrikusan jobbra és balra fekvő egyenlő súlyok azonos H vállnyomást eredményeznek, képletünket *x* szerint rendezve és az összegezést a fél hídnyílásra jelölve ki

$$\Sigma H = 2\,\frac{5}{64}\,\frac{l\,.\,p.}{f\,.\,\upsilon.}\int_0^l\left(1-\frac{x^2}{l^2}\right)\left(5-\frac{x^2}{l^2}\right)dx$$

elvégezvén az integrálást: $\Sigma H = 2\frac{5}{64}3{\cdot}2\frac{p\,.\,l^2}{f\,.\,\gamma} = \frac{1}{2}\frac{p\,.\,l^2}{f\,.\,\gamma}$

képletet találjuk. Alkalmazva e képletet $2\,l = 87.87$ *m* nyílásra, melynél az építési feltételek szerint: $f = 7.296$ *m*, — és ha $h_0 = 1$ *m* fenti hozzávetőleges számítások szerint pedig $p_{aj} = 20{\cdot}50$ *t/m* állandó terhelésre:

$$\gamma = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{h_0}{f}\right)^2 = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{1}{7{\cdot}296}\right)^2 = 1{\cdot}009$$

$$\Sigma H_{aj} = \frac{1}{2}\frac{p\,l^2}{f\,\gamma} = \frac{20{\cdot}50 \times 87{\cdot}87}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 2688{\cdot}00 \text{ tonna},$$

mely válnyomás az ív felfekvési felülete középpontjában vízszintes irányban jobbról-balra feszíti a pillért.

A $2\,l = 81.23$ *m* nyílásnál pedig, — az építési feltételek szerint $f = 6.243$ *m*, — és $h_0 = 0.948$ *m* lévén, — hozzávetőleges számításaink szerint pedig az állandó súly *fm*-ként $p_{ab} = 19{\cdot}50$ *t/m*.

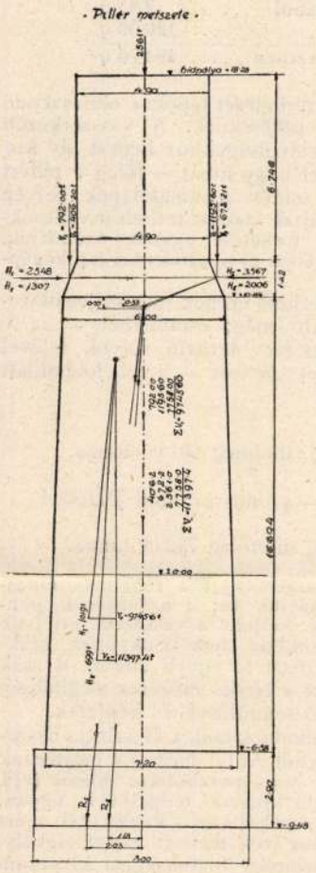

6. ábra.
Pillér keresztmetszete.

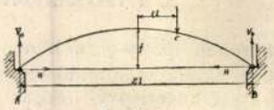

5. ábra.
Vázlat.

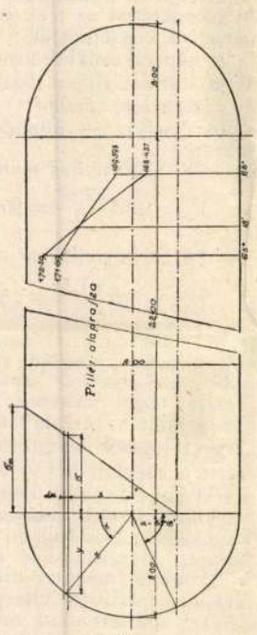

7. ábra.
Pillér alaprajza.

$$\gamma = 1 + \frac{15}{32}\left(\frac{0{\cdot}948}{6{\cdot}243}\right)^2 = 1{\cdot}011$$

$$\Sigma H_{ab} = \frac{19{\cdot}50 \times 81{\cdot}23^2}{2 \times 6{\cdot}243 \times 1{\cdot}011 \times 4} = 2548{\cdot}00 \text{ tonna}$$

mely ugyanazon pillért vízszintes irányban, de balról-jobbra feszíti, hozzávetőleg ugyancsak az előbbi válnyomás irányvonalában.

Hogy a pillérre nézve legkedvezőtlenebb terhelést állítsuk elő, meg kell terhelnünk a nagyobbik nyílást egész hosszában és szélességében minden négyzet méteren 400 *kg* elosztott terheléssel, — vagyis hídfolyóméterenkint $p_m = 16.763 \times 0{\cdot}4 = 6.705$ tonnával. Ez a terhelés a felfekvési felületek középpontjában összesen: $V_{mj} = 6{\cdot}705 \times \frac{87{\cdot}87}{2} = 294{\cdot}60\ t$ függőleges nyomást ad a pillérre, és ugyanott:

$$\Sigma H_{mj} = \frac{6{\cdot}705 \times 87{\cdot}87}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 879{\cdot}10 \text{ tonna}$$

vízszintes erővel feszíti a pillért jobbról a bal irány felé.

Összevonva az eddigi eredményeket és azokat 6 ábrában feltüntetve vizsgálatunk tárgyát képező pillér jobboldalán, a 87.87 *m* nyílás állandó és mozgó terheléséből:

$V_{áj} = 901{\cdot}00$ tonna és
$V_{mj} = 294{\cdot}60$ „
összesen: $V_j = 1195{\cdot}60$ tonna függőleges, — és
$H_{áj} = 2688{\cdot}00$ tonna
$H_{mj} = 879{\cdot}10$ „
összesen: $H_j = 3567{\cdot}10$ tonna jobbról-balra ható vízszintes erő terheli.

Ugyanannak a pillérnek baloldali oldalán
$V_{áb} = 792{\cdot}00$ tonna függőleges, és $H_{áb} = 2548{\cdot}00$ tonna balról jobbra ható vízszintes erő.

Mindezek az erők a hídpályát támasztó 6 ív átadta terhelésnek eredőit jelentik, melyek a hídpillér tömege által annak egész hosszára oszlanak el. Bennünket elsősorban a pillérnek legjobban igénybevett alsó rétege érdekel, — amelynél már a pillér egész tömege érezteti hatását. Feltehetjük ezért, hogy ott a vasszerkezet átadta terhelés a pillér hosszára egyenletesen oszlik meg.

Felsorolt terhelések végeredményükben a következő részeredőket adják és pedig:

A pillér tengelyében fellépő $V = 2 \times 792{\cdot}00 = 1584{\cdot}00\ t$ függőleges, —

a pillér jobboldalán *j* függőlegesben $V_j = 1195{\cdot}60 - 792{\cdot}00 = 403{\cdot}60\ t$ függőleges.

és *j* vízszintesében jobbról-balra ható:

$H_j = 3567{\cdot}10 - 2548{\cdot}00 = 1019{\cdot}10$ tonna vízszintes erőket.

Mindezekhez járul még a pillér saját súlyának terhelése és pedig:

a fegfelső I-vel jelölt tömb $4{\cdot}9 \times 18 \times 6{\cdot}746 = 595{\cdot}000\ m^3$
a pillér támasztó vállrésze $5{\cdot}45 \times 18 \times 1{\cdot}42 = 139{\cdot}302$ „
a középső rész négyszögletes
magja ..... $6{\cdot}60 \times 21{\cdot}3 \times 16{\cdot}7 = 2347{\cdot}686\ m^3$
a középső rész jégtörője .. $3{\cdot}30^2 \times 3{\cdot}14 \times 16{\cdot}7 = 571{\cdot}050$ „
talapzat négysz. magja .... $8{\cdot}00 \times 22 \times 2{\cdot}9 = 510{\cdot}400$ „
„ félgömbölyű lezárása $4{\cdot}00^2 \times 3{\cdot}14 \times 2{\cdot}9 = 145{\cdot}696$ „
A pillér teljes köbtartalma: $4309{\cdot}128\ m^3$

kereken $4310\ m^3$; az építési feltételekben előírt $1800\ m^3$-kénti súly alapul vétele mellett a pillér súlya: $4310 \times 1{\cdot}8 = 7758$ tonna.

Végeredményben tehát a pillér tengelyében:
$V = 1484 + 7758 = 9242$ tonna függőleges, — a pillér jobboldali *J* függőlegesében $403{\cdot}60$ „ „ összesen tehát $9645{\cdot}60\ t$ függőleges, — a pillér vállmagasságában pedig $H = 1019{\cdot}00\ t$ vízszintes részeredők lépnek fel.

A pillér jobboldali vállmagasságában fellépő két erőnek eredője a pillér tengelyében fekvő függőleges erő irányvonalát *Z* pontban 6. ábra szerint metszi. E Z_I pontnak távola a pillér vállvonala alatt *m*, az 6. ábra nyomán

$$m + 0{\cdot}71 = \frac{5{\cdot}45}{2} \times \frac{403{\cdot}60}{1019{\cdot}10}: \text{ ebből } m = \frac{5{\cdot}45 \times 403{\cdot}60}{2 \times 1019{\cdot}10}\,0{\cdot}71 = 0{\cdot}37\ m$$

Z pontban összeadva a pillért támadó összes erőket azok eredője a pillér alapsíkját Z_{II} pontban metszi. E Z_{II} pontnak függőleges távolsága Z_I ponttól 6. ábra nyomán: $19{\cdot}60 - 0{\cdot}37 = 19{\cdot}23\ m$
Z_{II} pontnak vízszíntes távolsága a pillér függőleges tengelyétől pedig $v = 19{\cdot}2\frac{1019{\cdot}10}{9645{\cdot}60} = 2{\cdot}03\ m$.

Pontosabb számítás mellőzésével is látható, hogy az összes erők eredője az alap síkját az alapterület belső magján kívül metszi.

Az alap síkjában keletkező legnagyobb függőleges élnyomás σ_m kiszámítására rendelkezésünkre áll két egyensúlyi feltétel és pedig:

1. hogy az alapsíkban keletkező függőleges ellennyomások eredője ellenkező irányú, de ugyanolyan nagy, mint a külső erők eredőjének függőleges összetevője; vagyis ha 6. *a* ábra nyomán A_1-el jelöljük a pillér egyenközényű részére jutó ellennyomások eredőjét, — A_2-vel a félkör lezárású rész ellennyomásának eredőjét, *V*-vel pedig a külső erők eredőjének függőleges összetevőjét, akkor:

$$V = A_1 + 2\,A_2$$

2. hogy a A_1 és A_2 erők eredőjének irányvonala össze kell essék a *V* erő irányvonalával; vagyis az *A* erők nyomatékának összege bármely síkjukra merőleges tengely körül egyenlő, de ellenkező irányú kell legyen a *V* erő nyomatékával ugyanazon tengely körül. Ha 6—7 ábra nyomán v a *V* erő átdöfési pontjának távolsága a pillér I—I hossztengelyétől, — t_1 és t_2 pedig az A_1 és A_2 részeredő nyomatékkarja ugyanarra a tengelyre, — akkor kell, hogy:

$$V\,v = A_1\,t_1 + 2\,A_2\,t_2$$

Jelöljük σ_m-val az alap síkjában keletkező legnagyobb ellennyomás értékét felületegységenként, — *s*-el az alap egyenközényű részének hosszúságát, — *a*-val a pillér hajlító igénybevétele folytán keletkező semleges vonal távolságát a vele párhuzamos I—I pillértengelytől, — *r*-el a pillér félkörű végző-

désének sugarát α_0-val a félkörnek „a" távolságához tartozó központi szögét, — x és y-al a df terület elem távolságát a I—I illetőleg II—II tengelyektől σ-val a df terület elemhez tartozó ellennyomást felület egységeként; akkor;

$$x = r \cdot \cos\alpha, \quad -y = r \cdot \sin\alpha, \quad -a = r\cos\alpha_0$$

$$df = ydx = r^2 \sin^2\alpha \, d\alpha = \frac{r^2}{2}(1 - \cos 2\alpha)\, d\alpha, \quad \text{— és}$$

$$\sigma = \sigma_m \frac{a + x}{a + r} = \sigma_m \frac{a + r\cos\alpha}{a + r}, \text{ lévén}$$

$$A_1 = \frac{s \cdot \sigma_m \,(r + a)}{2}$$

és

$$A_2 = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma\, df = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma_m \frac{a + r\cdot\cos\alpha}{a + r} \frac{r^2}{2}\,(1 - \cos 2\alpha)\, d\alpha =$$

$$= \frac{r^2\,\sigma_m}{2\,(a + r)} \int_0^{(180-\alpha_0)} (1 - \cos 2\alpha)\;\; (a + r\cos\alpha)\, d\;\; \alpha\,;$$

kifejezéseket „α" szerint rendezve és integrálva,

$$A_1 = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m\,(1 + \cos\alpha)}{2}$$

$$A_2 = \frac{r^2\,\sigma_m}{12\;(1 + \cos\alpha_0)}\,[6\;(180 - \alpha_0)\,\cos\alpha_0 + 3\sin\alpha_0 -$$
$$-3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) \;- \sin 3\;(180 - \alpha_0)]$$

Az (1) alatti egyensúlyi feltétel tehát:

$$V = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m\;\;(1 + \cos\;\alpha_0)}{2} + \frac{r^2\sigma_m}{6\;\;(1 + \cos\;\alpha_0)} \tag{1}$$
$$[6\;(180 - \alpha_0)\;\cos\alpha_0 + 3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) -$$
$$-\sin 3\,(180 - \alpha_0)]$$

A (2) alatti egyensúlyi feltételben az A_1 illetőleg A_2 erőknek t_1 illetőleg t_2 karjai is szerepelnek; az ábra nyomán:

$$t_1 = \frac{2}{3}\,(r + a) - a = \frac{2r - a}{3} = \frac{r}{3}\,(2 - \cos\alpha_0)$$

$$A_1 t_1 = \frac{s \cdot r \cdot \sigma_m\;\;(1 + \cos\;\alpha_0)}{2} \frac{r}{3}\,(2 - \cos\;\alpha_0) =$$

$$= \frac{s\,r^2\;\sigma_m}{6}\,(2 + \cos\;\alpha_0 - \cos^2\alpha)\,;$$

$$A_2 t_2 = \int_0^{(180-\alpha_0)} df \cdot \sigma \cdot x = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma \cdot y \cdot x \cdot d\,x = \int_0^{(180-\alpha_0)} \sigma_m \frac{a + r\cos\alpha}{a + r}$$

$$r^2 \sin^2\alpha\,\cos\alpha\, d\,\alpha = \frac{r^3\,\sigma_m}{a + r} \int_0^{(180-\alpha_0)} (a + r\,\cos\;\alpha)\;\sin^2\alpha\;\cos\alpha\, d\,\alpha =$$

$$= \frac{r^3\,\sigma_m}{a + r} \int_0^{(180-\alpha_0)} (a\sin\alpha^2\cos\alpha + r\,.\,\sin^2\alpha\cos^2\alpha)\, d\,\alpha\,;$$

tekintettel arra, hogy; $\sin^2\alpha = \frac{1 - \cos 2\,\alpha}{2}$; $\cos 2\,\alpha =$

$$= \frac{1 + \cos 2\,\alpha}{2}\,; \text{— és } \cos^2 2\,\alpha = \frac{1 + \cos^4 \alpha}{2}$$

$$A_2\,t_2 = \frac{r^3\,\sigma_m}{96\;(1 + \cos\alpha_0)}\,[12\;(180 - \alpha_0) + 12\sin 2\alpha_0 -$$
$$-\,8\cos\alpha_0\;\sin 3\,(180 - \alpha_0) - 3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]$$

behelyettesítvén e kifejezéseket a (2) alatti $V_v = A_1\,t_1 + 2\,A_2\,t_2$ feltételbe: lesz:

$$V_v = \frac{s \cdot r^2\,\sigma_m}{6}\,(2 + \cos\alpha_0 - \cos^2\alpha_0) + \frac{2\;r^3\,\sigma_m}{96\,(1 + \cos\;\alpha_0)} \tag{2}$$
$$[12\;(180 - \alpha_0) + 12\;\sin 2\,\alpha_0 - 8\cos\alpha_0 \sin 3\,(180 - \alpha_0) -$$
$$-\,3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]$$

Az (1) és (2) alatti egyenletek egyszerűsítéséből lesz:

$$V = \frac{3\,s.r.\,\sigma_m\,(1 + \cos\alpha_0)^2 + r^2\,\sigma_m\,[6\,(180 - \alpha_0)\,\cos\alpha_0 +}{6\,(1 + \cos\alpha_0)} \tag{1}$$
$$\frac{+\,3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) - \sin 3\,(180 - \alpha_0)]}{6\,(1 + \cos\alpha_0)}$$

$$V_v = \frac{8\,s.r^2\,\sigma_m\,(2 + 3\cos\alpha_0 - \cos^3\alpha_0) + r^3\sigma_m\,[12\,(180 - \alpha_0) +}{48\,(1 + \cos\,\alpha_0)} \tag{2}$$
$$\frac{+\,12\sin 2\,\alpha_0 - 8\cos\alpha_0 \sin 3\,(180 - \alpha_0) - 3\sin 4\,(180 - \alpha_0)]}{48\,(1 + \cos\,\alpha_0)}$$

E két egyenletből kell kiszámítanunk α_0 és σ_m értékét.

Az 1. alattti egyenlet mindkét oldalát „v"vel megszorozván, a 2. alattival azonos értéket nyerünk; ezt fejezvén ki fenti egyenletekkel, kiküszöbölhetjük σ_m ismeretlent. Az íly módon nyert 12. számú egyenletben már csupán α_0 az ismeretlen.

Tekintve azt, hogy esetünkben:

$$s = 22{\cdot}00\ m\,; \qquad r = 4{\cdot}00\ m$$

a kellően rendezett 12. számú egyenlet lesz:

$$[33\;(1 + \cos\alpha_0)^2 + 12\;(180 - \alpha_0)\cos\alpha_0 + 6\sin\alpha_0 -$$
$$-\,6\cos\alpha_0 \sin 2\;(180 - \alpha_0) \;- 2\sin 3\;(180 - \alpha_0)]\;v =$$
$$= 88 + 132\cos\alpha_0 + 12\;(180 - \alpha_0) + 12\sin 2\,\alpha_0 -$$
$$-\,8\cos\alpha_0 \sin 3\;(180 - \alpha_0) \;- 3\sin 4\;(180 - \alpha_0) \;- 44\cos^3\alpha_0$$

Ebben az egyenletben már csupán α_0 szög az ismeretlen. Meghatározására rakjuk fel egy abscissa tengelyre α szögnek mérőhosszúságait különböző, megfelelően felvett értékeire; az így nyert pontok függőlegeseire rakjuk fel mint ordinatakat a 12. számú egyenlet baloldalának és külön jobb oldalának „v" karral kiszámított értékeit mérőhosszúságaikban kifejezve. Az ugyanahhoz az oldalhoz tartozó pontokat összekötve nyerjük külön külön az egyenlet bal- és jobboldalának görbéit. A két görbe metszéspontjához tartozó α érték adja meg az adott „v" kar mellett α_0 szögnek keresett ama értékét, mely a 12. számú egyenletet kielégíti, ezt állítván be a 1-el jelölt egyenletbe, kiszámíthatjuk az élnyomásnak σ_m-nek maximális értékét is.

Ennek az eljárásnak alapján a fentiekben kiszámított $v = 2{\cdot}03\ m$ kar mellett megrajzoltam a 5a. ábrában az egyenlet I_1-el jelölt bal és I_2-el jelölt jobboldali görbéjét; a két görbe metszéspontjához tartozó α_0 érték = 65°18′ az, mely kielégíti a 12. egyenletet. α_0-nak ezen 65°18′ értékét behelyettesítve az 1 egyenletbe σ_m értékét vagyis a pillér alapsíkjában felépő legnagyobb élnyomást számíthatjuk:

$$\sigma_m = \frac{6\,V\,(1 + \cos\alpha_0)}{3\,s\,r\,(1 + \cos\alpha_0)^2 + r^2\,[6\,(180 - \alpha_0)\,\cos\alpha_0 +}$$
$$+\,3\sin\alpha_0 - 3\cos\alpha_0 \sin 2\,(180 - \alpha_0) - \sin 3(180 - \alpha_0)$$

$$\sigma_m = \frac{6 \times 9645{\cdot}60 \times 1{\cdot}418}{481{\cdot}488} = 122\,t/m^2$$

illetőleg 12·20 *kg* pro *cm²*

II. Hídoszlop vizsgálata hídpálya bővítése esetében,

a vasúti vágányok támasztására a jelenlegi ív, — jármű pálya és gyalogjárók támasztására pedig ujjonan készítendő több támaszú ívtartókat használva.

1. számú ábra szerint az alsó szint középső részében 8 *m* ürszelvénnyel a vasút vágányait helyezzük el, kavicsos ágyazással; e vágányokat a mostani hídnak 2—2 *m* távolra összetólt, erősebb ívtartói hordanák.

A felső szintbe helyezzük a 12 *m* széles járműpályát; ezt hordó vasszerkezet kapuzatszerűen hatol be az alsó szintbe; ez határolja a vasuti ürszelvényt, s tőle jobbra-balra helyezzük el a 4—4 *m* széles gyalogjárókat; ezeknek szerkezete részint az új vasszerkezet alsó részére, részint különálló oldalsó gyalogjárótartókra támaszkodnék. Utóbbi tartók a felső szintet hordó főtartókkal keresztkötés és szélrácsozattal kötteknek egybe, míg a vágányokat hordó szerkezet teljesen különálló, önmagába zárt szerkezetet alkot és legfeljebb szélrácsozatok által függ össze az egyéb szerkezetekkel.

A vasút kavicsba ágyazott, kereszttalpas pályával, — a járműpálya Zorés vasakon nyugvó beton és kockakőburkolattal, — a gyalogjárók pedig hullámlemezen, beton- és aszfaltburkolattal készülnének. Mint említettük, a vasutat hordó szerkezetet a mostani híd erősebb főtartóiból készíthetnők a keresztirányú részek megrövidítése, illetőleg átalakítása mellett.

E főtartó ívek képezik a mostani vasszerkezet zömét; jelenleg egymástól kb. 2·75 *m* távolságra elhelyezve hordják a hídpályát; előírás szerint tehát $2{\cdot}75 \times 0{\cdot}4 = 1{\cdot}1$ *t* ívfolyamméterenkénti mozgó terhelésre méreteztettek. Az ív önsulyán kívül hordják a mostani pályaszerkezet súlyát is, mely, fentiek szerint 650 *kg* súlyú lévén *m²*-ként, — a főtartó ívek minden folyóméterét $2{\cdot}750 \times 0{\cdot}65 = 1{\cdot}788$ *t*-val terheli.

A felhasználandó négy ívtartóra tehát a pálya súlyából jelenleg $4 \times 1{\cdot}788 = 7{\cdot}152$ *t* terhelés jut *fm*-ként.

Ezzel szemben a négy ívtartóból összeállítandó újabb vasúti ívszerkezetet az ívek és megrövidített keresztirányú részek

önsúlyán kívül ívfolyóméterenként a következő állandó súlyok terhelik és pedig:

a kavicságyat hordó domborlemezek súlya
1. ábra szerint $2 \times 2{\cdot}70\ m \times 0{\cdot}048\ t/m^2 =$ ..... $0{\cdot}260\ t/m$
a kavicságy súlya $2 \times 2{\cdot}70\ m \times 0{\cdot}20 \times 1{\cdot}60\ t/m^3 =$.. $1{\cdot}728$ „
a sinek és talpfák súlya $2 \times^{0\cdot} 120\ t/m =$ ..... $9{\cdot}240$ „
a vágányok közötti recés lemezekből készített járóknak súlya $\left(1{\cdot}30\ m \frac{2 \times 1{\cdot}15\ m}{2}\right) 0{\cdot}05\ t/m =$ $0{\cdot}122$ „

hídfolyóméterenként összesen: $2{\cdot}350\ t/m$

Ezekben felsorolt állandó terhelések mellett mozgó terhelések gyanánt felvettem a vasút vágányain: vágány folyóméterenként 2·40 *t*,— a járműpályán és gyalogjárón, mint az oszlopra veszélyes terhelést 400 *kg*-ot egyenletesen elosztva m^2-ként.

Amidőn az átalakítás által előállítandó vasúti szerkezetet önsúlyán kívül, — az eddigi 7·152 *t* folyóméterenkénti állandó terhelés helyett, csupán 2·350 *t*-nyi állandó súllyal terheljük, — kellő óvatossággal járunk el, midőn annak mozgó terhelését az eddigi folyóméterenkénti 4·4 *t*-ról csak 4·8 *t*-ra emeljük. Ez az óvatosság indokolt, tekintettel a régi vasanyag minőségére, s arra, hogy hosszú éveken át teljesítvén hivatását, belső szerkezetében is megváltozhatott.

A leírt módon átalakított és megterhelt vasúti szerkezet a következőkben részletezett terheléseket adja át a vizsgált pilléreknek:

a vasszerkezet saját súlyából: I. alatti számításomnál a 16·763 *m* széles vasszerkezet önsúlyát $2l = 87{\cdot}87\ m$ nyílás mellett 13·00 tonnára vettük fel hídfolyóméterenként; tekintve, hogy a hat íves vasszerkezetből csupán négy ívet használunk fel, lényegesen rövidebb keresztszerkezetekkel az új vasúti híd folyóméterének súlyát fenti súlynak $^2/_3$-ad részénél valamivel kisebbre, azaz hídfolyóméterenként .. 8·150 *t*-ra vettem. Ehhez járul az egyeb állandó terhelések súlya a fentiek szerint ..... $2{\cdot}350\ t$-val

melyekből a 87·87 *m* nyílású vasúti szerkezet állandó terhelése ..... $10{\cdot}500\ t$-ra adódik hídfolyóméterenként.

A 81·23 *m* nagyságú nyílásban ugyanazoknak az alkatrészeknek súlyai következőképen adódnak: a I. alattiakban 12·00 *t*-nyi vasszerkezet súlya fentihez hasonló redukálás által hídfolyóméterenként ..... $7{\cdot}650\ t$
az egyéb állandó terhelések súlya ..... $2{\cdot}350\ t$
a 81·23 *m* nyílásból hídfolyóméterenként összesen .... $10{\cdot}000\ t$

A pillér jobboldalára a 87·87 *m* nyílásból jutnak:

állandó terhelésekből $V_{aj} = \frac{87{\cdot}87}{2} \times 10{\cdot}50 = 461{\cdot}32\ t$ függőleges,

mozgó „ $V_{mj} = \frac{87{\cdot}87}{2} \times 4{\cdot}8 = 210{\cdot}89\ t$ „

Összesen: $V_j = 672{\cdot}21\ t$ függőleges teher.

Ezenkívül a váll vízszintesének magasságában: állandó súlyokból

$$H_{aj} = \frac{p\ l^2}{2f.\gamma} = \frac{10{\cdot}50 \times 87{\cdot}87^2}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 1376{\cdot}62\ t$$ jobbról-balra feszítő, — mozgó súlyokból

$$H_{mj} = \frac{4{\cdot}80 \times 87.87^2}{2 \times 7{\cdot}296 \times 1{\cdot}009 \times 4} = 629{\cdot}31\ t$$ jobbról-balra feszítő vízszintes erő.

Összesen tehát $= 2005{\cdot}93\ t$ jobbról-balra feszítő vizszintes erő.

Ugyanígy: a 81·23 *m* nyílás oldalról a pillér baloldalára hatnak: az állandó terhekből:

$$V_{áb} = \frac{81{\cdot}23}{2}\ 10{\cdot}00 = 406.20\ t$$ függőleges, — és

$$H_{áb} = \frac{10{\cdot}000 \times 81{\cdot}23^2}{2 \times 6{\cdot}243 \times 1{\cdot}011 \times 4} = 1307.00\ t$$ balról-jobbra feszítő vízszintes erők.

A kisebb nyíláson mozgó terhelést nem helyezünk el, mert kedvezően befolyásolná a pillérnek egyoldalú ferde terhelését.

Összefoglalva az eddigieket: a gyorsvasút vasszerkezete a vizsgált pillért:
a pillér tengelyében $2 \times 406{\cdot}20 =$ ..... $812{\cdot}40\ t$ függőleges
a „ jobboldalát $672{\cdot}21 - 406{\cdot}20 =$ .... $266{\cdot}00\ t$ „
a „ „ $2006{\cdot}00 - 1307{\cdot}00 =$ .... $699{\cdot}00\ t$ jobbbról-balra feszítő vízszintes erővel terheli.

A második szintet és gyalogjárókat hordó többtámaszú íves szerkezetek állandó terhelései:

a 87·87 *m* szabad nyílásnak megfelelő kb. 90.00 *m* elméleti támaszközben ugyancsak hídfolyóméterenként: a járműpálya beton és kockakő burkolatból
$12{\cdot}00\ m \times 0{\cdot}3\ m \times 2{\cdot}00\ t/m^3 =$ .. $7{\cdot}200\ t/m$
a gyalogjáró hullámlemezeiből $2 \times 4 \times 0{\cdot}03\ t/m^3 =$ $0{\cdot}240$ „
a gyalogjáró beton és aszfalt burkolatból .....
$2 \times 4\ m \times 0{\cdot}08\ m \times 2\ t/m^3 =$ .... $1{\cdot}280$ „
a járműpályát hordó vasszerkezet Zorés vasak és korlátokkal együtt nagy szilárdságú silicium anyagból készítve $900 + 47 \times 2\ l$ képlet alapján $5{\cdot}250$ „
a gyalogjárókat hordó vasszerkezet díszesebb korlátokkal ..... $3{\cdot}000$ „
előre nem látottakra ..... $2{\cdot}030$ „

90·00 *m* támaszközben pro *fm* $19.000\ t/m$

Állandó terhelések a 81·23 *m* szabad nyílású és $2l = 83{\cdot}50$ elméleti nyílású részben
a járműpálya burkolata mint fent ..... $7{\cdot}200\ t/m$
a gyalogjáró burkolat „ „ ..... $1{\cdot}520$ „
járműpálya vasszerkezete „ „ ..... $5{\cdot}063$ „
gyalogjárók vasszerkezete ..... $2{\cdot}900$ „
előre nem látottakra ..... $1{\cdot}617$ „

83·50 támaszközben összesen: $18{\cdot}300\ t/m$

A 73·015 *m* szabad. — $2l_1 = 77{\cdot}00\ m$ elméleti nyílás állandó terhelései:
a járműpálya és gyalogjárók burkolatából, mint fent: $8{\cdot}720\ t/m$
a járműpálya vasszerkezetéből ..... $4{\cdot}550$ „
a gyalogjárók vasszerkezetéből ..... $2{\cdot}800$ „
előre nem látottakra ..... $1{\cdot}630$ „

77·00 *m* támaszközben összesen $17{\cdot}700\ t/m$

A közelítő számításokat egyszerűsítése céljából, az állandó terhelések értékét mindhárom nyílásban egyenlő nagyra, — átlagban $18{\cdot}50\ t/m$-re vettem fel; feltételeztem továbbá, hogy a többtámaszú tartó keresztmetszete állandó.

Szerkesztés útján meghatároztam a $77{\cdot}00 + 86{\cdot}13 + 92{\cdot}00\ m$ három nyílású tartónak, a két nagyobb nyílás között fekvő pillérjére jutó, — terhelése értékét; — folyóméterenkénti 1·00 *t* állandó, és mindhárom nyílásban alkalmazott, egyenletesen elosztott terhelés mellett; ezt 100·60 *t*-nak találtam; esetünkre kiszámított $18{\cdot}50\ t/m$ terhelés mellett a vizsgált pillére tehát:

$A\ a = 100{\cdot}60 + 18{\cdot}50 = 1861{\cdot}10\ t$ nyomás jut az állandó súlyokból. A mozgó terhlés m^2-enként 400 *kg* egyenletesen elosztott teher.
a járműpálya folyóméterét tehát .... $12{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 5{\cdot}80\ t/m$
a gyalogjárók „ „ $2 \times 4{\cdot}00 \times 0{\cdot}40 = 3{\cdot}20$ „

összesen $8{\cdot}00\ t/m$

A többtámaszú tartó a vizsgált pillért akkor fogja legnagyobb mértékben terhelni, — midőn a mozgó terhelést a pillér melletti nyílások teljes hosszúságára helyezzük, — a part melletti szélső nyílást pedig lehetőleg tehermentesítjük.

Ugyancsak $1{\cdot}00\ t/m$ mozgó terhelés mellett, — szerkesztés útján a kérdéses pillér terhelését 106·70 *t*-nak találtam; esetünkre kiszámított $8{\cdot}00\ t/m$ mozgó terhelés mellett, tehát $A\ m = 106{\cdot}70 \times 8{\cdot}00 = 853{\cdot}60\ t$ a pillérnyomás legnagyobb értéke.

Összefoglalva a fenti terheléseket találjuk, hogy a vasúti vágányokat támasztó vasszerkezetek ..... $812{\cdot}40\ t$-val
a járműpálya és gyalogjárók állandó súlyai .... $1861{\cdot}10$ „
a „ „ „ „ mozgó „ .... $853{\cdot}60$ „
a pillér saját tömege, mint az I. esetben is .... $7758{\cdot}00$ „

összesen $11285{\cdot}10\ t$-val terhelik a vizsgált pillért centrikusan, függőleges tengelye irányában.

Ezenkívül a pillér jobb oldalát, az ívtartók felfekvése helyén, — a vasúti vágányok állandó és mozgó terhelése .. $266{\cdot}00\ t$-nyi függőleges, — és jobbról-balra feszítő ..... $699{\cdot}00\ t$-nyi vízszintes részeredővel terheli. —

Ez utóbbi két erőnek eredője a pillér függőleges középvonalát *m* távolban metszi a vállvonal vízszintese alatt; ..... 6. ábra nyomán az *m* távolság: $m + 0{\cdot}71 = \frac{5{\cdot}45}{2} \frac{266{\cdot}00}{699{\cdot}00}$ összefüggésből $m = 0{\cdot}33\ m$-re adódik.

Az összes erők eredője a pillér alapsíkját, — a pillér tengelyétől számított $v = (19{\cdot}60 - 0{\cdot}33) \frac{699}{11285 + 266} = 1{\cdot}17\ m$ vízszintes távolban metszi.

Megvizsgálandó vajjon e metszéspont az alapsík magjának határán belül marad-e?

Az 6. és 7. ábra nyomán: az alapsík területe $F = (22 \times 8) + (4^2 \times 3{\cdot}14) = 226{\cdot}24\ m^2$ annak $x - x$ tengelyre vonatkoztatott másodfokú nyomatéka:

$$I = \frac{22 \times 8^3}{12} + \frac{4^4 \times 3{\cdot}14}{4} = 1139{\cdot}66\ m^4;$$ —

a szélső él távola $x - x$ tengelytől $e = 4{\cdot}00\ m$: —

a mag határa $n = \frac{I}{F.e} = \frac{1139{\cdot}66}{226{\cdot}24 \times 4} = 1{\cdot}23\ m$

vagyis az eredő metszéspontja (1·17 *m*) a mag határán belül marad. —

Verebély Renáta, MDK

Thurlough Prise Janet urhölgy arcképe.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

Verebély Renata:

Tavasz a városban

Ars Hungarica kiállitása 1941. febr.-márc. 16.
/Pátria Klub./

Verebély Renáta

Szerepelt a Nemzeti Színház téli évadában.

EK 1932. XII. 25.

Verebély Renáta

Szerepelt a Nemzeti Szalon tédi tárlatán.

M. H. 1932. XII. 28.

Verebély Renata

— **A Téli Tárlat.** A *Nemzeti Szalon* nagy téli kiállitása karácsony napján előkelő közönség jelenlétében nyilt meg. A műértőknek a már méltatottakon kivül nagyon tetszett az izmos tehetségü, fiatal *Verebély* Renata néhány kitünő alkotása is. A kiállitás hétköznapokon 9—2, vasár- és ünnepnapokon 10—2 óráig van nyitva.

M N 1932. XII. 28.

MDK

Verebély Renáta

Három téli kiáll. Nemzeti Szalon. Müvész-Élet 1933. II.2.sz. 4.l.

Verebély Renée

alakrajz

1917

Římisk 1930

90 l.

jelent. A gyűrűk, hajszorítók, [illegible]
perecek és torquesek mellett gyöngyökből,
neolból és üvegből készült nyaklancok sora
nak, egyiken — a vasúti állomás környéké
a régi Kovácsi temetőjéből ásatott ki — I. Er
király pénze van beiktatva dísznek, másiko
középpontban kerek fehér üveglap látható, r
finom román jellegű fonott kereszt domboro
Egy bajóti lelet a karperecen és gyűrűn, fü
valón kívül aranyozott ezüstből való ruhadisz
sorakoztat föl.

Egész kis gyüjtemény mutatja be a közép
magyar lakatosipar furfangos alkotásait laka
ban, zárakban, kulcsokban. Csontkorcsolyá
téli közlekedés ősi formáját szemléltetik. I
nagyobb mennyiségben azonban itt is a kera
szerepel.

Van már edényke a múzeumban a honfogl
készítményeiből is, a további századok ag
iparát igen változatos formák képviselik
számmal: egészen apró pohárkák és bögrék
lett a korsók és fazekak egész sorozatai. Külön
érdekes az ú. n. fenékbélyeges edények, illet
töredékekből megmaradt fenékbélyegek gy
ménye, hazánkban a leggazdagabb enemű gyt
mény. Ugyancsak érdekes az ú. n. padlóté
csoportja. Legnagyobb részük az eszterg
Szent Lőrinc-templomból való és díszítő mo
maik között mégis ott van a magyar mo
világból ismeretes szarvas alakja több ízber
Már a gótikus kor végéről való, sőt a renesz
hatását is mutatja két kályhacsempe töredék
alakos díszítése. Az egyiken a Madonna lát
karján a kis Jézussal, művészi beállításban,
hogy töredékesen.

Nem megvetendő az a két bronz dísztál
melyek közül az egyiken az Annunciatio jele
van finoman ábrázolva. Egy körelief Bakócz

Verebélyi Mąita

rajza

Vaiakozás

Észak-Magyarország 1972/252 4 old.

Verebélyi Márta

rajza
Vázlat

Észak-Magyarország 1973/69 4old

Verebélyi Márton rajza

Bucsu

Észak-Magyarország 1972/158 4old.

Verebélyi Renáta

festő

laid

Faragóné Verebélyi

R.

MKSz 1947

Verebélyi Renáta

Kiemelik „Quarnerói táj" c. művét.

M. O. 934. V. 13	Ujsáp, 934. V. 13.
B. H. 934. V. 13	E. K. 934. V. 15.
P. K. 934, V. 13.	N. K. 934. V. 13.

Pohárok

Verebélyi Renáta
festő

t. Tavaszi Szalon
XIV.

ДЕПОЗИТНЫЙ

Verebélyi Renáta

MDK

N.Szal. I.osztrák alpesi kiáll. 1932. máj.

MDK

Verebélyi Renata, festö

Virágok. Tempera.

Alkotás Müvészház XXXVI. kiáll. Őszi tárlat. 1947. szept.
Kat.

MDK

Verebély Renáta

Naplemente, olaj

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj. 8 l.

Verebélyi Márta

rajza.

Vázlat.

Írások - Magyarország 1973 | 123 4 old.

Verebélyi Zorárd

1458

Csontosi jegy.

Zorárd alatt
nincs még?

Pattison-crég, nápolyi V. 16.

Verebélyi Zoerard

neutgyörgyi lelkész
kajonásolás
1458 – 1459 bol

Laid

M. Könyvtár

1881. 209. l

MDK

Verebélyi R.

Budapest I. temp.

" II. "

" III. "

Grafikai kiáll. Müterem, 1937. aug. 4 l.

MDK

Verebélyi R.

Thalhof, temp.

Parkrészlet, "

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug. 4 l.

MDK

Verebélyi Renáta, festö

Quarnero.

Az Ernst-Muz. kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy-Céh VI. sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934 május-Kat.15.l

Verebélyi R.

346	Erdőrészlet	tussfestés	50.--
347	Tabán	tussrajz	Mgtul.

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Faragóné Verebélyi
Renáta neve
alatt kiállítottam

Sásdi fatükör IX. 85.

Verebes (Verbiás)

Bereg m.

Gör. kath. templom

l.

Lebereglelkészségek

161, 162. l.

9.

5.

Verebélyi Zoerárd

szentgyörgyi lelkész

1458–1459

könyvmásoló

l.

Magyar Könyvszemle

1881. 209. l

210. l

M. D. 110. l.

Verebes

Verebes arany- és ezüstmű-
ves, VII Dohány-u. 31. 225-627

Bptávb 1940 szept.

RIVISTA DI SCIENZE, LETTERE ED

MATT

Direzione e amministrazione: I

(presso il s

Verebes Attila

lakásberendezések

Tér és Forma, 1936 IX.83

MDK

Verebes Attila

iparmüvész, müasztalos

Bptávb 1940 szept.

Vérebes Attila

nobrán

1921–23

Éimisk 1930

90 l.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi, 198. szám. — Gerevich PA 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 55 sz., — Dutka 75. l. — Lepold—Lippay 59. l.

AZ ACTIUMI ÜTKÖZET. (212. kép)

Brüsszel, XVI. század vége.

Bordürje hiányzik.

Gyapjú és selyem, 244×207 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi, 175. szám. — Radisics Jenő: Az Ipolyi-gyüjtemény falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 345. l. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 120. sz. — Dutka 75. l. (Képe 76. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

Verbés Ilona

4 polg.
jeles eredm.
Tanár György Kálmán

Tanárképiskola 1903

priétaire :

esse pour le renvoi :

oeuvres ci-dessus ont-elles paru dans quelque Expositi

Autorisez-vous la reproduction de vos œuvres dans le *Catalogue* ré de l'Exposition ?
Répondre par **oui** ou **non**

Signature de l'artiste expo

MDK

Verebes Károly műiparos

Gerő Ödön: Hogyan rendezzük be lakásunkat.

Magyar Iparművészet, 1933. 2-4.l.

Verebes Károly

K

Verebes Károly és Verebes Attila
iparművészek, műasztalosok, VIII.
Rökk Szilárd-u. 11. 138-261

Bptávb 1940 szept.

[illegible]

1½ % delkedre 59·25

(bizon) kötseg

MDK

Verebes Károly
iparmüvész, müasztalos

Bptávb 1940 szept.

Verebes Károly †
iparművész

Verebes Károly iparművész, műasztalos életének 60-ik évében november 9-en meghalt. Temetése november 11-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Uj Magyarság
1943. nov. 11.

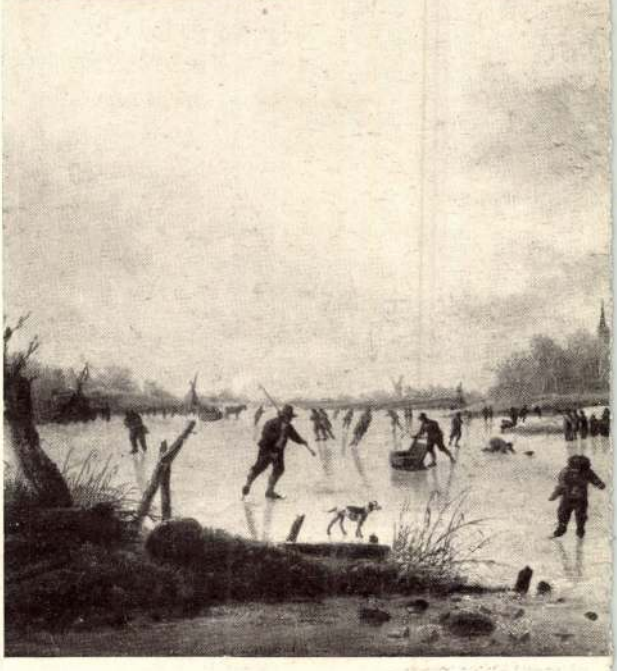

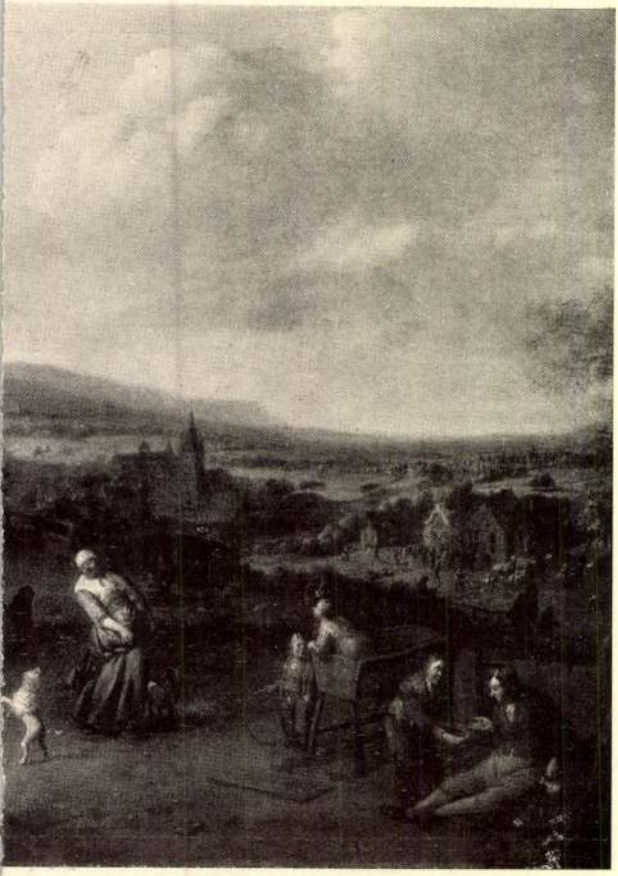

151.

Veréb Sándor

aranyműves

Bp. VII. Dohány u. 31.

Nemzeti 1941

193. l.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

808. Esterházy Pál ~~herczeg~~ hg.

látható s kissé

Derékon alól ~~áll~~, balra
markolatára tett~~ura vagra~~, balját n
jusza és álla leberetvált. Nyakkend
gallérú mentéje piros.

Vászon, méretei 37: 29 cm.
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

904: V. 5.

Verebi Sándor, butor

MDK

4. orsz. iparműv. kiáll. Miles. 1959.

le. D. U.

VEREBI Sándor belsőépítő"

Konyha típuselem pályázat

(Költségmegtérítés)

Társtervező: Lázár Lajos

Magyar Építőművészet 1955. 1/2-sz. 80. l.

M.D.K.

Verebi Sándor

Egészségügyi / Vöröskereszt/ bélyegek , 1961
Társtervező: Göndczi FTibor

Iránytü a bélyegek világában, Bp. 1964. 110. 1.

M.D.K.

MDK

Verebi Sándor

butor

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

4. Orge. Janvier. Mars. Mai. Juin. Juillet. Août.

MDK

Verebi Sándor

Verebi Sándor /bútor/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarn
Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31.Kat.

Verebi Sándor M.D.K.

Egészségügyi propaganda célokat szolgáló alkalmi bélyegsorozatból a 30,40,60 filléres 1 és 1,70 forintos cimlet terve, 1961. repr.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiája. Bp. 1967. 661-662.1.

Verebi Sándor belső épitész M.D.K.

/KERTI/

Országos Mezőgazdasági Kiállitás 1962. Vadászati pavilon belső ké

Grafika:Murai Róbert

repr.

Magyar Épitőművészet 1963/2. 46.1.

Verebi Gáudet

A II. kategóriában díjazásban részesült a történelmi stílusok eredetében megoldandó bútortervek elkészítésére kiírt pályázaton. A pályázatot az Iparművészeti Tanács és az OKISZ közösen hirdette meg.

Ipari Művészet, 1967. 1. sz., 61. p.

M.P. 12

VEREBI Sándor belsőépítész

Megvásárolt butortervek

G. J : A szövetkezeti butorpályázat eredménye

Magyar Nemzet 1962. február 9. 3.1.

VEREBI Sándor belső épitész M.É.K.

Sifek, üdülőszálló, üzletek

Épitész: Csángó András

Magyar Épitőművészet 1962/3. 31-3[illegible].l.

Verebi Sándor, [építén ?] MDG

Az új Zöldfa Étterem terveit

Készítette.

Kapalyag Imre: Boltok a tervező-asztalon 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. szept. 24.

Verebi Sándor

V. Pázmándy Margit: Isis Szálló, Szombathely. Építész: Szabó Iván, vezető munkatárs: Varga Endre, statikusok: dr. Fésüs Lajos, Biró Lajos, belsőépitész: Verebi Sándor. /ismertetés, képekkel/

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 30-33. 1.

M.D.K.

Verebi Sándor

tervező

Modern bútorokat tervez.

Pongrácz Zsuzsa: Polyeszter, asztallap és latricelkárpitozásra (karszék)

Magyar Nemzet, 1959. Május. 14

4l.

Verebi Sándor

A Szombathelyen épült Isis Szálló belsőépítésze.

V. Pázmándi Margit: Isis Szálló, Szombathely.

Magyar Építőművészet, 1971 N 1

VERECZKEY Szilvia

VERECZKEY SZILVIA

VERECZKEY SZILVIA

DOROTTYA UTCA 1991.

A Műcsarnok meghívja Önt

VERECZKEY SZILVIA

textiltervező

kiállításának megnyitására

1991. augusztus 23-án pénteken 18 órára

Megnyitja:

DR. GÁBORJÁNI PÉTER

építész

Dorottya Utcai Kiállítóterem

Budapest, V., Dorottya utca 8.

Megtekinthető: szeptember 14-ig.

VERECZKEI Mária építész

Azoknak, akik ismerték, tisztelték, szerették. **VERECZKEI MÁRIA** építész 1991. december 23-án elhunyt. Búcsúztatása 1992. január 16-án fél 2 órakor lesz a Rákospalotai temetőben. Barna Róbert és a gyászoló család. (X)

M. Nemzet, 1992. jan. 9.

gedélyt, hogy az épületet alapjaiból újíttathassa meg. Az új tulajdonosnak ezzel vatalos építési engedély volt a kezében.[25]

1722. év végén a még át nem adott egyedi kúriájában elhunyt Telekesi Tö ván, családjának utolsó férfitagja. Temetési költségeinek elszámolása decembe kelt. Az örökösök, a már említett Hevenessyek és unokatestvéreik: Nádasdy né, Esterházy Péterné, Vitál Andrásné és Szegedy Pálné, valamennyien néhai Török Imre leányai, 1723. január 18-án Egyeden megállapodást kötöttek örö védelmére, mivel arra a kincstár óhajtja kezét rátenni. Rangidősük, Chernel Jánte át a hagyatékra vonatkozó okleveleket Komáromy Katától, Török István ö től. A birtokok megtartása érdekében 1724-ben lefolytatott fiscális perben S Pállal ő képviselte az örökösöket.[26]

A kamara 1724 január végén szólította fel Török István özvegyét néhai fé tokainak átadására. Az ezután következő hivatalos per anyagát a kamara ez cember 18-án foglalta írásba, s benne 1488-tól kezdve sorolta fel a birtok jogbi iratait és okleveleit. Közöttük található a Szegedyék kezében levő acsádi és kö részbirtokot terhelő 23 ezer forintos tartozás részletezése. Ennek fejében a ké megtarthatták. Ugyanitt van annak a 20 ezer forintos tartozásnak is a részle amely miatt néhai Török Ádám szécsényi birtokrésze Hevenessyék kezén volt. ellenértékét részben Schilsontól, részben a kamarán keresztül a birtokból meg ták. A per végeredményeképpen a szécsényi és az egyedi uradalom a már 1718-zetett 18 ezer forint és a Komáromy Katának élete végéig fizetendő évi 350 for jében Schilson János Mihály kezében maradt.[27]

A Telekesi Török örökségért folytatott per, valamint a család iratai között son aláírásával több olyan levél és elismervény maradt, amelyen vörös vagy viaszba nyomott gyűrűspecsétje látható. *A pecsétek ábrázolása a kastély udvari rizalitjának felső részén kőbe faragott címerrel azonos.* Ez teszi kétségtelenné, h 1719-ben kapott engedély alapján Schilson János Mihály volt a kastély építté

Vereczkey Szilvia, Textiltervező

L: Ásztay Csaba

Vadas József: Infláció 12.

Élet és Irodalom Bp. 198 4. júl. 13. XXVIII/28

Vereczkey Silvia, Textilművész

L: Makovecz Imre

Vadas J.: Felújulton

13

Élet és Irodalom Bp. 1983. szept. 23 XXVII/38

Verevzley Szilvia
A Művelődési Minisztérium
különdíja a textilművészeti
biennálin

Magyar Nemzet 1985. VI. 29.

Vereczkey Lilia, [ ]

L: Kass Eszki

Vadas József: Nem mékrárnk

13.

Élet és Irodalom Bp. 1985 aug. 9. XXIX/32

Vereczkey Szilvia, Textilkreező

L. Csavarga Rózsa

—: Heti ajánlat

3.

Új Tükör. Bp. 1986. nov 30 -

XXIII/48

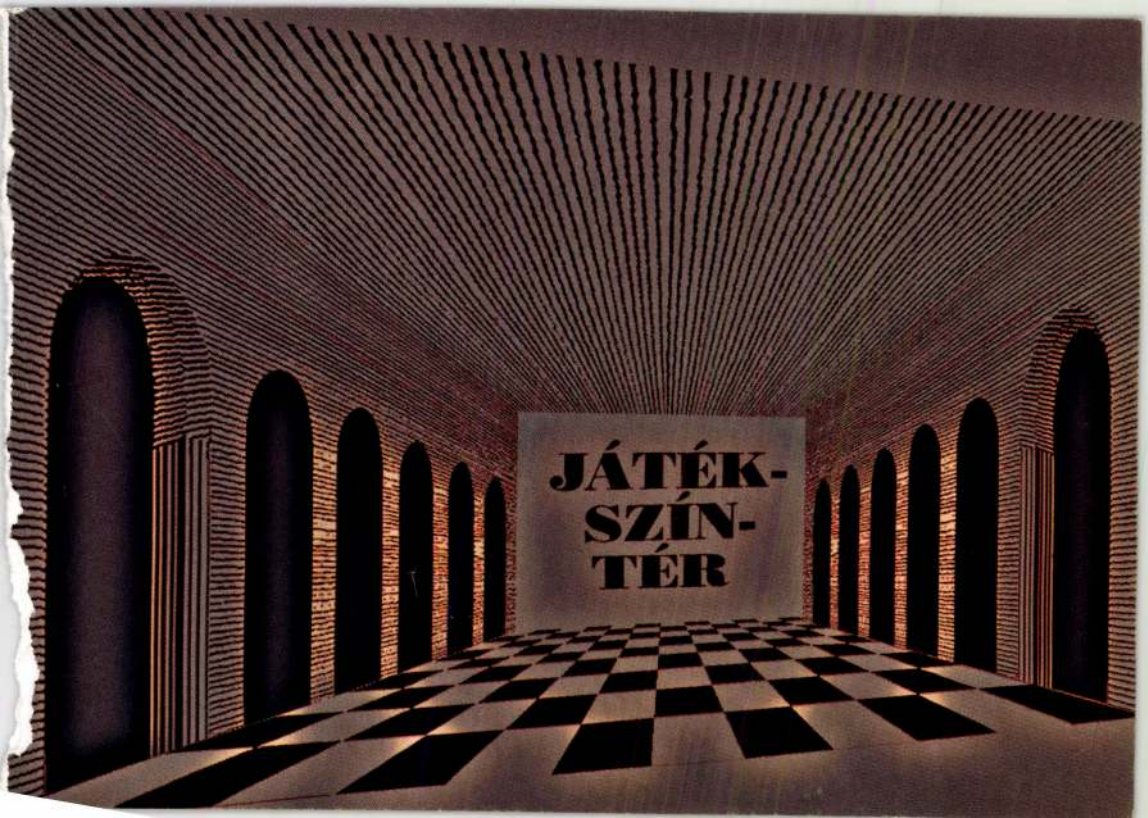
JÁTÉK-
SZÍN-
TÉR

Kiállító művészek

Duffek Tivadar
Hídvégi Éva
Karattur Katalin
Kiss Katalin
Sárváry Katalin
Sziráki Katalin
Vereczkey Szilvia

A kiállítást rendezte
Herczeg Ibolya
művészettörténész

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt a

JÁTÉK-SZÍN-TÉR

című iparművészeti kiállítás megnyitójára
1999. február 4-én (csütörtök) 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja

Szalai András
építész, művészettörténész

VERECZKEY SZILVIA

A kiállítás megtekinthető
1999. február 28-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Budapest Galéria
Nalors Grafika

Vereckei régi fa-
templom és az új
templom.

Hary Gyula rajza
Repr.
Om VI. 425. l.

Verébe

Ugocsa megye

Gör. Kath. templom

Harang 1600-ból

Sopron

Árpás, r. k. templo
Bánfalva (Wanndor
Dörfel, várkastély.
Feketeváros, várfal
Fraknó, vár.
Győr-Szakolcza, te
Hegykő, várrom.
Horpács, r. k. tem
Kabold, vár.
Kesző, vár. (?)
Kis-Höflány, csúcs
Kis-Marton (Eisens
Régi vár.
Régi sáncz.
Lancsér, várrom. (
Laktó, vár. (?)
Lakompak, erősíte
Léka, vár. (?)
Macskakő, várrom
Márczfalva, templ
Nagy-Marton (Ker
Nagy-Czenk, új te
Ruszt, r. k. templ

-kei György

okl.mérnök az "Alapozás kézikönyve" c.munka egyik szerzője, valamint felelős szerkesztője

dr.Gabos György recenziója.
Magy.Ép.ip. 1971.11-12.1. 726-728.1.

Veveczkey Szilvia

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

91-l.

- Következő stand Vereckei Éva Szombathelyről. Láton meglehetősen nagy a forgalma. Mit kinál?

- Különböző kézi festett edényeket, vázákat, padlóvázát, kis korsót, tányérokat.

- Szakképzettsége mi?

- Szakképzettségem, nyolc éve készitem ezeket az edényeket.

- Honnét alakitja kik, honnét szerzi ezeket a mintákat?

- Csodálatosnak tartom a magyar népmüvészeti motivumokat. De nem vagyok képes arra, hogy egy az egyben lemásoljam őket, hanem ezt egy modern varriációval készitem. Különböző kiállitásokon vetten részt, ahol dijat nyertem.

- Hát azért vannak itt dolgok, amik kicsit távol állnak a népmüvészettől.

- Igen.

- Gondolok itt erre a fáraósra, aztán van itt ez a padlóváza.

- Igen. Na most van egy olyan keleti beütésem , hogy nagyon sze-

Vereckei Éva
Szakokat

1980. IX. 4. Pétfi 12.55 (Vné).
Kapcsolás a győri körzeti stúdióba.

retem a keleti motivumokat és az óegyiptomi minkákat próbálom na vonalu edényeken ábrázolni. Ilyen még nem volt.

- Jézus Mária! Ez nyolcszázötven forint?

- Igen. Eddig olyan nem volt, hogy saját magam értékesithetnék, mindig különböző iparcikk kereskedelmi vállalatok által szoktam értékesiteni, ahol elég komoly kereskedelmi árrés van. Mivel nekem nem ez a fő foglalkozásom.

- Hanem?

- A megyei Földhivatalnak vagyok fő előadója és kénytelen vagyok mivel a két gyerekemet egyedül nevelem, muszáj valamivel egy kis pénzt csinálni. Hangzott el itt olyan is, hogy ez nem népmüvészeti tárgyak...

- Hanem?

- ...kifejezetten iparmüvészeti, aminek párja nincs és minden edény csodálatos. Aztán hangzott itt el olyan, hogy az keverék és giccs. Aztán hangzott el olyan, hogy ehhez kell érzék, ehhez kell müvészet. Nézze ez teljesen vegyes. Én nem tudom eldönteni.

Verebi Sándor

Született Tengelicén 1932. 1956-ban végezte el az Iparművészeti Főiskolát, mestere Hornicsek László volt. Legjelentősebb munkái: Bp. Boross téri cipőosztály (1962).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

431

Verebi Sándor

Budapest Zöldfa étterem (1963), József Attila telepi Ezüstsirály étterem (1964), Balatomáriai Delta étterem, szombathelyi Isis szálló (1968).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1976

431

Verebi Sándor

Budapest III. „Hőrő" Kultúrház (1970), békéscsabai Körös szálló (1970), nyíregyházi Szabolcs szálló (1970), Bp. Apáczai utcai Női fodrászszalon.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-építész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

431

Veszeli Sándor

Egyedi bútorok tervezésével és grafikai munkák készítésével is foglalkozik.

Magyar képző- művészek Szövetsége belső- építész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

43P

Verebiné Bartók Éva, textilművész

L: Pauli Anna

Torday Aliz: Textil a lakásban 2.

Esti Hírlap, 8n. 1979 aug. 30.

Verebiné

a müvész szerepelt a IV ipari textilmüvészeti biennálén

... A szintén díjazott és azonos munkahelyen dolgozó *Verebiné Bartók Éva* (Budakalászi Lenfonó és Szövőipari Vállalat — Budaflax) is a hagyományosabb ízlést elégíti ki esztétikusan. *Almák* című függönyével, illetve bútorszövetével.

Magyar Hirlap 1979/214/6

Wagner:Müvészi-e az ipari textil?

Verebi Sándorné, iparművész

L. Borbás Tibor

– : Munkácsy Mihály-díjas

4.

Esti Hírlap Bp. 1980. ápr. 2.

Verebi Soma

kinek sokféle és változatos
irodalmi vállalatai voltak,
műlapokat, arcképeket
adott ki, 63 éves korában
meghalt Budapesten.

Vas. Ujs. 1885. 297. l.

Verebi Sándorné

Munkácsy Mihály díjat kapott

Magyar Hirlap 1980.4.3.1o

Verebi Sándorné nyomdaipari levelező

L.: Barbás Tibor

–: Az 1980. évi Munkácsy Mihály-díjasok 5.

Népszabadság. Bp. 1980 dec. 3.

Verebiné
Bartók Éva M.D.K.

Fémvázas szék, repr.

Ipari művészet Bp. 1960.

M.D.K.

Verebiy Ádám ötvösmester

a galgóci városi tanács
1771-szept. 24.-i jelentésében szerepel, mint a kék Verbón dolgozó ötvös cégére.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 279. old.

Veréby Soma

H.D.K.

József nádor emlékoszlop. 1869. Kőnyomat.

Budapest régen és most. Bp. 1923.

61.

Verebi Sándor

V.S.: Hotel Körös, Békéscsaba. Építész: Verebi Sándor, belsőépítészek: Verebi Sándor, Szörényi Béla, statikus dr. Rédis János, gépészektervezők: Kiss István, n.Papp Lukács, Lovag Viktor, Ujhelyi Béla. - Ismertetés, Juhos Katalin fotóival.

Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 32-33.l.

Közreműködnek:
Bubik István színművész és barátai

Időpont: 1999. május 21., 18 óra
Helyszín: Lurdy Ház, IX. Könyves Kálmán krt. 12-14., I. emelet, 88. sz. helyiség.

A fogadást a Lurdy Csoport szállodái: a Hotel Berlin és Hotel Frankfurt szolgáltatják.

Meghívó

Lurdy Galéria

Tisztelettel meghívjuk Önt és hozzátartozóit a Lurdy Galéria „Ezredvégi Kiállítások" rendezvénysorozata első tárlatának megnyitó ünnepségére.

Kiállító művészek:
Gránicz Tamás
Kerekes Elek
Verebes György

Megnyitó beszéd:
Hubay Miklós író
a Magyar Pen Club elnöke

VEREBES GYÖRGY

VERECZKEY Szilvia

Vereczkey Szilvia iparművész kiállitása; Bp., Dorottya Utcai Kiállitóterem, 1991. augusztus 23.-szeptember 14. A kiáll. rend. a kat.szerk. Herczeg Ibolya. Bev. Vereczkey Szilvia. Bp. : Műcsarnok, 1991 [8] p., ill. E

(VIe) feliratú levélpapíron.

zolhattam volna rá, ismét ágyba kerül-
y, ugyanazon okok miatt, ugyanolyan
ett nekem! Most nekem kellene Önt
tvéri szeretettel – azt reméltem, hogy

Pierre Vignot

áláról?

ogok írni, amint megmondja, hová cí-

VERECZKEY Szilvia

FRANK János: Minta Rtiennálé - 2. a térben. =
ÉS XXXVI.évf. 3. sz. 1992. jan. 17, 12.p.

Bp., Ernst Múzeum, 1991/1992

[illegible]. A franciáknak van igazuk, hogy *fil* fonalat is jelent, drótot is. Ezeknek a félvezetőknek közeli rokona *Vereczkey Szilvia* intenzív színű textilműve. Mármint én hittem, hogy az, jól megnézve

láttam, nem pamut, hanem papíros, illetve összecsavart, megfont papírok kompozíciója

4. A megbízási díj összege:..... Ft

..... forint), n

5. A Művészettörténeti Kutató Csoport fenntartja
netben változtatás nélkül publikálja, vagy azt fo
szerződés tárgyát képező tanulmányt (anyagot
MTA Művészettörténeti Kutató Csoportjának ho
Amennyiben a tanulmány változtatás nélkül ke
tiszteletdíj kiegészítés illeti meg, ami a Művész
ív-honoráriuma között fennáll. Átdolgozás ese
vonatkozásban az érvényben lévő szerzői jogi tö

A megbízási díjból progresszív jöv. adó és község

A szerződés aláírása napján lép hatályba.

Budapest, 197..... hó .....

.....
megbízott

Az aláírt szerződés 4 példányát visszajuttatni szíves

MTA KESZ

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata,
a Magyar Papírművészeti Társaság,
a Somogyi Alkotóművészek Egyesülete
és a Vaszary Képtár tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

az **I. ORSZÁGOS PAPÍRMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS**
ünnepélyes megnyitójára a kaposvári Vaszary Képtárba (Fő u. 12.)

1999. október 8-án 17 órára.

Köszöntőt mond: **Szita Károly**
Kaposvár Megyei Jogú Város polgármestere

A kiállítást megnyitja: **Droppa Judit**
textilművész, a Magyar Iparművészeti Egyetem rektora.

Közreműködnek a kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola növendékei
A kiállítás 1999. november 6-ig tekinthető meg hétfőtől-péntekig 9-17, szombaton 9-12 óráig

KAPOSVÁR, VASZARY KÉPTÁR

1999. október 8–november 6.
Fő utca 12.

VERECZKEY Szilvia

Papírművészeti Kiállítás

Támogatók:

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának Nemzeti Kulturális Alapprogramja
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Képzőművészeti és Iparművészeti Társaságok Szövetsége
Magyar Papírművészeti Társaság
Magyar Grafikusművészek Szövetsége
Magyar Szobrász Társaság
Symposion Alapítvány
Vaszary Képtár
Somogyi Alkotóművészek Egyesülete
Kaposvár Megyei Jogú Város Oktatási, Tudományos és Kulturális Bizottsága
Somogy Megye Önkormányzata és Kaposvár Megyei Jogú Város Közös Alapja
A Magyar Grafikáért Alapítvány

Kiállítók

Árva Ilona – Bakos Tamás – Bálint Zsombor – Balla Attila – Bánóczi Lídia – Bányi Katalin – Bátai Sándor – Benes József – Berkecz Éva – Bieder Anikó – Bornemisza Rozi – Bors István – Borza Teréz – Budaházi Tibor – Butak András – Buza Krisztina – Csáki István – Damó István – Dolezsán Ágnes – Dús László – Ék Erzsébet – Erőss István – Ézsiás István – Faragó Sylvia – Földi Erika – Gerle Margit – Gulyás Judit – Heritesz Gábor – Húber András – Ihanus Sirpa Hannele – Jakobovits Márta – Kalmár János – Karattur Katalin – Károly Zöld Gyöngyi – Kelecsényi Csilla – Kiss Ilona – Koroknai Zsolt – Kovács László – Kovács Péter Balázs – Kovács Tibor – Körösényi Tamás – Lajosi Dóra – László Bandy – Lencsés Ida – Lengyel András – Lévai Nóra – Lieber Erzsébet – Magyarosi Éva – Miklósi Dénes – M. Novák András – Nagy Katalin – Nagy Lajos Imre – Páger Bernadett – Pataki Tibor – Polgár Csaba – Sejben Lajos – Sigmond Géza –Solti Gizella – Sóváradi Valéria – Stefanovits Péter – Szathmáry József – Székelyi Katalin – Szentiványi Székely Enikő – Szlaukó László – Szőcs Géza – Szőnyi Krisztina – Tokodi Edina – Tzortzoglou Georgios – Urbán Tibor – Uta Heinecke – Vajda Mária – Valkó László – Varga Gábor Farkas – Varkoly László – Vereczkey Szilvia – Wágner János – Záborszky Gábor – Zsankó László

Díjazott Művészek

Karattur Katalin – *Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának díja*
László Bandy – *Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének díja*
Csáki István – *Kaposvár Megyei Jogú Város díja*
Vereczkey Szilvia – *Somogy Megye Közgyűlésének díja*
Bátai Sándor – *Magyar Papírművészeti Társaság díja*
Wágner János – *Magyar Papírművészeti Társaság díja*
Nagy Lajos Imre – *Magyar Szobrász Társaság díja*
Buza Krisztina – *Symposion Alapítvány díja*
Lévai Nóra – *Magyar Grafikusművészek Szövetségének díja*
Kiss Ilona – *A Somogyi Alkotóművészek Egyesületének és a Vaszary Képtár közös díja*

A Vigadó Galéria
és a kiállító művészek
tisztelettel meghívják Önt a

REINKARNÁCIÓ

című kiállításra, melyet
1996. július 25-én 17 órakor

SZÉCHENYI PÉTER
festőművész nyit meg

Megtekinthető: 1996. július 25-től augusztus 11-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

DUFFEK TIVADAR
HIDVÉGI ÉVA
KARATTUR KATALIN
KISS KATALIN
SÁRVÁRY KATALIN
SZIRÁKI KATALIN
VERECZKEY SZILVIA

Vereczkey Szilvia

A kiállítás létrejöttét támogatták:
MHB "Művészeti" Alapítvány
Charmol Hungary
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

MEGHÍVÓ

VERECZKEY Silvia textil iparm.

VADAS József: Takaró alatt. - ÉS XXXVI.évf. 36.sz.
1991. szept.6. 13.p.
Bp., Dorottya utcai Kiállitóterem, kiáll.

VERECZKEY Szilvia

R.J.: Vereczkey Szilvia textiljei. Kurir, II.y242.sz. 1991. szeptember 4. 12. p.

Bp., Dorottya utcai kiállitótetrem, kiáll.

zott ide s tette itt le magát ahandó [illegible]

6ik pontra. A név eredetire, értelmére nézve, sem köz tudomás, sem hagyomány, sem irott vagy nyomtatott emlékekböl semmit nem tudhatni alaposan.

7ik pontra. A község területén s határán előforduló topographiai nevek a következendők.

A., *Szántóföldeknél*

Fő elnevezések, a., *Alsó Langi* b., *Felső Langi* c., *Szelesi* d., *Kesztőczi Szántóföldek.*

Az alsó és felső Langi elnevezés ered, a' két Szántóföld részeket egymástol elhasító Lang, vagy vadviz árok, és azon épült két folyásu s boltozatú szinte Lang hidjának nevezett hidtól, a' honnan a folyam és hidon alól eső földek Alsó Lang, fellyül esők Felső Langnak neveztetnek. A Szelesi elnevezés az amugy is hegyes fekvésű szántó földeknél az ott csak nem mindég érezhető szél fúvástól ered. A Kesztőcz elnevezésnek azomban eredetéről misem mondható.

A., *Az alsó Langi szántó földek* következő dülőket számítanak.

1., *Bákósi dülő* a' mellette lévő Bákos nevű füzes községi erdőről így nevezve.

VERECZKEY SZILVIA

A kiállítás
a Kulturális Alapítvány a Textilművészetért
és
a Budavári Önkormányzat
közös rendezvénye, amely az
"ÜNNEPELJEN A 750 ÉVES BUDAVÁRÁBAN"
című programsorozat záróeseménye

A kiállítás rendezői :
Orosz Péter
Oláh Tamás

A kiállítás megtekinthető :
a romkertben :
1997. augusztus 24 - augusztus 31-ig
a toronyban :
1997. augusztus 24 - szeptember 21-ig

TÁMOGATÓK :

Nemzeti Kulturális Alap
Budavári Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
I. kerületi Művelődési Ház
Kulturális Alapítvány a Textilművészetért
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Mária Alapítvány
Magyar Turisztikai Rt.
TEB Szakigazgatóság
Eurotextil
Gardénia
Gustex
Kistext Rt.
Kistext Rt. - Soroksári Textilgyár

Grafika : Oláh Tamás
Nyomda : Százszorszép Kiadó és Nyomda Kft.

Felelős kiadó : Kulturális Alapítvány
a Textilművészetért
Installációt tervezte : Horváthy Judit, építész
Kivitelező : Vámi Zsolt, építész
ISBN

tér

A Magdolna - toronyban válogatás az 1992-94-96-os Szombathelyi Textil Biennálék anyagából

Golarits Erzsébet
Hager Ritta
Hauser Beáta
Hegyi Ibolya
Katona Szabó Erzsébet
Kecseti Gabriella
Kecskés Ágnes
Kelecsényi Csilla
Kókay Krisztina
Lencsés Ida
Martos Katalin
Málik Irén
Nyerges Éva
Oláh Tamás
Pápai Lívia
Polgár Rózsa
Simonffy Márta
Solti Gizella
Székelyi Kati
Vereczkey Szilvia

Zászlók

Árki Bernadett
Bánfi Mariann
Czeglédi Júlia
Dolányi Anna
Eventuell Stúdió
Farkas Eszter
Gönci András
Horváth Kata
Jankovics Zsuzsanna
Kapros Kósa Edit
Kass Eszter
Katona Szabó Erzsébet
Kelemen Kata
Kneisz Eszter
Lencsés Ida
Lévai Nóra
Mészáros Éva
Orient Enikő
Pájer Emília
Prohászka Margit
Regős Anna
Rónai Éva
Simonffy Márta
Solti Gizella
Sütő Éva
Székelyi Kati
Széles Judit
Zsigmond Aranka

A Kulturális Alapítvány a Textilművészetért,
a Budavári Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala,
és az
I. kerületi Művelődési Ház
tisztelettel meghívja Önt

1997. Augusztus 24-én vasárnap 18 órára
a
Budavári Magdolna torony
és a
hozzá kapcsolódó romkertben tartandó

TEXTIL-tér

című
kiállításának megnyitójára.

köszöntőt mond :
Katona Tamás
Polgármester

a kiállítást megnyitja :
Wehner Tibor
Művészettörténész

közreműködik :
a
Vándor Kórus

Romkert közös

Ardai Ildikó
Balázs Klára
Balog Sándor
Bányász Judit
Bitó Katalin
Czeglédi Júlia
Dolányi Anna
Egressy Teri-Kozma Vera
Fábián Mária
Gink Judit
Golarits Erzsébet
Göbölyös Márta
Gönci András
Gremsperger Beatrix
Hager Ritta
Hajnal Erika
Harsay Ilona
Holb Margit
Horváth Kata
Jeney Judit
Kapros Kósa Edit
Kass Eszter
Katona Szabó Erzsébet
Kecseti Gabriella
Kelemen Kata
Kneisz Eszter
Latin Anna
Lencsés Ida
Lugossy Edit
Makkai Márta
Manninger Mária
Mészáros Éva
Nyakas Ilona
Orient Enikő
Pájer Emília
Pázmány Judit
Polgár Rózsa
Regős Anna
Ruttka Andrea
Simonffy Márta
Sütő Éva
Széles Judit
Sziráki Katalin
T. Doromby Mária
Tóth Szilvia
Vajda Mária
Ványai Katalin
Vizi Júlianna
Zalaváry Éva

Romkert egyéni

Balog Sándor
Bitó Katalin
Gink Judit
Golarits Erzsébet
Hager Ritta
Hajnal Erika
Harsay Ilona
Holb Margit
Jankovics Zsuzsanna
Jeney Judit
Justin Júlia
Kecseti Gabriella
Kozma Vera
Latin Anna
Lugossy Edit
Makkai Márta
Martos Katalin
Nyakas Ilona
Pázmány Judit
Polgár Rózsa
Prohászka Margit
Rácz Judit
Ruttka Andrea
Simonffy Márta
Székelyi Kati
Tóth Szilvia
Ványai Katalin
Vizi Júlianna
Zalaváry Éva
Zsigmond Aranka

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT A

Karácsony 98

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSRA ÉS VÁSÁRRA

APPLIED ART EXHIBITION AND FAIR

A kiállítás 1998. december 10-én 17 órakor nyílik.
Dorottya Galéria, Budapest V., Dorottya utca 8.
Nyitva: 1998. január 3-áig naponta 10–18 óráig.

BALOGH MÓNIKA, BÁN MARIANN, BRÁDA ENIKŐ, BRÁDA JUDIT, CIBÓ FA- ÉS TEXTILJÁTÉK, FAZEKAS VALÉRIA, HIDVÉGI ÉVA, HOLLÓ ISTVÁN, HORVÁTH MÁRTON, JERMAKOV KATALIN, KARATTUR KATALIN, KARSAI ZSÓFIA, KATONA SZABÓ ERZSÉBET, KÁRPÁTI RÁCZ JUDIT, KERESZTES ÁGNES, KISS KATALIN, MATZA ANDREA, MIZSÉR GABRIELLA, NYÍRI KATALIN, PÉTER VLADIMIR, PINVICZKY JUDIT, SÁRVÁRY KATALIN, SMETANA ÁGNES, SZŰCS BLANKA, VERECZKEY SZILVIA

VERECZKEY Szilvia

VERECZKEY SZILVIA

Törékenyen

■ Kisgyermek kora óta rajzol, fest, figyeli a természetet és gyűjtöget, köveket, száraz fadarabokat, leveleket, papírfecniket. Textilművésznek vallja magát, fali képeket, tértextileket tervez, néha ipari, de sokkal többször manufakturális megvalósításra. Mostanában egyre gyakrabban a papír kap főszerepet munkáiban. „Ez az anyag könnyen hozzáférhető, gyönyörűen festhető, alakítható és sérülékeny, pontosan olyan mint a bennünket körülvevő világ" – avatja be a Figyelő Pluszt műhelytitkaiba Vereczkey Szilvia textilművész, akinek munkáiból a napokban nyílt szeptember 19-ig megtekinthető tárlat Sopronban, a Körmendi Galériában.•

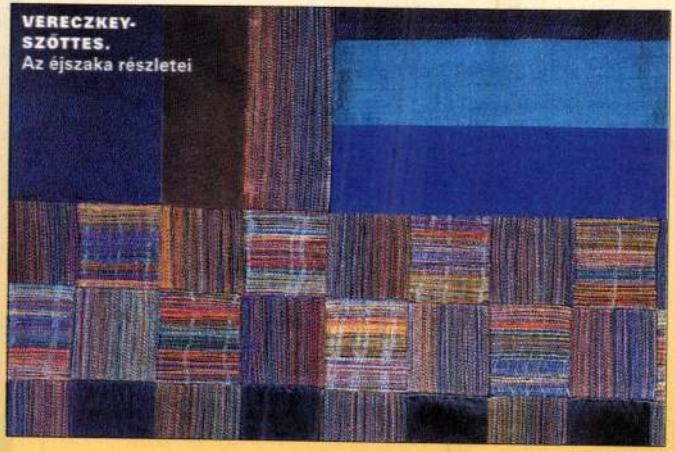

VERECZKEY-SZŐTTES. Az éjszaka részletei

mm
jn.
VIKAT 1995.
PK ltsz: 2001.21.1-6 *(PK. II. x sz. fotó)*

245. MENGYÁN András (1945): Visual program IV/3, 1980-1981.
papír, szerigráfia, vegyes technika, 600x600 mm
jbl. 6/15 jjl. Mengyán 1980-81

254. MÓDER Rezső (195
acél, M. 77 cm talapz
jn.
A művész ajándéka
PK ltsz: 2001.77

255. MÓKER Zsuzsa (19
kerámia, 34x16x16 c
jn.

Neréczy Mihályné Gyürky Zsuzsa

A Stúdió Legja

A budapesti pedagógusok képzőműven stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
39.o.

Verényi Elemér

festőművész III. 1.-én meghalt.

Magyar Nemzet, 1967. III. 4.

Verényi Elemér

Nagy Tibor: Hermann Ottó illusztrátorának halála.

(Magyar Nemzet, 1967. III. 8

MDK

Verényi Eszter, P.

l.: P. Verényi Eszter

(Nők Lapja, Bp. 1956. január 12. [12. l.])

MDG

P. Vereményi Eszter (gobelinszövő-nő)

A Képzőművészeti Alap gobelinszövő műhelyében dolgozik.

Tolnai Rózsa: Színes szálak művészete.

(Nők Lapja, Bp. 1956. január 12. [12. l.]

M.D.K.

Veres
Jenő

Festményeit mutatta be a
párizsi őszi tárlaton.

H.S.: A művészek magánügye?
Művészet, 1967. december - 46 lap

MDK

Veres ,festö

arcképe a női báj végtelen skáláját szólaltat-
ja meg.

Müvei egyéniek.

Pipics Zoltán dr.:A képzömüvészek egyesületének
jubileumi kiállitása.-Mücsarnok.-U.M.1934 dec.8.
21.1.

M.D.A.

VERES

Az 1899-i oroszországi osztrák- magyar kiállításon szerepel

Magy. or. iparmüv. tk.

Heinemé: Orosz kapcs. 1928k.152. l.

Veres, szabó

A miskolci Pataki-Gerga görög kereskedők közötti szerződésben szerepel. 1778. márt. után. Néhai ~~Gyx~~ Gyerga György kiadásai 1778 márc. l-1779 febr vége között. -1778. 20. Martii. -"Fizettünk Veres Szabónak, mentéjéért 1.25." Rhft. kr. 298. old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti ~~X~~ társasszerződés 1778-ból 285. old

A Herman Ottó Múzeum évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

Veres

debreceni zongora-
készítő

l.

Ezredéveskiadó

I B. 16. l.

V. 87. — 1881: V. 87. — 1883: V. 235. — 1884: V. 193. — 1885: V. 193. — 1886: V. 193. — 1887: V. 193. — 1888: V. 193. — 1889: V. 216. — 1890: V. 216. — 1891: V. 244. — 1892: V. 244. — 1893: V. 328. — 1894: V. 44. — 1895: V. 11. — 1896: V. 11. — 1897: V. 11. — 1898: V. 11.

~~Vétetett 1872-ben. — Magy. Képt. 304. — Ltsza 201.~~

— 1900: V. 11. — 1901: V. 11. — 1903: V. 11. — 1904: V. 11. — 1905: V. 11.

— Magy. Képtár 304. — Uj lelt. sz. 201. — 1905. átv. jegyz. 352. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1996. és a leltárban 2951. — Vétetett 1872-ben 500 frton (1000 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

MK 304
Ltsz 201

Vét. 1873

Veres

Reklám- és riportfényképe az Iparmüv.Muzeum kiáll.-án.

M.934.V.19.

MDK

Veres

A Nemzeti Szalon művésze, a párisi kiáll.-on kiállított és kitüntetést is kapott.

Hock János írása.

Nemzeti Szalon, 1900. téli kiáll. 4.lap

mdl2

Veres

rajzai: Papp Loltan írásához

Tiszatáj 1962 11. sz 6-7. l

mdk

Veres

rajzai: Annus József „Aki miatluk megtöretett c. irásához.

Tiszatáj 1962, 10.sz 6-7.l

M.D.K.

Veres Ágnes

"Lélekvándorlás" c. saját/~~versét~~ illusztrálta.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. május 14. II. évf.
2o. sz. 86. lap.

.L.J.

Verso après

VERES Albert épitész M.D.K.

UVATERV

Részt vett a tervpályázaton

Megvétel 7 000 Ft

Társtervező: Tillai Ernő.
Szigetvári János

Döntöttek Kecskemét központjának és déli városrészének épitési pályázatáról
Magyar Nemzet 1962 december 21. 3.1.

VERES Andor

Gallery by Night, 1992. 03.19. - installáció
Veres Andor és Zielinski Tibor

erről van szó. Szerzőnk is Gerevich-
isztviselője. Alkalmunk lesz még
iányolja Rippl-Rónaiban a „nem-
atásszerűen, minden fölös indoko-
an akkor kap látszólagos értelmet,
iban hiányzó érzés viszont teljes
en. Itt van a kutya elásva. Az el-
Balás-Piri, de viszont pótolja ezt a
illusztráció. Ki ne látná be tételé-
vet például *Medveczky Jenő* közölt
den attribútummal bőven ellátott
fel a nemzeti összetartozást és a
cképén? Istenem, milyen egészsé-
attól a századvégi avult felfogás-
gazolni, amit magyarázójuk róluk
ek. Mindegy, milyen áron, a fő do-
Mi azonban azt reméljük, hogy a
knak, mint Balás-Piri szövegének.
észültem egy Rippl-Rónairól szó-
t-ott kikerekedett valami, amivel
n, hogy ráhibáztam egypár dolog-
t a Rippl-Rónaival való foglalko-
művészt. Az összegyűlt anyagban
r jutott eszembe *Csók István*nak,
sznek Rippl-Rónai sírjánál mon-
erpenyőbe tesszük, bizony nagyot
veidet vetjük a másik serpenyőbe,
csak az erényeit láttam s ezért há-
elégtelensége között. Pedig érez-
után, amikor meghallottam, hogy

VERES ~~SÁNDOR~~ ANDOR

BEKE ZSÓFIA: TAKARÁS BAN-
KAIMÁN GYÖNGYI, PETŐ HUNOR,
SZABÓ DEZSŐ ÉS V. A.
INSTALLÁCIÓI

<u>IN MŰVÉSZET</u> 1997, 1, 67-68

Budapest

Veres Andor

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
STÚDIÓ GALÉRIA
meghívja Önt

VERES ANDOR
"BAUEN"

című kiállítására

Megnyitó: 1996. január 16. 18 óra
Megtekinthető:
1996. január 16-tól 1996. február 3-ig,
vasárnap kivételével naponta 14 és 18 óra között.

"Stúdió Galéria" 1053 Budapest, Képíró utca 6.
TEL: 267-2033 E-mail: studiog @ dial.isys.hu

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
STÚDIÓ GALÉRIA
meghívja Önt

VERES ANDOR
"BAUEN"
című kiállítására

Megnyitó: 1996. január 16. 18 óra
Megtekinthető:
1996. január 16-tól 1996. február 3-ig,
vasárnap kivételével naponta 14 és 18 óra között.

"Stúdió Galéria" 1053 Budapest, Képíró utca 6.
TEL: 267-2033 E-mail: studiog @ dial.isys.hu

szív, mégis széles ecsetkezelés, az alig felismerhető szívforma ebbe az irányba terelik a látogatók gondolatait. A festékfolyamoknak csak a vászon vagy papír széle szab határt, nincs keret, nincs címadás, csak valami belső végtelenség érzékelhető. A műterem sarkában ácsorgó festett tekercsek a kiállításon már valódi kölcsönhatásba léphetnek egymással, felismerhető rajtuk a szakrális hátterek többletjelentése: az arany, ezüst, vörös, kék dominanciájú színes mezők a személyes hangulatok mellett távoli létélmények lehetőségét idézik meg. Ha megkérdezzük a festőt, *Emil Schumachert* jelöli meg mint akinek művészete igazolta azt a korábban határozatlanul megjelenő utat, amelyet (talán) követnie kell. Az egyelőre síkban terjeszkedő méretek valószínűleg kikövetelik majd a térbe való kilépést mint újabb állomást.

Veres Andor lágy képeinek társaságában jól érezték magukat Zielinski Tibor fémből hegesztett szobrai, reliefjei. A művek nem akarják a steril befejezettség látszatát kelteni, magukon viselik létrehozójuk szemléletét, amely nem rendelődik alá a megszokott szobrászi elvárásoknak. Az éles krómnikkel lemezdarabok a hőtől roncsolódnak, elszíneződnek, az illesztési pontokon felgyűrődnek, s így valósul meg a kétféle anyagállapot egyidejű jelenléte. Máshol a fémhulladék organikus formává szerveződik, csupán hideg tükröződése őrzi még a fém korábbi tulajdonságát. Zielinski is mellőzte a segítő címeket, s a fekete fólián megjelenő reliefek összhatása csak utólag neveződött meg: „Kemény Zoltán emlékére". A kiállítási tér közepére állított betonvas-szögvas-drót konstrukció a továbblépés irányába mutat, hiszen a megfestett részletek a szín felé való elmozdulást sejtetik az egyszerűbb olajfestés, majd pedig a nemesebb, időtállóbb zománctechnikával.

A két fiatal művész munkái — régiesen szólva — összeműködtek, s

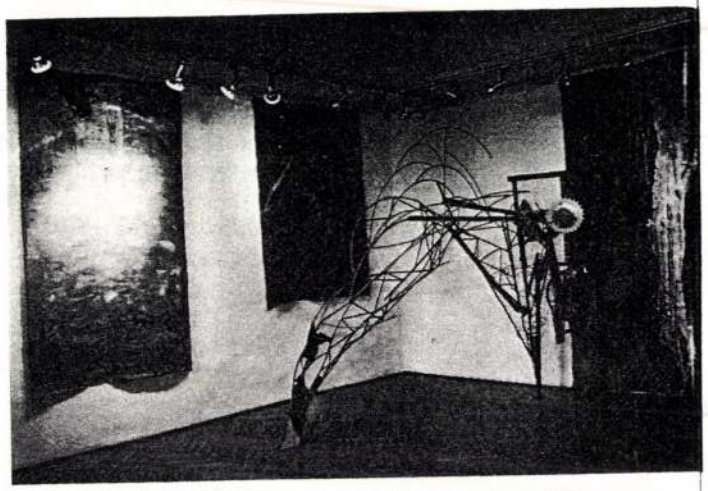

Enteriőr Veres Andor és Zielinski Tibor kiállításáról (Fotó Kovács György)

így a páros bemutató lényegében egy középpont köré szervezett térberendezést valósított meg. A külön „hozott" színek és vonalak egymást segítve közös élménnyé olvadtak össze, s a későbbi kiállításokon talán kialakulnak azok az új metaforák, amelyek a 90-es évek művészetének kulcsfogalmai lehetnek.

SZŰCS GYÖRGY

Grál

Baksai József kiállítása a Liget Galériában

Baksai József *Grál* című installációjával — mely az Ajtósi Dürer sori Liget galériában március 26-tól április 9-ig volt látható — a tőle megszokott olajkép-festészettől eltérő, annál eklektikusabb és monumentálisabb műfaji lehetőségeket aknázott ki.

Az installációhoz a kis terem mindhárom szabad falfelületét felhasználta. A bejárattal szemközti és a tőle jobbra lévő falon a mennyezettől a padlóig húzódó, keskeny sávban egymás mellé ragasztott könyvlapok voltak láthatók, amelyeket átfestő merített papírral borított be a művész, így furcsa, hártyaszerű, sárgás felületen sejlett át az írás. A felhasznált könyvlapok *Scaligero Grál* című könyvéből származtak, mely Baksai művének értelmezési alapjául is szolgál.

Erre az alapra kisméretű, lapos, csuklóval összefordítható fadobozokat függesztett, melyek formájukkal a könyv és a szárnyasoltár képzetét ébreszthették fel a nézőben, ugyanakkor az alap határ nélküli síkjával szemben a zárt, lehatárolt világot jelentették, az anyagtalanul derengő világgal szemben a szűk és sötét dobozteret.

A dobozok mindkét szárnyát egy-egy sötét színű emberi kéz töltötte ki, melyek (a Baksai-képek jellegzetességeihez híven) az elemi erővel formálódó-burjánzó, a szellem által magára hagyott matériából keltek életre. A görcsösen formálódó, vakon tapogatózó, dobozba zárt kezek tenyerüket kifelé tárták, mintegy sugallva, hogy minden kétségbeesett kutatás-keresés ellenére az ember nem érintheti az írás titkát, s hiába próbál az „egyetlen, arany csendhez" visszavergődni, anyaga, élettere, lehetőségei folytán próbálkozása tragikusan reménytelen.

A kezek szimbolikája a *Grál* esetében összetett, sokértelmű. A kéz egyfelől a világ megérintésére, a dolgok térbeliségének érzékelésére, a tárgyak letapogatására szolgál, másfelől a birtokbavétel, a megragadás eszköze. A kéz ábrázolásához ilyen értelemben a változatlanból való kimozdulás — az érzékelés és a szerzés — képzetei kapcsolódnak.

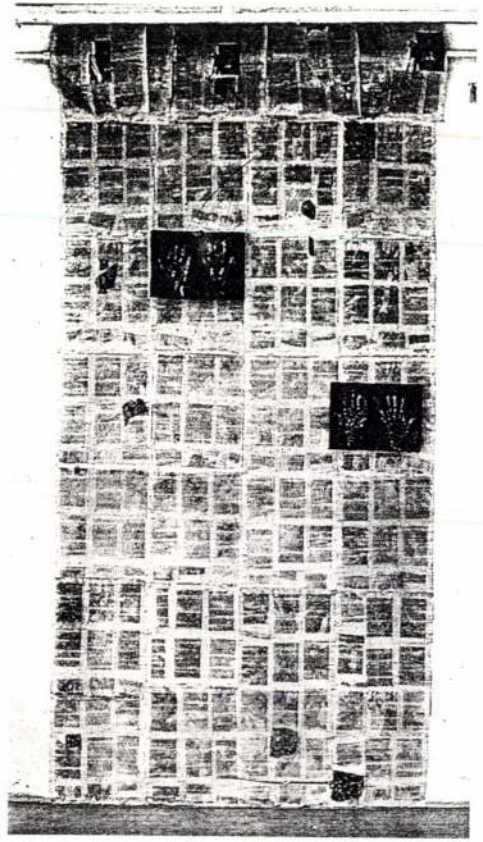

Baksai József: Grál, 1993, installáció (részlet)

A szövegre háttal, esetlenül függesztett kezek tehát a látás, tapintás és a megismerés kérdését vetik fel. Az esendő, sötét tónusú, minden oldalról szigorúan lehatárolt végtagok a nem-látást, a vakságot jelentik, a betű és fény megértésének lehetetlenségére, az egyetemes titkok megtapasztalhatatlanságára utalnak. Az, hogy az emberi test egy darabja kiragadva szerepel, önálló lényként él, elementárisabbá teszi a metaforát, hangsúlyozza a kicsiség és a részekre szabdaltság élményét a háttér közönyös végtelenjével szemben, beavat a keletkezésnek, a sötétség emberré süsüsödésének folyamatába, a csonkaság pedig a védtelen tehetetlenséget érzékelteti. A tenyerek sebezhetősége tovább erősíti ezt a képzetet, mely azonban kiegészülhet a sorsként és a kitárulkozó tisztaságként való értelmezéssel.

Baksai Józsefet, mint már említettem, Massimo Scaligerónak, Rudolf *Steiner* egyik követőjének a kiállítással azonos című könyve inspirálta műve megalkotására. Ez a munka a keletkezés mítoszát igen sajátosan, a modern kultúrában kedvelt, misztikus módon értelmezi. Eszerint az égitestek valaha mitikus ősegységet alkottak, ez a kozmikus harmónia azonban a Nap és a Hold Földből való kiszakadásakor szétha-sadt. A sötétség átvette uralmát a Föld egyes zónái felett. Az ember éteri testét elvesztette és sártestet kapott helyette. A nemek ősállapotának, az androgün létnek a kettéválása bekövetkezett. Mindkét princípium elvesztette az egyetlent, akivel az eredeti egységet újraalkothatja. A kettévált egység tagjai azóta újabb és újabb tapasztalatok gyötrő csalódásain keresztül nyúlnak a másik felé, keresik az újra egyesülés, az egymásra találás lehetőségét.

Scaligero szerint a Grál-monda ennek a szent egybekelés utáni vágynak és küzdelemnek a története, vagyis az értintetlen fényéletnek, a lélek androgün titkának az emberi bensőben való megtalálása. Az embernek először a Magasabb Énjét kell megkeresnie, úgy, hogy odaadja magát valami másnak, és az azonosulás során el kell érnie az önmagán való túlhaladást. Csak így értheti meg Parsifal is a kételyen és lázongáson túl a Grál titkát, s csak így találhatja meg a szent szerelem misztériumát. Ennek a keresésnek egy megtisztultabb, dinamikusabb állapotát láthattuk a harmadik — az ajtótól balra lévő — falon. Az alap itt körformát öltött, szürkés-fehér égitestté vált, és a kezek is világosabb színt kaptak. Mivel az alap és a kezek közti színbeli kontraszt itt nem volt olyan erős, a bezártság és végtelenség közötti ellentét is tompult, s mivel a könyvlapokat temperafesték fedte, anyagisága közvetlenül érezhető volt, a két szféra nem tűnt olyan végletesen elidegenedettnek, a köztük lévő kapcsolat kevésbé volt paradox.

Felvillant tehát a remény, hogy a kezek találkoznak, ösesimulnak, a dobozok összezáródnak és láthatóvá válik számukra az egyetlen, örök titok szövege. A kezekkel szimbolizált, kettévált egység kapcsolatának lehetősége a Föld újrateremtésének lehetőségévé is vált, mely az Élet valódi fényét, a Grál megváltó titkát hozhatná el újra.

MERHÁN ORSOLYA

rakva homokzsákkal, farönkökkel, tégladarabokkal, itt-ott faragott asztalka állt. Baji zsíroskenyérrel és borral kínálta közönségét, majd komótosan munkához látott, bezsírozott három deszkát, lisztet hintett rájuk és sorra felfüggesztette őket a falra. Közben Kovács István megbontotta a zsákokat, amelyekből szóródni, folyni kezdett a homok. Szakrális és népi hagyományok megjelenítése keveredett egymással, a bor és kenyér, illetve a zsír és liszt jelképezték e tradíciókat. Kovács és Baji, úgy tűnt, egymással ellentétes műveletet hajtanak végre. Kovács az „építménybe" illesztett, mesterségesen kiállított természeti környezet részeit szabadította ki és juttatta vissza eredeti állapotukba. Baji a legegyszerűbb táplálékokat állította ki, magasztalta fel, létező rituálékhoz hasonló mozdulatokkal, gesztusokkal, de egyéni előírásokhoz alkalmazkodó szertartás szerint. Kettejük művészetének ereje éppen e szokásosnak semmiképpen nem nevezhető egyedi cselekvési rendben, az egyszeri rítusban rejlik.

Míg Kovács és Baji egyfajta természetvallást követtek és jelenítettek meg, addig *Gaál József, Kopasz Tamás* és *Szurcsik József* performansza vallás előtti periódust idézett meg, a művészet gyökereihez tapogatózott vissza. Gaál az őstársadalom hiedelmeivel magyarázta az ősművészetet. Az asztrológiába vetett babonás hitnek állított szentélyt. Az orákulum (a bejáraton függő fekete szemfedőn „oraculo" felirat) menynyezetén lévő 12 vászonra a csillagképek stilizált ábráit festette fel. A valóságos jegyeket Gaál rettenetesen eltorzított emberalakokkal helyettesítette. A rák, mérleg, oroszlán, stb. konkrét vonásai elhalványultak, meghatározhatatlan nemű figurák, bizonytalan fej, törzs, hús nélküli csontvázlények népesítették be a jósda boltozatát. A drámai előadás — Kopasz Tamás szerezte — zenéje volt a másik lehetséges bevezetési mód, melynek kezdetén ugyanúgy

Gaál József, Kopasz Tamás és Szurcsik József performansza, 1993

ott állt a természet. Az emberi test eleve magában hordja a zenét, a szív ritmusos dobogása, a lélegzés, a lihegés, a sikítás és zokogás mind elemi hangot tartalmaz. Az ezekből létrejött ősi dallamokból formált újra zenét Kopasz Tamás. A feltárt test hangjai mint üvöltések, vinnyogások, fülsiketítő ricsajok ismét hallhatóvá válnak, hogy visszahúzzanak a kezdeti, legbelső hangokhoz. Az előadást kísérő zene, a tánc és a szertartás egyéb mozzanatai fokról-fokra vitték a közönséget mint jelölteket a ceremónia döntő állomásához, a beavatáshoz, vezettek vissza az ősművészet élményéhez, egészen közel saját ösztöneikhez, feltárva előttük a művészetek kezdőpontját.
(Stúdió Galéria III. 19—28.)

KOVÁCS ÁGNES VERONIKA

Az égi fényektől a déli szelekig

Torok Sándor képei

A Szabadkán élő Torok Sándor mindmáig ismeretlen ismerősöm volt festőművészként, aki eleddig éppcsak megmutatta magát nekem látásmódja egy-egy fragmentumában. Debreceni retrospektív kiállítása alkalmat adott végre, hogy megismerjem és befogadjam művészi pályájának ívelését: honnan indult és hová jutott. Grafikái, pasztelljei nem kaptak helyet a paravánokon: harminckét olajkép jelenti most az életművet. A legkorábbi (*Metamorfózis*) 1970-es keltezésű, a legkésőbbiek (*Kisbortobágy, Júliusi szél II.*) 1990-ben születtek. Húsz év termése, mondhatnók felületesen, ám az igazság az, hogy a bemutatott képanyag kétharmada az utolsó öt évre esik. Ez így is van rendjén, mert Torok Sándor 1987—89-ben érett meg, változott át igazán a Hortobágy festőjévé, találta meg a maga gazdagon motivált kis világát.

A „kis világ", amely egy univerzummal ér föl: ez a mostani stádium. Ahonnan azonban elindul, az az emberi-festői aspektusból befogható legnagyobb volumenű világ. Témája a kozmosz, a végtelenbe vesző fények és szivárványok, az üstökösök és csillagok pályái. Európai tapasztalatokból építkező, kozmopolita ihletésű festészet, amely — ennek ellenére, vagy tán éppen ezért — kelet-európai értelemben véve kissé provinciális ízű. A skála negatív pólusa a *Nyugtalanság* (1977) — pozitív végpontja a *Fénynyomok* két variánsa (1983).

A Hortobágy felfedezése azért hiteles, mert nem egy csapásra, hanem fokozatosan, az érzékekre gyakorolt hatását ismételten asszimilálva jelentkezett. Miközben mindenféle „hortobágyos" sztereotípiát elkerült, reinkarnálta a leonardói tanácsot: a művésznek a természet rejtett titkait kell kilesnie, szinte láthatatlan alakítóerejét kell utánoznia. A 80-as évtized harmadik harmadában született Hortobágy-képei a táj és a lélek belső életmozgásának tükrei. Egyik oldalon vannak a feszültség akkumulációi, az indulatok drámai tömörítései, az érzelmek összegubancolódásai. A másik oldalon viszont a relaxáció és elernyedés képei, az analízis és a feloldódás. Egy-egy júliusi *Meleg szél* 1988-ból önmagában is jól érzékelteti ezt a természeti és hangulati ingamozgást. Eme másik értékskálán már oly sok a pozitív példa, hogy lehetetlen kiemelni egyet. Legföljebb a párba szedéskor mondhatjuk azt, hogy az ultramarinkékből is építkező *Nyugati szél I.* (1987) közelebb áll a szemünkhöz, mint az egykorú és a zöldnek túlontúl nagy felületet engedő *Keleti szél*. Nagyszerű festménye mindegyik, amelyik a nyár izzó és a tél fagyos karakteréből indul ki (pl. a *Téli reggel*). És gyengére sikerültek a *Tiszapart* egy-egy mesterséges motívumához kapcsolódó képek.

Két öntörvényű mércéről, két értékelési skáláról beszéltem, mert az áthatások és belső folytonosság megléte mellett is kétféle festői világról van itt szó — s egyben logikus, törvényszerű művészi építkezésről. (A *Fénynyomok-* és *Tiszapart-képek* egyazon esztendőből valók!) Emitt felhorgadás a csillagokig — amott leguggolás egy ködbe vesző bokorhoz. Emitt a nagy metamorfózisok — amott a „helyzetelakulások". A főszereplő újabban a szél mint a mozgás metaforája. Emitt a kongó terek — amott a színes motívumokkal csilingelő képsíkok. Emitt a galaxisok porszemnyi csillagai — amott a sejtek atomjai: az előbbi egy teleszkopikus — az utóbbi egy mikroszkopikus szemléletet kíván.
(DATE-Galéria, Debrecen.)

ÉLES CSABA

Torok Sándor: Meleg szél I., 1988, olaj, vászon, 70×90 cm

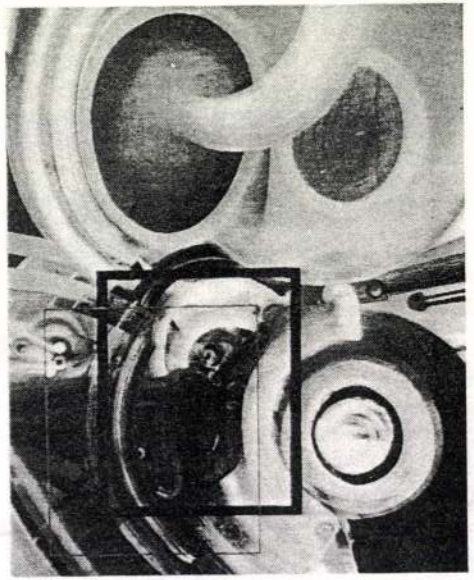

Torok Sándor: Metamorfózis, 1970, olaj, vászon, 50×60 cm (Fotók Sándor Margit)

Két főiskolás tárlata az FMK-ban

Veres Andor és Zielinski Tibor kiállítása

Lassanként eltűnni látszik az a határ, amely eddig elválasztotta egymástól a tanítványt és mesterét, a kiállító művészt. Az utóbbi évek nyitottabb szemlélete, a főiskolások szerencsés tiszteletlensége azt eredményezte, hogy egyre több olyan bemutatót láthatunk, ahol nem az életkor függvénye a nyilvánosság elé tárt minőség.

Veres Andor (1967) és *Zielenski Tibor* (1968) a mostani, *Fiatal Művészek Klubja*-beli közös tárlatuk előtt már szerepeltek együtt, a tavalyi *Gallery by Night* rendezvénysorozat egyik estjén ők voltak a Stúdió Galéria házigazdái. Veres Andor festményein dinamikus festői technika és látásmód rögzül: nem hagyományos képeket készít, hanem a minél nagyobb felületet hangolja saját érzelemvilágához. Néhány művét lírainak nevezi, s valóban, a nem agresz-

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
STÚDIÓ GALÉRIA
meghívja Önt

VERES ANDOR
"BAUEN"

című kiállítására

Megnyitó: 1996. január 16. 18 óra
Megtekinthető:
1996. január 16-tól 1996. február 3-ig,
vasárnap kivételével naponta 14 és 18 óra között.

"Stúdió Galéria" 1053 Budapest, Képíró utca 6.
TEL: 267-2033 E-mail: studiog @ dial.isys.hu

VERES Andor

VERES ANDOR

Stúdió Galéria
Veres Andor "Bauen" című kiállítása
1996. január 16-tól február 3-ig vasárnap
kivételével naponta 14-18 óra között.

VERES ANDOR

MŰ-TEREM KIÁLLíTÓ
(1071 Budapest, Dohány u. 16-18.)

VERES ANDOR
kiállítása

Megnyitó: 1996. április 12-én 18 órakor
Nyitva: április 12-étől május 3-áig, 0-24 óráig

...K BESZÁMOLÓ KIÁLLÍTÁSA/
...ITS SCHOLARSHIP-HOLDERS

...., OLOF PALME SÉTÁNY 1. TEL.: 122-7405

...27-május 30.

III. évfolyam/third year: Baksay József, Csurgai Ferenc, Nemes Csaba, Veress Zsolt, Jelenczki István, Nagy Imre, Beöthy Balázs, Kungl György, Márkus Péter, Piller Csaba, Weber Imre

Rendezõ/Curator: Orosz Péter
Nyitva: naponta 10-18 óráig, hétfõn zárva
Open: 10 a.m.-6 p.m. every day, except on Monday

...FRONT OF PALME HOUSE...
...OPEN-AIR SCULPTURE EXHIBITION

...IV., OLOF PALME SÉTÁNY 1. TEL.: 122-7405

...s 10–július 11.

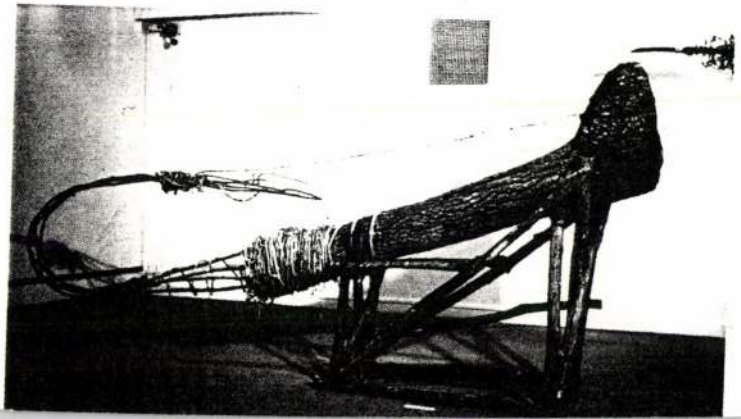

VERES ANDOR

MEGHIVÓ

TÖRÖK-FÜRDŐ

II. KER. FRANKEL LEÓ UTCA 50.

SZÁLLÁS KATALIN
VERES ANDOR
ZIELINSKI TIBOR

KIÁLLITÁSÁRA

IDŐPONT: 1993 OKTÓBER 12. 12-kor
NYITVA: 12-től 22-ig
RENDEZÉS: **KOZÁRI HILDA**

VERES ANDOR

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület
STÚDIÓ GALÉRIA
meghívja Önt

VERES ANDOR
" B A U E N "
című kiállítására

Megnyitó: 1996. január 16. 18 óra
Megtekinthető:
1996. január 16-tól 1996. február 3-ig,
vasárnap kivételével naponta 14 és 18 óra között.

"Stúdió Galéria" 1053 Budapest, Képíró utca 6.
TEL: 267-2033 E-mail: studiog @ dial.isys.hu

PAKSI KÉPTÁR

MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

H-7030 PAKS, SZENT ISTVÁN TÉR 4. TEL.: 75/ 11-879

" BERTA " BENCZE LÁSZLÓ
VERES ANDOR
ZIELINSKI TIBOR

KIÁLLÍTÁSA

1994 március 12- április 10

POSTA CÍM : VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT PAKS, PF. 13 TEL.: 75/ 11-401, FAX: 75/ 11-646

VERES ANDOR

VERES ANDOR

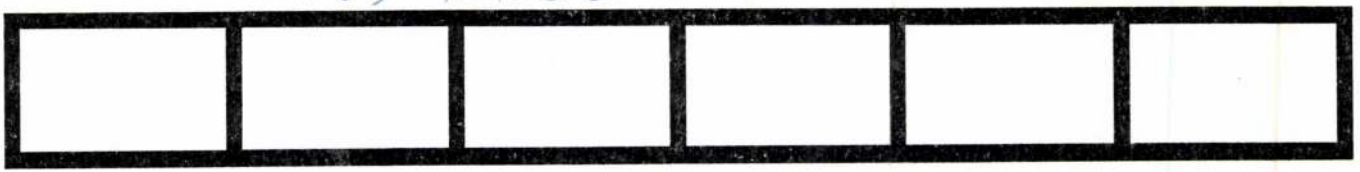

MEGHÍVÓ

VERES ANDOR

tér (Raum)
című kiállítására

megnyitja: MAURER DÓRA

MEGNYITÓ: 1997. február 17.(hétfő) 18h - MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA - AULA - BUDAPEST, ANDRÁSSY ÚT 71.

VERES ANDOR

MEGHIVÓ : KÁMÁN GYÖNGYI, PETŐ HUNOR, SZABÓ DEZSŐ, VERES ANDOR
INSTALLÁCIÓJA
HANSÁGI MúZEUM MOSONMAGYARÓVÁR ÉS
FIATAL MűVÉSZEK STúDIÓJA
1996 szept 11 - 1996 szept 3o
LÁSD : KÁMÁN GYÖNGYI

Veres András, grafikus
gyermekrajzoló

MDK

Magány c. rajza

(T.): Maguk Között

2

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1964. november

XV/11

Veres András Kéziró Kassán.

1760.

Archaeologiai Értesítő

1916, 223.

Kemény Lajos: Mű- és művelődéstört. adatok Kassa életéből.

"Veres Andras Czemermany" MDK.

'ács

1598-ban különböző ácsmunkákat végez a nagybányai Szt István templomon.

571-572.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képirók, kő- és fafaragók történetéhez.

KelemenEml. 566-576.o.

MDK

Veres András festőművész

A (szegedi) városi tanács művelődési osztálya többedmagával hónapos alkotói szabadságra küldte Kőszegre.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1960. október. 2. l.

M.D.K

Veres András
festő

Közösségen dolgozott.

— ~~35 lap~~ Művészeti életünk.
Művészet, 1960. december. — 35 l.

Veres András

kassai képíró

XVIII. sz.

l.

Arch. Ért. 1917

200. l.

Veres Antal
szobrász
58 éves
(hosszanérrögösödés)
+1956.IV.4.
Obudai Ujlemető

Halotti főhönyv
402

RÁTZ STÚDIÓ GALÉRIA

VERES ANDOR
festőművész

Június 4–Június 19

Megnyitó 1998. június 4-én (csütörtökön) 18.00-kor
Megnyitja:
Klimó Károly festőművész

A megnyitót támogatja a Törley

Rátz Stúdió Galéria
H-1075 • Budapest • Madách I. u. 3. • Tel./fax: (36-1) 342-2342
Nyitva: hétfő-péntek 10-18 óráig.

Veres A. Pál

Kiáll.
Nemzeti Szalon
1932. nov.
Főv. Kéjt.

Veress A. Pál

rajza repr.

A Pesti Vasárnap

1934, 2. sz. címlap.

Budapest, 1929. nov. 11.
V., VÁCI UCCA 11a.

r. Szentiványi Gyula ur,

l. a. IV.em. 4. Budapest tartozik

és veszélyére budapesti raktárunkból küldött árukér

	Ülés	Szin	Ár	Összesen pengő	fill.
	sfa	fehér	12.50	25.--	
		2% forgalmi adó		-.50	
				25.50	

szám'a vétele után készpénzben
minden levonás nélkül.

zólamlások az árú átvételétől számított 8 nap alatt teendők meg.
rül szállitásra, nem vállalunk felelősséget a szállitás közben megesett károkért.
árú átvétele előtt a szállitási vállalatnál érvényesitendők.

Veres Bálint

(Valentinus Eöttves,
alias Veres Gyulai)

gyulafehérvári (?)
ötvös.
1592

lásd

Szádeczky: Ipartej
II. 88. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

VERES Beatrix

(bs): Veres Beatrix fetett kazettái. = Magyar Fórum, III.évf. 13.sz. 1991. március 28. 9.p. ill.

Bp., Erzsébetvárosi Galéria, kiáll.

(Kohner-gy.folyt. -4)

A Szépmüvészeti Muzeum a Kohner-gy.b
vásárlás révén számos és fontos dara
ban odaajándékozta Szinyei Merse Pac
kos, 1921. a Muzeum k. pénzadománya fel
Bacchanália képét, Koner özvegye 193
Maurive Denis Anyai boldogság képét
hagyta Munkácsynak a Kohner-aukción
umbarátok Egyesülete 194o-ben az örö
Bastien-Lepage Halottak napján képét
Sirbatételét,55oo pengőértx pedig Há
asolyeket örökletétként a Muzeumnak
Puvis de Chavannes képen felül Bonna
ez pengőért) és u.ő Anyag gyermekéve
halakkal kéepit,) 1959-ben 12ezer fté
ezt ajab mészkő félalakját,

15o pengőért L Bary Paripa

Egy paduai 153o körüli kosfejes bro
bizonyos new yorki kereskedő hirdet

...ja karosszékén, a régi bársonyon.

Ágh István

TÖRÖCSIK JULI FOTÓJA

ARDOK

pe

kalapokkal!

Miklós huszárhadnagy Itáliá-
huszárfőhadnagyot Franciaor-

zad utolsó évtizedében szület-
tendős Széchenyi kapitány segí-
ak kimenetelét: ellenséges csa-
ontos parancsot vitt a svéd ki-
hadnagy Itáliában rohamra ké-
zú, egyenes kardomat, mely oly
ny perc múlva lovon valék. Ne-
zúrást kapott az orrán, s oly hir-
n, kifordulok a nyeregből. Ezen
ncia lovasság, mint valami da-

ott; Jósika hadnagy erre sebes
ja a futókat és kivívja a győzel-
Miklós kivont karddal, lobogó
tat parancsnoka, Gabelkoven
pár pillanatig egymás mellett

berleutnant.

tizennyolc évesen főhadnagy,
legfiatalabb kapitánya.

De igaz! Romantikus íróink,
latait nemegyszer mosolyogva
nek vélve azokat, valójában a
nyeket írták. Hiába, akkor egy
atázott; nem az *„előre"*, hanem
Felismerve tisztjének vitézsé-
ban előléptetni.

etében Dantét, Petrarcát, Tas-
enyi István Madame Staelt la-
os Lázár *kézzel másolt magyar-*
rkeszt ezredében, melynek egy-
Szontagh Gusztáv a magyar böl-
lományt (esztétikát) igyekszik
gyar történelem nevezetes hadi

7.

1814-ben ezek a magyar katonák megfordulnak a nevezetes bécsi kongresszuson, Széchenyi udvari bálokba kíséri a bajor királyt, kinek egyik hadsegéde; az orosz cár, Jósikát látván, megállítja hintaját, hogy üdvözölje a hős katonát... Megfordult itt, Bécsben Mészáros Lázár, Szontagh Gusztáv és Kiss Károly is.

Felmérhetetlen tapasztalat-mennyiséget, nyelvtudást, *dönteni tudást,* műveltséget, politikai jártasságot szereztek ezek a magyarok a háborúkban. Valamennyien a reformkor munkásai és 1848 előkészítői, majd résztvevői:

Széchenyi kapitány 1825 őszén, alighogy hazaérkezett Franciaországból, ahol a X. Károly francia király koronázására vezényelt tiszti küldöttség tagja volt, máris megjelenik a hosszú idő óta először összehívott pozsonyi országgyűlésen és megteszi nevezetes megajánlását a Tudós Társaság alapítására. (Ezért, tehát elöljárói engedélye nélküli politikai szereplése miatt, 1826. február tizenötödikén kilép a katonai szolgálatból.)

Ettől kezdve Széchenyi István neve egybeforrt a reformkorral.

Jósika Miklós 1819-ben megnősült, visszavonult birtokára. Megírta az első magyar regényt *(Abafi),* Jókai előtt ő a magyar szépprózai elbeszélés megteremtője. Barátja, Szontagh Gusztáv százados e szavakkal kezdte az *Abafi*-ról írott bírálatát: *„Uraim, le a kalapokkal."* Szontagh ekkor már a Kisfaludy Károly által felfedezett Vörösmarty Mihály körének tagja, éppúgy, mint Kiss Károly, akivel 1816–1823 között lembergi helyőrségükben ábrándoztak a magyar irodalmi élet megújításáról. Emlékezünk Gvadányiék cipészné-levelezőpartnerére? Szontagh Gusztáv Takács Éva írónőről írt méltató tanulmányt, azon méltatlankodva, hogy a női nemet nem veszik elég komolyan hazánkban. (Takács Évánál, Karacs Ferenc rézmetsző feleségénél lakott albérletben Katona József joghallgató, Éva leánya pedig, Karacs Teréz mint Teleki Blanka munkatársa vonult be a magyar művelődéstörténetbe.) Szontagh tanulmánya a *Tudományos Gyűjtemény* 1826-os évfolyamában jelent meg: *Bajnoki harc Takács Éva ügyében az asszonyi nem érdemei – s jussaiért.*

(Folytatjuk)

VERES Beatrix

Magyar Fiúm 1991. 13. n.

9 p.

Kiseb

Ma

Tudvalévő, hogy az *an*
nyelv, mint a rajta megszó
lók együvé tartozását sz
bolizáló jelrendszer, meg
lönböztetett jelentőség
bír. Ugyanakkor *a nemz*
nemzetiségi identitástu
nem azonosítható a kise
ségi nyelv ismeretével, a
tő esetenként elválhat
mástól. Az ismertebb e
pai példák – *írek, skótok,*
vanszálok stb. – mellet
részleges nem egybeesés
lemzi a hazai nemzetisé
nyelvi és tudati helyzetét

Konzerválódott nyelv

Ami e népcsoportok n
vi realitását illeti, fo
meghatározó, hogy dö
többségük betelepedése id
még nem fejlődött ki se
modern értelemben vett n
zetük, sem az irodalmi n
vük.

Következésképp a zö
ben *vidéken, kistelepülés*
élő lakosság nyelve, kultú
részben a beköltözéskori s
vonalon és minőségben
zerválódott, másrészt az
körülvevő, más ajkú né
séggel való *interetnikus h*
sok is jelentékenyek.

A IX. századtól kezdő
napjainkban is zajló t
nyelvűsödési folyamat
pontosabban háromnye
vé tette őket. *Archaikus*
nyelvi változatuk mellett
gyarul mára gyakorla
mindegyikük megtanult
egyházak és az oktatás
vetkeztében pedig anya
vük irodalmi-nyelvi vált

Magyar Törvényhozás-
ajozást, gondolom azért,
a fentebb fölsorolt ní-
s.
ezen sikerült kihámoz-
l jobban, hogy Márton
. dolgozatában nem ne-
k idézgetett tőlük hozzá-
smi is fölborongott ke-
elemszemléletünkkel.
van, 1949 óta. Akkor
ofesszort egy Révai-féle
l után Márton és Kön-
Történelemben. Át nem
mszemléletre, maradok
kockáztatja is életemet
l azonban nem sikerült
zetvesztő?
ló törpe remekét erre is
ılam" írt mondatokat:
nodern, amely az ízlés-
entős pozíciót. Kifőzött
sem ért semmit, annak
zatíra- paródia, perszif-
yben Lukács Györgyöt,
ssa Pétert és másokat
ehát nemzetvesztésnek.
luk, hogy ízlésterrorral
ık az egész nemzettel
agyok – és mert felséget
írni engem. Persze a li-

ajozok Köncöl úrral.
országos céllövőver-
ombostűt és – horribile
nt edzésen csörtéztem
Bélával, Fülöp Mihály-
g csak imbolyogni lát-
tani. Jobbára a párbaj-
ben is mindig liberális
oltam és eszembe nem
valakivel, mert mások
ítírát ír. Apropó. Feke-
ottam volna, hogy böl-
durva népfi, nem olyan
buzgó honféltő hazafi,

Szalay Károly

Veres Beatrix festett kazettái

A legrégibb s legszebb festett kazettákat a református templomok őrizték meg. A paradicsomi almafák az első emberpárral, a gyermekeit saját vérével tápláló pelikán, az emberi nemzetet a második világkorszakba átmenő Noé, bárkájával s állataival, a prófétaságot rühellő Jónás a cethal gyomrában, a várost a sárkány hatalma alól felszabadító Szent György, az elragadtatott Illés próféta, vagy a világmegváltó Jézus mindmind olyan kép, amely az emberi lélek s az emberi évezredek legmélyéről bukkan fel.

Veres Beatrix ezeknek a templomi kazettáknak a középkori világát fedezte fel, s hódította meg.

Avatott kézzel úgy nyúl ezekhez az előképekhez, mint az egykori falusi mesterek: ragaszkodik az eredetihez s mégis szabadon változtat, s a festett kazetták képi nyelvét megtanulva egyszerűen, mindenki számára érthetően, s hitelesen beszél. S ugyanakkor minden képén napjaink gondjaira, szorító kérdéseire is válaszol.

Van-e aktuálisabb problémánk, mint az országot fojtogató és fosztogató sárkányt elpusztítani, s az országnak az éltető vizet biztosítani? A mondat jelképes tartalmán túl gondoljunk arra, hogy ezernél több településünkön a nitrogénes műtrágyázás miatt, mérgezett az ivóvíz. S van-e felemelőbb és kiáltóbb példa a gyermekeit vérével tápláló pelikánnál abban az országban, ahol Európa-szerte a legkevesebb gyermek születik?

S itt, ahol a hazugság negyven év alatt legrejtettebb sejtjeinket is átjárta, nagyobb szükség van-e az igaz szavak kimondására, mint egykor Ninivében?

Ahány kép, annyi olvasat. Az ősi és örökérvényű mellett eszünkbe jutnak mindig a ránk nehezedő konkrét terhek és fájdalmak is.

A kiállítás március végéig látható az Erzsébetvárosi Galériában.

(bs)

Veres Bálint

ötvös Kolozsvár

1600.

Nokolötvcch 20.l.

Veres Bálint

Kolozsvári (?) ötvöshöz
Hajódik Nyirő tanoš ötvös
fia
Jakab: Kolozsvár tört. II. 314.

Kmetty. 36. l.

Veres Bálint ötvös

Valentino Eottves alias

Veres Gyalui

1592

lásd

Szádeczky II. 88. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Vepes Bálint

1600 ban ötvös
~~1599 be~~ Kolozsvárt.

Jakab Elek - Kolozsvár
története. Bpest -
1888. II K

314. l.

Veres Béla

Pályaművével résztvett a Lechner Ödön szobor-pályázaton.

M.929.XI.16.

Veres Béla

N.U. 929. XI. 27.

A Lechner-szobor-pályázat sajtóbemutatója

A *Lechner* Ödön-szoborpályázat eredménytelen maradt, ugy látszik, uj pályázatot kell majd kiirni, a beküldött anyagot pedig addig is bemutatták a közönségnek. A mai sajtóbemutatás után meg kell állapitani, hogy a szoborbizottság valóban nehéz helyzetben volt, ha a rendelkezésére álló anyagból kellett kiválasztania azt a tervet, amely ha szobor lesz belőle, méltán hirdesse élőknek és eljövendő nemzedékeknek, hogy mit jelentett *Lechner* Ödön a magyar épitőmüvészet fejlődésében. Ezek a szobrok nem volnának jó szószólói *Lechner* Ödön müvészetének, sulyának, jelentőségének, vezéri mivoltának, amellyel a szecesszióban megfeneklett épitészetet uj, bátor és elődök nélküli magyar stilusával uj utakra terelte. Pedig *Lechner* Ödön nemcsak épitett, hanem nevelt is, apja, gazdája volt egész sereg ideológiának, Japán-kávéházbeli asztala egyik fontos metropolisa volt a müvészvilágnak.

A beküldött szobrok jórésze azonban halligat

Veres Ferenc

mezőturi farekas

l.

Erredeves kiáll

XIII csop. 19. l.

Belgrád.

A Temeswarer seiten felől
rád, a háttérben pedig Jenő h
körülvéve. Felirata fölül ba

Accurate Vorstel
gegent üm
Belgrad.

Rm., mér. a vk. 16.5: 23

Vass Gábor szobrász

által készített szobor Kiskőrösön
Petőfi szülőháza előtti parkban

Népszabadság, 1985. VII. 27

Veress Gábor szobrászművész

Veress Gábor: Eötvös-emlékkút a bajai sétálóutcában (1:5 léptékű terv – elfogadva), bírálóbizottság: Borbás Tibor, Janzer Frigyes, Puskás István

Művészet, 1989. május, 63. old.

Lóska L
Menyhá
Nagy Z
Rideg G
Sebesty
Sinkovit
Somfai
Székely

Számun

Kerber Z
Janus
Pécs

Pátzay

Krunák
Akadém

Chikán
Kortárs

Wehner
Art'éria

Beke Lá
MTA M

Mezei C

Csák M

Boros G
ELTE, B

Fábián
Film Sz

Veres Ferenc festő

a Vellencei Galériában ma nyílik meg Veres Ferenc festő és Kálmán Gyula fafaragó kiállítása.

Jó reggelt!

1948. VIII. 24. 4.25 /N./

Veress Ferenc, festő

□ VERESS FERENC festő és Kálmán Gyula faragó közös kiállítását Kósa Csaba újságíró nyitja meg augusztus 24-én, délután 6 órakor a Velencei Galériában.

– □ Veress Ferenc

2.

Esti Hírlap

Bp. 1978 aug. 19

Veress Ferenc, festő

● *TÁRLAT. Veress Ferenc festőművész és Kálmán Gyula faragó-művész kiállítását ma nyitják meg Velencén a Kápolna Galériában.*

-:O Tárlat

8

Esti Hírlap Bp. 1978. aug. 24.

VERESS Ferenc festő (+1983)

életrajZ

Hajdúböszörmény utikalauza. Szerk.Tarczy Péter. Hajdúböszörmény, 1993 45–46.

VERES GÉZA

Művei kiállítva Hajdúszoboszlón, a
műv. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellegi Vince magán-
gyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Veress Géza

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolá" vezetését 1949-től Balla Lászlóval és Mennyhárt Józseffel közösen végzi. Az Iskola ekkor már állandó jellegű.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve.
Alföld, Debrecen, 1972. máj.

Veres Géza
festő

Veres Géza műveiből volt
Egerházi Imre.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974. október - 9. oldal.

Veres Géza

Máj. 18.-án nyílik a tavaszi tárlat. Debrecenben, melyet a felszabadulás 30. éves és a Tiszáti szervezet 10 éves évfordulója jegyében rendezünk meg. Készülünk a közelmúltban elhunyt művész alkotásai.

Hajdúdúlháza Napló, 1945. máj. 16.

Veres Gábor

Bélés megyei Janács kiszöndija
a 24. Alföldi Tárlatom

Népszava 1985. VIII. 18.

Veres Gábor

Szoborpark Kiskőrösön

Nápszavre 1985. VII. 24.

Véres Gábor

Díj a 24. alföldi táborban

Magyar Nemzet 1985. VIII. 18.

dr. Veres Gáborné művészettörténész.

a Medimpex propagandaosztályának vezetője.

Gy. Y.: Különleges áru a gyógyszer.

Vák Lapja, Budapest, 1942. ápr. 15.

MDK

Veres Géza (festőművész)

Galambot hímző leány c. művével 1952-ben Munkácsy-díjat nyert.

Uddr Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

VERES SÁNDORNÉ

Magyar Iparművészet az
ezredforduló n 2003
193.

~~Gulyás Sándor~~

~~Haán Antal~~ K

Veres Gusztáv és

tovább Vidovszky Béla

festőknek

Békéscsabával volt

kapcsolatuk.

Márkus György

Békés vármegye.

Bp. 1936. 228. l.

…, az …

…etést és felülvizsgálati jegy-
…ánéssel terjesztem fel, hogy
…né zilahi lakos vállal-
…teljesitett helyreálli-
…tok fejében összesen 733 kor.
…udóságot a zilahi m. kir. adó-
…pen kiutalványozni szinesked-
…tésnél egy évi jótállásra ke-
…rona visszatartatván, - le-
…pék. —

…. január hó 6 án.

m. kir. épitészeti hivatal:

Munkhaut Kőnig

kir. főmérnök.

Veress Gusztáv.

A századfordulón élt.
Békéspatáról indult.
Szerepelt a kiállításon.

Dér Endre: A Békéspatáról indult művészek jubiláris kiállítása
Tiszatáj, Szeged 1968 XII. 1117.

Guernica.

A képen a pusztitás, az öldö
darabokra tépett, összeroncsolt

Veress Gusztáv

l.
Evang. templ.
328. l.

Veres Gusztáv

festő

Az alábbi muzeumban
Csabai földmíves és
Az utolsó csabai szá-
razmalom c. képei.

Rell Lajos dr.

A Békéscsabai Múzeum.
Békéscsaba, 1914.

78. l.

Veres Gusztáv

festő

* 1858 † 1918.

U. 1708.

	360	.

ányt három eredeti példány-
y a letevő vallás- és közoktatás-
átadó Orsz. Magy. Szépművészeti
hony. Ludovika Akadémiának egy

ber hó 31. napján.

Az Orsz. Magy. Szépművészeti
Múzeum részéről:

min. tan., igazgató,
mint átadó.

1916: XII 31

Veres G.

festo.

laid

Bekeszi. Temesvári mun.

15-1.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

azaz : ..... Korona .....

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190.... évi .....

lakbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és tá

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190.... évi ..... hó 1

15	Veres G				
16	Jeskó -				
17 (laid)	Bekeri. Tem. mur.				
18			101. 1.		
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Veress Gusztáv

a Bölcs Salamon
ítélete c. falrajza
a gyulai törvényszéki
palota lépcsőházában.
Készült 1899-ben.

Scherer
II. 219. l.

4927

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése
Akos Szilágy vm.	Ev. ref. templom: Zenekarzat alaprajza és metszete.

Veres Gunkár

1893 nyarán volt V-en.
Jókai arc képét festette meg
ott - 50 éves jubileumra tür-
telelésre.

Kiss Lajos, Vörösmarty i munkás-
élet, Bp., 1957. 36 l.

Veress Gusztáv

Szerepel az alábbi tárlaton

Dés Endre: A Békésvaba bárál indult
művészek jubiláris kiállítása

Tiszatáj 1968 XII n. 1117 old.

Veress Gusztáv
festő

M.D.Y.

Csabai ázvíz című festménye
is becses helytörténeti dokumentum.
Csabai tót férfi", „Archip" és
"Achim András" portréja is ne-
"repel a tárlaton.

Kovács Gyula: Csabai festők jubileumi kiállítása.
Művészet, 1969 március – 47 lap

Veres Gusztáv

festő U. 1708.

Aul. 1858 körül, megh.

Gyulán 1918.

ápr. (?)

A münchenii akadémián tanult, Benczúr és Wagner Sándor vollak mesterei. Vidékre került Békéscsaban ült mint keresett arcképfestő Buskomorságba esett, a gyulai kórház elmegyógyászati osztályára került. Ott halt meg.

Déli Hirlap 1918.

ápr. 3. (Elhunyt festőművész.)

Veres, Giovan Maria

ötvös Rómában

1561.

Balnanni. 93. l.

[illegible]lasségének,

Budapest VI.

Állatkerti ut 1. sz.

VERES GUSZTÁV (festő)

HAAN Antal, VERES Gusztáv, SASS Árpád
Békéscsabai festők élete és műve

DÉR Endre: Elmerült emlékeink nyomában.
Uj Auróra, 1987. 1.sz. 119 - 126. p.
ill
letéve: HAAN Antal

portálfigurák, mellszobrok, kut

Az 1660-as évektől, de külön
fontos emlékcsoport jelenik meg,
/Máriaoszlopok stb./, egyházi és
megfelelően egyértelműen barokk j
fontos terjesztője.

A monumentális szobrászat, kő
siremlékplasztika. A típusok, a st
latai, anyagi lehetőségei és a ren
alakulnak. A barokk elsősorban a d
tumbáknál érvényesül, részben olas
mesterek közvetítésével. A városok
reneszánsz hagyományu fülkés figur
barokk módositásával találkozunk.

Veres Gusztáv
festő

MDK

1893 nyarán Hmvásárhelyen festi
"Jókai Mór arcképét"
és eladja:

"Baross Gábor arcképét"

Kiss. L.: Vás.müv. 36.o.

MDK

Veres Gusztáv festő

„A hanyhában"

„Alföldi tój" c képei a KT kasinenyi tárlatán

1885.

MDK-A-I-1/1576.

VERESS GUSZTÁV, festő

Békéscsabán képzőművészeti kiállitás nyilt meg a város újratelepülésének 250.évfordulójén a Munkácsy Mihály múzeumban.26 békéscsabai,ill.onnan elszármazott művész munkáiból.Ama élők mellett Haan Antal,Munkácsy Mihály, Veress Gusztáv,Csabai Wagner József,Sass Árpád műveivel. 4.old

Krónika 4.old

Múzeumi Magazin, 1968. 3.sz

VERESS GUSZTAV, festő

A Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum képzőművészeti emlékei között Orlai Petrich Soma, Veress Gusztáv, Jankó János műveivel együtt kiemelkedő helyet foglalnak el a megyéből származó Munkácsy Mihály alkotásai
55.old

SZ.GY: Bemutatjuk vidéki múzeumainkat.-Békés megye
55.old

Múzeumi Magazin. 1968. 3.sz.

Veres Gyöngyi, gyermekrajzoló

Hatesztendős, vidéki óvodás.

Az Országház a Dunánál c. képét kiállították.

(h.m.): Szelíd oroszlánok a falon

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 26.

M.D.K.

Veres Györgyács

a városi adóösszeírások szerint
1771-75. között Egerben működik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1959. Akadémiai Kiadó, 415. old.

VERES György ács. Egerben működik 1771-75 között a városi adóösszeirások bizonysága szerint.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Veres György

asztalos

az ákosi (Szabolcs m.)

ref. templom új

nézei és a kar kirsi-

töje 1763 (?)

előtt.

l.

Arch. Köl. 1864.

IV. k. III f. 158. l.

VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
M. KIR. MINISZTER

138571. szám.

A Magyar Kegyes Ta
ságnak hivatalos használatra
Budapest, 1911. nove
A miniszter rendel

ol

miniszte

Veress György

VER

Kolozsvárról, 1838-ban
25 éves
rézm. tanuló

Fleischer Becs

93. l.

924. Ismeretlen művész.
A XIX. századból.

924. Biró Márton.

Mellig, balra fordul, arczélbe
gallérja felett keresztet visel. Haja g
Felirata négy sorban az alól lévő monda

MARTINUS BIRO DE PAD
S.C.R.M. Intimus Status C
siliarius Regius Aule Regi
Hungariae Cancell. Suprem
Comes et Episcopus Weszpri

Ezüstdombormű, méretei 13.3: 1
Vétetett A. Wengraftól 50 K-ár
Elszámoltatott 1903: II. 10-én
Az elszámolást tudomásul vette
az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903) sz

tojásdad medaillon czimerrel és püspöki
keret vesz körül

1902: XI. 6.

Veres Gyula Zoltán

festő

IX. Üllői út 61.

MKSz 1947

Veres Gy Zoltán

1.

MŰVÉSZETI ÉS KERESKEDELMI INTÉZET

BUDAPEST, VI, NAGYMEZŐ-U 8. (VOLT ERNST-MÚZEUM) TELEFON: 224-008

A
Szocialista
és Munkás Képzőművészek tavaszi

KIÁLLÍTÁSA

1945. évi május hó 13-tól

Rendezte:
a VI. ker. Szociáldemokrata Párt felkérésére a
MUNKÁSKULTÚRSZÖVETSÉG

★

Emlékül egy csoportos kiállítás-
sunkról.
Veres Gy. Zoltán.

BUDAPEST, 1945 MÁJUS HÓ.

A Művészeti és Kereskedelmi Intézet kiadása, Budapest, VI. Nagymező-utca 8.

MŰVÉSZETI ÉS KERESKEDELMI INTÉZET
BUDAPEST, VI, NAGYMEZŐ-U 8. (VOLT ERNST-MÚZEUM) TELEFON: 224-008

1.
Első 4 lap.

A Szocialista és Munkás Képzőművészek tavaszi KIÁLLÍTÁSA 1945. évi május hó 13-tól

Rendezte:
a VI. ker. Szociáldemokrata Párt felkérésére a
MUNKÁSKULTÚRSZÖVETSÉG

BUDAPEST, 1945 MÁJUS HÓ.

A Művészeti és Kereskedelmi Intézet kiadása, Budapest, VI. Nagymező-utca 8.

BEVEZETÉS

Jobban választott szó lenne „ismertetés", mert ismertetnem kell mind a „Szociáldemokrata Képzőművészek Társasága", mind a „Munkáskultúrszövetség" célkitüzéseit.

Természetesen, nem tárgyalhatom itt a két Társaság teljes programmját, de megemlítem főtörekvéseinket.

Célunk elsősorban a haladó, tiszta képzőművészetet megismertetni a dolgozó néprétegekkel.

Harcolunk a giccs ellen és megakadályozzuk, hogy ez a műfaj a magyar képzőművészetben érvényesülhessen. Gondoskodunk arról, hogy a giccs unalmas, édeskés, sőt, ostoba hangjával ne befolyásolja dolgozóink tömegét.

Meghívunk mindenkit, látogassa központi kiállításainkat, vándorkiállításainkat és előadásainkat.

GÁL ISTVÁN

• a beadott 5-kép közül kettőt fogadtak el, de mire a Kiállítás megnyitt, már csak a "Tavasz a Gellértheggen" cimi vizfestmógem lógott a falon, jobbra az ajtó mögött.
— Ez a kép mégma is megvan. — Ez fogtam az ajtó részt, leakasztottam és elvittem az Irodához, ott a falnak támasztottam.

•• S is lagja volt a V.K.M.-beli, általam megszervezett K.M.Cs.nak. Engem 1950-ben mint nálk lőrhető egyént elhanyagtattak és a már jól működ Csoport szét a szlott, megszünt. — Nem volt aki

I. TEREM

1. *Veres Gy. Zoltán* Tavasz a Gellérthegyen, vízf. P 1600
2. *Galitzer Imre* Tavasz, vízfestmény ..... „ 600
3. *G. Szabó Kálmán* Vízmerítő, vízfestmény ..... „
4. *Conrád Pál* Konyha, vízfestmény ..... „ 500
5. „ „ Tájkép, „ ..... „ 500
6. „ „ Pihenő, „ ..... „ 500
7. *Dr. Hámori Ferenc* Fények a Dunán, vízfestm. „
8. „ „ Présházak, vízfestmény ..... „
9. *Koffán Károly* Kompozíció, tempera ..... „ 400
10. „ „ Kompozíció, metszet ..... „
11. *Szántó Piroska* Bajóti hegyek, tollrajz ..... „
12. „ „ Pásztorok, kréta ..... „
13. „ „ Fűzfagyökér, tollrajz ..... „
14. „ „ Kata néni, „ ..... „
15. „ „ Szilágysomlyó, kréta ..... „
16. „ „ Cica és virág, tollrajz ..... „
17. *Freund Vera* A felrobbantott Margithíd, vízf.... „
18. „ „ Cselédlány, vízfestmény ..... „
19. *W. Grisa Gergely* Csendélet, vízfestmény ..... „ 500
20. „ „ Menekülők, pasztell ..... „ 600
21. *Schubert Ernő* Csendélet, tempera ..... „ n. el.
22. „ „ Csendélet, „ ..... „ „ „
23. „ „ Tájkép, „ ..... „ „ „
24. „ „ Csendélet, „ ..... „ „ „
25. *Gyarmathy Tihamér* Halak, vízfestmény ..... „ 1500
26. „ „ Anya, „ ..... „ 1200
27. „ „ Madarak, „ ..... „ 1500
28. *Deli Antal* Pihenők, pasztell ..... „ 1000
29. „ „ Művésztelep, pasztell ..... „ 1000
30. *Ilosvai Varga J.* Kékes szinek, olaj ..... , 1000
31. „ „ Kompozíció, „ ..... , 1000
34. *Sugár Andor* Ablak, olaj ..... ,
35. *Weil Erzsébet* Halászok utcája, rézkarc..... „
36. *Bényi László* Lámpa, vízfestmény ..... „
37. „ „ Tájkép, tempera .....
38. *Orosz Pál* Kubikusok, vízfestmény ..... „

efoggia.

II. TEREM

39. *Bán Béla* Fej, tus-vízfestmény ..... P 2000
40. „ „ Levélszövevény, olaj ..... „ 8000
41. „ „ Akt, tus-vízfestmény ..... „ 2000
42. „ „ Lelkendezők, olaj ..... „ 15000
43. „ „ Akt, olaj ..... „ 10000
44. „ „ Három ember, vízfestmény ..... „ 25000
45. „ „ Fej a virágban, olaj ..... „ 8000
46. *Nolipa István Pál* Munka után, olaj ..... „
47. „ „ „ Hajnal a vonatban, pasztell „ 15000
48. „ „ „ Csendélet, olaj ..... „ 15000
49. *Duray Tibor* Halászok, olaj ..... „
50. *Farkasházy Miklós* Kispesti híd, pasztell ..... „ 9000
51. *Gábor Marian* Ház, olaj ..... „
52. *Bélaváry B. Alice* Kompozíció, olaj ..... „
53. *Diener-Dénes Rudolf* Csendélet, pasztell ..... „ 2500
54. „ „ „ Nagybánya, „ ..... „ 2000
55. *Waidinger József* Brüsszeli utca, olaj ..... „ 5000
56. *Oelmacher Anna* Vörösruhás leány, olaj ..... „ mgt.
57. *Bolmányi Ferenc* Szentendrei táj, olaj ..... „ 3500
58. „ „ Szentendrei, utca pasztell..... „ 1500
59. „ „ Őszi fák, olaj ..... „ 45000
60. *Pap Gyula* A nagy kalapács alatt, tempera ..... „ 5500
61. „ „ Anya, tempera ..... „ 3000
62. „ „ Félelem, olaj ..... „ 3500
63. „ „ Balatoni táj, pasztell ..... „ 2500
64. *Vaszkó Erzsébet* Tájkép, olaj ..... „
65. *Ámos Imre* Fej, vízfestmény ..... „ 1200
66. „ „ Látomás, vízfestmény ..... „ 2000
67. „ „ Komozíció, tusrajz ..... „ 2000
68. „ „ Alak, tempera ..... „ 800
69. „ „ Kompozíció, tempera ..... „ 2000
70. „ „ Napoleon Oroszországban, tempera „ 2000

III. TEREM

71. *Gerendássy György* Tájkép, vízfestmény ..... P 900
72. „ „ Szérüskert, „ ..... „ 900
73. *Szelle Andor* Népbutító, metszet ..... „
74. *Kmetty János* Szentendre, olaj ..... „ 6500
75. „ „ Csendélet, „ ..... „ 2500
76. *Gál István* Utca Tihanyban, pasztell ..... „ 2590
77. „ „ Munkanélküliek, tempera ..... „ 3500

78. *Gál István* Estefelé, pasztell ..... P 3500
79. „ „ Szék és dunna, pasztell ..... „ 2000
80. *Perlrott Csaba Vilmos* Gyömölcsök, tempera ...„ 3500
81. „ „ „ Barátnők, vízfestmény ...„ 1000
82. „ „ „ Csendélet kilátással, olaj „ 6000
83. *Deli B. Rózsi* Fekete virágok, olaj ..... „ 3000
84. *Faragó Pál* Csendélet, olaj ..... „ 8000
85. „ „ Emberek, „ ..... „ 12000
86. „ „ Család, „ ..... „ 12000
87. *Anna Margit* Nő, tempera ..... „ 1500
88. „ „ Fejek, „ ..... „ 1500
89. „ „ Kisfiú trombitával, tempera ..... „ 6000
90. „ „ Leányfej, tempera ..... „ 1000
91. „ „ Fej, tempera ..... „ 2000
92. *Barcsay Jenő* Fák, olaj ..... „ 4000
93. *Román György* Mutatványos, olaj ..... „ 2500

IV. TEREM

94. *Miháltz Pál* Présházban, grafika ..... P 1500
95. „ „ Utca Kőszegen, olajtempera ..... „ 8000
96. „ „ Zöldvendéglő, grafika ..... „ 1500
97. *Kling György* Munkás, tempera ..... „
98. „ „ Munkások, „ ..... „
99. *Bálint Endre* Gyertyafény, tempera ..... „ 2000
100. „ „ Önarckép, pasztell ..... „
101. „ „ Csendélet, tempera ..... „ 2000
102. *Frank Frigyes* Levélíró, olaj ..... „ 4000
103. „ „ Mimi, olaj ..... „ 4000
104. „ „ Önarckép, olaj ..... „ 5000
105. *Kandó Gyula* Udvar, olaj ..... „
106. „ „ Házak, pasztell ..... „
107. „ „ Utca, „ ..... „ 3000
108. *G. Gráber Margit* Szegény kisfiú, pasztell ..... „ 500
109. „ „ Csendélet, olaj ..... „ 3000
110. „ „ pasztell ..... „ 400
111. *Sugár Andor* Tehenek, olajtempera ..... „
112. *Kühner Ilse* Szabadban, grafika ..... „ 1000
113. „ „ Csendélet, olaj ..... „
114. „ „ Kertben, vízfestmény ..... „ 1000
115. *Gadányi Jenő* Csendélet, olaj ..... „ 4000
116. „ „ Lovak, vízfestmény ..... „ 1000
117. „ „ Ornamentális táj, olaj ..... „ 4000
118. *Bokros Birman Dezső* Fej, bronz ..... „
119. *Gadányi Jenő* Kompozíció, olaj ..... „ 5000

120. *Gadányi Jenő* Játékos lovak, vízfest. ..... P 1500
121. „ „ Dynamikus táj, olaj ..... „ 4000
122. *Bendéné K. Friderika* Tájkép, olaj ..... „ 3500
123. *Szász Pál* Fasor, pasztell ..... „ 3500
124. *Bihari Ari* Pesti dombok, olaj ..... „ 2000

SZOBROK és RELIEFEK:

127. *Kőfalvy Gyula* Kútról, terrak. ..... P 2500
128. „ „ Fej, terrak. ..... „ 3000
129. *Donner Gertrud* Szabadság, gipsz ..... „
130. „ „ Gond, bronz ..... „ 10000
131. *Goda Ede* Portrait, gipsz ..... „
132. „ „ Fiúfej, gipsz ..... „
133. *Kanya István* Zsákhordó, terrak. ..... „
134. „ „ Fej, terrak. ..... „
135. „ „ Leányfej, terrak. ..... „
136. *Szandai Sándor* Munkásasszony, bronz ..... „ 4000
137. „ „ Anya és gyerek, „ ..... „ 4000
138. *Beck András* Akt, gipsz ..... „
139. *Vedres Márk* Fésülködő, bronz ..... „ 4000
141. *Bokros Birman Dezső*, Akt, „ ..... „
142. *Gádor István* Ülő nő, bronz ..... „
143. *László János* Rakodó, agyag ..... „
144. *Fiss László* Fej, gipsz ..... „
145. „ „ Letargia, terrak. ..... „
146. *Kunvári Lilla* Leányfej, gipsz ..... „ 4000
147. „ „ Portrait, terrak. ..... „ 4000
150. *Jakovits József* Munkásnők, gipszrelief ..... „
151. „ „ Akt, bronz ..... „

MŰVÉSZETI ÉS KERESKEDELMI INTÉZET BUDAPEST

NAGYMEZŐ-U. 8. (VOLT ERNST MŰZEUM)

Programmja:

Művészeti kiállítások

*

Aukciók rendezése

*

Régiségek, bútorok, műtárgyak, képek, szobrok, metszetek, könyvek, szőnyegek, textiliák, arany, ezüst, ékszer, stb. vétele, eladása és bizományi értékesítése.

*

Hagyatékok leltározása és becslése.

*

Vezetik:

RÉTHI ZSIGMOND
RUTZ GYULA
ALMÁSY DÉNES
SZILÁRD VILMOS
GRÜNBERGER LAJOS

Officina Budapest, Fel. vez. Román Imre

Felelős kiadó: Gál István

Veress Gyula Zoltán, [festő] MDK

A KÖZÉRT 39. n. boltjának vezetőhelyettese. 15 éves kora óta fest. Ezideig 9 kiállítása volt. 1947-ben beiratkozott a nyomdásznak szervezet festő-iskolájába. Xantus Gyula volt a tanára. Legszivesebben tájat fest. A régi Angyalföldről készült képei várostörténeti dokumentumok.

Turi András: A paletta szerelmese 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 8.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Veress Gy. Zoltán festőművész

1971 NOV 17

1021

Szeghalom – festészetben

A 260 éves jubileumát ünneplő Szeghalom nemcsak helytörténeti dokumentumok bemutatásával gazdagította múltjának megismertetését, hanem a nagy érdeklődést kiváltó festmény-kiállítással is. Mint már arról beszámoltunk, a négynapos ünnepség keretében nyitották meg Veress Gy. Zoltán Szeghalomról elszármazott festőművész „Falum tükörképe" című kiállítását, mely hűen adja vissza a falu régi arculatát.

Veress Gy. Zoltán festőművész egyik képe előtt.

„Falum tükörképe" olaj, 1928. Ilyen volt a község látképe a Szeleskert felől. (Fotó: Márton)

harcát a fegyveres ame... ressziόval szemben. Támogatja az indokínai népek csúcsértekezletének közös nyilatkozatát és a Dél-vietnami Ideiglenes Forradalmi kormány által előterjesztett 7 pontos békejavaslatot.

3. A KNK támogatja a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság 8 pontos programját az ország békés egyesítésére.

4. A KNK támogatja a palesztinai és más arab népek harcát az agresszió ellen, amelyet „az izraeli cionizmus követ el ellenük a szuperhatalmak támogatásával és jóváhagyásával".

5. A KNK, amely maga is gyarmati sorból emelkedett ki, s gazdaságilag „elmaradott fejlődő ország", „része a harmadik világnak", s mindebben támogatja az Ázsia, Afrika és Latin-Amerika fejlődő országainak harcát a gazdasági és politikai függetlenségért. Mint mondotta, „Kína nem szuperhatalom, s soha nem lesz a jövőben sem olyan szuperhatalom, amely másokat agressziónak, felforgatásnak, ellenőrzésnek, beavatkozásnak és erőszakoskodásnak vet alá".

A korábbi pekingi megnyilatkozások mércéjével mérve mérsékelt hangvételű, de ugyanakkor a KNK hatalmi súlyának nagy nyomatékot adó programbeszédben Csiao Kuan-hua — helyenként homályos célzásokkal körítve — egy dolgot félreérthetetlenül világossá tett: a KNK megalapozni kívánja azt az igényét, hogy a világfórumon ne csak egyszerűen a „harmadik világ tagjaként", hanem annak „egyetlen igaz bajnokaként" és vezetőjeként lépjen fel.

lgyfa csárda mellett), szarvasi
t havi forgalmú vegyes bol-
ő

azonnali
eresünk

ék formában.

. Luther u. 2. sz. alatt.

M

350164

relés területén. A
mány rendkívül
fontosnak tekint
fegyverek felhasz
tiltó nemzetközi e
dolgozását és meg
méli, hogy a vilá
nemzetközi biztons
dításáért viselt kü
lősségük folytán v
tővé válik az öt n
lom értekezletének ... lentének. „A Karib-tenger tér-

Árnyék Afrika fölött

A Dél-afrikai Köztársaság a közelmúltban fegyveres agressziót hajtott végre északi szomszédja, Zambia ellen. Először fordult elő, hogy a pretoriai kormány fegyveresei közvetlenül megsértették a szomszéd ország szuverenitását. Az agresszió éles visszhangot keltett a független afrikai országokban és a kelet- és közép-afrikai országok VII. csúcsértekezlete határozott támogatást ígért Zambiának. Érdemes ezeknek az eseményeknek tükrében kissé részletesebben megvizsgálni a Dél-Afrikában kibontakozó helyzetet.

Ha a térképre pillantunk, azonnal kitűnik, hogy a Dél-afrikai Köztársaságot függő vagy gyarmati területek gyűrűje veszi körül, amelyek elzárják a független, progresszív nemzeti kormányok vezetése alatt álló afrikai országoktól. A korábbi brit gyarmatok, a Dél-Afrika területén szigetszerűen beágyazott Lesotho és Szváziföld, továbbá a nemzeti és állami fejlődés kezdeti fokán álló Botswana Köztársaság gazdaságilag teljesen kiszolgáltatott a fajvédő kormány kényének-kedvének. A két világháború között népszövetségi mandátumként nyilvántartott, majd a második világháború után ENSZ gyámsági területté vált Namibia (Délnyugat-Afrika) teljes egészében a Dél-afrikai Köztársaság ellenőrzése alá került. Az északi szomszéd, Rhodesia (Zimbabwe) az 1965-ben deklarált egyoldalú függetlenséget, majd az ennek nyomán meghirdetett ENSZ-szank-

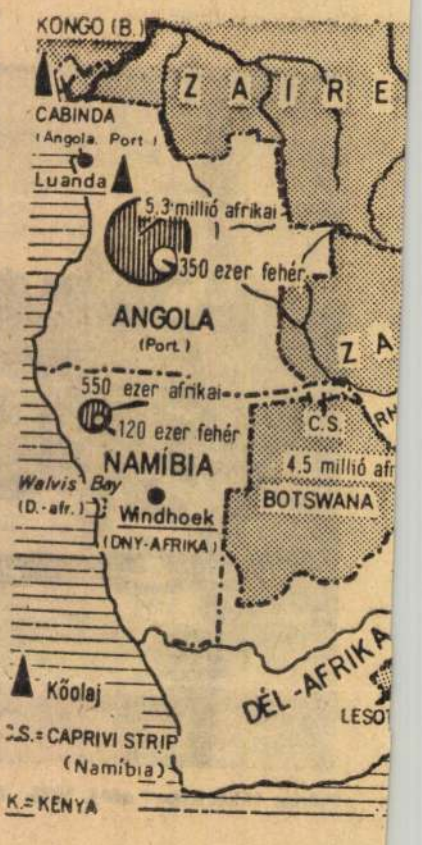

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Veress Gy. Zoltán festőművész

1021

Kétszázhatvan éves évfordulóját ünnepli Szeghalom

Ünnepi tanácsülés — Emlékmű-avatás

Szeghalom fennállásának 925., újjátelepülésének 260 éves jubileumát ünnepli rövidesen. Az ünnepség előkészítésének utolsó szakasza van még hátra és november 5-én reggel 7 órakor zenés ébresztő adja tudtára a nagyközség lakosságának: megkezdődött a négynapos ünnepi program.

A megemlékezést a nagyközségi tanács és a helyi hazafias népfront bizottsága rendezi. A program szerint az első napon délelőtt 11 órakor megkoszorúzzák a szovjet emlékművet. Ezt követi a múzeum bemutatása, majd délután 4 órakor emlékművet avatnak. Este 7 órakor ünnepi tanácsülés zárja az első napot.

A következő három napban is gazdag műsor várja a vendégeket, többek között megnyitják Veress Gy. Zoltán Szeghalomról elszármazott festőművész kiállítását, valamint előadások hangzanak el Sárrét történetéről. Az ünnepi program keretében rendezik meg a Sárréti Kézilabda Villámtornát is.

Már ez a néhány adat is sejteti, hogy az évforduló színes és vonzó programja igyekszik bemutatni, hogyan bontakozott ki a városiasodó Szeghalom arculata.

lakber., 6 491 312 varrógép, 6 491
Zsiguli személygépkocsira utalvá
6 800 469 tv, 6 808 499 bútor, 6 821
magnó, 6 823 947 magnó, 6 826 820 rá
6 829 184 ruházati cikk, 6 840 044
6 848 263 éléskamra ut., 6 852 613
tőgép, 6 852 790 óra, 6 865 311 lak-
6 868 276 utalv., 6 870 168 lt., 6 88
ruházati cikk, 6 894 658 háztart.
6 900 972 varrógép, 6 904 726 ut...,
6 907 107 éléskamra ut., 6 907 108 éles-
kamra ut., 6 908 976 ruházati cikk,
6 951 024 ki mit vál., 6 951 577 bútor,
6 955 063 éléskamra ut., 6 959 927 ut.,
6 970 100 rádió, 6 978 911 ki mit vál.,
6 979 630 tv, 6 979 636 bútor-lakber,
6 981 326 tv, 6 984 081 ruházati cikk,
6 985 860 éléskamra ut., 6 988 326 éles-
kamra ut., 6 996 343 háztart gép,
6 998 452 éléskamra utalvány.

7 005 572 ki mit vál., 7 008 900 éles-
kamra ut., 7 013 197 hűtőgép, *7 014 507 Bp., XI., Bartók Béla út 48. sz. alatt felépülő társasházban, a IV. em. 32. sz. alatti kettőszobás, étkezőfülkés, erkélyes öröklakás,* 7 017 192 lak-tex,
7 026 758 ki mit vál., 7 054 825 ki mit
vál., 7 065 799 utalv., 7 075 756 rádió,
7 080 336 méteráru, 7 084 691 óra,

vál., 8 516 369 ki mit vál., 8 558 480 ki
mit vál., 8 581 464 lak-tex, 8 582 344
méteráru, 8 584 725 méteráru, 8 598 613
éléskamra ut., 8 601 076 lak-tex,
8 604 971 ki mti vál., 8 617 865 tv,
8 626 365 méteráru, 8 638 416 élésk.
ut., 8 649 616 utalv., 8 651 925 tv,
8 654 927 ruházati cikk, 8 656 665 mag-
nó, 8 658 033 utalv., 8 727 496 utalv.,
8 759 999 lemezjátszó, 8 759 198 élésk.
ut., 8 785 068 lak-tex, 8 807 277 utalv.,
8 816 840 háztart. gép., 8 816 867 hű-
tőgép, 8 820 848 háztart. gép, 8 821 456
tv, 8 826 804 ruházati cikk, 8 831 659
bútor-lakber, 8 843 038 óra, 8 846 962
háztart. gép, 8 850 483 fényképezőgép,
8 854 035 éléskamra ut., 8 859 273 lak-
tex, 8 865 661 OFOTÉRT-ut., 8 881 457
rádió, 8 887 245 tv, 8 889 208 háztart.
gép, 8 906 801 tv, 8 907 979 ruházati

Veres Gy. Zoltán, festő

Kiállítása nyílik meg a HVDSZ
József Attila kultúrotthonában.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 3.

Veres Gy. Zoltán festőművész

1021

1972. XI.4. 17.40. /S/11/V.

Láttuk, hallottuk

– A Ráday utcai József Attila kulturotthonban Veress Gy. Zoltán festőművész tárlata fogadja a látogatókat.

Vera Mc. Potter

Pasadena

Veress Gyula Zoltán festőművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

TAXI

1984-10-12

1021

Tisztelgés a 80 éves művésznek

A viharsarokban, század elején született *Veress Gyula Zoltán* festőművész. A szeghalmi Sárréti Múzeumban megrendezett gyűjteményes kiállítása még alig másfél hónapja zárta be kapuit. A 80 éves „Zoli bácsi" idős kora ellenére újabb kiállításra készül. Ezúttal október 15-én három órakor, Angyalföldön, az Elektromos Művek központjában, a Váci út 72—74. szám alatt rendezi meg munkásságának minden műfaját reprezentáló kiállítását.

A művész már fiatalon kettős szolgálatot vállalt: kereskedelem és művészet. E kettős szolgálat hosszú időn keresztül kíséri Veress Gyula Zoltánt. Egyszerre nyújt testi és szellemi táplálékot, amíg bérharcra buzdítása miatt munkahelyéről el nem bocsátják. Az állástalanság éveiben — 1932—1933 — rendezi meg bemutatkozó kiállításait, melyeket a mai napig számtalan követ.

A felszabadulás után művészetpolitikai munkához kezd. A minisztérium tehetséges dolgozóiból megalakítja a V. K. M. képzőművészeti csoportját", melynek tagjai részére kiállításokat szervez és rendez. Ez irányú tevékenységét nagyra becsüli minisztere; *dr. Ortutay Gyula* is.

A művész életművét nézegetve egyértelműen megállapítható, hogy Veress Gy. Zoltán saját stílust keresve hamar önmagára talált. Korunk képzőművészeti folyójának nem mindig tiszta sodrában ő tiszta hullám tudott maradni. Mint művész, sohasem követett múló divatutat. Mesterkéltségtől mentesen, műveit magyarázat nélkül érti a műélvező.

Élete során bármerre járt — a Sárrét tiszta magyar világából táplálkozó szépség iránti fogékonyságával —, a hegyvölgy kialakította tájban, falvakban, a falusi életformában mindig megtalálta az őt érdeklő festői témát, melyet emberségben is bölccsé nemesedő festői nyelvén, magas szinten közvetített felénk.

Születése 80. évfordulóján köszöntjük a művészt, s kívánjuk, hogy éljen még meg sok olyan ünnepi alkalmat, ahol újabb alkotásaiban gyönyörködhetünk.

Keszthyűs Ferenc

KÉPEK A FEGYVERES … NAPI ÜNNEPSÉGRŐL

Vass János kerületi MHSZ-titkár átnyújtja a kitüntetést Nagy Béla nagyüzemi MHSZ-titkárnak

Cseh-Szakáll Dénesné átveszi kitüntetését

Dr. Horsi Tibor kitüntetésének átvétele közben

Veres Gy. Zoltán

Uhrin Péter és Veres Gy. Zoltán
kiállítása a Pinceklubot helyi-
ségében XI 24-én nyílik meg.

-.- Kiállitási naptár

MÜVÉSZET, 1972.október-november - 80.oldal

1233-84 Karcagi Nyomda 5c

VERESS GYULA ZOLTÁN

festőművész

XII.

gyűjteményes kiállítása

SZEGHALMON, A SÁRRÉTI MÚZEUM
KOSSUTH TÉR 3. SZÁM
ALATTI KIÁLLÍTÓHELYISÉGÉBEN

1984. június 22-től, július 15-ig

Nyitva: hétfő kivételével mindennap 9–16 óráig

Néhány szó

Veress Gyula Zoltán személyéről

A századeleji Szeghalmon született kisiparos családból. A többgyermekes kocsifényező szigorú szellemben, az élet nehézségeinek elviselésére és a becsületes munka elvégzésére nevelte fiait, leányait. Mesterséget, iskolát kellett végeznie a Veress-gyerekeknek, akik közül most a 80 éves Zoltánnak a képeit, gyűjteményes kiállítás keretében mutatja be a szeghalmi Sárréti Múzeum.

Bár 60 éve csak látogatóként tér vissza szülőföldjére, de kapcsolata mindeddig bensőséges és termékeny volt. A felszabadulás után elsőként 1970-ben — a 2-ik Sárréti Napok keretében rendezett képzőművészeti kiállításon mutatkozott be, majd a következő évben november 6-án önálló kiállítás keretében nyílt tárlata a Művelődési Központban. Egyéb alkalmak sorában még több esetben láthattuk alkotásait nemcsak helyben, hanem a fővárosban és az ország különböző helyein. A vendégkönyvek tanúsága szerint osztatlan elismerés kísérte bemutatkozásait.

Múzeumunk két évtizede érzi és tapasztalja a felénk áradó szeretetet és az adományok hosszú sorát. A sokszáz adománya sorában gazdagabbak lettünk Musti Viktor rajzaival, helytörténeti dokumentumokkal, néprajzi tárgyakkal és művészeti kiadványokkal, melyekből e kiállítás kapcsán néhányat most bemutatunk.

Köszöntjük a 80 éves művészt születése évfordulóján és kívánjuk — kedves Zoli bátyánknak — hogy érjen még meg olyan ünnepi alkalmakat, ahol újabb alkotásaiban gyönyörködhetünk!

Miklya Jenő

A kiállított művek jegyzéke:

AKVARELL
Szeghalmi vonatkozású képek

1. Részlet a Táncsics utcából
2. Ember és táj
3. Lenin úti részlet
4. Utolsó virágzás
5. Víztároló
6. Építkezés
7. Havas boglyák
8. Utcarészlet
9. A Hajdú-ház
10. Bajcsy-Zsilinszky utcai részlet
11. Kinizsi utcai rész
12. Füzesgyarmati tanya
13. Bethlen Gábor utcai részlet
14. Béke utcai udvar
15. Holdvilágos est
16. Részlet a Kinizsi utcából
17. Arany János utcai részlet
18. Kinizsi utcai részlet

Vegyes témájú képek
PASZTELL

1. Bényei udvar
2. Aligai alkony
3. Újpesti utcarészlet
4. Téli táj TD-ról
5. Törökbálinti táj télen
6. Márciusi hóolvadás
7. Alkonyi felhők
8. Törökbálinti tájkép

OLAJKÉPEK

1. R. P. udvarrész
2. Este a Sión
3. Márciusi napsütés
4. Rákospalotai udvar
5. Bényei Patai-villa a cselédházzal
6. Gombai táj

VEGYES TECHNIKÁJÚ KÉPEK

1. Tavasz a Dunaparton (tempera)
2. Balkonyi táj (akvarell)
3. Csónakházak a Balaton partján
4. Őrszem a hídnál
5. Vadászház Visegrádon (akvarell)
6. Patakhíd Visegrádon
7. Öreg fa a Dunaparton (vegyes techn.)

RAJZOK

1. Szövőnő (szénrajz)
2. Öreg férfi svájci sapkában
3. Elkelt az árúja (ceruzarajz)
4. Valamit még kéne venni (tollrajz)
5. Piaci ácsorgó
6. Munkában elfáradva (színes ceruza)

SZOBROK

1. Utcai ácsorgó (nyárfa)
2. Behordó munkás (nyárfa)
3. Utcai ácsorgó (nyárfa)
4. Még egy üveg, még egy pohár (nyárfa)
5. Juhász (nyárfa)
6. Öreg néni (mészkő)

VERES Gyula Zoltán

(64)

MEGHÍVÓ

Meghívjuk Önt, családját, jó ismerőseit
a szeghalmi születésű, Budapesten élő

VERES GYULA ZOLTÁN

festőművész XIII. önálló kiállítására,
melynek megrendezése a Fővárosi Elektromos Művek
kultúrtermében jön létre.
A vendégeket üdvözli:

KOCSIS ISTVÁNNÉ

az intézet szakszervezeti bizottsága kultúr o. vezetője.
Közreműködik:

HORVÁTH FERENC

színművész, a Madách Színház művésze,
aki felolvassa a kiállító művész négy versét. Utána

VITÁNYI IVÁN

műtört. a Népműv. Intézet főigazgatója megnyitja a kiállítást.
Közben a Benyus család nyolc gyermektagja
zenével szórakoztatja a jelenlevőket.

Ezeket a T.V. Ben láthatták.

Konferál: Dr. KESZTYŰS FERENC újságíró, festőművész.

Végül a kiállító művész verset mond
a zenekar tagjainak és önmaga biztatására, megelégedésére.
A kiállítás megnyílik: 1984. október 15-én, hétfőn du. 3 órakor.
Nyitva: 1984. október 29-ig bezárólag de. 9-től du. 5 óráig

Szombat–vasárnap zárva!

Megközelíthető: az Élmunkás tértől **(Lehel piac)** induló
sárga 3–33-as busszal a Visegrádi utcáig.
Ott a Dráva utca és Váci út sarkán van az említett épület.
Saját autóval, végig a Hegedűs Gyula utcán és a Dráva utcán
jobbra fordulva, parkolási lehetőség is van.
Jöjjön el, nézze meg, mondja el másoknak is.

Mindenkit szeretettel vár a Rendezőség és a Művész

Veres Gyula Zoltán Budapest IX kerü
üllői u. 61 F3. T: 340-116

84 8836 – FNYV 1.

VERES Gyula Zoltán

65

M E G H I V Ó

Meghivjuk Önt, családját, ismerőseit a szeghalmi születésü, Budapeston élő Veres Gyula Zoltán festőmüvész XIII. önálló kiállitására.
A kiállitás a XIII., Váci u. 72-74. sz.alatt lévő Fővárosi Elektromos Müvek kulturtermében nyilik meg

1984. október 15-én /hétfő/ du. 3 órakor.

Ez alkalommal Horváth Ferenc szinmüvész a Madách szinház tagja felolvassa a kiállitó által irtott négy versét.
A kiállitást megnyitja: Vitányi Iván mütörténész a Népmüvelési Intézet főigazgatója.
Közremüködik a Benyus házaspár kilenc gyermeke közül nyolc* akik rövid koncertet adnak.
Konferál: dr. Kesztyüs Ferenc ujságiró, festőmüvész

A kiállitás megtekinthető 1984. okt. 29-ig de. 9- du. 17h-ig.
Szombat- vasárnap zárva!

Szeretettel várunk mindenkit!

Veres Gyula Zoltán nyugd. ü. v. h. a Bel. Kor. Kiv. Dolg.
Szeghalom szülötte.

* Ezeket bizonyára látták is a T.V.-ben?!

(48)
I

Hazafias Népfront
XIX.ker. Bizottsága
1191. Gábor Andor u.42.

VERES Gyula Zoltán

M E G H I V Ó

A Hazafias Népfront XIX.ker. Bizottság Nagy Balogh János Müvészetbaráti Köre tisztelettel meghivja Önt, családját és kedves ismerőseit kamara-kiállitására, melyen

+ Bokor Imre, + Boros Endre, Láng Ferenc
és Veres Gy. Zoltán Szeghalamszülötte. Nyugs. ü. v. h., a Bel. Ker. Kiv. Delgosája.

alkotásait mutatjuk be.

A kamara-kiállitás megtekinthető a HNF kerületi Székházában /XIX., Gábor Andor u.42./ december 13-ig,
hétköznap: 14 - 20 óráig
vasárnap: 10 - 13 óráig
/a kiállitás szombaton zárva/

Belépés dijtalan.

Budapest, 1974. december hó

Üdvözlettel:

HNF XIX.kerületi
Elnöksége

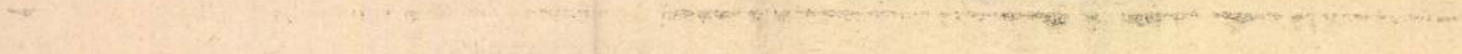

(48)
II

+ BOKOR IMRE

192/-ben született Kispesten. Első kiállitását 23 éves korában rendezte. 1955-ben dijat nyert. 1957 óta alkotóközösség illetve a Képcsarnok megbizásából rendszeresen fest.

Kiállitott müvei; olajképek: 1. Expressio, 2. Lányok, virágok

monotypiák: 1. Allegória, 2. Kikötő, 3. Harcba, 4. Kompozició, 5. Haladás, időmulás, 6. Homéros, 7. Kikötő

+ BOROS ENDRE

1900-ban született Kispesten. Müvészeti tanulmányait az Iparmüvészeti Főiskolán és a Képzőmüvészeti Főiskolán végezte. Nyugdijba meneteléig rajz- és szaktanárként müködött a kerületben. 1933-tól a Nagy Balogh János Egyesület tagja. Jelenleg a HNF Nagy Balogh János Müvészetbaráti Kör elnöke. Fiatal korától kezdve rendszeresen részt vesz alkotásaival kiállitásokon és mint körvezető nagyon sok amatőr képzőmüvész utját egyengette.

Kiállitott grafikái: 1. Velencei táj, 2. Sokác lányfej, 3. Viharos táj, 4. Balatonakarattyán Rákóczi fa, 5. Kopár erdő, 6. Téli hangulat, 7. Barlang

LÁNG FERENC

1931-ben született Budapesten. A Munkás Kultur Szövetség esti szabadiskoláján tanult rajzolni. A MÜM 16. sz. Szakmunkásképző Intézet szaktanára. 1961-ben vett részt először kiállitáson, ahol első dijat nyert.

Kiállitott müvei: 1. Dunakanyar /pastell/, 2. Naplemente /pastell/, 3. Visegrádi tájkép /pastell/ 4. 4 vázlat /pastell/, 5. Nagymarosi Dunakanyar /pastell/ 6. Mátrafüredi táj /pastell/ 7. Összekötő vasúti hid /pastell/

VERES GY. ZOLTÁN

1904-ben született a Békés megyei Szeghalom községbe. Mint amatőr képzőmüvész 1933-ban, 35-ben 43-ban, 46-ban 56-ban 57-ben 58-ban önálló kiállitást rendezett, de részt vett több gyüjteményes kiállitáson is.

Kiállitott müvei: ruhatárban: 1. Horgásztanya /pastell/
*2. Ifjuságom boldog helye /olaj/
belső teremben: 1. Márciusi napsütés /olaj/, 2. Gőcseji utca részlet /pastell/, 3. Október a Népszigeten /olaj/ M.T. 4. Rákospalotai udvar /olaj/

* Egy kis virágos upperti udvar — Tüzér István u. 21 — szoba konyhás kis épülettel — ez utóbbiakat lebontották — az udvar tavasztól, télig mindig tele virággal. Ebből kaptam én mindig és hoztam el egy életre a kár legszebb virágszálat. — Erzsébet. Kivel 1929-1968-ig boldog házaséletet éltünk. Ekkor a szerető orvosok nem is-merték fel a betegségét — a drága szive volt beteg és szivinfarktus-szal hordták — és két hét alatt elköltözött életemből az örökkévalóságba. Isten nyugosztalja. Prága, Kitüntetés 1968.

OLVASSA EL, JÖJJÖN EL! NÉZZE MEG!

Ilyen meghívókat helyeztem el olyan helyeken, hol, sokan szoktak álldogálni – vásárcsarnok, Pl. Vasút állomás, G.V.Sz. megálló stb.

Meghivjuk Önt, családját és barátait a szeghalmi születésü

VERES GYULA ZOLTÁN

festőmüvész 80. születésnapjára rendezett XII. önálló kiállátására

A kiállitást ünnepélyes keretek között megnyitja

SASS ERVIN

a Békési Népi Ujság főmunkatársa

Nyitás; 1984. junius 22-án déli 1/2 12 órakor.

Helye: Szeghalom, Kossuth tér 4.sz. Helytörténeti Muzeum

Megtekinthető; 1984. junius 15-től 7-ig.

de. lo- du. 4 óráig, vasárnap is!

Hétfőn zárva.

Mindenkit szeretettel várva;
a kiállitó és a rendezőség.
A kiállitás megtekintése dijtalan.

MONDJA EL MÁSOKNAKIS!

VERES Gyula Zoltán

63

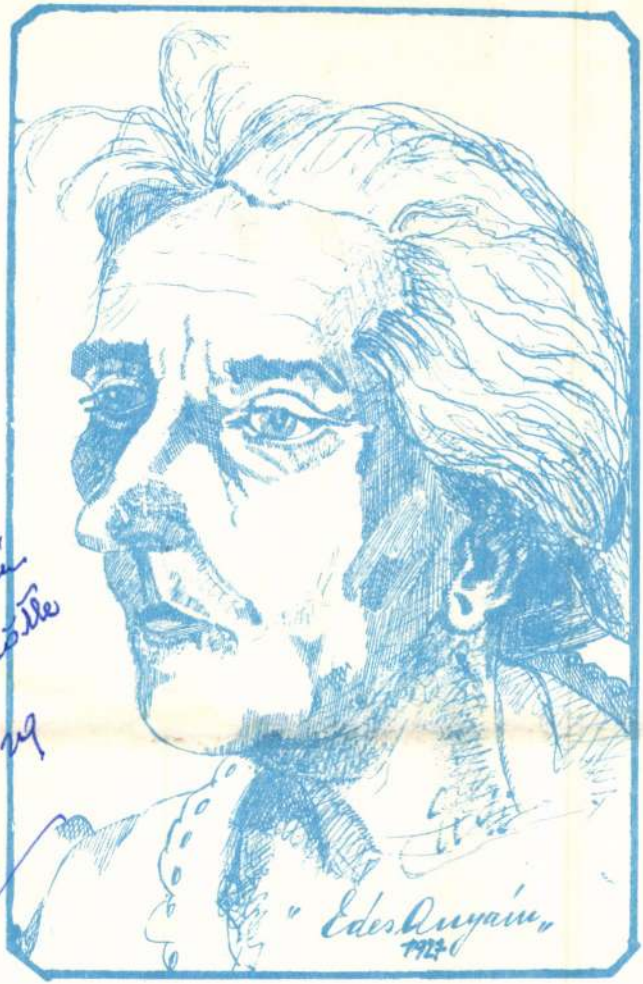

Veres Gyula Zoltán
Szephalom sűr lőtte
1984 okt. 15-29
Budapest

MEGHIVÓ

V E R E S G Y. Z O L T Á N

festőmüvész

XIII. GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁRA

Ünnepélyes megnyitó: 1984. október 15-én 15,oo órakor

Megtekinthető: 1984. október 15 - 29-ig naponta 9^h - 17^h-ig

Helye: BUDAPESTI ELEKTROMOS MÜVEK
XIII., Váci ut 72-74. II.emelet 224.kulturterem

MOZAIKOK A KIÁLLITÓ ÉLETÉBŐL.

1904. julius 4-én születtem Szeghalmon. Tizen voltunk testvérek.

Iskolai tanulmányaimból 4 osztályt Szeghalmon végeztem. 1915-ben Ujpestre költöztünk, itt végeztem el a négy polgárit. Érdekességként megemlitem, hogy az 1918/19-es tanévben szabadkézi rajzból majdnem megbuktatott rajztanárom, csak igazgatóm és magyar szakos tanárom közreműködése akadályozta ezt meg.

Ettől kezdve /de már az iskolaévek évközi szüneteiben is/ voltam jégkihordó, rikkancs, újságkihordó, cipő- és bőrgyári munkás. 1922-ben füszeres tanulónak szegődtem a Haas Ferenc és társa céghez.

1923-ban az Általános Fogyasztási Szövetkezetnél dolgoztam majd 1932-től mint állásnélküli füszeressegéd az elkészült képeim értékesitéséből éltem. 1932-ben rendeztem első önálló kiállitásomat, mely jól sikerült és egy időre megoldotta családom kenyérgondjait. Ezután voltam még péksegéd, majd pékáru elárusitó a Lehel piacon. A felszabadulás után a Bp.-i Csemege Ker.Vállalat, majd később a Bp.-i KÖZÉRT Vállalat dolgozója lettem. Munkám mellett a festészetet sohasem hagytam abba. Egymás után kerültek megrendezésre önálló és csoportos kiállitásaim itt Budapesten és vidéken. 1984-ben 80.születésnapom alkalmából szülővárosom Szeghalom rendezte meg XII.gyüjteményes kiállitásomat nagy sikerrel. Ennek a kiállitásnak anyagát láthatják most a látogatók, melynek megrendezéséért a Budapesti Elektromos Müvek társadalmi és gazdasági vezetésének, valamint a megnyitón való közreműködésért valamennyi közreműködőnek és a berendezésben való segitségért mindenkinek aki abban részt vett, ezuton mondok köszönetet

Veres Gy.Zoltán
festőművész

Nyugdíjas ü.v.h. az Bpi Kereskedelmi Kiváló Dolgozója.

1031 Bp. 1x/ illatos ut 61. fsz. 3. T: 340-176

Vált: utcai újságárus, jégkihordó, cipőfestő, műszaki rajzoló 1922-től füszeres tanuló-segéd 1923-1964-ig egy kereskedelmi vállalatnál dolg

Szeretettel meghivjuk Önt és kedves családját a szeghalmi születésü, Budapesten élő Veres Gy. Zoltán festőművész kiállitására

Megnyitót mond: VITÁNYI IVÁN
a Népmüvelési Intézet főigazgatója

Közremüködik: HORVÁTH FERENC szinmüvész
a MADÁCH SZINHÁZ tagja

BENYUS SÁNDOR zenepedagógus
9 gyermekének zenekara.

Konferál: dr. Kesztyüs Ferenc iró- mütörténész.

A KIÁLLITOTT KÉPEK JEGYZÉKE

OLAJ

1. Rákospalotai udvar I.
2. Est a Sión
3. Márciusi napsütés
4. Októberi szinek
5. Rákospalotai udvar II.
6. ~~Gomba~~-i táj MT. Bényai
7. Nyirfák a Népszigeten M.T.

PASZTELL

1. Bénye-i udvar
2. Aligai alkony
3. Téli táj T.Bálinton
4. T.Bálinti táj
5. " "
6. Vadászház télen MT.
7. Márciusi hó olvadás
8. Alkonyi felhők
9. Bujkáló nap télen
10. Ujpesti utcarész

VIZFESTMÉNY

1. Ember és táj
2. Lenin uti részlet
3. Utolsó virágzás
4. Viztároló
5. Épitkezés
6. Kinizsi utcai rész
7. Havas boglyák
8. Füzesgyarmati tanya
9. Bethlen Gábor utcai részlet T. Vörösmarty
10. Utca részlet
11. Holdvilágos est
12. Kinizsi utcai részlet
13. " " "
14. Arany János utcai részlet
15. Noszvalyi táj eső után
16. Bakonyi táj MT.
17. Csónakházak
18. Őrszem a hidnál
19. Vadászház Visegrádon
20. Visegrádi Patakhid
21. Dunakanyari táj

VEGYES TECHNIKA

1. Tavasz a Dunaparton
2. Munkában elfáradva MT.
3. Idős férfi sapkában
4. Szövőnő. II. díjjal kitüntetve
5. Elkelt az áruja
6. Valamit még kéne venni
7. Piaci ácsorgó
8. Öreg fa a Dunaparton

SZOBROK

1. Még egy pohár, még egy üveg
2. Behordó munkás
3. Pörgekalapos juhász
4. Utcai ácsorgó
5. I. dijas mü hangversenyen, mesterh.

u. Bárpási s.-m. az Egyesült Izzóban műhelyi dolgozó. Önmagát fejlesztve jutott el az ipar ideiglenes szakmunkáig. a K. M. terén idéig.

VERES Gyula Zoltán

Itt-Hon

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG ZEMPLÉNI MELLÉKLETE • 1994. augusztus 30. • II. évf. 35. szám

Segít a tiszalöki duzzasztómű

A Nap sokat ivott a tavakból, folyókból ezen a nyáron

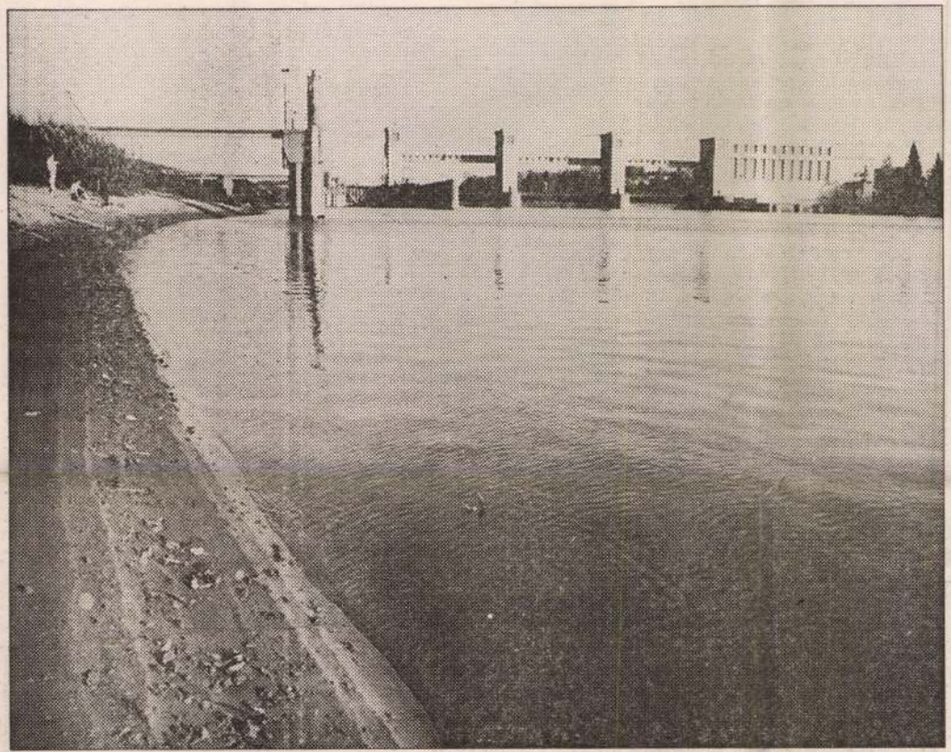

A zempléni tárolók, folyók, tavak is megcsappantak a forró napokon, de az éppen itt lévő duzzasztómű most is tud segíteni Fotó: Priska Tibor

(ÉM – K.L.) – Enyhült az intenzív napsütés, amely heteken keresztül szinte embertelen kánikulát okozott, s szemmel láthatóan felszippantotta a folyókból, tavakból, víztárolókból az ott lévő víz nagy részét. Az elpárologtatás az időjárás enyhülésével ugyan csökkent – ám a folyók, tárolók utánpótlása nem növekedett. Ezért aztán még mindig alacsony megyénk folyóinak, a Tiszának, a Bodrognak, a Sajónak, a Hernádnak és a Bódvának is a szintje. Olyannyira alacsony, hogy megközelíti már az eddig mért legalacsonyabbat. Emiatt csökkent aztán azoknak a tárolóknak, tavaknak szintje is, amelyeket ezek a vízfolyások táplálnak. Így többek között a Rakaca-tó, a mezőkövesdi tároló, de a hegyek között lévő Lázbérci tárolóé is. Az ezekből felszippantott, azaz párává vált víz mennyisége megközelíti a 30–50 százalékot is. S bár elpárolgott a víz egy része a kavicsbánya tavakból is, itt a csökkenés kevésbé látszik.

Ám annyi víz nem fogyott el a folyókból és a holtágakból, hogy ha öntözni akarnak, az igényeket ne tudná kielégíteni az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság. Az igény azonban szinte minimális, nagyobbrészt az öntözőfürtök mentén lévő kertészetekre korlátozódik. A tiszalöki duzzasztómű a Tisza vizének egy részét visszaduzzasztja. A minőség javítására, azaz a vízben oldott oxigéntartalom növelésére egy részét átbuktatják a zsilipeken. Annak ellenére, hogy a sekélyebb vizek hamarabb felmelegedtek, szerencsére a kánikulában sem érték el a kritikus 28 fokos hőmérsékletet – így nem következett be számba vehető halpusztulás. Lesz mit kifogniuk a horgászoknak, a halászoknak.

Új rendőrőrs Taktaharkányban

Remény a térség közbiztonságának érezhető javítására
(2. oldal)

A TARTALOMBÓL

Lassú átkelés

A magyar–szlovák határon elkeserítően hosszú huzavona előzi meg egy-egy határátkelő megnyitását. Már a két szomszédos helység polgármesterének éhségsztrájkjáról is tudunk, magas rangú hivatalnokok látogatásáról, mégsem sikerül a nyitás. Különös, hogy nem sokkal Trianon után az átkelők megnyitása mintha gyorsabb lett volna.

(2. oldal)

A Hegyköz fővárosa

Sajátos szerepkört tölt be a maga térségében a környék településeire is ható Pálháza, melyet nem véletlenül neveznek a Hegyköz fővárosának. Hol tart jelenleg ez a község, miként formálódik arculata? Pálháza mai állapotáról, terveiről írunk ismertetőt mai lapszámunkban.

(3. oldal)

Ágyúöntés a vigasság

Sárospatakon valaha ágyúöntő ház is létezett, de évszázadokkal korábban felmérték a „vigasság helyeit", mármint a korcsmákat is, meg az oda járogatókról is készült valamiféle kimutatás. És hogyan alakultak ki az utcanevek, a határdűlők elnevezései? Mindez megtudható egy érdekes, a maga nemében izgalmas, nemrég megjelent kiadványból.

(4. oldal)

Jókedvű falunap

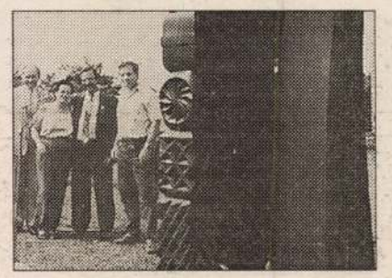

Őrzi, becsüli múltját a legtöbb falu, ennek jeleként a tárgyi emlékeket is összegyűjtik, bemutatják. Sajóhídvégen is berendezték már a saját múzeumukat, nemrég pedig ismét falunapot rendeztek, melyre távol lakó ismerősöket, érdeklődőket is meghívtak.

(5. oldal)

NEKÜNK ÍRTÁK

Átkelési huzavona

A Zempléni Újság 1931. március 22-i számában olvashatjuk az alábbiakat:

„Uj átkelési szakasz a cseh megszállt területre. A vágóhid utáni kis Ronyvahid után a Szedlák tanya mellett uj átkelési helyet jelölt ki a minisztérium. A közeli napokban tehát a Rákóczi-uton kivül ezen a helyen is át lehet menni a megszállott területre. Azok szempontjából, akiknek határbirtokuk van, ez az átkelési hely előnyösen lesz kihasználható."

Érdekes: akkor, amikor a magyar kormány nyíltan revizionista volt, amikor nyíltan beszélhettünk, írhattunk megszállott területről, könnyen, nagyobb huzavona nélkül lehetett új határátkelőt nyitni. Sűrűbbek voltak a sportkapcsolatok is. Most viszont például évek óta gondosan kerülik egymást a magyar és a szlovák labdarúgó-válogatottak. Furcsa helyzet alakult ki. Nem ijesztgetjük szomszédainkat revizionizmussal, mégis kevesebb a határátkelő, az ígéretek ellenére huzavona tapasztalható mind Pácin, mind Sátoraljaújhely melletti határátkelő megnyitása ügyében. Ugyan meddig?

Petik Rezső
Sátoraljaújhely

Segély tanszerre

Golop (ÉM) – Golop Községi Önkormányzati Képviselő-testülete legutóbbi ülésén határozatot hozott az iskolás korúak tanszer-segélyezésére. A határozat értelmében az általános iskolások részére tanulóként 3000 forintot, a szakmunkás- és középiskolás tanulóknak 4000, a főiskolásoknak, egyetemistáknak 5000 forintot biztosít tanszer-segélyként.

Akár *kínál*, akár cserél,
az *ITT-HON*-nal
mindent elér!

Itt-Hon

Az Észak-Magyarország regionális melléklete.
Megjelenik minden kedden.
Felelős szerkesztő: Priska Tibor.
Szerkesztő: Mészáros István.
A zempléni melléklet címe:
Sátoraljaújhely, Dózsa György út 12.
Telefon: 47/321-926

Terjesztési panaszaival hívja a 47/321-926 (Bodnár Ferencné), vagy a 46/358-522 telefonszámot.

Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ●

Új rendőrőrs Taktaharkányban

Taktaharkány (ÉM) – A közbiztonságról szólva Taktaharkányt, valamint a közeli településeket említve bizony senkinek sem a legjobb, legmegnyugtatóbb mutatók jutnak az eszébe.
A közrend, a közbiztonság szilárdításáért ebben a térségben is sok a tennivaló és ezeket a tennivalókat, illetve a biztonságot, nyugalmat szolgáló lépéseket a lakók nagyon várják.
Ezért is öröm, hogy Taktaharkányban a helyi önkormányzat anyagi segítségével is nemrégiben elkészült az új rendőrőrs, melyet Túrós András rendőrtábornok, az ORFK közbiztonsági főigazgatója avatott fel. Harkányon kívül Tiszalúc, Megyaszó, Prügy, Csobaj, Taktabáj, Taktakenéz, Taktaszada, Újcsanálos, Sóstófalva és Alsódobsza lakóinak közbiztonságát is szolgálja az új őrs.

Sokszínű ünnepség Tállyán

Tállya (ÉM – S.L.) – Tállyán augusztus 20-án rendezték meg azt az ünnepségsorozatot, amelynek keretén belül szombaton a római katolikus templom kertjében gyülekeztek a község lakói.
Bronger Lászlóné, a KDNP helyi elnöke nyitotta meg a Szent István-napi ünnepséget, majd Magyar Szilvia adott elő egy szavalatot. Ünnepi beszédében Pekó József polgármester az államalapító István királyra emlékezett, amit a Tállyai Népdalkör alkalomhoz illő énekekkel színesített. Az új kenyeret Krózser István kanonok áldotta meg, majd egyházi énekekkel és a Himnusszal zárult a szombati nap. Vasárnap délután Olaszországból érkezett zászlódobálók szórakoztatták Tállya polgárait. Mint azt az „ORTE" csoport vezetője elmondta, a Rákóczi úton és a Promenádban előadott ősbemutató világszám a maga nemében és Magyarországon csak egy alkalommal – Debrecenben – adták elő ezt az ősbemutatóként nyilvántartott produkciót. Képünkön a zászlósok bemutatója.

A szerző felvétele.

Szobrot avattak Tokajban

Tokaj (ÉM – KS) – Tokajban augusztus 19-én felavatták Széchenyi István szobrát. A teljes alakú, ámbár még nem egészen kész mű a Széchenyi középiskolai kollégium parkjában áll, alkotója Veres Gyula Alpár, erdélyi művész.
A rendezvényt Rubovszky András, az Országos Széchenyi Társaság főtitkára nyitotta meg, avatóbeszédet Szabó György, a megyei közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő mondott.
A sokoldalú Széchenyit idézte fel, a céltudatos akarat emberét, a közöny, a tehetetlenség ellenzőjét. Azt az embert, aki bejárva Nyugat-Európát magával hozta és adaptálni tudta a tapasztalatokat a hazai viszonyokra. Tetteivel a polgárosodás irányába vitte a magyar társadalmat.
Májer János, Tokaj polgármestere elmondta, hogy mi indította az önkormányzatot a szobor elkészítésére. A rendezvényen közreműködött M. Szilágyi Lajos, a Miskolci Nemzeti Színház művésze és a tokaji vegyes kar, Pásztor Istvánné vezényletével. Az ünnepség után a szobor alkotója az Itt-Honnak a következőket mondta:
A szobor egységes márványtömbből készült, anyaga bulgár ruskicai szürke márvány. Szakmai újítás – ami a magyar plasztikában szerintem csak bronzban van meg –, hogy az alakhoz csatlakozik egy asztal, amely a hajdani miniszteri asztalt formázza. Erre ráterítve pedig a fontosabb tervrajzok, melyek Széchenyi alkotásait szemléltetik. Gőzhajó, gőzvasút, folyamszabályozás, lóverseny, a Tudományos Akadémia, a Nemzeti Színház. Az asztal vízszintes lapján majd a Lánchíd lesz látható.

Felvétel a készülő szoborról és alkotójáról A szerző felvétele

Veres Gyula Alpár szobra

Mezőkövesden és Kazincbarcikán

Kik kaphatnak kamatmentes szociális kölcsönt?

Miskolc megyei jogú város önkormányzata a lehetőségeihez képest különböző támogatási formákkal igyekszik segíteni a rászorulókat. A közelmúltban tudósítottunk arról, hogy a szociális osztály miként készül a tüzelőutalványok kiosztására. Sőt egy hír erejéig szóltunk arról is, hogy augusztus 30-ig kamatmentes szociális kölcsönt igényelhettek a rászorulók, ha tűzhelyük, fűtő- vagy vízmelegítő készülékük elromlott, s ezt szeretnének vásárolni.

Ez alkalommal Mezőkövesd és Kazincbarcika önkormányzatánál érdeklődtünk, hogy náluk szociális indokkal vehetnek-e fel kölcsönt a rászorulók és milyen esetben?

— Nálunk is működik ez a támogatási forma, bár nem ugyanazok a feltételek, mint a miskolci önkormányzatnál — válaszolta *Zsiros István*, a mezőkövesdi polgármesteri hivatal előadója. Mi arra az időszakra adunk támogatást a nyugdíjba vonulóknak, amíg az ellátás megállapítása megtörténik. Valamint a munkaviszony megszűnése esetén a felmondási időre eső összeg, illetve a végkielégítés vagy a vagyonjegy megváltási összeg kézhezvételének napjáig. S az egyik legsajnálatosabb esetben, amíg az árvaellátás összegét meg nem állapítják. És van egy általános része is a rendeletünknek: előre nem látható, az ügyfél önhibáján kívül bekövetkező esetben (például elemi kár, vagy baleset stb.).

Ennek a kölcsönnek az összege maximum 25 ezer forint lehet, és a visszafizetés idejét hat hónapban határoztuk meg. De igyekszünk rugalmasak lenni és sok esetben méltányosak is, hiszen ha valaki olyan anyagi helyzetbe kerül, hogy még ezt sem tudja visszafizetni, az összeg egyharmada átváltható, és vissza nem térítendő támogatásként könyveljük el.

Kazincbarcikáról a polgármesteri hivatal társadalompolitikai osztályának vezetője, *Fórizs István* mondta el, hogy ők is hasonló esetekben nyújtanak kamatmentes kölcsönt, mint a mezőkövesdiek, a tételes felsorolás itt-ott mégis különbözik. A nyugdíjba vonulóknak ők is tudnak adni az ellátás megállapításáig, esetenként azoknak is, akiknek felmondanak munkahelyükön. Más esetekben, ha a folyósító hibájából igazoltan bekövetkezik a jövedelemkiesés, vagy késedelmes folyósítás esetén — ha nem érkezik meg a gyes, a gyed vagy a nyugdíj.

— A kazincbarcikai önkormányzat úgy határozott, hogy a kölcsön összege a mindenkori öregségi nyugdíj minimumának 300 százalékát nem haladhatja meg — mondja az osztályvezető —, az igénylőkkel egy egyszerű megállapodás formájában szerződést kötünk, a visszafizetés módjáról, illetve ha az igénylő mégsem tudná azt visszafizetni, mi lenne az eljárás módja.

SZAKEMBEREK AZ ENERGIAELLÁTÁSRÓL (1.)

Új erőművek kellenek

A SZÉNBÁNYÁSZAT HUMÁNUS LEÉPÍTÉSE

A magyar energiapolitikát évtizedeken keresztül a mértéktelen pazarlás jellemezte — vélekedett a Magyar Elektrotechnikai Egyesület miskolci vándorgyűlésén tartott előadásában dr. Ligeti Pál, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője. A tárca szakértője a hazai energetika jelenéről és jövőjéről igyekezett tájékoztatást adni. Mint elmondta, Magyarország önmagában képtelen csatlakozni a nyugat-európai energiarendszerhez, ehhez a térség hasonló törekvésű országainak összefogása is szükséges.

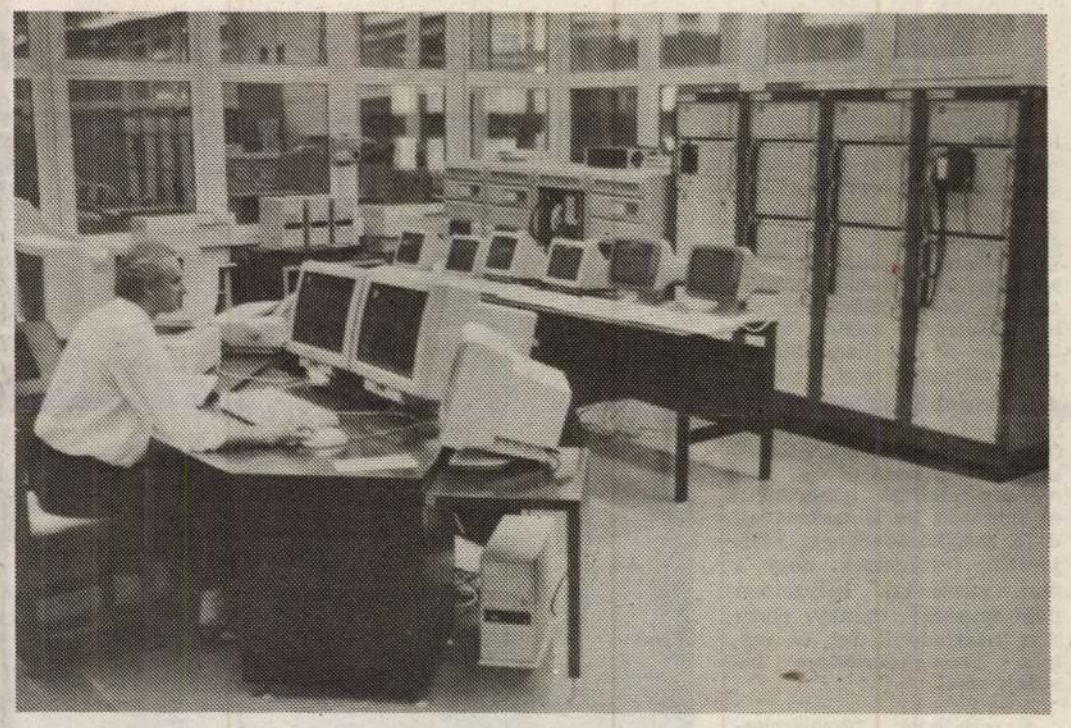

A villamosenergia-hálózat karbantartása elmaradt, pótlása alapvető kérdés...

A jelenleg érvényes, a parlament által is jóváhagyott energiapolitika öt alapelvet foglal magába. *Dr. Ligeti Pál* elmondta, hogy az egyik legfontosabb feladat, a biztonságos és környezetkímélő energiaellátás biztosítása a lakosság, illetve az ipar számára. Ennek érdekében mérsékelni kell az ország egyoldalú energiafüggőségét. Fontos tétel az is, hogy fokozott erőfeszítéseket kell tenni az energiatakarékosság, az energia minél hatékonyabb felhasználása érdekében is. A negyedik alapelvként az Országgyűlés kimondta, hogy az alaperőmű létesítése érdekében tovább kell folytatni az előkészítő munkát. Az energiapolitikai alapelvek között tartották számon a szénbányászat sorsának rendezését is. Dr. Ligeti Pál a bányaerőmű összevonásokat a szénbányászat humánus leépítésének nevezte.

● SZERENCSÉNK, HOGY CSÖKKENT A FOGYASZTÁS

A ipari tárca főosztályvezetője beszámolt arról is, hogy az ipari minisztérium és a külgazdasági tárca összevonása kapcsán megszűnt az energetikai helyettes államtitkári funkció. Az energiapolitika legfontosabb területeit, a szabályozást és a fogyasztóvédelmet a Magyar Energiahivatal vette át, a minisztériumon belül pedig főosztályi szintre került az irányítás.

Az energiapolitika abból indult ki, hogy az utóbbi időben a fogyasztás jelentősen csökkent, ami lehetőséget ad arra, hogy a szolgáltatás hatékonyságát javítsák. Az elmúlt 7—8 év alatt negyedével csökkent az ország tüzelőanyag-felhasználása és harmadával a villamosenergia-fogyasztás. Ez szerencsésnek tekinthető, hiszen, ha a fogyasztás a korábbi szinten maradt volna, akkor a jelenlegi kapacitásokkal ma nem lehetne megoldani a biztonságos ellátást. Persze a csökkenő szükségletek ellenére az ország importra utaltsága növekedett. A nyugat-európai csatlakozás a vártnál hosszabb időt vesz igénybe, ám úgy tűnik, az orosz utódállamokkal sikerül megnyugtatóan rendezni az olaj- és földgázellátást. Ezt az is elősegíti, hogy Oroszországban komoly világcégek kapcsolódtak be az energiahordozók kitermelésébe, ami egyfajta garanciát jelent Magyarország számára.

A magyar kormány már kezdeményezte, hogy a hazai villamosenergia-rendszert össze kell kapcsolni a nyugat-európai hálózattal. A munka vontatottan halad, azokat a költségeket, amelyeket elő kellene teremteni az összekapcsoláshoz, egyelőre nem tudjuk biztosítani. Ráadásul Magyarország önállóan nem képes a kapcsolódásra, a társországok hasonlóan nehéz helyzetben vannak.

● ATOM, SZÉN, VAGY SZÉNHIDROGÉN?

Az elmúlt években egy nem igazán célszerűnek mondott takarékosság révén a villamosenergia-hálózatunk állapota erősen romlott — jelentette ki dr. Ligeti Pál. — Ahhoz, hogy a szintet fenn lehessen tartani, komoly karbantartások szükségeltetnek. Az erőműpark jelentős része műszakilag elavult állapotban van, azokat 10 éven belül új erőművekkel kell kiváltani. A váltás zökkenőmentessé tételéhez szükség van egy erőműfejlesztési program kidolgozására. Tíz éven belül 2—3 ezer megawatt új erőművi kapacitást kell létrehozni a régiek pótlására. A hazai szénre épült erőművek, a visontai kivételével, mind selejtezésre szorulnak, és a környezetvédelmi követelményeknek sem felelnek meg. A kérdés az, hogy az új kapacitások milyenek legyenek? Ennek eldöntésében megfontolandó szempont lehet, hogy atomerőművet, importszénre, avagy szénhidrogénekre épülő erőművet építsünk? A jövőben mindhárom lehetőséget meg kell vizsgálni...

(Folytatjuk)

Lakossági fogadóóra Sárospatakon

A Szocialista Párt értesíti a T. lakosságot, hogy *Soós Győző*, a 10. sz. választókörzet országgyűlési képviselője szeptember 2-án 8—12 óráig tart fogadóórát a Sárospatak, Eötvös u. 5. szám alatti MSZP irodahelyiségében.

Szilvásfürdő megújul

Mád képviselő-testülete legutóbbi ülésén döntött a hajdanán közkedvelt Szilvásfürdő felújításáról. Mivel ez a tó gyógyvizű, így szeretnék ismét kedvelt kirándulóhellyé varázsolni. A munkálatokhoz augusztus végén kezdenek hozzá.

Crossbar telefon Garadnán

Az Encs melletti abaúji település Garadna lakóinak egyik régi álma válik valóra az idén. A Matáv október 15-ei határidővel ezt a falut is bekapcsolja a crossbar telefonhálózatba, így Garadna is bekerül hét végére a világ „telefonvérkeringésébe".

Tokaj egyik legszebb szobra lesz, ha elkészül... (Juhász Emese felvétele)

Félkész Széchenyi

A jó munkához idő kell, a rosszhoz még több — tartja a népi bölcsesség, s most már minden bizonnyal a tokajiak is, ha meglátják gróf Széchenyi István szobrát, amelyen akad még némi munka, hogy kész legyen. Pedig már vagy három éve faragja Veres Gyula Alpár szobrász.

Eredetileg augusztus 20-ra kellett volna elkészülnie az alkotásnak, s a művész az utolsó pillanatig állította is, hogy meglesz. Mint képünkön is látszik: ez nem egészen sikerült, mert deréktól lefelé inkább még csak sejtjük, mint látjuk, milyen lesz Széchenyi...

Ez a malőr nem jött jól Májer János polgármesternek sem, hiszen a tervek szerint a legmagyarabb ünnepen szerették volna felavatni a legnagyobb magyar szobrát, az írótábor vendégeinek körében. Az irodalmárok szerencsére elég diplomatikus emberek, s nem tettek megjegyzéseket... Annyi bizonyos: a szobrász is érezhetett némi lelkiismeret-furdalást, mert nem tisztelte meg személyes jelenlétével az augusztus 19-i ünnepséget.

A polgármester nagyon sajnálja a történteket (már csak azért is, mert a lakosok nem olyan diplomatikusak, mint az irodalmárok), és bízik benne, hogy legalább október 23-ra elkészül a Széchenyi-szobor. Valamilyen apropót csak ki lehet majd találni az újabb avatásra.

Folytassa, IBUSZ!

A kivonulás után bevonulás

Alig egy hónapja számoltunk be arról, hogy a rossz gazdasági mutatókra, a magas költségekre hivatkozással bezárta tiszaújvárosi fiókját az IBUSZ Bank Rt. Ebben a cég vezetése szerint nagy szerepet játszott a kirendeltség kedvezőtlen elhelyezkedése. Erről minden bizonnyal más véleményen van az IBUSZ Utaztatási Kft., mert ugyanazon a helyen nyitottak irodát tegnap Tiszaújvárosban.

Már több mint húsz éve kezdődött az IBUSZ és Tiszaújváros kapcsolata, mivel 1973-ban nyitottak először kirendeltséget a vegyészvárosban, alapvetően utazásszervezési és ehhez kapcsolódó célokkal. Majd a cég átszervezésével megszűnt a hagyományos tevékenység, és a banki szolgáltatásokra rendezkedtek be, ami nem is csoda, a megye legjobb anyagi helyzetben lévő városában. Ám az említett okok miatt a nyáron bezárták a kirendeltséget, az ügyfeleket pedig átirányították Miskolcra.

Az utazásszervezők épp az ellenkező utat járták be. A belső átszervezés után a megyeszékhelyre irányították az ügyfeleket. Mivel a miskolci iroda szolgáltatásai iránt növekvő tiszaújvárosi érdeklődés mutatkozott, elhatározták, hogy visszatérnek oda, ahonnan már egyszer kivonultak. Ennek köszönhetően szeptember elsején megnyitották — a közben felújított — tiszaújvárosi irodát. Az ünnepségen megjelentek a helyi önkormányzat és a térség iparvállalatainak a képviselői, valamint *Bencze Ferenc*, az IBUSZ Utazási Irodák Kft. kereskedelmi igazgatója.

Annyi biztos: érdekes utat jár be az IBUSZ Tiszaújvárosban, s majd az idő eldönti, jól taktikáztak-e vagy sem.

BÁLINT GAZDA AJÁNLOTTA:

ENERGIATAKARÉKOS FÓLIASÁTOR, KISKERTEKBE

DRÁGÁBB, MÉGIS 50—70 SZÁZALÉKKAL OLCSÓBB

Az agrárgazdaság régi dilemmája, hogy a technika vagy a növények élettani szempontjai érvényesüljenek-e egy-egy termelőberendezés tervezése, felépítése, üzemeltetése során. A XV. Miskolci Nemzetközi Kiállítás és Vásár szinte egyetlen említésre méltó, hazai terméke az az energiatakarékos fóliasátor volt, amelyet a televízióból jól ismert Bálint gazda, vagyis dr. Bálint György, agrármérnök, országgyűlési képviselő és Gál Pál, mérnök-feltaláló ismertetett, és mutatott be a szakmának és a nagyközönségnek. Előljáróban leszögezték, hogy a mai gazdasági helyzetben nem mindegy, mennyi energiát használunk fel és milyen jövedelmezőségre teszünk szert.

A mindezek figyelembevételével készült párafüggönyös növényház-család egyesíti és továbbfejleszti mindazon kedvező tulajdonságokat, amelyekkel az eddig ismert fóliaházak rendelkeznek. A növényház-család — az utóbbi évek magyar műszaki fejlesztésének eredménye — világszínvonalú. „M" keresztmetszetű, horganyzott acél vázszerkezet biztosítja a kettős vagy hármas rétegű fóliatakaró kialakítását, amely által bennük — az azonos rendeltetésű, hagyományos fóliasátorakéhoz képest — 50—70 százalékos fűtőenergia takarítható meg.

Az „M" szelvényű idom — amennyiben alkalmas hőmérsékletű vizet áramoltatni át rajta — hőcserélőként is funkcionál: a növényház hótalanítását, vagy — erős besugárzás esetén — hűtését a vázszerkezet részben, vagy egészben megoldja. Ezek a sátrak stabilak és tartósak. Földbe, betontömbre, vagy horganyzott acéloszlopra építve széles nyomásnak, netán egy 40 centis hóréteget is ellenállnak. Az egyaránt alkalmazhatók hideg-, mérsékelt-, illetve melegházként is.

A vázszerkezet jellegzetes kialakításával az energiatakarékos fóliasátor tehát egyszerre több feladatot is ellát: télen magába zárja a meleget, nyáron viszont a nagy hősugárzástól védi a növényeket. Lehűti a benti forró levegőt, a „hagyományos" 60—70 Celsius-fokot is elérő léghőmérsékletet 30—40 fokra csökkenti, amely már növénynek, embernek egyaránt elviselhető klíma.

A mérnök-feltaláló Gál Pál elmondta, hogy a párafüggöny fólia növényház-család a hobbi-háztól a nagyüzemi építményekig 100-tól 10 000 négyzetméter alapterületig, egy- és többhajós kivitelben is telepíthető, s az ára rövid idő alatt megtérül. A próbák során beigazolódott, hogy ezzel a technológiával a termelők magas terméshozamhoz jutottak. A zöldség- és gyümölcsfélék 1—3 héttel korábban váltak piacképessé, mint a hagyományos körülmények között termesztett társaik.

Akik a kiállításon a leírtakat látták is, azok igazat adnak Bálint gazdának, miszerint: az ország jövője a mezőgazdaságban keresendő.

Juhász Emese

A CM Bróker Kft. jelenti

Adócsökkentés államkötvénnyel

Az elmúlt héten a Budapesti Értéktőzsde, illetve az értékpapírpiac változó képet mutatott. Nagy fellendülések és árfolyammélypontok is előfordultak.

A tőzsdén kívüli kereskedelemben a *MOL törzsrészvények* tulajdonosai napról napra növekvő árfolyamoknak örülhetnek. Aki annak idején elkerülve a sorban állást ezt a részvénycserét választotta, dörzsölheti a tenyerét, hiszen határozat nélküli kárpótlási jeggyel gyakorlatilag korlátlan mennyiségben hozzá lehet jutni. Jelenleg több brókercég vásárolja már névérték fölött is megcáfolva azt a feltételezést, hogy a hosszú távú (külföldi) befektetőket csak a névérték eléréséig érdekelheti ez a papír.

Az árfolyam-növekedésre számító jegyzők a befektetésükre vetített 50%-ot meghaladó haszon tudatában adhatják el.

Az adófizetési kötelezettségről sem szabad azért elfeledkezni, azonban ezt bekalkulálva is tetemes a nyereség.

A legközismertebb papír a *kárpótlási jegy*. Az új kormány várható intézkedéseitől való félelem drasztikusan csökkentette ennek a speciális értékpapírnak az árfolyamát. A hét közepén még erősödni látszott, megközelítette a korábban lélektani határnak számító 500 forintot (alulról), majd a hét végére újra zuhant minden eddiginél mélyebbre. Ebben a szituációban már túl sokat nem veszíthet az, ki megtartja vásárolt vagy kapott kárpótlási jegyét. Elképzelhető, hogy később még ennyit sem fog érni, de inkább higgyünk abban, talán igazak az értékmegőrzésre vonatkozó nyilatkozatok és ha nem is MOL-kaliberű, de azért a jelenleginél jobb kihozatallal készpénzzé tehető kínálatot állítanak szembe a még mindig kézben lévő több tízmilliárd címletértékű kárpótlási jeggyel.

Egy másik érdeklődésre számot tartó papír a *3 éves lejáratú államkötvény*, illetve annak különböző sorozatai. Ezek közül pillanatnyilag a változó kamatozásúak ajánlhatók, a favorit mindenképpen a 97/D jelű, melynek lejárata 1997. január 10. és már 1995. január 10-én fizet egyéves hozamot. Előre láthatólag még szeptember végéig van arra mód, hogy éljünk általa a személyi jövedelemadó-csökkentés, illetve -visszaigénylés lehetőségével. Ha ugyanis egy befektető az éves adóköteles jövedelme 30%-a mértékéig vásárol 3 éves lejáratú államkötvényt, akkor azt az összeget melyet erre fordított, az adóalapjából levonhatja.

Többféle konstrukció is létezik arra, hogyan lehet maximálisan kihasználni ezt az adókedvezményt a legkisebb befektetéssel. A napokban is jelent meg két újabb ajánlat. Nem biztató az e tárgyban a Pénzügyminisztérium részéről várható lépések tartalma. Ezért a legbiztosabb megoldásnak a közvetlen MNB-nél történő vásárlás tűnik. Itt ugyanis kétség sem férhet a valós árfolyamon történő adásvételhez, abszolút korrekt a kamatszámítás és a járulékos költségek is elviselhetők. Ezért aki rendelkezik befektethető pénzzel, mindenképpen ragadja meg ezt az úgy tűnik valóban vissza nem térő alkalmat.

*

A szerkesztőséggel kötött szerződés keretében a CM Bróker Kft. ezentúl rendszeresen jelentkezik — hetente — a Déli Hírlapban, befektetési tanácsokkal, elemzésekkel, hasznos pénzügyi információkkal. A cég címe: Miskolc, Szemere utca 1—3. Telefon: 411-182, 411-369.

Az idén Tokaj helyett Tállyán

Bezárta kapuit a Közép-európai művésztelep

Tállyán, a Mailott-kastély és a helyi pinceszövetkezet adott otthont július 31. és augusztus 26. között a Közép-európai művésztelepnek. A tábor munkájában részt vevő 70—75 művész alkotásából kiállítás nyílt augusztus 26-án a Baloghkúriában.

A szép számmal megjelent érdeklődőket a község polgármestere, *Pakó József* köszöntötte, majd a tábor vezetője, *Kerékgyártó István* művészettörténész értékelte az eltelt négy hét munkáját, s nyitotta meg a tárlatot. Hangsúlyozta, hogy a középeurópai művésztelep sajátos magatartásformát képvisel. Azzal a céllal szervezték, hogy Európa e részén ismerjék meg egymás kultúráját az emberek, s dolgozzanak együtt az értékteremtésben. A telepen hazai magyar, határon túli magyar, a magyarországi nemzetiségi és etnikai kisebbségi, kelet- és közép-európai művészek tevékenykedtek. Az elmúlt hetekben pezsgő szellemi légkör, emberi-alkotói kapcsolatok alakultak ki. A terv korábban az volt, hogy a művésztelepnek Tokaj és Tállya együtt ad otthont, de Tokajban a közút levágta az alkotóház udvarát és a korongozót, így közös megállapodás alapján Tállyán rendezték meg e jeles kulturális eseményt. Örömmel mondta el Kerékgyártó István, hogy kiváló házigazdákra, barátokra találtak a község vezetőiben és lakóiban. Majd felsorolta azokat az alkotásokat, amelyeket a művészek hagynak Tállyának. Ezeket az iskolában, a polgármesteri hivatalban, a község bejáratánál és a közterületeken fogják elhelyezni. A most megnyílt kiállítás szeptember 4-ig, naponta 10 órától 16 óráig tekinthető meg, de az érdeklődők találkozhatnak az alkotásokkal a Szüreti napok idején is, amely szeptember 20-án veszi kezdetét.

(sárkány)

A számítógépes verseny döntője

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság megyei szervezete védnökségével az Avasi Kilátó Galéria Kávéházban rendezett számítógépes verseny végeredménye (név, lakcím):

1—3.: *Puszta Bence*, Miskolc, *Peleskei Bence*, Miskolc, *Vas Péter*, Miskolc, 4. *Szász Gábor*, Miskolc, 5. *Barna György*, Miskolc, 6. *Viszolay Béla*, Emőd, 7. *Ferenc Dávid*, Miskolc, 8. *Szilágyi Szilveszter*, Budapest, 9. *Szmetanovics Gábor*, Miskolc, 10. *Bányai Gábor*, Miskolc.

Az 1. helyezett fődíja a Neumann János Számítógéptudományi Társaság felajánlása: 10 000 forint, az 1. helyezett különdíja: 1 éves Déli Hírlap előfizetés. A többi játékos is Chio Chips és más nyereményben részesült.

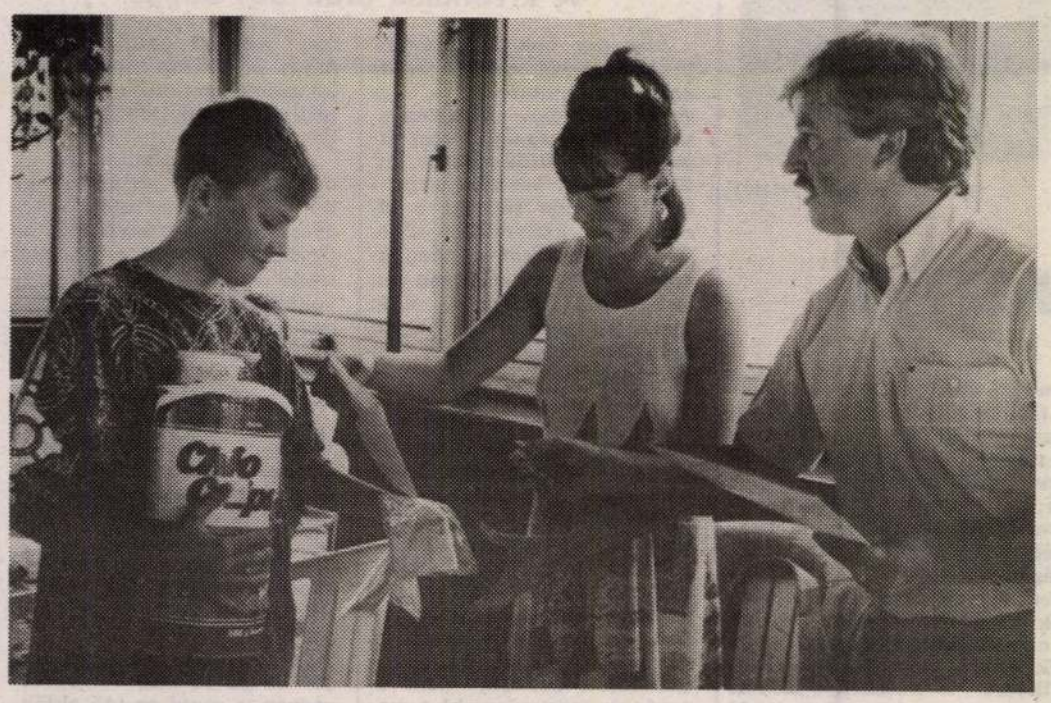

Az első helyezett Puszta Bence nyereményét dr. Balla Lá szlótól veszi át.

LAPUNK MINDEN KÉPE

FORTE PAPÍRRA ÉS VEGYSZERREL

KÉSZÜL.

DÉLI HÍRLAP

— Politikai napilap. Megjelenik Miskolcon és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. — Kiadja a Déli Hírlap Kft. 3527 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky út 15. Felelős kiadó: **SZÁNTÓ ISTVÁN** ügyvezető igazgató. Telefon: 412-894, Westel: 06-60-350-411. Főszerkesztő: **KISS LÁSZLÓ**. Telefon: 411-817. — Titkárság: 412-694 (üzenetrögzítővel). Felelős szerkesztők: Bohus János (telefon: 342-694), Karosi Imre (telefon: 411-266), Makai Márta (telefon: 412-866), Parázs István (telefon: 412-866). — Tördelőszerkesztő: Burcsa József (telefon: 342-694). — Főmunkatársak: Kiss József (belpolitika), telefon: 412-888; Oláh Erzsi (vállalkozások), telefon: 411-600; Szabados Gábor (művelődés, szabadidő), telefon: 412-866. — Sportrovat (telefon: 412-688, fax, üzenetrögzítővel); rovatvezető: Szikra Pál, munkatárs: Szűcs István. — Gazdaság: Szaniszló Bálint, telefon, fax: 412-688. — Fotórovat, rovatvezető: Szabán Gabriella, fotóriporter: Czakó Lajos, Jakubik László, Juhász Emese. — Bűnügy: Horváth Szabolcs, telefon: 412-866. — Az olvasóké a szó: Hencz Józsefné, telefon: 411-600. — Gazdasági ügyintézés, hirdetésfelvétel (tel./fax: 412-845, telefon: 411-166): Hambarás Eszter főkönyvelő, Bobák Kornélné hirdetési csoportvezető, Kiss Ibolya előadó. — Lapterjesztő menedzser: Zielem Ferenc, telefon: 412-888. — Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Miskolci Igazgatósága: 3525 Miskolc, Kazinczy u. 16. Telefon: 310-222. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél és a kiadóban. Előfizetési díj egy hónapra 388 Ft, egy negyedévre 1150 Ft, egy évre 4600 Ft. — Árusítja: Északhír Rt. 3530 Miskolc, Király u. 2. Telefon: 06/46/350-230, valamint a kiadó. — Készült a Borsodi Nyomda Kft.-ben. Felelős vezető: **DUCSAI GYÖRGY** ügyvezető igazgató. ISSN 0133-0209.

MÓRICZ ZSIGMOND JÁRÁSI
MŰVELŐDÉSI OTTHON
mit tud?

RES GYÖRGY ZOLTÁN

Emlékül, a: M. Tud. Akad. Műemléki
Kutató Csoportjának

6.

1983 okt.
Veres Gy. Zoltán

Meghivjuk Önt és Ismeróseit, ...

Veres Gy. Zoltán festőművész

november **4**-én Szombaton déli **12**-órakor.

Megnyilóx **KIÁLLÍTÁSÁRA.**

Megnyitóbeszédet mond és tárlat vezetést tart:

KARDOSS BÉLA művészetitró műtörténész.

RÁDAYU **32**-sz. JÓZSEF ATTILA KULTURTEREM.

Megtekinthető: Szerda, Csütörtök, Péntek déli 12-d.u. 4-ig.

Szombaton, Vasárnap d.e. 10 d.u. 6-ig Nov. 19-ig bezáról a.g.

„VII ker." Közért, nyugd. ü.v.h. a Bel. Ker. Kivál ő Dolg.

Jegyzet Plohátkhalaraztottuny el a

Kiállításaz plák

Rádai u. környékét a X. ...

5

11

Emlékünk.

Vaver Gyula Zoltán

festőművésztől

1983

dec.

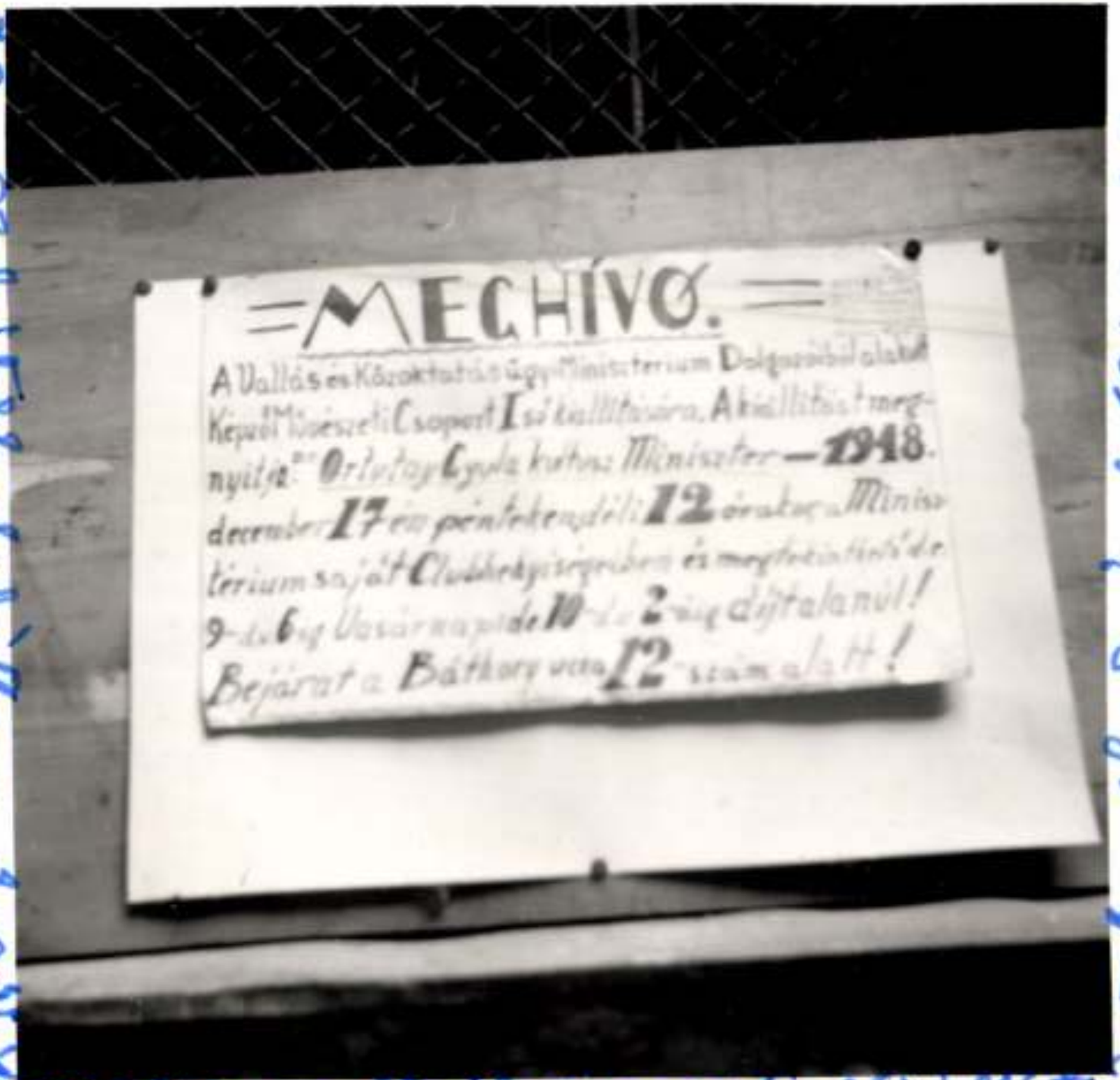

MEGHÍVÓ.

A Vallás és Közoktatás ügyi Minisztérium Dolgozóiból alakult Képzőmüvészeti Csoport I. sz. kiállítására. A kiállítást megnyitja: Ortutay Gyula kultusz Miniszter — 1948. december 17-én péntekenzdéli 12 órakor a Minisztérium saját Clubhelyiségeiben és megtekinthető de 9-du 6-ig Vasárnapi de 10-du 2-ig díjtalanul!

Bejárat a Báthory ucca 12-szám alatt!

M. Könyvtár csoportos diállító

Szűcs Plakátokkal bálhoz és a V. Vo

Szűcs akkalmával 1948-49

Emlékünk:

Veres Gy.-Zoltánkal

1983 dec.

Veres Gy.-Zoltán

Б.

Г

4

I

Eulehül:

Veres Gyula Zoltán

festő művéntől

1983 dec.

026 H

Nr 3 Brócsa, Kakhorava Szermetszem

Erő kis Vénusé hárát 1976

Emlékül:

Veres Gy. Zoltán

Pertő műmérstől

1983 dec.

7.

Photomaton Boltzer : Dr. Oppenheim - Age 7 months

8

Emlékül:

Vemes Gy. Zoltán

Leskó művésztől

1983 dec.

090 M

Dr. TÓBIÁS JÓZSEF VÍZ- ÉS ÉLETMŰVÉSZ

VÉRES GY-TOLTÁSA PESTSZENTIMREN

Kurláthúl:

Vanes Gyo Zoltán

Sertő mincsártól

1983 Kecs

4

II

026 H

Felelős kiadó: Pethő Gyula
9976 FNYV 10. t. – F. v.: Szalay László

III. KER.

KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

A HAZAFIAS NÉPFRONT RENDEZÉSÉBEN

Emlékül egy Csoportos Kiállításunkról

Veres Gyula Zoldandál
1983 dec.

Nyitva:

AUGUSZTUS 19-TŐL,
SZEPTEMBER 4-IG.

BAKÓ JÁNOS:

1.	Szérűskert	akv.	1000,–
2.	Utcarészlet	„	700,–
3.	Utcarészlet	„	1000,–
4.	Építkezés	„	800,–
5.	Beszélgetők	„	500,–

BERECZKI IMRE:

6.	Pavlo Carega	o.	1000,–

BUKODY LÁSZLÓ:

7.	Fűzfák	akv.	500,–
8.	Önarckép	o.	1200,–
9.	Falu vége	„	1200,–

BRENNER JÓZSEF:

10.	Téli hangulat	o.	700,–

DÉRI JÁNOS:

11.	Legel a csikó	o.	800,–

GYÖRGY VIKTOR:

12.	Június		700,–
13.	Szabadban		800,–
14.	Erdő mellett	„	800,–
15.	Vásártér	„	800,–

KONTRASZTY LÁSZLÓ:

16.	Nyárvégi színek rendje	o.	m.-t.
17.	Park	„	„
18.	Út májusban	„	„
19.	Közeledik a tavasz	„	„

KISS JÁNOS:

20.	Május	akv.	m.-t.
21.	Gyümölcsös napsütésben	t.-r.	600,–
22.	Akácfák	„	600,–
23.	Alföldi tanya	„	600,–
24.	Őszi csend	o.	
25.	Éltanuló	„	1500,–

PATZELT SÁNDOR:

26.	Rómaifürdői táj	akv.	300.–

PETHŐ GYULA:

27.	Ablakból	o.	1200,–
28.	Cs.-hegyi részlet Háborús víziók-sorozatból	„	800,–
29.	Aki elvesztette a fényt	t.	400,–
30.	Aki örök vándora lett a földnek	„	400,–
31.	Miért tettétek!	„	400,–

SOSTARICS LAJOS:

32.	Óbuda Zápor utca	pácr.	300,–
33.	„ Hévizi út	„	300,–
34.	„ Szőlőskert utca	„	300,–

SZABADOS ÁRPÁD:

35.	Munkásfej	gr.	400,–
36.	Ülő nő	„	300,–
37.	Házak	„	400–
38.	Kalapos fiú	o.	500,–

SZÉNÁSI MIHÁLY:

39.	Apám	o.	600,–
40.	Csonka fenyő	„	800,–

SZTOJKA LÁSZLÓ:

41.	Szüret a Balatonon	o.	2000,–
42.	Balatoni présház	„	1200,–
43.	Balatoni műút	„	1200,–
44.	Aszfaltozók az Opera előtt	p.	1000,–

VERES GY. ZOLTÁN:

45.	Rákospalotai udvarrész	o.	m.-t.

VÁRDEÁK EERENC:

46.	Sopron I.	o.	1500,–
47.	Sopron II.	„	800,–
48.	Sopron III.	„	900,–

WESELY NORBERT:

49.	Hengernyomás a Goldberger-gyárban	akv.	500,–
50.	Régi Óbuda és az új Óbuda	„	400,–

WRÁBEL SÁNDOR:

51.	Éva	o.	1500,–
52.	Hóolvadás	„	1600,–
53.	Napraforgók	„	1500,–

Megjegyzés:

A megállapított árak kerettel együtt értendők.

K. m. f.

FEHÉR ZSUZSA s. k. FENYŐ A. ENDRE s. k.

MISKOLCI LÁSZLÓ s. k. FÖLDES MAGDA s. k.

Veres Julianna

M.D.K.

Aquincum. Vírfestmény.

Budapest régen és most. Bp. 1923.

10 l.

Veress K.

Plakátja:

Sicc Cila, nem osztozom! A finom kakaót és is megiszom. 1962. 24x17.cm.

Ábrázolva: Egy copfos kisleány óriás bögre kakaóval igyekszik elszaladni a kis fekete cica elől, mely hálóruhája szélébe kapaszkodik.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska / 176.1. O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

1021

-

1976. XII. 23. 12,33. Petőfi - Vné -
Nyiregyházi stúdiónk jelentkezik

- Itt a Magyar Rádió Nyiregyházi stúdiója!

- Szőttesbe varrt álmok. Rózsavölgyi Erzsébet és Ágoston István riportműsora.

- Akit a hosszúra nyúló nyár végi délutánokon végig megy egy-egy beregi felső-tiszaháti falu utcáin, szinte minden kapualjban látja, asszonyok ülnek a kis padon, ödükben a fehéritett vászon, kezükben fürgén táncol a tü. Piros, fekete, kék fonalak kigyóznak ujjaik között, hogy kelmében örökitsék, talán éppen a pillanat szülte motivumot vagy azt, amit évszázadok óta szállt szüléről, leányra.

- Ezek a beregi, meg tiszaháti álmok aztán szekrénybe, stafirungba kerülnek vagy elszállnak a házipari szövetkezet közbejöttével messze, tengereken túlra.

- A beregi keresztszemes hímzés múltjával és jelenével Vásárosnaményban, Bulácson, Tarpán és Tákoson találkoztunk.

- Ezernyi abrosz, ezernyi szin, ezernyi csoda. Talán igy lehetne megfogalmazni azt a gyüjteményt, amelyet a beregi Tájmúzeumban, Vásárosnaményben összegyüjtött Csiszár Árpád múzeumigazgató. Mikor is kezdődöttx ez a gyüjtés és hogyan is kezdődött?

- Több forrásból táplálkozott ez. Hogy tiöztázni tudjuk igazán, hogy micsoda az a beregi kézimunka ahhoz egy nagy gyüjtőmunka kellett. 63-ban kezdtem a gyüjtést és hát ez még most is folyik nincsen egészen befejezve. De a motivumkincs nagyjából tisztázódott. Különösen az utolsó másfél esztendőben tisztázódik, mert mostmár mikor ismerjük a mintakincset, mostmár vissza tudunk nyúlni a mintakincsnek a forrásáig.

- Az ország közvéleménye úgy tujda, hogy a beregi keresztszemes hímzés az azért világhirü, mert Rákóczi minta. Mi ebben az igazság?

- Hát itt megint a .... megtéveszteni egyeseket Rákóczinak, hogy a nagyon legendás nevivel, ez a minta Nagyrákócról való. Nagyrákocon, ez egy ruszin falu, ott gyüjtötték össze tipikusan ukrán ruszi minta, geometrikus minta, ami nagyon sok varriációban szerepel. Mivel Rákócirol hozták és ezt úgy hivták, hogy Rákóczi minta. Hát akkor miért ne kössük hozzá a nagyRákóczihoz és esetleg még a nyeregtakaróját is festjük meg ilyen mintával. Szóval tulajdonképpen nem valóság.

- Jöjjünk vissza a forrásához. Hol kezdték el ezt az öltögetést,

ezt a varrogatást?

- Van itt egy egyházi eredetü kézimunkánk kék, félig keresztszemes, Verkes Judit csinálta, Tákoson csinálta 1868-ban. D keresztszemes például a vámos atyai református egyháznál, ott egy Kuti asszony, Kuti Erzsébet csinált egy ilyen kifejezetten keresztszemes terítőt 1714-ben. Gacsájból is az 1700-as évek-nek az elejéről ismerünk keresztszemest, ezával régi múltja ennek van. Természetesen itt a népmüvészetben nemcsak itt jelentkeznek, hanem itt vannak ezek a festett templom mennyezetek is, itt van a tákosi. Ugyanaz a korsó, ami ott szerepel 1760-ban, az itt szerepel nem tudom, egy 1910-es kézimunkán. Biztos, hogy nem arról másolták, hanem egy közös forrásból jött, az olasz korsó például.

- Van-e még álmot teremtő himző müvészet? Beregben?

- A szép az nem vész el, Hát most egy nagyon nagy probléma a lakásoknak, az életformának az átalakulása amikor valakim mostmár a saját új lakása számára akar csinálni, ehhez nincsen neki ereje, azután a régi hagyományos tárgyak, amik benne voltak a paraszti életben, kendők... s a többi, azok funkciójukat vesztették, azokat nem tudja használni, és nem tudunk még idáig segiteni, próbálunk segiteni rajta, hogy mostmár be tudja tervezni fali védőnek, ne a terítőt tegye a falra, hanem tervezze falvédőnek vagy tervezze - nem tudom - tálcateritőnek vagy olyannak, ami bele fér a lakásába, az új lakásba. Ez most a probléma és persze vissza fog nyúlni a múltba, hiszen ugyanaz az izlés van, ugyanannál a népnél most is, és ami az nagyanyónak tetszett, az a virág fog tetszeni az unokájának is. Esetleg más virágot is levarr, ezen nem változott semmi.

- A népmüvészeti hagyomány csak akkor élhet tovább, ha nem zárják el a szekrény mélyébe, a múzeumok tárlóiba, hanem a mai életünkben is szépitik környezetünket. A modern lakáskultura azonban már mást igényel. Tehát a motivumokat kell átvinni modern formára. Dobos Lászlóné ennek megtalálta a módját, Vásárosnaményban. Hát hogyis?

- Megpróbáltam fehér kongréra átvinni különböző fonalakkal ezeket a mintákat. Felnagyitottam, lerövidítettem, és azoka t a motivumokat, ami ráfért az anyagra, azokat megpróbáltam az én egyéni izlésemnek megfelelően elkészíteni.

- Látok itt egy nagyon szép futót.

- Konyhába való kis futó. Sárga-zöld szin összeállitásban. Mellette van két, kis régi kanecsó, ilyen régi csörgő korsó, helyesebben. Ez a másik, egy gyerek szobába való kis garnitúra

lesz. Egy parasztnéni, egy parasztbácsi és tyúkok láthatók. Általában délután jutok oda, hogy kézimunkázhatok. A két nagyobbik gyerek óvodába jár. A kisebbik pedig délután alszik és vigyázok is rá, aztán kézimunkázom közben.

- Ott a televizió alatt pedig látok egy nagyon régi, legalábbis úgy tünik, régi szőttest.

- Igen. Hát ez még a nagymamámé volt. És ez egy kicsit át van alakitva, le lett vágva, mert nagyon hosszú volt, aztán leesüngött volna az asztalról, és a két vége pedig ki lett subrikázva. Hát ez is egy nagyon kedves emlék és azt hiszem, hogy még divatos is, mutat is.

- Vajon visszajön divatba ismét, hogy a mama elkezd a gyerekeinek stafférungot gyüjteni ilyen kézimunkákból?

- Igen. Azt hiszem visszajön divatba. Tudniillik, ha az utcán találkozok valakivel, akkor mindig az az első vagy a második szava, hogy jelenleg mit kézimunkázom. Tehát mindenki foglalkozik és törődik azzal, és érdeklődik a minta után. Aztán cserebérélünk, tehát nem fog megszünni a keresztszemes kézimunka véleményem szerint. A modern lakáskultura sem nélkülözheti a kézimunkát és megpróbáljuk megmenteni a veszendőbe menő kézimunkát, keresztszemes kézimunkát.

- Egy házban élnek.

Veres Júlia

A nyár folyamán 9-ik alkalommal rendezték meg a képzőművészeti köri mozgalom Hajdu-Bihar megyei és debreceni művésztelepét. A művésztelepnek 3-ik alkalommal Hajdunánás adott otthont. A bahnazújvárosi képzőművészeti kör tagjai között szerepelnek művei.

Hajdu-Bihari Napló, 1972. szept. 16.

M.D.K.

Veress István, festőművész

Az 1903-as győri képkiállitáson szerepelt. Csendélet. A 18-sz első felében Kassán élt. 1962-ben a Szépmüv. Múz.ban is kiállitva.

Csatkai André: "Győr város kultúrképe." Az 1903-as képkiállitás. 235.o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Évkönyve, Győr. 1966. Kantus János Múz.

R. D. V.

VERES István ács

Az 1685. évi összeírásban szerepel

Hodinka Antal: Adalékok az ung-
vári vár és tartománya és ungvár
város történetéhez Ungvár 1914. 26. l.

Veres József, [népművész, ?
szíjgyártó]

A népi iparművészet szintjén álló idős mester az utolsók egyike, aki még járatos a „szakma" útvesztőiben és ismeri népségeit. A vele való beszélgetés tanulságos, tájékoztató jellegű tárgyi és személyi vonatkozásokban is.

Maros Dénes: Szíjgyártók

6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júlyg. [júl. 19.]

Veres Jolán, Farádi

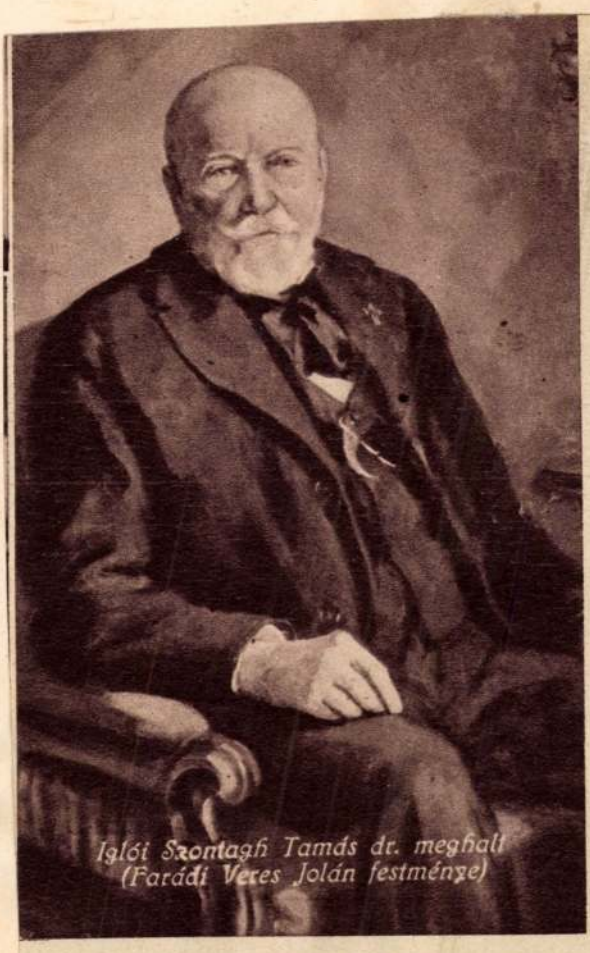

Iglói Szontagh Tamás dr. meghalt
(Farádi Veres Jolán festménye)

Uj Magyarság Vasárnapja.
1936 febr. 9.

M.D.A

VERES Ilza

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tanja

Réti: Nagybánya....Bp. 1954.333.l.

MDK

farádi Veres Iza

Balaton, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 1.

M.D.K.

VERES Lya

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 332.l.

MDK

farádi Veres Izabella

Szt.Vincéről nevezett középső fersncvárosi pltpl, I.

" " " " " " II.

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

13 l.

MDK

farádi Veres Izabella

Gellért szobor

Várhegy a Dunával

Bpvisfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

13 l.

15 I.

MDK

Farádi Veres Iza

Napsütésben, of.

Virágot öntöző lány, akv.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

8. 1.

Veres Izabella

festő l.

Ért, 1928

lásd Faradi Veres Iza-

bella alatt

~

F. Veress Izabella

Egy akvarellel szerepel a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

Új Magyarság 1942. X. 15.

Veress Izabella MDK

1931/32. a kecskeméti művésztelepen dolgozott

Képzőm. Főisk. Évk. 1931/32. 106.o.

Veress Izabella

l. Szabad művész

1949. 263. l.

ORSZ. MAGY. KIR.
IPARMŰVÉSZETI
ISKOLA.
Budapest, IX. Kinizsi-utca 36.

K i m u t a

Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola

Vallás- és közoktatásügyi Minisz

A kimutatásban felsoroltak részé

tására jogosító arcképes igazolv

Sor-szám	Név	Rang
1.	2.	3.
,	Dr.Genthon	Iparmüv.isk.

MDK

farádi Veress Izabella

Felvidéki menyecske

KmTárs. 1938. őszi tárlat, 30 l.

fąrádi Veress Izabella

MDK

Felvidéki menyecske

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Veress Izabella

festő

lásd

Faragó Veress

Izabella

Petőfi u. 64.

farádi Veress Iza

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitása - Békéscsabán a Muzeum dísztermében - képével szerepel.

Magyarság
1935.X.29.

Veres Iza

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1930. III. 15.

Müvészet. 1943. VIII é. 69 l.

Tarádi Veress Iza: Gyimesi havasokban.

farádi Veres Iza

MDK

Szent Imre herceg

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Tarédi Verea Iza

Szent Imre herceg

Veres Izabella

MDK

Polg. isk. rajztanitóñői oklevelet kaptak.
Mintarajzfőisk. ért. 1905.6. 50.0.

farádi Veres Izgbella MDK

Gondok a termés körül, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

farádi Veres Izabella

MDK

Az anya, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

farádi Veres Iza

Édes álom, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Veres Iza.

8 órai Ujság.
1930. III. 15., 2.
(:Kritika.:)

Veres Izabella (zarádi)
festő

Művészet, 1940. V. évf. 32. n.
34. l. – Erdélyi Árpád: A „Műterem"

MDK

farádi Veres Iza

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Veres Ida

R.Sz.I: Akvarellkiáll. a Főv. képtárban.
Uj Magyarság, 1941. aug. 3. 15 l.

MDK

Képzőmüv. Főisk. grafikai gyüjt. 2.kiáll.
1943. jun. 7 l.

Vera Ilkiko

Tokaj

Olvasó lány, lino, 22 x 18

Országos diák képzőművészeti kiállítás
Hódmezővásárhely 1965. kat. ber.
Orosz László 15

Veres Ilona

1918

Ki tud róla?

MŰEMLÉKEK BRSZ. BIZOTTSÁGA
199
1922

KRÁL GYULA

kőfaragó-mester, kőbánya-tulajdonos
és márványáru-gyártelepe

Budapest, III., Lajos-u. 77—79.

TELEFON 36—27.

Magy. Országos Mi

A mai napo
vagyok bátor az egyes
módosítani: —

Minta I. Kő

" I/a.

Veres Ilona

1910/11 — 12

1914/15 — 17

1929/30. K.T.

Ferképzomfoiskèvk

145.l.

Veres Imre

Mint diósgyőrvasgyári művész - dolgozó ő is részt vett a Képző és Iparművészek Szövetsége borsodm gyei csoportjának kiállitásán, amely 1951 okt. 14-ig tartott nyitva.

Északmagyarország 1951 okt. 3

M.D.K.
+4

Veres Irma, ~~festő~~ szobrász

kiállított az Aradi Képzőművészeti Főiskola 10 éves jubiláris kiállításán

Contemporanul Bukarest, 1955.ápr.8.sz.

Contemporanul Bucarest, 1952, apr. 8, pag. 2

M.D.K.

Veres István, ács
1770 körül Fekete Istvánnal, Toth Andrással épitette a tiszavasvári templom tornyát 70.o.10.jeg jegyz.

Balogh István: A tiszavasvári református templom

A Nyiregyházi Jósa András Múz.Évkönyve.IV-V.1961
Jósa András Múz.Kiadványa, Nyiregyháza.1964

VERES István ács

NYAKAS Miklós: A hajdukerületi székház épitésének megszervezése : Mesterek, segédmunkások, bedolgozók, anyagbeszerzők. In. A Hajdúsági Muzeum Évkönyve, VII. 1990 121.p.

Veres István, festő

L. Egry József

Heti ajánlat

3

Ili Tübös, B p. 1986. márc. 16

XXIII/11

Veres István

fest

a Felvidéken egén sor templomot és kastélytdíszített falképekkel.

Magyar művtört. 5. 40.
MRT – Minerva 1970.

MDK

farádi Veres Izabella festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 39 l.

Veres Izabella MDK

Budapest látképe a Gelléerthegyről, vizf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat

MDK

Veres Izabella

Bünbánat

Rónay K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939. 63-64.l.

Veres Iza

MDK

Szent Imre herceg

Micsarnok 1938. Szent István kiáll.

MDK

farádi Veres Iza,

Az anya.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

farádi Veres Izabella

Budapest látképe a Gellérthegyről, vf.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Veres Izabella

MDK

Két kiállitás.
Esti Magyarország 1943.jun.7.

Veres Gyula Zoltán festő

Meghívó

VERES GYULA ZOLTÁN
fűszeres, festőművész

gyüjteményes kiállítására.

A kiállítást a Magyar Demokratikus Nők VI. ker. szervezete rendezi jótékony célra VI. ker. Terézkörut 19. szám alatti helyiségében. — A kiállítás megnyitása 1947 március 30-án, délben 12 órakor lesz. — Vasárnap és ünnepnap is megtekinthető d. e. 10-től, d. u. 6-ig. — Önt is tisztelettel és szeretettel várja a Rendezőség és a kiállító.

NYOMTATVÁNY

8 FILLÉR 8
MAGYAR POSTAG
8 FILLÉR 8

D 62 D

a "Világ"
kéjszőnűvészeti rovat. vezetőjének

BUDAPEST,

VII ker. ~~N. Mező~~ ~~út~~ ~~utca~~ ~~tér~~ ~~6.~~ sz.

Rákóczy ut 54.

Veres Gyula festő

Sajószentpéteren az 1. sz. ált. isko-
lában rendezték meg kiállítását.

Szocialista Művészet, 1941.

BOLDOG KARÁCSONYT

986 XII. 1.
é 193 XII 5.

1.

BÉKÉS
ÚJESZTENDŐT!

Zolikám, köszönöm, Isten áldjon Családoddal együtt a Karácsony KTV és az Uj Esztendőben!

Órákkal ezelőtt jöttem meg Bécsből - filmügyben tárgyalás 2 és sietek örömmel köszönetet mondani a kedves meglepetésért, amit a fotó ad!

Kandoss Béla. Müstost.

Veres Gy. Fohlán ajándéka 1983 XII 5.

Veres Gy. Zoltán

Résztvesz a szeghalmi kiállításon

Karstoss Béla: Sárréti képzőmüvészeti kiállítás Szeghalmon. Körösfő, Bicsérdo 1970. máj. 17.

Veres Gy. Zoltán
festő

Képein a rajzi elem uralkodik,
Sajátos és tudatos művész.

Kovács Gyula: Sárrét képzőművészeti ...
Művészet, 1970. pincs - 41 lap

Veres Gyula Zoltán

Pályázott a Ferenc József jubileumi alapítványra

M. 932. X. 8.

gy ut II.7, Központ...

.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs

Központ

MDK.

Veres Gy.Zoltán

Kiállitási hiradás

Mérleg 1966 juli. ?

Veres Gy. Zoltán

Kiállítási hirdetés

Merlég 1966 juli. ?

KATALÓGUS

VERES GYULA ZOLTÁN
FESTŐMŰVÉSZ

V.

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁRÓL

Budapest 1947. április

Igazság nyomda, VI., Horn Ede-utca 9—11. Felelős vezető: Falus József
F. k.: Veres Gyula Zoltán.

ÉLETRAJZOM.

Szeghalom kőzségben (Békés megye) születtem 1904-ben. Ma nős, két gyermek kenyérkeresője. Elemi iskoláimat Szeghalmon, középiskoláimat Újpesten végeztem.

Iskoláim elvégzése után nem folytathattam ott, ahol szerettem volna.

A helyzet **(anyám betegsége, apám kis keresete)** engem is odaállított a kenyérkeresők soraiba. Fűszeres lettem. Itt próbáltam összehozni annak a kis részét, amit szüleim rámköltöttek. Megkezdődött a kettős életem. Hajnaltól késő estig a pult mögötti munka, éjjel pedig megtértem az engem megértő papírhoz, ceruzához, festékhez. Ennek eredményeként tudható be az, hogy midőn 1932-ben állás nélkül lettem, megrendeztem minden idegen erkölcsi és anyagi támogatás nélkül az első, 1933-ban a második és 1935-ben a harmadik, 1942-ben a negyedik önálló képkiállításom.

Később ismét a pult mögé kerültem, ahol ma is igyekszem kedves vevőimet a legjobb tudásommal kiszolgálni.

Rajzolni, festeni senkitől nem tanultam, illetve napi elfoglaltságom mellett nem is tanulhattam.

A KIÁLLÍTÓ.

			Forint
1	Balatonparti táj	Vízf.	60.—
2	Részlet a M. A. B. I. üdülőből	"	60.—
3	Holdvilágos éjszaka	"	100.—
4	Balatoni táj	"	100.—
5	Balatonmenti táj	"	300.—
6	Hegyek lakója	"	140.—
7	Havas domboldal	"	180.—
8	Tiszamenti táj	"	850.—
9	Pilisi táj	"	650.—
10	A Munkás T. E. menedékháza	"	350.—
11	Tavasz a Gellérthegyen	"	800.—
12	A nagykovácsi országútról	"	500.—
13	A boglári dombtetőn	"	150.—
14	Szombatok-Szombatján	"	500.—
15	Csónakházak (B.-Lelle)	"	200.—
16	Balatonmenti táj	"	300.—
17	Most van a nap lemenőbe	"	600.—
18	Őszi napnak alkonyulatánál	"	1200.—
19	Káposztásmegyeri táj	"	1000.—
20	Este van... este van...	"	250.—
21	Átlátás a Pilisre	"	300.—
22	Téli táj a Hármashatárhegyen	"	300.—
23	A legfelsőbb tanács	vízf. és toll	300.—
24	Húsvét másnapján	"	250.—
25	A megáradt Duna	vízf.	200.—
26	Népszigeti Dunapart	"	600.—
27	Gyálpusztai táj	"	500.—
28	Ut Nagykovácsi felé	"	600.—
29	Dunakeszi táj	"	800.—
30	Mocsaras táj (Szolnok)	olaj	300.—
31	Patakrészlet (K Megyer)	"	250.—
32	Kossuth-kert (Szeghalom)	"	300.—
33	Ódon falak	"	550.—
34	Népszigeti táj	"	180.—
35	Szeghalomi táj	"	250.—
36	Múló vihar	"	1000.—
37	Nádas partja (Szeghalom)	"	400.—
38	Falum tornya	"	400.—
39	Patakmenti táj	"	500.—
40	Napsütötte udvar	"	1400.—
41	A M. A. B. I. üdülőjéből (B.-Lelle)	"	2000.—
42	Táj Gombáról	"	2000.—
43	Tórészlet (Felsőtárkány)	"	1400.—

			Forint
44	Népszigeti táj	olaj	1400.—
45	Angyalföldi tájak	,,	à 400.—
46	Ősz a füzesben	,,	850.—
47	Sióparti táj	,,	magántul.
48	† Apám	,,	nem eladó
49	Kápolna a hegytetőn	,,	450.—
50	Rómaifürdői táj	,,	500.—
51	A túlsó part	,,	500.—
52	Népszigeti táj	,,	400.—
53	Ujpesti utcarészlet	,,	600.—
54	† Anyám	ceruza	nem eladó
55	Mit hoz a holnap	,,	180.—
56	Portrait	,,	nem eladó
57	Természetadta kenyér	,,	160.—
58	† Alvó Béla bátyám	,,	nem eladó
59	Éjjeli szállásán	,,	260.—
60	Eltévedt ifjúság	színes cer.	200.—
61	Közös sorson	,,	200.—
62	Balatoni alkony	,,	140.—
63	Ebédidő (B.-Lelle)	,,	200.—
64	Sétatéren (Ujpest)	,,	140.—
65	Aligai alkony	pastell	1000.—
66	Rákospalotai utcarészlet	,,	300.—
67	A Leiner-ház (Ujpesten)	,,	600.—
68	Dunai táj (Ujpesten)	,,	600.—
69	Az elcserélt ember	tollrajz	250.—
70	A vidék találkozása Pesttel	,,	200.—
71	Terefere a Lehel-téren	tollrajz és színes cer.	300.—
72	Virágárus asszony	,,	250.—
73	Munkanélkül	,,	200.—
74	Lehel-téri vásárló	tollrajz	200.—
75	Horgászok (Csepelen)	tussrajz	100.—
76	Október a M. A. B. I. telepén	,,	200.—
77	Egy a sok közül (Csepel)	zöld tussr.	200.—
78	Gyálpusztai házak	tussrajz	350.—
79	Ingyenleves	szénrajz	200.—
80	Vasárnap délután	,,	300.—
81	Jászol előtt	,,	150.—
82	Csillagos est (B.-Lelle)	szénr. és színes cer.	250.—
83	Csepeli öreg házak	színes cer.	250.—
84	Pihenőre térve	,,	nem eladó
85	Az ő batyuja	szénrajz	150.—
86	Panoráma (Rákospalota)	ceruza	200.—

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1071 BUDAPEST IX., ÚLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Veres Kálmán,
1984 AUG

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

104

Veres Kálmán: Savonarola

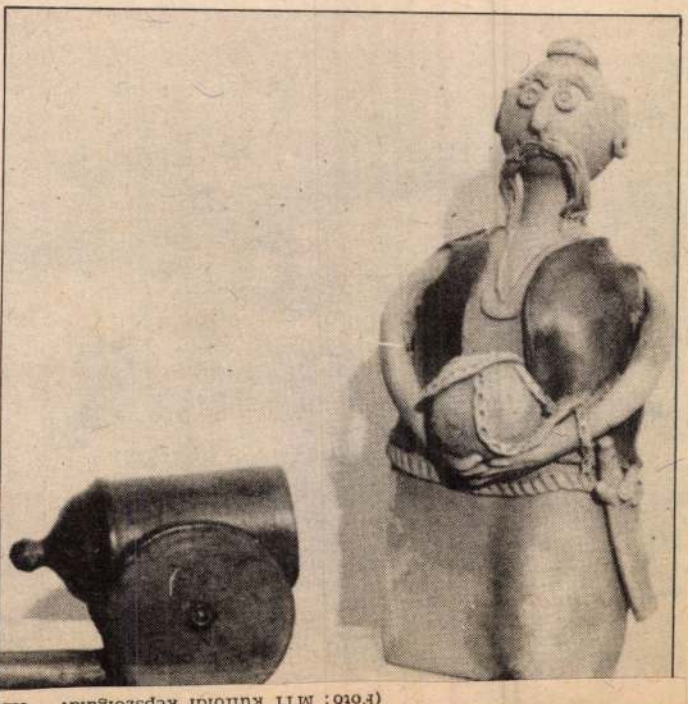

(Fotó: MTI Külföldi képszolgálat — KS)

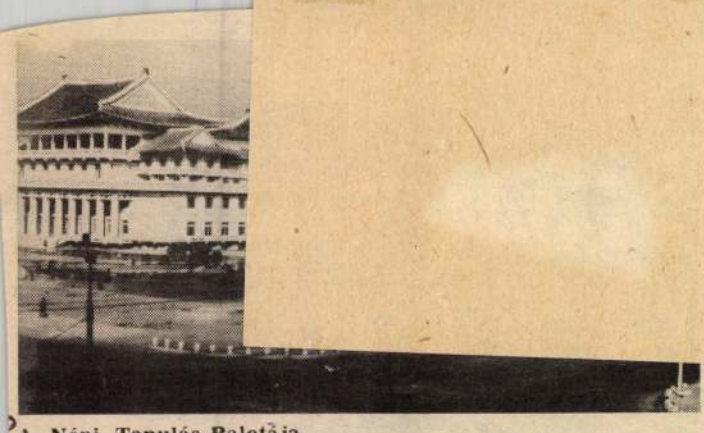

A Népi Tanulás Palotája

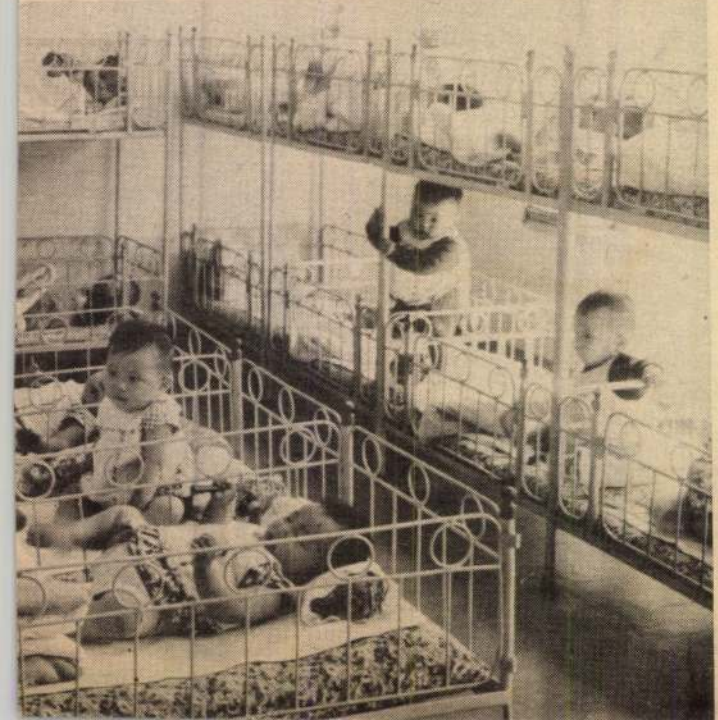

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA DÍJNYERES HALLGATÓINAK

kiállítására

(1993/94-es tanév)

MEGNYITÓ:

1994.július 18-án hétfőn 17.00-20.00 óráig

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:

1051 Budapest,V.ker., Deák F. u. 15.

Tel./fax:266-4857

1994.július 18-1994 július 31.

10-18 óra között

MHB IMMO ART GALÉRIA
és a
KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST
meghívja Önt

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA DÍJNYERES HALLGATÓINAK

kiállítására
(1993/94-es tanév)

MEGNYITÓ:

1994.július 18-án hétfőn 17.00-20.00 óráig

KIÁLLÍTANAK:

Atlasz Gábor festő
Ádám József intermedia
Bakos Gábor intermedia
Balázs Alfréd festő
Balogh István festő
Baranyai Levente festő
Berzsenyi Krisztina d0szlet-jelmez
Borbély Béla festő
Csiszér Zsuzsanna festő
Csomós Zoltán képgrafikus
Dobai Csaba szobrász
Gallusz Gyöngyi képgrafikus
Gyarmathy Éva festő
Kotormán Norbert szobrász
Lévai Ádám képgrafikus
Major Szilvia festő
Miksa Bálint festő
Pap Edina festő
Pintér József Zsolt tervező grafikus
Sellyei Tamás Ottó tervező grafikus
Turcsány Villő szobrász
Varga Zsolt tervező grafikus
Veres Kálmán szobrász

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1051 Budapest,V.ker., Deák F. u. 15.
Tel./fax:266-4857
1994.július 18-1994.július 31.
10-18 óra között

✦ HÍREK ✦

Késmárkiné Fürjes Piroska festményeiből Ózdon a Művelődési Központban rendeztek kiállítást áprilisban. A tárlatot Jánosi András nyitotta meg.

Harmónia címmel a Mosonmagyaróvári székhelyű Tallós Prohászka István Művészeti Egyesület tagjai Ercsiben mutatkoznak be.

Bősze Éva kőszegi író, költő szerzői estjét a Csepeli Munkásotthonban rendezték meg márciusban.

Gáborjánban július 16-25 között kerül sor a VIII. **Nemzetközi Képzőművészeti Alkotótábor** megrendezésére.

Wrabel Sándor festőművész **Magyar Zsoltárok** című kiállítását a Magyarok Házában Dr. Losonci Miklós nyitotta meg.

Kristófi János nagyváradi festőművész képeit március 28-tól április 17-ig láthattuk a budapesti Gellért Szállóban.

Sifter István fotóiból a régi Ludovikán (Üllői út 51.) **Szép hazámat járva** címmel rendeztek kiállítást.

Darabán János rahói festő képeit május 7-ig láthatjuk a Magyarok Házában (V. Semmelweis u. 1-3.).

Kolipka Erzsébet festménykiállítását a K-ÁRT Galériában (Csepel, Ady E. út 112/b.) dr. Jáki Ferenc nyitotta meg, melyet május 10-ig láthatnak az érdeklődők.

Halász Zsóka festményiből a Kassák Könyvtárban (XIV. Uzsoki u. 57.) áprilisban rendeztek tárlatot.

M. Szűcs Ilona alkotásairól **Arcképek** címmel igényes kivitelű, színes katalógus készült. A festő-szobrász munkáiból május 10-én kiállítás nyílik a Városvédő Egyesület VI. kerületi (Eötvös utca) székházában.

M. Szűcs Ilona: Toulouse Lautrec

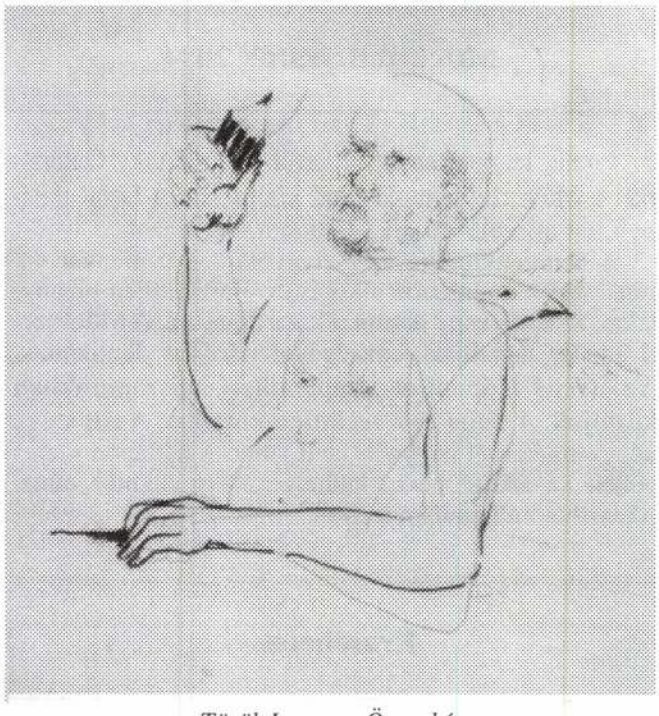

Török Levente: Önarckép

Török Levente grafikáiból rendezett kiállítást a budapesti Bálint Zsidó Közösségi Házban láthattuk. A **Rianások-hidak** címet viselő tárlatot Baranyi Ferenc nyitotta meg.

Pongrácz Zoltán festményeiből a sárvári Nádasdy-várban rendeztek kiállítást, melyet Vörös Ferenc művész-tanár nyitott meg.

Vörösmarty Magda grafikusművész **A fák bűvöletében** című tárlatát március-áprilisban a Nemzeti Táncszínház Galériájában, májusban a Rátkai Klubban (VI. Városligeti fasor 38.) láthatják az érdeklődők.

Ágoston Zsuzsanna festő- és kézműves tanár kiállítása május 26-ig tekinthető meg Pécsett a Műhely Galériában (Szent István tér 1.)

Várnegyed Galéria nyílt az I. kerület Batthyány u. 67. szám alatt. Május 27-ig **Hajnal Gabriella**, **Kass Eszter** és **Kass János** munkái tekinthetők meg. A későbbiekben civil szervezetek, közösségek otthonaként is szolgál az új intézmény.

Márai Sándor születésének 104. évfordulóján az író munkásságát Mikó utcai szobránál dr. Nagy Gábor Tamás az I. kerület polgármestere és Sediánszky János méltatta.

Kürthy Veronika Révkomáromi festő-író kiállítását a felvidéki Andódon a Czuczor Gergely Emlékházban június 4-én Geröly Tibor nyitja meg.

Tabiné Kmetykó Mária önálló kiállítását a Kerületünk tehetségei című sorozat keretében a XI. kerületi Családsegítő Szolgálat Mérnök utca 40. szám alatti helyiségében május 10-ig lehet megtekinteni.

Művészetbarátok 2004

Immár hagyományosan kerül sor a Pataky Galériában a Művészetbarátok című kiállításra. A tárlat megnyitását **október 20-án** 17.30 órára tervezzük.

A bemutatkozásra a résztvevőktől egy munkát várunk. Aki a kiállítandó alkotás kiválasztásában bizonytalan, az kettő vagy három alkotást hozzon. A Művészeti Tanács tagjainak segítségével közösen dönthetünk. **Az átvétel időpontját szeptemberi lapszámunkban közöljük. A téma és a technika kötetlen.** A tárgy egy négyzetméternél nagyobb nem lehet. A hátlapon szerepeljen az alkotó neve, lakhelye és az alkotás címe. Akasztható állapotban legyen.

Erzsébetek

Az **Erzsébetvárosi Kulturális Napok** idején (terveink szerint november 15-én) a Budapesten élő Erzsébetek (tagtársaink) alkotásaiból kiállítást rendezünk. A részvételi szándékot **szeptember 15-ig** a Művészeti Tanácsnak kérjük jelezni.

Erdély-Székelyföld körutazás

Szeptember 5-12 között közép és dél Erdélybe szervez autóbuszos kirándulást a Somogyiak Baráti Köre és a MAFILM. Részvételi díj 48.500,- ft. **Jelentkezés május 31-ig**. Telefon: 251 5666/376. Simon László.

A Művészet és Barátai Alapítvány adományozói

20.000,- *forintot Heil József (Almáskeresztúr);* ***10.000,-*** *forintot Ács József Ferenc (Érd) küldött.*
Köszönjük.

Az egyesület új tagjai

Basticz György Tamás (Balatonalmádi), Bereczné Szunyogh Judit (Érsekvadkert), Bóka István (Alsóőrs), dr. Gáncs Lajos (Balatonalmádi), Németh Ferenc (Izsák), Szentkirályi Györgyné (Balatonalmádi)

Adományok az Egyesület javára

15.000,- *forintot Magdalena Hodonyi-Ickler (Niederneuching, Németország);* ***5.000,-*** *forintot Bocsák Katalin (Debrecen), Deák Ferenc (Bicske), Okányi Kiss Ferenc (Budapest);* ***4.000,-*** *forintot Pálmai József (Baja), Réthy Sándor (Balatonalmádi);* ***2.000,-*** *forintot T. Lukács Ágnes (Maglód), Valiskó Ferenc (Salgótarján);* ***1.500,-*** *forintot Dr. Vass Zoltán (Baja);* ***1.000,-*** *forintot Hajtun József (Budapest), Rolek Gábor (Szerencs), Turi Istvánné (Budapest), Vörös Jenő (Budapest), Zagyva Imre (Budapest) küldött.*
Támogatásukat köszönjük.

Kedvező sorsolás

A Művészetbarátok Egyesülete (sorsolás útján) jogot nyert arra, hogy egy évre a **Magyar Televízió Közalapítvány Kuratóriumába** képviselőt küldjön. E tisztet – az egyesület elnökségének döntése alapján – Geröly Tibor látja el.

Gyászhírek

Méhész Erika a Képzőművészeti Kiadó korábbi dolgozója – egyesületünk munkájának több esztendőn keresztüli támogatója – életének 41. évében elhunyt. Budapesten élt.

Fekete Ferenc a Veszprém megyei Pápasalamonon született. Építészmérnökként vonult nyugállományba. A festészet egész életében szakmájának kiegészítője, szellemi kikapcsolódása volt. Képeit családi körben szétosztotta. Egyetlen kiállításon (75. születésnapján) mutatta be alkotásait – egyesületünk szervezésében a Nagy Balogh János kiállítóteremben. Készült idei kiállítására, de ezt már nem érhette meg. Életének 78. évében érte a halál. Budapesten élt.

Veres Kázmér grafikus életének 81. évében elhunyt. Budapesten élt.

Emléküket őrizzük!

Lopás

Vidovszky-festményeket tulajdonítottak el Budapesten egy Üllői úti lakásból. A **Zsennyei erdőrészlet** (60x80 cm), **Balatoni tájkép** (43x63 cm) a **Szőlőskert a sümegi várral** c. vázlat (25x36 cm) tűnt el. Elvitték továbbá az **Új idők 24 kötetes lexikonát** is. Aki segíteni tud, hívja a VIII. kerületi Rendőrkapitányságot (477-3700, 481933), vagy jelezze egyesületünknél.

Magyar Hírlap
2004. június 14.
kedd

• **Veres Kálmán** szobrászművész kiállítását ma délután fél ötkor Vadász Bence Ybl-díjas építész nyitja meg a WestEnd City Centerben. *(mh)*

....Ft, azaz .....

.....
témafelelős

zéről hitelesített számla másolatok egyidejű csatolása

zeget, ha a Kedvezményezettnek ÁFA levonási joga
k, dologi kiadások, beszerzések nettó értékeihez

VERESS KÁLMÁN

Ma kezdődik az Expo 2000

Megnyitották a hannoveri magyar pavilont

Hannoverben, a világkiállítás elegáns Európa sugárútján tegnap megnyitották az Expo 2000 egyik legeredetibb alkotását, a Vadász György tervezte magyar pavilont. Maga a világkiállítás ma kezdődik.

KIKÜLDÖTT TUDÓSÍTÓNKTÓL

Mint egy I. Erzsébet-kori vitorlás hadihajó oldalán a lőrések, úgy nyíltak az impozáns, fával borított, ívelt szerkezet ablakai, ám hatfontos ágyúk helyett nyolc nagy tévéképernyő, hangszórók, képek bukkantak elő. Cseppkőbarlang, vízesés, évszakok, növények, állatok, a Balaton, Aquincum, sámán, Szent Korona, Corvinák, török világ, romák vigadnak, gépsorok, emberi arcok, egy mosolygós kisfiú. Magyarország ezeréves története 15 percnyi képben-hangban.

A pavilonmegnyitó közönsége nagy tetszéssel fogadja a bemutatót, fejük felett a két emberi kezet formáló teret acélkötelekre kifeszített ponyvatető zárja. Az építész meghatott, *Gérnyi Gábor* expófőbiztos bizakodó, *Pongorné Csákvári Mariann,* a Gazdasági Minisztérium államtitkár-helyettese Magyarország világ előtti kitárulkozásáról beszél.

Magyarország egy elvetélt expókísértettel a háta mögött nekifeszült, hogy megmutassa, mire képes. A magyar pavilon méltó az elegáns lakcímre, a hannoveri Expo 2000 Európa sugárúti helyére. Szomszédaink a dánok, szemben a belgák, amott a hollandok csoda érdekes többemeletes bioháza. A pavilonban a Budapest Ragtime Band hangol, a vendégek a két oldalszárnyban lévő kiállítással ismerkednek.

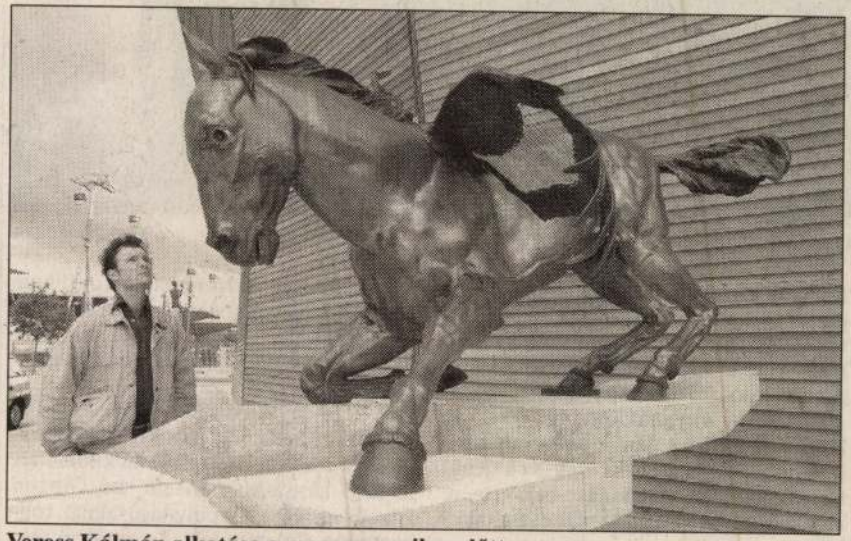

Veress Kálmán alkotása a magyar pavilon előtt FOTÓ: MTI/EPA – HOLGER HOLLEMANN

Negyvenmillió látogatót várnak a rendezők Hannoverbe. Ez a háború utáni, megújult Németország eddigi legnagyobb szabású vállalkozása. Európa, az EU egyik vezetője, Magyarország legfontosabb gazdasági partnere belead apait-anyait, hogy minden rendben menjen, és ezen még az amerikaiak önálló pavilontól való – itt némi megütközéssel fogadott – visszalépése sem változtatott.

A magyar pavilon előtt, az Európa sugárúton, két terepszínű ruhás határőr vigyáz a biztonságra, egy teherkocsi munkásai a szomszédban az utolsó simításokat végzik, szerszámaikat pakolják el. A magasban a német posta emblémáját viselő sárga libegőkabinok billegnek. Egy-előre üresen, próbafutásként. Várják a megnyitó emberhullámait.

Hannover, május 31. 2000 jún. 1

NÉPSZABADSÁG

Dunai Péter

l Groznij közelében

FOTÓ: MTI/EPA

felkelők követték el. A katonai lakótelepen szállásolták el ugyanis a 20. gépesített lövészhadosztályt, amelynek katonái részt vettek a csecsenföldi harcokban. Az észak-kaukázusi katonai körzet főhadiszállásán ugyanakkor úgy vélték, hogy a merénylet nem a hadsereg ellen irányult, és a katonák csak véletlenül tartózkodtak a robbanás helyszínén, amely a városi piactól nem messze található.

Ugyancsak tegnap meggyilkolták Csecsenföldön az orosz kormány helyi képviselőjének helyettesét: a konfliktus kezdete, tavaly október eleje óta ez az első eset, hogy a kaukázusi köztársaságban ilyen magas rangú orosz tisztségviselő lett terrorakció áldozata.

A kormányképviselő helyettese, *Szergej Zverev* kedd este Groznijból kocsival indult a csecsen fővárostól 25 kilométerre lévő Urusz-Martan felé, ám Groznij közelében egy távirányítású aknát robbantottak a merénylők. Az autóban utazott a csecsen főváros polgármestere is, aki megsebesült.

Oroszország „megfelelő" választ ad minden egyes terrorcselekményre – figyelmeztetett *Vlagyimir Putyin.* „Vagy véget vetünk Csecsenföldön a terrorizmusnak és az útonállásnak, vagy megijedünk tőle, de akkor állandóan rettegnünk kell majd" – jelentette ki Putyin az ORT televíziónak.

Nyikolaj Kosman, az orosz kormány csecsenföldi képviselője szerint a szakadárok elnöke, *Aszlan Maszhadov* áll a Groznij közelében elkövetett robbantásos gyilkosság mögött.

fogadja a pápa

II. János Pál pápa – jelentette be szerdán
nai látogatása keretében keresi fel a kato-
nytalan volt a találkozó időpontja. Nagy
a találkozását, mivel a Kreml új embere
vást. Korábban ezt már *Mihail Gorbacsov*
kétszer is meghívta az egyházfőt oroszor-
k mindeddig nem volt esélye a katolikus
tek miatt. Az orosz egyház állítólag nem
" orosz földön, illetve a volt Szovjetunió

államaival szövetséges dél-libanoni milícia (SLA) sebtében hátrahagyott járművei, s még mediterrán mértékkel is megdöbbentő mennyiségű szemét őrzi a múlt héten felszámolt huszonkét éves izraeli katonai jelenlét emlékét. A megsárgult ivrit nyelvű újságok és az üdítőspalackok között viszont ma már libanoniak, jobbára két síita politikai mozgalom, a Hezbollah (Isten Pártja) és az Amal (Remény) hívei lépkednek.

Családi programnak számít a határkordon mellett felvonulni a „nemzeti ellenállásnak" tartott Hezbollah sárga alapon piros vagy zöld mintájú zászlóival, a géppisztolyt büszkén magasba tartó kar emblémájával. Az olykor csendes, máskor hangosabb ünneplésnél többet tenni nemigen lehet: az itteni ellenőrző pontokat fenntartó Amal kékeslila zubbonyosai átengedik ugyan az erre járókat, de a nemzetközi határ le van zárva.

Kommunikációs szempontból is: a LibanCell szolgáltatására ráállt magyar mobiltelefonról nem hívható az izraeli szám; pedig Metula fehér sorházai tisztán kivehetők a határ túloldalán. Mint ahogy az is: az izraeli katonák alig pár száz méterre munkagépekkel egyengetik el az új terepet. A legközelebbi izraeli katona még ennél is közelebb, a háromméteres szögesdrót kerítéstől számítva talán 25 méterre lehet. Társaival a Dávidcsillagos kék-fehér lobogókkal jelzett őrépületet biztosítja. A sétálgató libanoni tömeg a legismertebb ivrit szavak bekiabálásával inkább nevetve cukkolja, mint

Széchenyi-Kossuth (Veres Kálmán alkotása), Dunaújváros
Fotó: Lázár Zsolt

0306

Megjelent a Dunaújváros története képeslapokon című könyv kiadásának alkalmából

alaptőke 25%-át. Az alaptőke igazgatósági hatáskörben történő felemelése esetén az igazgatóság a kibocsátási árat a saját tőke/jegyzett tőke aránya szerint állapítja meg. Ennél alacsonyabb kibocsátási ár meghatározása esetén az alaptőke felemelése a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik; – az alapszabály 29. pontjában foglalt, és az igazgatóság feladatait és hatáskörét tartalmazó felsorolást a részvények címletezésének utólagos megváltoztatásával és a típus átalakításával kapcsolatos rendelkezésekkel egészítette ki, és a társaság részvényeinek tőzsdei bevezetését az igazgatóság hatáskörébe utalta; – az alapszabálynak a felügyelőbizottság ülésének határozatképességére vonatkozó 41. pontja második bekezdésének szövegét úgy módosította, hogy a felügyelőbizottság ülése akkor határozatképes, ha azon háromtagú bizottság esetében valamennyi tag, ennél nagyobb létszámú bizottság esetében pedig a tagok kétharmada, de legalább négy tag jelen van; – az alapszabálynak az alaptőke új részvények jegyzésével történő felemelésére vonatkozó 17/a. pontját az Gt. és az Épt. megváltozott rendelkezéseire tekintettel módosította; – az alapszabálynak a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdések felsorolását tartalmazó 22. pontját az kiegészítette a társaság által korábban kibocsátott és nyomdai úton előállított értékpapírok dematerializált értékpapírrá történő átalakítására, valamint a részvények tőzsdei kivezetésére vonatkozó döntéssel, továbbá a tőzsdei kifizetésről szóló döntés érvényességéhez legalább háromnegyedes szótöbbséget írt elő; – az alapszabálynak a cégjegyzésre jogosultakat és a cégjegyzés módját szabályozó 50 pont első bekezdését úgy módosította, hogy cégjegyzésre bármelyik igazgatósági tag önállóan, és bármelyik két – az igazgatóság által cégjegyzésre feljogosított – dolgozó együttesen jogosult. b) A közgyűlés a társaság 1997-es üzleti évre vonatkozó éves beszámolóját az írásbeli előterjesztéssel egyezően elfogadta. A közgyűlés megállapította, hogy az Arago Rt. éves beszámolójának mérlegfőösszege 3 913 227 E Ft, az adózás előtti eredmény 152 026 E Ft. A közgyűlés elvetette a társaság igazgatósága által előterjesztett, és a részvények névértéke alapján számított 5%-os mértékű osztalék kifizetésére tett eredményfelosztási javaslatot; c) a társaság valamennyi tisztségviselőjének megbízatása megszűnt, ezért a közgyűlés hároméves időtartamra új tisztségviselőket választott és egyben megállapította díjazásukat is. Az igazgatóság tagjai: Gránicz János, Sasinszki Ágnes és dr. Wobeczky Judit, a felügyelőbizottság tagjai: Cserti Tibor, Pistrui László, Mitus Zsuzsanna, Somlyódi Csaba, dr. Kovács Kálmán és dr. Farkas Péter, a társaság könyvvizsgálója: az Euroforsz Könyvvizsgáló és Gazdasági Pénzügyi Tanácsadó Kft. Az Arago Befektetési Holding Rt. igazgatósága.

A FŐVÁROSI BÍRÓSÁG a Manufatture Casucci S. a. s. (Olaszország) felperes keresete alapján ítéletével megállapította, hogy a Texért Kereskedelmi Vállalat és a Hungarotex Külkereskedelmi Vállalat alperesek „Casucci" megjelöléssel jogtalanul ellátott farmernadrágok 1987. és 1988-ban történt forgalomba hozatalával tisztességtelen gazdasági tevékenységet folytattak. A bíróság az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta és feljogosította a felperest a jelen nyilatkozat alperesi költségen történő közzétételére.

A HÁÉV RT. F. A. 1997. december 31-i éves jelentését a részvényesek a társaság Debrecen, Balmazújvárosi út 10. sz. alatti irodájában tekinthetik meg a felszámolónál, 1998. május 12–20 között, munkanapokon de. 9–12 óráig. Felszámoló.

ÁLLÁS

SIKERESEN működő svájci kereskedelmi nagyvállalat, meglévő piaci helyzetének fejlesztésére, budapesti irodájába munkatársakat keres. Elvárásunk: középfokú végzettség, jó kommunikációs készség, mobilitás, szgk. Időpontegyeztetés telefonon: (06-20) 743-915.

TERÜLETI KÉPVISELŐKET keresek az egész ország területére. Kiváló kommunikációs készséggel, értékesítési tapasztalattal és céges kapcsolatokkal rendelkezők jelentkezését várom. Kiemelt bérezés! Érdeklődjön Csehné Váradi Máriánál: (06-23) 365-190, (06-20) 535-405.

AZ AXA RISK Concept Colonia dél-budai igazgatóságára biztosítási tapasztalattal bíró képviselő- és vezetőjelöltek jelentkezését várja. Tel.: Szakál László, (06-20) 412-579.

A XXIII. KERÜLETBEN LÉVŐ Viktória étterem pultos munkakörbe állást kínál. Érdeklődni: (06-20) 385-218.

KARRIERISKOLA. Dr. Telkes József a sikerről! Nonstop tájékoztatás: 214-9745/1105.

SZÁMÍTÓGÉP-KEZELŐI tanfolyam! Irodai munkához szükséges ismeretek. 8600 Ft. 343-8025.

PROGRAMOZÁSI és Unix (SCO) rendszeradminisztrátori feladatok ellátására nemzetközi médiacég angol szakmai nyelvet beszélő, informatikai végzettséggel rendelkező munkatársat keres. Követelmény: – Unix (SCO) legalább 1 éves gyakorlati ismerete; – Shell scriptek használata; – C++ programozási nyelv ismerete; – általános hálózati ismeretek (Novell, Unix, Windows NT); – Windows-alkalmazási ismeretek (Word, Excel, PowerPoint); – nagyfokú precizitás és megbízhatóság. Jelentkezés önéletrajzzal faxon: 461-7051.

A GANDHI Közalapítvány pályázatot hirdet a közalapítvány Budapesten létrehozandó titkárságának vezetői állására. További információk: (06-72) 239-826; (06-72) 239-310 Huszka Csilla.

BUDAPEST Kőbányai Önkormányzat építésügyi irodája állást hirdet magasépítési ügyintézői álláshely betöltésére. Alkalmazási feltételek: építészmérnöki vagy magasépítési üzemmérnöki diploma, büntetlen előélet, három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány. Előnyt jelent az államigazgatásban szerzett gyakorlat. Bérezés: a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényben meghatározottak szerint. Jelentkezés: az építésügyi iroda vezetőjénél, telefon: 262-0178, személyesen szakmai önéletrajzzal Budapest X., Szent László tér 29. II. em. 65.

BUDAPEST KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT építésügyi irodája állást hirdet egy fő környezetvédelmi ügyintézői álláshely betöltésére. Alkalmazási feltételek: felsőfokú szakirányú képzettség, 5 éves szakmai gyakorlat, számítógépes ismeret, büntetlen előélet, három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány. Bérezés: a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényben meghatározottak szerint. Jelentkezés: az építésügyi iroda vezetőjénél, telefon: 262-0178, személyesen szakmai önéletrajzzal Budapest X., Szent László tér 29. II. em. 65.

VÁLLALKOZÁS

BIZONYÍTOTTAN sikeres üzleti vállalkozáshoz keresek felsőfokú végzettséggel rendelkező partnereket. Tőke nem kell, szorgalom annál inkább. Perspektíva? Álomszép. Bővebb tájékoztatás: franchis@datanet.hu vagy 214-9745/1100.

BUDAPEST X., Keresztúri út mellett 60 nm-es, garázsnak, műhelynek, raktárnak alkalmas helyiség kiadó. Tel.: 261-7849, 18–21 óráig.

BÜFÉ, FAGYLALTOZÓ (pizza, hamburger, fagylalt, cukrászáru) bérleti joggal, árukészlettel, berendezéssel eladó. Érdeklődni a (06-20) 447-878-as telefonon lehet.

BUDAPESTI, tehermentes, építőipari kft. sürgősen eladó! Érdeklődni: (06-20) 644-074.

...ggel eladó. Irányár: 5,8 M Ft. Érdeklődni: 204-2250, este.

ZÖLDÖVEZETI, háromszobás, 67 nm-es, telefonos panellakás beköltözhetően eladó a Bornemissza térnél. Irányár: 4,7 millió Ft. Tel.: 205-5638.

ELADÓ Békásmegyeren 54 nm-es, kétszobás jó állapotú öröklakás, négy emeletes házban. Irányár 3,2 M Ft. Érdeklődni lehet 243-7057, 17 óra után.

INGATLAN

BUDAPEST MELLETT, KEREPESEN,

kétszobás, összkomfortos, telefonos családi ház

310 n.-öles telekkel, termő gyümölcsfákkal és szőlővel

ELADÓ.

Érdeklődni a (06-28) 471-997-es telefonon.

CSALÁDI OKOK mia... adó Székesfehérvár... km-re, főútvonalon f... jól bevezetett vegyes... árukészlettel, teljes fe... reléssel, 3 szobás ... épülettel, nagy ... (1600 nm). Városi ... beszámítok Komárom... letve Fejér megy... (06-25) 247-067.

KAJÁSZÓN Bp.-tól ... re 88 nm-es, összk... tos, telefonos ház, ... öles gyümölcsfás, ... sított telken kis ha... 6,8 millió Ft-ért ela... (06-22) 455-677.

TISZAFÜREDEN, f... lett 1000 n.-öles ... ken 3 szobás, jó ... vályogház, valam... nm alapterületű t... mény (a falak ál... adó. Víz, villany, ... fon van. Irányár: 5... Ft. Tel.: 256-0357

VII. KERÜLETI, Iz... 33–35. alatti, 15... megosztható, 60... utcafrontú, felújít... helyiség eladó. I... van. Tel.: (06-60)

Veres Kálmán nyomán!

Magyar Hírlap 1998 V. 4

tudó halászok közvetlen kárát 12 milliárd pesetára becsülik, de a kártérítés nem képes pótolni a térséget és lakosságát megtelt, ezért állandó megfigyelésére van szükség.

• Muharay Katalin

Fél éve börtönben egy angol üzletember

Hét hónapja tartanak fogva a magyar hatóságok egy Budapesten élő brit üzletembert, kinek fogalma sincs róla, miért került rács mögé – állítja az Independent on Sunday liberális brit lap tegnapi száma. A cikk szerint a férfit egy hajnali razzia során tartóztatták le, azután többszörös gyilokkal zárták össze a magyar börtönben. Joseph Rayner egy budapesti barátja a lapnak nyilatkozta, hogy a hatóságok eddig semmiféle konkrét magyarázatot nem adtak a fogva tartás okáról, ráadásul minden héten más állásfoglalást közölnek az illetékesek. Sándor István, a Vám- és Pénzügyőrség Fővárosi Nyomozói Hivatalának parancsnokhelyettese a Magyar Hírlapnak elmondta: a brit újság állításaiból csak az felel meg a valóságnak, hogy Joseph Rayner 7 hónapja letartóztatták. A törvények értelmében minden őrizetbe vett személyt 24 órán belül kihallgatnak, s már az első kihallgatás alkalmával közlik az őrizetbe vétel okát. Minden esetben is ez történt, hiszen nem titkolta el a brit állampolgár előlt, hogy csempészbűncselekményével gyanúsítják. Rayner egy export-importtal foglalkozó vállalat élén 5 tonnát hozott be Magyarországra különféle fogyasztási cikkeket vámfizetés nélkül. A gyanúsítás lényegesen kevesebb összeget szerepelt az áru értékeként, de arra is volt példa, hogy meghamisították a bélyegzőt. Jelenleg egy 320 millió forintos csempészet miatt folyik ellene az eljárás, de szakértői becslések szerint akár 10 milliárd forintra is rúghat az általa illegálisan behozott áruk értéke. Hét hónappal ezelőtt egy 22 tonnányi illegális rágógumi-szállítmánnyal bukott le.

Az eljárás elején a Budapesti Rendőr-főkapitányság Gyorskocsi utcai épületében tartották fogva, itt azonban nem volt lehetőség rá, hogy rabbi jelenlétében mindennap szabadon gyakorolhassa izraelita vallását. A Budapesti Büntetés-végrehajtási Intézetben ezt megteheti.

Ha bebizonyosodik Joseph Rayner bűnössége, úgy akár 8 évig terjedő szabadságvesztést is kaphat, amelyet nálunk kell letöltenie, lévén, itt követte el a bűncselekményt. De biztató lehet számára, hogy Sándor István nem emlékszik rá, hogy csempészet miatt bárkit is leültettek volna Magyarországon.

• Vajta Zoltán

Lottószámok

Az 18. heti 5/90-es lottó nyerőszámai:

2 15 36 48 73

A 18. heti 6/45-ös lottó nyerőszámai:

5 6 8 11 15 22

Pótszám: 44

A jokerszám mindkét lottón:

288337

Kínáé a tulipán

(MTI) Kínai tudósok kimutatták, a tulipán Kínából származik. A Sárga folyó országának nyugati és északnyugati vidékén több mint 20 fajtájára bukkantak, ami – a kínai szakértők szerint – bizonyíték arra, hogy Kína a tulipánok egyik szülőhazája. Kínai „tulipánkutatók" úgy tudják, a középkorban az európai keresztesek egy alkalommal behatoltak Kína északnyugati területére és Ázsia középső részére vittek magukkal tulipánokat. Később, a XVII. században a virágból került Hollandiába is és más európai országokba. A tulipán Hollandiának azóta az egyik legfőbb exportcikke, Kína pedig jócskán lemaradt a tulipán nevelésében, jóllehet számos területén pompázhatna a virág.

Megcsonkították a Kossuth-szobrot

(MTI) Vandál módon megrongálták Dunaújvárosban a Kossuth Lajost és Széchenyi Istvánt együtt ábrázoló, március 15-én felavatott szoborkompozíciót. Az ismeretlen tettes vagy tettesek – feltehetően a május elsejére virradó éjszaka – átfűrészelték és letörték a Kossuth Lajost ábrázoló szobor bal kézfejét. A reformkor két kiemelkedő államférfijának az országban először Dunaújvárosban állítottak közös emlékművet. A 17,4 millió forintba került kompozíciót Veres Kálmán szobrászművész, Vadász Bence építész és Lehoczky János díszkovács készítette. A költségek nagy részét a dunaújvárosi önkormányzat finanszírozta, de a kiadásokhoz helybeli polgárok is hozzájárultak. A rongálás nagy felháborodást keltett a városban.

Szeméttakarítás ünnep után

(MTI) A Budapesten megtartott május elsejei események helyszíneiről a Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat (FKF Rt.) mintegy 1300 köbméter szemetet szállított el az ünnep elmúltával. Négy kiemelt színhelyen, a Margitszigeten, a Városligetben, az Óbudai-szigeten és a Tabánban, illetve az idegenforgalmilag forgalmas helyeken végeztek takarítást.

Nőtt az elöntött terület

(MTI) Az elmúlt két éjszaka folyamán a Felső-Tisza vízgyűjtő területére lehullott csapadék hatására 750 hektárral növekedett az elöntött terület nagysága, amely így már eléri a 3400 hektárt. A víz alatt lévő területből 800 hektárnyi a vetés, míg 1200 hektár a szántó. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság még hét belvízi szakaszon fenntartja a II. fokú belvízvédelmi készültséget.

Vízbe fulladt asszonyt találtak

(MTI) A Csongrád megyei Tápé külterületén a Tisza árterében egy halott asszonyt talált a rendőrség szombaton. A helyszíni vizsgálat során a nyomozók kideríttették, hogy az asszony azonos azzal a személlyel, akit április 15-e óta eltűnés miatt kerestek. A helyszínelő orvos megállapította, hogy a halált gyógyszermérgezés idézte elő. A nyomozók szerint bűncselekmény nem történt, az asszony öngyilkos lett.

VERES Károly építész, Nagyszalonta

Körösszakál, reft. 1891 Sarkad,ref.t. 1867 - átép.

Magyarhomorog, 1904

Okány, 1877

Sáp, 1892

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 255.
279.
339.
361.,
365.

VERES Klára porcelánfestő

Bánki Géza: Kiállitás a Svéd-Magyar klubban. = Uj Tükör, XXII.évf.18.sz.1985.26.p.

of Sociolgy

of Sciences
988.

Rechtsgeschichtlichen For-

versität Ep. 1987.

, March 199o.
-Leffler, Djurscholm, Sweden

Veres Klára, iparművész

A Párizsi-udvarban zászló kiállítást rendeztek, melyen munkája szerepelt.

Szombat délelőtt.

1978. I. 14. Petőfi 10.00 – D –

Veres Lajos

belsőépitész a Magyar Hajó és Darugyár

müvésztervezője 1953-tól.

Ernyei Gyula: az ipar i forma története Magyarországon Akadémiai Kiadó 1974 48 old.

Veres Lajos /1924-/

a Videoton tervezőmérnöke, legujabb termékei

az Elliptone körsugárzó hangszoró 1973.

Ernyei: Az ipari forma története Magyarországon

Akadémiai Kiadó 1974 55 old.

Veres Lajos
formatervező

Veres Lajos ipari formatervező művész
a Munkácsy-díj III. fokozatát nyerte
el.

-.-: Kitüntetések.

MŰVÉSZET, 1973.április - 5.oldal

Veres Lajos ipari formatervező-müvész

A Munkácsy Mihály-dij III. fokozatával tüntették ki a müvészt, -közli a lap: "Dijak, kitüntetések - 1973" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 7.
XVII. évf. 14. sz. 2. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÓZDI VASAS
1974 NOV 1

Veres Lajos

ÓZDI VASAS

1021

Veres Lajos rajza

kodás,

sség

lső díjjal jutalmazta Ludá-
yi Elemért. A második
huza Kálmán lett (70 pont),
harmadik pedig Kassai Já-
os (68 pont).

entárunk

élményt hordozhatnánk ma-
gunkban."

A kultúra terjesztése nem-
csak a népművelési aktívák
feladata. S ugyan ki vállal-
hatna ebben jelentékeny sze-
repet, ha nem ők, a fiata-
lok, akiknek életkoruknál
fogva is kötelességük, hogy
tudásukat fokozzák, hogy
műveltebbé váljanak, s má-
sokat is ahhoz segítsenek —
vélekedtek. Ezért akarnak
szószólók lenni az üzemben
is — s ehhez jó propagandát
és ismeretanyagot kérnek az

DH-

A DH-munkarendszer alkalmazásának módszereiben, formájában nálunk is jól megfigyelhető változás következett be. A bevezetés kezdeti időszakában az egész vállalatra kiterjedően a DH-munkamódszert az üzemszervezés megjavítására használtuk fel. Egyformán azt tűztük ki célul mindenütt, hogy a munkavégzést zavaró veszteségforrások feltárásával csökkentsük a munkában előforduló zavaró körülmények számát és ezáltal a vállalati munka jobb végzését segítsük elő. Ezzel a módszerrel akkor közel ezer veszteségforrást tártunk fel, amelyek megszüntetésére intézkedéseket is lehetett megfogalmazni. Már akkor látható volt, hogy a következő időszakban ilyen nagy számú veszteségforrás feltárására és azok megszüntetésére nem lehet a figyelmet folyamatosan koncentrálni annak veszélye nélkül, hogy a papíron rögzített intézkedések és azok végrehajtása elvonja a figyelmet azokról a veszteségekről,

Veres Lajos ipari formatervező

a Munkácsy-Díj III. fokozatát

kapta

Magyar Nemzet 1973 április 3.
4. old.

Veres Lajos
iparművész

„Hangszori" (repro)

B.I: Modern iparművészet...
Nők Lapja, 1975 jul. 5 - 8 old.

Veres Lajos
ipanművész

„MHD úszódam modell"
(repro)

Bojár Iván: Hasznosság és esztétikum
Tükör, 1975. jul. 22 – 16 oldal.

Veres Lajos ipari formatervező-művész

a Munkácsy Mihály-díj III. fokozatával lett kitüntetve.

Magyar Nemzet, 1943. ápr. 3.

Veres hajos
forradtervező

Méltatás

Koczogh Ákos: Németh Aladár.

Müvészet, 1974. január - 22.oldal

Veres Lajos, ipari formatervező művén

a Munkácsy M.-díj III. f.-t kapta.

—: Kiosztották az idei irodalmi és művészeti díjakat 8.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 13.

Veres Lajos

A Viderton számára 14 éve készít rádió-, televízió-, zeneszekrény-formatervehet. Tervez csomagolódobozokat is. Mint belsőépítész a Viderton budapesti bemutatótermének és a pécsi márkaüzletnek entérieurjét tervezte. A Bauhaus-iskola követőjének vallja magát.

Szigethi Ágnes: Veres Lajos; Ipari Művészet, 1973/4. sz. 17 l.

VERES LAJOS

Veres Lajos amatőr festő alkotásaiból nyílik kiállítás augusztus 25-én, 16 órakor Ózdon, az ÁMK galériájában. A szeptember 13-áig látható tárlatot Mikó István nyugdíjas rajztanár ajánlja a műélvező közönség figyelmébe.

1994. augusztus 25., csütörtök

DÉLI HÍRLAP

mészetvédelmi területén, a Gubacsi-híd lábánál ringatózott a holdfényes éjszakán.

gel.

R. A.
Mezőkövesd

annyit számoljon, mielőtt lezárná a zacskó száját. Ez

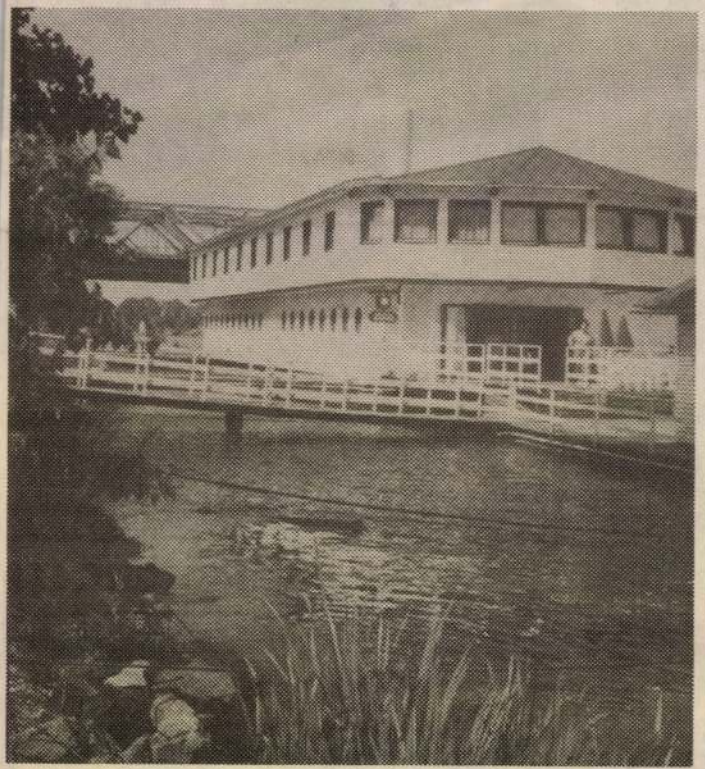

Turi-

Kétségbe nem vonható, hogy mi nők szeretünk a szép ruhákban gyönyörködni, válogatni, még akor is, ha nem akarunk vásárolni. Ezért fogadtuk hát örömmel, amikor — hogy kinek az ötlete volt és miért, nem is érdekel — divatba jöttek a bálásruhák. Böngésztük is a hirdetéseket, hol és mikor „turkálhatunk" kedvünkre a kevésbé viseltes és jobb állapotú holmik között. Mi tagadás, örültünk, ha pénztárcakímélő darabra találtunk. Így van ez manapság is. Sőt!

Legutóbb a Vasas Művelődési Ház földszinti termében válogattunk, amikor hirtelen hangos beszéd ütötte meg fülünket. Egy magáról megfeledkezett középkorú férfi — lehet, hogy idejövet pár decit már felötött — tolakodott a ruhát válogató nők közé. Szégyellhetnénk magunkat, magyarok vagyunk mi, nekünk

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Veres Kálmán,
1984 AUG 1 1
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1011

NÉPÚJSÁG

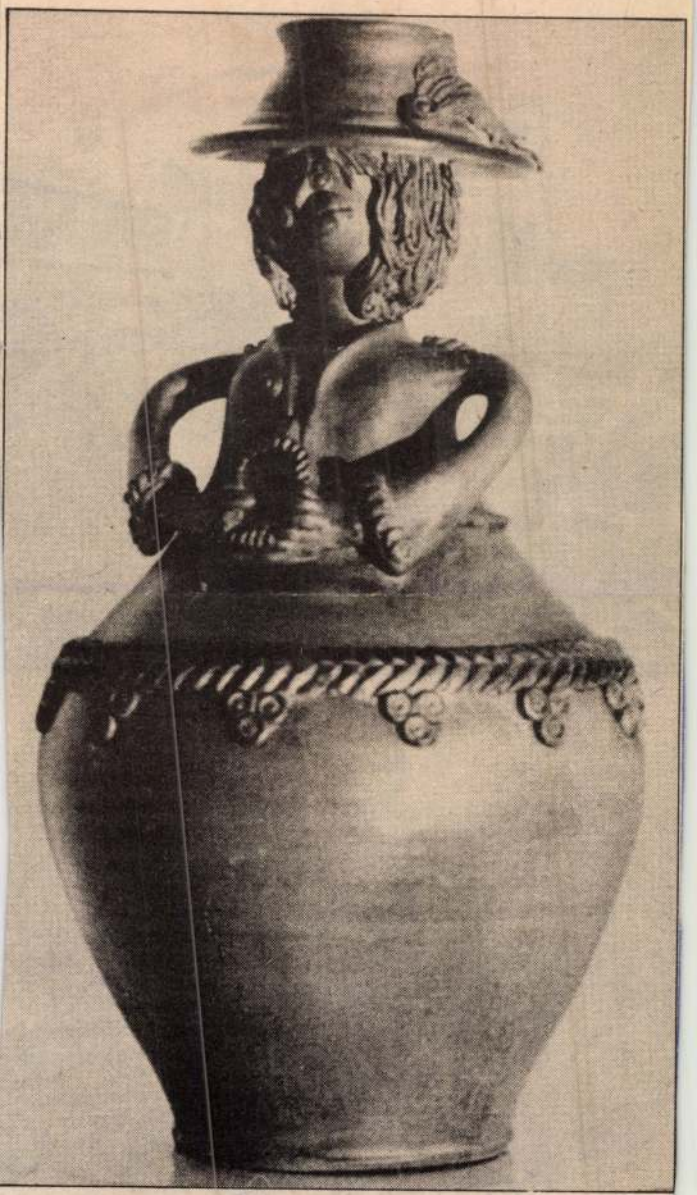

Veres Kálmán: Kalapos hölgy

NÉPÚ

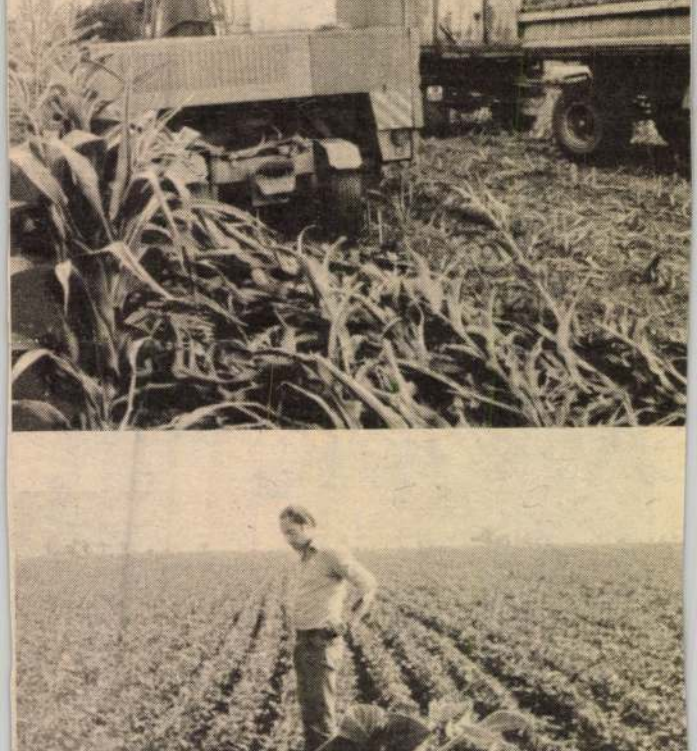

Foglalkozni kell e cikk keretében a formatervezés mai „monokultúrás" helyzetével. Gondolok itt elsősorban a játék- és csomagolástervezésre. A játékimport évente igen tekintélyes összeggel terheli az ország külkereskedelmi mérlegét. Ezek a nagy tételek a kereslet kielégítésére és választékbővítésre jönnek be az országba, és valóban ezek a játékok nemcsak újszerűek, ötletesek, de szépen tervezettek is, alkalmasak arra, hogy a velük játszó gyermek ízlését már kiskorában fejlesszék. A játéktervezési igény hazánkban (legalábbis az Iparművészeti Vállalat Formatervező Irodájában) még igen kevés, és bár az elmúlt évben többször is „nekirugaszkodtunk", sajnos, nem nagy eredménnyel. Persze ez nem szegi kedvünket, ismételten megpróbáljuk általánosabbá tenni a játéktervezést, meggyőzni a nagykereskedelem és az ipar diszponenseit, hogy mégiscsak szebb az a játék, amit egy formatervező művész tervezett, és a költség a 30 000–40 000-es szériáknál valóban elenyésző.

Ugyancsak problematikus a csomagolás tervezése. A hatályos rendelkezés szerint a Formatervező Irodában csak annak a gyártmánynak a csomagolását lehet megtervezni, amelyik gyártmánynak a formaterve is ott készült, bár a kereskedelem kulturáltságának növekedése, az áruk szállítás és tárolás közbeni fokozott védelme folytán az igény egyre nő. Az Anyagmozgatási és Csomagolási Tanácsadó Iroda nem foglalkozik esztétikával, a Hirdető inkább csak a grafikai résszel, jóformán nincs szerv, mely az áruk olyan csomagolását tervezné esztétikus és komplex módon, mely egyrészt az árut védi, alkalmas arra, hogy az egyre gyakoribb konténerszállításnál az árut a szállítóeszközből közvetlenül az eladópultra vagy a kirakatba lehessen helyezni és különösebb átcsomagolás nélkül a vásárlónak át lehessen adni. Nálunk e téren az élelmiszerek csomagolásánál van fejlődés, de az iparcikkeknél bőven van behozni valónk; különösen szembetűnő ez, ha megfigyelhetjük a kirakatokban elhelyezett import üveg- és porcelán árukat.

Mindent egybevetve, az 1972-es év a formatervezés számára nem volt eredménytelen, ha nem is hozott kiugró eredményt. Meggyőződésem, hogy a tervezési lehetőségek bővítésével, az eddig valamilyen ok miatt elhanyagolt területek aktivizálásával, a magyar formatervezés művészi rangjának megfelelően vesz részt gazdaságunk további fejlesztésében.

BÉR ANDOR

VERES LAJOS

Veres Lajos Munkácsy-díjas formatervező immáron éppen két évtizedes tevékenysége, iparunknak elsősorban két, dimenzióiban szinte végletesen ellenkező ágával forrott össze: a hajó- és a rádiógyártással. Ez azonban korántsem jelenti munkásságának egyhangúságát vagy leszűkítettségét, ugyanis – más munkáitól is eltekintve – e két területen vállalt feladatainak összetettsége, az eddigi életmű „oeuvre-katalógusának" változatosságában és sokoldalúságában is megmutatkozik. Ezeknek az összetett feladatoknak a helyes megoldása szinte feltételezi a tervezőtől azt a technikai problémáktól az önálló művészeti tevékenységig ívelő széles skálájú érdeklődést, amely Veres Lajost főiskolai éveitől a mai napig jellemzi.

Diplomáját 1953-ban kapta meg az Iparművészeti Főiskolán, mint belsőépítész, Kaesz Gyula tanítványaként. Belsőépítész mivolta, úgy tűnik, feltétlenül pozitívum még az olyan elvontabb, „rész"-feladatnak – a környezetével és emberi relációival legteljesebb összefüggésben és harmóniában – megoldásában is, mint például egy rádió. A legkisebb tárgy megtervezésében is tudatosan törekszik a környezetével való összhang megteremtésére, tulajdonképpen arra, amit környezetkultúrának nevezünk.

Technikai érdeklődése már főiskolai éveiben a járműtervezésre – ezen belül is a hajótervezésre – irányult. Diplomamunkája is megvalósult egy 1000 személyes lengyel személyszállító hajó belsejének részleteiben. Ez a sikeres terv nyitotta meg számára a kaput a Magyar Hajó- és Darugyárba, amelynek alkalmazásába lépett, s így a gyár első ipari formatervezője lett.

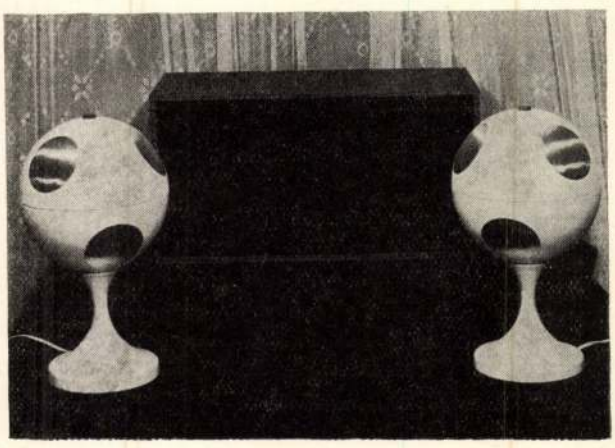

A hajóépítés és -tervezés még a járműépítés műfaján belül is különlegesen sok problémát okozó terület a formatervező számára – a művész kifejezésével élve –, valóságos technikai dzsungel, amelynek megismerése vagy legalább a benne való jártasság megszerzése nélkül, nem képzelhető el a formatervező munkája. A hajó konstrukciós sajátosságából következik az a geometriai probléma, hogy egyenesek hiányában, görbe vonalakból kell a vízszinteseknek és függőlegeseknek azt az optikai-esztétikai egyensúlyát megteremteni, amely az ember egyensúlyérzetét biztosítja. Szűk terekben kell kialakítani a hajón zajló élet, a munka és a pihenés legkényelmesebb kereteit, és a szűk enteriőrök berendezésénél speciális követelmény a berendezési tárgyak rögzítése. Ezeket az adottságokat is csak számos alapvető szempont – gépészeti, tűzvédelmi, életvédelmi követelmények stb. – legszigorúbb figyelembevételével használhatja ki a formatervező.

Veres Lajos a hajógyár 120 mérnöke és technikusa között elismerést tudott szerezni technikai tájékozottságával, szakembernek tekintették. Ennek elengedhetetlen feltétele volt a műszaki munkatársakkal kialakított jó együttműködés. Úgy tűnik, hogy alapvetően optimista alkat, aki általában mindig és mindenben képes a jót észrevenni és keresni, a rossz, a kellemetlen felett átsiklani. A problémákról inkább nem beszél, vagy ha igen, csak futólag, nem azért, mintha nem látná őket, hanem mert alkotói közérzetének hasonlíthatatlanul jobbat tesz a munkatársakkal való harmonikus együttműködés, mint a viták emlékének a feleleventése.

A hajógyárban eltöltött közel két évtized során számos személy- és teherhajó, kisebb méretű kiránduló- és reprezentatívabb igényű üdülő-, sőt tengerjáró hajó tervein dolgozott, és nemcsak a Magyar Hajó- és Darugyár, hanem a váci, füredi gyárak megbízásából is.

Korábban csak a belső terek tervezésében kapott szerepet, később a hajó külső formájának kialakításába is beleszólást kapott.

A hajótestek – a különböző típusok eltérő funkcióihoz alkalmazkodó változatokban – monumentális és mégis kecses hatásúak, a világos, nagyvonalú és egyszerű tömegelosztás, tagolás, nyugodt vonalvezetés, tartózkodó, de nem monoton színösszhang eredményeként. (Shelterdeck, KGST-áruszállító hajó.)

A lakóterek megoldásában számos szellemes ötletet valósított meg, a legkülönbözőbb – egyszerű vagy luxus igények szintjén. A szűk terek – lakókabinok – berendezésében nagyszerű megoldás a világos színű bútorkárpittal azonos színű padlóbevonat, amely a teret mintegy kitágítja és nyilván enyhíti a szűk térbezártság érzését. A megfelelő térkihasználást biztosító, szétszedhető, illetve variálható fekvő-ülő bútorokkal ugyancsak a tér kiterjesztését éri el; a derűs, kellemes színösszhang, a lakótérnek otthonos, intim jelleget ad. Üdülőhajónál vagy kormányzati tanácskozóhajónál természetesen egészen más igényeket kell kielégítenie a belsőépítésznek. Az utóbbi esetében például a szalon sötét faburkolatával és a rendkívül egyszerű, masszív tömegekkel formált ülőbútorok tüzes színű kárpitjával ünnepélyes eleganciát sugárzó enteriőrt teremtett. A részletek megoldásában gyakran prezentál valamit, a hagyományostól eltérő, szellemes újdonságot, mint például a fedélzet korlátjának kialakítását füstszínű, keretezésmentes üveggel.

Óriási munkát igényel egy új hajónak a megépítése a formatervezőtől is. Amíg a hajó a „generalplan" pusztán műszaki adataiból megvalósul a kőrisfaburkolatos és szövetkárpitos jármű. Érthető, hogy ez a formatervezőnek a „szabad" idejét is igénybe vette, és érthető lenne az is, ha a hajógyári feladatok alatt a hajók és daruk tervezésén kívül másra nem jutott volna az energiájából. Pedig jutott.

A hajódokkok hatalmas dimenzióiból már ez időben gyakran tett kirándulásokat – talán felüdülésként is – a rádiók világába. A Videoton számára 14 éve

készít rádió-, televízió-, zeneszekrény-formatterveket, s a legutóbbi időben ez vált fő tevékenységi körévé. Jelentős eredményeket ért el (Arany-díjas Sztereocsalád), de célkitűzései még jelentősebbek; munkatársaival az egységes és egyéni „Videoton-stílust" akarja kialakítani, amely a gyár minden termékének származását az első pillantásra felismerhetővé teheti az élenjáró külföldi gyárak, az Olivetti vagy a Grundig gyárak példájára.

A rádiók és televíziók megformálásában a belsőépítésznek az a törekvése is vezeti, hogy ezeket az ember legszűkebb környezetébe, a lakás bútorai közé is harmonikusan beillessze. Különböző színű furnérborítású, egyszerű vonalvezetésű, kapcsolórészleteikben ökonomikus kialakítású kávái ezt a célt szolgálják.

A rádiók mellett külön ki kell emelni nagyon ötletes csomagolódobozait, amelyeknek tervezésében reklámgrafikusi szerepkört látott el. A gyár budapesti bemutatótermének és legújabban a pécsi márkaüzlet enteriőrjének a tervezésével a belsőépítész kvalitásait csillogtatja; akusztikai hatást is biztosító ötletét: a szőnyeg felfuttatása a falakra, a lakberendezők figyelmébe is ajánlhatnánk. A fa és a kárpit színének a megválasztásával tartózkodó, komoly hatásokat keres, amely különösen finom és elegáns a pécsi márkaüzlet dióbarna-sötétkék-fehér elemeinek az együttesében.

Újabb terveinek megoldásával, úgy véljük, a legjobb úton halad az egyéni Videoton-stílus kialakításához: a krómozott lábakon álló gömb alakú és elliptone hangsugárzó forradalmi újításként hat a hangdobozok világában, amelyek a legigényesebb lakásban is közvetlen funkciójukat szinte a dísztárgy szerepében képesek betölteni.

Bár Veres Lajos életművéről korántsem tudtunk teljes képet nyújtani, lényeges mulasztás lenne említés nélkül hagyni azt a munkáját, amelybe a formatervező és a belsőépítész erényein kívül a szobrászé vagy legalább az ötvösművészé is vegyül: a Batthyányi téri aluljáróban elhelyezett fém domborművű irányítót. A kékesszürke kőberakásos fal előtt monumentális ékszerként húzódik a Duna-szakasz vörösrézből öntött szalagja, mellette feltüntetve a Metró és a HÉV vonala, a jelentősebb állomások kedves, színes zománcos emblémáival.

Veres Lajos a Bauhaus-iskola követőjének vallja magát. Az óriásdarutól a rádióig, zeneszekrényen át diszkrét enteriőrjeiig és bútoraiig ívelő nagyon gazdag életművének legkülönbözőbb alkotásait is összeköti a józan funkcionális szemlélet, az egyszerű, világos formaalkotás és a hivalkodástól távoli, finom dekoratív érzék, amelyek ennek a jelentős mozgalomnak a legtisztább hagyományait őrzik korunk formatervezőjének egyéni stílusában.

SZIGETHI ÁGNES

ÜVEG PORCELÁN KERÁMIA

A FINOMKERÁMIAIPAR ÚJ STUDIÓJA

A magyar finomkerámia-ipar nagy hagyományai, múltja és az elmúlt évtized dinamikus fejlesztése kötelezte az ipart arra, hogy fővárosunkban megteremtse feltételét annak, hogy a porcelán-kerámia művészetéhez méltó körülmények között képet adjon termeléséről, terveiről, eredményeiről, az ipar és művészet kapcsolatáról.

Iparunk sajátossága, hogy termékeivel jelentős kulturális, ízlésnevelő funkciót is betölt.

Mit akar Stúdiónk, mi a célja? Stúdiónknak hivatását illetően két funkciót kell betöltenie.

A bemutatótermeinkben program szerint, különböző csoportosításban bemutatjuk az ipar termékeit, az iparunkban foglalkoztatott iparművészek alkotásait. Azt kívánjuk elérni, hogy a szakemberek, kereskedők, partnereink és nem utolsósorban a nagyközönség ne csak a terméket, hanem annak tervezőjét, alkotóját is megismerjék közelebbről, és mindenki többet tudjon az előállító gyár kísérleteiről, próbálkozásairól. Az a célunk, hogy az alkotók, tervezők közvetlenebb módon jussanak információhoz, kerüljenek közelebb mindazokhoz, akikkel termékeink révén valamilyen kapcsolatban vagyunk.

Stúdiónk feladata továbbá, hogy az ipar egészének művészeti tevékenységét összefogja, magasabb szinten megszervezze, irányítsa úgy, hogy megfeleljen kultúrpolitikai célkitűzésünknek.

Az elmondottak érdekében megalakítjuk iparunk Művészeti Bizottságát, amely általános, elvi állásfoglalások mellett szakmai csoportokban fejti ki operatív tevékenységét. Azért van szükség az operatív szakmai csoportokra, mert iparunk rendkívül sokirányú tevékenységet fejt ki, sokféle gyártmánya van és a szerteágazó felhasználási terület sajátos igényeit csak ilyen jellegű törekvésekkel lehet talán jobb hatásfokkal képviselni.

Művészeti Bizottságainkban közreműködést kérünk az Iparművészeti Főiskolától, az Iparművészeti Tanácstól, az Építőművész Szövetségtől, belkereskedelmi és külkereskedelmi partnereinktől. A termelés, műszaki fejlesztés, gyártmányfejlesztés tervezését természetesnek tartjuk. Törvényszerűnek kell elfogadnunk a művészeti munka, a formaalkotás nélkülözhetetlenségét és a termeléssel párhuzamos tervezést.

Stúdiónk munkáját illetően kiindulási pontunk az, hogy az iparunkban foglalkoztatott 35 iparművész segítségével érvényt kell szereznünk pártunk kultúrpolitikai célkitűzéseinek. A korszerű anyagok, a modern termelőberendezések, vagyis a gazdasági-technikai adottságok igénybevételével a tervező iparművészeknek ki kell elégíteniük a modern ember állandóan növekvő igényét. A technikai és művészeti szakembereknek közös nyelvezetet kell találni a problémák megoldására, vagyis egyértelműen kell képviselnünk lakáskultúránkat, illetve építési kultúránk mai igényeit. Ami a Finomkerámiaipari Művek műszaki, technikai kultúráját illeti, röviden szólnunk kell arról a fejlesztésről, amely alapvető változásokat hozott mind a termelés kapacitásában, mind a technika fejlődésében, korszerűségében.

Jelentős állami támogatás mellett, iparunk saját erejét is maximálisan igénybe véve, új létesítményeket, új gyárakat hozott létre, jelentős rekonstrukciókat valósított meg, és a legmodernebb technológiák, valamint berendezések beszerzésével lehetővé tette iparunk gyors ütemű fejlődését.

Bár kiállításunkon most nem tudtunk helyet biztosítani az építészeti kerámiának – erre később kerül sor –, ennek ellenére elsőként említem ennek a profilnak fejlesztését, eredményeit. Néhány fontosabb fejlesztést, beruházást csak felsorolok, minden elemzés nélkül, iparunk fejlesztésének érzékeltetésére:

A Romhányi Építészeti Kerámiagyárban, illetve annak területén új belsőépítészeti kerámiaanyag-gyár létesült olasz technológiára és berendezésekre alapozva. A volt Romhányi Kályhagyár területén most van épülőben az új Általános Építészeti Kerámiagyár, amely a padozati és homlokzati kerámiatípusokon keresztül számos új megoldású építészeti kerámiát fog az építészet részére produkálni. A Budapesti Porcelángyárban, illetve annak területén az öreg gyár mellett létesült, ugyancsak olasz cégek közreműködésével, egy korszerű építészeti kerámiagyár, amelynek termelése belsőépítészeti célokat szolgál; a hagyományos falicsempe készítőjének funkcióit tölti be. Az építőipar számára jelentős rekonstrukció van folyamatban az öreg gyár területén, ami a mennyiség mellett elsődlegesen a minőség javításában fog szerepet játszani. Hódmezővásárhelyen, ugyancsak az olaszok közreműködésével, korszerű, nagy teljesítményű csempegyár létesült, és most van épülőben egy korszerű, modern padozati kerámiagyár, amely a mai sivár padozati kerámiatermékek választéka tekintetében az építők és a belsőépítészek számára forradalmi változást fog eredményezni. A fejlesztést illetően csak egyetlen számadatot említek: 1969-ben a magyar építészeti kerámiagyártás (falicsempe-termelés) 580 000 m^2 volt,

Veres Lajos formatervező

Érdemes művész

je;
VERES LAJOS Munkácsy Mihály-díjas ipari formatervező;

Népszabadság, 1990. márc. 14.

Veres Lajos 1.

Bő műve a Batthyányi téri aluljáróban elhelyezett fém dombormű irányító. Diplomamunkája egy 1000 személyes lengyel személyszállító hajó terve (kivitelezve). A Magyar Hajó- és Darugyár első ipari formatervezője lett.

Szigethi Ágnes: Veres Lajos; Ipari Műcsszet, 1973/4. sz. 15. l.

Veres Lajos

Közel hét évtizedet töltött a hajógyárban, dolgozott
személy- és teherhajók, kirándulós-, üdülő- és
tengerjáró hajók tervein — a váci és a füredi
ggárak megbízásából is. Eleinte belső terehet ter-
vezett, később a külső formák kialakításába
is beleszólást kapott.

Szigethi Ágnes: Veres Lajos; Ipari Művészet, 1973/4.52.16. l.

Veres Lajos

Munkácsy-díjas formatervező. Kacsa Gyula tanítványaként belsőépítész diplomát szerzett 1953-ban.

Szigethy Ágnes: Veres Lajos; Japán Művészet, 1993/4. 12. 15. C.

Veres Lajos

[Világirodalom; irodalom]

Japán Művészet, 1973/4. sz. 15–17. l.

Veres Lajos

A Balthiány téri metróállomás fali rézdomborítása, amely a metró útját jelzi, az ő munkája.

Bauer Jenő: A Metró esztétikája, Ipari Művészet, 1973/5. sz. 24. l.

Veress Lajos formatervező iparművész

A Jubileumi Iparművészeti Kiállításon szerepelnek ~~kazettás~~ hangszorói s a különféle formatervezett magyar televíziók. (említve)

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészetünk 30 éve.

Dalgazók Lapja (Komárom), 1975. júl. 27.

Veres Lajos, iparművén

L: Barcsay J.

–: A Kult. Min. ívójutalmai 9.

Nérszabadság Bp. 1979. dec. 22.

Veres Lajos

46 Veres Lajos–Nádor László: Víztorony, 1980

Művészet, Budapest, 1981. márc. 14. old.

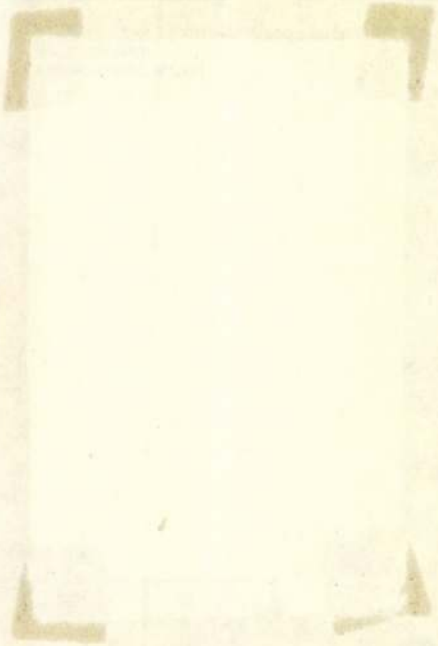

Veres Lajos- Nádor László

viztorony

Aradi Nóra: A magyar művészet története 1945 után
Tanulmány.
Művészet, 1981. március - 14. lap.

Veres Lajos

Videoton

A Duna Galériában bemutatkozó formatervezőként állitott ki.

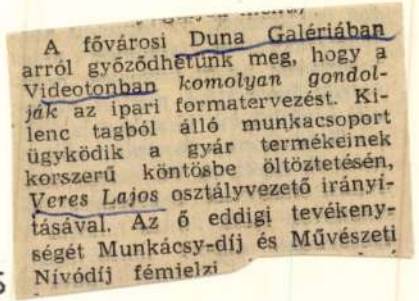

A fővárosi Duna Galériában arról győződhetünk meg, hogy a Videotonban *komolyan gondolják* az ipari formatervezést. Kilenc tagból álló munkacsoport ügyködik a gyár termékeinek korszerű köntösbe öltöztetésén, *Veres Lajos* osztályvezető irányításával. Az ő eddigi tevékenységét Munkácsy-díj és Művészeti Nívódíj fémjelzi

Magyar Hirlap 1981/8/16/6

Kenessei: Formatervezők a Videotonból

Veres Lajosné, fazekas

L: Gonda István

Fazekas A: Fazekasol, korsósok 3.

Esti Hirlap, Bp. 1977. dec. 2.

Veres Lajos fénymüves ötvös

Kovács Gyula: Igény és igényesség

Művészet, 1983. április

Dátum szerint, helyen szöveg, dátum.

Bp. 1982 jún. 5.

4.

nulatumából állítják elő a *szintetikus - selyemfonalat.* Az üzemet az előző tervidőszakban építették, s a tavaly megkezdett,

több mint 430 millió forintos fejlesztéssel teljesítményét megkétszerezték.

A bővítés eredményeként az üzem évente 1000 tonna onal gyártására vált képessé. A fonal minősége zonos a korábban *tőkés* iacról beszerzett fonaléval, s a belőle szőtt szőyeg is *hasonlóképpen tar*ós. Az üzem termékével ár tavaly mintegy 2,5 illió dollár értékű imortárut pótoltak.

A vegyiszálgyártó tels termelését saját mak használják fel; *több dlószőnyeget gyártanak,*

egyre kevesebb külföldi fonalat használnak fel.

tisztán hazai alapanyagol készült szőnyegek vásztékát néhány újdonggal

érettségi nélkül is be lehetett jutni az egyetemre, ő, a *Nagytudású* — ahelyett, hogy lenézően, a katedra magasából megszégyenítette volna a latint nem tanult, műveltségben, olvasottságban messze a többség mögött kullogó szakérettségiseket, mint sok más professzortársa tette — úgy hajolt le az általa értékesnek, értelmesnek ítélt diákokhoz, hogy azok észre se vették, milyen *nagyot* kellett hajolnia.

Tette mindezt nem csupán a mindenkori, igazi nevelő segítőkészségével, hanem *politikai elkötelezettsége* miatt is. Sőt: elsősorban *emiatt.* Ha visszagondolok ezekre az évekre, alakja negyedszázad távolából is élénken, közelről, szinte tapinthatóan áll előttem, pedig már régen nem él. Szememben, szemünkben ő volt *A tanár:* aki oktatta, nevelte, vezette, vigyázta a rábízott ifjú emberek csapatát. Akinek feladata nem ért véget azzal, hogy előadását megtartva, jegyzeteit összeszedve kivonult a teremből, hogy következő előadásig ne is lássuk. Holott tudományos publikációi, könyvei indokolhatták volna. Ma sem tudom, *hogyan* csinálta, de mindig rá-ért, ha diákjai várták a folyosón; nem átallt vitatkozni a tőle tudásban fényévnyi távolságban álló forrófejű ifjakkal, tetszettek neki az eredeti gondolatok, fiatal vágyak, remények, lázas utópiák. Minden tetszett, *amit kimondtunk,* mert segíthetett helyre tenni zabolátlan gondolatainkat. Szívesen ült közöttünk a kollégiumi estéken, verseket szavaltunk, elemeztünk és kérdeztük, *kérdeztük.* Nem tért ki semmilyen kérdés elől. Emlékszem, több évfolyamtársamat vezette-segítette — pusztán példájával — a *párt* soraiba.

Túl szép a portré? — kérde

ják, hogy a tevékeszülék
olyan legyen, mint egy *elegáns, esztétikus bútordarab.* E koncepció jegyében készülnek a jövő készülékeinek a tervei is, kerekített sarkokkal és matt fémszínű előlappal. Terveznek műanyag kávás készülékeket is, ezeknél újdonság lesz, hogy a mostani fehér, piros, sárga színeket *a metálszín és a sötétbarna* váltja fel.

A *rádióknál* még mindig tartja magát a *„katonás" stílus* és a fekete szín. A Videoton a legújabb európai divatirány-

amelyek máris megnyer
a vásárlók tetszését, szintén igyekeznek még inkább hangsúlyozni a *műszerjelleget.*

A rádió- és televíziókészülékek rendkívüli elterjedtségénél fogva a formatervezőknek, a készülékek külsejét megálmodóknak igen nagy szerepük van az *ízlésformálásban, az esztétikai* nevelésben. A gazdasági előnyök mellett ezért is hasznos és fontos a Videoton formatervezőinek tevékenysége.

Dávid Erzsébet

Veres László, V. oszt. tanuló

A nemzetközi gyermekrajz kiállításon a magyar gyerekek szép eredményeket értek el. — A sikersorozat első dátuma 1968. Veres László V. oszt. tanuló megyei első helyezett az úttörők képzőművészeti versenyén. Egy évre rá Rill Károly és Mezey Cecília hasonló eredményért Balatonedericsre utazhattak a gyermek képzőművészek alkotótáborába.

Ozakó Sándor: Hőgyész-Új-Delhi.
Népújság (Tolna), 1978. júl. 9.

M. D. K.

VERES Lajos belső építész

Vasuti étkezőkocsi (Repr.)

Hornicsek László: Az Szarvmüvészeti Főisk belső építészeti tanszékének korábbi évek munkáiból

Magyar Építőmüvészet 1957 (VI.) 3-4. 82-83. l

Veres Lajos.

Korongos.

mezőtúri népi múvész, (említve.)

Szolnakmegyei Néplap, 1952. márc. 15.

Veres Lajos
Tervező

Vonlatóhajója szerepel a tár-
laton.

Gerzti László: Formatervek az V. Sparmüvészeti Ki állitáson.
Művészet, 1966. április - 28 lap

Veres László

merőtúri fazekas

Kresz Mária: Fazekas, kossós, tálas Bp. 1960.
371.o.

M.D.U.

VERES László szobrász

1876 –

1862. „Nőci fei" Ltsz.: 56.711-N.

A M.N. Galéria állagjegyzéke T./B. vény
Bn. 1859. 287. l.

Veres László Sándor

XXV. Nyári Tárlat Szegeden.

Magyar Nemzet, 1986. VIII. 19.

Veres Lídia, testő

Ú, Mův. 2003. 9. p. 36 – 37.

10. Irányadó jogszabályok:

Jelen megbízásra nézve a Ma
szabadalmi törvényben foglaltak
Felek jelen szerződésből erec
Bíróság illetékességét.

Budapest, 2003. november 28.

MEGBÍZÓ

kedhet is az erdeklodes.

Napok óta tart a világ egyik legnagyobb értéktőzsdéjén, a tokiói pénzpiacon az árfolyamok mélyrepülése, szerdán a 225 kiválasztott részvény árfolyamát tükröző Nikkei index a 17 ezer pontos határ alá zuhant, amire öt éve nem volt példa. A szakértők véleménye megoszlik abban, hogy ezzel a jegyzések eljutottak-e a mélypontra, a piacon mindenesetre nincs jele, hogy küszöbönállna a tőzsde hangulatváltása. Az MNB eddig 11 alkalommal, összesen 2,8 milliárd dollár értékben helyezett el kötvényeket a japán szamurájpiacon és az utóbbi időben egyre nagyobb részben kerültek e papírok magánbefektetők tulajdonába. A kötvények jövedelmezősége a részvénypiac összeomlása idején viszonylagosan

hogy növelni kívánják eszközeik között a tartalékok arányát a bázeli székhelyű *Nemzetközi Elszámolások Bankja* (BIS) előírásainak megfelelően. (E szerint a bankoknak kockázataik fedezésére az össztőke 8 százalékának megfelelő összeget kell tartalékba helyezniök, ezzel tehát csökken a mozgósítható eszközök értéke). Ilyen helyzetben egyik megoldásnak a kihelyezett pénzeszközök megnyirbálása kínálkozik számukra.

– Nem tudni azonban, hogy a Japánban nyújtott kölcsöneiket vagy a külföldi hitelezéseiket fogják-e majd vissza a pénzintézetek – közölte Szelényi György, aki szerint azonban valószínűbb, hogy a Japánban nyújtott kétes hiteleiket ítélik majd meg ezután még szigorúbban a bankok.

A Budapesti Értékpapírtőzsdét jellemző adatok 1992. április 9-én

Budapesti Értékpapírtőzsde-index: 862,71 (–5,00)

A részvény neve	Nyitó ár Ft	Záró ár Ft	Értékpapír db
Agrimpex			
Bonbon Hemingway			
Budaflax Lenszövő Rt.	30900	31000	12
Dunaholding Rt.	230	230	7899
Fotex Rt.			
Főnix Ker. V.			
Garagent			
Hungagent	3600	3600	11
IBUSZ Rt.	22400	22400	2
Kontrax Irodatechnikai Rt.			
Kontrax Telekom. Rt.			
Konzum			

Szép magyar könyv '91

Minden évben ünnep az, amikor az előző esztendő legszebb könyveit jutalmazzák. Idén különösen nagy ünnep, hiszen 1991-ben már sokkal nehezebb körülmények között dolgozott az összes könyvkiadó: kicsi és nagy, új és régi; az összes könyvszerető szakember.

A *Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése* (MKKE) tegnap hirdette ki az *1991 legszebb magyar könyvei* verseny eredményét. *Harminckét kiadó százhatvankét műve* közül válogattak a zsűrik több fordulóban. *A főzsűri nyolcvanöt* könyvet *bírált el, tizenkilenc díjat és harminchat oklevelet ítélt oda* több kategóriában.

Az abszolút győztes a *Helikon Kiadó* lett, amely immár jó néhány éve következetes és kitartó munkával küzdötte magát a legelsők közé. Öt díjat kapott. *N. Peseschkian A tudós meg a tevehajcsár* című könyvéért, amelynek illusztrációjáért *Vida* Győző grafikusművész megkapta a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium képzőművészeti főosztályának* díját; övé az *Inter-Európa Bank Rt.* különdíja *Fenyő* Ervin *Széchenyi* István albumáért és az *Asztali áldás* című kötetért. (A bank különdíját kapta még a *Tankönyvkiadó Matematika I-II. kötet első osztályosoknak és tanári kézikönyv.*) Ugyancsak a *Helikon* kapta *Antall* József miniszterelnök különdíját a *Psaltériumért, Beatrix királyné imádságoskönyvéért.* A külföldről átvett könyvek kategóriájában *Cornell–J. Matthews A római világ atlaszát* találta a zsűri a legszebbnek.

Az *Officina Nova* három díjat és három oklevelet vihetett haza. Megkapta Budapest főpolgármesterének különdíját *Faragó* István–*Buza* Péter *Buda-Duna-Pest* című könyvéért; a külföldről átvett könyvkategória díját John *Brookes Kertek könyve* című kiadványáért; *Schmidt* Egon *Pillantás a természetre* című sorozatát oklevéllel jutalmazták, és ezeknek a borítójáért kapta *Barabás* Ferenc és *Veres* László grafikusművész a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium* díját.

Díjat kapott az *Európa Kiadó A. Schmuckler Rekviem Theophilért* című könyve; a *pécsi püspöki hivatal A pécsi székesegyház* című könyvéért; az *Egyetemi Nyomda Kft. Bálint* Endre illusztrációval díszített pompás *Bibliájáért*; a *Móra Kiadó Epikthétos kézikönyvecskéjéért* és a *Szent István Társulat* és az *Országos Liturgikus Tanács Oltármisekönyvéért* (Dunabank Rt. különdíja).

A *Dunaholding Rt.* különdíját a *Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó* nyerte el Joachim *Woerner Marketing mindenkinek* és a *Park Kiadó* Peter F. *Drucker A hatékony vezető* című könyvéért.

Oklevéllel jutalmazták többek közt a *Park Kiadó Kréta könyvek* című sorozatát, a *Szépirodalmi Könyvkiadó* gondozásában megjelent *Katona* József verseskötet és *Békés* Pál *Érzékeny utazások Közép-Európán át* című könyvét.

(f. m.)

Veres Lajos festő

Új bejelentő lap

Budapest (MTI) – A kötelező gépjármű felelősségbiztosítással foglalkozó magyar biztosító intézetek július 1-jétől bevezetik az Európában általánosan használt Baleseti bejelentő nyomtatványt – jelentették be a Magyar Biztosítók Szövetségének szerdai sajtótájékoztatóján.

A nyomtatvány használatával a baleset résztvevőinek lehetőségük nyílik arra, hogy már a helyszínen rögzítsék a tényállást, s a biztosító is gyorsan megkapja azokat az adatokat, amelyek megkönnyítik a kárrendezést. Nem lesz szükséges az sem, hogy a balesetben résztvevők a helyszínen eldöntsék, hogy ki volt a felelős. A Baleseti bejelentő fejlécén lévő szöveg figyelmeztet is arra, hogy az űrlap kitöltése nem jelenti a felelősség elismerését, a baleset körülményeinek leírása csak a gyorsabb kárrendezést szolgálja.

Az új nyomtatványt Európában már eddig is általánosan használták, különböző nyelvű példányai azonos formájúak és tartalmúak. Így a számozás alapján összehasonlítható, és a káresemény leírására akkor is alkalmasak, ha a baleset résztvevői másmás nyelven beszélnek.

A baleseti bejelentőt a kötelező gépjármű felelősségbiztosítással foglalkozó hazai biztosító intézetek – a Hungária, a Providencia, az ÁB Aegon, a Generali, a Colonia, a Garancia és az Argosz – első alkalommal a harmadik negyedévi díj befizetésére szolgáló átutalási postautalványokkal együtt küldik ki a biztosítottaknak. Ez azt jelenti, hogy július 1-jéig minden autósnak meg kell kapnia az új bejelentőlapokat. Aki azonban mégsem kapja meg, felelősségbiztosítója bármely kirendeltségén ingyen hozzájuthat. A felhasznált vagy megrongálódott bejelentőket is a fiókoknál pótolhatják.

Finnek az Expón

Budapest (MTI) – A finn vállalkozók érdeklődnek az 1996-os budapesti világkiállítás iránt – állapíthatta meg Helsinkiben Kovács István, a Vállalkozók Országos Szövetségének elnöke, aki Barsiné Pataky Etelka főbiztos delegációjának tagjaként külön tárgyalásokat is folytatott a Finn Gyáriparosok és Vállalkozók Országos Szövetsége, valamint a Finn Külkereskedelmi Szövetség vezetőivel.

A VOSZ-tól kedden kapott tájékoztatás szerint konkrét tárgyalások folytak arról, hogy a finn kormány részéről felajánlott kedvezményes kamatozású hitelcsomagot az expo-befektetéseknél fel lehessen használni. A finn vállalkozók támogatják a hitelezés szempontjainak expo-célú kitágítását.

A találkozók során mód nyílt arra, hogy a bemutassák azokat a világkiállítási tendereket és befektetési lehetőségeket, amelyekhez a magyar vállalkozók finn partnerek közreműködését várják. Kovács István ugyanakkor a vállalkozók nevében jelezte, hogy 1996-ban Budapestre várják kiállítóként is a finn vállalkozókat. A VOSZ elnöke megállapodott a Finn Gyáriparosok és Vállalkozók Szövetségének vezetőivel, hogy a közeljövőben együttműködési megállapodást kötnek. Ennek keretében mód nyílik majd üzleti információk cseréjére, közös üzletember-találkozókra és kiállítások szervezésére.

ÁVÜ megállapodás

Budapest (MTI) – Együttműködési megállapodást írt alá a Magyar Iparszövetség nevében Sümeghy Csaba elnök és Pongrácz Tibor, az ÁVÜ igazgatótanácsának elnöke.

A megállapodás alapján a jövőben a Magyar Iparszövetség valamennyi, rendelkezésére álló kommunikációs rendszerébe – így videotext hálózatába is – bekapcsolja az ÁVÜ információkat. A két szervezet közös célja, hogy az állami tulajdon privatizációja a jelenleginél is nagyobb nyilvánosságot kapjon.

Tavaszi erdősítés megyénkben

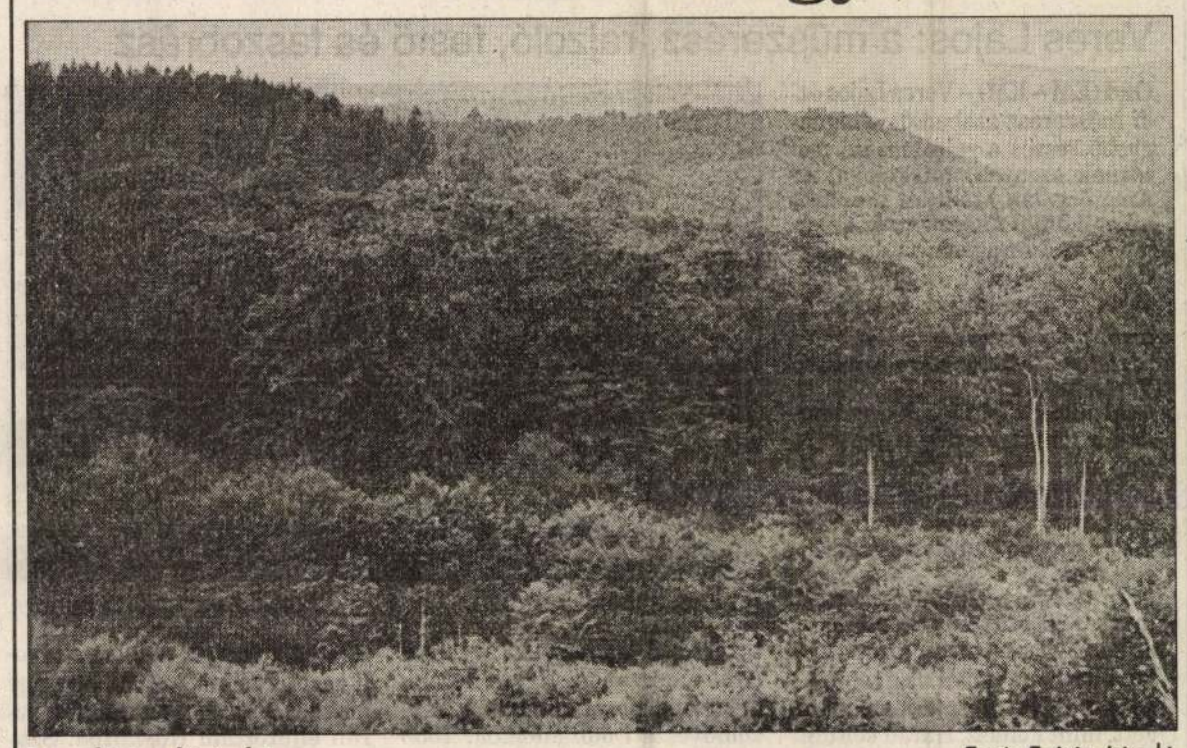

Zempléni erdőrészlet — Fotó: Fojtán László

Miskolc (ÉM) – Részben fölösleges munkát végeztek, mert a hosszantartó tavaszi szárazságban az elültetett csemeték csak egy része eredt meg – vélekednek az erdészek. A Borsodi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaságnak a szlovák határtól a Tiszáig terjedő mintegy 120 ezer hektáros erdőségeiben megközelítőleg 800 hektáron tették földbe a csemetéket. A csapadékszegény időjárás azonban – az eddigi becslések szerint – mintegy 20 százalék körüli kiszáradást okozott. Pedig az erdőgazdaság, részint saját dolgozóival, részint pedig vállalkozásba adva a telepítést, jelentős munkát végzett. A már letermelt erdőrészeken kívül olyan területeken is fásított, amelyeket más mezőgazdasági művelésre nem érdemes igénybe venni.

A legnagyobb területen a borsodi dombvidéken, a Sajó völgyében valamint Parasznya környékén továbbá a Tisza, a Bodrog és a Hernád árterületein erdősítettek. Csemeték kerültek a Bükkben többek között Lillafüred, Mocsolyás környékére, az alföldi részeken pedig Ároktőnél, Tiszadorogmánál, Hejőkürtnél az árterekre, de telepítettek a zempléni részeken a Hegyközben, Pálházán például 50 hektáron, Tállyán pedig 60 hektáron ültettek csemetét.

Jobbára tölgy csemetéket ültettek el, mintegy 2 milliót, bükkből is egy milliónyi került a földbe. Lucfenyőből egy milliót, míg a kiváló tulajdonságú vörösfenyő csemetékből csaknem félmillió került a földekre.

Az árterekre pedig a gyorsan növő nemesnyár gyökeres dugványát telepítették.

Távoktatás vállalkozóknak

Miskolc (ÉM – ME) – Május 17-én indította útjára a Magyar Televízió 2-es programja a „Frici a vállalkozó szellem" című filmsorozatot. A 30 részes produkció forgatókönyvét a mai Magyarország írta, főszereplője bárki lehetne, aki akinek jelenleg nincs munkahelye. A film további érdekessége, hogy video segédanyagul szolgál, egy a Lakitelek Alapítvány által útjára indított távoktatási formának. Ennek részleteiről Bozsik Sándort, a TIT Borsod-Abaúj-Zemlén megyei Szervezetének ügyvezető igazgatóját kérdeztük.

● A távoktatás mindeddig szinte teljesen ismeretlen fogalomnak számított hazánkban. A rendszerváltást követő folyamatok azonban szükségessé tették, hogy megismerjük, mi több alkalmazzuk is. Például a szóban forgó képzés, melynek a film is kulcsfontosságú része a vállalkozói ismeretek elsajátítására ad lehetőséget. Nagy szükség van erre, ha figyelembe vesszük, hogy a vállalkozási hullám beindulása után alig egy évvel, a statisztikák már számtalan Kft, betéti társaság tönkremeneteléről szóltak. Ez nem is csoda, hiszen majdnem le hetetlen csak úgy, hübelebalázs módjára, minden ismeret nélkül egyből sikeres üzletemberré válni. De az is igaz, hiába van meg a tanulási vágy a vállalkozó szellemű emberben, a hagyományos oktatás keretei alkalmazhatatlanok ilyen körülmények között. A vállalkozónak nincs ideje beíratkozni egy iskolába, mivel dolgoznia kell, viszont ismeretekre szüksége lenne. A 22-es csapdáját ezúttal a távoktatás módszere oldja fel.

Mivel a TIT szükségesnek és hatékonynak tartja ezt a módszert, szövetségi és megyei szinten is csatlakoztunk a Lakitelek Alapítvány kezdeményezéséhez. Ennek lényege, hogy a 30 részes filmhez, illetve a hozzá készült oktatási csomag anyagához kapcsolódva konzultációkat szervezünk. Nekünk ugyanis rendelkezésünkre állnak azok a tárgyi és személyi feltételek, amelyekkel segíthetjük a tananyag jobb elsajátítását.

❑ *Kik vehetnek részt a tanfolyamon, illetve eddig kik jelentkeztek „távdiáknak"?*

● Bárki aki megvásárolja a távoktatási program segédanyagát, tehát az oktatási csomagot, egyben jogot vásárol a konzultáción való részvételre. A jelentkezők összetétele meglehetősen heterogén, a háztartásbelitől kezdve a főtanácsosig minden foglalkozás képviselői megtalálhatók hallgatóink között.

❑ *Milyen főbb témakörökből áll a tananyag?*

● Hat kérdéskör köré csoportosul az oktatás: első az Üzleti terv készítés, második a Kisvállalkozás jogi vonatkozásai, harmadik a Hitelforrások, negyedik a Számvitel, ötödik a Privatizáció és a külkereskedelem és végül az utolsó téma a Csődeljárás és újra kezdés címet viseli.

❑ *Ha valaki ez idáig nem jelentkezett, de most mégis úgy érzi érdekli ez a vállalkozói tanfolyam, bekapcsolódhat még, vagy már elkésett?*

● Nem, egyáltalán nem késett el, ha jelentkezni szeretne, mindössze annyi a teendője, hogy nálunk megvásárolja az említett segédanyagot, mi pedig levélben értesítjük a konzultáció időpontjáról.

❑ *A képzés ha jól tudom vizsgával zárul...*

● Előreláthatóan decemberben lesznek a vizsgák, hogy milyen minőségű végbizonyítványt fogunk kiadni az még nem tisztázott. De úgy vélem ez esetben igazán nem a megszerzett papír a lényeg, hanem a tudás, amely a mindennapokban segít.

Időszerű növényvédelmi teendők

Miskolc (ÉM – Garai Adrienne) – Zöldségfélék – meg kell említeni a sároshátú bogár kártételét, amelyet az idén több helyről jeleztek. A tényleges kárt a talajban lévő, 10-15 mm hosszú, szürkés-barnás-feketés lárvája okozza, melyet áldrótféregnek nevezünk. A lárva tavasztól nyár végéig van a talajban, ez idő alatt nagyon sok gyökeret megrág. Nyár végén bogárrá alakul, s így telel át. A kifejlett bogár a szikleveleket, illetve a fiatal lombleveleket fogyasztja. A száraz, meleg időjárás igen kedvez a felszaporodásának és jelentős károkat okoz dinnyében, gyökérzöldségekben és káposztafélékben. A megrágott gyökerű növény hervad és a gyökérsebzésekbe – mivel azok relatíve több nedvességet tartalmaznak, mint a környezet – odagyűlnek a hangyák. A laikus szemlélő elsődlegesen – hibásan – a hangyákat okolja a pusztulásokért. Jelen időszakban a sároshátú bogár és lárvája ellen a védekezés hatékonysága vitatható, tavasszal a rovarölőszeres talajfertőtlenítéssel lehet ellene védekezni. Körte – egyes helyeken felszaporodtak a körtelevél bolhák. Kártételük – szívogatásuk – következtében a tápanyagforgalomban zavarok lesznek, a fák legyengülnek. Mézharmatot termelnek, melyen a korompenész megtelepszik. A korompenészes, csökött termés eladhatatlan. Az ellenük való védekezésre piretroidokat sohasem szabad felhasználni, foszforsavésztereket évente, legfeljebb egyszer, erős imágórajzástojásrakás időszakában. Leghatásosabb a Nomolt 15 SC + Agrol vagy a Dimilin 25 WP + Argol kombináció. Az Agrol bizonyos körtefajtákat gyengén megperzselhet, ezért próba permetezés elvégzése ajánlott. A perzselés elkerülése céljából a permetezést szigorúan kora reggeli vagy késő esti órákban végezzék. Javasoljuk az eredményesség érdekében a nagy mennyiségű permetléfelhasználást, például 1500-2000 l/ha, vagy 15-20 l/ha permetlét. Kalászosok – az eddigi megyei vizsgálatok, valamint az egyéb országos információk alapján számottevő olyan típusú fertőzésre, kártevőre nem számíthatunk, melyek ellen kizárólag tarlóégetéssel lehet védekezni. Az időjárás sajátos alakulása folytán az idén a kalászosokban olyan fertőzési viszonyok alakultak ki, melyek nem indokolják a növényvédelmi célú tarlóégetések elvégzését.

(a szerző: a B.-A.-Z.- megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás munkatársa)

JEGYZET

Nincs miért szégyenkezni

BEKECSI SZABÓ LÁSZLÓ

Mezőgazdasági üzemeink kényszerű átalakulása hivatalosan ez év január elsejére befejeződött. A legtöbb szövetkezet nevéből kimaradt a „mezőgazdasági" és némelyiknél a „termelő" szó is és bizonyára jogilag más az állásuk is. Igen sok szövetkezetben a neven kívül megváltozott még a szervezeti felállás is, ezen belül pedig az elsőszámú vezető személye. Nemrég egyik szövetkezetben érdeklődtem az elnök után, akkor újságolták, hogy bizony új elnöke lett a régi-új szövetkezetnek. Mondták, a közgyűlés úgy döntött, hogy – ha már együtt maradnak – az új formához új vezetőt is választottak és megpróbálják az új módszerek alkalmazását is.Am nem remélték, hogy a régi elnök megbírkózna az új feladatokkal.

Sok helyen annak ellenére is az elnökválasztás mellett döntöttek, hogy a régi vezetése idején (akár évtizedekig is) nyereséges volt a szövetkezet. A fentebb említett szövetkezetben is hasonló történt. Pedig magabiztosan indult a régi elnök is az elnöki szék birtoklásáért, hiszen eredményei ezt sugallták. Valahogy azonban mégis a friss erőre, a fiatalra, az újra szavazott a tagság. Természetesen nagy volt a csalódás az elnök lelkében. Hálátlanságról beszélt, a háta mögött előkészített „puccsról" és nem nyugszik bele a megváltozhatatlanba, a számára keserű igazságba: az újra szavazni annak reményében kell, hogy egy bizonyos határon túl már senki nem képes átugrani saját árnyékát.

Ilyenkor a legtöbb vezető előbb táppénzre megy, igyekszik leszázalékoltatni magát és szégyelli a történteket. Pedig nyugodtan élhetne tovább a faluban, emelt fővel, szégyenérzet nélkül tölthetné napjait az övéi között, hisz' eddig letett valamit az asztalra, s arra szívesen emlékezhet ő is, a tagok is.

ÁRFOLYAMOK

Budapest (MTI) – A kis tételben folyó kereskedéstől eltekintve 63 üzletben összesen 137,261700 millió forint forgalmat bonyolított le a Budapesti Értékpapírtőzsde a mai napon árfolyamértéken. A részvények forgalma (26 kötés) névértéken 9,8500 millió forintot, árfolyamértéken számolva pedig 9,4550 millió forintot tett ki.

Kárpótlási jegy

Tőzsde

Index (ideiglenes) június 17-én: 707,26 +9,04

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1993. június 17.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Vétel	Deviza Eladás
Angol font	135,74	138,54	136,80	137,50
Ausztrál dollár	60,74	61,98	61,19	61,49
Belga frank*	264,74	269,40	266,91	268,07
Dán korona	14,24	14,50	14,35	14,41
Finn márka	16,15	16,55	16,30	16,40
Francia frank	16,18	16,46	16,30	16,38
Holland forint	48,55	49,41	48,93	49,15
Ír font	132,71	135,31	133,82	134,46
Japán yen*	84,53	85,73	84,87	85,17
Kanadai dollár	69,95	71,35	70,53	70,87
Kuvaiti dinár	298,11	303,61	298,55	299,93
Német márka	54,43	55,39	54,87	55,11
Norvég korona	12,87	13,11	12,98	13,04
Olasz líra**	59,85	61,13	60,37	60,69
Osztrák sch.*	774,00	787,60	780,18	783,58
Portugál esc.*	57,45	58,55	57,66	57,94
Spanyol peseta*	71,13	72,65	71,81	72,19
Svájci frank	60,86	61,94	61,42	61,70
Svéd korona	12,18	12,44	12,29	12,35
USA-dollár	89,69	91,25	90,17	90,57
ECU (Közös P.)	106,52	108,48	107,36	107,86

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban.
*: 100 egység, **: 1000 egység

APROPÓ

Fagylalt

CSÖRNÖK MARIANN

Fárasztó dolog, ha az ember állandóan saját magával vitatkozik. Nem lehet sem fölényesen, sem ajtócsapkodva elhagyni a helyszínt, és hiába az enyém az utolsó szó, mégiscsak én maradok alul. El is untam az állandó veszekedést önmagammal, ám így a csokifagyi kezdett rám nyelvet ölteni. A csendes olvadás helyett vagy azt kiabálta, hogy „most nyeled le a kiszemelt Cs. Szabó kötet első 22 oldalát"; vagy azt „ha nem veszed meg Pilinszkyt, most a kedvenc kelyhedet kanalazhatnád, nem ezt a snassz kisadagot..." Merthogy egyszerre mindenre ritkán futotta.

Kénytelen voltam kitalálni valamit, és az évek alatt tökéletesre csiszolódott a technika. Lestem a leárazásokat. Csak a nagy kártyások nézik úgy új lapjukat, lassan előhúzva a többi mögül, ahogy én számolgattam a régi és az új ár közötti különbséget. Izlelgettem az így kapott számokat, majd a spórolás diadalmámorától hajtva a kosaramba raktam még néhány (le nem árazott) könyvet. A pénzem ettől persze nem lett több, sőt. De megszűnt a lelkiismeret furdalás, az önbecsapási technika tökéletesen működött.

Azután hirtelen rám zuhant a mondat: „nincs könyvheti kedvezmény a Körképre." A sokkhatás okozta kábulatból a régi „veszekedések" visszacsengő hangja térített magamhoz. Szinte rohantam egyetlen mentsváram, az antikvárium felé. És mikor úgy éreztem, megtaláltam aznapra az igazit, óvatosan hátra lapoztam. Aztán csak álltam letaglózva. A néhány éve 20 forintra taksált, kissé gyűrött kötetet most 80 forintra árazták le.

Persze megvettem. És hazafelé dacosan elnyaltam egy nagy adag fagyit.

Évadzáró Szószóró

Galla Miklós Fotó: Dobos Klára

Miskolc (ÉM – DK) – Ismét sikerült kellemes és szórakoztató vendégeket meghívnia a miskolci újságírónak, M. Kiss Csabának Szószóró című műsorába. Az évad utolsó rendezvényén Vincze Lilláról, Balázs Péterről, Galla Miklósról, Koltai Róbertről és Pogány Juditról tudhatott meg a műsorvezető kérdései alapján sok újat a közönség. A legsikerültebb néhány perc talán a Balázs Péterrel való beszélgetés volt. A drámai színész most a nagy Ho-ho-ho horgász múltjáról (és jelenéről) faggattatott. Kiderült, hogy bár életében nem fogott még halat, mégis szereti ezt a „szerepet". Elmesélt egy történetet: az egyik filmforgatáson odament hozzá valaki, és megkérdezte tőle, tényleg ő e a Ho-ho... Miután igennel válaszolt, a férfi megjegyezte: tényleg, hasonlít is rá... A közönség nagyot derült a történeten. Aztán meg a házi horgászversenyen is, melyet M. Kiss Csaba talált ki a nézők (és saját maguk) szórakoztatására. Ez a spontán bohóckodás igazán jól sikerült. Hasonlóan nagyot „alakított" Galla Miklós is, bár ő csak (valószínűleg) szokásos önmagát adta. Megtudtuk róla, hogy néhány évet Tanzániában töltött, s szülei voltak olyan előrelátóak, hogy nem szuahéli, hanem angol nyelvű iskolába járatták. Ezért tudja most fordítani a Monty Phyton sorozatot, s talán ezért áll olyan közel hozzá az angol humor. Sokszor ugyan nem tudja, hogy miért nevetnek rajta, de mégsem teljes az aszinkron közte és a közönség között. Néha olyanon is nevetünk, amit humorosnak szán... A Holló színházra, úgy érzi, mindig lesz igény, hiszen ez egy univerzális, időtlen humor.

És itt akkor írhatnám, hogy úgy tűnik, a Szószóróra is van igény. Úgyhogy másokról mást majd a következő szezonban...

Amikor elfogy a festék...

Veres Lajos: a műszerész, rajzoló, festő és faszobrász

Ózd (ÉM – KM) – Veres Lajos ózdi műszerész szabadideje legnagyobb részét a rajzolásnak, festésnek szenteli. Miskolcon, az Amatőrgálán kiállított munkáit alkotói díjjal jutalmazták. Legújabban a fafaragásba is „belekóstolt".

❑ *Mikor kezdődött ez az életen át tartó nagy szerelem a képzőművészettel?* – kérdeztem a minap Veres Lajost.

● Általános iskolás koromban, ami bizony már elég régen volt. Rajztanárom egyik munkámat elküldte gyermekrajz kiállításra, s díjat nyertem vele. Ez a siker még nagyobb kedvet adott a rajzoláshoz.

Azután ipari tanuló lettem. A műszerész szakmát tanultam ki és az Ózdi Kohászati Üzemekbe kerültem dolgozni. Egyébként édesapám is a vasgyárban dolgozott, mint kohász. Hatan voltunk testvérek. Édesanyám a háztartást vezette.

❑ *Ebben az időszakban is hódolt szenvedélyének?*

● Természetesen, de talán kevesebbet mint korábban. Ám 1956 fordulópontot jelentett számomra. Megismerkedtem Kunt Ernő festőművésszel és az általa vezetett Derkovits Képzőművészeti Kör közösségével. A mester 1946-ban került az Ózdi Gimnáziumba tanítani. Nemcsak rám, de az egész kis csapatra nagy hatással volt az itt folyó képzőművészeti nevelés, a magas szintű foglalkozások, előadások. Itt ismerkedtem meg a barlangfestészettel, a reneszánsz itáliai, a németalföldi mesterek munkáival és a modern francia képzőművészettel is. Ezek az ismeretek segítettek hozzá a festészet igazi értelmezéséhez, értékeléséhez. Ebben az időszakban minden időmet, energiámat a rajzolás, a festés kötötte le.

❑ *Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, miért nem tanult tovább felsőbb iskolában?*

● Egymás után három alkalommal jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára – eredménytelenül. Hely hiányában elutasítottak. Elkeseredtem, nem próbálkoztam tovább. A képzőművészeti kör közössége segített át ezen a nehéz időszakon. Egyre inkább bekapcsolódtam az amatőr képzőművészeti mozgalomba. Több esetben részt vettem a tokaji, gönci és más alkotótáborok munkájában. Számos alkalommal szerepeltem kiállításon, tárlaton.

A műteremben Fotók: Kerékgyártó Mihály

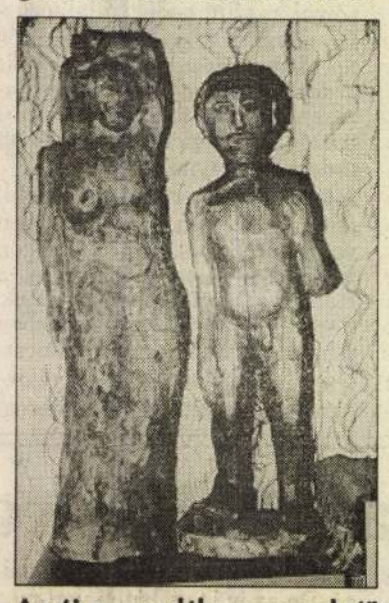

Az új szenvedély „gyermekei"

❑ *Most milyen közösséghez tartozik?*

● Az Ózdi Olvasó Egyesület Képzőművészeti Körének és Vizuális Csoportjának vagyok tagja.

❑ *A festményei között láttam néhány arab portrét...*

● Mindig vonzott a Kelet, a távoli egzotikus világ. 1982-ben úgy hozta a sors, hogy munkám során eljutottam Kuwaitba. Szabadidőmben megnéztem, ami az arab-iszlám művészettel kapcsolatos. Igyekeztem elraktározni az élmények áradatát. Egyik legkülönösebb élményem, mikor a Shereton-téren indiai és filippinó emberek között álltam... Amikor csak alkalmam volt rá rajzoltam és fotóztam. Szerettem volna egy kiállítást csinálni Kuwaitban, de ez a tervem nem sikerült, kevés volt az időm.

❑ *Úgy tudom, járt Kínában is.*

● Igen. 1988-ban kétszer is jártam Kínában, ugyancsak a munkámmal kapcsolatosan, majd 1990-ben Izlandba utaztam egy rövid időre. Az itteni élmények alapján is szeretnék festeni néhány képet.

❑ *Egyébként mi a kedvenc témája?*

● A Bükk csodálatos tájai és a sokszínű falusi élet – gyermekkorom környezete.

❑ *Jelen pillanatban min dolgozik?*

● Most éppen a fával ismerkedem. Néhány hónappal ezelőtt elfogyott a festékem és akkor úgy döntöttem, belekóstolok a faragásba is. Megtetszett a munka. Néhány szobrot már el is készítettem. Közben pedig egy önálló kiállítás tervein dolgozom.

Régi-új lapok Miskolcon

HORPÁCSI SÁNDOR

Miskolc (ÉM) – Bizony megértük az „Olvasó Nép" országában, hogy a könyv luxustárgy lett. Ajándékozni való. Szomorú tény ez, de talán nem kell végleg lemondanunk az olvasásról, mert ahogyan Gönc Árpád is meglepetten konstatálta – honnan? miből? – szinte hetente indulnak folyóiratok, s ezek elérhető árúak (két üveg sör). A paletta színes, áttekinthetetlenül gazdag. Írom ezt folyóirat-recenzió ürügyén, holott nagyon is jól tudom, hogy folyóiratokat mindig is az értelmiség (elitje) olvasott. Finomítom, az igényesebb, tudatosabb olvasó réteg, s ez már nem társadalmi kategória. A folyóiratolvasás ugyanis másfajta reflexeket feltételez, mint a könyvé: böngésszük, azaz kiválaszt(hat)juk az érdekes vagy aktuális opuszokat, s miután kielégült a kíváncsiságunk, félretesszük, hogy esetleg később vegyük elő. Nos, mivel óriási a választék, gyilkos a verseny, a szerkesztők rákényszerülnek, hogy pontosan mérjék fel és célozzák be olvasótáborukat, profilírozzanak és profivá váljanak.

E hosszú bevezető, kitérő után szólnék a régi-új miskolci lapokról az Apollónról és a Holnapról. Örömmel jelentem, hogy Miskolcnak végre igazi folyóirata van! Miért, eddig nem volt? – kérdezheti valaki, s a válaszom egyértelműen: nem. Legalábbis nem profi, s minthogy megbántani se akarok senkit (hiszen magam is közreműködő voltam ilyen-olyan szinten, korlátok között) nem minősítem az előzőeket, az előzményeket. Elfogadom az új főszerkesztő: Jenei László (nyilatkozataiban megfogalmazott) igényét, igényességét, miszerint pártoktól és ideológiától mentes irodalmat akar közvetíteni, kiiktatva nem irodalmi-művészi igénnyel formált szövegeket. Nem vagyok naiv, s nagyon is jól ismerem az ifjú főszerkesztővel szemben megfogalmazott kételyeket. Nem is azt mondom, hogy mindenben értsünk egyet vele, azonosuljunk az ízlésével, csupán hogy szavazzunk bizalmat neki. Az olvasók olvassák, az írástudók bombázzák jó írásokkal.

Három éjszakát töltöttem az Apollón és a Holnap olvasásával. Most tudatos a folyóirat és az antológia együttes megjelenése, többször nem lesz így. Sőt jövőre az Apollón átalakul a Holnap évkönyvévé (remélhetően elérhető áron, hogy a bevezetőmre utaljak). Azért kellet három nap, mert mindkét periodika olvasható. Helyenként (például a miskolci színház legutóbbi évadjának értékelésénél) kedvem támadt vitatkozni. Nem mindegyik költő, prózaíró mondható kedvencemnek, de meggyőzött a minőségük, s a (tudatos) válogatás maga. Tudomásul kell vennünk, hogy a korszerű irodalom nem csupán az emócióra kíván hatni, de (elsősorban) az intellektusra. Mondok egy gyenge hasonlatot. Petőfi még andaloghatott gyönyörű versében (négy ökrös szekéren) Erzsikéjével, s ámuldozhatott a 20 km-es sebességgel száguldó szörnyetegen (Vasúton), de a XX. század alapélménye már (lásd izmusok) a sebesség, a szuperszónikus, a kitágult, ugyanakkor atomizálódott világ. Nem lehet XIX. századi szemlélettel és technikával visszaadni.

Engedtessék meg még egy megjegyzés, s ez már az utóbbi évek változásaira vonatkozik. Minthogy a politika, a közélet eddig nem ismert módon szabaddá vált, tehát azzá ami, az irodalom is tehermentesült. Tehát ma már nem kell vezércikkverset írni, a sorok közé becsempészni a politikai gondolatokat. Dehogy akarom én kitiltani a politikát az irodalomból! Sőt! De éppen, mert oly zűrzavaros, áttekinthetetlen korunk, marad éppen elég dolga az irodalomnak. A szépség felfedezése, a mindig ugyanaz, mégis mindig más ember lelki tartamainak az ábrázolása, hogy önmagunkra ismerhessünk, eligazodhassunk a világban. Mint ahogy el is igazított, száz gondolatsort indított el (az Apollónban) a Petri Györggyel és Spiró Györggyel készített interjú. Petri azzal, hogy egyéni módon elemzi Molieri-t, Spiró azzal, ahogyan az irodalom és saját helyzetét látja, láttatja. De meglepetés Szabó Magda Vörösmarty verselemzése is (A haldokló leány). Nem kerülgetem a dolgot: az irodalom szakma is, amit ha jól művelnek esztétikai élményt is ad persze...

Úgy gondolom Jenei László tudja a szakmát, s mert tudja, vitaképes. Nem kell egyetérteni (mindig) vele, de érdemes odafigyelni rá. Mármint az Apollónra és a Holnapra.

Népfőiskoláknak

Miskolc (ÉM) – A Magyar Népfőiskolai Társaság Pro Renovanda Cultura Hungariae Népfőiskolai Alapítványa pályázatot hirdet népfőiskolák támogatására. Pályázni lehet népfőiskola-szervezők helyi és regionális képzését, továbbképzését segítő programok kidolgozásával; a mozgalom helyi és regionális táji központjainak tervével; a népfőiskolai mozgalmat segítő tankönyvek, segédletek, történeti tanulmányok tervezetének kidolgozásával. Kérhető a legalább tíz egybefüggő összejövetelből álló tanfolyamok működési költségeinek részbeni vagy teljes támogatása; folyamatosan és önálló egyesületként működő népfőiskolai tanfolyam támogatása, ha újabb programjuk bentlakásos és legalább két hét végén, vagy egy hétig tart; olyan népfőiskolai kurzusok részbeni támogatása, amelyek elsősorban nem a helyi társadalom, hanem valamely rétegvagy csoportigény kielégítésére törekszenek.

Pályázni a Magyar Népfőiskolai Társaság (MNT) elnöksége által elfogadott űrlapon, illetve az ehhez mellékletként csatolt részletes téma, szervezési elképzelés és időpont ismertetéssel lehet június 20-ig. Alapfeltétel, hogy a tevékenység fönntartásából vállaljanak részt maguk a résztvevők, és a pályázati támogatáson túl rendelkezésre álljon egyéb anyagi forrás is. Az elbíráláskor előnyben részesítik az MNT tagjait, tagszervezeteit. A táji irodák (címük a Népfőiskolák Magyarországon című kiadványban található meg) sokrétű segítséget nyújtanak a pályázóknak. A munkákat a Magyar Népfőiskolai Társaság Népfőiskolai Intézet 1011 Budapest, Corvin tér 8. címre kell eljuttatni. Telefon: 1/201-37-66/44-es mellék, illetve (ez a telefax száma is): 1/201-49-28.

A Zene Ünnepén

Miskolc (ÉM) – Kettős ünnepet ülnek a művészetkedvelők Miskolcon június 21-én. A Miskolci Nyári Színház és az Alliance Francaise szervezésében hétfőn, a Zene Ünnepén tartják a Miskolci Nyár Fesztiválnyitó hangversenyét. A diósgyőri várban este 7 órától a miskolci Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenekara és a Bartók Kamarakórus előadásában csendül fel Erkel Hunyadi-nyitánya, és Vajda Magnificatja. Szólót énekel Markovits Erika, vezényel Selmeczi György. Köszöntőt Csoba Tamás, Miskolc város polgármestere mond.

Színitanoda

Miskolc (ÉM) – A Miskolci Nemzeti Színház a következő évtől beindítja Színitanodáját. Aki a képzésben részt szeretne venni, július 30-ig jelentkezhet személyesen a színház titkárságán, ahol átvehető a jelentkezési lap, a tájékoztató és a jelentkezési díj befizetéséhez szükséges csekk. A felvételi vizsga anyaga az ötszáz forintos csekk bemutatása után átvehető. A felvételi szeptember 6-7-8-án lesz.

Életrajzpályázat

Sátoraljaújhely (ÉM) – Az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutató Intézete '91 őszén életrajzpályázatot írt ki. Több mint kétszáz dolgozat érkezett be. A bírálóbizottság a sátoraljaújhelyi Csajka Imre írásművét megosztott első díjban részesítette.

Barcikai tanbolt

Kacinbarcika (ÉM) – A Kazincbarcikai 105. Számú Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola saját gyakorlati oktatási helyet kívánt biztosítani tanulóinak, és ezért kialakították tanboltjukat. Az új intézményt június 21-én, hétfőn délelőtt 9 órakor adják át.

Veres Mihály

Kiáltás Kiskunfélegyházáni

Forrás 1984/8

Veress Lajos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÓZDI VASAS

1966 JAN 29.

Kul'úra SPORT Kultúra SPORT

1021

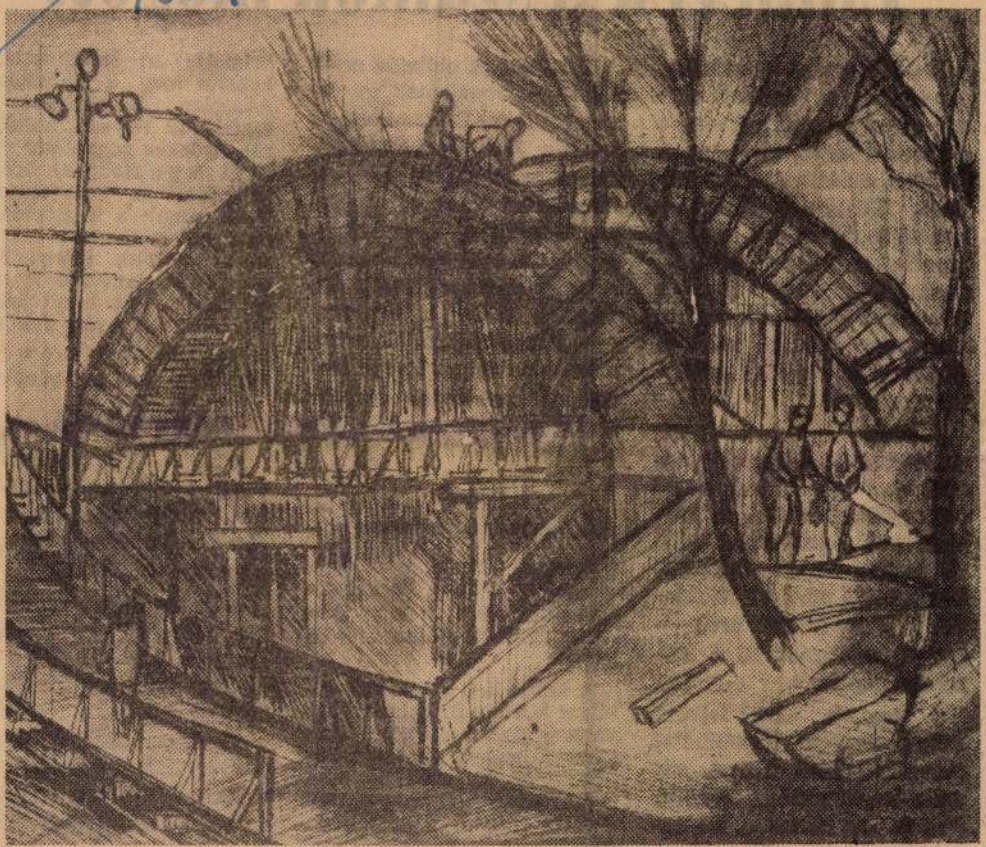

Hídépítés: Veress Lajos rézkarca

Emberek a számok mögött

Ha az irodai munkában járatlan ember betéved egy-egy olyan helyiségbe, ahol a számvitel dolgozói szorgoskodnak, csodálkozik. Az asztalok fölé görnyedő emberek előtt számokkal teleírt, lepedő nagyságú papírok; ceruzájuk sebesen szántja a rovatokat, hatalmas számoszlopokat. Talán ezért is ragasztották rájuk epésen: számkukacok.

A hengerek, termelő-gépek zajához szokott dolgozók viszolyogva csodálják a fémes csilingeléssel csattogó számológépeket, a szélsebesen pörgő forgató-karok egybefutó körforgását, amelyek titokzatos módon hosszú eredményeket csörögnek ki a maroknyi gépekből.

S vannak, akik felvont vállal, megvető mozdulattal intenek: minek ez? A vas születése, formálása az igazi. Annak van látszatja. De ennek a rengeteg számnak?...

De nemcsak utólagos eredményeket rögzítenek az árgus papírok. Előremutató, a számok törvényei alapján bebizonyosodott, a jó tervezésben mutatkozó új adatokkal lehetőséget teremtenek a gazdaságosabb munkára. S ezzel a segítéssel máris részeseivé válnak a termelésnek, jó segítségnyújtói a termelésben résztvevőknek. Biztonságot nyújtanak a jobb termelési eredmények eléréséhez.

Nem elefántcsonttorony

a hivatal. Az új idők szele betört a valaha gondosan zárt ablakokon. A friss vérkeringés becsörgedezett hozzájuk.

A számviteli főosztály osztályai közül a forgalmi könyvelés a kiváló osztály (3 szocialista brigád, a termelésköny velés, az utókalkuláció, a bérosztály dolgozói a szocialista brigád; a gépi-adatfeldolgozás, a készletellenőrzés, a rezsiellenőrzés a kiváló osztály, míg a számla-

brigádja az Irószövetségi kereste meg a kapcsolat Adatokat, életrajzokat sz reztek be névadó költőjü ről. Érdekes gondolatot val sított meg a Hollerith Szőny brigádja. A Szovjetunió írtak annak a hadtörténés nek, aki a magyar szárm zású partizán, Szőnyi Má ton életét, tanulmányi szí helyét és éveit, harci felad tait írta meg. Azóta már úto is van talán címükre a mo megjelent értékes könyv.

Tervek 1966-ra

A főosztály dolgozói önke deményezése kifogyhatatla Erről így beszél Dovala Is ván, a szakszervezeti osztál bizottság elnöke:

— A mai viszonyok me követelik a jobb gazdasá munkát. Éppen ezért a te melés könyvelés és az utóka kuláció dolgozói az elő havi elszámolásokat elvisz a gyárrészlegi gazdasági v zetőkhöz. Közösen vizsgálj az elért eredményeket és elemzések során operat módon felszámolják a hi nyosságokat. A számvi

Veres de Válaszut

Mihály

Ötv

Kőmagyötvj 865 n

Veres Mihály MOK

Részt vett a kiállításon.

"Hajógyár" és "Park"

L.F.: Rajzpedagógusok műveinek kiállítása a Móra Ferenc Múzeumban.

TISZATÁJ; 1962. jul.

UTCARÉSZLET

Veres Mihály

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG
1964 AUG 30.

1021

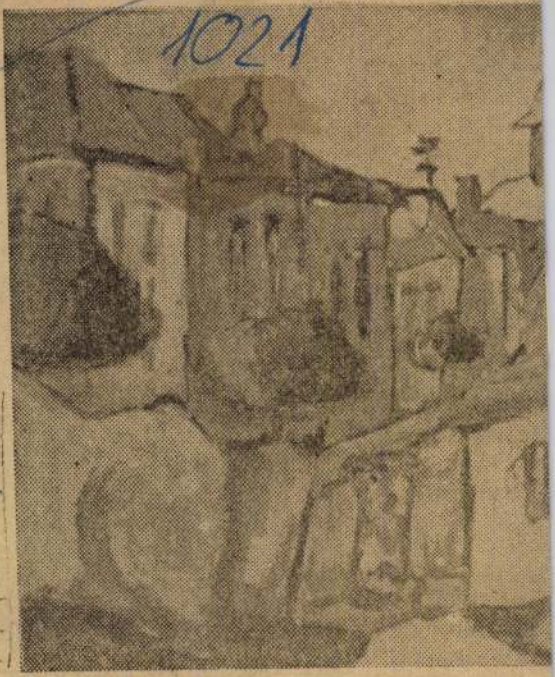

VERES MIHÁLY

Veres Mihály MDK

Szerepelt a Csongrád megyei rajztanár festőművészek szegedi tárlatán/Móra Ferenc Muzeum/.

"Hajógyár"
"Park"

L. F. : Pedagógus festők kiállitása.

Délmagyarország. 1962. jun. 27.

Veres Mihály

a szegedi Radnóti gimn. tanára

MDK

szerepelt a kiállitáson.

Juhász Antal: Csongrádiak tárlata - Esztergomban.

Pegagógusok Lapja: 1960. aug.

Kassa

Kolozsvári Veres ötvös Mihály

Arch.Közl.1899. XXI. 228

MDK

Veres Mihály festő, Szeged

Dél-alföldi képzőm. kiáll. szegedi Móra F. Muz. 1961. jul.

Veres Mihály

Esztergomi utca. vf.

Szegedi graf. kiáll. 196o. Móra F. Muz.

Veres Mihály festőművész

VERES MIHÁLY festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás kedden a szegedi November 7. Művelődési Házban. A városban élő művésznek ezúttal több mint húsz olajfestménye került a közönség elé. A sajátosan gazdag szín- és formavilágú műveket felvonultató tárlatot október 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hírlap, 1985. IX. 25

Veres Mihály

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 JUN 30
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1021

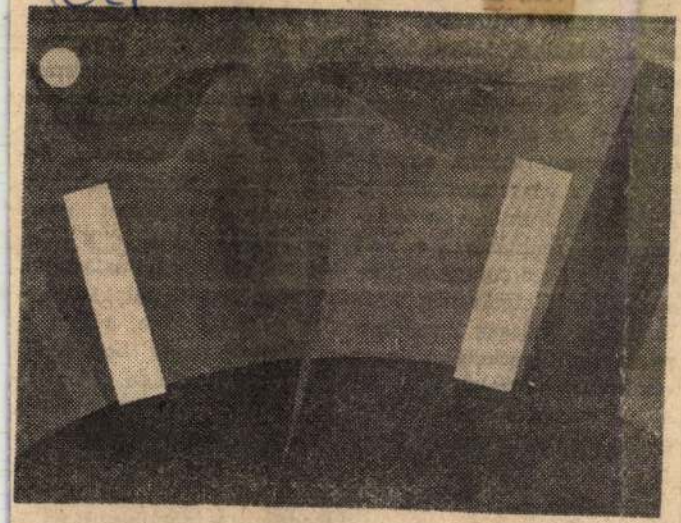

VERES MIHÁLY: NAPHIMNUSZ

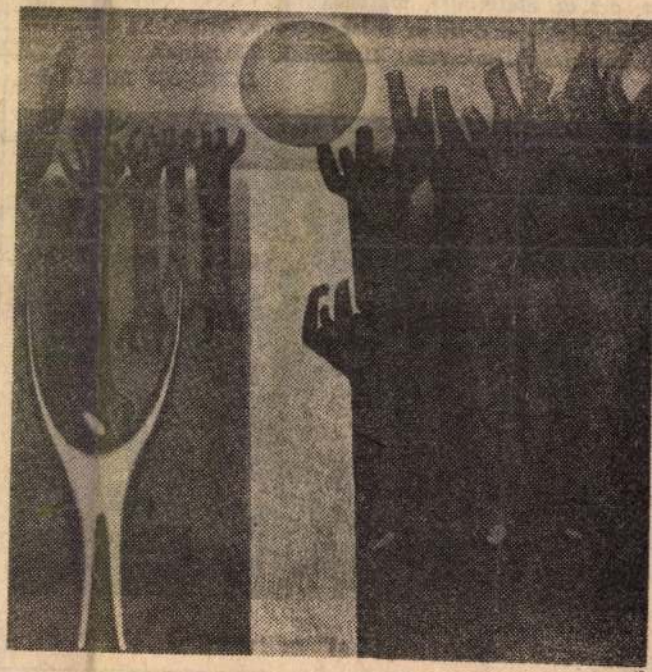

VERES MIHÁLY: ÖRÖK HALÁSZ

t. azt az életművet. melynek múzeumát Zalaegerszegen
atták fel. s melvet az e aész világon. hazánktól Moszkvá-
. Londonia. Djakartáia. tisztelnek. becsülnek.

LOSONCI MIKLÓS

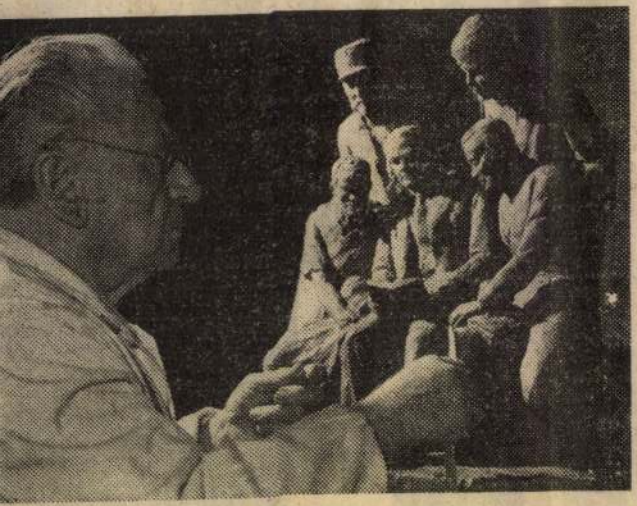

Kisfaludi Strobl műtermében

egyéniség
„vég nélk
adt a val
katának
vonása: a
amellyel
és a grote
be ezek a
Az álmok
nál csak
nagyobb.
ség adja
csát: a
pontosság
ettől való visszahúzódást az álmok világába. Írói erényei éppen abban rejlenek, hogy bevallja az illúziók csődjét és az álmok elvesztésének fájdalmát.

Ezért sokan — köztük Tóth Árpád is — dekadensnek tartották az induló költőt, holott a vidékről Budalő-hanyatló világa. (Amelynek oly találó szatírája a *Patika* jelképes nevű faluja, Laposladány.) A másik élményforrás a századeleji, modern metropolisszá fejlődő Pest kávéházaival, színházaival, orfeumaival, szerkesztőségeivel és jellegzetes emberpéldányaival. A visz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Veres Mihály

NÓGRÁD
1968 SEP 20

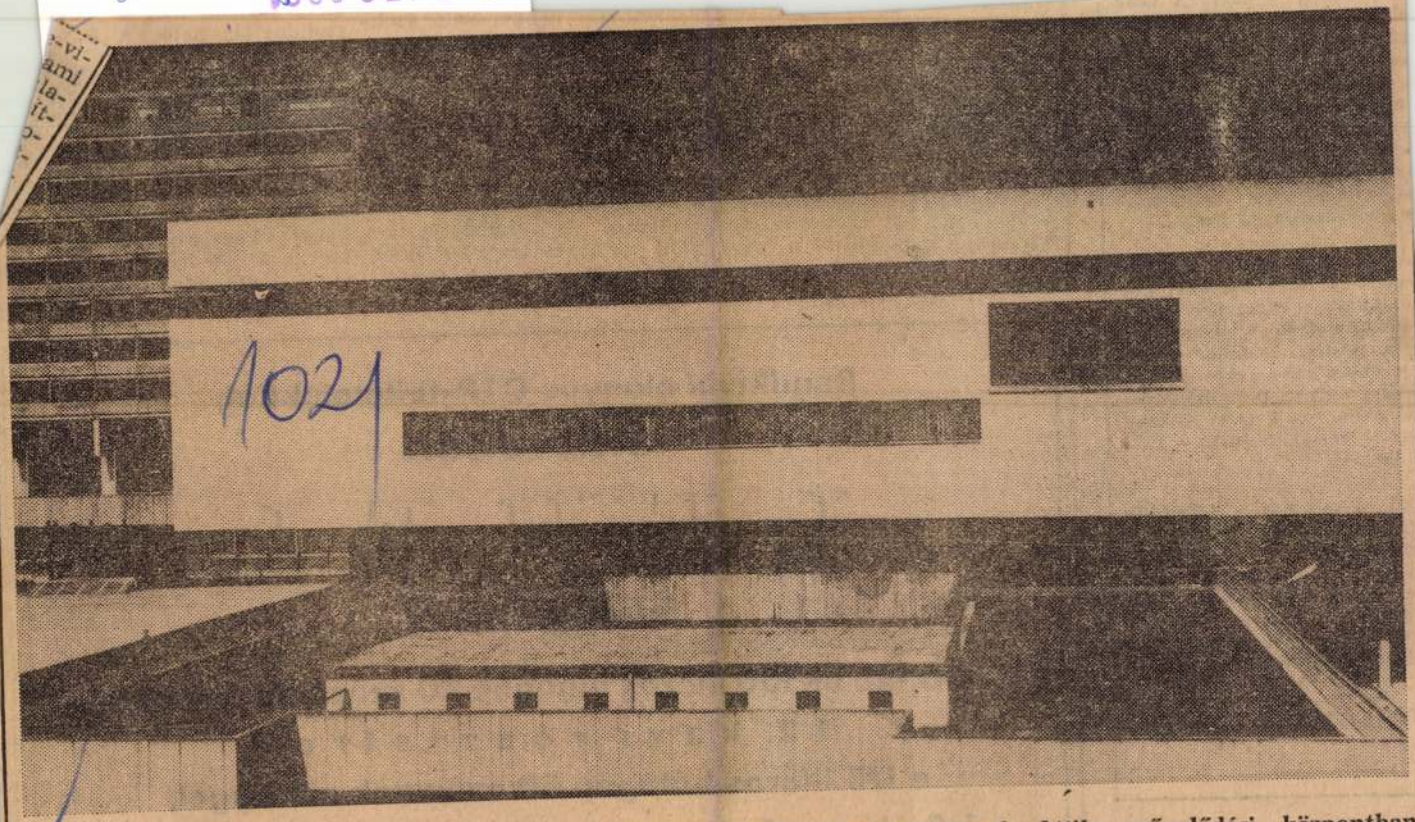

A Salgótarjáni Művészeti Hét keretében nagy érdeklődést kelt a megyei József Attila művelődési központban megrendezett fotóművészeti kiállítás, mely a fejlődő város arcát mutatja be érdekes alkotásokban. Képünkön Veres Mihálynak, a nógrádi fotoklub tagjának egyik érdekes, díjnyertes felvételét láthatjuk

enei koktél. — 13.00: A világ-
lium. — 13.17: Gazdaszemmel
3.31: Muzsikáló könyvek. Hans
oristái. — 14.30: Zsibongó. A
enetek. — 15.55: Ajándékfelvé-
Részletek Lopez operettjéből.
5: Bach-orgonaművek. — 17.40:
ra. — 18.00: Új Zenei Újság. —
ri előadásban. — 19.00: Esti
ó. — 22.20: Verdi: Requiem. —
ó esztrádzenekara játszik.

os a Kossuth rádió műsorával.
elnek. — 10.25: Mindenki ked-
tóinknak. — 12.30: Brahms: e-
atok filmekről. A budapesti 12.
a II. felvonás finálé ja. — 13.30:
A Petőfi rádió zenés délután-
átszik. — 18.31: Decsényi János:
ak, hallottuk. — 18.58: Gounod:
ista római sírjánál. — 22.35:
t énekel.

.20: Iskola-tévé. — 14.00—16.10:
tés. — 17.26: Pedagógusok fó-
ek? — 17.38: Műsorismertetés.
is énekelni! Daltanítás. — 18.20:
18.30: Ne szólj szám?... Nyílt
19.45: Esti mese. — 19.55: Szü-
Péntek esti bemutató. Vészi
21.15: Magyar képeskönyv. —

műsorváltoztatás jogát fenn-

ember 20., péntek

lasztások utánra.

Nixon azt mondotta, hogy „mindenfajta tárgyalásról csak az erő és a határozottság álláspontjából kiindulva lehet szó", de tagadta, hogy ez „kardcsörtető politika" lenne. Kijelentette, lehetségesnek tartja, hogy egy esetleges tárgyaláson „megtaláljuk a megegyezés lehetőségét számos kérdésben".

a vietnami nép
daritás heténe

A dokumen
nogy a párizsi
beszélésektől a
és a vietnami
ségét remélte. Ezeket a
nveket azonban meghiúsította
az, hogy az Egyesült Államok
makacsul visszautasítja a
VDK bombázásának beszünte-
tésére irányuló jogos és ész-
szerű követelés teljesítését.

ket, gyűjtsenek aláírásokat az
amerikai bombázás megszün-
tetését követelő felhívás alá;
fokozzák az igazságos harcát
vívó vietnami nép anyagi
megsegítését célzó kampányt.

Rendkívül előnyös OTP-feltételekkel

vásároljon

L E H E L

hűtőgépet!

Az 50,125 és 150 literes hűtőgép 20 százalék előleggel,

12 havi részletre,

a 175 literes hűtőgép 30 százalék előleggel,

18 havi részletre kapható.

Veres lihály

Kepedei él: kezepel vásárhelyen az alábbi tárlaton

Ö. L.: Dél-Alföldi tárlat

Dél-Magyarország 1969 J. 6

Veres Mihály

"Inferno" repr.

Szabadkai és szegedi művészet I.
Közös kiállítása, 1970.
Szeged, Móra F. Múzeum Képtára

Veres hitály

Krétarajzokkal

Szerepel az alábbi táslaton

szepeden

Szelesi Zoltán: Számvetés a
téli táslat után

Dél-happaraszág 1970 XII. 22

Veres hitály

Kétakajrokkal

szerepel az alábbi táslaton

Pálfi Ferenc: Szegedi Téli Táslat

Csanyród megyei Hislap 1970 XII. 23

Veres Mihály
festő

„A csend udvara" c. műve van
kiállítva

Szelesi Zoltán: A XI.szegedi tárlat.
Müvészet,1971.január - 29.lap

Veres Mihály

46. Holst és Vénusz ol. pasztell 57x124
47. Új pastel felé —"— 40x80
48. Inferno —"— 70x100

Szabadkai és szegedi képzőművészet
I. közös kiállítása, 1970.
Szeged, Móra F. Múzeum képtára

MDK

Veres Mihály, festő

testményének reprodukciója is megjelent a Trakia c. plovdivi folyóiratban.

– : hegedi írók művei bolgár nyelven

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 16.

MDK

Veres Mihály, festő

Kiállítása nyílik meg

Szegeden.

— : Hf

12.

Népszabadság, Bp. 1969. febr. 2.

Veres Mihály
festő

Vinkler László volt a mestere Szegeden.
Kiállításán bemutatta a „Holdbik"
c. képet is.

Akácz László: Veres Mihály
Művészet, 1969. december - 48 lap.

Veres Mihály
festő

Vásznai - kartonjai szürreálista
jegyeket mutatnak A szegedi
Móra Ferenc Múzeumban volt
kiállítása"

Akácz László: Veres Mihály
Szivészet, 1969. december - 48 lap.

Veres Mihály

Szerepel az alábbi tárlatan

Akácz László: A XI. szegedi Nyári Tárlat

Dél-Magyarország 1970 VIII. 4

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1971 JAN 10

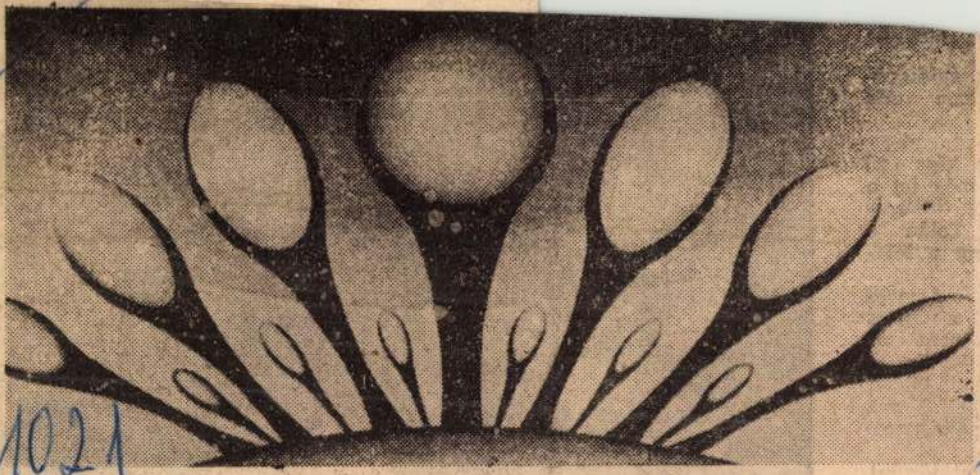

1021

VERES MIHÁLY: VIRÁGÉNEK

CS. HÍRLAP

Veres Mihály

. kozülük

z építkezé-
llene oda

e kész 28
még fel a
ik, tönkre-
? Talán a
neg a fele-

Árvizes
a tanács
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
álláspont-

mi történt,
Csanyte-
erhessük a

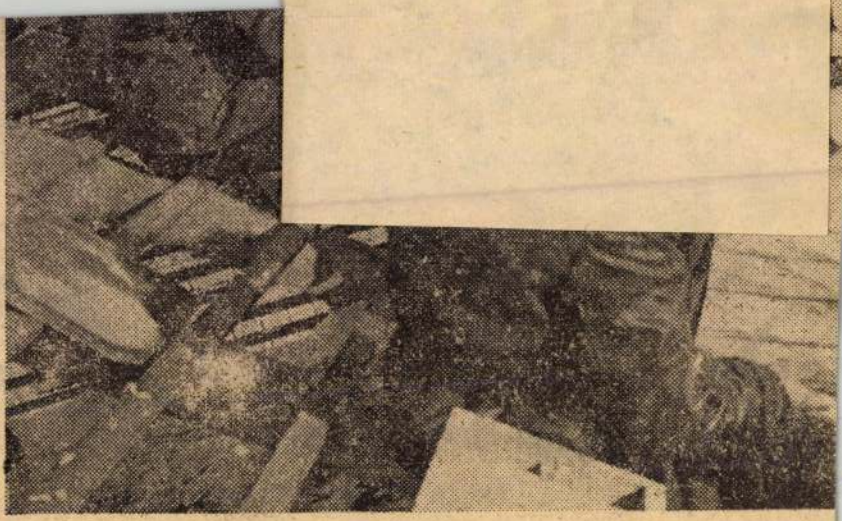

HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 FEB 12

DÉL-MAGYARORSZÁG

Veres Mihály

1021

7

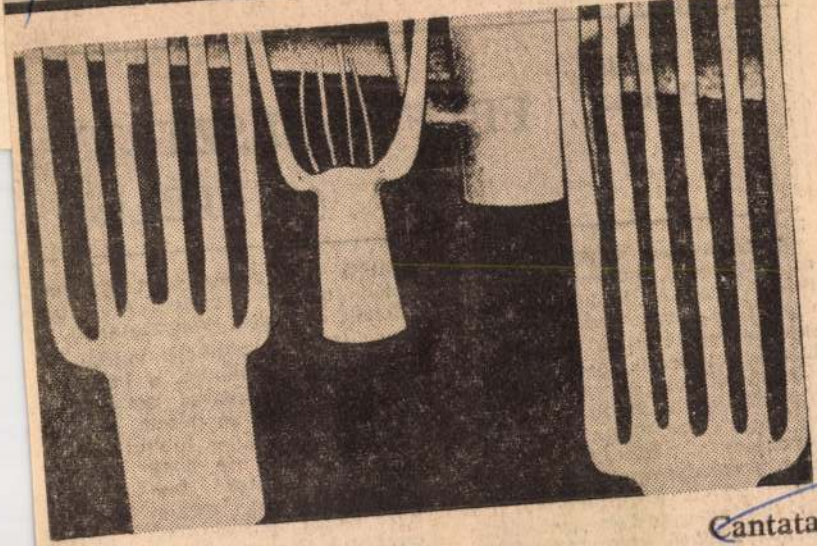

Cantata

Veres Mihály

8

Lődi
Ferenc

ÍTÉLET

A gyorsvonat lassan kicsúszott az állomásról, hogy mind gyorsabb vágtában Budapestre vigye utasait. Az étkezőkocsit a megindulás pillanatában nyitották ki. Mindig így teszik, nehogy a számítóbb utasok egyenesen belefészkelődjenek. Inkább várjanak az előtte és az utána levő kocsik peronján, s aztán mintegy égi jelre, meglóduljanak mindkét oldalról, amikor a mindenható pincér elhúzza a reteszt az ajtókon. Ez a megalázó kiszolgáltatottság régóta nem tetszett már Szakál Péter gépészmérnöknek, akit ví-

öntött egy pohár bort tisztán, szóda nélkül a reggeli előtt bedobott egy deci konyaknak.

— Csak a címkéje valódi — törte meg a csendet, a bor ízét mustrálgatva. Szakál nem szólt rá semmit, föl se nézett. — Azt hallottam pedig — folytatta asztalszomszédja —, hogy csupán tízezer hektoliter bor terem Pusztamérgesen, mégis tengernyi üveget palackoznak ilyen címkével. Nem érdekes...?

— Lehet — válaszolta Szakál újságjába mélyedve, majd tapint

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

1970 JUL 28

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Veres Mihály 1021

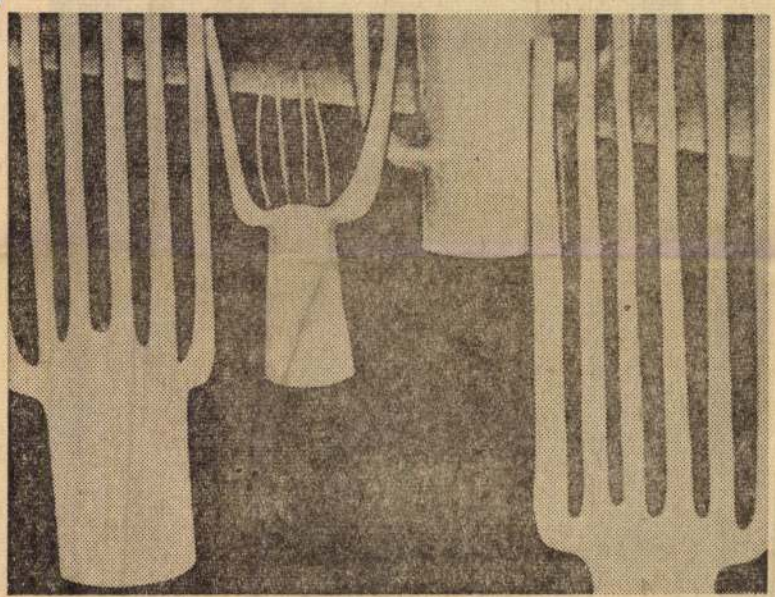

KANTÁTA

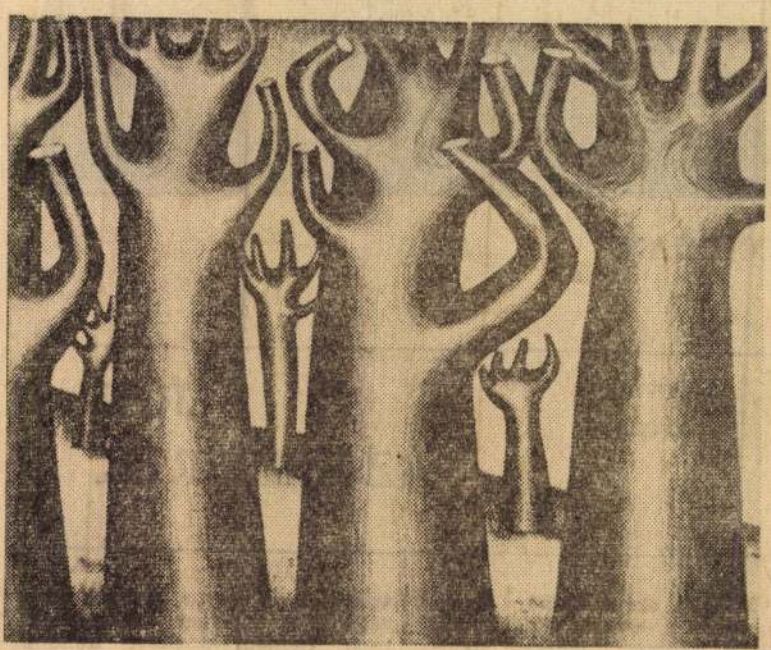

ERŐSZAK

Veres Mihály

GONDBAN

Horváth Dezső

JÓK AZ EMBEREK

AMIKOR orvos akart lenni, még nem a hivatás fűtötte. Ha éjszaka felébred, betegek gondján rágódik. Ami egy életbe belefér, azt mind az emberekért teszi. Sokat dolgozik az emberekért.

Legalább félmillió beteg ma[n] van-e olyan csavar, aminek létezéséről és mostani állapotáról nem tudna. Hozzáteszi mindig, hogy munkatársai segítségével jutottak idáig. Hatalmas parkjának minden fájáról, szép szobrairól, medencéjéről van mondani[va]lója. Hogyne tudna beszélni

Levelet kaptam külföldről Ausztráliából. A feladó: Frank Bereczki Cf Cardo, Watheroo, W. A. 6513.

„Tisztelt Szerkesztő úr! Egy kéréssel fordulok Önhöz. 1946—1952-ig, mint szegedi lakos a Délmagyar olvasója voltam és ebben az időkben Önök írtak a szikes talaj megmunkálásáról és vetéséről. Meg tudná Ön nekem mondani, mi eredményt értek el és hogyan? És mit vetettek bele és mi lett a termés? Egyszóval az egész munkaműveletről. Tudniillik akkor nem sokat törődtem vele, de most van alkalmam és lehetőségem, mert van földem, csak az a baj, hogy túl szikes és nem sok terem rajta. Kevés zab és lóhere, ami csak takarmánynak jó.

Ha Önnek nincs elég ideje vagy nem bírja megírni, meg tudná írni egy vezető gazdának a címét, aki tudna nekem segíteni és tudnánk eszmecserét csinálni. Persze ez a táj és föld más, mint odahaza, de a szikes talaj itt is ugyanaz és kevés eső. Tisztelettel Frank Bereczki."

Micsoda erő a szülőföld, a táj, az otthon. Évtizedek múlva is visszaparancsol, legalábbis gondolatban, embereket életre elkísér. Pedig Mister Bereczkinek nem lehetnek legszebb emlékei a szegedi táj mezőgazdaságáról. Elmúltak a muszáj-idők. A muszáj-szövetkezetek kora is lejárt. Most kellene ismernie a mezőgazdasági nagyüzemeket, eredményüket ország-világ elismeri. Fölösleges ezt írnom, olvas Ön újságokat, szaklapokat, azokban fellelhető, mit fejlődött, mit profitál a magyar mezőgazdaság, közte szűkebb pátriánk, a szegedi táj. Gyümölcsöseinknek, borainknak nemcsak évtizedekkel, évszázadokkal ezelőtt volt jó híre, hanem napjainkban is. Sőt. Folytathatnánk a sort, a hízómarhával, a szalámival, zöldségfélékkel, de csak egy konkrétumra utalunk, a magyar búza ismét megjelent a világpiacon, kezdi visszaszerezni régi nagy hírét, hegemóniáját.

Itt a homokvidéken, a szikese[k] új gabonafajta, a triticale

Veres Mihály

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1970 JUL 19

1021

VERES MIHÁLY: PIETA

Jelenet a Csipkerózsika című balettből. (Fotó: Somogyiné)

párizsi szabadtéri Csipkerózsika — megítélésük szerint — az együttes legnagyobb sikere lett.

A szegedi előadásra egyébként minden készen áll. A bemutató előkészítését megkönnyítette, hogy a novoszibirszki színház színpadának — a Szovjetunió legnagyobb színházáról van szó — méretei szinte teljesen azonosak a szegedi szabadtéri színpad méreteivel. Szcenikai, koreográfiai változtatásokra tehát nem volt szükség. Vasárnap este a dóm előtti színpad közönsége szinte teljesen ugyanazt az előadást látja itt Szegeden, mint amilyet a szibériaiak Novoszibirszkben.

lítások

Megyünk

Vass Mihály

Csillagszemű magány kréta
70×100

Szegedi nyári tárlat

Veres Mihály

Résztvesz a VI. Dél alföldi Tárlata

Rohner Zoltán: Hagyományfisztelés és kiserletezés

Csongrád megyei Hírlap 1970. máj. 16.

Veres Mihály

Résztvesz a Dél-alföldi Tarlatan.

Alacz László: Képzőművészeti napló

Délmagyarország, Szeged 1970. máj. 12

Veress Miháy

Éjszaka fái kréta 61×87

Délalföldi Tárlat 1969. U.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

Veres Mihály

1969 NOV 13

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

1021

KIÁLLÍTÁS. November 14-től december 21-ig Veres Mihály festő 25 alkotását láthatják majd a nézők a szegedi színház társalgójában, ahol az idei évadtól kezdve folyamatosan bemutatják a szegedi képzőművészek alkotásait.

Veress Miklós

Résztvesz az egyesszavi Kiállítás-
son.

Katalógus

Csorgó Ismegyei Hírlap 1970. úr 19.

1) Veres Mihály
festő

Kiállítása volt a szegedi Móra-múzeumban.

Fiatal szegedi festő.

Művei: „Onarchép" színes krétarajz, „Pogány ima", „Örök ének", „Bendl", „Andante.

Van Gogh-tól Schlemmerig és Jean Dér Endre: Veres Mihály tárlatáról Tiszatáj, szeged 1969. III – IV. XVIII. képmell.

2) Veres Mihály
festő

Helikonig sok hatás érte.

Déri Endre: Veres Mihály tárlatáról
Tiszatáj, szeged. 1969. III–IV. XVIII. képmell.

Veres Mihály

„Önarckép" Rajz.

„Inferno" -"-.

Tiszatáj, Szeged 1969. III-IV. Műemlékek
XVII, XVIII.

Veres Mihály
festő

1969 febr. 2.-án nyílt tárlata a Szegedi Móra Ferenc Múzeumban.

Kiállított munkáinak fő motívumai a falak.

(-cz) Tárlat-hívogató
Tisztatáj, Szeged 1969 III-IV. 350.

MDK

Veres Mihály

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 aug.6.

Veres Mihály

P. G.: Szegedi művészek a Nemzeti Galériában.

Magyar Nemzet, 1967. IX. 9. 4. o.

Veress Mihály

Falu a kréta rajza (eml.)

Szerepel a Szeged. Tér. Táscatok

Papp Lajos: Egy kiállítás képei

Tiszatáj, 1967 II. 135 old.

Veres Mihály

grafikákkal

szerepel a szegedi művészek

kiállításán a Nemzeti Galériában

D. Fehér Zsuzsa: A szegedi képzőművészet problémái a bp-i kiáll. tükrében

Tiszatáj 1967 XII. n. 1185 old.

Veres Mihály
festő

M.D.K.

Képei szimbolisztikusabbak.

Vuller László: Szegedi festészet.
Művészet, 1968. január - 24 lap.

MDK

Veress Mihály

Kiállitási kritika

Magyarország 1968 márc.9.

Veres Mihály
grafikus

M.D.Y

A kiállitáson szerepelt grafikával,
az „Örök ének" - et fehete - fehér geo-
metrikus foltokból alakitotta ki.

Szelesi Zoltán: Szegedi képzőművészeti tárlat . . .
Művészet, 1968. január - 21. lap.

Veres Mihály

Részt vett a csongrád megyei rajztanárok kiállításán, amelyet a szegedi Móra Ferenc Muzeum kupolatermében rendeztek meg mintegy 50 műből.

Rajztanítás 1962. V.sz. 30.l.

Veres Mihály Tenger! MDK

"Tenger"

szerepelt a Szeged városi és Csongrád megyei rajztanárok kiállitásán.

Juhász Antal: Kiállitások.

Pedagógusok Lapja. 1962. nov. 20.

MDK

Veres Mihály festő

Szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek Kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek Kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

MDK

Veres Mihály főiskolás

A Pedagógiai Főiskola (Szeged) hallgatója. Ő és Nádai Zsuzsa nyerték a (szegedi) városi tanács művelődési osztálya és idegenforgalmi hivatala plakátpályázatának harmadik díját.

Képzőművészeti figyelő.

Tiszatáj, Szeged, 1957. nov.. [2. l.]

MDG

Veres Mihály rajztanár

Szegeden dolgozik. Szerepel a Móra Ferenc Múzeumban rendezett kiállításon.

Pedagógiai Főiskolát végzett rajztanárok retrospektív kiállítása.
Tiszatáj, Szeged, 1960. július. 10. l.

MDQ

Veres Mihály (festő?)

Az elmúlt évben végzett rajzszakos hallgatóként a szegedi Pedagógiai Főiskolán.

(Szűcs): Beszélgetés Vinkler László-val képzőművészeti életünkről.

Tiszatáj, Szeged, 1960. április. 14. l.

Veres Mihály, vá-
lasztati, kadasiszár
Kassán 1596-1622.

Pallos, vörös bársony-
hüvelyben.

MNM Fegyvertár

28/1. lelt. sz.

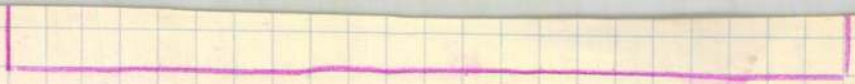

MDK

Veress Mihály (képzőművész)

Szerepel a Szegedi Pedagógiai Főiskola volt rajzszakos hallgatóinak kiállításán a Móra Ferenc Múzeumban.

Nébány sorban.
Tiszatáj, Szeged, 1960. augusztus. 2.1.

Veres Mihály MDK

asztalosmester

1780-1800 évek között a debreceni asztaloscéh bejegyzett mestere.

Sternegg ~~////~~ Mária: Iróalmáriumok Debrecenből. Ip.müv.Muz. Évk. III-IV. 1960. 35-48.1.

45.1. 15. jegyz.

Veres Mihály

Szénrajza

szerepel az alábbi táslaton

Bojás Iván: V. szepedi Nyári Táslat

Magyar Hírlap 1969 VIII. 6

Veres Miklós
festő

M.D.K.

Méltatás

Akácz László: Képzőművészek - a pálya szélén
Délmagyarország 1969.jul.17.

MDK

Veres Mihály

olaj:paszt.

Csend

9. szegedi nyári tárlat. Móra F. Muz.

1968. aug.

MDK

Veres Mihály

Örök ének, kr.

Gyermekkor,"

Szegedi képzőmüv. tárlata. N.Gal. 1967. aug.

Veres Mihály

Szerepelt a népedi képzőművészek kiállításán
a Nemzeti Galériában.

Csongrádmegyei Hírlap 1967. aug. 13.

MDK.

Veress Mihály

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1966 dec.13.

Veres Mihály

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1970 MÁJ 1. 9

1024

Koldus és királyfi

A Móra Ferenc Általános Iskola színjátszó szakköre minden évben tavasszal rendezi meg bemutató előadását. Ezúttal — két alkalommal — az elmúlt hét végén vitte színre Mark *Twain* népszerű ifjúsági regényének színpadi változatát, *László* Anna átdolgozásában.

A termet zsúfolásig megtöltő nézők nagy tapssal jutalmazták az iskola felsőtagozatos gyermekszereplőinek élvezetes játékát. Különösen nagy sikert arattak az előadás főszereplői: *Csinos* József, *Estók* János, *Ladányi* Gábor, *Rácz* Béla és *Szűcs* László, akik korhű jelmezekben jelentek meg a színen.

Az *Úttörőház* színpadán *Veres* Mihály festőművésznek, az iskola tanárának díszletei között elevenedett meg a Koldus és királyfi színes története — *Dubay* Józsefné tanárnőnek, a szakkör vezetőjének rendezésében.

Zárt törzskönyvű 11 hónapos nevelővizsgás német juhászkutya eladó. Lenin krt. 81.

Motorcsónak négyszemélyes, König rendszerű, 800-as motorral eladó. Szeged, Szent Miklós u. 7. Ifj. Csordás Sándor.

Krizantém (Ondine) tőosztás eladó. Újszeged, Rózsa F. sgt. 96. sz.

6 db 24 keretes NB kaptár méhekkel áron alul eladó. Kiskundorozsma, Hámán Kató u. 25. sz.

Hosszú csipke menyasszonyi ruha fátyollal eladó. Igényesnek is megfelel. Újszeged, Bal fasor 51. sz.

Mezei cserép és nagyméretű vályog eladó. Kiskundorozsma, Aradi u. 13. sz.

Betegtolókocsi olcsón eladó. Horváth Mihály u. 7. sz. Papdi.

Eladók kombinált szekrény, hármasszekrény, rekamié, fotelok, heverő, szelon, ruhaszekrény, ágyak, könyvállvány, konyhakredenc, tv-asztal, falipolc, sublót. Kossuth L. sgt. 32.

Használt szelonokat veszek. Lengyel u. 32. sz. Szent István térnél.

Basszus- és eladó. „Gitá jeligére a Hí

Nagy filoden adó. Gyógyás eszközök gyár tér 7. sz.

Csereszneye- rönkök és v eladók. Szatv 90. Debreczen

Simson-moped és egy rends külli 125-ös torkerékpár k lapotban ela czeny, Szatym

Philips borot Kiss E. u.

Opel Rekord új alkatrésze megvételre. 14-659.

Opel Kapitén alkatrészek e István tér 1

50 súly vag ban tárolt, kos viztartá ritott morzs 250 forint áron eladó. Mgtsz, Bor megye.

Modern ruha csipke gas alakra ludy u. 21.

Trabant Co

a 60-as évek körül — csökken szenvedélyes magatartása: a festői indulatot kiegyensúlyozott harmóniára való törekvés váltja fel. Ekkor tájképeit részben síkszerű ábrázolás, a nagy felületek dekoratív mértani rendbe foglalása jellemzi, részben a táj tárgyait — akárcsak csendéleteinek tárgyait — testmértani alapformákra egyszerűsíti. Ez az időszaka — saját szavaival élve — „naiv klasszicizmusa" rövid volt. „Rájöttem arra, hogy a valóság sokkal bonyolultabb, sokrétűbb annál, semhogy annak gazdagságát ily módon megközelíthetném". Hogy benyomásairól hűebben számolhasson be, új eszközhöz folyamodott. Még vastagabban hordta fel a festéket. Az érdessé vált, erősen borzolt felület, a szenvedélyesen egymás mellé vetett színfoltok valóban eleven, mozgalmas hatást váltottak ki. Azonban részben azért, mert kevésbé ügyelt arra, hogy a színfoltokat és színeket művészi mondanivalójának alárendelje, gondosabban tagolja, az élményt kiváltó jelenség és egyszersmind maga a közölt művészi élmény helyenként csak többé-kevésbé halványan jut szóhoz.

Most bemutatott újabb képeinek legértékesebb vonása az, hogy megtartva eddigi erényeiket, mind a színeket, mind a színfoltokat sikerült oly módon artikulálnia, hogy azok élményeit határozottan tolmácsolják.

Zsennyén és részben a Balaton partján készített pasztelképein sem formákban foglalta össze a természet, a fák, lombok koronáit, a talaj hullámzását, hanem széles körvonalak kemény ritmusú összecsengésével fejezi ki azok forma- és tömegritmusának feszültségét.

Olajfestményei hasonlóképpen részben a Balaton-parti, részben a dunántúli vidék dombos tájain nyert benyomásairól számolnak be. Gondosan, elmélyülten tanulmányozta a táj, a dombok között meghúzódó falvak jellegzetes formáit. Az időjárás, a napszakok különböző fényjelenségeit. Konfár Gyula képein nem csupán felsorolja tapasztalatának eredményeit, hanem beszámol a benyomások keltette művészi élményeiről is. A táj, az épületek, a növényvilág képein életet nyernek.

A tűző nap fényében nemcsak a színek melegségét fokozza fel, mind a színek, mind a természet formáinak ritmusa izgatottabbá, hevesebbé válik. Ez a felfokozott ritmus ölt alakot a színfoltok torlódásában, az ecset vonásaiban (Napos táj; Tó nappal). A felhős táj, vagy az este szórt fényében a formák, a színek és színfoltok ellentéte, küzdelme elcsitul. Csökkenti a házak formáinak és színeinek szembeállítását is (Balaton). Mintha az ecset kezelés módja is veszítene nyugtalanságából, a vastagon traktált felület érdességéből.

Újabb tájképeinek további értékes vonása, mély és tüzes színei, színharmóniájuk változatossága. Az első önálló kiállításának nemcsak az a jelentősége, hogy a közönség behatóbban ismerkedhetik meg Konfár Gyula művészetével, hanem hogy azt fejlődésének egyik értékes állomásán ismerheti meg. Konfár Gyula tájképfestészete reális tájképfestészetünk egyik jelentős színfoltja.

Ujvári Béla

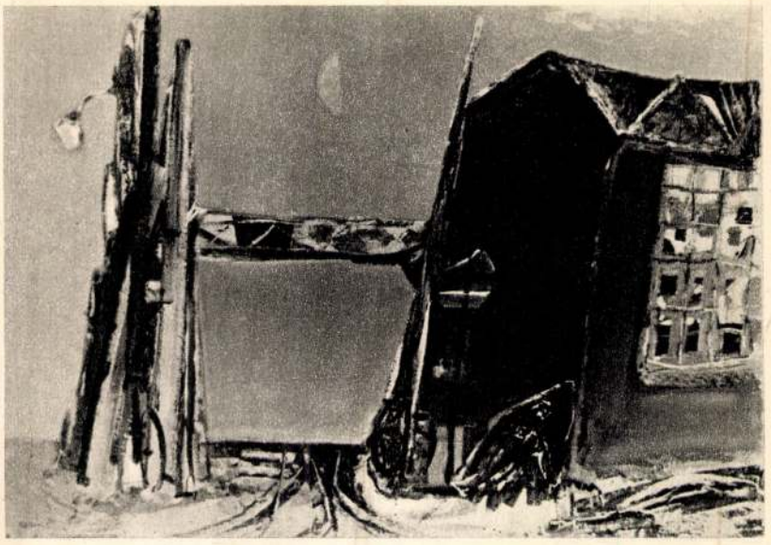

Csiszár Elek:

Fűtőház felüljáróval
Remise à locomotive, avec paserelle
Депо с мостками

Kaposvári tárlat

Amikor 1919 májusában Móricz Zsigmond Kaposvárott járt, egyik riportjában Rippl-Rónai József mellének szegezte a kérdést: „Van-e a Mesternek tudomása, hogy Somogyban egy állandó művésztelepet akarnak létesíteni?" Rippl-Rónai így válaszolt: „Én a magam részéről nagyon szeretném, ha tényleg megvalósítanák ezt a tervet. Sőt, ha a növendékeim megfelelő ellátásáról gondoskodnak, úgy szívesen vezetném a mesteriskolát. Nagybánya, Szolnok, Nyergesújfalu mintájára. A kommunizmus kultúrájának az a célja, hogy a művészetet nem egy, hanem mennél több gócpontban egységesítse. Ezért nagyon üdvös gondolat a somogyi művésztelep felállítása . . ."

Somogyi művésztelep azonban — legalábbis abban az értelemben, ahogy a vásárhelyit, a nagybányait, a szentendreit emlegetjük — sem Rippl-Rónai életében, sem halála után nem működött. A táj nagy festőművészeket dajkált, rövidebb-hosszabb ideig itt működött Bosznay István, Iványi-Grünwald, Kunffy Lajos, Rippl-Rónai, Rudnay, Vaszary, Zichy, az élők közül innen indult el Bernáth Aurél és Martyn Ferenc, a tüzetes vizsgálat talán némi rokonságot is fölfedezhet művészetükben, ezt azonban művészettörténeti „iskolá"-nak aligha lehet nevezni.

A közelmúlt évek mintha megérlelték volna azokat a feltételeket, amelyek alapján egy „somogyi", vagy tágabb értelemben: „dunántúli" stílusú festészet kialakulásáról, sőt jelenlétéről beszélhetünk. Hiányzik ebből ma is a művésztelep zárt megkötöttsége, hiányoznak az iskola szabályai, jelen van azonban egy olyan légkör, amely a legjobb értelemben vett „műhelyt" jellemzi. A Somogyban és Kaposvárott újabban nagy számban megtelepedett fiatal művész számára az elődök nem súlyos (vállalt vagy elvetett) terhet, követendő szabályt jelentenek, hanem példát, forrást és mértéket. Példát a művész erkölcsi helytállására, forrást az állandó kísérletezésre, mértéket a teljesítmény elbírálásához.

A kaposvári tárlat — melyet kétévenként, s az idén már másodízben rendeztek meg, — a Somogyban és Dél-Dunántúlon élő vagy innét elszármazott művészek bemutatkozása, „seregszemléje". Ezúttal harminchárom festő, grafikus, szobrász és keramikus kilencvenöt alkotását állították ki.

A szemlélőt az első pillanatra az anyag változatossága, a művek sokfélesége fogja meg. Van itt szürrealisztikus emlékidézés és naturalista természetábrázolás, megtalálhatók a nonfiguratív útkeresés és a posztimpresszionizmus jegyei, láthatunk a falakon a primitív művészettől ihletett és a modern, spekulatív gondolkodást kivetítő alkotásokat. A kiállítók nagy része fiatal, harminc-negyven éves művész, s a kaposi kiállítás — kicsiben — hű tükre annak a sokféle törekvésnek, amely ma ezt a nemzedéket a magyar művészet egészében jellemzi. Kevés még közöttük a szuverén, teremtő művész, s négy-öt kép talán nem is elegendő a távolabbi és névre szóló következtetésekre.

A sokrétű festészeti anyagból két „főszólam" válik ki. Az egyik a nemzeti tradíciókhoz, az időben távolabbi vagy közelebbi helyi hagyományokhoz kötődik. Ezeken a vásznakon főként a tájélmény és a dunántúli népélet színei kapnak helyet. Vagy közvetlenül, a látványhoz és a valósághoz szorosan tapadva, mint például Bagó Bertalan (Rév), Gerő Kázmér (Kapospart), Raksányi Lajos (Vásár), Ruisz György (Vincellér), Somogyi Soma László (Háromkirályok) képein; vagy áttételesen, a valóságtól elvonatkoztatva, de felismerhető természeti élményből fakadóan, mint pl. Bizse János (Nyár) vagy Soltra Elemér (Kő és víz) képén. Tulajdonképpen ezzel a látásmóddal tart rokonságot az a — jobb szó híján — szürrealizmusnak nevezett irány, melynek darabjai foltokban feloldódó, mikroszkopikus nagyításokra, vagy a képzelet és az álom vizében oldott látomásokra emlékeztetnek. „Tárgyak idézése" — írta egyik, fehér és fekete foltokból építkező, egyenesekkel tagolt képe alá Szekeres Emil, aki e látásmód talán legtehetségesebb képviselője a kaposi kiállításon; „Őskor" — olvasom Ungvári Károly nagyméretű képe alatt.

A festészeti anyagból kiváló másik szólam halkabb, szerényebb, mégis — érzésünk szerint — az újra való törekvést, a fejlődés mozgásirányát és lehetőségét hordozza. E képek elkerülik a divatos irányok másolását, a festő belső, öntörvényű világának megfogalmazását keresik; nem hangulatokat és tájképi benyomásokat rögzítenek, hanem festői kérdéseket kívánnak megoldani. E festők érdeklődése a városi, sőt ipari élethez kapcsolódik anélkül, hogy programszerűek lennének; frissek, korszerűek anélkül, hogy egyéni hangjukból és eredetiségükből veszítenének.

Borbély László: Normandiai házak. Rouen
Maisons de Normandie, Rouen
Нормандские дома. Руан

A kiállítás egyik jóleső meglepetése Lóránt János bemutatkozása, valamint Csiszár Elek két festménye. Egyéni élmény és az egyetemes mondanivalóra mutató törekvés, a szülőföld indítása és a legtágabb emberi közösség közti harmónia-igény jellemzi képeiket.

Kovács József és Weeber Klára érméin a műfajban megszokott, hagyományos előadásmód uralkodik. Bors István fából és vasból összeszerkesztett, totemisztikus jelekre emlékeztető szobrai sajnos már a kiállítás ideje alatt megrepedtek. Honty Márta gobelin terveinek inkább egy műhely-kiállításon volna helye; a kész szőnyegek közül csak egyet — igaz: nagyon szépet — láthattunk.

A festményeknél egységesebb s az átlagot tekintve színvonalasabb benyomást kelt a grafikai anyag. A többségében fekete-fehér, síkszerű rajzokat fegyelmezett, pontos vonalvezetés jellemzi. Elkerülik a divatos nagyvonalúságot, a könyvillusztrációk egy részében újabban elterjedt felszínességet. Műves gonddal, tudatos kompozíciós igénnyel születtek ezek a lapok. Népi ihletésű, dunántúli levegőjű, lírai színezetű formavilág van születőben bennük. Kiemelkednek Diskay Lenke és Honty Márta a népköltészet tisztaságát és derűjét idéző lapjai, valamint Szabados János, Szekeres Emil, Varga Hajdú István és Zágon Bertalan „férfiasabb", balladisztikusabb, sőt Zágonnál ironikus-humoros felhangokkal átszőtt rajzai. Takáts Gyula költői szépségű katalógus-előszavának jellemzése alighanem leginkább az ő munkájukra érvényes: „A látvány varázsából és a tudomány pontos realitásából egyaránt akként táplálkozó stílus ez, amely a jelenben, az előttünk alakuló és változó világ lényegét a korszerű vonallal képpé teremtve igyekszik elénk tárni." Egyensúlyra törekvő tisztaság, racionális világosság, emberközpontú, derűs világ tekint ránk e lapokról: a kialakulóban levő, sajátos arculatú dunántúli piktúra jegyei.

Somogy nemcsak példát, forrást és mértéket adó szülőföld ma ezeknek a festőknek, hanem mecénási hajlandóságát gyakran nyilvánító gazda is. A kaposvári tárlat megnyitásakor a megye és a város művészeti díjakat oszt (ez évben Szekeres Emil kapta a Rippl-Rónai, Szabados János pedig a Vaszary-díjat); a közelmúltban megjelent ízléses kis műhely-antológia mutatja be tizenhárom somogyi képzőművész munkáit; Kaposvárott jól működő területi szervezet biztosít keretet az alkotáshoz, s a kiállítások alkalmával több kép alá hamar odakerül egy-egy intézmény nevével a felirat: „Megvásárolta . . ." Mindez további reménnyel töltheti el a tárlat szemlélőjét, hogy Rippl-Rónai félszázados álma — természetesen az új körülményekhez igazodva — mégiscsak megvalósul, s a „Múzsáknak szentelt kies tartomány"-ban megszületik a „szülőföld erejéből induló és táplált egyetemes" művészet.

Tüskés Tibor

Veres Mihály kiállítása Szegeden

Nem akármilyen tehetségeket magában foglaló derékhad sorakozik fel mostanában a már hosszabb ideje dolgozó-kiállító *szegedi* képzőművészek mögé. S ami elsőrendűségüket különösen érdekessé teszi: az idősebb mesterekétől eltérően, az ő munkáik igen erős nyomokban viselik magukon a különböző *izmusok* jegyeit. Akár *Dér* István mexikói példákat idéző konstruktivista vásznait, akár *Zombori* László expresszív — ám egy oldottabb, lírai szellemben fogant — képeit említjük, vagy akár *Szűcs* Árpád kubista ihletettségű, *Zoltánfi* István szürrealista művészi „gyakorlatát" hozzuk fel igazoló példaként — egyaránt a fentebb mondott vélemény mellett szólunk.

A bátrabban, de soha nem a hivalkodó maguk-mutogatásáért tájékozódó festők sorába most egy újabb fiatalember lépett.

Neve: *Veres* Mihály, s vásznai-kartonjai ugyancsak *szürrealista* jegyeket mutatnak, ám — miként a szépen népesedő tábor többi tagjánál — nála sem iskolás egyértelműséggel tűnnek elő az ismerős stílusjegyek. Motívumai inkább *a kubizmus* elvont formáit példázzák, s így egy különös, látszatra hideg-rideg álomvilág néz le a képeiről.

Az ágaikat vesztett fák, a „Holdbéli" tájak nézői azonban nemcsak az egymásba ötvözött stílusok szétbontását kapják feladatul — hosszas tűnődésre van szükség a festő közlendőinek megértéséig is. Annak eldöntéséig, hogy valójában mit is jelképeznek a majd minden képről előtűnő faderekak. Csonka ujjaikkal komoran fenyegetnek, az örökös visszanyesettség szomorú állapotát mutatják, vagy éppen az újrakezdés megszenvedett gondolatát sugallják a nézőbe?

A *Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában* kiállított munkák futólagos megtekintése sokféle — igenlő, elutasító — vélemény kialakítására is ösztönözhet.

A hosszabb szemlélődés azonban mindenképpen a fiatal festő *javára* dönt. Mert az ágcsonkok még a legtöbb fájdalmat mutató változatukban is elárulnak valamit a művész hitéről az újrakezdés lehetőségében, meg arról, hogy egyszer, „valamikor" az ujjaitól megfoszott faoklökből is felszökken majd a harmónia lombos ága. Ha nehezen is, de feltétlenül kiolvasható ez az újra és újra megismétlődő vallomás, amelynek elmondását a Szegeden, *Vinkler* László keze alatt iskolázott, a harmincadik évén épphogy csak túllépett szegedi művész oly látványos elszántsággal vállalta.

Az persze, hogy Veres Mihály különös birodalmáig igen hosszú utat kell bejárniuk azoknak, akik az ismerős tájak ismerősebb felidézéséhez szoktak, s a „falra tett" portrékban sem csak a hétköznapjainkról meglehetősen távol tűnődő emberarcokat keresik — feltétlenül igaz. Igaz viszont az is, hogy a korhoz erősebb szálakkal kötődő művészi produktumok mellett feltétlenül teret — s bíráló, értékelő — visszhangot érdemel az ilyen lemeztelenített gondolatokat kimondó, tőmondatos kép-kérdéseket feltevő festészet is.

Bárhogyan nézzük, a mindig szívesen tudomásul vett *gazdagodás* jele volt ez a mérlegelésre, gondolkodásra okot bőven szolgáltató szegedi tárlat!

Akácz László

MŰVÉSZET

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:
ARADI NÓRA, D. FEHÉR ZSUZSA, ÉK SÁNDOR, GÁBRIEL FRIGYES, POGÁNY Ö. GÁBOR

Kiadja a Lapkiadó Vállalat. Budapest, VII., Lenin körút 9—11. Telefon: 221-285. Felelős kiadó: SALA SÁNDOR igazgató
Felelős szerkesztő: POGÁNY Ö. GÁBOR * Szerkesztő: SOLYMÁR ISTVÁN * Műszaki szerkesztő: SÜTŐ LÁSZLÓ
A szerkesztőség címe: Budapest, V., Szent István tér 15. Telefon: 125-022
69.4150 Athenaeum Nyomda íves mélynyomása, Budapest. Felelős vezető: Soproni Béla igazgató
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Bp., V., József Nádor tér 1.) és a postahivataloknál
Lapunk példányonkénti eladási ára 12,— Ft. Előfizetési ára fél évre 72,— Ft. Csekkszámlaszám: egyéni 61 280, közületi 61 066

INDEX 25 602

Veres Mihály

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 AUG

VALÓSÁG
Budapest

1021

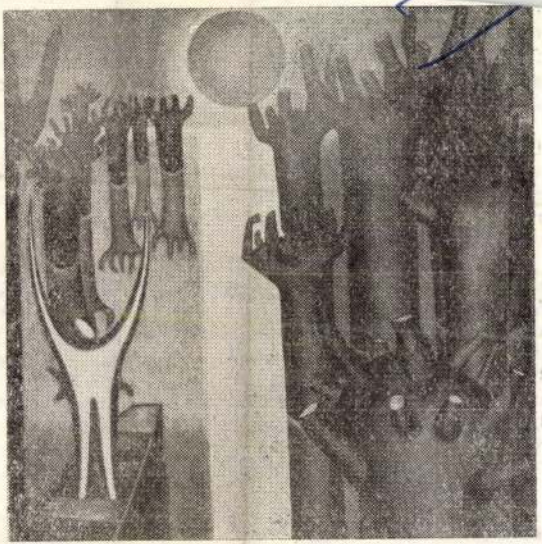

Veres Mihály: „Örök halász"

sem, a rivalizálást. Senki sem akart lemara
tehette, igyekezett olyan vagy hasonló ház
felül költöttek a nők öltöztetésére, ugyanez
ugyanígy tett? Nem tartott fenn a szükség
életet, nem ment tönkre sok család, mert ne

Abban sem vagyok biztos, hogy az új
hisz ez volt az új, a divatos, amit követn
viselet, díszítőművészet) megtalálhatók a
A parasztság azelőtt is figyelte az „urakat"
régebben lassúbb volt a divat változása,
alakítani.

A lakáshasználat változásában az első

szobába a kemence mellé tűzhelyet építettek téglából vagy földből, és azon kezdtek főzni. A füstös konyhát csak húsfüstölésre használták, s nyáron inkább a külön épített nyári konyhába költöztek, hogy a ház ne melegedjen, legyek ne lepjék és ne piszkolódjék. A század elején megkezdték a szabad kémények „lefojtását" is, ami főleg a két háború között vált általánossá. Így a konyhából lakókonyha lett, ahová már vastűzhelyet állítottak be. A kemencéket azonban csak a legutóbbi időkben bontották le (bár ma is sok helyen egyet meghagytak kalács és sütemény sütésére, ha a kenyeret péknél is sütik), mert az egyéni gazdaságokban mindig volt annyi szalma, kukoricaszár, venyige, amennyi a kemence fűtéséhez elegendő volt. A nagy házakban sokszor nem építettek kemencét, csak kályhát állítottak be vagy fűtésükről egyáltalán nem gondoskodtak; néha még kémény sem volt.

A szekrények elterjedésével kapcsolatos jegyzethez azt szeretném hozzáfűzni, hogy az már a népviselet virágzásának idejében megjelent. A bajai múzeum őriz egy 1843-as évszámmal jelzett

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 MÁJ 6.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

Veres Mihály

SZERDAI MOZAIK

1021

Előadás és kamaratárlat

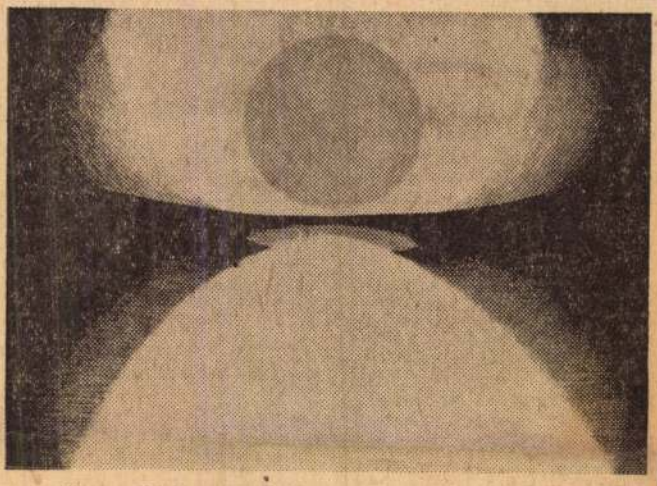

Veres Mihály: Naphimnusz (Fotó: Zélman Ferenc)

A szegedi újságíróklub Művészklubjának hétfő esti programján ismét két előadást hallhatott a közönség. *Dr. Szabó* Andrással, a jogtudományok kandidátusával *dr. Merényi* Kálmán adjunktus beszélgetett a társadalom gazdasági fejlődésének és a bűnözésnek összefüggéseiről.

Az előadó nagy vonalakban ismertette a fiatalkori bűnözés hazánkban végzett szociológiai vizsgálatának eredményeit. A tanulmány levonható konzekvenciái szerint a bűnözés szorosan kapcsolódik a lakosság mobilitásához és az ipari fejlődéssel együttjáró problémákhoz. A vizsgálattal egyidőben hasonló szociológiai felmérés folyt Lengyelországban és a Szovjetunióban is. A sok problémát felvető előadás után *Petri* Ferenc költő a kiállító *Veres* Mihály festőművész kamaratárlatának anyagához fűzött megjegyzéseket.

— Veres Mihály képei — mondta *Petri* Ferenc — számomra az emberi tisztaság, a könyörtelen egyszerűség szépségét, az igazságkeresés szenvedélyét jelentik.

A bevezetőt követő vitában felszólalt *Vinkler* László, *Hemmert* János, *Csaplár* Ferenc, *Dér* István.

POLNER ZOLTÁN

Szaruhártya-

Sokat ígérő orvostud
iatal szkopjei szemész.
szaruhártya-átültetési kísérletekkel foglalkozik a macedón
őváros orvostudományi egyetemének klinikáján, s arra a
neglepő megállapításra jutott, hogy a jugoszláv—albán
határon fekvő ohridi tóban élő különleges pisztrángok
szaruhártyája alkalmas emlősök szemébe való átültetésre.

Az orvoscsoport legújabb sikere: a pisztrángok szaru-
hártyájának átültetése üregi nyúl szemébe.

A jugoszláv orvosok kísérleteik naplóját hamarosan a
emzetközi tudományos közvélemény elé terjesztik, annak
reményében, hogy saját kísérleteik, kiegészítve más,
ugoszláv és külföldi orvosok tapasztalataival, alapot te-
emthetnek arra, hogy az ohridi pisztrángok szaruhártyá-
át a belátható jövőben emberi szembe is át lehet ültetni.

Gyászközlemények

Mély fájdalommal tudatjuk, ogy a szeretett jó férj, édes-
pa nagyapa, sógor és rokon, AGY BENKŐ LAJOS, Vörös-
bogó u. 18. sz. alatti lakos 74. ves korában elhunyt. Temetése olyó hó 7-én du. 3 órakor lesz vásárhelyi római katolikus emető kápolnájából. A gyá-oló család. É. 374

Tudatjuk, hogy VÁRNAI VIL-IOSNÉ temetése május 7-én 14 rakor lesz a szegedi Dugonics-temető ravatalozójából. A gyászoló család, Szeged, Egressy B. u. 9. T. 670

ANYÁK NAPJÁRA, BALLAGÁSRA virágot
a DÁLIA virágüzletben rendeljen
Vásárhely Lenin u. 32.
H. 96 046

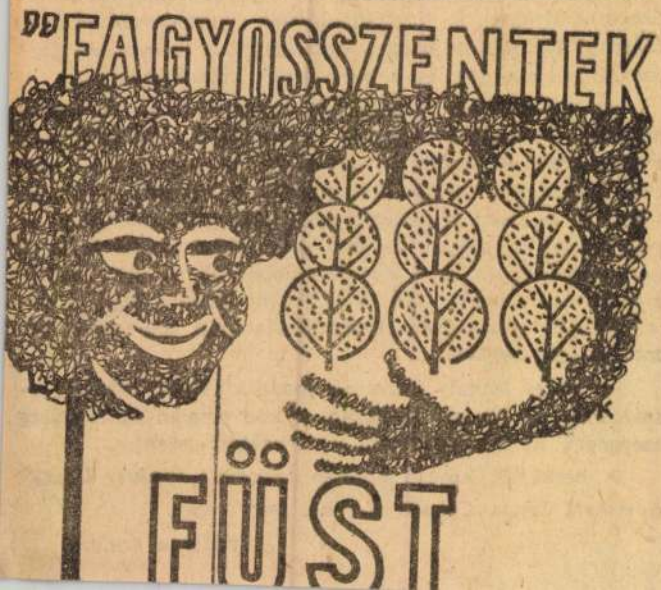

Veres Miklós

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGR... HÍRLAP

...te a — jatek... pontjából könnyűnek mond... ható találkozót.

ZRÍNYI PÉTER

CSONGRÁDI SC—

MEZŐFI SE 1:0 (1:0)

Csongrád, 1100 néző, vezette: Orovecz.

Csongrád: Jandsó — Herczeg, Murár, Gög, Gál, Kajtár, Guillerm, Fássy, Horthy, Kornfeld.

SZABADTÉR
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 139-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

Veres Mihály
otvös Kassa

Könnyűgyűrű

144. l

Ie 865 Nr. 811

Michael Veres de Válaszút, civis 1596, MC 1622.
Veretek XVI. sz.-végi kard hüvelyén. — *Beschläge an der Scheide eines Schwertes v. Ende d. XVI. Jh.*
Mus. Nat. Hung.

1147.

A

Tabernaculum.

Alsó része négysz
kal, felső része pedig g
látunk feje körül dicsfén

gal, a melyen e szónak:
vehetők ki. A fialék (torn
lok állnak. Az ívezet dís
csak részben olvasható

Márvány-dombormű,
— Vétetett 1894 szeptem
358·80 K-án. — Elszámolt
— Az elszámolásra nézve
az 1895 május 10-iki 229
molást jóváhagyta az 190
az 1901 augusztus 26-iki

Jegyzet. L. az 1896-
Preisliste. Nº 12.

III 3

Pl.
Vét. 1894.

Választuti ötvös Veres Mihály

1596–1622.
Kolozsmegyei Választról származott.
1596. jun. 27. én nyer polgárjogot
A céhregestomban 1622 ig szere
pel. 1617–19 ig második, 1622-
ben első céhmester.

Választuti alatt
nincs felvéve ??

Mihalik József. Kassavaros
ötvösségének tört. Bpest. 1900.
225. l.

Irmiji Laûdor

festō.

Veress Eöttvös Mihály

ötvös.

Kassa. XVII. sz.

A kassai ötvöscéh regestroma 1600-ból. A felső magyarországi muzeumban.

Ballagi Alardár. Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Bpest. 1884. 20. l.

Apor Á

tanárjel

leve

—

Veres Eötvös Mihaj

Otv. Kassa. 1617

wod

Moszo 19

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

..... helyettesének

Endrényi Imre, Szeged.

Veres Mihók

Ötvös inas.

Mestere Füzesi Péter Kassán. 4 évre szegődött 1628. marc 20 án. Apja Mihály. Időközben megszökik és 2 évig idegenben bujdosik, de a céh engedelmével ismét felvétetik.

Mihalik József. Kassavárosi ötvösségének története. Szept 1900. 318. l.

Marchenke Vilnos

szobrász

Kolozsvári Veres ötvös Mihály

1598–1600.

1598. augi 8 án nyer polgárjogot. 1600-ban egy tilalomban szerepel.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének tört. 1900. 228. l.
Szpert

Jakab

üvegfestő

XIII. 07.

Kolozsvári Veres Mihály

ötvös

1599-ben Déézsen élt *

at ottani cèh tagja.

Jakab Elek. Kolozsvár tör-

ténete. Bpest. 1888. II k.

356. l.

Veress Mihály

Andante. kréta 61×86

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Veress Miklós

a IX. Délalföldi Tárlaton képeit láthattuk.

Szabó Endre: Kiállítási krónika.
Szegedi Napló, 1943. máj. 11.

Veress Mélyke
festő

Méltatás

D.Fehér Zsuzsa: Van-e szegedi műhely?
Művészet,1973.augusztus - 14.oldal

Veress Miklós
festő

Méltatás

Pap Gábor: Tárlatok - Távlatok.
Művészet, 1973. augusztus - 41. oldal

Veres Mihály

A Győri Műcsarnokban Benkő Mariann gobelin-kiállítása október 9.-ig, a XI., Bikszádi uti kiállitóhelyiségben Körösényi Tamás szobrász kiállitása október 1.-ig, a Magyar Nemzeti Galériában Jávor Piroska zománcainak kiállitása szeptember 27.-től, a Szegedi Bartók Béla Művelődési Központban Veres Mihályfestőművész kiállitása október 2.-ig, a Balmazujvárosi Veres Péter Művelődési Központban Schéner Mihály festőművész kiállitása szeptember 28.-ig, a Budapesti Metró Klubban Artner Ottó szobrász kiállitása október 2.-ig, a Helikon Galériában Gádor Magda szobrász kiállitása október 16.-ig, a Csontváry Teremben Hincz Gyula festőművész kiállitása szeptember 28.-ig, a Csók Galériában Szalatnyai József festőművész kiállitása szeptember 23.-ig tart nyitva.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. szept. 24. XXI.évf. 39. sz. 8. lap.

Veres Mihály

„Magyar fejek"
„Termékenység"
„Legenda"
„A fekete nap"

— : Képek - versek
Új Tükör, 1978. április 30 - 12. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

PESTI MŰSOR
1977 DEC 7

Veres Mihály
festő

1021

Műteremben:

VERES MIHÁLYNÁL

Absztrakt festő? Szürrealisták, vagy expresszionisták a képei? Veres Mihály szegedi festőművésznek gyakran felteszik ezeket a kérdéseket. Pedig nem hiányoznak képeiről a valóság elemei, a természeti jelenségek. Az igaz gondolatainak megfejtéséért a nézőnek meg kell küzdenie. Veres Mihályt nem lehet egyetlen stílus kalitkájába zárni. A megemelt valóságot fejezi ki — a dolgok mögöttit, a bennük és a bennünk élőt. A filozofikus hajlam tiszta, érdekes színekben is kibontakozik.

A 41 éves művésznek szabálytalanul alakult eddigi útja. A gépipari technikum után a műegyetemen folytatta tanulmányait, mérnök akart lenni. Aztán a képzőművészeti főiskolán szerzett diplomát. *Barcsay Jenő* és *Winkler László* tanítványa volt.

— *Miért tartanak téged „furcsa" embernek városodban?*

— Én sem értem, pedig Szegeden születtem, itt nevelkedtem. Képeimen helyet kapnak a szegedi jellegzetes figurák is, mint a halászok... De gyakran érzem, hogy nem tudnak mit kezdeni velem, hová tenni, mert formáim, a technikám idegen az Alföldön, pontosabban a művészetem, a stílusom eltér a szegedi és vásárhelyi kollégáimétól. Pedig nem vagyok nonfiguratív festő.

— *Máshol hogyan fogadják képeidet?*

— Nemrég Pécsett, a Ságvári Endre Művelődési Központban állítottam ki. Meglepően nagy érdeklődést tapasztaltam. Úgy látszik, Pécsen már jobban hozzászoktak az olyan képekhez, mint az enyémek. Különösen az uránbányászok kérdeztek sokat. Egyáltalán nem éreztem azt, hogy értetlenül állnának képeim előtt. Kíváncsiak voltak a módszeremre, céljaimra. De Budapesten, Balassagyarmaton és más városokban is hasonló érdeklődést tapasztaltam.

— *Egyedül érzed magad Szegeden?*

— Nem tartozom semmilyen csoporthoz. Egy-két festővel jóban vagyok, de többnyire nem szakmabeliekkel érintkezem.

— *Nemcsak festesz, hanem fával is dolgozol...*

— Mindig szerettem a fát, ezért viszonylag kevés képet festek. A fához is kialakítottam egy formarendszert. A faragás és a festés nagyon jól kiegészíti egymást.

— *Hogyan készültél az önálló tárlatodra?*

— Semmilyen rendkívüli dologról nem tudnék beszámolni. Úgy dolgoztam mostanában is, mint régebben. Sokat töprengve, s igyekeztem, hogy minél tömörebben és egyszerűen fessem meg, amit kifejezni szeretnék.

Halász Miklós

A kiállítótermek programjából

A kiállítások hétfő kivételével naponta 10—18 óráig tekinthetők meg. Az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

BARTÓK BÉLA ÚTI GALÉRIA (XI., Bartók B. út 32.) A szovjet művészet első évei. Dokumentumok. Keddtől péntekig 14—20 óráig, szombat-vasárnap 10—20 óráig.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., II. Rákóczi F. út 142.) Bordás Ferenc festő- és grafikusművész kiállítása.

EGYESÜLT IZZÓ (IV., Váci út 77.) Reich Károly grafikusművész kiállítása (dec. 5-től).

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Szabados Margit grafikusművész kiállítása.

HELIKON GALÉRIA (V., Eötvös L. u. 8.) Dohnál Tibor festőművész kiállítása.

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME (V., Dorottya u. 8.) „Hard-Edge" kanadai grafikai kiállítás (dec. 4-ig).

MAGYAR HAJÓ- ÉS DARUGYÁR (XIII., Váci út 202.) Mai magyar ötvösművészek kiállítása.

MEDNYÁNSZKY TEREM (V., Tanács krt. 26.) Korga György festőművész kiállítása.

MŰCSARNOK (Hősök tere). L. I. Brodszkaja és F. P. Resetnyikov szovjet festőművészek kiállítása. Hézső Ferenc festőművész kiállítása. Kurucz D. István festőművész kiállítása (dec. 2-től).

MŰVÉSZET KISGALÉRIA (XII., Hollós út 5.) Koncz Béla festőművész kiállítása.

PATAKY ISTVÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (X., Pataky I. tér) Svéd sziklarajzok és reliefek, fotódokumentációs kiállítás (dec. 4-ig).

STÚDIÓ GALÉRIA (V., Bajcsy-Zs. út 52.) Tassy Béla grafikusművész kiállítása.

VIDÉKI KIÁLLÍTÁSOKBÓL

DEBRECEN, Déri Múzeum: Ady és Debrecen.

DUNAÚJVÁROS: Művészet és otthon (dec. 5-től).

KAPOSVÁR, Vaszary-terem: Kaposvár 1945—1977. Kollektív kiállítás.

MISKOLC, Galéria: Országos grafikai biennálé (dec. 3-tól).

ÓNOD, Községi Könyvtár: Képzőművészeti bemutató (dec. 4-ig).

SALGÓTARJÁN, Kohászati Művek: Mai magyar grafikai kiállítás (dec. 4-ig).

TÁRLATVEZETÉSEK, ELŐADÁSOK

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 11-kor: Reneszánsz kórusmuzsika. Tavasz 67. Vegyeskar.

Kecskeméti Bartók Béla Vegyeskar.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 11-kor: Kóruspódium.

TIT-PROGRAMOK

TÁRLATVEZETÉSEK

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 10-kor: WILLIAM HOGARTH: LADY THORNMILL KÉPMÁSA. Vetítettképes előadás és tárlatvezetés. Előadó: Póta Katalin művészettörténész.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Vasárnap, 4-én, de. ½10-kor: XIX. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZET — ½11-kor: NAGYBÁNYAI FESTÉSZET. Vezető: Ádám András művészettörténész.

NÉPRAJZI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. ½10 és ½11 óra: MUNKÁCSY MIHÁLY ÉS PAÁL LÁSZLÓ FESTÉSZETE. Vezető: Mezei Ottó művészettörténész.

KÍNA MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 11-kor: KÍNAI PORCELÁNMŰVÉSZET. Vezető: Vida János művészettörténész.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 10, 11, 12 és du. 14, 15, 16 órakor: A KÖZÉPKORI BUDA KIRÁLYI VÁRPALOTÁJA ÉS GÓTIKUS SZOBRAI c. kiállításon a múzeum tudományos munkatársai tartanak vezetést.

TIT-ELŐADÁSOK

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Kedden, 6-án, du. 3-kor: A FESTÉSZET FELFEDEZÉSE: KUBIZMUS, FUTURIZMUS. Színes diavetítéssel. Előadó: Bak Imre festőművész.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM

Vasárnap, 4-én, de. 11-kor: LÁTOGATÓBAN EURÓPA KOCSIMÚZEUMAIBAN. Vetített színes diaképekkel és kísérőfilmmel. Előadó: Kóczánné Szentpéteri Erzsébet muzeológus.

A KOSSUTH KLUB PROGRAMJA

(VIII., Múzeum u. 7. Tel.: 330—367)

Csütörtökön, 1-én, este ½6-kor: ÜNNEPI EST A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ALAPÍTÁSÁNAK 175. ÉS A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA ALAPÍTÁSÁNAK 20. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL. Megnyitja: dr. Hortobágyi Tibor, a Kossuth Klub tanácsának elnöke. Köszöntőt mond: dr. Szijj Rezső, a Műgyűjtők és Műbarátok Körének elnöke. A Magyar Nemzeti Múzeum a közművelődésben címmel dr. Fülep Ferenc főigazgató; A Magyar Nemzeti Galéria húsz éve címmel dr. Pogány Ö. Gábor főigazgató tart előadást. Közreműködik: Bánffy György, Béres Ferenc és Teleki Lajos.

Pénteken, 2-án, este 6-kor: 175 ÉVE SZÜLETETT BOLYAI JÁNOS címmel Szénási Béla egyetemi tanár tart megemlékezést.

VERESS FERENC (fotó)

Emlékkiállitása Gödöllőn, 1984.dec.

Fotóművészet, 1985. 1.sz.

Veres Mihály
A szinek dekorativ összecsengésére, fakhirák hatására épit.

Lainz Sándor: A szegedi nyári tárlat

Magyar Hirlap 1972/219 6 old.

Veres Mihály festőművész

Az ötéves szegedi Művészklub
közreműködői közé tartozik.

Palmer Zoltán összeállítása.
Csongrád m. Hírlap, 1973. jún. 3.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 8

VALÓSÁG

Veres Mihály

1021

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOKBÓL

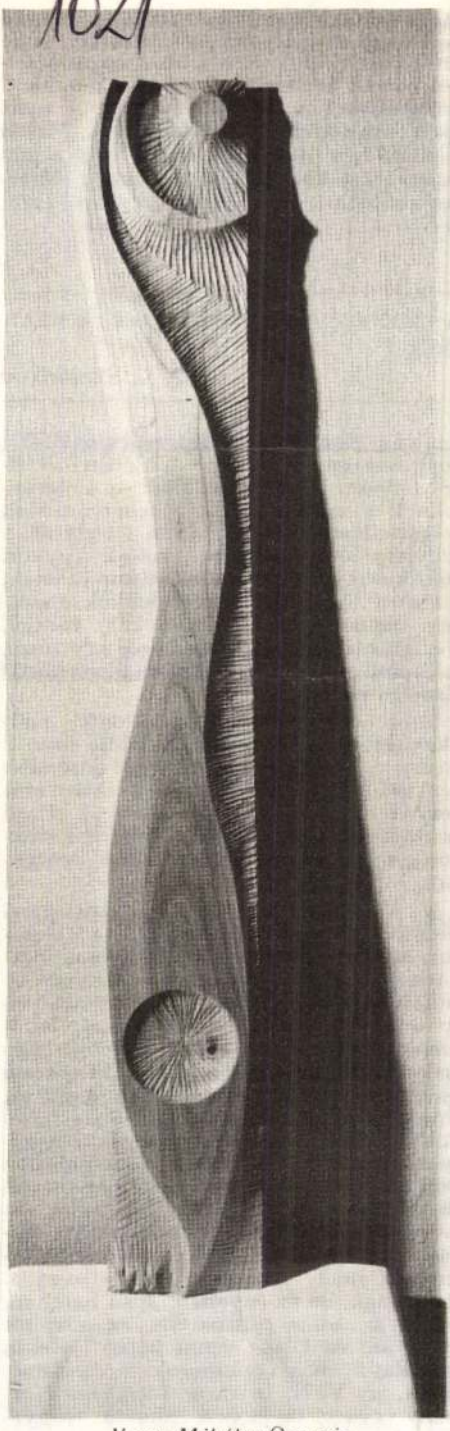

Veres Mihály: Genezis

A bizottságban [illegible]
viták, csiszolódnak a vélemények, lassan kialakul egy általános nézet. Végül a plénumon kialakul a titkos szavazásra előterjesztett lista... *(Litye raturnaja gazeta, 1976. április 28.)*

A szmenovehista mozgalom és a hazatérők

L. K. Skarenkov

Lenin a Kommunista Internacionálé III. kongresszusán mondott beszédében másfél-két millióra becsülte azoknak az emigránsoknak a számát, akik a fehérgárdisták polgárháborús veresége után elhagyták a Szovjetuniót. Soraikban voltak egykori politikusok, földbirtokosok és kapitalisták, kereskedők, különféle hivatalnokok, a szétvert fehércsapatok tábornokai, tisztjei, közkatonái, a polgári értelmiség egy része, valamint családtagjaik és voltak megijedt kispolgárok is.

Több éves reménykedés, különféle politikai tervek szövögetése és csődje után a húszas évek elején az emigráció józanabb képviselői egyre valóságosabb politikai erőt kezdtek látni a szovjethatalomban. Ezen az alapon bontakozott ki az emigráns értelmiség soraiban a „szmenovehista" mozgalom.

N. V. Usztrjalov, egykori kadet párti politikus, aki mindvégig támogatta Kolcsakot, ettől függetlenül már 1920-ban cikksorozatot adott ki, amelynek lényege az volt, hogy a politikában sohasem szabad elmerevedni, a minapi ellenség holnap barát lehet és megfordítva. „Kolcsak tengernagy és Gyenyikin tábornok bukása után az orosz nacionalisták szakadék szélére kerültek. Újrakezdeni az intervenciót, ami nem sikerült jóval kedvezőbb körülmények és nagyszerű adottságok mellett — csak politikai Don Quijoték képesek. Tehát más megoldást kell keresni" — írta. Usztrjalov azt javasolta, hogy kezdjenek „tudatos, önfeláldozó együttműködést a szovjethatalommal, amely ugyan sok tekintetben idegen tőlünk, de az egyetlen olyan hatalom, amely az adott pillanatban az országot irányítani és kézbe venni képes". Ezt a gondolatot más emigránsok is megismételték, így V. N. Lvov, az Ideiglenes Kormány egykori tagja és a Szinódus főügyésze: „figyelembe kell vennünk, hogy a szov-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Népszava
1973 JUN 29

Veres Mihály festő
1021

4

IX. Dél-alföldi Tárlat

A Magyar Képzőművészek Szövetsége dél-magyarországi területi szervezetének ezt az évenként ismétlődő kiállítását előzőleg májusban a hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeumban mutatták be és szegedi vendégszereplése után egy hónap múlva Szentesre költözik.

A tájékozódást kissé megnehezíti e régió kiállítási programjának meglehetős zsúfoltsága. Alig egy-két hónap eltolódással ugyanis egymást követik azok a kiállítások, amelyeken, ha a szegedi és a dél-alföldi képzőművészetnek nem is kötelező, mindenesetre illő a részvétel: a Szegedi Téli Tárlat, ez a mostani Dél-alföldi Tárlat, amelynek tulajdonképpeni megnyitója májusban volt, aztán a Szegedi Nyári Tárlat, s végül a hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat. Ezutóbbi két kiállítás hagyományosan országos jellegű seregszemle, ezért érthetően rangosabb fórum, mint az előbbi kettő. Ezeken a kiállításokon természetszerűen valamennyi szegedi, illetőleg dél-alföldi művész nem is szerepelhet azonos színvonalon, hiszen *a sűrű egymásutániságukból az is következik, hogy például a Dél-alföldi Tárlat még élő kiállítás lesz akkor, amikor a Szegedi Nyári Tárlat megnyílik és a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlatra szóló beadási határidő bőven letelik, amikor a Nyári Tárlat anyagát leszedik a falakról.* Tehát az sem elképzelhető, hogy egy művész ugyanazokkal a művekkel szerepeljen esetleg két alkalommal.

Ha nem is kimondottan, de a szokásjog alapján az évek során e tárlatok között kialakult a munkamegosztás. A Szegedi Téli Tárlat a város képzőművészeinek jelentkezése, amelyen megnyilatkozhatnak olyan alkotók is, akik nem tagjai a területi szervezetnek vagy a Művészeti Alapnak, tehát esetleges új tehetségek feltűnésére ad módot, a Dél-alföldi Tárlat egyértelműen a területi szervezet kiállítása, míg a Szegedi Nyári Tárlat, illetve a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat országos jellegénél fogva nagyobb kitekintésre, szélesebb összehasonlítási alapra ad lehetőséget a helyi művészek számára is. Ez a munkamegosztás tükröződik a kiállítások különböző színvonalán is.

Úgy hiszem, helyesebb lett volna az egyértelműen minőséget sugalló színvonal helyett karakterbeli különbséget mondani, hiszen arról van szó, hogy a Dél-alföldi Tárlatot elsősorban a fiatalabb, a pályakezdő művészek tekintik *olyan megnyilatkozási alkalomnak, amellyel magukra irányíthatják a figyelmet,* s az idősebb, kiforrottabb mesterek inkább csak morális részvételüket jelzik egy-egy művel, és mindenekelőtt az országos tárlatokra koncentrálnak. Ez azonban gyakran nem jelent művészi minőségi színvonalbeli különbséget, hiszen az érettség, a kiforrottság előnyeit éppen a fiatalos lendület, az útkeresés izgalma ellensúlyozhatja. A Dél-alföldi Tárlat mostani anyagát is elsősorban a fiatalabb művészgeneráció jelentkezése határozza meg. És ha ez a jelentkezés nem is jelent merőben új felfedezést, nem is bővíti jelentősen a dél-alföldi képzőművészetről eddig szerzett ismereteinket, minden esetre azt meggyőzően bizonyítja, hogy az említett művészek szakmailag fejlődtek és hogy képesek a tájegység képzőművészetét majdan egyéni új hanggal gazdagítani. Közülük elsősorban *Veres Mihály* stílusváltását jelző képeire figyelhetünk fel. Örvendetes a fiatal hódmezővásárhelyi szobrásznő *Tóth Valéria* plasztikai erőben és eszközökben való gazdagodása. A grafikus *Papp György* a népművészet hagyományait a modern ember világlátásával ötvöző kísérleteit, valamint a már korántsem fiatal, idős kora ellenére fiatalos megújulásáról bizonyságot adó *Vincze András* két festményét említhetjük meg a kiállított anyagból, mint olyan műveket, amelyek a művészi fejlődés bizonyságai.

Ezek a kiemelések azonban önkényesen egy szempontúak csupán és nem jelentik azt, hogy az említett alkotások képviselnék a legjelentősebb művészi értéket a kiállításon, hiszen az értékes, kvalitásos művek egész sorával találkozhattunk ezúttal is, mint például *Novák András* Színház, *Pintér József* Túlsó part, *Szalay Ferenc* Szék drapériával, *Zoltánfi István* Nemzedékek című képeivel. A plasztikai anyagból *Mladonyiczky Béla* és *Tóth Sándor* érzékenyen mintázott érmeit emelhetjük ki.

Rideg Gábor

felnőttség küszöbén

— Utána óvodába megyek dolgozni. Ehhez a kétéves óvónőképző esti tagozatán szerzem meg a képesítést. Közben elvált mamámmal lakhatok, aki még két testvéremet is neveli. Állami gondozásba is csak anyu betegeskedése és az én továbbtanulásom miatt kerültem.

Amikor elbúcsúztam a kedves óvónőjelölttől, *Fehérvári Mihályné* igazgatóhelyettes elmondta róla, hogy augusztus elején férjhez megy egy villanyszerelőhöz, és már a nászútra is megvan a szakszervezeti beutalójuk.

Szakma „madártávlatból"

— Ipari tanuló voltam a 21-es Állami Építő Vállalatnál — mutatkozott be *A. András*. — A napokban tettem le a szakvizsgát. De megmondom őszintén, csak „madártávlatból" ismerem a szakmát, mert olyan munkások mellé helyeztek, akik nem tudtak tanítani, s az ipari tanulók részére nem is biztosítottak elég szerszámot. A felnőttek eszközeit pedig, főleg akkor kaptuk kézhez, ha ők lógtak; nélkülük viszont csak kevésszer dolgozhattunk önállóan.

— Hát akkor mit csináltak?

— *Többnyire segédmunkásnak használtak bennünket*, s ha szóltunk a tanulófelelősnek, rendszerint mi húztuk a rövidebbet. Az utolsó félévben már teljesítménybérbe soroltak minket, s én havonta 600 forintot kereshettem. Ez a korábbi 300-hoz képest jó volt. De azonos szakmájú osztálytársam, aki a JAVSZER-nél tanulóskodott, már 1200-at kereshetett teljesítménybérben, mert jól tanították, s elég munkát kapott. Ott is hagyom a vállalatot. Elmegyek segédmunkásnak, s még többet is keresek majd. Aztán külön tanulás után visszatérek a szakmámba.

— És hol lakik majd az intézet után?

— Hazamegyek anyámhoz, akitől 10 évvel ezelőtt a testvéreimmel együtt állami gondozásba kerültem. Apánk ugyanis disszidált, anyánkat pedig üzemi baleset érte. Mint leszázalékolt nyugdíjas, nem tudott bennünket eltartani.

A filigrán, alacsony *Z. Mária* 17 évesen készül elmenni a nevelőotthonból, ahol nehéz életútja miatt igen lassan oldódott fel. Csecsemőkorától állami gondozásban élt, apja meghalt, anyja súlyos idegbeteg, most is zárt intézetben van. Egyébként a napokban tette le a szakmunkásvizsgát. Varrónő a Május 1. Ruhagyárban. Beilleszkedése a munkába már könnyebb volt, és továbbra is ottmarad.

— *Csak a lakás miatt van gondom.* Lehet, hogy 30 éves, elvált nővéremhez költözöm, akinek egy kislánya is van. Mégis bizonytalan vagyok, mert a nővérem nagyon szeszélyes. Ha nem férünk meg — albérletbe megyek.

„Ebből nem isznak"

Sz. János most lett szakács, és csak azért hagyja ott munkahelyét, mert túl sokat sajnálták állami gondozott volta miatt — és gyakran oktalanul, tapintatlanul. Már megvan az új munkahelye. De zilált életű szüleihez kell visszatérnie, akiktől csak annyit remél, hogy *talán egy nyarat kibír velük*, aztán albérletbe megy.

Irénke egészségügyi szakközépiskolában érettségizett és bölcsődei gondozónő lesz. Visszamegy elvált mamájához, és három testvéréhez, mert megkapták a kiutalást az új, tágasabb lakásra. Mindnyájan azt remélik, hogy anyjuk így végre megszabadul részeges, naplopó, alkalmi munkás élettársától — reá hagyva eddigi egyetlen kis szobájukat. *K. Feri* szabó szakmunkás lett. Most már hazacsábítják a szülei, hogy az ő keresetének is a nyakára hágjanak. „*De ebből ők nem isznak...*" — hangoztatta. Elégedett viszont munkahelyével, a Centrum Áruházak Textilfeldolgozó Üzemével, ahol a nevelőotthon mellett segítették emberré faragását. Egy volt intézeti barátja magához veszi lakótársnak.

Íme, ennyiféle úton-módon jutnak a nagykorúvá lett állami gondozottak a felnőttség küszöbére. De — mint nevelőotthonuk vezetője mondotta —, *utógondozással továbbra is figyelemmel kísérik életútjukat*. S ezt munkahelyüktől is elvárják, hogy valóban derék, dolgos felnőttekké váljanak. Méltóan ahhoz az állami intézményhez, amely a család helyett felnevelte őket.

Szenes Imre

Veres Mihály

Balassagyarmaton dec. 2.-án
nyílik meg kiállítása.

Nógrádi találatok.

Nógrád, 1943. nov. 10.

Veres Mihály szobrászművész

Mladonyiczky Béla szobrászművész kiállítását Orosházán megnyitatta vasárnap.

Magyar Hírlap, 1972. máj. 2.

Veress Mihály festő

„Szocialista hagyományok Szeged képzőművészetében" címmel megnyílt kiállításon szerepelnek munkái.

Kulka Erzsébet: Szegedi festők-tárlata.

Délmagyarország, 1969. márc. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 NOV 29

Nógrád

Veres Mihály festőművész

1021

Szegedi képzőművész Balassagyarmaton

A balassagyarmati Horváth Endre Galéria következő rendezvénye, a szegedi Veres Mihály festőművész tárlata lesz. A rajztanári képesítéssel rendelkező fiatal művész 1958 óta szerepel rendszeresen közös kiállításokon, s állandó résztvevője a szegedi téli tárlatnak és a nyári bemutatkozóknak. 1969-ben a budapesti Nemzeti Galériában is szerepeltek művei a szegedi képzőművészek tárlatán. Külföldön: Odesszában és Szabadkán vett részt közös kiállításokon. Balassagyarmati bemutatkozására december 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor kerül sor.

kiírt kupát meltan
egy évig védik. A
SBTC lett a Zagy
évi védője.

Lányok.

1. SBTC	3					
2. St. Madách	3					
3. St. Bolyai	3					
4. Nb. Bányász	3	-	-	3	13:42	-

12:4, St. ITSK—Nb. ITSK 18:13.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1977 DEC - 1
Nógrád

Veres Mihály festőművész

Nógrádi telex

Ünnepség az önkéntes véradók tiszteletére
Társadalmi munkát, készpénzt, ajánlottak fel
Mikulás-bál Rétságon

1021

BALASSAGYARMAT. A balassagyarmati Horváth Endre Galériában vasárnap délelőtt tizenegy órakor nyílik Veres Mihály festőművész kiállítása. Megnyitóbeszédet mond Tornai József, József Attila-díjas költő.

KISTERENYE. Ma délután műsorral és vendéglátással egybekötött ünnepséget rendez a népkerti kultúrházban a kisterenyei Vöröskereszt csúcsvezetősége annak a nyolcvanöt véradónak a tiszteletére, akik az augusztus 22-i véradáson megjelentek. A többszörös véradóknak és a véradás szervezőinek oklevelet nyújtanak át.

Befejezte a karancslapujtői termelőszövetkezet építőbrigádja a kisterenyei Arany János utca, Köztársaság út, Csillag utca és Ady Endre út felújítását. A négy utcát, amelyek felújítására a megyei tanács egymillió forint póthitelt biztosított a nagyközségi tanácsnak, szerdán adták át.

GALGAGUTA. Magyar—szlovák baráti estet rendezett a Hazafias Népfront csütörtökön Galgagután. A baráti esten fellépett a szlovákiai Nyitra mezőgazdasági főiskolájának negyventagú ének- és táncegyüttese. Az együttes egy hétig tartózkodik a megyében, bemutatja műsorát Balassagyarmaton és Szügyön is.

PALOTÁS. Jól sikerült önkéntes véradónapot tartott a községben a Vöröskereszt november 20-án. A község hetvenöt lakosa mintegy huszonhárom liter vért adott.

Elkészült Palotás új ifjúsági klubja, amelyhez a megyei KISZ-bizottság 70 000 forintos anyagi támogatást nyújtott. A fiatalok egy-két napon belül „beköltözhetnek" a klubba, amelyben könyvtár, olvasóterem és szakköri helyiség várja őket.

A községi tanács megállapodást kötött a helyi Május 1. Termelőszövetkezettel művelődési ház közös beruházásban történő felépítésére. A művelődési ház tervét a lakosság is lelkesen támogatja, jelentős társadalmimunka- és készpénzfelajánlással. Egy-egy választókerület 12—15 000 forintot ajánlott fel a nemes célra.

RÉTSÁG. A rétsági Asztalos János Művelődési Központban ma Mikulás-bált rendeznek az iskolások és az óvodások részére. A bálon tánccal, műsorral, tombolával, játékkal szórakoztatják a kicsinyeket.

a

Zsúfolásig meg
bátonyi Bányász
Ház mozihelyisége, ahol a helyi Bányász Sportkör tartotta évi közgyűlését. Megjelent a sportköri gyűlésen Palkovics Gyula, a járási sportfelügyelőség vezetője is.

— A Nagybátonyi Bányász SK-nál a sportnak komoly hagyományai vannak. Ezek a hagyományok köteleznek bennünket. Munkánkban ezt figyelembe kell venni, és arra is törekedtünk, hogy kielégítsük a fejlődő Bányaváros és az egyre gyarapodó üzemek dolgozóinak igényét — mondta a többi között bevezetőjében Stuhl József elnök, majd rátért a szakosztályok értékelésére.

Többet várnak a labdarúgóktól

Örvendetes — állapította meg az elnök, hogy az elmúlt időszak hat szakosztályával szemben ma már nyolc működik a sportkörnél. A labdarúgók szép reményekkel indultak az őszi idénynek. A sorozatos vereségek miatt azonban a csapat és az edző egyre távolabb került egymástól. Ezért a szakosztályvezetés javaslata alapján menetközben változás történt és Szojka Ferencet bízták meg az edzői teendők ellátásával. Laczkó Sándort, aki a korábbi években már működött a labdarúgóknál, szaktanácsadóként hívták vissza. A változás óta nyolc mérkőzésen kilenc pontot szerzett a csapat az eddigi hét mérkőzés négy pontjával

lenni.

Múltja van a természetjárásnak

Az atléták Répássy László vezetésével jól dolgoztak. Ma már 54 igazolt versenyzőjük van, s közülük 31 minősített. Van egy ezüsjelvényes versenyzőjük is és 29 bronzjelvényes ifjúsági atléta. Az eltávozott Petre József helyett Járdán Lászlóné vette át a fiatalabbak edzésirányítását. Szeretnék a jövőben emelni a minőséget, újabb ezüst- és esetleg aranyjelvényes fiatalt nevelni.

Igen csekély létszámmal működött az asztalitenisz-szakosztály — összesen tízen voltak —, ennek ellenére Sulyok István vezetésével a megyei bajnokságban a harmadik helyen végeztek. A legfontosabb, hogy utánpótlást neveljenek. Ebben támogatást nyújt Kovács József, a Szorospataki Általános Iskola igazgatója. Új szakosztálynak számít az ez év márciusában alakult tájékozódási futószakosztály. A FŰTÓBER dolgozóiból és a kisterenyei gimnazistákból kerülnek ki a szakosztály legjobbjai. Szarka Sándor edző és Garami János szakosztályvezető munkája máris érződik, hiszen Győri Zsuzsa és Kormos József ezüst-, Tóth Edit és Baranyi Erika bronzjelvényes.

A természetjárásnak komoly múltja van Nagybátonyban. Most már motorosszakosztályuk is van. Ebben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1969 MÁR 16

Veres Mihály festő

1021

Görögtűz és vizpára

Példáért nem kell a szomszédba menni. Akárki foghatta magát, és felsétálhatott *Veres* Mihály fiatal szegedi festőnek a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában megrendezett bemutatkozó kiállítására, s felüthette az emeletre vivő lépcsősor végén elhelyezett vendégkönyvet, amely különben is szinte kínálta magát az átlapozásra. Mondom, könnyen elérhető volt ez a fényes lapú kötet, s — a benne sorakozó betűk „olvashatósági szintjétől" függően — hasonképp megérthetővé váltak a tárlatlátogatók bejegyzései is. A golyóstollal, ceruzával odavetett vélemények, amelyek egy része a „Soha ilyet!", meg a „Páratlan teljesítmény, gratulálok!" típusba volt sorolható, s amelyek másik része éppen ellenkező töltést mutatott: megtévesztő mutatvány, kevésre értékelhető ügyeskedés a képek „képviselte" festészet.

És éppígy Budapesten is! Aki fent járván, betér a neves festő, *Szász* Endre Derkovits-terembeli tárlatára, szinte a szóazonosságig hasonló bejegyzésekkel találkozhat. „Zseni vagy!" — mondja az egyik véleménykönyvközlő; „Kóklerség!" — mondja a másik.

Tűz és víz randevúzik ezekben a jobb sorsra érdemes kötetekben. Pontosabban: görögtűz és könnyen tovalibbenő pára.

S most éppen ezekről az egymással birkózó, de csak látszaterőket felvonultató „elemekről" szeretnék szólni. Arról, hogy a most futó években, hónapokban menynyire megnőtt a handa-bandázva egymásnak rontók száma, hogy milyen könnyen, de milyen tartalmatlanul buknak elő az úgynevezett „ítéletmondó" szavak.

Szemfényvesztés — állítja az összeakaszkodásra vállalkozók egyike; zseni vagy — dobja vissza a szót a másik. S míg saját bátorságuk gőzétől megrészegedve kiabálnak, azt hiszik, hogy szókimondóak, hogy bátrak, hogy egy-egy vendégkönyv-bejegyzésel megvették maguknak a „hős" előnevet, a vele járó címerrel, meg az abban fényló csillagokkal és kardokkal.

Pedig hát aprócska bravúr az efféle! Kisgyerekek haragszomrád-veszekedéseire emlékeztet, amikor egy-egy indulatosabb kifakadástól azonnyomban ki tudja, minek érzi magát a véleményhangoztató.

Ha okát keresnénk a harcias felelgetősdinek, alighanem a korábbi nyűgeitől megszabadult szellemi „viszonyainkban" kellene azt kutatni. Abban, hogy most már hangosabb és tisztább szavakkal is lehet beszélni, a jónak hitt elvekre hivatkozva makacsabban érvelni, ellenkezni.

Csakhát ezt a lehetőséget igen sokan a tízen inneniek „aspektusából" értékelik: kiabálnak a meggondolt érvelés helyett, jajveszékelnek, ha megtámadva érzik magukat. Mértéket vesztenek.

Fedig jó lenne más lassan beletanulni a viták demokratizmusába is! Belátni, hogy minden kígyót-békát kiabálásnál többet ér néhány meggondolt, okos szó, hogy nem nekiszabadult indulatszavakkal hadakozni, de éppen jól megválasztott indokokkal véleményt alátámasztani, értékelni kell.

Akácz László

kára biztatja a tagokat a most fizetett osztalék is. Átlagban egyhavi fizetést kaptak, de a régi dolgozóknál — a tagság 24 százaléka 15 éve, illetve annál is régebben lépett a szövetkezetbe — időarányosan nagyobb az osztalék is.

Vkínja és kötelessége c
meg receptek raktáro
érje a kor, a társadalom g
től indíttatva, ihletve gond
haladást, anyagi és szellen
állapotot, politikai harmóni
dolatokat. S ezekért a mi
sal járó felelősséget, küszk
mes vállalni.

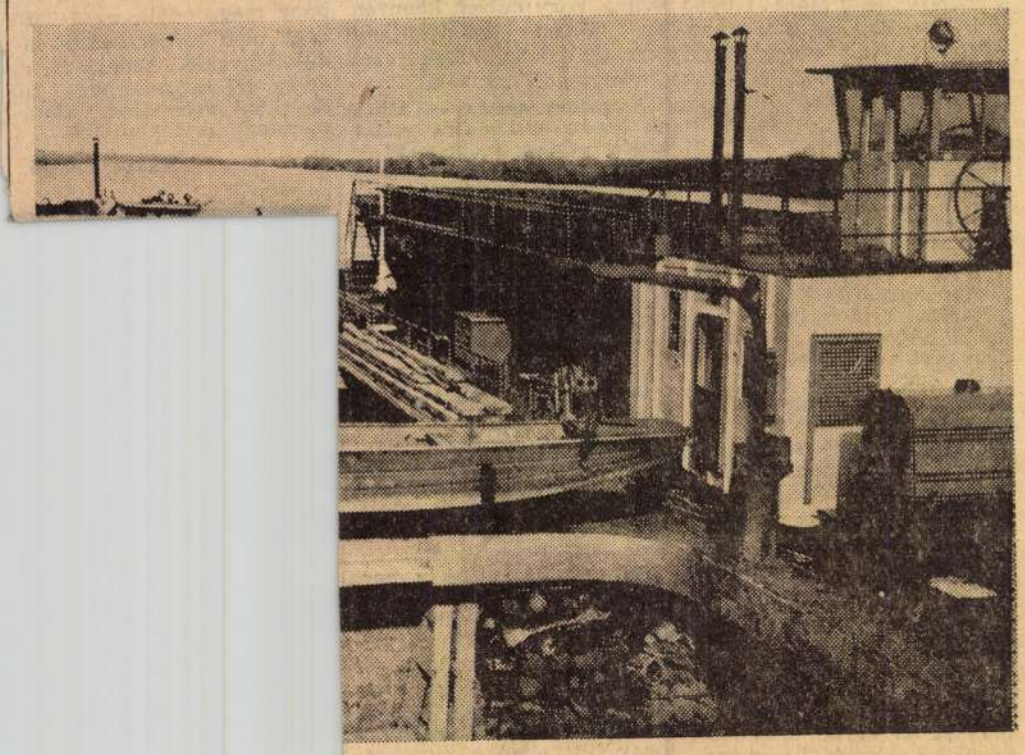

uszályok

bantartásával, javításával foglalkoznak, hanem 200 tonnás kavicsszállító önjáró uszályokat is készítenek. Az idén Tápén üzemképesen összeszerelve készítik a hasznos vízijárműveket. Képünkön: Az első tavaszi napsütésben ragyog a most elkészült, vagy kijavított hajók festése. Néhány nap és megkezdik a szezont.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Veres Miklós iparművész

ÉSZAK
MAGYARORSZÁG

Hollóháza új gyártmányai

A Hollóházi Porcelángyárban az elmúlt évben nagy „vihart" váltott ki, hogy az ott készülő díszműtárgyak egy részére úgynevezett „giccs-adót" vetettek ki. Az üzemben elfogadták „a bírálatot" és elhatározták, hogy a jövőben nagyobb gondot fordítanak a közízlést is szolgáló porcelántárgyak tervezésére és új művészeti formák keresésével kialakítják az új hollóházi stílust.

Ennek szolgálatában kéréssel fordultak felsőbb szerveikhez — köztük az Iparművészeti Tanácshoz —, hogy az ország legjobb iparművészeinek bevonásával hirdessenek pályázatot olyan porcelántermékek előállítására, amelyek úgy művészeti, mint használati szempontból a mai igényeknek megfelelnek. A beküldött mintegy 380 pályamunkát az elmúlt hetekben zsürizték, és azokból a hollóháziak több mint 30 féle — köztük több díjnyertes — falitálat, pálinkás butellát, kisplasztikát, valamint komplett feketés, teás, süteményes és dohányzókészletet választottak ki gyártásra. A modern vonalú termékek érdekessége, hogy díszítésükre a magyar népművészeti tájak motívumaiból kombinált mintákat használtak fel. Mégpedig úgy, hogy a mintákat a porcelántárgyakba belekarcolták. Ilyen — többek között — Veres Miklós és Kocor Sándor iparművész díjnyertes, művészi kivitelezésű falitálja, amelyen zöld alapra karcolva, népviseletbe öltözött fiatal pár látható. A magyaros motívumokkal díszített, művészi értékű termékek gyártását az első fél évben kezdik meg és azokat ősszel kiállításon mutatják be a vásárlóknak.

nivunk. Mostanában
mind egyre gyakrabb
lom és olvasom a
nyelvében és stílusában
szavunk nem helyénvaló nasz-
nálatát: „közel 25 000 fő", „kö-
zel 12 km bekötő út", stb. Azt
a jelentését tehát, amelyet lel-
tárba vett ugyan, hetedikként,
Értelmező Szótárunk is, de el-
látta azzal a *-gal, mely azt
jelzi, hogy *a vele jelölt szó ál-
talában kerülendő, ill. felesle-
ges, a szó a vele jelölt jelen-
tésben helytelen, ill. kerülen-
dő.* Csakhogy: *így vált divattá,*
s a *közel* éppen ebben a ke-
rülendő, helytelen jelentésében
terpeszkedett el, burjánzott túl,
s úgyszólván teljesen kiszorí-
totta nemcsak beszélt és írott
nyelvünkből (lassan-lassan a
mindennapi társalgás nyelvé-
ből *is*), hanem — s ez a na-
gyobb baj — *gondolkodásunk-
ból* is (a nyelvhasználat ugyan-
is *ennek* tükre!) azt a *tíz* (!)

Ezeket: *jelentékeny, számottevő, szükséges, kívánatos, hatásos, erélyes, szép, érdekes, érdekfeszítő, újszerű, izgalmas, fontos, jó, igaz, méltó, szent* (pl.: szent ügy a haza dolga), *tetemes, súlyos, nem lebecsülendő, borzasztó, szörnyű, rettenetes, bűnös, tűrhetetlen* és így tovább?

— Nos, az történnék, hogy *levegőhöz jutna a látszólagos szegénység mögött pusztuló gazdagság,* hogy kielégítenők — szóban és írásban egyaránt — népünknek azt a — ma már örvendetesen meglevő — jogos igényét, hogy az igazat ne csak igazán, a kellő időben és emberségesen mondjuk meg neki, hanem *választékosan, szépen, árnyaltan, hatásosan* is, és mindig az *újdonság ízével!...*

Úgy gondolom, hogy a hiva-

Veres Mihály

19 képét és grafikáját Szegeden állítottak ki.
A szórongások elől az időtlenségbe menekülő festészet.

Kiállításról – kiállításra
Veres Mihály szegedi kiállítása (N. i)

Magyar Hírlap, 1969. február 15. 9. l.

Veres Mihály

Csend

Rajztanitás 1969/3 24.old.

Veres Mihály

tanár és festő,februárban a Szegedi Muzeum kupolatermében 19 képét állitotta ki.lo évi munkásságát mutatta be a kiállitás.A Főiskolát Szegeden végezte el.A kiállitáson szerepelt Kánon c. munkája is.

Sánta László:Veres Mihály kiállitása Szegeden Rajztanitás 1969/3 24.old.

Veres Mihály (Szeged)

Műre szerepelt a VII. Délalföldi Tárlaton.

Akácz László: A VII. Délalföldi Tárlat.

Délmagyarország, 1971. máj. 11. (Szeged)

Veres Mihály

1971 APR 25

8

1021

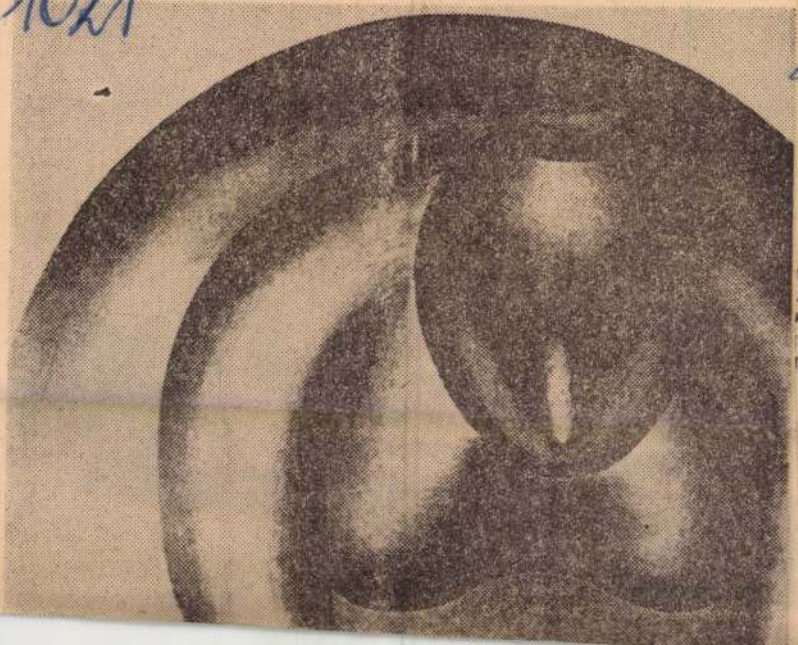

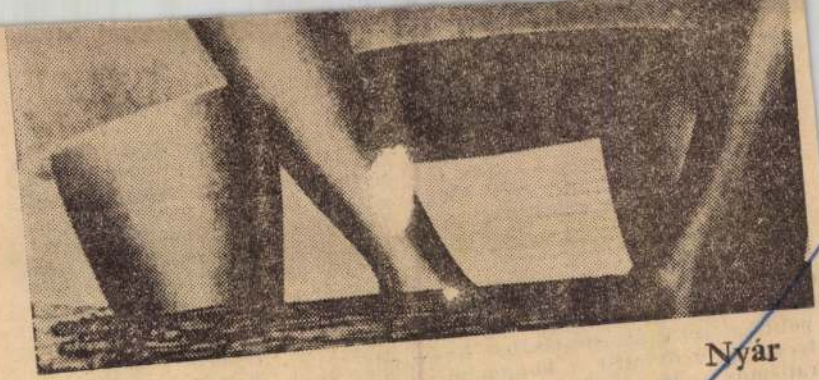

Veres Mihály

Nyár

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Veres Mihály

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. 5.

Veres Mihály

„Örök halász" (repr.).

Valóság, 1969. 8. sz. 99. l.

Veres Miklós

Csillagszemű katonám (repró)

Valóság, 1969. 5. sz. 105. l.

Veres Mihály festő
kiállítását Szegeden, a Móra
Ferenc Múzeumban rendezték

Kiállítási kalendárium
Szocialista Művészetet, 1969. márc.

Veres Mihály festő
Szegedi kiállításán festményei,
grafikái – 19 kép – szerepelnek.

N. I.: Veres Mihály szegedi kiállítása.

Kiállítások.

Magyar Hírlap, 1969. febr. 15.

Veres Mihály

A szegedi nyári tárlaton szereplő képein a szinek dekoratív összecsengésére, faktúrák hatására épít.

Láncz Sándor: A szegedi nyári tárlat. Magyar Hírlap, 1972. aug. 9.

Veres Mihály

Legenda olajpasztell 80×100

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Vass Mihály

Orfeusz Euridike
olajfestmény. 70 × 100 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972 jul. – szept.

Veres Mihály festő

a szabadkán rendezett szegedi művészek tárlatán szerepelnek a művész alkotásai, melyek szimbolikusak.

da József: Szegedi képzőművészek szabadkai tárlata.
Magyar Szó, 1976. I. 4.

Veres Miklós

neve említve

Művészettörténeti Értesitő 1972

317.old.

Veres Mihály

Czinke Ferenc, Varga Hajdu István, Veres Mihály /szénrajz/, Tóth Imre/Dóra zug c. lap/ Diskay Lenke /ex libris/ szerepelt a X szegedi tárlaton

Magyar Hirlap 2.évf.215/9

Veres Mihály festő

Pataki Ferenc festő, Szeged képzőművészeti életének egyik vezéregyénisége. Dér Istvánnal, Veres Mihállyal és másokkal együtt a város pikturáját felpezsdítette.

Halász Miklós: Műteremben Pataki Ferencnél.

Pesti Műsor, 1946. aug. 4.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 MÁJ
Tiszatáj

1021 Veres Mihály

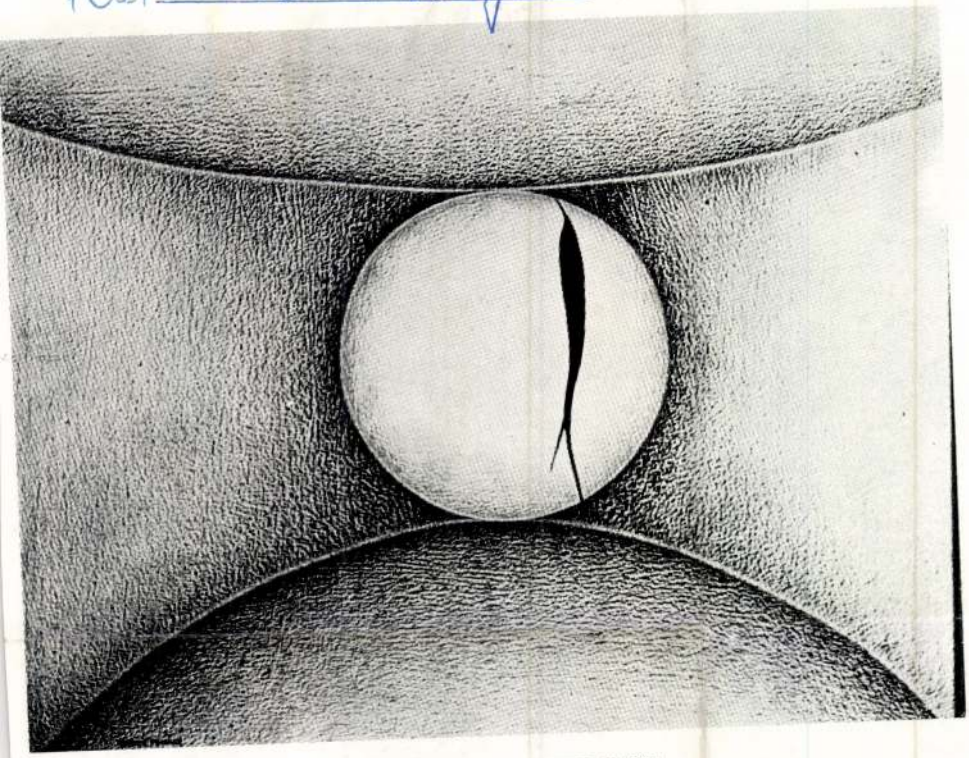

VERES MIHÁLY: A CSEND TAVA

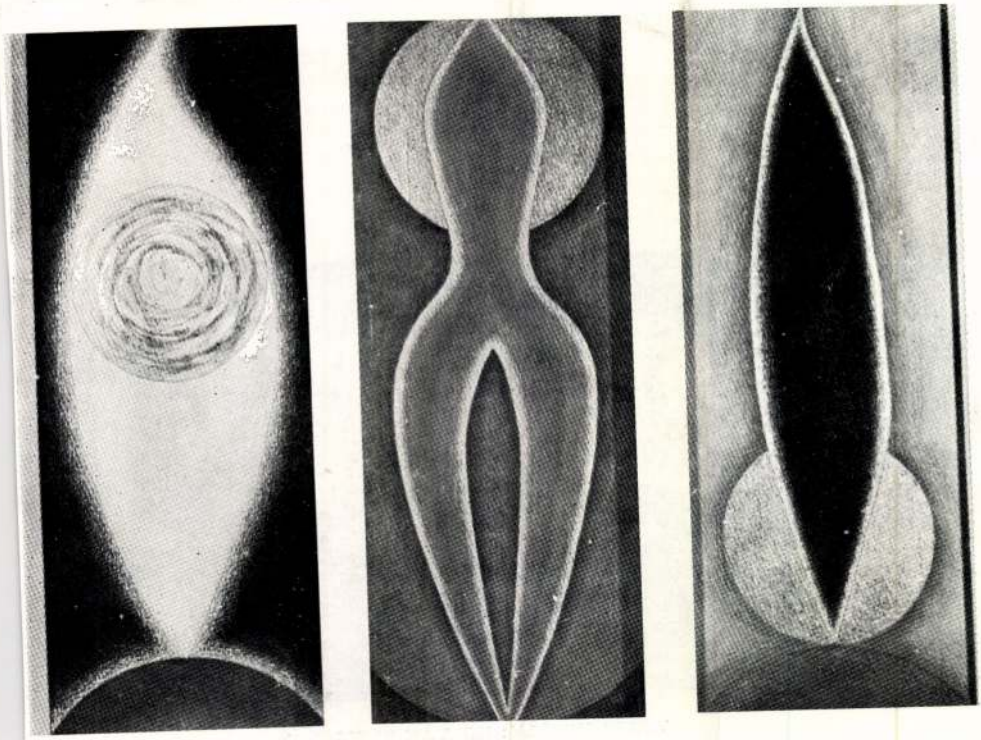

VERES MIHÁLY: METAMORFÓZIS

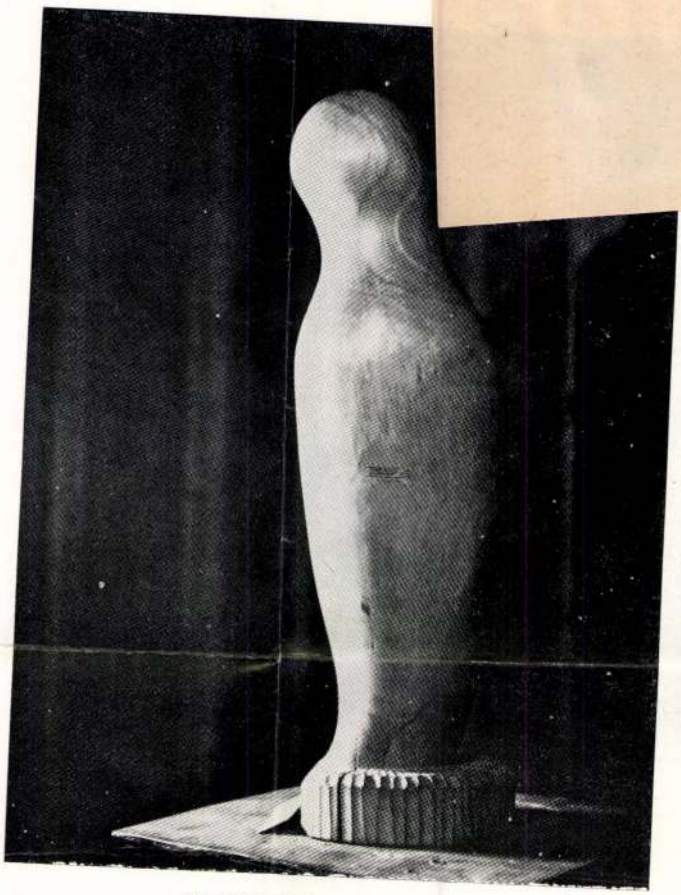

VERES MIHÁLY: MADONNA

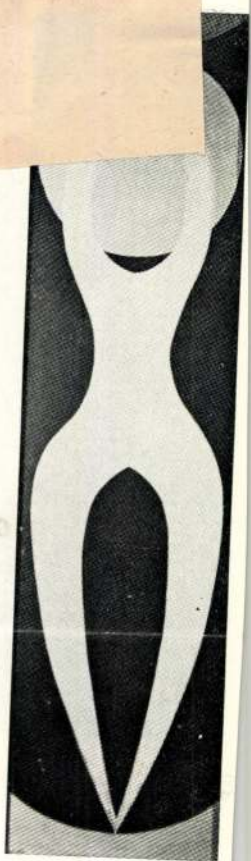

KARIATIDA

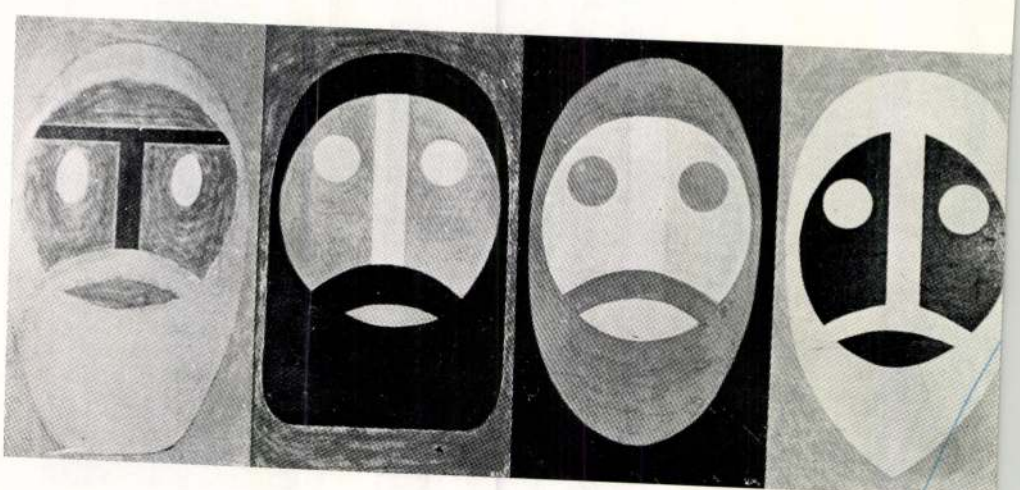

VERES MIHÁLY: HOLTAK SZELLEME

Veres Mihály

Szabadkán dec. 7-én nyílik meg a szegedi képzőművészek közös kiállítása, melyen művei szerepelni fognak.

Magyar Szó, 1974. dec. 7.

Veres Mihály, festő

Múzeumi matinék Szegeden

(Tudósítónktól.)

A szegedi Móra Ferenc Múzeum dísztermében márciusban vasárnaponként különböző múzeumi és közművelődési rendezvényeket tartanak a gyerekeknek. A hónap első vasárnapján *Veres Mihály* festőművész foglalkozott a rajzolni szerető iskolásokkal, az elmúlt hétvégen pedig a nagy francia gyűjteményeket — többi között a párizsi Louvre és a Rodin múzeum kincseit — mutatták be kisfilmeken az érdeklődőknek. E hónap harmadik vasárnapján a természettudományi raktár ajtaja nyílik ki a gyerekek előtt, a múzeum ritkaságaival *Gaskó Béla* biológus segítségével ismerkedhetnek meg a diákok. A múzeumi matinék utolsó rendezvénye március 26-án lesz, amikor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának növendékei adnak hangversenyt.

k Szegeden

.6.

ág. Bp. 1978. márc. 16.

Veres Mihály, festő

L.: Gulácsy L.
[7. vld.]

– : Hír

8.

Népszabadság Bp. 1980 okt. 18.

VERES MIHÁLY szegedi festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás szombaton Kiskunfélegyházán, a Kiskun Múzeumban. A tárlaton a többféle irányzatot és stílust ötvöző művésznek az utóbbi másfél évtizedben készült félszáz olajpasztell képét és fafaragásait mutatják be augusztus 20-ig.

Népszabadság, 1984. VI. 24

vizsgára Moszkva 087.

tanítok

jogi gyakorlattal, társas-házban. Tel.: 572-025, de. 10-től 12 óráig.

Építőanyag-kereske-dés megnyitásához közműködő tőkés társat

ALE

1 vagy összkomf relnék h

Veres Mihály

A MŰVÉSZ ÉDESET KÉSZÍTETT MÓRA FERENCRŐL

MAGYAR HÍRLAP 1979/167/6

APRÓ:MÓRA A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Veres Mihály

és Lajos Ferenc közös tárlata

nyilt meg a gyulai várban

Magyar Hirlap 1980/10/18/9

Veres Mihály

„Genezis" c. gobrándi

reprója a 128. oldalon

Valóság 1976/8

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 337-748, 340-726
Veres Mihály
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
festő-grafikus
1980 JUL 09
művész

1021

Veres Mihály képei a Knerben

A békéscsabai Kner Nyomda nevének említésekor jó néhány felsőfok jut az eszünkbe. S hogy ezek mennyiben reálisak és mennyiben csak a jószándékú köztudatban élők, az más kérdés. Egy azonban tagadhatatlan: a művészi alkotás és az ipari termelés elválaszthatatlan ötvözetét is jelenti a csabai Kner. Ezért is veszi mindenki természetesnek, hogy vezetői erejükhöz mérten támogatnak minden olyat, amit a közművelődés szóval illetünk; ami kultúra, ami művészet. Most lehetne azt is mondani, hogy könnyű a Knernek, talán a legkvalifikáltabb munkás- és alkalmazotti réteggel dolgozik. Ez azonban nem könnyebbség, hanem a közművelődés művelésére, támogatására ösztönző erő.

Az elmúlt években kezdett úgy igazándiból gyökeret verni a képzőművészeti kiállítások rendezése, sorozata. Az egyik kiváltó okot feltehetően az idén már ötödik alkalommal sorra kerülő alkalmazott grafikai művésztelep jelenthette, hiszen az egyik létrehozója, főrendezője éppen ez a nyomda. Akik figyelemmel kísérik megyénk művészeti életét, tudhatják: jelentős kamarakiállításoknak ad helyet a központi épület kultúrterme. Az is igaz, ma már rangot is jelent kiállítani a Knerben.

Az elmúlt héten egy szegedi illetőségű, fiatal festő tárlatát nyitották meg. Veres Mihály nevét eleddig legfőljebb csak azok hallották, akik a Tisza-parti város művészeti mozgásait is szemmel tartják. Békéscsabai bemutatkozása most érdekességet is jelent.

A múlt században felnőtt avantgarde és annak megannyi stílusirányzata napjainkban is számtalan vitát kavar. Hiszen tagadni nem lehet: él és jelen van. Más kérdés, hogy ez az életben levőség miképpen történt, az irányzat megtartásában vagy csak felmelegítésével, netán az élvonalbeliek halála után, alkotásaik utánérzéseképpen.

Megyénk hol lanyhuló, hol pezsgő és új erőre kapó képzőművészeti életének bizonyára tud adni valamit ez a tárlat is. Legalább is jó lenne, ha adhatna, ha képes lenne leszűrni a Békésben élő alkotó éppúgy, mint a szépre, izgalmas élményekre fogékony közönség. Az elmúlt egy évtized terméséből válogatott festmények és grafikák egy talán ismerős látásmód friss és izmos megjelenítését adják. Betekinteni engedve Veres ezerszínű, néha diszharmóniát mutató világába, amely mégis megbékél a tartalom és a forma meg nem bontható egységességében. Képeinek erénye a dekorativitás. Szigorúan zárt formákban fogalmaz; ívekbe és gömbökbe foglal bele minden olyat, ami számára fontos lehet, azaz: közvetíteni akar és tud a nézőnek. A konstruktivista és futurista stílusjegyek azonban nem önmagukért vannak. Csak eszköz, amiből elindít, amit használ. Ezt legjobban talán a grafikai sorozatának képein, valamint a Tánc és a Fátum című festményein lehet tetten érni.

„Nem áldozni, hanem feltöltődni jövünk ide, a képek közé" — hangzott el a kiállítás megnyitóján. S reméljük, hogy mások is, minél többen lesznek azok, akik hasonlóképpen gondolkoznak. Akik megtekintik Veres Mihály Kner Nyomda-beli kiállítását. S az is jó lenne, ha a Békés megyei bemutatkozását az ismerkedés, a megismerés újabb tárlatai követnék. Lenne folytatás.

(Nemesi)

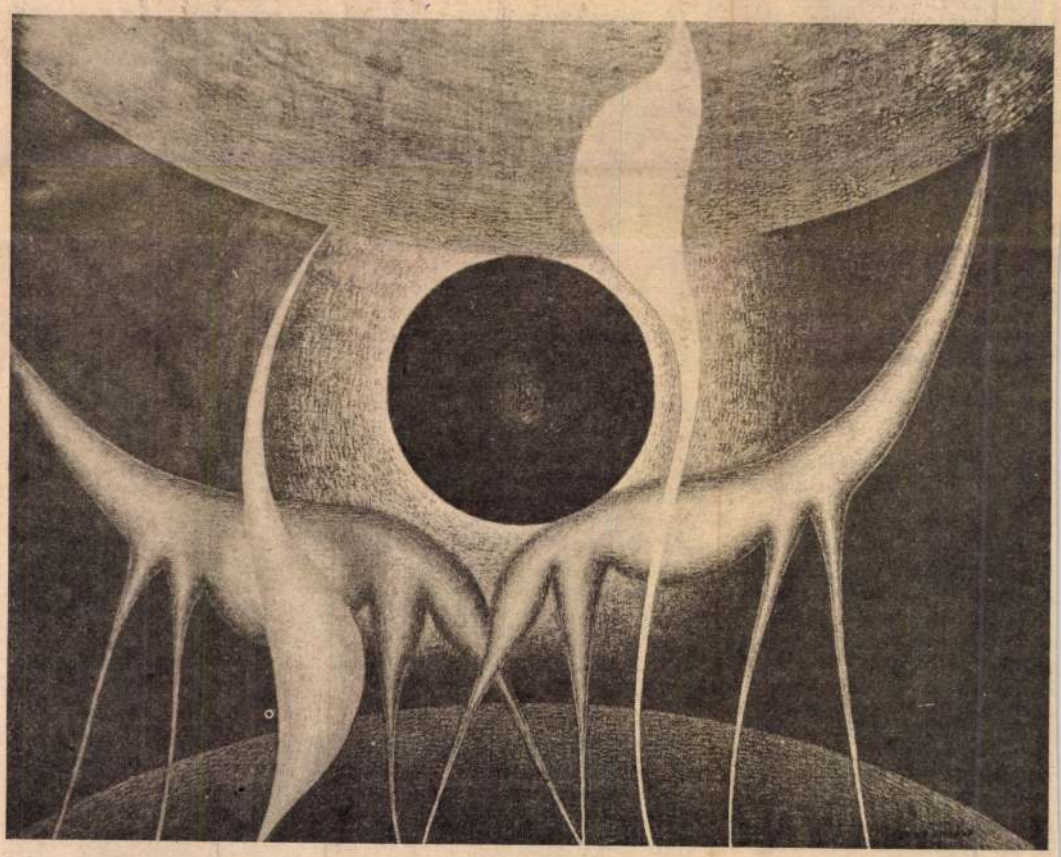

Legenda

...nyság

...ről és a hitelekről

minden káros következményét.

— Ezeknek a káros következményeknek csökkentésére az elmúlt időszakban több intézkedés is született. Meghozták ezek a várt eredményt?

— Szerintem igen. Megszűnt a túlfűtöttség a vállalati beruházások körében. Sőt, kissé mintha átestünk volna a ló túlsó oldalára. Alacsony a vállalatoknál a vállalkozási készség, és ez bizony baj. Ha az idén vagy a jövő év elején nem kezdünk hozzá a fejlesztésekhez, akkor ezek az új beruházások a VI. ötéves terv közepe táján nem tudnak termelni, márpedig a terv jelentős új kapacitások belépésével számol.

— Mi ennek az oka?

— Nagyon jó lenne, ha tudnék mondani egy okot, mert akkor azt az egyet megszüntethetnénk. Sajnos, a kérdésnek meglehetősen sok összetevője van. Bizonytalan a világpolitikai és világgazdasági helyzet, nem stabilak az árfolyamok és persze a piacok sem. Így nehéz hosszabb távra előrelátni. Ráadásul az idén megváltozott ár- és szabályozó rendszer rendkívül sok bizonytalanságot okozott. Számos kérdésben a vállalatok még most sem látnak tisztán, gyakran teljesen kiszolgáltatottnak érzik magukat. Vállalati körökben az a vélemény — nem is teljesen alaptalanul —, hogy egy-egy előre nem látható árfolyammódosítás vagy más intézkedés felemelheti vagy a mélybe taszítja őket. Ezért inkább várnak, hogy tisztuljon a helyzet.

— És ez elkerülhetetlen volt?

— Micsoda?

— Az, hogy az árrendszer és szabályozómódosítás ilyen zűrzavarokat okozzon? Jobb előkészítéssel ennek nem lehetett volna elejét venni?

— Erre hadd ne válaszoljak!

— Ez is vélemény. De ha már így van, mi a teendő?

— A lehető legjobban dolgozni az adott körülmények között. Az év elején tapasztalható zavaró tényezők többsége megszűnt, most már sok mindent világosabban látunk. Ezért indokolt lenne, ha a vállalatok is bátrabban, nagyobb kockázatot vállalva találkoznának fejlesztési kérdésekkel. Téves az az elképzelés, hogy beruházásokra most nincs pénz. Van, csak éppen reális és megvalósítható célokat kell kitűzni. Ilyenek keresésében mi is szívesen nyúj-

Szövetkezeti tejfeldolgozó épül Békéscsabán

A Sárréti Tej az ország legnagyobb szövetkezeti tejfeldolgozó üzeme. Ehhez a vállalkozáshoz csatlakozott a legutóbbi időkben tizenegy békéscsabai és Békéscsaba környéki közös gazdaság. Így tudott a Sárréti Tej egy újabb, nagyszabású kezdeményezésbe fogni: a megyeszékhely és a környező települések tejjel, tejtermékkel való ellátásához megkezdték egy feldolgozó üzem építését.

A tervek szerint eredetileg 35 ezer liter tejet tudtak volna fogadni itt a termelőktől, végül is a 60 millió forintos beruházást több mint 90 milliósra bővítve egy napi 75—80 ezer literi feldolgozó üzem épül a szövetkezetek összefogásával Békéscsabán. A tavaly év végén indult építkezés eredményeként ma már áll az üzemépület, amely ez esetben a Békés megyei Állami Építőipari Vállalat gyorsaságát dicséri.

A kivitelezőt egyébként is sürgeti az, hogy a „menetrend" szerint 1981 januárjában érkezik a megyeszékhelyre az ÉLGÉP a technológia szerelésére. Időközben a Sárréti Tej megvásárolt már egy nagy teljesítményű túrócsomagoló gépet, amely óránként 1200 kilogramm túrót tasakol, s ezzel — figyelembe véve a leendő üzemben feldolgozandó tej mennyiségét — Békéscsabáról megoldható az egész megye túróval való ellátása.

A csabai tejfeldolgozó műszaki átadását 1981. negyedik negyedévére ütemezték, s ha ez meg is valósul, egyik példája lesz a gyors és terv szerint befejezett beruházásnak. Az üzem, amelynek felépítéséhez a szükséges pénzösszeg 48 százalékát adták a termelők, szükségtelenné teszi a feldolgozásra váró és a már feldolgozott tej indokolatlanul hosszú utaztatását. Indításához a beruházó igyekszik minden feltételt előteremteni: már korábban megkezdték a szakközépiskolások toborzását, az élelmiszeripari főiskolán pedig a vállalkozás öt ösztöndíjasa tanul; az új üzem vezetői lesznek.

K. E. P.

Számítógép-tudományi társaság alakul Békés megyében

A számítástechnika a modern társadalom, a gazdaság irányításának nélkülözhetetlen eszköze lesz. Hazánkban néhány évvel ezelőtt nagyszabású program bontakozott ki a számítógépes adatrögzítés, -feldolgozás elterjesztésében. Békés megyében két évvel ezelőtt hozták létre a KSH Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat békéscsabai számítóközpontját. Néhány év múlva pedig valamennyi megyében működnek majd ilyen központok.

A számítástechnika elterjedését azonban nem egyszer a köztudatban élő téves nézetek akadályozzák. A vállalat- és intézményvezetők sem tulajdonítanak az adatfeldolgozás és -rögzítés módszerének akkora jelentőséget, mint amekkorát az megérdemelne. A tapasztalatok szerint a MTESZ keretén belül működő Naumann János Számítógép-tudományi Társaság igen sokat tett azért, hogy az eddigi szemlélet megváltozzon.

Ezért érdemel említést az a tény, hogy Békés megyében a közeljövőben megalakítják a MTESZ tizenkilencedik szervezeteként a Naumann János Számítógép-tudományi Társaság Békés megyei csoportját. A július 11-i alakuló ülés Békéscsabán, a Technika Házában lesz. Erre meghívják az ipari, mezőgazdasági üzemek, költségvetési intézmények, ipari szövetkezetek, a BAGE vezetőit, főmérnökeit, főkönyvelőit.

Az alakuló ülésen a Naumann János Számítógép-tudományi Társaság szerepéről, eddigi tevékenységéről, jövőjéről, a számítástechnikai kormányprogram megvalósításáról dr. Obádovics J. Gyula, a társaság főtitkárhelyettese tart előadást.

VERES Mihályné asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 133.

1821.

VERES MIHÁLY

festőművész kiállítása: Kiskunfélegyháza, Kiskun Múzeum, 1984. június 23-aug. 20.
bev. Tornai József; rend. Hladonyiczki József
Kiskunfélegyháza: Kiskun Mús., 1982 [8] p. ill. lep.

esti illatszergyárosnak megtetszett
a plakátom, állást kínált, így kerül-
em Pestre.

— Ki volt az első vevője?

— Egy hetilap szerkesztője. Keresztapám könyvesboltjában feltűnt neki egyik rajzom; öt koronát fizetett érte. Öt ebéd árát. Később 1915-ben, vagy talán 16-ban, sem kaptam többet a Nemzeti Szalonban kiállított „Krumplira várakozók" című képemért.

— Hogyan került a Ma folyóirathoz; és mit tart ma róla?

— Rippl-Rónai iskolájában megismerkedtem Mattis-Teutsch Jánossal, az ő révén Kassákkal, aki felszólított, legyek a folyóirat munkatársa. Kassákkal való találkozásomat ma is nagyra értékelem, mert a Má-nál olyan írók és festők közösségébe kerültem, akik segítettek fejlődésemben. Szerettem a tematikus festészetet, s itt alkalmam volt Barta Sándor, Ujvári Erzsi verseit illusztrálni. Vizuális problémamegoldások voltak, akkoriban ilyesmi nagyon érdekelt.

— Mikor jelent meg első rajza a Má-ban?

— 1918. július 7-én egy linómetszetem. Ugyanez év szeptemberében a csoporttal együtt én is kiállítottam.

— Kik vettek részt még?

— Kmetty János, Mattis-Teutsch, Nemes-Lampérth, Uitz, Gulácsy festők, Pátzay Pál, Gergely Sándor szobrászok, és mások is.

— Mit jelentett az aktivizmus a képzőművészetben?

— Kétféle jelentése volt. Az egyik szemben állt ugyan az ellaposodott polgári művészetszemlélettel, de ön-

1922-ben Weimarba mentem. Közben többször jártam Berlinben, ahol Herwarth Walden, a Sturm folyóirat szerkesztője kiállította képeimet; olajfestményeket, akvarelleket és rajzokat, összesen huszonnégyet. Valamennyit meg is vásárolta. Később eladta egy svéd gyűjtőnek. A vevő nevét nem árulta el. Ma sem tudom, mi lett képeim sorsa.

— Milyen festői problémák foglalkoztatták akkoriban?

— Az absztrahálás. Formai és tartalmi szempontból egyaránt. Ekkor festettem „Kép-architektúráimat". Az elnevezés Kassáktól ered. De voltak nézeteltéréseink, ezek célját és értelmét illetően is. Ezért kiváltam a Ma köréből. Később Uitz, Kahána, majd Mácza János, Barta Sándor és Ujváry Erzsi is. Engem a kassai múzeum igazgatója meghívott; ott állítottam ki munkáimat. 1925-ben tértem haza.

— Mióta foglalkozik pedagógiával?

— 1929 óta. Hevesy Ivánnal, Molnár Farkassal és másokkal egy új szellemű művészeti iskolát terveztünk, de anyagiak hiánya miatt nem tudtuk létrehozni. Így aztán a műteremben csináltam egy szabadiskolát, és azt elneveztem „Műhelynek". „Magyar Bauhaus" néven is emlegették. Tíz évig működött. Ez alatt hozzávetőleg 60—70 tanítványom volt.

— Kik voltak a nevesebbek?

— Vásárhelyi Viktor (Vasarely), Radó György, ma Dél-Amerikában él, Csillag Vera, a Londonban élő Halász János, Szánthó Tibor; a fiatalon elhunyt Sándor Károly karikaturista és Macskássy Gyula.

Keramikus MKT

VERESS MIKLÓS

Veress Miklós

1929-ben születtem Mezőtúron.
1956-ban Borsos Miklós és Gádor István növendékeként kaptam diplomát az Iparművészeti Főiskolán.
1956-ban a Kőbányai Porcelángyárban mint tervezőművész, majd tíz éven át iparági művészeti vezetőként dolgoztam.
Kilenc egyéni és húsz csoportos kiállításon vettem részt, nyolc munkám van köztéren felállítva.
1988-ban a Hollóházi Múzeumban gyüjteményes kiállításon mutattam be munkáimat.
Alapító tagja vagyok a létesítendő Mezőtúri Galériának.
1978-ban PRO URBE díjat, 1988-ban Izsó Miklós díjat kaptam.

Egyéni kiállításaim:
1967 Mezőtúr
1974 Budapest Iparművészeti Múzeum
1976 Mezőtúr
1978 Mezőtúr
1983 Mezőtúr gyüjteményes (Kiállítási Csarnok)
1983 Hajdúböszörmény gyüjteményes (Kultúrház)
1983 Budapest FIMCOOP gyüjteményes
1984 Mezőtúr "EDÉNYEK PORCELÁNBÓL"
1988 Hollóházi Múzeum gyüjteményes kiállítás

Csoportos kiállítások:
1957 Brüsszel
1968 Moszkva
1968 Budapest Pincegaléria
1968 Budapest Stúdió
1968 Budapest ERNST Múzeum
1972 Budapest Műcsarnok "EDÉNYKULTÚRA" kiállítás
1975 Budapest Műcsarnok Jubileumi Kiállítás
1976 Budapest Műcsarnok Jubileumi Kiállítás
1978 Budapest Műcsarnok Jubileumi Kiállítás
1978 Budapest Józsefvárosi Kiállítás
1979 Kecskemét Formatervezési Triennálé
1979 Budapest Művészet a Kerámiaiparban
1981 Budapest Hollóháza története kiállítás
1982 Budapest "EDÉNYEK MINDENNAPRA" kiállítás
1982 Budapest "MINDENNAPOK ASZTALA" kiállítás
1982 Kecskemét
1982 Kecskemét
1982 Miskolc Herman Ottó Múzeum
1982 Hódmezővásárhely Kerámia Biennálé
1991 Budapest CSÓK GALÉRIA

Térplasztikáim:
1967 Fazekas Emlékmű (bronz) Mezőtúr
1975 Istványi Ferenc gyáralapító portréja (pirogránit) Hollóháza
1976 Steiner László síremléke (porcelán-vörösgránit) Hollóháza
1976 Kollégiumi dombormű (pirogránit) Mezőtúr
1977 Térplasztika a sporttelepen (pirogránit) Mezőtúr
1984 Emlékoszlop (kerámia) Mezőtúr
1988 Szakmáry Károly portré (pirogránit) Hollóháza
1989 Steiner László portré (pirogránit) Hollóháza

Kitüntetéseim:
1978 PRO URBE díj
1988 Izsó Miklós díj

Díjaim:
1957 Brüsszeli Világkiállítás Oklevél 4 alkalommal "ÉV LEGSZEBB TERMÉK" Oklevél
1968 Dekor pályázatok I-II-III. díj
1972 Kisplasztikai pályázatok I-II-III. díj
1982 Hódmezővásárhely Kerámia Biennálé Edénypályázat I. díj Formatervezés I-II. díjak.
1986 Az első magyarországi FORMA-1 verseny Pole Position Trophy - tervezésének I. díja
1988 Európai Kamionverseny Trófeája - tervezésének I. díja

I was born in Mezőtúr, in 1929.
I graduated from the Academy of Applied Arts in 1956.
I was a student of Miklós Borsos and István Gádor.
I have started my work at the Porcelain Factory of Kőbánya as a designer artist, later - for long years - the head of the Art Section.
I participated at 9 individual and 20 collective exhibitions and I have 8 works exhibited at public places.
In 1988 I exhibited my collection in the Museum of Hollóháza.
I am a founding member of the future Mezőtúr Gallery.

Ress Miklós

Magyar iparmüvészet az
ezredfoRdulón 2003

216. l.

Felszikrázó hit...

Veres Miklós képeiről

Sokoldalú, ám annál ritkábban megszólaló művész Veres Miklós. Sokoldalú, hiszen olajfestményei, grafikái, akvarelljei, linóleum metszetei egymást váltják műhelyében; s valamenynyi műfajban egyenértékűek alkotásai; amelyeket azonban ritkán tár a nagyközönség elé.

Véletlen-e vagy sem, de tény: több mint húszesztendős pályafutása során mindössze két önálló kiállítást rendezett. Az elsőre 1980-ban, a másodikra pedig most került sor a Móricz Zsigmond Művelődési Házban. S egy profán hasonlat tolakszik most ide: várt lány várat nyer...

Hiszen Veres Miklós alkotásai lenyűgöző sikert arattak a tárlatlátogatók körében. Hagyományos festészetet művel, mind a témaválasztás, mind a színkeverés tekintetében. S mégsem lehetne őt belegyömöszölni egyetlen skatulyába sem. Talán nem is annyira a látható, mint inkább az *érezhető* dolgok miatt.

Mert igaz, hogy képein talán legszebb emlékeink, vagy legtitkosabb vágyaink elevenednek meg. Tájak, ahol talán gyermekkorunkat töltöttük; tájak, ahová álmainkban igyekszünk. Szelíden összehajló virágok; madár-sem-látta erdei tisztások; felhős arcú Madonnák; felhőtlen utcák, udvarok. Szépséggel hódító kompozíciók, amelyekből azonban hiányzik mindenfajta pátosz vagy nosztalgia.

Egy sokkal erősebb érzés nyom el mindent ezekben a festményekben: az alázat. Az élet valami olyan mélységes tisztelete és szeretete,

amely különleges értelemmel ruház fel minden egyes kompozíciót. A legapróbb rezdülésekből; illatok, hangok, mozdulatok mítoszából teremtődik képpé a megfoghatatlan és megnevezhetetlen.

Csodák hitét sugallja Veres Miklós: a remény, a bizalom és a megnyugvás csodáját. S képei *mögül* szikrázik fel a fény...

Tamási Orosz János

...működő intézmény
...oshiánnyal küszködik)
... a szépirodalom, a törté-
...en ... hungarológia mellett a vallá-
és az ifjúsági irodalomnak is gyara-
ó háza. (A hiányosságok feltárására,
zös érdekből", a Szombathelyi Tanár-
ző Főiskola könyvtárának képviselői
alkoztak a múlt évben, rámutatva a
dszeres használók egyelőre alacsony
nára is. Kb. 500-an kölcsönöznek rend-
esen — a két Őr-ből.)
míg arra várok, hogy megkezdődjék a
da esti magyar nyelvi óra, melyet P.
ambos elsősorban *német ajkú fiatal*
őknek, érdeklődőknek tart (amint el-
ndja: pedagógiai szándékból, hogy
kban a családokban, ahol az apa vagy
anya magyar, s a gyerek tud magya-
a német anyanyelvű szülő se áll-
idegenül a gyerek mellett), az előző
i beszélgetés jegyzetét lapozgatom.
berényi Lajos történész-tanárral, a
genlandi magyar népcsoport Nemzeti-
Tanácsa (Volksgruppenbeirat) elnök-
vettesével ültünk le néhány szóra az
k felsőőri kávéházban. Ő mondta:
yanépünk tudósaitól két szerény, de
nagyar történelem és irodalom legfon-
bb vonalait felrajzoló kötetet várunk,
y legyen mit gyermekeink kezébe ad-
Egy másik megjegyzése is szemem-
ötlik: „Nagy gondunk, hogy a bur-
landi magyarságnak nincs értelmiségi
ge." Márpedig egy kisebbségi nép-
port fejlődése attól is függ, milyen
es értelmiségi réteget tud magáénak.
lkül magasabb színvonalú műveltséget

magyarsággal ...
(Nagy ... tsága a titka pontos gram-
matikájának.) Mise közben érzem igazán,
mennyire fontos lenne végre a kristály-
tiszta liturgikus szövegfordítás!

A legutóbbi osztrák statisztika szerint
Alsóőr 859 lakosa közül még 696 magyar
(81%), *Felsőőr* 5451 lélekszámából pedig
már mindössze 1486 (27,2%). A hivatalos
adatok szerint ötezer magyar él Burgen-
landban. (Szakember vélekedése ezt ket-
tővel megszorozza).

P. Galambos vasárnapi misére hív Fel-
sőőrbe, ahol a XVIII. századi templom
fölvezető lépcsősora két oldalán új isten-
háza és kapcsolat-központ (Kontaktcent-
rum — plébánia, találkozási helyiségek)
épült. 100—120 ember van jelen a szent-
misén, amely vasár- és ünnepnaponként
egy alkalommal magyar nyelvű. Utána a
Kontaktcentrumban ünnepi agapéra vár-
nak: névnapi kuglófra, pohár borra. Elő-
ször érzem magam honi közösségben, csu-
pa magyar közt, akik többnyire átjárnak
a közeli Magyarországra. Őrségi népszo-
kásokról folyik a szó, a hagyományok ere-
jéről, amely a közösség élő gyakorlatá-
ban még fontos és szükséges. Romantika
helyett öntudatot adhat, s a nyelv segéd-
eszközeként holtpontokon segíthet át. Szo-
kás pedig akad erre, néprajzosok kincses-
háza a vidék. Az eddigi mulasztást bi-
zony jó lenne behozni a gyűjtésben, mi-
előbb, míg nem késő.

Farkas József alsóőri iskolaigazgató
(színdarabok rendezője, magyar nyelvű
tankönyvek szerzője) karácsonyi rekordá-
ciót mutat. Maga gyűjtötte. A plébános
háromkirályai már készülnek a vízke-

számára, hogy sz
soknak hitükről
lével erősítsék
napja munkanap.

Varsó

A Szent János
ros, prímás celeb
jában többek k
egyház a nemze
egyház sohasem í
ja, hogy az embe
kodva megjavítsa

Litvánia

Litvánia 630 k
a hagyományos
városban, Rigába
ünnepi misét. V
békedíjjal tüntet

Addisz Abeba

Kalkuttai Teré
fővárosba érkeze
a szárazság áldo
téren a 75 éves
Azért jöttem, ho
ket. Tíz napot t
szerzetesnője teve
rében.

KATOLIKUS PÜS
A LUTHERÁNUS

A thaiföldi Ud
Phimphisant a Lu
sulatának végreha
Az 51 esztendős k
marad a Világszöv
leti bizottságának
éve vesz részt.

SZABADLÁBON A

Veres Miklós

VERES MIKLÓS *festőművész, restaurátor alkotásaiból nyílt tárlat csütörtökön Kaposváron, a Bernáth Aurél Teremben. A főként csendéletekből, táj- és zsánerképekből válogatott kiállítás az alkotó impresszionista látásmódját tükrözi.*

Magyar Hírlap 1986. 11. 14.

Vers Miklós

Kiállítás az EVIG
Művelődési Központban

Magyar Nemzet 1988. IV. 25.

VERES MIKLÓS

Tamási Orosz János

Szinek misztériumjátéka

Veres Miklós kiállításán

17/ 297 ? Mónár Zs. Műv. Ham, 1984

Magyar Hirlap. 1984. dec. 14. 6.

művész a konstruktív és az organikus formákat ötvözi. Konkrétan az Őskőzet olyan mészkőtömböt idéz, melyben megkövesedett őscsigák találhatók: csigaszerű matt motívumok tarkítják a fényesre csiszolt felületet. Bohus Zoltán *Kapu*ja az anyag tulajdonságait – fényesség, átlátszóság, ridegség, keménység – kiemelkedő geometrikus forma, másik kompozíciója, a *Belső tér* két egymással szembe fordított, a közöttük lévő teret alakító, mértani alakzat. Ugyancsak geometrikus, hasáb, háromszög (prizma), gúla formákat készít a fiatal *Ioannidou Thomai* is, de az egyik legújabb *Légi utak* című kompozíciója maratott – gödröcskés, hullámos – felületei révén neogeós hatású. A korábban szintén geometrikus formavilágú, majd a csiszolt mértani alakzatokat amorf

öntö
jelen
Gyön
mobi
olyan
kezet
ző fe

Az
mode
seket
zőket
lításo
egyfa
cher
öntöt
kezte
geom
bor I,
ciona
ben
élére
üvegp
forma

Kül
giai n
liszk,
tetszé
nek d

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

VERES MIKLÓS

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1986. FEBRUÁR 13-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
POGÁNY ÖDÖN GÁBOR
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÉP CSAR NOK

MEGTEKINTHETŐ:
1986. FEBRUÁR 13-22
BERNÁTH AURÉL TEREM
KAPOSVÁR, CSOKONAI KÖZ 8.

DNy — Fk.: Köteles István

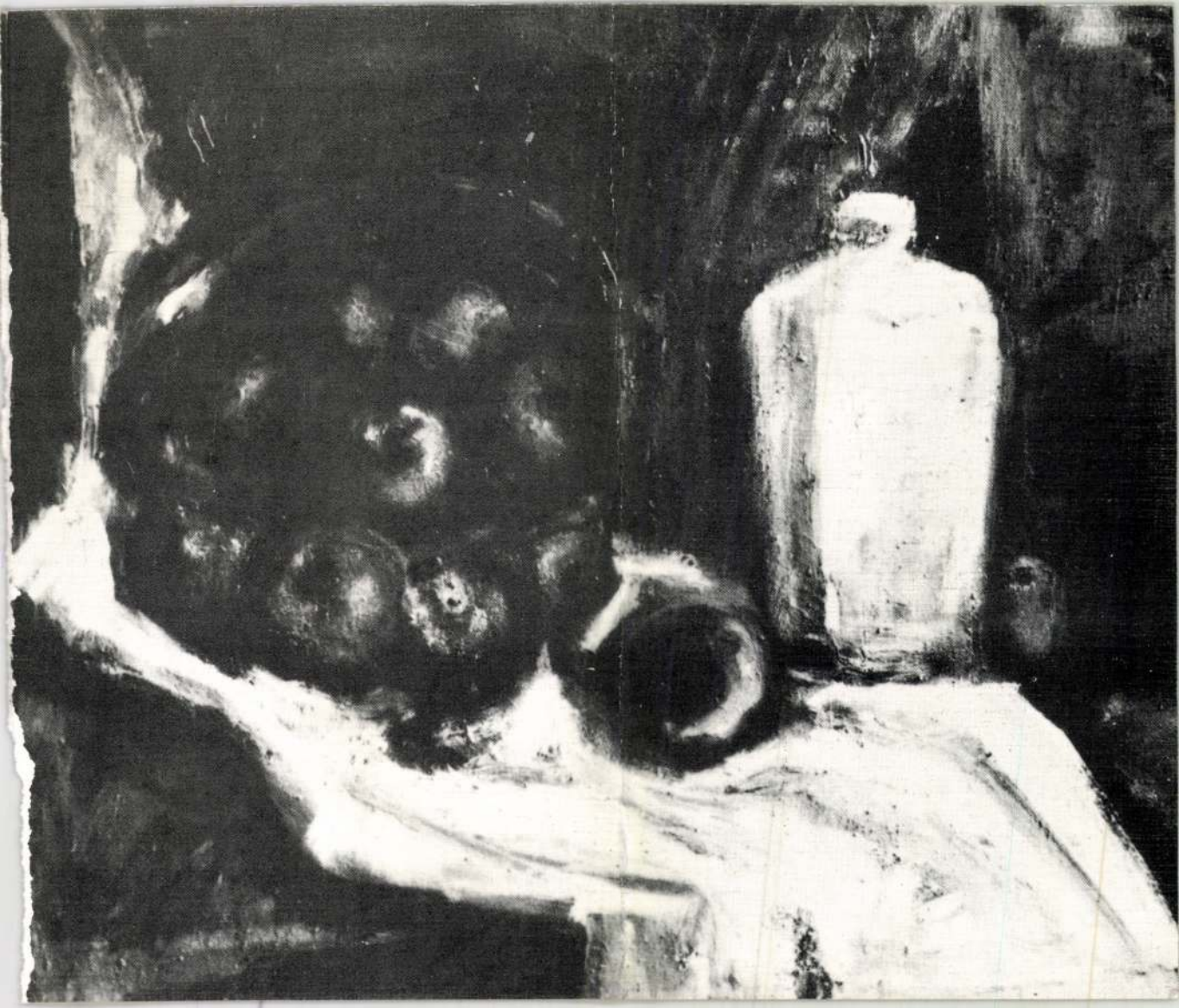

VERES MIKLÓS

kettős hivatással működik pályáján, mint festőművész és mint restaurátor: a kiállító termekben saját festményeivel szerepel, a múzeumokban az általa gondozott, konzervált, restaurált képekkel találkozik a közönség. Mindkét vonatkozásban félreérthetetlenül megnyilatkoznak egyéni képességei, azok a munkamódszerét is meghatározó tulajdonságok, melyek a szívesen vállalt műgondból és a maradandó hagyományokból alakították ki legszemélyesebb eszményeit. A Képzőművészeti Főiskola professzorai közül a restaurálást Kapos Nándortól tanulta, festőnövendékként főleg Szőnyi Istvántól kapott életreszóló irányítást. A zebegényi mester önzetlen embersége, műveinek nemes festőisége szakmai és etikai igényességre nevelte, s így már kezdőként hozzászoktatta őt a mértéktartáshoz, megismertette vele az arányérzékkel járó érzelmi és esztétikai harmóniát.

Az összhang, a szépség tisztelete — persze — nem jelenti azt, hogy Veres Miklós kitérne a bonyolultabb művészi, lelki problémák megválaszolása elől. Munkássága vérbeli festőtehetségnek mutatja őt, képei érzékletesen gazdag koloritjuk révén ismerhetők fel, amiért is nem hiányzanak művészetéből a megoldások, a lendületes színhatások. Semmiképpen se szolgáltat okot arra, hogy a műbarát a Szőnyi-iskola bevált sajátságait kérje tőle számon, a közös képzés nyomát — természetesen — minden növendék készségesen bizonyítja, miként Veres Miklós is: a tanultakhoz ugyanakkor ő hozzáadja a maga meglátásait, mesterségbeli tapasztalatainak tanulságait, a hajlamainak, vérmérsékletének megfelelő kifejezőkészséget, különleges festői, hangulati érzékenységének stílusjegyeit. Nem keresi ugyan se motívumban, se megjelenítésben a feltűnő különlegességeket, nem hajszolja az eredetieskedő ötleteket, ám az alföldi vagy balatoni tájak, a gyakorta előforduló kerti virágok megidézésekor olyan tömör színeket, kontrasztos megvilágítást alkalmaz, hogy az a posztnagybányai örökséget erőteljes hangsúlyokkal, expresszív szerkezettel frissíti fel. Ez azonban mégse mond ellent a finom árnyalatok jelenlétének, a komplementerek összehangolásának, csupán a képek tartalmának a hőfokát kívánja fokozni, egyfajta atmoszférikus feszültséggel telíti a szemlélődés észleleteit. Anélkül, hogy dramatizálná a megfigyelő látványt, Veres Miklós esetenként mégis valamiféle nyugtalanító indíték jelzésére vállalkozik, azt érezteti a tárlatlátogatókkal, műveinek tanulmányozóival, hogy a piktúra a képzőművészet vallomástevő műfaja is lehet, amennyiben hivatásának eszközeit a festő a legbensőbb gondolatok, a lényegre tapintó megérzések kimondására alkalmassá teszi.

Veres Miklós azok mellé a nagy elődök mellé sorakozik, akik mint festőművész-restaurátorok mindkét munkakörben megállták helyüket, jelentős eredményeket érve el. Kákay Szabó György, Sárdy Brutus és mások példája sarkallja következetes alkotó tevékenységre, amit azért is érdemes felvállalni, mert a kétféle tennivaló végül is kölcsönhatásban van egymással, s hozzásegíti művelőjét választott feladatainak mind meggyőzőbb ellátásához.

Pogány Ö. Gábor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Veress Géza
1967 DEC 17

1021

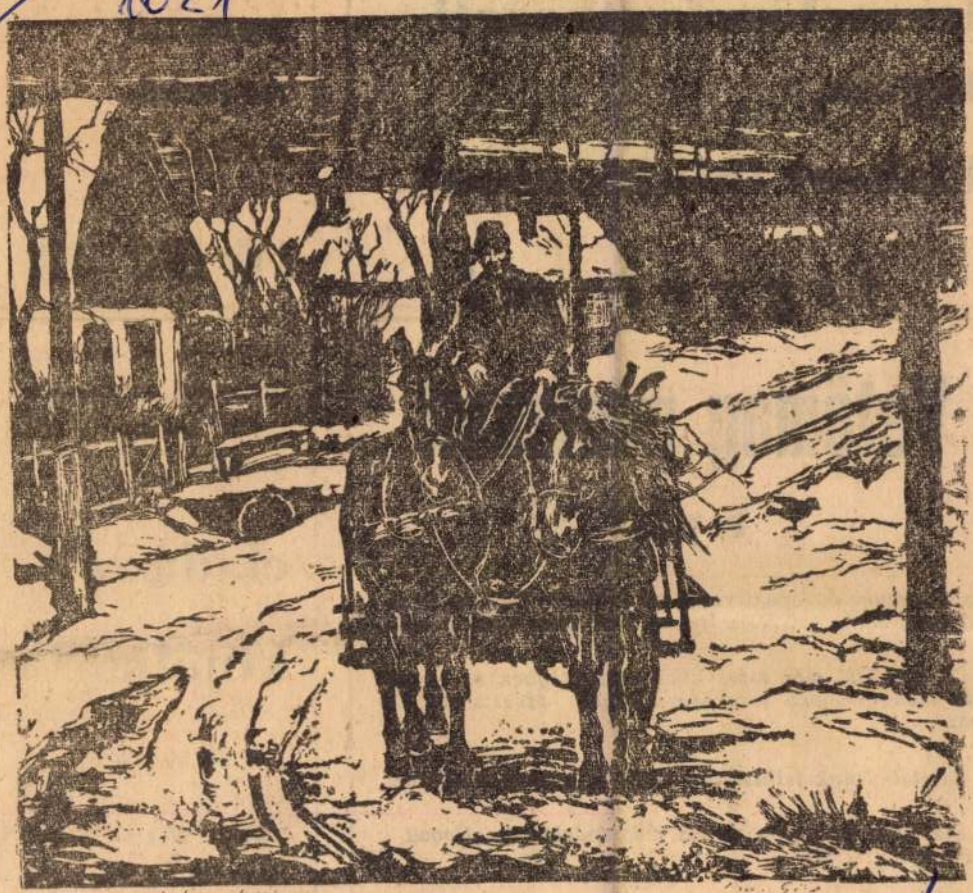

Veress Géza: Tél a faluban

termelőszövetkezeti tagok, kiskert tulajdonosok

figyelem!

Vetőmag mintabolt

nyílt

az Országos Vetőmagtermeltető és Ellátó Vállalat kezelésében, Budapest, VII., Rottenbiller utca 35. szám alatt.

T. VEVŐK már most kiváló minőségben és korlátlan mennyiségben megvásárolhatják tavaszi vetőmagot.

Mintaboltunk felkészülve várja a kedves vásárlókat.

Az üzlet utánvétes postai megrendelést is elfogad. (Postafiók: 7/85)

Az üzletben díjtalan szaktanácsadást is adunk.

1 db EMU—250

egyetemes műszerész esztergapadot tartozékokkal együtt, teljesen új állapotban

eladásra kínálja.

Érdeklődni lehet:
Levélben, a fenti címen.
Telefon: Nógrádkövesd 2.
Ügyintéző: Oravecz Sándor.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Veress Gábor

1907 OKT 29
1021

Veress Géza: Vietnami anya

Isten áldásá
indultak bomb

Hanoi beszélgetés egy amerika

Josep Crecco, az amerikai hadsereg volt pilótája jelenleg a Vietnami Demokratikus Köztársaság foglya. Gépét a légelhárítás egységei lőtték le. Az amerikai hadseregben az FR. 83481-es sorszámot viselte. Most sötét és világosbarna csíkos rabruhában ül velünk szemben Hanoi egyik épületének tágas szobájában. Az első pillanatban idegesen babrálja fekete papucsát, de később feloldódik a bemutatkozás pillanatait uraló feszültség.

— Hány éve szolgál a hadseregben?

— Három éve — válaszolja. Azelőtt mint gépészmérnök dolgoztam szülővárosomban a New Jersey állambeli East Orange-ben.

— Önként jelentkezett szolgálatra?

— Igen uraim. Önként. S mint főhadnagy kerültem Dél-Vietnamba.

— Azóta hány bevetése volt?

— Dél-Vietnamban 18, Északon három.

— Ekkor lőtték le?

— Igen.

— Hogyan történt?

Egy pillanatra elgondolkodik. Próbálja összeszedni annak a percnek minden részletét.

— Phuc Yen községtől öt mérföldnyire lehettem — mondja és elkomorul az arca — amikor borzalmas robbanást hallottam és a gépem megrázkódott. A pilótafülkében füst keletkezett. Gépem lángokban állt és irányíthatatlanná vált. Nem volt más megoldásom, ki kellett ugranom.

időben — erőssé vált. Egyre kockázatosabb nekünk repülni.

Elhallgat. Magyar cigarettával kínáljuk. Rágyújt. Majd tölt az asztalán levő sörből.

— Mister Crecco — törjük meg a csendet. — Amióta fogoly, volt-e alkalma megnézni azokat a pusztításokat, amelyeket önök okoztak a vietnami népnek?

— Itt-tartózkodásom óta láttam számtalan képet, több filmet, amelyek bombázásaink hatását mutatták. Szomorúan vettem tudomásul, mi történik itt Észak-Vietnamban. A fogolytáborban imádkoztam is érte, hogy

Veres Pál

Részt vett a II. kerületi rajztanárok munkaközösségének első kollektiv kiállitásán, melyet az MSZBT helységében rendeztek meg.
Korábban már nagyobb kiállitásokról is ismert néhánymüvük.

Péter Imre : Jegyzetek csoportkiállitásokról
Rajztanitás 1962. Iv. sz. 28.1.

VERES PÁL

"Diszlettervező" cimszó alatt.

MAGYAR SZINMŰVÉSZETI LEXIKON Bp.1929.I. 358.l.

M.D.K.

Veres Pál

Móricz Zsigmond : Uri muri c. darabjához készitett diszletterveket.

Heuman Károly: Uri muri c. kritikája
Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 11-17. XVIII. évf. XØ/ 11. sz. 12-16. l.

MDK

Veres Pál

Női arckép vizf. Mgt.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlat anak katalogusa. 1920. Majus. 23. l.

Neres A. Pál

Foto-portrékat állított ki a Nemzeti Szalonban.

Nu. 1932 XI. 25.

Veres A. Pál

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

MFr. 1932. XI. 22.

Veres Pál

Foto-portrékat állított ki a Nemzeti Szalonban.

Est. 1932. XI. 25.

Deres Pál

Foto-portrékat állított ki a Nemzeti Szalonban.

M. 1932. XI. 25.

Veres A. Pál

Foto-portréit kiállítása a Nemzeti Szalonban.

EK. 1932. II. 24.

Neres A. Pál

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

M. H. 1932. XI. 27.

MDK

Veres A.Pál, festö

S.Stefánia arcképe. Vizf.
W.R. " "
W.Mimi " "

A Magy.Akv.- és Paest.fest.Egy. X.kiáll. 1923. nov.
Nemzeti Szalon. Kat.

MDK

Veres Pál

W.I. igazgató arcképe

Loránt Istvánné és gyermeke, vf.

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

19 l.

MDK

Veres A.Pál

T.M. arcképe, vf.

Férfi arckép, "

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 2o l.

MDK

Veres Pál

~~Szaina részlet, vf.~~

Sz.Incsike arcképe, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.

N. Szal. 1925. febr. 19 l.

Veres A.Pál

T.M. arcképe, vizf.
Férfi arckép, vizf.

Magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon, katalogus

Tűzzománcok, népi motívumok Hatvanban

Két beregszászi művész állított ki a hatvani Galériában. A festő Veres Péter műveit immár második alkalommal csodálhatja meg a publikum, s a látvány ezúttal is a várt: a képek gazdag színvilággal, tartalommal örvendeztetnek meg, jó technikával örökítik meg a kárpátaljai tájat, dolgozzák fel a rejtélyekket teli mondavilágot.

Hidi Endre, a szobrász elsősorban tűzzománc domborműveivel hívja fel a figyelmet. A vasút történetét dolgozta fel több munkájában is, sajátos szemlélettel. Figurái egyéni hangulatot árasztanak. A színkombináció jól kidomborítja a hatást, a néző különböző szögekből szemlélődve új effektusokra talál. Szépek Hidi népi motívumokat felhasználó kancsói, tálai is. Remélhetőleg a két tehetséges kárpátaljai művész jövőre újra eljön a Galériába, hogy tárlatuk ismét a művészi idény kiemelkedő eseményévé váljon.

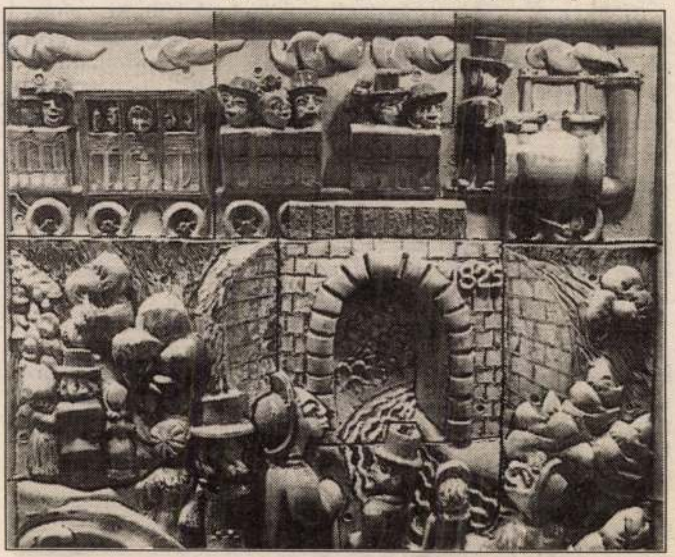

Hidi Endre: A vasút története

FOTÓ: TOMPA Z. MIHÁLY

VERES PÉTER

Kelet Magyar Nap

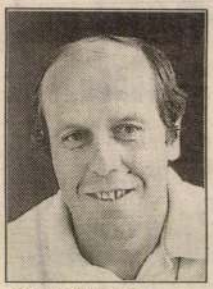

SIKE SÁNDOR

Bádogosék

Bádogosék a város peremén laknak. Nem mondható, hogy jó ott nekik. Nem lehet jó, hiszen ott jár el vonat, teherautók és részeg kocsmázók. Azért bádogosék, mert valamikori mutatványos múltjukból megmaradt lemez lakókocsikban laknak télen-nyáron.

Télen fáznak, nyáron melegük van – még akkor is, ha ez a megállapítás úgy ahogy van, totális banalitás és közhely. Ettől függetlenül tény, hogy egy lakókocsiban a külső időjárási körülmények fokozottan érvényesülnek.

Megküzdenek az elemekkel, megharcolnak az aktuális társadalmi körülményekkel. Naponta többször elindul a kézzel vontatott kisszekér, hogy befőttes üvegnek valót, papírdobozokat, cinkelt ereszcsatornát, kidobott műanyag flakonokat gyűjtsön össze a környékről. Pénz lesz belőle. *A világról annyi képük van, hogy olykor érzékelik: létezik.*

Bádogosék – mert egymással nem tudnak kijönni – a társas létet pótolandó sok-sok kutyát tartanak. Reggelente első dolguk az ebek etetése, mert másra már nem gondolhatnak. Összevesztek ugyanis előző este a „családtagok", egymás fejéhez üres borosüvegeket vágtak, hajba csimpaszkodtak és rendőrt hívtak.

Bádogosék élete – ha még életnek nevezhető – a túlélés. Felszerelés nélkül, nem Rambóként, hanem csak egyszerű „bádogosként". Még ebben a külső szemlélő által sivárnak titulált világban is megtalálja a bádogos család minden tagja a kifelé mutatandó arcát. Ha kell, mosolyognak és megalázkodnak a hivatal előtt néhány forint segélyért.

Nem nézhetünk úgy rájuk, mintha nem lennének.

Óhatatlan, hogy *tágabb értelmet* keressen a gondolkodó ember – bádogosék sorsához hasonlítandót. Egy városét, egy országét. Azzal, hogy Kelet-Magyarországon létezünk, nem lettünk-e városostól, megyéstől mi is bádogosék? A tény, hogy Európa egykori keleti tömbjéből jövünk, nem jelenti-e ugyanazt a megkülönböztetést?

El kell-e, hogy induljunk kis kézikocsinkkal ki tudja mit gyűjteni?

Huszonnégy ó

Veres Pál

1872/73. I.

Ferk. pzomfoisk. vk

145. l

Veres Pál

1920. M Akv Pf Egy

kiáll. Nemzeti Szalonban

Tanulmánytej, vízf.
Fsidó utca "
Kulvárosi részlet "

1920. máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Női arckép, vízf

Hellenbach Godofréd János V. 1.

Callott, festo' II. 210.

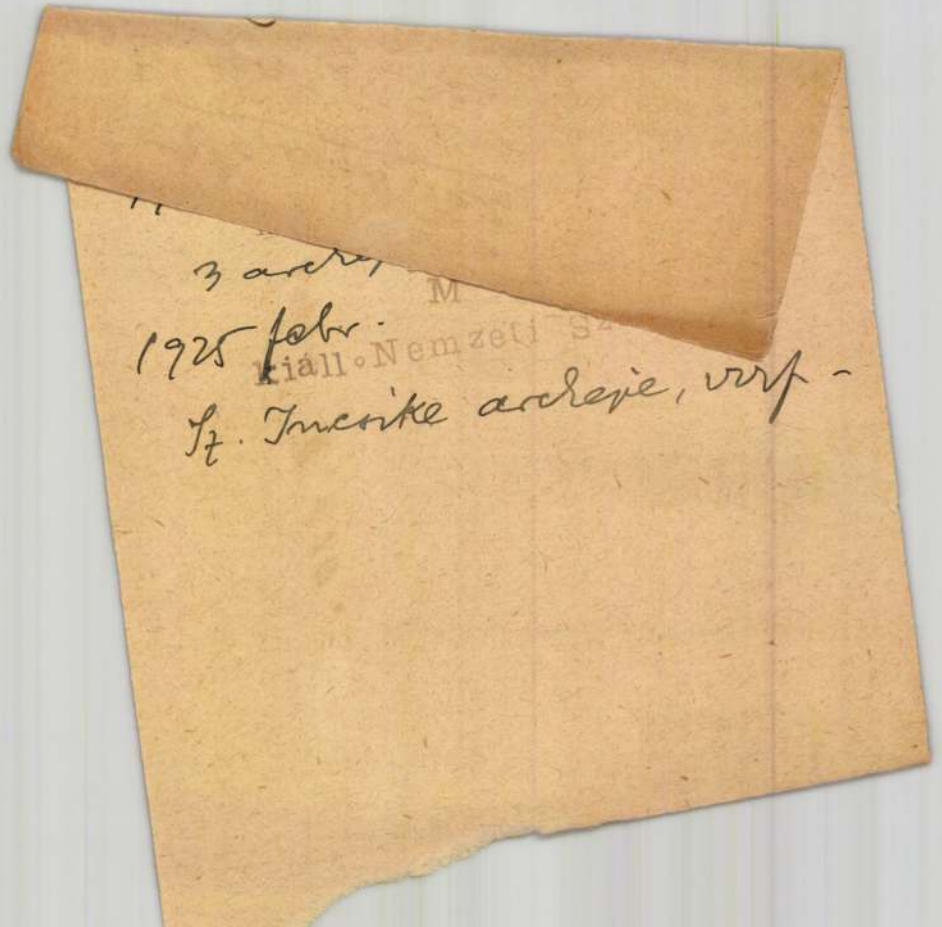

3 arch.

1925 febr.

Sz. Incsike archeje, vrsp -

M
Kiáll. Nemzeti Sz

Veres Pál

369 W. I. igazgató arcképe, mgtul.
370 Loránt Istvánné és gyermeke, vizf. mgtul.

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK

Nemzeti Szalon
1926. Maj.
MAFE 12. kiáll.

VERES, Pavel

91 1. 61, 63

Új Művészet

1952 WLM

VERES PÉTER
FESTŐ

POGÁNY Ö. GÁBOR: KÁRPÁT-
ALJAI VENDÉGEK

DÉLSZIGET 1995/33, 57-58

építkezéseihez 1505-től
/Franciscus Italus, Ba
országról, hanem az "or
érdekében még a magyar
kodott.

A magyar rene
Corvin Mátyás haláls
maradásáról / survival,
lászló király mellett
te, Bakócz Tamás, Szat
Az ő szolgálatukban 14
olasz ornamentátor kol
saink 26 mester / ligr
nevét őrizték meg, de
vel az olasz kéz nyom
nem kapcsolható dokum

MY AUTONOMY

Veres Péter
Haáz Rezső Múzeum
str.Kossuth nr.: 29
4150. Odorheiu-Secuiesc
jud. Harghita
ROMANIA
Tel.: 00-40-66-21-38-75

SINKOVITS PÉTER
BATHORI U. 10.
1054. BUDAPEST
UNGARIA

Dear Sir/Madam,

The Haáz Rezső Museum and the Cultural Society from Odorheiu-Secuiesc are organizing an exhibition in 1994 entitled **MY AUTONOMY** . Autonomy is of vital importance in the formation of a civil society.

We invite you to take part in the program if you possibly can. We re waiting for essays (about 2 typewritten pages) and art work dealing with any form or concept of autonomy.

Beyond organizing this exhibition, our aim is to publish and sell a booklet containing all the works recevied.

Please mail any essays, art work, or questions at 1.november 1994.

Thank You, Sincerely

Veres Péter

Veres Péter

Veress Pál költőportréi

■ A. T.

Veress Pál festő, a közelmúltban elhunyt Munkácsy-díjas érdemes művész, aki most lenne nyolcvanéves, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiára hagyta festményei egy részét és magyar költőket ábrázoló linómetszet-sorozatát. Az MTA Roosevelt téri székházában *Veressné Deák Éva*, a festő özvegye április 6-án 11 órakor adja át a festményeket a Széchenyi Akadémiának, amelynek a festő is alapítótagja volt.

NAPI MAGYARORSZÁG
2000. IV. 3.

m alapján kiegészitve:FL ekkor járt
Szovátán.

urnak Szováta Marostorda megye.
. Logodi utca 51.

levél jegyzetét.

FL tanitványa a Kereskedelmi Akadémia
n, Tolnai Károly osztálytársa és
919-ben Heidelbergbe emigrált, ott
-ban hazatért és a Bester Lloydnál

VERES Péter

M. Nemzet, 1991. nov. 30. 10. p.

Veres Péter és Csirpák Viktória kárpátaljai képzőművészek kiállítását december 2-án délután négy órakor nyitják meg az ELTE Tanárképző Főiskolai Kara Kazinczy utcai épületének aulájában.

PYROSTOP®
LANGMENTESITŐ KFT
2225 ÜLLŐ, PF.: 14.
Tel 186-9950 · Fax 186-9761 · Tx 20-2825

KONTAKT TŰZE

Ez a termékcsalád új lehetőséget ad a kezdődő tű
való felkészülés eddig alkalmazott eljárásaihoz k
Ez az újdonság abban áll, hogy **LÁNGTEX F/1**
túlbiztosítással - vagyis többszörös anyagmennyi
illetve **"NEHEZEN ÉGHETŐ"**.
A **LÁNGTEX F/1** összetétele önmagában gar
alkalmazása azonban csak akkor szakszerű, ha a
min. 10 - 20 cm-re minden oldalon túl is terjed az

A gyártó 5 éves hatástartósságot garantál, ha a g
normál hőmérsékleten történik a takarók tárolás

Csak a sárkányos emblémával, dátummal ellátot

BM - TOP eng. szám : 523/11/89

VERES Péter (1943-)

NAGY Zoltán Mihály: Sárkányok pedigvannak: [beszélgetés Veres Péterrel]. = Hatodik Sip, III. évf. 1. sz. 1991. 25-27. p. ill.

Beregszászi festő, belsőépítész

* Csoukapapi, 1943. márc. 5.

ANTIO CHIA

NICENA CIVITAS

Vesce Rozália

Magyar Hirlap
SAJTOFR[illegible]
[illegible] V., Pe[illegible]
Telefon: [illegible]

MDK

Veres Rozália

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1968 febr.4.

Knoll Galéria

Budapest VI.,
Liszt Ferenc tér 10.
Tel.: 142-0444
H–P: 11.00–18.00
SZ: 11.00–14.00

„Fiatal magyar művészet"

El Hassan Róza, Kiss Péter,
Komoróczky Tamás,
Nemes Csaba, Veres Zsolt

1992. március 21-től május 21-ig

VERES Zsolt

NDERUNG AM HILLEBRANDTS BAUPLAN
SSES IN TÓTMEGYER (KOMITAT NYITRA)
CHLOß ANGELEGT WERDEN)

Am 31. August 1765
Anton Grassalkovich die B
Grafen Antal Károlyi in
heute Paldrikovo, CSSR) b
des Kammerarchitekten F
Grassalkovich, vorerst wege
nahe und demzufolge das
durchdringende Stallungen
Dimensionen der Reitschul
und deshalb Károlyi in eine
Entwurfes vorgeschlagen.

Aus diesem Brief stellt
Schloß in Tótmegyer ein W
über sowohl die Autoren d
wie auch die anderen Quelle
mancher Kunsthistoriker n
des Schlosses von dem Arch
Wirklichkeit aber wurde d
Miklós Ybl, dem Schüler v
klassizistischen Stil ungeba

Eine ausführliche aus
Beschreibung des Schloßes
Domänenfeldmesser Imre K

Veress Elemér

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. o. 131. l.

Erdélyi árpád: a Műterem kiállításai.

Veress

Őstehetségek kiállitása - a Nemzeti Szalon főbejárat
val szemben levő külön helyiségben - munkáival vesz
részt Szobrokat állitott ki.

Est
1935.VI.2.

MDK

Veress

szegedi művész alkotásai az 1930.febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tarlaton.

Cikk: Városközi kiall. Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

Veress

Szerepel a csehszlovákiai magyar hávlatou

L. K: Mladí maďarští výtvarníci

Rudé právo 1969 X. 17

M.D.K

Veress
Jenő

A debreceni Műpártoló Egyesület-
be lépett

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január - 39 lap.

i és Külkereskedelmi Hivatala, valamint Andrew

ill és Martine Reidnek, aktív közreműködésükért.
s 18-ig tekinthető meg a Néprajzi Múzeumban

rtvidék művészete

eni, egyfajta mágiának kell tekinteni, az emberi
isztikusabbnak.
kusabb az északnyugati partvidék művészete -
ódja, amely más művészeti ágak közül a

ltó teljesítmények lennének, ha egy nagyvárosi
et állandó párbeszéd a szigorú hagyományok és
kor ironikus intellektus ellenőriz és alakít.
- kis csoportokban élő - tengeri vadász alkotta,
l káprázatos megnyilvánulásaival állunk szemben.
áz emberre kiterjedő - arisztokrácia hatalmának
en árad napjainkig a múlt nagy műveiből, akár
faragott kanálnyél, vagy egy olyan monumentális

Egész életemben érdekelt a haida
merült fel bennem, hogy ez az érdeklődés
vonzalom.

1948-ban a kanadai rádiónál kezdt
találtam érdekesebbnek, mint azt az előző

Amikor megláttam egy, a Ryerson I
közleményt, új lehetőségek látszódtak feltáru
fafaragók és egyéb anyagok művészei voltak
az arany és ezüst karkötők voltak, amelyeke
egyrészét nagyapám, *Charles Gladstone*, az u
tudását anyai nagybátyjától - a klasszikus h
- *Charles Edensaw*-tól szerezte. *Edensaw* n
együtt. Ők, valamint *John Cross* Skidegate-b
haida örökség ötvözését a legjobb európai

A Ryerson Intézetnél eltöltött két é
ajánlottak fel nekem a Platinum Art Comp
a Rádiónál. Másfél évet töltöttem a Pla
Vancouverbe helyezett át. Vancouverben felál
tükröző ékszert készítettem.

A haida művészet iránti érdeklődése
Egyetem Antropológia Tanszékén, és megfe
felépítendő haida falu-részlet elkészítésében

VERESS ALBERT, épitész

Szombathelyen 1960-ban a varos történetében első izben külön közlekedésfejlesztési terv is készült, az Ut és Vasuttervező Vallalatnal. Trevezők: Faludy X Ervin Péter és Veress Albert voltak.

2.ábra, Az 1960.évi altalanos közlekedésfejlesztési tervjavaslat. Fekete repr. 168.old

VERESS ALBERT: Szombathely közlekedéstörténetének attekintése és komplex közlekedés-fejlesztési terve 161.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szam, Szombatheyl

VERESS ALBERT, építész

Szombathelyen 1960-ban első alkalommal külön közlekedés
désfejlesztési terv is készült az Út és Vasuttervező
Vállalatnál. Tervezők: Faludy Ervin Péter és Veress Albert
voltak. 167.old

VERESS ALBERT: Szombathely közlekedéstörténetének áttekintése és komplex közlekedés-fejlesztési terve 161.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972.2.szám. Szombathely

VERESS ALBERT, épitész

Szombathelyen a megyei és varosi tanács elkészittette a varos komplex közlekedésfejlesztési tervét. A tervet az UVATERV 1971-ben adta at a varosi tanacsnak. Tervezők: Veress Albert és Nagy Karoly voltak. 169.old

VERESS ALBERT: Szombathely közlekedéstörténetének áttekintése és komplex közlekedés-fejlesztési terve 161.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972.2.szám. Szombathely

Veress Andrea, ált. isk. tanuló

Szolnokon gyermekrajzpály ázatot hirdettek „Legnagyobb szovjet filmélményem" címmel. — Nivódjat kapott a zsüritől Garvis István és Veress Andrea, a szolnoki Belaiannisz úti ált. isk. tanulója.

Szolnok Megyei Néplap, 1977. nov. 17.

Veress Borbála, iparművész.

Nem egy fiatalt a népművészet szeretete hozta a szövetkezetbe. Néhány év szövetkezeti tagság után főiskolás lett Veress Borbála és Vádasi Éva – Amióta a Gerencsér Sebestyén elnevezett országos fazekaspályázat megindult, 1966 óta a mezőturiak mindig sikerrel szerepelnek. Veress Borbála 1975-ben ért el kiváló helyezést.

Kresz Mária: Merre tart Mezőtur fazekassága?
Jászkunság, Szolnok, 1978. 4. 91. old.

Veress Borbála, fazekas

L: Badár Balázs

Kresz M: Merre tart ... ? 86-93.

Jászkunság, holnok, 1978 nov. XXIV/3-4.

MDK

Veress Elemér, Szeged.

Napkelte előtt, vf.

Buzakeresztek, "

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt. 8 l.

emeletes, 3+3+3 tengelyes, középerkély-
özépen Mercur-sapkával diszitett dombor-

2 1/

MDK

Veress Elemér, Szeged.

Szalmavirágok, vf,

Kék árnyékok, "

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt. 8 l.

ő Társulat egykori székháza, egyemeletes,
. . . . tervezte Gerster Károly /?/

l 1/

MDK

Veress Elemér, Szeged.

Faragott kapu Zsobókon, vf.

Faragott kapu Sztánán, "

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt. 8 l.

emeletes, négytengelyes, óriási, közé-
ikus, 187o körül.

odik lapszám, 11 1/

Veress Elemér

MDK

~~Vertiarelli Jenő~~

Zugligetben, vf.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. ~~xkjxkx~~

18 l.

Zsolt VERESS

Budapest, Vörösmarty utca 62. H - 1064
1961 born in Debrecen
1983-87 Hungarian Academy of Fine Arts, Department of Painting, Budapest
1987-88 Post-graduate Video Course, Eötvös Loránd University of Sciences, Budapest
1987-90 Post-graduate studies in mural painting, Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
Lives and works in Budapest.

Group exhibitions (selection)

1986 "Paravan", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
"Plein Air", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
1987 "Concert", music and film performance, Szkéné Theatre, Budapest
1988 "Works on Paper", Csepel Paper Factory, Budapest
1989 "Saint Stephen Memorial", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
"Valve", Bercsényi College, Budapest
"The 200th Anniversary of the French Revolution", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
1990 "Distance", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest
"Inspiration", Sommeratelier, Hannover
Institut Français, Budapest (with Cs.Nemes)
"Semaines Hongroises a Strasbourg", Palais Universitaire, Strasbourg
1991 Exhibition of the Derkovits Scholarship Holders, Ernst Museum, Budapest
"Kunst, Europa", Gesellschaft für Aktuelle Kunst, Bremen
"Oscillation" 6th Bastion, Komarno; Műcsarnok, Budapest
"SVB VOCE", Video Installations, Műcsarnok, Budapest

Prizes

1990 Derkovits Scholarship of the Hungarian Ministry of Culture and Education

György ÁRVAI

1959 born in Budapest
1983-88 Hungarian Academy of Fine Arts, Department of Stage Design, Budapest
1984 onwards works with his theatre-music-performance group, The Collective of Natural Desasters. He has participated in several festivals with the group in Hungary and abroad. Designer of various sets for theatre.
Lives and works in Budapest.

Group exhibitions (selection)

1982 "70x70x15", Bercsényi Club, Budapest
1991 "Oscillation" 6th Bastion, Komarno; Műcsarnok, Budapest
"SVB VOCE", Video Installations, Műcsarnok, Budapest

BUDAPEST!

CONTEMPORARY HUNGARIAN ART

DUBLIN 1991

VERESS Zsolt

November 21st - December 19th 1991

Royal Hibernian Academy
Gallagher Gallery
Ely Place, Dublin 2

Veress Elemer

festő

1.

Müveizet (Kende)

1939. 30. n.

131. l

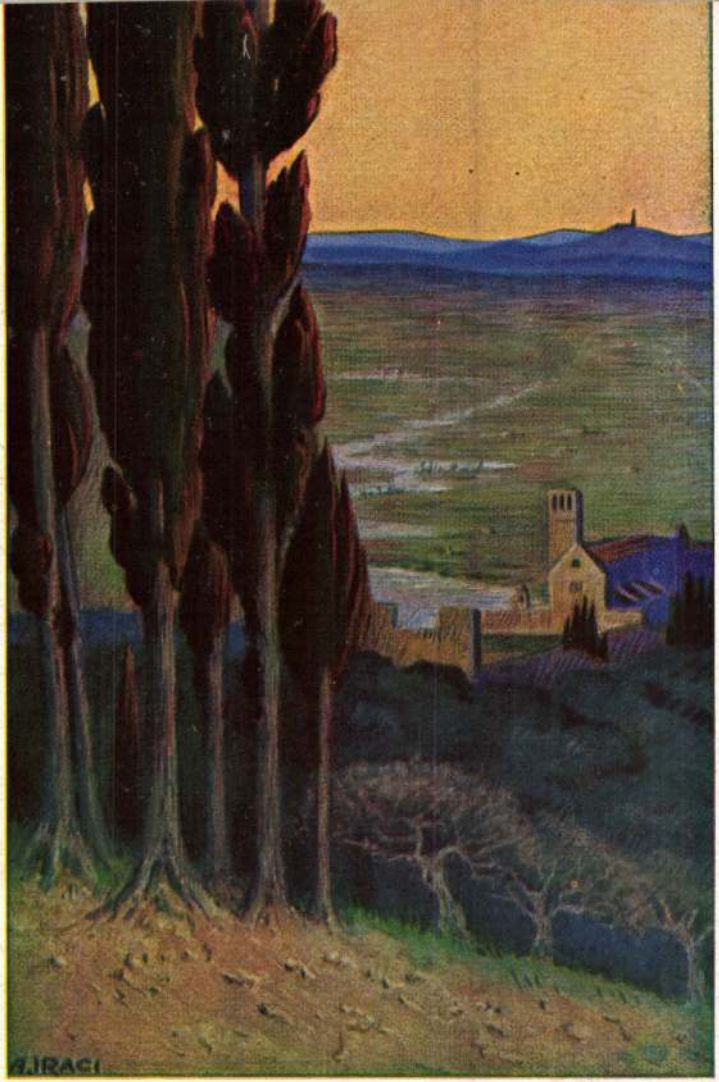

ENTE NAZIONALE INDUSTRIE TURISTICHE

FERROVIE DELLO STATO

Veres Elemér

festő Szeged

Szeged [illegible]

1943

[illegible]

Veres Elemér dr

festő Szeged

orvos

Némedy Szeged 420 l.

Veress Elemér

festő

koll. kiáll. Ent.

Müterem 53. sz

1939. okt.

könyvtáramban

81 mű fel-

sorolva

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Veress Elemér

festő

Vkminki áll. 1943

állami vásárlás,
nem volt kiállítva

Zsoboki öreg kapu,
vízf

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

VERESS ELEMÉR

FESTŐMŰVÉSZ FELVIDÉKI VÁRROMOK, DUNÁNTÚLI TÁJAK ÉS EGYÉB AKVARELLJEIBŐL RENDEZETT

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

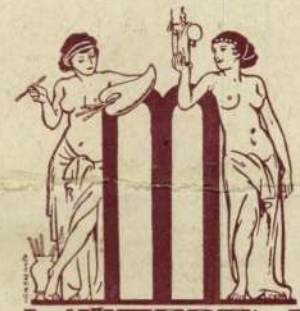

MŰTEREM
KÉPZŐMŰVÉSZETI
KIÁLLITÁSAI
KUNSTAUSSTELLUNGEN
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET • TELEFON: 189-554.

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1939. ÉVI OKTÓBER HÓ 29-TŐL
NOVEMBER 8-IG, NAPONTA 9—6-IG,
VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2-IG

KATALÓGUS ÁRA 30 FILL.

MERKUR

Vízfestmények:	Pengő
1. Tó a Landskron-várral Karinthiában	150.—
2. Ötscherhegy Máriazell-Mitterbach felett	150.—
3. Kertem holdfényben	120.—
4. Radegund, havasi tanya	300.—
5. Mitterbachi patak	200.—
6. Visegrádi vár romjai	300.—
7. Havas erdő Salgóbányán	120.—
8. Landskron vára Karinthiában	150.—
9. Tó és nyires ősszel Salgóban	120.—
10. A tenger Abbáziánál	300.—
11. Régi vizvezeték romjai Landskronban	300.—
12. Dömös a temetőből	120.—
13. Liliom és váza holdfényben	120.—
14. Petuniák	100.—
15. Dömösi patak	300.—
16. Utolsó napsugarak az itatónál Salgón	100.—
17. A zöld köd	100.—
18. Salgóvár a Boszorkánykőről ősszel	100.—
19. A Boszorkánykő kilátással a Mátrára	250.—
20. Somoskő vára a Salgóvárból	150.—
21. Őstölgyek a Salgóvár alatt	80.—
22. Öreg bükkfa Salgóban	80.—
23. Sárga köd a Boszorkánykőn	80.—
24. Ősz Salgóbányán	80.—
25. Kidőlt bükkfák patakkal	100.—
26. Erdőszéle a salgói bükkösben	80.—
27. Cséplés Salgótanyán	80.—
28. Salgótanya télen	60.—
29. Hófuvás Salgóvárban	80.—
30. Tó az erdőben hóolvadás után	80.—
31. Márciusi hó a Boszorkánykőn	60.—
32. Nyires Salgóban	100.—
33. Esti köd az erdőszélén	80.—
34. Reggeli sárga köd az erdőszélén	80.—
35. Erdei tisztás napsütésben	80.—
36. Erdőrészlet a Dobogókő alatt	100.—
37. Iriszek az erdőben	80.—
38. Szénagyüjtés	60.—
39. Aratás Budaőrs alatt	100.—
40. Vihar közeleg	120.—
41. Naplemente	150.—
42. A Maros áradása	80.—
43. Gólyafészek a kéményen	100.—
44. A dorozsmai szélmalom	120.—
45. Füzes a Maros mellett	120.—
46. A Fehér tó Szeged mellett	80.—

Vízfestmények:	Pengő
47 Őrölni valót hoztak a szélmalomba	60.—
48. Pillangó a szarka lábon	60.—
49. Szomoru rózsa a kertemben	60.—
50. Somoskő vára északról őszi ködben	120.—
51. Somoskő vára a falu felől	100.—
52. Somoskő vára nyugatról	60.—
53. Somoskő vára Salgó felől este felé	100.—
54. Somoskő vára Salgó felől hideg nyári napon	100.—
55. Krasznahorka vára	150.—
56. Krasznahorka vára a faluból	100.—
57. Fülek vára a rétről	100.—
58 Fülek vára, kapu	80.—
59. Fülek vára, kapu a toronnyal	120.—
60. Fülek vára, a nagy bástya	100.—
61. Salgó vára estefelé	80.—
62. Szigliget vára	100.—
63. A „belső tó" a geyzir kupokkal	100.—
64. Levendula ültetvény	80.—
65. Az apátsági templom és buzakeresztek	120.—
66. Boltives régi ház Tihanyban	100.—
67. A 133. számu ház Tihanyban	150.—
68. Az apátsági templom a geyzir kupokról	80.—
69. Naplemente tihanyi belső tóval	80.—
70. Régi borpince Tihanyban	60.—
71. Az aranyhegy a tihanyi fennsikon	100.—
72. Rozoga háztáj gólyákkal Tihanyban	80.—
73. A kettős ajtó tihanyi régi házon	80.—
74. Levendula és zsálya ültetvény a tihanyi csucshegy alatt	100.—
75. Régi ház Tihanyban	80.—
76. A csucshegyi félsziget teteje	80.—
77. Boltives régi ház bodzafával	80.—
78 Viztükör	100.—
79. Kertemből	60.—
80. Tannerntallból, Mallnitz mellett	80.—
81. Az Ankogel vizesés Mallnitz mellett	80.—
82. Fagyöngyök Salgó alatt	60.—
83. Kökény virágzás	60.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

festőművész

a „MŰTEREM" művészeti vezetője.

MDK

Veress Elemér

Zsoboki öreg kapu, vf.

6. N.Képzőm.Kiáll.on megvásárolt képek. Szépmű-
vészet, 1942. 2o5. 1.

MDK

Veress Elemér

Zugliget, vf.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 21.l.

MDK

Veress Elemér

Visegrád, vf.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 21.l.

Veres Elemér

festőművész

Képzőművészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kultur-
palotában - képével szerepel. Rutinos akvarellista,
poétikus meglátásaihoz jól alkalmazkodik, bőrnyed,
elegáns technikája.

Szegedi Új Nemzedék
1929.V.26.

MDK

Veress Elemér

Esti Ujság 1939. nov. 3. 6.l.

Veress Elemér

Szeged 82, 85, 86.

Landkron régi vár-
veresléke Karinthiában,
vrf.

A gratschachi ló Ka-
rinthiában, vrf.

Landskrón (így!) vár
romjai Karinthiában, vrf.

Szeged 1938/6

h.áll

A Müemlékek Orsz. Bizottsá

Veress Elemér dr

orvostanár, Szeged
Kálvária-téri klí-
nika

Erlaufsse

I Radegund Grác mellett
Mitterbach Grác mellett
Erlaufklage Grác "
II Radegund Grác "
Strassengel " "
vízfestmények
Mittelbach I–IV. vízf.
Máriacell. vízf.

Szeged 1928. II

Radegund, vízf. Ötschel, vízf.
Ordas, vízf. Ötschelgraben, vízf.

Házi példány

...ítőállomásra szóló díjkedvezményének
...ágyában.

...ntatás

...sága alkalmazottja~~nak~~ ~~az ujon-~~
...án díjkedvezmény elnyerhetése
...i miniszternek 010-1-63/1931. eln. sz. rendelete:)

...l.	lakás	Megjegyzés
...r	I. Szt. János tér 2. III. 2.	

Veress Elemér

festő

1.

Szépművészet
1942. 205. 1

Veress Elemér

1939.

Október 29-én, vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg a Műteremben **Veress Elemér** festőművész gyüjteményes kiállítása.

Képzőm. Körlöny

1939. 2. 17.

Veress Elemér

Zsobboki öreg kapu, vízf.

Művészeti lapok 100. l.
Kolozsvár 1942.

Veress Elemér dr

1937. a Szegedi
Képzőművészeti
Egyesület elnöke

Szeged 1937

hívja az alárendelt hatóságo
tek vezetőit, hogy a vezetési
vonatkozó hiranyagukat, hirai
ságot érdeklő eseményüket, t
nul közöljék a sajtó és tájék
re számot tartható értekezle
megfelelő időben értesitsék a
munkatársát kiküldhesse. Amer
a sajtóban közlemények kibocs
csak a sajtó és tájékoztató s
Távirat Irodához, illetve a
hez, laphoz eljuttatniok.

A sajtó
Alkotmány-utca 3.szám. I.emel
Budapest

Valamennyi alárendelt hatóság
jének.

Veress Elemér dr

Hall Tirolban zugt.
Viharban, nógt

Szeged 1934

Szám nélkül: Szőke I.:Udvarhely
233. L.Kambo: La sistemazione d
5058. Munkácsi: Miniatürmüv.Itál
4646. Photoverzeichnis Schloss P
4933. La cathédrale de Strasbour
4935. Le Louvre
egyben { Szám nélkül: Milko Kos: Conversi
" " " " Pribina
" " J.Cibulka: Pribina és

Javitás:

Venturi 2 db. VII. I.és III.

Henszlmann: Székesfehérvári ásat
Mittheilungen der K.K. Centralko

Veress Elemér

"Téli tájkép" c. műve, a Szegedi Képzőm. Egyesület tav. tárlatán.

Szegedi Új Nemzedék, 930. IV. 13.

dr. Veress Elemér

Szegedi Képzőművészeti Egyesület tárlatán Szegeden akvarelljével szerepelt.

Sz.M.N. 934.IV.1.

dr. Veress Elemér

"Szegedi Képzőművészeti Egyesület" kiállításain Szegeden szerepelt.

Sz.U.N. 934.IV.25.

Dr. Veress Elemér

Művével szerepel a Legedi képzőművészeti Egyesület nagy Tárlatán.

Legedi Új Nemzedék. 1934. XI. 18.

MDK

Veres Eszter, Szeged

Tihanyi Balaton, of.

Szegedi Képzőmüv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt. 8 l.

DEBRECEN (Hajdu)

Széchenyi-utca 10. Ház, földszi

(Debrecen V és MV. Bp. 1951, 10 l)

VERESS Endre

Bélmi Élet 1974/1.

Sarkad nagy fia: Veress Sándor

DANKÓ IMRE

„Bizony nem önként vettük fel a vándorbotot, midőn hazánkat elhagyók, nem vágytunk az apostolkodás szomorú dicsőségére, sem a hontalanság nem igen irigyelhető nimbusára; hanem a körülmények kisodortak bennünket és akkor a mívelt osztály hazáját vélte szolgálni, kötelességét teljesíteni az altál, hogy a nemzet eltipratása ellen szóval, írással és puszta künnmaradásával protestált és e kötelességérzet tartotta künn mindazokat, kik akkor sem tértek vissza, midőn már nem félhettek otthon a büntetések- és üldöztetésektől."
(Veress Sándor: A magyar emigratio a Keleten. Budapest, 1878. II. köt. 438—439.)

A fenti mottó *Veress Sándor* két alapvető jellemvonására mutat rá, a reális életszemlélettel telített őszinteségére és a megnemalkuvásra. Sok más kiváló emberi tulajdonsága mellett, amik miatt mindenütt köztiszteletben állott, főleg ezekért emlékezett rá elismeréssel az utókor, sőt még napjaink is. Ezt igazolja, hogy nem is olyan régen, a bukaresti Kriterion kiadó gondozásában megjelent *Koós Ferenc*-féle emlékiratba a szerkesztő, *Beke György* felvette *Koós* több helyen is megjelentetett írását *Veress Sándorról*[1]. Nyilván azért, mert *Veress Sándor* egyénisége, élete és munkássága őt, a ma emberét is megragadta és tiszteletre, elismerésre késztette.

Koós Ferenc sokat tett *Veress Sándor* emléke fenntartásáért. Sok cikkben, emlékezésben élesztgette emlékét, adta tovább *Veress Sándor* élete példáját.[2] Közülük az egyikben *Veress Sándor* szülővárosához, Sarkadhoz, megszívlelendő ajánlást is írt. Azt mondta, hogy „Ezt az emléklapot a feledhetetlen hű és igaz barátnak, a gyémánt-tiszta jellemű magyar emigráns és mintaembernek szentelem, ki 35 évre terjedő hontalansága alatt is szülővárosa — Sarkadnak egyik legjelesebb fiává emelkedett s arról soha meg nem feledkezett. Fogadja Sarkad nemes közönsége e szerény „visszaemlékezéseket" a boldogult halálának ötödik évfordulóján attól az őszinte barátjától, ki őt nemcsak szerette és tisztelte, hanem élete egyik legszebb emlékének tekinti, hogy vele Romániában tíz évet tölthetett rendületlen barátságban. Legyenek ez igénytelen sorok sarkadi Veress Sándor bukaresti sírján hervadhatatlan kegyelet-virágok!"[3] *Koós* fentiekben idézett ajánlása azért megszívlelendő, mert felhívja a figyelmet arra, hogy Sarkadnak soha sem szabad megfeledkeznie arról a *Veress Sándorról,* aki Sarkadról, szülővárosáról soha sem feledkezett meg. Közismert ugyan, hogy *Márki Sándor,* Sarkad történetírója,

ahogy a Capulet- és Montague-családok évszázados ellentéte is feloldódik gyermekeik Rómeó és Júlia halál fölött is diadalmasan szárnyaló tragikus szerelmének himnuszát hallva.

A jobbágyszármazású Vajda nem hisz ebben. Nem fogadja el „a népzsaroló dús és a nyomorú pórnép emberiségre javulásának" ilyetén útját. Az ő történetét plebejus indulatok fűtik. Nem fakaszt könnyet, inkább lázít, ámbár stílusa, hangvétele a belső monológ vallomásos természetéből kifolyóan gyakran tetszik himnikusnak és imádságszerűnek.

Az éj fia modernebb, osztályharcos változata a vár és kunyhó elméletének. Vajda legbátrabb, legradikálisabb szemléletű műve. Nem egyszerűen azzal válik modernebbé Eötvös nézeteinél, hogy benne a romantika kedvelt figurái, a betyárok is megjelennek, akiket az éj fiához hasonlóan személyes sérelmek tettek rablókká, fosztogatókká, útonálló zsiványokká, társadalmon kívülieké (nem vesztett háborúk bujdosni kénytelen hősei ők — az ő sorsukért is a társadalom felelős), hanem mert a mű végletek között hánykolódó hősének lázas-lobogó eszméi, osztályharcos gondolatai a politikai-társadalmi harcnak egyedül reális, egyedül járható útját láttatják meg: a radikális leszámolást. Nem az arisztokrata humanizmusával nézi a társadalmi ellentétet, nem szólaltatja meg az előjogaira büszke, az ősök történelmi-hadi dicsőségének csalóka fényében sütkérező földesurat, ő csak a jogtalan jobbágy úrgyűlölő plebejus indulatára és igazságérzetére épít, és úgy teszi ijesztő, fenyegető rémmé, emberséget követelő, mindenre, még az anarchikus lázadásra is kész hőssé az éj fiát, hogy tettével arra is figyelmeztet: itt a huszonnegyedik óra, emberré kell tenni a parasztot, fel kell szabadítani a jobbágyot, különben vérfürdő következik.

Ezzel a határozott tendenciózussal válik ez a Vajda osztályhelyzetétől determinált, plebejus gondolkodásformát és érzésvilágot tükröző látomásszerű vallomás az aktív politikai népiesség fontos darabjává.

Vajdánál éppen ezért, nem vegyülhet „egy könyűvé" a földesúri és a jobbágyi bánat. Ő ugyanis nemcsak szimpatizál a néppel, felülről közelítve sorsa felé, hanem *egy* vele. Onnan való, belülről érzi, mi fáj neki, miért kell harcolnia. Nem temetheti hát egy sírba Margitot és a megölt földesurat, nem engedi meg, hogy azonos érzés hevítse keblüket, sőt merészen tiltakozik is a gyűlölet lankadása ellen. Így lesz *Az éj fia* Petőfi Palota és kunyhójának igazi elődje. Nem tiszta képlet még. Nem éri el annak forradalmi eszmeiségét; nem jut el odáig, hogy magabiztos hittel hirdesse: „Tiétek lesz a végtelen jövő." Odáig azonban igen, hogy fenyegessen az elnyomott népi erő dacos lázadó bátorságával, és megláttassa a féken tartott, mindenre elszánt jobbágy-paraszt indulatok riadószóra váró szenvedélyes keménységét.

mégcsak a nevét sem említette. Ez talán azzal menthető, hogy *Veress Sándor Márki* könyve megjelenésekor még élt.[4] Az viszont, hogy *Veress Sándorral* a közelmultban kiadott sarkadi helytörténeti monográfia sem foglalkozik, talán azzal magyarázható, hogy *Márki* nem említette.[5]

Régebben nem ez volt a helyzet. Tudjuk, hogy *Veress Sándor* halálhírére 1884. december 28-án Sarkadon gyászünnepséget tartottak.[6] Ismerjük az emléktáblát, amelyet szülőházán 1928. december 4-én országos ünnepség keretében lepleztek le.[7] Ez érthető is, mert ahogy egy korábbi, Sarkaddal és azonbelül *Veress Sándor* apjával, *Veress Ferenccel* foglalkozó dolgozatunkban is jeleztük, *Veress Sándor* Sarkad legnagyobb, ritka értékes és érdekes pályát befutott fia volt.[8]

1971-ben Bukarestben járva felkerestük az ottani református temetőben *Veress Sándor* sírját. Az eléggé elhanyagolt sírkertben azonnal szembetűnt a hatalmas, az irodalomban többször publikált síremlék.[9] Bár vaskerítése már erősen rongált, a felírás is nehezen olvasható, a sírkő maga még jó állapotban volt és eredményesen állt ellen a mindent megőrlő időnek. Még el tudtuk rajta olvasni *Veress Sándor* hányatott életének foglalatját:

†

Itt nyugszik

VERESS SÁNDOR

volt honvéd százados,
a londoni egyetemtől hitelt mérnök,
a bukaresti ev. ref. egyház felejthetetlen főgondnoka,
a bukaresti magyar társulat fáradhatatlan tiszteletbeli elnöke,
a bukaresti osztrák—magyar egylet alelnöke
és közkedveltségű író.
Született *Sarkadon* Decz. 3-án 1828
és
miután mint emigráns is, mindig hazája boldogulásáért munkálva,
35 évet élt külföldön, meghalt
Bukarestben 1884. október 27-én.
Siratva gyászos családjától, testvérei, rokonai és tisztelőitől.

BÉKE LENGJEN PORAI FELETT!

Veress Sándor életének és munkásságának jelen ismertetése szervesen kapcsolódik a korábban apjáról, *Veress Ferencről* és apja utódjáról, *Osváth Imréről* írottakhoz.[10] Az ismertetésnek kettős célja van; először is pótolni kívánjuk vele a Tanulmányok Sarkad múltjából című kiadvány hiányosságát, másrészt új szempontok alapján, néhány újabb adat segítségével is, korunk igényei szem előtt tartásával kívánjuk bemutatni *Veress Sándort* és emlékét továbbadni.

—

Veress Sándor, mint ahogy arról már volt szó, 1828. december 3-án született Sarkadon. Apja *Veress Ferenc,* sarkadi református lelkész volt. A kiváló apa, a művelt, haladó szellemű családi kör, a lehető legjobb indítást adta a fogékony gyermeknek az életre. Gondos iskolázás (elemi osztályok Sarkadon, latin iskola Békésen, főiskola Debrecenben) alapján biztos lehetett remélni, hogy a nem mindennapi tehetségű gyermek sokra viszi az életben. A reformkor eszmevilága vette körül mind családjában, mind az iskolában. Különös fogékonysága volt a gyakorlati élet és gyakorlatias tudományok iránt. Nagyon szerette a matematikát, sokat foglalkozott vele. Ennek aztán később is nagy hasznát vette. Legkedveseb tanárának *Kerekes Ferencet,* a debreceni kollégium híres matematika tanárát tartotta. Élete későbbi szakaszán is hálával szólt róla, azokról az „ajándékokról", amelyekkel elhalmozta, az életre ellátta. A messzeföldön híres orvos-pap apától korán megtanulta a nép szeretetét, a szegények, szenvedők segítését. Kora sokszor utópista, sokszor romantikus népisége helyett a népek kölcsönös megbecsülésén, tiszteletén alapuló realitás nála életcéllá, mindent meghatározó eszmei tartalommá vált, aminek gyakorlati megvalósítására következetesen és rendíthetetlenül törekedett.

Amikor az 1848. évi események következtében a debreceni kollégium — ahol *Veress Sándor* jogi tanulmányokat folytatott — bezárta kapuit, *Veress Sándor* Szilágysomlyóra ment, az akkori Kraszna megyei alispán két fia mellé házitanítónak. De nem volt maradása. Ő maga is a nemzeti ügy szolgálatába kívánt állni, de apja is ott kívánta látni. Ismert dolog, hogy *Veress Ferenc* Sándor és Ferenc nevű fiait maga vitte a honvédtáborba. *Veress Sándor* először Dobozy huszár (önkéntes) lett és mint ilyen, Erdélybe ment *Urbán* ellen. Nem volt kiképezve, a katonaság sem volt a kenyere, mégis mindvégig kitartott és a tőle telhető legtöbbet, legjobbat tette meg a szabadság, a haladás ügye érdekében. A kolozsvári vereség, a csucsai ütközet után, amikből ő maga is futásban keresett menedéket, átlépett a bihari 27. zászlóaljba rendes honvédnek. Itt találta meg igazán magát, a nép egyszerű gyermekei között. Különösen azután, hogy *Bem* átvette a parancsnokságot. *Bem* alatt végigharcolta a nehézségekkel, de annyi felemelő mozzanattal is teli téli hadjáratot. Közben edzett katonává, rettenthetetlen harcossá edződött. A ranglistán gyorsan emelkedett, hamarosan hadnagy lett. Egyéni bátorságának, ügyességének is több szép példáját adta, különösen azokban a harcokban, amelyekkel a 27. zászlóalj 1849. májusában *Puchnert* kiszorította az országból és meghiúsította Temesvár felmentését. Ezután csapata a Bánság déli részén maradt, Orsován és környékén végzett biztosító szolgálatot. Az összeomláskor, 1849. augusztus 23-án, a mehádiai csatavesztés után, csapatával együtt átlépte a határt és Vercserova nevű olténiai falunál a török hadsereg előtt ő is letette a fegyvert. Itt

menekült *Kossuth* is és a szabadságharc több vezetője, mintegy 3000 ember. A határról először Viddinbe mentek, majd innen Sumlába, a mai Sumenbe, ami az egyik legjobban megerődített török katonai támaszpont volt ebben az időben.

Rövid viddini és sumeni tartózkodás után, miután *Kossuthot* környezetével Kiutahiába internálták, *Veress Sándor* Várnába ment és szabóinasnak állt. Mint szabó telepedett át Konstantinápolyba. Polgári foglalkozás vállalása, Konstantinápolyban való letelepedése nem azt jelentette, hogy szakított az emigrációval. Konstantinápolyban is felkereste az ottani emigránsokat, a politikai eseményeket állandó figyelemmel kísérte, levelezésben állott Kossuthtal, mindig készen állt a nemzeti ügy szolgálatára. Konstantinápolyi időzésének érdekes epizódja az, hogy tolmácsként részt vett a krími háborúban (1854). A krími háború angoljai között erősödhetett meg benne az elhatározás, hogy továbbtanul és felkészültségéhez méltóbb foglalkozást, életkörülményeket keres magának, esetleg Nyugat-Európában. Konstantinápolyból azonban még nem vitte az útja egyenesen oda. Előbb földet vásárolt Dobrudzsában és csak a balul kiütött gazdálkodást követő másodszori konstantinápolyi időzése (bútorkereskedést nyitott) után, 1858-ban ment Párizsba. Párizsban műszaki tanulmányokat kívánt folytatni, mérnök akart lenni, de a francia bürokrácia és bizalmatlanság, nem különben szerény anyagi körülményei miatt el sem kezdhette a tanulást. Belátva a lehetetlent, Londonba ment és ott képezte magát mérnökké. Egyúttal felvette a kapcsolatot a 48—49-es emigráció Angliában élő tagjaival. 1859-ben, az olasz—osztrák háború őt is sokadmagával az emigránsok közül Olaszországba vezérelte. Belépett az olaszországi Magyar Légióba, már mint kapitány. Az olasz—osztrák háború azonban nem volt az az alkalom, amelyben érdemleges teret kaphatott a magyar ügy és ezt belátva, némiképpen ki is ábrándulva, otthagyta a légiót és elhatározta, hogy Romániába megy és ott telepszik meg.

Veress Sándor 1859. november 11-én érkezett Bukarestbe. Idetelepedésében fontos szempont volt az is, hogy bármely hazánkkal kapcsolatos politikai vagy hadi vállalkozásnál kéznél, közel legyen. Az első évet tanulással és kardvívás-tanítással töltötte. De már 1860-ban fontos mérnöki megbízást kapott, *Obrenovics Mihály* szerb fejedelem havasalföldi birtokait kellett felmérnie. Munkáját oly szakértelemmel, pontosan végezte, hogy a közfigyelem hamarosan felé fordult. Több hatalmas, gazdag család mérnöke lett (*Obrenovics, Stirbey, Lahovary* stb.). Később még *I. Károly* román király is őt alkalmazta a sinajai uradalom felmérésére, rendezésére. Nagyszerű térképeket készített, és velük a román kartográfia megalapítójává fejlődött. Ő honosította meg a fiatal, feltörő országban a háromszögeléses-tagosításos felmérést, amivel viszont a román kataszterizálás alapjait vetette meg. Mint földmérő részt vett a román vasutak tervezésében is. A Turnuseverin-craiovai vonal megépítésével Románia első vasútépítője lett. Idővel családi élete is rendeződött. Munkásságát méltányolták. Több kitüntetésben részesült, tekintélye, szava volt a román közéletben. Biztos körülmények közé jutva megnősült, feleségül vette a Békésről származó *Birizdó Lujzát*. Boldog családi életet éltek, négy fiuk és három lányuk született. De gyermekei felnevelkedését, önállósulását nem érhette meg, mert 1884. október 27-én, 56 éves korában, Bukarestben

meghalt.[11] Ott is temették el. Felesége 1885. december 27-én lepleztette le sírja fölött a már előbb említett monumentális síremléket.

Életrajzához még csak annyit jegyzünk meg, hogy öccsét, *Veress Ferencet*, miután híres mérnök, megbecsült polgár lett, és megfelelő elhelyezésére lehetősége nyílt, kihívatta Romániába. *Veress Ferenc* Romániában *Obrenovics Mihály* szerb fejedelem romániai, közelebbről piatrai, később a heresti birtokának igazgatója lett. A két testvér sok munkája összeforrt, kiegészítette egymást, mindketten a fiatal lendülettel teli román közélet kiemelkedően megbecsült tagjai voltak.[12] A másik megjegyezni való pedig az, hogy gyermekei közül különösen *Veress Endre* méltó az említésre. Nagyszerű tudományos pályát futott be, szorgos történeti kutatásokkal, a népek békés együttélését és kölcsönös megbecsülését igazoló és egyben követelő feldolgozásokkal nagymértékben fejlesztette a magyar—román kapcsolatokat.[13] Békés megyei vonatkozásban is jelentős a munkássága, ő állította össze többek között Gyula város oklevéltárát.[14] A gyulai városháza, korábban megyeháza udvarán álló emlékkövét 1961-ben állítottuk fel.[15]

Veress Sándor reális érzékéből, gyakorlati életfelfogásából következik, hogy jó időpontban érkezett, települt Romániába. Az 1829. évi drinápolyi béke után a románok fokozott mértékben kapcsolódtak be az európai gazdasági, politikai és kulturális életbe. A sokoldalú fejlődés alapját a nagy fejlődésnek indult búzakereskedelem adta meg. Ehhez a nemcsak nagymértékű, de gyors fejlődéshez azonban csak részben voltak meg a százados török rabságból csak kevéssel azelőtt félig-meddig felszabadult román népnek a lehetőségei. Főleg szakemberek hiányoztak. A több szakértelmet és gyors megértést kívánó munkákra a még akkor nagyon elhanyagolt román jobbágyság legnagyobbrészt alkalmatlan volt.[16] Szakmunkások és iparosok hiányában a szomszédos országból bevándorolt idegenekre hárult a román gazdasági és kulturális élet első lehetőségeinek kiaknázása. A bevándorló iparosok és munkások többsége már az 1830-as évektől kezdve magyar és székely volt. Eredményeik láttán a 40-es években több művelt magyar is kivándorolt Romániába. Főleg orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, festők stb. Végeredményben ezek közé tartozott *Veress Sándor* is. *Bíró Sándor*, az *Oroszhegyi Jósa* idézett könyve elé írt bevezetőjében ezek közül a vezető, nagy névre szert tett kivándorló magyarok közül *P. Szathmáry Károlyt, Likács Ferencet, Hamar Lajost, Mózes Károlyt, Udvarhelyi Karácsonyi Károlyt, Fialla Lajost*, említi *Oroszhegyi Jósán* kívül.[17]

A román államalakulás időszaka ez. Az 1791. évi szisztovói béke ugyan biztosította Törökország fennhatóságát Moldva és Havasalföld felett, a két román fejedelemség felett, de 1858-ban, a párizsi konferencia, Moldva és Havasalföld egyesítésével megteremtette az egyesített román fejedelemséget, ami még mindig török fennhatóság alatt állott. Óriási jelentőségű volt, hogy 1859-ben *Cuza Sándort* választotta mindkét fejedelemség fejedelemnek. *Cuzát* Oroszország és Franciaország egyaránt támogatta. Liberális reformokat hozott, növelte a fejedelmi hatalmat, előkészítette az ország tényleges függetlenségét. De 1866-ban, a reakciós nagybojárok, akik feudális előjogaikat és az alig felcseperedett liberális nagypolgárság, akik viszont a parlamentarizmusban

lehetőséghez jutott hatalmukat féltették, megbuktatták. 1866-ban *Hohenzollern Sigmarinen Károly* került a fejedelmi trónra. Ügyes, taktikázó belpolitikával viszonylagos megnyugvást hozott az országba, jóllehet az alapvető problémákat nem oldotta meg. 1877-ben Oroszország szövetségeseként megtámadta Törökországot, amiért az orosz-török háborúnak véget vető 1878. évi berlini szerződés Romániát független állammá nyilvánította. Államformát változtatott, királyság lett. Első királya *I. Károly* néven a korábbi fejedelem, Hohenzollern Sigmarinen Károly volt. Az új állam — a cár ellenében — függetlensége biztosítása érdekében szövetségre lépett Ausztriával, ami aztán egészen az első világháborúig érvényben is maradt.

A külpolitikai eredményekhez nem társultak belpolitikai sikerek. *Cuza* fejedelem reformjait részben eltörölték, részben nem folytatták. A gyorsan keletkezett nemzeti burzsoázia igen gátlástalan és mohó volt, a parasztságot hihetetlenül elnyomták. Egymást érték a parasztmegmozdulások, felkelések (1888, 1907, stb.), amelyeket ugyan mindig véresen elnyomtak, az ellentéteket azonban nem szüntették meg, a kizsákmányolást nem számolták fel, mégcsak nem is mérsékelték. Ennek a forrongó, színes román világnak a hű tükrözése *Nicolae Filimon* híres regénye a magyarra is lefordított *Ciocoi vechi şi noi*, ami címében is utal a korabeli román társadalom visszásságaira: Régi és új urak.

Veress Sándor korában, bár már megmutatkoznak egyes jelei, még nem volt ismeretes az a gyűlölség, ami sajnos később általánossá vált, a román uralkodó osztályok részéről a magyarság irányában. *Veress Sándor* már az emigrációban találkozott ugyan olyan románokkal, akik fékezhetetlen gyülölettel voltak eltelve a magyarság iránt, de ezek vélekedéseiben az orosz cári érdekeket szolgáló orthodox papság végső soron törökellenes tevékenységét látta csak.[18] De figyelmét felkeltette a jelenség és romániai tartózkodását a kérdés lehető tisztázására, a helyes tájékoztatásra, a két nép kölcsönös bizalmának, megbecsülésének és békés a fejlődést biztosító együttélésének erősítésére igyekezett felhasználni. Ilyenirányú munkásságának gyümölcseit ugyan nem élvezhette. Az a sok törekvés, cselekedet, amit ebben az irányban kifejtett, főleg fiában, a nagy történetíró *Veress Endrében*, az ő munkásságában érte el célját.[19]

Veress Sándor, hogy a feltörekvő, a haladás útjára lépett román nép életében aktív tényező maradjon, kettős tevékenységet fejtett ki. Először is minden előítéletet félretéve valóságosan jó, igaz munkása kívánt lenni a román kibontakozásnak. Másodsorban össze kívánta gyűjteni a romániai magyarságot és bizonyos szervezeteket létrehozva testületileg kívánta biztosítani a magyarok továbbélése mellett azok eredményes részvételét a román nép gazdasági, politikai és kulturális feladatinak megoldásában. A *Bukaresti Magyar Társulat* volt tevékenysége egyik színtere. Ennek díszelnökeként halt meg. Hasonlóképpen vezetője volt a rövid életű, de működése alatt nagy és jelentős munkát kifejtett bukaresti *Magyar Olvasó- és Segély- Egyletnek* is. A kiegyezés után tisztséget vállalt és munkálkodott a romániai Osztrák—magyar Egyletben is. Ennek alelnöke volt. Nem közömbös, hogy mint bukaresti magyar református egyház főgondnoka is széles körű tevékenységet folytatott. Mindvégig megmaradt magyar állampolgárnak. Ez gáltolta meg abban, hogy

a számára többször felajánlott, de román állampolgársághoz kötött román állami tisztségeket (miniszterség stb.) elfogadja.

Szinte törvényszerű, hogy ilyen színes, nagyrahívatott pálya irodalmi téren is nyomot hagyjon maga után. Így volt *Veress Sándor* esetében is. Számos cikket írt kora folyóirataiba a román népről, Románia természeti viszonyairól; így a *Magyarország és a Nagyvilágba* (1870-1872), a *Bukaresti Híradóba* (1876-1883), a *Vasárnapi Újságba* (1876-1884), a *Politikai Újdonságokba* (1883-1884). Halála után is több írása látott napvilágot a különböző folyóiratokban, mint például a *Debreceni Protestáns Lapban* (1887), a *Természettudományi Közlönyben* (1888-1889), a *Történelmi Lapokban* (1894) és a *Bukaresti Magyar Képes Naptárban* (1890).[20] Több, főleg szakmunkája jelent meg Bukarestben román nyelven is. Főmunkája *A magyar emigratió a Keleten* című kétkötetes mű, amelyet szorgalmasan vezetett naplófeljegyzései alapján írt és ami előbb részletekben a *Pesti Naplóban* látott napvilágot.

Már életében azt írta róla *Törs Kálmán*, hogy „élete buzdító példa lehet minden fiatal emberre, aki súlyosan érzi vállaira nehezedni az élet terhét".[21] Halálakor pedig számos nekrológ, emlékezés rótta le élete és munkássága, kiváló emberi tulajdonságai iránt nemcsak a kegyeletet, hanem a hála és elismerés adóját. Közülük különösen *Koós Ferenc* emlékezéseire kell figyelnünk. *Koós* újra meg újra felidézte *Veress Sándor* emlékét és példájával minden esetben az éppen akkor aktuális gazdasági, politikai vagy kulturális problémák megoldását kívánta előmozdítani.

Veress Sándor mindenben kora gyermeke volt. Magatartását hazánk függetlenségének, népünk megamaradásának biztosítása határozta meg. Társadalmi vonatkozásban liberális polgár volt, aki a XIX. század nagy gazdasági- és politikai vívmányait a tőkés társadalmi rend mindinkább szociálissá válásában látta megnyugtatóan felhasználni. Politikailag középponti kérdése volt a nemzetiségi kérdés, amivel élete során többször és többféle formában találkozott. Egyáltalán nem tartozott a nacionalista uszítók közé. Minden népet tisztelt, elismerte jogukat az önálló nemzeti élethez, de más népek kára nélkül. A napjaira nemcsak megerősödött, hanem már-már tetőfokát elérő román burzsoá nacionalizmus megítélése sokszor helytelen következtetések megtételére vezette. Ennek az volt az oka, hogy nem kellő elvi megalapozottsággal szemlélte az eseményeket, alakította ki véleményét. Nem tudott eljutni a szocialista-kommunista társadalomfelfogásig, illetve annak nemzetiségi vetületéig. Mindenesetre azok között a magyarok között van, akik legelőször találkoztak a szocialista-kommunista eszmékkel, mozgalommal. Ez a korai találkozás, a táradalmi- és politikai előzmények hiánya magyarázhatja leginkább, hogy a munkásosztály szerepét tisztán látó, a kizsákmányolást elítélő, humanitáriánus *Veress Sándor* nem ismerte fel kora szocialista-kommunista mozgalmaiban a kivezető utat.

Ezekután méltányos, ha főmunkájával, *A magyar emigratió a Keleten* című kétkötetes művel behatóbban foglalkozunk. A munkát az akkor legelőkelőbb magyar kiadó, az *Athenaeum R.-Társaság* adta ki. A nagy érdeklődésre való tekintettel nagy példányszámban.[22] Ennek köszönhető, hogy a munka viszonylag még ma is elég könnyen hozzáférhető.

Veress Sándor bevezetőjében kifejti, hogy nem nagy mestere a tollforga-

tásnak. Naplójegyzeteinek közreadására az ösztökéli, hogy egyesek a 48-49-i szabadságharcról, majd az azt követő emigrációról nem igaz képet festettek. Sajnálkozik afölött, hogy a szabadságharc és az emigráció történetét nem a főszereplők, *Kossuth, Görgei,* stb. írták meg, akiknek legszélesebb látókörük volt és van az események összefüggéseinek tisztázására, hanem a kisemberek, akik sokszor helytelen megvilágításba helyezték az egyes mozzanatokat, saját személyüknek nagyobb jelentőséget tulajdonítottak a ténylegesnél és nem mentesek a káros szubjektivizmustól sem. A bevezetés utolsó mondata jól jellemzi *Veress Sándor* írói magatartását. „Sajnálom, hogy az emigratió egy némely tagjáról kedvezőleg nem szólhattam; valami nagyon optimista nem vagyok, de irtózom az igazságtalanságtól s amily utálatosnak tartom a Szőllősy-féle feketelelkűséget, épp oly kevéssé tudok hízelegni.[23]

A következőkben aztán évenkénti csoportosításban adja elő az eseményeket. Az események középpontjában saját maga áll, mindig bő teret hagy benyomásai, észrevételei, a látottakkal vagy hallottakkal kapcsolatos gondolatai kifejtésére.

Az 1849-ben történtekkel hét fejezet foglalkozik. Az első a mehádiai táborozást, aztán az utolsó csatát, a menekülést és a lefegyverzést írja le. Ennek a fejezetnek járulékos eleme a Vaskapu és az út leírása Kalafatig. A második fejezet a viddini táborról szól. Szerbe-számbaveszi az emigránsokat, beszámol élelmezésükről, a magyar bankó elértéktelenedéséről, az utólagos kinevezésekről, és a hozzájuk közvetve eljutott osztrák ijesztgetésekről, fenyegetésekről. Az emigráció feje fölött mindig ott lebegett a kiadatás, kiszolgáltatás veszélye. A harmadik fejezet arról szól, hogy ezek ellen a veszélyek ellen hogyan védekeztek. Egyesek renegátok lettek, azaz a törökök közé álltak. Mint például *Bem* is. Ami miatt aztán *Bem* és *Kossuth* között viszály is támadt. Néhányan meggondolták a dolgot és vissza is tértek. Ezekről, a visszatérőkről szól a negyedik fejezet. Nemcsak a kiadatás veszélyeitől féltek, hanem a kolerától is. Többen hajlottak *Hauslab* osztrák ügynök ajánlataira is. Az ötödik fejezetet *Veress* Viddinek szenteli. Aprólékosan leírja a várost, a várat. Elálmélkodik elhanyagoltságán, a kóbor kutyákon, az elszaporodott vadgalambokon. Ismerteti a keleti ember tulajdonságait, a jellegzetes intézményeket, mint például a kávéházakat. De alapos megfigyelések alapján ír a török öltözetekről, a nők helyzetéről is. Behatóan ismerteti a leigázott bolgárság életét, életkörülményeit. Az itt elmondottak egészen más megvilágításba helyezik a emigrációt, a magyarok török barátságát, mint ahogy az a köztudatban élt. *Veress* és az emigráció többsége együttérez a mindenéből kifosztott, szinte állati sorban élő bolgárokkal és szinte szégyenkezik, hogy az elnyomó, kizsákmányoló törökök védelmét élvezi. Ebben a fejezetben ismerteti még a viddini templomokat, a mohamedánok nagy ünnepét, a bajrámot. Az ötödik fejezet a sumeni úttal foglalkozik. Leírja, hogy milyen renddel mentek, előbb a renegátok indultak, utána a többiek. A menetet török katonaság kísérte. Itt gondosan leírja a török lovasság összetételét, fegyverzetét, lovaik tulajdonságait. A hosszú út alatt többnyire bolgároknál szállásolták el őket. *Veress*nek lehetősége nyílt a bolgároknak a magyarokról való vélekedését kipuhatolni. Mokres faluban is az történt, hogy *Veresséket* egy bolgár házhoz szállásolták el, akik a magyar vendégeket hamar megszerették.

Nem kis pálfordulás volt ez, hiszen a bolgár „tőlünk jobban félt mint a törököktől, mert nekik a papjok azt mondta, hogy mi irtóztató gyilkosok, rablók vagyunk, kik a gyermekeket nyársra húzzuk, a muszka czár népét pedig elevenen megnyúztuk, megsütöttük, s több efféle képtelen szörnyűségeket. Ha valamely falun keresztül mentünk, elbújtak, elszaladtak előlünk, a gyermekek pedig felmásztak a házak tetejére s ott hasra fekve félénken bámultak ránk..." *Veress* aztán megjegyzi: „Borzasztó bűn a nemzeteket egymás ellen fanatizálni, engedjétek őket szabadon érintkezni egymással, és nem lesz vallási és nemzetiségi gyűlölet, hanem barátság és szeretet."[24] Végül megérkeznek Sumenbe. Leírja a város fekvését, erődítményeit, nevezetesebb épületeit. A hetedik fejezet az emigráció sumeni életkörülményeivel foglalkozik. Kétféle módon szállásolták el őket. Zömüket a török gyalogsági laktanyában, a vezetőket, magasabb rangúakat, köztük *Kossuthot* is, bérelt szállásokon török házaknál. Leírja az egyszerű bútorzatot, az élelmezést és szól a velük jött lengyelek illkollegiális viselkedéséről.

Az 1850-ben történtekről további kilenc fejezet számol be. Az elsőben folytatja a sumeni tartózkodás leírását. Német hírlapot szerkesztenek, zenekart alakítanak, de szól a mind gyakrabban fellépő viszályokról is. A második fejezet központjában egy *Bárdi* nevű emigráns támadása áll a sumeni osztrák megbízott szállása ellen. *Bárdi* felett az emigráció törvényszéke ítélkezett. Itt ismerteti a *Kossuth* és *Perczel* (Miklós) között kirobbant viszályt is. A következő fejezet saját elszállásolásáról szól. *Veress* végül is *Juszuf* agánál kapott lakást. Erről beszámolva jó alkalmat talál arra, hogy a török építkezést, a török házat ismertesse. „Juszsuf agának a háza kívülről derék egy háznak látszott, vagy 5 ablakkal az utcára. Belépvén udvarára, legelőbb is egy több, mint két öles magas, sárral rakott kőfal lepi meg az embert. Ezen csak egy kis ajtócska van, melyen idegen férfinak átlépni tilos: ez a bejáró az asszonyok udvarába, a hárembe szól. A kaputól balra az emeletre szolgált egy feljárat ingadozó falépcsőzettel, alant istállók és üres kamrák vannak, embernek lakhatatlan alacsony zig-zugok, fenn az emeleten 4 szoba... Minden valamirevaló háznál főszerepet játszik a *szelámlik* (üdvözlő terem) a mi szalonjaink helyettesítője, csakhogy a padozatot finom czirok-gyékény vagy drága szőnyegek borítják, a mi pamlagjaink s karszékeink helyett pedig arasznyi magas, többnyire piros vagy zöld kelmével bevont puha dívánok láthatók. Széknek híre sincs, egy-két kis kerek, alig egy lábnyi magas asztalka, s a házi gazda ülőhelye mellett fenn a dívánon egy kis szekrényke, középen urna-alakú ragyogó réz *mangál* (szenes tál), legfeljebb egy pár tükör és a falakba mélyesztett *dulápok* (szerények) teszik az összes bútorzatot. Képek egyáltalán nincsenek, mert a törökök szigorúan szó szerint veszik, hogy »ne csinálj te magadnak, faragott képet, se semminemű hasonlatosságot stb.« s képet nem tartanak."[25]

Itt, ebben a részben írja le *Kossuthné* megérkezését, a tiszteletére rendezett fáklyás zenét. A negyedik fejezetben *Achmed beyről* ír, arról a török főtisztről, akit a szultáni udvar a szervezett emigráció felszámolásával, *Kossuth* és közvetlen munkatársai internálásával bízott meg. *Achmed bey* udvarias, az emigránsokkal kedvesen bánó, megértő, de határozott ember volt. Még az egyik emigráns násznagya is lett. Kossuthnak és környezetének el kellett mennie Sumenből. A fejezet *Kossuth* búcsújával végződik. Az ötödik

rész az internáltakkal foglalkozik. Elsorolja a névsort, leírja elutazásukat. A hatodik fejezet a Sumenben maradtakról szól, akiknek a vezetője *Egressy Gábor* lett, de mellette többen is fontosabb tényezőkké váltak *(Sípos, Grimm* és *Szabó, Ivanovics, stb.)*[26]

Ebben a részben fejti ki *Veress* álláspontját a nemzetiségi politikáról nálunk és másutt. Nem érdektelen erről bővebben is szólni, hiszen ezzel a kérdéssel *Veress Sándor* élete végéig szemben találta magát. Történetileg visszapillant arra, hogy bent a hazában is, de azon kívül is hány és hány magyar veszítette el nemzetiségét az idők folyamán és hogy a környezetünkben élő nemzetiségek mily nagymértékben megtartották saját nemzetiségüket. Úgy véli, hogy „mi tovább megyünk a türelemben a földgolyó minden népeinél: mi hízelgünk azoknak, kik bennünket szidnak, testvérnek szólítjuk, kik tőrt döfnek belénk, iskolákat építünk nekik, hogy ott tanítsák ellenünk a gyűlöletet!"[27] *Veress* vélekedésében kora mindinkább nacionalistává váló beállítottsága mellett keserves 48—49-es tapasztalatai is teret kaptak. Elannyira, hogy tisztánlátását megrontották. A hetedik fejezet a sumeni emigráció feloszlásáról szól. Sokan Amerikába vándoroltak, többen Törökországban maradtak, de ezek is más helyekre mentek. Maga *Veress* is odahagyja Sument. A következő rész *Veress* áttelepülését ismerteti Várnába. Rajongva ír a még soha sem látott tengerről. Kifejti, hogy korábbi semmittevő, csodaváró, előkelősködő életszemléletének és életmódjának abba kell maradnia. Várnából *Veress* hamar tovább ment és Konstantinápolyban szabóinasnak állt. Az itt leírtakkal éles kritikát gyakorolt a korabeli, élettől távolálló hazai iskolázásról.

Az utolsó két fejezet Várnával foglalkozik. Leírja a várost, a kikötőt, *Hunyadi János* csataterét, a tengeri fürdőzést, az erődítményben talált „Rákóczy ágyúkat". 1851-ben nem volt *Veress Sándor* élete ennyire mozgalmas, mindössze kilenc rövid fejezetben foglalkozik ennek az évnek az eseményeivel. Ezek közül is több Konstantinápolyt mutatja be. Leírja a Boszporust, a török csónakosokat, Galata és Péra, valamint a Madzsarda városrészt, az itt életre hívott Magyar Egyletet, amit, bár jótékonysági és érdekvédelmi célokból alakítottak, az osztrákok állandóan támadták. Beszámol viszontagságaikról, az itteni magyarok viszályairól, a tengeri és lóháton való utazásról, látogatásról Kiutahiában, *Kossuth* lakhelyén. Az egyik fejezet az 1848. évi bukaresti felkelés román emigránsaival való találkozásról szól. A román emigráció jó körülmények között élt Brusszában. Voltak köztük olyanok is, akik résztvettek az erdélyi román mozgalmakban.[28]

Az utolsó fejezet az internáltak szabadon bocsátásáról számol be, majd Kossuth nyugateurópai diadalútjáról szól. Itt mondja el találkozását *Kossuthtal* és *Kossuth* tanácsát, hogy maradjon Törökországban, ahol művelt, okos emberekre nagy szükség van és ottmaradásával sokat használhat a magyar ügynek. Az 1852—53 kettős évről egy tizenöt fejezetre tagolódó rész foglalkozik. Főképpen az emigráció maradványaival, a mindjobban szétszóródó emigránsok életével, reményeivel, csalódásaival és próbálkozásaival foglalkozik. Így szól a *Mack*-féle összeesküvésről, amit elítél, *Gál, Figyelmesy* és *Várady* szerepéről. Majd Konstantinápoly részletes ismertetésére tér vissza. Bemutatja az Aja Sofiját, a szultáni palotát, Bajazet templomát, a török temetőket, fürdőket, a börzét, a konstantinápolyi utcát. Részletesen szól a tö-

rök életről is, a török eljegyzésről, az esküvőről, a családi életről, a hárem világáról, a különféle szertartásokról, a keresztelésről és felavatásról, a temetési szokásokról. Szól arról is, hogy az emigránsok mily nehezen, mennyi keserű csalódás, kaland után szoktak bele úgy-ahogy az ottani életformába. Említi *Kanizsay* és a török rablók kalandját, valamint *Oláh János* esetét. De szól *Orbán Balázs* házáról is, az ott csoportosult kis társaságról, a baráti kör összetartásáról és sajnálatos viszálykodásaikról.[29] Sok viszály, csalatkozás oka volt az, hogy nem ismerték és nem is tartották meg a keleti szokásokat. Ezekről is részletesen ír; hogyan állnak, ülnek, étkeznek, fürdenek keleten. Milyen a nők fényűzése, milyen a társalgási nyelv. A török belviszonyokra is rávilágít, szól az anatóliaiak bevándorlásáról, az oroszok táplálta boszniai és montenegrói felkelésekről, az orosz cári politika fordulásáról, amellyel a Balkán leigázott népei szemében felszabadítóként tetszeleg. Bemutatja *Mencsikoffot*, az orosz diplomáciát és a törökországi népélet több színes, érdekes mozzanatát. Mint érdekességet említjük, hogy számot ad egy felvidéki gyolcsos tótról is, aki Törökország távoli vidékein jár árujával.

Az 1854-től kezdődő évekről szóló feljegyzések a második kötetben kaptak helyet. Az első rész itt is több év, 1854—56 eseményeinek az összefoglalása. A hosszú rész fejezetre oszlik és főleg a mindjobban széthulló emigráció újabb tervezgetéseivel, politikai vagy éppen katonai akcióival foglalkozik. A keleti háború (1854) új reményeket öntött az emigránsokba. *Klapka* szervezni kezdte a bujdosókat és a törökök oldalán az oroszok ellen kívánta vezetni őket. *Veress* aprólékosan leírja a háború kezdetét, az emigránsok szervezkedését, *Kossuth* angliai szerepléséről kapott híreket, az oroszok betörését, a sinopei vérfürdőt. Természetesen *Veress Sándor* is odament és igyekezett teljes odaadással részt venni a háborúban. Hosszadalmasan ír a háború krími részleteiről. Aprólékosan ismerteti a Krím félszigetet, a cserkeszeket, a velük való kalandjaikat. Elbeszéli első útját a Krímbe, az angolok és az oroszok első csatáit, bemutatja Balaklavát. Majd visszatér Konstantinápolyba, aztán megint a Krímbe megy. A magyarok részvételét a krími háborúban nemcsak leírja, hanem elemzi, értékeli is. Sebastopol gondos bemutatása után az ostromot is leírja. Az ostrommal kapcsolatosan szól a szövetséges táborról, az angolok felszereléseiről, berendezéseiről.[30] Aztán a krími háború utáni életéről, életükről szól. Ebben a szakaszban a keleti emigráció még tovább morzsolódott. Sokan távoleső helyekre mentek, többen Amerikába. Az emigránsok életének alakulását követve alkalmat talál arra, hogy írjon a nagy bruszszai földrengésről, a gyenge török közállapotokról, elhatározásáról, hogy odahagyja Konstantinápolyt, utazásáról a Fekete tengeren, a Duna deltájáról, az ottélő lipovánokról, a halászatról. 1857-tel önálló részben foglalkozik. Ez a rész hét fejezetet foglal magában. Az első Tulcsa (Tulcea) városáról szól, majd Konstantinápolyba való visszatéréséről számol be, ahol bútorkereskedést nyitott, de a budapesti áru nem tetszett a törököknek és hamarosan tönkrement. Folytatja Konstantinápoly ismertetését, ebben a fejezetben ír a török főváros „nemzetiségeiről", az olaszokról, zsidókról, a mindjobban szaporodó németekről, a franciákról. Néhány neves egyéniségről is megemlékezik, mint például *Teleki Sándor* grófról, és *Vámbéry Árminról*.[31] Szól a török hatóságok városrendezési terveiről is, de említést tesz a terjedő kábítószerekről is. Az

1858. évről is önálló részben szól. Kilenc fejezetből áll. Döntő többségében *Veress* élete fontos átalakulásáról, Törökországból való távozásáról, útjáról, Athén bemutatásáról, a Marseillebe vezető tengeri útról, a francia hatóságok munkájáról ír. Véleménye szerint azért nagy nemzet a francia, mert „hangyaszorgalmú, páratlan ízlésű és ügyességű munkásai" vannak. Tiszteleg a francia munkás előtt, mert ez az a talizmán amiért „tartják a franciákat a világ első nemzetének, ez a jókedvű, könnyű szellemű munkásraj, melyhez hasonlóval egy nemzet sem dicsekedhetik!"[32]

Franciaországi tervei azonban nem válhatnak valóra, ezért továbbmegy, áthajózik a csatornán és Angliába, Londonba megy. Leírja a londoni vasútállomást, az óriás város forgalmát, az egyetemet. Felkeresi *Kossuthot* és részletesen ismerteti az angolok életmódját. Külön fejezetet szentel az angol nevelés bemutatásának, mert az szerinte mintaszerű, a legeredményesebb, minden másnál jobb. Még néhány kép az angol életből fejezetcím alatt nagyon érdekesen néhány gyárat, dokkot, üzletet ismertet, rámutatva a tőkés gazdasági rend alapvető intézményeinek összhangjára, fejlettségére. Bemutatja az árnyékos oldalát is, ír a koldusokról, a kalandorokról is, akik a világ minden részéből idetódulnak. Kedves része az utolsó fejezet, amelyben „nagy emberekkel" való találkozásait írja le; *Szemere Bertalannal, Vukovics Sebővel, Kossuthtal, Pulszkyval* és ezek fiaival.[33]

Az 1859. év eseményeinek leírása ismét összefogottabb, mindössze hat fejezetből áll. Az első fejezet *Kossuth* és *III. Napóleon* kapcsolatait tárgyalja, majd az olaszországi Magyar Légió megalakításáról ír. Ennek érdekében, hogy a Légióba belépjen tanulmányai befejeztével otthagyja Londont, ismét Párizsba megy. De mire a Magyar Légió mintegy 4000 taggal megalakult, vége lett a háborúnak és a Magyar Légiót feloszlatták. Sokakat a Magyar Légió tagjai közül besoroztak az olasz hadseregbe. Részletesen ír *Türr* és *Klapka* szerepéről.

A Magyar Légió feloszlása után *Veress* elhatározta, hogy nem kísérletezik tovább, hanem *Kossuth* egykori tanácsához is igazodva visszamegy a Keletre. Nápolyból hajóval indul Konstantinápolyba. Ott meglátogatja barátait és továbbindul Bukarest felé. De ezekről részletesen már az 1860—67 évekről tett feljegyzésekben számol be. Ez a rész mindössze hat fejezetre tagolódik. Az első Románia akkori viszonyait ismerteti, kiemelve azokat a mozzanatokat, amelyek arra késztetik, hogy ott telepedjen le. Bemutatja a bukaresti magyar emigrációt és III. Napóleon velük kapcsolatos tervének kudarcát. A magyaroknak szánt fegyvereket, felszerelést és pénzt ugyanis a románok kapták meg. Az emigránsok száma Bukarestben, általában Romániában ennek ellenére nem fogyott, hanem nőtt, mert egyre több volt a kivándorló. *Veress* beszámol arról is, hogy a kivándorlókat hogyan segítették, mit tettek értük, hogy munkához, megélhetéshez jussanak, és ne vesszenek el a magyarság számára. Szervezkedésükről is szól, *Buda Sándor* híres röpiratáról (A Magyar Emigratio Igazgatósága, az Igazgatóság 8 pontja stb.).[34] A *Buda*-féle röpirat, illetőleg terv a románoknál nem talált jó fogadtatásra. A román sajtó hosszasan napirenden tartotta a kérdést és lehetetlenné tette az emigráció életét. *Buda Sándor* haza is jött. Ennek a résznek a végén *Veress* az emigráció végéről, végső felbomlásáról számol be. Egy pillantást vet még a nápolyi magyar

légióra is, amelyet a belső pártoskodás oszlatott fel, aztán a hatvanas évek eseményeit, illetve azoknak az emigrációra kifejtett hatását vázolja fel.

Deák Ferenc 1861. évi felirata új viszonyokat teremtett, az 1865. évi — később ugyan meghiúsult — kiegyezés ugyancsak, az emigrációban is. Sokan hazajöttek, mások végleges megtelepedés miatt más helyekre távoztak. De új eszmék is jelentek meg a színen, amik ha csak kis mértékben is, de befolyásolták a keleti magyar emigráció életét. Idevonatkozóan nem közömbös idézni *Veress Sándor* találkozását a kommunizmussal és a szociáldemokráciával: „Az 1866. év vége felé találkoztam — írja — a dunai gőzhajók valamelyikén egy nagy olvasottságú, s a politikai viszonyokkal nagyon alaposan ismerős franczia utazóval, ki nagy bámulatomra kommunista volt. Nagy bámulatomra, mondom, mert eddigi előre-hátra utazgatásaim közben soha még emberrel nem találkoztam, ki ezt magáról bevallja. Úgy látszik, nagy gyakorlottsággal bírt ügye oltalmazásában, mert igazi meggyőződésemből jövő ellenérveléseimre mindig elegáns, kész czáfolattal bírt előállni, végre is úgy váltunk el, mint a vallás és politikai diszkussziók szoktak végződni: ő nem hódított meg engem, de én sem ingattam meg őt hitében."[35] Később szociáldemokratákkal is találkozott, akikről éles szemmel meglátta, hogy kevésbé radikálisak, mint a kommunisták. „Egy török mérnököt, majd egy pár németet találtam, kik, úgy látszik, nem egészen kommunisták, hanem tán szocziáldemokraták voltak" — írja.[36] Sem a szocializmust, sem a kommunizmust nem tudta megérteni. Ezeket az irányzatokat távolról sem ítélte el. Sőt, igyekezett megérteni őket, előítélet nélkül, jószándékkal közeledett feléjük. Hogy nem tudta elfogadni ezeket, az azon is múlt, hogy alig ismerte ezeket a mozgalmakat. Még az 1866. évi porosz—osztrák háborúról ír, amelyre *Klapka* egy újabb Magyar Légiót alakított, de aztán a háború vége a keleti magyar emigráció végét is jelentette. Zárszavában, az emigráció eredményeinek összefoglaló felsorolása után megállapítja, hogy a magyar keleti emigráció legnagyobb hasznot azzal tett, hogy „szabad eszméket terjesztett" s az élet számtalan apró mozzanatában, ami nálunk megszokott, mindenki által ismert, alkalmazott volt, Törökországban újat, sokszor forradalmit jelentett. Különösen jelentős volt ez a szolgálat a török által leigázott balkáni népekre vonatkozóan, akik saját függetlenségük kivívásához, nemzeti létük megerősítéséhez a keleti magyar emigrációtól felbecsülhetetlen értékű impulzust kaptak.

Ebben a felbecsülhetetlen értékű impulzusban *Veress Sándor* élete és munkássága döntő jelentőségű és ezért méltó, hogy necsak mi, hanem a függetlenségüket kivívott balkáni népek is, de elsősorban a románok tisztelettel őrizzék meg emlékét.

Befejezésül csak arra a közvetlen haszonra szeretnénk még rámutatni, amit *Veress Sándor* élete és munkássága, közelebbről írásos munkái, különösen pedig A magyar emigratio a Keleten című könyve ma jelent számunkra. *Veress Sándor* írásai kitűnő források. Számos olyan eseményt, eseménysorozatot, folyamatot írt le, amiről máshonnan nincsen tudomásunk. Hasonlóképpen értékesek földrajzi, de különösen népéletbeli feljegyzései is. Ezek egyedülállóak a maguk nemében és példátlanul gazdag lelőhelyei a román, a török, az olasz, a francia, az angol és más népek népéletbeli sajátságainak megismeréséhez szükséges adatoknak.

JEGYZETEK

1. *Koós Ferenc:* Életem és emlékeim. Gondozta, a bevezető tanulmányt írta *Beke György*. Kriterion. Bukarest, 1971. Visszaemlékezések Veress Sándorra. 245—252. old.
2. *Koós Ferenc:* Visszaemlékezések Veress Sándorra. Brassó, 1899. Különlenyomat Veress Endre Bukaresti Magyar Képes Naptára 1890. első évfolyamából.; *Uő.:* Emlékezés Veress Sándorra halálának tizedik évfordulója alkalmával. Kolozsvár, 1894. Bővített különlenyomat az 1848—49. Történeti Lapokból (Kolozsvár).; *Uő.:* Veress Sándor. Bukaresti Magyar Ujság 1904. november 13.
3. *Koós F.:* Visszaemlékezések c. id. m. 2.
4. *Márki Sándor:* Sarkad története. Budapest, 1877. — Márki később mint bihari román íróról emlékezik meg róla. *Márki Sándor:* Bihari román írók. Nagyvárad, 1880. 82.
5. Tanulmányok Sarkad múltjából. Szerk.: *Komoróczy György*. Hely és év n. (Sarkad, 1972.)
6. *Koós F.:* Emlékezés c. id. m. 14. — Veress Sándor haláláról: Veress Sándor. (Rövid nekrológ.) Bukaresti Magyar Közlöny I. 1. sz. (1884. nov. 11.) 2.; Veress Sándor 1828—1884. (Gyászjelentését is közli.) Bukaresti Híradó 19. sz. (1884. november 2.) 1.; Vetéts Károly: Veress Sándor. Egyetértés. 1884. 300. sz.
7. Veress Sándor emlékének impozáns módon áldoz Sarkad közönsége. Sarkadi Hírek III. 46. sz. (1928. nov. 23.) 1. (Előzetes híradás, beszámoló az előkészületekről.); Lakatos J. István: Veress Sándor centenárium. Sarkadi Hírek III. 48. sz. (1928. dec. 2.) 1—2. (Egy nappal az ünnepség előtt előzetes jelentés az előkészületekről.); Uő.: A vasárnapi Veress Sándor emlékünnep úgy külsőségeiben, mint tartalomban fényesen sikerült. Sarkadi Hírek III. 49. sz. (1928. dec. 6.) 1—2. (Részletes beszámoló. Utcát neveztek el Veress Sándorról és Ferencről, emléktáblát lepleztek le tiszteletükre.) — Az ünnepség sajnos nem volt mentes a kurzus soviniszta belemagyarázásaitól, olyan nacionalista vélekedések hangoztatásától, amikkel Veress Sándor sohasem értett egyet. Egyenesen felháborító volt, hogy a Veress Sándorrá váló centenáriumi emlékezést durva revizionista, soviniszta kirohanásokra is felhasználták az ellen a Románia ellen, amely befogadta Veress Sándort, amelynek felemelkedésén az ünnepelt őszinte szívvel, ereje minden latbavetésével, önzetlenül fáradozott. — Egyébként Sarkad később sem feledkezett meg nagy fiáról. Ennek tanújele többek között egy későbbi sarkadi újságcikk: r. s.: Pro Memoria. Veress Sándor 1828. dec. 3. — 1884. okt. 27. Sarkadi Hírek VIII. 44. sz. (1934. nov. 1.) 1—2. — A sarkadi ünnepséggel egyidőben Romániában is megemlékeztek Veress Sándor születése századik évfordulójáról. Vö.: *K. E.:* A szabadságharc két híres emigránsának emlékét ünnepelte Bukarest magyarsága. Keleti Ujság (Kolozsvár) XI. 288. 4. (1928. dec 18.) A cikk Veress Sándort Románia első vasútépítőjének mondja.
8. *Dankó Imre:* Adalékok Sarkad művelődéstörténetéhez. Osváth Imre és Veress Ferenc emlékezete. Békési Élet, 1973. 3.
9. A síremlék képe látható: Koós F.: Emlékezés c. id. m. 13. oldalán.
10. *Dankó I.* id. m.
11. *Id. Szinnyei József:* A Békés megyei Veress-család írói. Dr. Veress Endre pótlásaival. Budapest, 1912. 27—30. — Vö.: Veress Sándor 1828—1884. Bukaresti Közlöny (a Bukaresti Magyar Társulat közlönye) I. 15. szám. (1884. nov. 2.) 1—3., valamint *Bükkösdi László:* A Kossuth-emigráció „Mikes Kelemenje". Dunántúli Napló (Pécs) 1962. július 5.
12. *Id. Szinnyei J.* id. m. 18—21. Veress Ferenc jószágigazgató irodalmi tevékenységet is fejtett ki, sok cikkben ismertette a románság életmódját, szokásait. Vö.: Vasárnapi Ujság 1894. 50. szám. (Nekrológ).
13. Vö.: *I. Tóth Zoltán:* Az erdélyi román nacionalizmus első százada 1697—1792. Budapest, 1946. 45—48.
14. *Veress Endre:* Gyula város oklevéltára (1313—1800). Budapest, 1938.
15. A gyulai Veress Endre-emlékmű leleplezése a Múzeumi Hét keretében, 1959. november 22-én történt. Az emlékmű eredeti helye a Vízügyigazgatóság előtti tér volt Tereprendezés során került a volt megyeháza, ma Városi Tanács udvarába.
16. *Dr. Oroszhegyi Jósa:* Román élet. Sajtó alá rendezte: *Bíró Sándor*. Erdélyi Ritkaságok (Szerk.: Dr. Jancsó Elemér) 5. Kolozsvár, 1942. Itt lásd Bíró S. bevezető tanulmányát. 8—9. — Vö.: Şt. Zeletin: Burghezia română origina şi rolul ei istoric. Biblioteca Socială. Bucureşti, 1925.

17. Uo. 10—12. Bíró Veress Sándorról a 12. lapon ír, belehelyezve őt is a többi, Romániát felkereső szakemberek közé.
18. Veress Sándor: A magyar emigrátio a Keleten. I—II. Budapest, 1878. I. köt. 85. — Veress Sándor tárgyilagosságára jellemző, hogy a legnagyobb elismeréssel ír a bolgárok zöldségtermesztéséről, öntözéses gazdálkodásukról. I. köt. 64—65.
19. *Csatári Dániel:* Veress Endre emlékezete. A gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 16. Gyula, 1960.
20. *Veress Sándor:* Romániai képek. Bukaresti Híradó, 1876. 5—8. sz.; Lapozgatás Moldo-Románia chronikájában. Uo. 10—11. sz.; A székely kivándorlásokról. Uo. 12. sz. és 1877. 1—2. sz.; Romániai birtokviszonyok. Uo. 5—6. sz.; Ne jöjjetek! Uo. 1879. 34. sz.; A megpendített takarékpénztár. Uo. 1883. 12—13. sz.; Vázlat a Bukaresti Magyar Társulat 25 éves működéséről. Vasárnapi Újság 1877. 22.; Képek Romániából. Uo. 23. sz.; Budapesttől—Ploestig. Uo. 25. sz.; Bukaresti pünkösdi vásár az idén. Uo. 27. sz.; Tempora mutantur. Uo. 31. sz.; Bulgária. Uo. 31. sz.; Bukaresttől—Szisztovóig. Uo. 50. sz.; Látogatás Bukarestben. Uo. 1873. 3. sz.; A krivicz. Uo. 11. sz.; Megváltozott hangulat Romániában. Uo. 14. sz.; A keleti kérdés vasúti Coupéban. Uo. 17. sz.; Hat született vak meggyógyítása (Dr. Fialla Lajos bukaresti magyar orvos műtéteivel.) Uo. 22. sz.; A vész előjelei. Uo. 34. sz.; Kirándulás a Déli Kárpátokba. Uo. 1879. 4—5. sz.; Bolygó tüzek, hulló csillagok. Uo. 6. sz.; Karácsony, újév és vízkereszt Bukarestben. Uo. 9. sz.; Szép és ritka égi tünemény. Uo. 21. sz.; A világ vége. Uo. 23. sz.; Mihály vajda, a vitéz. Uo. 32—33. sz.; A baragán. Uo. 52. sz. Magyar emigránsok keleten. Uo. 1880. 4. sz.; A madarak védelme. Uo. 9. sz.; Nemzetiségi szívósság a románoknál. Uo. 28. sz.; A halmok. Uo. 35—36. sz.; A bojér. Uo. 1881. 3. sz.; Román művészeti és iparkiállítás Bukarestben. Uo. 23. sz.; A koronázási ünnepélyek Bukarestben. Uo. 28. sz.; A román királyi pár. Uo. 1882. 2. Moldvaromán könyörgő küldöttség a divánnál ötven év előtt. Uo. 7. és 8. sz.; Levél Romániából. Uo. 43—44. sz.; Kőolajforrások Romániában. Uo. 1883. 9—10. sz.; Kirándulások Bukarest környékére. Uo. 17. sz.; Bukaresttől-Konstantinápolyig. Uo. 18. sz.; Magyarok Konstantinápolyban. Uo. 26. sz.; A Bukaresti Magyar Társulat negyedszázados jubileuma. Uo. 39. sz.; Levél Romániából. Uo. 1884. 37—38. sz.; Bukaresttől—Párizsig. Politikai Újdonságok.1877. 18. sz.; Levelek a Keletről. Uo. 29. sz.; A Dobrudzsa. Uo. 49. sz.; A román trónbeszéd. Uo. 1878. 1. sz.; A halálbüntetésről. Uo. 5. sz.; Bukarest ünnepnapjai. Uo. 8. sz.; Eredeti levél Bukarestből. Uo. 22. és 24. sz.; Levél Romániából. Uo. 1879. 16. sz.; Vox clamantis in deserto. Uo. 1880. 51. sz.; Merénylet a román miniszterelnök ellen. Uo. 1881. 1. sz.; A naptárakról. Uo. 14. sz.; Egy új királyság. Uo. 15. sz.; A bukaresti magyarok és a román királyság. Uo. 1882. 17—18. sz.; Magyarország ármentesítése. Uo. 1883. 52. és 1884. 1. sz.; Barangolások Romániában. Uo. 19. sz.; stb.
21. *Törs Kálmán:* Veress Sándor. Vasárnapi Újság XXVI. 18. sz. (1879.) 1—2.
22. A pontos példányszám nem ismeretes ugyan, de valószínűnek látszik, hogy 2000 példányban került kiadásra, ami a korabeli kiadói viszonyokat tekintve igen magas példányszámnak vehető.
23. *Veress S.:* A magyar emigratio id. m. I. köt. 8. — Szőlősy Ferenc Kossuth elnöki titkára volt. Világos után együtt menekült Kossuthtal. Emlékirata (Kossuth és a magyar emigráció török földön. Pest, 1870.) Kossuthot becsmérlő, igazságtalan és bántó írásmű. — Vö.: *Vahot Imre:* A magyar menekültek Törökországban. Ismeretlen adatok az 1849-i emigratio történetéhez. Egy török földre menekült s hozzánk ismét visszatért magyar szemtanú hiteles naplója után közli. A menhelyeket és a bel- és főpontjait mutató térképpel. Pest, 1850.
24. *Veress S.:* A magyar emigratio id. m. I. köt. 85.
25. Uo. I. köt. 105., 106.
26. *Egressy Gábor:* Törökországi napló 1849—1850. Pest, 1851. Vö.: *Novák Sándor:* Egressy Gábor törökországi naplója 1849-ből. Szabad Szó 1902. nov. 9.
27. *Veress S.:* A magyar emigratió a Keleten id. m. I. köt. 131—134.
28. Uo. I. köt. 206—207.
29. Uo. I. köt. 288. — Vö.: *Orbán Balázs:* Emlékek az emigraczióból. Pesti Napló 1881. 164., 167. sz. és *Uő.:* Utazás keleten. I—VI. Kolozsvár, 1861.
30. Uo. II. köt. 15. — „Nyelvismerete, mit egészen az emigráczió ideje alatt sajátított el önszorgalmán, bámulatra méltó volt. Anyanyelvén kívül jól beszélt s írt francziául, németül, olaszul, angolul, törökül és románul. S akármelyiken szólt, öröm volt hallgatni nyugodt, világos beszédét." *Koós F.:* Emlékezés c. id. m. 15.

31. Vö.: *Teleki Sándor:* Emlékei, Budapest, 1879.; *Vámbéry Ármin:* Küzdelmeim. Budapest, 1905. 126., valamint a Pallas Nagy Lexicona „Vámbéry Ármin" címszavát (XVI. köt. Budapest, 1897. 627—629.)
32. *Veress S.:* A magyar emigratio a Keleten id. m. II. köt. 290.
33. *Szemere Bertalan:* Összegyűjtött munkái. I—II. 1869. (Benne: Naplói, Levelei és Utazás Keleten a világosi napok után.); *Vukovics Sebő:* Emlékiratai. Budapest, 1894.; *Kossuth Lajos:* Irataim az emigrációból. I—V. Budapest, 1880—1895.; *Pulszky Ferenc:* Életem és korom. Budapest, 1879. és *Uő.:* Levelek a számkivetésből, Pesti Napló 1861. 150—151.; 154., 158., 161—162., 165. és 220. sz.
34. Vö.: *Szokoly Viktor:* A magyar emigratio viszontagságos történetéből. Törökországban. Hazánk s a Külföld 1867. 40., 43—47. számok.
35. *Veress S.:* A magyar emigratio a Keleten id. m. II. köt. 431—432.
36. Uo. II. köt. 432—434.

Zsáki Istvánné: Könyöklő fiú

Mokos József: Kerekes-kút

Veress Endre *

Jestő

* talán Zoltán

l.

Tanulmányok Bpest II

73. l.

Veress Elemér dr.

Borongás, és egyéb vízfestmenyek fentiről kicillítva.

Tm. Kol.

Németh Lajos: Szalmahordá 38
(640), 1662 (161).

Veress Elemér

Munkaarnok
1921. őszi kiall. 422, 426

Forster Gyula báró: Olaszország legújabb
törvényhozási intézkedései a műemlékek
védelme körül (Könyvism.) IV. 172.

Veress Elemér

1921. szept.-

kiáll.Nemzeti Szalonban

Zugliget, vízf. 1800.-

Lelet, dunakömlödi VI. 35, 36, 37

Nagyságos Veres Ezter festőmüvész-irkolyt-lek. Szeged

Ismeretlen.
Inconnu.

A Müemlékek Országos Bizottsága kiadása.

Igen tisztelt Müvésznő.

Hálára kötelezne, ha most készülő nagy müvészlexikonomban való felhasználás céljából nagybecsü életrajzi adatait beküldeni szives volna.

Az életrajz beküldése sem előfizetési, sem semmi néven nevezendő egyéb kötelezettséggel nem jár.

Kiváló tisztelettel

Dr Szentiványi Gyula

Budapest, XI. Lágymányosi utca 16.

Veres Ezter

ESZTERGOM
Niccolo di Tommaso: Próféta. Freskó a királyi kápolnába XIV. század.

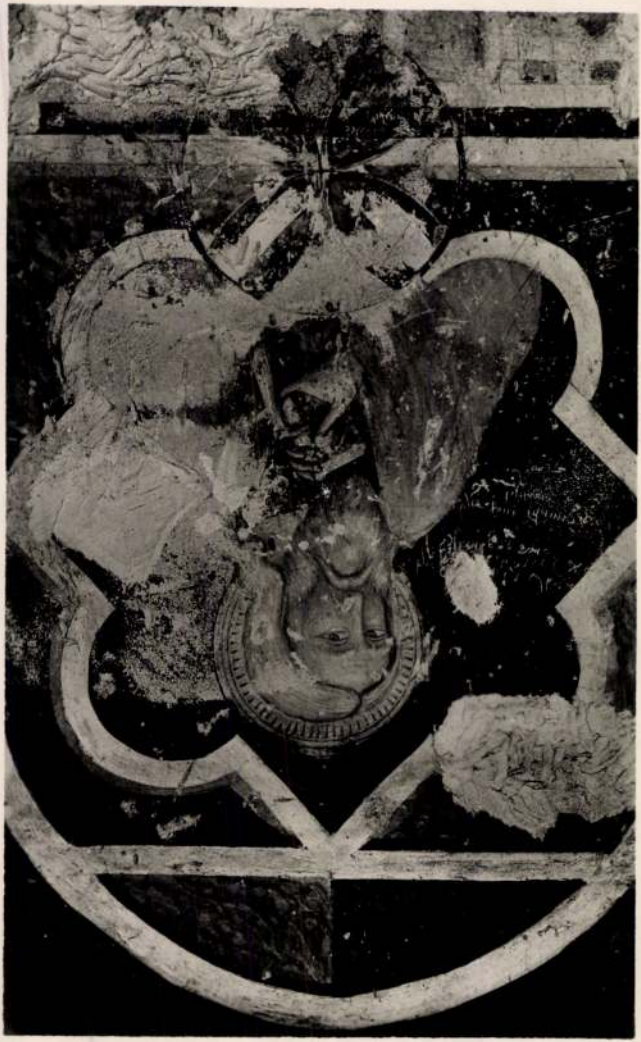

A kiállító művészek
a Magyar Képzőművészeti
Főiskola szobrásznövendékei

Veress Enéh Erzsébet

Mozdulattanulmány, 1996
bronz, 146 cm

Aszalós László

Vázlat I., 1996
bronz, 50 cm

Autonóm ember, 1996
bronz, 35 cm

Kisplasztika, 1996
bronz, 45 cm

Horváth István

Díszkút, 1996-1997
A Bor allegóriája
A Zene allegóriája
A Három életkor allegóriája
A Halál allegóriája
A Szerelem allegóriája
A Tánc allegóriája
gipsz, 35 cm x 62 cm

3×4

A kiállítás helye:
a Komédium kávézója
1054 Budapest,
Tüköry u. 5.

A kiállítást megnyitja:
Kő Pál
szobrászművész

A kiállítás
megtekinthető:
1997. május 24-ig
hétköznapokon
13-19 óráig

című kiállításának
megnyitójára
1997. április 26-án,
szombaton 12 órára

A QUARTett Alapítvány
és a Komédium
tiszteletel meghívja Önt
a Teátrum Galéria

A kiállítás támogatója:
az Europapier Hungaria
Papírnagykereskedelmi
Kft.

A kiállítás támogatója az
Europapier Hungaria
Papírnagykereskedelmi Kft.
2045 Törökbálint
Raktárvárosi út

Veres Ester

festő hegedi

Cisl

hegedűn kiütt

1943

felv

1944 febr

M.D.K.

Veress Ferenc,fényképész,1832-1916

Az egész magy.fényképezés legnagyobb alakja.A fotogra rafálás minden vonatkozásában kezdeményező és maradandó alkotásokkal fogja át az egész korszakot,összekötve a múltat a jelennel. 218.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora,1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica.-.1958.Bp.Képzőműv.-lap Kiadóváll.Bp.1958

M.D.K.

Veress Ferenc, fényképész

A nagyenyedi Budai Károlynál tanúlt. aki a szines fényképezés terén folytatott kisérleteivel világhir névre tett szert. 253.o.

Fejős Imre: A magyar fényképezés kezdetei 243.o.

Folia Archaeologica. IX. köt. 1957.-Bibliotheca Kiadó. Bp. 1957

M.D.A.

Veress Ferenc, Fényképész

A nagyenyedi Budai Károlynál tanult.aki a szines fényképezés terén folytatott kisérleteivel világhir névre tett szert. 25".o.

Fejős Imre: A magyar fényképezés kezdetei 243.o.

Folia Archaeologica. IX.köt. 1957.-Bibliotheca Kiadó. Bp. 1957

M.D.K.

Veress Ferenc, fényképész, 1832-1916

Kolozsvárom szül. Otvösinas volt. Itt ismerkedett meg a daguerreotipiával. Fényképezni kezdett. 1852-ben Kolozsvárott fényképműtermet nyitott. Erdélyi személyiségekről készitett albumával annyi pénzhez jutott, hogy ki mehetett Párizsba. Visszatérve 4-5-segéddel dolgozott. 219.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1958

M.D.K.

Veress Ferenc, fényképész, 1832-1916

A szárazlemez problémáival foglalkozott. Fotókerámiai kutatásait siker koronázta. Rájött az emailemulzió titkára, égetőkemencét állított fel a fényképes kerámia előállitására. Erdély legszebb vidékeit fotografálta. 1882-ben a kolozsvári egyetemen előadásokat tartott. A Fényképészeti Lapokat megindította. 219.o

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1958

M.D.K.

Veress Ferenc, fényképész, 1872-1916

1881-ben kisérletezik a szines fényképezéssel. 1884-ben sikert ért el. 1889-ben a párizsi világkiállításon lépett vele a nyilvánosság elé. Nagy hirnévre tett szert, de tönkre menvén, kisérleteit nem folytathatta. Nagy fényképanyaga a Tört. Képcsarnokban. 219.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőmv. Alap Kiadóváll. Bp. 1958

Veress Ferenc

A VELENCEI NYÁR rendezvénysorozata keretében nyílt kiállítás tegnap Kálmán Gyula fafaragó népművész és Veress Ferenc festőművész alkotásaiból, a velencei Kápolna-galériában.

Magyar Hirlap 1978-2oo-8

VERESS Ferenc /fotó/ Fotóművészet, 1985/2.

VERESS FERENC

MIKLÓSI SIKES CSABA

Az erdélyi fényképezés és fényképészeti irodalom talán legnagyobb múlt századbeli művelője, Veress Ferenc 1832. szeptember 1-én született Kolozsváron. Nevét manapság már kevesen ismerik, pedig volt idő, mikor a fényképezés terén folytatott kísérletei és eredményei személyét ismertté tették mind a hazai, mind a külföldi fotográfusok körében. Apját fiatalon elvesztette (a hat Veress-testvér közül a legfiatalabb), a család szűkös anyagi lehetőségeihez mérten csak az akkori kezdetleges elemi iskolát végezhette el. Eredetileg aranyművességet tanult Budai Károly nagyenyedi műhelyében. Ott ismerkedik meg id. Zeyk Miklóssal (1770 körül — 1850), a városka tudományos életének kiváló egyéniségével, aki az 1840-es évek elején Skalnik Károly, Lutz Lőrinc és Szathmáry Papp Károly mellett elsőnek tanulmányozta Erdélyben a nagy visszhangot kiváltó új találmányt, a dagerrotípiát.

Louis Jacques Mandé Daguerre (1787—1851) F. Arago pártfogásával 1839. július 30-án mutatja be találmányát a francia akadémiának. Skalnik Károly már 1840. április 1-én Aradon saját gyártmányú gépével készítette feltehetőleg Erdélyben az első dagerrotípiákat, s tudjuk, hogy Lutz Lőrincz nyelvtanító Kolozsváron 1842 májusában „Daguerre úr e' próbatételével foglalkozik" [1], míg Szathmáry Papp Károly (1813—1886) 1843-ban Borszékfürdőn már javában készíti felvételeit.

De térjünk vissza id. Zeyk Miklóshoz [2] és a körülötte kialakult nagyenyedi fotós körhöz [3]. Veress Ferenc többedmagával itt ízlelte meg a fényképezés varázsát. Első fényképezőgépét — amint az egyik leveléből kitűnik — 1850-ben, 18 éves korában kapta ajándékba s ettől kezdve mindörökre eljegyezte magát a fény művészetével. Ugyancsak Nagyenyeden kötött szoros barátságot a fiatalon elhunyt Kornis Zsigmonddal (1824—1854), akinek anyagi lehetőségei bőségesen fedezték a két kivételes tehetségű és kutató kedvű fényképész kísérleteit. Ez a pár éves barátság jótékonyan hatott Veress tanulmányaira. 1853-ban, röviddel Kornis halála előtt már közel álltak az elvben manapság is használatos,

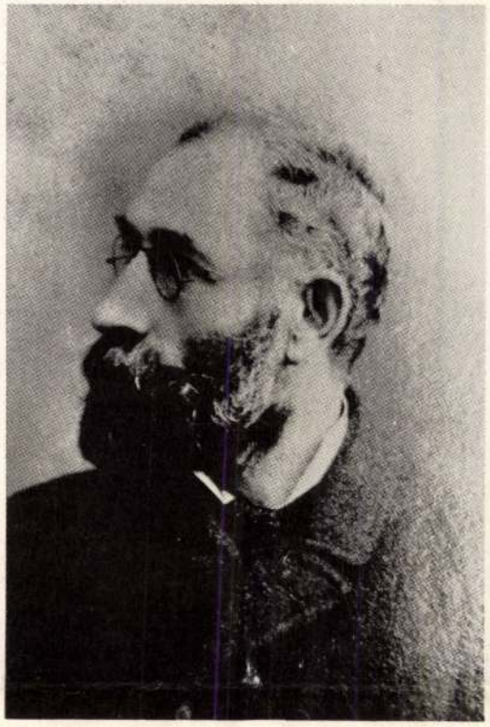

Veress Ferenc önarcképe

úgynevezett szárazemulziós módszer kidolgozásához, melyet végül is az angol R. L. Maddoxnak csak két évtized múlva, 1871-ben sikerült véglegesen megoldania. Mivel a múlt század 60-as éveiig a magyar nyelvű szakirodalom gyakorlatilag egyetlen műre szorítkozott (Zimmermann Jakab: Daguerre képei elkészítési módjának leírása, Bécs, 1840), Veress önszorgalomból idegen nyelvet tanult, francia szakirodalmat olvasott [4] és emellett a kortársai elismerését is kiváltó szorgalommal próbálgatta az egymást sűrűn követő fényképészeti eljárásokat. Jakab Elek 1855-ben elragadtatással ír fiatal barátjáról (Divatcsarnok, 41, 42, 43-as szám), művészetének látványos fejlődéséről: „...Ki fölkeresi, láthatja szobái falain a külön időközökben, a külön módszerek szerinti képekről fejlődésének egész menetét, a haladás momentumait. A kiindulása és a mai állás közötti nagy különbséget... összpontosítván ott tudósok és művészek, írók és notabilitások arcképei, s központban, kitüntetett helyen, életnagyságban két barátjának (Kornis Zsigmond és Mikó Imre) jól talált képei állnak."

1852-ben, húszévesen, Veress Ferenc az egykori Fürdő utcában (ma: Pavlov utca) megnyitja Kolozsvár első hivatásos fotóműtermét, mely pár év leforgása alatt az erdélyi fotóélet valóságos központjává válik. Neve a kolozsvári sajtóban — tudtommal — első ízben 1853-ban tűnik fel. Ekkor a helybeli *Hetilap* (okt. 19, 63. szám) „Weres F. (sic!) photograph... ki a fényképek készítése körül a lehető legnagyobb ügyességet tanúsít" újonnan megnyílt műtermét reklámozza.

1854-ben figyel fel tehetségére Mikó Imre (1805—1876), az Erdélyi Múzeum Egylet megalapítója, aki Bécsből hazatérve a kor lehetőségeihez mérten korszerű fotólaboratóriumi felszerelést hoz magával, amit Veress szolgálatába állít. Ennek segítségével még ez év augusztusában az akkor használt ún. cabinet méretű (12×16,5 cm) felvételekről elkészíti az első életnagyságú, jó minőségű nagyításait [5].

Mikó Imre gondoskodó jóakarata megrendelések egész sorával („százával hozta neki a megrendelőket") anyagilag is fellendítette az újonnan alakított fotóműtermet. Veress ezekben az években rengeteget dolgozik, kísérletezik, s mint képeiről is látszik, ez időszak jelenti szakmai beérésének éveit. Ekkor készíti a kolozsvári Egyetemi Könyvtár hagyatékában megtalálható, a kor személyiségeiről felvett képsorát és az 1859-ben igen szép tálalásban kiadott, napjainkban forrásmű értékű két kötetes, 45 felvételt tartalmazó Kolozsvári Albumát [6]. Ez az album mindössze két példányban jelent meg. Az egyik példány az eredeti üveglemezekkel együtt a kolozsvári Egyetemi Könyvtár tulajdonában van. A másikat Erzsébet királynő hagyatékából a budapesti Fővárosi Könyvtár vásárolta meg. A kiadvány akár világviszonylatban is az első ilyen jellegű próbálkozások közé tartozik. 1869-ben „a chinai tussal, anilin festőanyagokkal" előállított fényképek megjárták a párizsi világkiállítást, ahol sikert arattak (Kolozsvári Közlöny, 1869. május 27. 61. szám). Neve

Ismeretlen férfi

Orbán Balázs

Műtermi jelenet

országszerte kezd mindinkább ismertté válni. És ekkor mindössze 27 éves. Hamarosan keresett és jól kereső fényképésze Kolozsvárnak. Régi műteremlakása helyett 1867—1869 között az egykori Sétatéri utca 15. szám alatt (Május 1. utca) Kagerbauer Antal építész egyik tehetséges tanítványa, Hottner Ferdinánd hatalmas műteremmel berendezett, új házat tervez és épít (B. Nagy Margit: Stílusok, művek, mesterek, Kriterion, 1977. 157. old.). Jövedelme eléri az évi 15—20 ezer forintot, ami az akkori időkben igen nagy összegnek számított. Ekkor már négy-öt segéddel dolgozik, házát és műtermét messze földről is felkeresik. Brassai Sámuel, a polihisztor jó ideig állandó lakója az „egyholdas rózsaliget" végében álló kis kerti háznak. Baráti köréhez tartozott Vadona János a világutazó, aki Kolozsvárról indult el körülhajózni a földtekét. Barabás Miklós és veje, Szegedi Maszák Hugó festőművészek Kolozsváron jártukkor ugyancsak az állandó vendégek közé tartoztak. (Dr. Fejős Imre: Veress Ferenc, Foto, Bp. 1957. 215—19. old.) 1857-ben készíti az első képzőművészeti reprodukcióit id. Vastagh György és Sikó Miklós (akikkel egy ideig közös műtermet is fenntart) helybeli festőművészek alkotásai után, melyek kivitelezésükben akár manapság is megállnák a helyüket.

A 60-as évek jelentik Veress Ferenc munkásságának legtermékenyebb időszakát. Hihetetlen gyorsasággal ismerkedik minden újítással, amiket állandóan tökéletesíteni próbál. Több éves kísérletezés után ő is rájött az email emulzió nyitjára, ekkor házában égetőkemencét állít és fényképekkel díszített porcelánvázákat készít. 1863-tól kísérleteket végez a színes fényképezés terén, 1870-ben a Kolozsvári Közlöny (II. 26.) már Veress „a legújabb találmány, a fénynyomat (photo-litograph) művelésében" elért „nagy haladásáról" tudósít. 1863-ban a névjegyet pótló „látogatóképek" használatát szorgalmazza, emellett újabb és újabb „fénykép-album" témákat vet fel, melyekhez jó nevű és jó pénzű pártfogókat keres. Népszerűsítő cikkeket ír, tanítványokat nevel (Tauffer Gyula, Hajós János, Maszák Hugó, Kató József stb.). Közben végigfényképezi Erdély legszebb vidékeit és arcképeket készít Erdély legnevezetesebb személyiségeiről. (Egyik ilyen „tájkép-albumát" 1870-ben „a Királyi Ház díszköves dísztűvel jutalmazza" — K. K. 1870. V. 14. 57. sz.) Képei elöntik a polgári lakások falait, személye lassanként az erdélyi fényképezés szimbólumává növi ki magát.

Ezekben az években a helybeli sajtó is buzgón követi Veress tevékenységét. 1853 és 1870 között, a fényképészet hőskorának éveiben, neve mintegy félszázszor szerepel: a Hetilap (3-szor), a Kolozsvári Közlöny (29-szer), a Korunk (8-szor), Az Erdélyi posta (1-szer), az Unio (1-szer) és a Magyar Polgár (6-szor) hasábjain.

Ugyancsak ezekben az években bontakozik ki Veress Ferenc új arculata: a haladó, szociális gondolkodású, a fényképezés távlati lehetőségeit pontosan felmérő szakíróé. Első írása 1859 januárjában a Kolozsvári Közlöny hasábjain lát napvilágot (1859. I. 4.) és a *A fényképészet haladása napjainkban* címet viseli. (A tanulmányt három részben

Veress Ferenc önarcképe (1857 körül)

Veress Ferenc felesége, Stein Jozefa (1860-as évek)

A Híd utcai kapu

A kolozsvári városháza

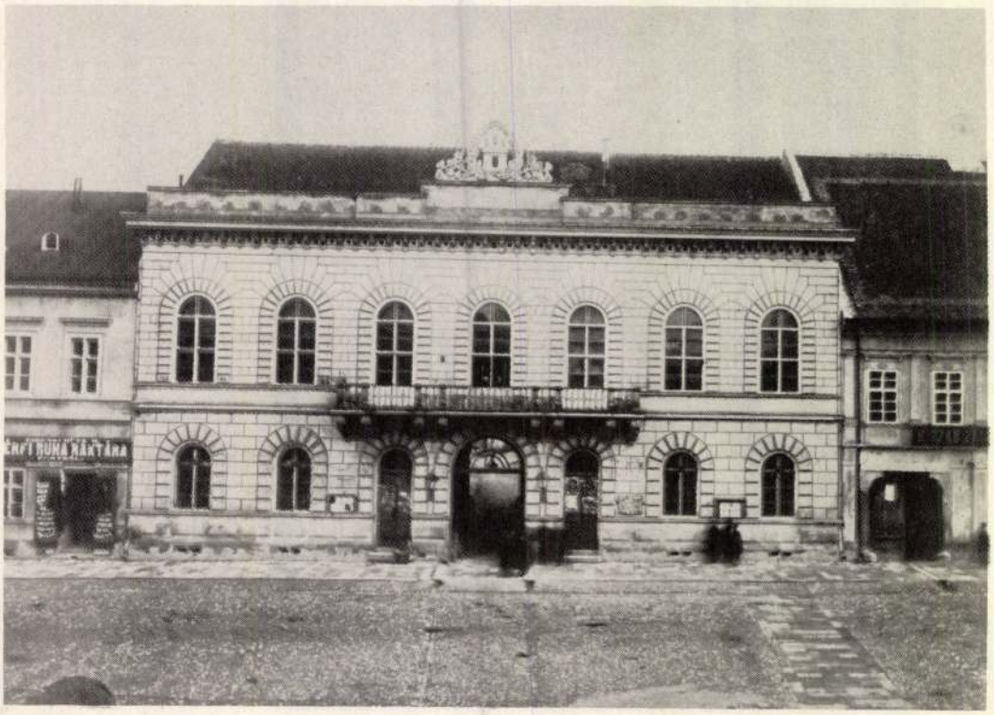

közölték. Folytatása jól megkésve, az 1860. nov. 4. 94. számban, illetve az 1860. nov. 11. 97. számban) jelent meg.
1862-ben az Ország Tükre hasábjain felhívást intéz az ország hivatásos fényképészeihez. „...Fényképészeink nagy szolgálatot tehetnének honuknak azáltal, ha a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem mezején kitűnt kisebb-nagyobb nevezetes egyéneket levéve és összegyűjtve albumalakban beadnák a hazai múzeumokban. Én e gondolatot évek óta forgatom elmémben, s létesítését az idén el is kezdem. Szándékom ugyanis... nevezetes egyéneket nemzet, vallás és nem különbség nélkül lefényképezni, kik szellemi és anyagi tehetségüktől fogva kitűntek, foglalkozzanak bár az irodalom, művészet, gazdászat és ipar mezején... Másik nagy szolgálatot tehetne a hazai fényképészet a történelemnek úgy, ha minden régiséget, várakat, ó kastélyokat, templomromokat, barlangokat, amik még fent vannak, de csak egy tized múlva is eltűnhetnek, fényképészetileg levenne, a jövő kornak hátrahagyna." Amint látjuk, itt Veress harminc évvel megelőzve korát meghirdeti a fénykép mint dokumentum eszményét, mely hivatalos körökben a Chicagói Nemzetközi Fotókongresszuson hangzik el első ízben (de ekkor már 1893-at írnak). Írásban vállalt ígéretét tettek követik. A 60-as évek elején egy román, magyar és szász tagokból álló bizottság életrehívását sürgeti oly célból, hogy kulturális és történelmi szempontból fontos és lefényképezendő „honunk kiválóbb fiait és műemlékeit" kijelölje. (Udvarhelyi Orbán Lajos: A színes fényképezés kolozsvári úttörője; Korunk, 1959. 1183—85. old. és Kolozsvári Közlöny, 1862. 52. szám, IV. 3.) Az Erdélyi Múzeum megbízásából 1872-ben segédjével, Hajós Jánossal jelentősebb műemlékeinkről 156 darab 25×30 cm-es felvételt el is készít. Több mint száz évvel ezelőtt, 1882 januárjában 36 előfizetővel megjelenteti a múlt század legjelentősebb fényképészeti szakfolyóiratát [7]. Az összesen 1740 oldalt számláló *Fényképészeti Lapok* önmagában is külön figyelmet érdemel. Kitűnően szerkesztett hírrovata hét éven át pontosan beszámol olvasóinak minden fény-

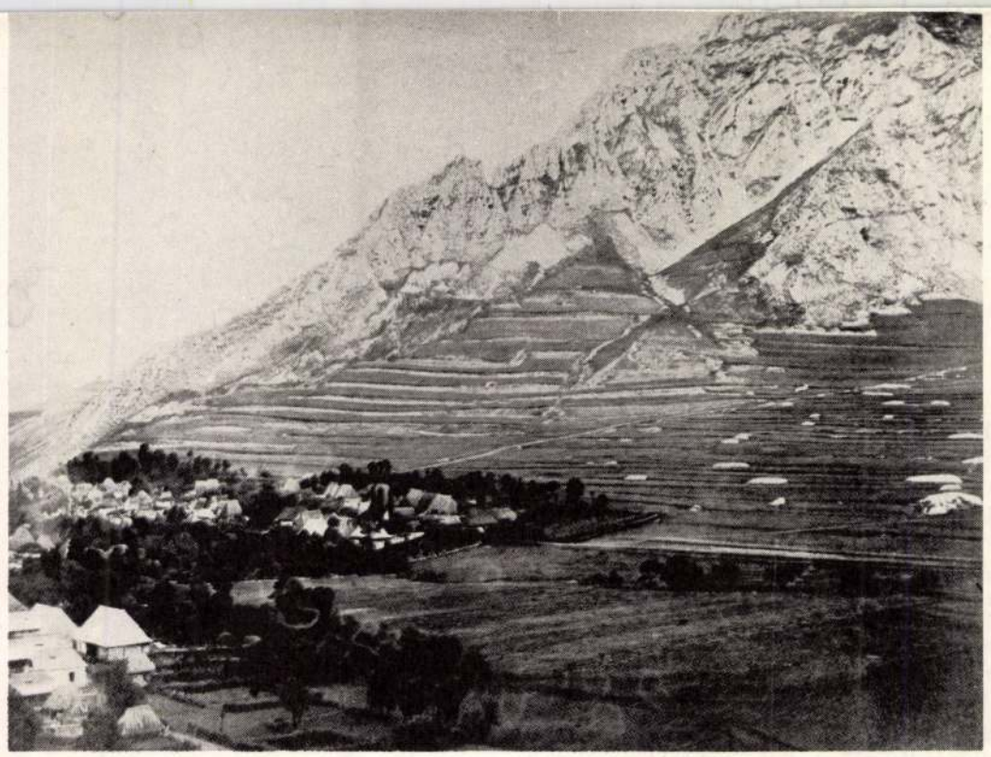

A Székelykő Torockó fölött (1870-es évek eleje)

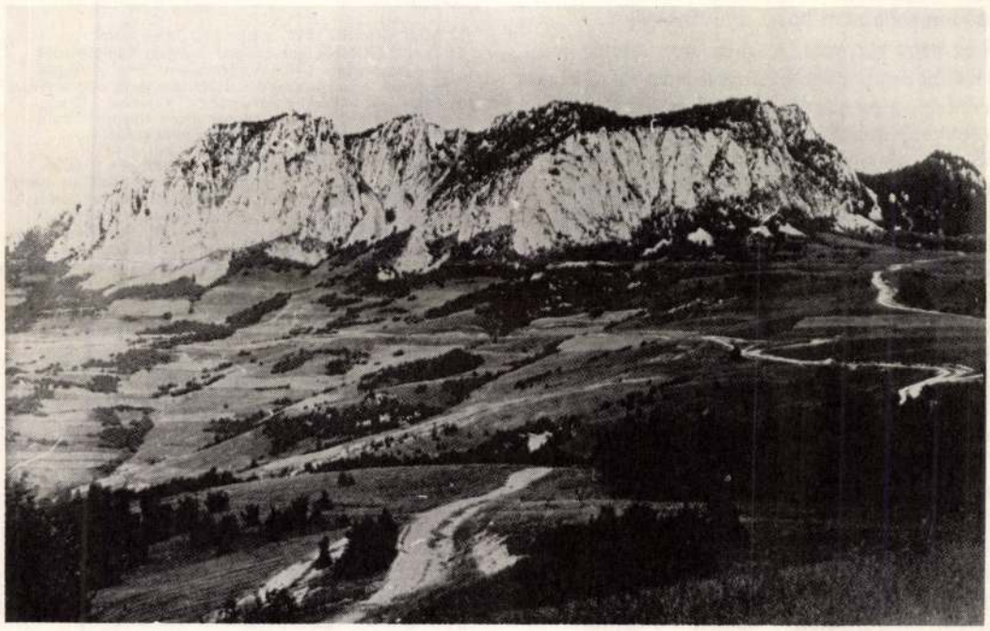

Kialudt vulkán Abrudbányánál (1870-es évek)

Sebes vár romjai (Kőrös völgye, 1870-es évek eleje)

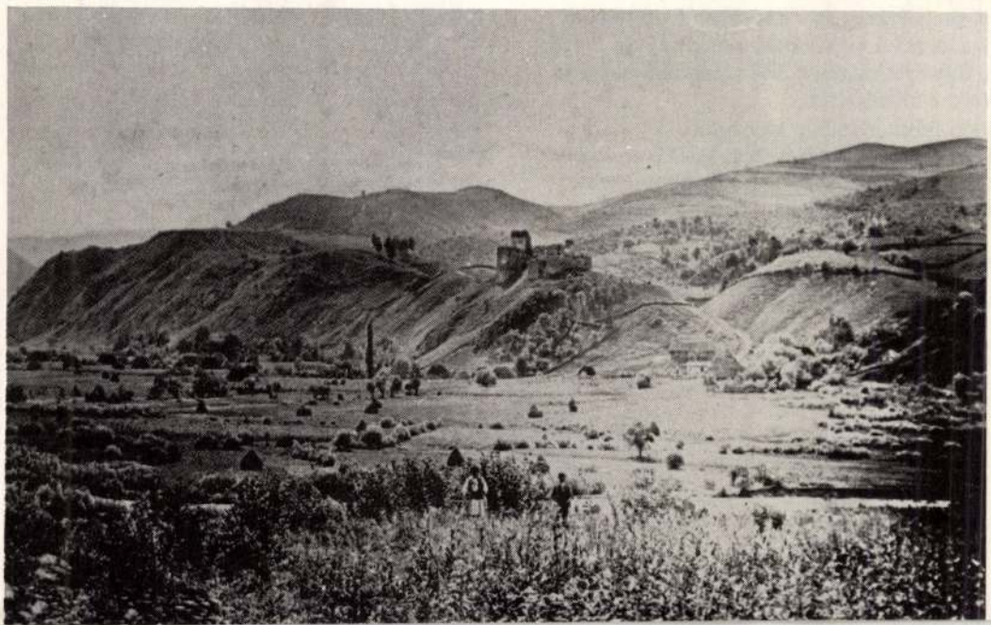

képészeti újdonságról. Hasábjain több száz laboratóriumi receptet közöl, emellett áttekintést nyújt a múlt századbeli fényképészeti életünk helyzetéről, a hazai fényképészet bel- és külföldi sikereiről. Oldalain kitartóan szorgalmazza egy szakiskola és egy szakegylet felállítását, megpendíti a fényképészeti múzeum felállítását. Itt jelennek meg az első fényképész esztétikai tanulmányok Sárffy Aladár tollából. Úgyszintén az irodalmi munkásságnál említést érdemel az 1882-ben megjelent, *Fényképészeti álomképek* című esszékötet, melyet Onodi néven adott ki. Napjainkban ez a könyv már igazi ritkaságnak számít.

Az 1880-as évektől Veress Ferenc személye és munkássága mindinkább a szakmai irigység és a meg nem értés keresztttüzébe került. Mint autodidaktát személyét a tudományos körök ritka kivétellel mindinkább elutasítják, szakmai hírnevét mellőzni próbálják. Lapjának anyagi támogatását az ipar és kereskedelmi minisztérium többszörösen visszautasította, s amikor az 1881—82-es tanév második felében a kolozsvári tudományegyetem meghívására mint „fényképészeti magántanító" a fényképezés történetéről előadássorozatot indít, s a vezető szervek még a kísérleti vegyszerek árát sem hajlandók megtéríteni, önérzetében megsértve lemondja előadásainak folytatását. Ezekben az években Veress Ferenc részt vállalt minden jelentősebb helybeli társadalmi és kulturális megmozdulásban. 1865 augusztusától az Erdélyi Múzeum Egylet fényképésze. Emellett számos szervező bizottság aktív tagja. Ezek közül a jelentősebbeket említve a Sétatéri Egylet vezető tagságában 1866-ban a városi park építéséért száll síkra (Korunk, 1866. január 31.), 1883-ban részt vesz az első kolozsvári csoportos képkiállítás megszervezésében, akárcsak az 1899. január 10-én a New York (Continental) szálló és étterem emeleti helyiségeiben megrendezett nagyszabású fotókiállítás létrehozásában [8]. Szakmai téren legjelentősebb sikereit a színes fényképezésben érte el. Ez irányú próbálkozásairól már 1863-ból tudunk. Érdemes idézni a Kolozsvári Közlöny 1863. XII. 12. 147-es számát, amely „kitűnő

fotográfusunk, Veress Ferenc" új próbálkozásairól ad számot: „... Műtermében méltó figyelmet érdemelnek legújabban készített színes fotográf képei. Megemlítjük ezt, midőn legelőbb állítá elő, s most, midőn abból már több példány készülvén, többet láthatánk, ezt a legérdekesebb emlék képnek tartjuk. Főkint azért, mert az eredeti alakhoz való hasonlat meglepő, s az árnyékokat fényképészeti úton állítván elé, ezen képek oly finoman ütnek ki, melyet a legjobb aquarell festő sem igen érhet utol..." 1884-ben másolókeretben színes diapozitívból elég jó levonatokat tud már készíteni.

A Fényképészeti lapok utolsó számában a *Helichromijáról* című cikkében vázlatosan be is számol a kutatások akkori állapotáról. 1867-ben alkalma nyílott egy párizsi utazásra, ahol találkozik Nièpce de Saint Victorral (1804—70), a színes fotózás akkori legjelentősebb képviselőjével. Kolozsvárra visszatérve kísérleteinek javarészét a különböző összetételű emulziós összeállítások kipróbálásának szenteli. Két évtizedes munkával, miközben több mint 500-féle emulziót próbál ki, oly látványos eredményeket tud a magáénak (pl. üveglapon már színes negatívot is sikerül előállítania), hogy 1889-ben elérkezettnek látja az időt, hogy színes felvételeit kiküldje a párizsi világkiállításra. Sikere egyöntetű. Londe, a kiállítás fényképészeti szakosztályának vezetője egy színvonalas, apró részletekig elemző bemutatót tart Veressről és elismeréssel nyilatkozik munkáiról, kijelentve: „a jövőben a színes fényképezés többé nem lehetetlen". A felfedezés híre bejárja Európa városait. Bécsben J. M. Eder, a Graphische Lehr und Versuchsanstalt igazgatója, Düsseldorfban Gotthard Jenő, Berlinben H. W. Vogel professzor, a színes fényképezés ma is használt elvének későbbi kidolgozója, hasonló elismeréssel nyilatkoznak. Ez volt Veress Ferenc utolsó jelentős nemzetközi sikere, mely a hazai tájakon nem talált visszhangra. 1891 és 1892 között a kolozsvári iparkamara útján többször is megpróbál kísérleteinek folytatásához állami segélyt kieszközölni, de a minisztérium válasza szerint az eddigi kísérletei támogatást nem érdemelnek [9]. Még egy utolsó próbálkozásként 1897-ben barátai és tisztelői megkísérlik a kolozsvári egyetemen egy fotókémiai tanszék felállítását, melynek vezetését esetleg Veress Ferenc látná el, de mivel neki jóformán semmiféle iskolai végzettsége nem volt, a hivatalos szervek ezt a javaslatot is hamar elvetették. Ezek a sikertelenségek teljes visszavonulásra késztetik. 1890. január 1-én műtermét Kató József veszi át. Az 1899-es, Oláh László által kiadott Kolozsvári Cím- és Lakásjegyzékben neve már nem is szerepel a város akkori hivatásos fényképészei között [10].

A színes fényképezés terén végzett kutatásainak laboratóriumi titkait sajnálatos módon soha nem hozta nyilvánosságra. S ez nagy kár, mert ezen az úton esetleg további rendszeres munkával jelentős sikereket lehetett volna elérni. (Rajka László: Rajzok a fénykép múltjából, Pásztortűz, 1924. 55—56. old.) Ránk maradt képei két színárnyalatot mutatnak. Egy bíborvörösből sötétbarnába átmenő és egy szép élénkzöld színt. Képeinek színeit még nem tudta kellőképpen rögzíteni, és így ezek főleg az erős fény hatására lassan veszítik színüket.

Utolsó éveinek zárkózottsága szerencsére nem jelentette ugyanakkor kutatásainak végét is. Sétatéri utcai műtermében, bízva munkájának helyességében, továbbra is kitartóan kutatott a színes fényképezés terén. Utolsó színes felvételei 1911-ből származnak, ezek a hatezres sorszámot viselik.

E sorozatos mellőzések mellett, ha ritkábban is, de feltűnik Veress rendhagyó munkásságának elismerő, helyesen felmérő méltatása is. 1896-ban az Ellenzék c. folyóirat január 9-i száma szerint „Veress Ferenc buzgalma és leleményessége révén a fényképezés hamarabb virágzott Kolozsváron, mint az ország bármelyik nagyobb városában". 1899-ben Szadeczky Lajos a kolozsvári Magyar Polgár c. folyóirat március 22-i számában méltatja Veress művészetét.

1983 februárjában a kolozsvári Korunk szerkesztőségében Vas Géza fotóművész Veress 1859-ben kiadott kolozsvári albumának képanyagát elevenítette fel.

A sors hosszú élettel ajándékozta meg Veress Ferencet. 84 éves korában, 1916. április 3-án halt meg Kolozsváron, kissé elfeledve a háborús események zajában. Az utókor sem bánik túl kegyesen ennek a zseniális feltalálónak emlékével. Egy-egy képe ha fel is bukkan könyvek hasábjain vagy családi albumok oldalain, személye és munkássága lassacskán a feledés homályába merült. Már eddig is jócskán megcsonkított, hatalmas hagyatékának fotótörténeti értékelése sürgősen elvégzendő feladataink közé tartozik.

JEGYZETEK

[1] Múlt és jelen, 1842. május 13., 38-as szám.

[2] Zeyk Miklósról igen keveset tudunk. Születésének éve ismeretlen. 1797-ben iratkozott be a göttingai egyetem filozófia szakára, 1803-ban neve már szerepel az itt tanuló diákok névsorában (Vasárnapi Újság, 1874. 321—23. old.). Tanulmányai elvégzése után nagyenyedi birtokára visszavonulva különféle mechanikai kísérletekkel foglalkozott, legfőbb szenvedélye a fényképészet volt, melyben jelentős eredményeket ért el. Kortársai szerint önállóan rájött a negatív—pozitív eljárásra. 1850 augusztusában halt meg, mintegy 70 éves korában. Ajtonban temették el. Sírját a közelmúltban elhunyt Xántus János kereste meg, aki több ízben is sürgette a névtelen sírhant megjelölését. (Vita Zsigmond szíves közlése.) Bővebben még: Vita Zsigmond: A két Zeyk Miklós, A Hét. 1983. V. 27. Lásd még: Orbán Balázs: Székelyföld képekben. A bevezető tanulmányt írta, a fényképeket másolta Erdélyi Lajos. Bukarest, 1971. 12—14.

[3] A nagyenyedi fotóskör tagjai közül még meg kell említeni az unokaöcs Zeyk Dánielt, Buda Eleket, a későbbi kiváló szakírót és számos külföldön is használt recept kidolgozóját, Apor Károlyt, aki habár fényképezni a Kolozsváron is járt Marastoni Jakabtól tanult, de aztán Nagyenyeden folytatta működését, Budai Károly nagyenyedi ötvösmestert és ékszerészt, Maszák Hugót, Kornis Zsigmondot, Mezei Jánost stb.

[4] Maga Daguerre 1839-ben Párizsban Historique et description des procédés du Daguerreotype című könyvében tette közzé eljárását. A magyar szakirodalom mindössze egy pár folyóirat tudósítására szorítkozik.

[5] Az első kezdetleges nagyítást William Henry Fox Talbot készítette 1843-ban.

[6] Starmüller Géza: A régi és új Kolozsvár fényképekben, Korunk, 1969. 1220—1225.

[7] Ennek előtte magyar nyelven mindössze a Kozmata Ferenc szerkesztette Fényképészeti Lapok látott napvilágot, melynek egyetlen száma jelent meg 1872-ben.

[8] Ezen a kiállításon mintegy 35 kiállító több mint 700 képet állított ki. A résztvevők között olyan nevekkel találkozunk, mint a Dunky fivérek, Aurel Isac, Szadeczky Gyula, Éjszaki Ödön, Teleky Emma (a kiállítás első díjazottja), Veress Ferenc, aki egyedül jelentkezik színes felvételekkel.

[9] A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara jelentése, 1892. 245—251. old., U. o. 1897. 244—246. old.

[10] Csirhegyi Sándor, ifjabb Dunki Ferenc, Dunki Kálmán, Fazakas Gyula, Horovitz Mór, Kató József, Manscheier Ferenc, Mérgös János, Richter Ágoston, ifj. Szigethi Ferenc... (Kolozsvár Szabad Királyi Város háztulajdonosainak névjegyzéke 1899. Kolozsvár, 355. old.)

Veress Ferenc ?

Öt éve nem láttam, akkor írtam gondjairól e hasábokon. De most az első szavai után is megérzem, hogy Veress Ferenc mégis csak az az ember maradt, aki elsősorban *műszaki alkotásaival* lett az utóbbi évtizedek legsikeresebb feltalálója. A bürokráciától, rosszindulatú kapzsiságtól sokat szenvedő újító végül is győzött, amit egyebek között igazolt találmányának a lipcsei nemzetközi vásáron nyert *aranyérme*, az egyetemi tankönyvekben már szereplő eljárása, s az a nemzetközi ranglista, amely a nagy világtalálmányok jegyzékében egy oldalon említi Eötvös Loránd, Asbóth Oszkár, Bánki Donát, Csonka János és Veress Ferenc nevét.

-202-11

Veress Ferenc 1

Sejtem en, hogy miért nevezik festőnek. Mert fivérének, Veress Zoltánnak, az ugyancsak *neves festőnek*, s a nemrég meghalt testvérének, Veress Géza Munkácsy-díjasnak a tehetsége is ugyancsak egy tőről fakadt. De Veress Ferenc bármennyire sokoldalú, művészi hajlamú ember volt világéletében, — hiszen első versei után Babits hívta Pestre —, hiába adta ki egy ideig a Művészvilág című folyóiratot,

Magyar Hirlap 1978-2o2-11

Rátkai: A milliomos

Veress Ferenc 4

gondozta József Attila, Veres Péter és Erdei Ferenc kéziratait majd gyermekújságot is szerkesztett, szíve minden vágya a technikai tudományok felé vonzotta. Ezért éjszakánként a gyermekei gimnáziumi és egyetemi tankönyveiből tanult, és így kísérletezett.

Magyar Hirlap 1978-2o2-11

Rátai: A milliomos

Veress Ferenc

Első találmánya *paprika-só adagoló* szerkezet volt, amit fillérekért vett meg egy ügynök, és külföldön meggazdagodott belőle. Ezt követte a híres, soklyukas *Zefir-kályha*, a *klimatikus gyógykamra*, a hengeres testeket tipografáló *nyomdagép*, és az a *hidegfolyatásos eljárás*, amelynek népgazdasági hasznát meg sem illik kérdezni, hiszen a Szovjetuniótól kezdve, Svájc, az NSZK, Franciaország és Kanada legfejlettebb gyárai sorra megvették.

Magyar Hirlap 1978-2c
Rákai: A milliomos

Veress Ferenc

Mit csinált a 8—10 százalékból összejött milliókkal? Emeleres házat épített az egész családjának, kocsit vett, mecénása nemcsak a művészetnek, de neha még az iparnak is. A tokiói világkiállítás idején javasolta, hogy bizonyos program érdekében nézzék meg hol tart egy és más kérdésben a világ iparra. A javaslat körül sok volt a huzavona, Veress Ferencnek meg rövid a türelme. A fia markába nyomott harmincezer forintot, repülőgépre ültette, s meghozatta azt, amit érdekesnek, vagy szükségesnek talált.

Magyar Hir
Rákai: A m

Veress Ferenc 7

Most a kis múzeum kertjében sorban állnak, s ő fáradtan dolgozik *verseskötetét*. Ha végre felállhat, akkor a szobrászoknak magyarázza az új találmányát, azt a szoborplasztikai berendezést, mely az absztrakt szobrászatban jelenthet új eljárást. Félrehúzom.

Magyar Hirlap 1978-202-11
Rákai: A milliomos

Veress Ferenc 8

— Feri bácsi, ez csak hobby! A te igazi területed a fizika, a technika. Valamit még rejtegetsz!

— Annyit már elárulhatok, hogy valakik nagyon várják a *legújabb* elektromos találmányomat. Nyomtatott, mikroáramkörös asztali futball lesz, olyan elektromos játék, amilyet a nagy nyugati szórakozóhelyeken tucatjával állítanak fel.

Magyar
Rákai: A milliomos

VERESS FERENC

Győri Lajos: Tájfényképezés. = Fuzsák, XVII.évf.2.sz.1986. 29-31.p. ill.

255/187
SZATHMÁRY Károly P.: Magyar rege-világ. 2. kiad. Bp. 1879, Aigner, Weismann ny. 136 p. 18 cm.

Egységár: 50.-Ft

256/81
Széchenyi napjai. Gróf Széchenyi István élete és életműve időrendben. Szerk. Cséry-Clauser Mihály. Bp. [1942], Rózsavölgyi. 190, 2 p. 20 cm.

Egységár: 80.-Ft

257/235
SZEKERES József: A magyar bányamunkásság harcai. /1934--1944./ Bp. 1970, Akad. K. 259 p. 25 cm.

Egységár: 40.-Ft

VERESS FERENC /1832-

fotóművész, esztéta

Miklósi Sikes Csaba:
Veress Ferenc, Kolozsvár megörökitője.

KORUNK, XLII. évf. 1983.5.sz. Május
415-418.old.

Veress Ferenc festő művész

Kiállított a Veleucei Kápolnában

A TV „Hét" adásainak szövegét l.
„Bod László festő művész" címszó alatt

„A Hét" 1978. VIII. 27 Televízió 19.00 h

VERESS ferenc(fotó)

Veress Ferenc 1855-ben erdély nevezetesebb férfiainak albumára gyüjt

GYŐRI Lajos: Arcképek élethiven. In. Muzsák, 1985/2.

GEPIDÁK A TISZÁNÁL

„A germánok népei nem laknak városokban, ez eléggé ismert dolog, de még csak azt sem tűrik, hogy lakóhelyeik érintkezzenek. Egymástól elkülönülve, szétszórtan élnek, ahol egy forrás, ahol egy mező, ahol egy liget megtetszett nekik. Falvakat építenek, de nem a nálunk szokásos módon, hogy a házak kapcsolódjanak és érintkezzenek: ki-ki térséggel veszi körül otthonát, akár hogy így védekezzenek a tűzesetek ellen, akár mert járatlanok az építkezésben." – írja Tacitus. Az utóbbi esztendők jelentős kutatásai eredményeként ismerkedhetünk meg a kora népvándorlás kori gepidák Tisza menti hétköznapjaival, szállásaival, gazdasági életével. Azok a Tisza menti, bal és jobb parti lelőhelyek, amelyeken a szolnoki Damjanich Múzeum régészei leletmentő ásatásokat végeztek, Tiszafüredtől Kunszentmártonig húzódnak. A gepidák a Tisza, Körösök és a Maros öntözte síkságon nem építettek olyan, döntően oszlophelyek révén „megfogható" felszíni házakat, mint amilyenek a germánok lakta Európában szinte mindenütt előfordulnak. Viszont az Al-Duna mentén a kostoláci (Viminacium) bizánci erődnél bizonyosan, az erdélyi Malomfalván és Kisgalambfalván inkább csak föltételezhetően léteztek ilyenféle épületek. A Tisza mentén csupán földbe, illetve félig földbe ásott kunyhók találhatók, így kétségtelen, hogy errefelé zömmel ezek voltak a lakóházak.

A szolnok-zagyvaparti emlékanyag alapján kitűnik, hogy a magaspartokon, vízjárta részek teraszain viszonylag nagy területen, többszáz méterre elhúzódóan, egymástól különböző távolságra helyezkedtek el a települési egységek. Egy-két-három házat, néhány vermet, kutat, sütő- és fazekaskemencét (talán szabadtéri tűzhelyet is) foglaltak magukba. Mindazonáltal elképzelhető, hogy ezeken a tömbökön belül az egyes kunyhók és maguk a gócok nem egyidőben léteztek. Igen-igen laza szerkezetű településekről beszélhetünk tehát, afféle tanyákról. Ilyen telepek, paraszti gazdaságok a hermundurok utódainál Thüringiában, a mai bajorok őseinél, Baden–Württemberg alamannjainál, Austrasiában a frankoknál, s a szigetország angolszászainál is voltak a kora középkorban a nagyobb, faluszerű települések mellett. Gepidiában ezen utóbbin éltek a gótokkal rokon keleti germánok az erdélyországi Malomfalván, a Maros fölé emelkedő platón. A tanyák, tanyacsoportok meglétét egyébként a kisebb temetők, sírcsoportok is bizonyítják. Ezek a szálláshelyek, mint az a Tiszazúgban folytatott régészeti-topográfiai munkálatok alapján megállapítható, olyan, néhány négyzetkilométeres területre eső együtteseket is alkothattak, amelyeket a nyugatabbi germán népcsoportoknál is ismer a kutatás.

A kora népvándorlás kori hajlékok lakóterét egyszerű, egyosztatú, többé-kevésbé szabályos négyszögletes (négyzet vagy téglalap alakú), lekerekített sarkú, hat-tizennyolc négyzetméter alapterületű gödör alkotta, amely egy-másfél méter mélyen volt beásva a földfelszín alá. Az oldalfalakat függőlegesen képezték ki. A vízszintes padló kemény, letaposott, esetleg döngölt vagy tapasztott. A falakat ugyancsak megerősítették „sározással" (agyagtapasztással), ámbár erre biztos adatok alig vannak. Tipikus jelenség, hogy a viskókban néhány kivételtől eltekintve nincs sem tűzhely, sem kemence. A falaknál lévő üregek tárolóhelyekként szolgálhattak, s hosszanti padkára is van példa. Egyes házaknál nagyszámú karóhelyet lehetett megfigyelni, kérdéses azonban, hogy ezek mi célt szolgáltak. Az Alsó-Zagyva-vidéki kutatások nyomán szövőszék helyének rögzítéséről számolhatunk be. Tiszafüreden egy műhely került elő. A kunyhók felső részére, fából, szalmából, nádból, gallyból, esetleg földből rótt tetőzetére a járószintbe süllyesztett cölöpök nyomai vetnek fényt. Ezek az oldalak közepén és a sarkokban helyezkedhetnek el, szóródásuk és számuk alapján képzelhetjük el szerkezetüket, amelyek tulajdonképpen az ágasfás-szelemenes-nyeregtetős és a koszorúgerendás-nyeregtetős-sátortetős megoldás különböző változatait tárják elénk. Leggyakoribb az, amikor a fedél a nyugati és a keleti oldalon fölállított tartókon nyugodott, így Tiszaszőlős környékén, Szolnok-Zagyvaparton, Kengyel–Baghy-homokon is. A gerinc-taréjszelement kiegészítésképpen középen is megtámaszthatták. Több példa van ugyanakkor arra, hogy a konstrukció nem teljes, azaz

Tiszafüred–Morotvapart, kora Meroving kori gödörház

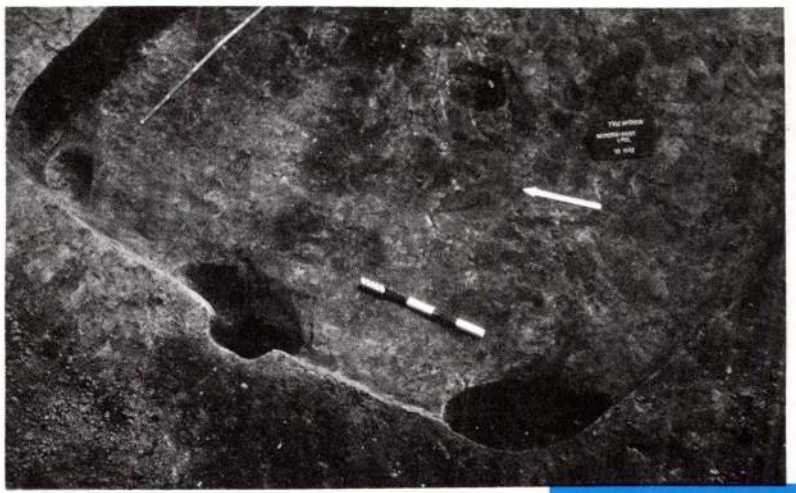

Szolnok-Zagyvapart, hatoszlopos keleti germán építmény

Andrássy Gyula gróf képe teáscsészén

Veress Ferenc készítette virágtartó kaspó

publikálatlan, s a közönség is csak egyes darabokat láthatott eddig. A fényképes kerámiák több mint fele az 1949-ben megszüntetett Országgyűlési Múzeum anyagával, Fejős Imre – fotótörténetírásunk egyik megalapozója – gyűjtésének eredményeként került a múzeumba. Közöttük talán a legszebb darab a Veress Ferenc készítette, eredetileg virágos talpas porcelántál, amely állatalakos keretelésben, báró Kemény Gábor minisztert, a Történelmi Társulat elnökét ábrázolja. A Veress-féle fotókerámiára jellemző aranybarna tónusú kép profilban, magyaros ruhában mutatja a bárót. Írott forrásokból tudjuk, hogy Veress az erdélyi arisztokrácia számos tagjának fényképét készítette el fotókerámián is. Ezek közül néhány éve aukción bukkant fel a fiatal Tisza Kálmánt ábrázoló tál, amely a Legújabbkori Történeti Múzeumban található. Veresstől még két darabot őriz a gyűjtemény. Egy virágtartó kaspót, amelyen különböző erdélyi nemzetiségek viseletébe öltözött nők képe látható és egy, a királyi családot ábrázoló, stilizált virágdíszű tányért. Az Országgyűlési Múzeumból való az az ovális, aranyleveles, indadíszes tál is, amelyen Deák Ferenc és Andrássy Gyula gróf első kormányának tagjai láthatók. A kétfülű, talpas, körte alakú, hullámos nyakú váza egyik oldalán Türr István tábornok monogramja látható hármas címerpajzsban, a másikon pedig felesége fátylas derékképe. Szép darab az a kék színű csésze aljjal, amelyen ovális aranykeretelésben Andrássy Gyula gróf magyar díszruhás mellképét helyezték el. A legtöbb darabból álló együttes egy valószínűleg hiányos, tizenkilenc darabos pohárkészlet, amelyen szabadelvű párti képviselők portréja látható. A fotográfiák nagy része Ellinger Ede műtermében készült, s többségük a Vasárnapi Újság hasábjain is megjelent. Nem tudjuk, hogy a képeket ki helyezte el a poharakon, de a gyűjtemény többi darabjával ellentétben ezek nem gyakorlott kézre utalnak. A feltehetően Teleki László gróf képével díszített kávéskannát is tartalmazó, szintén hiányos kávéskészletet 1985-ben vásárolta a múzeum, s a család gernyeszegi ágától került az eladóhoz ajándékozás útján.

Türr István feleségének portréja virágvázán

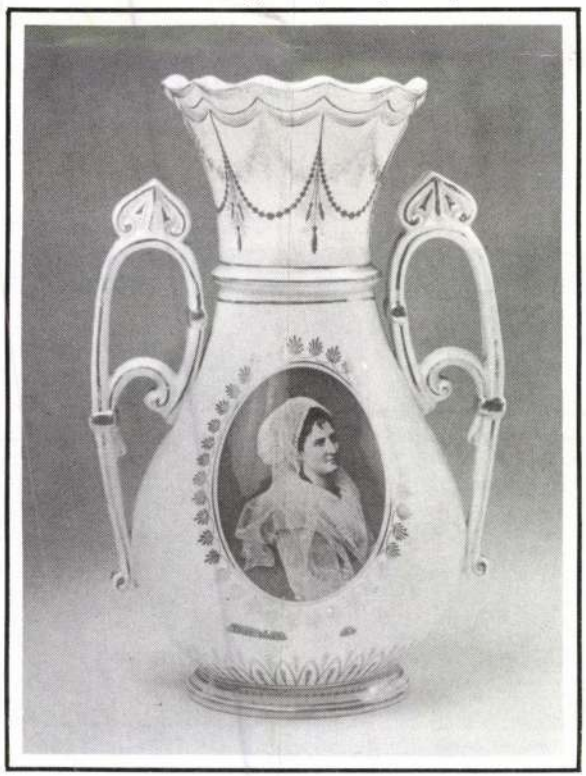

CS. LENGYEL BEATRIX

első német szakkönyv megjelenése, 1879 előtt Veress már több ízben állított ki fotókerámiát a különböző országos kiállításokon. Székesfehérvárott például háromszáznál több darabot. Magyarországon eddigi ismereteink szerint rajta kívül nem sokan próbálkoztak fotókerámia készítésével. Flesch Bálint kutatásai szerint Landau Alajos, Raab Gyula, Lauscher és Társa, valamint Szilárd Tódor. Nálunk a két legalapvetőbb technika, a pigment és a beporzó eljárás közül az utóbbit használták inkább. Ennek a laikus számára is érthető leírását szintén Veress Ferenc folyóiratából ismerjük. „Az alakok rendes módon fényképeztetnek le s a negatív képekről azután collodiumoldat és egyéb vegytani szerek segítségével hártya finomságú képecskét kapunk, melyet bármely tiszta porcelántárgyra a neki megfelelő eljárással levehetünk anélkül, hogy a nyert alak bármi tekintetben különböznék a rendes körülmények közt kapott fényképtől. Az illető edényre azután számos ily képet nyomhatunk rá tetszés szerint s ha ezek megszáradtak, különféle czirádákat is fösthetünk körülök. De ezzel még korántsincs ám bevégezve a munka, mert a legfőbb hátra van még, t. i. a kiégetés. Ha nem égetnénk ki a tárgyakat, a legkisebb karcolás vagy megnedvesedés miatt lekopnának azokról a képek... Körülbelül 800 °C meleg hatásának tesszük ki az edényeket az e czélra készült kemenczében s ott hagyjuk a szakemberektől a tapasztalatból szükségesnek vélt ideig, ezután a tüzet eltávolítjuk, s a kemenczét lassan kihülni hagyjuk. A képek, melyeket e tárgyakra előbb levettünk, beleolvadtak a porcelánba, a honnan többé semmiféle erővel el nem távolíthatók, sőt a beolvadás oly erős, hogy a kép még csak színét sem vesztette el."

A korabeli közönség ugyan csodálattal fogadta ezeket a különleges tárgyakat, de viszonylag magas áruk miatt kevéssé vásárolta. Fényképgyűjteményeink sem bővelkednek ilyen darabokban. A Nemzeti Múzeum kerámiagyűjteményében azonban mintegy félszáz fotókerámia található, amelyek többsége

Deák Ferenc első kormánya tagjai dísztálon

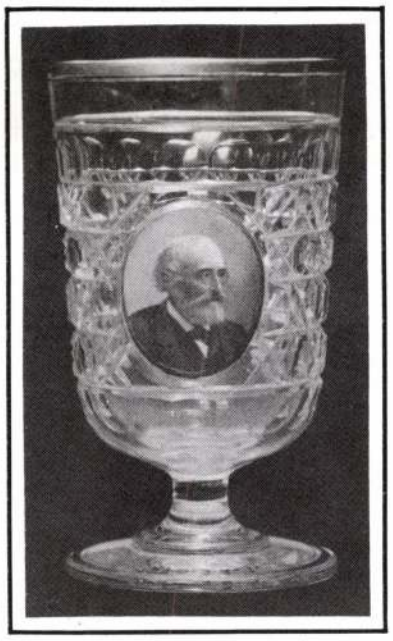

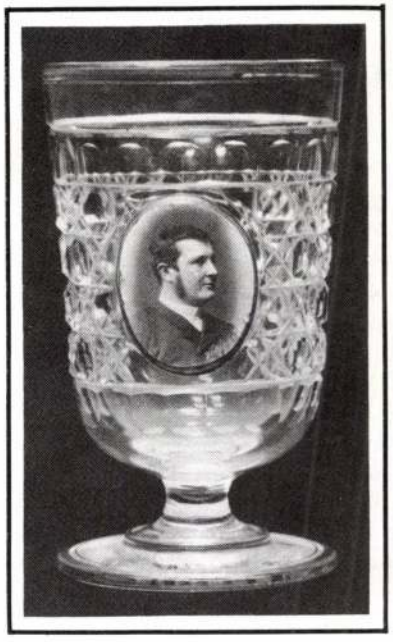

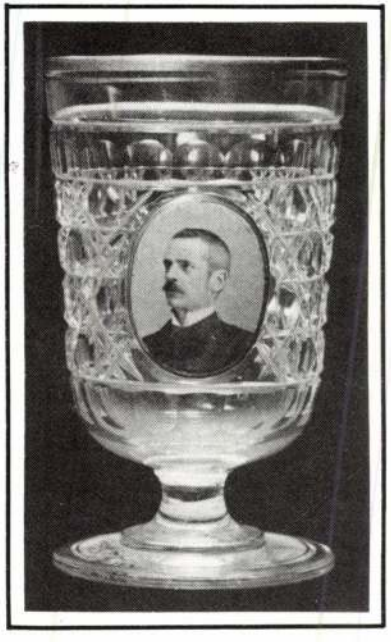

Ellinger Ede csiszolt üvegpoharai

VERESS Ferenc

PORCELÁNBA OLVADT KÉPEK

„A pyrophotographiai kezelésmód minden más nemű fényképészeti módszert felülmúl, s egy valóban jól sikerült porczellánkép, minden más módon készült fényképeknek valóságos koronája." – idézi Lemlinget Veress Ferenc, a magyar fényképezés kiemelkedő alakja a fotókerámia készítését ismertető cikksorozata elején. Majd így folytatja: „E képek kitűnő tisztaságuk s finomságuk mellett – ha el nem törnek – évezredekig megmaradnak. Ezeket felbontani vagy színükben meghalványítani nincs hatalmában sem a nap sugarának, sem 700 °C heves tűznek. Ahol ilyenek vannak, az a város, az az országrész elsüllyedhet s évezredek múlva, ha ismét felszínre kerül, (pl. ásatás alkalmával) a pyrophotographia valamely épen maradt edényen vagy üvegen, akkor is oly élénk és tiszta marad, mint amilyen akkor volt, midőn az égető kemenczéből kikerült." Ennek a különleges, a többi fényképészeti eljárástól megjelenésében merőben elütő technikának ránk maradt darabjai valóban kitűnnek részletgazdagságukkal, finomságukkal és szokatlan, különös megjelenésükkel, hiszen medalionon, tálon, poháron, serlegen, ékszertartón, teáskészleten, virágcseréptartó kaspón egyaránt találkozunk velük. A hazai kutatás azonban eddig alig foglalkozott e sokszor csodálatos szépségű darabokkal. Ennek oka egyrészt az, hogy a fotókerámia készítésének technikája szinte teljesen feledésbe merült. Másrészt, ezek a tárgyak két szakterület: a porcelángyártás és festés, valamint a fényképezés határán állnak, s ezért egyik kutatóinak figyelmét sem vonták még eléggé magukra.

A fotókerámia készítése nagy elméleti tudást, technikai felkészültséget, ügyességet és komoly anyagi befektetést igénylő eljárás. A fényképésznek nem csupán a jó minőségű negatívot és pozitívot kellett elkészítenie, hanem különféle eljárások segítségével a képet a porcelánon, üvegen (sokszor domború vagy homorú felületen) elhelyeznie, a tárgyat adott esetben festéssel, aranyozással díszítenie is, majd a műterméhez tartozó dekor-kemencében, hét-nyolcszáz fokon kiégetnie is. Fotókerámiát első ízben 1855-ben, a Párizsi Világkiállításon mutattak be, ahol Veress Ferenc is megcsodálta. Pénze nem lévén az eljárás megtanulására, maga kísérletezte ki kolozsvári műtermében, ahol 1868-ban állította föl első kis kemencéjét. A technika részletes ismertetését a Fényképészeti Lapok című szakfolyóiratában tette közzé. A fotókerámia készítését ismertető

Veress Ferenc készítette tál

Teleki László és Teleki Klementina

Fürtös György:
Dunántúl III.

CSONKA BÉLA
FELVÉTELEI

Szekeres Emil: Esti csend

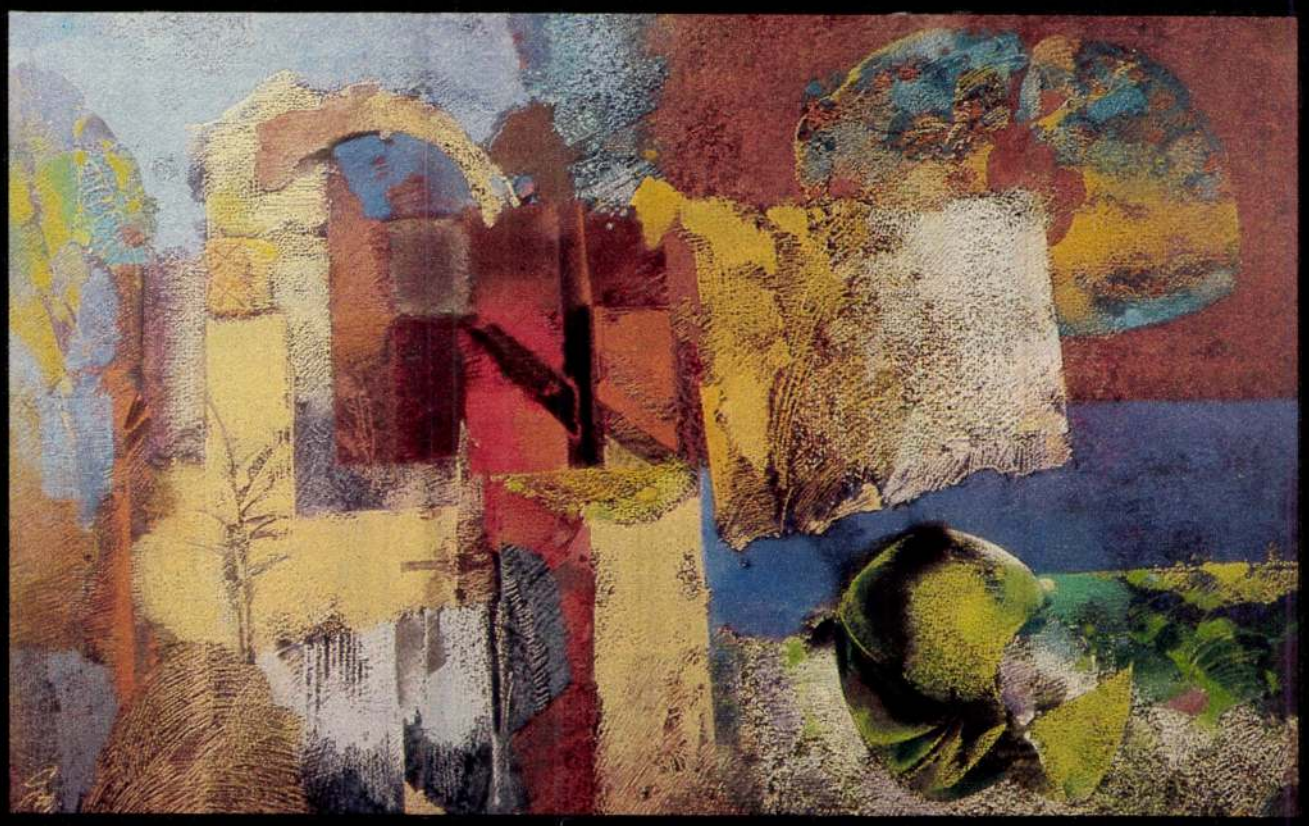

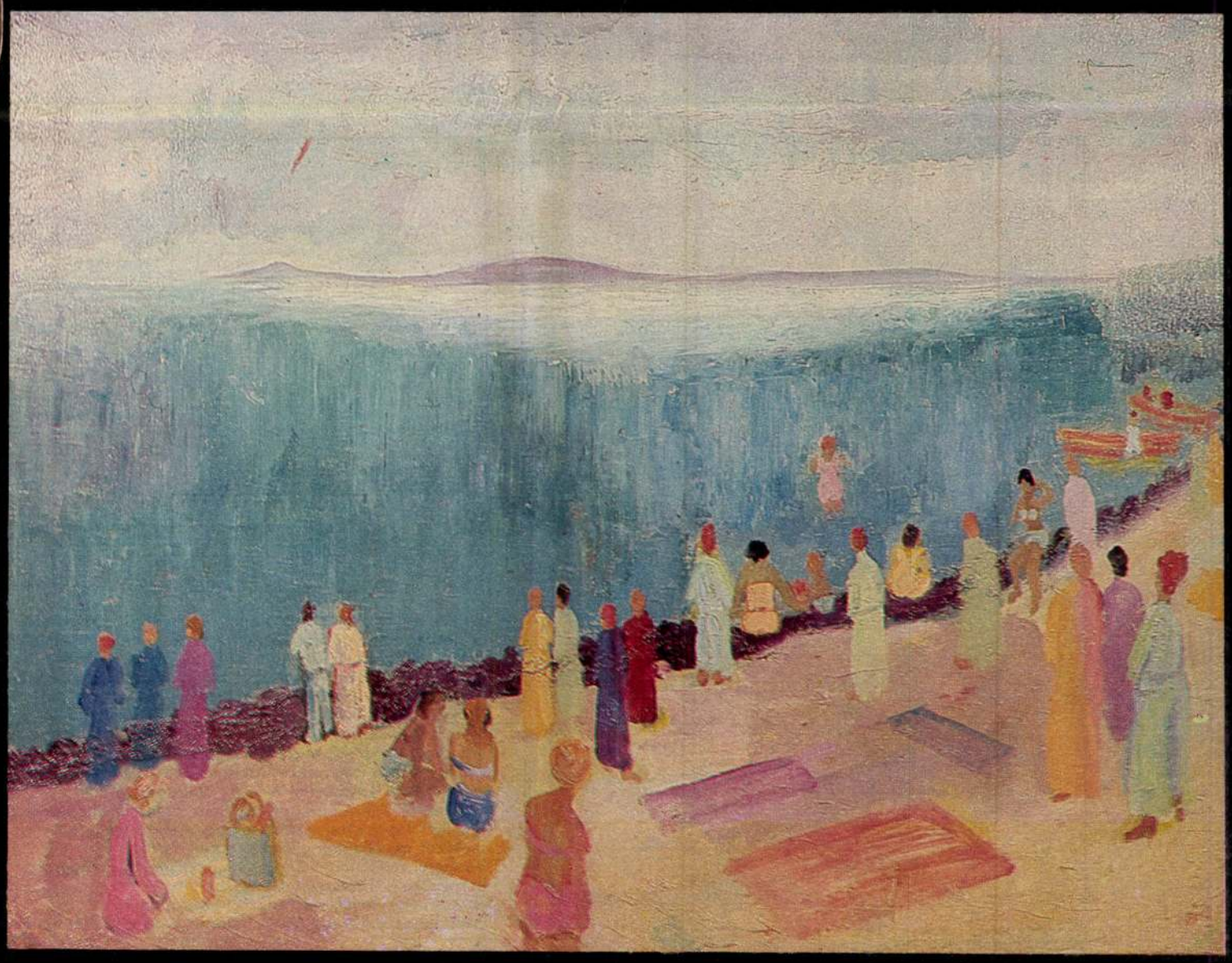

Bessenyei Antal: Viharjelzés

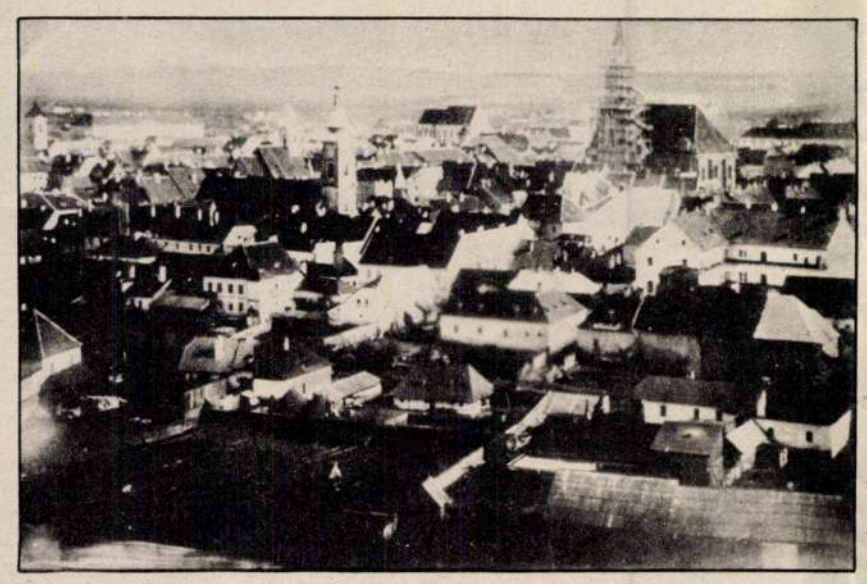

Kolozsvár látképe a Fellegvárról (1859)

A Bánffy-palota

A Híd utcai kapu

Orbán Balázs

Önarckép

KI VOLT VERESS FERENC?

Erre a kérdésre igyekszik alapos és kimerítő választ adni a gödöllői művelődési központban megrendezett emlékkiállítás, amely elsőként vállalkozott arra, hogy a múlt század e nem mindennapi tehetségét bemutassa Magyarországon. Veress Ferenc (1832–1916) kolozsvári fényképész és kísérletező polihisztor volt.
Ő nyitott először – 1852-ben – fényképészeti műtermet Erdélyben. Mindmáig ő az egyetlen, aki egyetemi szinten fényképészeti ismereteket tanított: 1881-ben a kolozsvári egyetemen a tárgy előadója volt.
Már ekkor sikeresen kísérletezett a színes fényképezéssel. Emellett lapot szerkesztett, népballadákat gyűjtött, meséket írt, elméleti cikkeket publikált.
Veressről mindmáig nem jelent meg önálló monográfia, hagyatéka magángyűjteményekben és közintézményekben rejtőzik feltáratlanul.
E hatalmas kincs egy részét mutatja be a gödöllői emlékkiállítás.

KINCSES KÁROLY

A Budapesti Művészeti Hetek
a Magyar Fotóművészek Szövetsége és a
Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

tisztelettel meghívja Önt

A FOTOGRÁFIA HÓNAPJA
KIÁLLÍTÁSSOROZATÁN BELÜL

VERESS FERENC (1832–1916)
PÉCSI JÓZSEF (1889–1956)

gyűjteményes kiállításának
ünnepélyes megnyitására

1989. szeptember 27-én 16 órára

a Vigadó Galériába
Budapest V., Vigadó tér 2.

A kiállítást megnyitja:

ATTALAI GÁBOR és MIKLÓSI SIKES CSABA

Megtekinthető: szeptember 27-től október 15-ig
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

anyag elemző felhasználására és ebben is a tanulói önállóságra építünk.
Ilyen irányú munkásságunkból szeretnék egy-két példát bemutatni.

Egyik eszközünk – hagyományosak, de mai napig legelterjedtebbek – az oktatási folyamatba beépülő tesztek. Ezeket elsősorban a felső tagozatos és a középiskolai tanulók esetében használjuk. Ezeket a teszteket nem a lexikális ismeretek visszakérdezésére, nem illusztratív céllal állítottuk össze. Célunk a gondolkodás alapján való tevékenykedtetés és fordítva, a tevékenységen alapuló gondolkodtatás volt. Össze akartunk itt kötni két olyan korszerű pedagógiai elvet, amelyet a didaktika gyakran éppen ütköztet egymással: a belső szellemi és a külső fizikai tevékenységet, a gondolkodás és a cselekvés aktivitását.

Úgy gondoljuk, hogy ez nem csak általános didaktikai probléma, hanem bizonyos mértékben kötődik az életkori sajátosságokhoz is. A kicsiknél előtérbe kerül a dolgoknak a manualitáson és a játékosságon: a szerepjátszáson keresztüli megközelítése. A nagyobbaknál a dolgok már egzaktabban történnek, az utak változatosabbak lehetnek. Ezért az alsó tagozatos kisdiákokat elsősorban játékos és manuális munkával szoktatjuk a múzeumhoz, próbáljuk számukra megjelenítővé és érzékelhetővé tenni a történelem egyes tárgyi emlékeit és jelenségeit. Ezért a kicsik számára játékos munkafoglalkozásokat tartunk, ahol maguk készítik el azokat a tárgyakat, amelyek szerepjátszásuk kellékeivé válnak.

Célunk itt még nem az egzakt történelem adása, hanem a történelmi előmunka, felkészítés a jövendő történelemtanításra olyan hangulatkeltő és ismeretnyújtó élményanyagok létrehozásával, amely majd főként később, a rendszeres történelemtanulás során kamatozik.

Anyagaink vegyesek, amint témáink is azok. Agyag, gipsz, papír, gyöngy, drót, szövet stb. mindaz, amiből könnyen és gyorsan lehet korabeli tárgyimitációkat, modelleket készíteni, s amit fel lehet használni a manuális munkával együtt járó vagy az azt követő öltöztető, szerepjátszó tevékenységnél.

Ezek a tárgyak általában 8–12 éves tanulók munkái. A múzeumi foglalkozás keretében viszonylag gyorsan készítik, nem a mértani pontosság, hanem az imitációs igény szerint. Ez a manuális munka – tapasztalatom szerint – többféle pedagógiai előnnyel jár egyszerre. Egyrészt a gyerekek manuális képessége rohamosan fejlődik, egyre ügyesebbek lesznek. Másrészt – s ez a történelemtanítás szempontjából fontosabb – kétségtelenül fejlődik alkotó fantáziájuk, történelmi empátiás készségük. Harmadrészt a munka közben sok olyan történelmi információt szereznek, amelyet később felhasználhatnak megismerő tevékenységükben, nem egyet közülük a történelem nyelvezetének lexikai elemeként. Negyedrészt – és talán ez a legfontosabb – erőteljesen fejlődik a történelmi kombinációs képességük: kreativitásuk. Állításaimat szeretném alátámasztani néhány meglehetősen konkrét példával. A tanulók agyagból, gipszből és papírból egyaránt többféle címert készítettek. Ez még nem jelentett nagy manuális teljesítményt, annál több információt adott.

Azt hiszem, tulajdonképpen fölösleges sorolnom a példákat, mert a fegyverek imitációinak készítése ugyanúgy, mint az eszközöké, az épületek, illetve azok egyes elemeinek előállítása ugyanúgy, mint a ruházaté, egyszerre valamennyi említett képességet fejleszti. És ami talán az egész tanítás számára a legfontosabb, érdeklődést keltő és érdeklődést fenntartó erőt hordoz magában. Mi pedig igyekszünk erre tudatosan építeni. Ezért pedagógiai eljárásokkal növelni szeretnénk ennek hatásosságát. Nem elégszünk meg a puszta tárgykészítéssel, hanem azt, amikor csak tehetjük, összekötjük a szerepjátszással is. A külön-külön készült egyes tárgyak a rekonstrukciós folyamatban – ugyancsak a tanulók munkája alapján – korabeli hangulatot keltő enteriőrökké állnak össze. Így például sok gyermek külön-külön készített makettjéből végül is a középkori Buda egy részlete kerekedik ki, hogy csak egyet említsek, a tudatosan szervezett agyagmunkáink közül. Ez a manuális munka alkalmazásának egyik módja. Másik a szerepjátszás felhasználása. Amikor olyan tárgyakat készítettünk, amelyek egy-egy történelmi esemény vagy egyszerűen a környezetnek gyermekek által való felidézéséhez, reprodukálásához nyújt sok segítséget. Tulajdonképpen ezzel már háromszor játszik a tanuló. Először, mikor elkészíti a tárgyat, másodszor, mikor részt vesz a maga és társai által készített tárgyakból az egykori környezeti valóság reprodukálásában, harmadszor, mikor ebbe a miliőbe belehelyezkedve maga is részesévé válik a cselekmény reprodukálásának. Az élményhatás így nem csupán megháromszorozódik, hanem halmozódhat, hatványozottá válhat.

A múzeumban ketten vagyunk múzeumpedagógusok, hetente több száz gyerekkel foglalkozunk, eléggé változatos keretekben. Mindent csinálunk, hagyományos tárlatvezetéstől a múzeumi órákig, manuális játékoktól az imitációs tevékenységig. A távolabbi iskolák tanulói számára is tudjuk ezt biztosítani; autóbuszt küldünk a gyerekekért.

Szívesen állunk kedves tanárkollégáink rendelkezésére a következő címen és telefonszámon:

Budapesti Történeti Múzeum
Budavári Palota E épület
1250 Budapest Pf. 4.
telefon: 155-8849

GYŰJTEMÉNYGYARAPODÁS

Ásatások, leletmentések

A Fejér Megyei Múzeumok Igazgatóságának ásatási hírei:

- Gorsiumban az előszezon ásatási munkái a Ny-i városfal belső oldalának rendezése során a középkorban még részben álló városfalaihoz épített középkori házak, kunyhók jellegzetes *kerámiaanyag*, egy helyen nagyobb mennyiségben *csontárak* láttak napvilágot.
- Május 28-tól a *sárszentmihályi ref. templom* műemléki helyreállítása keretében folytatódnak az 1986-

ban részben már megkezdett feltárások, a mai formájában barokk épület középkori (gótikus) részleteinek tisztázására.
- A sárosdi Tanács anyagi támogatásával június 11–23. között folytatódik a tavaly megkezdett *Sárosdkertali dombi avar és X–XI. századi magyar temető* leletmentése, a Képző- és Iparművészeti Főiskola tárgyrestaurátor tanszékének közreműködésével.
- Befejezéséhez közeledik a *Perkáta-Kőhalmi dülői, Árpád kori magyar falu és XIII–XV. századi kun szállás* feltárása. A temető kutatása már befejeződött, az idei munkálatok célja az egykori faluhely (házak, telkek, gazdasági melléképületek stb.) tisztázása.
- Áprilisban Pongrácz Zsuzsa régész a Duna melletti Lapos parton két *római kori sírt* tárt fel. Az egyik sírban a gyermekcsontváz mellett, két szép fonott bronz karkötőt és egy ezüst fülbevalót talált.

*

Horváth László András és H. Simon Katalin, a zalaegerszegi Göcseji Múzeum régészei 1990. május 21–június 1. között leletmentést végzett Gellénháza-Városvölgy térségben. Az ásatás során *kora-neolitikus településnyomok* kerültek elő. A jelentős kerámiaanyagból kiemelkedő egy idoltöredék.

Új szerzemények

A debreceni Déri Múzeum képzőművészeti gyűjteménye *Willy van Beek holland és Égerházi Imre debreceni festőművész olajfestményével* gyarapodott különböző ajándékozások révén.

Az egri Dobó István Vármúzeum történeti gyűjteménye 1 db 1940-es évekből származó *szénfűtéses boylerrel, 1 db Adler típusú írógéppel* és kisebb konyhai edényekkel, valamint dísztárgyakkal gazdagodott.

A dunaújvárosi Intercisa Múzeum újkori gyűjteményének *választási propagandaanyagokat* adományoztak a jelenlegi magyarországi pártok, néprajzi gyűjteménye számára pedig megvásárolt a Dunaújváros, Petőfi u. 50. sz. ház bontásakor előkerült, *1869-ből származó mestergerendát.*

A budapesti Közlekedési Múzeum gépjármű-gyűjteménye egy *Moszkvics 408 típusú (1968) gépkocsival* gyarapodott.

Kiemelkedő szépségű darabbal gyarapodott a Legújabbkori Történeti Múzeum fényképtára; az OFOTÉRT 1990 májusi aukcióján a gyűjtemény megvásárolt egy *porcelán dohánytartó edényt,* melyet *Veress Ferenc* kolozsvári fényképész két felvétele díszít, s amelynek alján a mester pecsétje igazolja, hogy az ő műhelyében készült az edény. Ez a gyűjtemény Veress Ferenc harmadik hiteles porcelánképe. Vásárlás útján került ugyancsak a gyűjteménybe egy *dagerrotípia,* amely Kawalky Lajos Diana fürdőbeli műtermében készült az 1850-es években. A felvétel Franz Dobiekit örökítette meg, aki ősi lengyel nemesi családból származott, majd Magyarországra került, a szabadságharcban ezredesként szolgált, majd Magyarországon telepedett le.
A múzeum tárgyi gyűjteményi osztálya – a pécsi Janus Pannonius Múzeum közvetítésével – egy 1920-as években készült, a *Vitézi Rend jelvényét ábrázoló zománcozott kerámiával* gyarapodott, ami korábban egy lakóház oromfalát díszítette.

A budapesti Magyar Mezőgazdasági Múzeum adattára a *pusztavacsi uradalomról 1860-ban készült kéziratos térképet* vásárolt.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Kutatás, feldolgozás

Ars decorativa – Iparművészet 9. Szerk. Forgács Éva. Kiad. Múzsák,
Budapest, 1989. 233 p. ill.
A budapesti Iparművészeti Múzeum évkönyve
A kiadványban megjelent tanulmányok:
Szilágyi András: Ignaz Wilhelm Dermer ötvösművei Magyarországon
Varga Péter: Egy 17. századi karabély restaurálása
Szilárdfi Zoltán: „Variációk egy barokk témára". Ikonográfiai kutatás
Sármány Ilona: A deszkabútor-stílus Bécsben és Budapesten a századfordulón
A hosszabb tanulmányokon kívül közli az Iparművészeti Múzeum és a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum új szerzeményeinek ismertetését, kiállítási eseménynaptárt tartalmaz és megemlékezik az elhunyt munkatársakról is.

Bakay Kornél: Feltárul a múlt? Kiad. Múzsák,
Budapest, 1989. 359 p.
A szerző régészeti tevékenységének summázata
Fejezetcímek: A szkíta sámánok, A térképező régészet, Vihar az ékszerdobozban

Bakay Kornél: Ragyogj cserkészcsillagom! Kiad. Metrum,
Budapest, 1989. 184 p. (Régi Magyarság sorozat)
A szerző 5 éves gyűjtőmunkája és egy kiállítás eredménye

Múzeumi kiadványok

A Békés Megyei Múzeumok Közleményei 15.
Takács László: Négy állomás József Attila életútján.
Battonya-Békéscsaba-Mezőhegyes 1990. 100 p.
A kiadvány Battonya és Mezőhegyes városok tanácsainak közös költségén jelent meg.

Múzeumi Hírlevél. 1990. 7/8.
VERESS FERENC

1988. JÚLIUS 24.
XXV. ÉVFOLYAM
30. SZÁM
48 OLDAL
ÁRA: 10,– FT

Újtükör

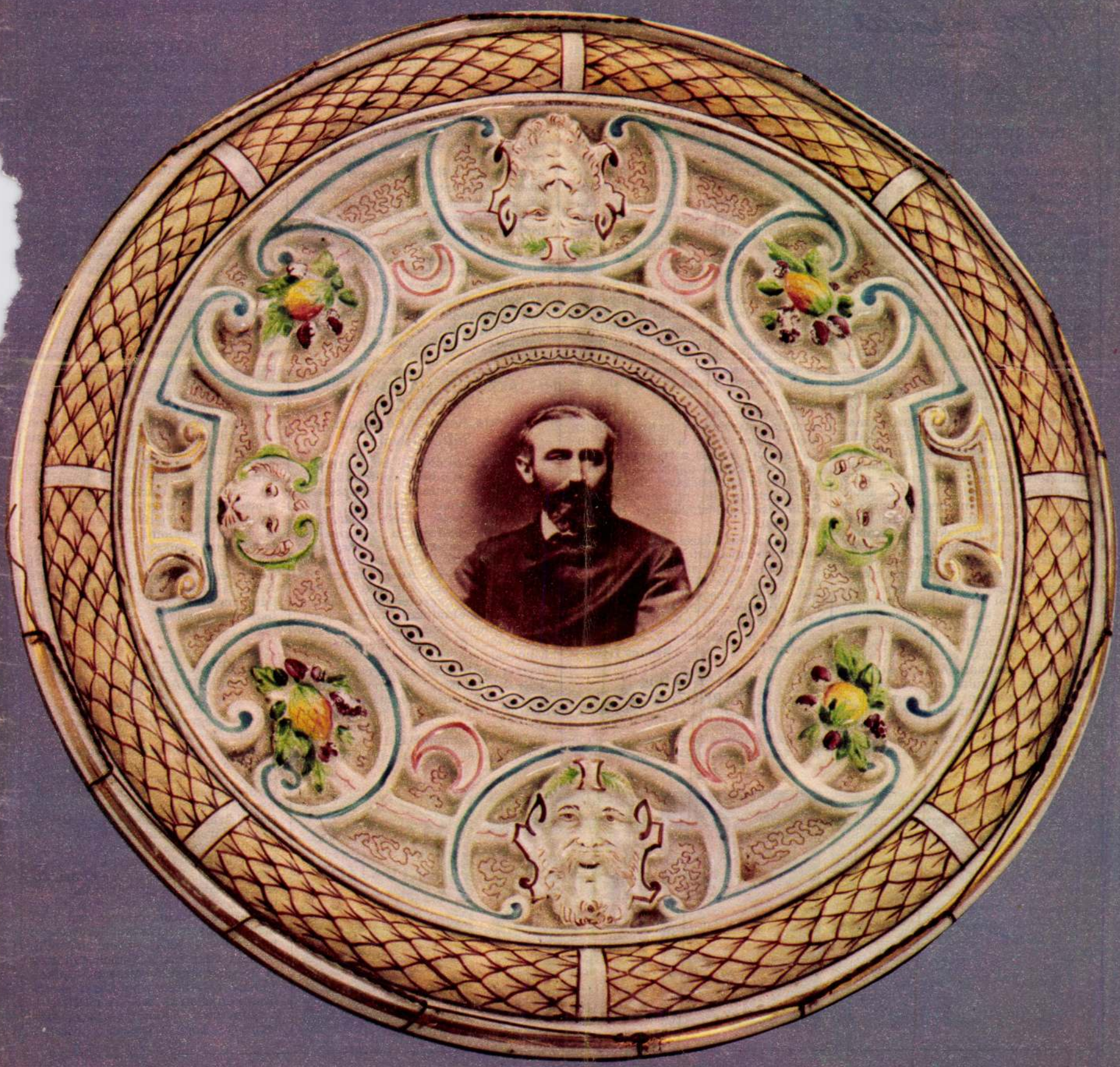

Heti ajánlat

Könyv

RIPORTNAPLÓ ÉSZAKRÓL
Gergely Ágnes könyve

A rendszeres folyóirat-olvasók várakozással értesülhettek arról, hogy a kétszeres József Attila-díjas költő s regényíró mekkora vállalkozásba fogott — Németh László-i értelemben. Előbb — még talán véletlenül — Norvégiában járt, majd — már kitervelten — Dániába, később Svédországba utazott. *Lelkiismeret-tisztázó* irodalmi riportokat készített az említett északi nemzetek ellenállásáról a német fasizmus barbarizmusával szemben.

Az 1983 tavaszától 1987 márciusáig készült mű egyedülálló műegésze lett irodalmunknak. Rendíthetetlenül szilárd alapállásból azt a kérdést igyekszik megvilágítani: milyen *lehetősége* volt az ellenállásra Észak-Európa polgárainak. Főként pedig azt, hogy — nemzetenként, pártonként, szervezetenként és (példának választott) személyek szerint — mily mértékben használták (ki) az adott körülményeket a mindenütt másként viselkedő náci hatalom emberiségellenes tetteinek megakadályozására.

Annak az országnak (Magyarországnak) megszenvedett képviselőjeként, politikai gondolkodójaként nem érzi magát ítéletmondásra jogosultnak, „ahol nem birnak semmit végigcsinálni, ahol az utolsó előtti pillanatban el szoktak mindent rontani". A kérdezés írói kötelezettségével, a kételkedés, valamint a tény-mérlegelés szabadságával viszont elszántan és elfogulatlanul él. Mindenekfölött azonban aláveti magát a kérlelhetetlen véleményformálás törvényének.

A könyv legnagyobb és nem csak múltra nézve igaz tanulsága az, amit a svéd államról állapít meg. Ez, „ha dönteni kell, ha a korábbi rossz döntésen változtatni kell, jól dönt az utolsó pillanatban". A döntésképteleneket s a változtatni erőtleneket kiveti magából az idő, a feledés szégyenére kárhoztatja a história. *(Szépirodalmi)*

Iszlai Zoltán

A NAGY ALKIBIADÉSZ
Vera Mutafcsieva regénye

A Kis Alkibiadész című regény után egy évvel, 1975-ben a jeles bolgár írónő megírta tizenhatodik könyvét — ezt olvashatjuk most magyarul Csikhelyi Lenke lelkiismeretes, művészi tolmácsolásában. Vera Mutafcsieva a történettudományok doktora, számtalan tudományos publikáció szerzője, eredeti művész. Történelmi regényével, a *Cem szultán*nal (Európa, 1976), már nálunk is sikert ért el.

A jelzőt Alkibiadész, a hírhedt athéni államférfi és hadvezér, maga biggyesztette neve elé. Az i. e. V. század első felében élt, és nevét árulásaival tette ismertté a peloponnészoszi háború idején. Mutafcsieva azonban nem arra keresi a feleletet (nem is azt kérdezi), mennyiben játszottak szerepet Alkibiadész pálfordulásai Athén és Spárta háborújában és végső soron Athén bukásában és a görög világ hanyatlásában. Az írónő figyelmének középpontjában Alkibiadész, az ember és az életet megélni tudásnak, a tökélynek mítosza, tézise áll. Őt, tetteit és elveit szembesíti Mutafcsieva más elvekkel — elsősorban Szókratész elveivel — és az eseményekkel. A megmérettetés útjáról szól a könyv, s a történelem fordulatai szinte csak a főszereplő sorsa mellé rendelődnek: igaz, Alkibiadész sorsa éppúgy irányítja az eseményeket, mint ahogyan maga is irányul általuk.

Mutafcsievának ez a regénye is a műfaj élvonalába tartozik: éppen mert többet mond a történelem tanulságánál, s mert a regény határait térben és időben tágítva, stílusának erejével és színességével először csak szórakoztatja, de ugyanakkor gondolkodásra, állásfoglalásra készteti olvasóját.

Alkibiadész tézise és Szókratész antitézise egyaránt kiúttalan. „Ha ír az ember, megöli az igazságot, ahogy a szobrász kezétől is életét veszti a test meleg szépsége" — inti tanítványát, Platónt Szókratész, a mester. Mutafcsieva nem ölte meg az igazságot — jó könyvet írt, érvényeset. *(Európa)*

Szondi György

VALLOMÁSOK ÉS PÁRHUZAMOK
Kövesdi János interjúi

Kövesdi János a hetvenes évek eleje óta van jelen a szlovákiai magyar irodalomban. A *Fekete szél* című elbeszélésantológiában mutatkozott be, amely a többi között a fiatal Bereck József, Varga Imre írásainak is helyet adott. Később megjelent még két novellaskötete, ezekben a köznapi élettel, a köznapi emberek gondjaival foglalkozott. *Vallomások és párhuzamok* című könyvében a nyolcvanas évek első felében készített interjúit rendezte sajtó alá. Ezek a beszélgetések hazai és szlovákiai magyar írókkal, a szlovák és cseh irodalmi élet jeles képviselőivel, sőt német és szovjet kulturális személyiségekkel készültek. Így Dobozy Imre a közép- és kelet-európai irodalmak kapcsolatairól, Csák Gyula a falusi élet ábrázolásáról, Rácz Olivér saját írói pályájának alakulásáról, Ozsvald Árpád, Pozsonyban élő költő a könyvgyűjtés nemes szenvedélyéről, Jan Solović, a szlovák írószövetség elnöke a Csehszlovákiában érvényesülő művészetpolitikáról, Georgij Tovsztogonov moszkvai rendező a modern színház kérdéseiről nyilatkozik.

Két beszélgetésre hívom föl a figyelmet külön is. Az egyik Csürös Miklóssal, a budapesti bölcsészkaron dolgozó irodalomtörténésszel készült, az 1945 utáni magyar irodalom irányzatairól és törekvéseiről. Ennek során a hazai tudós szót emel a kisebbségi sorban élő magyar irodalmak hatékonyabb befogadása mellett. A másik interjú Milan Navrátilt, irodalmunk kiváló cseh tolmácsát mutatja be. A prágai író és műfordító igen sokat tett annak érdekében, hogy a magyar irodalom értő közönségre találjon Csehszlovákiában; sok évtizedes kitartó munkája bizony elismerést érdemel. *(Madách)*

Pomogáts Béla

AKKOR IS, HA EGYEDÜL MARADOK
Végh Antallal beszélget Sáfrán István

Aki Végh Antaltól új botránykönyvet várt, csalódnia kellett. A hegyestollú debatter, közállapotaink szégyenfoltjainak kíméletlen kritikusa, kollektív lelkiismeretünk örök nyugtalanítója, a vitatkozó és vitatott „kellemetlen író" most saját emberi-írói pályájáról mesél a riporternek. Végh Antal persze itt sem tagadja meg önmagát: személyes útjával egyetemben, háború utáni történelmünket is végigkíséri, társadalmunk egészéről ad keresztmetszetet. A megélt életélmények hitelével szól az ötvenes évekbeli magyar parasztság helyzetéről, vidéki iskoláinkról, a labdarúgásról, irodalmi életünk cézárjairól, fórumairól, ügyeiről, az írószövetségről... — minderről az ismert Végh Antal-i szókimondással. Bizonyára sokan fognak sziszegni most is. Nem baj! Üdvösek ezek a keserű pirulák, ahogyan élmény Végh Antal közvetlen, természetes, ízes élőszóstílusa. De mindenekfelett megragadó az a konok hűség, szilárd nonkonformizmus, amellyel Végh a honi irodalom elkötelezett, társadalombíráló-társadalomjavító, progresszív realista „népben-nemzetben gondolkodó" hagyományához kötődik, Móricz Zsigmond, Veres Péter, Szabó Pál „vonalát" folytatja és újítja meg. Ma, a l'art pour l'art, az öncélú esztétizálás és formalizmus dölyfös uralgása idején, amikor a farizeusok fennhangon követelik a „móricztalanítást", hányan merik vállalni „nyílt szóval, födetlen arccal" Móricz Zsigmond örökségét?! „Én hozzájuk tartozom — írja Végh —, akkor is, ha egyedül maradok." *(Népszava)*

Madarász I

ÁGYTÖRTÉNETEK
Zelei Miklós novellái

Nyomós okunk lehet arra, h azonnal szexre gondoljunk, ha ilyen címet olvasunk: *Ágytörténetek*. Szó se róla, van Zelei Miklós novellái közt olyan, ami szexről (is) szól, történetei azonban többnyire inkább Prokrusztész-ágyakban forgolódnak. Kulcsnovella is található a tizenhat írás közt, mégpedig kétszeresen az: a *Légvár* című. Egyrészt ráismerhető a helyzet, fellismerhető figurákkal, másrészt kulcs a kötet többi novellájához. Ebben csak a munkáról van szó; illetve csak munkáról nincs szó benne; illetve arról van szó benne, hogy a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján mi mindent kell csinálnia, vagyis nem csinálnia egy írástudónak ahhoz, ha szeretne egy interjúcsokrot megjelentetni. Természetesen az eredményt létrehozó munka benne a legkevesebb. Az erőfeszítések, energiák, a jobb sorsa érdemes tudás, tehetség és a mindennél drágább idő ordítóan fölösleges őrültségekre fecsérlődik. Mint jellemzően annyi minden az adott években, országosan... Érthető hát az író keserűsége, amit véres iróniába, fekete humorba és csikorgó abszurdba csomagol. Csak néhány cím, mutatóba: A tudás: hatalom; Ne veszítsd el kedvedet!; Semkel; Légykaptár, büdösméz; Nyúzó. És persze, mert Zelei végül is eredendően mégiscsak költő, a szövegben előtűnik jó néhány meghökkentő szókapcsolat, lelemény. *(Magvető — JAK-füzetek)*

Kenessei András

MAGYAR AGRÁRTÖRTÉNETI ÉLETRAJZOK, A–H

Két év előtt, mintegy próbaképpen — ugyancsak Für Lajos és Pintér János szerkesztésében — egyetlen testes kötetben már megjelent a magyar agrármúlt 88 jelesének rövid biográfiája (írtunk is erről ugyanitt). E vállalkozás tetemes kiterjesztésével most immár 600 életrajzi vázlatot kínáló, illetve ígérő, három hatalmas kötet közül készült el az első; Áchim L. Andrástól (1871—1911) Hutyra Ferencig (1860—1934). Kettejük évszámai v letlenszerűek, mégis tipikusak a nyiban, hogy agrármúltunk egyéniségei közül, akik mon tartani hasznos k legtöbben a XIX. sz felében vagy ezt köve ki megbecsülendő te Jómagam erősen sz déssel emelem ki itt — a számomra főként ír ismerős Anghy Csaba,

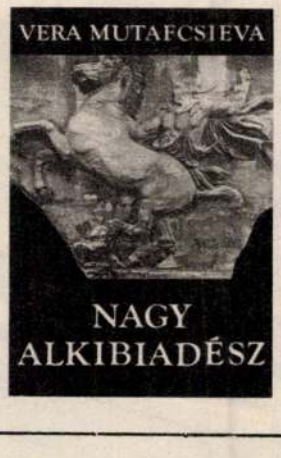

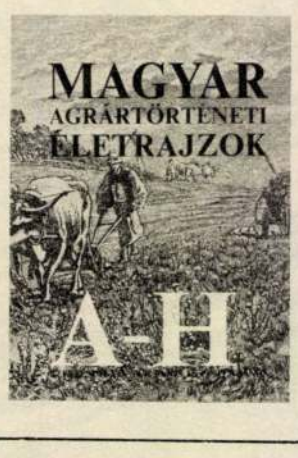

Werner Haftmann: Paul Klee

A közelmúltban, a Corvina Pantheon sorozatában jelent meg ez a könyv, amely körülbelül épp annyi örömet szerzett nekem, mint amennyi szomorúságot. Ugyanis Werner Haftmann-nak Paul Klee művészetéről — azaz: *A képi gondolkodás útjairól* — szóló tanulmánya eredetileg 1950-ben jelent meg Münchenben, s az azóta eltelt csaknem négy évtized alatt bizony jócskán hiányolható volt a képzőművészet ezen óriásának valós szellemtörténeti jelentőségét méltató, és a Haftmannéhoz hasonlóan értő közelítéseket tartalmazó könyv magyar nyelvű megjelentetése. Elgondolni is alig lehet, milyen port vert volna föl ez a könyv, ha csak 15—20 év késéssel jelenik meg nálunk, hisz' az akkoriban szinte ellenséges tevékenységnek számító nonfiguratív törekvések szellemi alapjait is felvázolja Klee festészete kapcsán, s tudván azt, hogy az akkor még alkotóerejük teljében élő festők legkiválóbbjai — Bálint Endre, Korniss Dezső, Martyn Ferenc, Vajda Júlia, Vaszkó Erzsébet és a többiek — számára mit jelentett Klee példája, bizony csak szomorkodni lehet ezen a jókora késésen. A könyv elején látható — Klee-t ábrázoló — fotóportré láttán szinte mellbe vágja az embert az arc bartóki átszellemültsége, s engem bizony csak ez a fotó ébresztett rá, mily sok hasonlóságot mutat e két pálya. Érdekes adalék, hogy Klee is mily szorosan kötődött a zenéhez. „Hegedülni tanult és olyan rendkívüli tehetségnek bizonyult, hogy alig múlt tízéves, amikor meghívott zenekari tagként közreműködött a berni hangversenyeken" — írja a szerző. S talán az is állítható, hogy amit Bartóknak jelentett a népi kultúra „tiszta forrása", azt jelentette Klee-nek a gyermekrajzok archetípusokkal telített világa. „...Klee ugyanis a maga részéről gyermekrajzok, etnográfiai és népművészeti dolgok alapján gondolkodott el ezekről az őskezdetekről..." — szögezi le Haftmann, majd másutt így ír:

„Klee-nek a gyermekrajzokhoz való viszonya, ami körül ma nagy hűhót csapnak, pontosan meghatározott volt. Eredetiséget látott bennük és közben az izgatta, miként talál rá az eredeti ösztön arra a formai felépítésre, amelyben megnyilatkozik a tartalmiság, ami ellentétben a művésszel a gyerek kizárólagos célja. Következésképpen Klee a formateremtő tudattalant tanulmányozta, amelyre a gyermek egyáltalán nem ügyel, hiszen odaadó tevékenysége során a látható dolgokat akarja meghódítani." Haftmanntól azonban távol áll, hogy Klee-t egyoldalúan egyfajta kutató-racionális elmének állítsa be, ennélfogva nagy érzékenységgel szól Klee érzelmességéről és romantikájáról, s külön sorokat szentel annak a költőiségnek is, mely képcímeiben feltalálható. De talán még lényegesebb az az állítása, mely szerint: „Napjaink festészetének lényegileg ő az erkölcsi mércéje." A klee-i világba nem hatolhatott be a kuszaság, a szabadosság, a groteszk, az elfojtott szexualitás, egyszóval semmilyen sértő és közönséges elem sem, amely minden emberi világ alján ott van, s amelyet Freud óta szinte fitogtatva mutat fel a szürrealizmustól kezdve az art brutig oly sok avantgarde irányzat. „Művészete és a formával való bánásmódja egyre inkább a meditáció területére nőtt át (...). Festeni a várakozás cselekvése volt, a kinyilatkoztatás keresése összekulcsolt kézzel, ami közel járt az imához, éspedig a Pál apostoli értelemben vett, szavak nélküli, tördelt kezű imához, a tett során bekövetkező kegyelemért esengve." — írja Haftmann, s talán e szavakban fogalmazódik meg legpontosabban a klee-i attitűd, s ezekből érezhető leginkább a szerző Klee-hez méltó igényessége, és — a napjaink művészettörténet-írásából egyre inkább hiányzó — emelkedettsége. A kötet értékét csak emelik azok a Klee-idézetek, amelyeknek pontos egyszerűsége szinte reflektorként világítja meg e monumentális életmű lényegét, s amelyekből — befejezésül — kettőt szükségesnek tartok kiemelni: „A művészet a teremtés hasonlata, mindenkori példa, hasonlóképpen a földihez, amely kozmikus példa." És: „Kezem teljességgel egy távoli szféra szerszáma. S nem az én fejem az, ami itt működik, hanem valami más, valami magasabb és távolabbi, valahol másutt. Biztos, hogy egészen hatalmas barátaim vannak, fényesek, de sötétek is."

Szemadám György

VERESS Ferenc fényképész
Fotó 1989.1.sz.

Mi az a vizitkártya?

A szótár szerint: lásd névjegy. A névjegynél pedig az áll: valakinek a nevét, esetleg foglalkozását, lakcímét, telefonszámát feltüntető kis nyomtatott kartonlap.

Nos, a *Gödöllői Galériában* látott vizitkártyák nem ilyenek. A múlt század második felében és a századfordulón a vizitkártya egészen mást jelentett. Ma már csak a fotótörténet szakemberei bólogatnak értően e szó hallatán. A vizitkártya alakra, méretre valóban a ma használatos névjegykártyáinkra hasonlít, csakhogy fénykép van rajta. De mire használták? Többféle funkciója volt, melyek közül talán a legkevésbé fontos a maihoz hasonló. Szívesen ajándékozták őket egymásnak, jobb módú családoknál egész albumnyi gyűlt összse, amelyet bármikor lehetett nézegetni, a távollevők személyes jelenlétét pótolta, és — mivel a sajtó akkor még nem közölt fényképet — hiteles vizuális információval (is) szolgált. A korabeli társasági élet fontos kelléke volt, nézegetésének külön rituáléja alakult ki.

S mire való ma? Mivel a hátán nyomtatás is van, rendkívül fontos fotótörténeti forrás. A vizitkártyát készítő fotográfus neve, címe mellett nem egyszer kitüntetései is szerepelnek s a lefotózott híres személyekre való hivatkozás is olvasható, egyszóval a fényképész reklámcélokat szolgáló „szórólapja" volt. Szinte csupán e szövegek alapján össze lehetne állítani a múlt század második felében Magyarországon dolgozó fényképészek névsorát. Mintegy a hiányzó fotótörténeti lexikon előmunkálataként. És annak is ideje volna, hogy az ilyen és ehhez hasonló gyűjtemények végre az intézményes kutatás vérkeringésébe kerüljenek és méltó helyen tárolják őket.

Mert ez a tárlat, ha úgy tetszik, egy „magánkiállítás" volt. Anyagát (éveken át) gyűjtötte, feldolgozta, kiállította s a kiállítást megnyitotta *Kincses* Károly, a Magyar Színházi Intézet munkatársa, fotótörténész.

Az anyag természetesen nemcsak a fotótörténet szerelmeseinek volt izgalmas. Érdekes lehet az elmúlt korok életmódkutatóinak, a divattörténészeknek és még ki tudja, ki mindenkinek. A nem szakember néző, az egyszerű érdeklődő pedig bizonyára a ritkaságszámba menő miniatűr fotókat szemlélte élvezettel.

A kiállítás szeptember 9-től október 2-ig volt nyitva.

Horváth Sz. István

Hangulatok, etűdök

Fotókiállítás Veszprémben

A veszprémi fotósok sikereiről, az újjászervezett Bakony Fotóklub életéről viszonylag rendszeresen közöltünk tudósításokat az utóbbi időben. A létért, a fennmaradásért küzdő klub, amely korábban majdnem megszűnt, most szervezetten, jó közösségi és szakmai úton haladva, úgymond fénykorát éli. Az országos elismerések után a klub tagjai műveikkel előbb a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár, majd a Bakony Művek Oktatási Központjának aulájában mutatkoztak be a hazai közönség előtt. Kiállításuknak találó címet adtak: *Hangulatok, etűdök*. A változatos anyagból a hátsó borítón találnak olvasóink ízelítőt.

A szegénység pompája

Olga Fisch quitoi lakásán

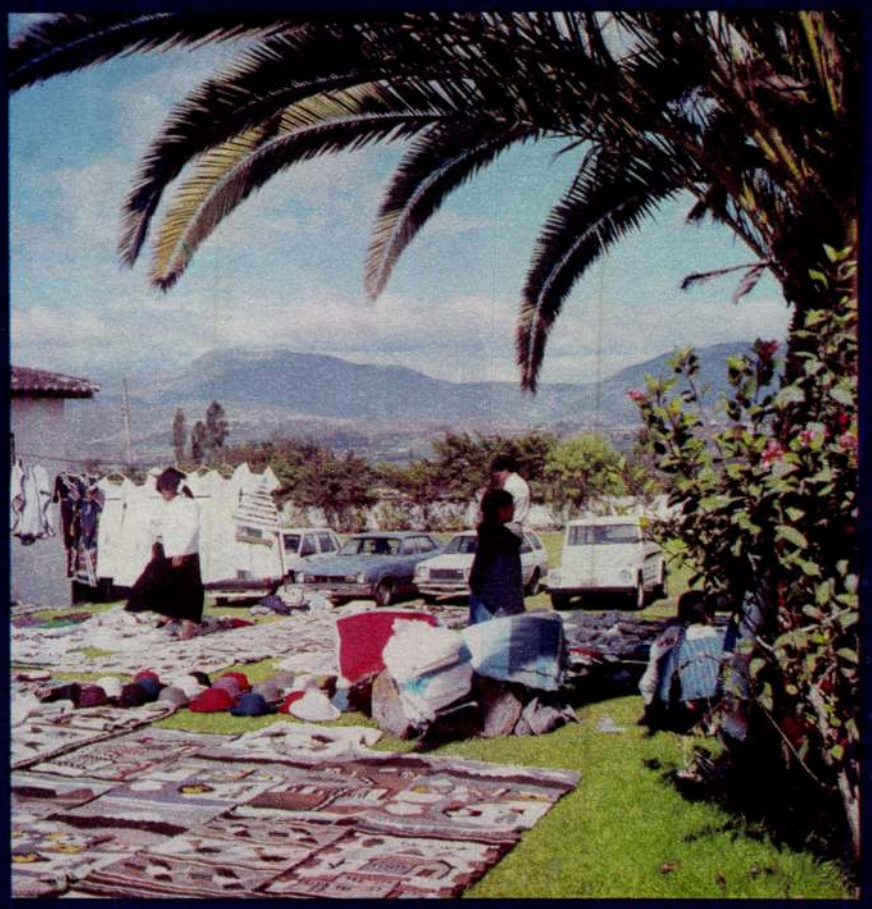

Indián kirakodóvásár Chorlaviban

Indián úrnapi táncosok

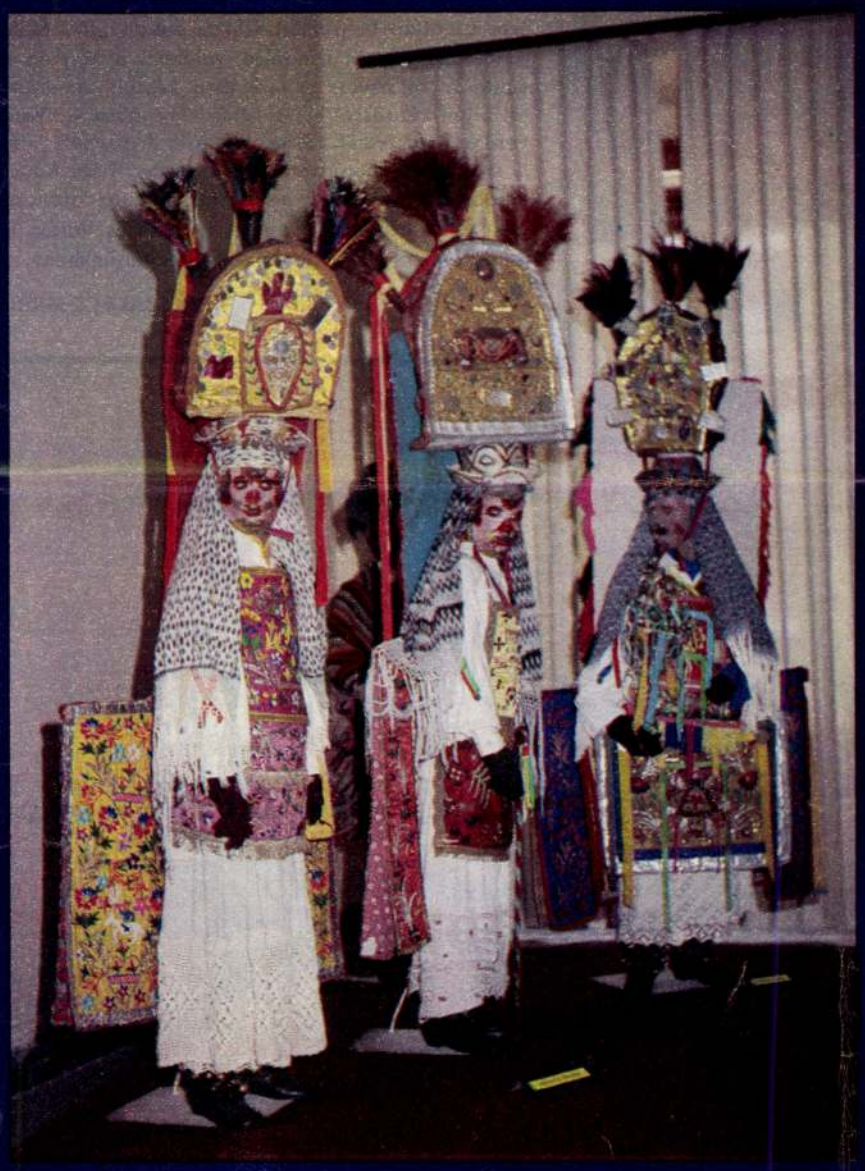

Táncos ruhája

NÁDORFI LAJOS FELVÉTELEI

A szegénység is megteremti a maga pompáját, hogy a kevés ünnep emlékezetessé legyen a sok szürke hétköznap között.

Az ecuadori hegyvidék indiánjainak úrnapi körmenetén hordott táncruháinak színpompája és buján gazdag hímzései is ezt a törekvést fejezik ki. Egy-egy ruha évek megtakarításaiból és rengeteg kézimunkából született meg. Az úrnapi szertartások az indiánok számára kétarcúak voltak. Ezen a nyári napfordulóhoz közeli ünnepen a városi körmeneteken a keresztény istent imádták, ennek kultuszát a hódítók hozták. Este azonban, viszatérve saját nyomorúságos falvaikba, maguk között feleleventették a régi Napisten ünnepének szertartását. Két hitvilág különösségeit jelenítik meg ezek a ruhák. Mindkettőt, a spanyol barokkot és az inkák világát is, az arany ragyogása jellemzi. Ezt a nemes csillogást utánozza a fényes szatén, a talmi üveggyöngy, a nikkelpénz, a celofán is. A hétköznapi anyag, az alkotó kéz és fantázia nyomán szemet gyönyörködtető, az ünnephez méltó alkotássá vált.

Az 1940-es évekig általános volt a Corpus Christi táncos megünneplése Ecuadorban. Mára szinte teljesen eltűnt a szokás.

Olga Anhalzer Fisch festőművész, aki 50 éve Győrből került Ecuadorba, gyűjtötte össze ezeket a ruhákat. Gyűjteménye ma már az Ecuadori Központi Bank Múzeumának féltett kincse, és a gyűjtő új hazájának elismert személyisége értékmentő munkájáért, a nemzeti kultúra gyarapításáért.

Fotós kollégám 1984-ben kalotaszegi párnát ajándékozott Olga néninek, quitoi házában itt van biztonságban és barátságban az indián hímzések között. Nagyon remélem, ez a párna nem lesz Olga Fisch egy újabb utolsó előtti pillanatban gyűjtött kollekciójának első darabja.

Úrnapi táncosok ruhái augusztus végéig láthatók a Néprajzi Múzeumban.

DARIDA KÁROLY

Címlapunkon

VERESS FERENC-EMLÉKTÁRGY

A múlt század második felében az ismert nevű fényképészek közül is kiemelkedik elméleti és gyakorlati munkásságával Veress Ferenc kolozsvári fényképész. Több fényképészeti eljárással is próbálkozott, nem is kevés sikerrel: pályafutása kezdetén talbotípiákkal kísérletezett, pályája végén a színes fényképezés problémája foglalkoztatta, miközben fényképezett neves közéleti személyeket, erdélyi tájakat, és készített albumot népviseleti képekkel. Az 1880-as években a porcelánképekre specializálta magát. A kor divatja szerint a fényképeket szívesen alkalmazták porcelánlapokra, tálakra, poharakra, sőt egész étkészleteket díszítettek vele.

Bemutatott porcelántálunk 26 cm átmérőjű cseh porcelán. A tál a znojmoi kerámiagyár terméke, mestere az alján benyomott szöveg szerint „Jos. Steid". A tál díszítése és színezése, valamint a fénykép rávitele a kolozsvári műteremben készült, amelyet a tál alján kézírással – bár kissé elmosódva – „Veress Ferenc Kolozsvárt" szöveg hitelesít. A személy kilétét is sikerült meghatároznunk. Összevetve Tisza Kálmán korabeli fényképével megállapítottuk az azonosságot. A tál ezáltal kétszeresen is értékes Veress Ferenc-emléktárgynak minősül gyűjteményünkben.

DR. SZAKÁCS MARGIT

Hölgy sztereonézővel,
1855 körül
Ismeretlen fényképező felvétele

Budafoki barlanglakás lakójának cipője, 1934
Escher Károly felvétele

Bethlen István miniszterelnök megérkezik a Parlamenthez, 1925. június
Munkácsi Márton felvétele

A korona és a koronázási jelvények közszemlére tétele a Szent István-év alkalmából, 1938
Ülnek: Perényi Zsigmond és Teleki Tibor koronaőrök
Czvek Gyula felvétele

Az első száz év

A FOTOGRÁFIA MAGYARORSZÁGON 1839–1939

Régi fényképekből nyílt kiállítás július 19-én a Budavári Palota „A" épületében. A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum nemzeti történeti fényképtára mintegy félmilliós gyűjteményéből válogatott fényképekkel mutatja be a fotográfozás első száz évének technikai fejlődését, a dagerrotípiától a zselatinbromid papírképig, a merev és ünnepélyes portréfényképezéstől a mindennapok eseményeit megörökítő pillanatfelvételekig. A kiállítás alkalom arra, hogy az eddig viszonylag szűk körben ismert gyűjtemény bemutatkozzon a nagyközönségnek. A múzeum nevéből kiindulva nem lehet köztudott, hogy nemzeti történetünk utóbbi százötven évének legteljesebb fényképanyaga itt található. A kiállítás első része bemutatja a hőskor fényírdáinak és később neves műtermeinek többféle technikával készült fotográfiáit, a portré- és a városfényképezés kiemelkedő mestereinek munkáit. Nyomon kíséri a riportfényképezés fejlődését, az álriportképektől a valódi pillanatképekig, a politikai és társadalmi élet sokféle eseményét megörökítő sajtófotóig.

A kiállítás második nagy egysége arra próbál választ adni, hogy mit jelent a fénykép mint történeti forrás a múltat kutató történész számára. A fénykép — ez a fantasztikus találmány — alkalmas arra ugyanis, hogy hitelesen, a fényképező szándékától függetlenül akár, megőrizze és közvetítse a ma emberének a múlt egyes mozzanatait, felidézzen rég eltűnt épületeket, városrészeket, az embert körülvevő tárgyakat, gesztusokat, hangulatokat, amelyeket más forrás nem vagy csak tökéletlenebbül tudna visszaadni. Néha elég egy fényképre ránézni, és egy pillanat alatt világossá válhat, amit egy történetíró oldalakon keresztül magyaráz.

Végül két enteriőrrészlet segítségével azt mutatja be a kiállítás, hogy hogyan épült be a fénykép a társadalom mindennapi életébe és vált környezeti kultúrájának részévé.

Az 1989 januárjáig nyitva tartó tárlat a rendezők szándéka szerint mintegy történeti bevezetőül szolgálna a fényképezés felfedezésének százötvenedik évfordulójára tervezett jövő évi rendezvénysorozathoz.

STEMLERNÉ BALOG ILONA

Teleki Géza és fia, Teleki Pál, a későbbi miniszterelnök, 1885
Kozmata Ferenc felvétele

Veress Ferenc kolozsvári fényképész önarcképe, 1880 körül

Ferenc József és Ferenc Ferdinánd trónörökös a veszprémi hadgyakorlatra érkezik — hintóba szállnak a pályaudvaron, 1908. szeptember
Jelfy Gyula felvétele

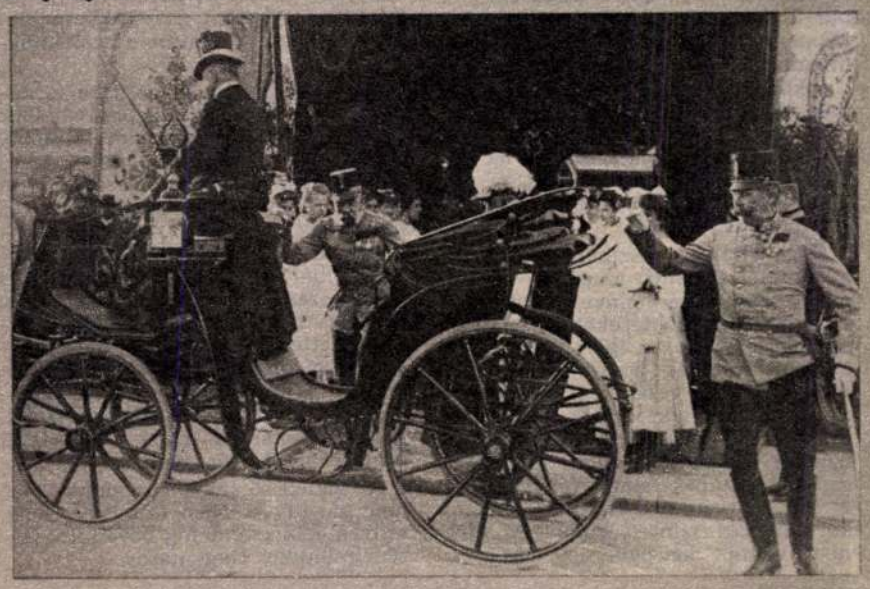

KODOLÁNYI GYULA

EMLÉKMŰ ÉPÜL

tin egyik kanyarulatában. Aki ismerős erre, tudja, hogy ettől a pihenőtől nyílik a legszebb látvány a Dunakanyar Nagymaros és Dömös közti szakaszára. Talán még szebb, mint a nagyvillámi kilátóból. Szinte lábunkhoz tér a felséges, nyugodtan forduló és fényjátéktól eleven víztükör. Bámulunk és beleveszünk mozdulatlanság és mozgás, távlat és közelség, a csendet mélyítő ritka civilizációs zajok lebegtető zsongásába.

Néhány évvel ezelőtt földnyelv indult meg a víz közepe felé a visegrádi oldalról, be e látvány közepébe Visegrád és Nagymaros felett. Először egyenesen, majd kissé elfordulva araszolt befelé. „Íme a magyar land art", mondogattuk egymásnak. Arizonában a sivatag közepén óriási spirálist építtetett dömperekkel odahordott földből egy amerikai művész. A land art, melyet magyarul tájművészetnek nevezhetnénk, kizárólag díszítő, a hasznosságot kizáró műveket hoz létre. Legyen hát nekünk is land artunk, hallgatásunkkal jóváhagyott költségvetési pénzen, mondogattuk, hiszen magánszemély sose tudna összehordani nálunk ekkora töltést. A hasznosság itt is kivan zárva, gondoltuk, hiszen képtelenség volt elhinni, hogy az erőművet meg fogják építeni. Ha csak a félszeg kőtöltés lesz a költségvetési ára a vízmérnöki szeszélynek, hát miért ne. Lesz majd belőle vicc, és a nevetés gyógyírt hoz a többi ilyen abszurdításra is.

Újabban már nem állunk meg a szerpentinkanyarban. A látvány lehangoló. A töltés egyre hosszabb lesz, a tréfa egyre komolyabb, mert az osztrák vállalatok dobták itt be fölösleges gépeiket és munkásaikat a buliba. Land art-ról már szó sem lehet — egy másik töltés is húzódik, s a sarat a parttal párhuzamosan már korunk gigászai, röfögő buldózerek turkálják hétköznap és ünnepen egyaránt. Nem a tájművészet tevékenykedik itt, hanem a huszadik századi ember eltéveszthetetlenül sivár ipari műemlékei készülnek a maketten tanúsága szerint: betongát, betonhíd, betonkorlát, betonpart, beton gépház.

Míg a kőgát gilisztaként araszolt lassan be a Duna közepe felé, pocsolyává zsugorítva az egykor töretlen víztükröt, s jellegétől fosztva meg egy nemzeti értékű látképet, sok minden történt a magyar társadalomban. Tízezrek figyelték elszoruló szívvel a fejleményeket, kezdtek kapkodni fűhöz-fához, igyekezvén az építkezés ellen fordítani újságírókat, tudósokat, politikusokat. Majd, látván, hogy ennek semmi eredménye, a vízlépcsőt ellenzők a nagyobb nyilvánossághoz fordultak 1984-ben, és kétoldalnyi, térképpel ellátott felhívásban húszcsokornyi nyomós környezeti, gazdasági és politikai ellenvetést soroltak fel. Ötvenen, Balczó Andrástól Vas Istvánig, nevünkkel is jegyeztük a felhívást, amelyben csaknem nyolcezer aláíró fordul az Országgyűléshez és a kormányhoz a munkálatok leállítását és új Duna-szabályozási terv kidolgozását kérve. Az aláírók közt szerepel munkás és művész, diák és tudós, mérnök és orvos, jogász és közgazdász. Magyarországon nem történt ehhez fogható önkéntes társadalmi véleménynyilvánítás semmilyen ügyben az elmúlt harminc évben.

Mivel a levélre érdembeli nyilvános választ nem kaptunk, 1985-ben egy második levél az Elnöki Tanácshoz fordult, és népszavazás elrendelését kérte a bős—nagymarosi vízlépcsőrendszer ügyében. Több mint kétezer aláíró támogatta ezt a levelet. Mint tudjuk, népszavazás nem történt. Azóta elítélték a tervet az osztrák környezetvédők; elítélte az Európa Parlament; és úgy hírlik, nem ért egyet a vállalkozással a Világbank sem. A Duna-kört pedig, amelyik a legkövetkezetesebben küzdött a terv ellen itthon, az Alternatív Nobel-békedíjjal tüntették ki 1985-ben.

1987-ben új kormány lépett hivatalba, nagy várakozást keltő új programokkal. Sokan reméltük, hogy a meghirdetett józanság a bős—nagymarosi vízlépcső ügyében is felülkerekedik. Sajnos ez egyelőre nem történt meg. A vízlépcsőrendszer tovább épül, mégpedig gyorsított ütemben. Mintha kormányzati szinten végleg eldőlt volna az ügy — de eldőlt-e mibennünk, magyar állampolgárokban?

Nekünk, úgy látszik, nem marad egyéb, mint a keserű magyar bölcsesség: Több is veszett Mohácsnál! Legyintünk, és elfordulunk, ki tudja hányadszor. Ez a legyintés és elfordulás nagyon sokba kerül lelkileg mindnyájunknak. Fel kell dolgoznunk magunkban, ezreknek, ismét azt a tényt, hogy higgadt véleményünkre, tanácsunkra rá sem hederítenek. Fel kell dolgoznunk magunkban egy pofont — azt a jelképes pofont, amellyel az épülő gát veri forradásosra a Duna tükrét Nagymarosnál. Jelképes a pofon, mert nemcsak a kilátás változik vele meg. A régi, önmagától megfosztott látványban sűrűsödik össze az a több mint húsz ellenérv is számunkra; őket és a hozzájuk fűződő reményeket is maga alá temeti a töltés.

*

Kinek a nevében beszélek? Mekkora a személyes súlya a csalódásnak és keserűségnek? Míg ezeket a mondatokat vetem papírra, fájó hírt hallok a rádióból: meghalt Barcsay Jenő. Jenő bácsit utoljára — most már így kell mondanunk, utoljára — 1985 őszén látogattuk meg Szentendrén. Szóba került azon a délutánon a vízlépcső ügye is. Leverten és mégis tűzzel mondta rá: „Ez lesz a mi második Trianonunk." Széttárta a karját és legyintett. Ha túlzó ez a mondás, méltán érzékelteti a veszteségérzet nagyságát. Nem kellett hozzá magyarázat, értettük, hogy mire gondol. Nemcsak a festő szólalt meg ebben a mondásban, aki mindenki másnál jobban kötődik a látvány egyszeri szépségéhez. A mezőségi magyar is, aki egy hazát már elveszített, és azokra az ezeréves csallóközi falvakra gondolt, amelyeknek most a mi hozzájárulásunkkal rombolják le a létalapját. A jelképeket értő szellemi ember szólalt meg, a művész, aki tökéletesen átérzi azt, hogy mit jelent, amikor egy folyót — egy országot jelképező, régi címereinkben benne foglalt folyót — csatornává fokoznak le. A fenséges régi meder összezsúgorodása a Szigetköznél nemcsak a vízi emberek, a füzesekben játszó gyerekek, a biológusok, az élővilág gyásza lesz, hanem valamilyen módon mindnyájunk kreativitásának kiszáradását is felidézi. A víz az élet szüntelen gazdag folyamatának a jelképe ősidők óta, s a víz elapadása a népdalokban az élet apályát jelenti mindig. De túlzás nélkül országos léptékű veszteség a vízlépcső a jósolt környezeti károsodások sok évtizedig fizetendő számlája miatt is. Ezt is tudta Jenő bácsi. Váratlanul állítottunk be hozzá, nem lévén telefonja. Nem „nekünk" készült a témából; egy kis asztalon a dívány mellett a vízlépcsővel kapcsolatos iratok magasodtak szőttesterítőn — semmi más nem volt elöl az egyébként reá oly jellemző puritán rendben és tisztaságban. A falra feszített gobelinterven kívül, láthatólag ez foglalkoztatta őt, a gyengülő testű, de eleven képzeletű kisembert, a legjobban.

Van ennek a vízlépcsőügynek egy titokzatos eleme. Ez pedig az egész elképzelés irreális konoksága. Mintha az ügyet valamilyen örökmozgó motor hajtaná előre; valaki egyszer beindította, és most senki sem tudja vagy meri megállítani. A kívülálló szakemberek ellenérvei bizonyították a vállalkozás súlyosan káros voltát, s ezek az érvek széles körben ismertek lettek a lakosság előtt a többé-kevésbé teljes sajtózárlat ellenére. Tehetetlenül ülünk tehát és megbabonázva figyeljük a fejleményeket; mint amikor rögeszmés ember viszi végbe a színpadon a sajátos logikájú, de a józan észnek hadat üzenő tetteit.

Ahol az órák előbbre járnak, sorra vetik el és hagyják félbe a síkvidéki vízlépcsők építését. Népszavazás vetette el az új dunai lépcsőt Ausztriában; Olaszországban néhány évvel ezelőtt a szakértők végleg lemondtak a vízlépcsőrendszer építéséről a Pó-alföldön; a Szovjetunióban sorra állítják le az ázsiai folyóeltérítési munkálatokat, s a sornak láthatóan nincs még vége.

Nemrég megkérdeztem egy mélyen gondolkodó barátomat, akit szintén lesújt a vízlépcső építése, miért hagyta abba a tiltakozásokban való részvételt. „Öregem — mondotta —, én rájöttem, hogy a végzet munkálkodik itt, s annak nem lehet elébe állni. Emlékművet akar magának az önhittség, s ettől a vágytól nem lehet eltéríteni. Hát — legyen." Miféle önhittségre gondol? Az ipari, mérnöki önhittség sajátos, az ötvenes években meghonosodott fajtájára. Apám, aki mérnök volt, ezt szidta a legtöbbet, a szakbarbárok s a szakmához nem értők ideológiailag szentesített uralmát. A magyar ipar e második kőkorszakát némileg indokolta az újjáépítés szüksége — bár újjáépíteni is lehetett volna másképpen. A „természetátalakító" optimizmus feledhetetlenül bárgyú dalsorokban örökítette meg magát azoknak is, akik nem éltek még annak idején: a traktorok *daloltak*, a gyárak *zümmögtek*, s a szövőlányok vidám lelkesedéssel kapkodták a szálakat az éjszakai műszak leállíthatatlan gépei között.

Ez a világ a felszínen elmúlt, de a szemlélet, amit magával hozott, ma is érezhető érvénnyel befolyásolja a politikai döntéseket. Eszerint a haladás egyenlő az ipari fejlődéssel, az ipari fejlődés pedig az, amit az érdekelt ipari vezetők és mérnökök annak mondanak. Ennek a szemléletnek a logikája több ponton is nagyon sánta, s a fejlett ipari társadalmak tapasztalata fényesen rá is cáfolt érvényére. Nálunk azonban kormányzati szinten komolyan még nem vonták kétségbe az érvényét. Így hát, ha egyes vízügyi tekintélyek szeretnének maguknak egy emlékművet a Dunán, Nagymarosnál, hogy mindenki láthassa, hát legyen nekik — s nekünk, hirdesse fejlettségünket. De csak a balekségünket hirdeti majd. Csúnyán rászedtek minket. Milliárdok és bizalomvesztés egy vízlépcsőért, amely energiát alig ad (az országos fogyasztás pár százalékát), öntözésre szükségtelen, mederszabályozásnak sokszorosan eltúlzott. No igen, leúszik majd rajta néhány nyugatnémet uszályhajó, kicsivel több, mint eddig — ők fizetik majd vajon Győr és Esztergom csatornázását, az elpusztuló termőföldek meliorizációját?

A dunai vízlépcső tegnapelőtti és mára világszerte megbukott mérnöki elképzeléseket akar megvalósítani. Hangsúlyoznom kell, hogy nem az elvakult technikaellenesség beszél belőlünk, hanem az a meggyőződés, hogy van elavult, romboló technika, és vannak korszerű, környezetbarát technikai megoldások. A vízlépcső építésének leállítása, a tervek józan nagyságrendre való átdolgozása nemcsak az ökológiai egyensúlyt őrizné meg hazánk legtermékenyebb vidékén, hanem a felszabaduló beruházási összegeket többek közt a szelíd technológiák országos kutatására, bevezetésük támogatására lehetne fordítani. S ez nem volna csekély nyereség itt, ahol mindig több volt a műszaki tehetség, mint a pénz és a mozgástér, ahol százával kallódnak nagyszerű ötletek és nagyszerű elmék. A víz nagyon megtréfálta már néhányszor a kontárkodó embert a történelem során, és megtréfálja ma is, óriási ökoszisztémákat pusztítva el. Most derülnek ki éppen országos katasztrófák — Hévíz ügye, a mányi bányavízömlés, és mögöttük, okként a Dunántúl felszín alatti vízrendszerének rég megjósolt romlása, ami a tudósok szerint a budai hőforrások tönkremenését hozhatja magával egyebek közt. És ezalatt érthetetlen optimizmussal dolgoznak tovább Magyarország legnagyobb léptékű vízrendszer-átalakításán, a bős—nagymarosi vízlépcsőn, az újabb ökológiai pokolgépen.

A vízlépcső ellenzői szakemberek, tudósok véleményére támaszkodnak. Javarészt azonban laikusok vagyunk, s ezt nem tekintjük hátránynak. Schumacher, a környezetvédelem első filozófusa így vélekedik erről: „Mindenki elismeri, hogy a politika túlontúl fontos ügy ahhoz, hogy a szakértőkre bízhassuk. Napjainkban a politika főként gazdasági kérdésekkel foglalkozik, a gazdasági kérdések mögött pedig főként a technikai kérdések állnak. Ha a politikát nem bízhatjuk a szakemberekre, akkor a gazdaságot és a technikát sem. A reményre az ad okot, hogy az egyszerű emberek látóköre gyakran tágabb, szemléletmódja »emberségesebb«, mint a szakembereké."

Úgy hírlik, hogy a politikai argumentumok köre a vízlépcső mellett ma egyetlen érvre sorvadt: olcsóbb, úgymond, megépíteni, mint abbahagyni. Én ezt nem hiszem. Nem hiszem, hogy van köztünk bárki, laikus vagy szakember, aki ma pontosan meg tudja mondani, hogy mennyibe fog kerülni nekünk ez a vállalkozás. Az erkölcsi kár pedig ennél is nagyobb lesz, pénzben felmérhetetlen. A kormány talán gyengesége bizonyítékának tekintené, ha elállna a vízlépcső tervétől. Ellenkezőleg: ez mutatná meg az erejét. A leszámolás a rossz örökséggel mindig belső erőre vall.

A vízlépcső ügye bennünk még nem zárult le. Nem mindegy, hogy milyen jelképként fog bevonulni történelmünkbe Nagymaros.

VERESS FERENC fotó Uj Uj Tükör, XXV.évf.30.sz.1988

VERESS Ferenc fot.
Kolozsvár

Kincses Károly: Mult idők szinészei vizitkártyákon.
Fotó 1989.3.sz. 106.p.

Institoris Kálmán a Sevillai borbélybna 1863.
albumin

Paulay Ede a II. Rákóczi Ferenc fogsága című darabban (Veress Ferenc, Kolozsvár, 1861, albumin)

108.p.

52/37

HUNGAROLÓGIAI INTÉZET TUDOMÁNYOS KÖZLÖNYEI
Novi-Sad - Ujvidék 24 cm.

Egységár: 150.--

53/78

KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁS
A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat évkönyve.
Bp. - 23 cm.

Egységár: 50.--

54/54

A KISFALUDI TÁRSASÁG ÉVLAPJAI
Uj folyam.
Bp. - 22 cm.

Egységár: 60.--

VERESS Faenc

l. Folia Historica 14. 1989 52.p

FRANCIÁK BÉCSBEN

Gérard: M. Ch. Fries birodalmi gróf családja

Daiz de la Pena: Erdő mélye

Az Osztrák Galéria XIX. századi nemzetközi gyűjteményét, így francia anyagát is az a századfordulón felerősödő igény hozta létre, hogy legyen Bécsben is egy, a korszak nagy egyéniségeit reprezentáló múzeum. Az alapításban és vásárlásban nagy szerepet játszottak a Secession művészcsoport kezdeményezései. A gyűjtemény 1903-as, 1924-es, 1929-es és 1937-es kiállításain nem nemzeti iskolák szerint csoportosították a műveket, hanem művészeti-szellemi hovatartozásuk alapján. A második világháború után nemzeti galériává, csak osztrák művészek munkáit bemutató múzeummá alakított Osztrák Galéria nemzetközi gyűjteményét áthelyezték a Kunsthistorisches Museumba, s 1967-től a Stallburg második emeletén állították ki. Majd újra az Osztrák Galériához csatolták, ahol 1991 tavasza óta együtt láthatók a francia festők és szobrászok válogatott munkái. Az első teremben a szoborgyűjtemény látható. A leggazdagabb anyag Auguste Rodiné. A Pokol kapujának egyik figurája, Éva (1881) szobra mellett monumentális hatású a Victor Hugo emlékművéhez 1886 körül készült vázlat, Gustav Mahler bronzportréja (1909) pedig késői korszakának kiemelkedő alkotása. Auguste Renoir Győzelmes Vénusz című bronzszobra (1915–16) klasszikus példaképekhez igazodik, míg a festmény-változatban is ismert Anyaságot (1916) elsősorban a festői látásmód határozza meg. Edgar Degas a formáló ujjak nyomát is őrző bronzszobrán (1896–1911 körül) a fürdőből kilépő nő jól ismert témáját dolgozza fel. Ahogy részvét nélküli objektivitással „leírt", mindennapi tevékenységükbe merülő nőalakokról készült szénrajzain, pasztelljein, ezen a torzón is nyers, lényegre törő a fogalmazás.

A következő termekben kiállított festészeti anyag többé-kevésbé kronologikus rendet követ. Francois Gérard nagyméretű család-portréját (Moritz Christian Fries családja, 1805 körül) finoman kiegyensúlyozott lokálszínekkel, a plasztikus formákat határozottan körülíró kontúrokkal alakította ki. A hirtelen meggazdagodott bécsi pénzarisztokrácia képviselője párizsi tartózkodása alatt rendelte meg az antik példaképek divatját követő képet. Jacques Louis David antik domborművek inspirációját tükröző, több másolatban is fennmaradt Napóleon a Szent Bernáton című festménye a császári család milánói galériájából került Bécsbe. Mellettük Eugene Delacroix kis léptékű művei is éles kontrasztot alkotnak. A vonal nála már nem formahatárt jelölő, hanem dinamikus erővonal. Az egykor George Sand tulajdonát képező Virágcsendélet (1834?) a színek, a tónusok gaz-

tívvel is rendelkeztek. Ez lehetővé tette, hogy egyetlen negatívlemezre több felvételt is készítsenek. Az ilyen és ehhez hasonló találmányoknak - küszönhetjük a fotográfia gyors népszerűsödését.

A kemény kartonlapra ragasztott, kisméretű fényképek, a vizitkártyák hazánkban még az 1940-es években is divatosak voltak. Ezért a legtöbb családban a nagyszülőkről máig őriznek ilyen képeket, amelyeket a műgyűjtők és a múzeumok is szívesen fogadják. A gyűjtők sokféle szempont alapján keresik és rendezik a régi vizitkártyákat. Van, aki csak bizonyos fotográfusok munkáit gyűjti; mások egy szűkebb földrajzi területen, például egy-egy városban működött fényképészek vizitkártyáira vadásznak. Tudunk olyan gyűjteményről, amely egy adott időszak képeit válogatja, és arra is van példa, hogy mű-

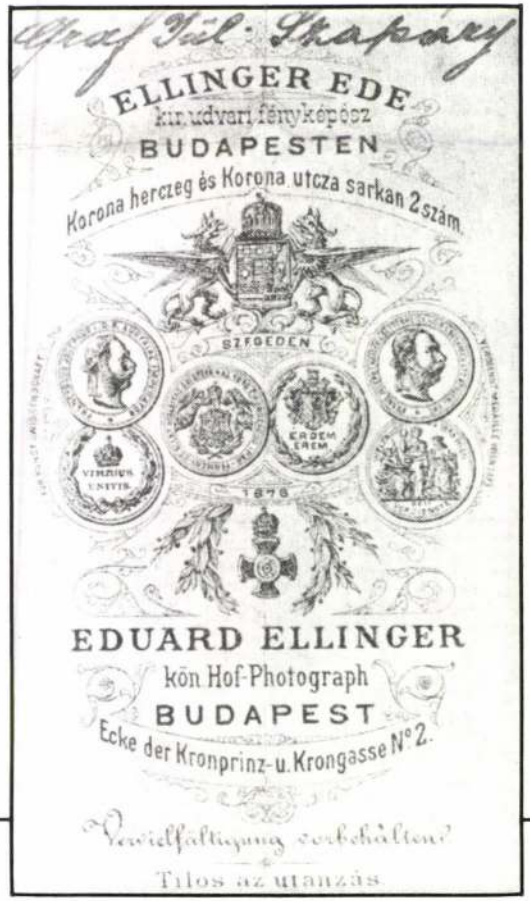

kételkedhetünk, mert azt a természet maga állítja elő; igaz, itt is eshetnek hibák, de nem a hasonlatosságban." A vizitkártyák sajátossága a speciális méreten túl az, hogy elő- és hátoldaláról megismerhetjük a szerző nevét, műtermének helyét, szakmai eredményeit, azaz kiállítási sikereit. A verzó-grafika egy-egy fotográfus képeinél is gyakran változott. Ez hozzásegítheti az utókort a fotók minél pontosabb időbeni meghatározásához. Az ismert vagy adattal ellátott képek összevetése az újonnan felbukkanó példányokkal igazán nem nehéz. Így képről-képre jutva egyszer biztosan sikerül valamennyi fotográfusunk munkásságát rekonstruálni. A kisalakú fényképeken kezdetben csak arcképeket rögzítettek. Később már a teljes alakos kép sem számított ritkaságnak, sőt számos esetben két, három, esetleg még több személyt láthatunk a vizitkártyákon. Az idő és a nyersanyag megtakarítása végett olyan kamerákat használtak a fényképészek, amelyek négy vagy több objek-

fajok szerint csoportosítják a fotókat. A viselettörténet iránt érdeklődők számára minden kép fontos forrás lehet, mert a ruha, a kiegészítők, a hajviselet, a bajusz és szakáll formája sokat elárul a korról. Van, aki arra vállalkozott, hogy minden fényképésztől csak egy vizitkártyát őriz meg saját örömére és az utókor számára. A vizitkártya azért fordulópont a fotográfia történetében, mert az első, bárki számára hozzáférhető fénykép volt – a következő fejlődési szakasz a szárazlemezek feltalálásával kezdődött. A szöveges névjegy és a fénykép összekapcsolásának igénye azonban nem szűnt meg az azóta eltelt jónéhány évtized folyamán: ennek jele, hogy már a XX. század végének technikai feltételeivel élve újra fel-felbukkan a portréval kombinált névjegy.

GYÖRI LAJOS

ságú, úgynevezett vizitkártya portrét. A körülbelül hatszor tíz centiméteres, tucatáron kapható képek iránt egyik pillanatról a másikra megnőtt a kereslet. Segített ebben Disdérinek a szerencse is. Ugyanis III. Napóleon 1854-ben éppen az ő műtermében készíttette el arcképét. A fotográfus ezt a rendkívüli alkalmat felhasználta az ugyancsak 1854-ben szabadalmaztatott vizitkártyák népszerűsítésére. Az ingyen reklám meghozta eredményét. A párizsiak szinte szó szerint ostrom alá vették műtermét, ahol immár nagyüzemi módon, sériában gyártották a mindenki számára elérhető áron kínált kisméretű fényképeket. Az 1850-es években már számos fényképészeti szakkönyv, illetve szaklap segítette a tanulni vágyókat. Így az olcsó fényképek titka és az új párizsi divat híre gyorsan elterjedt az egész világon. Pesten és Budán elsőként Strelisky Lipót, Mayer György, Canzi és Heller, Doctor Albert, Christ Anna, Simonyi Antal, Borsos József és mások követték az „árleszállítást". A vidéki nagyvárosok ismert fotográfusai szintén hamar megízlelték a vizitkártyák megannyi előnyét. Divald Károly, Veress Ferenc, E. Kozics, Molnár és Brodszky, Ravasz Imre, Bayer Henrik műtermében ezekben az években igen sok kártya került a míves megmunkálású családi fotóalbumokba. A bársony és bőr bevonatú, rézveretes, csatos, olykor zenélő szerkezettel is ellátott albumok fontos jelképpé váltak. Kiderült belőlük egy-egy család története, a rokoni, baráti szálak, a társadalmi kapcsolatok egyébként láthatatlan szövevénye. A vizitkártya-ajándékozás nem jelentett nagy anyagi megterhelést, ezek gyűjtése divattá vált a társasági életben. Aki nem kapott ismerőseitől, az vásárolhatott a fényképészeknél. Híres emberek, politikusok, uralkodók vagy ismeretlen, de széparcú nők portréját egyaránt árusították a fotográfusok.

A korabeli fotográfusok közül Veress Ferenc volt az egyetlen, aki nemcsak készített ilyen felvételeket, hanem egy 1862-ben megjelent cikkében az új találmány társadalmi jelentőségét is megfogalmazta. A százharminc évvel ezelőtt papírra vetett gondolatok máig hiteles forrásnak tekinthetők. „1861-ben kezdettem készíteni látogatásijegy-nagyságú képeket, amely évet mint fényképészetünk jelenének kezdő időszakát vagyok bátor megjelölni. E kis képek feltalálóját bajos meghatározni. Hogy franciák voltak, annyi bizonyos, és hogy még 1856-ban Disdéritől lehetett ez alakban készült képeket látni: az is tagadhatatlan. Mily szép cél van elérve a társadalomban e kis képek által! Úgyszólván az egész földön minden művelt nemzetek közt kitűnt egyéniségeket megismerni segít e találmány. Ezelőtt szépirodalmi lapokban, vagy legfeljebb acélmetszetekben jelentek meg a kitűnőbb egyének arcképei, amikről mindig kérdésül tehetni fel: vajon találnak-e? De ezen kis képekről nem

VIZITKÁRTYÁK

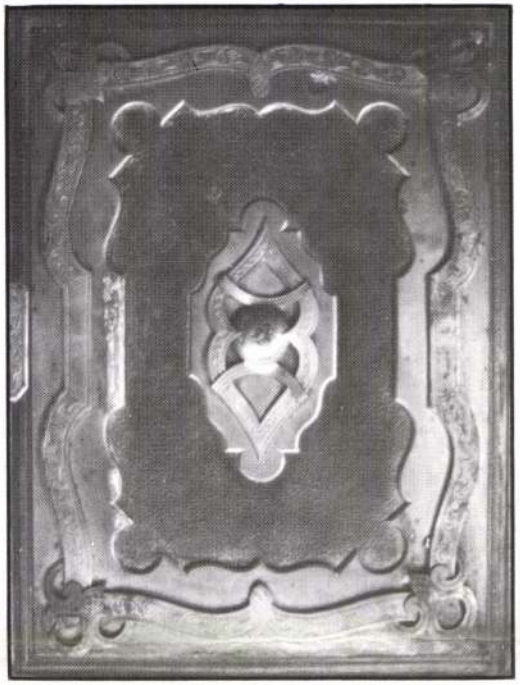

A Daguerre nevével fémjelzett fényképészeti eljárás majd egy évtizedre zsákutcába terelte a fotográfia fejlődését. Elsősorban azért, mert a dagerrotípiaként ismert, ezüstözött rézlemezre készült fényképeket nem lehetett sokszorosítani, nagyítani. Az egyedi példányok előállítása órákat vett igénybe, ezért az áruk is igen borsos volt. Az 1840-es években működött pesti dagerrotip fényirdák hirdetéseiből tudjuk, hogy egy-egy felvétel annyiba került, mint két-háromezer darab zsemle, így a „halhatatlanító" fénykép a gazdagok kiváltsága maradt. Másfél évtized telt el, mire egyre bizonyosabbá vált az új szakma képviselői számára, hogy a jövőt a Talbot-féle negatív-pozitív eljárás jelenti, ezért mindenki kísérletekbe fogott, s a fényérzékeny anyagok tökéletesítésén fáradozott. 1851-ben egy angol szobrásznak, amatőr fényképésznek sikerült olyan negatívot feltalálni, amely ettől kezdve harminc évig meghatározta a fényképezés irányát. Archer nedves eljárással létrehozott kollódium üvegnegatívja tetszőleges példányszámú pozitív papírkép előállítását tette lehetővé, mely már nagyítható is volt.

Mint minden új dolognak, ennek sem fedezték fel azonnal a rendkívüli gyakorlati hasznát. Nem így a francia Disdéri mester, aki jó üzleti érzékkel rátapintott a lényegre: olcsón, sok képet kínált megrendelőinek. A nedves eljárás alkalmazásával gyorsan sokszorosítani tudta a műtermében készült üveglemez negatívokat. A nagyméretű és drága képek helyett miniatűr fényképeket gyártott. Divatba hozta a névjegy nagy-

VERESS Ferenc
1990 1. 56

Új Művészet

VERESS Ferenc fotó

HAJDÚ Éva: „...így szántottunk s vetettünk, de aratni sohasem arathattunk!": Veress Ferenc fotografussal. = MN XLVII 296. 1984. dec. 18. 6. p.

1. sz. melléklet

v i z a i g é n y

TÁBLÁZAT/

váhagyott szám	1991. évi igénybejelentés az MTA által biztositott devizakeretre /Ft-ban/

VERESS Ferenc

Kürcser Károlyi: Ki volt Veress Ferenc?

= Vj Tükör, XXI. évf 51. sz 1984. dec

16. 26. p. ll

VERESS Ferenc fotó

Barsa György: Az erdélyi fotóriós jelentés kolozsvári alakja
= Erdélyi tükör, ~~1989.~~ ~~2.~~ I. évf 2. sz. 1989 26. p.

valamint halála után (1939). Kardos szerint Zoltai 30 éven át a város szellemi mindenese volt, élő lexikon, vagy találóbb magyar kifejezéssel: „közhasznú ismeretek tára".

VERESS Ferenc

kiáll. Karcag, Muz.,1985

ism. ÖKRÖSNÉ Bartha Julia: Veress Ferenc emlékkiállitása Karcagon. = MuzeumiLevelek, 49-50 (1985) 132-14o. ill.

Református templomok Magyarországon. Szerk. Dercsényi Balázs. Bp. : Hogyi & Társa, 1992

VERESS Ferenc

MIKLÓSI Sikes Csaba: Veress Ferenc. = Fotómúvészet, 28, 1985, 2. 19 - 24. ill. E

ılich von einer der verschiedenen Richtungen des
rmen in gesteigerten Farben und in eigenwilligen
schen Zeichnungen und Gemälde gehören sowohl
ıden Schöpfungen der bildenden Kunst des 20. Jahr-
György Bölöni stellte in einer seiner Schriften die
s hier mit einem besonders großen Künstler unserer

esten Anerkennungen, zwei Kossuthpreise und die
ıgarischen Volksrepublik".

VERESS Imre

P. Szabó Ernő: Templomok, kastélyok, romok.
= M. Hí. 1985. febr. 15. 32-35. ill

VERESS Ferenc

Sas Péter - Veress Ferenc

A Szamos-parti Athén.
A 19. századi Kolozsvár
Veress Ferenc felvételein.
Sajtó alá rend., bev. Sas Péter
Kolozsvár, Művelődés, 2003.
96 p., ill

Veress Géza

Szerepel az ősi tárlatom a
Déri Múzeumban

N.N.: megnyílt az ősi tárlat

Hajdú Bihar megyei Népnyiság 1968 XI.26

VERESS GÉZA /

1.) Hortobágyi részlet I. linómetnet 9x10.3
2.) —"— —"— II. —"— 8x10.2

II. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Miskolc, 1963.

M.D.K.

Veress Géza, festő

A Hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeumban 1963-ban gyüjteményes kiállitása volt egy teremben XII.22-től az év végéig. 22.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának 1963.évi munkájáról. 15.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1962-64. Debrecen, 1965 Alföldi Nyomda

Veress Géza Jestő

szerepel a tavasi tárlaton a debreceni Déri Múzeumban

N. N.: megnyílt a tavasi tárlat

Hajdu Bihar megyei Hétnyság 1969 IV. 29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
Veres Géza
ÚJITÓK LAPJA
1963 MÁR 19
1021

ÚJÍTÓK A JÖVŐ GENERÁCIÓJÁÉRT

— *A pedagógus újítómozgalom eredményeiről* —

A pedagógus újítómozgalom 1951 óta alakult ki, és csak kevesen tudják, hogy számos új oktatási módszer, jónéhány kényelmes és modern iskolai bútor és az egyre gyarapodó szertári felszerelés nagyrészben egy-egy újító pedagógus javaslata alapján vált valóra.

Az országban sokszáz óvónő, tanító és tanár újít, s munkájukat a tanácsok és a Művelődésügyi Minisztérium fogja össze. A tanácsok a nagyobb jelentőségű újításokat jelentik a minisztériumnak, ahol az arra érdemeseket közkinccsé teszik. Az országosan felhasználható újításokat központilag tapasztalatcserére bocsátják, felmérik a keresletet, és sok esetben maga a minisztérium gondoskodik a tömegméretben való megvalósításról is.

Az ügyintézés megszervezése tehát példamutató, és az azonnali, feltétlen tapasztalatcsere biztosítja az újítások maximális kihasználását.

Ragadjunk ki néhány érdekességet a pedagógus újítómozgalomból.

Tájékozódás céljából *Borbély Endre* általános iskolai igazgatót, a pedagógus szakszervezet újítási megbízottját és *Porcsalmy János* szakfelügyelőt, sokszoros újítót kerestük fel Debrecenben.

— *A pedagógus újítómozgalomnak megyénkben és városunkban igen gazdag múltja van* — mondta *Borbély* elvtárs.

— *Megindulástól kezdve igen nagy szerepe volt a régi korszerűtlen burzsoá pedagógiai szemléltetési módok és eszközök, illetve módszerek elleni harcban. Utat nyitott a bátor kezdeményezéseknek, a felszabadult alkotó pedagógiai munkának, ösztönzőleg hatott a pedagógusok oktató-nevelő tevékenységére.*

A mozgalom a kezdet óta kiszélesedett, s ma már az egyes javaslatok kivitelezése sem jelent különösebb problémát, mivel csaknem valamennyi iskola rendelkezik polytechnikai és faipari műhellyel, ahol az újító pedagógusok is dolgozhatnak.

A városi újítások között elsősorban kémiai, fizikai történelmi és művészettörténeti kísérleti és szemléltető eszközöket találunk. Különösen jelentősek az utóbbiak, hiszen a humán tantárgyak szemléltető, élményszerű oktatásához eddig csekélyszámú segédeszköz állt a pedagógusok rendelkezésére a hagyományos térképeken és kasírozott tablókon kívül.

A *Csokonai gimnázium* újítói néhány év alatt hatalmas anyagú történelmi és művészettörténeti szertárat állítottak föl, sőt iskolamúzeumot is berendeztek szemléltető anyagaikkal. Elkészítették több építészeti nevezetesség kicsinyített mását, modellsorozatot gyűjtöttek össze, az eke fejlődésének tanítására a legrégebbi egyiptomi eketípustól a Szabó féle görgősekéig. A kerámikus kultúra fejlődésének bemutatására a kőkorszakbeli edénytől az ókori és renaissance vázákig vagy harminc féle modellt készítettek. Sorozatban mutatják be a római oszloprendeket, a cipőkészítés fejlődéstörténetét, az egyes korok divatját. Az utóbbi sorozatok azért is érdekesek, mert az újítók terveit gyakran a polytechnikai oktatás keretében maguk a diákok készítik el, ami nemcsak technikai készségüket fejleszti, de bevezeti őket az újítómozgalom műhelyébe is, és felkészíti őket a későbbi önálló újító tevékenységre.

Az újszerű szemléltető modellek nagyrésze társadalmi munkában készült a debreceni gyárak és szövetkezetek dolgozóinak és a város legkiválóbb építészeinek és képzőművészeinek közreműködésével. Az újítók egyébként összehangolják munkájukat a technika fejlődésével is, erre vall, hogy legutóbb műhőtáblákat vásároltak, amiből rávetített kép segítségével kifaragják majd néhány híres görög dombormű kicsinyített mását.

Igen érdekesek *Porcsalmy János* újításai. *Veres Géza* Munkácsy-díjas festőművész készítette el hordozható keretbe épített *freskó* és *al secco* reprodukcióit, amelyeken a tanulók a képzőművészeti remekművek anyagi szerkezetét is tanulmányozhatják. Élvezetessé és játékossá teszi a történelem és művészettörténet tanítását forgatható papírkockákból megépített begyakorló eszközével. A kockák egyik felén a történelmi esemény látható, a másikon az esemény évszáma. A felelő diák a kockának csak az egyik felét látja, s a látott oldalt ki kell egészítenie a másik oldalon levő adattal. Ha ez nem sikerül, csak megfordítja a számológolyókhoz hasonlóan elhelyezett kockát, és leolvassa a helyes feleletet.

Országszerte ismert pedagógus újító a 73 éves *Tar Imre*. Több mint 20 újítását vezették be eddig, többet országosan is. Legismertebb újítása a 30-as rendszerű kockás számológép, amelyet szintén országszerte alkalmaznak. *Ágni Endre*, a *Tóth Árpád* gimnázium sokszoros újítója kémiai vonatkozású újításairól vált ismertté. Szemléltetőeszközt készített a fémek kristályszerkezetének, különféle rácsszerkezeteknek a tanításához, a kőszén száraz lepárlásának és az acélgyártásnak a bemutatásához.

Természetesen nemcsak a debreceni pedagógusok ajándékozzák meg ötleteikkel az ország iskoláit. A sok ezer ötlet közül említésre méltó a *Hidasi—Kertész*-féle *Van de Graf* generátor fizikai jelenségek szemléltetésére, a pécsi *Márk Bertalan* 4 személyes munkaasztala politechnikai foglalkozáshoz. Érdekesek a budapesti *Zimányi Alajos* kémiai eszközei, *Ballai László* újításai a fizika oktatása terén.

Nehéz lenne valamennyi kiváló pedagógiai újítást ismertetni, az viszont már a leírtakból is kitűnik, hogy az újítómozgalom terjedése a pedagógia berkeiben könnyebbé, eredményesebbé teszi az oktatást a tanárok számára a diákoknak pedig a tanulást. S ez nem közömbös azért sem, mivel a tudomány rohamos fejlődése egyre pallérozottabb, egyre nagyobb tudású fiatalokat kíván az iskoláktól.

Jósfay György

Művészettörténeti óra a Debreceni Csokonai Gimnáziumban az akropolis makettjének segítségével

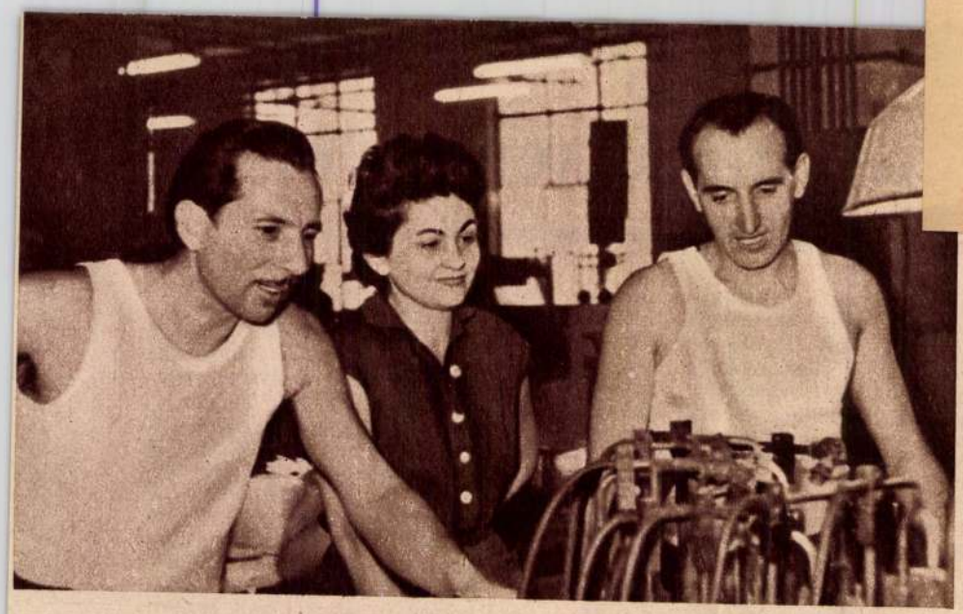

Jól szervezett újítómozgalom — milliós eredmények

Az Egyesült Izzó 1962. évi jelentéséből kitűnik, hogy a vállalatnál tavaly a beadott újítások száma 21, az elfogadott újítások száma 10, a bevezetett újítások száma 20 és az utókalkulált újítások megtakarítási összege 99 százalékkal emelkedett. Az újításokkal elért népgazdasági eredmény 26 880 000 forint volt. Az összeg legnagyobb tétele — mintegy 16 millió forint — anyagmegtakarításból ered, 5 millió forint pedig selejtcsökkentésből. Az 1962. évre kiadott, 162 pontból álló feladattervből 98 témára érkezett javaslat.

Ez az eredmény a gyár műszaki, mozgalmi, gazdasági vezetőinek és annak a kiváló szervezési munkának köszönhető, melyet Somlai Oszkár osztályvezető irányításával az újítási iroda végzett. Arra kértük tehát Somlai Oszkár osztályvezetőt, beszéljen munkájáról.

— Első és legfontosabb törekvésünk az volt — mondotta Somlai Oszkár —, hogy biztosítsuk: az újító minél gyorsabban jusson hozzá az őt jogosan megillető díjhoz. Ezt a célt elsősorban az újítások átfutási idejének megrövidítésével értük el. Amíg 1961-ben az átfutási idő (a beadástól az elfogadásig) 51 nap volt, addig 1962-ben, a gyári átlagot alapul véve, ezt az időt 33 napra rövidítettük. Tavaly novemberben „újítási versenynapokat" rendeztünk, amikor 189 javaslat érkezett be, ezek közül 5 javaslat feladattervi pontot oldott meg, melyeknek a műszakilag beesült, egy évre várható megtakarítása 2 190 000 forint. Érdemes megemlíteni, hogy az értékelés alapján a legnagyobb gazdasági eredmény Frühling Jenő és Rózsa Sándor újításából várható. Új eljárással a gyémántköveket H_2 térben 900 C -ra előmelegítve polírozzák. A megtakarítás eléri a 800 000 forintot. A másik nagyjelentőségű újítást Orgoványi Jánosné és Kerti Imre adta be. A feladatterv alapján a szívócsövek darabolását termelékenyebben, balesetmentesen oldották meg. A várható megtakarítás 500 000 forint. A harmadik jelentős újítást dr. Pécsváradi Jánosné és Káldi Tibor adta be: egy kristály készítését oldották meg, grafit-csónakban, 250 000 forint megtakarítással. Ez is feladattervi pont volt. Az újítókat — a díjon felül — megfelelő jutalomban részesítettük, de jutalmat kaptak a legeredményesebb gyáregységek újítási előadói is.

— A vállalatál ugyanis minden gyáregységnek van újítási előadója, aki előkészíti a javaslatokat a központi újítási iroda részére. A bürokratikus eljárás kiküszöbölése érdekében az újítási iroda vezetője is jogosult olyan szerződések jóváhagyására, amelyek újítási díja nem haladja meg a 3000 forintot.

— Hogy a vállalat újítói megismerjék jogaikat, kinyomattuk az „Újítások ügyrendjét" és azt minden újítóhoz, vagy újítani szándékozóhoz eljuttattuk. Ez az ügyrend nemcsak pontos meghatározása és magyarázása az újítási rendeletnek, hanem pontosan elsorolja mindazoknak a kötelességeit is, akik a mozgalomban valamilyen szerepet töltenek be.

— Gondoskodunk arról is, hogy megfelelő propagandával még tömegesebb mozgalommá tegyük az újítási munkát. A rendelkezésre álló 6 tízezreléket úgy osztjuk be, hogy minden forint az újítómozgalom fejlesztését szolgálja. A szakszervezeti bizottsággal együtt összeállítottuk az 1963. évre ennek az összegnek a felhasználását. Újítási propagandára 42 ezer forintot, az újítási versenyben adandó jutalmakra 20 000 forintot, tapasztalatcsere-látogatásokra (ennek keretében külföldi útra) 45 000 forintot irányoztunk elő.

— Az 1963. évi feladatterv elkészítésekor a párt VIII. kongresszusának határozataira támaszkodtunk. Az eddiginél is jobban akarjuk biztosítani, hogy a vezetők a dolgozók kezdeményezéseit fokozottabban támogassák. Ennek érdekében a feladattervet megfelelő példányszámban kinyomattuk, eljuttattuk a vállalat dolgozóihoz és néhány igen fontos tudnivalóval láttuk el, mely arra fogja serkenteni az újítókat és feltalálókat, hogy a legégetőbb feladatok megoldására fordítsák erejüket.

Még megemlítjük, hogy 1962-ben 18 olyan kiemelkedő újítás díját fizették ki, melyeknek gazdasági eredménye a többszázezer, sőt a millió forintot is meghaladta. Ilyen Hornyák Tibor, Martini Antal és Körtvélyesi László „TV-ballonégető alagútkályha átalakítása" című újítása 2 191 854 forintos eredménnyel. Benkő Béla és Rózsa Sándor „Nagyalakú selejtgyémántkövek újra felhasználása" című újításánál a gazdasági eredmény 1 656 516 forint. Szegedi Varga László, Martinovics Zsigmond és Borbás László „Fénycsőszivattyú-automata korszerűsítése" című újítása 3 469 000 forint megtakarítást hozott. Hrapcsák Mihály és Ortó Zoltán az 500 wattos nagylámpák búraméretének csökkentésével 2 159 000 forintot takarított meg, Kovács Lászlónak „A trafólemezkivágószerszám módosítása" című újítását pedig 1 352 000 forint gazdasági eredménnyel számolták el. Dr. László Zoltán újítása („Javított színű higanylámpák gyártása") új cikk. Termelési értéke 14 528 000 forint.

B. M.

Kirchknopf Károly és társai: „Állványcsípő automata" újításuk bevezetésével 16 személy munkáját szabadította fel egyéb munkák elvégzésére

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

Veress Géza
1921

Veress Géza: Szőlőevő

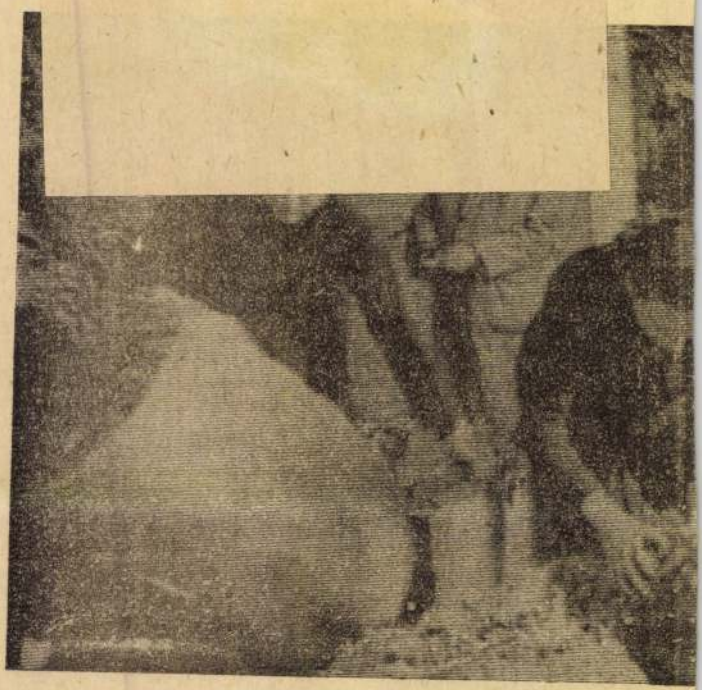

A Magyar Dohányipar budapesti dohánybeváltó üzemének tele hányt vásárolnak fel. Eddig 18 vagonnal szállítottak be a terme dapesti, szolnoki és a faddi telepekre szállítják a dohányt, tová lós csomagokban

VASÁRNAPI FEJTÖRŐ

ANTARKTISZ

Byrd ezredes, sarkkutató 40 éve repült át elsőként a Déli-sark fölött. — Ebből az alkalomból néhány sarkutazóról emlékezünk meg rejtvényünk vízszintes 1., 34., illetve függőleges 1., 27. és 72. Versenyszánkó. 18. Fejér megyei község. 20. Török férfinév. 22..... hárfa. 23. Utolsó betűjét megkettőzve: férfinév. 24. Német cirkusz. 26. Állami jövedelem. 27. Angol tengerész.

mdk

Veres Géza

munkái: Tokaji Fájkép (lus)
Pályamunkatok (lus)

reprodukcióik

Alföld 1961, 6 sz 20-22 l

Mák.

Veres Géza

Tokaji táj c. kép (cenzúra)

reprodukció

Alföld 1962 2. sz. 19. l.

Kirimi

Galambot hirnzó lány.
(Veres Géza fest m.)

Irod. Ujság, 1952. apr. 10. 8. old.

Veres Géza MDK

részt vett a Debrecenben rendezett kiállításon.

"Jósvafői táj"

(m): A tiszántuli festőművészek kiállitása.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. jun. 12.

MDK

Veres Géza

Jegorov a mezőcsáti tszcs-ben. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa. 1952. 5.l.

MDK

Veres Géza

Kiállitott a Déri Muzeumban 1957 Dec. 15-én megnyilt kiállitásom.

Tájábrozálásai

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiállitásáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. dec. 25.

Veres Géza MDK

Szerepelt a kiállitáson, mely jan. 1-ig megtekinthető a Déry Muzeumban.

--: Megnyilt a tiszántuli képzőművészek grafikai kiállitása.

Hajdu-Bihari Napló. 1957. dec. 17.

Veress Géza

Szerepel a debreceni tavaszi
tárlaton

Manyilika tavaszi tárlat
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen
1970. ápr. 30.

Veress Géza

A debreceni Képzőművészeti Szabadiskolában tanított

Kappanyos Ilona: Fiatalok stúdiója
1970

Hajdú Bihari Napló 1970 IV. 18

Veres Géza MDK

véleménye a kiállitásról.

--: Nagy érdeklődés kiséri a Budapesti Festőművészek Déri Muzeumbeli kiállitását.
Hajdu-Bihari Napló. 1957. márc. 26.

Veress Géza

Született Hajdúböszörményben 1899-ben. Festő, szobrász és grafikusművész.

Tanulmányai: a budapesti Képzőművészeti Főiskolán /: 1924-29 :/

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 3341

3131.

Veress Géza

Törökországban és Egyiptomban tett utazásokat. 1952: Munkaday díjas. Debrecenben él.

Fehér Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334l 313l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Veregx

Veres Géza

T.E: I.M. Képzm. Kiáll. grafikai müvei. Kis Ujs. 1950. aug. 27. 7.1.

Veres Géza

MDK

Szerepelt az ápr. 7-én megnyilt kiállitáson.

"Terelés~~a~~/~~h~~ a Hortobágyon"

Kovanecz Ilona: A VI. Alföldi Képzőművészeti Kiállitás Békéscsabán.
Békésmegyei Népujság. 1963. ápr. 21.

Veres Géza MDK

grafikával is

szerepelt a debreceni tárlaton.

B.J.I

Jegyzetek a Tavaszi Tárlatról.

Hajdubiharmegyei Népujság. 1963. máj. 5.

Veress Géza

Hortobágyi részlet I. linó 9 x 10,3
" " II. " 8 x 10,2

II. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolc 1963. Herman Otto Múz. Kiállítási Katalógus.
Ber.: Koczogh Ákos

Veres Géza festő

MMK

A Hajdu-Bihar megyei képzőművészeknek 1957 okt. 20-án megnyílt őszi kiállításán szerepelt.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ, 1957 okt. 20.
/irányag/

V.ö okt. 16.

Veres Géza
festő

M.D.K.

A kiállításon vett részt.

Erdős Kamill: IV. Alföldi képzőművészeti kiállítás Békéscsabán
Művészet, 1961. augusztus. — 421.

Versión
Jaime

Ci [illegible] vous [illegible].

[illegible]

—134

Veres Géza

MDK

Készült a debreceni művészek őszi tárlatára /1956 okt 7- . Déri Múzeumban/.

"A tiszai kompátkelés "

" A tiszai alkonyat"

"Nagyerdei téli táj"

" A jósvafői táj"

" A hortobágyi alkonyat"

Kapusi Erzsébet, Fábián Sándor: Az Őszi tárlat előtt. Látogatás a debreceni képzőművészek műtermeiben.
Hajdu-Biharmegyei Néplap. Debrecen, 1956.okt.3.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Veress Géza
NÓGRÁD
1966 NOV 12
1021

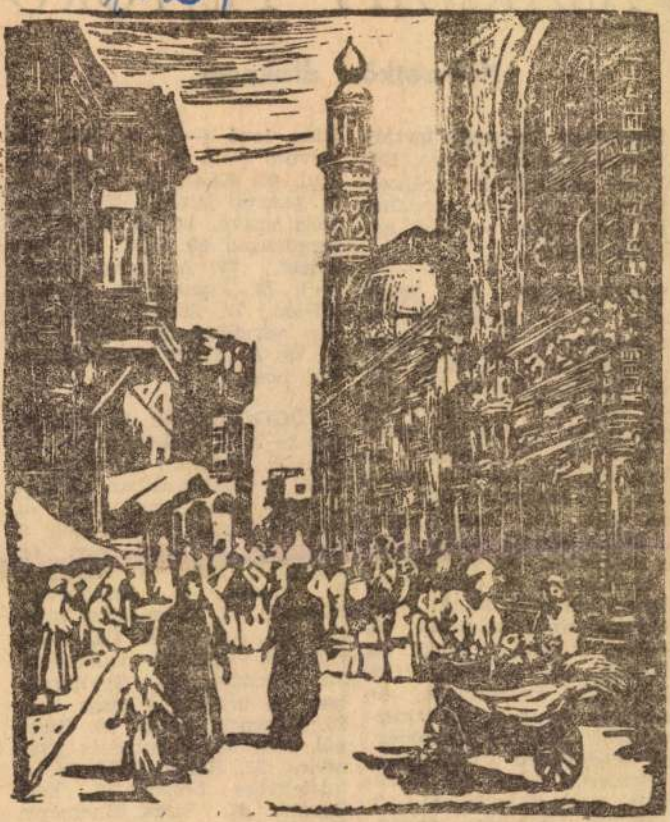

Veress Géza: Törökországi emlék

VASÁRNA

Nemze

November közepén tar
Nemzetközi Diáknapot.
ől az alkalomból rejt
ünkben néhány — irodalmi
űvekből ismert — diák ne
ét rejtettük el.

VÍZSZINTES: 1. Mark
wain híres regényhőse. 8.
angosbeszélő. 14. Betakarít.
. Égéstermék. 17. Mai ma
ar költőnő (Anna). 18. Af
kai ország. 20. Távolság
ysége. 21. Kacat. 22. Nem
l biztosan. 23. Nitrogén és
ium vegyjele. 24. Kapuban a
bda. 25. Arányos része. 26.
em húz. 27. Telep része.
. Műemlékéről híres falu
as megyében. 30. A vízszin
s 49. Közepe. 31. Ultrarövid
llámú készülék. 33. A „Nyo
orultak" diák-szereplője. 35.
ymást követő betűk az
BC-ben. 38. ...-kop. 39.
llobrigida keresztneve. 40.
emélyes névmás. 42. Dosz
jevszkij: „Bűn és bűnhődés"
nű regényének főszereplője.
. Szibériai folyó. 49. Heve
-féle, parasztházakban (—').
Három különböző magán
ngzó. 51. Meleg, fordítva.
Az USA egyik állama. 55.
A puszta jelzője. 67. Összeadás szava. 68. A folyó, ha megduzzad. 69. HLT. 70. Több százat. 72. Az árral haladó (—'). 73. Figura. 75. Keresztül-lép. 77. Keleti uralkodói cím névelővel. 78. Jókedv jele. 79. A „Légy jó mindhalálig" hőse.

FÜGGŐLEGES: 1. Pedagógus (—'). 2. Dél-amerikai folyó. 3. Betanul. 4. Csónakikkö. 5. Közelmúltban elhúnyt magyar zeneszerző (Leó). 6. Európa Kupa. 7. Omladék. 8. Hajtómű. 9. Daru teszi. 10. Ugyanaz, mint a vízszintes 57. számú. 11. Színművész (Kamill). 12. Kozmetikai márka. 13. Az egyik Pál utcai fiú. 16. Egyszer, valamikor. 19. Újezüst. 25. Egyiptomban az uralkodók címe volt. 28. Argentin város. 29. Ritka női név. 32. Csonthéjas gyümölcs. 33. Római 1002. 34. A közlekedés helye. 36. Felügyelő. 37. Ritka tünemény. 39. Nyertes. 41. Verne Két évi vakációjának egyik szereplője. 43. Helyhatározószó. 44.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Hajdú-Biharmegyei Néplap
DEBRECEN

1952 ÁPR. 20.

Veres Géza.

1952 ÁPRILIS 20. VASÁRNAP

Munkácsy-díjban részesült egy debreceni festőművész

276

Drága hazánk felszabadulásának hetedik évfordulóján, április 4-én osztotta ki kormányzatunk az 1952. évi Munkácsy-díjakat, kitüntetve és megjutalmazva azokat a képzőművészeket, akik a közelmult legkiemelkedőbb képzőművészeti alkotásait hozták létre. A kitüntetett művészek között ismét szerepel egy debreceni művész, Veres Géza festőművész. A Munkácsy-díj III. fokozatát kapta „Békegalambot hímző leány" c. olajfestményéért. Az elismerést méltán kapta a festmény és rajta keresztül Veres Géza.

Lenin elvtárs tanítja: „*A társadalomban élni és attól szabadnak függetlennek lenni nem lehet.*" Veres Géza benne él mai társadalmunkban. Egész valójával magáénak érzi a mi fejlődő, új életünket. Mint szegény munkásember gyermeke, aki a mult sok küzdelme, nélkülözése, mellőzése után most fáradhatatlanul és megbecsülten dolgozik a szocialista-realista művészet ügyéért. A békéért küzdő embernek, a ma festőművészének lehet-e szebb témája, mint megfesteni békegalambot hímző leányát. A festmény, amelyet szeretettel, harcos gondolattal és a mesterségbeli tudás gondosságával fest meg a művész, méltó az elismerésre.

Veres Géza a Képzőművészeti Munkacsoport értekezletén mondotta: „*Szeretném továbbra is munkámmal kiérdemelni ezt a kitüntetést. Dolgozni akarok, festeni akarok, de főleg tanulni akarok mult*unk *haladó hagyományaiból, jelenünk alkotó életéből és a példamutató szovjet művészetből.*" Debrecen képzőművészei osztatlan örömmel üdvözölték Veres Géza kitüntetését. Ujra megerősödtek abban a meggyőződésben, hogy, a művészet ma nem a kevesek kedvtelését, hanem dolgozó népünk ügyét szolgálja. Ebben a szolgálatban pedig megszűnt a vidéken élő képzőművész multbeli mellőzött, periférikus helyzete. Népünk álmának megbecsült dolgozója a művész, akinek alkotását magáénak érzi és szereti dolgozó népünk.

M. J.

PÁRTHIREK

Városi Pártbizottság közleménye:

Értesítjük az alapszervi sajtófelelős elvtársakat, hogy április 22-én 5 órakor sajtófelelős értekezletet tartunk Hunyadi u. 3. szám alatt.

A Pártoktatás Háza hírei

Hétfőn délután 6 órakor „Szovjetunió a béketábor élén" címmel előadás lesz az alapfokú propagandista szeminárium vezetők és politikai iskola vezetők részére. Tartja: Fodor József elvtárs, az MB. politikai munkatársa.

Az Előadó Iroda tagjai részére kedden délután 6 órakor „Megyei Előadói Irodák munkájáról" címmel előadás lesz. Tartja: Györi Gáspár elvtárs, az MB. agit. prop titkára.

Kedden délután 6 órakor „Pedagógus pártszervezetek munkájáról" cím. mel előadás lesz a pedagógus pártszervezeti titkárok és vezetőségi tagok részére. Tartja: Simon Zoltán elvtárs, az MB. politikai munkatársa.

Honvéd-Gyöngyös és Dózsa-Hatvan mérkőzés a Stadionban

A D. Lokomotiv nyíregyházi mérkőzéséről tudósítást közlünk

Az NB II. Keleti csoportjában az élen igen nagy a tömörülés. Az első és a tizedik helyezett csapat között mindössze három pont különbség van. Az élcsoporthoz tartozik a D. Honvéd és a D. Lokomotiv együttese is. A D. Honvéd a Gyöngyösi Építők ellen játszik ma délután fél háromkor a Stadionban s ha az együttes mult vasárnapi formát mutat, akkor gólokkal nyerhet a mérkőzést. A Honvéd ebben az összeállításban játszik: *Kerezsi — Göttler, Skalitzer, Csüllögh — Simonyi, Nótás — Komlóssy, Szendrei, Fekete, Bors, Nyirkos.* Tartalék: Bartha, Gere.

A Honvéd mérkőzés után fél ötkor a D. Dózsa lép pályára a Hatvani Lokomotiv együttese ellen. Ha földre viszik a labdát a debreceni játékosok és a fedezetsor, valamint a támadósor között jó összhang lesz: mindkét pontot megszerezheti a Dózsa. Erre a pontszerzésre szüksége is van, ha az együttes a középcsoportba akar kerülni. A Dózsa összeállítása: *Verseczi (Szabó) — Molnár Pokrovenszky, Moravcsik — Kajos Szép — Boros, Molek, Kövesi, Brada Csákfalvi,* Tartalék: *Szirtes, Makrai.*

A D. Lokomotiv Nyíregyházán játszik bajnoki mérkőzést. A találkozóról ma délután kétszer közöl tudósítást mikrofonon keresztül a Néplap szerkesztősége. A félidőig történtekről és a mérkőzés második félidejéről ad tudósítást a Néplap. A D. Lokomotiv előreláthatólag ebben az összeállításban játszik: *Nagy (Lantos) — Tisza, Hidvégi, Geller — Szabó II., Leányvári — Kaczor, Lendvai Rátkai, Imri, Körösi.* Tartalék: *Sasgáti.*

DEBRECEN MAI SPORTMŰSORA

Labdarúgás. Stadion, fél 3: D. Honvéd—Gyöngyösi Építők NB II. mérkőzés. Fél 5: D. Dózsa—Hatvani Lokomotiv NB II. mérkőzés. — Egyetemi pálya, 10: D. Haladás—D. Kinizsi megyei bajnoki [illegible] Kinizsi pálya, 16:

DEBRECENBEN RENDEZTÉK MEG AZ ORSZAGOS SULYEMELŐ-BAJNOKSAGOT

Szombaton délután ünnepélyes keretek között kezdődött meg Debrecenben — ezúttal először vidéken — az országos egyéni felnőtt hivatali

Veres Géza.

Az Ernst-múzeumban, a Magyar-Szovjet Baráti Képzőművészeti Kiállításon festőnek szerepelt.

Kis Újság, 1952, ápr. 6.

MDK

Munkácsy díjat kaptak III.

Veres Géza festőm.

Szabad Nép 1952. ápr. 4.

M.D.K.

Veress Géza, grafikus

falusi házcsoportot ábrázoló
tusrajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1968.XIX.évf. 8. sz. 70. old.

Veress Géza

1950. A magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének tagja.

1952. „Galambot hímező leány" c. képe Munkácsy -díj III. fokozatát kapta

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bögel József/ 1961. Debrecen, 59.l.

Veress Géza

A Tiszántúli Képzőművészek 1958.-
-ban rendezett tárlatán kiállított.

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 60.l

MDK

Veress Géza

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Veress Géza

„Festőnő a Tinapartoi" c. műve reprod.
A rat. szövegben ziemelik.
87. Komp a Tinán – olaj –
88. Festőnő a Tinapartoi – olaj –
89. Reggeli hangulat. – olaj –
90. Aeronyat – olaj –
(A csoportfelvételen rajta van)

Tinánbúli festőművének kiállítása.
(vándor) Bev. Kákai Ferenc.
Békéscsaba. 1957.

Veress Géza

Debreceni fertő, az időrabb
nemredél tagja

Alföld, 1965. 4 n., 136 old.

MDK

Veres Géza (festő)

Emlékére: Tisza-parti tájképei.

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 108. l.

ADC

Veress Géza (festő)

Részt vett a Hajdu-Bihar megyei Képzőművészeti Munkacsoport 1957 őszén a Déri Múzeumban rendezett tárlatán. Témaköre: tájképei.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDQ

Veress Géza (festő)

Tájábrázolásokkal szerepelt a decemberben (1957) megrendezett grafikai és kisplasztikai kiállításon.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107. l.

MDK

Veress Géza festőművész

Munkácsy-díjas. A (debreceni) Képzőművészeti Kör egyik vezetője.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 109. l.

MDK

Veress Géza festő

Debreceni művész. Részt vett a nyár végén (Debrecen, 1958) megnyílt Tiszántúli képzőművészek II. vándorkiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 110. l.

MDK

Veress Géza (festő)

Tájképekkel, csendéletekkel, sok-alakos jelenetekkel szerepelt a Déri Múzeumban október végén (1958) megnyílt őszi tárlaton.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov-dec. [redacted]

[redacted] 111. l.

MDK

Veres Géza (festő)

Részt vett a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt őszi tárlaton. Művei tokaji, hortobágyi, nagyerdei festmények; témái közt említve a Tiszakanyar tárcal környéke. (Néhány só festészetéről.)

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.
Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 109. l.

HDK

Veres Géza (képzőművész)

szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatán (1960.).

Kádár Zoltán: A Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatáról.

69.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. 12. [redacted] l.

MDK

Veres Géza, festő.

Jegorov a mezőcsáti tsza-ben.

„Magy. Szovjet Barátság" - 1952 - Képzőm. Csáll.
katal. 5. l.

MDK

Veres Géza

Dülő-ut javitók, kréta

I. M. Képzőműv. Kiáll. Műcs. 1950. aug.

lo l.

MDK

Veress Géza festőművész

a debreceni képzőművészeti tanfolyam egyik vezetője.

M. J.: Képzőművészeti életünk. Építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf. 1. sz. 62. l.

MDK

Veress Géza (festőművész)

— Debreceni művész. Dűlőút javítók c. rézkarajza szerepelt az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

M. j.: Képzőművészeti életünk. Építünk, Debrecen, 1951. tavasz. II. évf. 1. sz. 62. l.

MDK

Veres Géza (festőművész)

1950-ben tagja lett a Képző- és Iparművészek Szövetsége akkor létrejött Hajdú-Biharmegyei Munkacsoportjának.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDK

Veres Géza [festőművész]

Villanygyári karánház c. műve szerepelt az 1949 decemberében rendezett debreceni képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2 sz. 48. l.

HDG

Veres Géza (festőművész)

Munkácsy-díjas. Nádudvari parasztok, Festőnő a Tiszaparton c. képei, valamint grafikái; tiszai és halápi tájképek szerepeltek a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám, VII. évf. (1956. jan.-febr.) 76. l.

MDK

Veres Géza [festőművész]

(Munkácsy-díjat kapott. Más adat nincs.)

Faas Ferenc: Megyénk kulturális életéről.
Alföld, Debrecen, 1955 júl.-aug. VI. évf.
4. sz. 102. l.

MDK

Veres Géza festő
1899 –

I. Tinapart (olaj) } Déri Múzeumban.
II. „Tiszai táj"
Munkácsy-díjat kapott

I. Déri Múzeum Debrecen. Veress képtára. Bp. 1952. 6. lap.
II. Déri Múzeum képtára - Debrecen 1954. 16. lap

Veress Géza

„Alkonyat" c. képe a debreceni és Hajdú megyei képzőművészek III. tavaszi tárlatán.

említve.

Alföld, 1964. 6. sz. 567. l.

MDK

Veress Géza

Szabadszervezeti közlemények. Szabad Művészet
1949. 48. l.

Veress Géza 1899

Kordélyos ló feje, diófapác

Ernst Múz. M.kispalast. és graf. kiáll. 1954.
szept.
26 l.

Veress Géza

MDK

Megjelent a művésztelep megnyitásán.

--: Kapunyitás a böszörményi művésztelepen.

Hajdúbihar megyei Népujság. 1964. jul. 28.

Beszédet mondott Káplár Miklós sirjánál.

Veres Géza

l.

Szabad Művészet

1957. 32. l.

MDK.

Veress Géza

Utalások Debrecen képzőművészeti életével kapcsolatban.

Alföld 1965 4. 131-142 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Veress Géza
NÓGRÁD
1961 SZEP 2 4.
1021

Veress Géza: Anyóka

Mihály

szál. 11. Skálahang. 12. S
név. 13. Az idézet bef
része. 17. Állami bevétel
Romlott. 21. Járom. 22.
nélkül: erődítmény. 23. I

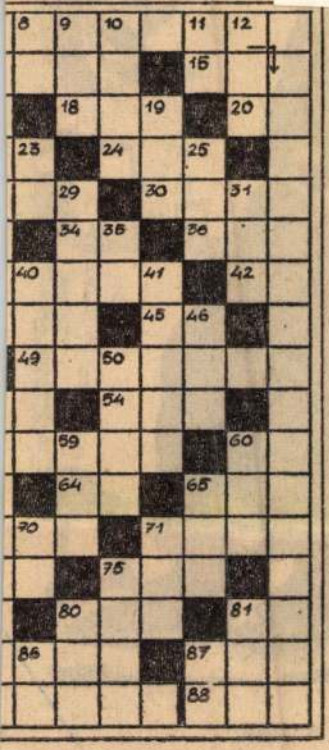

62. Beke — [illegible]
nap rövidítése. 67. Kikötő. 69. Vés. 70. Terjedelmes növény. 71. Kötőszó. 73. Ütőhangszer. 75. Elbeszélő műfaj. 77. Glazur. 79. Francia marsall, kit hazaárulásért 1815-ben kivégeztek. 80. Testnedv. 81. Textilnövény. 83. Háziállat (—'). 85. Ruházati kellék. 86. Személyes névmás. 87. Morse hang.

BEKÜLDENDŐ: a versidézet, a vízszintes 1. és függőleges 13., valamint a vízszintes 38 és a függőleges 53. számú sorok megfejtése.

A vasárnapi keresztrejtvény helyes megfejtése: „Batyuba szedte rongyait a nyár, a pirosító kedvű oda már, oly váratlanul, ahogy érkezett".

Könyvjutalmat nyertek: Vizy Margit Balassagyarmat, Rádi Arnold Nagybátony és Szécsényi Arminné Balassagyarmat.

A könyveket postán küldjük el!

Veress Géza

Debrecenben, az 1946-ban alakult Szabadiskolán működött.

A képzőművészet Debrecenben
szerk.: Bögel József 1961. Debr. 58. l.

Veress Géza
/1899 – /

Fiatalon több évet töltött a Közel-Keleten.
A debreceni képzőművészeti Kör egyik
a veretője

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bögel József/
1961.Debrecen

61.l

M.D.K.

Veress Géza, grafikus

utcaképet ábrázoló kis
tollrajzát közli.

ALFÖLD, Debrecen, 1968.évf. XIX. 5. sz. 96. old.

Veress Géza 2.

Négy éves Törökország-i út, Közel-Kelet Singapore.
Tus, akvarell, tempera, diófapác sorozatok.
Később tájábrázolás: Tarcal, Tokaj, Veresmart.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen 83. l.

Veress Géza 1.

1899. Hajdutöszörmény -

Rendkívüli hallgatóként került a Főiskolára. Csóknál, Glatznál tanult, de a háboni megakasztotta. Udineben, sebesülten Velencében tartózkodott 1917-ben találkozott Medvyánszkyval, aki fronttudósitóként működött.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen 83. l

Veress Géza

Tiszai táj /repr./

Kubikosok /graf/ repr.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen **Képjegyzék** 80. 114.

M.D.K.

Veress Géza,festő

1964-ben a Debreceni Déri Múzeum 1.teremben müveiből időszaki kiállitást rendezett. 11.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága 1964-évi munkájáról. 5.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve. 1965.Debrecen.1965. Alföldi Nyomda. Debrecen

Veress Géza

szerepel a debreceni

Ön. társaságban

Tóth Béla: A debreceni Ön. társaságban

Alföld 1969 I. v. 75 old.

M.D.K

Veress Géza
festő

Tiszai részletet ábrázoló
képe szerepel a tárlaton.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január – 39 lap.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Hajdu-Biharmegyei Néplap Debrecen

1952 DEC. 27

Veress Géza

A megyei képzőművészeti kiállítás tanulságai

276

Megyénk kulturális életében nagyjelentőségű az évről-évre megrendezett megyei képzőművészeti kiállítás, amely ebben az esztendőben is szép eredményt hozott.

Az eredmények között elsősorban a témagazdagságot említhetjük. Azt, hogy festőink vásznain a jól, vagy kevésbbé jól megoldott ember és munka ábrázolás mellett fokozott erővel jelent meg a tájkép, arckép, csendélet, sőt az enteriőr is. Pl. *Veress Géza*: „Partvédelem a Tiszaparton" c. képe, amely amellett, hogy megmutatja a munka örömét, fáradságát, szépségét, ábrázolja a Tisza szép vidékét is. Az akvarell-tájképek művészi színvonala is bizonyítja, hogy ez a kifejezési mód is elmélyült művészi munkát jelent. *Menyhárt, Király, Koncz, Szegedi* és még mások sok szépséget, derűt hoztak a kiállításra ezekkel a kisméretű, értékes képekkel.

Másik eredmény az, hogy a tavalyi kiállításhoz mérten az egyes képek jobban, érthetőbben, sokoldalúbban mutatják a világot. A legtöbb esetben nem beszélhetünk teljes ideológiai tisztázottságról, de mégis a művészek állásfoglalása közelebb hozza a művek esztei mondanivalóját a nézőkhöz. Ilyen képek *Dienes:* Partizánok, Munkatársak, *Menyhárt:* Gépipari tanuló, Osztálytitkár, *Veres* Géza már említett műve és még jó néhány alkotás.

A megyei kiállításon évek óta nem szerepelt szobrászati műalkotás. Ennek az az oka, hogy a debreceni szobrászok vagy elköltöztek a megyéből, vagy más területen dolgoznak. Ezért a kiállítás eredménye *Estók* két szobra is — e művek minden hibájával együtt. A Néplap kritikája azt veti fel, hogy egy alapos anatómiai tanulmány használt volna a szobrásznak. Ezzel mi is egyetértünk, de mindehhez még hozzá kell tenni, hogy helyes az, ha a művész tisztázza önmagában: mik azok a tulajdonságok, melyeket meg akar mutatni a sztahanovistákból, azokból az emberekből, akik élenjárnak a munkában.

Fiatal tehetségek megjelenése a csoport helyes kultúrpolitikáját bizonyítja. *Gáspár* Péter három szép rajza nagy ígéret a jövőre nézve. *Koncz* Zoltán, *Saár* Zsuzsánna, *Szegedi* Imre képei bizonyítják, hogy a művészek segítsége nagy lépéssel viszi előre a fiatalok fejlődését.

Eredményként tekinthetjük a népművészet megjelenését is a kiállításon.

A kiállítás hiányosságai:

Komoly hiányosság két kiváló művészünk távolmaradása a kiállításról. *Balla* eddig is sok objektív nehézséget küzdött le munkája során, mégsem tette le a fegyvert — az ecsetet — a társadalmi harcban. *Félegyházi* Munkácsi díjas művészünk részéről kiállított két tanulmány — a kész ki nem állított művek mellett — a megyei kiállítás jelentőségének meg nem értését, vagy lebecsülését jelenti.

Továbbá: opportunista nézet az, amely nálunk gyakorlattá vált, hogy a színvonal alatt maradt művek, vagy polgári világnézetet hirdető festők műveiből is kiállít a csoport legalább egy darabot azért, hogy mindenki szerepeljen. Ez a gyakorlat kulturális nemzeti egységfrontunk rossz értelmezése, amit fel kell számolni. A polgári világnézetet vagy éppen ellenséges ideológiát hirdető „műveknek" kiállítási termeink falán nem adunk helyet. Nem engedjük, hogy fertőzzék a közízlést. Dolgozó népünk közérthető, magas művészi színvonalú műveket kíván.

Hiányosság az is, hogy a sokszínű népművészeti alkotásaink közül mindössze két fekete — különben igen szép korsó kapott helyet, annak ellenére, hogy megyénkben sok szép alkotás található.

Az itt felsorolt hiányosságok egyenesen következnek a képzőművészeti csoport munkájából.

A kiállítás, a művészek egész működése azonban magán viseli azt az egészséges kapcsolatot, amely az utolsó két évben alakult ki dolgozó parasztságunk és a művészek között, azok a fontos munkák során, amikor festőink kimentek segíteni a maguk művészetével a nagy országos feladatok elvégzésében. Ennek az egészséges kapcsolatnak a megtermékenyítő hatása tükröződik az őszi tárlat színvonalának emelkedésén.

A művészeti csoport munkájának hiányosságai:

Kultúrforradalmunk közvetlen irányító szervei (a tanácsok népművelési osztályai) keveset bábáskodtak a születő új művek mellett és keveset hívják segítségül a legjobb „bábát": *a művekre való megrendelést.* Ez persze nemcsak az irányító szervek hibája, hiba ez a csoport részéről is, amely nem tartott kapcsolatot ezekkel a szervekkel. A csoport önerejéből, pontosabban minden művész maga akarta megoldani alkotási problémáit. A művészek így gondolkodnak: „Oldja meg az állam az objektív nehézségeket, azaz támogasson anyagilag, majd mi bebizonyítjuk, hogy méltók vagyunk erre a támogatásra."

Meg kell mondani, sok a pazarlás, a hozzá nem értés ezen a területen. Gazdasági szervek sok esetben az új épületekre oda nem való tucatműveket készítenek és néha az elkészült műveket nem illesztik megfelelő helyre. Például: a debreceni gyalogsági laktanya kultúralkotásához készült nagyméretű dombormű évek óta a földön hever a kultúrház feljárója előtt, holott az díszítésre lenne hivatott.

Még egyik művész sem fordult a csoporthoz, hogy objektív lehetőségek határán belül készítendő művéhez ideológiai, szakmai, vagy ha kell, anyagi segítséget kapjon. Éppen ezért a csoport nem tölthette be feladatát. Helyes lenne, ha a művészek bekapcsolódnának a pártoktatásba, ha tisztáznák elsősorban önmagukban az ideológiai problémákat.

Hogyan fogadják a művészek a kritikát?

A képzőművészekre is vonatkozik, amit Révai elvtárs az Írókongresszuson mondott: „hogy a művészek más szemében a szálkát a szemmel együtt akarják kikaparni".

A kritika meg nem értéséből fakad *Balla* és *Félegyházi* indokolatlan visszavonulása. Meg kell szűntetni végleg azt a babonát, hogy a kritika szellemi megsemmisülést jelentene. Látni kell mindenkinek, hogy éppen azokat a művészeket bírálják fokozottan, akik velünk haladnak, akik fegyvertársak népünk jobb életéért vívott harcunkban.

Az opportunizmus egyik megnyilvánulása az a visszatérő kívánság, hogy vezessük be a „viszonylagos bírálatot". Ez teljesen helytelen, megalkuvó álláspont. Nem lehet magyarázó szöveggel ellátni műalkotásokat, hogy „ez az alkotás ilyen és ilyen körülmények között készült".

Mindezek a hiányosságok kiküszöbölése a képzőművészeti csoport soron következő feladata. Ehhez az szükséges, hogy csoporton belül létrejöjjön végre az egységfront. Nyílt elvi viták-ban együttesen vegyék fel a harcot a művészek az objektív nehézségek leküzdéséért és saját polgári maradványaik felszámolásáért — azaz a szubjektív akadályok elhárításáért.

KOCZKA LÁSZLÓ,
a Megyei Pártbizottság politikai munkatársa.

vasas—Nyíregyházi Építők Magyar Kupa.

KÉZILABDA. A vasutas sportcsarnokban reggel 8 órától este 10 óráig bajnoki mérkőzések. Megyeiek 15.41: Meteor—Kinizsi női. 17.10: Szikra—Honvéd női. 18.06: Meteor—Ruhagyár férfi. 19.55: Dózsa—Előre férfi.

KOSÁRLABDA. Egyetemi sportcsarnokban reggel fél kilenctől délután fél 5-ig városi bajnoki férfi és női mérkőzések.

RÖPLABDA. A Szabó Kálmán utcai tornacsarnokban reggel 8 órától bajnoki férfi és női mérkőzések déli két óráig.

ASZTALITENISZ. Megyei mérkőzések. Női D. Kinizsi—D. Lokomotív Sportbarlang, 9. D. Vörös Meteor—Berettyóújfalu. Sportbarlang, 15. D. Postás—Hajdúszoboszló. Postás kultúrotthon, 9. Férfi. D. Postás—D. Petőfi. Postás kultúrotthon. 9

„SPORT ÉS EGÉSZSÉG" CIMMEL UJ SPORTFILM KÉSZÜLT

A Híradó és Dokumentum filmgyár a sportfilmek iránt mutatkozó nagy érdeklődés kielégítésére új filmet készített „Sport és egészség" címmel. Az új film azt mutatja meg, miképpen járul hozzá a rendszeres és tervszerű sportolás az egészség megóvásához.

RÖVID SPORTHIREK

A Szovjetunió sakkbajnoksága során a legutóbbi fordulóban Botvinnik világbajnok döntetlenül játszott Aronyinnal, Bronstein pedig győzött Bivsev ellen. — *A magyar sakkbajnokságban* a XII. forduló után ez a helyzet: Szabó László 9 pont, Barcza 7.5, (1), Köberl 7.5, Tipary 7 (1), Szily 7, Pogáts, Sándor 6.5, Bán, Flórián, Gereben, Kluger, Lengyel 6, Bakonyi, László, Négyesi, Szilágyi, Vajda 4.5, Szabó D. 3.5. — *A csehszlovák* jégkorong válogatott december 12-én és 14-én Stockholmban Svédország válogatottja ellen játszik. — *Az NB I-ben* ma dől el a kiesés kérdése. A kiesés szempontjából fontos mérkőzések: Bp. Postás—Győr, Bp. Kinizsi Szeged, Csepel—Pécs, Diósgyőr—Bp. Dózsa.

Színházi műsor

Ma, vasárnap délután 3 órai kezdettel: Havasi kürt. Puskin-bérlet. Este 7 órai kezdettel: Havasi kürt. Bérletszünet Hétfőn, 3-án 8 órai kezdettel Sevillai borbély. Gorkij-bérlet. Rubányi Vilmos vezényletével. Kedden 9-én 7 órai kezdettel: Vilja a mellékutcában. Jászai-bérlet. Szerdán, 10-én 7 órai kezdettel: Havasi kürt. Dériné-bérlet.

... Kecskés sporttárs időben kezdte meg a szervezést, megajánlották a községben a versenybizottságokat is. A faluban falragaszok is hirdetik, hogy minősítő versenyeket rendeznek. Propagandának felhasználták a tanács segítségét: kordobolás útján is tudatták a község dolgozóival, parasztifiataljaival, hogy minősítő versenyeket rendeznek. Az eredmény nem is maradt el. Asztaliteniszben 32, sakkban pedig 18 fő jelentkezett, de még tovább tart a szervezés, a versenyekre való jelentkezés. A pocsaji példa megmutatta, ahol jó a felvilágosító és szervezőmunka ott az eredmény sem marad el. A minősítőversenyek minden községben legyenek tömegversenyek, mutassák meg a fiatalok tettrekészségét, sportbeli küzdőképességét, harcos békeakaratát.

A RAVILL Vállalat a Világítási Technikai Állomással karöltve kiállítást rendez Debrecenben a Déri-múzeumban. A kiállítás december 6-án nyílt meg. Ennek keretén belül 14-én délelőtt 10 órakor világítás technikai előadást rendez. Az előadás tárgya: jó és gazdaságos világítás áram takarékosság, fényforrások és hogyan fogyasszam helyesen az áramot. Mindenkit érdekel. A kiállítás december 14-ig délelőtt 10 óráról este 8 óráig díjtalanul megtekinthető.

VASUTASOK Szakszervezete nyugdíjas helyicsoportja f. hó 8-án reggel 9 órai kezdettel a „Béke" mozgóban taggyűlést tart. (x)

A DEBRECENI

Állami Antiquáriumban

Vöröshadsereg útja 4. Tel.: 48-49.

TUDOMÁNYOS ÉS SZÉPIRODALMI KÖNYVEK nagy választékban kaphatók. KÖNYVEKET, KÖNYVTÁRAKAT VÁSÁROL.

8 órakor rendes helyárakk
Ukrajna. Moszkva építkezé
főn d. e. fél 11 órától f
san: Csoda malmocska. Le
tár, Hegycsúcs meghódítás
6, 8 órakor: Fiatalok. Uj
film.

Népnevelő I: ma Rák
Boldogság fe.é. Ifjúsági e
nai cirkusz. — Hétfőn: V
lepi pártszervezet: Boldog
Népnevelő II.: ma: Ke
pártszervezet: Veszélyes
Hétfőn: Szakéretségis
Nincs béke az olajfák ala
Népnevelő III: ma:
Petőfi ált. isk.: Kínai ci
sági előadásban: Moszkvai
Nyulasi pártszervezet: ifjúsági előadásban: Berlin ele'ste II. rész. Esti előadásban: Nincs béke az olajfák alatt. — Hétfőn: Vénkerti pártszervezet: Nincs béke az olajfák alatt.

7: Színházak és mozik műsora, kb. 7.40: Naptár, 7.45: Külföldi lapszemle 7.55: Műsorismertetés, 8.30: Műsorszárás, 11.30: Egy délelőtt a gépállomáson, 12: Hírek, 12.30: Oláh Kálmán és

EGY fehér mély és egy fehér sportkocsi eladók. Kölcsey u. 12.

PHILIPS 2+1 lámpás, 3 lószőrmadrac, fróasztal Domahidi u. 17. alatt eladók.

ELADÓ egy modern konyhabútor, Pacsirta u. 44. sz.

EGY prima rádió eladó. Teleki utca 32. 2. ajtó.

HÁLÓSZOBABÚTOR új festett eladó, Méliusz-tér 13. Kossuth templomnál.

HÁLÓSZOBABÚTOR festett, új eladó, Kossuth u. 42. sz.

ELADÓ jókarban tartott Csoda kerékpár új gumikkal. Kerekes u. 6.

HÁLÓSZOBABÚTOR modern festett eladó. Eötvös u. 22.

FEHÉR, mély gyermekkocsi eladó, Péterfia 30. keresztépület.

SIFELSZERELÉS, villanygramofon járóka, sportkocsi eladó, Magoss György-tér 28.

ELADÓ Hajdúböszörményben Kölcsey F. u. 35. számú ház. Érdeklődni Debrecen, Darabos u. 47. Vargáék.

MODERN háló és konyhabútor, Singer varrógép eladó. Baranyai u 12.

220 voltos termofort körtét elcserélek 110 voltossal. Zöldfa u. 14/b. sz. Görögh.

KERTES ház eladó, autóbusz végállomás végén. — Szabadság-telepen, Sólyom u. 1. Hámori.

EGY nagy asztali sparhelt jó állapotban eladó. Dimitrov u. 43.

CSERÉPKÁLYHA kandaló nagyméretű új, szarvasbetétes és kisméretű használt olcsón eladó. Átrakást vidéken is vállalok, Taizs István kályhásmester. Ispotály-tér 1. sz. Debrecen.

FÉRFIRUHA, kabát, birgeri, női bunda eladó. Széchenyi u 55. hátul.

SERTÉSET levágom, szakszerűen feldolgozom. Értesítést Szent Anna u. 33. Keresztépület.

DOBKÁLYHA, kályhacső konyhaasztal, fotel kétkerekű gumisszekér, léc, éjjeliszekrény eladó, Szepességi u. 30.

HÁLÓSZOBABÚTOR modern festett eladó. Vígkedvű Mihály u. 4 3.

UJ csizma, gázrezsó, ruhaszekrény, enyvezőfabakok, gyalupad eladó, Péterfia u. 34.

ELADÓ Maróthy György u. 3. számú ház, vagy felerésze. Értekezni Péterfia u. 34. balra első ajtó

KOMBINÁLTSZEKRÉNY diófényezett eladó, Hajnal u. 13.

BEKÖLTÖZHETŐ fél ház eladó. Szoboszlai u. 19.

SZÉP asztaltűzhely eladó Tímár u. 5. II. ajtó.

KOMBINÁLTSZEKRÉNY cseresznye vitrin, dupla rekamié, süllyesztős varrógép olcsón eladók Homok-u. 97.

DEBRECENI ... chanikai Vállalat u. 7—9. sz. alatt v töltőtoll, rádió és sító berendezések és újjáépítését, ... torok töltését, ... javítását. Elekt tekercselését a D. 9. sz. alatti mű végzi.

VÁSÁROLUNK gumikerekű stráTiszántúli Dohá V. Attila-tér 3.

VÁSÁROLUNK magasnyomású ... gépet. Tiszántúli beváltó V. Attila-t

SÜRGŐSEN megbízóink részé szobás lakásokat kártalanítás ellené szobás lakások h különbözet megt cserébe egyszobás kat adunk. Ugyan resünk megvételi letek, vállalatok 1—2 szobás család megegyezés szerint áron. Hajdú-Bih Ingatlanközvetítő Vöröshadsereg útj

125 köbcm-es prí potban lévő Csepe kerékpárt és 2 da rékpárt megvételre Autószerelő és Jav lalat, Hatvan u. 2 31-61.

ELCSERÉLEM, pestkörnyéki házar recenivel. Érdeklőd u. 8. Gergely.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Veress Géza

1967 JÚN 11

1021

Veress Géza: LÓFÜRÖSZTÉS

Plüssdívány és horgászbot

Jegyzetek Grandpierre Lajos

1.

A pusztát nagyon lehet szeretni. Ahogyan Grandpierre Lajos szereti. Ismeri a Hortobágy hajnali borzongásait, a nádasok, kis erdők, térdig érő füvek titkát, a bennük meghúzódó virágokat, bogarakat. Ismeri azt a világot és életet, s ez az ismeret alapja szeretetének. Nem tévedek ha azt mondom: kevesen írták le nagyobb szeretettel, meggyőzőbben és szebben magyarul a hortobágyi pusztát.

A leírás módszere sokszor romantikus. Tán legjobban Jókai regényeire emlékeztet az a mesélőkedv, a folyónak, a Hortobágyon nőtt fáknak, a különös nevű virágoknak leírása. De ugyanakkor végtelenül pontos is ez az ábrázolás. Nem [illegible]

foglalatosságban a természet és ember összetartozását fejezi ki.

3.

A fentieken túl szólni kell magáról a vállalkozásról is, még akkor is, ha a megvalósulás szintjét tekintve a regény fő vonala nem éri el a puszta és a horgászás ábrázolásának szintjét. Egy munkás vasárnapját írja le a regény. Bodollai János egyszerű ember, aki a gyárban a gép mellett áll, otthon a kertben dolgozik, vagy a házát építgeti. Nincsenek szenvedélyei, kedvtelései, a kispolgári birtokvágy határozza meg minden cselekedetét.

nik ez, sőt itt találja meg i zán a természetes hangot Ahol azonban a magáné apró mozzanatait kellene á rázolni, sokszor megcsuklik hang.

Nem először. Korábbi mostaninál társadalmilag íróilag is jelentősebb — kön veiben is az tűnt fel, hogy ah a társadalmat, annak mozg sát, a politikát már-már d kumentumszerű hűséggel á rázolja, ott hiteles, ott igaz átforrósodik, a magánélet á rázolásánál viszont kissé su a hangja. Most is így van.

És ennek elsődleges oka st lusának körülményessége. A egyik figurája például ne felnyitotta a cipőkrémes d bozt, hanem „egy cipőkrém doboz felnyitásával foglal toskodott". Bodollai nem do gozott, hanem „élénk tev kenységbe kezdett", nem eml

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Veres Géza
NÓGRÁD
1900 DEC 18.
1021

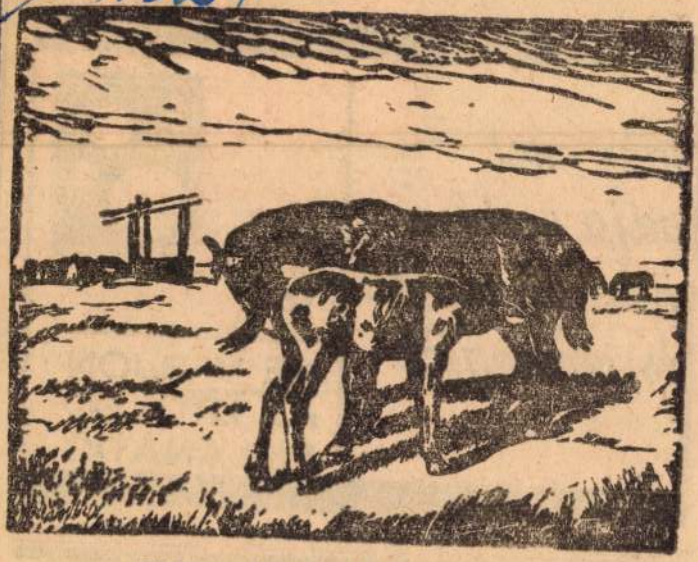

VERESS GÉZA: A Hortobágyon

már most
adja postára
üdvözlő lapjait
és csomagját

T.c.

NE VÁRJON
AZ UTOLSÓ
PILLANATIG

M.D

Veress Géza, grafikus

oroszlán fejét ábrázoló rajza [fametszete] látható:

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 5.sz. 78. old.

Veress Géza

Szerepelt a XXI. debreceni tárlaton.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet válaszúton. Új Rezső

Veress Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1967 ÁPR 2 3
1021

egész falu. Hát ez meg mi? A

Veress Géza: Gombázók

ze. 64. Vél. 65. Idegen no
év. 67. MAL. 68. Állam Af
kában. 70. H. T. 71. Hélium

Beküldendő a vízszintes 1.
0., és a függőleges 16. szám
orok megfejtése.

A vasárnapi keresztrejtvén
elyes megfejtése: „Fűszakál-

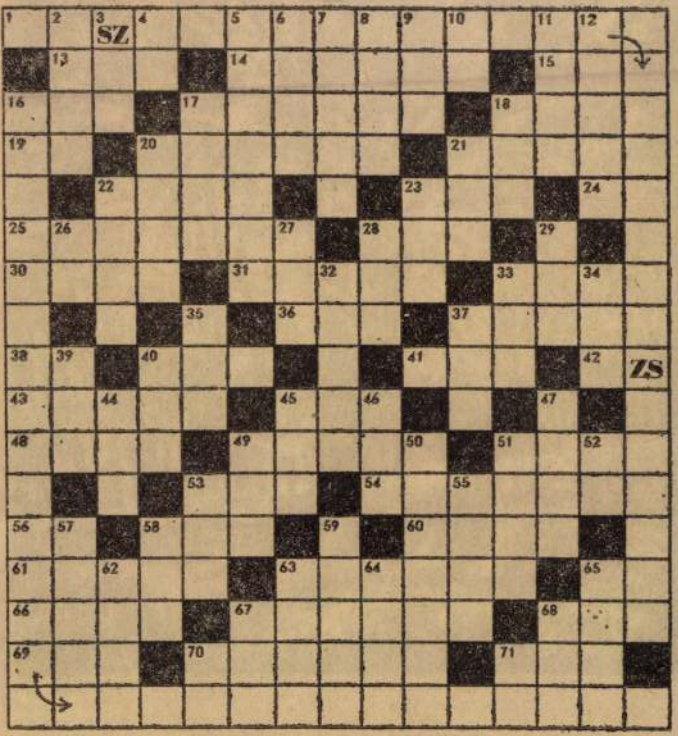

Veress Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD 3.
1967 JUL 2 3.
1021

Öltöző fiú
Veress Géza lino

Lakos György:

Az Italmérő pincéhez úgy hozzátartozott Ilonka, mint az öthektós hordók, vagy a karcsú slag, amiel a szövetkezet borát vaázsolják elő a hozott edényee. Mert ebben a pincében a usza kiírás szerint „poharazi tilos". De hát mennyi minen tilos az életben, s az emerek mégis csinálják, suba latt, titkon! Ilonka is tartott oharat a pult alatt, s a bialmas vendégeknek megenedte, hogy röptiben felhörintsenek egy—két decit a zlingből, vagy a furmintól.

Más alighanem hamarosan ajtaveszt az ilyen törvényértésen, de Ilonkának hámszor annyi jutott a női ájakból, mint más szerény ajadonoknak. Mázsás termehez mérten roppant arányos olt, gömbölyded és keményúsú, szikrázó szemű és kelyes, csak arca volt petyüdt egy kicsit és természes tartásában a gégéjéhez örgölődzött a tokatarisza. De talán nyelvessége lmodozó bölcselkedése ikerült leginkább beárgus ellenőrök legtöbbször tá-ztak ellenőrzésük színhelyéről. Talán a bor miatt, talán Ilonka sóvárgó nagy szemétől, amelylyel úgy tudott simogatni, hogy feltámadt tőle a férfi önérzet. Ámbár úgy lehet, mindkettő — a bor és a harmincnégyesztendős hajadon leány is hozzájárult a kellemes kábulathoz. Elvégre mindkettőt egy föld teremtett, odalent délen, a kunsági homokon.

Csakhogy Ilonkát odahaza csúfolták a lányok, kerülték a legények. Pesten pedig — ahol szerencséjére elvállalta termelőszövetkezete érdekében a csaposságot —, senkinek se tűnt fel, hogy ez egy olyan lány, akinek állami hozzájárulással is legkevesebb három férj dukál.

S a férj?

S a férjnekvalót leste, kereste Ilonka kitartóan, fáradhatatlanul kivételezett vendégei körében, midőn a rejtett poharakat előszedte és megtöltötte a szőlő levével. Olyanra várt, aki őt szeresse, akinek ő legyen a mindene, mert aki őt megszereti és megszabadítja vészes hajadonságától, azt örökre szívébe zárja. Hűséggel övezi, mind a sírig.

S egy napon megjelent a férfi aki az első találkozás

MDk

Veress Géza

sztergályos.

Debr en festőművészetének 200 éve.
Kiallitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

MDK.

Veress Géza

Varjak

Nógrád 1966 máj. 15.lap 4.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Veress Géza

1961 JUL -2

1021

Veress Géza: Falusi nyár

Ötven dicsősé

Az első szovjet vízierőmű

A Szovjetunió első vízierőművének építkezését 1918 nyarán kezdték a Volhov folyón. Egyszersmind ez volt a híres GOELRO terv megvalósításának nyitánya is.

A 64 ezer kilowatt kapacitású volhovi erőművet a szó szoros értelmében csaknem kézi erővel építették: közönséges ásók, talicskák, fejszék voltak a legfontosabb munkaeszközök.

Az erőmű
cemberében a
kor nem gon
építők, hogy
va azt a fe
bontsák le az
erre is sor k

A Nagy Honvédő Háború kezdetén, amikor a német fasiszta csapatok Leningrádhoz értek, a Szovjetunió Állami Honvédelmi Bizottsága úgy döntött, hogy a volhovi erőmű berendezéseit le kell szerelni. S valóban, a leszerelést rövid idő alatt végrehajtották és a szétszedett berendezéseket elszállították a hátországba. Csupán két

két a védők elbarikádozták. 1942-ben azután, amikor erről a vidékről kiűzték a német fasiszta csapatokat, az erőművet helyreállították, s az ismét áramot adott Leningrádnak, amely pedig akkor még blokád alatt volt. Az ostromzár alá fogott városba az áram vízalatti kábelen át jutott: a kábel a Volhov folyó medrében és a Ladoga hekén haladt.

Szovjetunióban ma olyan ívek épülnek, amelyek- egyetlen generátor több t ad, mint az egész vol- erőmű. Ám a volhovi mégis kedves a szovjet eknek, mert ez volt az iparosításának elsőszü-

Veres Géza

Tiszai táj (festmény vepro)

A képzőművészeted Debrecenben, 1961

80 kép

Veress Géza

MDK

szerepelt a tárlaton.

"Kordélyos ló"

"Téli erdő"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.

Alföld. 1963. jun. 76-78.l.

Veress Géza (

-2-

Bejarja egész Közel Keletet, sőt Singapore-ban is járt. Tussal, akvarellel, temperával és diófapáccal dolgozik. Később kevesebbet grafikázik, sakkor is főleg tájakat: Tarcal, Tokaj, Veresmart.

A képzőművészetek Debrecenben
1961

83 oldal

Veress Géza (Hajdúböszörmény 1899-)

Tanulmányait mint rendkívüli hallgató kezdte a Főiskolán Csók Istvánnál és Glatz Oszkárnál. A háberuban megsebesült, a Velencébe került kórházba. A fronton megismerkedett hednyánszkyval és Vaszaryval. Négyévet töltött Törökországban, ahol sokat rajzol

A képzőművészetek Debrecenben

1961

83 oldal

Veress Géza (1899-)

Szerepelt a Tiszántúli Képzőművészet) II. Vándor kiállításán 1958-ban

A Képzőművészeti Kör vezetője Debrecenben

A Képzőművészetek Debrecenben. 1961.

60 oldal

Veress Géza

Kubikosok (repro)

A Képzőművészetek
Debrecenben 1961

114 kép

Veress Géza

Szerepelt az I. debreceni nyári tárlaton.

Hajdú-Bihar megye, V. ü. 1967. aug. 12

M.D.K.

Veress Géza, festő

fejszét vállára vetett mosolygós parasztfiút ábrázoló linometszetet körbe a lap a hátsó borító egyik belső oldalan.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 5. sz. — old.

MDK MDK

Veress Gáza

Hortobágyi részlet I-II. linó

[illegible] grafikai biennale

Herman O. Muz. 1963.

Veres Géza

MDK

Dülő-ut javitók, krétarajz

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Veress Géza

Kiállitá i kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 dec.4.

Veress Sára.
Munkácsy-díjas festő.

Debrecenben a Déri Múzeumban rendezett megyei képzőművészek kiállításán két képe szerepelt, az egyik: „Nagy Sándor Sztálin-díjas író műveinek olvasására" című volt. (említve.)

Hajdu-Bihar megyei Képlap, Debrecen, 1952. Nov. 16.

Veress Géza

festő

Szabolcsveresmart

(Debrecen)

igz!

MKSz 1947

Veress Géza festőművész

A debreceni Képzőművészeti Szakközépiskola tanára, a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség tagja. 1952-ben „Galambos" címmű képe elnyerte a Munkácsy díj III. fokozatát.

A Képzőművészetek Debrecenben. 1961. 58-59 oldal

MDK

Veress Géza (festő)

Négy évi ~~[illegible]~~ törökországi útja során kizárólag grafikai stúdiumokból tartotta fenn magát. Tóháton, gyalog, teveháton, kereskedelmi hajókon átbarangolta a Közel-Keletet; eljutott Singapoorba is. Közben állandóan vázlatozott tussal, akvarellel, temperával, diófapáccal.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből. Alföld, Debrecen 1964 3. sz. 203. l.

MDK

Veress Géza (festő)

(A világháborúban) harcol Udinében és sebesülten kerül a velencei kórházba. 1917-ben találkozik a frontújságot szerkesztő Medgyaszay Istvánnal; Piave mellett ismerkedik meg Vaszary Jánossal – majd újra összekerül Medgyaszayval.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 203. l.

MDK

Veress Géza (festő)

A 20-as években művelte a grafikát erőteljesebben. Rendkívüli hallgatóként került a főiskolára. Csók ~~[illegible]~~ Istvánnál és főleg Glatz Oszkárnál tanult. A háború megakasztotta fejlődésében.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 203. l.

MDK

Veress Géza (festő)

A [redacted] felszabadulás után új életünk tematikája is megsző-lal vásznain, rajzlapjain.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművé-szeti életéből.
Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. (203)–204. l.

MDK

Veress Géza (festő)

Kelet hétköznapjaitól – közelkeleti útja során – humoros akvarell-sorozatot készített. Később elsodródik a grafikától, de végleg nem szakít vele. Főleg tájjellegű grafikák érdeklik; Tarcal, Tokaj, Veresmart szépségei.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz 203. l.

MDK

Veress Géza (képzőművész)

Esetrajza: Kubikus család — repr.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 166. l.

Vecs Géza

1931-ben gyenge freskókkal
diszitette a nyirtassi
(Szabolcs m.) gör. kath.
templom szentélyét.

Léva, 1938. jun. 23.

Veress Géza

nemrég elhunyt Munkácsy dijas müvész, testvére Veress Zoltán festőmüvész.

Magyar Hirlap 1978-2o2-11

Rátkai: X milliomos

Veress Géza

lanitotta a képzőművészeti-főiskolára készülő Maghy Zoltánt.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 78old

Veress Géza

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája tanára 1949 től Veress Géza.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve.

Alföld 1972/5 89 old.

Veress Géza festőművész
a debrecen képzőművészeti körbe
tanitotta Kungler Sándort.

Sass Ervin: Kungler Sándor
intarzia képei Békéscsabán

Alföld 1972/6 63 old.

MOK

Veress Géza (képzőművész)

Debrecen egy-egy részletét, az emberek mindennapi tevékenységét, pillanatait megörökítő művei szerepelnek a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkácsoport 1960. évi őszi tárlatán.

Kürti Katalin: A tárlaton szereplő művek szemléje

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 70. l.

MDK

Veress Géza (festő)

(A (debreceni) Képzőművészeti Körben tanította Szegedy Imre.)

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képző-művészeti múltja és jelene.
Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDK

Veress Géza (festő)

— Kordélyos ló c. műve – diófapác – repr.

(Szöveg a Tartalom-ban.)

Alföld, Debrecen, 1959. 2. sz. [2.], 13. l.

Veress Géza

A megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlaton műve szerepel.

Magyari Vilmos: Őszi tárlat, 1968.
Hajdú-Biharmegyei Népújság, 1968. dec. 14.

MDK

Veress Géza

szerepelt a tárlaton.

"Alkonyat"

Bőgel József: A debreceni és Hajdu megyei képző-
művészek III. tavaszi tárlatáról.
ALFÖLD 1964 jun. 565-567. lap.

Veress Géza, Munkácsy-díjas festőművész

Egerházi Anne látogatta a debreceni szabadiskolai képző-
művészeti szabadiskolát. Ott nagyon komoly oktatás
folyt. Dalla László, Fényképházi László, Menyhárt Jó-
zsef és Veress Géza foglalkozott a növendékekkel.

Bakó Endre: Egerházi Anne.
Hajdú-Bihari Napló, 1983. ápr. 16. 8. old.

Veress Éva
festő

A debreceni képzőművészeti szabadiskolában Józsa Jánost tanította.

Galambos Ferenc: Józsa János.
Művészet, 1971. július - 22.oldal.

Veress Sára

1970. októberében elhunyt.

In memoriam
Szocialista művészetért, 1970. nov.

Veres Géza, festő

L. Képzőművészet

Lázár I.: Tizenöt éves a Hajdúsági Nemz. Műv. Telep 89-91

Alföld, Debrecen, 1978. 12. sz. XXIX/9

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Veress Géza
(1899-1970)

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1979 SEP 26

Festőművész és grafikus

1021

Veress Géza emlékezete

Veress Géza festészete még élénken él a hajdúsági műbarátok emlékezetében. Több évtizedes pályafutása idején többször állott műveivel városunk közönsége előtt, s Debrecen ezekből a képekből a mindig jó szándékú törekvés, az őszinte alkotókedv mellett a művész problémáit, vívódásait, az egyéni stílus elérésének töretlen akarását is kiolvashatta. Hajdúböszörményben született 1899. június 7-én. Rendkívüli hallgatóként került a főiskolára. Csók Istvánnál, majd Glatz Oszkárnál tanult, de a háború mint annyi korabeli művészünket — őt is megakasztja a fejlődésben. Harcol Udinében, és sebesülten kerül a velencei kórházba. Így a háborútól feldult Észak-Itáliában nem az olasz műkincsek végtelenségét szemlélheti, hanem a világkatarzis nyomorultjainak halálvergődését hallgathatja szegényes kórházi ágyán. Háborús élményei közé tartozik a fronttudósítóként működő Mednyánszkyval való találkozása, s a Piave mellett szövődik ismeretsége Vaszary Jánossal.

Befőttet elrakó lány

Egy ideig egyházművészeti megbízatások is foglalkoztatták. Párizsi, római, velencei és firenzei utazgatásai után fejlődésében sokat jelentett közel négyévnyi (1924—1928) élményekben és kalandokban bővelkedő törökországi útja, amikor csaknem kizárólag grafikai stúdiumokból tartotta el magát. Lóháton, teveháton meg sokféle hajón bebarangolja a Közel-Keletet, s eljut Szingapúrba is. Közben állandóan vázlatozik tussal, akvarellel, temperával és diófapáccal. Kelet hétköznapjairól humoros és éles megfigyelésekről tanúskodó vízfestménysorozatot készít.

Veress Gézát ezer szál kötötte a hajdúsági tájakhoz, a közelben elterülő nagy pusztához, a Hortobágyhoz és annak festőihez. Festői életének áttekintésekor először is szakmai becsületességét, a látvány teljes átélését s — a részletek aprólékos kidolgozása mellett — a művek egységének szerkezeti megoldását kell értékelnünk. Hogy biztos kezű rajzoló volt, azt főleg az anatómiai részletekre vigyázó önarcképeiből és egyéb portréiból is lemérhetjük. S hogy együtt élt a hajdúsági néppel, azt nemcsak figurális művei, nemcsak munkaábrázolásai, hanem a tájjal eggyé váló, a staffage szerepén messze túlmutató emberei is bizonygatják. Művészete határozott színfoltot jelentett a debreceni, illetve a hajdúsági művészetben — a provincializmus veszélye nélkül. Természetelvű megfogalmazásaiban sok finomság mutatkozott meg. Menyhárt József a debreceniekről írt tanulmányában kiemeli: „Veress Géza festészetének valamiféle finom cizelláltságra való törekvés a fő jellemzője." Talán fiatal éveinek keleti útjáról hozta ezt magával?

Ha Veress Géza anyagát témakörök szerint tagolnánk, elsősorban tájképeire kellene gondolnunk, de ezek mellett csendéletekkel, portrékkal és sokalakos jelenetekkel is bemutatkozott. Egyéni vonásai, a fényjelenségekhez vonzódó érzéke legszebben folyóparti jeleneteinél bontakozott ki, ahol a természet egy-egy szemmel áttekinthető területét a lényegre tömörítve mutatja be. Különösen hangulatosak égboltjai, víztükreinek játékos villódzásai, kaleidoszkopikus változatai. A lágyan fodrozódó víztükrön, a végtelen levegőég tónusaiban vissza tudja adni a táj jellegzetességeit. A részletek pontos és aprólékos megfigyelése több képén köti az ábrázolás elevenségét, de az elbeszélés tiszta derűjét és folyamatát nem töri meg. Legtöbbször leíró módszerekkel dolgozik, de ezek nem áttétel nélküli természetábrázolások — hiszen nála a látványt, a natúrát az őszinte élmény ereje hevíti. Rajzai, linómetszetei pontosak, elhitető erejűek, természetelvűek, de az emberi élet mélyebb problémáit csak közvetve érintik. Főleg a táj jellege, arculata érdekli, Tarcal, Tokaj, Veresmart és a Hortobágy romantikus szépségei, a falusi szobák csendes intérieurjei, mindennapjai, a ködös reggelek és téli alkonyatok művesen kidolgozott fényhatásai.

Kertalja

Veress Géza nem menekült a problémák elől, mert mindig azt festette, amire ereje kötelezte és ami szemlélődő egyéniségéhez legközelebb állt. Hogy nagyobb lélegzetű emberábrázolásokra is képes volt, arról 1977-ben Hajdúböszörményben megrendezett emlékkiállításán is több festmény tanúskodott. Debrecenben halt meg 1970. szeptember 18-án. A művész özvegye fanatikus hittel őrizte, gondozta és mentegette férje hagyatékát, és a sok száz festményre és grafikára tehető anyagból hatvanhat alkotást ajándékozott a szülőváros Hajdúsági Múzeumának. Hajdúböszörmény megbecsülte Veress Géza emberi és művészeti értékeit, utcát neveztek el róla, s festményeinek legjavát immár a múzeum leltárkönyvei is rögzítik az utókornak. Életműve példamutató erőt jelent a Hajdúság képzőművészeti arculatának alakításában.

Dr. Tóth Ervin

zakirányú szakmai
l rendelkező

műszerészt

kakörbe felveszünk.

ezéseket
si igény megjelöléssel,
re a kiadóba kérjük.

VÁLLALATOK, INTÉZMÉNYEK, MAGÁNÉPÍTKEZŐK, FIGYELEM!

A SZANÁLT LAKÁSOKAT LEBONTÁSRA

ÁRVEREZÉS

ÚTJÁN ÉRTÉKESÍTJÜK.

Árverést 1979. szeptember 28-án tartunk, 9 órakor vállalatunk Mester u. 1. szám alatti helyiségében.

Az árverésre kerülő épületek jegyzéke megtekinthető vállalatunk hirdetőtábláján.

DEBRECEN MEGYEI VÁROSI TANÁCS BERUHÁZÁSI VÁLLALAT
Debrecen, Mester u. 1.

RDETÉSEK

áratú szoba
lgozó nőnek
lánynak ok-
Cím: Takács
boszlói út
. 16.

spárnak bú-
a, konyha-,
-használat-
rdeklődni 15
orecen, Cse-
VII. 45.

összkom-
diáklánynak
ó nőnek ki-
os L. u. 11.

n külön
torozott szo-
„Fürdőszo-
al" jeligé-
a.

ok közelé-
nélküli szo-
előszoba la-
sszabb időre
adom. „Vi-
ár" jeligére

Különálló szoba, konyha albérletbe kiadó. Gogol u. 10. sz.

ÁLLÁS

Gépésztechnikus állást változtatna. „Szolgáltatás" jeligére a kiadóba.

Takarítást vállalok. „Gyors" jeligére a kiadóba.

JÁRMŰ

UD frsz. Trabant személygépkocsi eladó. Érdeklődni délután 17 órától. Debrecen, Gvadányi út 14. II. 2. (Hajnal)

850-es Fiat lejárt műszakival eladó. Érdeklődni lehet Magyarhomorog, Árpád u. 77., Vajda Károly.

Eladó 250-es MZ és T 5-ös Pannónia egyben vagy alkatrészenként. Érdeklődni 16 óra után. Lonyai utca 33/3.

Üzemképes Wartburg 1000-es lejárt műszaki vizsgával, rendszámmal vagy anélkül, olcsón eladó. Hajdúsámson, Bartók B. u. 76. Érdeklődni állandóan.

Kifogástalan állapotban levő Simson Schwalbe kismotor és három részből álló összerakható alumínium horgászcsónak eladó. Schuszter Béla, Debrecen, Libakert u. 1. I. em. 3.

223-as Warszawa gépkocsi bontásra eladó. Berettyóújfalu, Váci M. utca 27., Tóth Antal.

HÁZASSÁG

Szeretném megtalálni azt a magas, barna, józan életű férfit 40 éves korig, aki szeretetre vágyik és azt viszonozni is tudná, házasság céljából. „Őszinteség, megbecsülés" jeligére a kiadóba.

23 éves, 170 cm magas lány megismerkedne korban hozzá illő férfival, házasság céljából, csak fényképes levélre válaszolok. „Boldogság" jeligére a kiadóba.

Megismerkednék házasság céljából jó külsejű, jó lelkű, hozzám illő hölggyel, 175 cm magas, 52 éves, saját berendezett lakásomba várom, egy kisfiam és kocsim van. Jogosítvánnyal előnyben. „Leinformálható" jeligére a kiadóba.

49 éves, 160 cm magas, barna, anyagilag rendezett, fizikai dolgozó nő megismerkedne józan gondolkodású, egyedül élő férfival házasság céljából. „Őszi rózsa 1979" jeligére a kiadóba.

40 éves, barna, 168/68 elvált nő társaság hiányában megismerkedne korban hozzá illő értelmiségi férfival házasság céljából. „Komoly értelmiségi legyen" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Szép bútorok felvásárlása és eladása. Pásti u. 8.

Szép szekrénysor, rekamié, heverő, ágyneműtartó, fotel, szék, asztal olcsón eladó. Pásti u. 8.

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Hagyatékot is veszek. Hajdúhadház, Mester u. 43.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Villanyvarrogép, babamérleg, írógép kölcsönzése. Béke útja 8., Gabányiné. Telefon: 12-382.

EGYÉB

Garázst veszek „Uj- és Vénkert környékén" jeligére a kiadóba.

Eladók 200 literes boroshordók, 200 literes vas olajoshordók. Babits Mihály u. 31., délután.

Garázst bérelnék a Vénkertben vagy környékén. „Fűthető legyen" jeligére a kiadóba.

Új kút készítését, tisztítását, mélyítését vállalom. Levélre házhoz megyek. Kovács János 4031 Debrecen, Hargita u. 28.

Nagy Főnix és legyező pálma közületnek is eladó. Mikszáth K. utca 20. III. 13.

Garázs kiadó. Debrecen, Ságvári Endre utca 11. I. 2.

Boroshordók, kevéssé használt, tölgyfa, igen jó állapotban, 245, 195 literes, 10 Ft/l eladó. Nyíradony, Deák u. 4., Budai.

Félkomfortos lakásomat megosztanám jólelkű, középkorú, egyedülálló nővel, eltartási szerződés lehetséges. „Idős nő" jeligére a kiadóba.

Eladó kerek járóka, olasz összecsukható, 2 db gyermek ülőkocsi, NDK ekhós sportkocsi, olasz maünyag hordozóetető. Széchenyi utca 74., Molnár.

Fürdőszoba csempézését, kémények javítását, anyaggal együtt is vállalom. Pándi György kőművesmester, Verecke u. 3.

alkalmaznak

A H.-B. m.-i Vegyesipari Vállalat központi telepére felvételre keres: gépkocsivezető, karosszérialakatos, tmk-lakatos, villástargonca-vezetőt, szerkezeti lakatos munkaerőt, villanyszerelőket műhelymunkára és segédmunkásokat. Jelentkezni lehet: Debrecen, Bellegelő 1102., az üzemvezetőnél.

Autómotor-szerelő szakmunkásokat lehetőleg több éves gyakorlattal felveszünk. Jelentkezés: Belkereskedelmi Szállítási Vállalat, Debrecen, Diószegi út 38.

Vizsgázott kazánfűtőt alkalmazunk olajtüzelésű kazánok üzemeltetéséhez. Jelentkezni a H.-B. m.-i Üdítőital-ipari Vállalat, Debrecen, Epreskert u. 5. sz. alatti üzemében lehet.

Hűtőgépszerelő és villanyszerelő szakmunkást alkalmazunk azonnali belépéssel. Jelentkezés: Utasellátó Vállalat Területi Igazgatósága, Debrecen, MÁV-állomás I. emeleten, az étterem bejáratánál.

Neonberendezések szereléséhez fiatal villanyszerelő szakmunkást felveszünk. Jelentkezés: Finommechanikai Vállalat, Debrecen, Bartók Béla út 9. Neonrészleg vezetőjénél.

Üzemi gyakorlattal rendelkező jogtanácsost és vállalati tevstatisztikust felvesz a Debreceni Hőszolgáltató és Vasipari Vállalat, Tüzér u. 4. (Zákány utcából). Pályázattal való jelentkezés a személyzeti vezetőnél.

Vasszerkezeti lakatos, CO-hegesztő, villanyszerelő szakmunkásokat felvesz a Mezőgazdasági Felszereléseket Gyártó Ipari Szövetkezet, Debrecen, Rigó u. 29.

KEMIKÁL Építési Műgyantagyár kutatólaboratóriuma felvételre keres egy fő vegyészlaboránst, vegyipari szakközépiskolai vagy technikumi képesítéssel. Heti munkaidő 40 óra. Monostorpályi út 5. Kutatásfejlesztés vezetőjénél.

Iparvállalat felvételre keres főiskolai végzettségű, automatizálásban és felújításban, illetve elektronikus berendezések javításában jártas szakembert villamos művezetői, illetve műszerész csoportvezetői beosztásokba. Jelentkezés a „Vegyipar 006299" jeligére a Magyar Hirdetőbe kérünk.

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

PÓSA SÁNDORNÉ
Bittner Erzsébet

1979. szeptember 23-án, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Drága halottunk temetése szeptember 28-án, pénteken de. 10 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójában a római kat. egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Jerikó u. 15. VII. 54.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy drága jó feleségem, édesanyánk, testvérünk, nagymamám, sógornőnk, rokonunk és jó ismerősünk,

CSIGE JÓZSEFNÉ
Zrufkó Etelka,

a Kishegyesi úti óvoda dolgozója, 40 éves korában, hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 28-án, pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Kishegyesi út 78.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen drága jó feleségem, édesanyám, anyósom, nagymamánk, dédnagymamánk, sógornőm és rokonunk,

SZÉCHY DEZSŐNÉ
Molnár Ilona

74 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 27-én, csütörtökön du. 3 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozó teréből. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Honti u. 41.

Mélyen megrendülve, fájó szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és tisztelték, hogy

DIMÉNY MIKLÓS

nyugd. kertész, 62 éves korában, súlyos szenvedés után elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása szeptember 29-én szombaton délelőtt 10 órakor

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, apósom, nagyapánk, testvérünk, sógorunk és jó rokonunk,

KISS MÁRTON,

a MEZŐGÉP Gyár dolgozója, 58 éves korában, rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Felejthetetlen halottunkat szeptember 28-án, péntek déli 12 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából polgári szertartás szerint örök nyugalomra helyezni. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Tegez u. 84.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó feleségem, felejthetetlen rokonunk,

NYITRAY JÁNOSNÉ
Burai Erzsébet

életének 84. évében, türelemmel viselt hosszú, súlyos betegség után csendesen elhunyt. Kedves halottunk hamvasztás előtti búcsúztatása szeptember 27-én, délben 12 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójában a ref. egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Lakás: Honvéd u. 63.

Mélyen megrendülve, fájó szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó feleségem, drága édesanyánk, anyósunk, nagymamám, testvérünk, sógornőnk, nászasszonyunk és jó rokonunk,

FAZEKAS PÉTERNÉ
Kozma Róza

a DOTE nyugdíjasa, 60 éves korában hosszas, súlyos szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunktól szeptember 28-án pénteken délután 1 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. ravatalozó teréből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Korcsolyás u. 22.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett drága jó édesanyánk, anyósunk, nagymamánk, dédnagymamánk, nászasszonyunk, nagynénénk, és jó rokonunk.

Veress Géza, Jestő

L.: Káplár Miklós

Lázár Imre: Kathy, Z. – Sz. kürti k.: Hajdúbönörmény
építésete, képzőművésete 87-89

Alföld, Debrecen, 1980. september XXXI/9.

Veress Géza festmüvész

"Galambot himző lány" c. müvéért a Munkácsy-dij III. fokozatát kapta,-közli a lap: "Müvészeti dijak kiosztása" cimmel.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. márc.-27.- ápr. 1o.
III. évf. 8. sz.

1969 — 3

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ALFÖLD

1021

Veress Géza

mint bogár a letarolt ágon, szántók fölött a madár . . .
Még egy élethez erőd nem maradt, nagyapám!

Veress Géza linómetszete

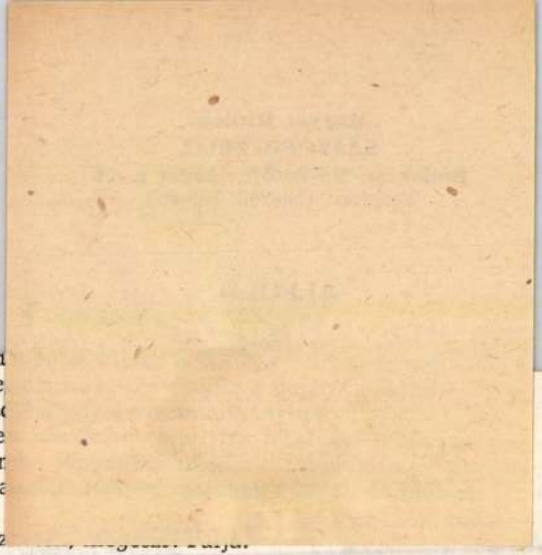

én majd megmutatom neked . . . – Elakad
fejét és dadogva ordítja: – Mars a helyedre
– Hát ez pillanatnyilag megúszta! – szakad
A „szerencse", amit képtelen viselkedésére
nyebbülést sem vált ki belőle. Az előbbi lor
köszön, komótosan előkeresi törött nyelű ka
minden idegszálával enni kezd.
– A jó eget a bendőjének! Megeszi! . . . Néz
A többiek szájtátva körülállják.
Egy idősebb katona elismerően csettint:
– Hű, az istenit a gyomrodnak, öcsém! – és széles mozdulattal megpödri rozsdaszínű bajuszát. – Hát neked aztán ízlik a Hindenburg-csuszpájz! . . . Jó, mi? – kérdezi nevetve, s a többiek gurgulázva vele együtt nevetnek.
A fiú szó nélkül, gyorsan kanalazza a löttyöt, majd kis idő múlva megszólal:
– A pótszerekkel dúsított pesti hadigulyáshoz képest tömör, tartalmas eledel ez, bátyám. – A csajka tartalmát cuppogva kiszürcsöli egy cseppig.
– Újonc vagy?
– Újonc a fene. Elkaptak.
– Egy szóval tünőcskéztél és rádakadtak, mi?
– Valahogy így . . .
– Akkor nem úszod meg szárazon, hallod-e! . . . Csodálom, hogy zabálni engedtek. A százados masszírozási módszere messze földön ismerős. A szökevényekkel pocsékul elbánik. Külön fogásai vannak az effélék számára.
– Teheti, de jelzem: büdös a levegő. Az egrecíroztatással nem sokra megy.
– A mesehadseregben, öcsém. Ott igen. De itt, a huszonnégyes vadászkerékpárosoknál?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JUN 25

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Veress Géza emlékkiállítás
díjnyertes grafikáinak művészi
színvonala

A SZAKMAI TUDÁS ÉS A LÁTVÁNY BECSÜLETE

1021

Veress Géza emlékkiállításáról

Hajdúböszörményben a nyári kulturális rendezvények sorában jelentős helyet foglal el Veress Géza emlékkiállítása. A tárlat anyagát az 1970-ben elhunyt Munkácsy-díjas művész 42 olajfestményéből és 24 grafikájából válogatták, szem előtt tartva a böszörményi születésű művész életének (1899—1970) különböző szakaszait, tárgyválasztását és témakörét.

Veress Gézát ezer szál kötötte a Hajdúság tájaihoz, szülővárosához, a közelben elterülő nagy pusztához, a Hortobágyhoz és anak festőihez. A művész özvegye a sok száz festményre és grafikára tehető anyagból hatvanhat alkotást ajándékozott Hajdúböszörménynek, amelyek most a Hajdúsági Múzeumban elhelyezve őrzik a mester életművét.

Veress Géza életének áttekintésekor először is a szakmai becsületességet, a látvány teljes átélését, s a részletek aprólékos kidolgozása mellett az egész mű egységének szerkezeti megoldását kell értékelnünk. Hogy biztos kezű rajzoló volt, azt főleg az anatómiai részletekre vigyázó önarcképeiből és egyéb portréiból is lemérhetjük. S hogy együtt élt a böszörményi néppel, azt nemcsak figurális művei, nemcsak munkaábrázolásai, hanem a tájjal egygyé váló, a staffázs szerepén messze túlmutató emberei is bizonygatják.

Rendkívüli hallgatóként került a főiskolára. Csók Istvánnál, majd Glatz Oszkárnál tanult, de a háború — mint annyi korabeli művészünket — őt is megakasztja a fejlődésben. Harcol Udinében s így a háborútól feldúlt Észak-Itáliában nem az olasz műkincsek végtelenségét szemlélheti, hanem a világháború nyomorultjainak halálvergődését hallgathatja szegényes kórházi ágyán. Háborús művészélményei közé tartozik a fronttudósítóként működő Mednyánszkyval való találkozása 1914-ben, és a Piave mellett szövődik ismeretsége Vaszary Jánossal.

Párizsi, római, velencei és firenzei utazgatásai után fejlődésében sokat jelentett közel négy évnyi élményekben és kalandokban bővelkedő törökországi útja, amikor csaknem kizárólag grafikai stúdiumokból tartotta el magát. Lóháton, teveháton, különféle típusú hajókon bejárja a Közel-Keletet s eljut Szingapurba is. Közben állandóan vázlatozik tussal, akvarellel, temperával és diófapáccal. Kelet hétköznapjairól humoros és éles megfigyelésekről tanúskodó akvarellsorozatot készít. Stílusjegyei, meglátásai évek során át alig változtak. Rajzai, linómetszetei (*Nádvágók, Leány galambbal*) pontosak, elhihető erejűek (*Önarckép*, ceruzarajz), természetelvűek, de az emberi élet mélyebb problémáit csak közvetve érintik. Főleg a táj jellege, arculata érdekli, Tarcal, Tokaj, Veresmart és a Hortobágy romantikus szépségei. A falusi szobák csendes enteriőrjei, a falusi élet mindennapjai (*Bökönyi szoba, Öltözködő lányok, Műhelyben*), a ködös reggelek és a téli alkonyok mívesen megoldott fényhatásai (*Kertben, Tiszai táj*).

Ha Veress Géza kiállított anyagát témakörök szerint tagolnánk, elsősorban a tájképekre kellene gondolnunk, de ezek mellett csendéletekkel, portrékkal (*Anyám*) és sokalakos jelenetekkel is bemutatkozott. Egyéni vonásai, a fényjelenségekhez vonzódó érzéke legszebben folyóparti képeinél bontakozott ki, ahol a természet egy-egy szemmel áttekinthető területét szigorú szerkezetiséggel, a lényegre tömörítve mutatja be. Különösen hangulatosak égboltjai, víztükrének játékos villódzásai, kaleidoszkopikus változatai. A részletek pontos és aprólékos megfigyelései egynémely képén kötik az ábrázolás elevenségét, de az elbeszélés tiszta derűjét és folyamatát nem törik meg. Legtöbb képén „leíró" módszerekk
de ezek nem áttétel néll
szetábrázolások, hiszen
ványt, a natúrát az őszi
ereje hevíti.

Veress Géza nem
problémák elől, mert
festette, amire ereje k
ami szemlélődő egyénisé
közelebb állt. Hogy nag
zetű emberábrázolásokr
volt, arról ezen a 34 műb
lékkiállításon több festm
kodik.

Hajdúböszörmény min
csülte Veress Géza embe
szi értékeit, utcát nevezt
s festményeinek legjavá
múzeum őrzi az utókor
Életműve példamutató
a Hajdúság képzőművés
tának alakításában.

Dr. T

l dolgozik,
üli termé-
ála a lát-
nte élmény

nenekült a
mindig azt
ötelezte és
éhez a leg-
obb léleg-
is képes
ől álló em-
ény tanús-

lig megbe-
i és művé-
ek el róla,
immár a
számára.
rőt jelent
eti arcula-

th Ervin

kerttel eladó. Erdé-
11., (Mikepércsi út-

LAKÁS

zoba-összkomfortos,
ses, főbérleti, föld-
piac közelében le-
kásomat elcserélem
szobásra, távfűtéses
n. „Főbérleti" jel-
kiadóba.

rélem dunaújvárosi, 2
tanácsi lakásomat
ni vagy pesti más-
szobás tanácsira. Ér-
a kiadóba „Ősz"
kérem.

ecenben ez évben át-
kerülő földszinti
átvennék. „Részle-
jékoztatást 333" jel-
a nyíregyházi Lap-
a kérek.

zobás, összkomfortos
garázzsal, hitelnyitás
eladó. „Parkerdő"
e a kiadóba.

cserélem kisebb erkélyes, másfél szobás szövetkezetire, esetleg tanácsira, II. emeletig. „Centrum" jeligére a kiadóba.

Elcserélem tanácsi erkélyes, két és fél szobás, összkomfortos lakásom, kertes tanácsi, vagy saját házért. (Mester utcai lakótelep.) Csemete u. 7. VII/47.

Elcserélem Bethlen utcai, OTP-s, másfél szobás, összkomfortos, IV. emeleti lakásomat 2 vagy 1 + 2 fél szobásra a környéken. Lehet szövetkezeti vagy tanácsi is. „Liftes 106 248" jeligére a Hirdetőbe.

Erkélyes, földszinti minigarzont keresek. Fekete Ágnes, Miskolc, Kassai u. 48.

Oroszlányi, kétszobás, összkomfortos tanácsi lakásomat elcserélném debreceni hasonlóra. 2840 Oroszlány, Népek barátsága u. 9. III/2.

Gyümölcsöskert eladó, 280 négyszögöl. Víz, villany van. Kiss Áron út 4.

Hajdúszoboszlón, Bánomkertben 80 négyszögöles üdülőtelek eladó. Telefon: 13-567.

szombat és vasárnap 12 órá
után: Böszörményi út 68
III/317.

Eladó most vizsgázott
Wartburg 353-as személy-
gépkocsi. Csirkés, Gvadá-
nyi u. 18. Érdeklődni bár-
mikor.

vagongyári festő 68 éves k
elhunyt. Temetése június
szerdán délután 3 órakor
Köztemető I. o. ravatalozó
ből a ref. egyház szertartás
rint. A gyászoló család.
Debrecen, Ilona u. 5.

Mély fájdalommal tudatjuk
drága jó édesanyám, any
nagymamánk, dédnagyma
testvérem, és rokonunk A
ISTVÁNNÉ Gólyán Margit 7
korában elhunyt. Temetése
29-én, szerdán délelőtt 10
lesz a Köztemető I. o. rav
terméből polgári szertartás
A gyászoló család. Lakás:
cen, Darabos u. 55.

TELEVÍZIÓ-AKCIÓ

június 20-tól június 30-ig
minden televízióhoz
300 forintos
ajándékutalványt ad a

CENTRUM ÁRUHÁZ
DEBRECEN

CENTRUM ÁRUHÁZ

DÍJTALAN SZÁLLÍTÁS,
GYORSÍTOTT OTP-ÜGYINTÉZÉS,
CENTRUM SZERVIZ

NK

éves korig kétműszakos munka-
szerszámkészítő, esztergályos,
szakmunkásokat, darukezelőt
daruhoz,
műszaki ismerettel,
nított munkásokat.

YAGFELDOLGOZÓ VÁLLALAT

egyesi út.
unkaügyi osztályon.

Minősített
ívhegesztő
felveszünk

CSŐSZER
debreceni kirendeltség
Mikepércsi út 5.

elő,
lő,

A CSŐSZERELŐ-IPARI VÁLLALAT

DEBRECENI KIRENDELTSÉGE FELVESZ

víz-, gáz-, fűtésszerelőket, csőszerelőket,
lakatosokat, hegesztőket, segédmunkásokat
szerelők mellé,
valamint komplett szerelőbrigádokat.

Munkásszállást biztosítunk.
Heti szabad szombat.

Jelentkezés: Csőszer-kirendeltség, Mikepércsi u. 5.

Vasbetonszerelő
szakmunkásokat,
betonozókat,
segédmunkásokat
felveszünk.

DEBRECENI
ÉPÍTŐIPARI
SZÖVETKEZET,

Monostorpályi út 5—7.

ÚJ SZOLGÁLTATÁ

Épületek, családi

kevert kavic

az igényelt min
Egység
Minőségtől függően
kellő megrendelés

I

Debreceni Építőip
Munkanapokon 8—1

VERESS GYULA

ÉSZAK - MAGYARORSZÁG

1998, IX. 28.

IZSÓFALVA

Veress Gyula festőművész emlékkiállítása. Izsó Miklós Művelődési Ház. Délután 5 órától.

VERESS GYULA

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1998. IX. 26

● **Veress-emlékkiállítás.** Veress Gyula festőművész tiszteletére emlékkiállítás nyílik szeptember 28-án, hétfőn délután 5 órakor Izsófalván az Izsó Miklós Művelődési Központban.

VERESS GYULA

1997. Október 18., Szombat

Észak-Magyarország

Arcok, sorsok, emberek

Miskolc (ÉM) – Arcok, sorsok, emberek címmel nyílik emlékkiállítás Veress Gyula alkotásaiból a miskolci Mini Galériában október 20-án, hétfőn délután 4 órakor. A november 12-ig megtekinthető tárlatot Menner Magdolna rajztanár ajánlja az érdeklődők figyelmébe. Közreműködnek a Fazekas Utcai Általános és Zeneiskola tanulói.

Veress Gyula Budapesten született 1925-ben, Szegeden halt meg 25 éve, 1972-ben. Nehéz körülmények között nőtt fel. Még fiatalkorú volt, amikor tisztiiskolásként a frontra került. Hamar rádöbbent a háború értelmetlenségére, és megszökött. Katonaszökevényként került kapcsolatba vallásos emberekkel, s elkötelezte magát a papi hivatás mellett. Miközben a papi szemináriumot végezte, művészeti szakkörökbe járt Miskolcra, Sajószentpéterre, Kazincbarcikára.Ezernél több vers, sokszáz kép, s száznál több elbeszélés maradt utána. Az emlékkiállítás-sorozat miskolci állomásán portréiból válogattak a rendezők.

1997. Október 18., Szombat

ma SZEKSZárd

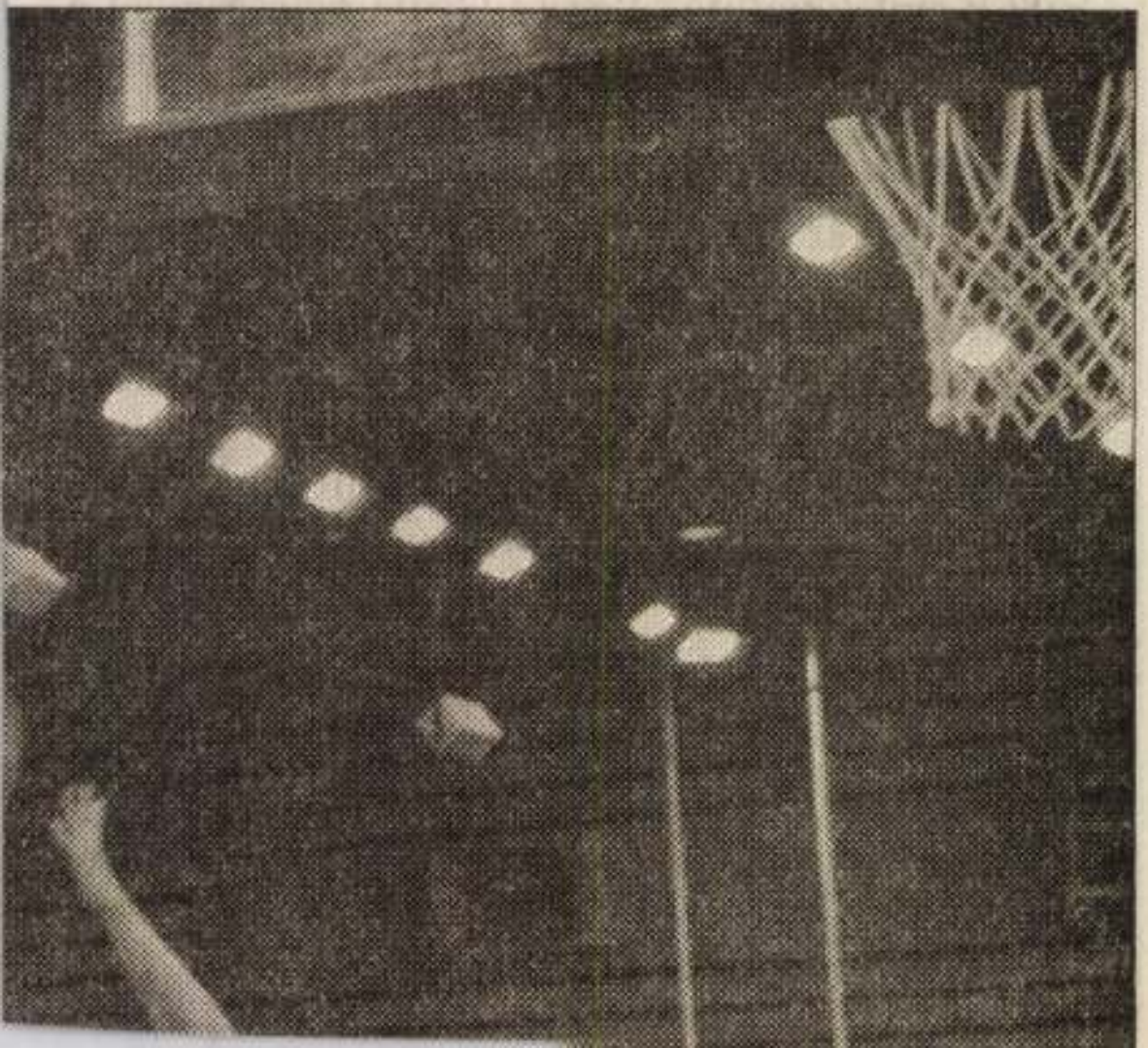

Veress Géza
'96.X.30.
Hajdú-Bihari Napló

A vízfestménysorozat egyik darabja

Kemál pasa is modellt ült

Három éve lesz születésének centenáriuma. Művészi pályáját sikerek kísérték, minden eladásra szánt képe vevőre talált. A Böszörményben született festő élete nagy részét a Hajdúságban élte le, s ennek a tájnak, Szabolcsnak és a Bodrog mentének festőjeként maradt meg az utókor emlékezetében. Szülővárosában utcát neveztek el róla. Veress Géza életének egy kevésbé ismert szakaszából (1925–28) több olyan mű maradt fenn, ami kuriózumnak számít. Isztambuli évei alatt készült munkáinak egy részét a festő Debrecenben élő fia, ifjú Veress Géza őrzi. A közelmúltban megcsodálhattam azokat az akvarelleket, amelyeket 25 évesen készített a festő. A törökök hétköznapjait humorral, együttérzéssel festette papírra. Egyik méltatója a film erényeit látta meg ebben a sorozatban. A török utca emberét karakterező akvarellrajzokon megelevenedik a teher súlya alatt görnyedő hordár, a kacér bajadér, az utcai kávéárus, a cipőpucoló, a kártyát vető jósnő, a zöldségkereskedő. A pontos megfigyeléssel feszessé komponált vízfestmények a század eleji Törökországról pontos látleletet adnak, s annyi információt, amit talán csak több könyv tartalmaz. Ankarában modellt ült neki Kemál pasa, a népét europaizáló államférfi, s közben törökül beszélgettek. A fiatal festő szeretett utazni, kereste a kalandot. Nem csak Konstantinápolyban járt; harcolt Udinében és sebesülten megjárta a velencei katonai kórházat is. Az olasz fronton megismerkedett Mednyánszky Lászlóval és Vaszary Jánossal. Eljutott Kis-Ázsiába, Afrikába és Szingapúrba is. Hosszú útjai során gyakran ült ló- vagy teveháton, és a helyszínen készített rajzaiból, akvarelljeiből tartotta fenn magát.

Veress Géza több tucat munkáját őrzi a Hajdúsági Múzeum. A család nagylelkű adományát gyakrabban bemutathatná szülővárosa, hiszen ma már a művelődési központ mellett a múzeum is rendelkezik megfelelő időszaki kiállító helyiséggel. A három év múlva esedékes nagy tárlatig be lehetne mutatni Veress Géza ifjúkori kalandozása során született műveket. Az említett akvarelleken kívül több rajz és olajkép őrzi a négyéves utazás emlékét.

Tarczy Péter

NAGY GÁBOR MIKLÓS

Táncolni őszben

Átcsavargott szombat éjszakák után
ha kószálok a százéves, elhagyott
belvárosi parkokban, magam vagyok,
s zizzen felém a fák ezer titka, tán

a szívemből szakadnak sorra dalok,
amikor oszlik a hajnali pára,
s édes-fájó hegedűmuzsikára
kedvesem karolva én úgy akarok

táncolni az őszben, súgni szerelmet,
szótlanul bújni ölét – imatermet,
számolni ébredő, szálló madarat,

vadgesztenye-kincset ásni a rozsdás
avaron és csendben lopni hozsannás
csókokat az őszi platánok alatt.

(A rossz napok egyre...)

A rossz napok egyre aláznak
a hajnali ég is hogy vérzik...
Emelj magadhoz, az égre
– az ölelésig –

Szeged felé

A sínek mentén aranyló akácok
a lándzsás jegenyék is hadrendbe álltak
szerelmes szavakkal kirakósdit játszok
a sínek mentén aranyló akácok
amíg *visz a vonat, megyek utánad*

Valami bánat ült...

Valami bánat ült a halott nyárfákra,
nyomaim mögöttem mind a hóba vesztek.
Bölcsebben hallgatnak a feltámadásról
az útszélen alvó, nagy, fehér keresztek.

Csóktól részegülten

Csavargunk hajnalig
csóktól részegülten

És szerelmesen kacagjuk
a teknősbéka-arcával
mögöttünk messze maradó,
Csuparánc időt

VERESS GÉZA
Ménes (1960 k.), fametszet, 150 × 200 mm, HM 64.2.3.

VERESS GÉZA
Hortobágyi táj (1960 k.), akvarell, 450 × 560 mm, HM 64.2.3.

VERESS GÉZA
Hortobágyi táj (1960 k.), tempera, 45 × 56 cm, HM 77.61.

Délibábok hazája, IV.Debrecen, Déri Muzeum, 1992

VERESS Géza festő (1899-1970)

életrajz: 37,

Hajdúböszörmény utikalauza. Szerk. Tarczy Péter. Hajdúböszörmény, 1993

JASZTRAB

Visitatio Canonica : Az Esztergomi Főegyházmegye Barsi Főesperességének egyházlátogatási jegyzőkönyvei 16 -1674. Vál.bev. Tomisa Ilona. Bp. : MTA Néprajzi Kutató Intézete, 1992

24-27.

VERESS GÉZA

Új Művészet
2004. Feb.
XV. évf. 2.

47. old.

rlexikon. Bd. 13.

rlexikon. Bd. 13.

Veress Gusztáv

1.	Csabai tót férfi	olaj	80×48
2.	Csabai árvíz	olaj	69×145
3.	Archép	olaj	50×40

Csabai Festők jubileumi kiállítása

Békéscsaba 1968

VERESS JÓZSEF

„Szolidarítás"

- kaboresport

Konnr 1974/11

1171 old

Veress József

Solidaritás

Kormuk

974 1171 oldal

Veress József Szobrász

A térplasztika érvényesül műveinél

Hét

1974 IX. 20 3 oldal

Veress József:

Országos Grafikai Szalon, Kolozsvár, 1973.

A Hét /Bukarest/, IV.évf.46.sz. 1973. nov. 16. 9.old.

VERESS József
?
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász
(Az 1970-es évek eleje óta az NSZK-ban él.)

Banner - Erdély

VERES KÁLMÁN

Szobrokat avatnak Mezőberényben

Egy, Békéshez igencsak szoros családi szálakkal kötődő fiatal szobrászművész alkotásaival gazdagodik Mezőberény: tegnap délelőtt *Kökéndy József*, Békés alpolgármestere a „Harmadik lehetőség" Bt. közreműködésével átadtá a városnak a mezőtúri születésű *Veres Kálmán* szobrászművész készítette Kossuth- és Széchenyi-szobrot, melyeket március 15-én avatnak fel. Az adományozólevélben egyebek között olvasható: az adományozó számára megtiszteltetés, hogy a város elfogadja a felajánlást, s hozzájárult a művek kiöntési költségeihez.

Tegnap helyére is került a két szobor, melyek eredetileg ötnegyedes, egész alakos formában készültek, s mindkettőt egy szoborkompozíció részeként március 15-én Dunaújvárosban avatnak fel. A két szobor fejét Szentendrén öntötték ki Mezőberény számára. A szobrokat a város központjában, a magyar történelem két kiemelkedő személyiségéről elnevezett utcák találkozásában, a német templom szomszédságában állították fel: a Kossuth-szobor a Kossuth utcára, a Széchenyi-szobor pedig a Széchenyi utcára néz. A talapzat és a márványoszlop *Minya Gábor* békési kőfaragó mestert dicséri, aki ugyancsak jutányos árat számolt munkájáért.

Veres Kálmánnak állnak már köztéri szobrai Békésen, Hevesen, Budapesten, Pannonhalmán, Dunaújvárosban, Svájcban és Uruguayban.

—sz—

BÉKÉSI MEGYEI HÍRLAP
1998 III. 12.

...esbiztonság

az 1-es számú iskola tanulója. A felső tagozatosok legjobb rajzát Bányai György készítette (Dürer isk.), második Virág Szabolcs (Magvető isk.), harmadik Gaál János (Bay isk.). Különdíjas Gurzó Anett a Magvető iskolából.

Kárpáti Béla rendőr alezredes, a megyei baleset-megelőzési bizottság titkára lapunknak elmondta: 4. alkalommal hirdették meg a pályázatot, évről évre nő iránta az érdeklődés. A megyei, majd az országos kiállítást áprilisban rendezik meg. Az országos elbírálásra megyénkből 15 rajzot küldhetnek. Tervezik, hogy a közlekedésbiztonsági megmérettetést sokszínű versenyszámmal a középiskolás korosztályra is kiterjesztik.

Jó a kisközség kicsi óv

Mindig szép kis óvoda volt a telekgerendási, békés gyereksziget a viharos valóságban. Kósa Mátyásné vezető óvónő ezekben a napokban is három csoportban 75 kisgyermek életét irányítja hatodmagával. A csoportszobák élénk-vidámak, a gyerekek elevenhuncútok.

— Igencsak ráférne már az épületre a külső felújítás — mutatja Kósáné, — egyébként nem panaszkodhatunk, mert a szükséges feltételeket biztosítja az önkormányzat. Nyertünk egy környezetvédelmi pályázaton és abból a pénzből megszépítjük, fásítjuk az udvarunkat. Manapság már az udvari fajátékok a jellemzőek, de jobban kopnak, elhasználódnak. Az óvónőink képzettek és amilyen továbbképzés szükséges ebben a nemzetiségi, hagyományápoló kis óvodában és elérhető számunkra, arra beiskolázzuk őket. Fejlesztő pedagógiára készülünk, van már közművelődési, népi kismesterségi ismeretekkel rendelkező kolléganőnk. A szülőket gyakran megkérdezzük, kérdőíveket is adtunk nekik, mondják el, írják le, hogy vannak megelégedve az óvodával?

— *Hallottuk a hírét, hogy ebbe az óvodába is betörtek a lelkiismeretlen emberek...*

— Sajnos elvittek színes tévét, rongáltak nálunk, de igazi

VERESS KÁLMÁN

1998 márc. 16

Mezőberény, a szobrok városa

Minden túlzás nélkül igaznak tekinthető a címben rögzített állítás, hiszen Mezőberényben alig egy esztendő alatt nem kevesebb, mint öt köztéri szobrot avattak. Március tizenötödikén Kossuth és Széchenyi Veress Kálmán által készített mellszobrát állították fel – Kökéndy József adományaképpen (a Harmadik Lehetőség Bt. segítségével). Mindenképpen jelképezi Berény egykori és mai szellemiségét, hogy az 1848–49-es forradalom és szabadságharc nagy alakjainak emlékművét a „német templom" mellett helyezték el.

A szobrot a polgármester avatta fel BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

Szombaton reggel a „Talpra, Petőfi!" országos szavalóverseny megyei döntőjével folytatódtak az ünnepi rendezvények a városban. A művelődési központban három kategóriában versenyeztek a résztvevők.

Közben nem akármilyen „csata" zajlott a gimnázium kollégiumában sem. A Petőfiről elnevezett gimnáziumok és szakközépiskolák tizenegyedik országos találkozójának keretében játékos irodalmi vetélkedőt rendeztek. A fiatalok tudását alaposan próbára tevő viadalban nem érvényesült a hazai pálya előnye, de természetesen ezen senki sem bosszankodott igazán. A Kiskőrösről érkezett vendégek szerepeltek a legjobban. Maguk mögé utasították a fehérgyarmatiakat és a bonyhádiakat is. Ezzel igen szép eredményt tudhatnak a magukénak, hiszen előző nap a Petőfiről elnevezett középiskolák tanulói között meghirdetett szavalóversenyt is kiskőrösi diák nyerte *Szőke Judit* személyében. A második helyet *Beck Adrienn* (Bonyhád), míg a harmadikat *Jóni Enikő* (Budapest) szerezte meg.

A „márciusi ifjak" nem rettentek meg a szokatlanul hűvös időtől sem, s este gyertyát gyújtottak, s 1848-as dalokat énekeltek a Petőfi-szobornál. A művelődési központba pedig színházi előadást varázsoltak a helyi gimnázium tanulói, akik Vaszari Gábor Bubus című darabját adták elő.

Március tizenötödikén is gazdag programot kínáltak a vendégeknek és a városlakóknak. Háromnegyed kilenckor avatták fel a Kossuth tér és a Széchenyi utca találkozásánál álló német templom mellett a névadók szobrát. Ezzel nem egyszerűen a berényiek impozáns köztéri-szobor-gyűjteménye szaporodott, hanem Petőfi mellett méltó emléket kapott az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc másik két vezéralakja is. Avatóbeszédet *Szabó Endre* református esperes mondott, aki a magyar történelem két nagy alakjának sorsát, hitvallását villantotta fel. Bár megemlékezésében elhangzott, hogy Széchenyi és Kossuth sok mindenben nem értett egyet, a két szobrot mégsem ezért fordították háttal egymásnak. A kissé talán szokatlan tájolás oka az, hogy Kossuth szobra a róla elnevezett térre néz, míg Széchenyié a Széchenyi utcára.

Innen a mazsorettek vezetésével a művelődési központba vonultak az ünneplők, ahol a gimnázium diákjainak műsora után ökumenikus istentiszteleten vehettek részt.

Petőfi szobránál stílszerűen a helyi gimnázium díjnyertes beszédírója szólt a hallgatósághoz. Közben elindult a Kossuth térről a természetjáró szakosztály által szervezett Petőfi emléktúra, amelynek végállomása a Körös parti emlékmű volt, ahol *Ignácz Mihály* színművész szavalata után megkoszorúzták az emléktáblát. Ez azt a helyet jelöli, ahonnét Petőfi utoljára visszanézett rajongásig szeretett Alföldjére, miközben elindult végzetes útjára Bem seregéhez.

Dancs László

Nevesített matematika-verseny

A gyulai Erkel Gimnázium adott otthont szombaton a középiskolások számára kiírt matematika tesztversenynek, amelyre népes mezőny gyűlt össze. A verseny már csak azért is kiemelkedett a hasonló események sorából, mert azt a nemrégiben elhunyt kiváló szegedi matematikatanárról, Hajnal Imréről nevezték el. A megyei megmérettetésen taroltak a csabai középiskolások, akik az első öt helyből négyet magukkal vittek. Az első *Barák Tamás* (Széchenyi Szakközépiskola), második *Erős Zsolt* (Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium), harmadik *Baur Edina* (Rózsa Ferenc Gimnázium), negyedik *Kovács Attila* (Petőfi Gimnázium, Mezőberény), ötödik *Oláh Gyula* Péter (Széchenyi Szakközépiskola). A versenyen jelen volt *Hajnal Péter,* a verseny névadójának fia, a szegedi egyetem matematikus docense is. A tesztversenyhez kapcsolódó szakmai programon előadást tartott *dr. Pintér Lajos* és *dr. Németh József* egyetemi docens, mindketten a Szegedi József Attila Tudományegyetem oktatói. Az ünnepélyes díjátadáson dr. Németh József külön köszönetet mondott *Kereskényi Miklósnak,* az Erkel Gimnázium igazgatójának és *Marczis Györgynek,* a gimnázium matematikatanárának, szaktanácsadónak, a verseny színvonalas és igényes lebonyolításáért.. **B. P.**

FM 88 rádió

Békéscsaba kitüntetet

Békéscsabán hagyomány, hogy március idusán kitüntetéseket adományoznak azoknak a polgároknak, akik maradandót alkottak, akik sokat tettek a városért, Békéscsaba hírnevéért. Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése a Békéscsaba díszpolgára címet Schéner Mihály Kossuth-díjas képzőművésznek adományozta. Schéner Mihály a kortárs magyar képzőművészet egyik legjelentősebb alakja, műveit szerte a világon ismerik. Egész életpályája során mindenkor és mindenütt kihangsúlyozta, hogy gyökerei Békéscsabához kötődnek. E díszpolgári cím méltó elismerése a művész mindig közösségi érdekeket szem előtt tartó életútjának, egyben megünneplése hetevenötödik születésnapjának. A Békéscsabáért kitüntetést a közgyűlés posztumusz adományozta Mladonyiczky Bélának. A Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt tulajdonosa városát szerető, ahhoz haláláig ragaszkodó, érte fáradozó s azt köztéri alkotásaival is szépítő polgára volt Békéscsabának. Életművéért ezzel a kitüntetéssel fejezi ki köszönetét a képviselő-testület..

A Békéscsabáért emlékérem posztumusz kitüntetettje:

MLADONYICZKY BÉLA

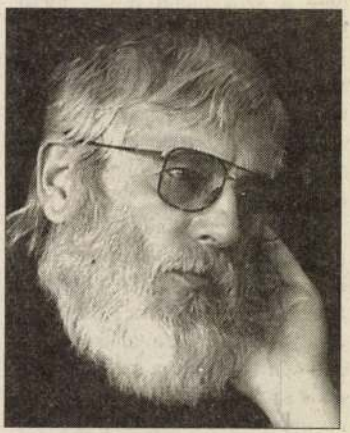

Mladonyiczky Béla

ARCHÍV FELVÉTEL

Nem voltam jelen, csak özvegyétől és a művész barátjától értesültem róla, hogy régi jó pajtásom, fiatalkori művészi törekvéseinkben kitüntetett szerepű társunk, Mladonyiczky Béla már

vajon tudta-e? – élete utolsó köztéri alkotásának, a gyulai megyei könyvtár egyik épületének a falán elhelyezett, általa mindig Lucullusnak nevezett szobrának elhelyezésekor jelen lehessen. Hogy legalább egy részét megvalósíthassa művészi törekvéseinek. Mert utolsó éveiben már nemcsak szobrász akart lenni, hanem téralakító művész is: méltó környezetet kívánt teremteni alkotásainak, emberivé rendezve ezzel a törekvésével tereinket; hogy a piacokból fórumokat alakítson. Ez a törekvése sohasem valósult meg teljes mértékben: kicsinyes anyagi megfontolások akadályozták meg igyekezetében. Hasonlóan sok, hazánkban tevékenykedő művészhez, neki is személyesen és elszántan, utolsó éveiben már művészi rangjára joggal hivatkozva sikerült csak elérnie elképzelései egy részének valóra váltását.

A váratlan, korai halála után a hagyatéka körül kialakult bizonytalankodás és perpatvarok

Veress K.

Plakátja:
/Egy/ 1.kalap alatt.Mindent helyben megvásárolhat a szövetkezet szaküzleteiben. Bp.1961. 24x17.cm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska / C.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 121.l.

Veress K. .2.

Plakátjai:

3. Játék vásár a szövetkezetben! De.1-25-ig. 1961.
   Abrázolva: Játékmackó hirdető táblával.

4. Szezonvégi kiárusitás. Szövetkezet. 1961.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 86.

Veress K. 1.

Plakátjai:

1. A Ceglédi Szövetkezeti Áruházban mindent egy helyen vásároltam. 1962.
Ábrázolás: Az Áruház előtt Télapó, puttonya ajándékokkal szinültig töltve.

2. Én tudom, hogy tanszereket, iskolaruhákat a szövetkezetben vásárolunk. Bp.1961.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ .
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 85.1.

Veres Károly

Vámos - Katona: Papíripari kéziköny kötéset és tipográfiáját tervezte

Díjat kapott

Ugyanezt tipografizálta:

Horvay: Kémigráfia c. könyvét. Díjat kapott

A nép magyar könyv, 1962, 3 old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Veres Károly, grafikus

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1981 ÁPR 4

1021

Veres Károly rajza

napjaiból

és mindenkinek dolgoznia kell.

Dozsnyák János megköszöni a jelenlevőknek a gyűlésen való részvételt. Az Internacionálé hangjaival fejeződik be a népgyűlés."

Ki volt az az ember, aki a padsorok egyikéről felállva, csendesen és tömören elmondta véleményét a szabadságról, felhívta a figyelmet arra, hogy az annyira áhított új világ még nagyobb rendet, még szervezettebb munkát igényel?

Dozsnyák János visszaemlékezéseiből:

— Farkas Józsi bácsi akkor a vasgyárban, az óhengerdei kikészítőben dolgozott, de Perecesen lakott, az Erdősoron. Középtermetű, erős ember volt. A felszabadulásig a Szociáldemokrata Párt, azután pedig a Magyar Kommunista Párt tagja. Sokszor beszélgettem vele. Írni, olvasni a mozgalomban tanult meg. Egyáltalán a munkásmozgalomnak köszönhette, hogy ember lett belőle. Az első világháborúban oroszországi fogságban tanult meg oroszul. Kiválóan hasznosította nyelvtudását a MOKÁN is. A szovjet

Bány

Nem lehet azokat a szörnyűségeket elfelejteni. Az idős asszonyban most, negyven év múltával is felkorbácsolódnak az érzelmek, amikor a férjéről kérdezzük:

— A két kezemmel kaparnám ki a földből. Dolgos, tiszta lelkű, csendes természetű ember volt. Családszerető, segítőkész. Művelt volt, újságot, könyveket olvasott. Hallgattak rá az emberek, a hozzá fordulóknak szívesen szolgált jó tanáccsal. És a saját életére nem tudott vigyázni...

Farkaslyuk, Felsőbányatelep. Kis szoba, konyhás lakásban egyedül él *özv. K. Szabó Andrásné*, lánykori nevén *Polacsek Mária*. Férje egyike annak a hat bányászmártírnak, akik nem élhették meg a felszabadulást. Agyonlőtték őket a nyilasok.

— Egyetlen bűne volt az uramnak, a közismert baloldalisága. Az igazért, az emberségesebb életért emelte fel a szavát. A háború alatt a moszkvai rádió adását hallgatta, vitte társainak az új élet reményéről

Veress Karoly

épitéri

1881. Nagy Halonta. Emlitve

Vas. Ujs 1881. 269. l

Veress Károly

Tipográfiája díszéretben részesült

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és díszéretben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 Tn. 27. l.

Ich bin mit Ihnen
einverstanden.

Ich bin mit Ihnen nicht einverstanden!

MDK.

Veress Károly

Nyomdai grafikáiról

A Szép Magyar Könyv 1966

MDK.

Veress Károly
rajztanár

lásd

Rajzoktatás

1942. III. cif. 11. sz
borítek

elszámolás kötelezettsége mellet

alnaplójában kiadáskép számoljon

A hivatalos másolat hi

Mergényiszky

főigazgató.

MAGYAR VALLÁS- ÉS KÖZOKT. MINISTERIUM

VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉG XIII. OSZTÁLYA

Látta: O. Bu

Suhajdy

IV/8

Veress Károly

iparművész

Budapesten.

Egy varrástervvel és

12 akvarellel vett részt

az alábbi kiállításon

Juhász István:

magyar képzőművészeti kiállítás

Budapesten.

Párizsban

1940. 362. l.

Veres Lajos
Vállalatvezető dolgozószobája

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.
5 l.

ette 1535-ből való és 1789-ből /Fudit
1789/ való két régi harangja nincs

. - Borovszky 112 l.

l 1781-es felirással. A szobor a má-
ement.

toria Domus elpusztultak a háboruban.
fából, a XVIII. század második felé-
tt barokk talapzattal. Valószinüleg a
átépités idején került mostani helyére.

l. Átmérője 2o cm. A lapos, kerek
felirással és dátummal:
OTT 19"

MDK.

Veres Lajos

Vontqtó

Müvészet 1964 szept.p.26.

MDK

Verso Is os

Ἀνάστηθι

Μνήσθητι, Θεόδωρε, τῶν ἐμῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἐμῶν πόνων, ὧν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἐπόνησα καὶ ἠγωνίσθην.

Veres Lajos MDK

Karácsonyfavivők, akv.

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

M.D.K.

Veres Lajos
ipari formatervező

Hajónik-tervezője.

Kocsogh Ábos: Ipari művészet
Művészet, 1969. Május - 42 lap

Veress Lajos

farcas

szül. 1882. Merötúr

Életr.

lásd

Schef Jász

adattár 197-1

MOB kn. 3706.

MDK

Veres Lajos

mezőturi fazakas népmüvész 10 éves kora óta dolgozik a szakmában. /fénykép/

Esti Hirlap 28 sz. 1960 febr 3. 3 old.

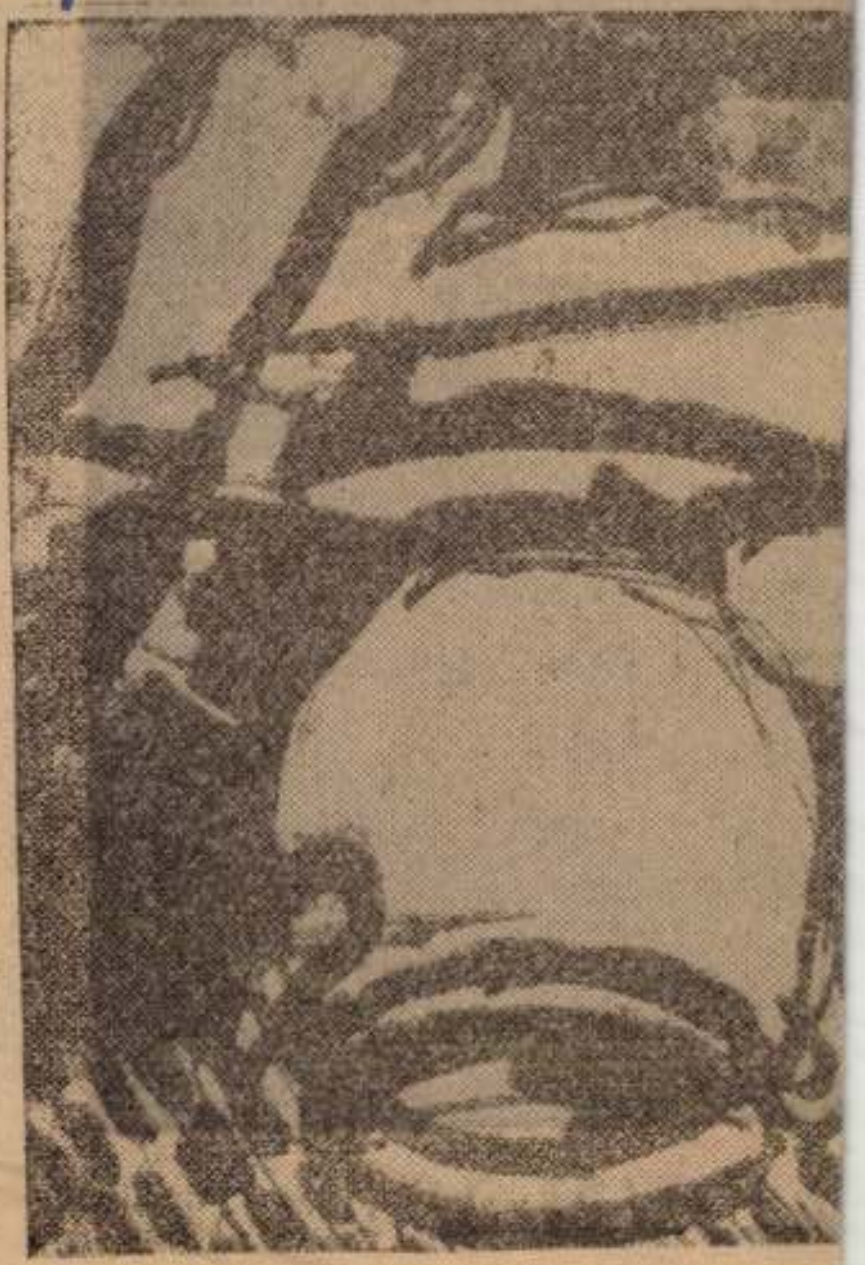

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Vegyes Lajos

ÓZDI VASAS

1964 JAN 4.

1021

VASAS

(Veres Lajos) HALAS CSEND

Veres Lajos /Ózd/ MDK

szerepelt a 60 éves vasas szakszervezet kongresszusának tiszteletére rendezett kiállitáson. /Pesterzsébet Vasas Müvelődési Ház./

"Utca"

Ecseri Elemér: A vasas képzőművészeti körök kiállitása. Vasas. 1963. ápr. 6. lap.

Veress Lajos MDK

korongos

mezőturi népművész.

Busi Vince: A brüsszeli világkiállitásra készülnek / Mezőtur népművészei.

TISZAVIDÉK: 1957 máj. 18.

MDK

Veres Lajos II.é.belsőépitész

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. N. Szal. 1950.jun. 8 l.

1021

ÓZDI VASAS
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1964 JUN 20

s oly régen
rsadalmi mu
gérdemelt ki
etteken ez a
égért".
zebb, nemese
ársadalomért,
kedni? Sokan
a jutalomért, n
kat. Sokan van
tesen emelkedi
almi munkásoka
lnap maguk is a
ben veszik ki ré

kből az „apró" mu
yomán is szépül

eres Lajos: UTCARÉSZLET.

MDK

Veress Lajosné

mezőturi népművész

vázákat diszit

Busi Vince: A brüsszeli világkiállitásra készülnek Mezőtur népművészei.
TISZAVIDÉK. 1957 máj. 18.

Veress László

ötv.

Kőmagyötvj. 589 r

Veress László

ötvös Debrecen
1820 Evinl.

Köszeghy Elemér
közlése.

Veress László
ötvös
Debrecen

Debrecen

F. sz. Lf. Nr.	Próba Beschau	Mesterjegy Meisterzeichen	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur
589	Nr. 568	VL	**Ladislaus Veress**, ca 1820—1850. Tajtékpipa foglalata. — *Fassung einer Meerschaumpfeife.* Mus. Nat. Hung.

Kőmagyötvi. 97. l

UHDE FRI

Veress László

képzőm főisk hallg.
nehelyföldi ösztöndíjat
kapott.

cód

Szépművészet
1943. 158. l.

MODERN EGY
GYÓ

Az 1929-ben felszentelt győrgyárvárosi templ
nemcsak időrendi elsőségével igényelhet megkülö
böztetett helyet modern templomépítészetünkb
hanem azért is, mert Árkay Aladárnak sikerült ez
az alkotásával olyan típust teremtenie, melynek
tása döntően érvényesült modern templomépítés
tünk egészséges irányú fejlődésében. Annak a mag
rázata, hogy Győrött modern templom épült, nagy
egyszerű: az ágyúgyár vezérigazgatója, Lauer Richá
aki a Skoda-művektől jött a magyarországi gyár élé
már a gyárral együtt létesített munkáslakótelep épité
kor egy központi fekvésű teret biztosított a templo
építés számára s ragaszkodott ahhoz, hogy a temp
mot kiváló magyar építész tervezze. Ezért végigné
Budapest összes újabb templomait s e szemle ere
ményeként esett választása Árkay Aladárra. A tem
lomépítés ügye sajnálatos módon oly soká húzódo
hogy a hívek áldozatkészségét is igénybe kellett ver
s így született meg a közben győri polgárrá honosod
gyárigazgató elgondolása alapján a templom ut
vágyódó hívek és jószívű adakozók hozzájárulásáv
s a művészek lelkesedéséből Győr egyik büszkesé
az első modern magyar templom.

Alig tizenöt év választ el bennünket az építke

Veres László

debreceni ötvös

l.

Zoltán v. Debr

79. l.

Veres László

aranyműves Debrecen

1878 - 1886.

l.

Zoltó Debr. 28. l.

SAJTOFIGYELO
MAHIR
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Veress László Sándor, festőművész
NÉPSZABADSÁG
1984 JUN 7

1021

Odaítélték az Ezüstgerely-díjakat

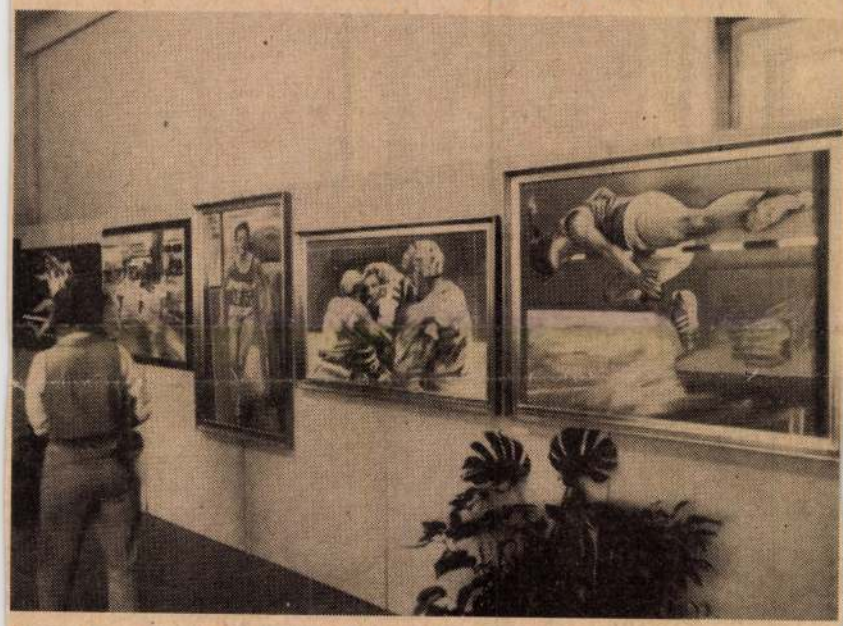

Íme, néhány mű az Ezüstgerely pályázat kiállításáról.

BOROS JENŐ FELVÉTELE

(Munkatársunktól.)

Szép sikerrel zárult a sportot, testedzést népszerűsítő Ezüstgerely művészeti pályázat. Mint szerda délután a műjégpálya dísztermében tartott eredményhirdetéskor *Páder János*, az OTSH elnökhelyettese elmondta, a bíráló bizottság 642 alkotás közül válogatott.

Ezüstgerely-díjat nyert a képzőművészeti kategóriában *Veress László Sándor* A bedobás című olajfestménye és *Riger Tibor* Győzelem című bronz-réz szobra. Iparművészetben *Oláh Tamás* Forma I. gobelinje, a sportirodalomban *Földesiné Szabó Gyöngyi* Magyar olimpikonok önmagukról és a sportról című könyve. A rádióműsorok közül *Kőszegi Gábor—László György* Mit szól hozzá kedves Gábor? produkciója. Ezenkívül többen részesültek díjazásban és elismerő oklevélben.

Az eredményhirdetés után megnyílt kiállításon a pályázatra beérkezett művek tekinthetők meg naponta 10—18 óráig.

Várra néző 70 négyzetméteres, szinteltolásos, tehermentes öröklakás azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni 9—16-ig: 360-312, 17 után: 357-867.

A Bánki-tónál 117 négyzetméteres, szinteltolásos, tehermentes öröklakás azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni 9—16-ig: 360-312, 17 után: 357-867.

Maglódnyaralón, az Endrődi sor 95. számú építési telket, kis házzal, vagy anélkül, házépítő anyaggal elcserélném másfél vagy kétszobás lakásra vagy eladnám. Érdeklődni lehet: 391-630 vagy Bp., Munkácsy Mihály utca 11. 1043. Baksiné.

Elcserélem 3 szoba, összkomfortos, I. emeleti, modern fűtésű öröklakásom másfél vagy 2 szobás, Keleti környéki társasházra vagy Pest környéki, kertes családi házra. VII., Marek József út 18. I. em. 20. 078.

Eladó: Balatonalmádi, Kölcsey utcai 113 négyszögöles telek, vegyes beépítésű lakóházzal, kerítés, garázs, víz van. (Tanácsház mögött.) — Irányár: 450 000 Ft. Telefon: 487-537.

Ingatlan, diplomás, hajadon, magas havi életjáradék, esetleg plusz kp. rendezése mellett, a XII., vagy a XI. kerületben társasházban, örök- vagy szövetkezeti lakásban lakó idős hölggyel vagy házaspárral életjáradéki szerződést kötne, odaköltözés nélkül is. „Főnyeremény 185 305" jelzésére a Felszabadulás tér hirdetőbe.

Ingatlanfalu központjában kertes villa azonnal beköltözhetően, igényesnek eladó. Budapest 15. ÜMK, 333-360.

Balatonalmádiban 370 n.-öles telek, hármas társasházra építési engedély, gyel (víz, villany van) eladó. Érdeklődni: Balatonalmádi, Pinkóczi út 5. Tel.: Balatonalmádi, 0/38-100.

Eladó külterületi ingatlan, lakóépülettel, melléképületekkel, Örtilos, Öldvár-hegyen. Víz, villany van, közlekedés jó. Vállalkozásra és nyaralónak egyaránt kitűnő. Érdeklődni: Örtilos, Postahivatal: 2. 8854.

Kaposvári, 1980-ban épült, 50 nm-es plusz erkélyes, összkomfortos

Elcserélném XIII. kerületi, utcai, 38 nm-es gázkonvektoros, bérű, komfortos, téglaépületi lakásomat Budapest 20—30 km-es körzetében falu széli kis házra vagy falu közeli kis tanyára, térítés nélkül. Víz, villany szükséges. „Nyári csere NSZ 41 880" jeligére a kiadóba.

Eladó Érden VI. kerület, Riminyáki út 62. számú ház főútvonalon, 2 szoba, összkomfortos ház, azonnal beköltözhető, téglából, 50-es falakkal, betongerendás, emelet ráépíthető. Víz van, villany, 220/380-as, 148 n.-öles telekkel. Kocsit beszámítok. Ára: 650 000 Ft. Levelekre nem válaszolok. Megtekinthető: szombat, vasárnap.

Eladó 4 szobás családi ház, 600-as gyümölcsössel, nyaralónak is megfelel, azonnal beköltözhető. Érdliget, Facélia út 39.

Balatonfüreden 2 szobás társasnyaralórész eladó. Tel.: 415-878, este.

Másfél szobás öröklakások eladók: a II., Balogh Ádám utcában 1 millió Ft-ért, a II., Bogár utcában 900 000 Ft-ért, a XII., Márvány utcában 700 000 Ft-ért, a XIV., Szőnyi úton 660 ezer Ft-ért, a II. Csalogány utcában 1 050 000 Ft-ért, a XII., Zugliget úton 1 000 000 Ft-ért, a X., Gergely utcában 650 000 Ft-ért. Megbízásokat elfogadunk ingatlanok vételére és eladására. Ingatlanközvetítés: 30. ÜMK, dr. Janklovics, VI., Jókai u. 27. 17. szoba, hétfőtől csütörtökig 9—17 óra között személyesen és 533-268.

A II/A. kerületben városrészének, 3 millió forintig, 100 nm-es vagy ennél jobb területű családi házat vagy — ráfizetéssel — elcserélném 68 nm-es, két és fél szoba, összkomfortos, garázsos, sas-hegyi öröklakásomat. Érdeklődni: 25. sz. ÜMK, II., Hidegkúti út 24., hétfő, szerda 17-től 19-ig vagy kedd, csütörtök 17-től 19-ig, tel.: 294-810, 811, dr. Ilonczai.

Összeköltözők! XVI. kerületi (Cinkotán) 380 n.-öles telken 2 család részére 2x2 szobás, tatarozásra szoruló családi házunkat elcserélnénk v. eladnánk. Jó közlekedési

léssel együtt. Tel.: munkanapokon este, 852-416. 883-507.

540 n.-öles telek eladó, Budapest határához 6 km-re. Víz, villany van. Megközelíthető: Bp. XVI., Vidámvásár utcától MÁVAUT-autóbusszal. Érdeklődni mindennap: Nagytarcsán, Sipiczki János, Tessedik Sámuel u. 25.

Eladó Rákoskeresztúron kétszintes likerház fele része, 4 szoba plusz étkező, gáz-központifűtés, garázs. Irányár: 2 millió Ft plusz OTP. Érdeklődni egész nap: Bp., 516. utca 23. 1173. Prajner.

Elcserélném rózsadombi, 4 lakásos, kertes társasházban levő 1 és fél szobás, 47 nm-es öröklakásom kis családi házra v. 2 szobás öröklakásra. — Érdeklődni: 857-986-os telefonon, 16 óra után.

Pasarét felett, Csalán utcában, másfél éve készült, déli fekvésű, panorámás, igényes kialakítású, másfél szobás, 50 nm-es lakás, 10 nm-es erkély, 8 nm-es külön tároló, 21 ezer Ft/nm plusz OTP, év végi beköltözéssel eladó. 178-449.

Két József Attila telepi, parkra néző, napos, magasföldszinti, távfűtéses, telefonos tanácsi lakást (63 és 40 nm plusz garázs) cserélnénk kisebb, telefonos öröklakásra, lehetőleg Budán v. Újlipótvárosban. 273-588, este.

Hidegkúton likerházépítésre eladó fél ingatlanhányad, amely 148 n.-öles, 520 000 Ft-ért. Érdeklődni: 25. sz. ÜMK, II., Hidegkúti út 24., hétfő, szerda, 17-től 19-ig vagy kedd, csütörtök: 294-810, 811, 17-től 20-ig, dr. Ilonczai.

Pestújhelyen, a 24-es buszmegállóhoz 1 percre, két családi ház, telekkel, azonnali beköltözéssel eladó. Tanácsi, szövetkezeti lakást is beszámítunk. Érdeklődni lehet a 299-745-ös telefonszámon.

Vennénk másfél szobás, erkélyes, telefonos, délnyugati fekvésű (esetleg kelet—nyugati), szövet-

Harmat utcai, [illegible] zeti, 2 szobás 12 000 Ft/nm kp.-ért, rózsadombi 2 szobás lakás, garázzsal 16 000 Ft/nm kp plusz OTP-ért, III., Jablonka úti kétlakásos házban 100 nm-es lakás 1 millió 700 ezer Ft-ért eladó. Hasonló ingatlanokat keresünk ügyfeleink részére. Jelentkezés személyesen: Bp. 17. sz. ÜMK, Thököly út 1., 17-től 19 óráig.

Társasház építőközösséget szervezzük a XI. Domboldal utca 4—6 szám alá, 70, 85, a X. Juhász utca 19. szám alá 70, a III., Rozália út 31. szám alá 70, a II., Törökvészi út 36/d. szám alá 70, 90, 120, a XVI., Szabadság út 3. szám alá 70, 48, a X., Bodza utca 37. szám alá 56, 43 nm-es lakásokkal, garázzsal. Jogi ügyintézés 30. ÜMK, VI., Jókai u. 27. 17. szoba, hétfőtől csütörtökig 9—19 óra között, 533-268.

Elcserélném kettőszobás csepeli, kertes házamat kettő szoba, összkomfortos, szövetkezeti, illetve öröklakásra, II. emeletig, esetleg szigethalmi halásztelki, kertes, kettő szoba komfortos családi házra. Csak tehermentes érdekel. Különbözetet kérek. Cím Csepel, Gombás tér 2.

Balatonszéplak-felsőn, Balatonhoz közeli, 100 négyszögöles telken fekvő 38 négyzetméteres nyaraló igényesnek eladó. Érdeklődni: 19/1. ÜMK telefon: 470-534.

Eladó Szigethalmon, a Fácán u. 15. sz. alatt egy 50 nm-es, beépített tetőterű nyaraló, a Dunától 300 m-re. Érdeklődni: Bp. XXI., Kalamár József u. 3/A. II. 9.

Eladom igényesnek vagy elcserélem 3 szobás, összkomfortos, 100 nm családi házamat, 150 n.-öles telekkel, 60 nm-es házat vagy lakást beszámítok. II., XII. kerületi, Duna-parti előnyben. 9 órától 17 óráig: 401-782.

Rózsakert lakótelepi 50 nm-es, kétszobás szövetkezeti lakás eladó. — Azonnal beköltözhető. — Érdeklődni: Bp. VIII.

Veres Mátyás

festő 1771.

A kaplyoni volt
Haller-kastély rokokó
freskója fentitől

l.

Bíró Erdélyi 27. l.

VASÁRNAP

23

Kath. Viktória
Prot. Viktória

HÉTFŐ

24

Kath. Ádám és Éva
Prot. Ádám és Éva

KEDD

25

Kath. N.-karácsony
Prot. N.-karácsony

SZERDA

26

Veres Mátyás

festő, kolozsvári választott
esküdt polgár és osztó biró

Pataki Jenő: A régi
tanácsház és főbirók.
Kolozsvári Szemle 1943.
278. l.

A kolozsvári tanácsház-
at 1775-ben tűz pusztította.
A tanácsházban lévő feli-
ratok, ~~fem~~ címerek és egyéb
festések megrongálodtak,
mellyeket fenti javított ki,
illetőleg festett újra.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Veress Mátyás

festő

A csíkrákosi ref.
templom főoltárának
képét, amely Krisztus
mennybemenetelét ábrázolja
1794-ben festi
festette

Keöpeczi

19. l.

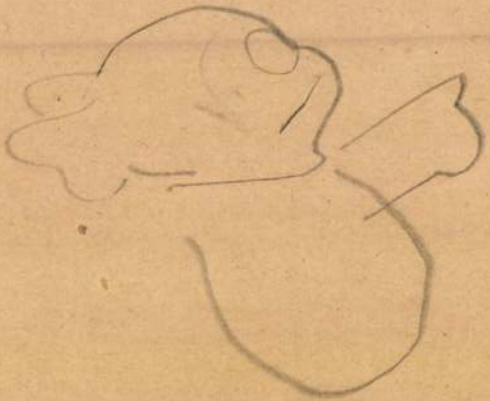

Veres Mátyás

festő

festette a Kaplyoni

(Szolnok doboka megyei)

& grót Haller várkastely

~~[illegible]~~

falképeit 1771 be

Lebr. Math. Veres

pinxit 1771

Szolnok Doboka Monogr.

IV. 203-06 l (?)

Gerecze, A műemlé-

868 l

Veres Mátyás

festő 1771

l.

Biró Erdkast

94. l.

Veres Matyás
festő 1771.

d.

Gerecrefalkeper
529. h.

Perecsényi Nagy László Orod cz. Kéziratai

~~VIII. 27~~

Veres Mátyás

l.

Bíró Erdmüd

153. l.

melynek művészi vonatkozásait már láttuk — Cassiodorus politikájának a javára kell írni. Bukása után calabriai birtokára vonul vissza, kolostort alapít a «*Vivarium*»-ban és szinte látnoki erővel dolgozik, hogy az antik kultúra értékeit az eljövendő kor számára megmentse. Könyvtárt alapít és két alapvető munkájába összegyüjti, lefekteti az antik műveltség legfontosabb irodalmi elemeit. Cassiodorus és a Vivarium így lesz a szerzetesi, kolostori oktatás mintaképe a középkoron át. Innen indul ki az a hatalmas kultúrfolyamat, mely a kolostori könyvtárakat telíti az antik műveltség legjobbjainak alkotásaival. Itt rakták le alapjait annak a szellemi várnak, mely éppen kiterjedtsége folytán, hiszen Britanniától egész Kis-Ázsiáig nyúlott, a bencés kolostorok útján, de decentralizáltsága miatt is az antik kultúrának szellemi Noe bárkájává lett a népvándorlás özönvízében. Ha Petrarca és társai, a középkort lenéző humanisták, a XIV. század folyamán egyre-másra fedezhették fel az antik auktorokat, az maid-

Veres Máté

festő

A kaplyoni Haller-kastély falképei 1771-ből fentitől.

Balogh Jolán:

Erdély karatérő műemlékei. Pásztortűz.

1940. 513. l.

miatt sokszor lehetetlen volt. Általában más módon való állandó jellegü rög hogy a későbbi tudományos kutatás gördüljön.

A kőtárnak a Szent István-mau a XI. század első feléből származó sz ványok kerültek. Ugyanennek a mot

Veres Matyás

festő 1771-

lásd

Kádár Szoldob

IV. k. 204. l.

A kaplyoni kastély falkepei fentitől. Az urnó boudoirjának rokoko festméjei, melyeket a vászonnal bevont falakra festettek, a legszebbek. A festő szignálta műves.

A kastély a Hallar-családé volt.

i 16

Vegyes

1 köt. 4-ed r.

PALMA

Francisco Carolo

Heraldicae Regni Hungariae Specimen,

regia, provinciarum, nobiliumque scuta complectens.

Conscriptum a _____

1.-121. 11., 2 képes tábla

Vindobona

J. Th. de Trattnern 1766.

M.D.K.

Veress Mátyás.

Szentbenedeken a Korniss család tulajdonában lévő Mária Magdolna képet javitotta 1799-ben. Küküllővára Bethlen Miklós kancellár kastélyában diszitő munkákat végzett. Udvarhelyen a Ferences templomban az oltárt aranyozta, festette. Dolgozott Bethlen Rozáliánál Nagyalmáson,

Biró Vencel :Veress Mátyás.
Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 122.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

1771-ben Haller János grőf kapjoni kastélya számára készitett képeket. Első ismert alkotásai a kapjoni vászon képek.

Biró Vencel : Veress Márton.

Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 119.lap

M.D.K.

Veress Mátyás

2. Átrajzolt minta. Reprodukció a kapjoni kastélyból.

Biró Vencel: Veress Mátyás.

Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 119.lap

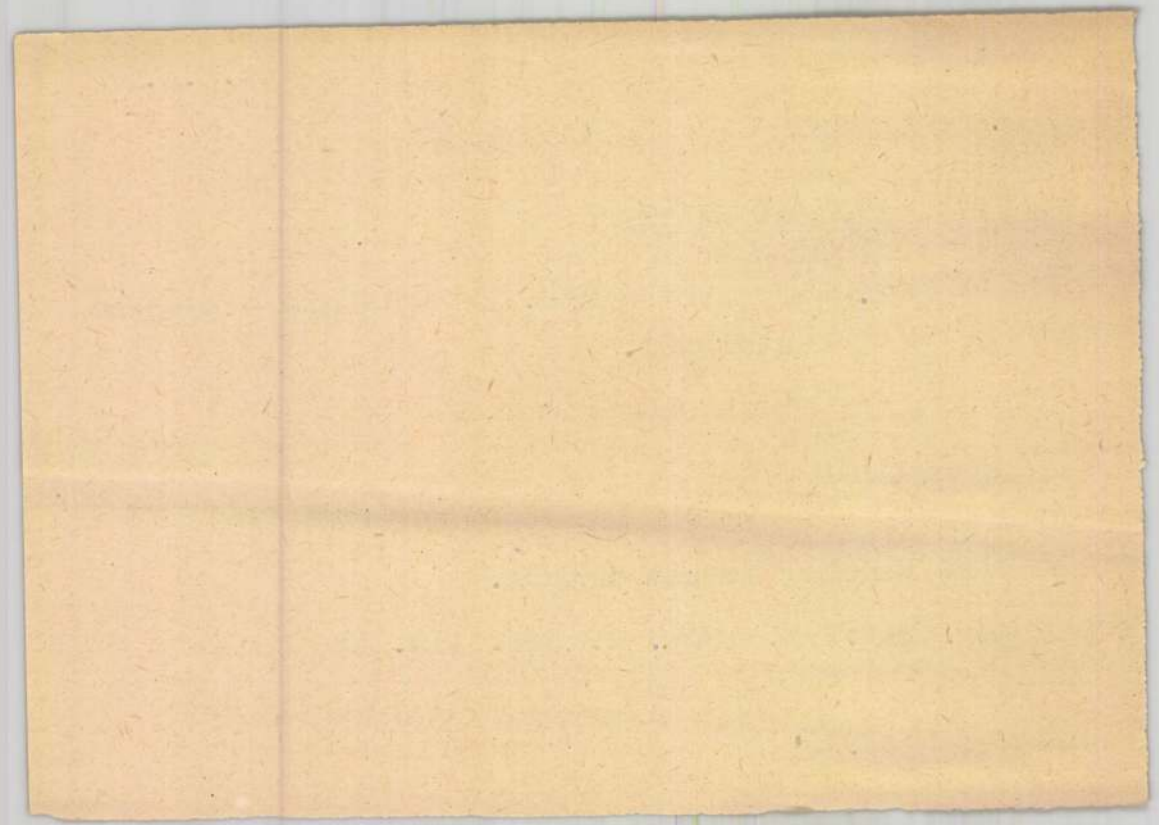

M.D.K

Veres Mátyás
festő

1794-ben festette a csíkrákosi templom főoltár
képét, 1771-ben a kaplyoni kastély freskóit.

Balás Edit: Székelyföldi márványoltárok 64 l.

Veress Mátyásné Perger Krisztina

templomfestésben segédkezik férjé-
ek: lásd 1780-81 Székelyudvarhely, kat.
mplom.

Nagy Margit: Reneszánsz és barokk
délyben, Bukarest, 1970.

328-329

festo Brasso

1824

l.

Bielz Portrat

287, 288. l.

~~Ötvösök, bécsi VI. 307~~

Veres Mátyás
festő

MDK

XVIII. sz. vége felé a főuri, világi művészet hazai mestereket is foglalkoztatott mint Dorfmeister, Schaller, Wurzinger Veres Mátyás stb.

-.-

Magy.Müv.Tört. I./szerk. Dercsényi/ 410.o.

Veress Mátyás
fajdő

~ pól: Bíró Vencel / Művészettörténeti
Értesítő 1960, 118. /

A magyarországi műv. tört. I. 309.
Corvina 1970.

Veres Mátyás

festő

Kolozsváron működött.

A magyarországi műv. tört. I. 303.
Corvina 1970.

MDK

Veres Mátyás, festő

a kolozsvári mester Erdélyben dolgozott.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 466.l.

Veres Mátyás, festő MDK

méltatása Biró Venceltől Müvészettört.Ert.1960.118.old

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 474.l.

Veress Marpit

Csendélet (szepró)

Hajdusági Munkás 1971 VII. 15

MDK.

Veres Margit

Kiállitási hir

Hajdusági Munkás 1967 nov.17.

Veress Mária, [tipográfus?] MDG

A MEDIMPEX Gyógyszerkülkereskedelmi. Vállalat 1963. évi naptára elkészült. Angol, francia, német nyelven jelent meg. A Kossuth Nyomda készítette Veress Mária tervei alapján, Csillag Vera közreműködésével.

– Egy szép képzőművészeti naptár 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. okt. 25.

EDK

Veress Mariann

Népmüv.kiáll Kolozsvár

Képzőművészet, 1929. 2o. sz. 128. l.

Veress Mariann, ip.m.? MDK

és Hadzsi Olga, festöm.

rendezték nagy szakértelemmel
az erdélyi Katholikus Népszövetség rendezte a kiállitást. Torockó, Körösfö, Kalotaszeg és Bánffyhunyad népmüv. remekeit mutatja be.

Népmüvészeti kiállitás Kolozsvárott.

Képzömüvészet. 1929. évf. 128.l.

Veress Mátyás festő

sógora Csűrös Antal szobrász és aranyozó.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

298b

Veres Mátyás

Győr-i képét a bécsi Nationalbibliothek-ben találjuk. (1620)

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

22 f.

Veress I

Zilahi asztalos dolgozott 1791 körül
a zsibói Wesselényi kastélyon.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk
Erdélyben, Bukarest, 1970.

194 f.

Veress Mathias

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

75. old.

M. D. K.

VERES Mátyás festő

1771 Kapjon Haller kastély Az öt érzék allegóriája képek, szign.

1794 Csíkrákos, Krisztus születése főoltárkép

Garas XVIII. 17. 129, 149, 165, 175, 258. l.

M.D.K.

Veres Mátyás festő

A kaplyoni Haller kastély freskóit készítette. (1771)

Balogh J.: Ungarische Kunstdenkmäler im heimgekehrten Siebenbürgen. 1941.
12.

M.D.K.

Veress Mátyás.

4. Átrajzolt minta. Reprodukció.

Biró Vencel: Veress Mátyás.

Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 120.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

A kapjoni kastély ornamentális részének festmény maradványa. Reprodukció.

Biró Vencel: Veress Mátyás.

Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 120.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

Főleg oltárképeket festett igy Csikrákoson "Krisztus születése ". A templom müemlékké van nyilvánitva.

Biró Vencel: Veress Mátyás.

Müv. Tört. Ért. 1960. 2.szám. 120.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

Feszület. Festmány Erzsébetváros /Dumbraveni / ro.kat. templomban. Reprodukció.

Biró Vencel : Veress Mátyás.
Müv.Tört. Ért. 1960. 2.szám. 121.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

Feszület. Rézmetszet. Prikler Lajos tulajdona Kolozsvár. Reprodukci.

Biró Vencel : Veress Mátyás.

Müv.Tört. Ért. 1960. 2.szám. 121.lap

M.D.K.

Veress Mátyás.

Kolozsvári oltárkép festő 1749-ben született
Kolozsváron 1809-ben halt meg dec.2-án.

BiróVencel : Veress Márton.

Müv.Tört.Ért. 1960. 2.szám. 118.lap

15

Veress Mátyás

És nélkül: Gyermek arckép, Kemény János tulajdonában.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

329 l.

14

Veress Mátyás

1809. Kolozsvár: Teleki-Pataki ház, a lépcső mellvédet festi és aranyozza, az ablakok rostélyok rózsáit és karikáit festi aranyal és fekete firnász festékkel.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 f.

Veress Mátyás

Megfesti a két szabad királyi város cimerét és az Igazság allegóriáját különböző jelmondatokkal. 1799. szentbenedek, a Kornisoknak egy Mária Magdaléna képet javitott ki.

B. Nagy Margit: Renesznsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 l.

Veress Mátyás

1794. Csíkszentlélek, róm. kat. templom, Szentlélek eljövetele, oltárkép. Olaj, 200 × 75 cm. 1795 körül: Kolozsvár, a városháza tanácstermében dolgozik.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

329 l.

Veress Mátyás

1794. Csíkpálkás, róm. kat. templom, Szűz Mária születése, főoltárkép. Olaj, 2.20 x 2 m. Jelzete: „Pinxit Matth. Veress" főoltár kifestése.

Dr. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329

Veress Mátyás

1790. Erzsébetváros, róm. kath. templom, Krisztus kép. Olaj, 110 x 71 cm. Felirata: „Ex voto oblate templo hungarico rom. catholico Elisabethopolitan, a M. V. A. -no 1790."

D. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 l.

Veress Mátyás

A felirat folytatása: „Tehát ezt tisztelni méltó szabad és szép." A(d.) M(ajórem, D.(ei) G.(lorium) Math. Veress (inv. enit) del. (incavit) sculp. (sit) et excud. (it). Claudiop. (oli) 1788.

Bz. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 l.

Veress Mátyás

1788. Krisztus kép: Réz metszet: 19,5 x 32.2 cm. Felirata: „Nem Isten, s nem ember e ki rajzolt kép, De Isten és ember kit jelent ez a kép, Ezt hiszi és vallja e-gész keresztény nép."

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 l.

7

Veress Mátyás

„Cor. 1-mal c. 4. (Kolozsvárt metszette Veress Mátyás 1786.) No. 1." 1787. Erzsébetváros, örmény nagytemplom, Szent Erzsébet, főoltárkép.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

329 p.

Veress Mátyás

a Kaplyon-i rokokó falfestmény-nyomok a kastély egyik termében: fekete-fehér reprodukció. (252 fr)

B. Nagy Margit: Renesznsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

2408.

Veress Mátyás

1780-81. Székelyudvarhely; kal. templom, az oltárt, valamint a szentélyt aranyozza és festi feleségével együtt. 1786. Krisztus kép. Rézmetszet 13.6 x 83 cm: felírata „Éme a Világnak az Angyalaknak és az Embereknek csudája.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 329 l.

Veress Mátyás

(1739-1809) Festő. Verestói Mihály 1845-ben úgy jellemzi, hogy az „akkori időben a leghiresebb festő". 1739-ban születhetett. Székely nemescsoládból származik. Első felesége Perger Krisztina, a második Csűrös Anna.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 328 l.

Veress Mátyás

Gyermekei közül: Márton és Albert festők, Antal nevű fia Baráton asztalos.

1786-ban a megüresedett szépírás katedrára őt ajánlja a város 300 forint évi fizetéssel a távozni készülő Strauber helyett.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 3281.

Veress Mátyás

1809 december 2-án hal meg. 1771. Kaplyon, Haller kastély. A „gyógyító" szobájába 5 allegorikus képet (Visus, Auditus, Olfactus, Gustus, Tractus) készít.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 328.

Veress Mátyás

Továbbá egy supraporta festményt alkot. A képeket vászonra festve, kárpitszerűen alkalmazta. Jelzete: „Math. Veres Pinxit Anno 1771."

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

329 f.

Veress Mátyás

1775. Küküllővár, a kastély díszítőmunkáját végzi 13 aranyért. 1776. Nagyalmás. a kastély díszítőmunkája. 1776. körül. Kerelőszentpál, Kemény Farkas kastélyában díszítőmunka.

B. Nagy Margit: Reneszánszés barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

3291.

Veress Mátyás

XVIII n-i kolozsvári festőről in Nicolae Saban. Studii și Cercetări de Istoria Artei, 1970. 113.1.

Bedő Rudolf: Az 197o. évben megjelent külföldi folyóiratok szemléje. Művtört. Ért. 1972.1. sz. 71-82.1.

75.l.

Itt pihent meg IV. Béla király 1241.
FONS HIC PANNOSVS BELAE QVONDAM QUARTO
HUNGARIAE REGI DEGVSTATVS ET PROBATVS
SED VETVSTATE PROPE CORRVPTVS
BENE VOLA SACRI MONTIS PANNONIAE
PROVIDENTIA PVRIORE SCATVRITAQVA

A latin szöveg magyar fordítása a következő: „Ezt a pannóniai forrást hajdan IV. Béla Magyarország királya megízlelte és jónak találta, de a hosszú régi idő majdnem megrongálta. Pannónia szent hegyének jóakaratú gondoskodása révén tisztább vízzel bugyog." A márványtábla kiemelt betűi szerint az épületet 1792-ben újították meg.

Az elmúlt évek során a forrás foglalata megrongálódott. 1987-ben a Kisalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Ravazdi Erdészetének dolgozói a barokk forrásfoglalatot szépen rendbehozták, a közvetlen környékét befüvesítették.

Meg kell jegyezni, hogy a Béla király kútja közelében, attól délre, a Pándzsa forrásainak vizét felduzzasztották, illetve halastóvá alakították. Ugyanilyen halastavat létesítettek Ravazd északi faluvégén is.

Minthogy a Béla király kútja nemzeti múltunk jelentős eseményeire emlékeztet, amellett könnyen elérhető – a 82-es Győr–Veszprém úttól alig 50 m-re van –, helyes lenne, ha az arra járók pár percre megállnának a forrásnál, elolvasnák az emléktábla felírását, és emlékeznének nemzetünk múltjára, mert ez a múlt teremtette meg a jelent és adja a jövő alapjait.

Dr. Göcsei Imre

A csíkrákosi templom[1]

Nagy napja volt Csíkrákos (Vacsarcs és Göröcsfalva) népének 1980. szeptember hetedike. Ekkor ünnepelték – Kisasszony napja előestéjén – a névadó, Kisasszony védasszony templomának 700 éves évfordulóját. Az írások szerint a templomot 1270–1280-as években építették. A hely ismerői szerint azonban a templom egy részének tényleges kora ennél régebbi. Elsősorban a tornya, amit ősibbnek tartanak. Ez maga is két részletben épült, ami egyszerű szemrevételezéssel is megállapítható. A templom eredetileg román stílusú. Később „modernizálták", megtoldották az akkori kor stílusának megfelelően gótikussá, majd az újabb építkezés tovább változtatott rajta.

Az épület legfőbb érdekessége rendkívül talányos tornya. Sőt méginkább a torony külső képeinek, festményeinek eredete és azok értelme. Ezeket sokszor vizsgálták, tanulmányozták. Megnyugtató magyarázat eddig nem született. Remélhetőleg nem semmisült meg egyetlen fontos rész sem. Ez a megjegyzés azért lényeges, mert a torony északi oldala sok új károsodást szenvedett. A tornyon sok misztikusnak mondható ábra van, amit sem a jelenlegi vallási gondolatkör, sem a néprajz nem magyaráz meg.

A számtalan vészt átélt templom ma ép. Túlélte, súlyosan megrongálódva a tatárjárások borzalmait. Itt jegyezzük meg, hogy Erdélyben a magyar történetírásban ismert „tatárjárás" többször volt. A Kárpátok túloldaláról jöttek, leginkább hűbéruruk, a törökök engedélyével, akik ezzel torolták vagy fenyegették meg Erdély népét. Ezek az „igazi" tatárok, akik be-becsaptak, hatalmas károkat okoztak. Ilyen nagy hullám volt például 1661-ben, mikoris főleg Erdély keleti részét dúlták. Itt, Rákos környékén „csupán" 350 tatár csapott át Moldvából 1694. február 13-án. Hajnaltól délig hét védtelen falut égettek fel, az életben maradottakat és az állatokat elhurcolták. A váratlan támadást két nap múlva a környéken megismételték, és ekkor mintegy 7000 embert öltek meg vagy hurcoltak el rabszolgának. A menekülők egy része pedig megfagyott a szigorú csíki télben. A templom azonban újból felépítve: talán jelképe is népének, ami szintén kiállja az idők és szenvedések próbáját.

A templom körüli cinterem – temető. Így írta elő nagy királyunk Szent István, hogy a halottakat ne szerte a mezőn és erdőben temessék el, hanem a templom körül. A fal egyik sarkába beépítve egy kis épület. Orbán Balázs a falu nevét arra vezeti vissza, hogy a „rákos"

[1] A képek a hátsó borítón láthatók *(Szerk.)*

gyűlést jelent, *szert*. Szerinte a régiek itt tanácskoztak, és ezt a helyet, ahová a templom épült, áldozatok bemutatására tartották alkalmasnak az ősi időkben.

De térjünk vissza az ünnepségre, ami meghatóan bensőséges volt. Sűrűn jöttek ünneplőbe öltözve a hívek. Virágok hirdették a késő nyár minden gazdagságát. Telve volt a templom: a gyertyák megvilágították az ősi falakat és különösen az 1794-ből származó, Veress Mátyás által festett oltárképet, amely Szűzmária születését ábrázolja.

Az ünnepi szentmisén a környék papjai is megjelentek. Magát az ünnepi celebrációt öten végezték, együttesen a templom plébánosával. A templom büszkeségét, az aranyszállal átszőtt és Bátori Kristóf által adományozott miseruhát a közeli csíkdánfalvi plébános, Csiszér Antal viselte. Ő tartotta a szentbeszédet is, amelyben részletesen emlékezett a templom múltjára. Számtalan forrásműre épült beszédét a zsúfolásig töltött templom népe nagy figyelemmel hallgatta, hiszen nemcsak az épület, hanem őseik múltja vonult el szemük előtt. Az ősök, akik pogány szívükbe befogadták a szent hitet. Azt, aminek köszönhetik megmaradásukat, hogy a sok veszedelem nem sodorta el őket nyomtalanul a történelemben.

Mi hangzott el a múltról, a templomról, a helyi hagyományokról? Eszerint ez a hely székely őseinek áldozási, gyülekezési tanácskozási és törvényhozási helye volt, ahol vezéreket, rabonbánokat választott és temetett el a székely nép; ahol őstörténete nevezetesebb mozzanatainak homályos, elmosódó emlékeivel találkozunk. Tovább folytatva a legendát: a honfoglaláskor Árpád az itt talált székelyekkel szövetségre lépett. Vezérük Zandirhám rabonbán volt, kinek özvegye, Zápor nemzetségű Magor, itt rabonbáni áldozatra alkalmas házat épített. Fiai közül Apolt a „nemzet áldozópoharát" odavitte, „áldozott" és itt élt ő is haláláig. Mindezt Orbán Balázs írja le, aki még látta az áldozópoharat, és fényképét közli is könyvében. Más helyen leírja a poharat, amit szerinte még a kereszténység első szakaszában is használtak.

Ezek után a templomtorony jeleinek magyarázata következett. Csiszár Antal szerint ezek olyan szimbólumok, amelyek a termékenységgel állnak kapcsolatban.

A további hosszas történelmi megemlékezés után elhangzott az egyház himnusza, a hívők az ősi Mária-énekkel vonultak el, megtekintve a különleges alkalommal kihelyezett miseruhát. Szeretettel hagyták el lélekben és ismeretben gazdagodva templomukat. Talán egy kissé még közelebb érezve a köveket, a falakat, a képeket és az emlékművet, amit az élet nem enged megszokottá lenni.

Dr. Z. Szőke Pál

Az Ősbudavár bárcája az Ezredéves Kiállításon

A korabeli magyar kormány az 1896. évet nyilvánította a millennium esztendejének. A nagyszabású kiállítások és ünnepségek kiemelkedő részét alkották a budapesti Városligetben felépített történelmi épületcsoportok és a hozzájuk kapcsolódó ún. „látványosságok".

A kiállítás látványosságai nyolc nagy főcsoportot alkottak, ezek közül is kiemelkedő volt az Ősbudavár. A kiállítás útmutatója az alábbi néhány sorban mutatja be ezt a szórakoztató együttest: „Az Állatkertben csodás szépségű város épült, mely Ős-Budavárát ábrázolja a török időben. A csupa színházi díszlet módjára összeállított város hű képét adja a régi Budának, melynek életét is híven visszaadja a sok mulatóhely, bazár, színház, mely benne lesz." A korabeli feljegyzések szerint a belépődíj viszonylag magas, 30 krajcár volt, de ez nem riasztotta el a látogatókat, hiszen tudjuk, hogy hatalmas tömegek jöttek ide kikapcsolódni.

Az Ősbudavárat 70 000 m^2 területen, Marmorek István műépítész terve nyomán építették fel. Az akkori időkben működő Fényképészeti Szövetkezés 12 fényképből álló albumot állított össze a legjellegzetesebb épületegyüttesekről: Állatkerti bejárat (Bemenet), Mecset, Kimenet, Bábszínház, Szt. György tér, Borkóstoló, Királycsarnok, Mulató, Nagykávéház, utcai részlet, Mecset-tér. Hogy az akkori hangulatot megkíséreljük kissé felidézni, a fényképsorozatból a Nagykávéházat mutatjuk be.

Mivel az egész terület a szórakozást szolgálta, minden valószínűség szerint sok helyütt működtek játéktermek, automaták. Az is elképzelhető, hogy néhány helyen további belépődíjat szedtek. Úgy gondoljuk, hogy itt kerülhettek felhasználásra azok a pénzhelyette-

(Fehér István
felvételei)

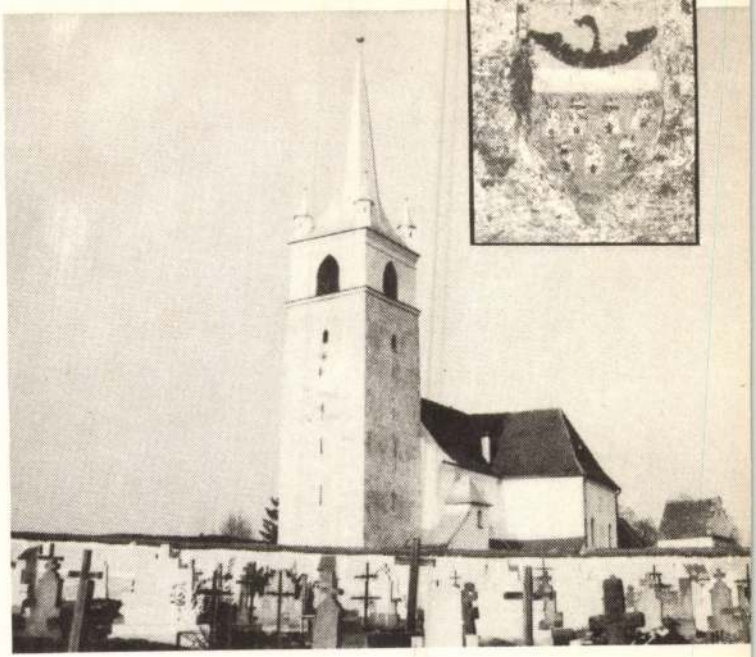

A csíkrákosi templom és díszítése

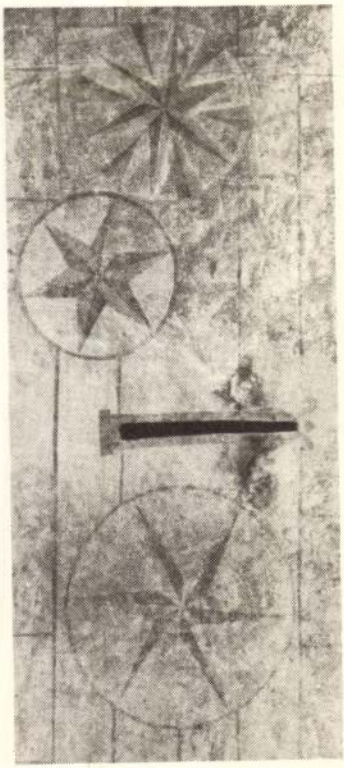

Ára: 16 Ft

Széki gazda bivalyával *(Incze János Dés festménye)*

Veress Máton

kecskeméti könyvkötő

1786.

l.

Magyar Könyvszemle

1927. 108. l.

110. l.

Reichsministerium, m. Erl. III. 61.

Veres Miklós Teramitus

nevo emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

3.17. old.

Veres Miklós, keramikus

L:Varga Miklós

-:Képzőművészek a 600 éves Mezőturért 6.

Népszabadság, Bp. 1977. júl. 12.

Veress Miklós, kerámikus

L.: Gorka G.

Bodri J.: Művészeti ... 819-822

JELENKOR, Pécs, 1975. sept. XVIII/9.

MDK

ALFÖLD, Debrecen

VERESS MIKLÓS porcelánkerámia

Ferenczy Noémi díj 1994

-64, 76-79, 81-83, 86-89, 91, 92, 94-99, 101-104,
118, 120, 121a, 123-126, 128-129, 134, 136, 138-
, 150, 153-158, 161, 165, 167, 168, 170-172, 174-
, 185, 189, 193-195, 198-202
96, 197
šek *60*
rodná galerija 8
a Landová, Dagmar *15*
rische Staatsgemäldesammlungen *58*
Středočeská galerie 149, 160
tav teorie a dějin umění, Prokop, Paul *64*
či, František *25,63*
í galerie, archív *28, 37, 69*
n, Vladimír *32-34*, 43a, *68, 70-73*
ɔek, Jaroslav *30, 35, 36*
ɔvá, Blanka *65*
n, Oto *27*
ɔvá, Miroslava *74*
sitna knihovna *6*
e Universität *4, 42*
nuseum *48*
dale Civile 130
ngen des regierenden Fürsten von Liechtenstein,
r, Walter *5*
enkmalamt, archív *9, 22, 24*

Veress Miklós [iparművész?]

A holló'házi porcelángyár
egyik tervezője.

— : Porcelántervezők munkái 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 7.

Veress Miklós

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MESTERMUNKA
Budapest

1971 AUG 25

1021

A győri kiállítás mérlege

Előző számunkban tudósítást adtunk a 700 éves Győrben rendezett ipari vásárról, ahol négy vitrinben a Hollóházi Porcelángyár is kiállította termékeit. Mintegy 30 új terméket mutattak be a győri közönségnek, készleteket, figurákat, ajándék-készleteket. A kiállításnak jelentős sikere volt, komoly üzleteket köthettek volna. A kiállításnak azonban nem ez volt a célja. A gyár a jövőre gondolt. Csupán ízelítőt adott, előzetesként abból, amit a Hollóházi Porcelángyár rekonstrukciójának befejezése után kíván a közönségnek adni. Arra törekedtek, hogy a felvidéki gyár termékeit a dunántúli vásárlók körében is ismertté tegyék. Egyszóval a cél, értékesítési terület szerzése, ennek megfelelő volt a kiállítás is. Változatlanul nagy sikert arattak a vitrinekben kiállított termékek között Veress Miklós glavírozott munkái. Itt, 20 féle ilyen terméket láthatott a közönség. Méltóképpen érzékeltették azt a törekvést, amelyet a magyar porcelán vonatkozásában egyedül Veress Miklósnak sikerült megvalósítania, hogy a magyar népi motívumok porcelán jelleget öltve is megőrizhetik a táj jellegzetességét. A kiállítás sikerét a kapott oklevél is bizonyítja.

[illegible] is gondolnak a választék bővítésére. Az új gyár már most, a kezdeti körülmények szakaszában is mindenféle színben, hat mintával variálható csempéket készít, hogy mennyire fontos ez a választék és a márka szempontjából, jellemzésként csak ennyit: Az import csempékkel teli vidéki és városi elárusító helyeken máris a Budapesti Porcelángyár termékeit keresik. Döntő érv a minőség és az esztétika.

Vitorlásverseny. Szeptember 2-án Balatonalmádiban nemnemzetközi vitorlásversenyt rendez a Magyar Vitorlázó Szövetség. A verseny díjait, emlékplakettjeit a Hollóházi Porcelángyár Liget utcai telepe készíti el.

Székesfehérvár. Jövőre lesz a város 1000 éves jubileuma. Ebből az alkalomból felkérték a Hollóházi Porcelángyárat is, hogy termékeivel vegyen részt a jubileumi kiállításon. Iparművészeink közül Jakab Zoltánné máris elkészített egy ideszánt ajándékkészletet, amely az 1000 éves város történelmi hangulatát idézi díszeivel.

HOLLÓHÁZA. Jövő évben ünnepli a Hollóházi Porcelángyár fennállásának 140. évfordulóját. Ebből az alkalomból. Klein László nagyarányú gyűjtőmunkába kezdett s máris jelentős mennyiségű díszművet és edényt gyűjtött össze, amely a gyár kezdeti

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁJ 24

MESTERMUNKA

Veress Miklós, iparművész

A hollóházi Istv

Legutóbbi számunkban már beszámoltunk róla, hogy a Hollóházi Porcelángyár udvarán felavatták Istványi Ferencnek, a gyár egykori neves bérlőjének szobrát. A szobrot most felvételünkön is bemutatjuk és idézzük Simó Józsefnek, a FIM Stúdió igazgatójának avatóbeszédét:

„Mindnyájunknak élményt jelentő eseményben van részünk. Emléket állítottunk egy kiváló, tiszteletre, megbecsülésre méltó embernek, Istványi Ferencnek, akinek neve elválaszthatatlanul összenőtt a Hollóházi Porcelángyár történetével.

Maradandó értéket hagyott ránk. *Veress Miklós*, a Hollóházi Porcelángyár iparművésze legnemesebb anyagunkból, pirogránitból tudta legkifejezőbben visszaadni e nagyszerű ember jellegzetes egyéniségét.

Istványi Ferenc fél évszázadon keresztül vezetője és atyja volt a Hollóházi Porcelángyárnak. Mint kistisztviselő kezdte e gyárban működését, majd társként dolgozott a korábbi bérlővel és a múlt század ötvenes éveitől önálló bérlőként vezeti a gyárat. A gyár ebben az időben nagyon sok gonddal, nehézséggel küzdött. Istványi Ferenc tehát nem volt gyára építő, de ami a gyár hírnevét illeti, őt tekintjük alapítónak.

A Hollóházi Porcelángyár a hetvenes évekig az ismert parasztedényeket gyártja, amikre általában a tiszta formák jellemzőek, és azt is jelzik, hogy ezek az érett, fazekas formavilágból származnak. A kannák, korsók, tálak, komatálak, tányérok mintái élénk, aktív színekből vannak komponálva.

A hetvenes évek közepétől már érezni, hogy Istványi Ferenc új irányt szabott a gyár művészeti munkájában és már lehet következtetni arra, hogy új és felfelé ívelő művészi korszak következik. Korszerűbb technikai feltételeket biztosít és jobb minőségű anyagok alkalmazására tér át, mert látja, hogy a kialakulóban lévő versenyben nincs más út.

Ismeretes, hogy a nyolcvanas években éppen versenyképességük gyengesége miatt olyan kőedénygyárak szűnnek meg, mint az iglói, pápai, tatai, miközben Hollóháza biztosan tartja magát gazdasági, esztétikai értelemben egyaránt. A felületi díszítés, festés gazdagabb lett és megjelenik a gyár életében a természet utáni finomrajzú díszítő rendszer.

Hangsúlyozni kell, hogy Istványi Ferenc soha nem a másoló szerepét töltötte be. Mindig az újrateremtő ember szerepét vállalta. Vezetése alatt sok-sok jól képzett szakemberrel lett gazdagabb a gyár, ami lehetővé tette, hogy nagy feladatok megoldására vállalkozzon. Reprezentatív, egyedi nagyértékű tárgyak gyártására is éppen az elmondotak miatt tudott vállalkozni. Gondolunk itt a nagyméretű falitálakra, vázákra, kulacsokra, korsókra.

Istványi Ferenc 1902-ben bekövetkezett haláláig kitartó szívóssággal vezette a gyárat, mindig a legjobb ösvényen. A sikerek nem szédítették meg, hanem nehezebb és

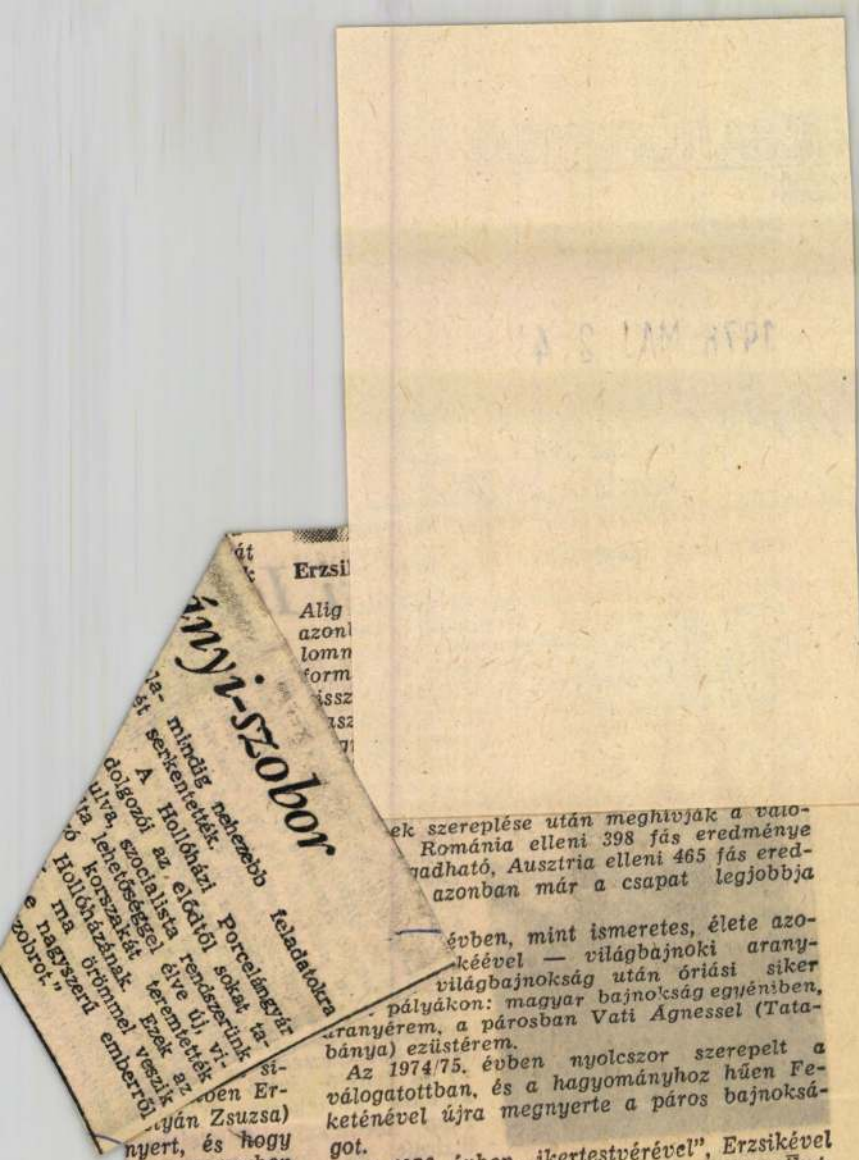

Erzsi

Alig azonl lomn form issz

...nyi-szobor

mindig nehezebb feladatokra

...ét szerkentették.

A Hollóházi Porcelángyár dolgozói az előtől sokat tar- ...ulva szocialista rendszerünk ...ta lehetőségeivel élve új, vi... korszakát teremtették ez- ...ó Hollóházának örömmel veszik az ilyen ... e nagyszerű emberről ...zobrot."

...ek szereplése után meghívják a vala... Románia elleni 398 fás eredménye ...adható, Ausztria elleni 465 fás ered... azonban már a csapat legjobbja

...évben, mint ismeretes, élete azo... ...kével — világbajnoki arany... világbajnokság után óriási siker ... pályákon: magyar bajnokság egyéniben, ...aranyérem, a párosban Vati Ágnessel (Tata... bánya) ezüstérem.

Az 1974/75. évben nyolcszor szerepelt a válogatottban, és a hagyományhoz hűen Fe... keténével újra megnyerte a páros bajnoksá... got.

Az 1976. évben „ikertestvérével", Erzsikével szinte kéz a kézben aratták sportsikereiket. Szerepeltek a válogatottban, és megnyerték a páros bajnoki címet is. A bécsi világbajnoki arany és bronzérem Kati pályafutásának talán a csúcspontja volt.

Az 1977. évben újra Feketénével indult a páros bajnokságban. A siker óriási — negyedszerre is magyar bajnoki aranyérmet akasztottak Kati nyakába.

1977-től Fekete Antal irányította a K. Porcelán csapatának edzéseit. Kati és Erzsike nagy szorgalommal készül — már az ez évi sikereket is beleszámítva — a Luzernben megrendezésre kerülő XII. világbajnokságra. Talán éppen a harmadik világbajnoki aranyérem megszerzése érdekében.

Ezek a „kislányok" csak a sikereket ízlelték, a kudarc szinte ismeretlen számukra, és reméljük néhány hétig az is marad.

Magdics László
tudósító

...akk Kupa

...ztálya a Zsolnay gyár megala... jubileumi sakkversenyt rendez, ...és nélküli versenyzők egyaránt ...óknak lehetőségük nyílik minő... ...hely négy csoportban kerül le... kultúrtermében rendezik meg ...pályes díjkiosztás július 15-én csoportgyőztes elnyeri a Zsol... ...édői: *Hámori András* (1976) és

...b Zsolnay gyári versenyzőt, a ...gi versenyzőt is. A verseny ne-

MESTERMUNKA

A FINOMKERÁMIAIPARI MŰVEK dolgozóinak lapja
Megjelenik kéthetenként szerdán
Felelős szerkesztő:
RÁCZNÉ VINCZE ETA
Szerkesztőség:
1106 Bp., X. Tárna u. 4. I. em. 24.
Telefon: 774—592
vagy 475—569/298 mellékállomás
Kiadja a Hirlapkiadó Vállalat
Bp. VIII. Blaha Lujza tér 3
Telefon: 343—100
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Terjeszti a Magyar Posta
és a gyárak saját felelősei
78—2124. Szikra Lapnyomda
BUDAPEST
Felelős vezető:
Csöndes Zoltán vezérigazgató

Veress Miklós

1956-ban szerzett diplomát az Iparművészeti Főiskola Kerámia-porcelán (!) szakán. Gádor István és Borsos Miklós tanítványa volt. A gyári tervezéssel a Hódmezővásárhelyi Porcelángyár tervezőjeként is szerkedett meg, majd a Hollóházi Porcelángyár tervezője lett.

Fekete Judit: Tervezők Hollóházán; Ipari Művészet, 1972/4.sz. 13.o.

Veress Miklós

Készít kisplasztikákat. 1969-ben kisplasztikai pályázatot nyert, többször megkapta az „Év legszebb termékie" jutalmat. 1969-ben faliképével első, figurájával (!) második és két harmadik díjat kapott. Formavilágára hatott a mezőtúri fazekasság.

Fekete Judit: Tervezők Hollóházán; Ipari Művészet 1972/4. sz. 13. l.

Veress Miklós

Korábbi figuráit öntött technika jellemezte, ma inkább korongol. Ilyen a zöldnázas Háry-figura (50-60 cm-es). Dózsáját samottból készítette, dróttal kiegészítve. Kerti plasztikákat is csinált samottból, István királyának anyaga pirogránit.

Tekete Judit: Tervezők Hollókázán; Ipari Művészet 1972/4. sz. 13. l.

Veress Miklós

Dísztárgyain, butéliáin, faliképein a pásztorfaragások, szilykolófák mintívumai térnek vissza.

Fekete Judit: Teroczök Hollóházán; Ipari Művészet 1972/4. sz. 13. l.

Veress Miklós

Az „Edénykultúra 72"-n szerepelt készletének fotója.

Ipari Műcsoszt, 1972/4. sz. 5. l.

Veress Miklós

I. István (kerámia)

Ipari Művészet, 1972/h.sz. 12.l.

Veress Miklós tervezőművész

az Iparművészeti Múzeumban a FIM Holláházi Porcelengyár tervezőművészeinek kiállításán a művész munkái szerepelnek.

Meglúvó

1974. nov. 29.

Veress Miklós
(Mezőtúr, 1929)

Müveivel résztvett az V.Országos Kerámia Biennálén - Pécs,1978.

-Katalógus a könyvtárban -

Veress Miklós iparművész, Hollóháza,

a Kertészeti Kutatóintézet területén máj. 27-én megnyílt rózsakiállítás kistermében alkotása szerepelt.

Nagy Albert: Porcelánok, kerámiák a rózsakiállításon.

Mestermunka, Bpest, 1942. jún. 14.

Veress Miklós

Mezőtúron megnyílt a „túri" származású képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész művei, mokkáskészletei.
(említve)

T. L.: Mezőtúri származású művészek kiállítása. Szolnok Megyei Hírlap, 1948. szept. 12.

Veress Miklós, keramikus

Két vázra: Repr.

Veress Miklós; Kerámiák 74.

Jászkunsaj, kolnok, 1978 nov. XXIV/3-4.

Veress Miklós, tervező iparművész

a FIM-stúdiában júl. 9.-én nyelt meg a Hollóházi Porcelángyár termékeit bemutató kiállítás. A művész a gyár tervező iparművész kollektívájának tagja.

Nagy Albert: Hollóháza Budapesten.
Mestermunka, 1974. júl. 24.

VERESS MIKLÓS

Ntk. Kerámia St.

1977 - 2002

(szent szűz neve)

1. Barbála
exandrian szt. Katalin

Veres Miklós, festő

VERES MIKLÓS *festőművész tárlata ma nyílik meg a Fővárosi Művelődési Központban. A kiállítás március 13-ig tekinthető meg.*

–: Hír

8

Népszabadság, Bp. 1980 febr. 29.

Veress Miklós

A kiállításon kiemelkedett ajándék készlete (bonbonier, váza, cigaretta-, hamutartó). A szerző emelti figurális kompozícióit, így az Őzpárt.

Dr. Molnár László: Hollóházi és kőbányai porcelánok kiállítása; Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 35. l.

Veress Miklós

Popány Gábor: Keránia, most

Művészet, 1983. február

hogy ismerjük ugyanis azt, hogy voltak szép számmal országok a történelemben, amelyek a mások háborúiból húztak hasznot.

Miről is van itt szó? Véleményem szerint arról, hogy a mai magyar állapotok szembetűnően mutatják a Nyugat társa-

ségük radikálisan cs… átértékelődött. Itt nemcsak a modernizáció által felszámolt archaikus formákra gondolok (például többnemzedékes nagy-

Új párbeszéd és szer…

Ki tan…

Nagy örömmel olvastam a Magyar Nemzet hasábjain *Hankiss* Elemér *Hogyan tovább, Magyarország?* című vitaindító cikkére adott válaszokat. Magam is úgy érzem, a rendszerváltás óta eltelt tíz év kényszerpolitikájának és az ezt követő halogatások idejének lejártával megérett az idő arra, hogy új párbeszédet kezdve, végre lerakhassuk egy széles nemzeti összefogás alapjait. Nemcsak a különböző társadalmi rétegek, de a generációk összefogásának igénye is mind nagyobb hangsúllyal jelenik meg például a nyugdíjreform, a családi típusú adózás, de éppígy az oktatási reform körül kialakult vitákban is. Elkerülhetetlenül szükségesnek tartom, hogy a „hogyan tovább?" kérdéssel ki-ki önmaga is szembenézzen. Nem csak az a kérdés: mi lesz velem, de az is, mi lesz azzal a közösséggel, amelynek tagja vagyok (kerület és falu, város, ország)?

A mostani egyetemisták, főiskolások generációja fiatal kora miatt nemritkán híján van azoknak az ismereteknek és tapasztalatoknak, amelyek alapján a *honnant* helyesen mérhetné fel. Márpedig múltunk és nemzetünk hagyományainak ismerete nélkül aligha kerülhetjük el a fejlődés csapdáit, amelyek szép számmal szegélyezik az Európába vezető utat. Mára már nem kérdés: érdemes-e sorsunk irányítását saját kezünkbe venni; az elmúlt tíz év tapasztalata azonban világosan megmutatta, hogy a régi mintára szerveződött és nemritkán egymással szemben álló érdekcsoportok nem képesek a köz javát szolgálni, ezért egy új párbeszéd nyomán szerveződő közösség kialakítása látszik szükségesnek. Ez a folyamat az elmúlt két évben már megindult; megindult egy, a közösséget megszólító felelős beszéd, vitakultúra kialakítása. Ez még akkor is így van, ha ennek hatékonyságát, összefogó erejét a generációk közötti feszültség kiélesítését célzó sárdobálás és lejáratás hadjárat jócskán csökkenti.

Az *új párbeszédbe* – véleményem szerint – be kell vonni a felsőoktatási intézményeket is, hiszen ezeknek tradicionálisan olyan szellemi műhelyként kellene működniük, amelyek hírt adnak a tudományos módszerekkel megvizsgált és kiértékelt különböző fejlődési alternatívákról, és a vitát részben irányítják, részben maguk kezdeményezik. Az új párbeszédben tehát komoly szerep hárulna nemcsak tanárainkra, de ránk, diákokra is. Ez, különösen ha a tanítvány és tanító közössége, az együtt viselt felelősségből fakadó összetartozás fel/elismerése gyermekeink generációja számára is példaértékűvé válna, nagymértékben elősegítené egy olyan társadalom kialakulását, amelyben a másság tisztelete (generáció, kultúra, identitás stb.) és *a történelem mint közös sors*, mint a honnan megértése nem egyszerűen a jövő generációjának tudásává alakulna át, hanem elsősorban az emberré és európaivá válásunkhoz elengedhetetlen *önmegértést* szolgálná.

Bármekkora szükség lenne rá, már nem mesélheti el senki (hol vannak már Mátyás király krónikásai?), milyen az egy független országban élni, főleg nem, ha ez az ország nem világbirodalom, hanem veszélyes határállam. Tapasztalatok híján arról is csak a vágy nyelvén szólhatnak néhányan, milyen egy NATO-szövetséges, kultúrájára, gazdaságára büszke, Európának adni tudó és nem szellemi, anyagi kölcsönért sorban álló, független és a térségben integráló szerepet betöltő Magyarország. De most először, annyi évszázad után talán tisztázható lenn… amely elvezetett add… egy ország akarta is, … szorra sem sikerült … az idegen elnyomást… éppen e lap hasábjain … kell ismernünk a ké… okait is éppúgy, mint … rán elkövetett hibákat… sen okulnunk kell be… nekünk, ifjaknak. Ehh… ra van szükségünk, … diákoknak, de az egé… akik feladva eddigi kér… ként vállalt *hallgatásu*… az alkalommal, és h… nyelvünk fölött őrködv… olyan új erkölcsi rend… ban, amely miközben ös… történelmi sorsunkkal, ö… kotott képünkkel, egyú… tesz minket az *európai* … ke viselésére.

A jelen helyzet m… elismerése mellett is … csegtet sok reménnyel, … hat (szabadon és bün… fajta párbeszéd, amely … ségeinkhez. Egyelőr… még olyan nyelvvel, … értjük egymást, de an… tud lépést tartani a g… valósággal. Ezt el … felelősségünk és min… ló érdeke, de termész… volna, ha ebből is leg… vennék ki a részüket. … *visszafordulni* a régi … hoz, közös kultúrki… most minden jobb, … Olyan helyzetben, ah… alakíthatnánk ki saját … tástudatunkat, hirtel… szaktudás, az egzakt … kintélye, személyes … szükség.

Hankiss Elemér: Merre tovább, Magyarország? (1999. május 15.) vitacikkéhez eddig hozzászóltak: Jankovics Marcell, Vizi E. Szilveszter (május 22.), Rabár Ferenc, Hajtó Ödön (május 29.), György Lajos, Török Bálint (június 2.), Cseh-Szombathy László, Domonkos István (június 5.), Mezei Balázs, Sipka László (június 12.), Taxner-Tóth Ernő, Zábori László (június 26.), Pomogáts Béla (június 29.), Horkay Hörcher Ferenc, Harsányi László (július 3.), Vigh Károly, Zimányi Tibor (július 7.), Pozsgai Zsolt, Csorba Dezső (július 24.)

Magy. Nemz. 1999 július 30

költeményébe. Ráadásul nemcsak a karakteréhez illő vidám verseket osztották rá: meg kellett barátkoznia olyan művel is, mint a *Bolond Istók*. Épp ez a költemény mutatta meg neki, mennyire időszerű lehet Petőfi ma is.

Csizmadia Tibor rendező nem versek „elszavalására" kérte

megbeszélés fontos pontja az erdélyi műemlékvédelemben megvalósítandó feladatok összegzése. A miniszter találkozik *Sütő* Andrással, megkoszorúzza Székelykeresztúron Petőfi szobrát, szombaton beszédet mond a marosvásárhelyi értelmiségi fórumon.

is. A mesterséges fénnyel megvilágított raktár polcain van hely az új szerzeményeknek is. A textilrestaurátorok is birtokba vették új műhelyüket a tetőtérben, ahol oktatókabinetet, fotóműtermet és munkaszobákat is kialakítottak.

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Életutak és életművek

VERESS MIKLÓS keramikus ars poeticája szerint „minden pillanat, amit nem hasznos munkával töltök, pazarlás az életemből, és mindig mindenkor a tőlem telhető legjobbat kell adnom". Az Iparművészeti Múzeumban csütörtökön megnyílt kiállításával bizonyítja, hogy e szerint éli életét. Mondhatnánk múlt időben is, hiszen a most megnyílt tárlat életműkiállítás, negyven év munkásságát vonultatja föl előttünk, amelyet Veress Miklós a kerámiaiparban töltött. Mégis helytelen volna a múlt idő, hiszen ma is dolgozik, nagyobb kedvvel, mint valaha. „Úgy érzem – mondja –, hogy az iparban eltöltött negyven esztendő felkészülés volt erre a tíz évre, mikor már senki nem szabja meg, mit tegyek."

Ezerkilencszázötvenhatban szerzett terveződiplomát *Borsos* Miklós és *Gádor* István növendékeként, 1989-ig a Kőbányai és a Hollóházi Porcelángyár tervezőművésze, tíz éven át az iparág művészeti vezetője volt. Porcelánfigurái, dísztárgyai, vázái sokezres tételekben kerültek a hazai és a külföldi szaküzletekbe, most mégis egészen más világot tár fel előttünk. Kiállított tárgyai egyszerre ismerősek és ismeretlenek, mert egyetlenegy sem úgy került az üzletekbe, ahogy itt látható. Ezekről a figurákról ugyanis hiányzik a színes máz, a később felvitt, színes dekoráció, az aranyozás, amellyel a gyár ellátta és eladta őket. Az anyag színe, a porcelán fehérje érvényesül rajtuk, amelyet legfeljebb csak a puritán mattmáz vagy halvány fekete díszít, kifejezésre juttatva így a tárgyak erőteljes, szép plasztikáját. S milyen gazdag ez a formavilág! Kiszáradt, vízsodorta fadarab, talált kavics, kődarab ihlette a legtöbbet. Akár tenyérnyi figurát készít porcelánból, akár méretes szobrot magas hőfokon égetett samottal kevert agyagból, valamennyi munkája kiérlelt, Veress Miklós természetszeretetét, formaérzékenységét, nyugodt harmóniákkal teli világát mutatja.

A VIGADÓ Galériában kiállított festmények *Mersits* Piroska emlékkiállításán más utat és más világot tárnak föl előttünk. Az 1926-ban született és 1988-ban meghalt festő szorongásokkal, félelmekkel teli érzékeny világát, amelyet elsősorban rajztanárként küszködve, betegséggel viaskodva, soksok mélyponton átjutva élt végig. Olaj- és pasztell- vagy vegyes technikájú festményein ezeknek az átélt érzéseknek a lenyomatait láthatjuk, önmagából kitermelt, szenvedésekből született opálfényű gyöngyszemeket: idegesen ég felé kapaszkodó fákat, amelyeknek görcsbe rándult ágait a lombok sem tudják teljesen eltakarni, hidegen világító napot, fázósan egymásra boruló fehér székeket. Utak vezetnek valahová, soha nem tudjuk meg, hogy hová, félig nyílt kapuk várnak valakit, aki nem jön. Szürreális álomvilág jelenik meg előttünk, hideg színekkel, erőteljes, nyugtalan ecsetkezeléssel megjelenítve. Kéken dereng föl egy sohasem volt kastély, mintha Hitchcock filmjéből került volna ide, temetőket látunk, Van Gogh-i nyugtalansággal megfestett eget. Démonokkal száll szembe a Macskák című képén, s amikor párokat vagy családot láthatunk képein, akkor is visszsza-visszatér a magány a festményeken, a háttérben akkor is ott ül valaki, egyedül. Mégis szép ez az álomvilág, a legkomorabb pillanatot is megszépíti a színek harmóniája, amely költészetté emeli a legborongósabb pillanatokat is.

ARS VARADINUM címmel ugyancsak a Vigadóban állították ki a Romániában élő és működő 35-ös Műhely köré csoportosult posztmodern irányzathoz tartozó nagyváradi festők képeit. Többségük a nyolcvanas nemzedék képviselői közé tartozik, akik egyéni vagy csoportos kísérletezéseikkel szembeszálltak Románia hivatalos irányzatával, és Nagyvárad szellemi életét igyekeztek megmozgatni, Európa nyugati felé hez kapcsolni.

Fekete Judit

Ki tar

Elemér *Hogyan tovább, Magyarország?* című vitaindító cikkére adott válaszokat. Magam is úgy érzem, a rendszerváltás óta eltelt tíz év kényszerpolitikájának és az ezt követő halogatások idejének lejártával megérett az idő arra, hogy új párbeszédet kezdve, végre lerakhassuk egy széles nemzeti összefogás alapjait. Nemcsak a különböző társadalmi rétegek, de a generációk összefogásának igénye is mind nagyobb hangsúllyal jelenik meg például a nyugdíjreform, a családi típusú adózás, de éppígy az oktatási reform körül kialakult vitákban is. Elkerülhetetlenül szükségesnek tartom, hogy a „hogyan tovább?" kérdéssel ki-ki önmaga is szembenézzen. Nem csak az a kérdés: mi lesz velem, de az is, mi lesz azzal a közösséggel, amelynek tagja vagyok (kerület és falu, város, ország)?

A mostani egyetemisták, főiskolások generációja fiatal kora miatt nemritkán híján van azoknak az ismereteknek és tapasztalatoknak, amelyek alapján a *honnant* helyesen mérhetné fel. Márpedig múltunk és nemzetünk hagyományainak ismerete nélkül aligha kerülhetjük el a fejlődés csapdáit, amelyek szép számmal szegélyezik az Európába vezető utat. Mára már nem kérdés: érdemes-e sorsunk irányítását saját kezünkbe venni; az elmúlt tíz év tapasztalata azonban világosan megmutatta, hogy a régi mintára szerveződött és nemritkán egymással szemben álló érdekcsoportok nem képesek a köz javát szolgálni, ezért egy új párbeszéd nyomán szerveződő közösség kialakítása látszik szükségesnek. Ez a folyamat az elmúlt két évben már megindult; megindult egy, a közösséget megszólító felelős beszéd, vitakultúra kialakítása. Ez még akkor is így van, ha ennek hatékonyságát, összefogó erejét a generációk közötti feszültség kiélesítését célzó sárdobálás és lejárató hadjárat jócskán csökkenti.

Az *új párbeszédbe* – véleményem szerint – be kell vonni a felsőoktatási intézményeket is, hiszen ezeknek tradicionálisan olyan szellemi műhelyként kellene működniük, amelyek hírt adnak a tudományos módszerekkel megvizsgált és kiértékelt különböző fejlődési alternatívákról, és a vitát részben irányítják, részben maguk kezdeményezik. Az új párbeszédben tehát komoly szerep hárulna nemcsak tanárainkra, de ránk, diákokra is. Ez, különösen ha a tanítvány és tanító közössége, az együtt viselt felelősségből fakadó összetartozás fel/elismerése gyermekeink generációja számára is példaértékűvé válna, nagymértékben elősegítené egy olyan társadalom kialakulását, amelyben a másság tisztelete (generáció, kultúra, identitás stb.) és *a történelem mint közös sors*, mint a honnan megértése nem egyszerűen a jövő generációjának tudásává alakulna át, hanem elsősorban az emberré és európaivá válásunkhoz elengedhetetlen *önmegértést* szolgálná.

Bármekkora szükség lenne rá, már nem mesélheti el senki (hol vannak már Mátyás király krónikásai?), milyen az egy független országban élni, főleg nem, ha ez az ország nem világbirodalom, hanem veszélyes határállam. Tapasztalatok híján arról is csak a vágy nyelvén szólhatnak néhányan, milyen egy NATO-szövetséges, kultúrájára, gazdaságára büszke, Európának adni tudó és nem szellemi, anyagi kölcsönért sorban álló, független és a térségben integráló szerepet betöltő Magyarország. De most először, annyi évszázad után talán tisztázható lem amely elvezetett adc egy ország akarta is, szorra sem sikerült az idegen elnyomást éppen e lap hasábjain kell ismernünk a ké okait is éppúgy, mint rán elkövetett hibáka sen okulnunk kell b nekünk, ifjaknak. Eh ra van szükségünk, diákoknak, de az e akik feladva eddigi l ként vállalt *hallgat* az alkalommal, é nyelvünk fölött őrk olyan új erkölcsi r ban, amely miközbe történelmi sorsunkk kotott képünkkel, e tesz minket az *euró* ke viselésére.

A jelen helyzet elismerése mellett csegtet sok reménny hat (szabadon és bi fajta párbeszéd, am ségeinkhez. Egyel még olyan nyelvve értjük egymást, de tud lépést tartani a valósággal. Ezt felelősségünk és m ló érdeke, de termé volna, ha ebből is l vennék ki a részük *visszafordulni* a r hoz, közös kultú most minden job Olyan helyzetben, alakíthatnánk ki s tástudatunkat, hir szaktudás, az eg kintélye, személ szükség.

Hankiss Elemér: Merre tovább, Magyarország? (1999. május 15.) vitacikkéhez eddig hozzászóltak: Jankovics Marcell, Vizi E. Szilveszter (május 22.), Rabár Ferenc, Hajtó Ödön (május 29.), György Lajos, Török Bálint (június 2.), Cseh-Szombathy László, Domonkos István (június 5.), Mezei Balázs, Sipka László (június 12.), Taxner-Tóth Ernő, Zábori László (június 26.), Pomogáts Béla (június 29.), Horkay Hörcher Ferenc, Harsányi László (július 3.), Vigh Károly, Zimányi Tibor (július 7.), Pozsgai Zsolt, Csorba Dezső (július 24.)

1993. III. 30. Magyar Hírlap

Életutak és életművek

VERESS MIKLÓS keramikus ars poeticája szerint „minden pillanat, amit nem hasznos munkával töltök, pazarlás az életemből, és mindig mindenkor a tőlem telhető legjobbat kell adnom". Az Iparművészeti Múzeumban csütörtökön megnyílt kiállításával bizonyítja, hogy e szerint éli életét. Mondhatnánk múlt időben is, hiszen a most megnyílt tárlat életműkiállítás, negyven év munkásságát vonultatja föl előttünk, amelyet Veress Miklós a kerámiaiparban töltött. Mégis helytelen volna a múlt idő, hiszen ma is dolgozik, nagyobb kedvvel, mint valaha. „Úgy érzem – mondja –, hogy az iparban eltöltött negyven esztendő felkészülés volt erre a tíz évre, mikor már senki nem szabja meg, mit tegyek."

Ezerkilencszázötvenhatban szerzett terveződiplomát *Borsos* Miklós és *Gádor* István növendékeként, 1989-ig a Kőbányai és a Hollóházi Porcelángyár tervezőművésze, tíz éven át az iparág művészeti vezetője volt. Porcelánfigurái, dísztárgyai, vázái sokezres tételekben kerültek a hazai és a külföldi szaküzletekbe, most mégis egészen más világot tár fel előttünk. Kiállított tárgyai egyszerre ismerősek és ismeretlenek, mert egyetlenegy sem úgy került az üzletekbe, ahogy itt látható. Ezekről a figurákról ugyanis hiányzik a színes máz, a később felvitt, színes dekoráció, az aranyozás, amellyel a gyár ellátta és eladta őket. Az anyag színe, a porcelán fehérje érvényesül rajtuk, amelyet legfeljebb csak a puritán mattmáz vagy halvány fekete díszít, kifejezésre juttatva így a tárgyak erőteljes, szép plasztikáját. S milyen gazdag ez a formavilág! Kiszáradt, vízsodorta fadarab, talált kavics, kődarab ihlette a legtöbbet. Akár tenyérnyi figurát készít porcelánból, akár méretes szobrot magas hőfokon égetett samottal kevert agyagból, valamennyi munkája kiérlelt, Veress Miklós természetszeretetét, formaérzékenységét, nyugodt harmóniákkal teli világát mutatja.

A VIGADÓ Galériában kiállított festmények *Mersits* Piroska emlékkiállításán más utat és más világot tárnak föl előttünk. Az 1926-ban született és 1988-ban meghalt festő szorongásokkal, félelmekkel teli érzékeny világát, amelyet elsősorban rajztanárként küszködve, betegséggel viaskodva, soksok mélyponton átjutva élt végig. Olaj- és pasztell- vagy vegyes technikájú festményein ezeknek az átélt érzéseknek a lenyomatait láthatjuk, önmagából kitermelt, szenvedésekből született opálfényű gyöngyszemeket: idegesen ég felé kapaszkodó fákat, amelyeknek görcsbe rándult ágait a lombok sem tudják teljesen eltakarni, hidegen világító napot, fázósan egymásra boruló fehér székeket. Utak vezetnek valahová, soha nem tudjuk meg, hogy hová, félig nyílt kapuk várnak valakit, aki nem jön. Szürreális álomvilág jelenik meg előttünk, hideg színekkel, erőteljes, nyugtalan ecsetkezeléssel megjelenítve. Kéken dereng föl egy sohasem volt kastély, mintha Hitchcock filmjéből került volna ide, temetőket látunk, Van Gogh-i nyugtalansággal megfestett eget. Démonokkal száll szembe a Macskák című képén, s amikor párokat vagy családot láthatunk képein, akkor is visszavisszatér a magány a festményeken, a háttérben akkor is ott ül valaki, egyedül. Mégis szép ez az álomvilág, a legkomorabb pillanatot is megszépíti a színek harmóniája, amely költészetté emeli a legborongósabb pillanatokat is.

ARS VARADINUM címmel ugyancsak a Vigadóban állították ki a Romániában élő és működő 35-ös Műhely köré csoportosult posztmodern irányzathoz tartozó nagyváradi festők képeit. Többségük a nyolcvanas nemzedék képviselői közé tartozik, akik egyéni vagy csoportos kísérletezéseikkel szembeszálltak Románia hivatalos irányzatával, és Nagyvárad szellemi életét igyekeztek megmozgatni, Európa nyugati felével kapcsolni.

Fekete Judit

VERESS 1993

Veress Miklós, keramikus

L. Kun Éva

Vadas J.: Semmi rem Tökéletes

12

Élet és Irodalom, Bp. 1984 okt 12. XXVIII/41

VERESS MIKLÓS iparművész
H-1119 Budapest
Hengermalom út
2/c fsz. 7. Tel.: (36-1) 204-1336

VERESS MIKLÓS

iparművész

Életmű

kiállítása

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM
1999 Július 29.
1091 Budapest, Üllői út 33-37.

Az Iparművészeti Múzeum
szeretettel hívja Önt és kedves barátait

VERESS MIKLÓS

Izsó Miklós és Ferenczi Noémi díjas
porcelántervező iparművész
70. születésnapja alkalmából rendezett
kiállításának megnyitójára
1999. július 29.-én 16 órára
az Iparművészeti Múzeum
kupolatermében
(1091 Budapest, Üllői út 33-37.).

Megnyitóbeszédet mond:

Keszthelyi Katalin

művészettörténész,
a Képző és Iparművészeti Lektorátus
igazgatója.

A kiállítás rendezője:

Laczkó Ibolya művészettörténész.

A kiállítás megtekinthető:

1999. augusztus 29.-ig,
hétfő kivételével 10 órától 18 óráig.

Veress Miklós, újormüven

L: Szász Endre

Vodas József: Szá(s)zezrek 13

Élet és Irodalom Bp. 1983. ápr. 15 XXVII/15

Veress Miklós

Ipanművész.

MDK.

A hőbányai porcelángyárban
működik, várakat és egyéb
használati tárgyakat készít.
Vázái (repro)

Permecky Géza: A hőbányai porcelángyár ugy tervez
Művészet, 1961. szeptember — 32. l.

M.T.K.

Veres Miklós [iparművész
Keramikus]

MDK

A Kőbányai Porcellán gyárban
vezeti a díszlárgyak készítését

– : Új gyártmányok a Kőbányai Porcellán z
gyárban 6. l

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1961. febr. 17.

Veres Miklós M.D.K.

Váza, repr.

Dekor: Lehelné Rezsos Janka
Kivitelező: Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

MDK

Veress Miklós

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

Veress Pál, festő

L. Dombay gyűrő

– Heti ajánlat.

Új Tübör B p., 1986 már. 2.

3–4.

XXIII/9

Veress Pál, grafikus

L: Tőrös Gábor

–: Közművelődés, klubkiradó..

46

Új Tükör B p. 1986. nov. 2.

XXIII/44

Veress Miklós festő

Újabb képei a Stúdió 66 c.
kiállításon

Magyar Hírlap 1966 IV. 23

MDK

Veres Miklós

az alanti festő képeit restaurálta

Börzsönyi-Kollarits Ferenc emlékkiáll.

Nemz.Gal. 1967.

Veres Miklós

ipari formatervező

H.D.K.

Porcelán szendvics készletében a mai igény és a népi hagyomány anyagszerű ötvöződéset látjuk.

Kocsogh Ákos: Ipari művészet.

Művészet, 1969. május - 42 lap

MDK

Veress Miklós keramikus

porcelán:

Barnafejü váza

Kétfejü "

Narancs "

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Neres Miklós

Gyöngytyúkpár: porcelán
Szines, kézi festés
Formatervező: Neres Miklós
Dekortervező: Gander Antal
1958.
Fekete-fehér repr.

Sikota György: Hollóházi kerámia. Bp. 1961.
151.o.

Veres Miklós, iparművész

- Hollóházán porcelántervező

Kovács Margit: Védjegyünk: a zöld fenyő
Magyar Ifjúság, 1967. IX. 15. 7. l.

Veres Miklós

nevét a Finomkerámiai Vállalat tiszt utnai műtermének terverői körül kiemelten em-líti

Katona Imre: Modern iparmüvészetünk néhány kérdése.
Mivtört.Ért. 197o. 4.sz. 278-283. l.

281.l.

M.D.K.

Veres Miklós
iparművész

A Kőbányai Porcelángyárban
tervei szerint készültek tálak és
vázák.

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészeti kiállítás és aukit Miskolcon
Művészet, 1963. november – 38 lap.

Veress Miklós

A Legszebb Termék pályázaton Háram lő c. porcelán-kompozíciója dicséretben részesült.

Filep István: Porcelánipar. — Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 38. l.

Veress Miklós

A hollóházi porcelángyár tervezője, naturális állatszobrainal szerepelt a Legszebb Termék pályázaton.

Filep István: Porcelánipar. – Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 38. l.

Veress Miklós

Porcelán-tervező. Az 1966-os Legszebb Termék pályázaton Ló c. kisplasztikája (Kőbányai Porcelángyár) és az Erzsébet híd dekorú hamutálja (Hollóházi Porcelángyár) „miniszteri dicséretben" részesült.

Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 40. l.

Veres Miklós
iparmúvész

M.D.K.

„Gyöngytyúk-pár"-ja a hollóháza
porcellángyár figurája

Mohrai László
~~Kovács Péter~~: A hollóháza porcelláneiól.
Művészet 1961. julius. — 28 l.

Veress Miklós

porcelán-müvész

munkássága porcelán-művészetünk komoly igérete.

Gergely István és Juhász László: Gondolatok a "A művész az iparban" kiállításról.

Ipari Művészet 1958. 3. szám 17-23.o.

25.o.

Veress Miklós, porcelán

MDK

4. orsz. iparműv. kiáll. Műcs. 1959.

Vetess Miklós festő

Szövegy említi részvételét a

„Studió 66" kiállításon

Margat Istinsag 1966 ápr 23

Fénykép.

Milgné

Iparmüvészeti Főiskola: 89 ltg

Veress Miklós: Köplabdázó lány (agyag)

Diplomamunka

Magyar Fotó: Ze 2252/52a

Agyag Plasztika

Vegatio nincs

Veress Miklós, iparművén MDG

A Kőbányai Porcelánárugyár tervezője.

– (szöveg – fénykép) 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 30.

MDK

Veress Miklós

Veress Miklós / porcelán/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitas.Műcsarn. Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31.Kat.

Veress Miklós M.D.K.

Hamutartó,repr.

Dekor:Némethné Szonntag Éva

Kivitelező:Kőbányai Porcelángyár.

Iparm művészet Bp. 1960.

MDK

Veress Miklós

porcelán

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

Veress Miklós M.D.K.

Kancsó-váza, repr.

Kőbányai Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR VADÁSZ

1021

Vadász-hírnevünk...

Az elmúlt esztendő gondos vadgazdálkodása meghozta a kívánt eredményt, s immár a magyar erdők- mezők vadjai világhírűek. Érdekes, hogy ezzel egyidejűleg a külföldi látogatók körében, egyre fokozódik az igény, hogy emléktárgyakat vásárolhassanak, amelyek a magyarországi vadászati élményeket testesítik. Porcelán iparunk, mint köztudomású, éppen olyan világhírű, mint a magyarországi ég alatt nőtt vad, s nem véletlen, hogy nagyon sokan keresik azokat a porcelán figurákat, amelyek az erdei vadak kecses mozdulatait örökítik. Az utóbbi időben sok neves kisplasztikus művészünk foglalkozott szarvas, őz, fácán stb. formázásával. Képünkön bemutatjuk Veres Miklós alkotását, egyelőre még csak gipszben készülő szarvas alakuló figuráját.

NK ÉLETÉBŐL

Választmány ülése

Hajdú-Bihar Megyei Választmány,
főtitkár. Pető Béla a Megyei Vá-
értékelte a vadgazdálkodás helyze-
bfejlesztés legnagyobb akadálya a
adállomány. A beszámolót követő
nály főtitkár. Ismertette a Vadász
amjának lényegét, amely szerint a
összegeket fordítanak az apróvad-
n mintegy 2,5 millió Ft-ot utaltunk át
téri és félvad tenyésztésére. A fő-
re. A választmányi ülés a vadgaz-
itívan értékelte és megfelelő hatá-

tmány kibővített ülése

Kedves Olvasónk! A Magyar Vadász Szerkesztőbizottsága a lap hasábjain keresztül fordul a vadászokhoz, természetbarátokhoz, cikkeivel, híreivel, képeivel és nem utolsósorban vadgazdálkodási ismeretterjesztésével.

Igen nehéz azonban az olvasók minden kívánságának eleget tenni. Igénylik a vadászat, a vadászkultúra, a vadgazdálkodási tudomány ismereteinek, a vadásztársasági híreknek, a sok-sok egyéni élménynek közlését. Mindezeknek eleget is szeretnénk tenni. Lapunk terjedelme azonban korlátozott és szakíró

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Veress Miklós

ESTI HIRLAP

1962 DEC 30

1021

A magyar ipar minden ágára ma már a korszerűség jellemző. A modern formáktól nem maradnak el a porcelántárgyakat tervező művészek sem. A Kőbányai Porcelánárugyár 1963-ban sok ezer újvonalú dísztárgyat készít. Képünkön: Veress Miklós műteremvezető tervezőművész a legújabb porcelándísz kompozíción dolgozik.

(MTI-foto — Kácsor felv.)

A közbiztor

(Folytatás az 1. oldalról)

teljes hiánya vezette ezeket az ifjakat a züllés útjára. Feladatunk — hangsúlyozom: *a társadalmi szervezetekkel együtt! —, hogy figyelemmel kísérjük az ilyen fiatalokat és még időben visszatartsuk őket a bűncselekmények elkövetésétől.*

Milyen mértékű a titkos prostitúció Budapesten?

— A prostitúció nagymértékben csökkent, mert gazdasági és társadalmi okai megszűntek — válaszolta dr. Sós György. — A prostitúciót általában ma már az alkalmiság jellemzi. Szép számmal akad, sajnos, a prostituáltak között fiatalkorú is. Olyan lányok alkal-

nagyon fontos tényező. Az a véleményünk, hogy

a gazdasági vezetők sokkal jobban ellenőrzik munkaterületüket,

és az észlelt hibákat, lazaságokat erélyesebben számolják fel, mint a múlt esztendőkben tették.

Kevesebb az erőszakos bűncselekmény

Mit mond a statisztika az idén a fővárosban elkövetett erőszakos bűncselekményekről?

— Beszélgetésünk elején említettem, hogy a főváros közbiztonsága jó. Ezt mutatnyek közé számít a rablás. Nem egyszer veszélyes testisértéssel, sőt, gyilkossággal végződik. A rablást elkövetők igen elszánt, elvetemült, általában már büntetett előéletű vagy bűnöző életmódot folytató emberek. *Főleg munkakerülők és idült alkoholisták.* Tettüket mindig haszonszerzés vezérli. Szerencsére, mind kevesebb az ilyen súlyos eset Budapesten. Míg a múlt években számos — a közvéleményt széles körben foglalkoztató — rablás történt, addig

az idén alig fordult elő ilyesmi.

Jelenleg inkább *a „markec lás" a jellemző.* (A mar colók részegekkel kötnek kalmi ismeretséget

Veress Miklós

Kettős figurájának reprója.

Ipari Művészet, 1969. 1. 55. l.

Veress Miklós

A MM és az Iparművészeti Tanács által kiírt pályázaton a kisplasztikák csoportjában költői figurájával (porcelán) második díjat nyert. Belépett a Hollóházi Porcelángyár új stílusába. A pályázat nagyszámú sorozatgyártásra alkalmas darabokra szólt.

Ipari Művészet, 1969. I. 54. l.

Veress Miklós

A MM és az Iparművészeti Tanács porcelánpályázatán a készletek kategóriájában az egyik II. díjat kapta ütemes készletéért.

Ipari Művészet, 1969. 1. 55. l.

Veress Miklós

Kétalakos népviseletes kompozíciója az MM figurális porcelán pályázatán második díjat nyert.

Domanovszky Gy: A figurális porcelán; Ipari Művészet, 1969. II. 40. l.

Veress Miklós

A MM és az Iparművészeti Tanács által nagyüzemi sorozatgyártásra alkalmas porcelántárgyakra kiírt pályázaton az I. díjat Veress Miklós és Koczor Sándor közös művei, a Lovas betyár, ill. a Betyár és pandúrt kapták (falilapkák kategóriája).

Ipari Művészet, 1969. 1. 54. l.

MDK.

Veress Miklós

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 okt.6.

MIX.

Veress Miklós

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1967 okt.lo.

MDK

Veress Miklós keramikus

porcelán:

Váza

Hármas ló

Két bivaly, gipsz

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

NDK

Veress Miklós keramikus

samott:

Nagy hengerváza

" samottváza

Kis hengerváza

Korongváza

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Veress Miklós keramikus

porcelán:

Kis zebra

Legelő zebra

Zsiráf

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Veress Miklós keramikus

porcelán:

Gyöngytyuk pár

Fácán pár

Muffon pár

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti

kiáll. Mezőtur

MDK

Veress Miklós keramikus

porcelán:

Galamb

Kormorán

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti

kiáll. Mezőtur

Veress Miklós
iparművész

M.D.K.

A Kőbányai Porcelángyárban
ezidei ujdonságot a „Zebrapárt"
készítette + (repro)

Bojár ~~Endre~~ Sandor: játékos művészet
Nők Lapja, 1963. március 1 - 21 lap

Veress Miklós

MDK

ipari művész

Korsó /Kőbányai Porcelángyár/

Repr.

Ipari Művészet 1958. 2. sz. 76. lap után.
Második képtábla 10. kép.

Veress Miklós, iparművész

178k.

kobor-kompozícióját [– porcelán –]
mutatja meg Szeles Magda
gyakornokunk

Repr.

— : Ahol a porcelán készül

Népszabadság, Gyp. 1959. jan. 7.

1. e.

Veres Miklós, szobrász

MDK

A Kőbányai Porcelángyárban dolgozó művek munkáját tanulmányozzák ~~[illegible]~~ a foglalkoztatott fiatalok.

— Fiatalok az üzemekben — 14. l

Család és Iskola, bp. 1959. szeptember X/9.

MDK

Veress Miklósné

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

VERESS PÁL

Új művészet

1997. ~~IV/V~~ MÁJUS-JÚNIUS

68.o.

KÖNYVBEMUTATÓ

Veress Pál-monográfia

SINKOVITS PÉTER

Az elmúlt években egyre több kiadó, galéria és magánszemély próbálkozott a kortárs művészetről monográfiát megjelentetni. Jómagam is megpróbáltam ilyen kiadványokat létrehozni, törekedvén a minél tökéletesebb kiadvány megjelentetésére, de sok esetben nem sikerült elképzeléseimet megvalósítani. Most azonban egy olyan könyvet kaptunk a kezünkbe, amelyet méltán nevezhetünk megbízható és irányt mutató, szakmai munkához jól használható, ezért rendkívül értékes kortárs művészeti monográfiának.

Teljesíti ugyanis a műfaj legfőbb ismérvét, vagyis az életművet minden szempontból kimerítően és szakmailag megbízhatóan dolgozza fel. Három fontos részből áll a könyv: *Mezei Ottó* az alkotó pályáját átfogó művészettörténeti elemzéséből; *Veress Pál* szakmai önéletrajzából, amelyhez a szerző szerényen odaírja, hogy főleg szakmai önéletrajz, hiszen elkerülhetetlenül szükségszerű a gazdag életút egyéb állomásairól is szólni, és végül az oeuvre-katalógusból és kiállításjegyzékből, amelyet *Veressné Deák Éva* állított össze. Sejthetjük azonban, hogy az egész könyv menedzselésének, szerkesztésének is legfőbb motorja a nagy kiadói tapasztalatokkal rendelkező Deák Éva volt.

Nézzük a szakmai önéletrajzot. Egy ilyen önvallomást csak akkor lehet hitelesnek elfogadni, ha mentes a múltat megszépítő kozmetikázástól, finom átértelmezésektől, melyek készítőjének egykori szerepét sokkal kedvezőbb megvilágításba helyezik. A memoárok értékelhetőségének, használhatóságának legfőbb ismérve: az őszinteség. Veress Pál 78 évesen, egy gazdag művészi és hasonlóan értékes újságírói életút végéhez közelítve, veti papírra emlékezéseit. Mindkét szakmájában igazán sokra vitte, s hosszú élete során elnyerte a legtöbbet: a bölcsességet. Miért kellett volna neki a múltat megszépíteni, amikor – ebből a távolságból nézve – rádöbbenhetett, szép volt az amúgy is.

Ha próbára tesszük a szöveg valóságtartalmát, érdekes megállapításra juthatunk. A főiskolás Veress Pál konfliktusba kerül *Elekfy Jenő*vel, az akvarellezést oktató tanárával. „Valósággal rám próbált erőszakolni egy hajlamaimtól idegen, finom valőrökre alapozott modort, s évekre el is vette a kedvem a vízfestéstől." Semmi részletezés, semmi indulatos kitárulkozás, hanem rezignált tárgyszerűség jellemzi a helyzet leírását. Dokumentumértékűek az *Alkotás* című lap szerkesztésével, Kassák habitusával kapcsolatos észrevételei.

A művészi alkotói munka is kénytelen válságokkal megküzdeni. 1948-ban nemcsak az *Alkotás* című lap szűnik meg, hanem a Művészeti Tanács is, beköszönt a szocialista realizmus időszaka. Veress hallgatásba menekül. „Azt éreztem – írja –, hogy most nem az alkotás, hanem a gondolkozás ideje jött el. Normális világban ilyenkor mentek a festők külföldre, világot látni és tanulni." Ő ezt nem tehette meg. Az elmélkedés időszaka elhúzódott egészen 1955-ig, amikor a turkevei múzeumban rendezett ki-

állítást. Turkevén döbben rá, hogy rossz irányban halad, miközben keményen ellenáll a szocreál kísértésének, visszavonul a családi élet meghitt világába. A művészetben egészen új szelek fújnak, a szocreált felváltotta *Bernáth Aurél* hatására a laza posztimpresszionizmus, a naturalisztikus megfogalmazások ideje már lejárt, a tanulságokat le kell vonni. Veress Pál bármerre is indul, mindig visszatér a gyökerekhez, népiesnek nevezett, összegző, a fő képi elemeket hangsúlyozó formavilágához. E nehéz vajúdás időszaka nemcsak a művészt teszi próbára, hanem az egész generációt, amely kénytelen e sötét korszakot átélni. Az 1955-ös eszmélkedés nem hozott sok örömet.

1956 után eltávolították az MTI-ből. A helyzetet így interpretálja: „Olyan hőzöngés miatt, amely nem ment túl a többiekén, csak kicsit tovább tartott, nem hagytam abba idejében." Nem kíván hősies pózban tetszelegni, a háromgyermekes apa ezúttal nem tudott elég bölcsen viselkedni. Nincs szüksége magyarázkodásra. Az MTI-ben külföldi újságok Magyarországról szóló tudósításait fordította le belső használatra, illetve magyar lapok tájékoztatására. Hasonló feladatokat látott el, mint a híres osztrák művészettörténész, *Ernst Gombrich*, aki angliai emigrációjában a BBC-nek készített hasonló anyagokat a II. világháború idején az ellenséges rádiók műsorairól.

Amikor Veress Pál kiállításainak ünnepi megnyitóira emlékezik, elsősorban azok szellemi hozadéka foglalkoztatja. Hogyan értékelte a pályatárs *Somlyó György* generációjuk tragikus megpróbáltatásait? A 60-as évek végének nagy stíluskavalkádja nem hagyja érintetlenül Veress Pált sem, a régi baráttal, *Papp Oszkár*ral kapcsolódnak a Szürenon csapatához. Hirtelen az avantgárd derékhadába kerül, de a stílusváltó menetelésben már nem kíván részt venni. Erről nem sokat beszél emlékezésében, s Mezei Ottó sem akarja e sorsforduló okait részletesen elemezni. Mezei az egységes, öntörvényű fejlődés argumentumait szedi sorba, analíziséhez az időben egymást követő művek láncolata szolgáltat példákat, s igyekszik értő szavaival a külvilág sokszor zavaró hatásait megszűrni.

Beszélnünk kell azonban néhány szót a könyv küllemérőll is. Nem túlzás talán azt állítani, hogy a régi Corvina szellemi műhelyének igazi profizmusa jelenik meg a monográfia minden lapján. Nemcsak a tördelés megnyugtató, biztonságot kölcsönző ritmusa, a többféle értelmező jegyzet tipográfiai elkülönítése, a szövegoldalak mentén végigfutó, diszkréten szedett főcím ismétlődései mind-mind az olvasói igények tökéletes kiszolgálására, a könnyen kezelhető művek sorába emelik a monográfiát. Külön szeretném kihangsúlyozni a részletgazdag és tömött fekete színekkel megjelenő kiállítási, családi és társasági dokumentumfotókat, amelyek még véletlenül sem úsznak szürke ködben, tökéletesen élvezhetők. A színes illusztrációk elevenségéről talán már szólnom sem kell, annyira önmagukért beszélnek.

Létrejött egy fontos mű, egy igényes munka, jó lenne, ha példáján sokan okulnának.

(Magyar Képek – Budapest, Veszprém Körmendi Galéria – Budapest, Sopron, 2003.)

Új Művészet, 2003. júl.

A 2003. ápr.-máj.-jún.-i Veress Pál-kiállítások és monográfia sajtóvisszhangja

Galambos Ágnes: Bálványok és jelek. Sopron. Népszabadság, Jövő Hét. ápr.1.

Életünk, 2003. A Régi magyar költők fametszet-sorozatból nyolc kép. Ápr.

Vargha Mihály: Soproni kvartett a la Körmendi. Tárlat a Körmendi Galériában, 2003.ápr.1.—május 20. Élet és Irodalom, ápr.4.

A soproni helyi TV riportja, ápr.

S.I.: Veress Pál-kiállítás és emlékkönyv. Magyar Nemzet, május 2.

TV I. Beszélgetés Veressné Deák Évával az akadémiai kiállításról, máj.7.

Veress Pál. Népszabadság és Népszava, MTI, május 8.

BUDApest Nap, május 8.

Pesti Est, május

Budai Polgár, május 2. és május 9.

Mezei Ottó a Vízivárosi Galériáról, Inforádió, május 9.

Mezei Ottó: Veress Pál. Vízivárosi Galéria meghívója, május

Wagner István: Soproni csoportos tárlat a Körmendi Galériában. Magyar Hírlap, május 13.

Kováts Albert: Szerencsés egybeesés. Műértő, 2003. május

Kerékgyártó István: Archaikus és modern közt. Napút, május

Beszélgetés V.Deák Évával, Clubrádió, május 24.

P. Szabó Ernő: Különös bálványok. Magyar Nemzet, Kultúra, június 3.

Sinkovits Péter: Veress Pál-monográfia. Új Művészet, július

VERESS

Veress Pál

2003 Május 8

NÉPSZABADSÁG

AIK

István

iak

rok, hogy megválasszák az új polgármestert. Veresegyházon szintén időközi választást tartnak szombaton, képviselői mandátum megszűnése miatt. Budapesten a III. és a XV. kerületekben vasárnap lesz az időközi választás több választókerületben. *(Népszabadság)*

„ATOMGYEREKEKEN" segít a Vöröskereszt A Csernobili erőműnél, egykor veszélyeztetett területeken dolgozó rendőrök és tűzoltók gyermekeit ajándékozta meg tegnap a Magyar Vöröskereszt, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon. A negyven gyermeknek tett gesztus a vöröskereszt csütörtöki világnapjához kapcsolódik. Május 8-án azok az

VERESS PÁL 1999-ben elhunyt érdemes festőművész munkáiból nyílik kiállítás csütörtökön Budapesten, a Vízivárosi Galériában. A tárlaton a művész mintegy ötven alkotása látható. Az érdeklődők 1930-tól kezdődően a '90-es évek végéig készült festményeket, köztük a Mitológiai sorozat, a Csárdás Macabre és a Szakállas önarckép című alkotást, kollázsokat és néhány fából készült szobrot tekinthetnek meg. *(MTI)*

PAMUKI VIZSGÁLAT. A Somogy megyei Pamuk községben a közigazgatási hivatal feljelentése nyomán a rendőrség közokirat-hamisítás gyanújával lefoglalta az önkormányzat dokumen-

Ausztrál divathét: tip-top a top

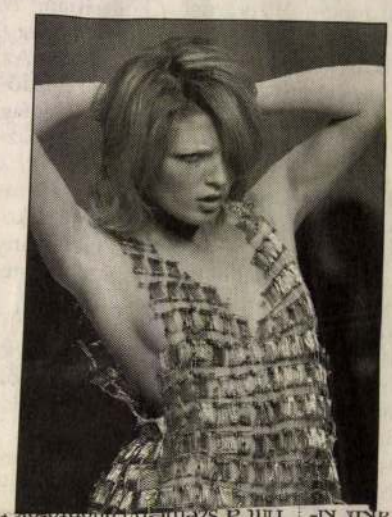

Magyar tudós az amerikai akadén

Rendes taggá választotta május 5-én a magyar Szalay Sándor asztrofizikust az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémia (AAAS).

Az 1780-ban alapított tekintélyes testületben ő már a második, jelenleg az USA-ban dolgozó magyar természettudós, korábban a Nobel-díjas Oláh Györgyöt választották be az AAAS tagjai közé.

Az Államokban két, némileg a Magyar Tudományos Akadémiára emlékeztető testület van: a Nemzeti Tudományos

li – felterjesztés ala
sa révén lehet beke
Az évek óta Am
lay Sándor lapunkn
dott a felterjesztésn
csak kedden értesü
és tiszteletbeli tago
ul Kofi Annan ENS
William Gate Walt
író, a han elvéte
Ray Dolb elkerü
jára. Az éves f
Hopkin gyetem
tuk: e rban ko
kai ázisok k
szá működő
un

VÍZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

VERESS PÁL

2003. május 8–29.

Emlékkiállítás

Megnyitó: 2003. május 8-án, csütörtökön 18 órakor
Megnyitja: Mezei Ottó művészettörténész

Veress Pál – A csodálatos mandarin; 1992; olaj, farostlemez; 112×80 cm (Magángyűjtemény, Budapest)

Veress Pál festő, grafikus (1920–1999)

1938–1943: Magyar Képzőművészeti Főiskola, Szőnyi István osztálya;
1942–1944: Pázmány Péter Tudományegyetem, Bölcsészkar: művészettörténeti, filozófiai, régészeti, néprajzi stúdiumok. 1943-ban a székelyföldi ösztöndíjasok kiállításán tájképekkel, tanulmányfejekkel szerepelt a Szépművészeti Múzeumban. 1947-48-ban a Magyar Művészeti Tanács lapja, az *Alkotás* szerkesztőségében dolgozott Kassák Lajos mellett. Első önálló kiállításán (1948) jobbára a főváros romos részleteit ábrázoló festményeit mutatta be. A „szocialista realizmus" kötelezővé tétele megingatja hitét a hagyományos festészet létjogosultságában, elszegődik háromnyelvű gyorsfordító-újságírónak az MTI-hez. 1957-ben átirányítják a *Gazdasági Hírekhez*, később a *Világgazdaság* című lapnál a valuta-

NYITVA TARTÁS: keddtől-péntekig 13-18 óráig; szombaton 10-14 óráig

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

Veress Pál – Debütáló szirén; 1998; olaj, farost; 100×70 cm

ügyek szakírója, majd a *Heti Világgazdaság* egyik alapítótagja.

1963-ban lép ismét a fővárosi nyilvánosság elé Derkovits termi kiállításával, megújult festészetének legjellegzetesebb motívuma a reliefszerű, érdes felületű elvont figura. Az idehaza dívó festészet fogalom- és kelléktárának (kompozíció, ábrázolás, anyag- és eszközhasználat) korábbi hitelvesztése vezeti el végül is – hosszú időre szólóan – „bálványfigurái" megalkotásához, melyek mind a tág értelmű „élettel", mind az emberléptékű „képpel" szemben támasztott művészi igényt kielégítették.

Ezek a különleges technikával készült egy- és több alakos „salakreliefek" archetipikus szituációkat, gondolatokat, érzelmeket közvetítenek tömör, jelképpé sűrített formákkal. Munkáin nyomott hagy az őskultúrákkal foglalkozó kortárs hazai irodalom-, költészet (Rákos Sándor, Weöres Sándor) iránti vonzalma is. Salakreliefjei, majd olajképei egyszer-egyszer az „ősi", az „archaikus" képzetkörét a népművészetével gazdagítják, s ezáltal a XX. századi magyar művészetben többször is felszínre törő dekoratív-nonfiguratív áramlattal érintkeznek. Közben tárul fel a formálódás útjára lépett anyag önelvű fejlődésének menete: kilépése a „bálványlét tömlöcéből", önmagára eszmélése, mozgásterének kitapintása, a másik lény iránti vonzalmának kifejeződése, egyszóval a szűkebb vonatkozási keretek közé szoruló egyéni lét kiteljesedése.

Ún. fanyomat-kollázsai mitológiai gondolkodásának további, szürrealista ízű megnyilatkozásai. A mitológiából származó hibrid lények, amelyekben a művészetfilozófus Mezei Árpád a szürrealizmusnak a krétai mondakörrel érintkező alapvonását látja, Veress Pál legjava munkáin sorra megjelennek. Szívesen dolgozott vízpartokon talált uszadékfákkal, melyek keze alatt roncsolt állagú archikus szobrokká, assemblage-okká lényegülnek át.

1992-ben a Széchenyi Művészeti Akadémia rendes tagjává választotta, 1995-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjével tüntették ki, 1998-ban munkásságával az érdemes művész címet érdemelte ki.

Mezei Ottó

A Vízivárosi Galéria támogatói:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alapprogram,
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága,
II. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

VERESS PÁL

AMULETT '98 KFT.

MEGHÍVÓ

VERESS PÁL FESTŐMŰVÉSZ
(1920-1999)
KIÁLLÍTÁSA ÉS
EMLÉKKÖNYVÉNEK BEMUTATÓJA

A KÖNYVET BEMUTATJA
2003. MÁJUS 5-ÉN 13.30 ÓRAKOR
SINKOVITS PÉTER
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
AZ MTA SZÉKHÁZ KISTERMÉBEN
(1051 BUDAPEST, ROOSEVELT TÉR 9. II. EMELET)

*

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
2003. MÁJUS 5-9-IG
HÉTFŐTŐL CSÜTÖRTÖKIG 9-18 ÓRÁKIG,
PÉNTEKEN 9-13 ÓRÁIG.

HELYSZÍN:
MTA SZÉKHÁZA II. EMELET
(1051 BUDAPEST, ROOSEVELT TÉR 9.)

SZÉCHENYI · IRODALMI · ÉS · MŰVÉSZETI · AKADÉMIA
· 1992 ·

A SZÉCHENYI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

VERESS PÁL

(1920-1999)
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA ÉS KÖNYVBEMUTATÓJÁRA
2003. MÁJUS 5-ÉN 13 ÓRÁRA
AZ MTA SZÉKHÁZÁBA.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA
MAROSI ERNŐ
AZ MTA ALELNÖKE.

Vers Pál

írod

Sinkó Károly

V. Kepei. Magyar
Rádió. 1948
jun. 18.

Képekkel

NEMZETI SZALON 1926 MÁJUS HÓ

Veress Péter
festő

K

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

REGGELI
Lap: Magyarország, Budapest
1942 JÚL 20.
Megjelent: .....

Kioszlották a festőművészek székelyföldi és balatoni ösztöndíjait

30

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *székelyföldi* ösztöndíjban részesítette a következő festőművészeket: *András* Lászlót, *Éless* Istvánt, *Chiki Gál* Jánost, *Koffán* Károlyt, *Csáki Maronyák* Józsefet, *Rafael* Viktort, *Mágori Vargha* Bélát, *Farádi Veress* Izabellát, továbbá *Kunt* Ernő, *Kőhalmi* László, *Veress* Pál és *Bod* László képzőművészeti főiskolai hallgatókat.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó évre szólóan *balatoni* ösztöndíjban részesítette a következő festőművészeket: *Viski* Balázs Lászlót, *Büky* Bélát, *Döbrentey* Gábort, *Nagybányai Nagy* Zoltánt, *Szabó* Vladimirt, *Jeney* Zoltánt, *Csebi Pogány* Istvánt, *Iván* Szilárdot, *Pituk* Józsefet és *Cserepes* Istvánt.

Veress Pál

Két évvel az ostrom után, olaj
Sári néni, linóleummetsz.
Ökrösszekér, "
48-as honvédek, linóleum

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 16 l.

MDK

Veres Pál

Zsóka leckét ir, szin.monotyp

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Strasbourg, Strassbur
a Miasszonyunk münster
alkotása. A legkorábbi
1176-ban kezdték ujjáép
hajó készült el 125o-ber
toljára pedig a Ny-i hor

MDK

Veress Pál

F.A.E: M.Rézk.Müvészek Egy. kiáll. Szab. Nép, 1949. jul. 15.

M. D. K.

VERESS Pál festő

Kiállítása a Gheorghiu Dej Gyár kultúrotthonában

Túrzevei Vörös Csillag MTSZ-ben készült akvarellek

„Kislány"

„Dunai uszályok"

Dutka Mária: Veress Pál kiállítása

Magyar Nemzet 1961. márc. 15. 7. l.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 MAI 6
Népszava

Veress Pál
1021

6

Veress Pál: Berzsenyi

gygyűlés a Keleti pályaudvaron

hónap megnyitó ünnepségei vidéken

ág hó-
prog-
lódva
pálya-
kában
endez-
A bé-
doku-
. Sok
lt az
s és a
i ren-
yet a
zelem
mából
mnusz
tt az
n az
itt je-
Károly
taügyi

zleke-
iniszt-
/ ve-
tt ün-
ek kö-
csak-
agyo-
ni ta-
ndez-
– vá-
nkban
járul-
adal-
en és
nertté
és a
leg-
A hó-
a az
p el-

és az emberiség békéjéért!"

Arról is beszélt az ünnepségen a MÁV vezérigazgatója, hogy a vasutasoknak különösen gyűlöletes a háború, amely az ő munkájuk színterét is megbénította. A második világháború pusztításai nyomán Magyarország vasúti közlekedési hálózata — a felszabaduláskor — romokban hevert. *A vasutasok hitét, hivatásszeretetét, békevágyát azonban nem pusztíthatták el.* Ahogyan — emlékeztetett az ünnepség szónoka — a vasút a háború esztelen rombolásainak szenvedője volt, úgy vált egyik fő eszközévé a felszabadult Magyarországon a szocialista rend kibontakoztatásának és végleges győzelmének. Más szocialista országokkal való barátságunk jelképévé is vált. *Érzékelteti ezt Záhony példája, amely mindenekelőtt a szovjet—magyar barátságot jelképezi, szimbolizálja a felszabadulás óta végzett építőmunkánk nagyszerű eredményeit is,* nem különben a magyar vasút fejlődését. A népeket általában elválasztó országhatár Záhonynál a közös célok és munkánk 31 esztendejének eredményeit, a magyar békemozgalom munkáját, nemzetközi kapcsolatait bemutató fotókiállítást. Két vasúti kocsit tölt meg a gazdag anyag, mely a béke és barátság hónapjában megtekinthető lesz *Szolnokon, Debrecenben, Miskolcon, Szegeden, Pécsett, Balatonfüreden, Szombathelyen és Győrött.*

Pénteken Győr-Sopron, Nógrád, Zala, Békés, Pest és Szolnok megyében zajlott le a béke- és barátsághónap rendezvénysorozatának megnyitója. A Győrött tartott békegyűlés szónoka *Sebestyén Nándorné*, az Országos Béketanács főtitkára volt. Beszéde után felszólalt az ülésen *dr. Sara Pascual Canosa*, a kubai béke- és népek szuverenitása mozgalom titkárságának tagja is.

A békehónap Nógrád megyei eseményeit megnyitó pásztói munkásgyűlésen *Harmati Sándor*, a Magyar Szolidaritási Bizottság elnöke, Zala megyében *S. Hegedűs László*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, Békés megyében *Kiss Lajos*, az Országos Béketanács tag-

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Sértődött lány

Ukkon

Szomoru ifju

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

Veress Pál festő.

A Fényes Adolf teremben

kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 VII. sz.

Veres Pál

festő

mód

l. Sinkó Károly:

Veress Pál képei

Magyar Rádió

1948. jun. 18. (Ké-

pekkel)

tek. Tanácsanak

Zpest.

12.679/925 – XIV. sz. a. hell. irataira van szerencsém értesíteni, hogy Dr Lehner Ilnő úr szerkesztői tisztelettdjának kiutalása iránt a Műemlékek Orsz. Bizottsága, valamint a Vall. és Közokt. Ministerium a szükséges intézkedéseket megtette. A Bizottság tudomásul veszi, hogy a szerkesztői tisztelettdíj a költségeknek a Bizottságot terhelő részéte nem számítódik be.

Zp. 1925, márc. 26.

[illegible]

Veres Pál

illustrációi

Csillag. 1948. máj.-

II. évf. 6. sz.

u. o. 1948. nov.

II. évf. 12. sz.

ÁTADÁS IDEJE.	PÉLDÁNY	
	1	Szana T. Jankó János élete é
		Fenti könyvet van szer
		Vallás és Közokt. ügyi mi
		43.557 sz. rendeletére me
		A könyv átvételét szív
		ni, mivel az át adást iga

Verss Pál festő M.D.K.

A párizsi Galérie de l'Université-ben alkotásaiból rendeztek kiállitást

Napló

Magyar Nemzet 1965. junius 13. 10. 1.

Veress Pál 6

A szerző tanulmányában Veress „Bálványok" című sorozatából szines táblamellékletet közöl: „Pál Veress: Idol" címmel.

Kij Béla: The paintings of Pál Veress.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1965. 17. sz. 191-92 l között

Veress Pál

5

1963-ban, egy nagy müteremben rendezett riállitáson láthattuk monotypus müveit, számos arcképe is szerepelt ott: „Egytanitó arcképe" - a „Vidámapostol" - a „Komasz" amelyeken Veress színeivel takarékosan bánik.

Kij Béla: The paintings of Pál Veress.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1965. 17 sz. 1911

F. NAGY LÁSZLÓ VERSEI

TAVASZI DAL

Pártom te kardos
ungyalom
öledben én se
alhatom
tüzes csikódat
ellopom
kényesek kertjét
tipratom

nem köthettek meg
gazdagok
joszló aranyos
madzagok
szegények fejét
emelem
ballagj utánam
szerelem

oly undok ma a
kesergés
mint papokon a
pörsenés
és oly szép ma az
öröm mint
leányokon a
piros ing

AKARATLANUL IS

Akaratlanul is az égre néztünk
mikor emeltük a dögnehéz
ezüstnyárfákat hogy legyen vályú
itató a szomjas becce-szájnak
meg szülőágy a dagadthasú
kenyértésztának mely szakajtásra vár
a menyasszonynak pedig kicsi teknő
hogy fürösszthesse maszatos kis majmát

Nem fáradtam el csak meghuzódtam
a többiek is szótlan hazamentek
a csizmájukra ráragadt a sár
itt a padon hadd feküdjek el és
hadd nézzem a nagy padlásgerendát
mert az is nyárfa ezüstnyárfa olyan
mint amilyent mi is emelgettünk
szitálj anyám lisztet süss pogácsát
szitálj egy kis álmot is szememre
míg alszom a kutyát hajtsátok ki
mert titokban megnyalná a számat

VERESS PÁL ILLUSZTRÁCIÓJA
Petőfi „A magyar nemes" című költeményéhez

Valóság 1948. ápr.

talan lesz az üllői uti lakótelep fütése

i szf/gk/m/vg

1965. junius 12.

a kőbányai fütőerőmübe befutottak az első vagonok a szovjetunióban vásárolt forróviz kazán alkatrészeivel. már épitik a betonalapot, amelyre a kazánt helyezik. az alap elkészülte és valamennyi alkatrész megérkezése után a második félévben hozzáfognak a kazán szereléséhez.

mint ismeretes, a kőbányai fütőerőmü meglevő négy kazánja gőzt fejleszt, a gőz egy részét a környező ipari üzemek kapják termelési müveletek céljára, más részét cseppfolyósitják és ezzel a melegvizzel fütik az üllői uti lakótelep lakásait. a lakások azonban szaporodnak, az üllői uti lakótelepen kivül a kőbányai uj városközpontban épitendő házakat is az erőmünek kell majd ellátnia fütési melegvizzel, s ehhez már nem lesz elegendő a jelenlegi négy kazán. ezért intézkedett ugy a nehézipari minisztérium és az országos energiagazdálkodási hatóság, hogy az erőmüvet ötödik kazánnal bővitsék, ez azonban ne gőzkazán, hanem mindjárt forróvizet termelő korszerü berendezés legyen, amilyet a lakások távfütésére rendelt erőmüvekben ujabban világszerte alkalmaznak. a kőbányai fütőerőmü szovjet gyártmányu, nagyteljesitményü, modern kazánja 50 millió kalória fütőértékü forróvizet állit majd elő óránkint, és nemcsak az üllői uti lakótelep, hanem a kőbányai uj városközpont lakásainak fütésére is elegendő hőt szolgáltat. előreláthatólag december végén, vagy a jövő év elején helyezik üzembe, legkésőbb tehát a következő tél derekán átveszi az üllői uti lakótelep fütését. a nagyteljesitményü forróviz kazán, amely az első ilyenfajta berendezés lesz a magyar fütőerőmü rendszerben, biztositja, hogy a legkeményebb télen sem lesznek fütési zavarok a lakótelepen, amint az a tavaly előtti nagy hidegben előfordult.

/folyt.köv./

Zelli

-..-

bb 2. veress pál festőművész kiállitása párizsban

1/tf/tr/m/fm 1021 1965. junius 12.

a párizsi galerie de l,université-ben a közelmultban veress pál budapesti festőművész alkotásaiból rendeztek kiállitást. a vendégszerepléséről hazaérkezett művész a következő tájékoztatást adta az mti munkatársának:

- francia festőbarátaim ösztönzésére rendeztem a kiállitást a kulturális kapcsolatok intézete és a párizsi magyar intézet közremüködésével. a galerie de l,université nem nagy, de sürün látogatott intézmény: egyik fóruma a mai modern képzőművészetnek. monotipiákat, olajképeket, portrékat sorakoztattam fel az anyagban - igyekeztem kedvelt müfajaim teljes skáláján bemutatkozni. ugy gondolom, sikerült. anyagom egyrészét a magyar intézet szalonjában is kiállitották.

- munkáim fogadtatásáról, a párizsiak véleményéről helyettem valljanak inkább a megjelent kritikák. közülük az okozta a legnagyobb örömet, amelyet a le monde közölt május 7-én: „az emlékezés festészete az, amit veress páltól kapunk, vagy inkább képvilág, amely az érzékelés folyamába tartozik. nyers, paraszti költészet ez, a magyar folklorból fakadó ... szines, szivárványos csillogása és a bizonytalan tónus utján veress pál képzeletében a magyar folklor totemjei ünnepélyes jelleget öltenek„. kivágásban őrzöm a carrefour, az arts, az information és a combat hasábjain megjelent kritikákat is, csakugy, mint azokat az irásokat, amelyek első külföldi kiállitásomat értékelték, amely genovában volt a palazetto rosso-ban. /mti/

Zeli

-..-

Veress Pál

MDK

Veres Pál, festő

Műveiből kiállítást rendeztek

Párizsban, a Galerie de l'Université

kiállítóteremben.

—: Kulturális hírek

8

NÉPSZABADSÁG Du. 1965. jún. 13.

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Június 13-án, vasárnap d. e. 11 órakor
Végvári Lajos

Június 20-án, vasárnap d. e. 11 órakor
dr Dombi József

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

Június 11-én, pénteken d. u. 6 órakor
SZINYEI-MERSE PÁL
Előadó : dr Kampis Antal

Június 18-án, pénteken d. u. 6 órakor
RIPPL-RÓNAI JÓZSEF
Előadó : Végvári Lajos

Június 25-én, pénteken d. u. 6 órakor
DERKOVITS GYULA
Előadó : dr Pogány Ö. Gábor

★

Június 26-tól július 15-ig

Kling György festőművész

gyüjteményes kiállítása

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 110416
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai

Június 11., péntek

A pasaréti templom képzőművészeti kiképzése. Gyülekezés délután 6 óráig a 83-as villamos Hadapród-utcai megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó : *dr Dombi József.*

Június 12., szombat

Molnár C. Pál festőművész műterme. Gyülekezés délután 6 óráig a XI. ker., Nagyboldogasszony-útja 85. sz. előtt. Megközelíthető a 61-es villamossal (Ábel Jenő-utcai megállónál.) Részvételi díj kedvezményesen 1 forint. Előadó : *dr Dombi József.*

Június 13., vasárnap

17—18. századi olasz képek. Kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terénlevő főbejáratánál. Részvételi díj (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó : *dr Dombi József.*

Szinyei-Merse Pál festőművész kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt ½10 órakor a Múzeum Hősök -terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó : *dr Soltészné dr Szilárd Kató.*

Június 20., vasárnap

Szobrászati gyüjteménykiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó : *Gádor Endre.*

Június 22., kedd

Szinyei-Merse kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délután 6 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen (belépődíjjal együtt) 2 forint. Előadó : *dr Genthon István* főigazgató.

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Fizessen elő a Központ Munkatervére!
1 évre 8 Ft.
A Munkaterv közli a Központ összes rendezéseit.

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XV.

VERESS PÁL

festőművész

és

KÜHNER ILSE

szobrászművész

gyüjteményes kiállítása

1948 június 10—június 23

✦

A katalógus díjtalan

Veress Pál

Azokhoz a fiatal művészekhez tartozik, akik műveiken nem szellemeskedő, artisztikus színvillanásokra törekszenek. Számára az öncélú művészkedés idegen, humanisztikus gondolatok foglalkoztatják. A természet, a környező világ elemei kötik le érdeklődését, szerettel végigbúvárkodja a dolgok külső formáit, hogy azokon túl nagy, szerves összefüggéseket, a természetben munkálkodó rendező elvet jeleníthesse meg. Ezért aztán egészséges ösztöneivel elfordult attól a festői irányzattól, amelyik elvont, ködös víziókat festeget: az önmagábazárt művész álmait.

Számára a külső világ nem elvont jelenség, hanem fogalmi és formai valóság. Ezért aztán igyekszik a tárgyak formai értékeit kihangsúlyozni, amelyekhez elsősorban a tagolatlan színfelület és a határozott kontur segíti. Képei szerkesztettek, a formák kihangsúlyozott körvonala a megépítettség biztonságát adja. A szerkezeti biztonság kedvéért lemond a harmadik dimenzióról is szokszor, anélkül, hogy képeinek valóságsúlya csökkenne.

Szerkesztőhajlama azokhoz a művészekhez vonja, akik a képelemek tagolását és világos szerkezetét tartják fontosnak és elutasítják a misztikusra és véletlenekre építő modorosságokat. A francia művészet tiszta konstrukciója és elvének magyar alkalmazói Ripp-Rónai, Czóbel lehetnének elődei és a fiatal festők között nagy népszerűségnek örvendő Barcsay Jenő, aki a vonal és a tér összefüggéseit kutatja. Ez a művészeti beállítottság ellentétben áll a posztimpresszionizmus dekadens-polgári felfogásával és bátran a jövőbe lendül.

Veress Pál Szőnyi István tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán. A késői Szőnyi-művek halk, magányos lírája őt is megérintette egy kis időre. De súlyra és biztonságra való törekvése hamarosan elvezette mesterétől. Talán interieurjeiben érezni még Szőnyi emlékét, de ilyenfajta művein is a tényszerű világ erősebb hansúlyt kap, színeit egyszerűsíti s a plasztikusan megjelenített tárgyak körül hűvösebb, objektiváló atmoszférát fest.

Legjellemzőbbek városképei. Szívesen és szeretettel festi a budai romházakat. Nemcsak festői, hanem hangulati értékük is vonzza. Rippl-Rónaihoz hasonló átlelkesítő készség él benne, a tárgyakat az emberrel rokon szférába tudja emelni, élővé varázsolja, karakterizálja őket, mintha meghitt barátságban volna velük. Töretlen színei is ennek a mesélve festő alkatnak megfelelően dekoratív és jellemezni tudó színek

Derült és harmonikus piktúra ez, egy fiatal lélek játékos. örömeből fakadt, aki szereti a valóságot és meghitté tudja tenni. Szerkesztő lendülete a jellemzőt akarja kifejezni, ezért nem botladozik kicsinyesen a részletek között, hanem a tárgy és a művészi kifejezés összegezése a célja.

Kühner Ilse

Nyugtalan, expressziv lélek, tele villanó gondolatokkal, amelyek szüntelenül a jobb és jellegzetesebb kifejezés keresése felé hajtják. Pályája elején festőnek indult, Berlinben tanult, ahol Nolde és Heckel voltak első indítói. Ez a két művész és a hozzájuk kapcsolódó német expresszionizmus a lélek transcendens vizióját akarta megjeleníteni tűzes, patetikus színekkel.

A svájci származású művésznő külső életkörülményeivel is kifejezte a benne viharzó expressziv lobogást. Gyermekkorát Indiában töltötte, majd beutazta egész Európát. 1932 óta Magyarországon él, itt érte az a nagy lehiggadás, amely egész művészi magatartását megváltoztatta.

A benneélő nosztalgia, a kifejezhetetlen lelki rezdülésekkel való küzdelem, feloldhatatlanság és izoláltság érzése észrevétlenül feloldódott a magyar művészet józanabb, tényhezkötött világában. Az első pillanatra »provinciálisnak« látszó magyar művészet alapjaiban közösségi jellegű, a művészet nálunk nemzeti ügy, európaiságunk bizonyítéka, a nemzet tudatosodása, ezért a művészek nagyrésze távoltartotta magát a csak laboratóriumi kísérletezéstől és viszonylag kicsi azoknak a művészeknek a száma, akik a l'art pour l'art elefántcsonttornyának lakói.

Művészetünk néphez és tájhoz kötött jellege erősen átformálta őt. Megnyugodott és az objektiv világ felé fordult az érdeklődése, anélkül azonban, hogy eddigi eredményeiről lemondott volna. Formai biztonság és objektivitás iránti vágy a szobrászathoz vezette. Már régebben foglalkozott szobrászattal, kísérletképen, de most egészen a formák világa felé fordul.

Több kiállításon bemutatta műveit a magyar közönségnek, a kritika kedvezően fogadta, hiszen együtthaladt a maga módján a Maillol-Medgyesi indításból kivirágzott szobrászélcsapattal.

Szobrait az anyagszerűségre és objektivitásra való törekvés jellemzi. Nagy tömegeket mozgat, kisplasztikái a monumentálítás határát surolják. Elsősorban a ritmus érdekli, a nagyvonalúan megfogott formák feltűnő, kontrasztos elhelyezése, amelyet kanyargó vonalszépséggel igyekszik ellensúlyozni. Újabb műveinek egy részén viszont az archaikus szobrok fanyar szépsége visszhangzik, kihangsúlyozza a vonalat, redukál és általánosít. Egy-egy felvillanó mosoly, a kezek kifejező, lélekfínomságokra utaló helyzete mélyen bensőségessé avatják ezt az expresszionizmusból harmonikussá vált intim művészetet.

Végvári Lajos

VERESS PÁL FESTMÉNYEI

1.	Kertben (olaj)	1.800 Ft
2.	Muskátli (olaj)	1.800 «
3.	Pihenés (olaj)	mgt.
4.	Terraszon (olaj)	3.000 «
5.	Logodi-utca (olaj)	1.500 «
6.	Attila-utca (olaj)	1.500 «
7.	Romeltakarítás (olaj)	1.500 «
8.	A tükör (olaj)	1.500 «
9.	Zöld váza és tükör (olaj)	2.000 «
10.	Városmajor (olaj)	mgt.
11.	Két évvel az ostrom után (olaj)	1.500 «
12.	Újjáépítés (olaj)	2.000 «
13.	A sárga ház (olaj)	1.800 «
14.	Romház (olaj)	2.000 «
15.	Terraszon (olaj)	1.200 «
16.	Esti napfény (olaj)	1.200 «
17.	Magyar nemes (linometszet)	200 «
18.	Zsarnokság (linometszet)	200 «
19.	Tájkép (linometszet)	200 «
20.	Tájkép (linometszet)	200 «
21.	Feltámadott a tenger (linometszet)	200 «

KÜHNER ILSE SZOBRAI

1.	Női arcmás (bronz)	mgt.
2.	Kontyos nő (aluminium) bronzban	2.000 Ft
3.	Önarckép (terrakotta) bronzban	2.000 «
4.	Renée (terrakotta)	mgt.
5.	Női fej lánccal (bronz)	2.000 «
6.	Arcmás tanulmány (bronz)	1.200 «
7.	Fekvő nő (gipsz) bronzban	3.000 «
8.	Vetkőző (terrakotta) bronzban	3.000 «
9.	Mozdulat-tanulmány (terrakotta) bronzban	3.000 «
10.	Ülő nő kendővel (terrakotta) bronzban	3.000 «
11.	Ülő nő kendővel (terrakotta) bronzban	2.000 «
12.	Leány lánccal (bronz)	2.500 «
13.	Fürdőző (bronz)	2.500 «
14.	Ülő nő (bronz)	3.000 «

KÜHNER ILSE RAJZAI

1.	Ülő nő (ceruzarajz)	300 Ft
2.	Tanulmányok (színes tollrajz)	300 «
3.	Nő korsóval (ceruzarajz)	300 «
4.	Tanulmány (színes rajz)	300 «
5.	Tanulmányok (színes tollrajz)	300 «
6.	Tanulmány (színes rajz)	300 «
7.	Fekvő nő (vörös kréta tussal)	300 «

Veress Pál
Villamoson, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. 2o l.

Mária Magdolna mennybemenetele.

Hrible.

Veress Pál MDK

Mátrai táj, monotypia

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Veress Pál festőművész

"Tükör" és „Romház" c. festményeit, valamint magasrendü grafikáit dicséri Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámol ójában a Népmüvelési Központ kiállitásáról.

Szinház, Bp. 1948. juni. 22-28. IV. évf. 26. sz.

MDK.

Veress Pál grafikus

"Udülőben" /akvarell/

"Őszi napsütes" "

VI.Magyar Képző művészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955 · 58.1.

Veress Pál, festő D Dh

Márc. 7-én nyílik meg tárlata
a Gheorghiu-Dej Hajógyár klubjában.

– : Hír 12 p

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. márc. 5.

Veress Pál
festő

M.D.K.

A Műcsarnokban rendezett
ittörőhiállitáson részt vett.

Maksay László: Boldog gyermélevek
Művészet, 1961. szeptember — 40 l

Veres Pál
Graphus

M.D.K.

Pató Pál úr
(linometszet) repro

Élet és Irodalom, 1960. dec. 9 – 7 kap.

0104

Veress Pál festőművész

grafikai műveiből volt kiállítás
a genovai Palazetto Rosso-ban
(Leányaim c. monotípiája és Öreg-
asszony c. fametszete repr.)

A genovai Palazetto Rosso történel-
mi falai között..
Ország-Világ, Bp. 1960. 52. sz. (15.l.)

Veress Pál
festő

M.D.K.

A Gh. Dej Hajógyár kulturterviben
rendezett kiállítást. — „Szentendre
~~[illegible]~~ vérelet" repro

Művészet, 1961. junius — 45 l

Veress Pál

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 2

NÉPSZABADSÁG

Budapest

A „BALVÁNYOK" TÁRLATÁT, Veress Pál festőművésznek a Fényes Adolf Teremben rendezett kiállítását július 6-ig meghosszabbították.

Veress Pál, festő MDh

Egyik gyámszk kultúrtermében állította ki műveit. Tetszettek színes monotípiái: Lányaim a Balatonban, Városmajor ősszel, Játék a vízben. A mélyebb tanulmányokat igénylő témákban tapogatózó: Tsz-taggyűlés Vaskúton.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról 9.1

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1961. ápr. 19.

Veress Pál, grafikus 7 Dk

A Műszaruk boldog gyermekévek című tárlatának egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

Bn. 1961. júl. 5.

NÉPSZABADSÁG

VERESS PÁL

Változó bálványok

Egyik kiállítása után, több mint egy évtizeddel ezelőtt, még azt írtam Veress Pálról: biztosan megérik benne a változás szüksége. Nem lett igazam, nem volt hajlandó megváltozni. Még mindig bálványformákat fest, pontosabban: csinál. Egy-két új motívumot nem számítva, ugyanazokat a formai megoldásokat tökéletesíti. Változnak a színek, még véglegesebben kialakul a ragasztott alaktechnika, képei méginkább közelítenek a domborművekhez. De ezeken a műveken ugyanaz a bálvány, tündér, szellem, isten, férfi és nő vagy angyal jelenik meg, kit már alapjában a kezdet kezdetén is megfigyeltünk.

Mit akar hát Veress Pál? Mi történik itt a festővel?

A válaszért csak a művekhez fordulhatok. Fordulhatnék a világhoz is, mert éppen az az újszerű Veress Pál mostani képeiben, hogy „ismétlései" a mi roppantul elkomorodott Európánkban jöttek létre. Mert Veress Pál egyszerre nagyon zárt és nagyon nyitott művész. Ezért fordít hátat — mint állítja — „az egymás után ránk törő ipari forradalmak anyagi és gondolati hordalékának, hogy a barkácsolás szintjére ereszkedve folytassa olyan értékek újrafogalmazását, amelyek a barlangi időtől a neutronbombáig jellemzik az embert."

Színei azonban mindenképpen sötétebbek lettek. A pirosat és a kéket gyakrabban helyettesíti barnával, sőt szürkével is. Ebben a folyamatban valóban kivétel a Tanulmány, a Gyerekangyal, vagy a Pincetündér. Nem akarok én semmiféle szándékosan rossz köz- vagy előérzetet rábizonyítani a festőre. Csak azt állítom, hogy tökéletesebbé teszi kifejezőeszközeit, önmaga és a XX. század végének ismeretét — és ettől keményebbé, súlyosabbá válnak a képei. Ez annál is inkább föltűnő, mert játékos művészről van szó. A sok ismétlődő alak és változat is ennek a játékos kedvnek, időnként határozott humornak a jele. Mintha meg akarna kapaszkodni a maga alkotta teremtményekben: a kék Női- és a vörös Férfiportrében, vagy méginkább A szárnypróbálgatóban és a Vonuló bálványokban. Veress Pál védelmet keres.

De vajon talál-e?

Az új változatok jelentősége éppen az, hogy ebben se a festő, se a néző nem lehet biztos. Innen ezeknek a látszólag nyugodalmasan szemlélődő, statikus műveknek a drámaisága. A zártsága és nyitottsága. Így folytatják a népit és a primitívet, kikerülhetetlenül magukon hordozva egy összeütközés szinte idegi emlékét: mai szorongatott világhelyzetünkben, a gazdasági és egyensúlyi válság recsegéseiropogásai közben. Ezek a Veress Pál-i alakok már nem merednek ránk az ősi bölcsességnek azzal a rendíthetetlenségével, amivel elsőszülöttségük idején. Második vagy harmadik világrajövetelük keservesebb. S művészileg-formailag az a különös, hogy amennyivel befejezettebbek, körülhatároltabbak most, annál bizonytalanabbul állnak elénk mint hírhozók.

Festőjük nem akarja, hogy ezt a hírt le tudjuk olvasni mozdulatlan szájukról. Távol áll tőle mindenféle tanítás vagy programadás. Ehelyett azt szeretné, ha salaklényei pusztán a létükkel mondanának el, közvetítenének valamit, ami emberi nyelvre lefordíthatatlan. Azt hiszem, ez az, amit „immanens esztétikának" nevezhetünk. Rejtett jelrendszernek. Az effajta művészetben mindig észre kell vennünk a képek, figurák, gesztusok második vagy harmadik jelentését. S a festőnek vállalnia kell a pillanatnyi vagy tovább tartó kockázatot, hogy a tárlatlátogatónak ez nem azonnal sikerül. De éppen azért látunk itt önmagukban érvényes művészi tárgyakat. A magyarázat, a megvilágítás nem a festő dolga.

Nem is lehet az övé.

Mert hátha éppen azért hozza létre Veress Pál is a maga zártnyitott figuráit, hogy megérthesse, ami a hétköznapok szintjén, a fölszínen az ő számára is titok, kérdőjel, chiffre?

Csupa magában vagy többedmagával elénk állított „portréval" találkozunk itt. A természetet ezek az alakok fölszívták magukba. Ahogyan a tájat, az állatait, a hátteret is. Lehet, hogy a pálya további állomásain ez a mitológia jobban kirajzolódik majd, amint a kor is választ ad a „homo sapiensnek maradni vagy atomkatasztrófába zuhanni" modern-hamleti kérdésre?

Azaz: többet tudnak-e Veress Pál emberei, angyalai, bálványai, mint ő vagy mi már most ebben a pillanatban, kritikus helyzetünket fölismerve? Vagy csak a jövő, mindnyájunk jövője dönti el, hogy mit akartak sugallni nekünk?

Ettől függ a helyük is, amit a magyar képzőművészet történetében majd el kell foglalniuk.

Tornai József

Elhangzott az Erzsébetvárosi Galériában, Veress Pál kiállításának megnyitóján.

Élet és Irodalom

1982. MÁRCIUS 12.

ágaink meg szaporodtak. Mindig több malacnak, nek kellett enni adni; de micsoda boldogság

aztán jöttek a közössel, semmi másra nem gon- mint hogy megelégelték a jómódunkat és el akar-

R ZOLTÁN ELBESZÉLÉSE:

Y ASSZONY

Jani azt mondta, ő ezt már nem tudja megvárni, i elnyűttek a háborúban-fogságban, ő inkább el- barba, ahová úgyis csalogatják az embereket. A k menekülni lehet.

ülni. De mindig csak a férfiak menekülhettek. Ne- nyoknak, különösen akiknek már gyerekei voltak, tt elmenekülni. De meg hiszen azért sem, mert az földeket valakinek mégis meg kellett kapálni. Ka- mondom, mert annyi ember mindig maradt. gépekre kellett, meg azokban az első években még ellé is jutott, meg fogatosnak is, szóval ahova ok- ak férfiakat lehetett tenni. Nekünk, asszonyoknak, it a kapálás. A kukorica, a cukorrépa a krumpli, nyi paradicsomba, paprikába, ilyesmibe a téesz fogni. Az elején nem olyan sokba mert.

k le kellett dolgozni a ránk szabott napot, hogy a törvény ellen, s utána nyugodtan mehessünk a kapálni; megintcsak kapálni, mert ott is csak azt lacnak, baromfinak kukoricát kellett termelnünk; a téesznek is megvolt a maga gondja, nemhogy a karmánnyal segítse. Segítse? Hiszen emlékszem, olt a felháborodás, mikor egyszer valami felsőbb- llotta, hogy míg a közös tehenek csak tíz-tizenkét adnak, mi meg a saját háztáji tehenünktől húsz ejünk egy nap. Hát hiszen én megtanultam anyám erekkoromban, hogy a kis három holdunkon is úgy ni a tehenet, hogy legyen mit a városba hordani, en abból éltünk, s még rá nekünk, pulyáknak is előle, hogy növekedjünk, gilisztává ne váljunk. Így j volt, hogy csak csupa lányt szült anyám, akkor ittük, hogy majd szükség lesz a férfiakra a csa- apám nem győzi egyedül az aratást, kubikolást. csak azt akárom mondani, szóval meg kellett ka- y aztán magunknak is kapálhassunk, csupa kapá- tt az életünk. Mondta is a minap Jánosom, mert hazajött, az idén nyugdíjba engedték, azt mondja, ják, ha beleáll a derekukba a [illegible], míg a hasogatás zsibbadássá válik. Én nem szoktam megállni nyújtózkodni, a derekamat ropogtatni, mert korán megtanultam, hogy azután csak annál rosszabb. A kapálásban nem az a nehéz, hogy jól megtanulja az ember a mozdulatokat, a fogásokat, a hajlás szögét, módját — no az is —, hanem inkább, hogy akkor is bírja tovább, amikor úgy érzi, hogy most már igazán abba kellene hagyni... hiszen abbahagyni úgysem lehet, mert amit kapálni kell, azt úgyis kapálni kell, nem mindegy se a kukoricának, se a krumplinak, de még a konyhakertnek sem, hogy megvan-e kapálva. Abbahagyni nem szabad. Sőt, az a legjobb, ha az ember egyik nap a másik után csak kapál, mert akkor mindig hamarabb megjön a hasogatás helyébe a zsibbadás.

Hanem azért nem örökké csak kapáltam; abból még nem lesz hús. Anélkül sem, persze... De hát azért a földből a hús nem nő ki egyenest. Én aztán mindent megpróbáltam. Ahogy kikoptunk előbb a lóból, azután a tehénből, a legfontosabb a disznó maradt. Tyúkot előbb csak annyit tartottam, amennyi megadta az elég tojást meg csirkét; de most már több kell, hogy abból adok még mindig a gyerekeknek is, mióta városon laknak. Tréfából azt mondják, hogy úgye már ők is a szocializmust építik... De hát étlen azt sem lehet.

Na szóval, belefogtam én nyúlba meg galambba is, amikor annak a divatja lett. A nyúl, az nagyon jó, nagyon szapora; hely se sok kell neki, elvan a ketrecben. Csak etetni, etetni... Mikor már nagyon felment a tápnak az ára, abbahagytam; akkor kezdtem el a kacsát tömni, annak nem kellett gyárban csinált tápot vásárolni.

Bizony már a saját gyerekeim sem értik, milyen gyönyörűség elnézni a növényt, ahogy bújik ki a földből, a kölyökjószágot, ahogy cseperedik... Eső előtt megkapálod a kukoricát, s az eső után, mintha húznák, boldogan bontogatja a kis leveleit. De hát még a malac, amelyik eszik a tenyeredből, a kisnyuszi, a csirke... Elmégy a téeszföldre kapálni, s mire hazamégy, már nőtt. Más ezt nem veszi észre, csak aki maga táplálja.

Valami baj ugyan minddel volt; a nyúlra jött a róka, a galambra meg rájárt a görény. Olyan kutyát, vagyis kutyákat kellett szereznünk, ami megvédi amelyik elbír a vaddal... elég okos... elég ravasz.

János az őrző kutyáimmal hamar megbarátkozott, de a nyulat, galambot, kacsát sose tudta a ló meg a tehén helyett elfogadni. Azt mondta, azokkal nem tud beszélgetni.

Nekem az én kis jószágaimat még őhelyette is el kellett tudni fogadni beszélgető társnak, amikor egész hétre egyedül hagyott. Beszélgettem bizony a nyulakkal meg a galambokkal. No, a kutyákkal leginkább.

Hogy Jánosom nyugdíjba hazajött, gondoltam, minden könnyebb lesz, s lett is volna, ha ki nem találja, hogy neki is valamilyen férfinak való foglalatosság kell, s hozott vagy tíz méhkast, kirakta hátul a kertbe, oda, ahol valamikor az a kis krumpli volt, amit még anyám pihenésül kapáltatott velem, most meg ribiszke- meg pöszmétebokrok sűrűje van arra, oda rakta, azoknak a ritkásabbja közé a kasokat, azok körül tesz-vesz, én meg megint kapálhatok egyedül.

No, nem a téeszben. Hiszen ott már alig is van kapálnivaló; mindenre csak a gép meg a vegyszer. De a háztájon, ott még szükség van a kiskapára.

Na de hát azért jó, legyen meg neki is a maga méhecskéje... Rendben is van minden. Csak azt nem tudom, hogy ha egyszer majd én is leteszem a kapát, ki veszi kézbe... Vagy hogy is lesz, ha már senki...?

Veress Pál

Szentendrén, a Vajda Lajos Stúdió kiállítóhelyiségében megnyílt hat művész közös tárlata, – melyen szerepelnek a művész művei.

Lasonci Miklós: Megyei kiállítóterme[illegible]ben.

Pest Megyei Hírlap, 1946. szept. 14.

Veres Pál

l.

Szabad Művészet

1948. 291. l

207. kép. *A bábeli torony*

VERES PÁL

Villamosok olaj

Fiatal képzőművészek és ipari tanulók kiáll. 1955

Barcsay Jenő

Táj olaj

A Szentendrei Művésztelep
Jubiláris Kiállítása
1926-1956
Katalógus: Lyka Károly

Veress Pál

Egy művészeti kollektívához csatlakozott, tanulmányúton Olaszországban és Franciaországban volt. Genovai kiállításán, 1960-ban kompozíciói szerepeltek; 1962-ben egy gyári kiállításon mutatta be legutóbbi alkotásait.

Lányi Béla: The paintings of Pál Veress. The New Hungarian Quarterly, Bp. 1965. 17. sz. 190 l.

Veress Pál

Barcsay Jenő és Vajda Lajos müvészetével ismerkedik meg, 1948-ban olajképeivel szerepelt a közönség előtt; leegyszerüsített formák, szorosan vett mértani alakok láthatók müvein.

Szij Béla: The paintings of Pál Veress - The New Hungarian Quarterly, Bpest 1965. 17 sz. 1891.

Veress Pál

Témaköre: épületek, romos házak, csendéletei, tükrök, vázák. Gyakori motívumai ablakok, álló avagy ülő alakok. Sikerei dacára Veress festészettel felhagyott – később az 50-évek második felében azonban újra festeni kezdett.

Kij Béla: The paintings of Pál Veress.
The New Hungarian Quarterly, Bpest, 1965
17. sz. 1901

Veress Pál

legutóbbi műveit a budapesti Derkovits teremben
1964-ben mutatták be. Veress tanulmá-
nyait az 1940-es évek elején fejezte be;
később katonai szolgálatra vonult be. 1947
évből származnak lino-metszetei.

Szíj Béla: The paintings of Pál Veress.
The New Hungarian Quarterly, Budapest. 1965

17. sz. 1891.

VERESS PÁL

1021

1982.II.16. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Ma este 18 órakor az Erzsébetvárosi Galéirában megnyilik Veress Pál festőművész kiállitása. Hadd köszöntselek most itt a reggeli studióban azzal a kis idézettel, amit átvennék a meghivó szövegéből, amit magad irtál. A népmüvészet, - legalább is nekem - nem kinál közvetlenül átvhető formai elemeket. Motivumokat mézeskalács h szárt vagy szerszámnyél formát, ne keress a képeimen. De bizom benne, hogy a szellemet kiérzed belőle.

- A hagyományt kereső müvész különösen Magyaoországon Bartók és Kodály óta természetes, hogy a néphagyományhoz fordul. A népmüvészetnek a tárgyi hagyatéka azonban nem használható ugy, ahogyan a zenészek az egyes dallamokat szinte közvetlenül átemelhették a müveikbe. A hozzáállást, az alázatot, az anyag tiszteletét és a közösségben való feloldódást keresi az ember, mikor a népmüvészetből próbál meriteni.

- Milyen anyaggal dolgozol a legszivesebben és miotláthat a kiállitás közönsége a tárlaton?

VERESS PÁL

- Ugynevezett salakreliefeket láthat, ez az én technikám, ami valahogy a kép és a dombormü között van, olyan érdes, rücskös felületü.

- Ez csak nevében salak természetesen.

- Azért neveztem el salakreliefnek, mert az anyagba, abba a müanyag masszába, amiből a plasztikája készül, abba hamut, illetve kokszhamut kevertem. Ezzel az elnevezéssel, hogy salak ról van szó, azt is akartam jelezni, hogy valamilyen durva, ki égett, halott anyag az, amit próbálok életrekelteni a képeken.

- Most már magyarázatot kell adni hallgatóinknak arra, hogy miért tegeződünk mi itt a mikrofon előtt, nem szokás ez általában, de hadd áruljam el, hogy mi kollégák vagyunk. Veress Pál ujságiró a Világgazdaság munkatársa.

- Voltam. Ez azonban azt hiszem mellékes a mostani beszélgetésünk szempontjából, mert a két hivatásom a festői és az ujságirói egyáltalán nem hatott egymásra.

- Annyiban nem mellékes, hogy jó, hát most már nyugdijba mentél, de ismerve az ujjgirói hivatást, oly kevés ideje marad az em bernek arra, hogy a szenvedélyének éljen, márpedig a te szenve délyed az a festészet.

- Akkor meg kell mondani, hogy a festészet volt az első, én a Képzőművészeti Főiskolát végeztem és csak már felnőtt korban vállaltam ujságirói állást is. Én remélem, hogy nem a szi vo nalában a munkámnak mutatkozott meg ez a plusz megterhelés, hanem csak abban, hogy kevesebbet dolgoztam, hosszu ideig egyál talán nem és csak

- már kevesebbet festettél.

- Igen. Az 50-es években szinte egyáltalán nem dolgoztam és csak 63-tól kezdve állitottam ki ujra.

KORTÁRS 1986/10

KORTÁRS

IRODALMI
ÉS KRITIKAI
FOLYÓIRAT
XXX. ÉVFOLYAM

EZER-
KILENCSZÁZ-
NYOLCVANHAT
OKTÓBER

10

Illyés Gyula: Naplójegyzetek, 1946
Vas István: Azután – Nehéz szerelem IV.
Vathy Zsuzsa: Itthon vagyok
Baka István, Fodor András, Keszthelyi Rezső, Markó Béla, Parti Nagy Lajos, Szepesi Attila, Tandori Dezső, Tönköl József versei
Széchenyi Ágnes: A Válasz történetéhez
Fejér Ádám: Jónás, a magyar próféta
Koltai Jenő: Egy katonatiszt emlékei
Somogyi Gyula: „Csak a bőrödig ázol…"
Szántó Gábor: Romantika vagy realizmus?
Kabdebó Lóránt: Vészi Endre prózája
Kulcsár Szabó Ernő: Bori Imre tanulmánykötetéről
Búcsú Illés Endrétől – Vészi Endre: A hiány;
Páskándi Géza: Csötörtökhelyről egy bölény
Veress Pál grafikái

Ára: 20,– Ft

Húsz évvel ezelőtt pályakezdő újságíró voltam, aki már-már megesküdött, hogy az életben nem vesz a kezébe többé tollat, abbahagyja. Vidéki lapnál gyakornokoskodtam, s papírforma szerint nem volt okom panaszra, tanítottak, védtek, biztattak. Ám tapasztalatlan, türelmetlen „világmegváltóként"

Szántó Gábor

Romantika vagy realizmus?

örökké hadban álltam az idősebb kollégák-barátok óvatos szerkesztői ceruzájával, s már a búcsúmesét is megírtam a legkisebb fiúról, aki megverekszik a hétfejű sárkánnyal, de aztán egyetlen jutalma, hogy túlélte a viadalt, s rádöbben, hogy számtalan még a sárkány.

Nem láttam értelmét, hogy tisztes-langyosan a pályán maradjak, hogy beálljak a szőrmentén igazmondók, a közhelypanelekből kártyavárat építgetők, a kitaposott-kitáblázott utat rutinnal araszolók jobb sorsra érdemes táborába. Már éppen elindultam más életforma, más munka felé, s akkor, 1965-ben, a kezembe került *egy új, furcsa, mutáló hangú, izgalmas folyóirat: az Ifjúsági Magazin.*

Ez lökött vissza a hivatáshoz, ez tartott a pályán. Néhány hónappal később már közölte a lap egy morgós riportomat, de aztán leváltották a szerkesztőket, s mire az újabbakkal szót értettem és megintcsak dolgozni kezdtem velük, ők is mentek. *Ezzel a lappal mindig baj volt*, sokáig nem értettem, miért. Hiszen azt láttam, hogy évről évre jobban megy a szekér, mármint az országé, és ezzel együtt a hang is őszintébb, a pódiumfrázisokat kezdi a kabaréba szorítani a nyílt, felnőttekhez méltó beszéd, mind olvashatóbbak-szavahihetőbbek az újságok, gyérülnek a tabu-témák, érdemes közéleti feladatokat vállalni, írni, a toll használható fegyver is, munkaeszköz is. Ám a Magazinnal újra és újra baj volt.

Idestova két évtizede dolgozom az ifjúsági sajtóban, azt hiszem, minden zegét-zugát kitapasztaltam, s több mint tíz éve – előbb helyettesként, majd főszerkesztőként – *felelős vagyok* mindazért, amit az Ifjúsági Magazin képvisel, ami a folyóiratban megjelenik. Talán figyelmet érdemel hát, ha azt mondom, hogy tudom, mi a gond, miért fénylik föl, s szürkül el

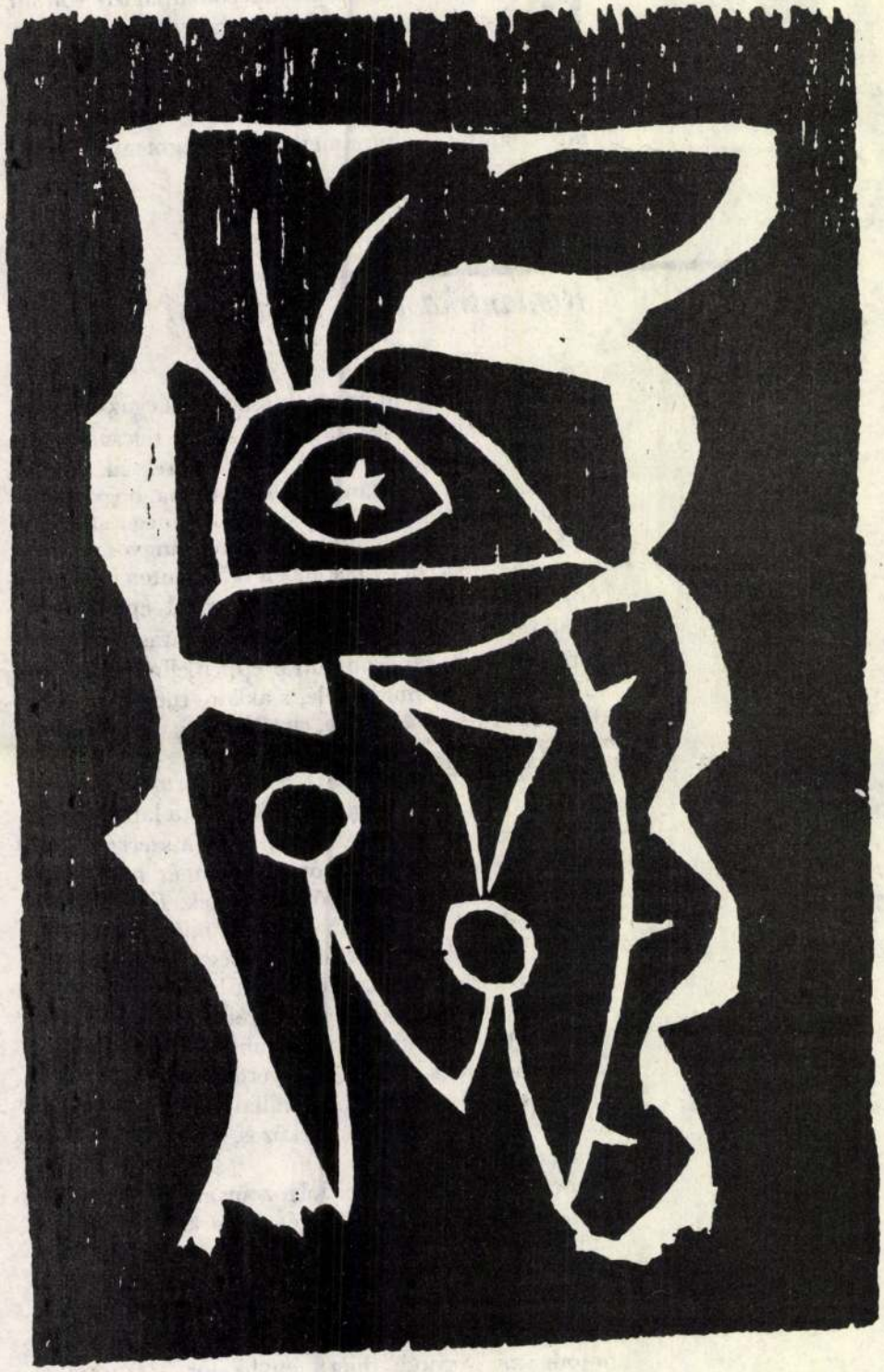

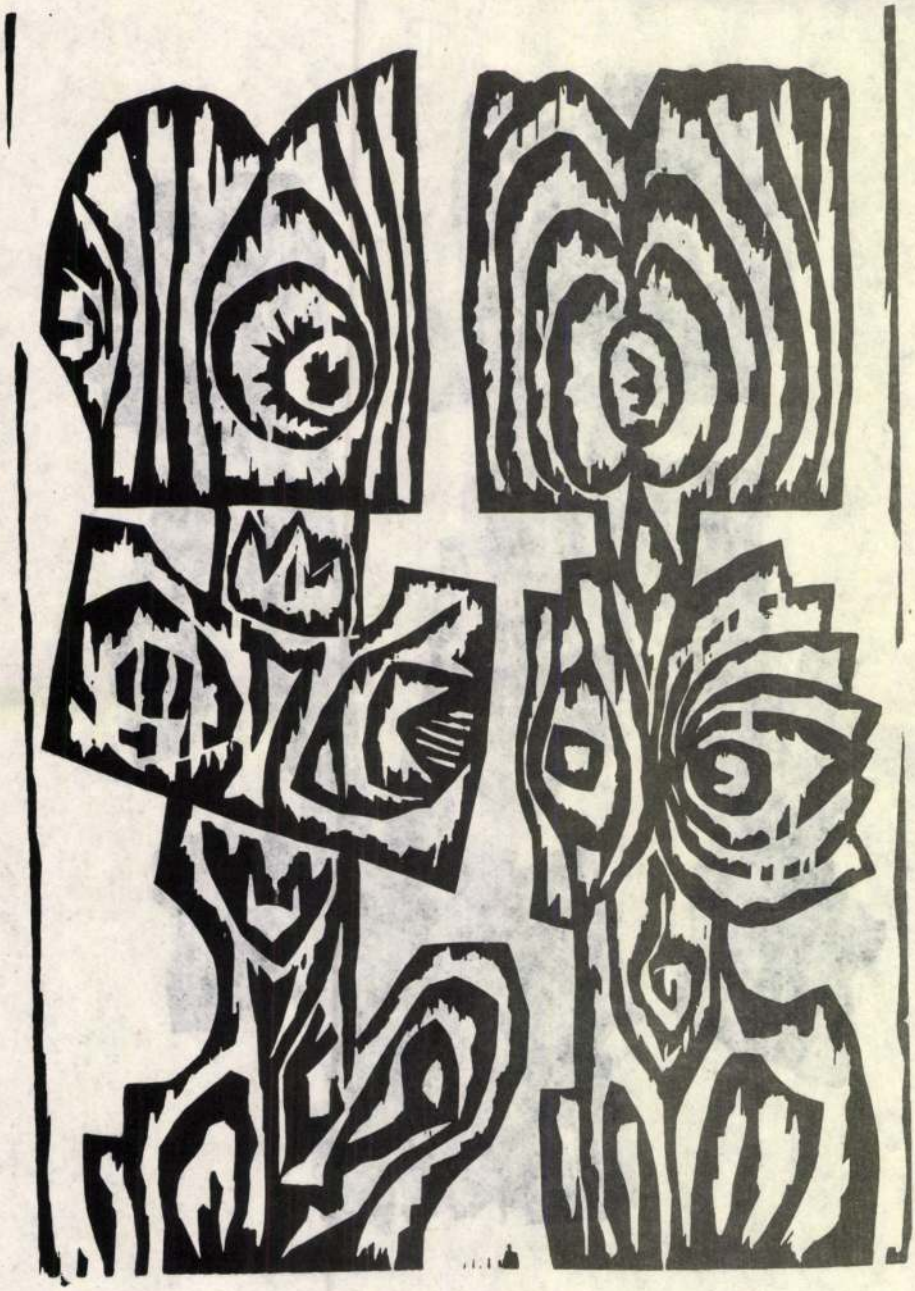

szobrok egyetlen összefüggő, bár nyitott rendszert alkotnak, amely érzésem szerint még sokféle irányban gazdagítható, hiszen a művész *kreál*, az élet pedig történik, s az ismert motívumokból, elemekből is mindig más születik. A négy évtizedes, elismerésekben aztán nem bővelkedő, sokszor a periféria felé szoruló út persze megfontoltan kísérletező mesternek mutatja a festőt, aki nem kapkodja fejét csillagszóró-divatokra, nem vágtat, hanem meditál, hiszen érzi és tudja, hogy súlyos dolgok vannak a kezében. Játszik és szenved – befelé figyel. Képeiből egy műhelynapló sorait is kiolvashatjuk akár. A formák és tartalmak egymásba indázó, egymást építő világában jól látni az *alakulást*, és az egyenletes művészi szinten létező kreatúrák készítőjét, a határozott egyéniségű festőt. A forrásokra maga is rámutat, címei világos és hagyományos megnevezések: angyalok és bálványok társasága – különböző konkrétság, azonos kvalitás. Választhat a néző egyénisége, sőt hangulata szerint, hogy a tüzesen, némelykor szinte harsányan ragyogó színeket vagy a pasztelleket, a *furcsa* tompákat szeresse inkább; hogy a fájdalmas sötétség szürreális démonait vagy a játékos képzelet vérbő, máskor meghatott angyalait engedje közel magához.

Veress Pál művei szépek és természetesek. Megnyugtatóak. Nem szeretném azonban, ha ez úgy hangzana, mintha csak a könnyű derű sugárzását érzékelném. Veress bálványai nem kedvesek, a barbár brutalitás archetipikus figuráiként nagyon is jól ismerik és árasztják a pusztító erőket. Élnek, fenyegetnek, csábítanak és felöltik a legújabb idők szörnyetegségeit is – de nem kerekednek az ember fölé. A formáló, a megformálásban bízó – hívő – ember fölé. S ez már *etika és világnézet* dolga is természetesen.

fához, mely fészküket adja, / s mégis kilátnak, kiszállnak a légi magasba! / Két hazában otthonosak: polgárai a fáknak / s együtt örök polgárai mind égnek és szabadságnak" *(Új mythológia)*. De vajon hogyan küzdi ki a „lelkes átom" a maga jogát, és képes lehet-e a maga tartalékaiból merítve az emberlét harmóniáját megteremteni? Néhány évvel később írott költeményében már egy tágabb horizonthoz fölnövő kételyének ad hangot: „Most érzem, hogy sorsom a hazámnak sorsa, / mint fához a levél, hulltomig kapcsolva, / mert nem madár vagyok, hanem csak falevél, / mely ha fája kidőlt, sokáig ő sem él" *(Ezerkilencszáznegyven)*. Paradoxon, de igaz: valódi paradox igazság, hogy a kultúrájához kötöttségét, a kultúrához képesti viszonylagosságát felismerő intellektus kiszélesíti látókörét. Ezért lehet az, hogy a nemzetszörnyek szorítása ellen tiltakozó Babits a gondolkodás következetességének megsértése nélkül ír *A magyarok istenéhez* verset. Mert ez az isten ugyan „Csupán mienk és senki másé", de hát pontosan azért nem tart igényt arra, hogy mások hódoljanak neki, éppen azért „nem lehetsz a mérges kis Wotanok öccse te, egy a sok közül, pogány csillag". A magyar intellektus, amely kezdettől fogva hordozza függősége, viszonylagossága tapasztalatát, mindig is illúziótlan volt, sosem képzelte magát az egyetemes igazság hordozójának, mindig számolt azzal, hogy csak kultúráját vállalva részesülhet az egység elementárisan nélkülözhetetlen élményében. Babits mint a magyar kultúra részese és mint az aktuális európai problémaállapot hordozója mintegy úgy véli, hogy intellektus és kultúra kölcsönös függőségének, kényszerű egymás mellé rendelésének tudatosodása ígéri a századunkban világállapottá vált megosztottság leküzdését, hogy a kultúrája viszonylagosságának tényével szembenéző intellektus képviseli ma valódi eszmetörténeti érvénnyel az egység igényét, és abban bízik, hogy talán a különös hiányosságával egy évezrede küszködő magyar gondolkodás, amely az egység élményében csak az egység valóságosságának mértékében részesül, talán a magyar gondolkodás az, amely hivatott az egység valósággá válása körüli intellektuális bábáskodásra, s ezért a „magyarok istene" egyúttal a „mindenek istene" is, mert vesztünkre nála „kisebb nékünk nem elég".

VERESS Pál

Veress Pál műveihez az irodalom, a költészet régióiból eleve természetes mozdulattal hajolhat az ember, különösen akkor, ha az ősi és a modern tartalmak, formák együttesére, a kettőből keletkezett harmadikra érzékeny. Veress barátai a költők, és most nemcsak azokra gondolok, akik a törzsi és a modern művészet összefonódását olyan mélyen érzékelik, mint Rákos Sándor és Tornai József, hanem jószerével bárkire, hiszen a természet és a kultúra

Horgas Béla

Angyalok és bálványok

Veress Pál művészetéről

elemi jelenségei, figurái tapinthatók a képeken. Tudom, hogy megjegyzésemmel nem fedezek fel újdonságot, hiszen a sajátos figuralitás és a kép síkjából kilépő, csakugyan kézzel tapintható anyagszerűség ennek a művészetnek fontos és jól dokumentált, a laikus néző számára is könnyen megmutatkozó jellegzetessége. Minduntalan kedvet érzek, hogy domborműbe hajló képeit, a rücskös felületű salakreliefeket ujjammal megtapintsam. Ez a vágy, azt hiszem, erősen formálja az ember élményét, bár engem meglehetősen hidegen hagy, hogy a relief salakból, tehát ásványi hulladékból készült. Kétségtelen, hogy ha meggondolom: lám, az alja-anyag lényegül – lelkesül! – át a képeken, akkor fölmerülhet bennem, hogy ez is egy az igába fogott ellentétpárok közül, de a hatásban másodlagosnak, sőt harmadlagosnak érzem. Tetszetős elmélkedést lehet így kerekíteni, de ennek a művészi értékhez, a néző élményéhez és voltaképpen Veress teljesítményéhez is csak áttételesen van köze. A salaktechnika hozott ugyan néhány sajátos hatást, tompítja a színeket, és kemény, szinte merev formákat ad, de ezt én nem is érzem mindenkor előnynek, illetve olyan adottságnak gondolom, amellyel meg kellett tanulnia bánni a festőnek. Megtanulta. Ízlése és arányérzéke hibátlanul működik, megóvja őt az üres monumentalitás veszélyeitől. Tudatos festő, de azt hiszem, éppen a természethez, az elevenhez fűző és minden alkotó számára nélkülözhetetlen titkos kapcsolatok, a személyes mélyáramlatok „súgnak" neki. Akkor is, ha egy totemoszlopot, egy menhirt vagy népművészeti faragványt szemlél – ezek a kultúrtermékek olyan „elemi részecskék", hogy természetként képesek szólni hozzá. Hallja szavukat.

Veress Pál makacs bátorsággal maradt ugyanazon az úton, mikor rátalált a *bálványok* névvel jelzett világra, s művei imponáló eleganciával bizonyítják, hogy a szűk út elég széles volt, és mélyre, a lehetőségek optimális fölhasználására vezetett. S hogy innen milyen sokfelé nyílik kilátás, és milyen meglepetéseket is tud okozni arról a műveiben mindig is létező, de a fanyomat-kollázsokon most elragadóan megerősödő humor, sőt irónia ad bizonyságot. Ez a dekorativitásnak és a remegő elevenségnek a távoli rétegeit összekapcsoló technika tovább növeli az egy képen belüli távolságokat, és ironikus, az abszurditásig ironikus hatásokat robbant a nézőre. A *Művészetelméleti pegazus*, az *Öntelt szfinx*, a *Szirén*, a *Minotaurusz* vagy a *Hadvezér* a mitologikus témákat a mai világ lélektanilag és társadalmilag konkrét képzeteivel kapcsolja össze.

A festmények, salakreliefek, fanyomat-kollázsok és a fametszetek, uszadékfa-

Ára: 17 Ft

Új írás

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

XXVIII. ÉVFOLYAM
1988. MÁJUS

5

új írás 5

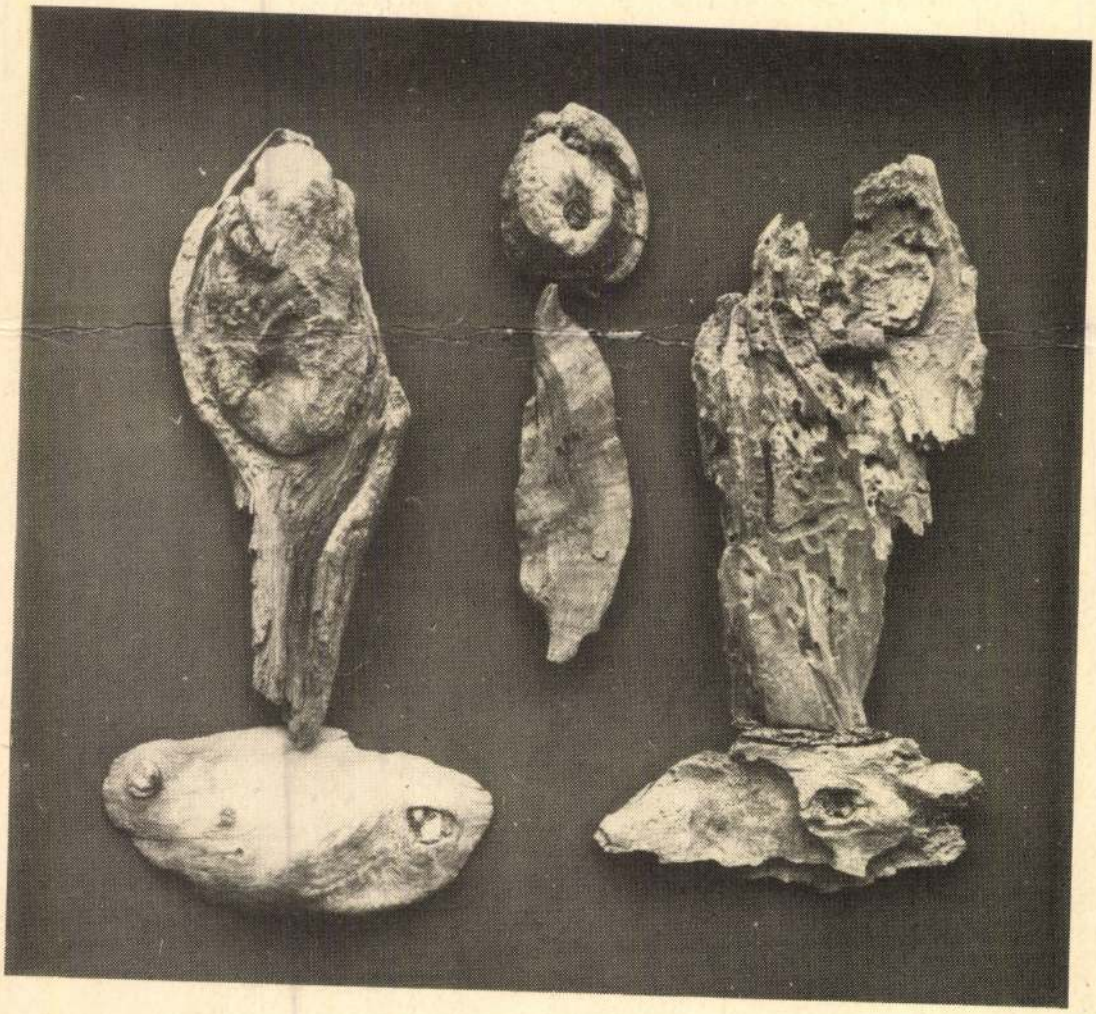

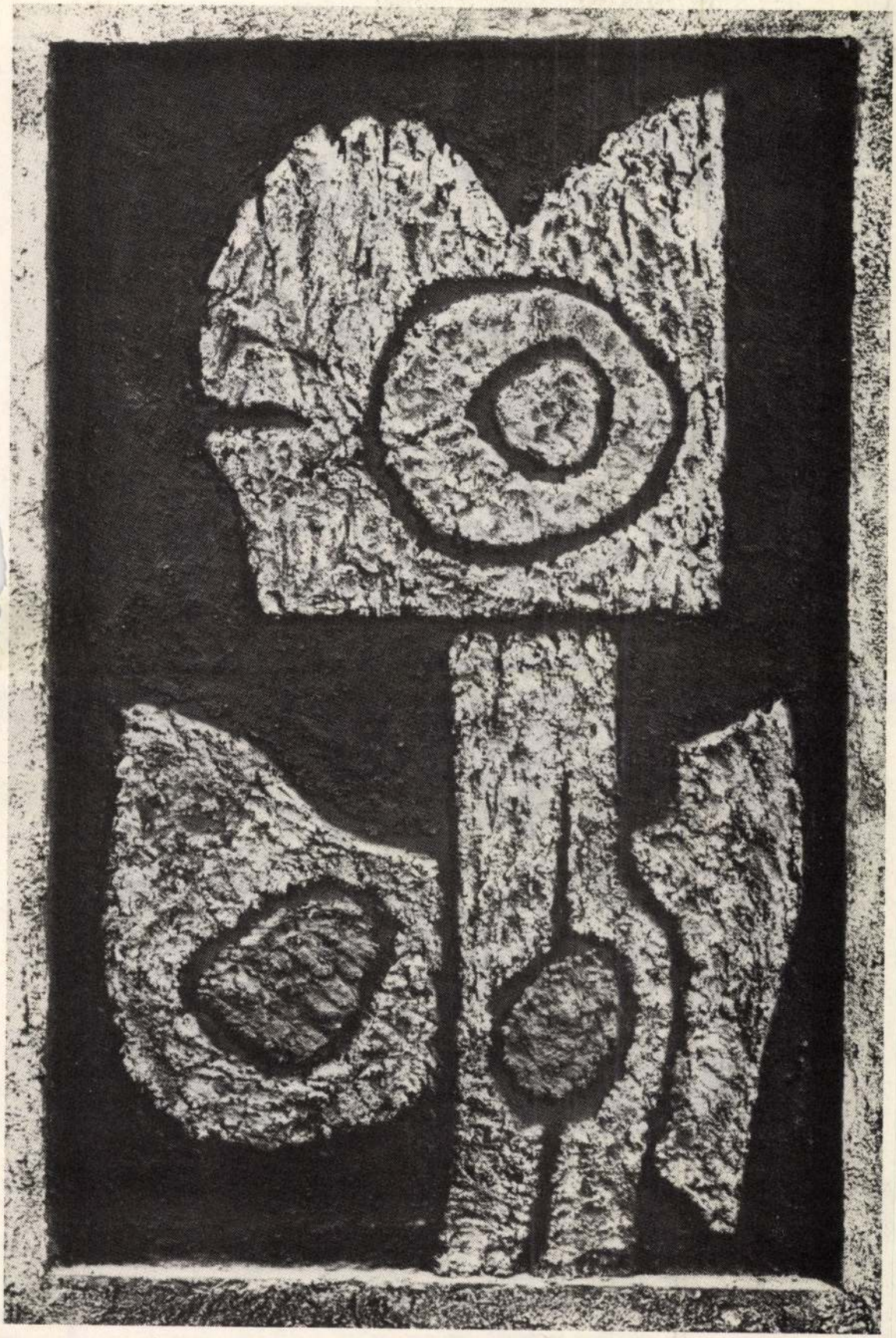

KISS ENDRE

A dionüszoszi alternatíva

Friedrich Nietzsche: A Tragédia születése

A 'Tragédia születésé'-t a fiatal Friedrich Nietzsche összefoglaló koncepciójának tekintjük.[1] A még serdülőkorú Nietzsche sokáig figyelemre nem méltatott korai írásaiban már olyan összefüggő világlátást dolgoz ki a maga számára a filozófia történetének ebben a rendkívül sajátos pillanatában, amelynek tartalmai még így kifejtetlenül is meghatározzák e művet. A Nietzsche-értelmezéseknek olyannyira középpontjában álló hermeneutikai kettősség nyomban ebben az összefüggésben is jelentkezik: az OLVASÓI és a SZAKÉRTŐI hermeneutikai feltételrendszer, elváráshorizont elválik egymástól. Az olvasói hermeneutika feltöltődhet természetesen idővel a szakértői hermeneutika elemeivel. A filozófiai pillanat rekonstrukciója, azaz az ötvenes-hatvanas évek problematikájának legalább legfőbb vonalaiban való érzékelése mindamellett előzetes ismeretek nélkül mindenképpen megoldhatatlan feladat elé állítja az olvasói hermeneutikát.

A 'Tragédia születése' tehát a nagyon fiatal Nietzsche filozófiai világképének összefoglalása. Ez a filozófia azonban nem közvetlenül nyilatkozik meg, hanem a görög tragédia esztétikai és történeti problematikájának tárgyalásába van beépítve.[2] Ez rendkívüli módon fölértékeli a serdülőkori gondolatmenetek értékét a nietzschei filozófia értelmezése szempontjából, hiszen a Tragédia születésében gyakran már mint részletes kifejtésre nem szoruló 'eredmények' jelennek meg olyan gondolatok, amelyeket a serdülőkori művek tartalmaznak kifejtett formában. A dionüszoszi alternatíva, vagy a dionüszoszi magatartás lényege a „Tragédia születésé"-ben jórészt már ismertként van előfeltételezve. E mű tehát a fiatalkori filozófia összefoglalása a tragédia problematikájának teljes műfaji és genealógiai tárgyalásába ágyazva. A görög tragédia rekonstrukciója ezen túlmenően azonban leplezetlenül aktuális célt is szolgál, mégpedig Wagner zenedrámájának népszerűsítését s egyben elméleti megalapozását. A Wagnerért vívott harc egyenes vonalban vezet mind tárgyilag, mind kronologikusan vissza a jelenhez, a német és európai aktualitásokhoz. A filozófiai koncepció egy művészeti ág genealogikus és elméleti megalapozásában jelenik meg, a görögökhöz való visszatérés közvetlenül a jelen legégetőbb kérdéseihez vezet. Görögség és jelen hirtelen igen közeli kapcsolatba kerülnek egymással. Dionüszosz választható alternatíva lesz a tizenkilencedik század hetvenes éveiben. Ezek a látszólagos távolságok a filozófiai világkép és a konkrét alkalmazás, a görögség és a jelen között legelsősorban történeti okokkal magyarázhatók, megértésük, ha tetszik, 'megtanulásuk' az olvasói hermeneutika számára is nélkülözhetetlen.

Felfogásunkban a nietzschei filozófia érett formáját az 'Emberi, nagyon is emberi' képviseli, ilyen meggondolásokból a 'Tragédia születése' gondolati anyagának nagy részét átmenetinek tekintjük. Azt gondolhatnánk ezek után, hogy a mű jelentőségét ezért csekélyebbnek tekintjük. Erről azonban nincs szó. Az, hogy e művet átmenetinek tekintjük, egyáltalán nem szól egyedülálló filozófiai jelentősége ellen. Attól függetlenül tehát, hogy a nietzschei életmű fejlődésében az átmenetiség jellegét tulajdonítjuk neki, az európai gondolkodás fejlődésében kitüntetett hely illeti meg, egyedülálló történeti-strukturális pozíciója okán. A 'Tragédia születése' az ötvenes-hatvanas évek gyökeresen új történelmi-szellemi valóságának első autentikus artikulációja. Benne egy olyan új nemzedék gondolkodása jelenik meg, melyet nem hogy nem fűz már semmiféle kapcsolat az 1848 előtti korhoz, de arról még valamennyire megbízható leíró ismeretei sincsenek. Nietzschével, az ő új filozófiájával ér véget az 1848–49-et előkészítő szellemi univerzum. Az, hogy a szakértői és az olvasói hermeneutika

VERESS Pál

Uj Irás XXVIII.évf.5.sz.1988

LUKÁCSY SÁNDOR

KÖRKÉP

Veress Pál

Veress Pálnak nagy családja van. A minap született meg ötödik vérszerinti unokája, szellemi gyermekeinek száma pedig hovatovább légió. Tavalyi nagy kiállítása óta akkora a szaporulat, hogy megtölti ezt a luminózus termet.

Alakzatai, melyeket teremtő ereje életre hívott, nem tagadhatják le közös származásukat, kiütközik rajtuk a családi bélyeg. Sőt, első megpillantásra egy kicsit fapofájú mind: ahogyan bálványszerű merevséggel állnak; ahogyan a szfinkszek mozdulatlan titokzatosságával a semmibe néznek.

Ám ha időt szánva rá közelebbről szemügyre vesszük őket, kiderül, hogy önálló egyéniség mind, még ikrek sincsenek közöttük. Az a fapofa pedig... kiderül, hogy merevségük csupa mozgás, közönyük feszültség, viasz-tekintetük kacsintás. Veress Pál antropomorf lényeket teremt, személyiségeket, akiknek tulajdonságaik vannak: kegyetlenek, szerelmesek, szorongók, gavallérosak, kajánok; személyiségeket, akik tevékenységben nyilvánulnak meg: táncolnak, hivalkodnak, megkínzatnak, mennyegzőt ülnek, olykor szárnyra kapnak, igaz, csak félszárnnyal, mivelhogy hasonlatosak hozzánk, félszeg emberekhez. Amit e teremben, e családi együttesben látunk, az – Vörösmarty szavával – „az élet s minden alakjai".

Honnét szólítja elő a művész ezeket az archetipikus alakzatokat? A gyökerek és fagörcsök kalandos formáinak világából, a folklór többjelentésű mezejéről, távoli kultúrák mélytengeréből, a férfi és női princípiumok ősi és megválthatatlan dualizmusából, az élet forrásvidékéről. Veress Pál művészete emlékezés.

Az emlékezés erejével előszólított alakzatok nem lépnek be hétköznapi világunk racionális terébe, nem körülöttünk, hanem bennünk élik életüket. A művész bízvást lemondhat távlatról, tájról, csendéleti asztalról, mert alakzatainak tere az idő, az a nyári éjszaka, melyet egyik legszebb képének címe nevez meg, s amely bensőségesen kicsiny méretei ellenére monumentális kontúrokkal építi fel minden emberi történések kulisszáit.

Nagy a csend ezen a képen – üres színpadon előadás előtt. Amikor a szereplők s indulataik és vágyaik, hívságaik és intrikáik majd belépnek ide, egy kicsit megilletődötten teszik. A művész hamut hint fejükre, salakkal tompítja színeiket. Veress Pál kitűnő kolorista, mindent tud, amit árnyalásról, átmenetekről, ellentétekről tudni lehet, de azt is tudja, hogy az éjszaka nem szereti a lármát, a csípős bőjti szél nem harsog, csak dudorászik, pap és ministráns hamvazószerdán lilába öltözik. Ágálunk – por és hamu vagyunk.

Embervoltunk e végső távlatának átélése kívántatik ahhoz, hogy megkaphassuk az élet végső és oly ritka adományát: a humort. Veress Pál megkapta, mert kiküzdötte. Alakzatainak már azt is megengedheti, hogy dévaj játékot űzzenek, mint egyik újabb művén, azon a nagy hétosztatú képen azok az oroszlánfejű, Mefisztó-szakállú és virág-csontozatú lények, akik női félalakokba karolva játszanak groteszk – már-már szemcsaló – bujócskát. A művész, aki megteremtette őket, mosolygó bölcsként tekint reájuk, megértő és elnéző mosollyal, mint őszhajú családfőhöz illik.

Miután megpróbáltam néhány vonással jellemezni Veress Pál családi csoportképének szereplőit, legszívesebben beterelném az egész társaságot New York világhíres modern múzeumába. Megtiszteltetés inkább a múzeumot, mint a művészt érné. Matisse és Picasso jól megfér ott egymás mellett, Veress Pálnak azonban külön termet kellene nyitni: művészete annyira egyéni. Más szóval: egyetemes.

VERESS Pál

Lukáy Sándor

Veress Pál találmányai az
Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet, 1986. jan. 30. 4.

Veres Pál festő

A Műcsarnokban látható a Festészet '77 c. kiállítás. – a művész műve szerepel e kiállításon: bálványai szinte domborműként emelkednek ki a vászon síkjából, a néprajz faragványait felidézve. (említve)

Gellér István: Festészet '77.

Dunántúli Napló, 1978. márc. 5.

Veress Pál festő

Szécsy András

Emberarcú Golgotha

Veress Pál képei az Ernst Múzeumban

Népszabadság, 1986. febr. 4. 7.

1971

Les principaux monument

a Budapest. Mélanges af

Brega 1971, S 461-86.

A magyar müvészet ezer

reneszánsz.

Müvészet XII. 1971. okt

Über einige illuminiert

Acta Historiae Artium,

1972

Az európai iparmüvészet

lehet nekem egy gyönyörű kislányom is. A világ legszebb teremtése! Ha ti azt egyszer meglátnátok, sorba jönnétek, hogy fiatoknak megkérjétek.

*

Megsült a tök a kemencében, vele a krumpli is. Zsigabiga tálalta. Mindenki kapott a tányérjára egy felet. Olyan a formája, mintha megsütött hegedű lenne. De amikor beleállt az ördög, és a tövéhez tett jobbról is, balról is egy sült krumplit, hangosan fölnevetett mindenki.

Ne forgassátok, egyetek, gyerekek!

Veress Pál rajza

Veress Pál

Márkus Zoltán

Nyúláldozat

1945 tavaszán 13–14 éves gyerekek, mi, akik a Bakony alatt összezabrált 42 csikó őrzése végett Kisdém-pusztára voltunk kirendelve, a lóistálló mögött töppedt vöröshagymával zsíros kenyeret ebédeltünk, ugyanakkor a felügyeletünkre bízott alig 3–4 évvel idősebb orosz katonák ragacsos kockakenyérrel csontkeményre szikkadt szalonnát majszoltak. Ez se volt finom, azt se irigyeltük a másiktól. Mivel azonban rövid néhány hét után megkedveltük egymást, mi az örökké puha kenyerükből, ők pedig hagymát kértek tőlünk.

Ha akarjuk, akkor se nézhettünk volna, csak az előttünk elterülő Laposa gyönyörű búzatáblájára. A csapadékos telet követő tavaszi melegek Szent György napja körül haragos zöldre és olyan magasra növelték a búzát, hogy nem a kánya, az emeletes nyúl se látszott volna ki belőle.

Apropó, nyúl!

Csöndben falatoztunk, egyszer csak megzörrent a búzatábla alja. Olyan hang szállt föl az enyhe dombra, mintha kasza suhintott volna a kalászosba. Abban az időben mindennapos jelenség volt, hogy egyik megszálló alakulat a másik fennhatósága alá tartozó területen vágott takarmányt a jószágaik etetésére. Három Ugodról érkező gumikerekű kocsit például a bakonysági Nagyréten pakoltak meg. Ugyan ki mert volna tiltakozni? A katonák egyik kezében kasza, vasvilla, a másikban géppisztoly volt.

Eszegetünk-eszegetünk, egyszer csak:

— Zájcsiki, zájcsiki! Zájcü (vadnyulak)! — lelkendezett Aljósa, a különleges hang irányába intve. Fölpattant és fegyverét célzásra fogta. Közben magyarázott, hogy a puska végén sokkal finomabb falat ugrál.

Mindannyian fölpattantunk és erélyesen tiltakoztunk.

— Nye sztriljáj! Ne lőj! Ne bántsd a nyulacskákat!

Éppenséggel keslett a gyomrunk egy kis paprikásra, de kegyelmet esdekeltünk az oktalan jószágok számára. Különösen akkor, amikor meggyőződtünk róla, hogy mi történik odalent. Jókora volt már a vetés, de a mezei nyulak se csenevészek. Tisztán ki lehetett venni, hogy az aljzatban két kancsi fölváltva tett kísérletet egy tüzelő emse kegyeinek elnyerésére, de hiába. Rögtön kapcsoltunk, hogy az első fiókáit már fölnevelte, ez már a második párzása volt az anyanyúlnak.

— Puszty anyí balújutszja, hadd incselkedjenek! — szólt Jura, és egyik kezével a föld felé nyomta a karabély csövét.

— Asztáv minyá! Hagyjál! — mondta Aljósa, és előbbre lépve újra célzáshoz emelte a fegyverét.

— Ne csináld, ne lőj! — visongtunk oroszok és magyarok, mindannyian. Amikor hágatás volt, a Frédi elkiáltotta magát a faluvégen, és a bikaistállónál termett az összes gyerek. A vemhesítésre előállított tehenet megpillantva találgatni kezdtük, melyik bikát tartja megfelelő apaállatnak Ruff Sebestyén; a hatalmas, de már öregedő Basát vagy a kisebb, de fürgébb Betyárt. Voltaképpen mindegy volt, melyiket részesítik előnyben, számunkra csak az volt fontos, hogy lássuk az aktust. Gondolatban mi is élvezkedtünk, s amikor már félrerántották a tehenet, és a gazda ostornyéllel erőteljesen

VERESS Pál

Vadas József

Bálványos mankóban

[Ernst M.: Veress Pál]

Élet és Irodalom, 1986. jan. 24. 12

ATIONAL
ON FESTIVAL

S T , 1 9 9 0

l. Telefon: (361) 122-8818 Telefax: (361) 122-8819

nész társadalomhoz

ztus 20-án kezdődik Budapesten. A Fesztivál
lítás 1990. október 23-ig tart. A részletes
található, amely a világ csaknem 60 országából
ővészt kér fel a fesztiválon való részvételre.

íra, az irónia, a gúny, a humor nem pusztán a
tette erősen azzá – felhívással fordulunk a

Veress Pár, festő

L: Papp Oszkár

12

–: O Tárlatok

Esti Hirlap, Bp. 1979. dec. 1.

Veress Pál, [ ]

KETTŐS TÁRLAT nyílt meg Kaposvárott, a helyőrségi művelődési otthonban: Veress Pál salakreliefeket, Papp Oszkár olaj- és zománctechnikával készült képeket mutat be a kiállításon.

– :Hí

8

Népszabadság – Bp. 1979 dec. 7.

Veress Pál

Barabás Márton, Körösényi Tamás és Marosvári György a Bartók Béla ut 32. sz. alatti Galériában május 27.-ig,
Joláthy Attila a szentedrei Vajda Studióban május 27.-ig,
Veress Pál a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában május 27.-ig,
Ádám András az ujpalotai Lila Iskolában május 23.-ig,
Varga Becsik József a Ferencvárosi Pincetárlaton május 23.-ig,
Morvay Zsuzsa a Fészek Müvészklubban május 20.-ig,
Vertel József a Dorogi Galériában május 21.-ig szerepel alkotásaival fent nevezett kiállító helyiségekben.
Élet és Irodalom,Bp. 1979.május 19. XXIII.évf. 2o.sz. 8. lap.

Veress Pál

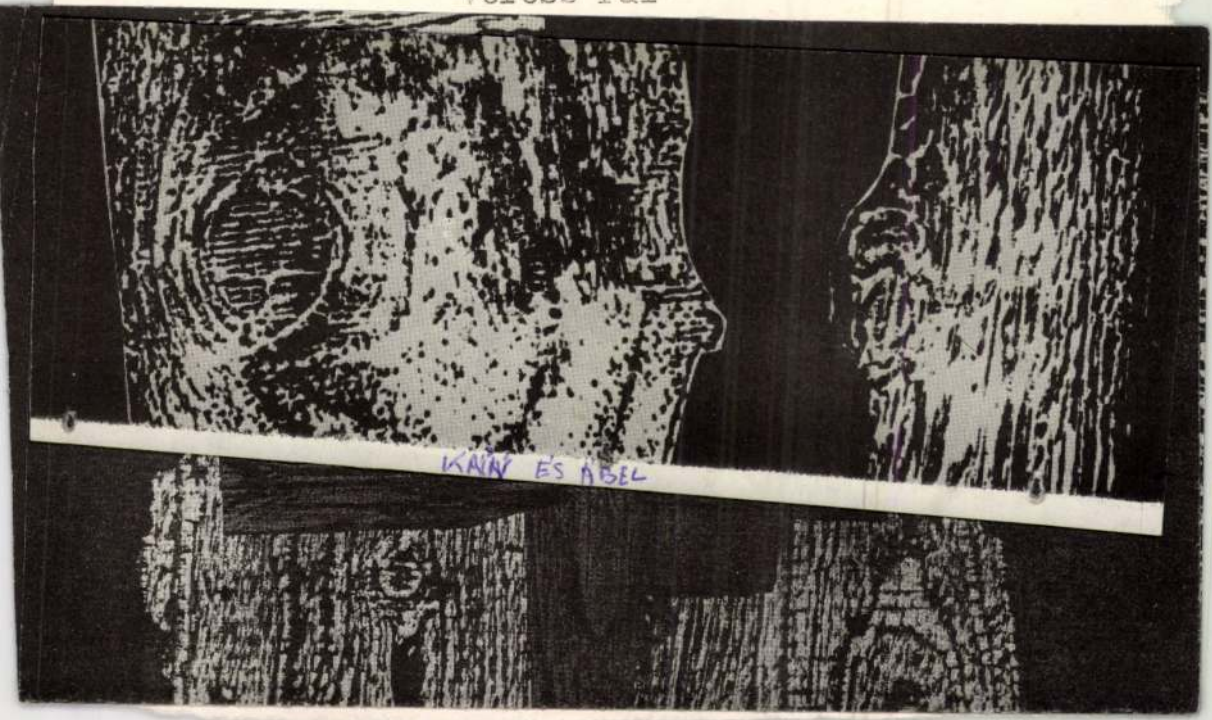

Veress Pál

Veress Pálnak kiállítása volt 1971-ben a Ferencvárosi Pincetárlatban és 1969-ben a budapesti Fenyes Adolf Terembe.

Mezei Ottó: Özönvíz előtti ihonosdár.
Művészet, 1978. április – 10. lap.

Veress Pál

„Salakreliefeknek" nevezi a
„művész a műveit, amelyek sza-
bályos műfaji keretbe nehezen
beilleszthetőek.

Mezei Ottó: Ózonvíz előtti ikonosztár
Művészet, 1978. április - 10. lap.

Veress Pál, festőművész

a Képzőművész Szövetség festő szakosztály kiállítását „Festészet 44" címmel a Műcsarnokban rendezték, melyen a művész több műve szerepel.

Horváth György: Festészet '44.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 5.

MDK

Veres Pál
festőművész

Kiállítása a Gheorghiu-Dej hájó-gyár klubjában. Szij Béla a Nemzeti Galéria művésztorténésze mondja a megnyitóbeszédet.

Mozaik
Népszava, 89 évf 55 sz 1961. márc 5.

Veress festő

a Studió 58-68 c. kiállításon szerepelnek művei.

Péter Imre: Studió 58-68

Népművelés, 1969. febr. 30-31. old.

Veress Pál

Metszet (repr.)

Magvető-almanach 1965/1. 120. l.

M.D.K.

Veress Pál
grafikus

Élet fej (repro)

Veress Pál kiállításáról
Élet és Irodalom, 1963. október 26 - 9lap

Veress Pál

Rajz /reprró/

Kortárs 1965 I. n. 16 old.

Veress Pál
festő

M.D.K.

Komlón, a városi tanács
épületében mutattás be alkotá-
sait.

—. Sevek

Napló 1962. jan. 21. – 2. lap

zelmek – orom, gyö
kifejezési szándéká
visszafogott s ennel
a színskála, olyan k
érzékeny a megjele
A legapróbb rezd
mozzanat is mindig
képén nem emberi
tárgyi környezetéve
nom mozzanatokat
kezdett egyre nagy
a figurának *(Érzel*
Még az említett ké
alak megformálásá
alanyként szerepel a
szerrel való együttlé
ból eredeztethető z
egyik hű tolmácsol
a képnek.

A zene említésév
déshez értünk. Bár
szellembe vetett hi
arra még nem mutat
elég gyakran vissz
produktumok, az e
iránti mélységes

10

Veress Pál: A Napisten Afrikában, salakrelief, 84x120 cm, 1976 (fotó Szelényi K.)

*Kárpáti Tamás: Az új s
olaj vászon, 40x50 cm
(fotók Tahin)*

Veress Pál: Naptánc,
tempera, farostlemez, 120x58 cm, 1975

Veress Pál,

„Barkácsolt angyal", frottázs, tempera, papír, 57×41 cm. 1970. (repr.)

Művészet, 1978. 4. 11. old.-on.

Veress Pál

A művészt tárlata nem volt túl érdekes és nem volt túl érdektelen.

Vadas József: Mit mutat a szonda?
Művészet, 1979. 2. kötet - 12. lap.

1021

RÁKOS SÁNDOR

VERESS PÁL KÉPEIHEZ

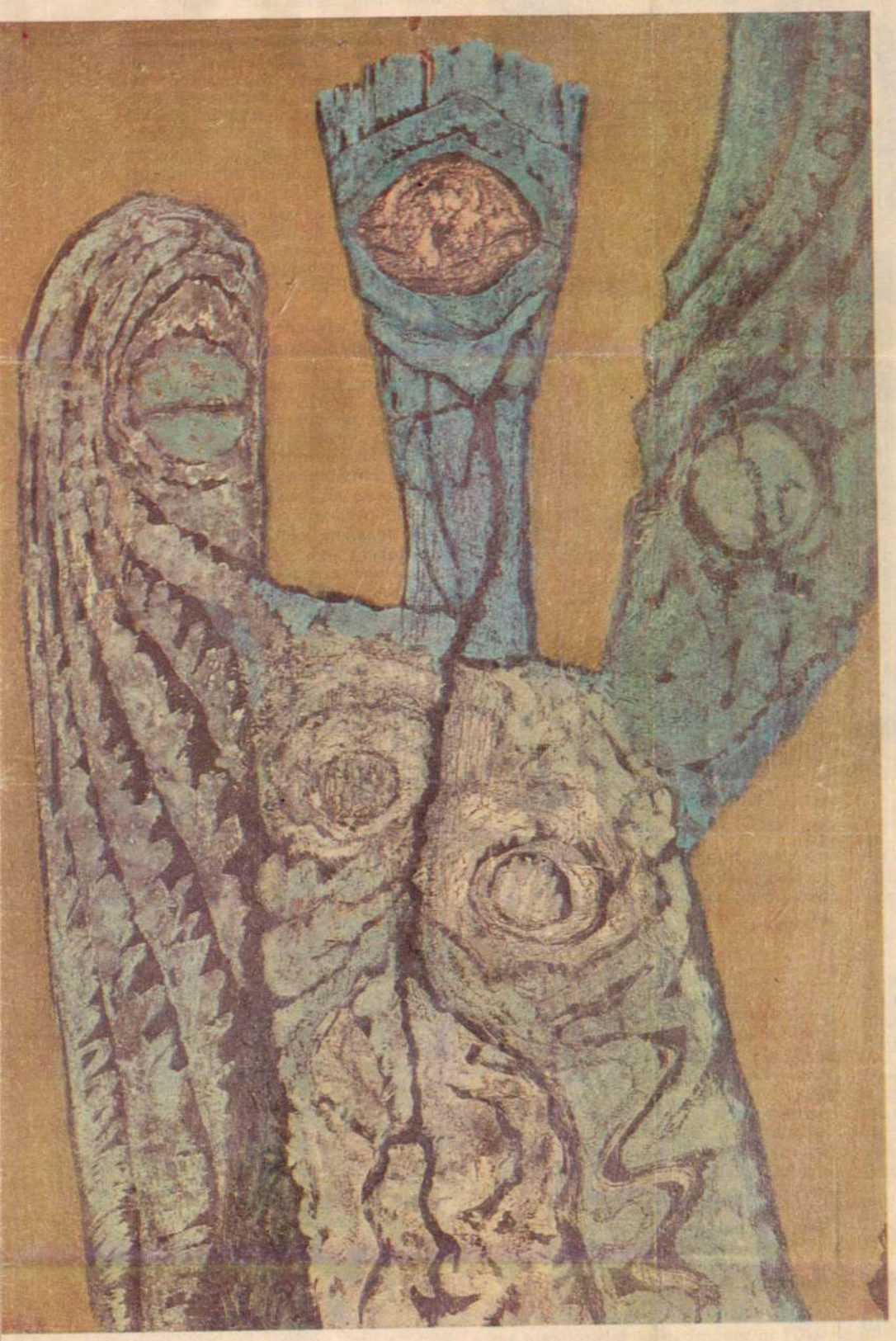

A pont kiterjedései

kinn is
benn is
határtalan tér

a végtelen
valahány pontja
a pont
valahány végtelene

kétéltű vonal —
fut a térben
s az időben is
mély árkot von

a kerítetlen térből
bekerítesz
annyit hol lábad
megveted
talpalatnyi
rugaszkodást
halálugráshoz
vagy röpüléshez

az idő megáll
és elindul
de már a kép
külön-idejével

egy kulacs vizet
a folyóból
egy kéve búzát
a mezőről
egyetlen levelet
a fáról
a nagy
világfa-koronából

szél gyalúlja
a meder falát
víz köszörüli
köveit

a hiányban
szólal meg a teljesség

a lépő láb
befejezetlen
útja nagyobb
teljesedés
mint mikor
a hírmondó célhoz ér
s bokája szárnyait
elejti

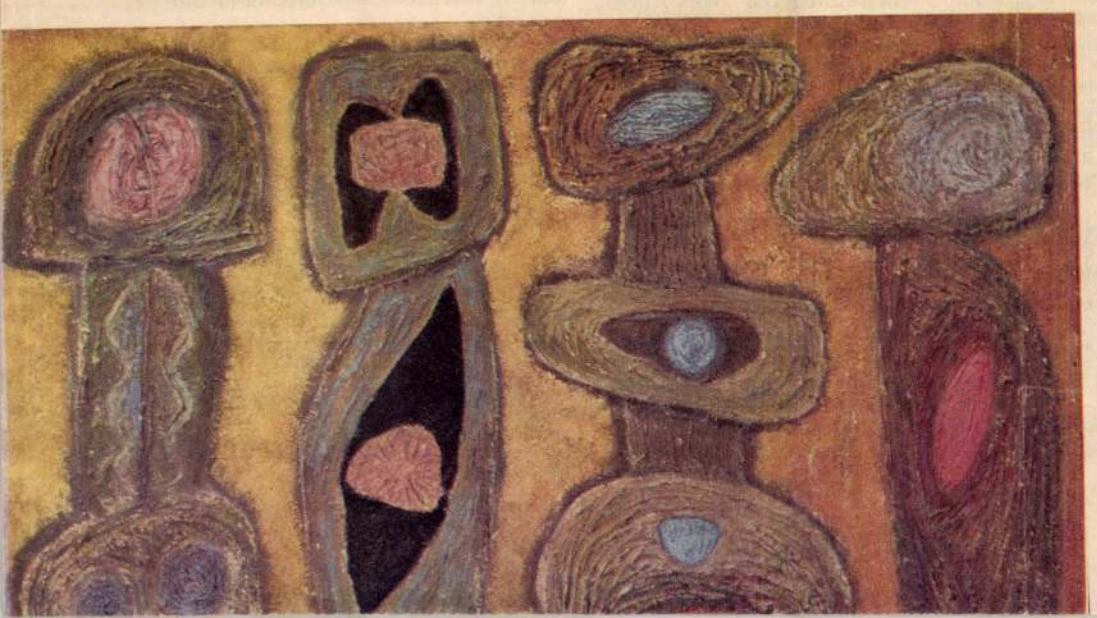

KÉKESDY KÁROLY
reprodukciói

zetet is készítenek, alumíniumot is öntenek. A vállalat lebukott vezetői nemcsak saját zsebükre zsiványkodtak, előfordult, hogy egymillió forintért végeztek el ötödannyit érő munkát! Hiányzott például az ügyrend, a törzsgárda, a munkaversenyszabályzat, az árképzés, viszont a kiváló vállalati címet többször megszerezték, pardon: megkapták. A volt igazgató hagyatékában ilyesmi is szerepelt: *„Reprezentációs célra készített dísztárgyak: 3 db agancsnyelű szalonnasütő; 2 db háztartási bárd; 6 db ágnyeső olló; 3 db fűrészfogú hosszú kés (kenyérvágó); 2 db agancsnyelű vadásztőr".*

Simon Ágoston igazgatói működése ellen a legegyszerűbben bizonyítható kifogás az volt, hogy romlik a gazdasági eredmény. Romlott is, különösen 1975 után, amikor a főhatóság leállította a beruházást és a beiskolázást, amikor csak egy évre vállalhattak munkát, amikor a felszámolás fenyegetése miatt a műszakiak elmentek a cégtől.

Ezután már csak az utolsó felvonás maradt hátra. 1976-ban a vállalat az első félévet négymillió forint veszteséggel zárta. Ebben a félévben Simon Ágoston megszerezte második diplomáját, és meghaltak a szülei és a testvére. Talán mindez szerepet játszott a veszteségben. Talán. A bizonyításra már nem volt lehetőség, mert októberben felajánlották Simon Ágostonnak, hogy legyen inkább főmérnök, de mint tudjuk, ő felmondott. És csodák csodája: átadáskor már nyereséges volt a vállalat.

2.

— Sajnálja az igazgatói széket?

— Négy évig csüngettek a húsdarálóba, ezt sajnáljam? Nem azok közé tartozom, akik elfelejtettek dolgozni! Nem a rangért, a székért viselkedtem nagyon csúnyán, hanem a módszer miatt, „Nincs arról szó, hogy el akarunk dobni, de legyél te a főmérnök" — erre a kártyára nekem nem volt lapom! Miért nem váltottak le fegyelmivel, nyílt módszerrel?

Nem öröm ma vezetőnek lenni, a taposás óriási és üzemi demokrácia ürügyén mindenki rá van szabadítva az emberre. Bármennyire tisztelem, becsülöm, akkor sem tudom a politikailag képzetlen munkással játszani az üzemi demokráciát, vagy csak játszani tudom, mert ő az egyéni érdekét hajtja, nekem meg a közérdeket kell képviselnem. Ez úgy fest, mintha valami nyugati ügynök volnék, pedig én is elkötelezett ember vagyok!

— Veszteséges vállalatnak le kell váltani az igazgatóját, vagy nem?

— Kiszámoltak, csakhogy a kiütésben a bíró keze is benne volt. Alig kezdtem el söpörni, néhány főnök már köhögött, prüszkölt, mert tíz év mulasztásaiért ők is felelősök. Szervezetlen a vállalat, túl sok mindennel foglalkozik, öt helyen vannak üzemei, mégis hiába könyörögtem, erősítsük meg a műszaki vonalat: leintettek. És a többi betartás! A szakszervezeti titkár munkaidőben pornófilmet vetített, szólni merészeltem, mire ő elkezdte leállítani a gépeket, hogy veszélyesek. Nem folytatom. Én a kívülállást nem tudom elviselni, nekem ne a kerítésen kívülről kiabálják be, hogy szemetes az udvar! Katonai hasonlattal: támadás közben nem lehet azon vitatkozni, hogy ki milyen fegyvert szeretne, melyik bokorba feküdne szívesen? Manapság van, aki olyankor is leül vitatkozni, amikor az irányt, meg az ütemet már rég eldöntöttük! Ha dörzsöltek az illetők, akkor idézetekkel, határozatokkal

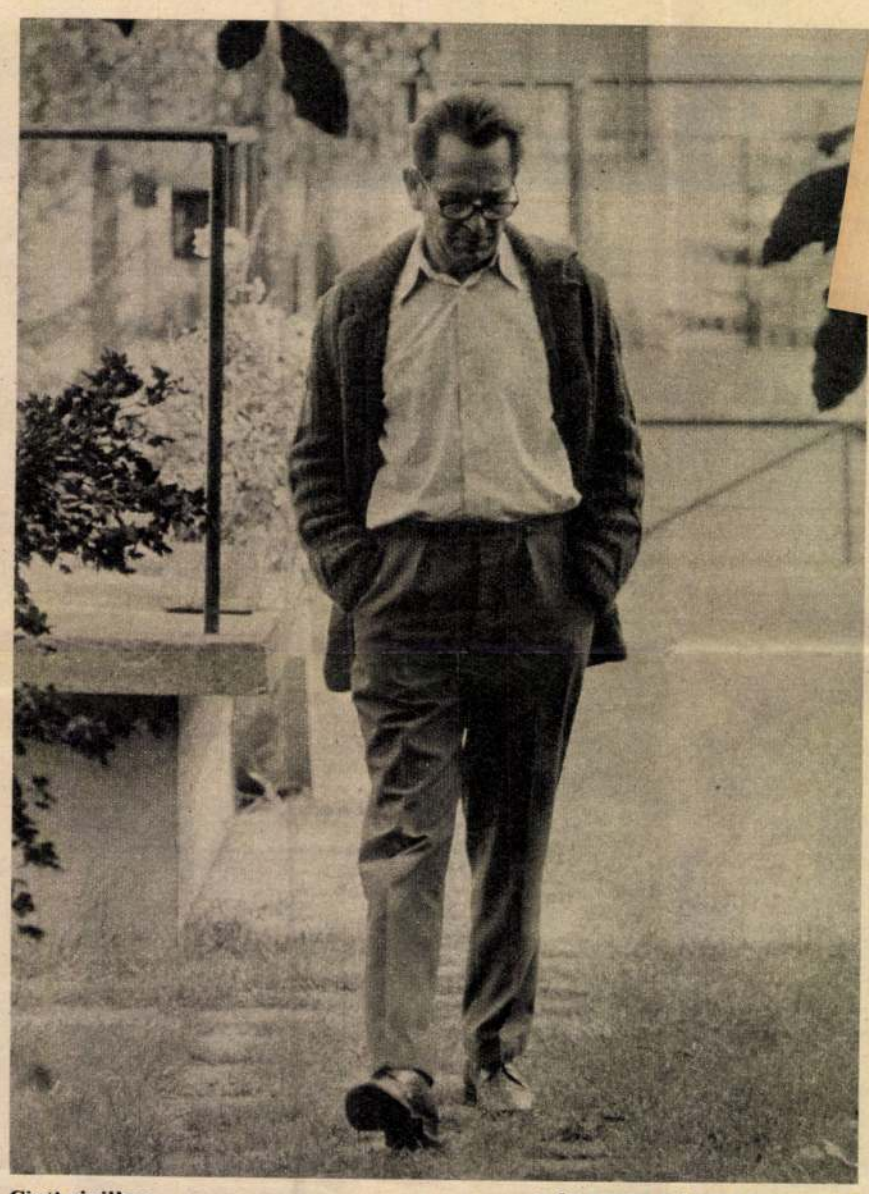

Civil civilben **KÉKESDY KÁROLY felvétele**

dobálóznak, így azt hiszik, nem mernek rájuk szólni, hogy ne szavaljanak, hanem próbálják meg aprópénzre váltani a határozatokat.

— Egyik pillanatban nem túl kemény, másikban meg túl lágy?

— Egész életemen végigkísér, hogy nagyon érzékeny vagyok, ugyanakkor nagyon kemény. Feleségem mondja, ha valamit csinálsz, szinte szemellenzősen tudod csinálni! Lehet, de csak ha az érzelmek fűtenek, ha már a magaménvá tettem az egész ügyet. Így vagyok most a forgatással is. Addig, amíg meg nem csinálom a magam munkáját, nem tudok enni sem, ha vacsoráig nem végzek, akkor vacsoráig!

— Két végén égeti a gyertyát?

— Rájöttem, hogy az önemésztéses módszer nem gazdaságos, hogy sokkal könnyebben is lehetne élni, de még ezt a nyomorult filmet sem tudom másképp csinálni. Pedig a figyelmeztetés már megvolt! Ilyen egész napos nem evés után összeestem otthon. Levegő, a levegő hiányzott, de képtelen voltam kinyitni az ablakot. Kidobom papuccsal! És ha megfagyok? Elkapott a halálfélelem. Ráírtam egy cédulára, hol találják a feleségem. Néhány hónapja másodszor is elájultam, az EKG nem mutatott ki semmit: vészes idegfáradtság.

— Elégedett az igazgatói munkájával?

— Alapvonásom az elégedetlenség.

— Tehát rossz vezetőnek tartja magát?

— Ezt próbálták bizonyítani, és láthatja, nekik lett igazuk. Én úgy érzem, értettem a dolgaimat.

Háromnegyed éve nem találkoztunk, ez alatt, ha lehet, Simon Ágoston még hallgatagabb lett, csak a tisztaság, a rend, a pontosság, a megbízhatóság változatlan körülötte.

3.

— Januárban miért kérte, hogy ne írjak magáról?

— Állást kellett keresnem, mert nem akartam, hogy „elhelyezzenek". Volt, aki „baráti alapon" figyelmeztetett is, ha a megyében akarok maradni, ne ugráljak. Meg kellett azt is várni, hogy túljussak a kritikus ponton, hogy beletörődjem, olyan falak keletkeztek körülöttem, amelyekkel nem tudok mit csinálni. Nem szabad a közügyekkel ilyen mélységig foglalkozni, ennyit lelkizni, többet kell magammal és a családommal törődni.

— Egy odaadó ember tud így élni?

— Új munkámban is megtalálom az örömöt, sikerélményem van, nem úgy jövök haza, hogy na, eltöltöttem az időt. Árnyékba kerültem, nem az első vonalban dolgozom, nem a termelésben, ahol a malomkő fogai élesebbek, de nekem most ez kell. Újat csinálunk, új gyárat, ami még érdekes is.

— Régi munkahelye?

— Akikkel együtt kínlódtam, akik tűzön-vízen jöttek velem, meg sem kérdezik: mi van, elhelyezkedtél? Volt főnököm pedig megírta a kádervéleményt: „középvezetői beosztás ellátására alkalmasnak tartjuk" — igazgatónak nem, pedig ők teremtettek olyan hangulatot a vállalat körül, hogy a műszakiak elmentek, de még a munkások is. Különös ez a forgatag! Kinevezésemkor az volt a

TUKÖR
Budapest
1977 JÚN 4
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

a vezető ... lett van egy ilyen ... gyedik is, az nem jó, én csak hármat ismerek. Először ezért kellett volna igazgató helyett főmérnöknek lennem, mert nem feleltem meg a „negyedik követelménynek", aztán úgy fejeződött be, hogy a hármas követelménynek sem felelek meg!

— Korszerű a magatartása? Mintha kevesebb lelkizéssel robogna a világ.

— Az az ideológia, amit tanulgatunk, gyakorolgatunk, bennem ezt fejlesztette ki. Akinek mindegy, hogy elhullik valaki, vagy sem, nem tudom, hogy tanulta ezt meg? Ha neki van igaza, én vagyok a hülye, mert komolyan vettem, de ha a templomban azt mondjuk, hogy hinni kell, a templomon kívül is hinni kell! Korszerű, vagy sem, nem tudom eldönteni, de én másként nem tudok dolgozni, pici dologban sem, igazgatóként sem. Sokszor rám szóltak: „Miért eszed magad?" És legyintettek. Cinikusak? Megalkuvók? Tudom, nekik sem tetszik az őzvacsora, de megcsinálják, mert így tudnak a felszínen maradni.

Keserű befejezés. Búcsúzóul megnézem Simon Ágoston szépséges szobrait, de nem találok köztük újat, pedig ígérte, hogy faragni fog.

— Néhányszor körbenéztem már a vésőimet, elég rozsdásak, mégsem mertem kopogtatni őket, zavaros lelkiállapotomban csak a kezemet vagdostam volna össze.

4.

Bacsó Péter szeret civilekkel filmezni, de még nála is csak Simon Ágoston játszott két főszerepet.

— „Ezt a gyűrött arcú pasast keritsétek elő", mondta Simon. Tényleg így választotta ki? — kérdem Bacsó Pétert.

— Közösen énekeltek a NÉKOSZ-filmben, és egy közeli képen látni, ahogy elhomályosodik a szeme. En ebben hallatlan mélységet, emberi szomorúságot éreztem, ezért választottam őt. Amikor elolvasta a könyvet, közölte, hogy ideológiailag egyetért vele. Mulatságos volt. Próbafelvételkor is rendkívül érzékeny volt az arca. A forgatásokon hallatlan lelkiismeretességgel dolgozott, még a szünetekben is csak a könyvvel foglalkozott. Második filmünk forgatására rányomta bélyegét állásvesztése; önző módon azt mondom, nem is volt rossz, köztünk talált közösségre.

— Hátborzongató az egyezés Simon Ágoston Jelenidő-beli sorsa és életének alakulása között!

— Nyilván véletlen. Azért választottam őt a szerepre, mert emberi egyéniségében benne van utolsó harminc évünk története.

— Tehát törvényszerű az ilyen emberek bukása?

— Azt hiszem, ő túlságosan az elvek embere, nem taktikázó, hiányzik belőle a szükséges kompromisszumokra való hajlam, bizonyos rugalmasság. A Jelenidőben azt mondják róla: mindenkiben olyan magasra akarja tenni a mércét, mint saját magában, ami csak nehezíthette vezetői munkáját.

PÜNKÖSTI ÁRPÁD

Veces Pá'

Rákos Sándor:
BÁLVÁNYOK
Veress Pál képeihez

istenség lakik
az áradásban
ő veti partra
a halakat
istenség lakik
az esők mögött
ő itatja meg
a madarakat
istenség lakik
a forró szélben
ő emészti el
a virágokat

ki az egy istent el nem bírja
annak ezer istene van

bálvány bálványkodik
fölöttem
uramat őt uralják
inaim húrjai
csontjaim csövei
üregeim hús-burka
koponyám boltozatja
remegő lágy részeim
halni gyáva tagjaim
add hogy örökké éljek
a haláltól ne féljek
öregedni se féljek
ha meghallgatsz dicsérlek
keltemben és fektemben
jöttömben és mentemben
életemben ha míg élek
halálomban ha míg halok

bálványaink
bennünk élnek
félelmeink fagyában
gyávaságaink derében
gondolataink hűvösén
bálványaink
belőlünk élnek
velőnkkel etetjük
vérünkkel itatjuk
gyöngeségünkkel erősítjük
lelkünkkel lelkesítjük
bálványainkat

arcukat méred arcodhoz
szemüket méred szemedhez
hallgatásukkal te hallgatsz
nézésükkel te nézel
közönyükkel te válaszolsz

a széttört istent összerakni
áhitatból
emberségből
lesz-e még gyülekezet

Ritka madár a Veress Pál-bemutató: kiállításainak jegyzékéből látjuk, hogy a két évtizedes intervallumot is csak tízéves vetésforgók követték. Mostanra szerencsésen — nem is akárhol — az Ernst Múzeumban rendezhetett retrospektív jellegű tárlatot.

Éppen Veress újabbkori híveit lephetik meg a kiállítás korai bevezető darabjai, egy brilliánsan tehetséges, fanyaran Fauve-os festőt ismerünk meg, éppen olyan alkatot, amely voltaképpen hiányzik a modern magyar művészet spektrumából.

A vízválasztó azonban az 1969-es kiállítási anyaga volt, ez lett a par excellence Veress Pál a Bálványok című, azóta is szaporodó ciklusával. „Szélsőségesen humánus festő — írta róla a kulcsmondatot Weöres Sándor —, hiszen sohasem a természetből, mindig csak a kultúra emlékeiből merít." De a festő nem tartja magát a görög művészet — ilyen, vagy olyan — örökösének, előképei jobbára a kései kőkorszak óriási vertikális kőoszlopai, a menhírek, máskor a prekolumbián totemoszlopok, az idólok, esetleg az óegyházi ikonok világa meg a trecento ábrázolásai, meg a népi fafaragások vagy éppenséggel a madárijesztők. Egyszóval — ahogyan ő maga nevezi pontos-pontatlanul — a bálványok. Kisbetűvel és nagybetűvel is érvényesen.

Képei, bármennyire absztrahálták is, majdnem kizárólag alakosak, alakok. Kompozíciói csaknem mindig hangsúlyozottan vertikálisak; máskor pedig mintha geometrikus ábrákra utalnának, de csakis utalnak, mivel a szándékos szabálytalanság és a tudatos elnagyoltság a jellemzőjük. Sajátos eljárása — alighanem ő maga volt a műfaj, a technika megteremtője — a salakrelief. Ez olyan festészet, amely már átlépte némileg a plasztika, legalábbis a dombormű határát. Hatásában a sziklák rusztikus felületére emlékeztet, méginkább az épületek falain színes vakolatrétegekből vájt sgrafitto technikára. Ahogyan kompozícióiban Veress áthidalta a geometrikus és a lírai tartalom ellentétét, ezeken a salakreliefeken kibékitette az intenzív színek és a színredukció ellentmondásait is. A reliefek tudniillik csak úgy magukban élénk színűek volnának éppen, de határozottan tompítja, redukálja őket az érdes felület fényt nyelő optikai hatása, Mondhatnám, valamennyi művének fortélya a statika és az expresszivitás, az örökérvényűség és a mozgalmasság furcsa és oly ritka egysége.

Veress Pál legkedvesebb módszere a sima, szinte vakolt alapból hol markánsabban, hol gyengédebben kiemelkedő domborművű figura megfogalmazása. Mereven, „bálványszerűen" merednek ránk ezek a figurák, hiszen bálványok is. Másutt folyóvízben mosott fadarabok objet trouvé-it applikálja a képsíkra. Festmény ez is, szobor is; vagy valami harmadik. Veressnél a technika természetesen egybevág a tartalommal. Egyik sokszorosító grafikai leleménye a deszkanyomat, ez nem más mint lapdúc-fametszet, csak a közvetítő, festékfelhordó anyag a nemtelennek vélt puhafa. Egy sajátos, bonyolult, összetett kollázs-technikát is kitalált magának: egyes fanyomatlapjait csakis azért vonja le, hogy aztán fölszabdalja őket. Hogy ezekből a darabokból egészen mást, új művet komponáljon. Ilyenkor — paradox módon — őnála a „talált tárgy" egy Veress Pál grafika. Olajfestményei megint mást mondanak, mint az előbbi eljárással készített művei. Olykor a harsányságot is kedveli, intenzív sávjait a korai Hundertwasser festészetével találom rokonnak, bár valószínű, hogy Veress nem is ismeri az osztrák művésznek ezt a korszakát.

A bálványokkal és a jelekkel ez a festő sohasem a kuriozitást kereste, minden extra eljárása csak újabb fórum számára, hogy saját mondanivalóját, saját véleményét elmondja és publikálja. Kevés festészetben ötvöződik ilyen magától értetődő egységgel az ösztönös és a tudatos, mint a Veress Pálében.

Frank János

A show of Pál Veress is a rare event. As seen from the list of his exhibitions, even the interval of twenty years was followed only by crop-rotations of ten years. Now, fortunately, he presents — at a distinguished place, the Ernst Museum — a show of retrospective character.

The adherents of the newer period of Veress's art will be surprised by the earlier pieces at the exhibition which reveal a strikingly original, talented, wryly *fauve*-ist painter of the type that is rarely in evidence in the world of Hungarian art.

But with his show in 1969 there came a turning point, and the series entitled «Idols» which has continued to proliferate ever since, was to become the *par excellence* Pál Veress. «He is a true humanist painter» — wrote the poet Sándor Weöres — «drawing, as it were, never from nature but always from the fount of culture.» Perhaps this is the best description of his temperament. But the painter does not think of himself in any way as an heir to Greek art. His world consists of the giant vertical stone columns of the late Stone Age, the menhirs, or of pre-Columbian totem-poles, maybe of the icons of the Orthodox Church and of Trecento images and of folk-art carvings, even scarecrows. In one word, Veress creates what he himself calls idols. Equally valable without and with majuscule.

His paintings, however abstract, are almost exclusively figures. His compositions are nearly always emphatically vertical, sometimes reminiscent of geometrical figures, but that is only a hint, since their main characteristics are deliberate irregularity and conscious roughness. His peculiar technique — his own invention, I guess — is the slag-relief which crosses the borders of sculpture, or at least those of bas-relief. In their effect, they remind one of the rustic surface of rocks and of the sgrafitto technique chiselled out of the coloured mortar layers on the walls of buildings. Just as Veress succeeded in his composition to bridge the gap between geometric and lyrical content, on these slag-reliefs he reconciled the contrast of intensive colour and colour-reduction. The colours of the reliefs in themselves would be lively but the light-absorbing effect of the rough surface dims and reduces them to a large degree. The secret of virtually every one of his works consists of the curious and so very rare union of the static and the expressive, of the eternal and the dynamic.

The favourite method of Veress is to give shape to a figure that swells out, sometimes more dramatically, sometimes more gently from the flat, nearly plastered background. These figures confront us, impassive like idols which, after all, they are. At other occasions Veress fastens driftwood pieces as *objets trouvés*, on the surface of the picture, thus producing a combination of painting and sculpture, or perhaps some third thing.

In the works of Veress, the technique goes always naturally with the content. One of his inventions in the field of printing graphics is the woodboard print, essentially the same as the woodcut, but here the mediating stratum that conveys the paint is soft wood, hitherto considered ignoble. He also invented for himself an original technique of collage: some of his woodboard prints are made only to be cut apart later on in order to compose from these pieces a quite different new work. The *objet trouvé* in this case turns out to be in a paradoxical way a typical Pál Veress work.

His oil paintings again convey a statement quite different from that of the works made in the previously mentioned technique. Sometimes he does not shrink from shrillness. I find his stripes of intensive colour to be related to the early painting of Hundertwasser, although Veress presumably does not know this creative period of the Austrian painter.

With idols and signs Veress never sought to be sensational. Every special method is but a new forum to broadcast his message, his own opinion. There are few painters in whose work intuition and consciousness merge into such a natural unity as they do in the art of Pál Veress.

János Frank

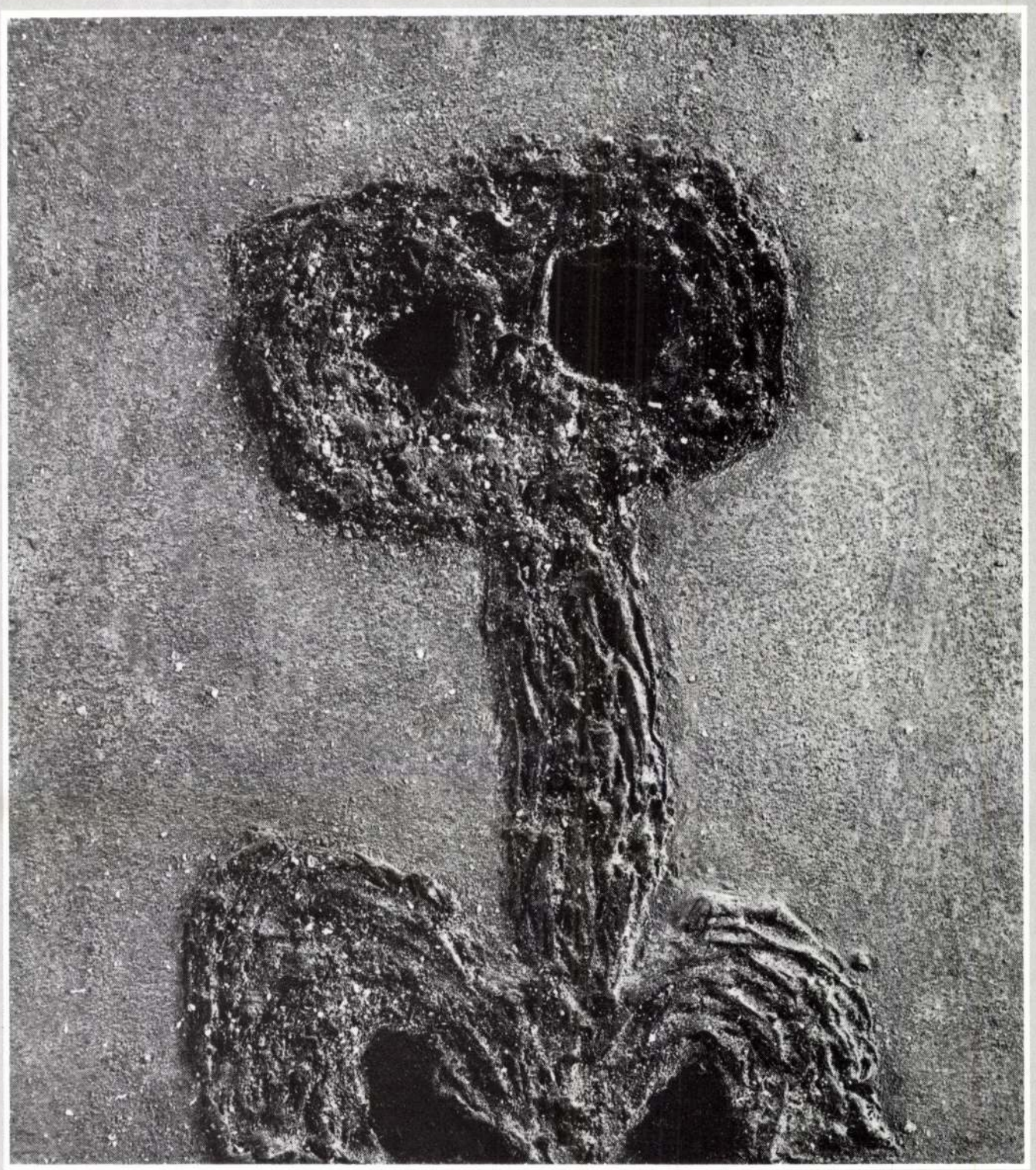

Ördögcsibe

Chicken Devil

GLORIA-GILDA DEAK

Pál Veress has embarked on a continuous journey into what might be described as the landscape of the mind. He has been exploring this kind of landscape for the last twenty years of his artistic career. He paints in an abstract idiom though the forms that dominate his canvases are essentially figural. This is not to say that they are easy to identify as personae of a familiar world. Still, they are recognizable as forms that strike an emphatic note with the organic structure of man. They stand on their feet, assume a bodily stance, and are clearly meant to carry significant weight. Though the aspect in which they are enveloped can be said to be more watchful than menacing, we feel somewhat menaced. These outlandish creatures who now file steadily out of Veress's studio radiate a strange sort of power despite their quite modest size.

His images are compounded partly out of surrealistic fantasy and partly out of primitive mythology with the effect of alternately startling and fascinating us. These denizens of an unnamed world are called «idols» by their creator, and Veress has them greet us, as metaphoric images, singly, in pairs, or occasionally in a tryptich. Not that they engage in any resonant dialogue when presented in pairs: each figure remains self-contained and aloof though compatible in configuration with its neighbouring form. Beyond composition and design, what they have in common is a psychological content rooted in primitive and folk traditions.

Of great pertinence here is the fact that this very preoccupation forms the core of a major exhibit recently mounted at the Museum of Modern Art in New York. In MOMA's majestic new building, the naive, powerful configurations of multi-cultural primitive artists were being paraded alongside works of modern painters and sculptors. The theme animating this monumental show — the affinity between the tribal and the modern in art — is explored not only on cultural, psychological and philosophical grounds but in terms of purely formal dimensions as well.

Sensed immediately by a viewer to this extraordinary exhibit, is the mystique of the essential physicality of art, abounding particularly in the work of the primitives.

Any discussion of Veress's work that assesses his achievement must address itself to the mystique of this physicality. Whatever this artist does excites our sense of touch as much as it does our sense of sight. There is a tactile, sculptural quality to his paintings which he creates by his persistent use of undefined space and what he calls the «slag-relief process». Colors are added to a base of coke-ash and cement mixed with synthetic resin so as to create an impasto that gives his forms an unusually crusty, tactile quality. Nor is the symbolic significance of using a slag impasto lost on Veress who is aware that he is recycling a discarded mineral residue to generate new life. A sense of an almost organic physicality is imparted to the figural forms through a build up of the impasto. The slag content has the effect, too, of blurring and blending any rawness in Veress's colors so that jarring sensations on the emotive level of color are avoided. As a matter of fact, Veress's colors are quite subdued. His palette is a range of yellow and red ochres, deep browns and cool blues.

What we come to admire in Veress's art is an unerring sense of composition and color: there are no random marks or signs of disharmony. He maintains in his best paintings a fine balance between seemingly contradictory forces: control and spontaneity, menace and wit, urban imagery and primitivism. That the whole world of curious creatures he brings to our door is enigmatic cannot be gainsaid. Where and under what rules such a world may exist is something Veress doesn't try to tell us. He accepts the existence of this world as an enigma and gracefully refrains from any attempt at demystification.

New York, Spring 1985

GLORIA-GILDA DEAK

Veress Pál hosszú utazásra indult, mondhatnánk a lélek tájaira. Művészi pályájának utóbbi húsz évében ezt a tájképet kutatja. Absztrakt nyelvjárásban fest, bár a formák, amelyek képein uralkodnak, figurálisak. Ez nem azt jelenti, hogy könnyen azonosíthatók lennének egy ismerős világ szereplőiként. Mégis felismerhetők, mint olyan formák, amelyek belső rokonságban vannak az ember szerves struktúrájával. A lábukon állnak, testük van és szemmel láthatóan jelentős súly hordozására hivatottak. Hangulatuk inkább szemlélődő, mint fenyegető, mégis kissé fenyegetettnek érezzük magunkat. Ezek az egzotikus teremtmények, amelyek szakadatlan sorban rajzanak ki Veress műtermében, szerény méretük ellenére furcsa erőt sugároznak.

Alakzatai részben szürrealisztikus fantáziájából, részben a primitív mitológiákból származnak, s hatásukban felváltva megdöbbentenek és lenyűgöznek bennünket. Egy névtelen világnak ezeket a lakóit alkotójuk „bálványoknak" nevezi, s mint jelképes figurákat egyesével, kettesével, néha pedig egy-egy triptichonban állítja elénk. Nem mintha valamilyen hangzatos párbeszédet folytatnának, amikor ketten vannak: mindegyikük önmagába zárkózott és tartózkodó marad, bár formáiban összehangolva a szomszédos alakkal. A kompozíción és a formán kívül közös bennük a lélektani tartalom is, amely primitív és népi hagyományokban gyökerezik.

Igen nagy jelentősége van itt annak a ténynek, hogy éppen ez a törekvés áll a középpontjában egy nagy kiállításnak, amelyet nemrég rendeztek a New York-i Museum of Modern Art-ban. A MOMA méltóságteljes új épületében a különféle primitív kultúrák művészeinek naiv, erőteljes alakzatait együtt mutatták be modern festők és szobrászok műveivel. A monumentális kiállítás témáját — a törzsi és a modern művészet rokonságát — nemcsak kulturális, lélektani és filozófiai síkon, hanem a tisztán formai dimenzióban is feltárják. E rendkívüli kiállítás nézője azonnal megérzi a művészet fizikai jelenvalóságának misztikumát, amely különösen a primitívek műveiben érvényesül.

Aki elemzi Veress műveit és fel akarja mérni teljesítményét, annak minden esetben foglalkoznia kell ennek a fizikai jelenvalóságnak a rejtélyével. Bármit csinál ez a művész, azzal éppenúgy izgatja tapintási érzékünket, mint látásunkat. Festményeinek taktilis, szobrászi minőséget ad az alakjait körülvevő meg nem határozott térrel és azzal a technikával, amelyet ő „salak-reliefnek" nevez. A szintetikus gyantával kevert kokszhamuból és cementből álló alapra kerülnek a színek. Az így keletkező formák érdes, taktilis minőséget adnak a képnek.

Tisztában van Veress ennek a salak-technikának a szimbólikus jelentésével is, hiszen a kiselejtezett ásványi hulladékot hasznosítja újra, hogy új életet teremtsen. A figurális formáknak szinte szerves fizikai jelenvalóságot ad a domború salakrelief, amelynek az a hatása is van, hogy tompítja a színek nyerseségét. Ezzel Veress elkerül minden rikító, érzelmes színhatást. Színei amúgyis meglehetősen tompák, palettája főleg sárga és vörös okkerekből, mély barnákból és hideg kékekből áll össze.

Amit leginkább csodálhatunk Veress művészetében, az tévedhetetlen kompozíciós készsége és színérzéke. Nála nincsenek esetleges vonások, vagy diszharmónia jegyei. Legjobb képein finom egyensúlyt tart látszólag ellentétes erők között: önuralom és spontaneitás, fenyegetés és tréfa, urbánus jelrendszer és primitivizmus. Nem tagadható, hogy a furcsa teremtményeknek ez az egész világa, amelyet Veress elénk állít, rejtélyes. Hol és milyen törvényekkel létezhet ilyen világ? Veress ezt nem próbálja megmondani. Elfogadja e világ létezését, mint rejtélyt, s tapintatosan tartózkodik a demisztifikáció minden kísérletétől.

New York, 1985 tavasza

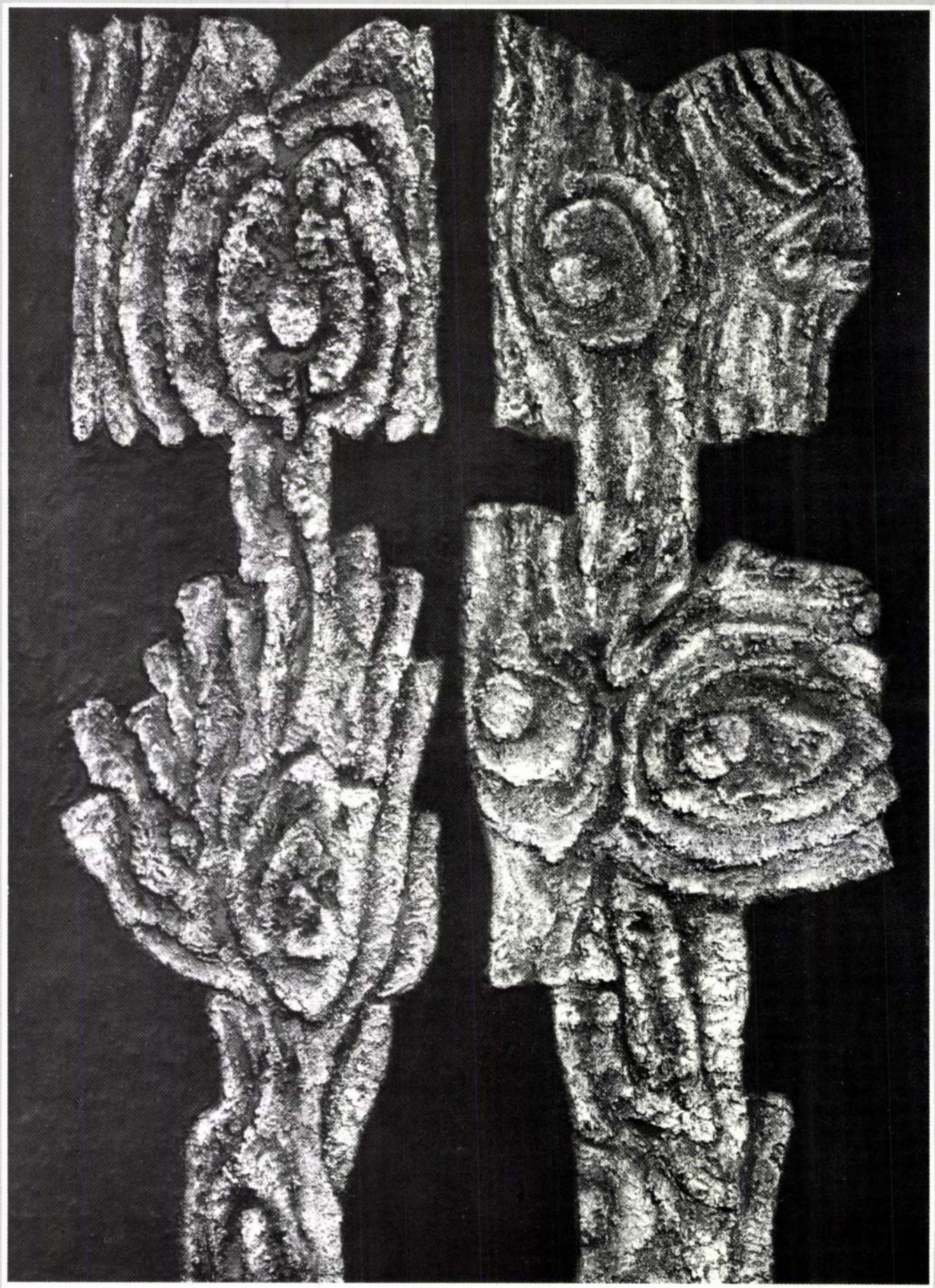

Találkozás

Meeting

A griff halála

Death of the Griffin

MARC DELOUZE

Notes de mots pour une gamme de figures: Les estampes-collages de Pal Veress

1. Blaise Pascal est un oiseau-fossile dont seul la pensée vole vers nous.

2. Formidable et délicat travail où les états de la matière se côtoient et s'éclairent, s'entre-lisent, se déchiffrent et déplient notre regard comme un mouchoir chiffonné:

côte à côte l'avant l'après
côte à côte l'oeil le regard
côte à côte la guerre la peur
côte à côte l'encre le bois
côte à côte le vide l'étoile
côte à côte l'attente le silex
côte à côte le sabre le poisson
côte à côte le marteau le cri
côte à côte le coeur l'os
côte à côte le geste la terre

... ainsi sommes-nous en présence d'une construction, temporelle autant que visuelle, où se revèle une alchimie des matériaux qui nous fait «toucher du doigt» la dimension géologique de l'histoire.

A nu ce qui nous précède (l'héritage) et, dans le même temps, ce qui nous survivra (le devenir humain).

Confrontée à notre propre limite, cette trace palpable de nous dans le monde prend l'allure d'une prière à la fois métaphysique et profondément terrestre.

3. Les différents passages de l'encre sont autant de chaudes couvertures de nuits accumulées qui emmaillottent les images de notre fantaisie (nos rêves?).

4. Une manière de cubisme, non de l'espace mais du temps, qui donne à lire dans un même mouvement le temps du papier et le temps de l'encre, celui du faire et du défaire.

Le temps d'énoncer et le temps de se taire...

5. Ce sont pages qui tournent et se couchent l'une sur l'autre, pareilles à de grands bruits lointains que les oreilles, par la grâce des yeux sollicités, parviennent à imaginer.

Par exemple tel oiseau fabuleux dont le cri nait, semble-t-il, du formidable choc d'une galaxie d'encre dont l'ellypse vient se heurter au cadre rectangle du crâne. Nos pensées seraient-elles les marteaux de nos rêves?

6. Ce sont télégrammes aphones entassés sur le guichet de bois d'un bureau de poste désert — et les mots se mélangent et passent d'un télégramme à l'autre, créant une histoire absolue qui raconte des lieux très lointains, où la matière est en attente des mots qui la feront entrer dans le cycle de l'humanité: bois — encre — os — radiographie — ciel étoilé — oeil — corps — charbon — bois...

7. L'humanité a des ailes de bois qui l'empêchent de s'envoler: le cri n'est que l'essor de la douleur. Le corps demeure comme un caillou cloué sur le vide.

8. ... et qu'est-il, le temps, pour les mots?
— un manège où l'univers sensible se transforme à vue.

Paris, printemps 1985.

MARC DELOUZE

Szó-szedet egy forma-skálához: Veress Pál fanyomat-kollázsai

1. Blaise Pascal már madár-kövület — csupán a gondolatai röpülnek felénk.

2. Óriási, kényes munka, melyben a halmazállapotok érintkeznek, kölcsönösen megvilágítják, kiolvassák és megfejtik egymást, és látásunkat kisimítják, mint egy összegyűrt zsebkendőt:

egymás mellett az előtt és után
egymás mellett a szem és a látás
egymás mellett a háború és a félelem
egymás mellett a festék és a fa
egymás mellett az űr és a csillag
egymás mellett a várakozás és a kovakő
egymás mellett a kard és a hal
egymás mellett a kalapács és a kiáltás
egymás mellett a szív és a csont
egymás mellett a mozdulat és a föld

... így egy olyan építmény előtt állunk, amely időbeli és látható egyszerre, s az anyagoknak ez a feltárt alkímiája lehetővé teszi, hogy „ujjal tapintsuk" a történelem geológiai kiterjedését.

Teljes csupaszságában az előttünkjártat (az örökséget) és egyidejűleg azt, ami túlél minket (az emberi jövőt).

Mivoltunknak ez a kitapintható nyoma a világban, saját korlátainkkal szembesítve, így ima alakját ölti, amely egyszerre metafizikai és mélyen a földbe gyökerezett.

3. A festék útjai mindmegannyi felhalmozott meleg éjszakai takaró, amely begöngyöli fantáziaképeinket (álmainkat?)

4. Egyfajta kubizmus ez, csak nem a téré, hanem az időé, amely egyszerre segít olvasni a papír és a festék idejében, a felépülés és a felbomlás idejében.

A megszólalás és a hallgatás idejében...

5. Felütött és egymásra hajtott könyvlapok, távoli zajokhoz hasonlóak, amit a fül, a segítségül hívott szem jóvoltából képes lesz elképzelni.

Mondjuk egy mesebeli madár, amelynek kiáltása mintha egy festék-galaxis roppant megrázkódtatásából születnék, mikor ellipszise beleütközik a koponya szögletes keretébe.

Lehet, hogy gondolataink csak álmaink kalapácsütései?

6. Hangtalan táviratok halmaza egy elhagyott postahivatal deszkapultján — a szavak kicserélődnek a táviratok között, egy olyan abszolút történelmet teremtve, amely messze-messze helyekről mesél, ahol az anyag csak arra vár, hogy a szavak besorolják az emberi körforgásba: fa — festék — csont — röntgen — csillagos ég — szem — test — szén — fa...

7. Az emberiségnek fából van a szárnya, ez akadályozza meg a fölrepülésben: a kiáltás csak a fájdalom szárnyalása. Testünk itt marad az űrhöz szögezve, mint egy kavics.

8. ... és mi a szavak számára az idő?
— csak a cirkuszporond, ahol szemmel láthatóan alakul át az érzékelhető világ.

Párizs, 1985 tavasza

Somlyó György fordítása

Őrangyal

Guardian Angel

Veress Pál Budapesten született 1920. április 9-én. Budapesten él (XII., Határőr út 13/b. 1122., Tel.: 558-118.)

Pál Veress was born in Budapest, Hungary on the 9th April. He lives in Budapest (XII., Határőr út 13/b. Phone 558-118)

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSAI / ONE-MAN SHOWS

Budapest, Fővárosi Népművelési Központ
1948. június 10–23.

. . . ábrázolásaiban összefoglaló módszereket használ, ami témáit sűrített változatban jeleníti meg . . . Akár színesen, akár grafikában jeleníti meg elképzeléseit és élményeit, a lényeges mindig kitetszik képeiből. S a jó festő legfőbb erényeképpen: kisméretű műveiben is nagyvonalúan . . .

(Pogány Ö. Gábor, Szivárvány 1948. június 26.)

. . . fiatal festő, aki – végre – nem elvontságokban, izzadtságszagú elméletekben éli ki magát, hanem körülnézni mer a világban és látni tud. Erős konstrukcióra törekszik . . .

(Fóthy János, Szabad Művészet 1948. II. évf. 7–8. szám)

Túrkevei Múzeum
1955. december 17.–1956. január 31.

Genova, Palazetto Rosso
1960. október 25. – november 3.

. . . a jelenkori művészeti termésben dühöngő rosszul értelmezett intellektualizmus lehangoló eredményeivel szemben Veress művei éppen belső igazságukkal és művészi kifejezésük közvetlenségével vonják magukra a figyelmet . . .

(Simonetta Tropea, l'Unità, 1960. október 27.)

Gheorghiu Dej Hajógyár
1961. március 7.–30.

Budapest, Derkovits-terem
1963. október 12.–26.

. . . Az ötvenes évek művészetpolitikáját emlegetni ma már a történeti közhelyek közé tartozik. Veress Pál ebben az időben szinte semmit sem alkotott, nem azért, mintha a mártíromságot választotta volna, hanem azért, mert alkata, művészetének hangvétele nem is tette volna alkalmassá valamely tőle idegen felfogás kivitelezésére . . .

(Végvári Lajos: Katalógus előszó)

. . . annál örömtelibben ajándékoz meg bennünket – képei közvetlen szépségén túl – ezzel a nem kisebb szépséggel: az újrakezdés frisseségével is. A művészi tehetség elpusztíthatatlanságának vigaszával, amire mindannyiunknak oly nagy szükségünk van...

(Somlyó György, Élet és Irodalom, 1963. október 19.)

Párizs, Galerie de l'Université
1965. április 23.–május 13.

. . . nyers, paraszti költészet ez, a magyar folklórból fakadó, amelyet ez az ember gyermekkora fölé hajolva igyekszik architekturális, kiegyensúlyozott formákba kifaragni...

(Jean Michel, Le Monde, 1965. május 7.)

. . . bátran igyekszik megszabadulni mindenféle konvenciótól. Veress nagyon eredeti módot talált a formák interpretálására: sémákra, vagy inkább időtlen archetípusokra vezeti őket vissza . . .

(Frank Elgar, Carrefour, 1965. május 5.)

. . . fel kell figyelni a mondanivalójára . . . ennek a hallgatag és igényes festőnek, aki eljött, hogy bemutassa nálunk . . . különös, barbár figuráit, nyugodt és erőteljes jelenvalóságukban . . .

(Gérard Gassiot-Talabot, Art International, 1965. június)

Budapest, Fényes Adolf-terem
„BÁLVÁNYOK", fél-önköltséges kiállítás
1969. június 6.–július 6.

. . . nem akarunk felszállni Veress Művészetelméleti pegazus-ának keserves elefántjára. Így csak annyit mondhatunk képeiről: útjuk, törekvéseik a modern hazai művészet egyik – szélsőséges, de figyelmen kívül nem hagyható – útját jelentik . . . Barbár flórájuk, kérges felületük intenzitása olyan tanulságokat kínál, amelyeket – más úton, ismét egyéni módon és egyéni mondanivalóval – még mások is hasznosíthatnak képzőművészetünkben.

(H[orváth] Gy[örgy], Magyar Nemzet, 1969. június 15.)

. . . Az általánosítás a végső nagy következtetéseket kínálja, és ez harmónia helyett a tudatvilág ellentmondásait hozza felszínre . . . A társkeresés, félelem és egymásratalálás jelekké sűrített kompozíciók formai-érzelmi egyensúlyában kap megnyugtató kifejezést.

(D. Fehér Zsuzsa, Magyar Hírlap, 1969. június 19.)

. . . Általában jellemző a fanyar humorú világszemlélet Veress munkáira, különösen a monotípiákra. Áttételes, gyakran öngúnyt is tartalmazó, kesernyés és nehezen felfejthető humor bújkál az Öntelt szfinksz, A griff halála, vagy a Művészetelméleti pegazus lapjain.

(Sz[ékely] A[ndrás], Népszabadság, 1969. június 15.)

. . . bálványai elgondolkoztató élményt nyújtanak, arra késztetnek bennünket, hogy szembenézzünk emberi gyarlóságunk minden járulékával, tulajdon vétkeinkkel.

(Bittey Lajos, Új Ember, 1969. június 19.)

Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat
1971. március 5–18.

. . . Ábrázolásának elementáris volta teljesen meggyőző, s a természetnek, mint minden mitológia forrásának mély megértésére mutat. Még sincs Veress művészetében semmi túlfeszített, metafizikus hóbortosság, sőt nagyon is földhözkötött és tele van humorral. Ennek szép példája a „Barkácsolt angyal"..., amelyen a mennyei lény szárnyait és egyéb „alkatrészeit" mintha irodai kapcsok tartanák össze.

(É[va] H[antos], Daily News – Neueste Nachrichten, 1971. március 20.)

Szeged, JATE KISZ-klub
1975. október 21.–november 20.

. . . Kiállítását végignézve mégis marad valami hiányérzetünk. Túlságosan beszűkült művészet ez, stilizációja nem új, ismeretlen vidékekre nyit kaput-ablakot, hanem fogva tartja, gúzsba köti a nézőt.

(T[ándi] L[ajos], Délmagyarország, 1975. október 24.

Pécs, Színház-téri Kiállítóterem
(Papp Oszkárral együtt)
1977. február 13.–március 2.

. . . Legfrissebb munkáiban egyrészt korábbi motívumait fejleszti monumentálissá, a „barbár" erő megjelenítését „mágikussal" cserélve fel, másrészt a rituális táncot, amelynek jelentését egy-egy szimbólummal erősíti fel, eredeti rendeltetésében, az eksztatikus önkívületet feltételező funkciójában sikerül érzékeltetnie . . .

(Mezei Ottó, Dunántúli Napló, 1977. február 20.)

Budapest, Fényes Adolf-terem
1977. május 13.–június 5.

. . . A művész, elutasítva a hagyományos festészet kellékeit s ezzel voltaképpen az évezredes nyugati művészettel és ikonográfiával való bárminemű kapcsolatot, „tiszta lapot" kezd azzal, hogy figuráit „kiégett", „értéktelen" anyaggal mintázza. E romboló s egyben teremtő mozdulat vezethette az alapvető s legtisztábban az ősművészetben s a magas kultúrák művészetében megnyilvánuló emberi létállapotok megidézéséhez . . . Ez az archaikus ízű világkép azonban – művészileg bármennyire hitelesen megidézettnek tűnjék is – mégiscsak XX. századi művész kezében ölt formát, aki, miközben a valóság szuggesztív benyomását kelti, elhitetve, hogy bensőséges, pogány misztériumok tanúi vagyunk, játékos, ironikus mozdulattal a jelenre irányítja figyelmünket.

(Mezei Ottó, Művészet, 1978. április)

Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem
1977. október 26.–november 5.

Tiszakécske, Művelődési Központ
1979. január 20.–február 5.

Budapest, Magyar Nemzeti Galéria
(Műhely-sorozat)
1979. május 8–27.

. . . A kiállítás a Műhely-sorozat eredeti célkitűzéseinek szellemében valóban a művész alkotóműhelyébe vezet bennünket. A tanulmányszerű fanyomatoktól követhetjük a mű formálódását, s tanúi lehetünk annak, hogy a különböző technikák alkalmazása, a színegyüttesek variálása milyen stiláris és hangulati-mondandóbeli változásokat eredményez (fametszet, kollázs, olajfestmény, salakrelief). S annak is, hogy az egységes szemléletmód hogyan fűzi őket mégis szerves egységbe.

(Kerékgyártó István, Népszava, 1979. május 25.)

Kaposvár, Somogy megyei Művelődési Központ (Papp Oszkárral együtt)
1979. december 1–28.

Lipcse, Nikolai-Kirche
1981. szeptember 7–15.

Budapest, Erzsébetvárosi Galéria
1982. február 16. – március 7.

. . . Még humor is rejtezik ezekben az első pillantásra tán komornak – színeikben mindenképpen tompának – ható művekben. A Barlangi Vénuszt ebből a nézőpontból is említhetném, de Kasszandra is itt van, kék barlangkeretből sejlik elő világos (hisz' mindent világosan előrelátó) figurája, kislányosan-tanácstalanul befelé forduló lábfejével, esett és szánandó, komikusan szorongó testtartással.

(Ember Mária, Magyar Nemzet, 1982. február 19.)

. . . Ezek a Veress Pál-i alakok már nem merednek ránk az ősi bölcsességnek azzal a rendíthetetlenségével, amivel elsőszülöttségük idején. Második vagy harmadik világrajövetelük keservesebb. S művészileg-formailag az a különös, hogy amennyivel befejezettebbek, körülhatároltabbak most, annál bizonytalanabbul állnak elénk, mint hírhozók.

(Tornai József, Élet és Irodalom, 1982. március 12.)

Újpest, Minigaléria
1984. május 25.–június 30.

Drezda, Kreuzkirche
1985. szeptember 8.–október 31.

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK / PARTICIPATIONS

SZÜRENON, Budapest, Kassák Lajos Művelődési Ház, 1969

MURÁLIS TERVEK ÉS ANYAGKÍSÉRLETEK, Budapest, Iparterv, 1972

HÁROM BUDAPESTI FESTŐ, New York, Columbia Egyetem, 1973

HAT FESTŐ, Szentendre, Vajda Lajos Studió, 1976

NÉPMŰVÉSZET – KORTÁRS MŰVÉSZET, Debrecen, 1977; Szolnok, 1978

SZÜRENON 1969–1979, Budapest, Kassák Lajos Művelődési Ház, 1979

A GRAFIKÁTÓL A LÉZERIG, Budakeszi, Erkel Ferenc Művelődési Ház, 1981

HAT MAGYAR FESTŐ A REPÜLŐTÉREN, Paris-Orly, 1982

Festmények / Paintings

Zöld váza és tükör / Green Vase and Mirror. 1947. Olaj, papír, 75×55 cm.
Terraszon / On a Terrace. 1947. Olaj, papír, 65×50 cm.
Olvasó nő / Woman Reading. 1947. Olaj, papír, 70×50 cm.
Nyugdíjas artista üdül / Retired Acrobat on Vacation. 1951. Monotípia, 27×37 cm.
Vidám apostol / Jolly Apostle. 1951. Monotípia, 27×37 cm.
Burjánzás / Pullulation. 1962. Monotípia, 37×27 cm.
Ukkon / Pagan God. 1962. Monotípia, 38×37 cm.
Főniksz / Phoenix. 1964. Olaj, vászon, 90×52 cm.
Bagolybálvány / Owl Idol. 1964. Olaj, vászon, 96×56 cm.
Tudós / Scientist. 1965. Olaj, vászon, 80×60 cm.
Társalgás viharban / Conversation during a Thunderstorm. 1965. Monotípia-kollázs, 50×60 cm.
Szentkép / Sacred Image. 1965. Olaj, deszka, papír 50×60 cm.
Jóindulatú bálvány / Benevolent Idol. 1965. Olaj, vászon, 80×60 cm.
Bohókás bálványok / Funny Idols. 1966. Kollázs, 27×37 cm.
Őseim / Two of my Ancestors. 1966. Olaj, falemez, 90×80 cm.
Megkínzott angyal / Tortured Angel. 1967. Olaj, falemez, 62×43 cm.
Harcoló angyal / Fighting Angel. 1967. Olaj, falemez, 62×42 cm.
A diadalmas angyal / The Triumphant Angel. 1967. Olaj, vászon, 93×65 cm.
Duó / Duet. 1967. Tempera, vászon, 80×60 cm.
Korhatag bálvány / Decayed Idol. 1968. Tempera, falemez, 113×48 cm.
Lebegő forma / Hovering Shape. 1969. Olaj, falemez, 90×70 cm.
Házi bálvány / Home Idol. 1970. Tempera, vászon, 60×50 cm.
Barkácsolt angyal / Do-it-Yourself-Angel. 1970. Frottázs, tempera. 57×41 cm.
Erdei bálványok / Forest Idols. 1971. Olaj, farostlemez, 110×50 cm.
Ünnep / Celebration. 1971. Tempera, vászon, 118×90 cm.
Három alak tájban / Three Figures amid Landscape. 1974. Tempera, farostlemez, 94,5×122,5 cm.
Naptánc / Sundance. 1975. Tempera, farostlemez, 120×58 cm.
Mitológia / Mythology. 1975—1980. Tempera, farostlemez, 103×156 cm.
Villámsújtotta bálvány / Idol Struck by Lightning. 1985. Tempera, farostlemez, 100×70 cm.
Tánc / Dance. 1985. Tempera, farostlemez, 90×120 cm.

Salakreliefek / Slag-Reliefs

Öreg bálvány kicsinyével / Old Idol with its Cub. 1965. 53×45 cm.
Ördögcsibe / Chicken Devil. 1965. 30×34 cm.
Honvágy / Nostalgia. 1966. 60×50 cm.
Tündér / A Fairy. 1971. 48×38 cm.
Lidérc / Will-o'-the-Wisp. 1971. 53×31,5 cm.
Démon / Daemon. 1975. 64,5×50 cm.
A Napisten Afrikában / The Sun-God in Africa. 1976. 84×120 cm.
Öreg Kasszandra / Old Cassandra. 1976. 80×51 cm.
Özönvíz előtti ikonosztáz / Iconostasis from before the Deluge. 1976. 83×155 cm.
Kékszemű / Blue-eyed Girl. 1977. 55×44,5 cm.
Barlangi Vénusz / Venus of the Cave. 1977. 55×44,5 cm.
Pincetündér / The Fairy of the Cellar. 1978. 35×31 cm.
Aranybálvány / Golden Idol. 1978. 55×41,5 cm.
Filemon és Baucisz / Philemon and Baucis. 1978. 90×61 cm.
Őrangyal / Guardian Angel. 1978. 86×59 cm.
Hírnök / Messenger. 1979. 76×47 cm.
Gyász / Sorrow. 1979. 50×47 cm.
Vejnemöjnen / The Old Bard. 1979. 59×29 cm.
Kegyetlen bálvány / Cruel Idol. 1979—1983. 110×73 cm.
A hullámsapkás tenger / A Sea-God. 1981. 69×46 cm.
Gyerek-angyal / A Child-Angel. 1981. 69×46 cm.
Férfiarckép vörösben / Man's Portrait in Red. 1981. 69×46 cm.
Szárnypróbálgató / Trying his Wings. 1981. 69×46 cm.
Ásatag bálvány / Fossil Idol. 1981. 73×46 cm.
Találkozás / Encounter. 1981. 90×65 cm.
Táncoló bálványok / Dancing Idols. 1981. 100×80 cm.
Bálványok fülkében / Idols in Shrines. 1982. 80×153 cm.
Vonuló bálványok / Idols Passing. 1982. 69×122 cm.
Rokokó kokott / Rococo Cocotte. 1982. 100×80 cm.
A hullám / The Wave. 1982. 69×46 cm.
Penészvirág / Anaemic Flower. 1984. 38×38 cm.
Kék hattyú / Blue Swan. 1984. 43×64 cm.
Szent / A Saint. 1984. 49×46 cm.

Zászló / Flag. 1984. 33×51 cm.
Hírhozó / The Bringer of News. 1985. 60×135 cm.
Laura / Laura. 1985. 50×35 cm.
A turulmadár meg a szfinksz / The Bird Turul and the Sphinx. 1985. 86×120 cm.

Fanyomat-kollázsok / Woodprint-Collages

Két alak / Two Figures. 1967. 70×50 cm.
Művészetelméleti pegazus / Pegasus of Art Theory. 1969. 50×70 cm.
Öntelt szfinksz / Conceited Sphinx. 1969. 50×70 cm.
A griff halála / Death of the Griffin. 1969. 70×50 cm.
Ingatag bálvány / Wavering Idol. 1970. 70×50 cm.
Szirén / Siren. 1971. 100×70 cm.
Kentaur / Centaur. 1971. 100×65 cm.
Minotaurusz / Minotaur. 1971. 100×70 cm.
A párkák / The Parcae. 1972. 100×70 cm.
Rózsaszín bálvány / Idol in Pink. 1972. 70×50 cm.
Sárga bálvány / Idol in Yellow. 1972. 70×50 cm.
Szürke bálvány / Idol in Gray. 1972. 70×50 cm.
Szfinksz kékben / Sphinx in Blue. 1975. 70×50 cm.
Állhatatos bálvány / Steadfast Idol. 1983. 70×50 cm.
Kettéhasított bálvány / Idol Split in Two. 1983. 70×50 cm.
Táncoló bálvány / Dancing Idol. 1983. 70× 50 cm.
Hadvezér / The Warlord. 1983. 100×70 cm.
Szerelmi tánc / Love Dance. 1983. 70×50 cm.
Lobogtató / Flourishing. 1984. 70×50 cm.
A megtépázott turulmadár / The Ruffled Bird Turul. 1984. 70×50 cm.
Khiméra I. / Chimaera I. 1985. 70×50 cm.
Khiméra II. / Chimaera II. 1985. 70×50 cm.
Boszorkány / Witch. 1985. 55×55 cm.
Enkidu / Enkidu. 1985. 100×70 cm.

Fametszetek / Woodcuts

Mitológia I—VI. / Mithology I-VI. 1970.
Óceánia I—VI. / Oceania I-VI. 1975.
Kreatúrák I—X. / Creatures I-X. 1985.

Uszadékfa-szobrok / Driftwood Sculptures

Maszk és láng / Mask and Flame. 1974.
Emlékmű I—III. / Monument I-III. 1977—1980.
Duó / Duet. 1983.

Veress Pál festőművész kiállítása
1986. január 10.—február 2.
Ernst Múzeum
Budapest VI., Nagymező utca 8.

Felelős kiadó:
Néray Katalin igazgató
A katalógust tervezte:
Felvidéki András
Fotók: Szelényi Károly
Angol fordítás: V. Deák Éva
A fordítást ellenőrizte: Szőllősy Judit

Progresprint — 50716
Felelős vezető: Magyar István

ISBN: 963-7162-070 **Ára: 25,— Ft**

A MŰVÉSZ KÖSZÖNETET MOND AZ MTA-SOROS FOUNDATION BIZOTTSÁGNAK, AMELY PÁLYADÍJÁVAL ELŐSEGÍTETTE E KIÁLLÍTÁS LÉTREJÖTTÉT.

Veress Pál

Rákos Sandórnak az oceániai
népek költészetét tolmácsoló
kötetéhez készített illusztráció-
kat Veress Pál

Merei Ottó Öröszvíz előtti ikonosztár.
Művészet, 1978. április - 10 lap.

Veress Pál

A hierarchikus tagolás szándéka
vezeti a művészt a címadásban is.
Művei: „Madár", „Démon", „Lidérc",
„Kasszandra", „Naptánc" stb.

Mezei Ottó: Öröszvíz előtti ikonosztár.
Művészet, 1978. április - 10 lap.

Veress Pál

Veress Pál művei: az „Ózonvíz előtti ikonosztáz", „A Napister", „Afrikában" stb. Barkácsolt angyalmak neveri tempera festéknek kiegészített frottázsát.

Mezei Otto: Ózonvíz előtti ikonosztáz.
Művészet, 1978. április - 10 lap.

Veress Pál

„Barkácsolt angyal"
(repro)

Merei Ottó: Ózvinvéz előtti ikonosztáz.
Művészet, 1978. április 11 lap.

Veress Pál

A „Démon" vízuális tölbértelmüséget közvetít. A „Kasszandra", a „Duo," a „Mitológia" tölbértű jelentést mutat.

Meri Otto: Őrönvíz előtti ikonosztáz.
Művészet, 1978. április - 10 lap.

Veress Pál

VERESS PÁL FESTŐMŰVÉSZ alkotásaiból kiállítás nyílt kedden a Magyar Nemzeti Galéria Műhely sorozatában. Május 12-én, szombaton 11 és 13 óra között a tárlat színhelyén a művész találkozik a közönséggel. A tárlatot május 27-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hirlap 1979/106/8

Veress Pál

és Papp Oszkár közös tárlata nyilt

meg Kaposvárott.

Magyar Hirlap 1979/286/7

Veres Pál

1979 szeptemberben a Kassák Lajos Művelődési Házban rendezett „Szürenon 1969-1979" kiállításon részt vett a művész.

Behe László: Dátumok a magyar avantgarde Művészet, 1980. október - 20. lap.

Vereş Pál

1969.októberében a KASSÁK LAJOS Müvelődési Otthonban kiállitása volt a müvésznek.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről. MÜVÉSZET,1980.október - 20.lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

1979 MÁJ 13

Pál Veress

T/1021

'MERMAID' 1978. Mixed medium. One of forty works on display in Pál Veress's one-man show which was opened earlier this week at the National Gallery in Buda Castle. The exhibit was selected from the crop of the past nine years, many of them created since the artist's last show in Budapest two years ago. Veress, who studied under István Szőnyi at the Academy of Art in 1938-42, some fifteen years ago emerged from a non-creative period of several years. His oeuvre since has shown his art to have little in common either with his studies at the Academy or with the beaten tracks of Hungarian painting. It revealed influences of surrealism, and an imagery with affinities with the mythology of primitive societies. The exhibition is representative of the diversity of mediums and techniques the artist uses—oil or tempera on wood or canvas, woodcuts, linocuts, collage and cinder relievos, particularly cultivated in recent years. He has had exhibitions of his works, as well as in Budapest and elsewhere in this country, in Genoa, Italy, and Paris, Erfurt, GDR, and in New York. Today, between 11 a.m. and 1 p.m., the artist meets the public on the premises of his show, where, at noon, members of the New Music Studio will give a rendering of László Sáry's "Polyrhythmia," a piece composed for 100 ceramic bells. The show is open until May 27

INTERFOTO MTI/AP

AUTHOR CLAIMS IT IS NOT HESS IN SPANDAU JAIL: Former British Army surgeon Hugh Thomas, author of the book "The Murder of Rudolf Hess", answers newsmen's questions in London Thursday, during a press conference to launch his book. In his book Thomas claims that the prisoner held in West-Berlin's Spandau jail is not Rudolf Hess, but a substitute introduced by the Germans in 1941, after shooting Hess' aircraft down over Europe. Thomas claims that his doubts started, after he examined the prisoner in Spandau, while serving as a medical officer in the British Army, and finding discrepancies between Hess' medical records, and injuries on the prisoner in Spandau

Former Liberal Party leader **JEREMY THORPE** suggested killing male model Norman Scott and disposing of his body down a tin mine, a jury at London's famed Old Bailey courthouse heard the prosecution alleged Thursday. The murder plan was discussed by Thorpe and his friend Peter Bessell, a former Liberal member of parliament now living in California, at a meeting in the House of Commons in December 1968, prosecutor Peter Taylor alleged on the third day of the Thorpe trial. Thorpe wanted to get rid of Scott because he feared that their past homosexual relationship, which allegedly began when Thorpe brought Scott to his mother's house in 1961 and seduced him, would be revealed, Taylor said. Thorpe spoke frequently to Bessell of the "ultimate solution" to the Scott problem, Taylor alleged. On one occasion, the lawmaker said killing Scott was "no worse than shooting a sick dog." Thorpe, 50, who resigned as Liberal leader in 1976 and lost his parliamentary seat in last week's British election, was in the dock with three codefendants. They have all pleaded innocent to conspiring between 1973 and 1977 to murder Scott. In addition, Thorpe denies a further charge of inciting Holmes in 1969 to kill Scott. – **AP**

DR. EDWARD TELLER, known as the "father of the hydrogen bomb," has been admitted to Cedars-Sinai Medical Center in Los Angeles for tests. Teller, 71, checked himself into the hospital Wednesday, saying he felt "upset." He was listed in good condition Thursday and a spokesman said a report would be released when results of the tests are known. The famed physicist, who

Veress Pál, festőművész

Művészet, Bpest, 1979, okt. 12. old.

2 *Veress Pál: Mitológia, tempera, furnérlemez, 81×118 cm, 1975 (fotó Szelényi K.)*

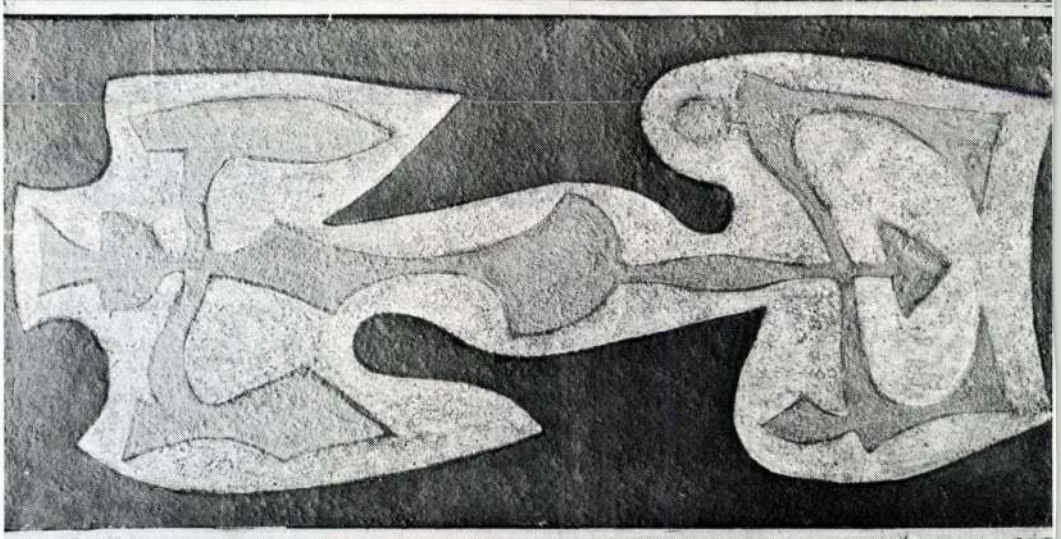

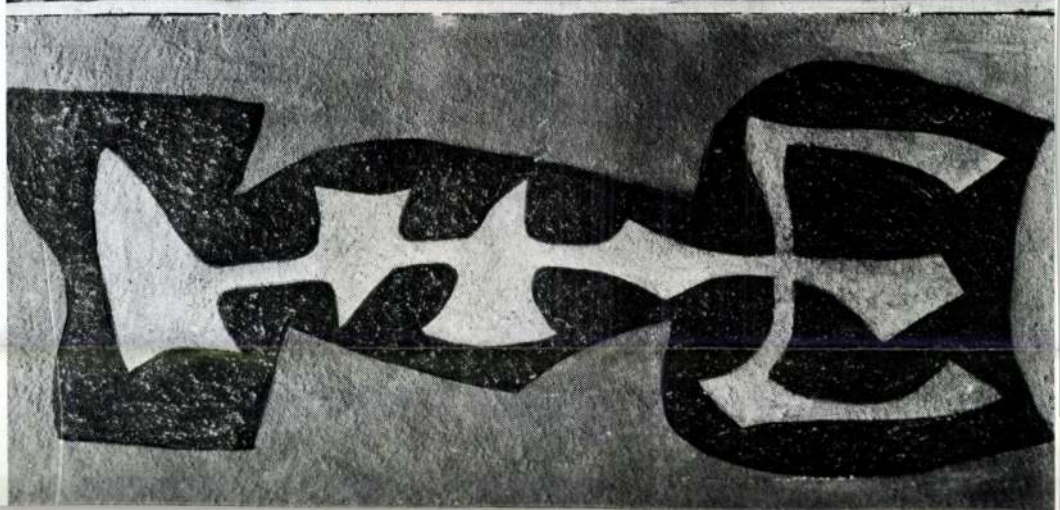

műegyüttest láthatott a közönség. A találság persze sosem közvetlen és praktikus, hanem észrevétlen érvényesülő, szemléletet megújító – remélhetőleg.

Bizonyos, hogy a puszta tett – szokatlan, normáknak fittyet hányó művek múzeumi légkörrel hitelesítve – a közönségre gyakorolt hatásában minősül. Tudjuk, hogy a nagyközönségre ezeknek a kiállításoknak csak közvetve van hatásuk, de, úgy véljük, ilyenekre is szükség van. A közönség fogalma sokféle ízlést, műveltségi szintet, igényt és szemléletet ölel magába: a közönség heterogén, s kontúrjai is változnak szüntelen. Ezt nem elég tudomásul venni, hasznosítani is lehet. Ez a kiállítássorozat elsősorban a fiatal értelmiségi rétegeknek szól, azon belül is három csoportnak: másokat vonzanak rendhagyó vernisszázsaink (beszélgetés a művésszel), másokat a hozzájuk kapcsolódó koncertek és ismét másokat a költői estek.

„Rétegstratégiánk" természetesen nem feledkezik el a hagyományos múzeumlátogatókról sem – s abban is bízik, hogy ezeknek köre egyre szélesedik. Nekik – s rajtuk keresztül egy hagyományosabb értékrend felé vonzódó szélesebb közönségrétegnek – szólnak a régi művészetnek, a klasszikus iparművészeti kincseknek az időszaki bemutatói: a rendszeresek (keleti szőnyegeket felsorakoztató sorozataink) és az alkalmiak (ötvösség, kerámia, textilművesség – témák, korok, országok, műhelyek szerint bemutatva). Ezeknél nem vetjük meg a kuriózumok (ritka anyagok), érdekességek és ritkaságok (legyezők) vagy akár a pompa (falikárpitok) vonzóerejében rejlő eszközöket sem: célunk szentesíti őket. Ugyancsak kettős vonzóerőt jelentenek az emlékkiállítások: a megnyitókon a szakma szokott tisztelegni a ritkán vagy még sosem látott életművek előtt (a korán elhunyt *Kanyák Zsófia* remek munkái vagy a pedagógusként tisztelt *Molnár Béla* hagyatékának bemutatóján), de a nagyközönség is örömmel látogatja ezeket a tárlatokat.

Nagyon fontosnak tartjuk a közönség „utánpótlásának" a nevelését. Ezért rendszeresítettük iskolai osztályok számára a múzeumi órákat: a művelődéstörténet s a művészet tanításánál egyaránt felbecsülhetetlen élményértéket jelenthetnének. Jelenthetnének – mert, sajnos, a pedagógusok minden igyekezetünk ellenére sem nagyon je-

bemutatók, olykor sorozatok formájában is (Szolnokon, N
Szécsényben, Zalaegerszegen s még sok vidéki múzeumb
várunk a kedvcsinálónak szánt vándorkiállításoktól is, a
anyagát a vándorlás megpróbáltatásaihoz kell szabnunk.

Ahhoz azonban, hogy időszaki kiállításaink mind a mai
bemutatói, mind a klasszikus témájúak korszerű hátteret
és a közművelődés szempontjából is, a tudományos értéke
tika nézőpontjához is viszonyítási bázissal rendelkezzenel
hogy elkészüljön állandó történeti szintézis-kiállításunk.
készül, akkor talán ismét beszélhetünk arról, hogy mit aka
zeum. De addig még sokat kell dolgoznunk. Most legir
akarunk. Mr

4

Veress Pál

Balaton bogláron -/Képelnatárlat/- Kerényi Jenő szobrász kiállitása és a szentendrei Művésztelepi Galériában Anna Margit festőművész retrospektiv kiállitása május 8.-ól,

A Fényes Adol Teremben Veress Pál festőművész kiállitása május 15.-től tekinthető meg, - mint a lap kulturális eseményeket ismertető rovata közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. május 7.
XXI. évf. 19. sz. 8. lap.

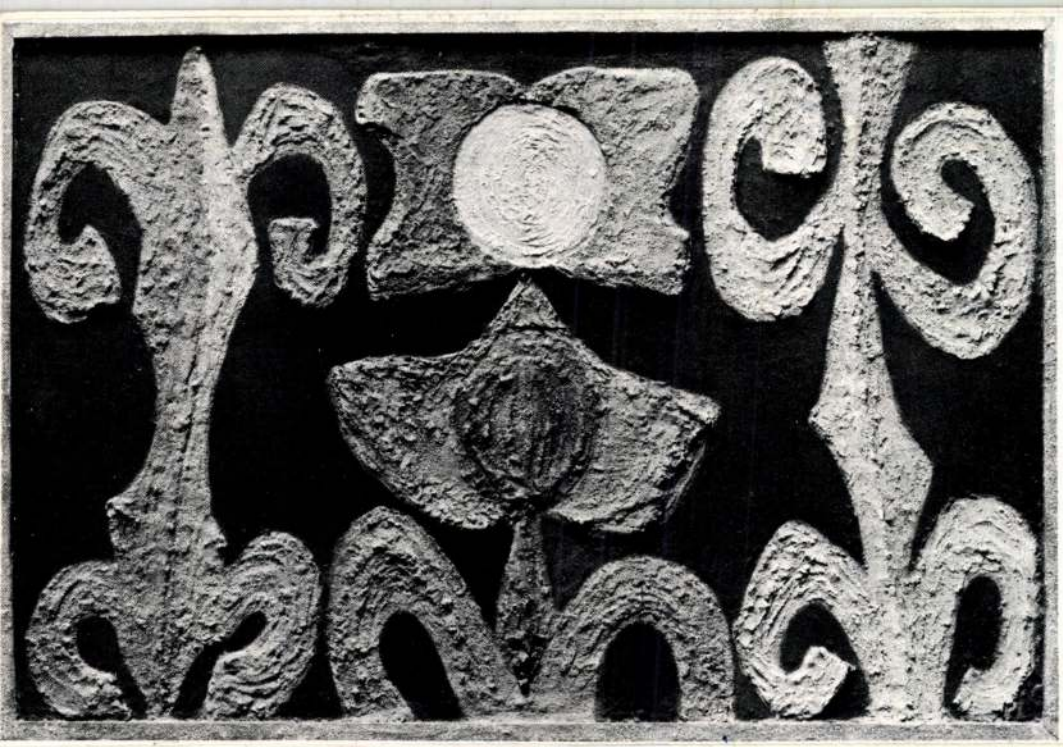

Veress Pál: A Napisten Afrikában,
salakrelief, 84x120 cm, 1976 (fotó Szelényi K.)

Veress Pál

A Napisten Afrikában

Mezei Ottó: Özönviz előtti ikonosztáz /Veress Pál ujabb munkái./
Müvészet, 1978.- XXXXXXX április - 10.old.

Veress Pál: Naptánc,
tempera, farostlemez. 120x58 cm, 1975

Veress Pál

Naptánc

Mezei Ottó: Özönviz előtti ikonosztáz /Veress Pál ujabb munkái./
Művészet, 1978.- XXXXXXX április - 10.old.

Veress Pál

Veress Pál képeit: A pont kitérjedései"-t reprodukálta Kéhesdy Károly

Kéhesdy Károly: Veress Pál képeiről.
Tükör, 1977. október 2 - 36. lap.

Veress Pál

„Öreg bálvány" 1972 50x70

150. zép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Keresz Pál

Tavasz Carvaell

Hét

1974 I. 9 oldal

Veress Pál

A művész annak ad
formát, sajátos módon,
ami testetlenül, forma
nélkül él bennünk.

Mérei Ottó Ozonyer előtte ikonosztár.
Művészet, 1978. április – 10 lap.

Veress ~~Péter~~ Pál

Veress ~~Péter~~ Pál leleményei a magá-
nos, hettős, hármas és négyes fi-
gurák, lefátyolozott fejek, maszkok
és talányos madarak.

Mezei Ottó: Özönvíz előtti ihonosítás
Művészet, 1978. április – 10. lap.

VERESS PÁL

Veress Pál. Ausstellung.
/Kiállitási katalogus./
Brandenburg, Sammlung Villány
H. é.n. /1980/ 12 old., képekkel.

Veress Pál

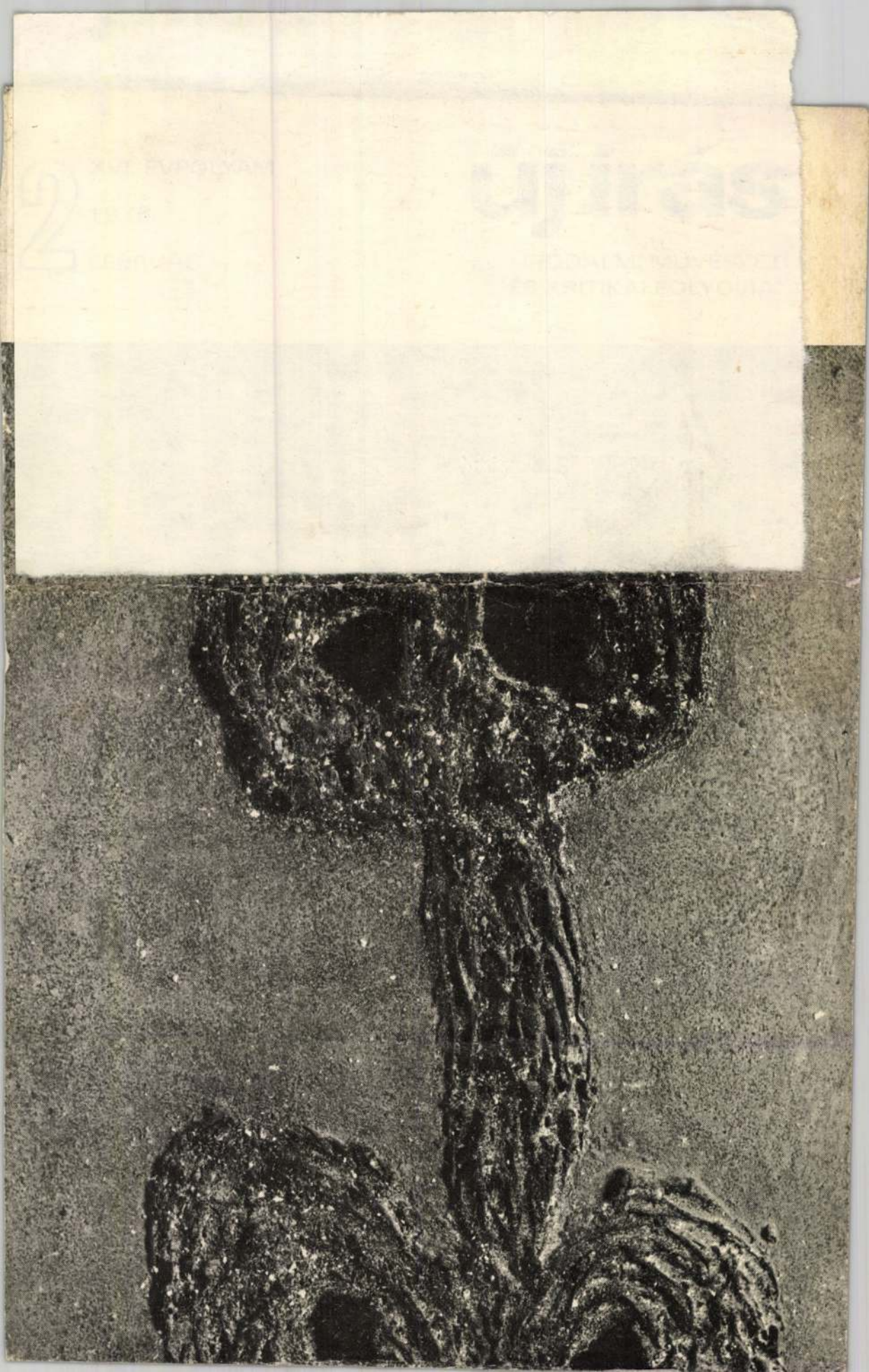

Veress Pál, [ ]

d: Bocz Gyula

– : Szürenon – Tárlat

2.

Esti Hirlap, Bp. 1979 szept. 15

Veress Pál

A kuturális eseményeket ismertető rovat a következő kiállitásokat közli:

Pattantyus József kerámikus kiállitása a Mohácsi Kossuth Moziban megtekinthető december 20.-ig,

Papp Oszkár és Veress Pál kiállitása a kaposvári Helyőrségi Müvelődési Otthonban december 28.-ig tart nyitva.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 8.
XXIII. évf. 49. sz. 8. lap.

Veres Pál

A müvész az 1969.októberében a Szürenon csoport alakulásakor a csoport egyik tagja.

Sinkovits Péter: Jubileum a Kassák -klubban.
MŰVÉSZET,1980.február - 40.lap.

Veress Pál, festő

- D Veress Pál festőművész

Esti Hírlap, Bp. 1979 máj. 11. 2-

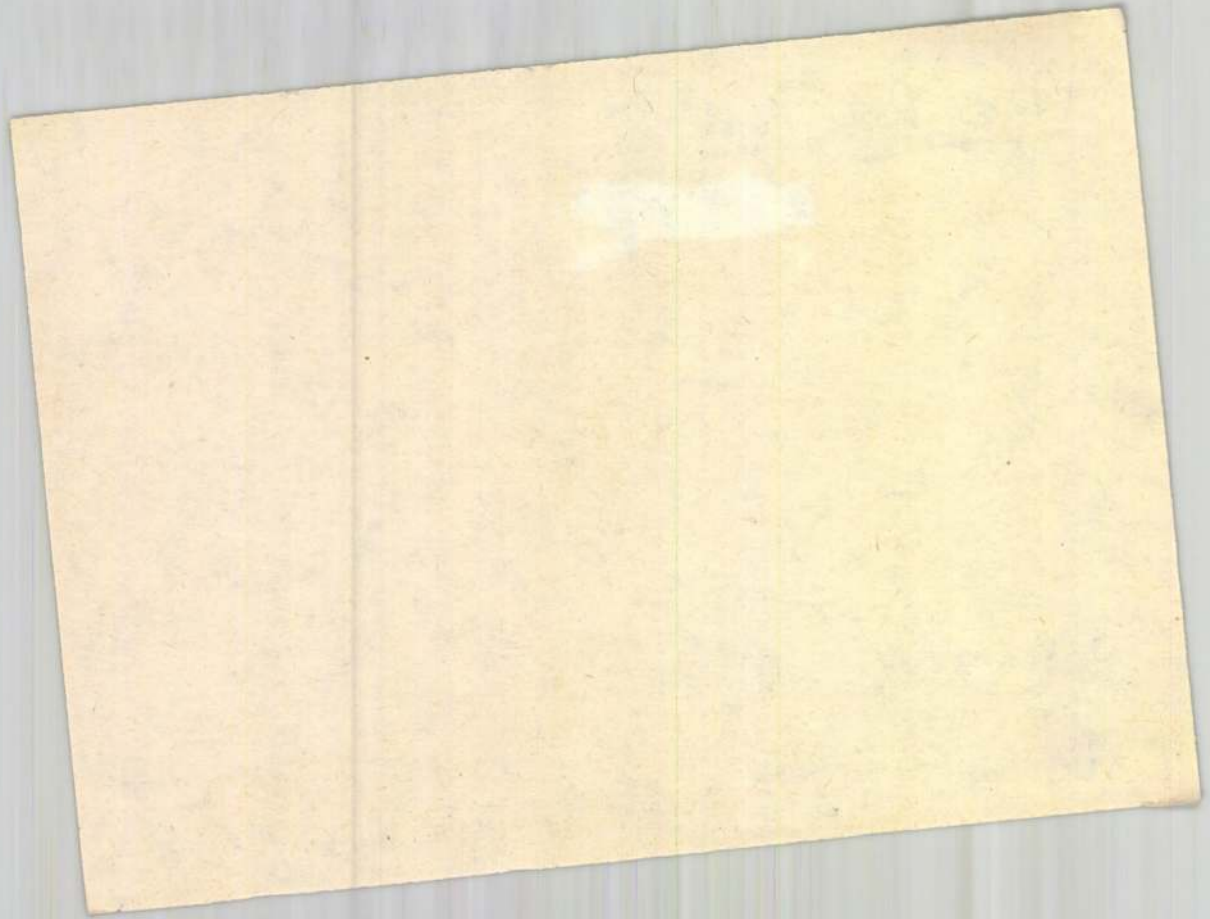

Veress Pál, festő

VERESS PÁL festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt meg a Nemzeti Galéria műhelysorozatában.

: Hír

Népszabadság, Bp. 1979 máj. 9. 8.

A Griff halála, 1969. Kollázs

Szelényi Károly felvételei

Kőcsibe, 1965. Salakrelief

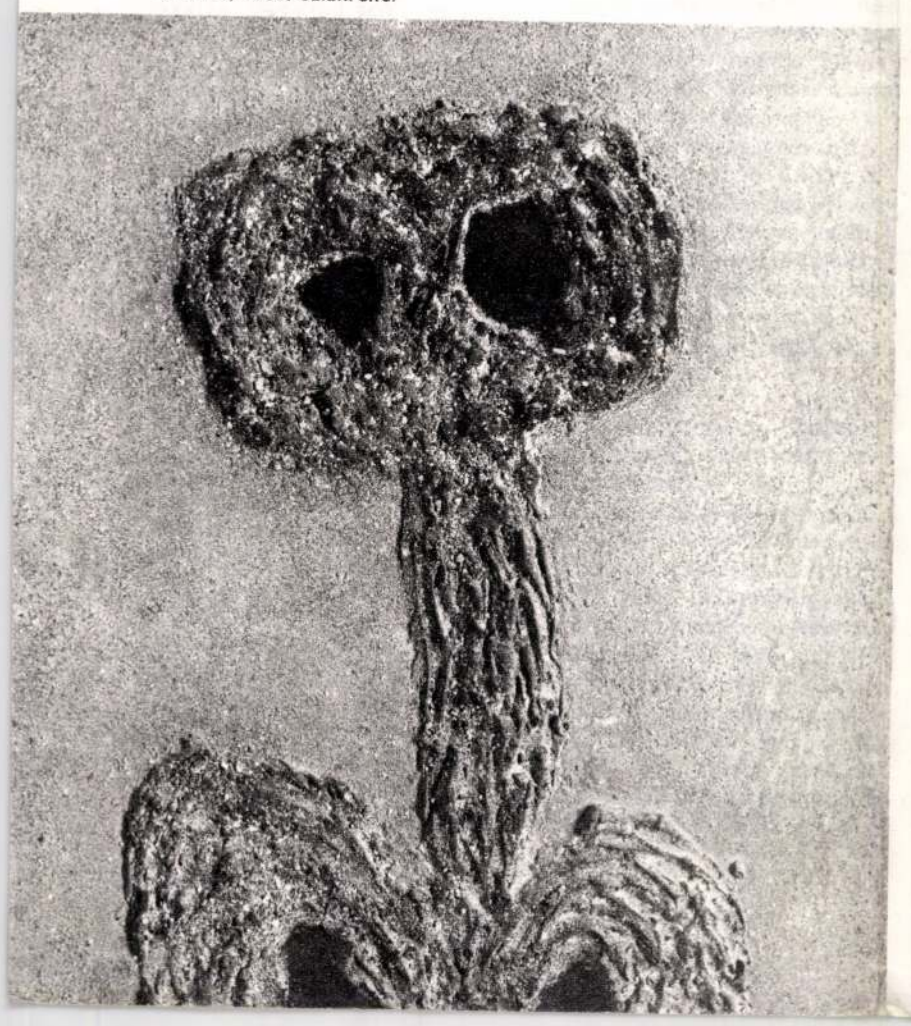

VERESS PÁL ÉS BÁLVÁNYAI

VERESS PÁL

Budapest 1980/7

Ritkán kiállító, de szívósan publikáló festő Veress Pál. Főiskolai tanulmányait 1943-ban végezte Szőnyi Istvánnál, de útja egészen másfelé kanyarodott. Mondhatnám, szinte bérletet váltott a Fényes Adolf-terembe, egy híján minden évtizedben rendezett ott egy kiállítást: 1948-ban, 1969-ben és legutóbb 1977-ben. Külföldön is voltak szép sikerű tárlatai, 1960-ban Genovában, a Palazetto Rossóban, 1963-ban Párizsban, a Galerie de l'Universitében, 1973-ban pedig New Yorkban a Columbia Egyetemen. Veress részt vett a nála fiatalabbakkal és a még fiatalabbakkal együtt a SZÜRENON szürrealisták és nonfiguratívak 1969-es, nemkülönben az 1979-es, évfordulós kiállításán.

A fenti kiállítások sorában kétségtelenül az 1969-ben rendezett gyűjteményes, a *Bálványok* című volt a vízválasztó. Mindmáig a bálványai érdeklik, ezzel a címadással persze a tematikájára is utal. Ez a festő nem tartja magát a görög művészet örökösének, előképei jobbára a kései kőkorszak óriási vertikális kőoszlopai, a menhirek, a prekolumbián totemoszlopok, az idólok, esetleg az óegyházi ikonok világa meg a trecento szent-

Angyal, 1978. Salakrelief

. . . és lépcsőháza

Csigó László reprodukciói és felvételei

bálja megoldani a főváros vízellátásával összefüggő technikai kérdéseket. Pucher József a Németországban, Ausztriában szerzett tapasztalatairól 1889-ben, könyvecskében számol be. A vita akkoriban akörül folyt, hogy a békásmegyeri kútrendszer kiépítése során — mivel a város már régen kinőtte a mai Kossuth téren állt vízművet — mesterséges szűrőblokkokat építsenek-e a víz tisztítására, vagy a lényegesen olcsóbb természetes szűrést alkalmazzák. Pucher József így summáz tanulmányában: „*. . . ha rohamosan gyarapodó városunk vízkérdését sikeresen és véglegesen megoldani és amellett kevésbé jóízű, de mindenesetre jó, s az egészségnek nem ártalmas vízzel akarjuk beérni, úgy az egyetlen ésszerű megoldás a folyóvíz használatában központi homokszűréssel (mesterséges szűréssel) áll.*

Ha azonban a valamivel jobb vizet még néhány évig élvezni akarjuk, és csak akkor áttérni a mesterséges szűrőre, amidőn a természetes szűrő a szolgálatot felmondja, vagyis ha bizonytalan jobbat választunk bizonyos jó helyett, úgy Wein úr terve mellett kell nyilatkoznunk. . . Ily esetben. . . emellett el lehetünk készülve arra, hogy a jövőben megint oly vízkalamitásaink lesznek, mint a fogyasztók kínjára éppen most is."

Az érdemdús férfiúnak első munkája lehetett a Strelisky-ház terve. Néhány szép öntöttvas erkélyelem és szolíd díszítőmotívum a Rosenberg házaspár utcára néző homlokzaton — de semmi különös. Bár a Pogány Frigyes szerkesztette Budapest építészettörténete, városképei és műemlékei (1959) kötet „eklektikus lakóház" megjelöléssel műemlékként említi, aligha tekinthető annak. Aminthogy a korábban és később keletkezett monográfiák meg sem említik ezt a minősítést a házzal kapcsolatban.

Vannak azonban Pucher Józsefnek műemléknek minősülő házai Budapesten. A Királyi Pál utca 18. szám alatti ház homlokzatát szintén 1871-ben alakította át s toldotta meg két emelettel. Neoreneszánsz stílusjegyeket hordozó műemlékünk a Pucher építette házcsoport a Népköztársaság útja és Eötvös utca sarkán. 1880 körül épült. Az egykori Sugár úton még egy műemléképület dicséri tehetségét (Népköztársaság útja 59. szám). 1875-ben készítette el a Rózsák tere 6—7. szám alatti, ugyancsak neoreneszánsz stílusjegyeket viselő, iskolaépület terveit, három évvel később pedig a Makarenkó utca 13. szám alatti eklektikus lakóházét.

*

1871-ben — a ház építésének évében — Strelisky Lipótnak két műterme működött a városban. Az egyik a Waitzergasse 4-ben (ma: Bajcsy-Zsilinszky út 12. szám), a másik a Dorottya utca 11-ben. Jóval később — ekkor már nem volt tulajdonában a „keskeny homlokzatú" Hold utcai épület — áthelyezte műtermét a Vörösmarty térre. Egy teljes emeletet foglalt el a híres atelier a mai Vörösmarty cukrászda épületében. 1905-ben, közel százévesen halt meg Strelisky Lipót. Fia, Sándor örökölte az üzletet. Kétszer nősült. Első feleségének halála után — Béni Irmának hívták, a Népszínház karénekese volt — egy tönkrement pozsonyi kesztyűgyáros lányát vette el. 1924-től — *Strelisky Sándor* halála után — 1940-ig az özvegy igazgatta az üzletet. Az alapító dédunokájának szavaival: „tönkrevezette". Akkor, a 40-es évek legelején, fennállásának kereken századik évfordulóján ért véget az egyik első — vagy talán a legelső — pesti fotográfusműhely tündöklése.

*

Hosszú évtizedeken át szegények kvártélya a Strelisky-ház. Az egyszobás hajlékokat csak a hatvanas évek végén — az épület tatarozásával egyidőben — alakították át kétszobás, komfortos szükséglakásokká. Azok költöznek ide — átmeneti szállásra —, akik tatarozás vagy födémcsere miatt kénytelenek egy-két évre elhagyni otthonukat. A Streliskyt követő tulajdonost Birkl Máriának hívták. Az 1890-es években adta el a házat Stosz Lídiának. Tőle 1900 táján Felsenburg Ödön és dr. Kévész Dezső vásárolták meg. 1908-ban már csak egy tulajdonost jegyeznek az annálék: Felsenburg Ödönt. 1912-től ismét új tulajdonos tűnik fel, de kitartóbb az eddigieknél. Dr. Hollós Edéné egészen a negyvenes évek elejéig pénzelt a háznak minden bizonnyal az igénytelenségig szegény alkalmi és állandó lakóiból. Közben — már a húszas években — bormérést nyitnak a Lechner tervezte szép postaépületre néző bolthelyiségben. Ezt az üzletet veszi át 1942-ben Babucs Vince vendéglős. Később Frank Vilmával és Franciskával — feleségével, és sógornőjével — közösen a házat is megvásárolja. A jól menő vendéglő tulajdonosa az utolsó háziúr az államosításig.

A ház gondnoka és egyben történetünk utolsó szereplője Mellinger Artur építészmérnök. Nyugdíjasként vállalta — nyilván más ingatlanok ügyeivel együtt — a ház körüli teendőket: a lakbérek behajtását, az adó nyilvántartását, egyszóval mindazt, amit a „bérház-háztartás" megkíván. Aktív korszakában két szálloda tervezését bízták rá. A Nagymező utcai Európa-szállóét (a 11. szám alatt, ma ebben a házban működik a Radnóti Színpad) és a Zichy Jenő utca 13-ban a húszas évek végén felépült Keitner Hermina-féle szállodáét.

Akkoriban, amikor Babucs Vince megbízásából járta hónapról hónapra a lakásokat, már csak — ahogy mondani szokták — „jól tartotta magát". Akárcsak az a hat kollégája, akikkel együtt ünnepelték hivatásuk gyakorlásának félszázados jubileumát, a hét élő az egykori népes műegyetemi évfolyamból. Ők, akik megmaradtak, hogy a fotográfus elé álljanak, mind a múlt században születtek. Ifjak még, amikor a dacból épült Strelisky-házra árnyékot vető Neugebäudét lebontják, hogy helyét benője a város.

Első kalauzunk, *Hevesi Lajos* önmagát kereső régi Pestje:

„*Utunk irányát el nem hagyván, csakhamar a Széchenyi sétányra érünk, melyet gróf Széchenyi István undok mocsár helyén alapított. . . Az ültetvényen túl az 1786-ban József császár által épített óriási terjedelmű újépület egyik oldala. . . terjed. . . Az újépület tömegei, melyek a Lipótvárosnak észak felé szükségelt kiterjeszkedését gátolják, le fognak romboltatni, és egészen új városrész fog helyökre lépni. . .*"

Le fognak romboltatni!

Túléltünk, „nájgebáj"!

Évfolyamtalálkozó az építészeti karon (1894—1943). Állnak: Kotál Henrik, Darmstetter Gyula, Ráner János, Mellinger Artúr, Német Aladár. Ülnek: Ludwigh János és Pinkay Károly

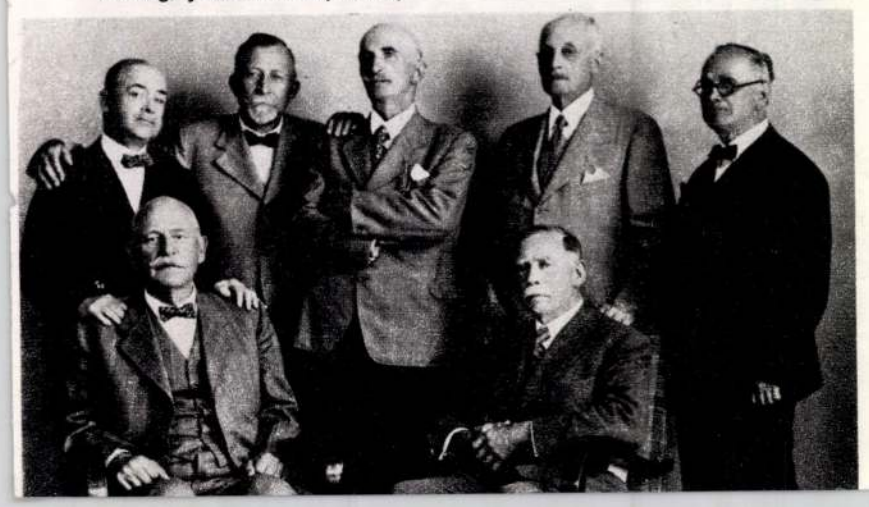

ábrázolásai, a népi fafaragások vagy éppenséggel a madárijesztők. Egyszóval — ahogyan ő maga nevezi pontos-pontatlanul — a bálványok.

Képei tehát, bármennyire absztraháltak is, szinte valamennyien figurák. Kompozícióí csaknem mindig hangsúlyozottan vertikálisak; máskor pedig mintha mértani ábrákra utalnának, de csak utalnak, mert a szándékos szabálytalanság és az elnagyoltság is jellemzőjük. Speciális eljárása a salakrelief. Nyilván ő találta ki, mások művei közt még nem találkoztam ilyesmivel. Ez a sajátos technika olyan festészet, mely már átlépte a plasztika, legalábbis a dombormű határait. Hatásában sziklák rusztikus felületére emlékeztet, méginkább az épületek falának színes vakolatrétegéből vájt, úgynevezett *sgraffito* módszerre. Ahogy a kompozícióiban áthidalta Veress a geometrikus és a lírai vonal ellentétét, ezeken a salakreliefjein kibékítette az intenzív színek és a színredukció ellentmondását is. Ezeknek a reliefeknek a színei tudniillik csak úgy magukban élénkek volnának éppen, ám meghatározóan tompítja, visszafogja őket a felület érdességének fényt nyelő optikai hatása. És csaknem minden művének fortélya a statika és az expresszivitás, az örökérvényűség és a mozgalmasság furcsa és kevesek által elérhető egysége.

A legkedveltebb előadásmódja Veress Pálnak — azt hiszem — a sima, szinte vakolt alapból hol erőteljesebben, hol gyengébben kiemelkedő reliefalak fogalmazása. A *Kőcsibe* vertikálisa mereven néz ránk üreges, vak szemével, az *Angyal* a mozdulatával is nyugalmat sugall. További lépés a *Philemon* és *Baucis* dualisztikus megoldása. A *Maszk és láng* már más módon készült. Vízben mosott fadarabokat, faszilánkokat, vagyis talált tárgyakat (objet trouvé) válogatott ösz-sze kedve, ízlése szerint, és erősítette őket „tematikája" nyomán a képsíkra. Ez is festmény, de szobor is, mégis másvalami. Veressnél a technika egybevág a tartalommal, különben mindig így volt ez a jó művészetben, egész kultúránkban. Művészünk leleménye a deszkanyomat is — ez nem más, mint a lapdúc-fametszet, csak az anyaga puhafa —, mint például a *Három alak* konstruktív tartalommal és annyira élő formában.

A *Három alak a tájban* című kompozíció rokona az előbbinek, csakhogy, úgy tűnik, föltámadt a művészben a hagyományos festő. A három jellegzetes Veress Pál-i bálvány hátteréül vízszintes sávok (szántóföldek?) rendszere szolgál, lila, barna, okker, paprikapiros színhangolásban. Ez az együttes sem emlékeztet a *grand art*ra, inkább a népi szőttesek harsányságára, s engem még *Hundertwasser* intenzív színütköztetéseire is, pedig Veress az osztrák festő műveit nem ismeri behatóan.

A bálványokkal és jelekkel Veress sohasem a kuriozitást kergeti. Mindez csak fórum számára, hogy saját mondanivalóját — szólószonátáját — őszintén és a mi számunkra oly izgalmas módon kifejthesse. „*Szélsőségesen humánus festő* — mondja Weöres Sándor róla —, *hiszen sohasem a természetből, mindig csak a kultúra emlékeiből merít.*" Majd másutt így ír: „*Humanitása . . . az »itt és most«, vagy a »bármikor« fölé magasul, szelíden szellemi akadálytalansággal átvilágít motívumain és rajtunk.*"

Frank János

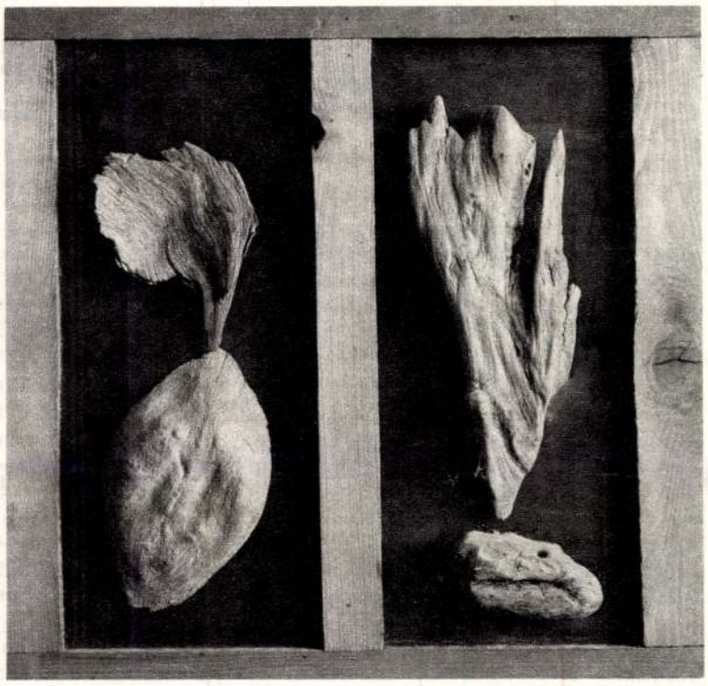

Maszk és láng, 1977. Assemblage

Philemon és Baucis, 1978. Salakrelief

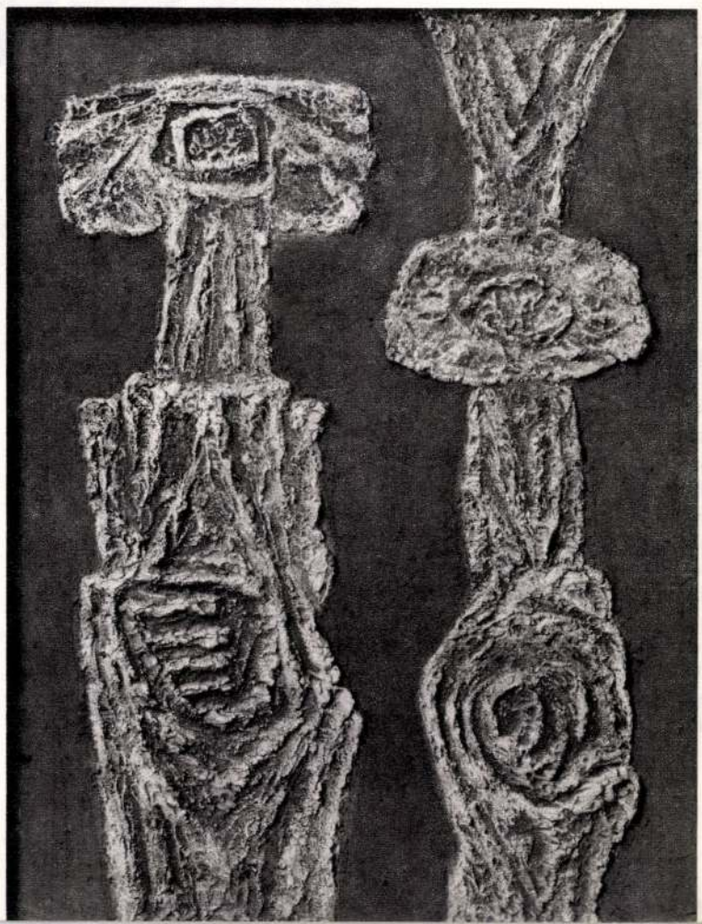

Három alak, 1979. Deszkanyomat

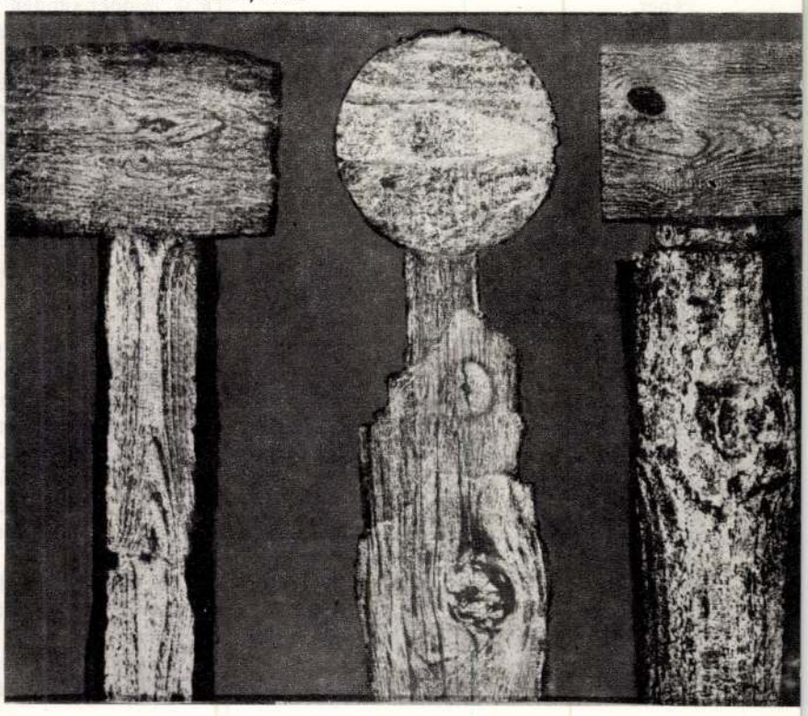

Gádoros Lajos és Preisich Gábor díjazott terve az 1946-ban meghirdetett tervpályázaton

FÓRUM

HEIM ERNŐ

ÁLOM A DUNA-KORZÓRÓL

Budapest fejlődésének legmarkánsabb meghatározója kétségkívül a nagyarányú lakásépítés és a közlekedés — ezen belül mindenekelőtt a metróhálózat — korszerűsítése, illetve fejlesztése. Érthető tehát, hogy a lakosság érdeklődésének középpontjában is elsősorban e két városépítési tevékenység áll. Egy metropolis azonban — természeti szépségei és ember alkotta értékei folytán — sohasem csak lakóinak otthona. Mind magasabb színvonalú ellátásban kell részesítenie vendégeit, az ide látogató külföldieket, hogy megfeleljen az egyre igényesebb nemzetközi turizmus kényelmi és esztétikai igényeinek is. Éppen ezért örömmel és érdeklődéssel olvastuk a Budapest áprilisi számában Sivó Tibor Új szállodasor a Duna-parton című írását, amely ezekről a szépen kibontakozó építkezésekről nyújt képet.

Érdemesnek tartjuk azonban, hogy bővebben szóljunk — mintegy kiegészítésként — a Duna-parton most kibontakozó nagy épületegyüttes beilleszkedéséről a város összképébe és annak mind közvetlen, mind nagyobb körzetére kiható funkcionális, valamint esztétikai jelentőségéről.

Építészeti kormányzatunk és a Fővárosi Tanács vezetői felkérték a Magyar Építőművészek Szövetségét: vizsgálja felül a Duna-parti szállodák teljes városépítési kérdéskomplexumát, jelölje meg a tennivalókat.

A Magyar Építőművészek Szövetsége készséggel eleget tett e megtisztelő feladatnak. A tervezők és az esetenként felkért szakértők bevonásával megalakult az a tíztagú munkabizottság, amelyik Böhönyei Jánosnak, a szövetség elnökének vezetésével már elkészítette egyik szakvéleményét, és azt a közelmúltban az illetékes felsőbb szervek vezetői elé terjesztették.

A feladat egyes részletei semmiképpen sem ragadhatók ki Budapest városszerkezeti és városképi súlypontjának e helyütt szervesen kialakult — megbonthatatlan — keretéből. Hiszen a budai Duna-part, felette a Gellérthegy és a Várhegy, valamint ezeknek építészeti adottságai, továbbá a háromszáz méter széles Duna a hidakkal, végül a pesti oldalon a kibontakozó szállodasor és az azt környező terület, mindenekelőtt azonban az előtte húzódó korzó minden részletükben egymásra utalt komplex együttesként jelennek meg a tájban. Elsősorban azt a helyzeti adottságot kellett tudatosítani, hogy a folyamnak ez a szakasza a Duna—Majna—Rajna vízi útnak, Európa jövőbeni vízi országútjának egy része, s oly egyedülálló érték, melyet jóvátehetetlen könnyelműség volna kicsinyes lokális kompromisszumoknak alárendelt részmegoldásokkal megbontani. A Lánchíd és az Erzsébet-híd közötti partvonalon a beépítésnek és előtte a széles szabad sétánynak mindenképpen olyan városképi elemként kell az összetett táji együttesben megjelennie, melyet ha hajóról, a két hídról, Buda valamely magaslati pontjáról stb. néz a szemlélő, azt maradandó élményként, emlékként viszi magával. Ugyanakkor innen, a pesti partról — akár a szállodák teraszairól, akár az erre minél bővebb lehetőséget nyújtó korzóról — a túloldalra tekintve, annak változatos, gazdag panorámája valóban zavartalanul, szinte öncélú látványként kell hogy feltáruljon.

A városképi együttes egészéből kiindulva, szinte önmagától adódott az a követelmény, melyet a várostervezés — és legutóbb a munkabizottság is — a parti beépítés és közvetlen környezete kialakításának elvi meghatározójaként igyekezett rögzíteni: a szállodasort következetesen egységes léptékbe foglalt együttesnek kell tekinteni.

Az elmúlt 20—25 év alatt napvilágot látott tervek készítői is — akár oldottabb pontházsorra vagy egyetlen magasházra komponált, akár zártabb jellegű rendszer kialakítását javasolták — mindenkor csak egyetlen, önmagában befejezett, egységes kompozíció létrehozására törekedtek. Ez volt természetesen Finta József állami díjas építész elképzelése is, ezt szem előtt tartva tervezte meg annak idején a Hotel Duna-Intercontinentalt. Bár az épület — a menet közben felmerült gazdasági kényszerűség miatt — túllépte az eredetileg előírt magasságot, végül is éppen ehhez igazodva, egyértelműen meghatározta az egész szállodasor további elemeinek jellegét és tömegtagozódását. Mégpedig olyan tartós

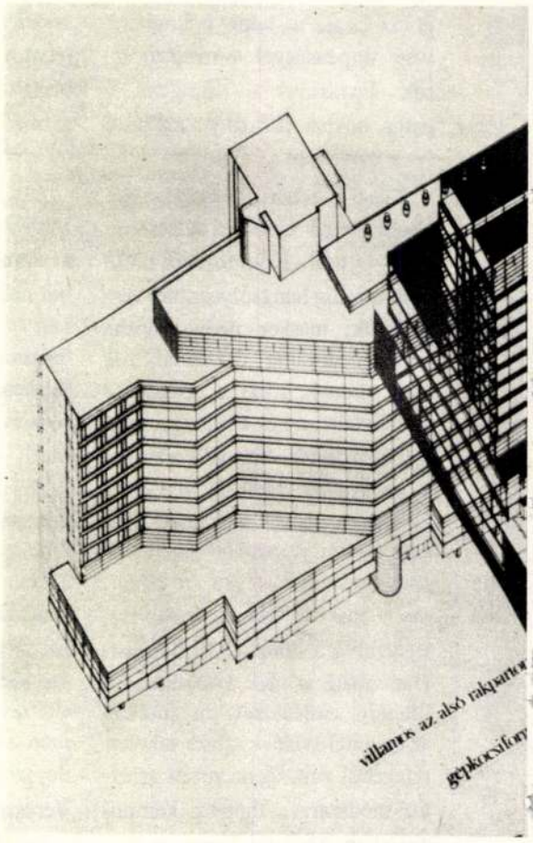

A Duna-korzó mint a szállodasor előtere.
Finta József tervvázlata

Amikor itt még korzóztak

Veress Pál : A helyreállított mitológia 1980.

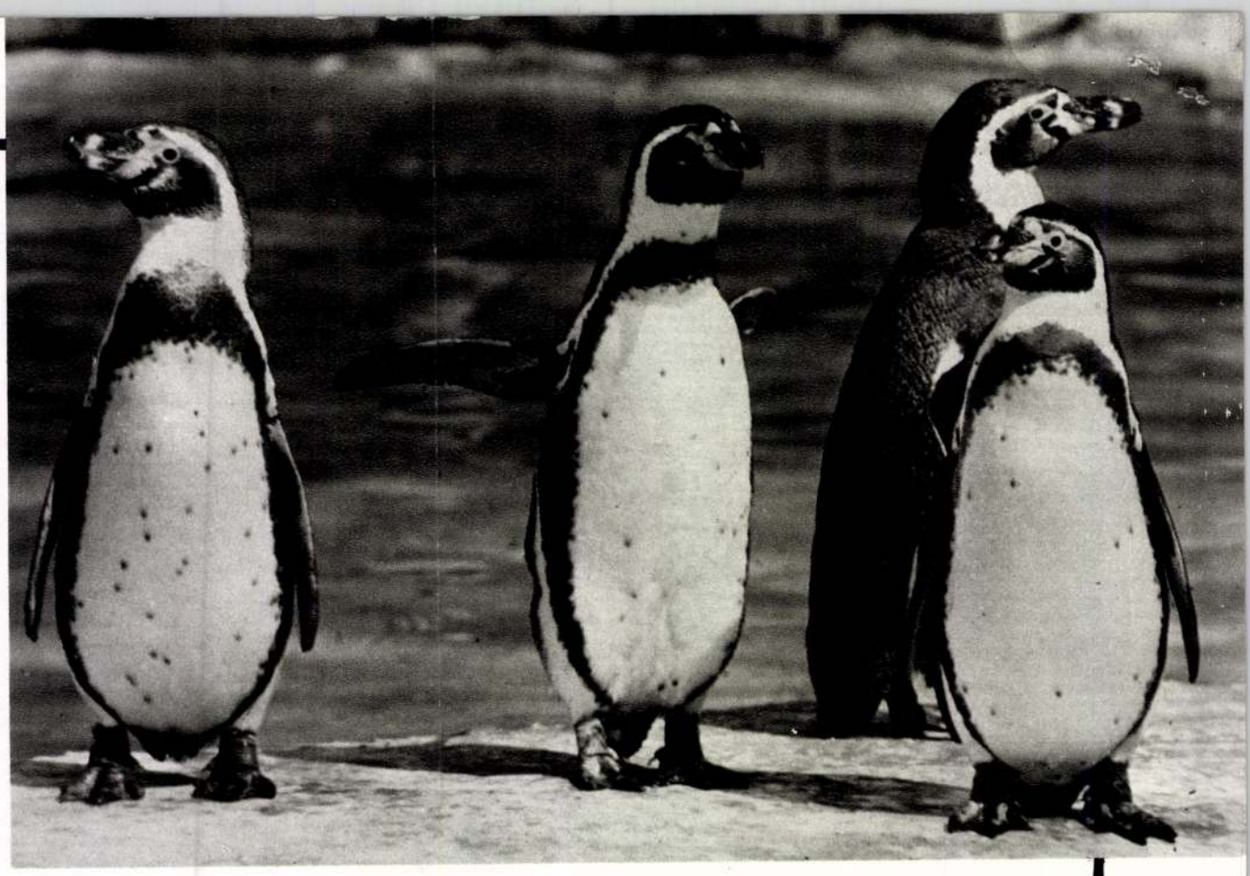

A FŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERT

Május, június, július és augusztus havi

NYITVA TARTÁSI RENDJE:

Hétköznap, vasár- és ünnepnap egységesen

A kert nyitása: 9 órakor

Zárás:

a pénztár	**18 órakor,**
az állatházak	**18,30 órakor,**
a kert	**19 órakor**

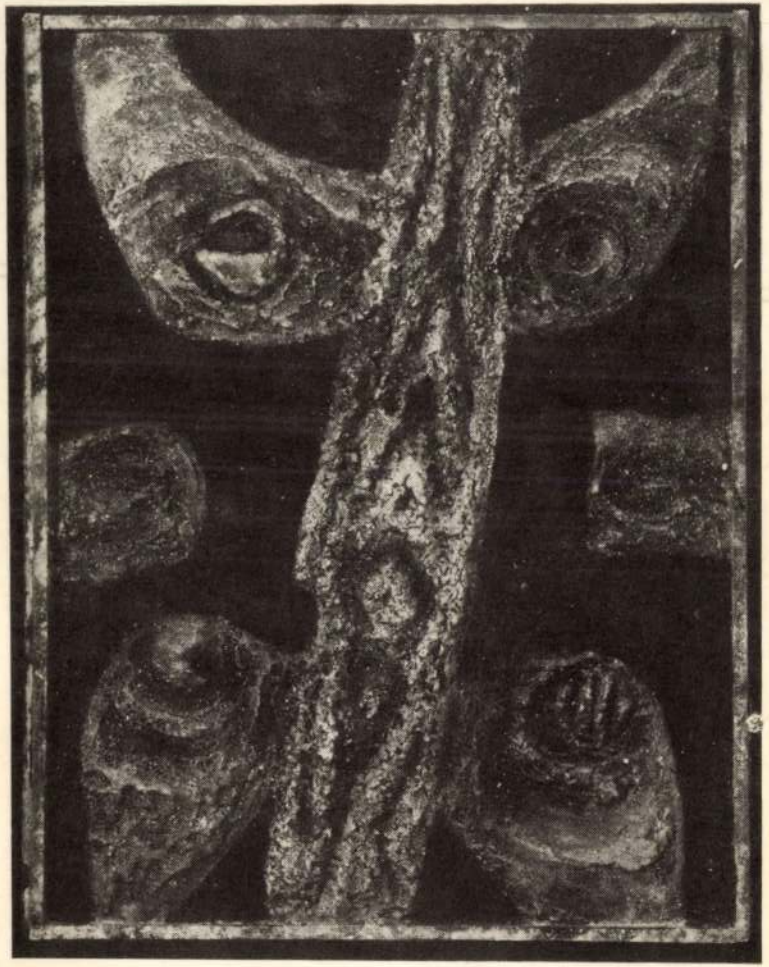

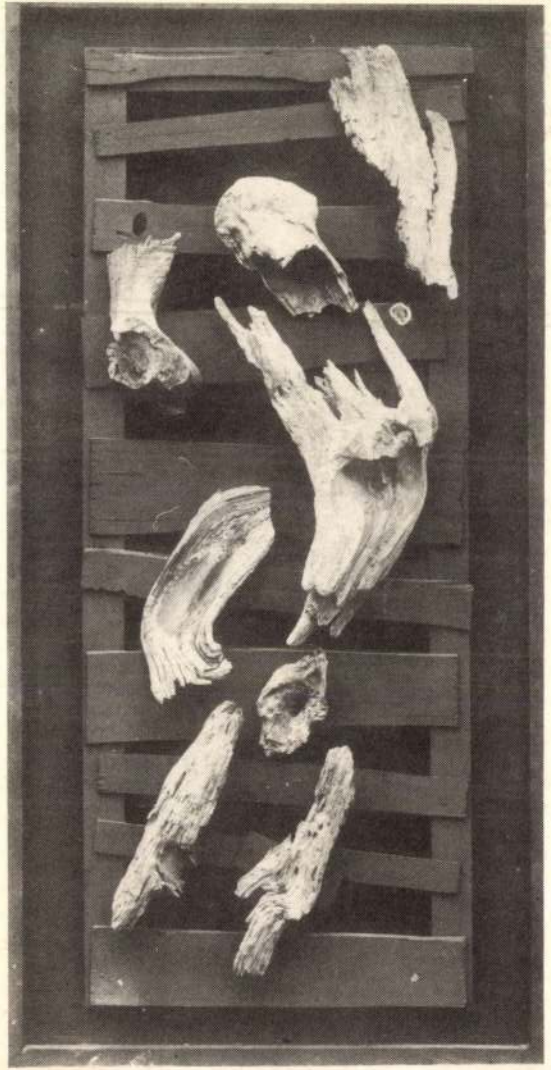

VERESS PÁL KIÁLLÍTÁSA

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Tisztelettel meghívjuk

VERESS PÁL

kiállítására
az Óbudai Pincegaléria
Budapest III., Fő tér 1. (Zichy-kastély)

Megnyitja: 1988. július 5-én 18 órakor
ORBÁN OTTÓ

Megtekinthető 1988. július 31-ig,
hétköznap 14—18, szombat—vasárnap 10—18 óra között.
Hétfőn zárva.

Önvallomás helyett információ

"Uszadékfa" a hivatalos neve a fadaraboknak, amelyekből most bemutatott újabb munkáim jórésze készült, a legtöbbet azonban nem vízparton leltem, hanem erdőben, parkokban. Érdekességüket abban találom, hogy a természeti erők művelte roncsolás, korhadás után is őrzik a természettől eredetileg kapott rejtett formáikat, s ezáltal egyszerre jelenítik meg a természet pusztító és termelő erejét.

Nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy ezekből a szuggesztív formájú darabokból készítsek egy-két olyan kompozíciót, amelyen nemcsak önmagukat jelenítik, hanem valamilyen drámai tartalomra is próbálnak utalni. Ilyen a "Prométheusz" és a "Feltámadás".

Azzal is megpróbálkoztam, hogy vékony fémbevonat alkalmazásával elidegenítsem a korhadt fa anyagát önmagától. Ilyen az "Emlékmű". Hogy a lépték kedvéért hozzábiggyesztett "néző" éppen Willy Brandt, az puszta véletlen: a képes újságból kivágott fényképen csak az ő alakja volt megfelelő méretű.

Uszadékfa szobrokon és domborműveken kívül szerepel a kiállításon hagyományos műfajom, a salakrelief is. Ennek alapanyaga kokszhamu, durvára vagy finomabbra szitálva. Műgyantával keverem, hogy előállítsam a plasztikus képfelületet, amely aztán híg festék rácsorgatása és más — rendszerint további hamurétegek felhordásával is járó — hosszadalmas műveletek után kapja meg végleges külsejét. A kiállított salakreliefek között vannak régebben készültek is, hogy az is viszonylag teljes képet kaphasson munkáimról, aki először találkozik velük.

Veress Pál

A kiállítást rendezte: Andrási Gábor
Fotók: Szelényi Károly
F.K.: Dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

A kiállítást támogatták:
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
HVG Press Kft.
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Meghívó

Veress Pál

új festményeinek kiállítására

a Vigadó Galériába

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

A kiállítást megnyitják

Szemadám György

és

Sáry László

tanítványaival

1997. február 6-án, 17 órakor.

Veress Pál

A kiállítás megtekinthető

1997. február 6-tól március 9-ig,

hétfő kivételével mindennap 10 és 18 óra között.

Veress Pál

VERESS PÁL
Emlékek (1986), olaj, 130 × 110 cm, Hb. MK
Találkozás-Életfa (1986), olaj, 65 × 50 cm, Hb. MK

Délibábok hazája. IV.Debrecen, Déri M., 1992

Stimme gegen die vom Fremdenverkehr diktierte Kitschgefahr be
hungsweise gegen die Umweltschäden erhoben. In der Frage der
antwortlichkeit tat aber Miklós Káplár noch einen weiteren Sch
nach vorn, als er 1931 sagte: „Der technische Fortschritt wird die H
tobágy, die grösste Puszta Europas, in einigen Jahrzehnten wohl vo
aufgefressen haben. Und ich will die dem Verderben geweihte Pus
der Nachwelt auf meinen Bildern erhalten, dieses ursprüngliche,
torische, wunderschöne Fleckchen ungarische Erde." Leider sind
Weissagungen von Miklós Káplár fast eingetroffen. Im Kampf des N
tionalparks und der Naturschützer sind die Maler, Grafiker und
tografen zu nützlichen Helfern geworden. Kraft ihrer Kunst setzen
sich in der vorletzten „Stunde" zur Wehr.

Ihnen, den Naturschützern und Künstlern, angeschlossen hab si
das Déri-Museum, als es – schon einige Jahrzehnte zuvor – das H
tobágyer Hirtenmuseum und die ständigen Ausstellungen der Hort
bágyer Galerie ins Leben rief, oder als es vor drei Jahren die Serie „*H*
mat der Fatamorgana" erneut aufnahm. So wurden hier 1990 frü
Gemälde (1846–1919), Grafiken, Skulpturen und Fotografien gezei
Im Jahre 1991 lieferten Werke von bildenden und Fotokünstlern, d
zwischen 1920 und 1960 geboren waren, das Material für die Ausste
lung, während es in diesem Jahr zeitgenössische Werke sein werde

Wir wünschen uns, dass diese unsere gemeinsame Arbeit der B
wahrung und Popularisierung der Werte der Hortobágy dienen mö
ge. Die ungarische Puszta ist eines der charakteristischsten, von lan
schaftlicher, ethnographischer wie auch kulturgeschichtlicher Sich
her reichsten Gebiete und hat all unsere Aufmerksamkeit verdient.

Katalin Sz. Kürt
Redakteurin der Seri

VERESS Pál (1920)

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 70-71,79.

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

VERESS Pál festő

M. Kortársasági Érdemrend Kitüntetője
Polgári tagozat 1995. aug. 20.

MTA Művészettört
19

VERESS Pál

Vall. BTM, 1993

ism. Veress Pál akadémiai tagsága. =
Új Mo. 1993. július 2. 9.

S itt lép be a sokat emlegetett „emberi tényező", egy népművelő, *Kecskeméti Gyuláné* (1966-ban az újpesti Mini Galéria megindítója), aki Balassagyarmatra kerülve létrehozza az azóta országosan is jegyzett Horváth Endre Galériát, ott van a hányatott sorsú megyeház emeletén helyett kapott rövid életű Városi Képtár alapításánál, s aki a 80-as évek vége óta szorgalmazta *Csemniczky Zoltán*nal (a galéria irányítójaként is működő, jelenleg a képtárat vezető szobrásszal) együtt egy új állandó képtár létrehozását. Végül tavaly három forrásra (a javarészt állami, kis részben városi vásárlásokból létrejött egykori képtárra, azokra a művekre, melyeket a város a Horváth Endre Galéria kiállításairól vett, s adományokra, hagyatékokra) támaszkodva megnyílhatott az új intézmény. A körülményekhez s a honi viszonyokhoz képest komoly önkormányzati dotációval (600 000 Ft) s ezen belül még vásárlási kerettel (120 000 Ft) is rendelkezik. Az állandó kiállítás anyagát egy, az önkormányzati testület által összehívott bizottság válogatta ki, de e testület kikérte a lektorátus szakzsűrijének véleményét is. Alapszabályuk értelmében a most kiállított anyag legalább két évig változatlan marad, a módosításokra a bizottság egyetértésével kerülhet majd csak sor.

Réti Zoltán: Árvalányh

VERESS Pál festő

KERÉKGYÁRTÓ István: Veress Pál festményeiről. =
Uj Magyarország, I.évf.22.sz. 1991. május 22.
9.p. ill.

Bp., Gulácsy Galéria, kiáll.

2. Történetiség és t

A művészettörté
nek alapkövetelménye
minden kort a maga m
lyes alapelv azonban
a különféle interpre
zetek historizáló vi
cia tudatát a legvil
rű érvényre emelkedő
rint "Nem minden leh
maxima szab határt a
forrásként való felh
interpretációjának i

A magyar művész
tudat legkorábban eg
probléma, a történet
kapcsán alakult ki.
című, 1938-ban megje

Veress Pál

kéz, hogy figyelmeztessen, abba kell hagyni, mást kell csinálni. Szunyókálni kell, zenét kell hallgatni, járkálni kell. Azért a kíváncsiság, vagy az, amit annak nevezel, s amire ráfogod, hogy miatta hallgatod a rádiót, nézed a tévét, olvasod az újságot. Azért vagy kíváncsi még mindig, s nem azért, mert nem akarsz lemaradni, tájékozatlan lenni, elzárkózni. Minden afelé visz, akaratodon kívül is, hogy: *mi van?* Aztán rádöbbensz, hogy semmi, szinte semmi. A fontosnak, érdekesnek tetsző hírekről, eseményekről, izgalmakról kiderül, hogy nem fontosak, nem érdekesek, elszürkülnek, emlékké, múlttá válnak napok alatt. S bánod, hogy hagytad magadat sodortatni, hogy nem voltál elég bátor, odalett a drága idő, s hogy mást, igazabbat, érvényesebbet csinálhattál volna. Hogy *helyette* csináltál, csinálsz csak mindent, miközben megtörténik szinte önmagától.

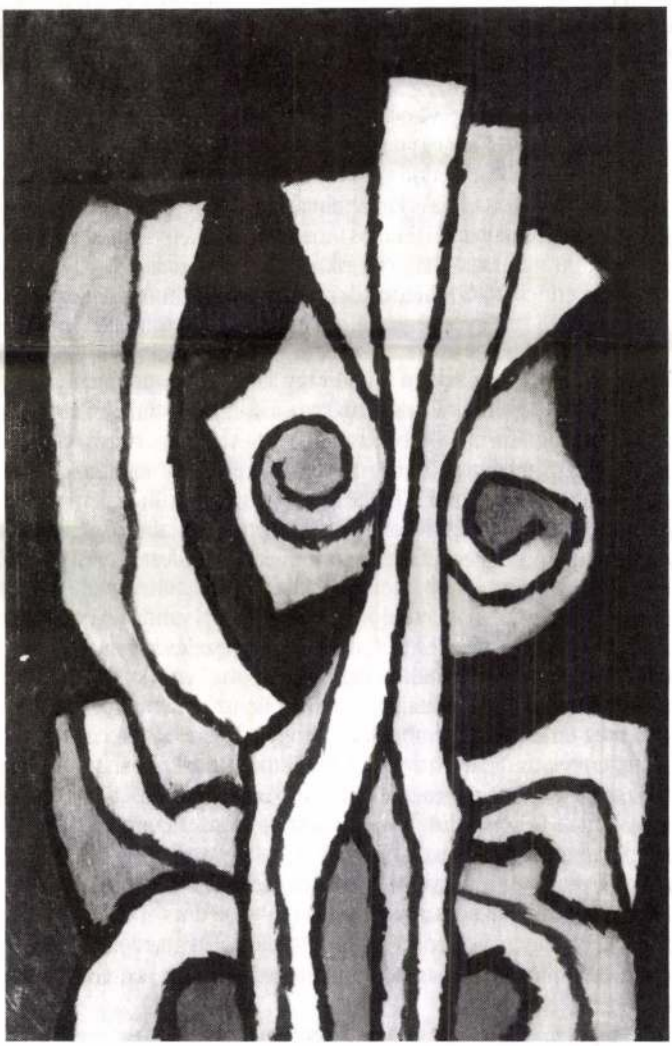

Varázsló

MEZEI OTTÓ

Magyar, európai, modern

VERESS PÁL FESTÉSZETÉRŐL

Veress Pál művészete — ma már bizton állítható — viszonylagos ismertsége és megbecsültsége ellenére a magyar és az európai (egyetemes) modern művészet szerves részeként áll előttünk. Esetében mindhárom jelző egyaránt hangsúlyos: ez a festészet ugyanis magyar is, európai is, és a fogalom idehaza jó ideig bizonytalannak vélt értelmében modern is. Életművének egyik nagy tanulsága ez a hangoskodás nélkül megmutatkozó hármasság, amely alkotója autonóm személyiségéből eredően egymással karöltve, egymást erősítve kerülte el e zaklatott fél évszázad bárki művészre leselkedő buktatóit.

Művészetének magyar volta főiskolai tanulmányaiban, régészeti érdeklődésében s ezzel összefüggő egyetemi stúdiumaiban és fiatalos mozgalmi tevékenységében gyökerezik. Mindez életre szólóan beivódott művészalkatába és fokról fokra kibontakozó, egyéni hangvételű festészetébe, amely talán ennek köszönhetően őrizte meg az érzelmi és gondolati (intellektuális) hatáskeltés olyannyira kényes egyensúlyát. A népművészet, mi több: az ősművészet és a „primitív" művészet *szellemiségéhez* való kapcsolódása révén tett szert — tudatosan vagy akaratlanul, művészi ösztönének engedve — a valós avagy a képi motívumoknak arra a sajátos kezelésére, amely érett s még érettebb műveit vizuális és fogalmi képzetkeltő erejüknél fogva írók, költők, műfordítók, etnográfusok körében is megbecsültté, népszerűvé tette, s amellyel alkotójuk a nálunk ritkaságszámba menő *pictor doctus* megjelölést méltán kiérdemelte.

Ennek az „elvont tárgyiasságnak" (Tüskés Tibor) jobbára külföldi, nyugati előzményeire szokás hivatkozni magyar művész esetében is, holott éppen napjainkban, a hagyománykeresés lázában nem időszerűtlen megjegyezni, hogy ennek a rajzi-festői-plasztikai megoldásnak, vizuális gondolkodásra ösztönző szemléletnek a század elejéig visszamenően a magyar művészetben is kiemelkedő, nagy nevű képviselői, kezdeményezői vannak. Veress Pál ezt az „elvont tárgyiasságot" lüktető élettel, a nyerseséget sugalló anyagkezelésen átsütő költői (fogalmi) képzetkapcsolások hol groteszk, hol ironikus, hol szakrális, hol erotikus, egész egyszerűen: köznapi játékával töltötte meg. A korunkra olyannyira jellemző, hamis aurával övezett „műalkotást" úgy fosztja meg érdemtelen nimbuszától, hogy — nem egy kortársához hasonlóan — helyébe az értéktelennek minősülő anyagból előállított, voltaképpen teremtett, hamisítatlan műalkotást állítja, amely — megítélését tekintve ez sem közömbös — úgy tölti be eredendő funkcióját, hogy az általa keltett, felidézett, a racionális tudat ellenőrzése alól kiszabaduló költői képzetek, képek, gondolatok révén már-már elveszti nyers tárgyszerűségét.

Nem a „geometrikus" vagy „organikus" alapelemekből indult ki tehát, mint ahogyan mások, érdemes kortársai tették, hanem a valós motívumból, a durva plasztikus anyagból, a kettő érzékletes egymás közti kapcsolataiból, s ezáltal lett, a festői és gondolati tevékenység együttes közreműködése révén, művészete magas fokon kifejező erejűvé, az emberi szellem kettős igényét egyaránt kielégítő együttessé.

E mondhatni hazai miliőből, atmoszférából származtatható otthonosság után művészetének európai kortárs kapcsolódásai itt nemigen tartanak igényt e festészetet márkás nevekkel

hitelesíthető indokolásra. Röviden mégis úgy fogalmazhatunk — munkásságának lényegében a hatvanas évek közepével kezdődő s máig ívelő szakaszára gondolva —, hogy életeleme volt a klasszikus modern művészet; úgy olvasott benne, mint hozzá szóló, személyét érintő költői műben, s ugyanígy olvasott mindabban, ami ezt a különböző hatásnak kitett művészetet éltette, életben tartotta a század elejétől a hatvanas évekig. Immáron időben távolabbról szemlélve művészete kibontakozását, úgy tűnik, hogy festészetének érintkezése egyik-másik hazai vagy európai kortársáéval az eszközhasználatból, a technikából vagy éppen, még inkább, *a művészi gondolkodásból adódóan* természetszerűnek, majdhogynem törvényszerűnek mondható. Ebből a kettős kapcsolódásból, bárhogyan is nézzük, a sajátosan személyes és a korhoz, korszakhoz, a miénkhez, az ittenihez és a térben, időben távolabbihoz kötődő vonások együttese, nem kétséges, fokozott figyelemre, megbecsülésre érdemes.

A monográfusa által idézett kijelentése — amely szerint érett munkáiban arra törekedett, „mintha a mű magától lett volna" — akár útbaigazítónak is nevezhető. Ez az általános „elidegenedés" időszakában elhangzott félmondat magában foglalja a művész ragaszkodását ha nem is a hagyományos eszköztárhoz, de az emberi lét, ember voltunk alapvető princípiumaihoz mindenképpen.

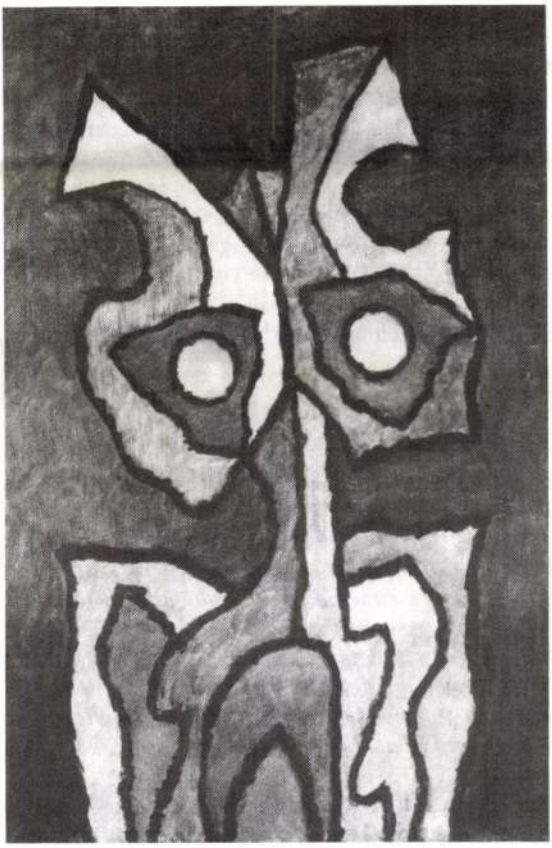

Papnő

LUKÁCSY SÁNDOR

Kalászatok az ismeretlen XIX. századból

SZÉP VAGY, TÁTRA — TÓTH LŐRINC (1814—1903)

Tóth Lőrinc, rossz drámák, tűrhető epigrammák, hasznos jogi könyvek szerzője, írónak ritkán szerencsés kezű. Főműve *Úti tárcája* (1844), melyben európai körútját írta le, teli gyakorlati tudnivalókkal, politikai megfigyelésekkel és érdekes tapasztalatokkal (pl. a chartistákról). Erre az útjára most nem kísérjük el, inkább egy tátrai kirándulásán tartunk vele.

Akkoriban nagy divatja volt a hazai útleírásnak; ha valaki bekukkantott a szomszéd megyébe, sietett beszámolni róla egyik vagy másik folyóiratban. Érdemes volna összegyűjteni ezeket az úti képeket, úti leveleket, úti jegyzeteket: a reformkori Magyarország teljes panorámája tárulna elénk.

Az útleírás igen kényelmes műfaj: tárgyias is, személyes is, megenged mindenféle csevegést, elkalandozást, társadalmi észleleteket éppúgy, mint olykor egy kis lírai elérzékenyülést. Tóth Lőrinctől megtudjuk, hogy a pesti por és rossz víz elől menekült a nagyszáloki fürdőbe; az útra Goethe egyik könyvét vitte magával (akárcsak Petőfi); amikor megpillantotta a Tátra magaslatát, így kiáltott: „Milly tündéri tanyája a képzelődésnek!"; élvezte a tikkasztó városi nyár után az új tavasz „friss kellemeit". „Az eper, melly Pesten már fogytában van, itt most virágzik. A fűszálakon s a mohok bársonyán, a törpe bokrok csipkéin s a karcsú fenyvek szuronyain első tavasz harmatja ragyog. S mi e ragyogáshoz a drágakövek legszebb tüze?"

Az efféle csapongó útleírásnak klasszikusai Heine és Petőfi. Tóth Lőrinc nem a sereghajtók között foglal helyet.

Hazai útleírása *Tátrai levelek* címmel az Athenaeum 1840. évfolyamában jelent meg, először és utoljára.

A felkai völgyből jövök, melly a nagyszáloki és gerlachfalvi hegyek közt, Felka város irányában esik, s a felkai völgyet záró „lengyel taréjról", félénk zergék felleges, hóréteges lakából. Még telve keblem a legnagyszerűbb érzelmek egész oceánjával, mert onnét jövök, hol a vadanszép természet óriási alakjaitól környezetten uralkodó tekintetem két országra pillantott le. — Felséges egy kavalkád volt! A nagszáloki fürdőből ugyanis a vidék rút, de okos lovain szokás a felkai tóig menni, hol azután a lovaglás lehetsége megszűnik. Az okos, jámbor párák egy diplomata gondos vigyázatával s lassúságával lépdelnek kőről kőre a mindenütt rosz, itt-ott veszélyes utakon, s míg saját éltöket őrzik, az emberé is bátorságban marad. — Kengyelt elbocsátva, lovaink ösztönszerű ügyességére bízva csontjainkat, gondtalan s rózsás enyelgéssel fűszerezve folytattuk a regényes vándorlást, míg a jó társaságban gazdagon áradozó elmésségek felett kitört kacajt s zengő dalainkat a „hegyek riadó leánya" visszaverdesé.

E völgynek saját bélyege a többi kárpáti völgyek közt nagyszerű vadság s kopárság, melly a bosszú tónál elkezdődve borzasztó torzképekben vonúl fel a lengyel csúcsig. A Felka patak szilaj, számos apró zuhatagokon pezsgő és zúgó habjai mutatják az utat a Felka-tóig,

VERESS PÁL

PANNONIUS: V. P.: KÉPEK
1984–1994

SOMOGY 1995, 565

ünnepélyes, a merev frontalitásból csak enyhén kimozdi
különbség az ünnepélyes királyportré (valójában, a kr
előkelők, azaz az „ország" portréja) realitásfoka és a nagy
jelentőségű a *pöstyéni fülkezáradék* Nagy Lajossal azon
individualizált ábrázolással van dolgunk (ami persze
hasonlóságot: például hajviselet, szakállas vagy szakálltal
királyi fenség megjelenítése. Az Anjou-házbeli Lajoss
trónvárományosává ez a kép csak a díszlapon alkalma
műfajokban is, ábrázolás kíséretében vagy anélkül, a
hordozói. A Képes Krónika nyilvánvalóan rendkívül hi
funkcióhoz nem illik más, mint hasonlóan általánosítot
zolás, mint V. Károly francia királynak, a nagy könyvgy
császárnak esetében, Nagy Lajosról nem maradt ránk.

Amint a királyi fenség általában, úgy jelenik meg a sc
keretében a kódex másik oldalán. Ez is megerősíti a Ké
jellegét. Ezeken kívül számos más portrétípus található
Szent Katalin alakjával éppúgy hagyományos ábrázolási
portré-képviselői, például a lippai adományozás jelene
iniciálékba foglalt egészalakos portréknak egy eddig ki ne
Árpádokat és az Anjou-házat egységben megjelenítő ge
jelentőségű annál, amely egykor IV. Károly császár el
genealógiának sajátos vonása, s nyilvánvalóan a króni
következik, hogy nemcsak az uralkodó dinasztia elődeit f

Veress Pál festő

1988. augusztus 2., kedd

Bálványok és szobrok

Veress Pál művei az óbudai Pincegalériában

Az egész nem azonos a részek összességével, mondja a lélektan. A bot és a vászon együtt zászló lesz, mondja Kosztolányi. Az uszadékfa (mely nem szükségszerűen folyóvízben úszik, hanem erdőben is található) talapzatra állítva nem a természet játéka többé, hanem szobor, mondja Veress Pál, akinek festészetéről épp most jelent meg egy kis monográfia, és aki némelyik kiállított uszadékfának épp ezt a címet is adta: *Szobor, Fekete szobor*. Illyés Gyula is gyűjtötte a szoborszerű gyökereket, de ő író volt, s rá nem vonatkozott így a modern esztétika egyik — igaz, vitatott — tétele, hogy, tudniillik, amit művész csinál, az művészet. Az uszadékfa végső fokon épp olyan „talált tárgy", mint Duchamp palackszárító állványa volt.

Veress Pál *Lebegő figurái, Prométheusza, Dombormüve* új arcát mutatják meg annak a festőnek, akinek fanyomatait, salakreliefjeit — amelyek kokszhamuból, műgyantából és festékből formálódnak *domborképekké* — már elég nagy közönség ismeri; ha kiállításról nem, akkor illusztrációkból, könyvborítókról. A költők különösen szeretik Veress képeit, talán azért, mert a festő oly sokat bíz a fantáziára; és ki szeretne meg tudna jobban „belelátni" a műbe, mint a költő?

A Pincegaléria kicsiny helyiség. (Mostanában jeles tulajdonsága, hogy hűvös is, ahogy az pincéhez illik.) Kevés mű kerülhetett így a maga nyers mivoltában igen mutatós kőfalakra. Ez a kevés azonban annál inkább érvényesült. A *Nőstény bálvány* és a *Kan bálvány* páros képe, a színpompás *Névtelen bálványfej*, a bájos *Pincetündér*, a kék-zöld harmóniájú *Penészvirág* együtt él a sajátos, barlangszerű helyiséggel. S ez nemcsak a rendezést, Andrási Gábor munkáját dicséri, hanem Veress „bálványesztétikájából" is következik. Ez az ízig-vérig európai kultúrájú művész felfedezett és következetesen a kiteljesedésig fejlesztett valamit, amit talán egyszemélyes népművészetnek nevezhetnénk, hangsúlyozva, hogy itt nem a hazai népművészet, hanem inkább a természeti népek művészetéhez futnak le a hajszálgyökerek. Mint a kubizmus esetében, például. Csakhogy itt nem a néger plasztika, hanem a távolabbi, óceániai világ volt az ihlető, ezért is lett a *Táncol a hullámsapkás tenger* című különleges Rákos Sándor-antológia képi világának megteremtője Veress Pál. E távoli álomvidékről származnak az elvonttá egyszerűsödő bálványok, immár nemcsak képben és színes dombormüben, hanem szoborban is. Egy csöndesen felépült életmű *kivonatát* mutatta be a kiállítás; akkor is, ha az utóbbi időben készült művekre helyezte a hangsúlyt.

Székely András

JOGI TANÁCSADÓ

Munkamegállapodás a tsz-taggal

Gyuricza Jánosné szolnoki olvasónk tájékoztatója szerint termelőszövetkezetükben az a hír járja, hogy a jövőben a vezetőség a tagokat bármikor másik munkakörbe irányíthatja; sőt, ha foglalkoztatásukról nem tud gondoskodni, a munkamegállapodást fel is mondhatja. Azt kérdezi, mi igaz ebből?

A mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel kapcsolatos rendelkezések egy részét július 1-jétől valóban módosították. Változtak a tsz-tagok foglalkoztatásáról intézkedő jogszabályok is. A közös munka végzésével kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket a módosítás szerint is írásba kell foglalni. Ez a munkamegállapodás, amelybe bele kell foglalni a tagnak a közös munkavégzés körébe tartozó feladatait, továbbá, hogy a feladatok ellátásáért milyen részesedés illeti meg; meg kell állapodni a tag és a termelőszövetkezet által lényegesnek tartott egyéb kérdésekben is. (Egyes munkavégzési módokkal kapcsolatban a jogszabály előírhatja, hogy a feleknek még további feltételekben is meg kell állapodniuk.) Egy taggal többféle feladatra is köthető megállapodás. Ezeket a közös munka szempontjából össze kell számítani. Munkamegállapodást a tagok csoportjával is lehet kötni. A megállapodás szólhat határozott és határozatlan időre, vagy meghatározott munka elvégzésére is.

Ha a megállapodásban meghatározott feladat, illetve munkakör megszűnt vagy módosul, továbbá, ha a szövetkezet termelőtevékenységének vagy munkaszervezetének átalakítására kerül sor, vagy a tag a megállapodásban foglaltaknak tartósan nem tud eleget tenni, továbbra is általános szabály, hogy az új feladatkörnek megfelelően a munkamegállapodást közös megegyezéssel kell módosítani. Ha azonban a szövetkezet a taggal nem tud megállapodni, sor kerülhet a tsz részéről az egyoldalú módosításra is.

A termelőszövetkezet a fent említett esetekben a munkamegállapodást fel is mondhatja, ha a férfi 1500 órát, a nő 1000 órát a tárgyévben a közös munkában már részt vett. Kimondja azonban a jogszabály azt is, hogy ez esetben a taggal a következő évben olyan megállapodást kell kötni, amely biztosítja számára, hogy a közös munkaszervezetben vagy közös munkavégzésnek minősülő egyéb munkavégzési formában az 1500 órát (nők esetében 1000 órát) újra teljesíthesse.

A munkamegállapodás módosítását, illetve felmondását írásban indokolni, és azt a taggal az alapszabályban megjelölt időben — de legalább 15 nappal korábban — közölni kell. A munkamegállapodást a termelőszövetkezet nem módosíthatja, illetve nem mondhatja fel az alatt az idő alatt, amikor a tag nem köteles munkát végezni. (Például mert szülési, illetve gyermekgondozási szabadságon van, sorkatonai szolgálatot teljesít stb.). A termelőszövetkezet munkahely betöltésekor köteles előnyben részesíteni azt a tagját, akinek munkamegállapodását felmondta.

Megjegyezzük: a tag az érvényes munkamegállapodásban foglaltak mellett — indokolt esetben és átmenetileg — olyan, a közös munkavégzés körébe tartozó feladatokat is köteles ellátni, amelyre nézve megállapodást nem kötöttek, ha erre egészségi állapotánál fogva alkalmas, megfelelő szakképzettséggel rendelkezik, és a munkavégzés nem ütközik más jogszabály előírásaiba.

Engedmény rendkívüli törlesztés esetén

Bihari Gábor pécsi olvasónk azt telárából akarja csökkenteni, vagy

Önvallomás helyett információ

"Uszadékfa" a hivatalos neve a fadaraboknak, amelyekből most bemutatott újabb munkáim jórésze készült, a legtöbbet azonban nem vízparton leltem, hanem erdőben, parkokban. Érdekességüket abban találom, hogy a természeti erők művelte roncsolás, korhadás után is őrzik a természettől eredetileg kapott rejtett formáikat, s ezáltal egyszerre jelenítik meg a természet pusztító és termelő erejét.

Nem tudtam ellenállni a kísértésnek, hogy ezekből a szuggesztív formájú darabokból készítsek egy-két olyan kompozíciót, amelyen nemcsak önmagukat jelenítik, hanem valamilyen drámai tartalomra is próbálnak utalni. Ilyen a "Prométheusz" és a "Feltámadás".

Azzal is megpróbálkoztam, hogy vékony fémbevonat alkalmazásával elidegenítsem a korhadt fa anyagát önmagától. Ilyen az "Emlékmű". Hogy a lépték kedvéért hozzábiggyesztett "néző" éppen Willy Brandt, az puszta véletlen: a képes újságból kivágott fényképen csak az ő alakja volt megfelelő méretű.

Uszadékfa szobrokon és domborműveken kívül szerepel a kiállításon hagyományos műfajom, a salakrelief is. Ennek alapanyaga kokszhamu, durvára vagy finomabbra szitálva. Műgyantával keverem, hogy előállítsam a plasztikus képfelületet, amely aztán híg festék rácsorgatása és más — rendszerint további hamurétegek felhordásával is járó — hosszadalmas műveletek után kapja meg végleges külsejét. A kiállított salakreliefek között vannak régebben készültek is, hogy az is viszonylag teljes képet kaphasson munkáimról, aki először találkozik velük.

Veress Pál

A kiállítást rendezte: Andrási Gábor
Fotók: Szelényi Károly
F.K.: Dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

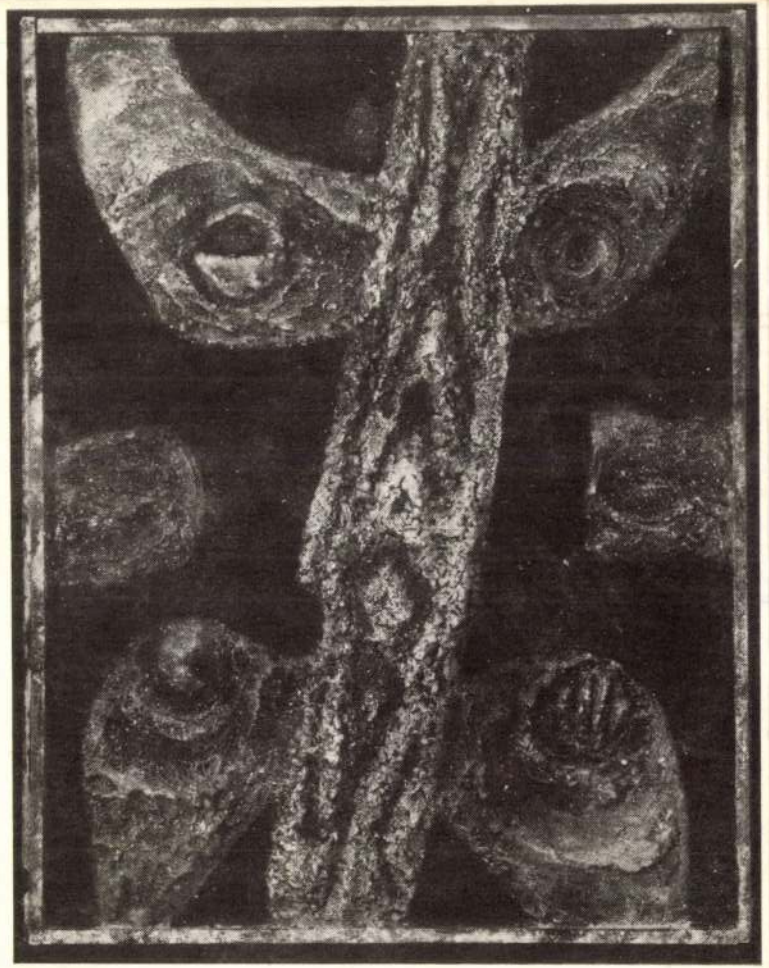

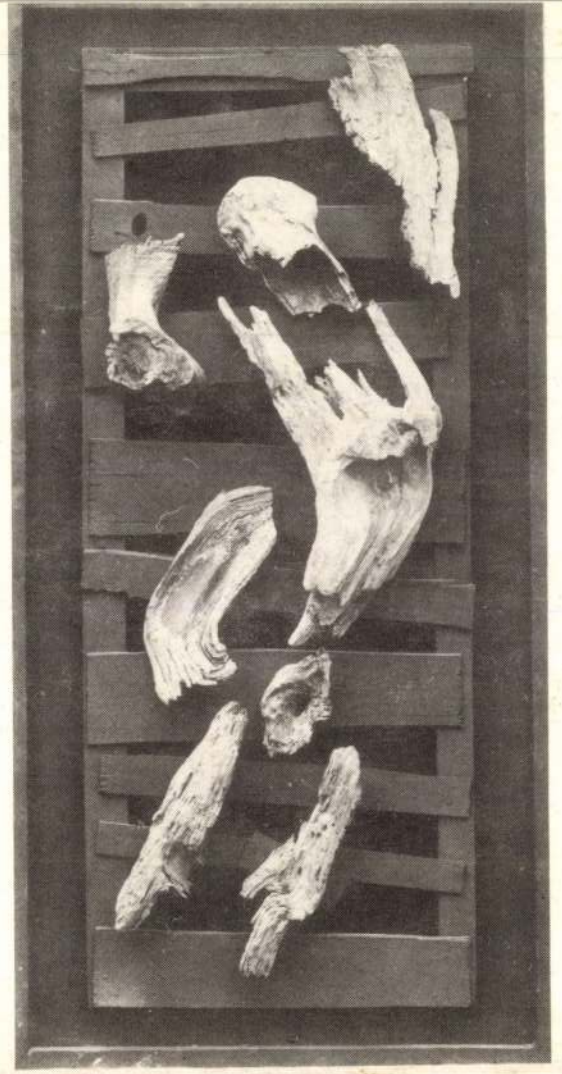

VERESS PÁL KIÁLLÍTÁSA

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA

Tisztelettel meghívjuk

VERESS PÁL

kiállítására
az Óbudai Pincegaléria
Budapest III., Fő tér 1. (Zichy-kastély)

Megnyitja: 1988. július 5-én 18 órakor
ORBÁN OTTÓ

Megtekinthető 1988. július 31-ig,
hétköznap 14 – 18, szombat – vasárnap 10 – 18 óra között.
Hétfőn zárva.

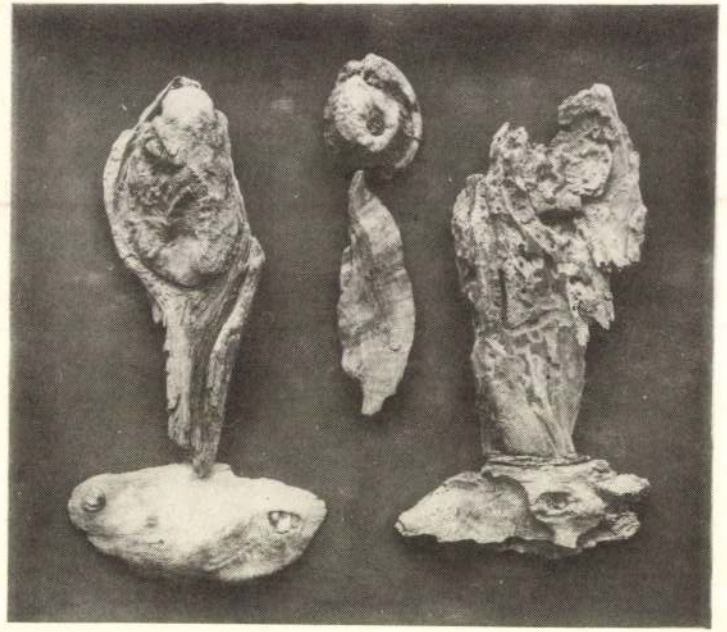

VERESS PÁL
Öregember Őrangyala (1992)
Old Man!s Guardian Angel (1992)

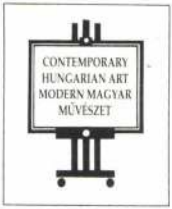

3. Ld. 309. 1. Az emlitett mu Be

4. Riegl, Alois ~~/1858-1905/~~ Ld.

porträt c. müve 19o2-ben jele

5. Lőwy, Emanuel /1857-1938/ os

Római professzorság után 191

6. Benesch, Otto /1896-1964/ os

az Albertina igazgatója, egy

3 m

József Attila írásának személyessége.

Veress Pál festményei

(MH) Április 6-án mutatják be az MTA székházának Képes termében Veress Pál festőművész, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia (SZIMA) elhunyt tagjának felesége által a SZIMA művészeti gyűjteményének ajándékozott festményét és magyar költőket ábrázoló linómetszet-sorozatát. Ez alkalommal megemlékeznek a művész születésének nyolcvanadik évfordulójáról is. Munkásságát Somlyó György író, műveit Kerékgyártó István művészeti kritikus mutatja be.

Gi

MAGYAR HIRLAP

2006 ápr. 6.

Démon, 1975. salakrelief, 64,5 x 50 cm
Megkínzott angyal, 1978. salakrelief, 86 x 59 cm
Hírnök, 1979. salakrelief, 65 x 47 cm
Kasszandra, 1977. salakrelief, 80 x 51 cm
Az öreg Kasszandra, 1976. salakrelief, 59 x 50 cm
Vejnemöjnen, 1979. salakrelief, 59 x 29 cm
Philemon és Baucis, 1978. salakrelief, 90 x 63 cm
Özönvíz előtti ikonosztáz, 1976. salakrelief, 83 x 155 cm
Két bálvány életfával, 1979. salakrelief, 54 x 88 cm
Troglodita oltár, 1978. salakrelief, 54 x 88 cm
Minotaurusz, Kentaur, Szirén, 1978. salakrelief, 47 x 27 cm
Kettős arckép, 1978. salakrelief, 45 x 50 cm
Pincetündér, 1978. salakrelief, 35 x 31,5 cm
A napisten Afrikában, 1976. salakrelief, 84 x 120 cm
Főniksz, 1978. salakrelief, 60 x 42 cm
Szibilla, 1979. salakrelief, 51 x 47 cm
Szomorú istennő, 1979. salakrelief, 50 x 47 cm
Házi bálvány, 1970. tempera, vászon, 60 x 50 cm
Portré, 1978. salakrelief, 42 x 38 cm
Horusz, 1971. fametszet–kollázs, 52 x 41 cm
Három nővér, 1971. fametszet, 56 x 118 cm
Lidérc I., 1977. fametszet, 43 x 24 cm
Lidérc II., 1977. fametszet, 43 x 24 cm
Héliosz, 1977. fametszet, 35 x 22 cm
Mars, 1977. fametszet, 35 x 25 cm
Artemisz variációk, 1977. fametszet, 35 x 21 cm
Orfeusz variációk, 1971. fametszet, 54 x 24 cm
Szibilla variációk, 1972. frottázs, 35 x 26 cm
Szibilla, 1971. linómetszet, 35 x 26 cm
Indián pár, 1978. fametszet, 56 x 45 cm
Két figura, 1978. fametszet, 50 x 40 cm

Ifjúsági Nyomda 2929—79.

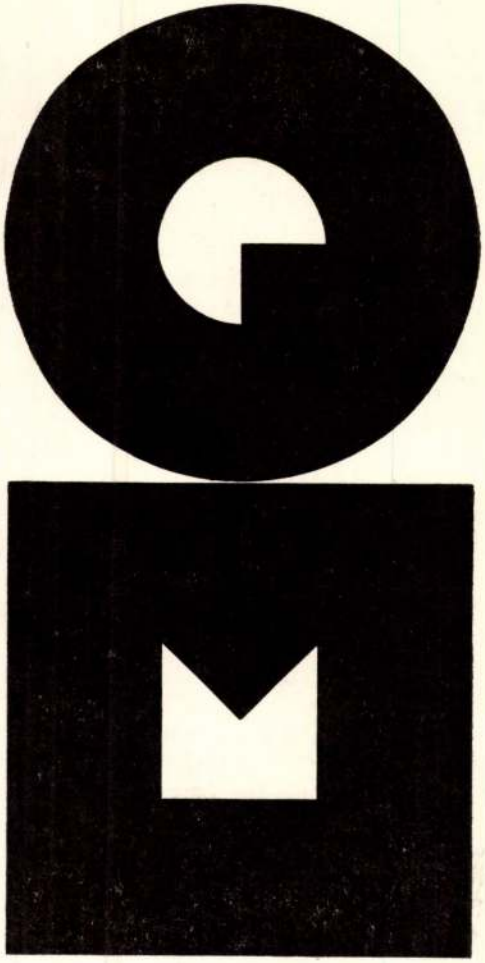

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
MŰHELY SOROZAT
1979. MÁJUS 8–MÁJUS 27.

Veress Pál

KIÁLLÍTÁSA

Művész–közönség találkozó
május 12-én, szombaton 11–13 óra között

Veress Pál (szül.: 1920) a második világháború viharos éveiben (1938–1942) végezte a főiskolát, Szőnyi István növendékeként, de amit kb. 15 éve művészi odaadással csinál, belső ösztönzésként s nem „foglalkozásként", annak vajmi kevés köze van akár főiskolás stúdiumaihoz, akár a hazai festészet kitaposott ösvényeihez. A jelenkori festészethez néhány nemzedéktársával egyidőben, a hatvanas évek elején-közepén zárkózott fel, a megifjodott hazai művészet nagy lélegzetvételének első pillanataiban. E lépése az európai festészet újabb, idehaza a tilosba terelt törekvéseinek tudomásulvételét jelentette, elsősorban az *art brut*be oltott szürrealizmusét, amelynek hullámai más oldalról is érintették a hazai művészetet. E széttekintés – úgy tűnik – a formai kifejezés biztonságával és biztató lehetőségeivel ajándékozta meg Veress Pált, s munkáiban így szervesült egységgé az, amit a merev esztétikai gondolkodás, szétválasztva az aligha szétválaszthatót, külön-külön jelentésnek és formának hív.

E jelentés ugyanis, vagy még inkább jelentéskör, a formai adatokból: a különleges anyagból, a változatos technikából, a szűk skálájú kifejező színekből és az egyetlen konkrét fogalmi utalásból, a költői címekből bomlik ki, s e jelentés önmagát, a szemlélő gondolatmenetét kontrollálandó, folytonosan visszautal a formai minőségekre, amelyek egy sajátos, a művész teremtette mitológia aurájával övezik a rusztikus földhöz kötöttség és a szárnyaló szellem végletes pontjait összefűző, nagyon is materiális képzeteket keltő „salakreliefeket". E formai-vizuális – hangsúlyozottan nem fogalmi – gondolkodás műhelyébe enged bepillantást a jelen kamarakiállítás.

Látnivaló, mi mindenből táplálkozhat, miféle műfaji szétágazásokat, motívum azonosságokat és különbözőségeket, s milyen motívumbeli variációkat fedhet fel a művész oeuvre-je. Bízhatja magát az alkotó a vizuális asszociációk vezérfonalára, s generáló elvként, műfajként elfogadhatja a fanyomatot, amely sajátos effektusaival, látszólagos fakéreg imitációival arra ösztönzi, hogy a vizuális asszociációt, amely az antropomorf alakzattól a jelzésszerűen elvontig terjedhet, plasztikus módon, salakreliefben formálja meg. (A műfaji megjelölés csupán annyiban fedi a tényeket, hogy a plasztikus anyagot, illetve a festéket, festékport kokszhamuval keveri.)

Sajátos, a formai megjelenés egyközpontú jelentéskörére kiható eredményre vezet az antropomorf alakzatok kettős, hármas, négyes csoportosítása, az ismétlődés elemi ritmusának az archaikus művészetekből ismert, hasonlóan kifejező erejű alkalmazása. Van úgy, hogy az ismétlődő alakzatok egyetlen motívum variációi, máskor csupán a részmotívumok egyeznek meg, vagy a salakrelief motívuma az alapindításnak tekinthető kollázséra rímel. Más-más hatást kelt ugyanaz a motívum, ha egy- vagy kétszínű nyomatban, sőt ha különböző színekben, vagy ha az erőteljes fekete-fehérben jelenik meg. E majdhogynem lépésről lépésre követhető formai-vizuális gondolkodásnak, végül is úgy tűnik, sajátos alaktana van, s a mű pusztán formai megjelenése akár igényli az utbaigazító címadást, akár nem, annak vonzó költőisége, fogalmi-képi jelentése szerencsésen társul a gazdag vizuális-plasztikai hatással.

Mezei Ottó

Művek jegyzéke

Láng, 1970. fanyomat, 43 x 26 cm
Törzs, 1970. fanyomat, 44 x 24 cm
Két alak, 1978. kollázs, 70 x 50 cm
Küzdelem, 1978. kollázs, 58 x 38 cm
Kentaur, 1979. kollázs, 70 x 50 cm
Nyári éjszaka, 1971. olaj, farostlemez, 54 x 60 cm
Istenek alkonya, 1971. olaj, falemez, 73 x 90 cm
Madár, 1971. olaj, falemez, 50 x 40 cm
Sárkánymenyegző, 1971. olaj, farostlemez, 80 x 60 cm

Veress Pál

„FÉLISTENEK ÉS SZÖRNYEK"

A Hegyvidéki Kortárs Galéria
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

VERESS PÁL

(1920-1999)
festõmûvész
fanyomat-kollázsait bemutató kiállítására

Megnyitó:
1999. szeptember 17., 18 óra

Köszöntõt mond:
Dr. Mitnyan György
polgármester

A kiállítást megnyitja:
Kratochwill Mimi
mûvészettörténész

Közremûködik:
a Bálványos Társulat
Bálványos Judit - altszaxofon
Jávorka Ádám - brácsa
Varga Zsolt - tenorszaxofon

A kiállítás megtekinthetõ:
1999. szeptember 17-tõl október 9-ig
kedd, csütörtök, szombat 10-18 óráig

Hegyvidéki Helytörténeti Gyûjtemény és Kortárs Galéria
1122 Budapest, Városmajor u. 16. Tel.:/Fax: 201-6607

Robert Lacombe

Directeur adjoint de l'Institut Français

a le plaisir de vous inviter

au vernissage de l'exposition

des œuvres de

Pál Veress

le lundi 11 janvier 1999

à 18h30

à l'Institut Français.

L'exposition sera inaugurée par

une lecture d'une "lettre à Pál sur la

beauté qui ne regrette rien"

et d'autres textes par

Marc Delouze, poète.

L'exposition est ouverte jusqu'au

1er février 1999,

du lundi au vendredi de 10h à 19h

(Institut Français,

1011 Budapest, Fő utca 17., Galerie)

Robert Lacombe

a Francia Intézet igazgatóhelyettese

tisztelettel meghívja Önt

Veress Pál

kiállítására, amely

1999. január 11-én hétfőn

18h30-kor nyílik

a Francia Intézetben.

A kiállítást **Marc Delouze költő**

felolvasóesttel nyitja meg.

Elhangzik:

„Levél Pálnak a szépségről,

amely semmit sem fájlal",

és más szövegek.

A kiállítás megtekinthető

1999. február 1-ig,

hétfőtől péntekig 10h-tól 19h-ig.

(Francia Intézet,

1011 Budapest., Fő u. 17., Galéria)

VERESS PÁL

INSTITUT ▪ FRANÇAIS
EN ▪ HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

Meghívó

A Polgár Galéria tisztelettel meghívja
Önt és kedves családját

Veress Pál

kiállításának megnyitójára
1997. október 14-én 17 órára.

A kiállítást megnyitja
Mezei Ottó
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető
1997. november 1-ig.

Polgár Galéria
V., Váci utca 11/b. I. emelet

Veres Pál

VERESS Pál festő

A Széchenyi Művészeti Akadémia tagja lett.

= Magyar Hírlap, 1993. ápr. 7.

-kincsek regénye

földekre, hogy senki se lássa. Már-már lemondott arról, hogy a megjelölt helyen megtalálja a kincsesládát, amikor egyik éjszaka földje közelében ásója valami kemény tárgyba ütközött. Lázasan dolgozott tovább és csakhamar előkerült a földből egy méternyi hosszú, hatvan centiméter széles, pántos vasláda. A veríték is kiverte, mire beért a ládával házába. Felfeszítette a pántokat. Szája tátva maradt a csodálkozástól, a ládából drágakövekkel díszített ékszerek, aranyláncos kitüntetések és egyéb mesebeli holmik kerültek elő.

A szegény parasztgazda nem is tudta felfogni, milyen kincsek birtokába

Meghívó

A Polgár Galéria tisztelettel meghívja
Önt és kedves családját

Veress Pál

kiállításának megnyitójára
1997. október 14-én 17 órára.

A kiállítást megnyitja
Mezei Ottó
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető
1997. november 1-ig.

Polgár Galéria
V., Váci utca 11/b. I. emelet

Muladi Brigita

-277-50-02

Veress Pál:
Vágyakozó, 1997
olaj, vászon (100x70 cm)
Fotó: Szelényi Károly

Meghívó

Veress Pál

kiállítására,

a Budapesti Városvédő Egyesület
Podmaniczky termébe
(Budapest VI., Eötvös utca 10., I. em.)

Uszadékfa-munkák, salakreliefek, olajképek

Megnyitja
1998. március 12-én, csütörtökön 17 órakor
Lipovecz Iván,
a HVG főszerkesztője.

A kiállítás 1998. március 29-ig,
naponta 10-től 18 óráig
(szombaton és vasárnap is) látogatható.

Veress Pál:
Vágyakozó, 1997
olaj, vászon (100x70 cm)
Fotó: Szelényi Károly

VERESS PÁL

Meghívó

Veress Pál

kiállítására,

a Budapesti Városvédő Egyesület
Podmaniczky termébe
(Budapest VI., Eötvös utca 10., I. em.)

Uszadékfa-munkák, salakreliefek, olajképek

Megnyitja
1998. március 12-én, csütörtökön 17 órakor
Lipovecz Iván,
a HVG főszerkesztője.

A kiállítás 1998. március 29-ig,
naponta 10-től 18 óráig
(szombaton és vasárnap is) látogatható.

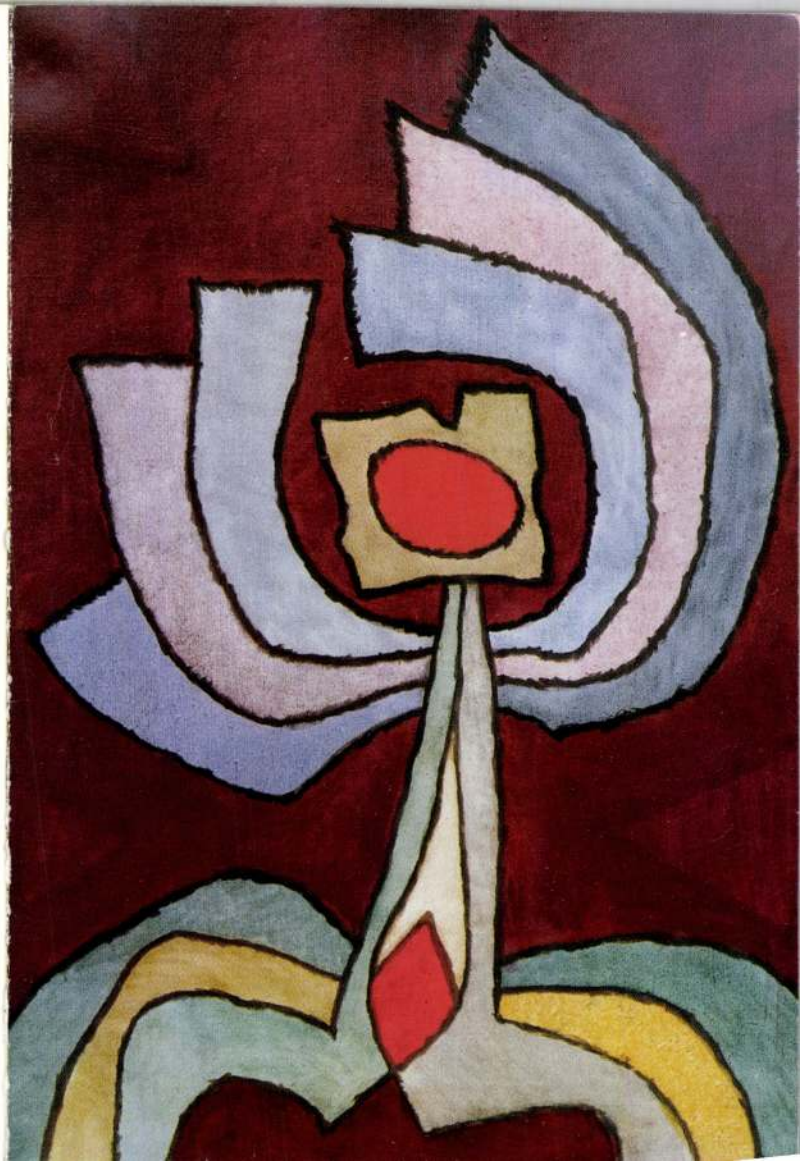

VERESS PÁL

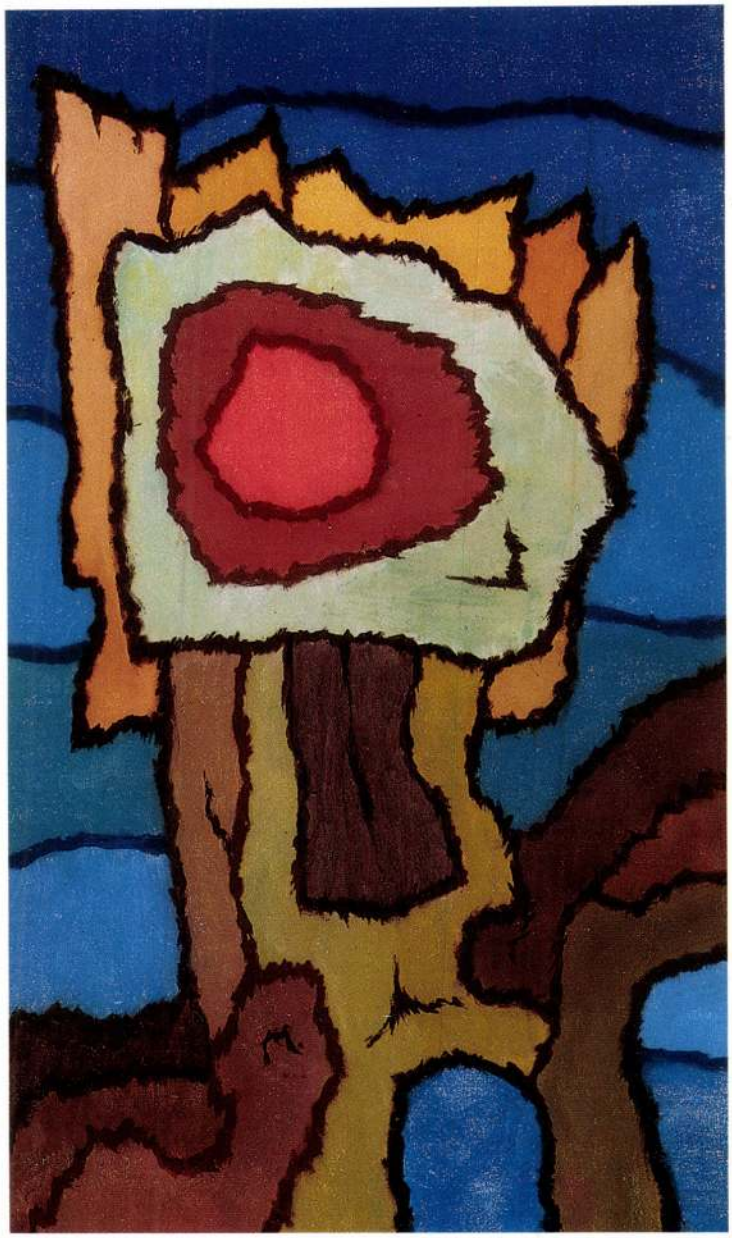

Veress Pál

A kiállítást támogatták:

Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

HVG Press Kft.

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Meghívó

Veress Pál

új festményeinek kiállítására

a Vigadó Galériába

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

A kiállítást megnyitják

Szemadám György

és

Sáry László

tanítványaival

1997. február 6-án, 17 órakor.

A kiállítás megtekinthető

1997. február 6-tól március 9-ig,

hétfő kivételével mindennap 10 és 18 óra között.

Csak bérlők a klubok

RÓMA – A legutóbbi világbajokságra újjávarázsolt milánói San Siro, a római Olimpico vagy a nápolyi San Paolo *fogalom* az olasz szurkolók számára. Ahogy ők mondják: a stadion a második otthonuk. Az olasz labdarúgó-bajnokság vasárnapi mérkőzései komoly figyelmet igényelnek a városok lakói, a hatóságok és a stadionok kezelői részéről is: egy szimpla meccs még hét végén is fel tudja forgatni Róma vagy akármelyik más nagyváros közlekedését, rangadó idején pedig járművekkel szinte kötelező elkerülni a stadiont és környékét. A több tízezer szurkoló ellenőrzése külön rendőri, alkalmanként katonai jelenlétet igényel – a stadionokba csak motozás, szigorú ellenőrzés után lehet bejutni –, és néha még így is megtörténik, hogy a feldühödött tömeg botrányt okoz, megrongálja a létesítményt. Ezért a rendezéssel, takarítással járó költségek jelentős összeget emésztenek fel.

Olaszországban a sportlétesítmények, közöttük a futballstadionok is *önkormányzati kézben* vannak: akár rockkoncertről, akár labdarúgó-mérkőzésről legyen szó, a helyi önkormányzat illetékes hivatala adja bérbe a stadiont a szervezőknek, focimeccs esetében az otthon játszó klubnak. A létesítmény fenntartása az önkormányzatot terheli, a stadionban az esemény megszervezése, lebonyolítása, költsége pedig a szervezőket, akik az esemény idejére bérleti szerződéssel veszik igénybe a stadiont az évek során jól bevált módszer szerint. Ugyanez az eljárás érvényes a jótékonysági rendezvényekre, koncertekre, operaeladásokra is. A stadion üzemeltetésével és a benne zajló esemény megrendezésével járó költségek egy részét a jegybevétel fedezi, a sportklubok saját jegyirodai hálózatukon keresztül próbálnak minél több nézőt szerezni, de jelentős forrás a stadion körüli zászló-, szendvics- vagy üdítőárusok által fizetett területfoglalási díj is, valamint az egyesületek kapják meg a reklámbevétel bizonyos hányadát is. A futballklubok minden idény elején bérletvásárlási kampányt kezdenek. **(sárközy)**

Romániában a régi viszonyok uralkodnak

Még nem halásznak a zavarosban

BUKAREST– Nincs olyan törvény Romániában, amely egységesen rendezné a sportlétesítmények feletti tulajdonjogot, így a pályák és stadionok többnyire, talán a *szokásjog* alapján is, általában azok kezében maradtak, akik építették, illetve használták őket. És a kivételek csak erősítik ezt a szabályt. Így a pálya, sportcsarnok, stadion lehet az állam, valamely intézmény, klub, település, de akár egy-egy gazdasági egység (üzem, gyár, szövetkezet, néha szakszervezet) tulajdonában is. Ami, legalábbis eddig, a legritkább esetben vezetett nézeteltéréshez, konfliktushoz, netán perhez.

Látszólag tehát béke honol a pályákon, azok körül, részben azért is, mert a klubok, egyesületek zöme még nem „függetlenítette" magát egykori fenn- és eltartójától, ha fel is vette a profi státust, megmaradt az egykor és részben még ma is anyagi biztonságot nyújtó *ernyő* alatt. S hogy csak néhány példával illusztráljuk az elmondottakat, említsük meg, hogy a Steaua ma is katonacsapat, a Dinamo sem szakadt ki a belügyminisztérium berkeiből, de a Rapid mögött is ott áll a vasút.

S amíg ez így lesz – márpedig egy darabig még így marad –, addig nem igazán érdekes, kié a pálya, a stadion, a medence vagy a sporttelep. Gond inkább azokkal a létesítményekkel van és lesz, amelyeknek gazdája egy egész település, például egy város, amely rendkívül szűkös költségvetéséből azt igazán képtelen fenntartani. Brassóban például egykor elegáns városi stadion épült, de annak gyepén csak nagy ritkán került sor labdarúgó-mérkőzésre, annak ellenére, hogy volt időszak, amikor az első- és másodosztályban összesen hat csapat képviselte Brassót – ám mindegyik a saját pályáján játszott, ahol nem kellett bért fizetnie, és a bevételt is könnyebben ellenőrizte.

A *tulajdonzavarosban* még nem halásznak, de hogy fognak, az majdnem biztos. Ennek imittamott már jele van. Mind többen igényelik vissza, főleg faluhelyen, kisvárosban azokat az egykor magántulajdonban levő, de elkobzott területeket, amelyeken később pálya épült. Néha, igaz némi botrány árán is, de sikerrel. Mint Székelyudvarhelyen, ahol az egykoron szép napokat megélt női kézilabda-együttes maradt pálya nélkül, mert az értékes terület egykori tulajdonosa pert nyert a város és a klub ellen. **(gyarmath)**

Az oldalt szerkesztette:
Erdei Tamás

Ecuadorban, Paraguayban, Costa-Ricában, Panamában és Magyarországon. Ezenkívül egyetemeket is működtet Spanyolországban, Chilében és Ecuadorban. Hazánkban óvoda, általános iskola és gimnázium

guk nyílik arra, hogy [illegible] országok SEK-intézményeibe utazhassanak nyelvgyakorlás céljából. A budapesti SEK-központban a spanyol és az angol nyelv tanítása, valamint a sport különösen hangsúlyos szerepet kap. **(d. m.)**

A bálványos ember

Ma temetik Veress Pált

Veress Pál festőművész hamvasztás előtti búcsúztatása ma, szerda délelőtt 11 órakor lesz a Farkasréti temető központi ravatalozójában.

Kőbagolyasszony, Kivénült szfinx, Holdmacska és indián – *Veress* Pál festőművész Képek 1984–1994 című mappájában ezekkel a lapokkal kezdődik a reprodukciók sora, hogy a Fejjel folytatódjon, s a „bálványos" munkákkal, a Menekülő bálvánnyal, a Nőstény bálványnyal, a Kettős bálvánnyal záruljon le. A tucatnyi mű csak vékony szeletét jelentette Veress Pál nyolcvanas és kilencvenes évek közepe közötti művészetének, hiszen alighanem a legtermékenyebb, legnyugodtabb korszaka volt ez a festőnek, az az időszak, amikor teljes energiáival fordulhatott a festészet felé, hogy újra és újra kísérletet tegyen a lehetetlenre: a lehető legtömörebben, a legredukáltabb eszközökkel alkotni meg a képet, amely egyszerre szól arról, milyen is az ember arca a XX. század végén, és hogy milyenek azok az ősi képzetek, amelyek az emberi lényeg megfogalmazását célozták. Ezekben az években váltak igazán ismertté a művészetszeretők szélesebb tábora előtt is Veress Pál bálványai. A kollégák, a rejtőzködő értékek iránt az álságos évtizedekben is érzékeny műbarátok persze korábban is tudtak arról, hogy különös, ősi formákból ígéretes életmű épül valahol, Európa közepén. Ha szüleit nem utasítják ki a Trianon után hirtelen megnagyobbodott Romániából, formáit talán a székely kapuk faragott oszlopaihoz kötnénk, és a legkevésbé sem lenne meglepő, hogy sem a főiskolai mester, *Szőnyi* István, sem az iskolateremtő *Aba Novák* művészete nem inspirálta igazán. Akkor talán „az" ősi formák művészeként tisztelnénk. Így Veress Pálként emlékezünk rá, aki megtette, amit művész megtehet: a művészetpolitika elvárásaitól, a napi aktualitásoktól, divatoktól függetlenül járta a maga útját, abban a reményben, hogy ez az út végül abba az irányba vezet, ahol a művészember megsejthet valamit a művészet legféltettebb titkaiból. Veress Pál önként vonult ki 1948 után a művészeti életből, amikor kérdések helyett bólintást vártak az alkotóktól, választotta a fordítói, majd újságírói munkát, hogy képeivel csak akkor lépjen újra a közönség elé, amikor saját törvényei szerint alakulhatott a festett – később ecset mellett egyre inkább spaknival, festőkéssel alakított – felület. A hatvanas évek nyitásával esik egybe újbóli színrelépése, a puha diktatúra éveivel az igazi siker, az 1986-os retrospektív kiállítás az Ernst Múzeumban… Hogy mennyien figyeltek művészetére, azt alig néhány hónappal ezelőtt a budapesti Francia Intézetben rendezett kiállításán mérhettük le. Veress Pál, a „bálványos ember" elment. De kérdései időről és térről, életről és halálról, szeretetről és gyűlöletről újra és újra elhangzanak, művei révén közöttünk marad.

P. Szabó Ernő

Servie

Minden vitatható műalkotásban van valami jó, *Antall* József síremlékének fölavatásában az, hogy ez alkalomból gyakran és szívesen idézték rádióban és televízióban egyaránt a kilencvenes évek elején elmondott beszédeit. Az ügyesen, okosan vágott felvételekből kiderült azután, amit életében is, de a halálát követő években oly nagy erővel vitattak el tőle: milyen messzire tekintő, szilárd nézetrendszerű, felkészült államférfi volt. A titokban mindig is remélt nagy szerepre, hogy a független Magyarország sorsát irányíthatja, mindenekelőtt történelemtudományi stúdiumaival készült. Azon nemzedékhez tartozott ugyanis, amelyik már gyermekéveiben azt tapasztalta, hogy a múlt megismerése adhatja a legtöbb támpontot a jelen megértéséhez, és talán a legtöbb gondolatot is a jövő eltervezéséhez.

Szekfű Gyula történész

Hóman Bálint és *Szekfű* Gyula hétkötetes Magyar története Antall Józsefnek is kézikönyve lehetett, és azok a nagy történeti viták, amelyek éppen e tudós szerzőpáros, de kiváltképpen Szekfű Gyula jóvoltából újsághasábokon – a Magyar Szemle című folyóiratban és a Magyar Nemzetben – megjelentek, alighanem meghatározó módon befolyásolták nyiladozó értelmét. (Nem véletlen, hogy tengernyi teendője s baja közt is gondja volt rá, hogy a Magyar Szemlét újraélessze, s az sem, hogy oly aggodalmas szeretettel követte lapunk sorsát.)

Szekfű Gyulát egyébként 116. születésnapján, május 23-án majd egyórás műsorban

VERESS Pál

Kerékgyártó István: Veress Pál festményeiről.
= Új Magyarország, I. évf. 22. sz. 1991. május 22.
9. p.

– Bp. Gulácsy Galéria

ócsoport

vi tevékenységét az erre az öt
atási terv alapján végezte.
ott általános kutatási
rvek, alapja a Kutatócsoport
A /A.K.7./sz. elnöki utasítás,
Szervezeti szabályzatában /1.3./
iltozata. A Kutatócsoport
990. február 6-án, a MTA
számára az alábbi szöveg-
ami megfelel a Kutatócsoport

müvészet történetének, forrásainak
a kezdetektől a jelenkorig; az
os eredmények közkinccsé tétele;
örténeti, módszertani kutatások

VERESS PÁL

Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegény

Tisztelet Veressnek

A Tisztelet a Mesternek összefoglaló címet viselő, Zebegényben, a Szőnyi István Emlékmúzeumban rendszeresen megrendezett tárlatok sorában idén, augusztus 30-ig Veress Pál műveit mutatják be. A nemrég elhunyt művész kiállítása felöleli munkássága minden korszakát, bemutatja a technikákat és a műfajokat, amelyben alkotott. Láthatók temperaképek, olajfestmények (olyanok is, amelyeket korhadt deszkanyomatokból állított össze), monotípiák, fametszetek, salakreliefek (ezt a sajátos műfaját kokszhamu és műgyanta felhasználásával készítette), valamint tenger- és folyópartokon, erdőkben gyűjtött uszadékfából készült szobrok és tárgyegyüttesek, amelyek, mint ő mondta, egyszerre jelenítik meg a természet pusztító és teremtő erejét.

Veress Pál honlapja: http://gacs.ne.mediaone.net/veress

MŰÉRTŐ 1999/7-8.

day. To bring terror and wit
, therefore, is a sign of the
tradition of modern European
with its philosophical roots
y in the neo-classical human-
e Enlightenment. It is not
g, then, that at Little Sparta
uld be an outhouse converted
o-classical Temple 'To Apollo
ic, His Missiles, His Muses',
within it invocations should
of the names of Robespierre
-Just.
works of 'commitment' men-
it be made of one particular
an actual Oerlikon gun ac-
ed by a slate inscribed with
the chapter on Heraclitus of
lussey's *The Presocratics*. It
pplied to a lyre, harmonie
er to the structure of the un-
re, or to that of the strung
ther tuned or not, or to that
e tuned in a particular mode.'

Under the General Editorship of Nóra Aradi, who is not only a distinguished art historian, but is also President of the Hungarian Section of the International Association of Art Critics, the series draws upon the work of leading Hungarian scholars. The production is of a high order and the illustrations are throughout clear. Nor is this all: Hungarian history is complex and, for those for whom it is relatively unfamiliar, confusing. How it has influenced and conditioned art is throughout made clear. Art is seen not just as a reflection of history, but equally as a mirror of the hopes and aspirations of the people of Hungary. Thus in this first section to be published there are illustrations setting art in its context; to views of Budapest are added photographs of memorable exhibitions, of domestic interiors, of the erection of pieces of sculpture and so on. One result of this is that each art is seen

'Torsos II
'Beside th
most mov
is it just a
The exhil
ian Meda
Art Meda
that. Wha
contemp
are amon
time. Inc
scope of
wrong to
medals in

In the Ar
medals w
there wer
the twent
tion to th
contempo
was, for E
the introd
the BAM
medals. T

Veress Pál, festő

MDK

Párizsban, a Galerie de l'Université megnyílt Veress Pál festőművész kiállítása. A tárlat 30 művét mutatja be.

–: Kulturális hírek

8

NÉPSZABADSÁG

Bp., 1965. ápr. 25.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Tánc a homokban

Ülő akt

Veress P. Kiáll. Derkovits-terem, 1963. okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Lány erdőben

Lektor a terraszon

Veress P. Kiáll. Derkovits-terem, 1963. okt.

z esetet csak később, a

NDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Judit

Budai utca

Veress P. Kiáll. Derkovits-terem, 1963. okt.

Veress Pál MDK

Megbeszélés, monotypia

Műcsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Sziklás tengerpart

Szentendre

Veress P. Kiáll. Derkovits-terem, 1963. okt.

Veress Pál festő M.D.K.

kiállitása a Derkovits-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 10 . 4.1.

Veress Pál
festő

MDK

A Derkovits teremben tartott tárlatán monotypiáit mutatta be. „Városmajor" „Szentendre", „Zsóka lecket ír", „Olasz lány", „Akt virággal", a „Tanár archépe" című munkái is láthatók a tárlatán.

Fóthy János: Veress Pál kiállítása
Művészet, 1964. április – 40 kap.

Veress Pál, festő

MDK

Tárlata nyílik meg okt. 12-én
a Derkovits Teremben.

– : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Sz. 1963. okt. 11.

mdk

Veress Pál festőművész

Kiállítása a Derkovits ferembe.

Mozaik: A Jelenkori stb.
Nepszava, 1963 okt. 13

6. l.

Veress Pál festő M.D.K.

Pirossapkás kislány

Mérges ifju,

Röntgenológus

Nyugdijas artista üdül

Vidám apostol,

Csatába angyal . Szentendre

S.M.:Veress Pál festőművésu kiállitása

Magyar Nemzet 1963. október 24. 4.1.

MDK

Veress Pál festő

monotípiák:

Kettős portré I.

" II.

Tanár arcképe

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

Veress Pál

Harcoló angyal" c. műve emlékére.

Tornai József: Veress Pál bábrámpái
Korunk, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

„Megkínzott angyal" c. műve említve

Tornai József: Veress Pál bálványai
Korfáns, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

„Bagoly bálvány" c. műve emlitve.

Tornai József: Veress Pál bálványai
Kortárs, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

ismertetés, cikk:

Tornai József: Veress Pál bálványi
Korunk, 1970/7. 1174–75. l.

Veress Pál

„Korhatag bálványa" c. műve említve.

Tornai József: Veress Pál bálványai
Korunk, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

„Szonorú bálvány" c. műve említve

Tornai József: Veress Pál bálványai
Kortárs, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

„Főniksz" c. műve említve.

Tornai József: Veress Pál bélvényai
Kortárs, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

„Két figura" c. műve említve.

Tornai József: Veress Pál kiállításai
Korunk, 1970/7. 1174. l.

Veress Pál

"Öreg bálkány" c. műve említve

Tornai József: Veress Pál bálványai
Kortárs, 1970/7, 1174. l.

Veress Pál

„Lebegő forma" c. műve említve

Tornai József: Veress Pál bálványai
Kortárs, 1970/7. 1174. l.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Zsóka leckét ir

Lány cserépkályha előtt

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963.okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Csendélet II.

" I.

Panka naranccsal

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963.okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Két teremtmény

Gonosz bálvány

Jóindulatu bálvány

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963.okt.

EA ..... ltsz. Gyűjt

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Burjánzás

Őslény

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Nyugdijas artista

Kivénült "

Tsz. elnök

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Veress Pál

1971 MÁR 3

VERESS PÁL fametszeteiből, fanyomataiból és kollázsaiból nyílt kiállítást a IX. kerületi Tanács Ferencvárosi Pincetárlat Mester u. 5. alatti helyiségében március 5-én délután 6 órakor.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Veress Pál

MAGYAR HÍRLAP

1971 MÁR 6

kárt 26 [illegible]

VERESS PÁL FAMETSZETEIBŐL, FANYOMATAIBÓL és kollázsaiból kiállítás nyílt pénteken a ferencvárosi pincetárlat helyiségében. A művész több évtizedes munkásságát felvonultató tárlatot Kerékgyártó István nyitotta meg. Az érdeklődők Veress Pál munkásságával a március 18-ig nyitva tartó kiállításon ismerkedhetnek meg.

1971

MDK

Veress Pál, [festő]

Megemlíve.

Bertha Bulcsu: Interjú Weöres Sándorral
1059-1066.

JELENKOR, Pécs. 1970. december XIII/12.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Ostoba angyal

Fruzsa furulyázik

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963. okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Autók a tengerparton

Turkeve

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963.okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Városmajor

Mátrai táj

Akt virággal

Veress P. kiáll. Derkovits-terem, 1963.okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Mérges ifju

Cigánylány

Kamaszlány

Pirossapkás kislány

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

MDK

Veress Pál festő

monotipiák:

Vidám apostol

Fruzsina

Veress P. kiáll. Derkovits terem, 1963. okt.

Veres Pál

Szerepel a „Szinsenon" c. táslaton a Kassák Lajos Művelődési Otthonban (1969 X. 2-20)

Meghívó

Veress Sándor László

A bemutatkozó tárlaton a művész festői tevékenységének 15 esztendejét foglalja össze.

-----:Kiállitási naptár.
Müvészet, 1976.május - 48.oldal.

Veress S. Lászlé festőművész

a regedi nyári tárlaton a Magyar Népköztársaság kiváló művészeti díjával kapta

Népszabadság, 1986. VII. 21

Veress Sándor Károly

Veress Sándor Károly 7 éve tanár a Képzőművészeti Főiskolán. Rendszeres résztvevője hazai és külföldi magyar kiállításoknak.

----:Kiállitási naptár.
Művészet, 1976. május - 48.oldal.

Veress Sándor László

1962 óta kiállító művész Veress Sándor László, aki 1964-1966 között Derkovits Ösztöndíjban részesült.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet,1976. május - 48.oldal.

Veress Sándor László

A képzőművészeti Főiskolán Kmetty János és Fónyi géza volt a mestere Veress Sándor Lászlónak.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976.május - 48.oldal.

Veress Sándor festő

Veress Sándor festő 1934-ben
Heves megyében született. Tanul-
mányait a képzőművészeti Gim-
náziumban, majd a Főiskolán
végezte.

-----: Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. május - 48. oldal.

Veress Sándor László

Dinamikus, erőteljes szinek, változatos téma választás, oldott képszerkesztés jellemzi Veress Sándor László festészetét. Sok szüne szerepel kulónböző közgyűjtemenyben.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet,1976. május - 48.oldal.

Veress Sándor festőművésznek:

Veress Sándor: Viharos táj, olaj, vászon, 70×80 cm

Művészet, Budapest, 1940. Nov. 8. szám

mények és a társadalom tagjainak rendszeres és folyamatos „együttműködésével" valósítható meg. Ez pedig nem kevesebb, mint a művészetpolitikai, közművelődési és gazdaságpolitikai feladatok együttes megoldása, amely állandó egyeztetéssel, nem utolsósorban szilárd etikára építve lehet csak eredményes.

Céljaink következetesebb és színvonalasabb elérésének, munkánk hatékonyságának egyik lényeges előfeltétele a résztvevők – munkamegosztásából és sajátos helyzetéből adódó – feladatainak és kötelességeinek kölcsönös ismerete, munkájának megbecsülése, a társadalmi valóság és lehetőség reális megismerése és megértése; valamennyi résztvevő – művész és állami alkalmazott – hozzáértő, felelősségteljes, lelkiismeretes munkája.

A mindennapi élet tapasztalata, hogy a gyakran felszínes „szemlélődés" e három „szereplő" érdekeit néha ellentétesnek értékeli. Reálisan, elmélyülten elemezve és átgondolva az érdekeltség összefüggéseit azonban egyértelművé válik, hogy valamennyiünk közös érdekét szolgáljuk, ha hiteles, egyre színvonalasabb műveket tudunk a társadalom rendelkezésére bocsátani – és a művek kvalitásának megfelelően differenciálva – a közönség számára elfogadható és elérhető áron, elősegítve ezzel a kulturális politika céljainak megvalósítását, a kortárs művészek munkásságának megismertetését. E tevékenység gazdasági eredményével pedig – a művészetpolitikai elveknek megfelelően – továbbra is a művészek alkotó körülményeinek javítását, kortárs szocialista művészetünk továbbfejlődését kell elősegíteni.

BORBÉLY KÁROLY

VERESS SÁNDOR
FESTŐ

FEKETE JUDIT : FESTŐMŰVÉSZEK
KÜLÖN UTAKON

MAGYAR NEMZET ~~1990~~

2000 Jan 14

Tisztelt Társulati Tagtárs!

Köszönjük 120 éves társulatunk őszi évadjár
Szeretnénk ha a továbbiakban még na
rendezvényeinket, ennek érdekében néhán
formátumú meghívónk elnyeri tetszését,
megküldeni, tehát egy-egy meghívó két hóna
meghívónk pontosan érkezzen Önhöz, és
kérjük válaszoljon az alábbi kérdésekre.

1.) Neve:
Levelezési címe*:
* ha nincs ellenére, az eddigi gyakorlat szerir
Foglalkozása:
(nyugdíjasnál korábbi foglalkozása, egyetemi
Munkahelye:
Végzettsége (szakterülete):
Érdeklődési köre:
Tudományos fokozata:
Milyen társulati programot látogatna szív

Egyéb ötletei, javaslatai:

2.) Javaslatai a társulat kitüntetõ érmeinek dí
Ipolyi, Kuzsinszky, Pasteiner érmek - le

Veress Sándor
festő

M.D.K.

c. művei

Szövőnők", „Varrónők" egyszerű
"emberekről, egyszerű tárgyakról
beszél.

Somos Miklós: Fiatalok a Memoszban

Művészet, 1964. ~~[illegible]~~ szeptember – 46 lap

MDK.

Veres Sándor

Kiállitási hiradás

Dunaujváros 1966 ápr.22.

MDK.

Veress Sándor

1966-ban Kisz dijat kapott

Szocialista Művészetért 1966 máj.

M.D.4

Veress Sándor

festő

A Fiatal Képzőművészek tárlatán részt vett.

Bolgár Kálmán: Fiatal Képzőművészek szemléje
Művészet, 1963. szeptember - 41 kép

Veress Sándor festő

Mű nem emlitve

Perneczky Géza.
Fiatalok Stadiója 1966

Magyar Nemzet 1966. ápr-29

Veress Sándor, festő MDK

Szerepel a Stúdió 66 táplatok.

Rózsa Gyula: Végletek és távlatok 7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. máj. 7.

M.D.K.

Veress Sándor
festő

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának I.000 forintos díját nyerte el.

— : —

Művészet, 1966. május – 48 lap

Veress Sándor „festő" MDK

Ötezer ft-s díjat nyert.

–: Szabó Lajos festőművész kapta a KISZ
Magyarország 10.

NÉPSZABADSÁG 1966. ápr. 17

Veress Sándor festő

5000 Ft-os díját kapta a Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállításán az ~~Ernst~~ Ernst Múzeumban

Népszava 1966 jún. 17 10 old.

Veress Sándor László MDK

Mozaikterv, pasztell

Szövőnők, pasztell

Ernst Muzeum 1964.Fiatal Képzőm.V. kiáll.

Veres Sándor

Szerepel a Fiatalok Studiója

Kiállításán az Ernst

Múzeumban

Magyar Ifjúság 1963 VI. 1

MDK

Veres Sándor

Kompozició

Studio 66. fiatal művészek 6. kiáll. Ernst Muz.

1966. máj.

MDK

Veress Sándor

Vázlat, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

M.D.K.

Veres Sándor
festő.

Méltatói.

D. Fehér Zsuzsa: A XI. Magyar Képzőművészeti ...
Művészet, 1968. május – 11 lap.

Veres Sándor
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: IV. Balatoni Nyári Tárlat
Művészet, 1968. november - 45 kép.

Veress Sándor

Kerepel Glasgow-ban a magyar festészeti és grafika tárlaton

N.N.: Magyar életező

Kisalföld 1969 IV. 30

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

... 1961 JAN 24.

MAGYAR NEMZET

Veres Sándor

Veres Sándor festőművész munkáiból kiállítás nyílt meg a XIV. kerületi tanács népművelési osztálya rendezésében a XIV., Ajtósi Dürer sor 5. szám alatt.

10/24

Veress Sándor

Kerepes a glasgowi magyar grafikai és festészeti tárlaton

Dunántúli Napló 1969 IV. 30

Veress Sándor

Varrónők (sepró / e. munka /

Szerepel a Studió 1966 i

kiállításon az Ernst

Múzeumban

Kritika 1966 VI. n 50 old.

Veres Sándor

Varrónők c. festménye (említve)

szerepel az Ernst Murcumban a „Studió 1966" c.

kiállításban

Kortárs 1966 VIII. n. 1337 old.

MDK

Veress Sándor

Varrónők, o.

Uzsonna, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Veres Sándor

repr.:

Kompozició

~~Studió~~

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Veress Sándor László

Evők, o.

Szobabelső, o.

Mosónők, gouache

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Mus. 1967.

Veres Sándor László

Szerepel a „Dolgozó emberek között"
c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között

Kortárs 1968 VI. 992 old.

M.DK.

Veress Sándor
festő –

Szék mellett álló' című
"festménye második díjat
kapott.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október - 28 lap.

Veres Sándor

Szerepel az alábbi Tárlatom

Kovács Gyula: IV. Balaton-Nyári Tárlat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

Veszegy Sándor
grafikus

M.D.K

A IV. Stúdió kiállításán szerepelt.

Bolgár Kálmán: Tizeves a Fiatal Képzőművesek Stúdiója
Művészet, 1969 január – 14 lap

M.D.K

Veres Sándor
festő

"Szövőnők" (repro)

"

Losonci Miklós: A Stúdió-festői
Művészet, 1969. január - 24 lap.

M.D.K.

Veress Sándor
festő

Virágtarha együttesnek ábrázolja
a szörnőnőket.

Losonci Miklós: A Stúdió festőr
Művészet, 1969. január - 24 egy.

MDK

Veress Sándor

Varrónők, o.

Uzsonna, o.

Vázlat, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

MDK

Veres Sándor László

Szobabelső székekkel	olaj	43x20
Csendélet varrógéppel	"	12x21
Szobabelső	"	40x65

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása
Ernst Múzeum 1963.Június.Kat. 25.1.

MDK

Veress Pál

Rebeka, paszt.

Magdus, paszt.

Székelyföldi ösztöndijban részesült festők kiáll.

Kolozsvár város Mücsarnoka, 1944. febr.

14. 1.

XIX.

Veress Pál

Üdülőben	akvarell	53x42
Őszi napsütés	"	43x37

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 38.1.

VERESS Pál

Lukácsy Sándor: Veress Pál. =
Könyvtári, 35, 1985, 7. 431-ill

Veress Pál

illustrációi a
Csillag c. folyóirat
1948. évf. – ban.

Veress Pál, festő MDK

Párisban volt tárlata. A kritika elismerően nyilatkozott műveiről.

—: Kis Híradó 2

, bp. 1965. jún. 14.

ESTI ÚRLAP

Veress Pál MDK

Üdülőben, akvarell

Őszi napsütés, akvarell

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Veress Pál

Asztalnál, grafotipia, 19×31 cm
Leányaim " , 12×26 "

Budapest Műcsarnok kiállítása,
1957, kat. szerk. Kisdégíné,
Kirimi Jéni 16.

MDK

Veress Pál, festő

Megnyitó ünnepséget mond
Bod László kiállításának
megnyitóján. (Csók Galéria)

—: Kiállítások

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. aug. 15.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Veress Pál, festő

„Bálványok" című kiállítását

[– Fényes Adolf Terem –]

meghosszabbították.

– : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 2.

Veress Pál

Szerepel az Építők Műszaki Klubja Kiáhításán

Magyar Nemzet 1969 V. 16

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Veress Pál

Bálványok c. kiállítása nyílt.
Fémdulatu bálvány; Kosháteg
bálvány; Bapolybálvány (eml.)

H. fy.: „modern" és modern

Magyar Nemzet 1969 VI. 17

MDK

Veress Pál, festő

1

Kiállításának. címe: Bálványok.
A képek megjelölésében is csaknem mindig szerepel a bálvány szó: Jóindulatú bálvány I., Szomorú bálvány kicsinyével, Korhatag bálvány stb.
Ezek a bálványok a népművészet egyszerű, őskori faragrányainak újrafogalmazásai.
Sz. A.: Veress Pál kiállítása a Fényes Adolf teremben

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 15. 9.

MDK

Veress Pál, festő

„Bálványok" cimmel tárlata
nyílt meg a Fényes Adolf
Teremben.

—: Hír 12.

Népszabadság, Bp. 1969 jún. 7.

MDK

Veress Pál, festő

Kiállítása a Fényes Adolf

Teremben tekinthető meg.

— : A hét végi kulturális program-
ból 11

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 21.

MDK

Veress Pál festő

2

Technikája sajátos: domborumű szerű alapra rak rá elomló hangulatú színeket (Honvágy, Ördögcsibe) Általában: a művészt egy különös humor jellemzi: Öntelt szfinksz, A grifft halála, Művészetelméleti Pegasus ...

h. A.: Veress Pál kiállítása a Fémes Adolf Teremben

9

Népszabadság, Bn. 1969. jún. 15.

MDK

Veress Pál festő (2)

„Bálványai"-ban az embert jeleníti meg „rendkívül szuggesztíven.

Nyilatkozatában a művész érdekesen és roppant egyszerűen magyarázza meg művészi törekvéseinek lényegét.

(sinka): Veress Pál kiállítása 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 jún. 17.

Veress Sándor Lányló festőművész
(1934, Heves –

Ziállítása a Műcsarnokban
1976 ápr. 30 – május 23-ig

– Katalógus a Könyvtárban –

Veress Sándor László

festőművész.

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. NEMES LÁSZLÓ
A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA TANÁRA

1976. ÁPRILIS 30-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

3301 FNyV I.

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. NEMES LÁSZLÓ
A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA TANÁRA

1976. ÁPRILIS 30-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ

3301 FNyV I.

Veress Sándor, [ ]

L: Lengyel András

–: Kígyó piramis

22.

Új Tükör Bp. 1986. okt. 5

XXIII/40

VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ

Hommage à Millecentenarium

Kempinsky Gallery

1996 06.04 - 08 24.

VÉRTES MARCELL

Ötórai tea
litó 32×25

Műgyűjtők Galériája
heti árverés 173.
1995 nov 17.

Veress Sándor festő

Szerepel az alábbi: Tárlatok

Kovács Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 Tvin. 3 old.

M.D.K

Veress Sándor

festő

Részt vett a tárlaton

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68

Művészet, 1969. április - 3 lap.

Veres Sándor

festő

Résztvett a Stúdió 58-68 kiállítása

a Műcsarnokban

M. Kiss Pál: Flozai kiállítások.
Látóhatár 1969 V-VI. 554.

Veres Sándor festő

Szerepel a Studió 58-68 c.
tárlatom a Műszaknál ban

M. Kiss Pál: Harai kiállítások

Látóhatár 1969 VI. s. 553 old.

Veres Sándor

Emlitve

Tasnádi Attila: A Kilencek Szombathelyen

Kortárs, Bp. 1970. máj.

Veres Sándor

szül: 1934 Heves körség. A Képző. és Iparm. Gimn. után 1956-1962-ig a Képzőm. Főisk. hallgatója, mesterei Kmetty, Főnyi és Domanovszky. 1964: Derkovits-ösztöndíj. A nemzeti és „Stúdió"-kiállításokon rendszeresen szerepelt. 1966 és 1969-Stúdió-díj. 1967: kiállított a Párizsi Fiatalok Biennáléján.

Kiállított művei:

Interieur	olaj	1969	45×30 cm (repr.)
Fiú harátérése	"	"	62×49 "
Mosás	"	"	51×40 "
Dohányzók	"	"	52×46 "

„9" Szombathely 69. Savaria Múz. Kiáll. kat. Bev.: Tasnádi Attila. Bp. 1969.

Voress Sándor

Szerepel a pozsonyi magyar Távlatban

dr. Milan Kassak: Mladi madarski umelci

Rolnické noviny 1969 X. 26.

Veres Sándor

Emlitve

Tasnádi Attila: A Kilence Krombat
helyen

Korlátos, 1970/5. 837. l.

Veress Sándor

festő-

Két képet a „Fiú kanalérése" és az „Interieur I." mutatta be.

Ujvári Béla: Studio 70

MŰVÉSZET, 1970. július - 32. lap

Veress Sándor

Szerepel az alábbi tárlatok

Tasnádi Attila: Fiatalok kiállítása

Korfázs 1970 VII. sz. 1172 old.

Veress Sándor

Emlitve:

Tasnádi Attila: Fiatalok kiállítása-1970.
Korunk, 1970/7. 1172. l.

Veress Sándor

Fiú hazatérése olajtempera 145×100 cm
Interieur I. " 110×83 "
– (Művelődésügyi Minisztérium tul.)

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. kiáll.
kat. Bev.: Bereczky Lóránd

Veress Sándor

festő

Olajtempera „Interieur" - je
mozgalmas egyensúlyos világ-
képet sugalmaz.

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Művészet, 1970.november - 34.lap

Fényképész

Magyar Foto: R.t 1026/21 Hegedüsné

Veres Sándor: Reggel a földeken

Olaj

1951.

Meg. van

Veres Sándor M.D.K.

pásztorfarágó

emlitve

Domanovszky Gy. L'art pastoral hongrois.
Bp. 1948, 36

Veres Sándorné, méreskalácsos

Sárospataki műhelyében

sokan vásárolnak,

— : (— szöveg — fényhép —) 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1973 aug. 29.

137.
4

Veres Sándor, festőművész

Műcsarnok:
Veres Sándor festő, valamint **Szabó Zoltán** és **Kelés György** képzőművészek közös tárlatát tekinthetjük meg.

Kiállításai

Magyar Kereskedelmi, 1946. jún. 2.

VERES SÁNDOR festő
Heves, 1934

1956-62-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán Kmetty János, Fónyi Géza és Domanovszky Endre növendékeként. Jelenleg ugyanitt tanársegéd. A hatvanas évek óta szerepel a művészeti életben, Studió-tárlatok, országos kiállitások rendszeres résztvevője. 1967-ben kiállitott a Párizsi Ifjusági Biennálén. 1964-67-ben Derkovits-ösztöndijban részesült, 1966-ban és 69-ben Studió-dijat kapott. - Expressziv, a festői eszközök kifejező-erejére épitett képein főként a hazai táj, valamint csendéleti és enteriőr-témák foglalkoztatják. Nagy gondot fordit a felületek megmunkálására, a képszerkezet szinharmóniájának kialakitására.

Művészéletrajzok 197

Veress Sándor László

Bemutatott művei:

„Kompozíció", olaj, 37 x 55

„Teregető", műanyagfesték, 35 x 37

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968

81

Veres Sándor, parekas

Kegemlitve.

Hallama Erzsébet: Népszűvészet vag... 130=
14 x

Jelenkor, Pécs, 1979. február XX 11/2

Veres Sándor festő

A Sárospataki Galéria új szerzeményanyagából rendezett kiállításon szerepel festménye.

Északmagyarország, 1974. jún. 26.

Veress Sándor

Festményei szerepeltek az októberi Bordeaux-i Magyar Hét kiállításán.

Műgyűjtő, 1972/3.sz. 63.l.

Veress Sándor Lányló

Nyolcvan nyomatnak a bordeaux-i
Musée des Beaux Arts-ban megnyílt
magyar Képzőművészeti Kiállításon

Magyar Nemzet 1972 október 27 4.old.

Veres Sándor

14 négyzetméter nagyságú „Zenélők" című gobelinjét a miskolci megyei tanács ily épületének disztermében helyezik el.

Ily képzőművészeti alkotások Borsodban.

Észak-Magyarország 1972/22 Sold.

Veress Sándor

Részt vett a Fiatal Művészek V. Párizsi Biennáléján (1967. IX. 29 -).

Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 70. l

25.

Magyar Iparmüvészeti Főiskola
rtási ideje alatt látogathassa
ályok betartása mellett igénybe

.nap.

Farkas Domonkos sk.
főigazgatóhelyettes

Veress Sándor, gobelin művén

Miskolcon a megyei tanács dísztermében helyezik el nagyméretű gobelinjét.

– új képzőművészeti akvatások Borsodban

7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 28.

Veres Sándor, festő

Damaszkusz után Bejrútban szerepel.

—: Magyar kiállítások külföldön

9.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 8.

Veress Sándor

Decembertől januárig a damascusi Nemzeti Muzeumban magyar csoportkiállitáson vett részt.

Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 61. l.

Veress Zoltán

Alkotásairól ugy nyilatkozik a kritika, mint amelyek szintén hozzájárultak a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitás nem mindennapi sikeréhez.
"Hónapról-hónapra" c. rovat közleménye.

Otthon, Bp. 19o2. április hó
61. lap

Veress Zoltán

"Jó szerencse" és "Aranyhalak" c. müveit megdicséri Szalay Emil: "A téli tárlat" c. beszámolójában.

Otthon, Bp. 1893. december hó
I. évf. 3. sz. 259-264. lap.

Veres Sándor, Jarekas

Mezőtúri mester. 1966-ban – meghívásra – Kishajmáson telepedett meg, s vezeti az ottani tsz kerámiaüzemét.

– Kerámiaüzem Kishajmáson 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. okt. 6.

Veress Sándor
festőművész is részt vesz azon a ma-
gyar képzőművészeti kiállításon, amely
március 25-én nyílik Bejnitban, kortárs
művészek alkotásaiból.

Magyar Hírlap 1972/77 Sold.

Veress Sándor

a Damaskusban bemutatott magyar képzőművészeti tárlatot márc. végén Bejrútban mutatják be. A tárlaton festményei szerepelnek.

Népszabadság, 1942. márc. 8.

VERES SÁNDOR, festő

A Mohácsi Galéria 1969.évi átrendezését a Művészeti Alap vásárlásából a Képtárba került anyag tette lehetővé. Igy került oda VERES müve is. 302.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Veres Sándor

14 négyzetméter nagyságú, zenei témájú gobelin kompozícióját, Miskolcon a Megyei Tanács dísztermében helyezik el.

Népművészeti alkotásokkal gazdagodik Borsod megye.

Észak-Magyarország 1973/2 4 old.

Veress Sándor

Részt vett a Studió 1979. évi kiállitásán.

Kortárs 1970/7 1172. old.

Veres Sándor

Részt vett a Kilencek szombathelyi tárlatán a Sávária Múzeumban.

Kortárs 1970/5 837. old.

Veress Sándor Kőszeli

Teregetők

olaj: 45×60

Dolgozó emberek között kiállt.

Ernst múzeum 1968. jan.

Veress Sándor László

Tragédiák I. 45×60 olaj

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Veress Sándor
festő

Bordeaux-ban rendezett képző
művészeti kiállitáson részt vett
a művész.

-.- Magyar müvészek külföldön.

MÜVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

Veress Sándor László, [festő]

3 művel szerepel a Musée des Beaux Arts tárlatán.

—: Magyar hét Bordeaux-ban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. okt. 5.

Veres Sándor
festő

Művei láthatók a kiállításon.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december - 28 oldal

Veress Sándor László
Festészeti triennálé kolmolok

Magyar Nemzet 1984. XI. 4.

MDK

Veres Sándor László

Szobabelső széke kel, of.

Csendélet varrógéppel, of.

Szobabelső, of.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

Veses Sándor
iparművész

M.D.K.

Táncosok (gobelin terv)

Élet és Irodalom, 1964. febr. 22 - 9 hep.

MDK.

Veress Sándor
grafikus

Stúdiójában látogatás

Élet és Irodalom, 1964. dec 19 – 11 lap

Nevess S. László

Szerepelt a Studio 64 kiállításán.

Zalai Élőlap 1964. dec. 20.

MDK

Veress Sándor László

Mozaikterv, paszt.

Szövőnők, "

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec. 1o l.

Veress Sándor

„Tárgyak" c. rajzáról repr.

Élet és Irodalom 1965. aug. 28.

Veress Sándor
grafikus

M.D.4

"Tárgyak"

Élet és Irodalom, 1965. aug. 28.-9 lap.

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 MAJ — 8

Veres

1021

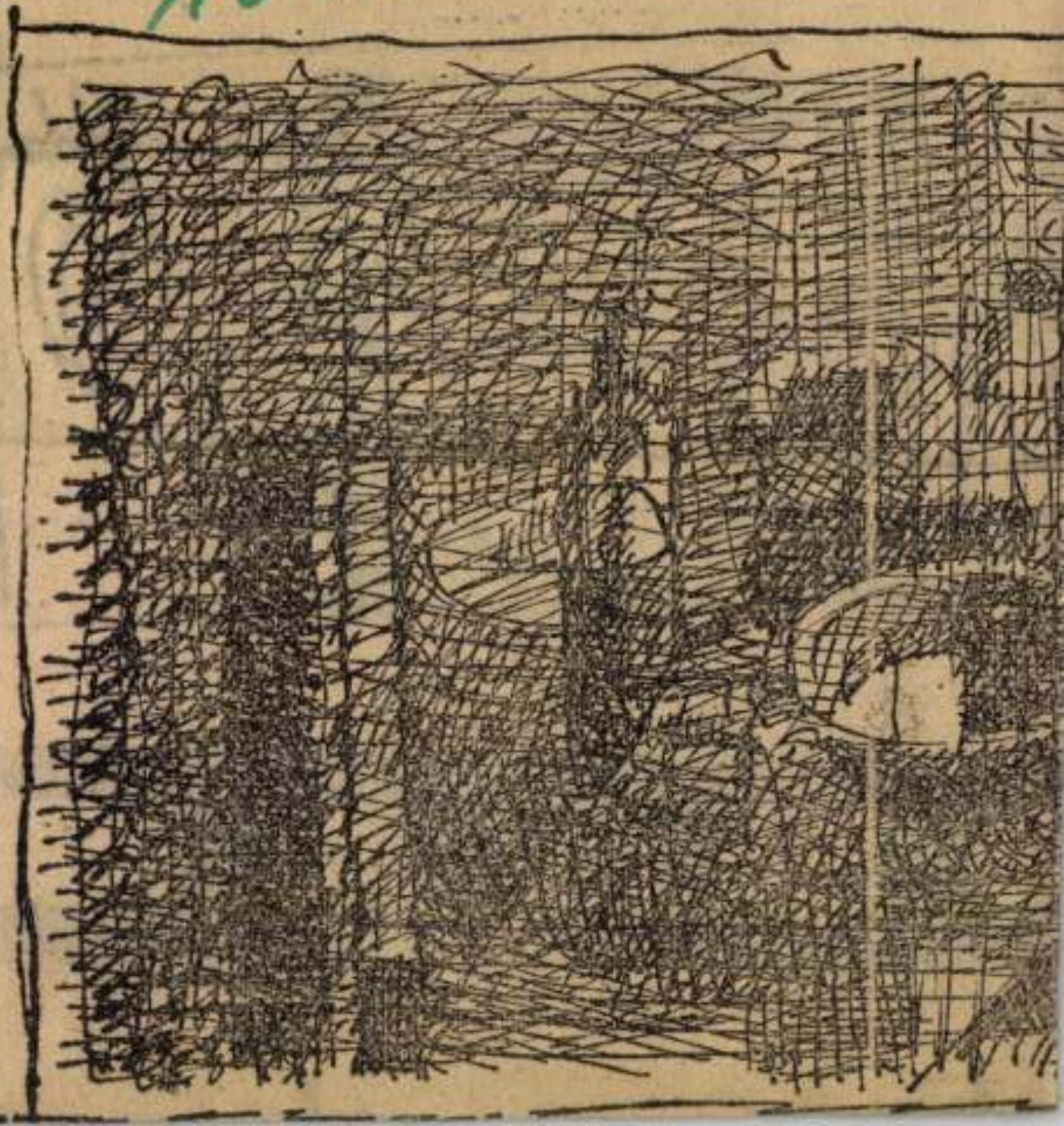

Veress Sándor, festő

A fiatal képzőművének stúdiójúnak díját kapta.

— : budapesti fiatalok ....

1

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. ápr. 16.

Veress Sándor

A Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos tárlatán ötezer forintos díjat nyert.

Népszabadság 1966. április 17.

Herrn Schuster

Veress Sándor

Az Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos kiállításán ötezer forintos díjat nyert.

Népszava 1966. ápr. 17.

Veress Sándor

Az Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos Kiállításán ötezer forintos díjat nyert.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 17.

Veress Sándor

Az Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos tárlatán ötödik fokozatú díjat nyert.

Esti Hírlap 1966. ápr. 18.

Veress Sándor

M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Perneczky Géza: Fiatalok Studója, 1966
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 22. 4.l.

Teresa Sandor

Veress Sándor

Tarrónő (reprodukció)

Kritika 1966. jún.

Veress Sándor

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. kiállításán szerepel.

Kritika 1966. jún.

Veress Sándor

M.D.K.

A kiállitáson kitüntetve / 5000 Ft /

Kiosztották a dijakat a fiatal képzőművészek kiállitásának megnyitóján

Magyar Nemzet 1966. ápr. 17. 10. l.

Verso Sémeot

MDK

Veress Sándor László

Reggel, o.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

M.D.K.

Veress Sándor

grafikus

Részt vett a tárlaton.

Bolgár Kálmán: Gondolatok a Stúdió 66-ról

Művészet, 1966. december - 45 lap.

MDK.

Veress Sándor

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 dec.p.47.

MDK.

Veress Sándor

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 jan.21.

Veress Sándor László, festő MDh

Eg-két képe kiválik az együttesből.

Rózsa Gyula: Országos Képzőművészeti Kiállítás Miskolcon 9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 21.

Veres Sándor festő M.D.K.

munkáiból kiállitás a XIV. k. Ajtósi Dürer sor 51 s

Napló

Magyar Nemzet 1967. jan. 24. 4.1.

M.D.K.

Veres Sándor festö

Szobabelsö c.

müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 4.l.

M.D.

Veres Sándor
festő

Az Aytósi Dürer sori kiállító terme
ben rendezett tárlatot. – „Fehér
kerítés kár" (repro)

Kocsogh Ákos: Téli krónika
Művészet, 1967. április – 36 lap

MDK

Veres Sándor László, festő

Kiállít a Kunstben.

Rózsa Gyula: Stúdió 67

7

NÉPSZABADSÁG 1 p., 1967 máj. 16.

MDK

Veress Sándor László

Mosónők II., o,

Szobabelső, o.

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

Veress Sándor M.D.K.

Kompozició c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 8.l.

Veress Sándor László

MDK

Teregetők I., o.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Múz. 1968. jan.

Vepesi Sándor

különböző módon megvalósított képeit mutatta be a tárlaton.

Tölgyesi János: VI. kerületi művészek kiállítása a kerületi Hazafias Népfront termeiben. „Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. III. 3/2 44 l.

MDK

Veress Sándor László

Kompozició, o.

Teregető, müanyagfesték

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

MIK

Veres Sándor

Kritika

Művészet 1968 máj.p.12.

MDK

Veress Sándor László

Evők, o.

Mosónők, o.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Muz. 1968.

MDK

Veress Sándor László

olaj:

Teregető

Kompozició

9. szegedi nyári tárlat. Móra F. Muz.

1968. aug.

Veress Sándor László

A szentendrei Művésztelepi Galériában Beck Judit festőművész kiállitása április 30.-ig tart nyitva.
A nagykanizsai Erkel Ferenc Művelődési Házban Perczel János pásztorfaragó kiállitása április 24.-én,
a Műcsarnokban Veress Sándor László festőművész kiállitása április 30.-án,
a Helikon Galériában Tulipán László grafikusművész kiállitása április 29.-én,
a Csók István Galériában Fejér Csaba festőművész kiállitása április 29.-én nyilik meg,-közli a kulturális események rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 24.
XX. évf. 17. sz. 8. lap.

MDK

Veress Pál, festő

1

A Fényes Adolf Teremben nyílt meg tárlata. 1965-ben mutatta be újszerű, különös műveit Párizsban. A sajtó elismeréssel szólt „Különös, barbár figurákat ábrázoló" festésze téről. 1963-as itthoni kiállításán már volt néhány képe, mely eltért a hagyományos látás- és kifejezés módtól.

(sinka): Veress Pál kiállítása 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jún. 17.

Veress Sándor László

festő

A Műcsarnokban április 30-án
nyílt meg Veress Sándor László
kiállítása.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1976. május - 48 oldal.

Veress Sándor László, festő

□ VERESS SÁNDOR LÁSZLÓ festőművész tárlatát április 30-án, pénteken délután 5 órakor nyitja meg a Műcsarnokban dr. Nemes László, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára.

2.

— : □ Veress Sándor László

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 27.

Veress Sándor László

Gestményeinek Münarnokbeli kiállításáról szóló cikk, Horváth György írása → Szabó Zoltánnál

Magyar Nemzet 1976. V. 25.

MDK

Veress Pál, Jestő

Bod Lánló kiállításán ak megnyitásán [aug. 15-én] bevezetőt mond.

— : Kiállítás 12

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 aug. 15.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

36.

tésfet Veress Pál: Csendélet

Veress Pál és Kühner Ilse kiérlihaca

Szabad Nép 1948 jun. 12. 60-

Festészet Veress Pál: Városkép

Veress Pál és Kühner Ilse kiállítása

Szabad Nép 1948 jun. 12.-60.-

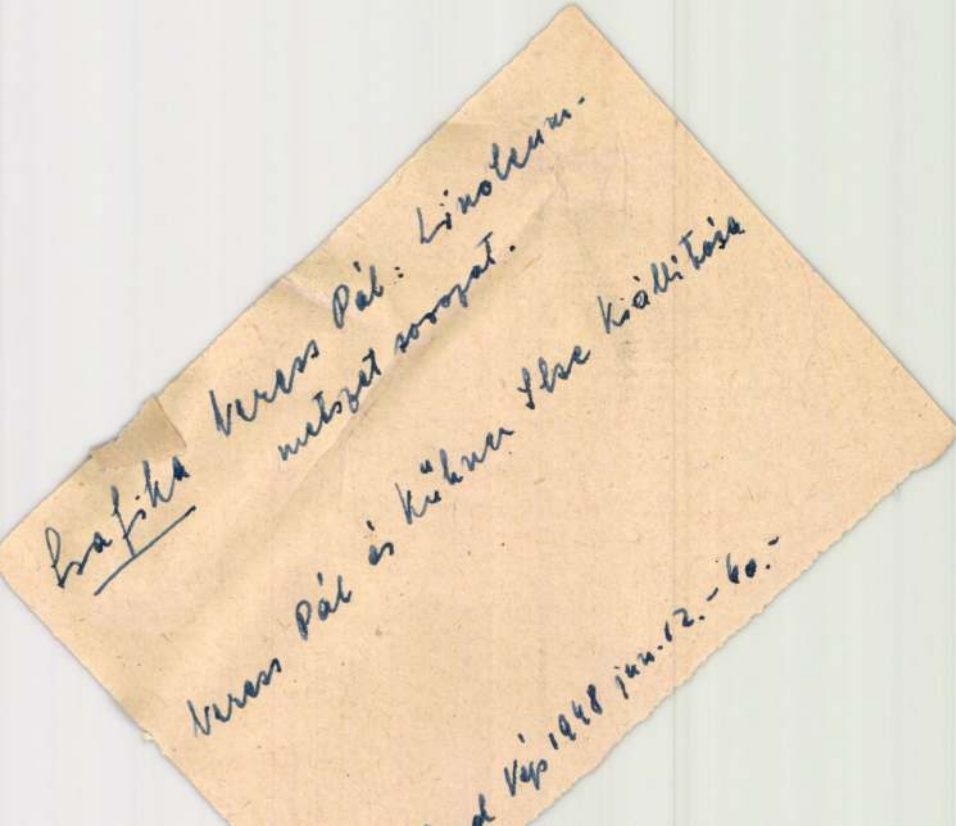

Grafika Veress Pál: Linoleum-
metszet sorozat.

Veress Pál és Kühner Ilse kiállítása

...d Vép 1948 jun. 12.–60.–

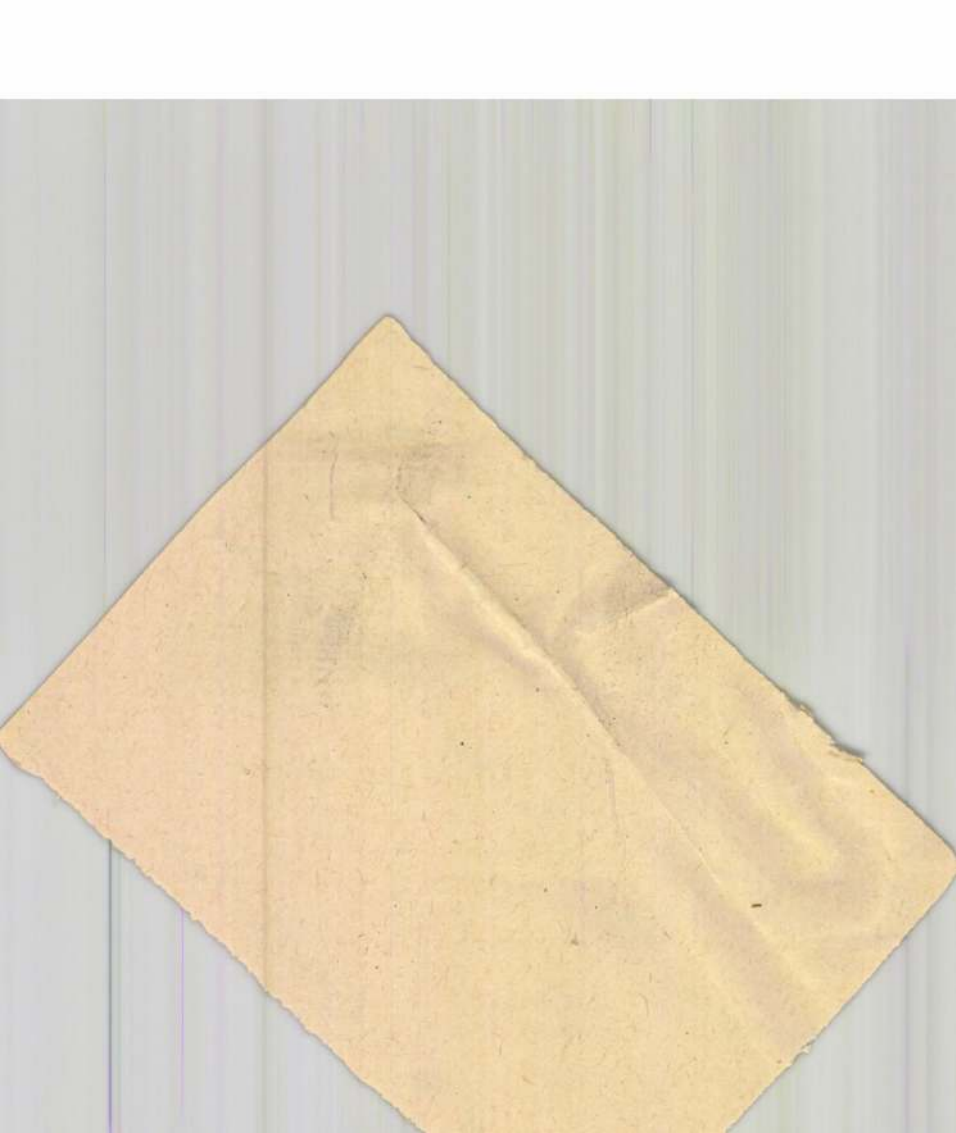

Festészet Veress Pál: Budai utca-
részlet

Veress Pál és Kühner Ilse kiállítása

Szabad Nép 1948 jan. 12-60.

Veress Pál

MOK

"Szentendrei házak"

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállitása Pápán.
NAPLO/Vasaprém/ 1962. szept.21.

Veress Pál

Illustráció Petőfi
„A magyar nemes"
c. költeményéhez

Repr.

Valóság

1948. ápr. 2.

283.

Veress Pál

A Déri Huber István Képzőművészi Népi Kollégium Petőfi illusztrációpályázatán 1948-ban a II-ik díjat nyerte. Az illusztrációsorozat egy lapját közli a Valóság c. folyóirat 283. lapján.

Valóság, 1948. okt.
H. 357. l.

T. Terencz József huszárezredesi ruha

Egész alak, állva, kétnyolc
fülcinél előre fésüli; szakála n
fehér keztyűit fogja, csipőjére t
tatja. Nyakravalója felett piro
mellét az érdemkereszt s az ~~[illegible]~~ Mária
József rend díszíti. Vállra vete
s nadragja sötétkék s arany
táska szíja egymást keresztezi
szolgálati jelvény övezi soldal
s jobbra az asztalon a csákó n
vetettu látjuk. Az oszlopos tere
a felvont nehéz függöny a ker
M. 853" olvasható.

Olaffestés, vászonra, m
A képcsarnok egylet
A nemzeti Museum
(K.'a vallás és kőoktatás ü
Ara rámával és klap

Fac 1893: VII. 19-ádu
26767 n. levratalop-
ján

M. Képt. 71

Ly trzsko 53.

mdk

Veress Pál festőművész

gyűjteményes kiállítása a Gheorghiu Dej Lőjőgyár klubjában. 1960 ban Genovában állítok ki sikerrel.

Képek: A „leányarcképe", „Lányaim a Balaton ban"

/. Kiállítás a Gyárban

Népművelés, 1961 5. sz 24. l

Veress Pál
festő

M.D.K.

Komlón tartott kiállítást

— : Hírek
Művészet, 1962. július — 38 lap

M.D.K.

Veress Pál
festő

„Isóka lechét ír." (repro)

Élet és Irodalom, 1964 szept. 5. – 6 lap

Veress Pál

festő

XII. Hieronimy út

13/b.

MKSz 1947

MNK- 1122 Hatvár út 13/b

Veress Pál

festő

cród

Ujvári Béla: V. és Kühner Elza kiállítása.

Magyar Művészet 1948.

2 39. l.

6.581.70
7.520.90
12.957.01

27.059.61
.560

.06321

27.715.—
27.063.21

.65180

Veress Pál

festő

Ferképzőmfoiskolák

1939-41. 142. l.

944.III.szám.

-én kelt 254 és 255/944. sz.felterjesztésére
olyi ref.templom falképeinek helyreálli-
templom falképeinek helyreállitására
3.000/ P-t a "Müemlékek Orsz.Bizottsága"
kpénztári csekkszámla javára elszámolás
jüleg átutaltam.

ó 10-én.

A miniszter rendeletéből:
dr.vitéz Haász Aladár s.k.
miniszteri osztályfőnök.

k.Elnökségének,

Budapest

Veres Pál

"Fejfa" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 18.
XIV. évf. 16. sz. 15. lap

Veress Pál festő

A Fényes Adolf Teremben

Kiállítása nyílt

Magyar Hírlap 1969 VII. 6

M.D.K.

Veress Pál

"Megkinzott angyal" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juni. 7.
XIII. évf. 23. sz. 4. lap

2. számu cédula. M.D.K.

Veress Pál

Az alkalmazott technikai eljárást ő maga salakreliefnek nevezi, s e találó kifejezés magában hordja a következetesebb "salakosság" igényét, az anyag durvaságának, robusztus karakterének spontánabb érvényesitését. Legjobb munkái azok, ahol a salakos festéktömbök "saját" formájukat mutatják.." -irja a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juli. 5.
XIII. évf. 27. sz. 8. lap

1. számu cédula. M.D.K.

Veress Pál

A Fényes Adolf Teremben rendezett kiállitásáról ir Perneczky Géza: "Tabuk és bálványok" cimmel a Képzőmüvészet c. rovatban.
A müvész kiállitott „képeinek sorozata nem egységes. A bálványfigurák alakitása sokszor tulsok esztétikus elemet, faerezethez hasonló diszitést. felület megmunkálást tartalmaz, s ez a higgadt, majdnem iparmüvészeti hatást kereső formakezelés gyengiti a sziluettszerü tömbökből összerakott figurák erejét.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juli. 5.
XIII. évf. 27. sz. 8. lap

Veress Pál

Kiállítása nyílt a Fényes Adolf
Kremben

Permecrty Géza: Tabuk és bálványok

Élet és Irodalom 1969 VII. 5

Veress Pál

Rajzát bemutatja a lap. /Cime nincs/
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 8. lap